

Abisiak-Rutkowska Jadwiga piłka siatkowa. Uczestniczka IO w Tokio (1964): brązowa medalistka. Do drużyny olimpijskiej zdołała się zakwalifikować dopiero w ostatniej fazie przygotowań. Dobra technicznie, spełniała funkcje zawodniczki rozgrywającej. Brązowa medalistka mistrzostw Europy (1955). Dziesięciokrotna mistrzyni Polski. W latach 1953-64 powoływana do reprezentacji ponad 20 razy. Urodzona 2 XI 1934 r. w Guzowie. Absolwentka Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, nauczycielka wf, trener. Kluby: AZS Warszawa, Skra Warszawa. Wzrost 172, waga 69 kg. Zmarła 19 czerwca 2004. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 10; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”, Warszawa 1962, s. 335; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 19; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 17; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Achenbach Jacek, szermierz; ur. 8 grudnia 1964 w Toruniu. Zawodnik klubowy: (florelista, szpadzista) GKS Katowice 1974-1984; AZS AWF - Katowice 1985-1989; Budowlani Toruń 1990-1992. Trener: Budowlani Toruń 1989-2000; Circolo della Spada Mangiarotti Mediolan, Włochy 2000-2009; reprezentacja młodzieżowa Polski szpadzistek 2009-. Miejsce zamieszkania: Polska. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 7. Fot. tamże s. 7.

Adach-Augustyniak Wanda: AZS Wrocław i Toruń. Czołowa wioślarka polska. Siedmiokrotna mistrzyni Polski w jedyńce, dwójce podwójnej i czwórce w latach 1952-1959. Srebrna medalistka Igrzysk Festiwalowych w Bukareszcie w 1953 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 335.

Adam Marek, ur. w 1950 r., absolwent Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Gdańsku. Od 1972 członek AZS Gdańsk. Od 1975 r. nauczyciel akademicki AWF i S Gdańsk, kierownik Zakładu Sportów Walki. W 1991 r. został trenerem reprezentacji Polski. Sukcesy w karierze trenerskiej: złoty medal na Igrzyskach Olimpijskich Waldemara Legienia, pierwsze miejsce Pawła Nastuli na najbardziej prestiżowym turnieju judo im. Jigoro Kano, trzy medale na mistrzostwach Europy (P. Kamrowski - srebrny, K. Kamiński, R. Kubacki - brązowe). APS 05, 336, 2016, s. 4. Fot <http://judo-team.pl/sylwetki/marek-adam>.

Adamczak, Stefan, ur. 27 listopada 1892 r. W Mansfeld w Niemczech. W latach 1913-1918 odbywał służbę Wojskowa w armii pruskiej, awansując do stopnia sierżanta. W kwietniu 1919 r. przybył do Poznania i włączył się w nurt działań niepodległościowych w strukturach Straży Ludowej. Jednocześnie na ochotnika wstąpił do Wojska Polskiego, z którym związał się zawodowo na stałe. Brał udział w walkach polsko-ukraińskich o Małopolskę Wschodnią oraz w wojnie polsko-bolszewickiej. Za czyny bojowe odznaczony został Krzyżem Walecznych. Od kwietnia 1921 r. był instruktorem w Centralnej Szkole Wojskowej Gimnastyki i Sportów w Poznaniu, gdzie prowadził zajęcia praktyczne z gimnastyki, lekkiej atletyki i gier sportowych. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w 1911 r. w „Sokole” w Bochum. Specjalizował się w skoku o tyczce i dziesięcioboju. Był zawodnikiem poznańskich klubów „Pogoń” (1920-1922), „Pentatlon” (1923-1924), AZS (1925-1926, 1931), „Warty” (1932-1935) i AZS Warszawa. (1922-1930). W latach 1922-1930 jedenaście razy ustanawiał rekord Polski w skoku o tyczce. Był dziesięciokrotnym mistrzem Polski w skoku o tyczce i dziesięcioboju. W 1924 r. uczestniczył w igrzyskach olimpijskich w Paryżu. Był objęty przygotowaniem

olimpijskimi w 1928 r. We wrześniu 1939 r. walczył w obronie Katowic, po czym zginął bez wieści. Ryszard Wryk, *Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej*, Poznań 2016, s. 229; R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 34. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota”. Warszawa 1962, s. 335; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 18*; <http://valerianella.man.poznan.pl/data/cmentarze/olimpijczycypublic.php?filtruj=formularz>

Adamczyk, Ryszard Henryk, absolwent Politechniki Częstochowskiej. Był zawodnikiem piłki siatkowej. To także działacz sportowy i sędzia siatkówki klasy państwowej. Obecnie jest sędzią kwalifikatorem. Za swoją działalność uhonorowany został m.in. Srebrnym Krzyżem Zasługi, Złotymi Odznakami AZS, odznakami TKKF, PZPS, medalami, wyróżnieniami Wojewody i Prezydenta Częstochowy. Uznanie i podziękowanie Koledze Ryszardowi Adamczykowi złożył też nasz Klub Seniora AZS. M. Z. Hrechorów, A. Kucharski (oprac.), 45 lat Klubu Seniora AZS Częstochowa (1970-2015), Częstochowa 2015, s. 11.

Adamczyk, Stanisław. Siatkówka była jego wielką pasją życiową. Całe swoje dorosłe życie związał z tą dyscypliną sportu (był zawodnikiem, nauczycielem akademickim, trenerem, działaczem sportowym). Przez kilkadziesiąt lat pracy w krakowskiej AWF przekazywał swoją wiedzę i doświadczenie przyszłym nauczycielom, trenerom i instruktorom. W środowisku siatkarskim był osobą nie tylko dobrze znaną, ale i powszechnie szanowaną. Urodził się 6 stycznia 1929 roku w Brzozowcu k. Brzeska. Po zdaniu matury, w roku akademickim 1949/50 rozpoczął studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Krakowie. Już w okresie nauki w gimnazjum wspólnie z kolegami grywał w siatkówkę. Miał ku temu bardzo dobre warunki fizyczne, gdyż natura obdarzyła go wysokim wzrostem (190 cm). O tym, że istnieje sekcja siatkówki w AZS Kraków, wiedział od znajomych studiujących w Krakowie. Przychodząc z małego środowiska do dużego miasta, nie czuł się wyizolowany, bo trafił na grono wielu życzliwych mu osób. Kiedy myślami cofam się do moich pierwszych kontaktów z Krakowem i Akademickim Związkiem Sportowym, to przede wszystkim wspominam ludzi przyjaznych, którzy serdecznie przyjęli mnie w swoim środowisku - mówił. - Zaliczam do nich kolegów: Waclawa Obuchowicza - trenera, Jerzego Komorowskiego, Edwarda Bożka, Waclawa Lipińskiego, Zbigniewa Wołowca i Edwarda Mroza. Na pewno to zdecydowało o mojej ostatecznej decyzji wstąpienia i „zadomowienia się” w tej organizacji. Bardzo szybko został zaakceptowany przez kolegów z klubu. Ich kontakty miały miejsce również poza treningiem, na gruncie towarzyskim. - Często po treningu w sali YMCA, zapraszali mnie do restauracji. Oni zamawiali sobie piwo, a mnie, ponieważ byłem zawodnikiem proponowali np. dobry obiad. (...) Uprawianie sportu w AZS to była okazja do wyżycia się w wysiłku fizycznym, to również możliwość wejścia w atmosferę koleżeńską - nie tylko z kolegami klubowymi, lecz także z przeciwnikiem, z zawodnikami z innych klubów. Również poza boiskiem pozostawaliśmy serdecznymi znajomymi. Jak bardzo ważny był to okres jego życia, świadczyć może fakt, iż właśnie wydarzenia sportowe z okresu młodości stanowiły często główny wątek wspomnień. Był siatkarzem niezwykle sumiennym, traktującym sport poważnie. Zwracał na to uwagę trener Waclaw Obuchowicz, charakteryzując swojego byłego zawodnika tak: Poziom sportowy, jaki udało mu się osiągnąć, zawdzięcza sobie - niezwykle żmudnej i ciężkiej pracy, od której nigdy nie stronił. Był liderem zespołu. Solidny, zawsze punktualny - można było na niego liczyć. Ze względu na swój sposób bycia, cieszył się dużym autorytetem wśród zawodników, kierownictwa klubu i sekcji. Stanisław Adamczyk przez wiele lat pełnił funkcję kapitana zespołu. Jako reprezentant Polski startował w wielu imprezach o charakterze międzynarodowym. Od 1954 roku należał do ścisłej kadry Polski. Jego wspomnienia stanowią żywe świadectwo realiów, w jakich funkcjonował ówczesny sport. Brał udział m.in.

w Akademickich Mistrzostwach Świata w Budapeszcie (1954). Do tej imprezy przygotowaliśmy się na zgrupowaniu w Wilkasach. Mieszkaliśmy na kwaterach prywatnych - wspominał dr S. Adamczyk. - Trenowaliśmy na boisku znajdującym się blisko jeziora. Nasze koleżanki (też zawodniczki) zajmowały się przygotowaniem posiłków. I choć można odnieść wrażenie, że wszystko to odbywało się w atmosferze wielkiego pikniku, to jednak swoje na treningach trzeba było zrobić. Na Węgry wyruszyli pociągiem. Ale był to pociąg szczególny. Cały skład zarezerwowany był dla AZS-u. Specjalną atrakcją stanowił wagon z prowiantem (kiełbasy, soki, czekolady, owoce - jednym słowem wszystko). Już po przyjeździe na miejsce, wszystkie te dobra zostały złożone w hotelowym apartamencie, a ich dystrybucją zajmowała się specjalnie wyznaczona osoba. W 1955 roku brał udział w Ogólnoświatowym Festiwalu Młodzieży, odbywającym się w Warszawie (II miejsce polskiej reprezentacji). W tym samym roku startował również w Mistrzostwach Europy w Bukareszcie. Reprezentacja występowała tam w roli jednego z faworytów, gdyż tuż przed wyjazdem wygrała z zespołem ZSRR. Ostatecznie zajęła tam jednak szóste miejsce, co nie do końca satysfakcjonowało zawodników. Był również uczestnikiem Akademickich Mistrzostw Świata w Paryżu (1957 nasza drużyna zdobyła tam tytuł wicemistrzowski) oraz Światowego Festiwalu Młodzieży w Moskwie (1957). W Moskwie niewątpliwą atrakcją dla wielu ekip (nie wyłączając również polskiej) były ogromne namioty, w których zorganizowane zostało żywienie zawodników. Znaleźć można tam było dania charakterystyczne dla kuchni z różnych regionów świata. Co większe łakomczuchy nabawiły się wówczas niestrawności, do której z pewnością przyczynił się brak jakichkolwiek ograniczeń co do ilości spożywanych dań. Był zawodnikiem uniwersalnym, bardzo wszechstronnie Wyszkolonym. Uprawianie sportu umiejętnie łączył najpierw ze studiami (ukończył je w 1953 roku), a później z pracą zawodową. W latach 1954-1956 pracował w Studium Wychowania Fizycznego Akademii Medycznej w Krakowie (poznał tam swoją przyszłą żonę Elżbietę - studentkę stomatologii, która grała w siatkówkę w krakowskim „Zryw”)”. Od 1956 roku pełnił funkcję trenera siatkarzy AZS Kraków, działał też w Okręgowym Związku Piłki Siatkowej. Do osiągnięć, jakie udało mu się uzyskać z zespołem siatkarzy, zaliczyć należy zajęcie trzeciego miejsca w I lidze (1957) i tytuł wicemistrzowski w Akademickich Mistrzostwach Polski (1956). W latach sześćdziesiątych pracował również z zespołem żeńskim. Mimo dużego doświadczenia zawodniczego nie zaniebyszał podnoszenia własnych kwalifikacji trenerskich. W roku 1952 uzyskał stopień instruktora siatkówki. W 1957 roku został trenerem klasy II, w 1962 Klasy I, a w 1970-klasy mistrzowskiej. Posiadał też uprawnienia sędziego klasy państwowej (od 1958 roku). Za namową Emila Dudzińskiego związał się zawodowo z ówczesną Wyższą Szkołą Wychowania Fizycznego w Krakowie (od 1957 r.). Zajmował się przede wszystkim siatkówką ale na obozach letnich prowadził również zajęcia z żeglarstwa. Pracę trenerską zakończył w 1972 roku, a główną przyczyną było zintensyfikowanie przygotowań do sfinalizowania przewodu doktorskiego (doktorat obronił w roku 1973). Przez wiele lat prowadził wykłady ze studentami specjalizacji trenerskiej krakowskiej AWF. Jego wychowankami są m.in. trenerzy, którzy otarli się o wielki sport - na najwyższym światowym poziomie. W latach 1978-1984 był zatrudniony jako docent kontraktowy, pełnił funkcję dyrektora instytutu Wychowania Fizycznego. Dał też się poznać jako aktywny działacz związków zawodowych. Bezinteresownie pomagał wielu pracownikom uczelni w ważnych sprawach życiowych (jak choćby pomoc w uzyskaniu przydziału na mieszkanie). Zamiłowanie do sportu odziedziczyli jego synowie. Starszy z nich - Piotr, uprawiał siatkówkę w AZS AWF Kraków, natomiast młodszy - Paweł, absolwent AWF jest specjalistą od windsurfingu. W 1995 r. dr Stanisław Adamczyk odszedł na emeryturę, ale nie zerwał kontaktu z uczelnią. Do końca pozostawał też wierny swojemu klubowi. AZS-owi należy się spłata długu wdzięczności - mawiał. - Za okres pięknej młodości w okresie studiów, za umiejętność zwyciężania własnych słabości - tego także uczył AZS. To, co wiem naj-

lepszego o morale i o ludziach, zawdzięczam klubowi, który stworzył mi możliwość pracy nad sobą oraz udziału w zawodach. na różnych szczeblach rozgrywek. Za to wszystko jestem wdzięczny mojemu klubowi AZS Kraków. A dzisiejszy AZS? Zmieniły się czasy, zmieniają się ludzie. Zawodnicy przychodzą głównie dla studiowania. W momencie, kiedy powołany został AZS-AWF, staliśmy się wyizolowani w środowisko akademickim Krakowa, bo trenują u nas przede wszystkim studenci AWF. Jest to z pewnością z uszczerbkiem dla kontynuacji idei, bo brakuje więzi między studentami uprawiającymi sport. To spłacanie długu trwało wiele lat. W okresie pełnej aktywności zawodowej, mimo licznych obowiązków na uczelni, nie zrezygnował z pracy na rzecz klubu. Działał w nim nieprzerwanie ponad pięćdziesiąt lat (m.in. w latach osiemdziesiątych był jego prezesem). Będąc już na emeryturze, nadal pozostawał człowiekiem niezwykle aktywnym. Swój czas dzielił między uczelnię, klub i... trójkę wnucząt, które były jego wielką radością. Często o nich opowiadał, przytykając przy tym oczywisty dla siebie sposób... Dr Stanisław Adamczyk zmarł 22 VI 2000 r. po długich zmaganiach z ciężką chorobą. Ta choroba przyszła tak nagle, niespodziewanie... Był przecież wzorem do naśladowania w zakresie zdrowego stylu życia (aktywność fizyczna, unikanie używek - powszechnie znana była jego niechęć do palenia papierosów, dbałość o własne zdrowie). W momencie zakończenia pracy zawodowej (emerytura), nie było nawet żadnego uroczystego pożegnania, bo uważaliśmy, że byłby to swoisty nietakt z naszej strony. Wierzyliśmy, że jeszcze wiele lat będzie razem z nami, że to tylko jakiś inny etap życia zawodowego... Z chorobą walczył najlepiej, jak umiał. W okresach poprawy samopoczucia znajdował czas na spotkanie z nami z dużym zainteresowaniem i życzliwością komentował nasze drobne sukcesy naukowe, przychodził na mecze kolegów - trenerów. Dla nas, jego współpracowników z Zakładu Piłki Siatkowej, był przede wszystkim wspianym nauczycielem i wychowawcą. Mimo znaczącej różnicy wieku zawsze podkreślał, że jest jednym z nas, bo przecież wszyscy należymy do rodziny siatkarskiej. - Musimy trzymać się razem, bo siatkówka jest najbardziej zespołową z gier - mawiał. Kiedy ktoś z zewnątrz podkreślał dobrą atmosferę panującą w naszym zespole, przytykał wtedy oczy i uśmiechał się tajemniczo. A my wiedzieliśmy wtedy, że naprawdę jest zadowolony. Zawdzięczamy mu wiele, nie tylko w sprawach stricte zawodowych, merytorycznych. Zapamiętaliśmy go przede wszystkim jako człowieka o wielkiej kulturze osobistej. To była cecha niezwykle istotna, która przejawiała się nie tylko w kontaktach z pracownikami, ale również ze studentami. To narzucało pewien styl bycia. Był człowiekiem stanowczym, ale przy tym niezwykle życzliwym, ciepłym. Człowiekiem wielkiego formatu, którego zawsze darzyliśmy wielkim szacunkiem. I tylko tak trudno nam uwierzyć, że mówimy już o nim w czasie przeszłym... Halina Zdebska, Pół wieku z uczelnią. Doc. dr Stanisław Adamczyk, w: red. W. Stawiarski, Oni byli wśród nas. AWF Kraków., Kraków 2002. s. 35-39; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 314. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 A. Pawlak, *Kto jest kim '88. AWF Kraków. Nauka, kształcenie, sport*, Kraków 1988; K. Mecner, *Mistrzostwa Polski w siatkówce 1929-2010*, Warszawa 2011

Adamik, Zdzisław (18 VI 1926, Rudawa), wioślarz, absolwent ASP w Krakowie, zawodnik AZS Kraków (od 1950). Dwukrotny finalista ME: Poznań 1958 - 6 miejsce w dwójce bez sternika (z C. Lorencem), Maucon 1959 - 8 miejsce (w tej samej osadzie). Wielokrotny medalista MP: pierwszy złoty medal w MP zdobył w czwórce ze sternikiem (1953), następnie złote medale w dwójce bez sternika z K. Teodorowiczem (1954) oraz z C. Lorencem (1958), wicemistrz Polski (1955) w dwójce bez sternika z K. Teodorowiczem; brązowy medalista MP w dwójce bez sternika z C. Lorencem (1959) i w dwójce podwójnej z A. Zmudą (1962). Wielokrotny medalista AMP. Od 1953 r. instruktor, a następnie trener wioślarstwa, wychowawca wielu utalentowanych zawodników, reprezentantów

Polski, trener kadry narodowej kobiet (1978-1980). Odnosił również sukcesy jako senior wioślarstwa. W 2009 r. w MŚ klasy „Master” w Wiedniu w dwójce podwójnej z R. Gostyńską zdobył złoty medal. Drugą jego pasją sportową jest narciarstwo, posiada stopień instruktora, rokrocznie bywa w Alpach, gdzie szkoli narciarzy. Wyróżniony godnością „Zasłużony dla Wioślarstwa” (1982), Medalem 75-lecia PZTW oraz tytułem Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 314; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <https://dziennikpolski24.pl/mistrzowie-zycia/ga/2646164/zd/3001852>

Adamowicz Waclaw. Siatkarz AZS Warszawa. Rozstrzelany w egzekucji ulicznej w Warszawie. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 34.

Adamowski, Tadeusz (ur. 19 listopada 1901 w Lozannie, zm. 1994 w Nowym Jorku) - jeden z najlepszych polskich hokeistów, olimpijczyk. Dzieciństwo i młodość spędził w Stanach Zjednoczonych. Absolwent Uniwersytetu Harvarda, gdzie stał się reprezentantem uczelnianej drużyny hokeja na lodzie. Po przyjeździe do Polski był podstawowym zawodnikiem AZS grając aż do 1933 r. Z AZS Warszawa pięciokrotnie z rzędu zdobył mistrzostwo Polski (1927-1931). W 1928 zdobył tytuł akademickiego mistrza świata w hokeju na lodzie. Olimpijczyk, reprezentant Europy na mecz z Kanadą w 1930 r. W kampanii wrześniowej 1939 r. wzięty do niewoli. Jeniec Woldenbergu. Po wojnie powrócił do Stanów Zjednoczonych. R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 84 (maszynopis); Kazimierz Rudzki, Sport w niewoli, w: R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach, Poznań 2009, s. 314-316; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”, Warszawa 1962, s. 335; Hądzalek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 18; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 20.

Adamski Jakub, lekkoatleta, olimpijczyk z 2012 r. Urodził się 11 listopada 1987 r. w Gorzowie Wlkp. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w 2005 r. w klubie AZS-AWF Gorzów Wlkp. Od 2006 r. jest zawodnikiem AZS Poznań. Specjalizuje się w biegach sprinterskich. jest trzykrotnym mistrzem Polski w sztafecie 4 x 100 m (2009, 2014, 2015) i dwukrotnym wicemistrzem Polski (2008, 2011). Ponadto w mistrzostwach Polski w biegu na 200 m zdobył srebrny medal (2014) i trzy brązowe (2011, 2012, 2016) oraz brązowy medal w biegu na 100 m (2012). Jego największym osiągnięciem międzynarodowym jest zdobycie w sztafecie 4 x 100 m na uniwersjadach medalu srebrnego (2015) i brązowego (2013). W 2012 r. zakwalifikował się do polskiej reprezentacji olimpijskiej. Na igrzyskach olimpijskich w Londynie był zawodnikiem rezerwowym sztafety 4 x 100 m. W czasie wyczynowego uprawiania sportu ukończył studia na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiskowej Politechniki Poznańskiej. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 214.

Adamski, Antoni (1932-2001) - hokeista na trawie; grając w barwach gnieźnieńskiej „Spójni” (1948-1953) był 6-krotnym mistrzem Polski; uczestniczył w igrzyskach olimpijskich w Helsinkach w 1952 r., w których wraz z drużyną zajął VI miejsce; w 1956 r. przyjechał do Szczecina, gdzie reprezentował barwy AZS Szczecin, a następnie został działaczem sportowym tego stowarzyszenia; był absolwentem Politechniki Szczecińskiej. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 23. Fot. tamże.

Adamski, Jerzy Waldemar (ur. 5 II 1956 Gdańsk), prawnik, radny Miasta Gdańska w latach 1994-2006 (II, III i IV kadencji). Syn stolarza Witolda oraz pracownicy biurowej i maszynistki

Krystyny z domu Dutkiewicz, brat Elżbiety (ur. 1954), Józefa (ur. 1958), Barbary (ur. 1961) i Jadwigi (ur. 1961). W 1971 roku ukończył Szkołę Podstawową nr 49 w Gdańsku, w 1975 II Liceum Ogólnokształcące, gdzie należał do Związku Harcerstwa Polskiego. Był między innymi instruktorem i drużynowym 12 Harcerskiej Drużyny Obrony Wybrzeża (1972–1976). Od 1975 roku studiował na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego (UG). Członek sekcji lekkoatletycznej AZS (trenował u Zbysława Anielaka), był reprezentantem UG. Po poważnym wypadku, a następnie intensywnej rehabilitacji założył w 1983 roku wraz z innymi niepełnosprawnymi studentami UG Klub Aktywnej Rewalidacji „Korab”, którego celem była między innymi likwidacja barier w studiowaniu niepełnosprawnych studentów i integracja ze środowiskiem studenckim (Adamski był jego wiceprezesem). Studia ukończył w 1986 roku. Od października 1991 do końca 1998 roku pracował w Urzędzie Rejonowym w Gdańsku, W latach 1994–2003 współpracował z Fundacją Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych w Gdańsku. W latach 1995–1998 odbył aplikację radcowską w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Gdańsku. W 1998 roku zdał egzamin radcowski. Od 1999 do 2002 roku pracował jako radca prawny w gdańskiej filii Agencji Mienia Wojskowego. W latach 2000–2005 prowadził kancelarię radcy prawnego. Jako radny działał w Krajowej Radzie Konsultacyjnej przy Pełnomocniku Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych (1998–2002), Wojewódzkiej Społecznej Radzie do spraw Osób Niepełnosprawnych przy Marszałku Województwa Pomorskiego (2003–2007), Gdańskiej Społecznej Radzie do spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Gdańska (2004–2006), a także jako współprzewodniczący w Gdańskiej Radzie Pożytku Publicznego przy Prezydencie Miasta Gdańska (2002–2006). Sylwia Bykowska, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=ADAMSKI_JERZY_WALDEMAR

Adelt Tadeusz (16 IV 1909 Warszawa), wioślarz, motorowodniak, zaw. AZS Warszawa, 6-krotny MP 2-krotnie w wioślarstwie, w ósemkach oraz czwórkach bez ster., 4-krotnie w sporcie motorowodnym w kl. X (1937-54), 4-krotny RP; działacz sportu motorowodnego, organizator pierwszego kursu motorowodnego w Polsce (1938), czł. zarządu PZMW, trener 1 klasy, sędzia klasy międzynarodowej, konstruktor 5 typów kadłubów łodzi motorowych. Autor książek: *Śródlądowe żeglarstwo motorowe* (1966), *Śródlądowy jachting motorowy* (1978); współautor z S. Gajęckim *Sport motorowodny* (1954); autor materiałów szkoleniowych i publikacji w prasie sportowej. Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu*, A-K, Warszawa 1984, s. 18.

Ader Alfred (17 X 1892, Kraków – 19 X 1941, Warszawa), dr praw, adwokat, czołowy szermierz Polski, członek AZS Kraków w latach 1921 – 1929, wielokrotny reprezentant Polski, olimpijczyk (1924). Po ukończeniu Gimnazjum św. Anny w Krakowie, studiował prawo i ekonomię w Wiedniu oraz w Krakowie, gdzie na Wydziale Prawa UJ uzyskał w 1919 r. stopień doktora prawa. W latach 1916-1917 w czasie I wojny światowej służył w armii austriackiej w stopniu podporucznika, a od 17 listopada 1918 r. był już oficerem Wojska Polskiego. Przydzielony został do Sądu Wojskowego O.G. Kraków. Od 1 maja 1922 r. znowu został skierowany do służby czynnej w 21 Pułku Artylerii Polowej stacjonującym w Krakowie, a w lutym 1924 r. uzyskał awans do stopnia kapitana i przeniesiony do rezerwy. Szermierkę zaczął uprawiać przed rokiem 1914 w Krakowskim Klubie Szermierzy (klub ten istniał w latach 1909 -1914). W roku 1921 był jednym z inicjatorów reaktywowania sekcji szermierczej w krakowskim AZS-ie, gdzie powierzono mu funkcję wiceprezesa. W roku następnym wystąpił w mistrzostwach Krakowa i zajął pierwsze miejsce w turnieju indywidualnym w szabli. Na rozegranych 7-8 lipca 1923 r. w Krakowie pierwszych akademickich mistrzostwach Polski zwyciężył w szabli, a we florecie zajął trzecie miejsce. W roku 1924 r. na odbywających się w Warszawie

akademickich mistrzostwach świata zdobył dwa medale srebrne: w turnieju drużynowym w szabli oraz w turnieju drużynowym we florecie. W tymże roku zajął piąte miejsce w mistrzostwach Polski w szabli i został powołany do reprezentacji Polski na VIII Igrzyska Olimpijskie w Paryżu Tam startował w drużynowym turnieju w szabli, w którym polski zespół odpadł w eliminacjach. W następnym roku zajął czwarte miejsce w mistrzostwach Polski w szabli i florecie oraz wystąpił w meczu międzypaństwowym z Czechosłowacją w szermierce. Był również sędzią i działaczem Polskiego Związku Szermierczego w latach 1926 – 1928, pełnił funkcję skarbnika. Od roku 1920 był współwłaścicielem firmy „F. Lord” w Krakowie, która zajmowała się sprzedażą artykułów technicznych. Po klęsce wrześniowej przeniósł się do Warszawy. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 20; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 335. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 34. Ryszard Wryk, Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej, Poznań 2016, s. 229.

Afeltowicz, Krystyna, ur. 15 I 1951 w Bydgoszczy, zm. 11 V 2005 w Olsztynie.

Absolwentka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Prawa (1972).

1975-1977 aplikacja sądowa. 1964-1972 członek AZS, wielokrotna reprezentantka

Polski w koszykówce. 1972-1973 referent prawny w Konińskich Zakładach Napraw-

czych Przemysłu Węgla Brunatnego, 1973-1977 w Olsztyńskich Zakładach Opon

Samochodowych; jednocześnie zawodniczka 1-ligowej drużyny koszykówki Stomil

Olsztyn. 1977-1983 radca prawny w Przedsiębiorstwie Sprzętowo Transportowym Transbud

w Olsztynie. Od IX 1980 w „S”. 1 VI – 13 XII 1981 doradca prawny „S” Regionu Warmińsko-

Mazurskiego (zatrudniona na pół etatu). W VI 1981 delegat na I WZD Regionu Warmińsko-

Mazurskiego. 14 XII 1981 uczestniczka wiecu protestacyjnego pod OZOS; do 1983 współpracownik

podziemnego pisma „Rezonans”, dostawca sprzętu, materiałów poligraficznych, kolporterka

podziemnych wydawnictw: „Rezonansu”, „Tygodnika Mazowsze”, „Paragrafu”, publikacji NO-

Wej, także emigracyjnych: paryskiego Instytutu Literackiego i londyńskiego Aneksu, współzałożycielka

biblioteki wydawnictw niezależnych i podziemnych; udzielała pomocy prawnej, finansowej

i materialnej rodzinom internowanych i aresztowanych. 31 VIII 1982 skazana przez kolegium ds.

wykroczeń za złożenie kwiatów pod siedzibą ZR na karę grzywny w wysokości 15 tys. zł (górna

granica wymiaru). 1983-1986 radca prawny w Okręgowym Zarządzie Lasów Państwowych w Olsz-

tynie. Do 1986 uczestniczka spotkań prawników „S” w Warszawie, Szczecinie i Olsztynie. 1986-

2005 radca prawny w prywatnej kancelarii. Od 1989 sekretarz ZR Warmińsko-Mazurskiego „S”.

1989-1990 członek KO „S” w Olsztynie, w 1989 uczestniczka kampanii wyborczej 1982-1987 roz-

pracowywana przez Wydz. V KW MO/WUSW w Olsztynie w ramach SOR krypt. Delegat. R.

Gieszczyńska Afeltowicz, Krystyna www.encysol.pl/wiki/Krystyna_Afeltowicz. Fot. http://repozytorium.encysol.pl/wiki/Krystyna_Afeltowicz

Amborski Tomasz, szermierz; ur. 31 października 1949 w Warszawie. Zawodnik klu-

bów: (florecista, szablista): Pałac Młodzieży w Warszawie 1961-1966; AZS AWF

Warszawa 1966-1980; Warszawianka 1980-1981. Trener, m.in. Zurich Fechtschule,

Szwajcaria 1981; University of Western Ontario, London, Kanada 1989-1992; London

Fencing Academy, Kanada 1992-1994; Beaches Sabre Club, Toronto, Kanada 1994-

1996; Sacramento Fencing Club, Kalifornia, USA 1996-2002; Golden Gate Fencing Centre, San

Francisco, USA 2002-2006; Coastside Academy of Fencing, San Francisco, USA 2006-. Miejsce

zamieszkania: USA. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 9. Fot. Tamże.

Ambroziak Zdzisław (1944-2004), dziennikarz sportowy, siatkarz, olimpijczyk z 1968 i 1972. r. Był zawodnikiem stołecznych klubów „Orzeł”, „Spójnia”, „AZS-AWF” (1964-1970) i „Skra”. W latach 1972-1984 występował w zawodowych klubach włoskich. Wraz z zespołem AZS-AWF Warszawa trzykrotnie zdobył mistrzostwo Polski (1965, 1966, 1968) i dwukrotnie wicemistrzostwo Polski (1967, 1971) w siatkówce.

Trzykrotnie grał w mistrzostwach Europy (1963 VI miejsce, 1961 r III miejsce, 1971 VI miejsce) i dwukrotnie w mistrzostwach świata (1966 - VI miejsce, 1990 – V miejsce). Uznawany był za jednego z najskuteczniej atakujących polskich siatkarzy. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 623; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 12; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 21; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> Fot.w: Maria Rotkiewicz *Zawodnicy AZS-AWF w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2000*, Warszawa 2004

Ancyc Władysław Marceł (17 X 1894, Kraków – 1940, Charków) wybitny działacz sportowy i turystyczny, w AZS w latach 1912 – 1939, wioślarz, narciarz i taternik, zastępca przewodniczącego Wydziału Głównego AZS. Syn Waclawa, właściciela drukarni i zasłużonego działacza Towarzystwa Tatrzańskiego. Muzykolog i doktor filozofii (UJ 1921). W 1935 r. wspólnie ze Stanisławem Krystynem Zarembą dokonał drugiego przejścia na Basztową Przełęcz. W latach 1914 – 1917, po ukończeniu szkoły oficerskiej służył w armii austriackiej, jako podporucznik, a potem porucznik, walczył na froncie włoskim. Od 22 XI 1918 w Wojsku Polskim. Ciężko ranny w walkach o Lwów. Od 1938 roku prowadził po swym dziadku Władysławie Ludwiku i ojcu Waclawie drukarnię. W kampanii wrześnio-wej 1939 r. walczył w stopniu kapitana artylerii, następnie przebywał w obozie jenieckim w Starobielsku. Rozstrzelany w gmachu NKWD w Charkowie w 1940 roku.

http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 34; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 335; Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 122. Fot. https://lech-land.com/foto/06568_1.jpg

Anielak, Zbysław Włodzimierz (67 l.). Ur. 11.01.1942 w Dobrzelinie k. Kutna, lekkoatleta (sprinter) MKS Toruń (1958–1959), LZS Morze Gdańsk (1959–1960), Bałtyku Gdynia (1961–1964, 1968), AZS Warszawa (1964–1967) i Floty Gdynia (1969–1970), uczestnik ME (Budapeszt 1966) i HME (Praga 1967), pięciokrotny reprezentant Polski w meczach międzypaństwowych (1964–1966), trzykrotny wicemistrz Polski: 4 x 100 m – 1964, 1965, 1966. Zmarł 7 lutego w Gdańsku. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Antczak, Henryk (ur. 3 czerwca 1921 w Białymstoku, zm. 4 czerwca 1985) - polski siatkarz, mistrz i reprezentant Polski, zawodnik klubów wrocławskich, pracownik Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Był zawodnikiem AZS Wrocław, w którego barwach sięgnął po mistrzostwo Polski w 1948 i 1950 oraz wicemistrzostwo w 1949, a następnie Gwardii Wrocław, z którą był wicemistrzem (1952, 1954, 1955) i brązowym medalistą (1953, 1956) mistrzostw Polski. W latach 1948-1957 wystąpił 48 razy w reprezentacji Polski. Debiutował 28 lutego 1948 w pierwszym w historii meczu polskiej reprezentacji (z Czechosłowacją). Wystąpił m.in. w I mistrzostwach świata w 1949 (5 m.) oraz II mistrzostwach świata w 1952 (7 m.), a także mistrzostwach Europy w 1950 (6 m.). Po 1952 w kadrze narodowej grał sporadycznie, po raz ostatni 21 września 1957 w meczu z Węgrami, w którym jako

reprezentacja Polski wystąpiła reprezentacja Wrocławia. Na początku 1952 otrzymał tytuł mistrza sportu. Uprawiał także lekką atletykę i w 1946 zajął 4 miejsce w dziesięcioboju na Mistrzostwach Polski. W 1947 otrzymał indeks nr 1 Studium Wychowania Fizycznego Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej, które ukończył z pierwszym rocznikiem absolwentów w 1949. Od 1955 był adiunktem w Zakładzie Gier Sportowych Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, a w latach 1976-1985 kierował Zakładem Turystyki i Rekreacji Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Antczak_\(siatkarz\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Antczak_(siatkarz)); Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 335.

Antkowiak, Ryszard. Urodził się 9 lipca 1930 roku w Nadwórnej (woj. stanisławowski) - niewielkim powiatowym mieście na skraju Karpat Wschodnich, uważanym na tamtejszym terenie za stolicę Huculszczyzny Nadpruckiej. Matka, Anna z Kunickich, pochodziła z miejscowej rodziny, ojciec zaś, Wielkopoleńczyk po wstąpieniu do policji został służbowo przeniesiony na kresy (później pracował w sądownictwie); aresztowany przez NKWD na początku 1940 roku, zginął w Ochocie (rep. Komi) na Sybirze 21 marca 1943 roku. Przed wojną Ryszard ukończył dwie klasy szkoły powszechnej. Po ekspatriacji w 1945 roku wraz z matką siostrą i bratem osiedli w Łądku Zdroju. Tam też zrodziła się jego miłość do sportu. Po maturze uzyskanej w Liceum Ogólnokształcącym w Kłodzku w 1950 roku nie wahał się ani chwili z wyborem stadiów; wstąpił do WSWF we Wrocławiu. Wioślarzem został za namową inż. Jana Bujwida. Warunki fizyczne miał odpowiednie; 1,86 m wzrostu, mocnej budowy. Wybraną dyscyplinę sportu uprawiał dziesięć lat, będąc członkiem kadry narodowej, reprezentantem Polski. Tytuł mistrza Polski zdobył sześć razy, w tym raz w jedyńce, konkurencji najbardziej cenionej przez wioślarzy. Występował w barwach AZS Wrocław. Już na III roku stadiów został młodszym asystentem w WSWF, w której pracował do końca życia, także po przejściu na emeryturę w 1991 roku. W 1968 roku na podstawie dysertacji „Budowa morfologiczna kajakarzy polskich z uwzględnieniem rozwoju kajakarstwa” uzyskał stopień doktora nauk wychowania fizycznego. Był autorem licznych publikacji naukowych oraz promotorem kilkunastu prac dyplomowych i magisterskich. Udzielał się w AZS jako trener (początkowo wioślarstwa, później kajakarstwa) oraz działacz społeczny, głównie w Polskim Związku Kajakowym. Szczególnie absorbował go problem bezpieczeństwa na wodzie; na ten temat wygłaszał referaty na sympozjach międzynarodowych. Otrzymał zaszczytny tytuł Zasłużonego Mistrza Sportu, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski inne odznaczenia. Był człowiekiem o pogodnym usposobieniu, życzliwym i koleżeńskim. Te cechy, jak również niezwykła gościnność jego małżonki, Basi, gromadziły wokół nich krąg wiernych przyjaciół. Wszyscy pamiętają lwowski repertuar piosenek śpiewanych przy akompaniamencie akordeonu w ich domku campingowym w Olejnicy. Ryszard Antkowiak był entuzjastą, wioślarstwa i kajakarstwa. Tej pasji poświęcił się bez reszty. Był twórcą potęgi kajakarstwa górskiego AZS AWF. Mimo wielu oponentów (przeciwnych takiej lokalizacji) doprowadził swoich podopiecznych do wyników mierzonych zdobytymi wielokrotnie medalami mistrzostw Europy i świata. Kochał młodzież, szanował ludzi. Był człowiekiem uczciwym, rzetelnym i wrażliwym. Zmarł 18 listopada 1994 roku. Z. Antkowiak, Ryszard Antkowiak (1930-1994). Z wiosłami przez sportowe życie, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisa, Wrocław 1996, s. 262-263; Antoni Kaczyński, Braćku, w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 153-5; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 335.

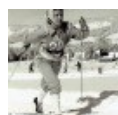
Anuczyn, Vadim, rosyjski trener sportów zimowych, biegów narciarskich, zatrudniony na prośbę Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach, w Klubie Sportowym AZS AWF Katowice. Pracował Instytucie Kultury Fizycznej im. Piotra Lesgafta w Leningradzie i był trenerem między innymi multimedalistki olimpijskiej, Niny Gawryluk. Trener Wadim Anuczyn rozpoczął pracę w Katowicach w październiku 1990 roku. Dzięki temu uczelnia i klub AZS rozpoczęły wielokierunkowe działania ukierunkowane na wspomaganie rozwoju biegów narciarskich. Rozpoczęto rekrutację na studia kandydatów, uprawiających biegi narciarskie. W roku akademickim 1990/91 przyjęto 4 studentów i 1 studentkę, uprawiających biegi narciarskie. Pierwszym niewielkim osiągnięciem sportowym, po zaledwie paru miesiącach pracy Anuczina było zwycięstwo Klubu Sportowego AZS AWF Katowice w biegu sztafetowym 4 x 10 km na Mistrzostwach Polski w lutym 1991 roku. Po paru latach pracę w Klubie podjął drugi trener z leningradzkiej uczelni, Albert Łarionow. S. Socha, T. Socha, Działania Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach na rzecz rozwoju sportów zimowych, Katowice 2018, s. 10-11.

Arlet Tomasz (4.12.1950, Kraków) koszykarz, nauczyciel akademicki. Absolwent AWF Kraków. Karierę zawodniczą rozpoczął w drużynie młodzików krakowskiej „Wisły”, potem występował w „Koronie”, a w czasie studiów w AZS AWF (1970-74). Następnie trener zespołów koszykówki AZS AWF (1976-2000), wiceprezes Klubu AZS AWF i członek jego Zarządu przez kilka kadencji, wiceprezes KOZKosz. (2006-10), przewodniczący Komisji Szkoleniowej OZKosz. Pracownik naukowo-dydaktyczny AWF Kraków (od 1975), kierownik Zakładu Koszykówki. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 315. Fot. https://wfs.awf.krakow.pl/grafiki/codzienne/rektor_tyka_awf.jpg

Arlet, Jacek (19 VI 1922, Kraków - 13 XI 2011, Kraków), koszykarz, siatkarz, piłkarz ręczny, trener, sędzia koszykówki, działacz sportowy, absolwent studiów prawniczych UJ. Karierę zawodniczą rozpoczął w krakowskiej YMCA. Przed II wojną światową czołowy tenisista stołowy Krakowa, reprezentant miasta w koszykówce. jako koszykarz 19 razy reprezentował barwy Polski (1946-1948), uczestnik dwóch ME (Genewa 1946 i Praga 1947). Z zespołem „Wisły” zdobył mistrzostwo spartakiady (1951), wicemistrzostwo Polski w koszykówce (1947, 1952), a także brązowy medal w MP w siatkówce (1946). Członek założyciel reaktywowanego w 1956 r. Klubu Sportowego AZS Kraków i członek jego pierwszego Zarządu. Trener koszykarskiej kobiecej drużyny AZS Kraków. Chlubne jego tradycje trenerskie kontynuuje syn Tomasz. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 315; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. http://historiawisly.pl/wiki/index.php?title=Grafika:1964_Mistrzostwo_Polski_koszykarzy_-_karykatura.JPG

Arlamowska Irena: w AZS Zakopane od 1949 r. Do tej pory czynna narciarka, studentka Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Kilkukrotna akademicka mistrzyni Polski w biegu na 10 km. Reprezentowała barwy Polski na Akademickich Mistrzostwach Świata w Semmering (1953 r.). Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 335.

Armatys, Marian (15 VIII 1940, Kraków – 19 II 2007, Kraków) koszykarz, absolwent AWF, zawodnik AZS Kraków, kierownik wyszkolenia sportowego KM AZS Kraków (1969-1974), następnie nauczyciel wychowania fizycznego AR (1974-2007), zastępca kierownika Studium WFiS ds. sportu (1984-1986), trener koszykówki męskiej w uczelnianym AZS. AZS UR dla uczczenia jego

pamięci organizuje Memoriał Koszykówki im M. Armatysa (od 2008). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 315.

Augustyn Rafał (14.05.1984, Dębica) lekkoatleta (chodziarz na 20 km), olimpijczyk, Absolwent AWF Kraków (2008). Zawodnik AZS AWF Kraków (), w IO w Pekinie (2008) zajął dwudzieste dziewiąte miejsce, uczestnik PŚ (2006, 2008), uczestnik MŚ (2007, 2009). Czwarty zawodnik młodzieżowych ME w chodzie na 20 km (2005). Uczestnik trzech letnich Uniwersjad (2005 – trzynaste miejsce, 2007 – piętnaste miejsce, 2009 – ósme miejsce). Brązowy medalista PE (2009) w drużynie i siódmy indywidualnie. Mistrz Polski (2007), dwukrotny wicemistrz Polski (2006, 2009), brązowy medalista (2008); W hali w chodzie na 5000 m: mistrz Polski (2009) oraz dwukrotny wicemistrz Polski (2007, 2008). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008), w: Akademicka kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 113. Fot. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Rafa %C5%82_Augustyn_\(lekkoatleta\)#/media/Plik:Rafa%C5%82_Augustyn,_Nowa_D%C4%99ba_2017-06-18_3.jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Rafa%C5%82_Augustyn_(lekkoatleta)#/media/Plik:Rafa%C5%82_Augustyn,_Nowa_D%C4%99ba_2017-06-18_3.jpg)

Augustynek, Kazimierz (18 VI 1938, Podlesie), narciarz, lekkoatleta, brązowy medalista Uniwersjady w narciarstwie. Absolwent historii WSP Kraków (1960). Zawodnik AZS Kraków (1956-1965), należał do ścisłej czołówki krajowej w biegach narciarskich. Największy sukces sportowy to brązowy medal w sztafecie 4 x 10 km na AMŚ w Chamonix (1960). Startował w wielu imprezach międzynarodowych min. Akademickich Mistrzostwach Szwajcarii zdobywając złoty medal w sztafecie 4 x 8 km. Występował też w I-ligowym zespole lekkiej atletyki AZS Kraków, w biegach na 5 i 10 km oraz w biegu na 3000 m z przeszkodami. Członek Zarządu KM AZS Kraków (1962-1965). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 316. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <http://www.archiwumspoleczne.up.krakow.pl/archiwalia/fotografie/lata-70-xx-wieku?gallery&i=158&e=272>

Augustyniak Wanda: AZS Wrocław i Toruń. Czołowa wioślarka polska. Siedmiokrotna mistrzyni Polski w jedyńce, dwójce podwójnej i czwórce w latach 1952-1959. Srebrna medalistka Igrzysk Festiwalowych w Bukareszcie w 1953 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 335.

Babiarz, Anna (28 IV 1938, Oświęcim), żeglarka, mistrzyni Polski w klasie Finn. Zawodniczka AZS Kraków (1956-1968). Złoty medal zdobyła w MP w Kiekrzu (1962), brązowa medalistka żeglarskich MP w klasie Finn (1965), w 1963 r. zajęła - 5 miejsce, w 1966 r. - 4, a w 1967 r. - 6. Brązowa medalistka AMP (1960, 1963). Mąż Władysław (5 I 1927, Stopnica), żeglarz, absolwent AGH, dwukrotny akademicki wicemistrz Polski w klasie Finn (1954, 1956). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 316.

Bachleda Curuś, Andrzej (junior) „Jak ten czas szybko leci. Junior ma już 34 lata i bardzo interesujący dorobek życiowy, powstały na bazie rodzinnej. W dziedzinie sportowej korzenie sięgają do jego pradziadków ze strony Bachledów i Gąsieniców Wawrytków, ludzi gór zasłużonych w taternictwie i ratownictwie górskim. Nic dziwnego, bo babcia Maria z domu Gąsienica Wawrytko była czołową alpejką lat 40. i 50., członkinią Klubu SNPTT, trzykrotną mistrzynią Polski. Mistrzem Polski w slalomie był też dziadek Andrzej Bachleda Curuś. Od nich w narciarstwie alpejskim rozpoczął funkcjonowanie „klan Bachledów”, Głowa rodu Andrzej I po studiach w P W SM Katowice został jednym z najlepszych tenorów występujących w Polsce i za granicą. Kultura i sport w rodzinie Bachledów idą równym krokiem. Ojciec juniora Andrzej Bachleda Curuś II, czyli popularny Ałuś, najlepszy polski „alpejczyk”, wicemistrz świata kolekcjonujący sukcesy na światowych stokach w Pucharze Świata przez okres 7 sezonów, i jego młodszy brat Jan reprezentowali średnie pokolenie. Ałuś gra na skrzypcach i pianinie. Największymi sukcesami Andrzeja III były 5. miejsce na Igrzyskach Olimpijskich 1998 i 10. na Igrzyskach Olimpijskich 2002, a także 11. w mistrzostwach świata, w których uczestniczył czterokrotnie (1997-2003). W 2001 nie ukończył slalomu z powodu odnowienia się kontuzji kolana. Był również mistrzem Polski w konkurencjach alpejskich i uczestnikiem Zimowej Uniwersjady. Sporadycznie brał udział w zawodach Pucharu Świata, ponieważ swój czas dzielił między sport, studia i muzykę. Niepełne poświęcenie się narciarstwu to na pewno braki w przygotowaniu ogólnym zawodnika pod względem fizycznym i wynikające stąd kontuzje. W młodości brał udział w szkoleniu w miejscu zamieszkania we Francji. Kiedy znalazł się w reprezentacji Polski, jego trenerem został Andrzej Bielawa, szkoleniowiec bardzo ambitny, doskonale przygotowany do zawodu poprzez studia na AWF i starty w najważniejszych imprezach światowych z mistrzostwami świata seniorów i Pucharami Świata włącznie. Andrzej Bachleda Curuś III, kontynuując tradycje rodzinne mocno zaangażował się mocno w muzykę. Jest liczącym się w świecie gitarzystą i kompozytorem piosenek w językach francuskim, polskim i angielskim. Jest absolwentem konserwatorium w Denver (USA). Mieszka we Francji w St. Nicolas de Yerce, bardzo często odwiedza Zakopane Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz red., *Akademycki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s. 122-3. Na zdjęciu z trenerem Andrzejem Bielawą

Bachleda-Curuś, Andrzej - najwybitniejszy polski narciarz alpejczyk, dwukrotny olimpijczyk igrzysk zimowych w latach 1968 i 1972, a także srebrny (1974) i brązowy (1970) medalista mistrzostw świata; w latach 1965-1975 studiował na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej. Sezon 1975/76 był ostatnim w jego karierze sportowej i przez krótki czas mieszkał w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Do Polski powrócił w roku 1977 i zajął się wówczas popularyzacją narciarstwa alpejskiego, między innymi występując wraz z żoną i dziećmi w programie telewizyjnym *Andrzej Bachleda zaprasza*. Wówczas też ukończył Studium Trenerskie w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Krakowie (1980), zdobywając dyplom trenera narciarstwa. W roku 1981 wyjechał do Francji na kontrakt trenerski i tam zastał go stan wojenny, więc we Francji zamieszkał na stałe,

prowadząc szkołę narciarską w St. Gervaise w Alpach Francuskich. Utrzymywał jednak stałe kontakty z Polską, a zwłaszcza z Zakopanem i między innymi organizował polski pawilon na targach FAIREKPO '93 w Annecy, zajmował się też promocją i sprzedażą w Polsce sprzętu narciarskiego produkowanego przez renomowane firmy francuskie. W 1985 r. w Warszawie w Wydawnictwie „Czytelnik” ukazały się jego wspomnienia zatytułowane *Taki szary śnieg*. Andrzej Bachleda brał również udział w pracach organizacyjnych Uniwersjady '92 w Zakopanem, a podczas Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Albertville w 1992 r. był honorowym przedstawicielem Polski i nieoficjalnym opiekunem polskiej ekipy. Gdy Zakopane ubiegało się o prawo organizowania Zimowych Igrzysk Olimpijskich w 2006 r., Andrzej Bachleda decyzją Zarządu Gminy Tatrzańskiej był jej pełnomocnikiem do spraw tych igrzysk. Laureat medalu Kalos Kagathos w 2003 r. Czesław Michalski, Jacek Majka, *70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni*, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 216; Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008), w: Akademska kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 114. Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015.

Bachman Bolesław (1911-2002) – Prezes Zarządu Środowiskowego AZS Łódź, pracownik naukowy Politechniki Łódzkiej, kier. Katedry Fermentacyjnej. Urodził się w Drohobyczu w woj. lwowskim w 1911 r. Od najmłodszych lat miał ciążoty do sportu. Narciarstwo, tenis, siatkówka, szermierka i kolarstwo stanowiły drugą naturę Prezesa po działalności społecznej. Do AZS wstąpił w 1929 r. Był znanym sportowcem AZS na Politechnice Lwowskiej, gdzie uczęszczał na wydział chemii, cenionym działaczem w sekcji szermierczej AZS „Pogoń”. Lata 1937-39 spędził w wojsku, we Włodzimierza Wołyńskim, w pułku artyleryjskim. W okresie kampanii wojennej przebywał we Lwowie, a pod koniec wojny w Warszawie. Po wyzwoleniu w 1945 r. jest organizatorem Wyższej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego w Łodzi. Ciężka i odpowiedzialna praca nie oderwała prezesa ani na chwilę od sportu. Z ramienia senatu uczelni był opiekunem W.F., czynnym zawodnikiem w szermierce, ba zdobył tytuł Akademickiego Mistrza Polski w Szabli. Od 1950 r. poświęcił się pracy naukowej. Wyszkolił około 200 inżynierów specjalistów w zakresie przemysłu farmaceutycznego Ze sportem rozstać się nie mógł! Pełnił funkcję Prezesa Okręgowego Związku Szermierczego, był członkiem Polskiego Związku Szermierczego, długoletnim Przewodniczącym Sądu Koleżeńskiego tego Związku. Pomagał w organizacji sportu na wsi, był założycielem zespołu sportowego LZS w Krzynie k/Zgierza. Z ramienia Senatu P. Ł. Był odpowiedzialny za AZS na tej uczelni. Był wiceprzewodniczącym Zarządu Głównego Stow. Techn. i Inż. Przemysłu Spożywczego N.O.T. w Warszawie. Członek Międzynarodowej Komisji dla Badań Olejów Fuzlowych. Sędzia państwowy P.Z.Sz., Prezes Zarządu Środowiskowego AZS. Odznaczony najwyższymi odznaczeniami AZS. [wg S. Stadniczenko, APS 16, 1962, s. 28-29]. Fot. www.stc.pl

Bacik, Mariusz, koszykarz (środkowy lub silny skrzydłowy); ur. 4 stycznia 1972 w Piekarach Śląskich. Zawodnik klubów: Bobry Bytom 1992-1999; Hoop Pruszków 1999-2002; Iraklio Kreta, Grecja 2002-2004; Eiffel Towers Nijmegen, Holandia 2004-2005; Prokom Trefl Sopot 2004-2005; Polonia Warszawa 2006; Age Halkidas, Grecja 2006-2002 AZS Koszalin 2007-2008; Polonia Warszawa 2008-2010; KKS Tychy 2010-2011; AZS WSGK Polfarmex Kutno 2011-. Reprezentant Polski 1997. Miejsce zamieszkania: Polska. Z. A. Judycki, *Polscy sportowcy w świecie*, Warszawa 2014, s. 12-13. Fot. <https://gk24.pl/prezentacja-azs-koszalin/ga/4675810/zd/6623008>

Badora, Jacek (1945-2005). Absolwent AWF Warszawa. W Zakładzie Sportowych Gier Zespołowych AWF Warszawa pracował w latach 1968-1984 i 1995-2005. Trener drużyny kobiet i wiceprezes AZS-AWF Warszawa i młodzieżowej reprezentacji kobiet. Trener reprezentacji Polski mężczyzn niepełnosprawnych. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 136; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 623; Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 68;

Badura Franciszek, Wiesław urodził się 28 czerwca 1936 r. w Pozowicach w powiecie krakowskim. Po ukończeniu Liceum Pedagogicznego w Krakowie podjął pracę nauczyciela w szkołach podstawowych nr 21, 31, 36 w Krakowie. Następnie podjął studia w krakowskiej Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego, które ukończył w 1960 roku uzyskując tytułu magistra wychowania fizycznego na podstawie napisanej i obronionej pracy magisterskiej „Zasada pogładowości w nauczaniu wychowania fizycznego” u prof. Dr hab. Henryka Smarzyńskiego. Po ukończonych studiach pracował przez rok jako nauczyciel wychowania fizycznego w Zakładzie Wychowawczym dla dzieci Głuchych, a następnie w Szkole Podstawowej nr 91 w Nowej Hucie. Stałe doskonalenie swojego warsztatu i podnoszenie kwalifikacji nauczyciela wychowania fizycznego spowodowało, że zaproponowano mu prowadzenie zajęć metodyki wychowania fizycznego w Studium Nauczycielskim nr 1 i 2 w Krakowie. Od 1969 roku rozpoczął pracę nauczyciela wychowania fizycznego w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w ówczesnej Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie. Pełnił w nim szereg odpowiedzialnych funkcji m. in. zastępcy kierownika Studium WFiS (1977-1982, 1984-1991) oraz kierownika Studium (1982-1984). W czasie swojej długoletniej pracy w Studium wiele uwagi poświęcał sprawom wychowawczym młodzieży akademickiej, należał do tego grona pracowników, którym zależało na umasowieniu sportu wśród młodzieży. Sam zresztą w latach 1950 - 1954 zaczynał uprawiać sport w krakowskiej „Wiśle” pod kierunkiem znanego szkoleniowca lekkiej atletyki Włodzimierza Puzio startując w biegach przez płotki i na średnich dystansach. W czasie pracy trenerskiej w Klubie Uczelnianym AZS wychował wielu zawodników w piłce koszykowej i tenisie stołowym. Największe sukcesy pod jego kierunkiem odnieśli tenisiści stołowi zdobywając w mistrzostwach Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych i filii Uniwersytetów srebrne medale w turnieju drużynowym (Kielce 1973) oraz akademickie mistrzostwo Krakowa w 1973 r. http://czesla.wmichalski.pl/?page_id=188

Bahr Andrzej (24.11.1957, Kraków), piłkarz, trener I klasy piłki nożnej. Zawodnik „Garbarni”. Pochodził ze znanej sportowej rodziny Janiny (z d. Pudło) i Marka. Rodzice byli reprezentantami Polski. Matka Janina koszykarka AZS Kraków i Wisły, ojciec Marek w piłce ręcznej, wychowanek „Garbarni”, następnie AZS Kraków. Andrzej, absolwent krakowskiej AWF (1980), nauczyciel wychowania fizycznego, trener I klasy (1992). był pracownikiem dydaktycznym Studium WFiS PK, trenerem sekcji piłki nożnej AZS PK (od 1986 r.) W latach 1988-1995 był trenerem drużyny juniorów Cracovii z którymi dwukrotnie zdobył mistrzostwo Polski juniorów w 1990 i 1991 r. W latach 2000-2012 był trenerem przygotowania fizycznego I drużyny Wisły i trenerem II drużyny. Jego podopieczni z AZS PK na mistrzostwach Polski uczelni technicznych zdobyli srebrny medal w 1995 r. i brązowy medal w 1996 (stadion) oraz srebrny (1992) i brązowe medale (1994, 1998) w halowej piłce nożnej). W akademickich mistrzostwach Krakowa (LM) jego piłkarze zawsze należeli do czołowej trójki najlepszych zespołów akademickich Krakowa. W począwszy od sezonu 1996/97 pięć razy pod rząd drużyna Politechniki była najlepszą drużyną akademicką w Krakowie. W 2008 r. obronił

pracę doktorską z fizjologii na krakowskiej AWF. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <http://www.csir.pk.edu.pl/kadra-dydaktyczna/>

Bahr, Marek (19 II 1917, Kraków), szczypiornista, koszykarz. Karierę sportową rozpoczął przed wojną w KS „Garbarnia”, po rozwiązaniu sekcji piłki ręcznej w „Garbarni” (1947) przeniósł się wraz z W. Lipińskim do AZS. Stanowili oni mocny duet w akademickiej koszykówce i szczypiorniaku. Reprezentowali barwy Polski w meczu kwalifikacyjnym do MŚ ze Szwecją w szczypiorniaku. W czasie treningów w AZS poznał przyszłą żonę, utalentowaną koszykarkę i siatkarkę Janinę Pudło (6 XI 1934, Żelechów – 18 I 2008, Kraków), studentkę filologii polskiej UJ, która wkrótce w celu rozwoju swoich koszykarskich umiejętności przeniosła się do „Wisły” Kraków. Wielokrotnie reprezentowała barwy Polski. W ślady rodziców poszedł ich syn Andrzej (24. XI. 1957, Kraków), zawodnik i trener piłki nożnej, nauczyciel wychowania fizycznego PK. Córka Małgorzata Nycz kontynuuje tradycje zawodowe matki (redaktor naczelny Wydawnictwa Literackiego). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 316.

Bahranowski, Krzysztof (10 IV 1947, Polanica Zdrój), lekkoatleta (sprint), absolwent Wydziału Ceramicznego AGH (1971). Zawodnik AZS Kraków (od 1968), reprezentował klub na dystansach od 100 - 400 m, sporadycznie na 800 m, w sztafetach 4 x 100 m oraz 4 x 400 m, brązowy medalista AMP w biegu na 400 m w Łodzi (1970). Nauczyciel akademicki na Wydziale Geologiczno-Poszukiwawczym, obecnie Wydział Geologii, Geofizyki, Ochrony Środowiska AGH (od 1972), habilitacja (2000), profesor (2009), pełnił liczne funkcje min. prodziekana Wydziału. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 316.317.

Baińczyk, Mikołaj, urodził się w 1944 roku w Brzezinach Śląskich, zm. w Opolu w maju 2017 r.. Jest absolwentem Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Pracę zawodową rozpoczął w Poznaniu w Szkole Podstawowej nr 4. Następnie pracował w Liceum Ogólnokształcącym w Niemodlinie później w Zespole Szkół Zawodowych im. Kazimierza Gzowskiego w Opolu. W roku 1974 podjął pracę w WSP w Opolu. Już na początku swojej kariery zawodowej dał się poznać, jako bardzo sprawny organizator. Uzyskiwał bardzo dobre wyniki z reprezentacjami uczelni w piłce nożnej i w narciarstwie. W roku akademickim 1979/80 został mianowany p.o. kierownika Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, a w roku akademickim 1981/82 kierownikiem SWFiS (do 1991 r.). Ukończył dodatkowo podyplomowe studia trenerskie, uzyskując tytuł trenera II klasy w piłce nożnej (w 1979 roku w WSWF w Katowicach). W 1986 roku na Akademii Medycznej w Poznaniu ukończył studia podyplomowe z zakresu rehabilitacji ruchowej. Zajmował się też działalnością charytatywną na rzecz osób niepełnosprawnych. Był współorganizatorem i uczestnikiem konferencji o tematyce dotyczącej osób niepełnosprawnych. Brał ponadto udział w akcjach resocjalizacji młodzieży. Piłkarze nożni AZS Opole prowadzeni przez Mikołaja Baińczyka w latach siedemdziesiątych odnosili spore sukcesy (m.in. Akademickie Mistrzostwo Polski). Zagórowski, Z., 50 lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu i Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2009, s. 47-8. Fot. <http://www.festiwal.opole.pl/page/1673/zmarl-mgr-mikolaj-bainczyk>

Bajbak, Michał (1958 – 1999), urodził się 30 kwietnia 1955 r. w Międzyrzeczu Podlaskim w rodzinie Jana i Alicji z Łukasiewiczów. Okres dzieciństwa i całe późniejsze życie spędził w Białej Podlaskiej, gdzie zdobywał kolejno wykształcenie: w 1971 r. ukończył naukę w Szkole Podstawowej Nr 5; W 1977 r. zdał egzamin dojrzałości

w Zespole Szkół Zawodowych, uzyskując zawód technika; w 1981 roku złożył egzamin magisterski w Filii Akademii Wychowania Fizycznego. W latach 1986-1989 podjął stacjonarne studia doktoranckie w Państwowym Centralnym Instytucie Kultury Fizycznej w Moskwie i po przedstawieniu rozprawy naukowej otrzymał stopień doktora nauk pedagogicznych. Zarówno w okresie szkoły jak i studiów interesował się sportem. Był filarem AZS AWF Biała Podlaska w sztafecie 4 x 100 m, uzyskiwał również dobre wyniki w skoku w dal. Pracę zawodową rozpoczął w 1981 r. w IWFIS w Zakładzie Lekkiej Atletyki i Gimnastyki jako nauczyciel akademicki. Dał się poznać, jako wspa- niały pedagog i wychowawca młodzieży. Prowadził zajęcia dydaktyczne z lekkiej atletyki w sposób profesjonalny. Pełnił także rolę kierownika wychowawczego na obozach, opiekuna grup studen- ckich i wędrowniczych. Wypromował 18 magistrantów i 6 dyplomantów, recenzował prace dyplo- mowe i magisterskie. W lutym 1991 roku został powołany na stanowisko dyrektora administracyj- nego. Był to dla uczelni czas przełomowy, związany z transformacją ustrojową w kraju. Nastąpiła zmiana władz uczelni, a wraz z nią rozpoczął się okres intensywnego rozwoju. W procesie moder- nizacji i rozbudowy bazy sportowo-dydaktycznej, z racji pełnionej funkcji brał czynny udział. Jego pracy naukowo-dydaktycznej i administracyjnej w uczelni towarzyszyła działalność społeczna; peł- nił funkcję rzecznika prasowego Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki, był wiceprezesem ds. szkolenia w Klubie Sportowym AZS, aktywnie uczestniczył w działalności Koła Młodych Pracow- ników Nauki. Był człowiekiem ogromnej skromności, życzliwym i wyrozumiałym dla swoich stu- dentów i współpracowników, wrażliwym na ludzkie sprawy, chętnym do niesienia pomocy innym. Zginął tragicznie w wypadku samochodowym pod Siedlcami, 24 lutego 1999. 40 lat minęło...: Wydzia- łowi Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej: Zjazd Absolwentów z okazji 40-lecia Uczelni, 11-12 września 2010 r., red. T. Jaślikowska-Sadowska Biała Podlaska 2010, s. 399.

Bakulin Kobzdówna Barbara, lekkoatletka (4 x 100 m), 1972 Monachium, 8 m, medalistka ME '74, dwukrotna medalistka Uniwersjady Moskwa '73 i Rzym '75, Mistrz Sportu i Zasłużony Mistrz Sportu, odzn. brązowym Medalem Za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, złotymi odznakami PZLA, AZS i Honorową LZS, klub Orkan Poznań. Kariera sportowa od 1966 do 1978. Ur. 23. 09. 1950 w Gostyniu Wlkp. Wzrost 161 cm, waga 54 kg. Wykształcenie wyższe wf, AWF w Poznaniu, nau- czycielka wf, trenerka. Mężatka, ma dwóch synów, mąż również jest nauczycielem wf. Mieszka w Poznaniu. Zasłużony działacz Kultury Fizycznej. Hobby: dobra książka, film i teatr. *„Jestem ogromnie dumna z tytułu olimpijczyka. Uprawianie sportu i osiąganie wyników na poziomie spor- towym, następnie wyjazd na Igrzyska Olimpijskie do Monachium miał wpływ na moje losy. Po pro- stu żyło mi się lepiej. Osobisty sukces to wspańiałe małżeństwo tzw. „sportowe” i to w dodatku klu- bowe („Orkanowskie”) trwające od 1969 r, dwóch dorodnych synów oraz praca, która mnie satys- fukcjonuje, a także przyjaźnie „sportowe” trwające do dzisiaj. Porażka, to utrata wiary w uczi- wość ludzką (działaczy sportowych) i z tego powodu zakończenie kariery sportowej. (...) Moja dro- ga przez życie, to droga oparta na zasadzie fair play”*. Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 9.

Balcerowicz, Leszek (1947) - wybitny ekonomista i polityk. Profesor SGH, Prezes NBP (2001-2007), poseł na Sejm RP i wicepremier rządu RP i minister finansów w latach dziewięćdziesiątych. Sport rozpoczął uprawiać w Pomorzanie Toruń. Po rozpoczęciu studiów w 1965 r. wstąpił do AZS SGPiS, gdzie stał się najlepszym bie- gaczem klubu. Jako reprezentant AZS Warszawa na 1500 m. uzyskał wynik: 3:53.0. Mistrz Polski juniorów w biegach przełajowych w 1965 roku. Po skończeniu studiów w 1970 r. zakończył karierę sportową. Doktor honoris causa 31 uczelni krajowych i zagranicznych; wyróż- niany prestiżowymi nagrodami i odznaczeniami - w Polsce: m.in. Orderem Orła Białego (2005 r.),

najwyższym odznaczeniem państwowym, które otrzymał za wkład w transformację ustrojową naszego kraju, oraz za granicą: m.in. nagrodami im. Milтона Friedmana, Ludwika Erharda, Friedricha von Hayeka, przyznanymi mu za promowanie wolności; honorowy przewodniczący brukselskiego think tanku im. Bruegla. Sportowy plan Balcerowicza, „Życie Warszawy” 1994, (z 21 stycznia) s. 28; <http://www.balcerowicz.pl/pl/zyciorys>; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 192 (maszynopis). Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Leszek_Balcerowicz

Balon, Halina. Dwukrotna olimpijka z 1968 i 1972 roku - szermierka, floret kobiet, urodziła się 18 IV 1948 roku w Katowicach w rodzinie Władysława i Marianny z domu Hendrys. Ma siostrę Danutę Balon-Zugaj, która podobnie jak i ona uprawiała szermierkę. Do szkoły podstawowej i średniej uczęszczała w Katowicach i tam też zdała egzamin maturalny. Po maturze rozpoczęła studia na ASP W Krakowie w roku akademickim 1967/1968 na Wydziale Form Przemysłowych, gdzie studiowała do roku 1969/1970. Wówczas przeniosła się do Warszawy i kontynuowała swoje studia na tamtejszej Akademii Sztuk Pięknych, które ukończyła w roku 1973. Wcześniej, bo jeszcze jako uczennica szkoły podstawowej (1960; miała 12 lat), zaczęła uprawiać szermierkę (floret) i została zawodniczką sekcji szermierczej GKS Katowice, trenując tam m.in. pod opieką Adolfa Czipionki. Już w roku 1962 została drużynową mistrzynią Polski we florecie kobiet wraz z koleżankami z GKS Katowice i sukces ten powtarzała z klubem kolejno w latach 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1972, 1975 (wyjątkowo z drużyną AZS AWF Warszawa) oraz w 1976. W latach 1969-1971 była zawodniczką Krakowskiego Klubu Szermierzy, a od 1973 do 1980 występowała w barwach AZS AWF Warszawa (z przerwą w roku 1976). W roku 1966 Halina Balon odniosła swój pierwszy sukces międzynarodowy, zostając wicemistrzynią świata w kategorii junierek. W roku 1968 jako reprezentantka Polski pierwszy raz wystąpiła na igrzyskach olimpijskich odbywających się wówczas w Meksyku. Zarówno w turnieju indywidualnym floretu kobiet, jak i w turnieju drużynowym swoje występy zakończyła już w fazie eliminacji. Halina Balon wielokrotnie występowała też w szermierczych mistrzostwach świata, ale w konkurencji indywidualnej nie miała medalowych sukcesów. W konkurencji drużynowej wraz z polskimi florecistkami w 1969 roku zajęła 4 miejsce (w latach 1967, 1970 i 1973 - 5 miejsce), a w roku 1971 zdobyła brązowy medal mistrzostw świata, odnosząc swój największy sukces. W tymże roku została też indywidualną mistrzynią Polski we florecie, ale niestety tego osiągnięcia już nie powtórzyła (w 1972 zajęła 3 miejsce). W roku 1972 odbył się jej drugi start olimpijski, tym razem na igrzyskach w Monachium. Tam w turnieju indywidualnym odpadła w grupie ćwierćfinałowej, a w turnieju drużynowym Polki zakończyły swoje występy już w fazie eliminacyjnej. Po tych igrzyskach Halina Balon kontynuowała swoją karierę sportową do roku 1980, ale nie została już zakwalifikowana do kolejnych występów olimpijskich. Po ukończeniu swoich studiów artystycznych podjęła współpracę jako grafik z takimi czasopismami jak „Sportowiec”, „Auto Moto” i „Magazyn Olimpijski”, w międzyczasie wychodząc za mąż za Zbigniewa Łagutkę, czołowego polskiego kierowcę rajdowego, z którym ma syna Krzysztofa. W roku 1995 założyła w Warszawie własną firmę - Pracownię Plastyczną Łagutko Halina, zajmującą się projektowaniem i wykonywaniem biżuterii. W roku 2003 Halina Balon-Łagutko przeszła na emeryturę, ale mimo zakończenia kariery sportowej nie zrezygnowała z różnych form aktywności fizycznej, między innymi grając amatorsko w tenisa. Porada, Zbigniew, Olimpijczycy z Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, Kraków 2014, s. 34-35; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 14.

Banaczek Ryszard, ur. 21.01.1949 roku w Radomiu. Wykształcenie - Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1969-1973), złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1972, 1973, brązowy 1971), Lechii Gdańsk (1973-1982, 1984-1985, 1987-1993, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1982, 1985, 1991, 1993, brązowe: 1974, 1977, 1981, 1987, 1988), AS PTT Rabat Maroko (1983-1984, zdobywca Pucharu Maroka 1983), HSV Hannover (1985-1986), Lotnika Pruszcz Gdański (1994-1995). Pierwszy trener Józef Grochowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 22 oficjalne mecze międzypaństwowe, zdobył 95 punktów, grał na pozycji łącznika i środkowego ataku. Trener II klasy (1972). Trener Lechii Gdańsk (1982-1983, 1988-1989, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1982), AS PTT Rabat (Maroko, 1983-1984, zdobywca Pucharu Maroka 1983), Lotnika Pruszcz Gdański (1994-1995). Działacz, członek Zarządu Lechii Gdańsk (1990-1994), Dyrektor Klubu (1995-1997); Kierownik klubu Dębica Lincer Pruszcz Gdański (1997-2000). Mistrz Sportu (1985). Odznaczony Honorową Srebrną Odznaką PZR. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 12. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/1/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Banaś Bolesław urodził się 17 marca 1912 roku w Łodzi w rodzinie inteligenckiej. Po ukończeniu szkoły powszechnej w 1927 roku, uczęszczał do Gimnazjum Ogólnokształcącego, a następnie do Szkoły Handlowej, którą ukończył otrzymując uprawnienia ekonomisty. W latach 1932 - 39 pracował jako urzędnik - księgowy m. in. w zakładach E. Heinego. Uprawianie sportu rozpoczął od siatkówki w 1928 roku w zespole Koła Sportowego „Absolwenci” trenowanym przez nauczyciela wychowania fizycznego Wąsika. W barwach tego stowarzyszenia wywalczył klubowe wicemistrzostwo Polski. Z szermierką zetknął się w 1930 roku w Wojskowym Klubie Sportowym „Łódź”. Jego pierwszym fechmistrzem był sierżant Zygmunt Rudnicki. W barwach WKS „Łódź”, a następnie Policyjnego Klubu Sportowego kilka w krotne zdobywał mistrzostwo indywidualne i drużynowe Łodzi w latach trzydziestych we florecie i szpadzie. Wywalczył tytuł mistrza Polski w szpadzie w 1937 roku kl. „B”, a w 1939 roku kl. „A”. Po zakończeniu działań wojennych jeszcze raz, jako zawodnik AZS Łódź zdobył w 1946 roku tytuł mistrza Polski w szpadzie. Reprezentował barwy kraju na XIV Igrzyskach Olimpijskich w Londynie, gdzie w turnieju indywidualnym w szabli zajął V miejsce w grupie odpadając z dalszych walk, natomiast w drużynowym turnieju szablowym przyczynił się swoimi ośmioma zwycięstwami do zajęcia przez zespół Polski 5 - 8 miejsca. Walczył również w jednym z meczów drużynowego turnieju szpadowego. Łącznie B. Banaś ośmiokrotnie reprezentował barwy narodowe oraz czterdziestopięciokrotnie występował w reprezentacji Łodzi. Od 1950 roku po uzyskaniu patentu trenera I klasy prowadzi pracę szkoleniową w sekcji szermierczej AZS Łódź i społecznie działa w Polskim Związku Szermierczym i OZSZ. A. Bogusz, Łódzcy olimpijczycy, Łódź 1984, s. 50.

Bandach Leszek, ur. 3.06.1960, Zielona Góra. Szermierz: Syn Jana i Heleny Wiśniewskiej. Absolwent ZSG (1975, mechanik maszyn urz. przerobczych) i Technikum Górniczego w Sosnowcu (1981, technik elektronik, spec. telekomunikacja górnicza), Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (1988, psycholog kliniczny), AWF Katowice - podyplomowe studia trenerskie (1991, trener II kl.), AWF Warszawa (1993 studia dr przerwane w wyniku wypadku samochodowego 1995, od 2001 dr nauk o Kulturze Fizycznej). Zawodnik (171cm, 72 kg, florecista) Nadodrza Zielona Góra (1973-75), Zagłębia Sosnowiec (1975-78), AZS-AWF Katowice (1979-89), Górnika Radlin (1993-94),

AZS-AWF Warszawa (od 2005-). Trener: Tadeusz Majewski (wychowanek). 2-krotny złoty (1981, 1991), srebrny (1985) i brązowy medalista MP (1988-90, 1994). 4-krotny mistrz Polski w rywalizacji drużynowej floretu (1979, 1985-86, 1990). Medalista MŚ w drużynie (1990 Lyon - 2, 1993 Eszen - 3). 3.04.1995 r. W miejscowości Naprawa k/ Rabki wracając z PŚ w Budapeszcie uległ ciężkiemu wypadkowi samochodowemu, który wpłynął na dalszą karierę. Dziennikarz Rzeczypospolitej (MŚ 1997 Kapsztad), G. Wyborczej, P. Sportowego, Sportu. Olimpijczyk 1988, Seul: floret ind., w repasażach odpadł z rywalizacji. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 60. Fot. <http://www.pszerm.pl/zawodnicy/zawodnik/64/>

Banek, Andrzej. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Uczelnię ukończył w 1975 roku. Napisał pracę magisterską pod tytułem: „Charakterystyka ciała szczupłego i tkanki tłuszczowej podskórnej u dziewcząt w wieku 15-17 lat i otrzymał stopień magistra wychowania fizycznego. W roku 1976 został zatrudniony w Studium Wychowania Fizycznego w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Opolu (obecnie Politechnice Opolskiej). Jego życiową pasją jest piłka ręczna. Był czołowym zawodnikiem KS „Gwardia” w Opolu w latach 1966-1971. Reprezentant młodzieżowej reprezentacji Polski w latach 1970-1971. Pracował w wielu klubach Opolszczyzny, m.in.: Start Opole, Chrobry Groszowice, AZS Opole, KS Gwardia Opole w 2002 roku ukończył kurs doskonalący ZPRP w Warszawie i uzyskał tytuł trenera I klasy. W latach 1977-1985 trenował sekcję piłki ręcznej KU PO i ZŚ AZS Opole. W latach 2004 i 2007 zdobył złoty medal na Mistrzostwach Polski typu Uczelni Wyższych, a w 2007 roku brązowy medal Akademickich Mistrzostw Polski. Współpracował z Okręgowym Związkiem Piłki Ręcznej w Opolu, prowadził zajęcia na kursach instruktorskich, był i jest nadal organizatorem corocznych kurso-konferencji dla trenerów i nauczycieli zajmujących się piłką ręczną na terenie Opolszczyzny. Na kierunku wychowanie fizyczne prowadzi zajęcia z teorii sportu, teorii i metodyki piłki ręcznej oraz kieruje specjalizacją trenerską i instruktorską w zakresie piłki ręcznej. Wychował liczne grono trenerów i instruktorów. Jest wieloletnim członkiem Zarządu KS Gwardia Opole, a w Okręgowym Związku Piłki Ręcznej w Opolu od kilku lat pełni zaszczytną funkcję Przewodniczącego Rady Trenerów. Jest autorem opracowania „30 - lecie Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły inżynierskiej w Opolu 1966-1996”. Jest zamiłowanym wędkarzem, szczególnie interesuje go wędkarstwo muchowe. Dawniej startował, jako zawodnik, a od roku 1992 udziela się jako członek Okręgowego Kapitanatu Sportowego przy Zarządzie Polskiego Związku Wędkarskiego w Opolu. Jest organizatorem zawodów Grand Prix Opolszczyzny w dyscyplinie muchowej oraz sędzią klasy Krajowej. Jego dewizą życiową jest aktywność, w tym aktywność fizyczna, działalność społeczna i życzliwość dla ludzi. Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015), red. Stanisław Szczepański, Opole 2017, s. 86.

Bańka, Witold, lekkoatleta AZS UŚ, Minister Sportu i Turystyki w rządzie B. Szydło, a potem M. Morawieckiego. Witold Bańka jest przykładem połączenia potencjału sportowego oraz umiejętności polityczno-managerskich. W sezonie 2004/2006 w Mistrzostwach Polski Szkół Wyższych Witold Bańka osiągnął 3 miejsce w biegu na 400 m w klasyfikacji generalnej. Do jego najważniejszych sportowych osiągnięć niewątpliwie zaliczyć należy brązowy medal na Mistrzostwach Świata w 2007 roku w Osace w sztafecie 4 x 400 m (biegł w eliminacjach - czas 3:02.3936), złoty medal na Lekkoatletycznych Młodzieżowych Mistrzostwach Europy w 2005 roku w Erfurcie w sztafecie 4 x 400 m (czas - 3:02.41) 37, złoty medal Letniej Uniwersjady w Bangkoku w 2007 roku w sztafecie 4 x 400 m (czas - 3:02.05) 38, srebrny medal Letniej Uniwersjady w Belgradzie w 2009 roku w sztafecie 4

x 400 m (czas - 3:05.69) 39. Witold Bańka był także dwukrotnym srebrnym medalistą Młodzieżowych Mistrzostw Polski - w 2005 roku w Krakowie na 400 m (czas - 46.94) 40 i w 2006 roku w Toruniu na 400 m (czas - 46.61) 41. W 2009 roku był najmłodszym w historii delegatem na zjazd sprawozdawczo-wyborczy Polskiego Związku Lekkiej Atletyki, na którym reprezentował Śląski Związek Lekkiej Atletyki. Ukoronowaniem połączenia jego talentu i pasji sportowej z wiedzą wyniesioną z ukończonych studiów (politologia i nauki społeczne) oraz z postawą obywatelską było powołanie go 16 listopada 2015 roku na stanowisko Ministra Sportu i Turystyki w rządzie Beaty Szydło. 11 grudnia 2017 roku objął dotychczasowe stanowisko ministerialne w nowo utworzonym rządzie Mateusza Morawieckiego. K. Miroszewski K., K. Wilczok, Akademycki Związek Sportowy Uniwersyte- tu Śląskiego w Katowicach (1968–2018), Katowice 2018, s. 93-94. Fot. <https://www.flickr.com/photos/premierrp/48055766521/in/album-72157709032839433/>

Baquet, Maurice, ur. 10.03.1897 w Noyon, zm. 01.06.1965 w Algierii. Wykształcenie wyższe, Instytut Wychowania Fizycznego w Paryżu, Wyższa Szkoła Woj- skowa w Joinville. Zawodnik Noyon (Francja, 1912-1914), Bataillon de Joinville (Francja, 1919-1922), Orzeł Biały Warszawa (1923-1925), reprezentacja Polski (1924, 1 mecz), Garnizon Warszawski (1924), reprezentacja Warszawy (1924-1925), występował na pozycji łącznika młyna. Współzałożyciel i trener drużyn Dywizjonu Artylerii Zenitowej Pierwszego Pułku Artylerii Przeciwlotniczej Warszawa (1923), Oficerskiej Szkoły Piechoty i Szkoły Podchorążych w Warszawie (1924), Oficerskiej Szkoły Sanitarnej (1924), Garnizonu Warszawskiego (1924), Polonii Warszawa (1924), założyciel drużyny i trener AZS Warszawa (1923), trener Rozwój Warszawa (1924), Lechja Warszawa (1925). Sędzia rugby (1923-1925). Autor artykułów o rugby w prasie międzywojennej. Porucznik Armii Francu- skiej. Trener rugby. Trener lekkoatletyki PZLA, sprowadzony do przygotowania reprezentacji Pol- ski w LA do Igrzysk Olimpijskich w Paryżu (1924). Trener akademickiej reprezentacji Francji (lek- koatletyka, 1926-1935), profesor Narodowego Instytutu Wychowania Fizycznego (1935-1938), jego dyrektor (1938-1945), dyrektor Narodowego Instytutu Sportu (1945-1964). J. Wierzbicki, Historia polskiego rugby, Warszawa 2011, s. 124; Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 113.

Baranowicz, Wojciech, (ur. 25 stycznia 1954 r. w Tomaszowie Mazowieckim) – czołowy polski siatkarz lat 70. i 80., pięciokrotny mistrz Polski, reprezentant kraju. Jest wychowankiem Lechii Tomaszów Mazowiecki. Przybył na studia do Olsztyna i rozpoczął grę w AZS Olsztyn. Szybko zaadoptował się w nowym otoczeniu. W ekstraklasie debiutował w sezonie 1973/1974. W ciągu 6 sezonów (grał na pozycji rozgrywającego) zdobył z AZS pięć medali mistrzostw Polski, w tym dwa złote. Pa- smo sukcesów kontynuował w Gwardii Wrocław, do której przeniósł się w sezonie 1978/1979. Tu z kolei wywalczył trzy tytuły mistrzowskie i dwa wicemistrzowskie, stając się jednym z najbardziej utytułowanych siatkarzy w historii polskiej ligi. W latach 1984–1986 występował w drugoligowej włoskiej drużynie Valeo Mondovè. Od początku kariery występował w kadrach narodowych. Z reprezentacją Polski juniorów wywalczył wicemistrzostwo Europy w 1971 r. i brązowy medal mistrzostw Europy w 1973 r. W reprezentacji Polski seniorów debiutował 21 kwietnia 1976 r. w towarzyskim spotkaniu z NRD. Znajdował się w 14-osobowej kadrze przed Igrzyskami Olimpij- skimi w Montrealu (1976), ale nie pojechał na turniej. W 1977 r. rozegrał kilkanaście meczów w kadrze. Kolejny raz wystąpił w polskiej drużynie dopiero w czerwcu 1982 r. Uczestniczył mi- strzostwach świata w 1982 r., zajmując z drużyną szóste miejsce. Ostatni raz w biało-czerwonych barwach wystąpił 25 maja 1983 r. w towarzyskim spotkaniu z Czechosłowacją. Łącznie dla Polski

zagrał w 62 spotkaniach. Tradycje siatkarskie w rodzinie podtrzymuje jego syn Michał czołowy zawodnik ligi włoskiej. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Wojciech_Baranowicz; Fot. <http://www.legavolley.it/player/BAR-WOJ>

Baranowska-Janota Maria Magdalena (09.01.1939, Kraków) lekkoatletka (skok wzwyż). Studia geograficzne na WSP odbyła w latach 1960 – 1965. Pracę magisterską obroniła 23. 06.1965, doktorat uzyskała w 1973 r. Obie prace wykonała pod kierunkiem profesora Jana Flisa. Będąc uczennicą LO wstąpiła do AZS w 1953 r. i jest związana z tą organizacją do dziś. Startowała w I ligowym zespole AZS Kraków z takimi słynnymi zawodniczkami krakowskiego klubu jak srebrna medalistka olimpijska Jarosława Józwiakowska – Bieda, reprezentantki Polski: Danuta Berezowska, Maria Kusion, Danuta Straszyńska. Jej trenerem był Adam Bezeg. Pięciokrotnie poprawiała rekord klubowy, zaczynając w 1953 r. wynikiem 136 cm, ostatni rekord ustanowiła w 1961 r. wynikiem 160 cm. Od połowy lat 50-tych była członkiem kadry narodowej, wielokrotnie reprezentowała Polskę w meczach międzypaństwowych i turniejach międzynarodowych odnosząc szereg sukcesów m. in. w słynnym meczu lekkoatletycznym Polska – USA w 1961 r. zajęła 3 miejsce, startowała również w mistrzostwach Polski, akademickich mistrzostwach Polski, Memoriale im. J. Kusocińskiego. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 317.

Baranowska-Skowrońska, Anna (3 XII 1959, Bydgoszcz), wioślarka, olimpijka, absolwentka AWF (1981). Zawodniczka AZS AWF Kraków (1979-1981), mistrzyni Polski w jedynkach (1979), brązowa medalistka MP w jedynce (1980), na IO w Moskwie (1980) była zawodniczką rezerwową czwórki podwójnej. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 317.

Baranowski Bogdan. Adwokat. Członek AZS_Warszawa od 1925 r. Czołowy polski pływak i waterpolista przełomu lat dwudziestych i trzydziestych. Długoletni kierownik i instruktor sekcji pływackiej AZS Warszawa. Popularyzator sportu pływackiego w środowisku szkolnym i akademickim. Działacz Okręgowego Związku Pływackiego w Warszawie i Polskiego Związku Pływackiego. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu oficera rezerwy. Poległ 19 IX 1939 r. w obronie Warszawy w boju pod Falenicą. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 35; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”, Warszawa 1962, s. 336. Fot. <http://www.wiadomosciasiedzkie.pl/news/154/n/6697>

Baranowski Stanisław. Inżynier. Wioślarz AZS Wilno. Rozstrzelany w egzekucji ulicznej w Warszawie. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 35.

Baranowski, Krzysztof. (ur. 26 czerwca 1938 we Lwowie) – żeglarz, kapitan jachtowy, dziennikarz, nauczyciel. Jako pierwszy Polak dwukrotnie opłynął samotnie kulę ziemską. Absolwent Politechniki Wrocławskiej (inżynier elektronik) i Studium Dziennikarskiego Uniwersytetu Warszawskiego (dziennikarz). Jeden z najsławniejszych polskich żeglarzy, piętnasty człowiek na świecie, który samotnie opłynął Przylądek Horn i pierwszy żeglarz, który pod białą-czerwoną banderą na „Polonezie” okrążył ziemię arcytrudnym szlakiem „ryczących czterdziestek”. Swoje pierwsze kroki w jachtingu stawiał we wrocławskim Yacht-Clubie (chętnie odwiedzał Wrocław i spotykał się ze studentami, członkami AZS Politechnika Wrocław). Należy bowiem do najbardziej sławnych wychowanków wrocławskiego AZS-u, słynny „kapitan-kruk” z wyprawy jachtu „Śmiały”, wielki oceaniczny samotnik. W sekcji żeglarskiej Wrocławskiego AZS-u zaczął żeglować mając 14 lat. W 1955 roku K.

Baranowski wraz z Leszkiem Poklewskim zdobyli tytuł Mistrza Polski juniorów w klasie „Słonka”. Studiując w Warszawie Baranowski przeniósł się do sekcji żeglarskiej AZS Warszawa. Żeglarz wspominał: „Polonez” do końca mojej wyprawy spisywał się doskonale. To jemu zawdzięczam szczęśliwy powrót pomagało mi całe społeczeństwo, wraz z kolegami z AZS-u: Jerzym Kostro, Bogdanem Tomaszewskim, Teresa Dudzic, Czesławem Zającem, Stefanem Parvim... Rejs się udał. Przyjechałem do Warszawy i jedną z pierwszych czynności, jaką wtedy zrobiłem, to pojechałem na przystań żeglarską AZS zapłacić zaległe składki członkowskie”. Autor kilkunastu książek, Był redaktorem naczelnym czasopisma Jachting. Od 2008 członek rady programowej Polskiej Fundacji Morskiej. Od 2009 prowadzi Fundację „Szkoła Pod Żaglami Krzysztofa Baranowskiego” opartą o wolontariat młodzieży niosącej innym potrzebną pomoc. A. Kamiński, *Azetesiacy pod żaglami*, Warszawa 1978, s. 23-4; Zawadzki W., *AZS Politechnika Wrocław. Kronika Klubu 1973-1991*, Wrocław 2012, s. 53. Fot. [https://natemat.pl/blogi/Krzysztof baranowski](https://natemat.pl/blogi/Krzysztof%20baranowski)

Barański Stanisław: członek AZS Olsztyn w latach 1952-1956. Trzykrotny mistrz Polski w biegach długich. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 336.

Barański, Kazimierz - związany z AWF Warszawa w l. 1949-1992; wieloletni nauczyciel akademicki i kierownik Zakładu (1951-1990), trener AZS AWF w gimnastyce sportowej. Był pierwszym doktorem w Zakładzie Gimnastyki (1962). Pełnił w uczelni wiele funkcji: kierownik Studium Doskonalenia i Kształcenia Kadr 1969-1971; Studiów Eksternistycznych 1974-1975, prodziekan 1971-1974. Był cenionym działaczem sportowym, m.in. pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Sportowej i wiceprezesa PZG 1961-1967. Założył miesięcznik „Gimnastyka” (1957-1973); którego był naczelnym redaktorem. Autor wielu publikacji oraz skryptów z zakresu gimnastyki, których tematyka obejmowała historie gimnastyki, ewolucję układów szkoleniowo-klasyfikacyjnych; efektywność treningu, unowocześnienie techniki i metodyki nauczania ćwiczeń. *Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa*, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 99.

Bartkowiak, Eugeniusz, ur. 18.12.1933 w Robczyskach. Wykształcenie zawodowe. Zawodnik rugby Poznani Poznań (1958-1965, 1966-1968, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1962, brązowy 1963, mistrz Ligi Okręgowej 1957), AZS WSWF Poznań (1965). Pierwszy trener Jan Dziedzic. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 9 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 6 punktów, występował na pozycji środkowego ataku i filara. Trener Poznani Poznań (1971-1972). Instruktor rugby (1962). Trener II klasy (1962). Mistrz Sportu (1969). Członek Komisji Rewizyjnej Polskiego Związku Rugby (15.12.1968-04.10.1973). Sędzia (1968-1977), członek Kolegium Sędziów (01.03.1970-14.10.1973). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1970). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004, s. 13-14. Fot. [http://pzrugby.pl/page/1/ReprezentanciPolski Seniorow,52](http://pzrugby.pl/page/1/ReprezentanciPolskiSeniorow,52)

Bartkowiak, Halina (Chrząszcz), czołowa skoczkini do wody, zawodniczka klubu AZS-AWF Warszawa, wielokrotna mistrzyni i reprezentantka kraju, trenerka kadry narodowej. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Bartosiewicz Bohdan: AZS Warszawa od 1947 r. Czołowy siatkarz i koszykarz, reprezentant Polski i AZS do 1950 r., następnie instruktor, a obecnie trener. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 336. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-699-5.jpg

Bartoszczyk Jan, ur. w 1901 r. Studiował na Wydziale Budowy Okrętów Politechniki Gdańskiej. Po studiach został kierownikiem Oddziału Ligi Morskiej i Kolonialnej w Gdyni. Inicjator rozwoju żeglarstwa morskiego w środowisku akademickim. Prezes AZS Gdańsk w latach 1926-1927. W 1927 r. zabiegał o utworzenie międzyśrodkowej sekcji jachtowej AZS z siedzibą w Gdańsku. Współtwórca Akademickiego Związku Morskiego i jego wybitny działacz. Był pierwszym prezesem AZM Gdańsk oraz kapitanem sportowym Zarządu Głównego AZM. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył jako oficer pułku strzelców morskich. Poległ w obronie Gdyni pod Rumią 12 IX 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 35.

Bartoszewicz Aleksander, 09.01.1977 w Warszawie. Wykształcenie i średnie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa. (1996-2000, brązowe medale mistrzostw Polski seniorów: 1996, 1997, 1998) AZS AWF Gdańsk (2000), Folca AZS Warszawa (2001-2004), Epernay Rugby Champagne (2001-2002). Pierwszy trener Andrzej Kopyt. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 13 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 5 punktów, występował na pozycji filara. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 14.

Barut Bogdan (29 III 1944, Kraków), koszykarz, lekkoatleta, absolwent AM Kraków (1968). W AZS od 1961 r., początkowo zawodnik i kierownik sekcji koszykówki AZS Pomorskiej AM (1961-1963), następnie wiceprezes (1963-1964) i prezes AZS AM w Krakowie (1964-1969). Od 1966 członek ZS AZS Kraków i jego wiceprezes (1966-1974, 1980-1991), członek ZG AZS (1966-1981, 1983-1985), członek Prezydium ZG AZS (1969-1981). Przez cztery kadencje członek Centralnej Komisji Klubów Uczelnianych ZG AZS i jej przewodniczący (1976-1981). Współorganizator jubileuszy 60-, 70-, 75- i 80-lecia AZS, członek założyciel Koła Seniorów AZS Kraków (1992) i nieprzerwanie członek Rady tego Koła. Wykładowca i kierownik obozów szkoleniowych dla aktywu i organizatorów sportu uczelnianego. Członek Honorowy AZS Kraków. Członek Honorowy AZS. Asystent w Klinice Chirurgii Stomatologicznej AM Kraków (1969-1971), następnie powołany do okresowej, a później do zawodowej służby wojskowej (1971-2002). Pracował i służył w 5 Wojskowym Szpitalu Klinicznym w Krakowie jako lekarz stomatolog, specjalista chirurgii stomatologicznej, przez 22 lata kierował Przychodnią Specjalistyczną Stomatologii (1980-2002). Główny Specjalista Krakowskiego Okręgu Wojskowego w dziedzinie stomatologii. W 2002 r. przeszedł na emeryturę wojskowa w stopniu pułkownika WP. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 317. Fot. <http://www.oil.org.pl/xml/oil/oil72/tematy/aktual/r2013/Barut>

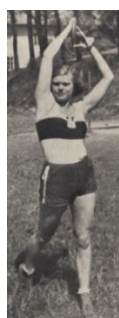

Basta Piotr (ur. 16 września 1970 w Krośnie Odrzańskim) - ps. „Mały”, polski wioślarz, nauczyciel wychowania fizycznego, trener, olimpijczyk z Barcelony 1992, Atlanty 1996, Sydney 2000. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Gdańsku (2000). Reprezentował kluby: AZS AWF Gorzów Wielkopolski (1985-1993), AZS AWF Gdańsk (1994-2000). Pierwszoplanowy zawodnik AZS AWF Gorzów Wlkp. W końcu lat 90. w osadach z wioślarzami z innych klubów zdobył dwa brązowe medale na MP seniorów (1989, 1990) i został objęty przygotowaniem olimpijskim. Wielokrotny medalista Mistrzostw Polski w wioślarstwie. J. Gaj, B. Woltmann (red.), Sport w województwie gorzowskim 1975-1990, Gorzów Wlkp. 1993, s. 188; Kunicki B. J., B. Woltmann (red.), Gorzowski ośrodek akademicki w latach 1971-1996, Gorzów Wlkp. 1996, s. 67; W. Amerski, M. Seidel, R. Zakrzewski (oprac.), Reprezentanci AWF

im. Jędrzeja Śniadeckiego i AZS-AWF Gdańsk na Igrzyska Olimpijskie w Sydney 2000, Gdańsk 2000, s. 17. Fot. https://encyklopedia.wim bp.gorzow.pl/b/basta_piotr/basta_piotr.html

Baszanowski Waldemar, najwybitniejszy z ciężarowców polskich, współtwórca sukcesów polskich ciężarów w l. 60 i 70. Najwspanialsze z nich odniósł Waldemar Baszanowski (1935-2011) o przydomku „Herkules”, który jako jedyny polski sztangista i członek Klubu AZS AWF Warszawa startował czterokrotnie w igrzyskach olimpijskich (1950-1972), zdobywając dwukrotnie złote medale na Igrzyskach XVIII Olimpiady w Tokio w 1964 roku (trójbój - 432,5 kg) oraz na Igrzyskach XIX Olimpiady w Meksyku w 1968 roku (trójbój 437,5 kg) w wadze lekkiej; ponadto Waldemar Baszanowski był 9-krotnym mistrzem Polski i 3-krotnym wicemistrzem kraju (1959-1971), 61-krotnym rekordzistą Polski, 6 krotnym mistrzem Europy (1961-1971), 3-krotnym wicemistrzem Europy (1962, 1963, 1966), 5-krotnym mistrzem świata i 5-krotnym wicemistrzem świata (1961-1971), 24-krotnym rekordzista świata oraz 3-krotnym chorążym polskiej reprezentacji olimpijskiej (1964, 1968, 1972), laureatem „Plebiscytu Przeglądu Sportowego” (1969), laureatem „Plebiscytu Sportowców 40-lecia AZS” (1986), Kawalerem brązowego medalu „Orderu Olimpijskiego”, przyznanego przez MKOL (1982) i Kawalerem medalu „Kalos Kagathos” (1994). Przez 15 lat kariery sportowej był wierny barwom AZS-AW Warszawa. Jego osiągnięcia stawiały go nie tylko w czołówce polskiego sportu, ale również w czołówce sportu ciężarowego na świecie. W klasyfikacji fachowego pisma „World Weightlifting” (1997) został ogłoszony trzecim sztangista świata wszech czasów za Turkiem Naimem Suleimanoglu i Węgrem Imre Poldi. W 1993 roku został członkiem „Hall of Fame of Weightliiting” (Galeria Sławy IWF). Po zakończeniu kariery sportowej pracował jako nauczyciel akademicki w AWF i trener w Klubie AZS AWF oraz trener kadry narodowej w Polsce i w Indonezji. W roku 1994 pełnił funkcję szefa wyszkolenia Polskiego Związku Podnoszenia Ciężarów, a w latach 1999-2008 był prezydentem Europejskiej Federacji Podnoszenia Ciężarów (EWP). M. Rotkiewicz, *AZS-AWF Warszawa 1949-2009*, Warszawa 2014, s. 259-260; Lis J., *Polscy medaliści olimpijscy*, Białystok 1985, s. 26; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu*, A-K, Warszawa 1984, s. 64; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 28; Drążdżewski, S., W. Szkiela, *Olimpijczycy XXX-lecia*, Warszawa 1975, s. 144-145; <http://www.kronikasportu.pl/artykuly/osobowosci-polskiego-sportu/10-osobowosci-polskiego-sportu-w-2007-roku/waldemarbaskanowski/>; www.olimpijski.pl; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> Fot.w: Maria Rotkiewicz *Zawodnicy AZS-AWF w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2000*, Warszawa 2004.

Batiukówna, Jadwiga, (1912-1964), była najwybitniejszą sportsmenką AZS Lwów. W 1934 r. zdobyła mistrzostwo Polski w biegu na 60 m, a w 1936 r. biegu na 100 m. Z powodzeniem uprawiała także gry sportowe. W 1937 r. grała w reprezentacji Polski, która zdobyła akademickie mistrzostwo świata w koszykówce. Była najlepszą zawodniczką zespołu siatkówki AZS Lwów, który w latach 1934-1935 zdobył wicemistrzostwo Polski. W czasie bogatej kariery sportowej zdołała ukończyć studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu im. Jana Kazimierza we Lwowie. Podczas II wojny światowej przebywała we Lwowie, gdzie w latach 1940-1941 występowała barwach rosyjskiego klubu „Spartak”. Udział w rosyjskim ruchu sportowym upoważniał ją do otrzymywania większych racji żywnościowych, co pozwoliło przetrwać jej i najbliższej rodzinie koszmar sowieckiej okupacji. Po wojnie przyjechała do Polski i w latach 1946-1947 kontynuowała karierę sportową, występując w klubach Polonia Bytom i IKS Wrocław. R. Wryk, *Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach*, Poznań 2009, s. 209. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunta Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 336. Fot. Zamiast uroczystości jubileuszowych z okazji 10-lecia Akademickiego Związku Sportowego we Lwowie, s. 15.

Batorska Katarzyna (14.02.1983, Tarnobrzeg) lekkoatletka. biegała przełaje i średnie dystanse. Zaczynała uprawiać sport w krakowskim „Sokole”, następnie była zawodniczką „Cracovii” i AZS PK. Na mistrzostwach Polski juniorów młodszych wywalczyła brązowy medal w biegach przełajowych (1999 r.) oraz brązowy medal w biegu na 1500 m (2000). Zdobywała również medale na MP uczelni technicznych: dwa medale srebrne w biegu na 800 m w 2003 – 2005 roku, jeden medal srebrny w biegu przełajowym w 2004 roku. Studiowała na Wydziale Inżynierii Lądowej, na kierunku budownictwo ogólne w latach 2002-2008. Prowadzi działalność w firmie budowlanej „INVES AREA” Pracowała przy odnawianiu podziemi Rynku Głównego w Krakowie, Pałacu Czapskich przy ulicy Piłsudskiego, remontu Muzeum Narodowego w Sukiennicach, Katedry Mariackiej oraz odbudowy gontyny na cmentarzu wojennym w Łuźnej koło Gorlic z okazji zbliżającej się setnej rocznicy bitwy pod Gorlicami. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015.

Bauer Jan: ur. w 1919 r. AZS Łódź. Strzelec sportowy, działacz i sędzia asystent. Jeden z pionierów strzelectwa sportowego w AZS. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 336.

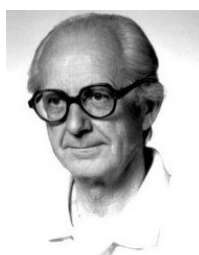
Bazylczuk Roman, członek AZS Warszawa w latach 1928-1931. Piłkarz. Rozegrał ponad 200 meczów w barwach klubu, wielokrotny reprezentant Warszawy w piłce nożnej. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”, Warszawa 1962, s. 335.

Bączyk, Stefan, rektor Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego i Akademii Wychowania Fizycznego w latach 1965-1995. Urodził się w Landgendorfer (Niemcy) 18 sierpnia 1911 r. W 1932 r. zdał egzamin dojrzałości w Poznaniu, po czym odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim. W 1933 r. podjął studia w Uniwersytecie Poznańskim, na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym (chemia). Przed egzaminem dyplomowym został zmobilizowany i wziął udział w kampanii wrześniowej w stopniu podporucznika artylerii i dostał się do niewoli niemieckiej. Do końca wojny przebywał w Oflagu-VII A jako jeńiec. Do kraju wrócił w lipcu 1946 r. W czerwcu 1947 r. zdał egzamin magisterski z chemii w UP W grudniu 1950 r. promowany został na doktora chemii na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UP. Od 1941 r. pracował jako asystent, następnie adiunkt w Zakładzie Chemii Ogólnej Wydziału Lekarskiego, a potem w Akademii Medycznej, gdzie objął w charakterze docenta kierownictwo Katedry Chemii. Od 1950 r- pracował także w Zakładzie Fizjologii i Chemii WSWF. W 1960 r. obronił pracę habilitacyjną. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1966 r., a profesora zwyczajnego - w 1975 r. W latach 60-tych odbył kilka staży zagranicznych. W 1963 r. został powołany na kierownika Zakładu Biochemii Wysiłku Fizycznego WSWF. W roku akademickim 1964/1965 pełnił funkcje dziekana, a od 1965 r. - rektora WSWF. Brał udział w licznych konferencjach i zjazdach naukowych, krajowych i zagranicznych. Jest członkiem wielu towarzystw naukowych. W 19B r. uzyskał tytuł Doktora Honoris Causa na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu im. Martina Luthra w Halle. Jego dorobek naukowy obejmuje kilkadziesiąt prac. Gaj, J. (red.), *Dzieje Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu*, Poznań 1996, s. 126-7.

Bąkiewicz, Michał (ur. 22 marca 1981 roku w Piotrkowie Trybunalskim) – czołowy siatkarz PLUS ligi, reprezentant Polski, przez kilka sezonów podpora AZS UWM Olsztyn. Absolwent Politechniki Częstochowskiej. Karierę siatkarską rozpoczęła w Szkole Mistrzostwa Sportowego w Rzeszowie, a juniorski okres kończył w SMS w Spale. Pierwszym profesjonalnym zespołem w jego karierze był AZS Częstochowa (2000–2003), po czym trafił do Skry Bełchatów (2003–2004) i AZS UWM Olsztyn (2004–2007). Powrócił do Skry, a w 2012 roku przeszedł znów do AZS Częstochowa. Równolegle rozwijała się jego kariera reprezentacyjna, której kulminacją było zdobycie złota w mistrzostwach Europy i srebra w mistrzostwach świata. Gra na pozycji przyjmującego, w razie konieczności jako *libero*; ceniony przez trenerów i selekcjonerów jako zawodnik do zadań specjalnych (znakomity serwis). http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Michał_Bąkiewicz; Fot. www.michalbakiewicz.tnb.pl

Bąkowski, Jan. Urodził się 30 stycznia 1919 roku w Miechowie w rodzinie inteligentnej. Do szkoły powszechnej uczęszczał we Włoszakowicach, a do gimnazjum Ojców Salezjanów w Aleksandrowie Kujawskim. Podczas okupacji pracował jako magazynier i urzędnik. Działal w konspiracji, był żołnierzem Armii Krajowej na Kielecczyźnie. Jego powojenne drogi związane były ściśle z osobą Tadeusza Kopnińskiego - profesora zootechniki, wieloletniego dyrektora Izby Rolniczej w Poznaniu. Jako jego siostrzeniec Jan Bąkowski towarzyszył wszystkim poczynaniom profesora. Już w maju 1945 roku dotarli do Wrocławia. Profesor pragnął uczestniczyć w odbudowie Uniwersytetu (w okresie międzywojennym był we Wrocławiu profesorem wizytującym) i pracować w nowo tworzonego wydziale rolnym Uniwersytetu i Politechniki. Wybierali także przyszłe miejsce zamieszkania przy Bischofswalder Strasse (dzisiejsza ul. Chełmońskiego na Biskupinie). Jan Bąkowski wraz z matką i siostrą przeniósł się do Wrocławia w listopadzie 1945 roku, będąc jednocześnie pomocnikiem i „asystentem” profesora oraz jego rodziny. Podejmował różne prace, by otrzymać rodzinę. Pracował min. w Zarządzie Nieruchomości Ziemskich, nadzorując podwrocławskie gospodarstwa rolne, a później w Stacji Ochrony Roślin. Lata 1945-1947 były jednocześnie okresem przygotowań do studiów. W kwietniu 1947 roku zapisał się na wstępny rok studiów przy Wydziale Weterynarii Uniwersytetu, zdobył uprawnienia do studiów na weterynarii, do czego dopingowała go rodzina. Wybrał jednak studia Wychowania fizycznego. Zwyciężył sportowy duch. W październiku 1948 roku rozpoczął naukę w Studium Wychowania Fizycznego. W 1951 roku uzyskał dyplom magistra wychowania fizycznego. Był urodzonym lekkoatletą, szczupłej budowy ciała, wysoki, sprawny. Już w gimnazjum w Aleksandrowie Kujawskim biegał na dystansie 800 m, zdobywając Mistrzostwo Powiatu Nieszawskiego, a w 1939 roku Mistrzostwo Ziemi Pomorskiej. Po 1945 roku związał się z Akademickim Związkiem Sportowym, będąc wieloletnim, wybitnym zawodnikiem, a później trenerem lekkoatletyki (średnie dystanse). Po ukończeniu WSWF pracował do 1955 roku w Studium Wychowania Fizycznego Politechniki we Wrocławiu, otrzymując jednak z Zakładem Lekkoatletyki bardzo ściśle kontakty. W 1955 roku wrócił do WSWF w charakterze adiunkta Zakładu Lekkoatletyki, a później starszego wykładowcy. Po obronie pracy doktorskiej w 1972 roku został mianowany docentem kontraktowym, pełniąc w tym czasie wiele odpowiedzialnych funkcji, min. kierownika studiom doskonalenia kadr i prodziekana ds. studiów zaocznych. Był charakterystyczną postacią, znaną na Uczelni oraz w kręgach sportowców akademickich. Zawsze uśmiechnięty i przyjazny, bardzo szczupły (stąd przydomek „Groby”), orzekał skromnością, życzliwym stosunkiem do ludzi i wysokim poczuciem godności osobistej oraz kultury. Szanowali go pracownicy i studenci. Miał autorytet jako kierownik licznych obozów stu-

denckich, sportowych czy zgrupowań kadry narodowej lekkoatletyki. Wielokrotnie wyróżniany i nagradzany obok wysokich sportowych odznaczeń (zasłużony trener) i resortowych (złota odznaka Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej) posiadał także odznaczenia państwowe, min. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Odszedł na emeryturę w 1979 roku, otrzymując w latach osiemdziesiątych nadal bardzo ściśle kontakty z macierzystą Uczelnią, w której za wybitne zasługi zaliczony został w poczet pionierów. J. Jonkisz, Jan Bąkowski, „Groby”, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 264-265; 25 lat AZS Wrocław. Akademickie Mistrzostwa Polski, jesień 1970, Wrocław 1970, s. 19. Fot. <https://cmentarz.wroclaw.pl/?p=149>

Bednarek, Agata lekka atletyka, Ur. 28.06.1988 Smaszków gmina Błaszki, powiat Sieradz. Kluby: MULKMOS Sieradz 2005-2007, AZS Łódź 2008-2016. Klub na igrzyskach: AZS Łódź. Pierwszy trener: Tomasz Kuś. Trenerka, która miała wpływ na jej karierę: Henryka Blausz. Trener na igrzyskach: Paweł Jesień. IO Londyn 2012, rezerwowa w sztafecie 4 x 400 m. Mistrzostwa świata: Moskwa 2013 (rezerwowa w sztafecie 4 x 400 m, Polska odpadła w półfinale). 4 razy mistrzyni Polski w biegu na 400 m: Bydgoszcz 2009, Bielsko-Biała 2010, Bydgoszcz 2011, Bielsko-Biała 2012. Halowa mistrzyni Polski, bieg na 400 m: Spała 2013. Rekordy życiowe: 400 m - 52,41, 200 m - 23,91. Ukończyła II LO im. Stefana Żeromskiego w Sieradzu (2007), absolwentka Wydziału Pedagogiki Kultury Fizycznej i Zdrowotnej Uniwersytetu Łódzkiego (2012). Mimo czterech z rzędu tytułów mistrzyni Polski w biegu na 400 m i najlepszego wyniku spośród Polek w roku olimpijskim, trener reprezentacji, Paweł Jesień, wyznaczył jej jedynie rolę rezerwowej. Czuli się skrzywdzona, żaląc się w jednym z wywiadów: - Brutalnie odebrano mi zaszczyt reprezentowania Polski na olimpiadzie. Nigdy nie uda mi się spokojnie opowiadać o tym. Wcześniej byłam w składzie wszystkich biegów sztafetowych, w których reprezentacja Polski brała udział - dodała. Była wymieniona w gronie pięciu kandydatek do tytułu miss londyńskich igrzysk, ale to nie złagodziło jej rozgoryczenia. W 2015 uczestniczyła w projekcie Urzędu Miasta Łodzi dla młodzieży szkolnej „Lekkoatletyczna Łódź”. Rok później, w wieku zaledwie 28 lat, niespodziewanie ogłosiła zakończenie kariery. Marek Kondraciuk, M. Łopiński, Olimpijczycy z Łodzi regionu. Paryż 1924 – Rio 2016, Łódź 2017, s. 95.

Bednarek, Marek - wiceprezes ds. sportu masowego KU AZS Politechniki Poznańskiej na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, współorganizator zjazdów Klubu Seniora i turniejów Piłkarskich Dinozaurów, współredaktor strony klubu. APS, 02.2015 (325), s. 8.

Bednarek, Sławomir. Absolwent AWF Warszawa. Zatrudniony w uczelni w latach 1992-1996. W okresie studiów i pracy w uczelni zawodnik zespołu piłki ręcznej AZS-AW Warszawa. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 138.

Bejnar, Monika Joanna, lekkoatletka (biegi krótkie), zawodniczka AZS-AWF Warszawa, dwukrotna olimpijka (2004, 2008), srebrna medalistka w Halowych ME (2005 – sztafeta 4 x 400), brązowa medalistka w Mistrzostwach Europy (2006 – 4 x 400), wielokrotna mistrzyni i reprezentantka kraju. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Beldowski Zbigniew (18 II 1915 Jabłonkowo); tenisista; zaw. AZS Poznań; WLTK; Spójni; Legii Warszawa; MMP w grze podw. (1946); MP w grze miesz. (1951); od 1961. działacz PZT; trener; długoletni selekcjoner i kapitan sport. PZT; autor: ABC tenisa (1949); Tenis dla wszystkich (1951); Tenisowe tajemnice 1971. Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984*, s. 66. Grupa tenisistów. Stoją od lewej: Zbi-

gniew Beldowski (Warszawski Lawn-Tennis Klub), Anna Bemówna (Pogoń Katowice), Leon Kończak (Pogoń Katowice), Zofia Siodówna (Warszawski Lawn-Tennis Klub), Walenty Bratek (Pogoń Katowice) i Czesław Spychała (Warszawski Lawn-Tennis Klub). Data wydarzenia: 1938-07. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-3249-1.jpg

Beltowska-Król Anna (06.03.1949, Nowy Targ) lekkoatletka. Karierę sportową rozpoczęła w latach licealnych jako reprezentantka K.S. Gorce w Nowym Targu. W roku 1967 rozpoczęła studia matematyczne na Wydziale Matematyczno- Fizyczno- Technicznym naszej Uczelni, następnie kontynuowała je na kierunku mechanicznym tegoż Wydziału, uzyskując dyplom magistra mechanika. Od I roku studiów była członkiem sekcji lekkiej atletyki Klubu Uczelnianego AZS. Ze względu na wyjątkowy talent została skierowana

do I - ligowej sekcji lekkoatletycznej AZS Kraków, gdzie trenowali ją zasłużeni dla krakowskiej lekkiej atletyki szkoleniowcy: Emil Dudziński i Jan Żurek. Pod ich kierunkiem doskonaliła swój talent startując z takimi zawodniczkami jak mistrzyni Europy Barbara Janiszewska - Sobotta, z którą ustanowiła rekord okręgu w sztafecie 4 x 100 m w 1969 roku, /Mirosława Sałacińska, Danuta Straszyńska, Danuta Berezowska/. W 1969 roku uczestniczyła w mistrzostwach Europy w Atenach w sztafecie 4 x 400 m w składzie: Krystyna Hryniewiecka, Danuta Piecyk, Anna Beltowska, Elżbieta Skowrońska odpadając w eliminacjach mimo ustanowienia nowego rekordu Polski. Startowała na Uniwersjadzie w Moskwie w 1973 roku zajmując IX miejsce w biegu na 800 m a w biegu na 400 m doszła do półfinału. Będąc studentką uczelni zawsze reprezentowała ją w lidze międzyuczelnianej środowiska krakowskiego i Mistrzostwach Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych. Zdobyła dla Uczelni wiele medali na mistrzostwach Wyższych Szkół Pedagogicznych w biegach na 100 m, 400 m, w sztafecie 4 x 100 m w skoku w dal. Na I Akademickich Mistrzostwach Polski w 1968 roku zdobyła złoty medal w biegu na 800 m, srebrny na 400 m brązowy w sztafecie 4 x 100 m. Była najlepszą biegaczką wśród polskich studentów na dystansie 400 i 800 m. Po ukończeniu Uczelni w 1975 roku została nauczycielką w Szkole Mistrzostwa Sportowego w Krakowie. Wróciła też do czynnego uprawiania sportu po przerwie spowodowanej urodzeniem i wychowywaniem córki Elżbiety. Startowała w barwach „Hutnika”, do 1986 roku występowała w reprezentacji Polski. Aż pięciokrotnie stawała na najwyższym podium Mistrzostw Polski w maratonie /1981, 1982, 1983, 1984, 1987/, zdobyła też tytuł Mistrza Polski w biegu na 20 km /1982/. W 1985 roku wzięła udział w drużynowym Pucharze Europy w maratonie. Indywidualnie zajęła 31 miejsce, drużyna Polski uplasowała się na 6 pozycji. W 1988 roku będąc jeszcze czynną zawodniczką wzięła udział w Mistrzostwach Europy weteranów w maratonie / dla zawodniczek powyżej 35 lat/. Była pierwsza na mecie osiągając czas 2,52,29. Wyróżniona Złotą odznaką AZS, medalem Zasłużony Mistrz Sportu. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 318. Fot. http://polskabiega.sport.pl/polskabiega/1,143985,17646378Cracovia_Maraton__Anna_Beltowska_Krol__Pomy_slalam_html

Bereśniewicz, Aleksander. Ur. 18 marca 1908 r. na Syberii, zmarł 5 stycznia 2007 r. w Gdańsku - jachtowy kapitan żegluga wielkiej /1958.11.22/, nestor i legendarna postać polskiego żeglarstwa, trener zespołu piłki ręcznej AZS Gdańsk . W 1924 r. przyjechał do Polski razem z grupą dzieci, które zamieszkały w Wejherowie. Opiekował się nimi dr Józef Jakóbkiewicz, preferujący wychowanie poprzez żeglarstwo. Zamiłowanie Bereśniewicza do żeglowania pozostało mu do końca życia. W 1932 r. ukończył Centralny Instytut Wychowania Fizycznego w Warszawie. Następnie mieszkał w Gdyni, będąc nauczycielem wychowania fizycznego w Państwowej Szkole Morskiej. Każdą wolną chwilę poświęcał żeglowaniu jachtami po morzu. Pływał na jachtach „Temida II” i legendarnym żaglowcu harcerskim „Zawisza Czar-

ny” /był najmłodszym oficerem/, dowodzonymi przez gen. Mariusza Zaruskiego. W sezonach żeglarskich odbywał rejsy bałtyckie i oceaniczne. Po wojnie prowadził pionierskie wówczas rejsy do Bergen i Szkocji, dookoła Islandii oraz do Stanów Zjednoczonych i Kanady. W 1971 r. samotnie żeglował w zimowych warunkach, zyskując miano „Kapitana Mroza”. Za ten „samotny 600-milowy rejs w wyjątkowo trudnych jesiennych warunkach po Bałtyku” otrzymał w 1971 r. wyróżnienie w konkursie Rejs Roku. Prowadził wiele rejsów morskich i oceanicznych, był także regatowcem. W 1936 r. był wnioskodawcą nazwania ukończonego właśnie basenu jachtowego w Gdyni imieniem Mariusza Zaruskiego (wniosek zrealizowano dopiero w latach pięćdziesiątych, po odbudowaniu falochronów zniszczonych w czasie II wojny światowej). Był pracownikiem naukowym Politechniki Gdańskiej. Poza żeglarstwem zajmował się szkoleniem młodzieży (studenci nazywali go „Dziadźka”). Słynął z tego, że potrafił idealnie zorganizować system rozgrywek – od domów studenckich po ligę międzyuczelnianą – prowadził przy tym tabelę najlepszych strzelców. Wprowadził zespół piłki ręcznej AZS Gdańsk do pierwszej ligi. Organizował zawody w tej dyscyplinie oraz im sędziował. Wychował cały szereg świetnych działaczy, dając im stopniowo coraz trudniejsze zadania do wykonania. Zawodników szkolił, ale również pilnował ich postępów w studiach, a ponoć nawet prał koszulki przed rozgrywkami. Bez wątpienia dla niejednego pokolenia gdańskich azetesiaków Pan Bereśniewicz był postacią legendarną. Posiadał honorową odznakę Zasłużony Działacz Żeglarstwa Polskiego /1958.01.25/ i godność Członka Honorowego PZZ /1987.04.11/. Był Członkiem Honorowym Akademickiego Klubu Morskiego w Gdańsku. W roku 1986 otrzymał w konkursie Rejs Roku Nagrodę Specjalną PZZ „Za całokształt dokonań żeglarskich”. W 2000 r. uhonorowany został nagrodą „Conrada”. Z. Szpetulski, Z historii AKM Gdynia, APS 7, 71, 1989, s. 48-53; Pismo Politechniki Gdańskiej 8/2008, s. 21-22; J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008.

Bergier, Józef. teoretyk sportu, nauczyciel akademicki, polityk i samorządowiec, profesor nauk o kulturze fizycznej, trener klasy mistrzowskiej w piłce nożnej, poseł na Sejm III kadencji, senator VII kadencji, rektor PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, promotor –nieprzerwanie od 2003 roku - kobiecego futbolu w AZS PSW Biała Podlaska. Urodził się 17 lutego 1952 r. w Międzyrzeczu Podlaskim. W 1975 r. ukończył Wydział Wychowania Fizycznego w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. W 1982 r. uzyskał na tej uczelni stopień doktora, a w 1999 r. - stopień doktora habilitowanego. Postanowieniem z 7 sierpnia 2012 otrzymał tytuł profesora nauk o kulturze fizycznej. Od 1975 pracuje jako nauczyciel akademicki. Został profesorem i rektorem (od 2000 r.) Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, przekształconej następnie w PSW. W pracy naukowej specjalizuje się w zagadnieniach z zakresu teorii i praktyki treningu w zespołowych grach sportowych oraz zagadnień motoryki człowieka. Jest autorem ponad 300 artykułów, 6 autorskich podręczników i ponad 20 redakcji naukowych podręczników. Publikował w takich periodykach jak „Annals of Agricultural and Environmental Medicine”, „Journal of Sports Science and Medicine”, „Journal of Human Kinetics” czy „Journal of Toxicology and Environmental Health. Jest wiceprzewodniczącym Międzynarodowego Towarzystwa Naukowego Gier Sportowych oraz członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Sport Cineitics. W Sejmie III kadencji był zastępcą przewodniczącego Komisji Kultury Fizycznej i Turystyki oraz członkiem Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (1997-2001). Pełnił godność senator RP w latach 2007-2011. W latach 2006-2007 był wiceprzewodniczącym Sejmiku Województwa Lubelskiego. Uzyskał też uprawnienia trenera klasy mistrzowskiej w piłce nożnej. Od 1976 r. jest działaczem piłki nożnej pełniąc m.in. funkcję Prezesa Białkopodlaskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej (był jednym z jego założycieli), a od 2009 r. Przewodniczącym Wydziału Piłkarstwa Ko-

biecego PZPN (w latach 1981-1985 i 1999-2004). Przyczynił się do powstania wspaniałego obiektu/kompleksu (kameralny stadion, hala, siłownia, zaplecze odnowy, boiska ze sztuczna nawierzchnią) służącego rozwojowi białskiej kobiecej piłki nożnej w klubie AZS PSW. Jego wychowankiem był pierwszy z Białej Podlaskiej młodzieżowy reprezentant Polski Ireneusz Wójtowicz, na co dzień junior AZS-AWP Biała Podlaska. Prowadzona przez J. Bergiera drużyna młodzików zdobyła w 1978 roku podczas Igrzysk Młodzieży Szkolnej o Puchar TV i „Przeglądu Sportowego” wicemistrzostwo kraju. Dwa lata później z częściowo inną grupą piłkarzy awansował do finałów VII Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży i zajął w niej dwunaste miejsce Pod redakcją Józefa Bergiera wydano w 2006 roku w Polsce pierwszą książkę o piłce nożnej kobiet, a w 2008 roku białski senator poprowadził w Senacie RP dwie konferencje pt. „Przyszłość polskiej piłki nożnej” i „Sport kobiet w Polsce - stan i perspektywy”. R. Laszuk, *Kobiece oblicze piłki nożnej w AZS AWF Biała Podlaska*, Biała Podlaska 2017, s. 101, 112; (fot.), 125, 135-6, 143; file:///C:/Users/ICom/Desktop/jozef-bergier-cv.pdf

Beski, Krzysztof, (ur. 1925 - zm. 5 lipca 2012 roku). Były ppłk Wojska Polskiego w stanie spoczynku. Był kierownik Studium Wojskowego Politechniki Częstochowskiej. Od 1963 roku prezes KUAZS Politechniki Częstochowskiej Funkcję sprawował do 1971 roku. Za swoją zaangażowaną działalność dla sportu akademickiego został uhonorowany Złotą Odznaką Działacza Kultury Fizycznej oraz Złotą Odznaką AZS. M. Z. Hrechorów, A. Kucharski (oprac.), *45 lat Klubu Seniora AZS Częstochowa (1970-2015)*, Częstochowa 2015, s. 12-13; [APS 52, (3) 1968, s. 15-16]

Bezeg, Adm (82 l.). Ur. 23.12.1929 w Rybniku, lekkoatleta (tyczkarz) Unii Krywałd i AZS Kraków. Finalista (6. miejsce) Uniwersjady w Paryżu (1957) i dwukrotny finalista mistrzostw Polski (1954 – 5. miejsce, 1956 – 8. miejsce). Absolwent AWF w Krakowie (1953), doktor nauk wychowania fizycznego. W latach 1957–1964 oraz 1969–1971 był trenerem kadry narodowej skoku wzwyż kobiet i mężczyzn. Był wychowawcą wielu reprezentantów i rekordzistów kraju, m.in. Jarosławy Józwiakowskiej, Piotra Sobotty, Edwarda Czernika i Kazimierza Fabrykowskiego. Działacz sportowy. W latach 1970–1977 pełnił funkcję prezesa urzędującego klubu ROW Rybnik, od 2001 był prezesem Klubu Olimpijczyka „Sokolnia”. Zmarł 30 maja w Rybniku. <http://www.kronika.sportu.pl/wydarzenia/odezli-od-nas>; Cz. Michalski, *AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009*, Kraków 2012, s. 318; R. Wryk, *Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie*, Poznań 2009, s. 623. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <http://www.nowiny.rybnik.pl/arttykul,1789,rybniczanie-z-wunderteamu.html>

Białas Andrzej, (26.07.1936, Kraków), koszykarz, absolwent fizyki UJ (1958), prezes AZS UJ (1957-56), zawodnik AZS UJ i AZS Kraków. Doktoryzował się w 1962 r. w zakresie ogólnej teorii względności. Habilitację uzyskał w 1966, a 20 lat później został profesorem zwyczajnym w Instytucie Fizyki UJ; pracował również w krakowskim Instytucie Fizyki Jądrowej PAN. Jest członkiem krajowym rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk i członkiem krajowym czynnym Polskiej Akademii Umiejętności, a od 2000 r. prezesem Polskiej Akademii Umiejętności. Wcześniej, w latach 1991 – 1993 był przewodniczącym Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, w październiku 2009 otrzymał zaszczytny tytuł Profesora Honorowego Uniwersytetu. W okresie studiów, w drugiej połowie lat 50-tych był zawodnikiem sekcji piłki koszykowej AZS Kraków i Klubu Uczelnianego AZS. Przez jedną kadencję w latach 1957 – 1958 był prezesem Klubu Uczelnianego AZS UJ. Był współorganizatorem kontaktów sportowych AZS Uniwersytetu Jagiellońskiego z uniwersytetami w Cambridge i w Pradze. Były to pierwsze udane próby nawiązania kontaktów sportowych z uczelniami zachodnimi po II wojnie światowej. Od 2010 roku pełni funkcję przewodniczącego Rady Koła Seniorów

AZS Kraków. W czasie Jego kadencji odbył się Jubileusz 20-lecia Koła Seniora AZS Kraków została wydana II część monografii AZS Kraków i specjalne wydanie Akademickiego Przeglądu Sportowego. Została ufundowana statuetka Złotego Gryfa AZS przyznawana za wybitne osiągnięcia organizacyjne i sportowe na rzecz AZS Kraków. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, Koło Seniorów AZS Kraków, APS 05, 336, 2016, s. 22.; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 318; Koło Seniorów AZS Kraków (1992-2012), Kraków 2012, s. 6. Fot. <http://www.archiwum.uj.edu.pl/andrzejj-bialas>

Bialek, Krzysztof, ur. 05.03.1950. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik AZS AWF Warszawa, (1969-1974, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1972, 1973, srebrny 1974, brązowy 1971), Skry Warszawa (1975-1986, 1997, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1976, 1978, 1981, brązowe: 1975, 1979, 1980). Pierwszy trener Józef Grochowski. Trener II klasy. Trener seniorów Skry Warszawa (1997-1998). Wiceprezes Polskiego Związku Rugby (20.05.1995-25.06.1998). Sędzia (1987-1989). Odznaczony Honorową Srebrną Odznaką PZR (27.02.1986), Złotą Odznaką Skry Warszawa. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 154.

Biały, Czesław, absolwent Wydziału Architektury, wiceprezes Koła Uczelnianego AZS Politechniki Krakowskiej, współorganizator pierwszych Mistrzostw Narciarskich (1953 r.). Zarówno córka, jak i syn, będąc studentami krakowskiej Politechniki, byli członkami sekcji narciarskiej uczelnianego AZS. Mieszkający obecnie w Nowym Sączu, ceniony projektant kościołów. D. Pyko (oprac.), 50 Mistrzostwa Politechniki Krakowskiej w Narciarstwie Alpejskim. Centrum Sportu i Rekreacji 1953-2003, Kraków 2003, s.41.

Bianga, Jan. (ur. 26 I 1910 Sopot – 8 IV 1982 Sopot), sportowiec, bokser (waga kogucia, piórkowa i lekka), trener. Ukończył Gimnazjum Macierzy Szkolnej w Gdańsku (Gimnazjum Polskie) oraz Polską Wyższą Szkołę Handlową (Polskie Szkoły Handlowe w II Wolnym Mieście Gdańsku). Pracował jako księgowy w Komisariacie Generalnym RP w Gdańsku. Należał do Gminy Polskiej Związku Polaków, Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej, Związku Harcerstwa Polskiego (harc mistrz), chórów Lutnia i Moniuszko oraz Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” (TG „Sokół”). Do roku 1939 mieszkał przy obecnej ul. Marii Skłodowskiej-Curie. Karierę sportową rozpoczął od uprawiania gimnastyki w TG „Sokół” w Sopocie, od szesnastego roku życia trenował boks w jedynym gdańskim klubie posiadającym taką sekcję: Sportverein Schutzpolizei Danzig EV (we Wrzeszczu). W barwach tego klubu wygrał dziewięć walk, jedną zremisował, brał udział w drużynowych mistrzostwach Niemiec w 1928 roku w Dortmundzie. W roku 1929 przeniósł się do sekcji bokserskiej powołanej wówczas przy polskim klubie Gedania. Uczestnik mistrzostw Polski: w 1930 i 1931 brązowy medalista w wadze koguciej. Mistrz Pomorza w wadze koguciej w 1930, 1931 (bez walk, z powodu braku przeciwników) i 1932, wicemistrz w wadze piórkowej w 1934, mistrz w 1938 roku. Reprezentant Pomorza między innymi w spotkaniach: 12 I 1936 roku w Toruniu z drużyną Prus Wschodnich (9:7, zremisował w wadze piórkowej z Faustem), 15 XI 1938 w Gdyni z drużyną Rygi (12:4, wygrał z Tregerssem). Zwycięzca w wadze piórkowej turnieju bokserskiego I Igrzysk Rodaków z Zagranicy i Wolnego Miasta Gdańska, rozgrywanych w Warszawie 1–8 VIII 1934 roku. W latach 1933–1937 wraz z zespołem Gedanii brał udział w walkach o drużynowe mistrzostwo Polski (w 1933 roku doszedł do półfinałów). Wygrał 176 walk, przegrał dziewięć, zremisował dwanaście. Od 1938 roku trener bokserów Gedanii, współpracował w niej z Feliksem Stammem, szkolił także bokserów polskiego zespołu AZS

przy Technische Hochschule Danzig. W chwili wybuchu II wojny światowej był w Łucku, po jego zajęciu przez Armię Czerwoną w październiku 1939 wrócił na Wybrzeże, zamieszkał w Sopocie. Po odmowie podpisania volkslisty aresztowany, więziony w obozie w Nowym Porcie, od lutego 1940 roku przebywał w obozie Stutthof, od 19 kwietnia w Sachsenhusen, od 28 maja w Mauthausen-Gusen. Wyzwolony przez armię amerykańską, ze względu na znajomość języka niemieckiego, angielskiego, a także rosyjskiego i francuskiego został zatrudniony jako tłumacz. Żona z córkami mieszkały w czasie wojny w Sopocie. Po wojnie studiował w Wyższej Szkole Handlu Morskiego i Akademii Wychowania Fizycznego. Był trenerem bokserów HKS Sopot, Ognia Sopot, Gedanii (z którą w 1955 roku sięgnął po wicemistrzostwo Polski, w 1956 spadł do II ligi, w 1959 ponownie wprowadził zespół do I ligi), Floty Gdynia (1960), Gwardii (Wybrzeża) Gdańsk (1960–1963), Polonii Gdańsk (1969), Gedanii (1976–1977, szkolił młodzież). Był asystentem Feliksa Stamma w polskiej kadrze narodowej i olimpijskiej (1953–1955, 1961), w 1955 roku uzyskał uprawnienia trenera I klasy. W 1961 roku w Zarządzie Gdańskiego Okręgowego Związku Bokserskiego pełnił funkcję przewodniczącego Wydziału Wyszkożenia. 30 I 1963 decyzją Federacji Klubów Sportowych Gwardii został mianowany na trenera koordynatora klubów gwardyjskich w boksie. W grudniu 1972 roku został trenerem pomocniczym kadry seniorów Polski (przy głównym trenerze Franciszku Kiku). Trenował także zespoły amatorskie, między innymi w 1964 roku w sopockim Technikum Handlowym. Jego wychowankiem był Zygmunt Chychła. W plebiscycie „Dziennika Bałtyckiego” na najpopularniejszego trenera Wybrzeża w roku 1962 zajął drugie miejsce. J. M. Michalak, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=BIANGA_JAN, Fot. <http://sopoci anie.muzeumsopotu.pl/relacja/jan-bianga-junior-sopot-ok-1933-r-relacja>

Bibrowa Pokorny Kusionówna Maria, ur. 18. 07. 1936 w Jurkowie, zm. 1996. Lekkoatletka (100 m, w dal, 4 x 100 m), W. 169 cm, c.c. 63 kg. IO 1956 Melbourne, 9 m.; 10 1960 Rzym, 13 m.; brązowa medalistka ME 1958, dziesięciokrotna mistrzyni Polski 1955-61, rekordzistka Polski; Mistrz Sportu, Zasłużony Mistrz Sportu. Klub AZS Kraków i „Cracovia”. Wykształcenie wyższe wf., WSWF Kraków, nauczycielka wf i trenerka. Wdowa, dwie córki Anna i Jadwiga. Zm. 9.01.1998

w Tarnowie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 31; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 11; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 15. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Maria_Kusion-Bibro

Biczysko, Dariusz, (ur. 25 czerwca 1962 w Zielonej Górze) - polski lekkoatleta, skoczek wzwyż. Reprezentant Polski w okresie najwyższych notowań lekkiej atletyki w AWF Gorzów Wlkp. w l. 1982-1983 i 1987-1988 (awans i walka w I lidze). W 1985 roku zdobył brązowy medal halowych mistrzostw Europy w greckim Pireusie z wynikiem 2,30 m. Nikt nie liczył, że wyprzedzą go jedynie, zawodnik radziecki Aleksander Kotowicz (do wysokości 2.30 doszedł bez strącenia) oraz były rekordzista w hali (2.38) Szwed Patrick Sjöberg, przeskoczył poprzeczkę na wysokości 2.35. Był wicemistrzem Polski w 1980 roku na otwartym stadionie oraz halowym mistrzem kraju w 1983 roku. Rok później zdobył tytuł Halowego Mistrza Wielkiej Brytanii. Startował w barwach klubu Lubtour Zielona Góra i AZS AWF Gorzów Wlkp. Jego trenerem w klubie AZS AWF Gorzów był Ireneusz Madej. J. Gaj, B. Woltmann (red.), Sport w województwie gorzowskim 1975-1990, Gorzów Wlkp. 1993, s. 151.

Bidas, Michał, koszykarz, zawodnik AZS-AWF Warszawa, nauczyciel akademicki i trener, działacz sportowy i polityczny, wiceprezes i prezes centralnego urzędu kultu-

ry fizycznej, radny i wiceprezydent Gdańska. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> Fot. https://www.gdansk.pl/wiadomosci/Lukasz_Glowala/KFP/

Bieda (Józwiakowska) Jarosława lekka atletyka: skok wzwyż. Dwukrotna uczestniczka IO. Srebrna medalistka Rzym - (1960), 171 cm, ex aequo z D. Shirley (W. Brytania). W Tokio (1964) - 10 miejsce, 171 cm. Zdumiała wszystkich swą doskonałą postawą na Igrzyskach Olimpijskich w Rzymie, ale przecież nie była tam nowicjuską, reprezentowała międzynarodową klasę. Kilkakrotnie poprawiała rekord kraju, doprowadzając go do wysokości 175 cm. Pamiętajmy, że flop nie był jeszcze znany. Piętnaście lat sportowej kariery i solidnej pracy, to mówi samo za siebie! Trzydzieści dwa starty w spotkaniach międzypaństwowych. Zeszła z areny po mistrzostwach Europy w Budapeszcie (1966), gdzie zdobyła brązowy medal. Ur. 20 I 1937 r. w Poznaniu. Absolwentka Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie. Kluby: AZS Poznań, AZS Gdańsk, AZS Kraków. Wzrost 167 cm, waga 59 kg. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 128; Drążdżewski, S., W. Szkiela, Olimpijczycy XXX-lecia, Warszawa 1975, s. 146; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 105. Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 32; P. Janikowski, Jarosławy Józwiakowskiej zabawa nad poprzeczką, w: J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 113-119; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 68; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 342; https://pl.wikipedia.org/wiki/Jaros%C5%82awa_J%C3%B3zwiakowska Fot: <https://www.flickr.com/photos/znani/Slawek>

Bieda Maciej (23.02.1935, Limanowa - 7.09.2005, Kraków). Nauczyciel wychowania fizycznego, lekkoatleta, skok o tyczce), trener. W Limanowej rozpoczął bogatą karierę sportową. Następnie kontynuował ją w szkole średniej (Technikum Energetyczne w Krakowie). W 1955 r. wstąpił na wydział wychowania fizycznego Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Krakowie i rozpoczął treningi w klubie sportowym AZS pod kierunkiem trenera I klasy Adama Bezega. Przez cały okres studiów reprezentował barwy pierwszoligowego AZS Kraków w skoku o tyczce, biegach sprinterskich, sztafecie 4 x 100 m. Dyplom magistra uzyskał w 1959 r. broniąc rozprawę magisterską pod kierunkiem dr Pawła Stoka, koszykarza, olimpijczyka, medalisty mistrzostw Europy. Pracę nauczyciela wychowania fizycznego rozpoczął w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie jednocześnie pełniąc obowiązki wizytatora metodyki wychowania fizycznego w kuratorium okręgu szkolnego. Uczył również w szkole podstawowej nr 90. Po ukończeniu specjalizacji lekkiej atletyki i kierunku trenerskiego został trenerem kadry narodowej w skoku wzwyż. Jego zawodniczki Jarosława Józwiakowska, Dorota Berezowska, Barbara Owczarek, Iwona Ronczewska, Mirosława Sałacińska, Magdalena Baranowska odnosiły wiele sukcesów sportowych na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej. Największy sukces odniosła Jarosława Józwiakowska, która na olimpiadzie w Rzymie w 1960 r. zdobyła srebrny medal olimpijski w skoku wzwyż. Pracując w Studium Wychowania Fizycznego był trenerem wielu sekcji sportowych, jego zawodnicy i zawodniczki biorąc udział w trzynastu kolejnych akademickich mistrzostwach Polski zdobywali wielokrotnie tytuły mistrzów Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych. Za swoje osiągnięcia trenerskie został odznaczony złotą odznaką AZS (1967), złotą odznaką Polskiego Związku Lekkiej Atletyki (1967), srebrną i złotą odznaką Polskiego Komitetu Olimpijskiego, odznaką zasłużonego działacza kultury fizycznej (1978), Złotym Krzyżem Zasługi (1980), Kawalerskim Krzyżem Orderu Odrodzenia Polski (1990). Zmarł w Krakowie, pochowany na cmentarzu w Staniątkach. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 318.

Biegun, Stefania (11 VIII 1935, Wieprz), narciarka, olimpijka (1960, 1964, 1968). Absolwentka WSWF Kraków (1960). Zawodniczka AZS Kraków (1958-1960) i Startu Zakopane (1961-1970). Wychowanka trenera E. Mroża. 26-krotna mistrzyni Polski w biegu na: 5 km (1961-1964, 1966-1968, 1970), 10 km (1960-1964, 1966-1967, 1970) i w sztafecie 3 x 5 km (1962-1969). Mistrzyni Uniwersjady (1962) w biegu na 8 km i wicemistrzyni w sztafecie 3 x 5 km, 6-krotnie zwyciężała w biegu o Memoriał Bronisława Czecha i Heleny Marusarzówny w Zakopanem. Na IO w Squaw Valley (1960) 4 miejsce w sztafecie 3 x 5 km i 13 miejsce w biegu na 10 km, trenerka narciarstwa. Po roku 1971 zaprzestała działalności w sporcie. Społeczniczka, prezes Towarzystwa Miłośników Wetliny i Okolicy. Inicjatorka tworzenia tras biegowych zimowych, które latem są ścieżkami rowerowymi, oraz narciarstwa zjazdowego i budowy ośrodka sportowego. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 319; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa.1962, s. 336; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 65. Fot. <https://nekropole.info/lv/person/view?id=11377682&l=pl>

Bielański, Ryszard. Urodzony w Bełzcu w dniu 25.08.1930, zmarł 08.08. 2014. Pasjonat wioślarstwa i AZS. Studia wyższe podjął na Wydziale Mechanicznym Politechniki Gdańskiej w latach 1951-1955. Z nakazem pracy trafił jednak do Zakładów Zbrojeniowych w Łabędach Śląskich (1955-1956). Niedługo potem w 1957 r. trafił jednak do Gdyni (PP „MORS” - Morska Obsługa Radiowa Statków w Gdyni, Zakłady RADMOR w Gdyni, tu był kierownikiem wydziału mechanicznego). W AZS Politechniki Gdańskiej działał od 1951 r. jako zawodnik, bosman, kierownik sekcji wioślarskiej i budowniczy przystani, prezes Okręgowego Związku Towarzystw Wioślarskich w Gdańsku, wiceprezes Zarządu Środowiskowego AZS Gdańsk, prezes Klubu Międzyuczelnianego AZS Gdańsk, członek Zarządu Głównego AZS, Członek Honorowy AZS. Został odznaczony m.in.: Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej, Zasłużony Ziemi Gdańskiej, Członek Honorowy PZTW. Ku jego czci w przystani AZS odsłonięto tablicę pamiątkową. Uroczystość otworzył prof. dr hab. Waldemar Moska. Rektor AWFis w Gdańsku odczytał uchwałę senatu uczelni, jednocześnie podkreślając znaczenie, jakie dla uczelni i rozwoju wioślarstwa miała działalność i osoba śp. Ryszarda Bielańskiego. Janusz Rybicki, Przystań wioślarska im. Ryszarda Bielańskiego, APS 08. 2015 (331), s. 29; <http://azs.pl/aktualnosci/informacje-z-azs/ogloszenia/634-odszedl-ryszard-bielanski>; APS 10, 1961, s. 21; J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 88.

Bielawski, Tadeusz, ur. 13.06.1944 w Legionowie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Legionovii Legionowo (1961-1963, finalista Pucharu PZR 1962), AZS AWF Warszawa (1963, 1965, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1964, 1965), Orła Warszawa (1966-1969, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1966, 1967, 1969). Pierwszy trener Bohdan Karwowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji środkowego ataku. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 16; M. Powąła Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 10.

Bielczyk Piotr, absolwent AWF (1980); w barwach AZS AWF występował w latach 1975-1982; jego talent w rzucie oszczepem odkrył trener Zygmunt Szelest; kontynuatorem pracy szkoleniowej Zygmunta Szelesta był jego wychowanek Tadeusz Paprocki, który doprowadził Piotra Bielczyka do ścisłej czołówki światowej był 4-krotnym mistrzem Polski, 3-krotnym wicemistrzem Polski i 2-krotnym rekordzista Polski w rzucie oszczepem

(88,04 m i 90,78 m); w latach 1975-1980 16-krotnie brał udział w spotkaniach międzypaństwowych; w Pucharach Europy (1975-1979) zajmował miejsca od 2 do 6; na Igrzyskach XXI Olimpiady w Montrealu (1976) zajął 4 miejsce w rzucie oszczepem (86,50 m); w wieku 44 lat zdobył na Mistrzostwach Europy Masters w Malmoe złoty medal w rzucie oszczepem (61,52 m). M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 164; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 79; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 32; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Bielczyk, Zygmunt absolwent Uczelni z 1939 r., był w czasie powstania warszawskiego żołnierzem batalionu Żubr, II obwodu AK „Żywiciel”. Ze swoją drużyną 1 sierpnia 1944 r. przystąpił do ataku od ul. Marymonckiej na umocnione stanowiska niemieckie na terenie AWF. Trwające miesiąc walki w najbliższej okolicy Uczelni nie przyniosły sukcesu, a sam Bielczyk został ciężko ranny. W 1946 roku podjął trud odbudowy Uczelni z gruzów. Został profesorem AWF i jej dziekanem oraz prorektorem, autorem prac z zakresu adaptacji psychomotorycznej organizmu człowieka do warunków środowiska przyrodniczego. Był twórcą uczelnianego programu obozów letnich zimowych, zwolennikiem łączenia wychowania fizycznego i sportu z nowoczesną ochroną środowiska i aktywnymi formami turystyki. Harcmistrz ZHP, żołnierz września 1939 roku oraz AK, dwukrotnie ranny w Powstaniu Warszawskim. Emerytowany nauczyciel akademicki, Dziekan i Prorektor Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Maciej Łuczak, Ewa Kałamacka, Jerzy Chełmecki, Rafał Szubert, Eligiusz Małolepszy, Teresa Drozdek-Małolepsza, Waldemar Moska, Monika Żmudzka-Brodnicka, Bartosz Gondk, Akademii wychowania fizycznego w Polsce. Od przeszłości ku przyszłości, Poznań 2015, s. 194.

Bielmacz, Jan, ur. 24.06.1950, pseudonim „Szpara”. Urodził się w Nowym Kisielinie k. Zielonej Góry. W siatkówkę zaczął grać z księdzem proboszczem, który prawie po każdej mszy chodził z chłopakami poruszać się. W Technikum Rolniczym w Szprotawie wolny czas spędza na boisku koszykówki, ale nie zapomina o siatkówce, grając w miejscowej Sprotavii. W 1969 r. rozpoczyna studia na Wydziale Rolnym ART Olsztyn. Dzięki ogromnej pracy nadrabia zaległości, przede wszystkim techniczne, aby po dwóch latach stać się zawodnikiem szóstkowym. Trzykrotnie zdobywa puchar Polski; 1970, 1971, 1972. W 1972 r. ociera się o kadrę narodową przygotowującą się do Igrzysk Olimpijskich w Monachium, ale na własną prośbę rezygnuje, stawiając naukę na pierwszym miejscu. Dwukrotnie mistrzostwo Polski (1973, 1976). Mimo poważnych problemów zdrowotnych, nie załamuje się i po wielu próbach powraca do siatkówki. W 1976 r. kończy studia, przez jeden sezon gra w Holandii, wyjeżdża do Czech, zakłada rodzinę i ma dwójkę dzieci: Adama i Lindę. Pracuje w swoim zawodzie - prowadzi szkółki drzewek owocowych i róż pod Pragą. Gra rekreacyjnie w siatkówkę. Obecna waga 93 kg. A. Grygołowicz, Spotkanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn-Resovia 1973, Olsztyn 1998, s.38.

Bieniasz, Wiesław (26 X 1918, Mogilany - 18 II 2012, Kraków), absolwent prawa UJ (1945), w AZS od 1945 r., reanimator sekcji lekkoatletycznej, jej zawodnik, działacz i kierownik, wiceprezes AZS Kraków (1946), sekretarz Centrali AZS w Krakowie (X 1946-VI 1948). Współorganizator trzech Silesiad (1946, 1947, 1948), wiceprezes ds. sportowych ZO AZS Kraków (1949-1950). W 1952 r. wycofał się z pracy w AZS, powrócił w 1968 r. jako wiceprezes KM AZS (1968-1971), działał w KM AZS do 1980 r., współzałożyciel Koła Seniorów AZS Kraków (1992). Członek Honorowy AZS Kraków; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 319; Koło Seniorów AZS Kraków 1992-20012, Kraków 2012, s. 20.

Bieniek – Kuleszyńska Elżbieta (10.06.1951, Kraków), lekkoatletka, sprinterka. Zawodniczka AZS PK i KS „Hutnik” (1965 – 1972). Karierę sportową rozpoczęła w XI LO, gdzie wychowania

fizycznego uczył trener „Hutnika”, były reprezentant Polski w biegu na 110 m ppł. Cezary Kuleszyński. Trener namówił ją do biegania i wkrótce znalazła się w kręgu zainteresowań trenerów kadry narodowej. Została reprezentantką kraju w trójmeczcu Polska - NRD - Rumunia juniorów, w którym wygrała bieg na 200 m. W 1969 r. we Wrocławiu została mistrzynią Polski juniorów w biegu na 200 m oraz zdobyła złoty medal na tym samym dystansie podczas Spartakiady Młodzieży w Lublinie. W 1970 r. została objęta centralnym szkoleniem olimpijskim. Rozpoczęte studia chemiczne na PK w 1969 roku stanowiły pierwszoplanowy cel dla zawodniczki i świadomie zrezygnowała z obowiązkowych zgrupowań w kadrze. Po ukończeniu studiów (1975) wiele lat pracowała w Ośrodku Badawczo - Rozwojowym Budowy Urządzeń Chemicznych i Chłodniczych „CEBEA” w Krakowie, prowadziła też własną działalność gospodarczą z zakresu ochrony środowiska. Posiada międzynarodowe uprawnienia do przeglądów ekologicznych. Od 2003 r. jest sędzią lekkiej atletyki posiadającą II licencję, sędziowała m. in. mistrzostwa świata juniorów w Bydgoszczy (2008). Aktualnie pełni funkcję wiceprzewodniczącej Małopolskiego Kolegium Sędziowskiego Lekkiej Atletyki. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Bień Mieczysław (25.03.1958, Tarnów), pasjonat sportów wodnych zwłaszcza pływania i żeglarstwa. Wielokrotny mistrz okręgu krakowskiego młodzików i juniorów w pływaniu. W okresie studiów na Wydziale Transportu PK w latach 1977 – 1982 działał w KU AZS PK, był zawodnikiem i kierownikiem sekcji pływackiej (trener Zbigniew Kucia). W 1982 r. zdobył wraz z kolegami tytuł drużynowego mistrza Polski uczelni technicznych w pływaniu. Jeden z budowniczych Ośrodka Sportów wodnych PK w Żywcu, wieloletni instruktor żeglarski. Po studiach wrócił do rodzinnego miasta gdzie pracował w przedsiębiorstwach komunalnych. W latach 1990-1994 oraz 2002-2006 pełnił funkcję prezydenta miasta Tarnowa, Za jego pierwszej kadencji wybudowano obwodnicę północną i południową, uruchomiono grupową oczyszczalnię ścieków, za drugiej kadencji miasto Tarnów uzyskało Certyfikat Jakości Zarządzania Miastem ISO 9000, uzyskało środki z Unii Europejskiej na całkowitą przebudowę systemu wodno-kanalizacyjnego. W latach 2007-2013 był administratorem Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowego PK w pałacu w Janowicach. Obecnie pracuje w Specjalistycznym Szpitalu im, Edwarda Szczeklika oraz zarządza i przygotowuje do rewaloryzacji Pałac w Janowicach z ramienia ZAIKS w Warszawie. W 1999 r. został laureatem złotej księgi wychowanków PK. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

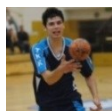

Biernacki Jacek dr - asystent, a potem adiunkt AWF Poznań w latach 1984-2007, specjalista rzutu młotem. Stopień doktora uzyskał 1996 r. na podstawie dysertacji pt. „Rozwój somatyczny, sprawność motoryczna oraz aktywność fizyczna chłopców i dziewcząt z klas sportowych”. W latach 70. XX w. był zawodnikiem Warty Poznań, potem AZS Poznań. Obecnie kontynuuje pracę naukowo-dydaktyczną poza AWF, jest trenerem lekkoatletyki. <http://www.la.awf.poznan.pl>; Fot. <http://wzla.pl/wladze/>

Biernacki Zygmunt. Piłkarz AZS Warszawa. W czasie okupacji przebywał w Warszawie, gdzie od 1940 r. uczestniczył w konspiracyjnych rozgrywkach piłkarskich. Zginął w powstaniu warszawskim 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 35.

Biernacki, Kazimierz (1892-1976), od 1912 r., w czasie kilkuletniego pobytu we Włoszech, jako student Politechniki Mediolańskiej, uprawiał chód sportowy. Syn redaktora pracującego w Kurierze Warszawskim. Należał do pierwszych dziennikarzy sportowych w Warszawie. W 1915 wrócił do kraju i rozpoczął studia na PW. Został pierwszym prezesem ZSS PW. Zaraz po swym trumfie w maratońskim chodzie w 1916 r. napisał książeczkę „Jak zwyciężać w chodzie”. Po skończeniu Politechniki w 1923 r. pracował jako architekt, ale zawsze wspomnieniami chętnie wracał do pionierskich czasów AZS Warszawa. R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy* AZS Warszawa, s. 16 (maszynopis); Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”, Warszawa 1962, s. 335. Fot. http://www.inmemoriam.architektsarp.pl/pokaz/kazimierz_biernacki,11181

Bigda, Bartosz (20 l.). Ur. 15.01.1988 r., piłkarz ręczny (rozgrywający), wychowanek Gwardii Koszalin i zawodnik AZS-AWFiS Gdańsk. Zginął 3 października w tragicznym wypadku samochodowym na drodze krajowej nr 6 pod Sławnem. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>; Fot. <https://gk24.pl/bartosz-bigda/ga/4249887>

Bilewski (Baran) Józef. Urodził się 4 marca 1899 r. w Raławówce (pow. Rzeszów) w wielodzietnej rodzinie kolejarskiej Tomasza Barana i Zofii z Gubernatów. Z czterech synów małżeństwa Baranów trzech uczestniczyło w walkach o niepodległość Polski (1918-1920) po czym wybrało karierę wojskową. Józef w latach 1917-1918 służył w armii austriackiej (17. pp, potem 56 pac). W 1918 r. ukończył Szkołę Oficerów Rezerwy w Ołomuńcu i zwolniony z armii austriackiej wstąpił do WP. Służył w 1. Pułku Piechoty Ziemi Rzeszowskiej i w jego szeregach bił się w 1918 r o Lwów, za co otrzymał Honorowa Odznakę Orłąt. Po zakończeniu działań wojennych (1920) służył w 6. Pac w Krakowie, a potem po rocznym kursie podchorążych w Toruniu, już, jako instruktor artylerii. W Toruniu zdał maturę w Gimnazjum Klasycznym i Realnym (1922), po czym przeniesiony został do Lwowa do 5. pap (dowódca baterii). W 1924 r. ukończył we Lwowie kurs metodyczno-praktyczny i jak wynika z opinii zawartych w archiwalnych dokumentach wojskowych zapowiadał się na wzorowego artylerzystę. Bardzo wczesne zainteresowanie sportem zmieniło jednak charakter jego dalszej kariery zawodowej. Był wybitnym lekkoatletą, specjalistą w rzucie dyskiem i młotem oraz w pchnięciu kulą; startował w barwach Pogoni Lwów (1921-1928), AZS Poznań (1929), AZS Warszawa (1930) i Legii Warszawa (1931). Był reprezentantem Polski na Igrzyskach Olimpijskich w Amsterdamie w 1928 r. (w rzucie dyskiem osiągając 41,77 m, zajął XVIII miejsce), 9-krotnie reprezentował barwy Polski w meczach międzypaństwowych (1922-1929), odnosząc w 18 startach 5 zwycięstw indywidualnych; 13 razy bił rekord Polski, 8-krotnie w kuli, raz w pchnięciu kulą oburącz i 4-krotnie w dysku. 19 razy był medalista mistrzostw Polski. Jako niezwykle uzdolniony sportowo oficer został skierowany na roczny kurs CWSGiS w Poznaniu (1925), po czym objął stanowisko kierownika Ośrodka Wychowania Fizycznego przy Dowództwie Okręgu Korpusu VI (Lwów). W 1928 r. powrócił do Poznania, gdzie został instruktorem w CWSGiS (lekkoatletyka, boks, gry sportowe). Instruktorami byli tam m. in. tacy oficerowie, jak Pawełek, Szuszkiewicz, Dobrowolski, Mierzejewski, Sedlaczek, Szydłowski, Laskowski, Konopacki, Kaseja, Jencz, Mazurek, Dąbrowski oraz 13 podoficerów z wachmistrzem Feliksem Stammem na czele. Rok później (1929) przeniósł się wraz z uczelnią do CIWF w Warszawie. Tu (1932) zdał egzamin eksternistyczny i odbył kurs gimnastyczny O. Nielsa-Bukha w duńskiej miejscowości Ollerup, stając się z czasem w CIWF czołowym organizatorem lekkoatletyki, wykładowcą, instruktorem i jako kapitan kierownikiem oddziałów męskich oraz dowódcą kompanii na licznych kursach wojskowych. Poza tym był działaczem PZLA i PKOl (m. in. kierownikiem grupy lekkoatletów podczas IO w Los Angeles w 1932 r., kiedy to Walasiewiczówna

i Kusociński zdobyli złote medale), sędzią, trenerem, współautorem podręczników sportowych - Zasady nauczania lekkiej atletyki (z Czesławem Mierzejewskim i W. Humenem) oraz Piłka siatkowa, podręcznik dla gracza i Gry sportowe (z W. Kwastem). W warszawskim CIWF-AWF pracował do chwili mobilizacji w 1939 r. jako instruktor na stanowisku oficera sztabowego. 24 sierpnia wyjechał do 27. pal. we Włodzimierzu Wołyńskim. Tam lub w okolicach miasta dostał się do niewoli sowieckiej i przez Szepietówkę do obozu w Kozielsku. Z Szepietówki pisał do żony Haliny: „ 20 IX zostałem zajęty przez wojska sowieckie; przeprowadzono nas do Łucka, a dziś każą jechać w nieznaną”. 24 grudnia 1939 r. żona otrzymała list z Kozielska, w którym donosił, że przebywa w Rosji Sowieckiej, że jest zdrowy, czuje się dobrze i że są z nim jego koledzy oficerowie: Szuszkiewicz, Grabowski, Nosarzewski i Znajdowski. Więcej listów żona nie otrzymała. Dalsze wiadomości, już ostatnie, pochodzą z notatnika kpt. Józefa Trepiaka (koperta ekshumacyjna 867). Pod datą 15 kwietnia 1940 r. odnotował on m. in.: „Dzień pochmurny, ponury i dość zimny. Zaczęli wyprowadzać dopiero około pierwszej. Wyjechało ok. 150, od nas BILEWSKI (podkr. autora). Wywieziony do Lasku Katyńskiego i tam zamordowany (stwierdzono to na podstawie listy transportowej NKWD nr 029/1 z kwietnia 1940 r., poz. 79, tp. 1927). Ekshumowany z dołu śmierci do bratniej mogiły, najprawdopodobniej trzeciej; zidentyfikowany pod numerem 1856”. B. Tuszyński, Józef (Baran) Bilewski (1899-1940), w: Hądzelek K., A. Mazur (red.), słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, tom IV, Warszawa 2005, s. 5-6; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 35-6; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 82; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 33; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 336. Ryszard Wryk, Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej, Poznań 2016, s. 230.

Biliński, Jacek. Działacz AZS Rzeszów, twórca kierunku Turystyka i Rekreacja w WSI i Z w Rzeszowie i jego pierwszy prodziekan na Wydziale Turystyki i Nauk o Zdrowiu WSI i Z. Wieloletni Kierownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu PRz, oraz pracownik WSP w Rzeszowie. Laureat ok. 40 wyróżnień i nagród ogólnopolskich oraz autor 40 artykułów naukowych. Specjalista z dziedziny kultury fizycznej. Autor planu studiów Turystyka i Rekreacja. W roku 1965 rozpoczyna pracę zawodową w Technikum Mleczarskim oraz III Liceum Ogólnokształcącym w Rzeszowie prowadząc równocześnie sekcję pływacką AZS - Rzeszów. W roku 1967 podejmuje pracę w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Rzeszowie. W latach 1967-1970 prowadzona przez wyżej wymienionego sekcja pływacka osiąga szereg znaczących rezultatów, a jego zawodnicy kwalifikują się do finałów Mistrzostw Polski dzieci i juniorów zdobywając tam medalowe lokaty. Startują również z dużym powodzeniem w finałach Głównych Mistrzostw Polski. W roku 1968 J. Biliński wchodzi w skład Zarządu Okręgowego Związku Pływackiego pełniąc w nim funkcję Wiceprezesa ds. sportowych od roku 1970 do 1975. W tym okresie działa również w Zarządzie Środowiskowym Akademickiego Związku Sportowego w Rzeszowie. W roku 1970 powierzono mu funkcję kierownika Studium Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Rzeszowie. W latach 1971 - 1975 pełni funkcję Wiceprezesa d/s. Sportowych Zarządu Środowiskowego Akademickiego Związku Sportowego w Rzeszowie. W roku 1975 wybrany zostaje Prezesem Zarządu Wojewódzkiego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie. Funkcję Prezesa Zarządu Wojewódzkiego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie pełni do roku 2002. W roku 2002 powierzono mu funkcję Prezesa Honorowego Podkarpackiego i Rzeszowskiego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. W roku 2008 nadano mu tytuł Członka Honorowego Zarządu Głównego WOPR. W latach 1988-1997 pełni funkcję członka

Zarządu Głównego Akademickiego Związku Sportowego oraz członka Zarządu Głównego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Warszawie. W 1980 roku powołany zostaje decyzją Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki w skład Zespołu Resortowego ds. Koordynacji Działalności Studiów Wychowania Fizycznego i Sportu, powierzając mu funkcję przewodniczącego którą pełni do roku 1991. Od roku 1992 pełni funkcję wiceprzewodniczącego Resortowego Zespołu ds. Koordynacji Działalności Studiów Wychowania Fizycznego i Sportu Ministerstwa Edukacji Narodowej. Nieprzerwanie od roku 1970 do 1999 pełnił funkcję Kierownika Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Politechniki Rzeszowskiej. W roku 1971 został awansowany na trenera I klasy w pływaniu. W roku 1973 uzyskuje patent sternika jachtowego. W roku 1980 uzyskuje stopień starszego ratownika WOPR, w roku 1983 patent starszego sterownika motorowodnego. Posiada ponadto tytuł instruktora narciarstwa Polskiego Związku Narciarskiego. Od roku 1999 pełni funkcję Prodziekana Wydziału Ekonomicznego Kierunek Turystyka i Rekreacja a od roku 2009 Prodziekana nowo powstałego Wydziału Turystyki i Nauk o Zdrowiu w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. W roku 2005 mianowany został na profesora kontraktowego WSiZ w Rzeszowie. Funkcję Prodziekana Wydziału Turystyki i Nauk o Zdrowiu pełnił do stycznia 2013. Wykształcenie: Szkoła podstawowa ukończona w 1954 r. W latach 1954 - 1958 uczęszczał do Liceum Ogólnokształcącego. Studia wyższe - Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego ukończył we Wrocławiu z oceną bardzo dobrą w roku 1965. Podczas studiów aktywnie działał w Kole Naukowym biorąc udział w I Międzyuczelnianej Konferencji Studentów Wychowania Fizycznego w Warszawie 10.04.1965 roku przedstawiając referat na temat „Wpływu długoletniego treningu pływackiego na kształt przednio tylnych krzywizn kręgosłupa”. Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego we Wrocławiu kończy ze specjalnością trenera II klasy w pływaniu i instruktora Polskiego Związku Narciarskiego oraz ratownika WOPR klasy I. <https://wsiz.rzeszow.pl/kadra/jbilinski> Fot. <http://www.travelnia.wsiz.pl/index.php/pl/artykuly/143-dr-jacek-bilinski-uhonorowany-prestizowym-medalem>

Biranowska Paulina z domu Gajewska; siatkarka (rozgrywająca); ur. 6 sierpnia 1985 w Białej Podlaskiej. Zawodniczka klubów: AZS AWF Biała Podlaska 2002-2004; AZS AWF Warszawa 2004-2009; Pronar Zeto Astwa AZS Białystok 2009-2010; Sandeco EC Wybrzeże TPS Rumia 2010; VC Shirvan; Azejberdżan 2010; VK Baku; Azerbejdżan 2010-2011; Bank BPS Muszynianka Fakro Muszyna (Superpuchar Polski 2011) 2011-2012; Alemannia Aachen; Niemcy 2012-. Miejsce zamieszkania: Niemcy. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 24. Fot. <http://wisl-warszawa.pl>

Biskup, Leon (19 I 1961, Prudnik), gimnastyk, absolwent Instytutu Sportu w Sankt Petersburgu (1986) i AWF Wrocław (1991). Reprezentant Polski juniorów i seniorów (1976-1978). Trener klasy mistrzowskiej, trener kadry narodowej (1993-1998). Wiceprezes PZG ds. gimnastyki męskiej (2003), doprowadził drużynę AZS AWF do mistrzostwa Polski (2008). Konsultant kadry narodowej Danii (1991-1992), Belgii (1995-1996). Nauczyciel akademicki w Katedrze Gimnastyki AWF Kraków (od 1986). Dr nauk kultury fizycznej. Żona Anna Perzyńska-Biskup, gimnastyczka, absolwentka AWF Kraków (1991). Uprawiała gimnastykę artystyczną pod kierunkiem K. Georgiev. Trener klasy I w gimnastyce sportowej i artystycznej, trener i sędzia aerobiku sportowego, dyplomowany choreograf. Jego podopieczni wielokrotnie zdobywali tytuły mistrzowskie. Doktor nauk kultury fizycznej. Adiunkt w Katedrze Gimnastyki AWF Kraków (od 1991). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 319.

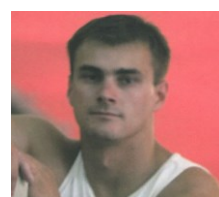
Biskupski, Krzysztof - ur. 8 marca 1954 r. w Kielcach. Koszykarz MKS Żak Kielce /1968-1970/, Tęczy Kielce /1970-1973, II liga/, AZS AWF Warszawa /1973- 1983, I - liga 1975-1976/. Reprezentant Polski juniorów - 2 miejsce /za USA/ w międzynarodowym turnieju juniorów w Mannheim w 1973 r. /nieoficjalne Mistrzostwa Świata juniorów/. Członek kadry narodowej seniorów /1973 - 1976/. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, nauczyciel wychowania fizycznego, trener koszykówki. Trener koszykarzy AZS AWP Warszawa-juniorów /1980-1987/ i seniorów /1988 - 1993/. Osiągnięcia w pracy szkoleniowej: I miejsce w Akademickich Mistrzostwach Warszawy zespołu Wyższej Szkoły Handlu i Prawa /2000, 2001/, 2 i 3 miejsce w Mistrzostwach Polski Szkół Niepublicznych zespołu WSH i P /2000, 2001/. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 19.

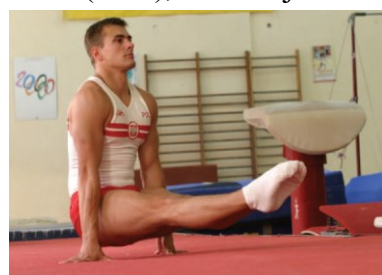
Biskupski, Marek - ur. 26 sierpnia 1952 r. w Skarżysku Kamiennej - zm. 13 czerwca 1996 r. w Warszawie. Lekkoatleta Budowlanych Kielce /1966-1969/ i AZS Warszawa /1969 - 1971/, specjalizujący się w trójskoku. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, trener lekkiej atletyki. W 1985 r. podjął pracę w Polskim Związku Lekkiej Atletyki w Warszawie na stanowisku zastępcy kierownika wyszkolenia do spraw młodzieży. Od 1 grudnia 1993 r. pełnił funkcję kierownika szkolenia seniorów w PZLA. Na tym stanowisku pracował aż do śmierci. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 19.

Blajda, Jan, (12 V 1944, Kraków), brydżysta, absolwent Wydziału Geologicznego AGH (1986). Zawodnik AZS Kraków (1972-1982), drużynowy mistrz Polski (1976), drużynowy wicemistrz Polski (1977), zwycięzca wielu turniejów międzynarodowych („Na Campingowym Kongresie” - 1971, „Wawelski Smok” - 1972, „Drewniane Głowy” - 1973, „Na Bałtyckim Kongresie” - 1976, „Na Barbórkowym Kongresie” - 1982). Prezes Zarządu Okręgu PZBS w Krakowie, członek Zarządu Głównego PZBS. Publicysta brydżowy. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 320. Fot. http://e-partner.pl/pzg/pzg_old/infopage7567.html?id=137

Blanik, Leszek, bezsprzecznie jest on najwybitniejszym z wymienionych gimnastyków środowiska akademickiego, będąc zarazem najbardziej utytułowanym zawodnikiem w historii polskiej gimnastyki sportowej. Urodził się 1 marca 1977 r. w Wodzisławiu Śląskim. Swoją początkową karierę związał z Klubem Gimnastycznym „Radlin”. Był podopiecznym trenera Alfreda Kucharczyka. Następnie jego szkoleniowcem został Piotr Mikołajek. Drugim najważniejszym klubem dla Blanika był MKS-AZS AWF Gdańsk. To tu, pod okiem trenera reprezentacji Andrieja Lewita, odnosił swoje największe sukcesy. Blanik jest multimedalistą najpoważniejszych imprez gimnastycznych na świecie. Przypomnijmy, w Mistrzostwach świata Leszek zdobył: złoty medal w Stuttgarcie 2007 (skok), srebrny medal w Melbourne 2005 (skok), srebrny medal w Debreczynie 2002 (skok), VI miejsce w Arhus 2006 (skok), VI miejsce w Ghent 2001 (skok), IX miejsce w Anaheim 2003 (skok). W Mistrzostwach Europy: złoty medal w Lozannie 2008 (skok), srebrny medal w St. Petersburgu 1998 (skok), brązowy medal w Ljublanie 2004 (skok), V miejsce w Patras 2002 (skok), VI miejsce w Amsterdamie 2007. W rozgrywanych, co dwa lata Finałach Pucharu Świata Blanik zdobył: srebrny medal w Stuttgarcie 2002 (skok), IV miejsce w Glasgow 2000

(skok), VI miejsce w Sabae 1998 (skok), VI miejsce w Birmingham 2004 (skok). Ponadto zdobywał medale w Zawodach Pucharu świata, w tym złote medale w: Busan 1999, Stuttgart 2001, Paryżu 2002, Glasgow 2003, Cottbus 2004, Lyon 2004, Glasgow 2005, Moskwie 2007. Srebrne medale w tychże zawodach w: Paryżu 1998, Vancouver 1998, Glasgow 1999, Cottbus 2001, Stuttgart 2003 oraz brązowe medale w: Zurichu 1998, Cottbus 1999, Zurichu 1999, Montreux 2000. W igrzyskach olimpijskich: brąz – Sydney 2000 i złoto – Pekin 2008 (skok)²⁸. Leszek Blanik zalicza się też do elitarnego grona gimnastyków, którzy w trakcie oficjalnych zawodów FIG (IO, MŚ, ME, PŚ), wykonali nowe elementy gimnastyczne. Dodajmy, że nie był on jedynym takim polskim gimnastykiem. Blanik już w 1998 r., podczas Pucharu Świata w Zurychu wykonał nowy oryginalny element gimnastyczny – skok (rundak z 1/2 obrotu i 2 salta w tył łamane w tył). Jednakże nieudolność i brak „siły przebicia” działaczy PZG (przewodniczącym Komisji Technicznej FIG był przedstawiciel narodowości chińskiej) zdecydował o wpisaniu tegoż skoku nazwiskiem chińskiego zawodnika Lu Yu Fu, który de facto wykonał ten element po Blaniu. Dopiero następny nowy element Leszka Blanika (2,5 salta łamanego w przód z przerzutu w przód) został nazwany jego nazwiskiem w Tabelach Trudności FIG. Na dzień dzisiejszy tylko ten (jako jedyny) element polskiego zawodnika wpisany jest do Tabel Trudności Międzynarodowej Federacji Gimnastycznej. Grzegorz Bielec, Agnieszka Mirkiewicz, Przedstawiciele polskich akademickich organizacji gimnastycznych w ruchu olimpijskim (1932–2008) w: Akademycka kultura fizyczna na przełomie stuleci. Tom II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. Kazimierz Obodyński, Zbigniew Barabasz, Warszawa 2009, s. 84-6; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 65-6; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 67; W. Amerski, M. Seidel, R. Zakrzewski (oprac.), Reprezentanci AWF im. Jędrzeja Śniadeckiego i AZS-AWF Gdańsk na Igrzyska Olimpijskie w Sydney 2000, Gdańsk 2000, s. 9; P. Janikowski, Skok Blanika, w: J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 239-243; <http://www.kronikasportu.pl/artykuly/osobowosci-polskiego-sportu/10-osobowosci-polskiego-sportu-w-2008-roku/leszek-blanik/>; Fot: 2. Leszek Blanik podczas ćwiczeń w Ośrodku Olimpijskim „Sydney 2000” AZS-AWF Gdańsk. Źródło: Zbiory Grzegorza Bielca. Zdjęcie przesłane od Leszka Blanika, publikowane za: G. Bielec, Witold Półtorak, Zasięg organizacyjny polskiej gimnastyki sportowej w ramach Akademyckiego Związku Sportowego (1951–2000), w: Akademycka kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 103.

Blaschtschekowitz-Gostyńska Renata: członek AZS Kraków w latach 1948-1953. Czołowa wioślarka Polski. Wielokrotna nasza reprezentantka. W latach 1950 i 1952 wywalczyła tytuł mistrzyni Polski w jedynkach. W 1952 r. zdobyła mistrzowski tytuł w dwójce podwójnej, startując z Ireną Piątkowską. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 336. Fot. <https://dziennikpolski24.pl/mistrzowiezycia/ga/2646164/zd/3001852>

Blaszk Ryszard, żeglarz, olimpijczyk z 1976 r. Urodził się 2 marca 1951 r. w Poznaniu. Żeglarstwo zaczął uprawiać na początku lat sześćdziesiątych w AZS Poznań, w którego barwach startował przez cały okres swej kariery sportowej. Początkowo pływał w klasie Słonka, a następnie w klasie OK Dinghy, w której trzykrotnie zdobył mistrzostwo Polski (1968, 1969, 1971), i w klasie Finn. W tej ostatniej odnotował największe sukcesy zarówno w rywalizacji krajowej, jak i międzynarodowej. W 1972 r. zdobył tytuł mistrza Europy juniorów w klasie Finn. W kategorii seniorów w tej klasie był mistrzem Polski (1974) i trzykrotnym wicemistrzem Polski (1973, 1975, 1976). Natomiast w mistrzostwach Europy w 1973 r. zajął szóste miejsce, a w 1975 r. piąte. Po raz pierwszy nominację olimpijską otrzymał w 1972 r. Na igrzyskach olimpijskich w Monachium był zawodnikiem rezerwowym. Na kolejnych igrzyskach olimpijskich, w 1976 r. w Montrealu, startował w klasie Finn, zajmując 16.

miejsce na 28 uczestników zawodów. W czasie Wyczynowego uprawiania żeglarstwa ukończył studia wyższe na Wydziale Technologii. Drewna Akademii Rolniczej w Poznaniu. Karierę sportową zakończył w 1977 r. Od 2007 r. udziela się w pracach Polskiego Związku Żeglarskiego jako sędzieja regatowy. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 220; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 34.

Blausz, Henryka, rozpoczęła treningi w grupie Jerzego Koca, w roku 1964 była medalistką MPJ. Trener namówił ją do ukończenia kursu instruktorów lekkoatletyki. Henia Blausz to po prostu żeński AZS. Jeśli jej nie ma, to czegoś na tym stadionie brakuje. Ze Szkoły nr 79 w Łodzi gdzie przez wiele lat była nauczycielem wychowania fizycznego „wyciągnęła” i wychowała cały szereg klasowych zawodniczek, począwszy od Zosi Białek-Sygdziak, a skończywszy na Magdzie Kanieckiej. Trenerka o ogromnym zaangażowaniu, niekiedy wcale niełatwo się z nią rozmawia i dyskutuje. Jednym słowem „Pani Trener”. Na podstawie, J. Madej, *Nasi Trenerzy, Zeszyty Historyczne AZS nr 1/2005 (60 lat AZS Łódź)*, s. 97-101.

Blauth, Tadeusz - ur. 1 lipca 1939 r. w Warszawie. Koszykarz AZS Warszawa i Tęczy Kielce /1970-1972 - II liga/. Reprezentant Polski, uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Tokio /1964/- 6 miejsce. Mistrz Polski i złoty medalista IV Ogólnopolskiej Spartakiady /1967/. Jeden z najwyższych koszykarzy w Polsce /204 cm wzrostu/. Absolwent Politechniki Warszawskiej. M. Michniak, A. Pawłowski, *Świętokrzyski leksykon sportowy*, Kielce 2002, s. 19; APS 14, 1962, s. 24; APS 28-29 (5-6) 1964, s. 34. Fot.w: Maria Rotkiewicz *Zawodnicy AZS-AWF w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2000*, Warszawa 2004.

Blecharz Jan (16.01.1954, Okocim), lekkoatleta (biegi średnie). Absolwent psychologii UJ. Zawodnik AZS UJ i AZS Kraków (1973-78). Wówczas najlepszy biegacz UJ na średnim dystansie. Uczestniczył niemal we wszystkich zawodach organizowanych przez AZS UJ od Biegów Juwenaliowych, aż po MP uniwersytetów osiągając szereg zwycięstw. W AZS Kraków trenował pod opieką J. Żurka. Pracownik naukowy katedry Psychologii AWF Kraków. Jako trener psycholog współpracował między innymi z Adamem Małyszem, Renatą Maurer i łyżwiarzami Danutą Zagórską i Marianem Siudkiem. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <https://wfs.awf.krakow.pl/institut-nauk-spolnych/132-pracownicy-institutu-ns/578-prof-jan-blecharz>

Bloch, Piotr, ur. 30.04. 1970 w Pruszkowie. Wykształcenie i wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Skry Warszawa, (1986-1991), PSG Stuttgart (Niemcy, 1991-1992, zdobywca Pucharu Niemiec 1992), AZS AWF Warszawa (1992-1995, brązowy medal mistrzostw Polski seniorów 1994). Pierwszy trener Sylwester Koliński. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 8 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 10 punktów, występował na pozycji środkowego i skrzydłowego ataku. Uczestnik mistrzostw świata juniorów (1988, 1989). Trener II klasy (1995). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004. s. 21.

Blach, Wiesław - doktor nauk o kulturze fizycznej. Adiunkt w Katedrze Dydaktyki Sportu. Trener klasy mistrzowskiej w judo. Jest autorem ponad 100 publikacji naukowych i naukowo-metodycznych. Swoją pracę badawczą koncentruje wokół problematyki optymalizacji procesu szkolenia w sportach walki. Mistrz Europy (1987), brązowy medalista mistrzostw świata (1985), dwukrotny brązowy medalista mistrzostw Europy (1986, 1990) i akademicki wicemistrz świata (1982)

w judo. Ośmiokrotny mistrz Polski seniorów. Trener kadry narodowej juniorów (1993-1994). W latach 1994-1997 trener kadry olimpijskiej judo kobiet a w okresie 2001-2004 trener kadry olimpijskiej mężczyzn. Prezes Polskiego Związku Judo w latach 2008-2014. Jako zawodnik, trener i prezes był uczestnikiem sześciu igrzysk olimpijskich (1988-2004, 2012), w Barcelonie zajął VII miejsce. Prowadzona przez niego reprezentacja Polski kobiet w IO w Atlancie (1996) zanotowała najlepszy występ w historii startów w zawodach olimpijskich (pierwszy medal olimpijski dla Polski - srebrny A. Szczepańska). W l. 1998-2000 trener olimpijski mistrzyni świata Beaty Maksymow. Jego podopieczni - zawodniczki i zawodnicy w sumie zdobyli 30 medali: IO, MŚ i ME. W latach 2006-2008 przebywał na stażu naukowym i trenerskim w Belgii (Vrije University w Brukseli, Flamandzka Federacja Judo). Od 2012 roku jest członkiem komisji sportu (komisarzem sportowym) w Europejskiej Unii Judo. Od 2009 roku jest członkiem zarządu Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Członek Zarządu KS AZS-AWF Wrocław (2016-2020). azs.awf.wroc.pl/pl/strona/dr-wieslaw-blach.html; Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 132-135; Wiesław Błach, Rocznik 1989, Studiowałem długo, ale owocnie w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 429-431; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 34.

Błachno, Andrzej. Studiował na AWF Wrocław w l. 1957 - 1961. Po otrzymaniu dyplomu ukończenia trafił do Białegostoku, z którym związał się na dwadzieścia dwa lata. Pierwszą pracę otrzymał w Zasadniczej Szkole Zawodowej. W 1963 roku został powołany do odbycia dwuletniej okresowej służby wojskowej w Ostrowii Mazowieckiej. W wojsku był trenerem koszykówki, zawodnikiem w kilku dyscyplinach i prezesem klubu wojskowego Sokół. Po odbyciu służby wojskowej wrócił do

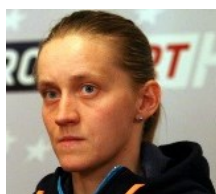
Białegostoku i pracował w szkole do roku 1968. Wtedy otrzymał zatrudnienie w filii Uniwersytetu Warszawskiego. W drugim roku pracy powierzono mu funkcję zastępcy kierownika Studium Wychowania Fizycznego, w latach 1972-1980 był prezesem Klubu Uczelnianego AZS, a następnie przez trzy lata piastował stanowisko prezesa AZS Środowisko Białystok. Oprócz działalności dydaktycznej i organizacyjnej zajmował się prowadzeniem treningów sekcji koszykówki mężczyzn, z którą zdobył trzy tytuły mistrza Polski szkół wyższych w typie szkół pedagogicznych. W połowie lat siedemdziesiątych rozpoczął pracę naukową, obronił pracę doktorską w roku 1979 na AWF w Poznaniu. W roku 1983 ze względów rodzinnych wyjechał do Jeleniej Góry i rozpoczął pracę w filii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Rok później został zatrudniony w tworzącym się Studium Nauczycielskim, w którym w latach 1986-1992 był dyrektorem. W 1992 roku Studium Nauczycielskie zakończyło działalność, a na jego miejsce powołano Kolegium Nauczycielskie, w którym A. Błachno stworzył kierunek wychowania fizycznego. W roku powstania kierunku wychowania fizycznego wystąpił do Zarządu Głównego AZS o powołanie Klubu Uczelnianego AZS. Powstanie agencji AZS nastąpiło w listopadzie 1993 roku. Już rok później dwa roczniki studentów wystartowało w Mistrzostwach Polski Kolegiów Nauczycielskich w siedmiu dyscyplinach (od razu zwyciężyły one w punktacji generalnej). Kolegium Nauczycielskie funkcjonowało do roku 2000. Jego miejsce zajęło Kolegium Karkonoskie, którego pierwsi studenci rozpoczęli naukę w roku 1997. Od tego roku datuje się wielki rozwój uczelni, która obecnie jest największą szkołą wyższą w Jeleniej Górze. W Instytucie utworzono specjalizację wychowanie fizyczne. Wraz z rozwojem uczelni nastąpił też rozwój KU AZS, którego członkowie odnieśli w ostatnich latach wiele sukcesów w sporcie masowym i wyczynowym. Przez ostatnie trzy edycje Mistrzostw Szkół Wyższych nasi studenci zajmowali czołowe miejsca, a w roku 2004 uzyskali drugą lokatę wśród trzydziestu szkół rywalizujących o palmę pierwszeństwa. Prawdziwą wizytówką sportu akademickiego stał się zespół koszykówki kobiet, który od trzech sezonów systematycznie kończy rozgrywki

w czołówce. A. Błachno pełnił funkcję prezesa KU AZS. Andrzej Błachno, Rocznik 1961. To były piękne dni, w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 295-297.

Błasiński, Kazimierz Franciszek (ur. 26 września 1932 w Oględowie, zm. 5 lipca 2007 we Wrocławiu) – polski wioślarz, olimpijczyk z Melbourne (1956). Syn Franciszka i Anny (z d. Myśliwiec). Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. W 1952 r. Ukończył Państwowe Liceum Mechaniczne w Poznaniu, a w 1956 r. Wydział Mechaniczny Politechniki Wrocławskiej. Należał do takich klubów sportowych jak: KW 04 Poznań (1950-1951); AZS Wrocław (1952-1960). Jego trenerami byli: Mieczysław Tuliszka i Zbigniew Schwarzer. Osiągnięcia sportowe: 1955 – zdobywca mistrzostwa Polski; 1956 – zdobywca mistrzostwa Polski; 1956 - uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Melbourne, w osadzie razem ze Szczepanem Grajczykiem, Zbigniewem Paradowskim, Marianem Nietupskim - czwórki bez sternika odpadły z konkurencji po 2. miejscu w przedbiegach (6:46.3), a następnie 4. miejscu w półfinałach (8:32.0); 1956 - 4. miejsce podczas Mistrzostw Europy w Bled (czwórki bez sternika, w osadzie razem ze Szczepanem Grajczykiem, Zbigniewem Paradowskim, Marianem Nietupskim) 1957 - zdobywca mistrzostwa Polski; 1958 - zdobywca mistrzostwa Polski; 1959 - zdobywca mistrzostwa Polski; 1959 - 5. miejsce podczas Mistrzostw Europy w Mâcon (ósemki, w osadzie razem z E. Dakszewiczem, A. Klausem, S. Neumannem, E. Ostaszewiczem, E. Starybratem, M. Leszczyńskim, K. Naskręckim, J. Pawłowskim - sternik). https://pl.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_B%C5%82asi%C5%84ski; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 623.

Błaszczyk, Andrzej, ur. 29.04.1950, pseudonim „Mały”. Urodził się w Tomaszowie Mazowieckim i tam zdał maturę. Przechodzi szkolenie w słynnej „kuźni talentów” w klubie Lechia Tomaszów. Pierwszy trener Edmund Wojewódzki. 1969-1976 - AZS Olsztyn. Trzykrotny zdobywca pucharu Polski (1970, 1971–1972). W MP zdobył trzy medale: brązowy (1971), srebrny (1972) i złoty (1973). i Absolwent Wydziału Zootechniki ART w Olsztynie. 1979-1988 trener ligowych zespołów żeńskich: Warmii. Olsztyn, Gedanii Gdańsk, Budowlanych Toruń. Od 1988 r. pracuje w Toruniu w szkole sportowej o profilu piłki siatkowej. Żonaty, córka. Obecna waga 67 kg. A. Grygołowicz, Sportowanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn- Resovia 1973, Olsztyn 1998, s. 40.

Błaziński, Maciej (72 l.). Zawodnik i trener AZS Częstochowa (1961–1970). Akademicki mistrz Polski (1969), trener siatkarek AZS Częstochowa (1968–1970), członek Zarządu AZS Częstochowa (1968–1970), od 1971 roku długoletni trener siatkarek i siatkarzy RKS Raków. Absolwent Wydziału Metalurgicznego Politechniki Częstochowskiej, magister inżynier, długoletni pracownik Huty Częstochowa, Działu Głównego Technologa. Zmarł 10 czerwca w Częstochowie. <http://www.kronika.sportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Bobak Paulina, Ur. 1984 r. (Zakopane); polska biathlonistka, zawodniczka AZS AWF Katowice (od 2003 roku). Karierę sportową rozpoczęła w klubie sportowym BKS Wojsko Polskie Kościelisko. Medalistka mistrzostw Polski seniorów, ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży oraz Mistrzostw Polski Juniorów. Osiągnięcia olimpijskie: 2010 - Vancouver - Zawodniczka rezerwowa; 2014 - Soczi - Zawodniczka rezerwowa. Absolwentka Zespołu Szkół Mistrzostwa Sportowego im. Stanisława Marusarza w Zakopanem (2003), absolwentka AWF Katowice. Mieszka w Kościelisku. <https://biathlon.com.pl/biathlon/olimpijczycy>

Bober Antoni (1 XI 1899, Tarnów - 16 IV 1940, Katyń), działacz krakowskiego AZS w latach trzydziestych, inicjator i popularyzator kajakarstwa w krakowskim środowisku akademickim. W początkach listopada 1918 r. wstąpił do Wojska Polskiego i brał udział w wojnie polsko-ukraińskiej (1918-1919), a po jej zakończeniu, uczestniczył w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 r. Był wszechstronnie wykształcony. Ukończył Wydział Prawa UJ (1917-1921), uzyskując stopień doktora prawa (1922); kontynuował studia na Wydziale Lekarskim UJ (1921-1928), gdzie otrzymał doktorat nauk medycznych. Ukończył tak że kurs w Akademii Handlowej. Znał języki obce (francuski, niemiecki, ukraiński), lubił podróżować (zwiedził Niemcy, Czechosłowację, Francję, kraje skandynawskie, Anglię). Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. w stopniu porucznika rezerwy. Nie wiadomo, gdzie i w jakich okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej. Z obozu w Kozielsku wywieziony został 16 kwietnia 1940 r. i zamordowany w Lasku Katyńskim, ekshumowany z dołu śmierci i zidentyfikowany pod numerem 649. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 122-123; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 36; http://czeslaw.michalski.pl/?page_id=188

Bobkowski, Aleksander, (1884-1968), ukończył Politechnikę w Wiedniu, inżynier, płk., działacz państwowy i sportowy, legenda polskiego narciarstwa, propagator i działacz narciarstwa TTN i AZS Kraków. Współzałożyciel i w latach 1927-1930 prezes Warszawskiego Klubu Narciarskiego współzałożyciel PZN i jego prezes w latach 1930-1939 r., od 1926 r. członek prezydium FIS, w latach 1935-1936 jego wiceprezes. Wiceprezes ZPZS-PKOL w latach 1925-1927, członek zarządu ZPZS-PKOL w latach 1928-1931. Współtwórca Ligi Popierania Turystyki, Związku Ziem Górskich i Towarzystwa Wypraw Badawczych. Od 1933 r. do 1939 r. podsekretarz stanu w Ministerstwie Komunikacji. Przyczynił się do rozwoju narciarstwa i bazy narciarskiej w Polsce międzywojennej, zwłaszcza do przygotowania MŚ FIS 1929 i 1939 w Zakopanem. A. Bobkowski był inicjatorem i decydem budowania kolejki linowej na Kasprowy Wierch w latach 1935-1936. Miał wielu przeciwników tego przedsięwzięcia, między innymi: Walerego Goetla, prezesa AZS Kraków, który twierdził, że budowa kolejki przeszkadza taternictwu, by w przyszłości rozwinęło się ono w ruch powszechny. S. Dziezic, Wydarzenie, w: 50 lat Akademickiego Związku Sportowego w Zakopanem, s. 78; A. Bobkowski, Bobkociągiem na Kasprowy, „Gazeta Wyborcza” z 15 XII 2007 r.; M. Słoniewski, Zarys działalności polskiego ruchu olimpijskiego w latach 1919-1939, Warszawa 1990, s. 100; Narciarstwo - zarys encyklopedyczny, pod. red. G. Młodzikowskiego, J.A. Ziemilskiego, Warszawa 1952, s. 66.; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 188. Fot. <https://www.szu.kajwarchiwach.gov.pl/jednostka/-/jednostka/5964087/obiekty/426563>

Bobrowski Tadeusz. Wioślarz i pływak AZS Wilno. Specjalizował się w pływaniu długodystansowym. W konkurencji tej należał do czołowych zawodników Wileńszczyzny. Najprawdopodobniej rozstrzelany w Warszawie w czasie okupacji hitlerowskiej. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 36.

Bobryk, Kamil, ur. 09.02.1984 w Siedlcach. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Pogoni Siedlce (1994-2004, 2005-2006, brązowy medal mistrzostw Polski „7” i seniorów 2001, srebrny medal mistrzostw Polski juniorów 2002), Folc AZS Warszawa (2004), Epernay Rugby Champagne (Francja, 2005-2006), Budowlani Łódź (2006-2007). Pierwszy trener Arkadiusz Mączka. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 5 oficjalnych meczów międzypaństwowych, grał na pozycji młynarza. Młodzieżowy reprezentant Polski, uczestnik mistrzostw świata juniorów (2003). Drugi trener młodzików Pogoni, asystent Ar-

kadiusza Mączki (2005-2006, złoty medal Mistrzostw Polski Dzieci i Młodzieży 2005, srebrny 2006, zwycięstwo w Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików w Rugby 7 (2005). M. Powła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 10. Fot. <https://cswienne-rugby.com/article-7328-bobryk-kamil>

Bochenek, Piotr Sebastian, wioślarz, zawodnik klubu AZS-AWF Warszawa, olimpijczyk (2000 dwójka bez sternika), wielokrotny mistrz i reprezentant kraju. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> Fot. w: Maria Rotkiewicz *Zawodnicy AZS-AWF w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2000*, Warszawa 2004.

Bocheński Tadeusz, brat Kazimierza. Zawodnik sekcji pływackiej AZS Warszawa. Poległ w obronie Warszawy we wrześniu 1939 r. w rejonie placu Unii Lubelskiej. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 37.

Bocheński, Roman Kazimierz, ur. 12 maja 1910 r. w Gliniance pow. Mińsk Mazowiecki. W latach 1928-1931 studiował w Wyższej Szkole Handlowej i Konsularnej w Gandawie. Pływanie zaczął uprawiać w 1928 r. w AZS Warszawa. W latach 1928-1932 i 1936-1939 był zawodnikiem AZS Warszawa, a w latach 1933-1935 klubu pływackiego „Delfin” Warszawa. Kilkunastokrotny rekordzista Polski na dystansach 100, 200, 400 m st. dow. i w sztafetach 4 x 200 m st. dow., 5 x 50 m st. dow. i 3 x 100 m st. zm. W latach 1929-1939 zdobył w konkurencjach indywidualnych jedenaście tytułów mistrza Polski. W 1930 r. w konkurencji 100 m st. dow. z czasem 1:00,4 został sklasyfikowany na trzecim miejscu w Europie, a w konkurencji 400 m st. dow. z czasem 5:17,4 na miejscu piątym. jako pierwszy z polskich pływaków zaliczany był do ścisłej czołówki europejskiej. W 1936 r. uczestniczył w igrzyskach olimpijskich w Berlinie, gdzie wraz z Gunterem- Baryszem, Joachimem Karliczkiem i Ilją Szrajbmanem startował w sztafecie 4 x 200 st. dow., która w przedbiegu została zdyskwalifikowana. Z powodzeniem uprawiał także piłkę wodną, odnosząc z drużyną AZS Warszawa wiele sukcesów w rozgrywkach krajowych oraz spotkaniach międzynarodowych. W trzeciej dekadzie sierpnia 1939 r. startował w akademickich mistrzostwach. świata w Monako. Do Polski powrócił 3 września 1939 r. i udał się na front. Jego losy wojenne we wrześniu 1939 r. nie są znane. Wzięty do niewoli sowieckiej został osadzony w obozie jenieckim w Starobielsku, a następnie rozstrzelany przez NKWD w Charkowie wiosną 1940 roku. Ryszard Wryk, *Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej*, Poznań 2016, s. 231; R. Wryk *Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach*, Poznań 2009, s. 251; R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 36-37; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 34; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”, Warszawa 1962, s. 335. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-2722-3.jpg

Boczar Mieczysław (- 29 maja 1978 w Krakowie), absolwent UJ, mgr prawa, urzędnik skarbowości, dyrektor Zakładów Papierów Wartościowych, działacz Stowarzyszenia Miłośników Broni i Barwy. W latach 1926–1927 kierownik sekcji atletycznej AZS i członek wydziału głównego AZS. Jeden z założycieli korporacji „Arcadia” o wyraznie sportowym obliczu (powstała 4 grudnia 1924 roku w Czytelni Akademickiego Związku Sportowego). W latach sem. zim. 1930/1931 był prezesem tej korporacji, prezes Krakowskiego Koła Międzykorporacyjnego sem. zimowy 1931/1932. P. Tomaszewski, *Polskie korporacje akademickie w latach 1918–1939 Struktury, myśl polityczna, działalność*, Toruń 2011, s. 342-3 ; <http://www.archiwumkorporacyjne.pl/en/index.php/fraternities-museum /cracow/arcadia/>

Bodziana Grzegorz, ur. 3.06.1981, Duszniki Zdrój Biathlonista. Syn Józefa i Moniki Karbowskiak. Absolwent AWF w Katowicach. Zawodnik (183 cm, 76 kg) MKS Duszniki (1998-03), AZS-AWF Katowice (2004-). Trenerzy: Adam Kołodziejczyk, Roman Bondaruk. Mistrz: szt. 4 x 7,5 km (2004, 2006), 20 km (2007) i wicemistrz Polski: 10 km (2003, 3 m. 2007), 12,5 km (2003, 3 m. 2007), 20 km (3. 2003). Wicemistrz Polski w biathlonie letnim w szt. 4 x 6 km (2002). Uczestnik MEJ: 2000 - 15 m. (15 km), 4 m. (4 x 7,5 km), MSJ: 2000 - 34 m. (10 km), 34 m. (doch. 12,5 km), 46 m. (15 km), 12 m. (4 x 7,5 km), 2001, - 25 m. (15 km). Brązowy medalista ME: 2004 Raubicze (szt. 4 x 7,5 km). Uczestnik MŚ: 2004 Oberhof - 11 m. (4 x 7,5 km), 32 m. (10 km), 2005 Hochfilzen - 50 m. (10 km), 54 m. (12,5 km), 8 m. (4 x 7,5 km), 2006 Pokljuka - 15 m. (szt. mieszana), 2007 Anterselva - 13 m. (szt. 4 x 10,5 km), ME: 2006 Langdorf - 35 m. (10 km), 49 m. (12,5 km), 52 m. (20 km), 14 m. (4 x 7,5 km), 2007 Banskó - 46 m. 20 km), 41 m. (10 km), 10 m. (szt. 4 x 7,5 km). Olimpijczyk 2006, Turyn: 20 km ind. - 73 m. (88 zaw.) z czasem 6339,6 (5 minut karnych). Sprint (10 km) - 69 m. (90 zaw.) z czasem 3008,1 (1 r. karna). Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 70; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 251. <https://biathlon.com.pl/biathlon/olimpijczycy> Fot. <https://www.biathlon.com.ua/profile/21-gregor-bodzyana>

Bodzioch Adam (31 X 1967), hokeista, nauczyciel wychowania fizycznego. Zawodnik „Cracovii”, reprezentował barwy narodowe podczas Zimowej Uniwersjady w Zakopanem (1993) zajmując z drużyną 5 miejsce w turnieju hokejowym. Absolwent krakowskiej AWF (1993). W 2001 r. rozpoczął pracę w Centrum Sportu i Rekreacji PK. Oprócz dydaktyki w 2005 r. objął opieką trenerską sekcję kulturystyki mężczyzn AZS PK, która z biegiem czasu przekształciła się w sekcję trójboju siłowego. Sekcja ta wielokrotnie zdobywała doskonałe wyniki w Akademickich Mistrzostwach Małopolski (3-krotne mistrzostwo, 5-krotne wicemistrzostwo, 2-krotnie trzecie miejsce oraz wiele zwycięstw indywidualnych w poszczególnych kategoriach wagowych oraz klasyfikacji open). Od 2007 r. sekcja trójboju siłowego AZS PK występując w Akademickich Mistrzostwach Polski zdobyła 7 medali indywidualnych i 1 medal drużynowy co jest sporym osiągnięciem zważywszy, że startuje w tych mistrzostwach ponad 50 uczelni z całej Polski. Ostatnio sekcja wzbogaciła się o 1 medal srebrny zdobyty w mistrzostwach Polski seniorów. W ciągu 13 letniej pracy trenerskiej przez trzy lata prowadził sekcję piłki nożnej AZS PK z którą wywalczył złoty medal w akademickich mistrzostwach Małopolski. Reaktywował też sekcję unihokeja, która po ponad dwu-roczej działalności przestała istnieć z braku chętnych. W trakcie pracy dydaktycznej i trenerskiej nie zaniedbywał własnego rozwoju, ciągle podnosił swoje kwalifikacje zawodowe uczestnicząc różnych kursach i szkoleniach organizowanych przez Centralny Ośrodek Szkolenia Zawodowego Nauczycieli Szkół Wyższych, Polską Akademię Sportu, Szkołę Żeglarską Koga Jachting, Centrum Sportu i Rekreacji PK. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <http://www.csir.pk.edu.pl/kadra-dydaktyczna/>

Bogajewski, Dymitr (1912-1989). Urodził się 27 marca 1912 roku w Suchowoli (woj. białostockie) w rodzinie Heleny z domu Tureckiej i Włodzimierza, urzędnika państwowego. Matka zawodowo nie pracowała, zajmowała się wychowywaniem dwojga dzieci (Eugenia i Dymitr). Po śmierci ojca, który zginął na froncie I wojny światowej, cały ciężar utrzymania i wychowywania dzieci spadł na barki matki. Naukę w 4-letniej szkole powszechnej rozpoczął w Białymstoku w 1921 r. W 1933 r. ukończył w Białymstoku gimnazjum matematyczno-przyrodnicze i uzyskał świadectwo dojrzałości. W tym roku powołany został do wojska i skierowany do Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty w Zambrowie. Ukończył ją

w 1934 r. ze stopniem plutonowy - podchorąży rezerwy. Na przełomie lat 1934-35 pracował dorywczo. W 1935 r. zdał egzamin i rozpoczął studia w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego w Warszawie. Ukończył je w 1938 r. W roku szkolnym 1938 i 1939 pracował, jako nauczyciel wychowania fizycznego w gimnazjum w Rembertowie. W 1939 r. wrócił do Białegostoku i pracował na stanowisko starszego inspektora w Wojewódzkim Komitecie WF i PW. Z chwilą wybuchu II wojny światowej powołany został do wojska. Wraz ze swoją jednostką internowany został na Litwie. Jako mieszkaniec Republiki Białoruskiej powrócił do Białegostoku, gdzie spędził okres okupacji. W latach 1940-1941 - pod okupacją radziecką pracował w Woj. Kom. Kultury Fizycznej i Sportu w charakterze instruktora, a w latach 1941-1944, pod okupacją hitlerowską, w pracowni projektów budowlanych jako pracownik biurowy. W roku 1944 wstąpił ochotniczo do wojska polskiego i uczestniczył w walkach z okupantem hitlerowskim. Za udział w tych walkach otrzymał odznaczenia wojenne: Srebrny Krzyż Zasługi (1945), Odznakę Grunwaldzką (1946), Medal za udział w walce o Berlin (1971). W 1946 r. D. Bogajewski jako żołnierz WP został oddelegowany do dyspozycji POWF i PW i przeniesiony służbowo do Szczecina a następnie do Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Jako jeden z pierwszych włączył się w odbudowę Uczelni. W Akademii pracował początkowo, jako instruktor pływania i łyżwiarstwa a następnie jako pracownik Działu Sportów Wodnych. W 1947 r. został zdemobilizowany. W AWF zajmował kolejno stanowiska: asystenta, st. asystenta, adiunkta, z-cy profesora, st. wykładowcy. Decyzją przewodniczącego GKKF z dnia 11.06.1954 r. został kierownikiem Katedry Pływania, a dwa lata później Zakładu Teorii i Metodyki Pływania. Po zmianach strukturalnych w Uczelni w 1968 r. i powołaniu instytutu Sportu D. Bogajewski kierował Zakładem Pływania i Ratownictwa Wodnego. Funkcję tę pełnił do przejścia na emeryturę (1977). W 1952 r. złożył egzamin magisterski, a w 1967 r. uzyskał stopień naukowy doktora Wychowania fizycznego na podstawie pracy *Metody oceny i sędziowania w sportach niewymiernych na podstawie skoków do wody*. D. Bogajewski prowadził w Uczelni szeroką działalność dydaktyczną: ćwiczenia praktyczne i zajęcia teoretyczne z pływania, ratownictwa wodnego i skoków do wody na studiach stacjonarnych, zaocznych i na obozach letnich, na studiach podyplomowych, kursach, specjalizacjach; seminaria i konwersatoria magisterskie. Był promotorem wielu prac magisterskich. D. Bogajewski był cenionym autorem i współautorem wielu programów w zakresie nauczania pływania, ratownictwa wodnego i skoków do wody dla studentów studiów stacjonarnych, zaocznych, specjalizacji i studiów trenerskich i współautorem szeregu publikacji o charakterze metodycznym, skryptów, które nadal są przydatne studentom i nauczycielom wychowania fizycznego. Spośród nich na wyróżnienie zasługują: Program 4-letnich studiów w zakresie pływania (1952), *Technika pływania* - skrypt (1964) oraz tłumaczenie książek A. Mazorowa, *Skoki do wody* (1951) i B. Bajki, *Piłka wodna* (1961). D. Bogajewski obok pracy zawodowej w zakresie pływania pełnił w Uczelni funkcje społeczne: opiekuna grupy, rocznika, praktyk pedagogicznych, członka komisji, delegata wykładowców do Rady Wydziału, członka Rady Wydziału. Równoległe z pracą w Uczelni realizował D. Bogajewski swoje zainteresowania sportem pływackim, a szczególnie skokami do wody. Z pełnym zaangażowaniem włączył się w działalność społeczną w Polskim Związku Pływackim oraz Klubie Sportowym AZS-AWF. Współpracę z PZP rozpoczął w 1947 r. Prowadził szkolenie kadr trenerskich i sędziowskich, działał w Komisji Skoków do Wody PZP. Jednocześnie był w tej dyscyplinie sportu trenerem kadry narodowej i Klubu AZS-AWF. Osiągnął znaczące w skali krajowej sukcesy w upowszechnianiu sportu pływackiego a szczególnie skoków do wody. W krótkim czasie stał się, zarówno jako teoretyk jak i praktyk, najwybitniejszym polskim specjalistą w tej dyscyplinie sportu. W latach 1950-1960 skoczkiem szkoleni przez D. Bogajewskiego należeli do najlepszych w kraju. Wśród nich byli wielokrotni mistrzowie Polski, jak np. Halina Chrzęszcz czy Aleksander Rękas. Jego wiedza, umiejętności i wkład

pracy włożony w rozwój skoków do wody znalazły międzynarodowe uznanie. W 1970 r. został wybrany członkiem Europejskiej Komisji Skoków do Wody, w której aktywnie działał do 1974 r. Był również członkiem Prezydium GKKFiT, sędzią państwowym w pływaniu i skokach do wody. Za osiągnięcia w pracy zawodowej, trenerskiej i społecznej w sporcie pływackim i skokach do wody D. Bogajewski był wielokrotnie odznaczany, wyróżniany i nagradzany: Złotym Krzyżem Zasługi (1972), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1982), Medalem Edukacji Narodowej (1975), Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej (1982), Medalem 10-lecia PRL (1955), Indywidualną Nagrodą Resortową II stopnia (1977) oraz wieloma innymi odznaczeniami, dyplomami oraz nagrodami uczelnianymi. W 1942 r. D. Bogajewski zawarł związek małżeński z Heleną z domu Gitzer, z którą miał córkę Grażynę. Zmarł w dniu 13 listopada 1989 r. w Warszawie i pochowany został na Cmentarzu Powązkowskim (dawnym Wojskowym). Edmond Bartkowiak, Mieczysław Witkowski, Dymitr Bogajewski (1912-1989), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom I, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. 14-16; M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 279; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 336.

Bogdanowicz, Antoni Eugeniusz, (13 IX 1907, Kraków - wiosna 1940, Charków), wioślarz i narciarz AZS, członek Wydziału Głównego AZS. Ukończył VIII Państwowe Gimnazjum (1926), a następnie Wyższe Studium Handlowe w Krakowie (1930). Podporucznik rezerwy piechoty. Brał udział w kampanii wrześniowej 1939 roku jako podporucznik piechoty (dowódca plutonu ckm) w 75. Pułku Piechoty. Nieznane są okoliczności, w jakich dostał się do niewoli i znalazł w obozie jenieckim w Starobielsku. Rozstrzelany w gmachu NKWD w Charkowie. Znajduje się na liście sowieckiej pod numerem 73. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 123.; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 37. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Boguski, Marek. Urodzony 17 stycznia 1966 r. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Gdańsku (1990). Magister Wychowania fizycznego - specjalizacja trenerska tenis stołowy. Prace w Studium rozpoczął w 1991 r. Pierwszą pracę zawodową podjął w Szkole Podstawowej nr 2 w Olsztynie. W związku z pracą w Studium pełnił następujące funkcje: zastępca kierownika ds. sportowych w Studium WSP (1993 - 1999), zastępca kierownika ds. sportowych w Studium UWM (od 2007), trener tenisa stołowego w AZS WSP Olsztyn (1990-1996), wiceprezes ds. sportowych w AZS WSP Olsztyn (1997-1999), członek Zarządu AZS UWM Olsztyn (1999-2003), kierownik AZS UWM (od 1999). M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 493.

Bogusz, Paweł, ur. 16.04.1960 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1980-1994, 1995-1999, złote medale mistrzostw Polski seniorów 1981, 1982, 1984, 1984, 1986, 1988, srebrne 1983, 1987, brązowe 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, Puchar Polski 1983), Frogs & Co Warszawa (1995). Pierwszy trener Andrzej Kopyt. Trener juniorów i kadetów Folc Sport Warszawa (1998-2001, złoty medal mistrzostw Polski kadetów 2000, srebrny 1999), Folc AZS Warszawa (2001-2006 złoty medal mistrzostw Polski juniorów 2006, srebrny 2004). Odznaczony odznaką Mistrz Sportu (1987). Instruktor rugby (1995). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 11.

Boguszewski Sergiusz. Lekarz. Narciarz i wioślarz AZS Wilno. Zginął 1 VIII 1944 r. w Warszawie, w okolicach Poczty Głównej na ul. Nowogrodzkiej, podczas udzielania pomocy rannym powstańcom. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 37.

Bohdan Marcin (19.03.1971, Sosnowiec), piłkarz, medalista mistrzostw Polski uczelni technicznych. Zawodnik AZS PK w latach 1999-2001, srebrny medalista mistrzostw Polski uczelni technicznych – Błażejewko 94' i brązowy medalista halowych mistrzostw Polski uczelni technicznych Rzeszów 93', Gliwice 95'. Organizator wielu imprez sportowych. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki

Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

Bojanek, Tadeusz (1919-1977) był pierwszym Prezesem Klubu Sportowego AZS przy Wyższej Szkole Administracyjno-Handlowej, pierwszej uczelni wyższej w historii Częstochowy. Wspomina prezes Klubu Seniora AZS w Częstochowie Mieczysław Hrehorów - Tadeusza Bojanka poznałem we wrześniu. 1945 roku. Był wówczas zawodnikiem Częstochowskiego Klubu Sportowego. Spotkaliśmy się podczas wspólnych treningów w piłkę nożną i ręczną. Ja na treningi zgłosiłem się po namowienie pana Zygmunta Wójcika - trenera sekcji piłki ręcznej, siatkówki i koszykówki. Z Tadeuszem Bojankiem od razu zostaliśmy kolegami. Był utalentowanym piłkarzem. Przed II wojną światową był również członkiem Stowarzyszenia Pracy Społeczno-Wychowawczej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego Koła Sportowego „Brygada”, które w latach późniejszych stało się Częstochowskim Klubem Sportowym. Tadeusz Bojanek w latach 1936-37 jako junior, a następnie, jako zawodnik w drugiej drużynie piłki nożnej KS Brygada dorobił się tytułu „króla strzelców”. Jako wszechstronny zawodnik grał też po wojnie w piłkę nożną, piłkę siatkową oraz w koszykówkę. W chwili utworzenia w Częstochowie pierwszej wyższej uczelni czyli Wyższej Szkoły Administracyjno Handlowej, będąc jej słuchaczem zdecydował się przystąpić do grupy tworzącej w 1945 roku Klub Sportowy Akademickiego Związku Sportowego przy WSAH. Tadeusz Bojanek podjął się prezesowania w utworzonym Zarządzie przy pomocy kolegów i mojej. W 1946 roku Klub został zarejestrowany w centrali AZS. Tadeusz Bojanek grał w piłkę ręczną czyli popularnego szczypiorniaka. Był również czynnym zawodnikiem w siatkówce oraz koszykówce, gdzie również sprawował kierownictwo. W 1947 roku uczestniczył z drużyną KS AZS przy WSHA w mistrzostwach Polski w siatkówce, które rozegrano w Gliwicach. Razem z Tadeuszem Bojankiem jako byli zawodnicy CKS-u uzyskaliśmy od byłego Zarządu CKS-u /.../ sprzęt i możliwość udostępniania urządzeń sportowych. Uzyskaliśmy również pomoc finansowa przy podziale zysku ze zorganizowanego w 1948 roku meczu piłkarskiego, który odbył się na boisku przy ul. Pułaskiego. Zagraли wówczas CKS Budowlani i Garbarnia Kraków, a kontrakt na to spotkanie załatwiłem osobiście w klubie w Krakowie, jak współorganizator reprezentujący Zarząd KS AZS przy WSHA. Podczas okupacji niemieckiej Tadeusz Bojanek działał w konspiracji za co został skazany na obóz koncentracyjny. W 1947 roku podczas wspólnej studenckiej wycieczki do hitlerowskiego obozu zagłady w Auschwitz Birkenau, którego Tadeusz był więźniem politycznym, został moim przewodnikiem. Oprowadził mnie po terenie i pomieszczeniach. Opowiadał o swojej szczęśliwej i brawurowej nocnej ucieczce ze stolarni, która znajdowała się poza obozem. Tadeusz pracował w niej z innymi współwięźniami. Tadeusz Bojanek ukończył wyższe studia ekonomiczne. Założył rodzinę i prowadził własną działalność gospodarczą. Ożeniony 31 grudnia 1952 roku z Honoratą Jankowska dochował się dwóch wspianiałych synów: Jerzego w 1953 i Andrzeja w 1957 roku. /.../ Są przemysłowcami-biznesmenami, którzy w tradycji

po Ojcu - zawodniku wspierają sport akademicki i udzielają się w Klubie Seniora AZS. Za zasługi w sporcie akademickim Tadeusz Bojanek został wyróżniony przez Zarząd Główny AZS Honorową Złotą Odznaką AZS. M. Z. Hrechorów, A. Kucharski (oprac.), 45 lat Klubu Seniora AZS Częstochowa (1970-2015), Częstochowa 2015, s. 14.

Bondarowicz, Marian, ur. 02.07.1935 w Mikułkach. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie, doktor nauk. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1956-1962, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1957, 1961, brązowy 1960, zdobywca Pucharu Sportowca 1956). Pierwszy trener Stanisław Gierwatowski. W reprezentacji Polski rozegrał 3 oficjalne mecze międzypaństwowe, występował na pozycji łącznika i Środkowego ataku. Instruktor rugby (1957), trener II klasy (1959), trener I klasy (1971). Trener reprezentacji Polski seniorów (1958-1959, 1960-1961, 1962), łącznie 18 spotkań. Trener AZS AWF Warszawa (1957-1962, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1957, 1958, 1962, srebrne: 1959, 1961, brązowy 1960, złoty medal mistrzostw Polski juniorów 1962), Orła Warszawa (1968, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów). Przewodniczący Referatu Szkolenia Polskiego Związku Rugby (09.02.1957- 05.03.1961), Referatu Młodzieżowego (05.03.1961 - 19.06.1961). Wiceprezes Zarządu PZR do spraw sportowych (15.12.1968 – 31.03.1973). Mistrz Sportu (1966). Odznaczony m.in. Złotą Odznaką AZS (1962), M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbiński, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 16-17; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 98; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Bonusiak, Andrzej, prof. UR. „W l. 1988-1992 byłem studentem historii na ówczesnej Wyższej Szkole Pedagogicznej. Z uczelnianym studium wychowania fizycznego zapoznałem się na II roku studiów, gdyż pierwszy rok zaliczyłem na Uniwersytecie im Adama Mickiewicza. Na UAM również uczęszczałem na zajęcia sportowe tam jednak była całkowicie inna zasada naboru. Studentów kierowano bezpośrednio do określonych sekcji e ja zgodnie ze swoimi zainteresowaniami trafiłem na piłkę siatkową, ale nie udało mi się przebić nawet do rezerwowej drużyny AZS UAM Poznań. W Rzeszowie trafiłem do klasycznej grupy ogólnorozwojowej. Pamiętam zajęcia na stadionie, w sali gimnastycznej, na basenie. Przypominam sobie również zorganizowany w ramach zajęć rajd turystyczny wokół Rzeszowa... Do dzisiaj mile wspominam te zajęcia, uważam, że są one w stanie wiele dać, nie oczekując niczego w zamian. Żółtek, Andrzej Marek, Działalność programowa Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w uczelniach państwowych Rzeszowa w latach 1963-2001, Rzeszów 2015, s. 204-5. Fot. <http://www.ur.edu.pl/wydzialy/socjologiczno-historyczny/instytut-historii/pracownicy/lista-pracownikow/andrzej-bonusiak>

Bora, Piotr (2 III 1964, Jasło), lekkoatleta (skok wzwyż), absolwent AWF Kraków (1987). Zawodnik AZS AWF Kraków (1983-1987), a następnie trener AZS AWF Kraków (1987-1994 i 2006-2010). Wychowawca olimpijczyków: sprintera Dariusza Kucia, skoczek w dal Marcina Starzaka, mistrzów Polski: skoczek wzwyż Aleksandra Waleriańczyka i sprintera Mateusza Pluty. Pracownik naukowo-dydaktyczny AWF Kraków (1987-2011); Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 320. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Borejsza, Czesław (1911-1985). Urodził się 22 maja 1911 r. w Wilnie w rodzinie rzemieślniczej Adeli z Rynkiewiczów i Feliksa Borejszy szewca chałupnika. Szkołę podstawową i Gimnazjum im. Joachima Lelewela ukończył w Wilnie. Świadectwo dojrzałości uzyskał w 1931 r. Już w okresie szkolnym zrodziły się jego pierwsze zaintereso-

wania sportowe, zwłaszcza piłką nożną, siatkową, strzelaniem oraz gimnastyką. Tę ostatnią trenował w sali Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Wilnie. Był też współorganizatorem Klubu Sportowego „Błyskawica” i inicjatorem wielu akcji sportowych w Związku Harcerstwa Polskiego. Jego marzeniem były studia w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego w Warszawie. Sytuacja materialna rodziców na to jednak nie pozwalała. W 1931 r. uczestniczył w Dywizyjnym Kursie Podchorążych Rezerwy, podczas którego został mistrzem dywizji w strzelaniu z broni długiej. W 1933 r. po ukończeniu Państwowego Kursu Nauczycielskiego podjął pracę jako nauczyciel wychowania fizycznego w Sześciłach w gminie Orla nad Niemnem. W rok później przeniesiony został do szkoły w Starzynkach na stanowisko nauczyciela wychowania fizycznego i instruktora ćwiczeń wojskowych w ZS „Strzelec”. Po odbyciu kursu dla podharcistrzów zuchowych w Nierodzimiu zatrudniony został w Szkole Powszechnej w Kamionce koło Grodna, w której pracował do 1939 r. jako nauczyciel wychowania fizycznego i matematyki. Brał udział w wojnie obronnej 1939 r., pełniąc funkcję adiutanta dowódcy II batalionu 77 Pułku Piechoty. Dnia 18 września 1939 r. został ranny pod Ryczywołem, dostał się do niewoli i został internowany w oflagu II C w Woldenbergu, gdzie przebywał do kwietnia 1945 r. Był aktywnym współorganizatorem na terenie obozu życia sportowego. Należał do KS „Kresy”, w którym codziennie trenował siatkówkę, boks, gimnastykę, lekką atletykę (zwłaszcza biegi średnie i skoki). Prowadził zajęcia z gimnastyki w grupie starszych oficerów. Ukończył Wyższy Kurs Wychowania Fizycznego i Matematyki oraz kurs sędziowski z lekkiej atletyki. W 1944 r. brał udział w obchodach Roku Olimpijskiego w turniejach siatkówki i boks. Po wojnie z polecenia gen. Stanisława Maczka został oddelegowany do Dalom koło Liogen w celu zorganizowania szkoły powszechnej w obozie robotników polskich. Po powrocie do kraju w 1945 r. podjął pracę w Liceum Ogólnokształcącym oraz Liceum Handlowym w Suwałkach jako nauczyciel wychowania fizycznego i instruktor przysposobienia wojskowego. Dzięki jego staraniom w krótkim czasie wybudowano stadion i wyremontowano salę gimnastyczną. Prócz tego pracował jako instruktor wychowania fizycznego w Powiatowym Urzędzie PWiWF. W 1946 r., po uzyskaniu zgody władz szkolnych, rozpoczął studia w reaktywowanej w Warszawie AWF. Był wyróżniającym się studentem w nauce i działalności sportowej. Kilkakrotnie reprezentował barwy Uczelni w zawodach lekkoatletycznych (był mistrzem Warszawy w 1948 r. w biegu na 400 m) oraz siatkówce. Studia ukończył w 1948 r. Dyplom magistra Wychowania fizycznego otrzymał w 1951 r., a w 1966 r. za pracę *Początki i rozwój ciężkiej atletyki w Europie ze szczególnym uwzględnieniem Królestwa Polskiego*, Rada Wydziału AWF w Warszawie nadała mu stopień naukowy doktora nauk o wychowaniu fizycznym. Posiadał tytuł trenera I klasy w podnoszeniu ciężarów oraz zapasach, trenera lekkiej atletyki (po ukończeniu w roku akademickim 1970/71 specjalizacji) oraz sędziego międzynarodowego w podnoszeniu ciężarów. Bezpośrednio po studiach zaangażowany został w Uczelni z zadaniem zorganizowania Działu Atletyki i Samoobrony, równocześnie powierzono mu przewodnictwo Sekcji Atletyki GOKF. Po sześciu latach pracy na stanowisku kierownika mianowany został z-cą profesora i kierownikiem Katedry Ciężkiej Atletyki, którą kierował do 1969 r. W tym roku przeniósł się do Białej Podlaskiej, gdzie został kierownikiem Zakładu Wychowania Fizycznego i Sportu oraz dziekanem na kierunku wychowanie fizyczne z nauczaniem początkowym nowo utworzonego Wyższego Studium Nauczycielskiego Filii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Po przekształceniu w 1970 r. WSN w Filię warszawskiej AWF pozostał dziekanem do 1976 r. W 1973 r. powołany został na docenia kontraktowego w Filii AWF w Białej Podlaskiej, gdzie przez cały okres pracy prowadził zajęcia z lekkiej atletyki, gier i zabaw ruchowych oraz wykłady z historii kultury fizycznej. Bliskie mu były problemy szkolnego wychowania fizycznego na zaniedbanym pod każdym względem Podlasiu. Najwięcej troski w tej dziedzinie poświęcał problemom korektywy i wychowania zdrowotnego, angażując się we wszelkiego rodzaju

akcje podejmowane na tym odcinku. W okresie pracy zawodowej pełnił szereg funkcji społecznych na terenie AWF w Warszawie a później Filii AWF w Białej Podlaskiej. Był członkiem Rady Wydziału i Komisji Senackich, opiekunem rocznika, trenerem koordynatorem atletyki w Klubie AZS-AWF, założycielem sekcji podnoszenia ciężarów przy LZS Krzna oraz współzałożycielem Klubu AZS przy Filii AWF w Białej Podlaskiej. Wypromował wielu magistrów, instruktorów i trenerów sportowych. Był aktywnym działaczem i propagatorem sportów atletycznych. Od 1948 r. współpracował z Polskim Związkiem Atletycznym i Głównym Urzędem Kultury Fizycznej. Należał do popularyzatorów zapasów klasycznych, podnoszenia ciężarów oraz ju-jitsu, organizował obozy szkoleniowe, zawody sportowe, wszelkiego rodzaju pokazy w licznych wsiach i miastach całej Polski. Był organizatorem i sędzią głównym imprez sportowych o zasięgu międzynarodowym: w 1955 r. tzw. Małej Olimpiady Ciężarowej w ramach MiSM w Warszawie; w 1957 r. sędzią głównym Mistrzostw Europy w Katowicach; 1959 r. sędzią głównym Mistrzostw Świata w Warszawie. W 1956 r. został powołany do władz Międzynarodowej Federacji Podnoszenia Ciężarów. Poza działalnością dydaktyczno-pedagogiczną i popularyzatorską w zakresie sportów atletycznych wiele publikował; był autorem ponad 70 publikacji naukowych, podręczników i skryptów oraz filmów szkoleniowych, scenariuszy i dokumentacji urządzeń sportowych. Wśród ważniejszych prac wymienić można: Przyczynek do historii sztangi, „Wychowanie Fizyczne” 1953, nr 11; Władysław Pytlasinski i jego trening. Warszawa 1964; Elementy Kinezyterapii w zajęciach wychowania fizycznego, „Wychowanie Fizyczne i Higiena Szkolna” Warszawa 1972, nr 2; Atletyka (podręcznik dla WSWF), Warszawa 1965; Przepisy walki zapaśniczej, Warszawa 1955; Przepisy sportowe w podnoszeniu ciężarów, Warszawa 1959; Trójbój olimpijski. Scenariusz i film szkoleniowy na zlecenie PKOL. Warszawa 1956; Program specjalizacji podnoszenia ciężarów dla WSWF. GKKF 1965. Po przejściu na emeryturę w 1978 r. wyjechał na Podhale, do Nowego Targu, gdzie uczestniczył w działalności Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, Lidze Obrony Kraju. W 1984 r. powrócił do Białej Podlaskiej i podjął ponownie pracę w Wydziale Zamiejscowym AWF w Białej Podlaskiej. Za całokształt dokonań w pracy zawodowej i społecznej odznaczony został m.in.: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem 10-lecia PRL, Medalem 30-lecia PRL, Brązowym Medalem za Zasługi dla Obronności Kraju, Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939, Medalem Zwycięstwa i Wolności 1945, Odznaką Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej, Odznaką 100-lecia Sportu Polskiego, Honorową Plakietką AWF za długoletnią pracę zawodową i społeczną, Złotą Odznaką Zasłużony Działacz LOK. Otrzymał też wiele nagród, wyróżnień i listów gratulacyjnych. Czesław Borejsza był dwukrotnie żonaty. Po raz pierwszy w 1936 r. ze Scholastyką z d. Radzewicz, z którą miał dwie córki: Bogusławę i Teresę. Po raz drugi w 1972 r. z Marią Oleś. W tym związku miał pięcioro dzieci, (dwoje adoptowanych): Krzysztofa, Marzenę, Annę, Stanisława i Beatę. Zmarł 24 sierpnia 1985 r. i jest pochowany na cmentarzu w Białej Podlaskiej. Zofia Cicerko, Ryszard Cieśliński, Czesław Borejsza (1911-1985), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom II, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. 9-11; 40 lat minęło...: Wydziałowi Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej: Zjazd Absolwentów z okazji 40-lecia Uczelni, 11-12 września 2010 r., red. T. Jaślikowska-Sadowska, Biała Podlaska 2010, s. 405-7; Słownik biograficzny wychowania fizycznego i sportu „Wychowanie Fizyczne i Sport” 1988, Nr 8, s. 143-144; Z. Cicerko, Borejsza Czesław (1985), nauczyciel akademicki, działacz i popularyzator sportów atletycznych, w: Białskopodlaski Biograficzny Słownik Sportowy, Biała Podlaska 1988, s. 14 – 17.

Borek Mieczysław (4.04.1933, Kraków), lekkoatleta, sprinter. Zawodnik Cracovii (1951-1953) i krakowskiego AZS (1953-1962), należał do czołówki krajowej, srebrny i brązowy medalista MP w sztafecie 4 x 100 m, indywidualnie był siódmym zawodnikiem w Polsce w biegu na 100 m (1958). Dwukrotnie był akademickim wicemistrzem Polski. Rekordy życiowe na bieżni żuźlowej w biegu na 100 m – 10,7 s (1956), bieg na

200 m - 21,9 s (1960). Studia na Wydziale Komunikacji rozpoczął w 1951 r., ze względu na karierę sportową przerwał je po dwóch latach, dokończył je na Politechnice Gliwickiej. Pracował w strukturach PKP, do przejścia w 1990 r. na emeryturę. Członek Koła Seniorów AZS. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

Borkowski Paweł, ur. 7.06.1951 w Toruniu. Wioślarz (ósemki), w. 192 cm, c.c. 86 kg. IO 1980 Moskwa, 7-10m; dwukrotny medalista Akademickich MŚ, mistrz Polski 1979; Zasłużony Mistrz Sportu. Klub AZS Toruń. Kariera sportowa 1974-86. Wykształcenie wyższe techniczne, Politechnika Gdańska, inż. budowy okrętów, przedsiębiorca. Żonaty, jedno dziecko, żona jest inż. mechanikiem. Hobby: muzyka. Mieszka w Gdyni. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 37.

Borowiak, Wojciech. Zatrudniony na stanowisku wykładowcy w Zakładzie Sportów Walki i Podnoszenia Ciężarów AWF Warszawa od roku 2000 r. Trener sekcji judo AZS-AWF Warszawa, któremu w 1997 r. został przyznany tytuł trenera roku. Do jego wychowanków należał złoty medalista olimpijski Paweł Nastula (1996). Działalność W. Borowiaka w zakładzie koncentruje się na organizacyjnych aspektach akademickiego ruchu judo. Uczestniczy również w badaniach dotyczących zwiększania wydolności anaerobowej judoków poprzez krótkotrwałe wysiłki o maksymalnej intensywności dokonywane na cykloergometrze. W latach 1998-2001 był prezesem AZS-AWF Warszawa. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 149; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> Fot. <http://www.azsawf.com/sekcje-sportowe/judo?day=20161130>

Borowiec Krzysztof - ur. 29 listopada 1955 r. w Kielcach. Karateka, działacz i szkoleniowiec karate. Karierę zaczynał w sekcji judo w kieleckiej Lechii pod okiem trenera Stanisława Kowalczyka. Był wielokrotnym mistrzem okręgu lubelsko-kieleckiego w kategoriach juniorów i seniorów. W 1975 r. zaczął uprawiać karate w AZS Politechnika Świętokrzyska. Był głównym założycielem Kieleckiego Klubu Karate Kyokushin. Mistrz Polski w wadze 70 kg /1983/, członek kadry narodowej. Trener /stopień mistrzowski 4 Dan /, wychowawca czołowych zawodniczek i zawodników kraju, mistrzów Polski /m. in.: Ewa Stachera, Maciej Mierzejewski, Mariusz Mazur, Marek Sławomir Prasek, Jarosław Rogala, Norbert Palmer, Sławomir Chabior/. W plebiscycie „Gazety Lokalnej” - kieleckiej mutacji. „Gazety Wyborczej” i Radia „TAK” wybrany został „Człowiekiem sportu 2001 roku”. Uhonorowany Srebrnym Krzyżem Zasługi, odznaką „Za wybitne osiągnięcia w sporcie”. Był prezesem Kieleckiego Klubu Karate Kyokushin i jeden z trenerów kadry narodowej /od 1991 r./. A. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 25-26.

Borowik Ksawery, trzykrotny mistrz Polski w dżudo w latach 1968 (kategoria wszechwag), 1969 (waga półciężka) i w 1970 (waga ciężka). Wielokrotny reprezentant Polski, zdobywca brązowego medalu na Akademickich Mistrzostwach Świata w Lizbonie, członek kadry olimpijskiej. Ze sportem zetknął się w 1965 r. w klubie AZS Wrocław. Od początku szkolił się pod okiem trenera dr Ewarysta Jaskólskiego. Zadebiutował na matach krajowych w 1966 r. podczas drużynowych mistrzostw Polski wygrywając wszystkie swoje pojedynki, co zwróciło na niego uwagę fachowców. W 1968 r. zdobył nie tylko mistrzostwo Polski wszechwag, ale też mistrzostwo kraju w wadze ciężkiej i akademickie mistrzostwo Polski. W 1969 r. Borowik doskonale wypadł na drużynowych

mistrzostwach Europy w Ostendzie. Wygrał wszystkie swoje pojedynki. b.a., 25 lat AZS Wrocław. Akademickie Mistrzostwa Polski, jesień 1970, Wrocław 1970, s. 27.

Borowski Bronisław; szermierz; ur. 31 marca 1935 w Wilnie. Florecista i szablista w polskich klubach; m.in.: AZS Łódź 1958-1962. Trener; m.in. w Duńskim Związku Szermierczym 1984-1993. Miejsce zamieszkania: Polska. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 29.

Borowski, Jerzy, trener i działacz żeglarstwa, wybitny szkoleniowiec, szef polskiej reprezentacji żeglarzy na Igrzyska Olimpijskie (1968, 1972), popularyzator klasy Cadet, Hornet i FD w Polsce, wiceprezes Polskiego Związku Żeglarskiego, członek kierownictwa klubu AZS-AWF Warszawa, w czasie wojny więzień obozów jenieckich, członek AK i żołnierz Powstania warszawskiego. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> Fot. <https://zagle.se.pl/zeklarstwo/jerzy-borowski>

Borowski, Tomasz, ur. 03.04.1970 w Warszawie. Wykształcenie Wyższe. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby: Skra Warszawa (1986-1992, 1998-2002, 2004-2008), AZS AWF Warszawa (1992-1995), CSP Legionowia Legionowo (2003). Pierwszy trener Sylwester Koliński. Trener Skry Warszawa seniorów (2001, 2005, 2008-2010), juniorów (2005-2010, srebrny medal mistrzostw Polski 2007), kadetów (2000-2010, złoty medal mistrzostw Polski kadetów 2004, brązowy 2005), młodzików (1999-2010 pierwsze miejsce w finałowym Turnieju Dzieci i Młodzieży (2001, 2002), drugie (2003), pierwsze miejsce w Miedzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików (2007). Trener współpracujący z reprezentacją Polski juniorów (2007-2010). Nauczyciel dyplomowany wychowania fizycznego. Trener II klasy rugby (2001). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Suplement 2 (2007-2009), Lublin 2010, s. 10-11. Fot. <http://www.skra-rugby.pl/pl/sklad>

Bortko-Jaworska, Lucja. „Dla Lucji Bortko-Jaworskiej znakomitej bramkarki AZS - kariera zawodniczki zaczęła się tak: „Do małego miasteczka - Mirska obok Świeradowa Zdroju przyjechał i osiadł na stałe nauczyciel wychowania fizycznego po wrocławskiej Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego, mgr Jerzy Wójcik. Pod okiem wspańskiego nauczyciela, a potem trenera już w szkole podstawowej zaczęłam uprawiać siatkówkę, gimnastykę, lekkoatletykę. W liceum ogólnokształcącym lekcje wychowania fizycznego i małe sekcje sportowe zaczęły być ważne w życiu Szkoły. Do Liceum przyjechały dziewczęta z Gryfowa Śląskiego: Beta, Krystyna i Ewa. Tak powstała wspaniała drużyna pitki ręcznej, która w 1961 r. zdobyła Mistrzostwo Polski SKS w Gdańsku. Ta dyscyplina stała się na wiele, wiele lat dominująca w Mirsku. W 1962 r. rozpoczęłam studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, gdzie zostałam zawodniczką drużyny piłki ręcznej AZS Wrocław. Tu poznałam nowe koleżanki-zawodniczki i wspaniałych trenerów: Józefa Zajęca, Zbyszka Naglaka i Bogdana Cybulskiego. Pod ich okiem pracowałam, trenowałam i „broniałam” bramki aż do zakończenia kariery sportowej w 1975 r. Był to okres wspaniałych sukcesów sportowych - kilkukrotne mistrzostwo Polski, występy w barwach Polski na małych Mistrzostwach Świata w Dortmundzie 1966 r., mecze wyjazdowe w ramach Pucharu Europy, Islandia, Kijów i wiele innych. To piękny okres mojego życia. Obecnie pracuję w Akademii Ekonomicznej w Studium WF we Wrocławiu”. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 29; Kilka postaci z rocznika 1966, w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 339-340.

Bortnowska-Zaczek Ludmiła (ur. 21 czerwca 1953 w Pyskowicach) - polska florecistka, indywidualna mistrzyni Polski (1974), brązowa medalistka Letniej Uniwersjady (1973) w turnieju drużynowym, trener szermierki. W latach 1963-1971 i 1975-1984 była zawodniczką GKS Katowice, w latach 1971-1974 reprezentowała AZS-WAF Warszawa. W 1976 i 1977 była drużynową mistrzynią Polski, w 1973, 1975, 1979, 1981 i 1982 drużynową wicemistrzynią Polski, w 1978 brązową medalistką mistrzostw Polski w drużynie. W 1973 zdobyła brązowy medal letniej uniwersjady w turnieju drużynowym. W latach 1979-2007 pracowała jako trener w Pałacu Młodzieży Katowice, od 2007 w AZS - AWF Katowice. K. Marcinek *Leksykon polskiej szermierki 1922-2012*, wyd. Warszawa 2012, s. 126; H. Marzec *85 lat śląskiego szermierki. Trenerzy i ich medaliści*, wyd. Katowice, s. 20.

Boryczko Mirosław (9.10.1955, Tarnów), uprawiał siatkówkę, narciarstwo i windsurfing. Występował w ZKS „Unia” Tarnów i AZS PK. W latach 1980-82 prezesował KU AZS PK. Mimo trudnego okresu w działalności AZS (stan wojenny) przeprowadzono Mistrzostwa Politechniki w narciarstwie oraz mistrzostwa Polski Politechnik w narciarstwie. Za jego kadencji Klub AZS PK jako jedyny w Polsce otrzymał sztandar od władz uczelni w uznaniu dokonań w zakresie upowszechniania sportu wśród studentów i pracowników uczelni, Przez dwie kadencje był wiceprezesem ZS AZS Kraków i członkiem Zarządu Głównego AZS. Obecnie działa w organach rewizyjnych AZS Kraków. Studiował na Wydziale Budownictwa Lądowego PK uzyskując 14.11.1984 r. tytuł magistra inżyniera budownictwa. Pracuje jako wykładowca w Katedrze Konstrukcji Metalowych Wydziału Inżynierii Lądowej. Aktywnie działa w Polskim Związku Inżynierów i Techników pełniąc funkcję wiceprzewodniczącego Oddziału Małopolskiego PZiIT, w Małopolskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa pełni funkcję skarbnika i jest członkiem władz krajowych PIIB. Ostatnio został wybrany prezesem Klubu Sportowego „Bieżanowianka”. Żona Małgorzata również była działaczką AZS PK, nadal należy do czołowych narciarek wśród pracowników PK, pełni również funkcję powiatowego inspektora nadzoru budowlanego. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015.

Borysiuk, Zbigniew. Związany z Wydziałem Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej od 1999 roku, początkowo, jako adiunkt a od 2010 profesor nadzwyczajny. Doktorat ukończył w 1999 roku na AWF Katowice, natomiast habilitację uzyskał dziesięć lat później na Uniwersytecie Pałacckiego w Ołomuńcu w dziedzinie kinantropologia. W wyniku wyborów, wiosną 2012 roku, objął funkcję dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii na kadencję 2012-2016. W latach BO - 90-tych minionego wieku aktywny jako trener 1 klasy szermierki. Współpracował z reprezentacją Polski juniorów i seniorów w szabli. Ma na koncie tytuły mistrzów kraju w różnych kategoriach wiekowych. Najlepszy jego wychowanek Dariusz Gilman był mistrzem świata kadetów, mistrzem Europy juniorów i brązowym medalistą MŚ seniorów. W 1993 roku prowadził reprezentację Szkocji, przygotowując zawodników tego kraju do MŚ w Essen i Mistrzostw Commonwealth'u w Montrealu. W okresie studiów na AWF Warszawa, 1972-77, reprezentował barwy stołecznego AZS-AWF zdobywając brązowy medal MP w szabli w konkurencji drużynowej. Przez dwie kadencje był członkiem Komisji Metodyczno-Szkoleniowej Polskiego Związku Szermierczego, obecnie (kadencja 2014-2018) zasiada w Zarządzie Polskiego Związku Łyżwiarstwa Szybkiego. W 2010 roku był wybrany na stanowisko przewodniczącego Komisji Zakładowej Solidarności, które piastował do 2012 r. Aktywnie działał jako organizator i trener w Klubie Uczelnianym Akademickiego Związku Sportowego przy Politechnice Opolskiej. Za swoje do-

konania otrzymał liczne nagrody i wyróżnienia: - w roku 1990 - Nagrodę Ministra Sportu II stopnia - za tytuł Mistrza Świata kadetów uzyskany przez jego zawodnika, - w roku 1992. W roku 2010 został odznaczony srebrnym Krzyż Zasługi przyznany przez Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego. Od dwóch kadencji jest członkiem senatu Politechniki Opolskiej i przewodniczącym Komisji Statutowej. W kręgu jego zainteresowań naukowych znajduje się antropomotoryka i teoria sportu. Opublikował 90 artykułów i 5 książek, w tym 8 artykułów w pismach z tzw. listy filadelfijskiej. We wrześniu 2014 roku wypromował pierwszego swojego doktora w obszarze nauk o kulturze fizycznej. Następne trzy doktoraty znajdują się w przygotowaniu. Był recenzentem i członkiem komisji w przewodach doktorskich i habilitacyjnych na AWF-ach w Katowicach i Krakowie oraz Uniwersytecie Karola w Pradze. Zasiada w komitetach redakcyjnych i zespołach recenzentów wielu pism m.in. „Journal of Sport Science”, „Collegium Antropologicum”, „Human Movement”, „Archives of Budo”, „Journal of Combat Sports and Martial Arts”. Był organizatorem międzynarodowych konferencji naukowych: „Movement and Health” w Głuchołazach (2006) oraz „Control of Movement and Posture” w Opolu (2014). Ważnym elementem działań kierowanej przez niego katedry jest rozwijanie współpracy naukowej z jednostkami badawczymi w Polsce i zagranicą. Po trudach codziennej pracy najchętniej relaksuje się uprawiając rekreacyjnie żeglarstwo lub narciarstwo oraz słuchając muzyki jazzowej. Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015), red. Stanisław Szczepański, Opole 2017, s. 84-85.

Borzucka, Dorota. W roku 2003 ukończyła Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej, jako magister wychowania fizycznego oraz trener II klasy piłki siatkowej. W roku 2007 na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu uzyskała stopień naukowy doktora nauk o kulturze fizycznej. Jest autorką lub współautorką kilkadziesiątu publikacji naukowych. Od momentu ukończenia studiów pracowała jako asystent, a obecnie jako adiunkt w Katedrze Biomechaniki. Prowadzi zajęcia dydaktyczne z piłki siatkowej na kursach podstawowych i na specjalizacji instruktorskiej i na WF-ie sekcyjnym. Jest bardzo aktywna w życiu organizacyjnym i sportowym uczelni. Pracuje, jako: trener sekcji piłki siatkowej mężczyzn AZS KU Politechniki Opolskiej (zespół występuje w rozgrywkach II ligi państwowej, jest wielokrotnym medalista Akademickich Mistrzostw Polski Mistrzostw Polski AZS oraz Międzynarodowych Festiwali Siatkówki Studenckiej); w latach 2009-2012 była zastępcą Dyrektora Instytutu Wychowania Fizycznego; była wybierana na członka Rady Wydziału; w latach 2009-2012 pełniła funkcję przewodniczącej Uczelnianej Komisji Egzaminacyjnej; od roku 1999 jest członkiem Zarządu AZS KU Politechniki Opolskiej; jest współautorką programów nauczania dla instruktorów i trenerów z piłki siatkowej; prowadziła kursy instruktorskie i trenerskie z piłki siatkowej dla studentów i nauczycieli; jest pełnomocnikiem dziekana ds. przedmiotów obieralnych Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015), red. Stanisław Szczepański, Opole 2017, s. 108. Fot. tamże.

Bosek Ryszard ur. 12.04.1950, Kamienna Góra. Syn Anatola i Władysławy Rasińskiej. Absolwent Technikum Przemysłu Szklarskiego w Wołominie (1969, tech. szkła). Zawodnik (189 cm, 88 kg, przyjmujący) Błękitnych Wołomin (1966-68) Mazowsza Zegrze (1968-69), AZS Warszawa (1968 - 72), Płomienia Milowice (1973-80), Petrarcy Padwa (1980-81), Termoroec Padwa (1981-84). Trenerzy: Tadeusz Szlagor, Stanisław Piotrowski, Hubert Wagner oraz Jerzy Welcz i Aleksander Skiba. Jeden z najlepszych polskich siatkarzy wszech czasów. Mistrz świata (1974 Meksyk) oraz finalista MŚ: 1970 Sofia - 5 m., 1978 Rzym - 8 m. Mistrz olimpijski (1976). 3-krotny srebrny medalista ME: 1975

Belgrad, 1977 Helsinki, 1979 Paryż. Finalista MEw Mediolanie 1971 - 6 m. Najlepszy siatkarz w klasyfikacji „PS” (1971). 2-krotny mistrz Polski (1977, 1979 Płomień Milowice), 3-krotny wicemistrz 1970 AZS W-wa, 1975, 1976 Płomień Milowice) i 2-krotny brązowy medalista MP (1972 AZS W-wa, 1974 Płomień Milowice). Zdobywca wraz z Płomieniem PEMK (1977/78) i 3 m. (1978/79). 359-krotny reprezentant Polski (1969-86). Po zakończeniu kariery zawodniczej - trener: Padwa, Milowice, Częstochowa. Trener kadry narodowej mężczyzn (2000-01). Od 2006 trener - Jastrzębskiego Węgla S.A. Zasłużony Mistrz Sportu. Odznaczony złotym (3x) i srebrnym (2x) Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, Złotym Krzyżem Zasługi (1976). Działacz sportowy. Olimpijczyk 1972 Monachium: zawodnik drużyny, która po wygranej z Tunezją 3:0 oraz porażkach z CSRS 0:3, Koreą Płd. 1:3, Bułgarią 2:3 i ZSRR 2:3, zajęła w gr. 5 m. W spotkaniu o 9-10 m. pokonała Kubę 3:0. W turnieju zajęła 9 m. Bosek wystąpił w spotkaniach z CSRS, Bułgarią, ZSRR i Kubą. Olimpijczyk 1976 Montreal: zawodnik drużyny, która po zwycięstwach nad Koreą Płd. 3:2, Kanadą 3:0, Kubą 3:2 i CSRS 3:1 zajęła w gr. 1 m. W spotkaniu o 1-4 m. pokonała Japonię 3:2. W meczu o 1-2 m. wygrała z ZSRR 3:2. Bosek wystąpił we wszystkich spotkaniach. Skład rep. Polski: Gawłowski, Skorek, Wójtowicz, Rybaczewski, Stefański, Bosek - oraz: Zarzycki, Karbarz, Lubiejewski. Trener: Hubert Wagner. Zdobywca z reprezentacją Polski złotego medalu olimpijskiego. Olimpijczyk 1980 Moskwa: zawodnik drużyny, która po zwycięstwach nad Jugosławią 3:1, Rumunią 3:1 i Libią 3:0 oraz porażce z Brazylią 2:3 zajęła w gr. 1 m. W spotkaniu o 1-4 m. przegrała z Bułgarią 0:3. W meczu o 3-4 m. uległa Rumunii 1:3. W turnieju zajęła 4 m. Bosek grał we wszystkich spotkaniach. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 70-71; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 42; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 175; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> Fot. w: Maria Rotkiewicz *Zawodnicy AZS-AWF w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2000*, Warszawa 2004.

Boski Władysław: członek AZS Lwów w latach dwudziestych. Doskonały lekkoatleta, maratończyk. Rekordzista Polski w biegach na 25 i 30 km (1926 r.). Znany działacz sportowy. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 336.

Boś Henryk, ur. w 1950 r., wykształcenie techniczne. Z AZS związany od 1975 r. Przez 30 lat pełnił funkcję wiceprezesa AZS Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Aktualnie prezes AZS UMK. Wiceprezes ds. sportowych Polskiego Związku Towarzystw Wioślarskich, przewodniczący Rady Sportu m. Torunia. Trener Łukasza Pawłowskiego, srebrnego medalisty IO w Pekinie, APS 05, 336, 2016, s. 4. Fot. Maryla Rzeszut. <https://pomorska.pl/kub-wioslarski-wisla-grudziadz-swietu-je-80-lat/ga/9155213/zd/16336965>

Bośniacki Zygmunt, (1907-1981), instruktor narciarski, międzynarodowy sędzia skoków narciarskich, działacz narciarski. Długoletni prezes sekcji narc. AZS Katowice w okresie międzywojennym, po wojnie wieloletni prezes OZN w Katowicach, organizator wielu imprez krajowych i międzynarodowych. Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K*, Warszawa 1984, s. 100.

Bośniacki, Tadeusz Maciej, (ok. 1911 - 24 VIII 1932, w Tatrach), taternik (członek sekcji taternickiej AZS), narciarz (członek sekcji narciarskiej), absolwent Politechniki Lwowskiej. Taternictwo zaczął uprawiać w roku 1928 lub nawet wcześniej, początkowo ze swym kuzynem Zygmuntem Bośniackim, potem z Janem Kiełpińskim i Alfredem Szczepańskim przeszedł nowe drogi w Tatrach. Zginął wraz z taternikiem Wojciechem Gąsienicą-Marcinowskim w południowym urwisku Zmarzłej Przełęczy. Cz. Michalski, *Akademicki Związek Sportowy w Krakowie*, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 123.

Bouffał, Bronisław (1867–1949), profesor prawa, dyplomata, adwokat, nauczyciel, działacz niepodległościowy, jeden z twórców polskiego skautingu, oficer Wojska Polskiego. Urodził się w r. 1867 w Jurewiczach w rodzinie ziemiańskiej o korzeniach litewsko-ruskich, w guberni grodzieńskiej, w zaborze rosyjskim. Był synem Juliana i Pauliny z Wińskich. W r. 1886 ukończył rosyjskie IV Gimnazjum w Warszawie, a w r. 1892 studia prawnicze na Uniw. Petersburskim (ze stopniem magistra), ponadto odbył uzupełniające studia na Uniw. w Heidelbergu w l. 1894–1895 i w Oksfordzie w r. 1896. Po powrocie pracował jako docent prawa rzymskiego na Uniw. Petersburskim. Opublikował w tym czasie *Zasady zwłoki wierzyciela w prawie rzymskim* (w jęz. rosyjskim – Petersburg 1895, w jęz. polskim - W. 1907). Pasjonował się podróżami, odwiedził m.in. Azję Mniejszą, Afrykę Północną, Amerykę Południową, a swoje wrażenia zawarł w książce *Listy z podróży* (W. 1902). W l. 1905–1907 prowadził wykłady z ekonomii politycznej dla uczniów kl. VII szkoły E. Rontalera, których pokłosem był *Wykład ekonomii politycznej. Podręcznik do użytku szkół średnich* (W. 1907). W l. 1906–1907 występował przed sądami warszawskimi jako obrońca w procesach politycznych. Interesował się osiągnięciami Wielkiej Brytanii w zakresie organizacji życia politycznego i społecznego. Szczególnie interesowały go organizacja szkolnictwa oraz organizacje młodzieżowe. Opublikował opracowanie *Szkolnictwo średnie w Anglii* (W. 1908), w którym, wskazując osiągnięcia brytyjskie, krytycznie analizował drogi tworzenia szkolnictwa polskiego po dwóch latach od strajku szkolnego w Królestwie. Konsekwentnie również zalecał kary fizyczne i zawarł w pracy wyraźne wątki antysemitki. Kolejną próbą przybliżenia polskim czytelnikom wychowawczym doświadczeń angielskich był artykuł zatytułowany *Szkoły pod bronią*, opublikowany na łamach periodyku „Biblioteka Warszawska” (1911, t. 2, s. 151-163), w którym Bouffał zajął się opisem wych. fiz. i przysp. wojsk. młodzieży angielskiej; z całego artykułu przebija podziw i zachęta do przemyślanego korzystania z wzorów angielskich. Artykuł ukazał się także w formie osobnej nadbitki. Przedstawił w nim organizacje młodzieżowe, takie jak Boys’ Brigade (BB) czy Church Lads Brigades, wykazując się ich doskonałą znajomością (w BB w r. 1910 skupionych było 100 tys. chłopców na terenie imperium brytyjskiego i USA; od maja 1903 Robert Baden-Powell pełnił funkcję wiceprezydenta tej organizacji). Kolejnym krokiem w popularyzacji osiągnięć brytyjskich był artykuł Bouffała *Szkolnictwo uzupełniające na Zachodzie*, także opublikowany na łamach „Biblioteki Warszawskiej” (1912, t. 1, s. 142-151). Bouffał szczególnie zainteresował się skautingiem, stał się jego zwolennikiem i popularyzatorem. W nr 4 wydawanego we Lwowie „Skauta” z 1 XII 1911 zamieścił artykuł zatytułowany *Ubranie skauta*. Z jego treści wynika, że autor znał nie tylko regulaminy brytyjskie, ale i nazwy brytyjskich dostawców i ceny skautowych akcesoriów. Istotnym krokiem w popularyzacji idei skautingu w społeczeństwie polskim była książka Bouffała pt. *Boy Scouts. Indyanizm w wychowaniu* (W. 1912). W kolejnej publikacji (R. Baden-Powell *Skauting dla młodzieży*, tłumaczenie z angielskiego z upoważnienia autora pod red. B. Bouffała), będącej przeróbką dzieła Baden-Powella, wysunął twierdzenie, że skauting trafił na ziemie polskie z Austrii, a tam przywędrował z Niemiec. Utrzymywał, że pierwsze informacje o skautingu były tłumaczeniami i przeróbkami prac niemieckojęzycznych. Wywołało to gwałtowną replikę A. Małkowskiego na łamach lwowskiego „Skauta” pt. *Z powodu zarzutów* („Skaut” 1913, nr 10). W styczniu 1913 Bouffał rozpoczął wydawanie pisma „Skaut. Dwutygodnik sportowy, ilustrowany dla młodzieży polskiej”, które istotnie przyczyniło się do rozwoju skautingu w Królestwie Polskim. W lipcu 1913 przekazał redakcję i administrację „Skauta” Naczelnej Komendzie Skautowej w Warszawie; redaktorem został jej członek Ludomir Czerniewski. Bouffał przekazał mu 636 prenumeratów; w warszawskim „Skaucie” publikowali m.in. Kazimierz Betley, ks. Kazimierz Lutosławski, A. Małkowski, Olga Małkowska i Alojzy Pawełek. W tymże miesiącu Bouffał wziął udział w III Wszelbrytyjskim Zlocie Skautowym w Birmingham i został uhonorowany przez twórcę skautingu medalem

„Za Zasługę” (For Merit). W następnych latach nie brał już udziału w pracy skautowej. W czasie I wojny światowej walczył jako porucznik w 13 pułku huzarów armii rosyjskiej. Został ranny 2 VI 1915 w walkach pod Modliborzycami, które były częścią bitwy pod Konarami. W l. 1915-1917 prowadził wykłady z prawa rolnego i ekonomii politycznej w ramach działalności Tow. Kursów Naukowych w Warszawie. Był czynny przy organizacji WP w Rosji. Zorganizował Związek Polaków Wojskowych XI Armii na Wołyniu i stanął na jego czele. Od r. 1917 służył jako oficer w 2 pułku ułanów I Korpusu Polskiego. Po rozbrojeniu Korpusu przez Niemców wrócił do Warszawy i został w lipcu t.r. zatrudniony w Min. Skarbu Rządu Rady Regencyjnej jako naczelnik wydz. prawnego sekcji kredytów. W r. 1919 był równocześnie oficerem łącznikowym przy wojskowej misji brytyjskiej z ramienia MSWojsk. W sierpniu t.r. rozpoczął służbę dyplomatyczną w MSZ na stanowisku naczelnika Wydz. Państw Centralnych. We wrześniu t.r. został mianowany delegatem RP w randze posła I kl. i wysłany z misją polityczną do Finlandii, Estonii i Łotwy. Od lutego 1920 był szefem stałej polskiej misji dyplomatycznej w Rydze. W związku z ofensywą bolszewicką został w lipcu 1920 odwołany do centrali i wstąpił do WP. Walczył jako dowódca dywizjonu kawalerii w 5 Armii gen. Władysława Sikorskiego. Został zdemobilizowany w stopniu majora. W dokumencie zatytułowanym „Kwalifikacja”, wydanym przez sztab 7 Pułku Strzelców Wielkopolskich stwierdzono, że mjr. Bouffał stanowi wzór pilnego i sumiennego oficera, który również poza służbą jest człowiekiem nadzwyczaj ułożonym i taktownym, gorącym patriotą, a jakkolwiek stan fizyczny i wiek powinien był utrudniać wypełnianie służby, to służy za wzór młodym oficerom. Charakter zacny, rycerski i kryształowy, posiada wiele cnót żołnierskich i poświęcenie. W l. 1921–1922 był przedstawicielem rządu RP przy Międzyn. Komisji Mieszanej i Trybunale Rozjemczym na Górnym Śląsku. W r. 1923 był przedstawicielem MSZ do komisji specjalnej dla zbadania przyczyn nielegalnego wywozu i przywozu towarów w Gdańsku. W r. 1924 przebywał w Londynie, studiując prawo międzynarodowe. Po powrocie do Polski w październiku t.r. wykładał prawo i ekonomię na KUL oraz prawo na WWP w Warszawie. W r. akad. 1925/26 był dziekanem Wydz. Prawa i Nauk Społecznych KUL. Przez dwa lata był prezesem AZS KUL, został też członkiem honorowym Polskiej Korporacji Akademickiej „Concordia” przy KUL. Ponadto w Lublinie współpracował ze strukturami Narodowej Demokracji. W l. 1924–1927 był członkiem Zarządu Wojew. Polskiego Tow. Opieki n. Kresami. Po konflikcie z dziekanem Wydz. Prawa KUL Ignacym Czumą zaprzestał pracy w tej uczelni i powrócił do współpracy z MSZ, zajmował też różne stanowiska w Min. Handlu. W r. 1928 był przewodniczącym Ścisłego Komitetu Organizacyjnego Zjazdu Informacyjnego b. Prezydów Związków Polaków Wojskowych. Od r. 1931 do wybuchu II wojny światowej uczył jęz. angielskiego w pryw. szkole handlowej w Mińsku Mazowieckim. Od r. 1908 był członkiem Warszawskiego Tow. Naukowego, opublikował ponad 20 książek z zakresu prawa publicznego, ekonomii politycznej i zagadnień międzynarodowych, w tym w językach rosyjskim i francuskim. Znał doskonale również niemiecki, angielski i łacinę. Jego aktywność zawodowa koncentrowała się na działalności naukowej i dydaktycznej; ważne miejsce w jego życiu zajmowała też służba w polskiej dyplomacji. Był poetą, historykiem, pasjonował się sportem, w szczególności jeździectwem (opublikował podręcznik Szkoła jazdy konnej i tresury konia wierzchowego, W. 1912; wyd. 2, W. 1936). W czasie II wojny światowej ciężko chorował. Zmarł w lutym 1949 w Gdańsku. Został pochowany w Gdyni. Był odznaczony Krzyżem Niepodległości i Krzyżem Walecznych. Rodziny nie założył. M. Mischuk, Bouffał, Bronisław (1867–1949), w: harcowski słownik biograficzny tom IV, pod redakcją Janusza Wojtyczy Warszawa 2016, s. 40-42.

Braclaw, Wiesław, (zmarł 25 listopada 2001 r.). Jako młody chłopak zajmował się wieloma dyscyplinami sportu. W Olsztyńskim Klubie Sportowym trenował gimnasty-

kę na poziomie pierwszej klasy sportowej, a sporty wodne zaczynał od kajaków. Trenerzy tych dyscyplin cieszyli się z jego postępów, ponieważ szybko je uzyskiwał /.../ równolegle próbował szermierstwa, które zawsze go pasjonowało. Wiesław Braclaw zapałał jednak największą sympatią do żeglarstwa. Najpierw pływał żaglówkami klasy Omega i Finn w olsztyńskim LOK-u, a zimą na bojerach Weiland, w których dwukrotnie wywalczył mistrzostwo Polski. W 1965 r. przeszedł do AZS Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie, gdzie rozpoczął studia na Wydziale Rybactwa. W 1968 r. zajął drugie miejsce na Mistrzostwach Polski Seniorów, startował w mistrzostwach Europy w Medemblik w Holandii i był zawodnikiem rezerwowym na igrzyskach olimpijskich w Meksyku - to tylko niektóre z jego osiągnięć. Sukcesem sportowym sekcji było powołanie do reprezentacji na igrzyska do Meksyku w 1968 r. Wiesława Braclawa aktualnego wówczas wicemistrza Polski klasy Finn. O nominacji Wiesława Braclawa zdecydowały również jego nieprzeciętne zdolności szkatułnicze i żaglomistrzowskie. Cykl olimpijski 1969-1972 najwcześniej rozpoczął się dla Wiesława Braclawa, który już jesienią 1968 r. otrzymał z PZŻ kompletny duński jacht klasy Finn. Rok 1970 przyniósł mu tytuł mistrza Polski w klasie Finn. Po latach postanowił wznowić starty w bojerach. W 1974 r. wygrał Mistrzostwa Polski Seniorów klasy DN. Kiedy Wiesław Braclaw wspólnie ze swymi kolegami zdobywał żeglarskie szlify, a później zbierał już zwycięskie laury, czasy dla polskich żeglarzy nie były najlepsze. W porównaniu z zawodnikami zagranicznymi mieli znacznie słabszy i starszy sprzęt. Wiesław Braclaw był osobowością, o której trudno zapomnieć. Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 324-6.

Brandysiewicz Anna, ur. 6. 04. 1955 w Warszawie. Wioślarka (ósemki), w. 171 cm, c.c. 71 kg. IO 1976 Montreal, 7 m.; Mistrz Sportu. Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa od 1971. Wykształcenie wyższe wf., AWF Warszawa, nauczycielka wf. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 38; Anna Pawlak, *Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994.*, Warszawa 1995, s. 14; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> Fot. w: Maria Rotkiewicz *Zawodnicy AZS-AWF w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2000*, Warszawa 2004

Brańska, Żywilla - zawodniczka klasy mistrzowskiej i trenerka I klasy AZS-AWF w gimnastyce artystycznej. Trzykrotna mistrzyni Polski oraz trzykrotna uczestniczka mistrzostw świata. Choreograf kadry narodowej w akrobatyce sportowej i gimnastyce sportowej w przygotowaniach do Igrzysk Olimpijskich w Monachium i Moskwie. Autorka wielu pokazów gimnastycznych, propagatorka aerobiku sportowego i fitness. Sędzia międzynarodowy w aerobiku sportowym oraz juror w konkursach fitness. Pracownik AWF Warszawa w l. 1982-2001. Od 1998 wiceprezes d/s aerobiku sportowego Narodowego Stowarzyszenia Sprawności Fizycznej i przedstawiciel Polski w Federation International Sports Aerobics and Fitness (FISAF) Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księża Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 97. Fot. <https://www.facebook.com/fitnessfitfun/photos>

Brażuk Maciej, ur. 17.07.1977 w Sochaczewie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Orkana Sochaczew (1991 i 1999, 2000-2004, złote medale mistrzostw Polski „7”: 2001, 2002, srebrne: 1999, 2000, brązowy 1998, srebrne medale mistrzostw Polski juniorów: 1993, 1995, brązowy 1994, srebrne medale mistrzostw Polski kadetów: 1991, 1992, 1993), AZS AWF Warszawa (1999-2000). Pierwszy trener Krzysztof Ciesielski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 20 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 10 punktów, występował na pozycji skrzydłowego młyna. Uczestnik mistrzostw świata juniorów

(1994, 1995, 1996). Zawodnik Roku Polskiego Związku Rugby (2001). Instruktor rugby (1995). Trener seniorów Orkana Sochaczew (wspólnie z Bogdanem Wróblem 2000). Trener drużyny kobiecej Tygrysice Sochaczew (2002-2003). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 18. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/1/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Breś Nogal, Małgorzata - szermierka, florecistka. Urodziła się 31 grudnia 1959 roku w Lublinie. W latach 1973-1979 była zawodniczką „Energetyka” Lublin, potem warszawskich klubów: „Marymont” (1979-1980) oraz „AZS-AWF” (1981-1988). Trenowana przez Ryszarda Bresia startowała w Igrzyskach Olimpijskich w Seulu (1988) w konkurencji drużynowej. Niestety, zespół polskich florecistek odpadł w eliminacjach. Broniła wówczas barw warszawskiego klubu akademickiego. Największe pozaolimpijskie sukcesy Pani Małgorzaty to dwukrotny udział w finale mistrzostw świata (1985 – 4 miejsce we florecie drużynowym, 1987 – 5 miejsce we florecie drużynowym), wicemistrzostwo Polski (1985) w konkurencji indywidualnej. Znacznie lepiej prezentowała się w rywalizacji drużynowej, w której czterokrotnie triumfowała w mistrzostwach Polski mistrzyni (1981-1984), dwukrotnie była wicemistrzynią (1987, 1988). W 1988 roku została laureatką organizowanego przez Polski Komitet Olimpijski (od 1963, pod oficjalnym patronatem PKOl od 1978 r.) konkursu Fair Play. Została w ten szczególny sposób uhonorowana za chwalebne i godne wybitnego sportowca zachowanie w czasie zawodów Pucharu Świata, które stanowiły kwalifikację do Igrzysk Olimpijskich w Seulu. Głuszek Z., Leksykon polskich olimpijczyków 1924–1998, Warszawa 1999, s. 162; Pawlak, A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 38; Borzęcki, B., Białą bronią urzeczeni, Warszawa 1994, s. 6, 9, 94, 177, 196-198; Łuczak, M., Szermierka w Polsce, w latach 1945-1989, Poznań 2002, s. 295, 311-312; Tuszyński, B., H. Kurzyński, Leksykon olimpijczyków Polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924-2014, Warszawa 2014, s. 962; Lipski, J., A. Krychowski, M. Powała-Niedźwiecki, T. Chmura (oprac.), Olimpijczycy Lubelszczyzny, Lublin 2006, s. 30; Rotkiewicz, M., Zawodnicy AZS - AWF Warszawa w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2000, Warszawa 2004, s. 100-101; <https://www.sports-reference.com/olympics/athletes/br/malgorzatabres-1.html>; http://www.olimpijski.pl/Media/files/Laureaci_polskich_FP_ver092017.pdf <http://www.olimpijski.pl/pl/bio/185,bres-nogala-malgorzata.html>. Fot. w: Maria Rotkiewicz *Zawodnicy AZS-AWF w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2000*, Warszawa 2004.

Bromek, Zdzisław, urodził się 18 listopada 1945 r. w Krakowie, w rodzinie Karola i Aleksandry z Glińskich. Po ukończeniu szkoły podstawowej dalszą naukę kontynuował w I Liceum Ogólnokształcącym im. Nowodworskiego w Krakowie i tam w 1963 r. zdał egzamin maturalny. Zdzisław Bromek, zanim jeszcze ukończył szkołę średnią, zainteresował się wioślarstwem i w 1962 r. został zawodnikiem sekcji wioślarskiej krakowskiego AZS, dostając się pod opiekę trenera Andrzeja Gablankowskiego. W krótkim czasie trener Gablankowski uznał, że ma on duże predyspozycje do wiosłowania, zwłaszcza na skifie (łódź jednoosobowa), w szczególności ze względu na dobre warunki fizyczne (wzrost 187 cm i waga około 84 kg). Po zdaniu matury Zdzisław Bromek rozpoczął studia na Akademii Górniczo - Hutniczej w Krakowie na Wydziale Metali Nieżelaznych, lecz w okresie studiów nadal intensywnie uprawiał wioślarstwo i po kilku latach zaczął osiągać liczące się sukcesy. Mimo, że najczęściej startował w konkurencji jedynek, to pierwszy swój tytuł mistrza Polski zdobył w dwójkach podwójnych w 1966 r. Pierwszy raz mistrzem Polski w konkurencji jedynek został w 1968 r. i w tymże roku zakwalifikowano go do polskiej ekipy olimpijskiej na Igrzyska odbywające się w Meksyku. Tam wystąpił tylko w konkurencji jedynek zajmując ostatecznie 7 miejsce. W wyścigu półfinałowym Zdzisław Bromek przeżywał wyraźny kryzys związany z tamtejszymi warunkami klimatycznymi (zawody odbywały się na torze regatowym położonym na wysokości ponad 2000 m n.p.m.) i do mety przypłynął ostatni. Pozostał mu więc start w tzw. finale B i walka o 7 miejsce (do finału kwalifikowało się 6 osad). Tym razem Bromek wiosłował znakomi-

cie, wygrywając zdecydowanie ten wyścig z czasem 7.38,88 min, a jego rezultat był lepszy niż wynik złotego medalisty, Holendra H.J. Wienese (7.47,80 min). W następnym roku po igrzyskach w Meksyku, Zdzisław Bromek ponownie został mistrzem Polski w konkurencji jedynek, a łącznie w swej karierze był 8 razy mistrzem w tej konkurencji w latach 1968-1974 oraz w roku 1976. Był też wielokrotnie mistrzem Polski w dwójkach podwójnych w latach 1967, 1968, 1970, 1971, 1977 i 1978 oraz w konkurencji czwórek podwójnych w latach 1974, 1975, 1976 i 1977. Czterokrotnie reprezentował też Polskę na wioślarskich mistrzostwach świata, lecz bez sukcesów medalowych. W 1966 r. jedyny raz wystąpił w konkurencji ósemek, lecz polska osada odpadła wówczas w eliminacjach, w 1970 r. zajął 10 miejsce w konkurencji jedynek, w 1974 r. był 7 w konkurencji czwórek podwójnych (jego partnerami byli: W. Kujda, K. Lewandowski i R. Drygas) oraz w 1975 r. zajął 11 miejsce także w czwórkach podwójnych (jego partnerzy: R. Drygas, W. Kujda i R. Kowalewski). Ponadto czterokrotnie startował również w zawodach o mistrzostwo Europy. W 1967 r. był 12 w konkurencji jedynek, w 1969 r. zajął 10 miejsce także w jedynkach, w 1971 r. był 11 w dwójkach podwójnych (z R. Kowalewskim) i w 1973 r. w konkurencji jedynek odpadł w eliminacjach. Karierę sportową zakończył pod koniec lat 70. W międzyczasie w 1971 r. ukończył studia na AGH uzyskując tytuł magistra inżyniera metalurga. W późniejszych latach studiował także na AWF w Krakowie (otrzymał absolutorium bez tytułu magistra), a także odbył studia trenerskie w trybie eksternistycznym na AWF w Poznaniu, kończąc je w 1984 r. Po ukończeniu studiów na AGH w latach 1974-1980 pracował jako inżynier w Biurze Projektów Hutniczych „Biprostal” w Krakowie, a później już jako trener w krakowskim AZS do 1983 r. oraz w latach 1983-1991 w „Kolejowym Klubie Wodnym 1929” w Krakowie. Od 1994 r. do chwili obecnej jest nauczycielem wf w Zespole Szkół Zawodowych Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa w Krakowie. Za osiągnięcia sportowe nadano mu tytuł „Mistrza Sportu” oraz został odznaczony Złotą Odznaką AZS. Od grudnia 1976 r. Zdzisław Bromek jest żonaty z Janiną Konopek, z którą ma dwie córki: starszą Ewę, która ukończyła studia biologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim i młodszą Magdalenę, aktualnie studentkę AWF w Krakowie, podobnie jak jej ojciec również uprawiającą wioślarstwo. Porada Z., Nasi Olimpijczycy z Akademii Górniczo-Hutniczej i Politechniki Krakowskiej, Kraków 2008, s. 23-24; http://czeslaw-michalski.pl/?page_id=188; A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 39; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 320.

Bronicka, Monika, reprezentowała barwy AZS UWM Olsztyn. Urodziła się w Olsztynie i dorastała w środowisku żeglarskim. Ojciec, Jan Bronicki, był wicemistrzem świata w klasie Cadet oraz instruktorem żeglarstwa. Pływanie rozpoczęła mając pięć lat na rodzinnej Omedze. Później na optymiście, by w 1985 r. trafić do „Bazy” Mrągowo. W pierwszym sezonie startów wywalczyła tytuł mistrzyni klubu w „optymistkach”. Szkołę podstawową w Mrągowie ukończyła z wyróżnieniem.

Liceum ogólnokształcące o profilu matematyczno-fizycznym również w gronie najlepszych uczniów. Skończyła studia na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Uczyła się, nie zaniebując żeglarstwa. Idąc w ślady ojca od 1988 r. żeglowała na dwuosobowej klasie Cadet. Z powodzeniem startowała w regatach ogólnopolskich, zdobywając tytuły mistrzyni Polski (1991, 1992 i 1993). Trzykrotnie uczestniczyła w mistrzostwach świata w klasie Cadet. Po raz pierwszy w 1991 r. w Argentynie zajmując odległe 34 miejsce, a następnie w 1992 r. na Węgrzech, gdzie była 44 na 65 startujących. W 1993 r. w Neuwoport w Belgii była 29 na 55 uczestników. Startowała na jednoosobowej łódce Laser Radial, uczestnicząc w mistrzostwach świata. Ostatecznie jednak zdecydowała się na klasę Europa. Na mistrzostwach Europy juniorów w 1996 r. w Turcji wywalczyła brązowy medal. Jako zawodniczka Bazy Mrągowo startowała w Igrzyskach Olimpijskich w Sydney, zajmując 14 miejsce. Jej trenerem był ojciec Jan Bronicki. Radość z pływania łączyła

z licznymi zainteresowaniami pozasportowymi. Odbywa dalekomorskie podróże żeglarskie. Jest matką chrzestną statku Polskiej Żegluga Morskiej m/s „Mazury”. Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 337. Fot. <https://www.maszynadopisania.pl/absolwenci/monika-bronicka-przygoda-na-rafie>

Broniewski, Kajetan najlepszy wioślarz AZS-AWF Warszawa końca XX wieku, który po podjęciu studiów AWF w Warszawie (1983) związał się z Klubem AZS-AWF aż do końca swojej kariery sportowej (1999). Od 1974 roku był wychowankiem Pawła Berka. Jego kariera sportowa trwała ponad 20 lat i była uwieczniona wieloma świetnymi wynikami na torach krajowych i zagranicznych. Pierwsze sukcesy zaczął odnosić w Mistrzostwach Polski Młodzików (1977) i Mistrzostwach Polski Juniorów (1980). Ten niepokonany w kraju skiffista zdobył w swojej koronnej konkurencji 13 tytułów mistrza Polski (1982, 1983, 1985, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1994, 1995, 1997, 1998, 1999), w tym 11 tytułów dla AZS AWF; 14 tytuł wywalczył w konkurencji dwójek podwójnych w 1996 roku wraz z Adamem Korolem (AZS-AWiS Gdańsk). Zdobył też 7 tytułów mistrza w jedyńce na Długodystansowych Mistrzostwach Polski (8 km) w latach: 1989-1994 i 1997 oraz 2 tytuły wicemistrza (1998, 1999). Na zagraniczne tory regatowe wypłynął w 1980 roku podczas Mistrzostw Świata Juniorów; potem przez dwie dekady reprezentował barwy biało-czerwone. Wieloletnia ciężka praca treningowa zaowocowała sukcesami olimpijskimi. Kajetan Broniewski podczas Igrzysk XXIV Olimpiady w Seulu (1988) zajął 5 miejsce w jedyńce, a w Barcelonie (1992) zdobył brązowy medal w jedyńce. Startował także w Atlancie (1996), gdzie z Adamem Korolem w dwójce podwójnej zajęli 13 miejsce (1 miejsce w finale CW. W swoim dorobku sportowym Kajetan Broniewski posiada 2 miejsce, wywalczone w 1989 roku w „Henley Royal Regatta” na Tamizie oraz serię występów w jedyńce w regatach o „Puchar Świata”, w których pięciokrotnie zajmował 2 miejsce; był też dwukrotnym akademickim mistrzem świata w wioślarstwie w Mediolanie (1984) w dwójce podwójnej na 500 m i 2000 m z Andrzejem Krzepińskim. Nazywano go „wioślarskim ambasadorem Polski”. Za swoje sportowe osiągnięcia otrzymał liczne medale i wyróżnienia. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 332-333; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 208 (maszynopis). <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> <http://www.kronika.sportu.pl/artykuly/osobowosci-polskiego-sportu/10-osobowosci-polskiego-sportu-w-2006-roku/kajetan-broniewski/> Fot. w: Maria Rotkiewicz *Zawodnicy AZS-AWF w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2000*, Warszawa 2004.

Bryjak Józef: w AZS Zakopane od 1951 r. W 1951 r. zdobywa mistrzostwo Polski w kombinacji klasycznej. Czołowy skoczek Polski. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 336.

Bryła Wit - ur. 15 czerwca 1940 r. w Bodzentynie. Trener piłki nożnej, absolwent Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Trener, Wychowawca młodzieży, działacz Okręgowego Związku Piłki Nożnej. W latach 1920 - 2000 związany z Błękitnymi Kielce. Jako zawodnik grał w Łysicy Bodzentyn. W czasie studiów w drużynie AZS WSWF Poznań / m. in. mistrz Polski szkół Wychowania fizycznego/. Autor książki „Dzieje Łysicy Bodzentyn” oraz publikacji dotyczących piłki nożnej, zamieszczonych m. in. „Echo Łysogór”, „Kurierze Świętokrzyskim”.

M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 27.

Bryś Paulina z domu Gomułka; siatkarka (atakująca); ur. 9 marca 1984. Zawodniczka klubów: ZEC SV Gwardia Wrocław 2004-2006; Dialog Gwardia Wrocław 2006-2002; IDM Swarzędz Meble AZS AWF Poznań 2007-2008; 91 VfB Suhl, Niemcy 2008-2010; VT Aurubis Hamburg, Niemcy 2010-. Miejsce zamieszkania: Niemcy. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świetle, Warszawa 2014, s. 33. Fot. <http://www.vfl-oythe.de/index.php?page=das-bundesliga-team>

Brzeziński Patryk, wioślarz, olimpijczyk z 2008 r. Urodził się 30 października 1984 r. w Poznaniu. Wioślarstwo zaczął uprawiać w 1.999 r. w klubie sportowym AZS-AWF Poznań, w którego barwach startował do 2009 r. Od 2010 r. kontynuował karierę w „Zawiszy” Bydgoszcz. Mistrz Polski w czwórce ze sternikiem (2010) oraz pięciokrotny wicemistrz Polski w dwójce podwójnej (2004), czwórce podwójnej (2003, 2004, 2007) i ósemce (2010). Na arenie międzynarodowej największe osiągnięcia odnotował w ósemkach. W konkurencji tej w 2008 r. został akademickim mistrzem świata, a w mistrzostwach Europy zdobył złoty medal (2009) i brązowy (2008). W 2008 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Pekinie, na których w konkurencji ósemek zajął piąte miejsce. Jego partnerami w osadzie byli Sebastian Kosiorek, Michał Stawowski, Marcin Brzeziński, Sławomir Kruszkowski, Wojciech Gutowski, Rafał Hejmel, Mikołaj Burda, Daniel Trojanowski (st.). R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 220-221.

Brzostek Monika - siatkarka plażowa „AZS Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej” Lublin. Urodziła się 28 lipca 1989 w Rybniku. Uczestniczyła w Igrzyskach Olimpijskich w Rio de Janeiro w 2016 roku. Zdobyła brązowy medal w mistrzostwach Europy (Klagenfurt 2015), a wcześniej tytuł młodzieżowej wicemistrzyni Europy do lat 23 (Porto, 2011), oraz wicemistrzyni Europy do lat 20 (Włochy, 2008). Brązowy przypadł jej w udziale w Holandii w 2007 roku. Została mistrzynią świata junierek (Blackpool, 2009), a brązową medalistką tychże w Brighton w 2008 roku. Zdobyła brązowy medal na Uniwersjadzie (2013). Sześciokrotnie triumfowała w mistrzostwach Polski w siatkówce plażowej (2009 z Karoliną Sowałą, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 z Kingą Kołosińską), a raz zdobyła w nich brązowy medal (2010 z Karoliną Sowałą). Pani Monika wspomina: Monika Brzostek opowiada: „Mój początek w siatkówce miał miejsce w rodzinnym mieście – Rybniku. Rozpoczęłam karierę w Uczniowskim Klubie Sportowym „Grom” Rybnik z trenerem Adamem Łyczko. Dzięki trenerowi - entuzjaście siatkówki plażowej, już w okolicach marca wychodziłyśmy co roku na plażę (jeżeli pogoda pozwalała), żeby szlifować swoje umiejętności. Pamiętam, że trener Adaś zawsze razem z nami ćwiczył i sparował. Trenowałyśmy codziennie dosyć intensywnie, dzięki czemu szybko pojawiły się pierwsze sukcesy w mistrzostwach Polski w kategorii młodziczek, później w kadetkach i juniorkach. Po wygraniu Mistrzostw Polski Kadetek na plaży, które odbywały się w Łodzi w 2005, trener Jaszczuk reprezentujący Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka”, zaproponował naszemu teamowi (mnie i mojej ówczesnej partnerce Weronice Kurek) przejście do klubu w Łodzi. Długo się nie zastanawiałyśmy i zdecydowałyśmy, że razem zmienimy barwy klubowe i rozpoczniemy drugą klasę liceum już w innym mieście. Po skończonym sezonie halowym, tradycyjnie rozpoczęłyśmy treningi na plaży, ale tym razem już pod okiem trenera Jaszczuka i trenerów kadrowych - Violetty Bakoś i Janusza Bułkowskiego. Do kadry narodowej - prowadzonej przez Janusza Bułkowskiego - dostałyśmy się już rok wcześniej po wygraniu brązowego medalu na Mistrzostwach Polski Kadetek w Kozienicach w 2004 roku. Ważnym wydarzeniem było wygranie pierwszego medalu na imprezie międzynarodowej. Były to mistrzostwa Europy do lat 20 odbywające się w Holandii. Grałam tam z Karoliną Sowałą i do teraz dokładnie pamiętam naszą drogę do

medalu. Turniej rozgrywany był systemem brazylijskim, co oznacza, że jeżeli zespół poniesie porażkę, przechodzi na prawą stronę tabeli i tam każda porażka eliminuje go z turnieju. My z Karoliną przegraliśmy pierwszy mecz, więc w każdym kolejnym spotkaniu walczyliśmy o przetrwanie, aż w końcu dotarliśmy do „czwórki” i przywieźliśmy brązowy medal z tej imprezy. Drugim pięknym momentem, który wspominam z sentymentem, było wygranie mistrzostwa świata w Blackpool do lat 21. Grałam tam już z moją wieloletnią partnerką (lublinianką) Kingą Kołosińską. Pojechaliśmy na turniej bez żadnych oczekiwań, a przywieźliśmy złoto. Piękne czasy! Kolejnym ważnym etapem dla mnie i dla „Kini” była współpraca z naszym trenerem - Łukaszem Fijałkiem. To Łukasz nauczył nas prawdziwej siatkówki, ustawił na boisku i stworzył nam system szkolenia, na podstawie którego cały czas uczyliśmy się nowych rzeczy. Jak zaczęliśmy współpracę, wpisaliśmy sobie do „naszego zeszytu notatek” informację, że wspólnym celem jest Rio 2016 i po czterech latach ciężkiej pracy nas wszystkich awansowaliśmy na Igrzyska finalnie zajmując tam dziewiąte miejsce. Oczywiście, po drodze było dużo goryczy, dużo „przeigranych wygranych” meczów, ale myślę, że to była cena, którą trzeba było zapłacić, żeby zdobyć doświadczenie, „dotrzeć się” na boisku i zrozumieć, co przez te wszystkie lata Łukasz miał na myśli. Same igrzyska były niesamowite - tylu sportowców w jednym miejscu, po prostu pięknie! Na samym boisku - oprócz pierwszego meczu - w ogóle nie czułyśmy się stremowane. Zagrałyśmy najlepszy mecz z całego sezonu, pomimo ciężkiej kontuzji pleców Kingi. Aż mam ciarki, kiedy sobie przypomnę! Przegraliśmy w meczu o ćwierćfinał z Australijkami, ale myślę, że cała nasza trójka, łącznie ze mną, była dumna i z wyniku, i z drogi, jaką wszyscy przeszliśmy. Ciężko pracowaliśmy, przez cztery lata naszej współpracy było dużo łez, śmiechów, przygód oraz sukcesów. Z Łukaszem zdobyliśmy pierwsze medale w pucharach świata, na mistrzostwach Europy, uniwersjadzie i cztery mistrzostwa Polski”. <https://www.przegladsportowy.pl/siatkowka/siatkowka-plazowa/monika-brzostek>; Fot. http://www.fivb.org/EN/BeachVolleyball/Player_DataDB.asp?No=118248

Brzustowska-Prószczyńska Irena, w AZS Warszawa od 1932 r. Czołowa zawodniczka polska w koszykówce i siatkówce, wielokrotna reprezentantka Polski i kapitan zespołu w koszykówce przed i po wojnie. W 1947 r. grała w pierwszej reprezentacji Polski w siatkówce. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”, Warszawa 1962, s. 335.

Buchała Stanisław. Urodzony w 1898 roku, pięćdziesiąt lat swego życia poświęcił lekkiej atletyce. Trener i działacz w jednej osobie. Wraz z profesorem Tadeuszem Dręgiewiczem i dr Skorczyńskim z całą pasją odbudowywał w pierwszych latach Polski Ludowej krakowską lekką atletykę. W tym czasie lekkoatletki Krakowa wykazywały dużą przewagę nad zespołami innych Okręgów. W ciągu swej długoletniej kariery instruktora i trenera (40 lat), Stanisław Buchała wychował liczne kadry wybitnych lekkoatletów z mistrzami Polski: Konikówną miotaczką, Janiszewskim tyczkarzem, Potockim skoczkiem i długodystansowcem Gugałą na czele. Sam był przez kilkanaście lat jednym z najwszechstronniejszych lekkoatletów. Najlepsze wyniki uzyskiwał w rzutach. W barwach Cracovii występował pod pseudonimem Gierałowski, ponieważ w okresie międzywojennym osobom wojskowym nie wolno było należeć do cywilnych klubów sportowych. w czasie, gdy piszemy te słowa, Stanisław Buchała ukończył siedemdziesiąt lat. I wciąż jest jeszcze czynnym działaczem lekkiej atletyki. Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik Jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 105.

Buczyński, Wiesław, ur. 04.09.1937 r. w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia i Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Lotnika Warszawa (1958-1960), AZS AWF Warszawa (1961-1965, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1962, 1963, srebrne: 1961, 1964, 1965), Malmö RC (Szwecja, 1965-1966, złoty medal

mistrzostw Szwecji seniorów 1965), Orła Warszawa (1966-1967, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1967), Attila Sztokholm (Szwecja, 1967-1970, złoty medal mistrzostw Szwecji seniorów 1968), IPK Vaenersborg (Szwecja, 1970-1975, złoty medal mistrzostw Szwecji seniorów 1971, srebrny 1972). Pierwszy trener Stanisław Gierwatowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 10 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 3 punkty, występował na pozycji filara, wiązacza i obrońcy. Instruktor klubu (31.01.1961). Trener II klasy (1961). Założyciel i trener KS Przyszłość Włochy (1960-1961). Założyciel i trener sekcji rugby AZS SGPiS Warszawa (1962-1963). Trener reprezentacji Szwecji seniorów (1968-1977), łącznie 22 oficjalne mecze. Trener Attila Sztokholm (Szwecja, 1967-1970, złoty medal mistrzostw Szwecji seniorów 1968). Założyciel i trener IPK Vaenersborg (Szwecja, 1970-1986, złoty medal mistrzostw Szwecji seniorów 1971, srebrny 1972). Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby (24.02.1963-13.09.1965), Sekretarz Generalny PZR (16.02.1964-13.09.1965). Zasłużony dla Szwedzkiego Rugby, Odznaka nr 12 (1972). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 19. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/1/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

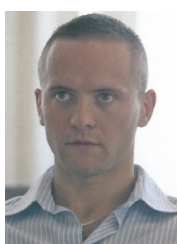
Budkiewicz, Mieczysław (13 VII 1911, Petersburg - 27 II 1992, Kraków), uprawiał piłkę nożną i biegi sprinterskie, absolwent AG (1937), działacz ZS AZS Kraków, pełnił odpowiedzialne funkcje we władzach AZS, przewodniczący Komisji Rewizyjnej AZS Kraków, pracownik naukowo-dydaktyczny AG (od 1937), profesor AGH (nadzwyczajny 1954, zwyczajny 1966), dziekan Wydziału Geologiczno-Poszukiwawczego AGH (1963-1964), prorektor AGH ds. Nauki (1966-1970). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 320.

Budny (Stempak) Weronika (30 X 1941 Wiązownica), narciarka - biegaczka, zaw. AZS i WKS Zakopane, żona Edwarda, olimpijka (1964, 68, 22), 4-krotna MP na 5 km i 10 km (1968 -22), 2-krotna zwyciężczyni Biegu Sylwestrowego; nauczycielka i trenerka narciarstwa. ZIO 1964: 7 m. (3 x 5 km), 1966: 7 m.(3 x 5 km), 1970: 8 m. (3 x 5 km); Hądzek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 104.

Budrewicz, Tadeusz (17 XI 1951, Kętrzyn), uprawiał sporty wodne i piłkę nożną, absolwent polonistyki WSP Kraków (1974), popularyzator sportu akademickiego. W czasach studenckich pełnił funkcje kierownika ds. kulturalnych i oświatowych na obozach, akademickiego organizatora sportu szczebla centralnego i środowiskowego. jako prodziekan (1996-1999), dziekan Wydziału Humanistycznego (1999-2005), prorektor AP Kraków ds. nauki (od 2005) stwarzał odpowiedni klimat dla rozwoju sportu i jego kulturotwórczej roli w życiu uczelni, niezwykle życzliwy dla studentów sportowców. Był zwolennikiem rozwoju badań naukowych w zakresie sportu na uczelniach humanistycznych, dzięki jego życzliwemu poparciu powstało wiele prac z zakresu historii sportu polskiego, krakowskiego i na ziemiach Pogranicza Wschodniego. Profesor zw. dr hab. w zakresie historii literatury. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 321. Fot. <http://biografik.up.krakow.pl/?p=23>

Budziejewski Kamil lekka atletyka ur. 14.09.1988 Żyrardów. Kluby: MLUKS Rawa Mazowiecka 2000-2008, AZS Łódź od 2009. Klub na igrzyskach: AZS Łódź. Pierwszy trener: Jarosław Wasiak. Inni, którzy mieli wpływ na jego karierę: Krzysztof Węglarski i Piotr Kuczowski. Trener na igrzyskach: Józef Lisowski. IO Londyn 2012, 4 x 400 m: 9. Polska 302,86 (został wykluczony z ekipy i nie wystartował). Mistrzostwa Europy, 4 x 400 m Helsinki P 2012 (Polska 4 miejsce, 3.02,37, biegł

w eliminacjach). Drużynowe mistrzostwa Europy, 4 x 400 m: Sztokholm 2011 - Polska 4 miejsce. Wicemistrz Polski: Bydgoszcz 2009, 4 x 400 m z AZS Łódź 308,49. Halowy wicemistrz Polski: Spała 2010, 400 m, 47,20. Pochodzi z Żyrardowa, biegać wyczynowo zaczął w Rawie Mazowieckiej, a najlepszy okres w karierze miał w Łodzi. Jego olimpijska przygoda w Londynie 2012 skończyła się głośnym incydentem. Wieczorem 5 sierpnia w wiosce olimpijskiej Kamil miał ostre spięcie z innym kandydatem do sztafety Patrykiem Dobkiem, za co został wykluczony z reprezentacji i na własną prośbę wrócił do kraju. Pojawiły się głosy, że łodzianin został sprowokowany. Komisja dyscyplinarna PZLA uznała go jednak za winnego i na pół roku wykluczyła z reprezentacji Polski. Później już do niej nie wrócił. Absolwent Uniwersytetu Łódzkiego, kierunek pedagogika kultury fizycznej i zdrowotnej (2012). Od 2012 funkcjonariusz Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi. Trzykrotny złoty medalista mistrzostw Europy Policjantów i Strażaków w Brukseli 2014. Marek Kondraciuk, M. Łopiński, Olimpijczycy z Łodzi regionu. Paryż 1924 - Rio 2016, Łódź 2017, s. 306, s. 97.

Budziński, Henryk (1904 - 1983). Olimpijczyk: Los Angeles 1932 r. (wioślarz). Urodzony 29 listopada 1904 r. w miejscowości Bobryk, w guberni Baranowicze, syn Edwarda i Stanisławy Kamińskiej. Uczęszczał do szkoły powszechnej i technicznej w Homlu i Samatrze (Kujbyszew), gdzie przypadkowo znaleźli się rodzice, uchodzący w głąb Rosji przed Rewolucją Październikową. Po powrocie do Polski (1923), śmierci ojca i uzyskaniu uprawnień technika budowlanego, rozpoczął pracę zawodową (1924) i odbył służbę wojskową. Jego pasją życiową stało się wioślarstwo, które uprawiał w Klubie Wioślarskim 04 w Poznaniu (1926-1934). Skromne warunki fizyczne (170 cm, 66 kg) zastępował systematycznym treningiem, pracowitością i ambicją, nieustępliwością i uporem. Największe sukcesy osiągnął w dwójce bez sternika, zdobywając na Igrzyskach Olimpijskich 1932 r. w Los Angeles wraz z J. Mikołajczakiem brązowy medal olimpijski. Był to pierwszy medal olimpijski zdobyty przez sportowców Poznania i Wielkopolski. W przeciągu całej kariery sportowej zdobył także: 3 tytuły mistrza Polski (1929, 1930, 1931). Dwa dalsze tytuły mistrzowskie zdobył w czwórce bez sternika (1930, 1933). Duże sukcesy zanotował w mistrzostwach Europy: w Bydgoszczy (1929) wywalczył srebrny medal w dwójce bez sternika z Janem Krenz Mikołajczakiem, w Liege (1930) z tym samym partnerem zdobył medal złoty, a w Paryżu (1931) tytuł wicemistrzowski wywalczył w czwórce bez sternika (z Kazimierzem Nowakowskim, Zbigniewem Kasprzakiem i Janem Krenz - Mikołajczakiem). W 1935 r. przeniósł się do Warszawy i po zakończeniu kariery zawodniczej pełnił obowiązki trenera w sekcji wioślarskiej miejscowego AZS. W grudniu 1939 r. w ramach wymiany jeńców został internowany w obozie w Kunau, a następnie Sagan, Görlitz, Vilingen. Przebywał tam cztery lata. Uciekł Niemcom dopiero w styczniu 1944, dotarł do Warszawy, gdzie mieszkał pod nazwiskiem Józef Kobylański. Walczył w Powstaniu Warszawskim, po jego zakończeniu został ewakuowany do Pruszkowa. W kwietniu 1945 r. osiedlił się w Gdańsku, gdzie pracował w Przedsiębiorstwie Budownictwa Inżynieryjno-Morskiego „Hydrobudowa 4” na stanowisku kierownika budów, aż do przejścia na emeryturę (1970). Pochłonięty pracą zawodową, niewiele czasu mógł poświęcić wioślarstwu. Popularny w swoim środowisku „Bizu” był jednak członkiem Morskiego Klubu Olimpijczyka w Gdańsku i m. in. uczestniczył w jubileuszowych spotkaniach klubowych (KW 04 Poznań) i związkowych (PZTW). Uehonorowany został m.in. Wielką Nagrodą Sportową (1930) i dwukrotnie odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi (1931, 1959). Ożeniony z Ireną Grambo (1959), ekonomistką z „Hydrobudowy nr 6” w Świnoujściu, nie miał dzieci. Spośród czterech jego braci dwóch także uprawiało wioślarstwo: najstarszy Norbert (rocznik 1902), który był sternikiem i nawet dwukrotnym mistrzem Polski w czwórkach i ósemkach (1930), oraz Maksymilian (1910), który z kolei posiadał tytuły mistrzowskie w czwórce bez sternika (1931)

i w dwójce bez sternika (1932). Obaj także reprezentowali barwy KW 04 Poznań. Zmarł w Gdańsku 18 marca 1983 r. i pochowany jest na cmentarzu Srebrzysko we Wrzeszczu. http://valeriana.man.poznan.pl/data/cmentarze/oli_mpijczycy_public.php?filtruj=formularz; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 42. Fot. https://audio.vis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-M-1901-1.jpg

Budzyń, Roman, ur. 26.03.1934 r. w Szczecinie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1956-1963, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1957, 1958, 1962, 1963, srebrne: 1961, 1964, 1965, brązowy 1960, zdobywca Pucharu Sportowca 1956, Pucharu PZR (1959), Skry Warszawa (1964-1967, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1964, 1965, 1966, 1967). Pierwszy trener Stanisław Gierwatowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 15 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji łącznika i środkowego ataku. Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby (1968), przewodniczący Referatu Młodzieżowego (02.09-15.12.1968). Mistrz Sportu (1966). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 19.

Bugajski Andrzej (1952-) Lekarz sportowy, ortopeda, nauczyciel akademicki, dr n. med., kierownik Zakładu Medycyny Sportu Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Rektor Wyższej Szkoły Fizjoterapii we Wrocławiu. Urodził się 4 V 1952 r. we Wrocławiu. W latach 1971–1977 studiował na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej we Wrocławiu i po uzyskaniu dyplomu lekarza podjął bezpośrednio pracę w Zakładzie Medycyny Sportu w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Początkowo jako asystent, później adiunkt (1988–2002) a w latach 1991–1993 kierownik Zakładu. Jednocześnie w latach 1977–87 był asystentem i starszym asystentem w Klinice Chirurgii Urazowej AM we Wrocławiu, uzyskał specjalizację w zakresie chirurgii urazowo-ortopedycznej (1982) oraz otrzymał stopień doktora nauk medycznych (1987). Później asystent w Klinice Ortopedii AM we Wrocławiu (1987–1991). Lekarz sportowy w Klubie Sportowym „Burza” we Wrocławiu (1977–1981), później do 1997 r w Klubie AZS-AWF we Wrocławiu. W kwietniu 1990 r. uzyskał tytuł specjalisty w zakresie medycyny sportowej. W latach 1994–2002 lekarz chirurg-traumatolog w Wojewódzkiej Przychodni Sportowo-Lekarskiej we Wrocławiu. Od 1999 r. pełni funkcję Konsultanta Regionalnego/Wojewódzkiego na terenie województw dolnośląskiego i opolskiego. Od 2002 r. jest Rektorem Wyższej Szkoły Fizjoterapii we Wrocławiu. Jest autorem i współautorem ponad 30 publikacji naukowych w tym 2 skrypty. Główny nurt zainteresowań naukowych dotyczy diagnostyki i profilaktyki zmian przeciążeniowych narządu ruchu osób uprawiających różne dyscypliny sportu, wczesnej diagnostyki wad postawy u dzieci wieku szkolnego oraz problemów związanych z likwidacją skutków ostrego i przewlekłego zmęczenia. Jest czynnym uczestnikiem Zjazdów Naukowych PTMS, wielokrotnie wybierany do władz Towarzystwa, współorganizator Zjazdów Naukowych PTMS i licznych Sympozjów o zasięgu regionalnym i krajowym. Henryk Kuński Dzieje Medycyny Sportowej w Polsce Tom II (1951–2000) Polskie Towarzystwo Medycyny Sportowej Łódź 2009 s. 159, 160. Fot. <http://www.ptms.org.pl/dr-n-med-andrzej-bugajski.html>

Bugała, Edward – wybitny Polski lekkoatleta lat 50. i 60. Specjalizował się w biegach płotkarskich (od 110 do 400 m) – sięgał w nich w latach 1952-64 po 10 tytułów mistrza Polski; zdobył także 6 srebrnych i 4 brązowe medale krajowych czempionatów. Był rekordzistą Polski i wielokrotnym (37 razy) reprezentantem naszego kraju w międzynarodowych meczach lekkoatletycznych. Jako zawodnik reprezentował barwy wrocławskich klubów: OWKS i Kolejarz, katowickich – Kolejarza i Startu, a następnie – stołecznej

Warszawianki. W tym ostatnim klubie podjął także pracę szkoleniową, specjalizując się w treningu biegów krótkich i płotkarskich. Mocno zaangażował się w rozwój lekkoatletyki w spółdzielczym Zrzeszeniu „Start”. Jako wieloletni członek Komisji Sportu Kwalifikowanego Rady Głównej „Start” był wytrwałym orędownikiem promowania zasad fair play wśród przedstawicieli wielu dyscyplin. Pan Edward Bugała przez wiele lat był cenionym i szanowanym trenerem szkolenia centralnego w PZLA. Przygotowywał do startu w Igrzyskach Olimpijskich w Meksyku (1968) m.in. Irenę Szewińską, Ewę Kłobukowską, Elżbietę Bednarek. W 2006 roku na Mistrzostwach Europy w Goeteborgu, trenowana przez pana Edwarda Bugałę sztafeta kobiet na dystansie 4 x 400 m. Pracował m.in. z takimi zawodniczkami - reprezentantkami Polski - jak Grażyna Prokopek, Anna Pacholak, Anna Jesień czy Monika Bednar. Był trenerem sprintera Piotra Balcerzaka. Obecnie jest trenerem w AZS-AWF w Warszawie, a trenowani przez niego zawodnicy należą do czołówki krajowej. Pan Edward Bugała niezmiennie cieszy się ogromnym autorytetem wybitnego fachowca i wielką sympatią zawodników i młodszych kolegów – trenerów. To wieloletni propagator wartości uczciwej rywalizacji sportowej oraz godnych zachowań w życiu codziennym, hołdujący ideom fair play podczas kilkunastu lat kariery zawodniczej i wpajający je podopiecznym w czasie trwającej już prawie 50 lat pracy trenerskiej. www.olimpijski.pl/Media/files/Laureaci_polskich_FP_ver092017.pdf Fot. <https://bieganie.pl/?show=1&cat=48&id=3683>

Buhl, Zygmunt (ur. 24 października 1927 w Bydgoszczy, zm. 28 września 1978 w Warszawie) - polski lekkoatleta i działacz sportowy, olimpijczyk. Był sprinterem. Startował na Igrzyskach Olimpijskich w 1952 w Helsinkach w sztafecie 4 x 100 metrów, która odpadła w półfinale (razem z Buhlem biegli w niej Dominik Sucheński, Zdobysław Stawczyk i Emil Kiszka). Trzy razy wystąpił na Akademickich Mistrzostwach Świata, skąd przywiózł srebrne medale w biegu na 400 metrów (Praga 1947) i sztafecie 4 x 100 m (Berlin 1951) oraz brązowe w sztafecie 800+400+200+200 m (Budapeszt 1949) i sztafecie 4 x 400 metrów (Berlin 1951). Zdobył dwanaście tytułów mistrza Polski: bieg na 100 metrów - 1949, bieg na 400 metrów - 1947, sztafeta 4 x 100 metrów - 1946, 1947, 1950, sztafeta 4 x 200 metrów - 1950, sztafeta 4 x 400 metrów - 1950, 1951 i 1953, sztafeta szwedzka 400+300+200+100 m - 1947, sztafeta olimpijska 800+400+200+100 m - 1947 i 1950. Siedem razy był wicemistrzem Polski (w l. 1947-1954). Siedem razy był brązowym medalistą (w l. 1947-1952). Reprezentował Polskę w 8 meczach między- państwowych. Cztery razy ustanawiał rekordy Polski w sztafetach. Rekordy życiowe: bieg na 100 m - 10,7 s.; bieg na 200 m - 22,1 s.; bieg na 400 m - 49,0 s. Był zawodnikiem HKS Bydgoszcz, AZS Szczecin, Ognia Kraków i Wisły-Gwardii Kraków. Ukończył Studium WF (WSWF) w Krakowie. Był trenerem i działaczem Wisły Kraków, a po przeniesieniu do Warszawy w 1975 sekretarzem generalnym PZPN (od 1977). Zginął w wypadku samochodowym. Pochowany na Cmentarzu Salwatorskim w Krakowie. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zygmunt_Buhl; Głuszek, *Leksykon* 1999, s. 165; Pawlak, *Olimpijczycy*, s. 42; Łojewski, *Mecze mężczyźni*, s. 38, 310; Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, *70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie*, Szczecin 2017, s. 36-37; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 336; B. Tuszyński, *Polscy olimpijczycy XX wieku*. T. 1: A-M, Wrocław 2004, s. 94; B. Tuszyński, H. Kurzyński, *Leksykon olimpijczyków polskich 1924-2006*. Warszawa: Fundacja Dobrej Książki, 2007, s. 401; Fot. http://historiawisly.pl/wiki/index.php?title=Zygmunt_Buhl

Bujak - Waga Anna (1927 Zakopane), narciarka, zaw. SNPTT i AZS Zakopane, 9-krotna MP w biegu zjazdowym, slalomie, slalomie gigancie, komb. alp. i trójkomb. alp. (1946-54); córka Ignacego Bujaka. Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K*, Warszawa 1984, s. 106. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS*.

Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 336. Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

Bujnarowski Piotr, ur. 4.07.1972 w Toruniu. Wioślarz (czwórki podw.), w. 192 cm, c.c. 90 kg. IO 1992 Barcelona, 11 m.; IO 1996 Atlanta, 9 m-; akademicki mistrz świata 1994, medalista Uniwersjady 1993. Klub AZS Toruń. Wykształcenie średnie, student prawa Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Kawaler. Marzenie: zostać dobrym prawnikiem i prezydentem Torunia. Mieszka w Toruniu. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 42. Fot. <https://www.rp.pl/Rzecz-o-prawie/308139997-Wiosla-zamienilem-na-rower-radca-prawny-Piotr-Bujnarowski-o-swojej-pasji.html>

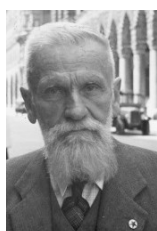

Bujwid - Jurgielewiczowa, Helena, (7 IV 1897, Kraków - 29 XI 1980, Warszawa), wioślarzka, w AZS od 1912 r., amazonka, pierwsza kobieta oficer Wojska Polskiego. Córka profesora UJ Odon Bujwida, bakteriologa, oraz Kazimierzy z Klimontowiczów, znanej działaczki na rzecz emancypacji kobiet, dzięki której dopuszczono kobiety do studiów wyższych na Uniwersytecie Jagiellońskim. Po ukończeniu w 1915 r. średniej szkoły żeńskiej w Krakowie podjęła studia we Lwowskiej Akademii Medycznej Weterynaryjnej. Wychowywana w tradycjach niepodległościowych, podczas I wojny światowej brała udział w pracach konspiracyjnych, przewożąc z terenów wschodnich do rodzinnego Krakowa, a także do Lwowa, broń przeznaczoną dla drużyn strzeleckich POW. W czasie działań wojennych walczyła w składzie 11. Pułku Ułanów jako komendant ruchomego szpitala koni. W okresie międzywojennym była asystentem w Zakładzie Bakteriologii na Wydziale Weterynaryjnym Uniwersytetu Warszawskiego. Obok pracy zawodowej dużo czasu poświęcała działalności społecznej i sportowej, jako wioślarzka i amazonka. Była założycielką wielu klubów jeździeckich, w których propagowała sport, głównie wśród kobiet. Na krajowych i zagranicznych hipodromach zdobyła około 30 nagród, przysparzając chwały i sławy polskiemu sportowi. W czasie II wojny światowej wykazała odwagę i męstwo, działając we francuskim ruchu oporu. Aresztowana przez gestapo w 1942 r. wraz z córką Krystyną została osadzona w cytadeli Perpignan, a następnie w obozie pod Paryżem. Była więźniarką obozu w Ravensbruck. Po wojnie została kierownikiem zakładu produkcji surowic w Gorzowie, kierownikiem pracowni mikrobiologii żywności w Krakowskim Państwowym Zakładzie Higieny, a następnie stacji sanitarno - epidemiologicznej w Myślenicach. Zmarła w Warszawie. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 123-124; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 337; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. NAC.

Bujwid Jan (1899, Czaśław k. Myślenic – 1984, Kraków), zawodnik, trener i działacz wioślarski. W AZS od 1912 r. Maturę uzyskał w LO im. Jana Sobieskiego w Krakowie, a studia ukończył na Wydziale Rolniczym UJ (1921). Pracę naukową w zakresie hodowli zwierząt rozpoczął w rolniczym gospodarstwie doświadczalnym UJ w Mydlnikach, a następnie w Krakowie w katedrze Hodowli Zwierząt i Mleczarstwa UJ. Gruntowne przygotowanie humanistyczne, które wyniósł z domu rodzinnego oraz wszechstronne przygotowanie naukowe pozwoliło mu na rozwinięcie wielokierunkowej działalności naukowej, społecznej i sportowej. Zainicjował i zbudował szkołę rolniczą im. Jana Śniadeckiego w Myślenicach. Tej, jakże bogatej i efektywnej działalności zawodowej, towarzyszyła aktywna działalność na niwie sportowej. Poczynając od 1912 r. uprawiał różne dyscypliny sportowe, m.in. wioślarstwo, lekką atletykę, łyżwiarstwo, strzelectwo - jako zawodnik, następnie trener, sędzia i działacz. Jego działalność sportowa była głównie związana z dwoma klubami: Akademickim

Związkiem Sportowym i w późniejszym okresie z Kolejowym Klubem Wodnym. Największe sukcesy osiągnął w wioślarstwie. Był wychowawcą i trenerem Rogera Vereya i Jerzego Ustupskiego, wioślarskich mis-trzów Europy, zdobywców medalu olimpijskiego w 1936 r. w Berlinie. Do grona jego uczniów należała plejada wybitnych wioślarzy a jednocześnie uczonych jak np. profesor Jan Kostrzewski późniejszy prezes PAN. Za zasługi i osiągnięcia na niwie sportowej został wyróżniony wieloma dyplomami i odznaczeniami, m. in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Podejmował liczne inicjatywy społeczne. Już jako emeryt prowadził wieloletnią akcję na rzecz odbudowy pomnika króla Władysława Jagiełły, działając w ramach Komitetu Odbudowy Pomnika Grunwaldzkiego, czynił starania o upamiętnienie budową pomnika syna ziemi krakowskiej generała Jana Henryka Dąbrowskiego. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 336-7.; Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 124-125. Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 38. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/SM0/SM0_1-M-1906-1.jpg

Bujwid Odo Feliks (30 XI 1857, Wilno – 26 XII 1947, Kraków), lekarz, twórca mikrobiologii polskiej, profesor UJ, członek założyciel i mecenas AZS w latach 1909 – 1939. Szkołę średnią i studia lekarskie ukończył w Warszawie, dokąd jego rodzina przeniosła się po zwolnieniu ojca z rządowej posady za udzielanie pomocy powstańcom w 1863 r. W 1878 r. wstąpił na wydział lekarski UW, dyplom lekarski otrzymał w 1886 roku. Lekarz, bakteriolog. W 1892 r. został mianowany profesorem nowo utworzonej Katedry Higieny UJ, w 1894 r. wyprodukował pierwszą polską surowicę przeciwbłoniczą. Należał do zwolenników zmian systemu nauczania m.in. równouprawnienia kobiet. Przyczynił się wraz z żoną do założenia pierwszego żeńskiego gimnazjum w Krakowie. Szczególne zasługi położył dla rozwoju wychowania fizycznego na UJ, akademickiego wioślarstwa oraz budowy obiektów sportowych. Był właścicielem wytwórni surowic i szczepionek w Krakowie, która w czasie okupacji hitlerowskiej stała się ośrodkiem zwalczania duru plamistego wśród ludności polskiej. Wytwarzane w jego zakładach leki były dostarczane kanałem konspiracyjnym do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 37; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 337; Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 124-125; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 38. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-N-79.jpg

Bukhalo, Jurij, ur. 03.12.1980 w Charkowie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Charkowie. Zawodnik rugby: HTZ Charków (Ukraina 1995-2000, srebrny medal mistrzostw Ukrainy seniorów 2000, brązowy 1999, złote medale mistrzostw Ukrainy juniorów 1997, 1998, srebrny medal mistrzostw Ukrainy kadetów 1997), RK Pienza (Rosja 2000-2002), AZS AWFis Gdańsk (2002-2004), Poznania Poznań (2004-2009, brązowe medale mistrzostw Polski seniorów 2005, 2006), Lechia Gdańsk (2009-2010). Najskuteczniejszy zawodnik rozgrywek ligowych (2004, 2006, 2009). Pierwszy trener Wiktor Bukhalo. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 9 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 80 punktów. Reprezentant Ukrainy juniorów (1997-1999, uczestnik mistrzostw świata 1998, 1999). II trener Poznania Poznań (2008-2009), trener juniorów i kadetów Poznania (2006-2009, złoty medal mistrzostw Polski juniorów 2008, srebrny medal mistrzostw Polski kadetów 2006). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Suplement 2 (2007-2009), Lublin 2010, s. 11. Fot: http://pzrugby.pl/news/aktualnosc/Buk_halo_zastapiLipkowskiegowLechii,3854#prettyPhoto

Bukowiec Marian (12.08.1943, Krosna pow. Limanowa) lekkoatleta, biegi długie. Absolwent WSWF Kraków (1965) i WSP Kraków (1973). Zawodnik AZS Kraków (od 1962 r.) w biegach długodystansowych (3000 m z przeszkodami, 5000 m). Uczestnik Uniwersjady w Budapeszcie (1965), w biegu na 5000 m zakwalifikował się do półfinału, po czym odpadł z dalszej rywalizacji. Kierownik Wyszkożenia w Klubie AZS AWF Kraków (1976-77), członek ZŚ AZS (1979-82), członek Zarządu Klubu AZS AWF (1980-85, 1991-99). Nauczyciel wychowania fizycznego AGH (od 1965 r.), jednocześnie trener sekcji lekkoatletycznej AZS Kraków. Od 1974 r. w AWF Kraków, po uzyskaniu tytułu doktora habilitowanego pełnił szereg odpowiedzialnych funkcji we władzach AWF (dziekana, prorektora ds. studenckich, rektora uczelni). Rektor AWF Kraków (1.09.1999 – 31.08.2004). Członek Honorowy AZS Kraków (1999). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Anna Pawlak, Kto jest kim '88. AWF Kraków. Nauka, kształcenie, sport, Kraków 1988, s. 134; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 321.

Bukowski Mirosław. Student Wydziału Prawa Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Zawodnik sekcji gier sportowych AZS Wilno. W czasie okupacji hitlerowskiej żołnierz AK. Poległ w walce pod Murowaną Oszmianką na Wileńszczyźnie w 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 37.

Bulanda Edmund Prof. dr - kurator AZS Lwów. Otaczał AZS troskliwą opieką. Dzięki jego staraniom i inicjatywie powstała i zaczęła się wspaniale rozwijać sekcja kajakowa (1932 r.). Opiekun i przyjaciel młodzieży. Zmarł w 1957 r. we Wrocławiu. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 337.

Bulsiewicz Tadeusz Jerzy, ur. 2 II 1907 r. w Rzeszowie. Pracował w Polskim Radio w Wilnie i w Warszawie. Działacz AZS Wilno w latach trzydziestych. Inicjator i organizator pracy kulturalno-oświatowej w AZS. W czasie wojny w stopniu podporucznika walczył w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie. Poległ 7 II 1945 r. na terenie Wielkiej Brytanii. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 38. Fot. <http://www.derekcrowe.com/poland/wargraves/photo.aspx?id=840>

Bułkowska Danuta. Lekka atletyka. Urodziła się 31 stycznia 1959 r. w Olszance. W wieku 18 lat ustanowiła rekord Polski senierek (186 cm). W 1984 roku w Woerstadt skoczyła 197 cm i tego wyniku po dziś dzień żadna Polka nie poprawiła. Reprezentowała MKS Orlik Brzeg (1975-1975). Victorię Racibórz (1977-1978) i AZS Wrocław (1979-1990 19-krotna mistrzyni kraju (1977. 1982-1989). 5-krotna w hali (1983-1987). Brązowa medalistka HMS w Paryżu (1985 - 190 cm) oraz HME w Goteborgu (1984 - 195 cm) i Pireusie (1985 - 190 cm.). „Pochodzę z wioski Olszanka, a pan Mańka wyszukał mnie w Opolu podczas zawodów „Szukamy nadziei olimpijskich”. I to on odciągnął mnie od koszykówki, bo zauważył to coś w nodze. Ja zresztą bawiłam się w różne dyscypliny i miałam to szczęście, że trafiłam na wspaniałych nauczycieli wychowania fizycznego. Dziś te zajęcia bywają, niestety, okrojone”. Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 12-15; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 15.

Burbelka, Józef, (1912-1992). Urodził się 28 lutego 1912 r. w Jaśle. W 1933 r. ukończył szkołę średnią. W latach 1933-1934 odbył służbę wojskową, a następnie studiował (1934/1935-1936/1937) w Studium WF UJ w Krakowie. W latach 1937-1939 pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego w Jaśle i Sosnowcu Uczestniczył jako żołnierz

w kampanii wrześniowej i wraz z oddziałem WP przeszedł na Węgry, gdzie został internowany. Przeniesiony do obozu cywilnego, współorganizował tajne nauczanie. W 1944 r. został aresztowany przez gestapo i wywieziony do obozu koncentracyjnego do Mauthausen, gdzie przebywał do 1945 r. Po wyzwoleniu był współorganizatorem Polskiego Gimnazjum w Regensburgu, w którym pracował do 1946 r., a w 1941 r. powrócił do Polski i rozpoczął pracę w Wojewódzkim Urzędzie Wychowania Fizycznego i Przystosowanie Wojskowego w Lublinie jako kierownik Sekcji Wychowania Fizycznego. Następnie został dyrektorem Wojewódzkiego Urzędu Kultury Fizycznej w tym mieście. W 1950 r. został służbowo przeniesiony na stanowisko sekretarza Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej w Poznaniu. Z utworzeniem WSWF objął funkcję dziekana i pełnił ją do 1961 r., a następnie funkcję kierownika Zaocznego Studium dla Pracujących. Przez wiele lat pełnił także funkcję kierownika Zakładu Historii i Organizacji Kultury Fizycznej. Gaj, J. (red.), Dzieje Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, Poznań 1996, s. 118. Fot. <http://www.tkkf-awf.poznan.pl/historia.html>

Burczyński, Michał (ur. 1981 r. w Olsztynie) – żeglarz lodowy, mistrz świata i Europy w bojerach, wielokrotny medalista mistrzostw Polski. Najmłodszy w historii medalista mistrzostw świata w tej dyscyplinie. Reprezentant AZS UWM Olsztyn, absolwent Uniwersytetu Gdańskiego (ekonomia). Kontynuuje tradycje rodzinne. Jego ojciec Piotr jest uznawany za jednego z najlepszych bojerowców wszech czasów. Nabojerach latają także jego starsi bracia: Łukasz i Paweł. Pierwszy raz żeglował na lodzie w wieku 13 lat. Pierwszy medal (brązowy) zdobył, mając zaledwie 18 lat, w 1999 roku. Wcześniej dwukrotnie był mistrzem świata juniorów. Jest wielokrotnym medalistą mistrzostw świata, Europy, międzynarodowych mistrzostw Polski. W mistrzostwach świata seniorów zdobywał: złoty medal (2006, 2010), srebrny medal (2011, 2014), brązowy medal (1999, 2002). http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Michał_Burczyński; Fot. www.lo3.olsztyn.pl

Burczyński, Piotr, (ur. 21 czerwca 1942 r. w Karniszewicach) – żeglarz lodowy, wielokrotny medalista mistrzostw świata i mistrzostw Europy oraz dziesięciokrotny mistrz Polski w klasie DN. Jeden z najwybitniejszych bojerowców świata w historii tej dyscypliny. Cała kariera sportowa Burczyńskiego związana jest z klubem AZS UWM Olsztyn. Wraz ze Stanisławem Macurem Burczyński wprowadził polskich żeglarzy lodowych do światowej czołówki, a ich świetną passę podtrzymują do dziś Karol Jabłoński, Łukasz i Tomasz Zakrzewscy oraz Michał Burczyński (syn Piotra). Burczyński był znany z niezwyklej dbałości w przygotowaniu sprzętu, zawsze odznaczał się wyjątkową intuicją przy doborze odpowiednich ślizgów masztów i żagli, dostosowując je do panujących warunków. Startował bardzo długo, nawet po pięćdziesiątce, do dziś służy radą synom, którzy również zajmują się sportem. Syn Michał jest medalistą mistrzostw świata i mistrzostw Europy. Burczyński był zwycięzcą plebiscytu na najlepszego sportowca Warmii i Mazur w 1988 r. Został laureatem plebiscytu „Przeglądu Sportowego” na najlepszych sportowców Polski w 1979 r. W 2010 r. został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Osiągnięcia sportowe: sześciokrotny medalista mistrzostw świata (złoty medal – 1979, srebrne medale: 1983, 1988 i 1995, brązowe medale: 1981 i 1988); ośmiokrotny medalista mistrzostw Europy (złote medale: 1977, 1988, 1989, srebrne: 1982, 1983 i 1987) i brązowe: 1984 i 1985); dziesięciokrotny mistrz Polski. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Piotr_Burczyński; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 141.

Burdziński Zygmunt - piłkarz ręczny. W latach pięćdziesiątych wielokrotny reprezentant Polski. Od 1954 r. pracownik SWF Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Trener uniwersyteckiego zespołu piłki ręcznej, który wielokrotnie zdobywał mistrzostwo Polski Uniwersytetów. Członek Hono-

rowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13.

Burek Leszek - ur. 1 stycznia 1937 r. w Bogucicach k. Pińczowa, woj. Świętokrzyskie. Siatkarz SKS Liceum Pedagogicznego w Kielcach, AZS Uniwersytet Warszawski, Huraganu Wołomin /II liga/ i Lechii Kielce /II liga / w latach 1954-1972. Sędzia siatkówki w latach 1960 - 1996, od 1980 r. sędzia klasy międzynarodowej. W 36 - letniej karierze sędziowskiej prowadził ponad 1700 spotkań wszystkich szczebli w rozgrywkach krajowych, w tym I i II ligi oraz 114 spotkań międzynarodowych i międzypaństwowych. Wiceprezes d. s. sędziowskich Kieleckiego Okręgowego Związku Piłki Siatkowej /1964-1973/, prezes Kieleckiego OZPS /1984 - 1996/, prezes Okręgowego Związku Piłki Siatkowej i Koszykówki w Kielcach /1991-1995 /. Absolwent Wydziału Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego /1958/. Dziennikarz „Głosu Pracy” /1964-1968/, „Dziennika Ludowego” /1968 - 1990/, „Gazety Kieleckiej” /1990 - 1993/. Współpracownik czasopisma „Na przełaj” oraz działów sportowych kieleckich gazet „Słowa Ludu”, „Echa Dnia”, „Kieleckich Aktualności Tygodnia” i „Kalejdoskopu Tygodnia”. Sędzia Honorowy Polskiego Związku Piłki Siatkowej /tytuł otrzymał w 1992 r./, wyróżniony m. in. złotą odznaką PZPS, odznaką „Za zasługi dla Kielecczyzny” i „Za zasługi dla woj. tarnobrzeskiego”. Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej /1983/. Członek Klubu Dziennikarzy Sportowych przy Stowarzyszeniu Dziennikarzy Polskiej Rzeczypospolitej. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 32.

Busz Jacek (5 X 1922 Łódź - 21 II 1982 Warszawa), siatkarz, trener i teoretyk siatkówki. Zaw. AZS Wrocław, AZS Warszawa, repr. Polski (1950-51). Trener w klubach sport. Legia (1952-53, 1961-62), Spójnia (1954-58, 1966-68), Skra (1968-69); 1956-58 trener męskiej repr. nar. (4 m. na III MŚ w Paryżu); przew. Rady Trenerów przy PZPS; 1965-69 przew. Komisji Metodycznej przy Wydziale Szkolenia PZPS. Autor artykułów fachowych w Biuletynie Informacyjnym PZPS; autor książek: *Gramy w siatkówkę* (1975), *Szkolimy uniwersalnych siatkarzy* (1980), *Mocne przebiecia* (1982). Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 20.

Buszan, Małgorzata. Urodzona 22 czerwca 1955 r. w Olsztynie. Magister wychowania fizycznego po Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Gdańsku (1978). Piłkarka ręczna i trenerka tej dyscypliny sportu. Po szkole podstawowej zdecydowała się na naukę w III Liceum Ogólnokształcącym w Olsztynie. Równocześnie rozpoczęłam treningi z drużyną piłki ręcznej Kolejowego Klubu Sportowego „Warmia” w Olsztynie, występującej wówczas w lidze międzywojewódzkiej. Karierę sportową kontynuowała w sekcji AZS Gdańsk, bowiem podjęła studia na Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Gdańsku, gdzie ukończyła kierunek nauczycielski i zdobyłam uprawnienia trenera II klasy piłki ręcznej (1974 - 1978). Specjalizuje się w aerobiku, ale chętnie prowadzi zajęcia jogi, łyżwiarstwa czy z wykorzystaniem rowerów. W Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie pracuje od 1995 r. M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 437-8.

Buszan, Waldemar. Urodzony 9 października 1949 r. w Boćwinie na Mazurach. Pierwszy dyplom w sporcie uzyskał za udział w walce zapaśniczej w kategorii piórkowej. Potem była już tylko lekka atletyka i biegi na długich dystansach. Studiował i ukończył Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego w Gdańsku - Oliwie (1972-

1976). Potem w Olsztynie był zastępcą kierownika Studium ds. sportu, a także dyrektorem AZS ART (1994 - 1999). Prowadził sekcję piłki nożnej oraz futsalu i z zawodnikami tych drużyn zdobywał medale na Akademickich Mistrzostwach Polski. Był trenerem i opiekunem drużyny futsalu UWM, uczestniczącej w rozgrywkach akademickiej pierwszej ligi, a także trenerem futsalowej reprezentacji kraju podczas rozgrywanych na Węgrzech Akademickich Mistrzostwach Świata (2002). Przygodę ze sportem rozpoczął w 1965 r. w sekcji zapaśniczej, którą zakończył brązowym medalem w mistrzostwach województwa w kategorii piórkowej. W 1966 r. rozpoczął treningi w sekcji kętrzyńskiej sekcji lekkiej atletyki klubu Zjednoczeni Olsztyn. Karierę biegacza na długich dystansach kontynuował w AZS-ie WSWF w Gdańsku (1972-1975). Po zakończeniu wyczynowego uprawiania sportu rozpoczął działalność społeczną, a następnie etatową w organizacjach i stowarzyszeniach sportowych. Najpierw jako wiceprezes AZS WSWF w Gdańsku-Oliwie (1974-1976), a następnie przewodniczący Warmińsko-Mazurskiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe (od 1976). Był członkiem Prezydium Krajowego Zrzeszenia LZS (2000-2008) oraz Zarządu Głównego AZS (1988-2001), a także inicjatorem powołania Organizacji Środowiskowej AZS w Olsztynie (2001). Był dyrektorem Departamentu Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (od 2003). Przewodniczył Wojewódzkiemu Zrzeszeniu Ludowe Zespoły Sportowe V w Olsztynie, był dyrektorem AZS UWM oraz zastępcą kierownika Studium, w którym pracuje od 1991 r. M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 438 nn.

Butrym, Mirosława (z domu Lisowska). Absolwentka XXI Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Prusa w Łodzi z roku 1959. W liceum uważana była za wybitną sportsmenkę, zdobywała indywidualnie i zespołowo wiele nagród i tytułów w turniejach ping-pongowych. Po ukończeniu liceum studiowała włókiennictwo w PŁ. W czasie studiów była zawodniczką łódzkiego AZS i członkiem kadry narodowej tenisa stołowego. Reprezentowała Polskę na mistrzostwach świata i Europy w tenisie stołowym (Malmo, Lubljana, Londyn, Lyon i Sztokholm). Zdobyła tytuł mistrzyni świata w turnieju pocieszenia mistrzostw świata oraz mistrza Polski (1971). Swoje życie zawodowe związała z zakładem KONSTILANA w Konstancynie Łódzkim. Śpiewa w chórze ECHO w Konstancynie. Jej syn Paweł ukończył Akademię Rolniczą w Poznaniu. www.lo21.szkoły.lodz.pl/index.php?page=wybitni; Fot:<https://nowytomysl.nowinylokalne.pl/mistrzynie-polski-odwiedzila-opalenice/>

Caban, Zdzisław, (ur. 25.11.1930, zmarł w dniu 19 sierpnia 2000 roku), zasłużony nauczyciel akademicki, prof. dr hab., były zawodnik i działacz sportowy roku w Mysłowicach. W roku 1947 rozpoczął zawodową służbę wojskową, jako podchorąży w Oficerskiej Szkole Broni Pancernej i Wojsk Samochodowych. W końcu lat 50. zostaje wykładowcą w Studium Wojskowym Politechniki Łódzkiej, a następnie jest przeniesiony do Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi na stanowisko szefa służby Samochodowej. Pracuje w WAM i kończy jednocześnie studia na Wydziale Pedagogiczno-Psychologicznym WAP. Po ich ukończeniu, w roku 1974 rozpoczyna pracę jako nauczyciel akademicki w Instytucie Higieny Psychiczej WAM, gdzie awansuje od starszego asystenta do adiunkta. Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego obejmuje stanowisko profesora i kierownika Zakładu Psychologii Pracy i Służby Wojskowej. Zdzisław Caban z powodzeniem łączy służbę wojskową z obowiązkami nauczyciela akademickiego, zawodnika oraz aktywnego działacza Akademickiego Związku Sportowego. Ostatni raz spotkaliśmy się na bieżni, jako zawodnicy w symbolicznym biegu, który się odbył w 1971 roku z okazji uroczystego otwarcia krytej bieżni ze sztuczną nawierzchnią na obiektach AZS w Łodzi. W biegu tym wystartowali również, oprócz nas, byli olimpijczycy Eulalia Sz wajkowska - Caban, Irena Szewińska, Andrzej Badeński. W latach 60. i 70. Zdzisław Caban pełnił szereg odpowiedzialnych funkcji we władzach Środowiskowych łódzkiego AZS. Był kolejno wybierany na wiceprezesa, a następnie prezesa Zarządu Środowiskowego AZS w Łodzi oraz członka Zarządu Głównego AZS. Całe swoje życie związany był z lekkoatletyką. Przez wiele lat zajmował się działalnością szkoleniową prowadząc zajęcia w sekcji lekkoatletyki WAM oraz sędziując zawody lekkoatletyczne. Za swoją wieloletnią pracę i działalność odznaczony był m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej i Odznaką Zasłużony dla m. Łodzi. Marzeniem Zdzisława było uaktywnienie koła seniorów AZS w Łodzi. Na podstawie, A. Pyć, Zdzisław Caban - pożegnanie, Zeszyty Historyczne AZS nr 1/2005 (60 lat AZS Łódź), s. 89-90.

Calka Krzysztof (1.10.1946, Poręba Spytkowska), narciarz alpejczyk, menadżer sportowy, honorowy członek AZS. W okresie studiów zawodnik sekcji narciarskiej AZS PK (1969-1973). Od początku kariery zawodowej związany z AZS Zakopane. Dzięki jego inicjatywom stworzono znakomicie funkcjonujący klub AZS, zarówno w środowisku zakopiańskim, jak i dzięki współpracy z krakowską AWF, w środowisku akademickim. Od 1993 r. pełnił funkcję prezesa (1993-1995, 2007-2009), wiceprezesa AZS Zakopane. Współtwórca wysokiej pozycji AZS Zakopane w rywalizacji w sporcie dzieci i młodzieży, jak również w rywalizacji ogólnopolskiej i światowej. Współorganizator zawodów w ramach AMP w narciarstwie alpejskim i snowboardzie. Kieruje przygotowaniem i organizacją Memoriału im. Kornela Makuszyńskiego „Koziołek – Matołek”, największej w Polsce imprezy narciarskiej dla dzieci, organizowanej w narciarstwie alpejskim, biegowym i skokach. Uczestniczył w przygotowaniach sportowych i organizacyjnych do udziału polskiej reprezentacji w zimowych uniwersjadach, współorganizator Zimowych Uniwersjad w Zakopanem w 1993 i 2001 roku. Studiował na Wydziale Mechanicznym PK – kierunek samochody i ciągniki w latach 1969-1973. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot. Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

Calka Krzysztof i Bartłomiej, „Buty narciarskie założył w wieku 28 lat, za namową Zbigniewa Kuci, będąc studentem „Polibudy”, a narciarskiego abecadła uczył się podczas obozów dla studentów organizowanych przez Studium WFis. Wtedy narty pochłonęły go bez reszty... Mówiąc o swojej przygodzie z nartami, z Zakopanem często dziękuje „magistrowi” tak w gronie przyjaciół, mówi

się o obecnym Dyrektorzem Centrum Sportu PK Zbigniewie Kuci. „Osoba magistra jest doskonale znana od Bukowiny po Zakopane, jego osoba potrafi wszędzie otworzyć drzwi i spotka się z życzliwą reakcją”. Wspólnie z ówczesnym z-cą kierownika Studium WFPK ds. sportu Zbigniewem Kucią oraz pracownikami Studium, jako członek uczelnianego AZS, uczestniczył przy organizacji Narciarskich Mistrzostw Politechniki. W 1981 zrezygnował z pracy na Politechnice zamieszkał wraz z rodziną w Białym Dunajcu. Były Prezes Klubu AZS Politechniki Krakowskiej dr Piotr Jeż namawiał Całkę do zaangażowania się w zakopiański AZS. Na początku był niechętny, powiedział nie, ale dzisiaj, jak sam mówi: „Jestem AZS-iakiem z krwi i kości. Dzisiaj zakopiański AZS jest najlepszy w Polsce w konkurencjach zimowych”. W latach 1993-1995 był Prezesem zakopiańskiego AZS, a do dzisiaj jest członkiem zarządu Klubu. Krzysztof marzył, aby jego syn Bartek sięgał po najwyższe laury na slalomowych stokach. Gdy miał 3 lata, postawił go na nartach na dywanie, w pokoju, a później na śniegu. Ponieważ Bartek urodził się w Krakowie to jego przygoda z prawdziwym sportem narciarskim zaczęła się dopiero po przeprowadzeniu do Zakopanego. Gdy miał 11 lat znalazł się w grupie szkoleniowej w SMS. Jego trenerem był najpierw Krzysztof Malzacher, a następnie był świetny zawodnik trener Jacek Nikliński. Trenerem, z którym najdłużej współpracował był Mariusz Staszek trener kadry narodowej polskich zjazdowców. Już jako junior na MP seniorów, zajął 4 miejsce w gigancie i wszedł do czołówki polskich narciarzy. Niestety, poważna kontuzja kolana wyeliminowała go prawie na 2 lata z pełnego startu zawodniczego. Ale mówi się, że „nie ma tego złego, żeby w końcu na dobre nie wyszło”. Sezon 1992/93 to powrót do ścisłej czołówki alpejczyków. Zdobył tytuł Mistrza Polski w gigancie, zwycięstwo w Memoriale Bronisława Czecha i dobre tzw. FIS-punkty. Jeszcze drugi tytuł MP w kombinacji alpejskiej i dwa tytuły wicemistrza w slalomie gigancie i supergigancie. Wydawałoby się, że wszystko się świetnie układa. W międzyczasie trudne studia na Politechnice Krakowskiej Wydział Architektury i w dalszym ciągu starty w zawodach. Niestety, jednak jego poważna kontuzja ciągle daje znać o sobie. Następną operacją kolana i powoli zrozumiał, że muszę pożegnać się z narciarstwem. Praktycznie zakończył swoją karierę w roku 1997. „Za swoje przepiękne przeżycia - mówi Bartek-i wyniki sportowe chcę podziękować moim rodzicom, którzy zrobili wszystko, ażebym te wyniki osiągnął i spędził kilkanaście przepięknych i lat na białym, puszystym śniegu”. D. Pyko (oprac.), 50 Mistrzostwa Politechniki Krakowskiej w Narciarstwie Alpejskim. Centrum Sportu i Rekreacji 1953-2003, Kraków 2003, s. 36-9. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Całka, Włodzimierz, ur. 06.03. 1944 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1964-1965, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1965), Orła Warszawa (1966-1971, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1966, 1967, 1968, 1969), IFK. Vaenersborg (Szwecja 1971, złoty medal mistrzostw Szwecji seniorów 1971), Skry Warszawa (1971-1981, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1976, 1978, 1981, brązowe: 1972, 1975, 1979, 1980, zdobywca Pucharu Polski 1976). Pierwszy trener Marian Bondarowicz. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 19 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 12 punktów, występował na pozycji środkowego i skrzydłowego ataku. Zwycięzca Wieloboju Rugbisty w kategorii seniorów (1971). Trener II klasy (1971), trener I klasy (01.10.1975). II trener reprezentacji Polski seniorów, asystent Ryszarda Wiejskiego (1977-1981, 1985-1989). Trener reprezentacji Polski juniorów (01.09.1985- 01.06.1989), reprezentacji młodzieżowej (1979-1980), seniorów Skry Warszawa (1977-1981, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1978, 1981, brązowe: 1979, 1980). Mistrz Sportu (1970). Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby (20.05.1995 29.09.1999). Przewodniczący KGiD (15.01.1995-29.09.1999). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR

(19.06.1979). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbiński, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 20. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/2/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Cegielska - Pawłowska Barbara: ur. w 1910 r. W AZS Warszawa od 1928 r. Najlepsza siatkarka w latach 1928-1932, wielokrotna reprezentantka Polski w koszykówce i hazenie z pierwszych lat rozkwitu gier sportowych w Polsce - do 1938 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 337.

Cejzik - Zimnochowa, Genowefa Urodziła się 24 kwietnia 1906 roku w Łasko koło Łodzi. Tam ukończyła szkołę podstawową i gimnazjum, a w roku 1927 - Seminarium Nauczycielskie w Łodzi. W 1929 roku wyjechała do Kopenhagi, gdzie w Szkole Bertrama oczyszczała na kurs gimnastyki kobiecej. W latach 1929-1931 studiowała w CIWF w Warszawie. W tym czasie wyszła za mąż za Antoniego Cejzika - znanego lekkoatletę - uczestnika olimpiad w 1924 i 1928 roku, trenera klasy państwowej (zginął później w Katyniu). Genowefa Cejzik-Zimnochowa w latach 1931-1939 pracowała, jako trener objazdowy PZLA. W tym okresie uczestniczyła też w kursie organizowanym przez Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego w Budapeszcie, odzyskując stopień trenera lekkoatletyki (1934). W okresie okupacji pracowała w Warszawie, jako opiekun społeczny. Po roku 1945 znalazła zatrudnienie jako instruktor sportowy RKS „Skra” w Warszawie. W 1947 roku przeniosła się do Wrocławia, podejmując prace w Stadium Wychowania Fizycznego. Wyszła ponownie za mąż za inż. Juliana Zimnocha. WSWF pracowała początkowo w ramach godzin zleconych, ale już w latach 1948-1951 - na pełnym etacie wykładowcy. W okresie tym uzyskała tytuł trenera I klasy lekkoatletyki. W 1951 roku obroniła pracę magisterską. Równoległe z pracą dydaktyczną w uczelni podjęła obowiązki trenera lekkoatletyki w KS AZS Wrocław. Prowadzone przez Panią Genię (tak ją powszechnie nazywali kochający ją zawodnicy, studenci i sympatycy) zajęcia i treningi przyniosły w krótkim okresie efekty: IV miejsce sekcji LA AZS Wrocław na Drużynowych Mistrzostwach Polski w Poznaniu w 1949 roku. Z bliżej nieznanых przyczyn natury politycznej zwolniono ją z WSWF w roku 1951. Pracowała jako trener w OWKS Wrocław i KS „Unia” Wrocław, a od 1954 roku w KS „Odra” Wrocław. W latach 1956-1960 podjęła pracę jako nauczyciel wf na Politechnice Wrocławskiej. Po roku 1960 przeniosła się do Mrokowa koło Warszawy i zajęła się tam gospodarstwem ogrodniczym nie zrywając kontaktów z PZLA i PKOl. Od wczesnej młodości związana była ze sportem. Jako juniorka startowała w barwach Seminarium Nauczycielskiego, kilkakrotnie zdobywając mistrzostwo Łodzi. W latach 1926-1939 wchodziła w skład reprezentacji Polski. W 1928 roku na Igrzyskach Olimpijskich w Amsterdamie zajęła VIII miejsce w rzucie dyskiem. W 1930 r. uczestniczyła w Mistrzostwach Europy w Pradze (w rzucie oszczepem), a w 1934 roku w Londynie, gdzie w rzucie dyskiem i pchnięci kolą zajęła V miejsce. W 1934 roku pobiła rekord świata w rzadko uprawianej dyscyplinie - rzucie dyskiem oburącz wynikiem 67,82 m. Jako studentka CIWF uczestniczyła także w Akademickich Mistrzostwach Świata w Wiedniu, na których w rzucie dyskiem zdobyła srebrny medal. Była znakomitym trenerem i wspaniałym wychowawcą. Jej zasługą jest zorganizowanie Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki we Wrocławiu i wysoki poziom szkolenia. Będąc trenerem klasy państwowej troszczyła się o wysoki poziom szkolenia kadry trenerskiej oraz sędziów tej dyscypliny. Do „Mamy Geni” garnęli się nie tylko zawodnicy i studenci. Jej życzliwość i uśmiech dla wszystkich, szacunek dla młodzieży, pomocna dłoń i opieka dla najbardziej potrzebujących były dla wielu ludzi wzorcem do naśladowania. Na treningi przyjeżdżała z kompotem w słoikach i z kanapkami, aby nakarmić głodnych. Była pełna życia. Studenci WSWF pamiętają, jak szosowała na nartach w Zieleńcu czy Karpaczu z plecakiem, z którego wystawała... główka jej córki. Była człowiekiem wielkiego serca, wspaniałym pedagogiem i znakomitym

fachowcem o wielkim uroku osobistym. Za swoją, sportową, zawodową i społeczną działalność nagradzana była wieloma wysokimi odznaczeniami resortowymi i państwowymi, min. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Zmarła w wieku 87 lat 16 lipca 1993 roku w Piasecznie. Pochowano ją na cmentarzu parafialnym w Mrokowie koło Warszawy. Została w sercach licznych rzesz sportowców, wychowanków i grona przyjaciół. Bąkowski Jan, Genowefa Cejzik-Zimnochowa (1906-1993). Kochana „Mam Genia”, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 271-272; Z. Schwarzer, Dolnośląscy Olimpijczycy 1948-1998, Wrocław 2000, s. 13-14; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 110; <https://www.mhk.katowice.pl/index.php/edukacja/encyklopedia/leksykon-ludzi/387-c-ludzi>

Cejzik Antoni. Urodzony w 1900 roku w Moskwie. W Polsce zamieszkał od 1924 roku. Przez 10 prawie lat (1930-1939) był trenerem państwowym naszych lekkoatletów: skoczków i miotaczy. Położył nieocenione zasługi w szkoleniu w bardzo trudnych ówczesnych warunkach zawodników „kadry” i rokujących nadzieje młodych lekkoatletów. Co roku 8-10 miesięcy spędzał w terenie, szkoląc młodzież i wyszukując młode talenty. Przez 7 lat (1924-1930), zanim poświęcił się pracy trenera, był najwszechstronniejszym polskim lekkoatletą, mistrzem Polski w dziesięcioboju i w wielu innych konkurencjach. W roku, w którym przybył do Polski, zdobył mistrzowskie tytuły w pięciu konkurencjach: 110 m pł. 18,2 sek., skok wzwyż 1,71 m, trójskok 12,68 m, kula 11,61 m, młot 30,27 m. Na Igrzyskach w Paryżu w 1924 roku spisał się najlepiej z polskich lekkoatletów, zajmując XI miejsce w dziesięcioboju. W latach 1925-1929 wielokrotnie zdobywał tytuły mistrza Polski w różnych konkurencjach. Po raz ostatni wziął udział w mistrzostwach Polski w 1939 roku, zajmując pierwsze miejsce w rzucie dyskiem i rzucie młotem. Antoni Cejzik rozpoczął karierę sportową jeszcze w carskiej Rosji. Mistrzem Moskwy w skoku wzwyż został w 15 roku życia (1,39 m). W 1918 roku zasilił szeregi radzieckich lekkoatletów. Wtedy to zdobył 3 tytuły mistrza Moskwy, ustanawiając rekord kraju w skoku wzwyż - 1,76 m. W latach 1919-1922 był instruktorem lekkiej atletyki w Kraju Rad, m. in. w Wojskowej Szkole im. Lenina. Antoni Cejzik brał udział w kampanii wrześniowej 1939 roku i zginął śmiercią żołnierza pod Milanówkiem koło Warszawy. Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 105. Fot. <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/195075/>

Celiński, Waldemar, ur. 15.04.1945 r. w Celinach. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Orła Warszawa (1972-1973), AZS AWF Warszawa (1973-1984, 1988, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1973, 1977, 1979, 1980, 1981, 1982, 1984, srebrne: 1974, 1975, 1983, brązowe: 1976, 1978, zdobywca Pucharu Polski 1981, 1984). Pierwszy trener Zbigniew Janus. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 39 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji młynarza. Trener AZS AWF Warszawa (1989). Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby (04.04.1981-04.02.1982). Prezes Warszawskiego OZR (1981-1985). Mistrz Sportu (1979). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (21.06. 1981). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 20.

Cena, Mieczysław Romuald, (ur. 3 kwietnia 1908 r. w Jarosławiu, zm. 9 lutego 1990 we Wrocławiu, polski uczonec, działacz społeczny i sportowy, profesor weterynarii, twórca polskiej tzw. zoohigieny. Pochodził z rodziny o długich tradycjach obywatelskich i patriotycznych. Jego krewnym był Robert Cena z Morawska, poseł (1897–1900) z otoczenia księdza S. Stojałowskiego do Rady Państwa w Wiedniu. Po uzyskaniu (1926) matury klasycznej w gimnazjum w Jarosławiu Mieczysław rozpoczął studia w Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie. Startował, jako zawodnik

AZS Lwów, w 1929 roku zdobył Mistrzostwo Polski w rzucie oszczepem oburącz a rok wcześniej zajął trzecie miejsce w pięcioboju lekkoatletycznym. W 1930 razem z braćmi był założycielem Sekcji Jarosławskiej AZS. W 1932 uzyskał dyplom lekarza weterynarii. Następnie odbył służbę wojskową we Włodzimierzu Wołyńskim. W końcu 1934 uzyskał doktorat nauk weterynaryjnych lwowskiej Akademii za pracę wykonaną pod kierunkiem prof. Alfreda Trawińskiego. Po zakończeniu działań wojennych zamieszkał w Krakowie i przez rok pracował w Katedrze Fizjologii i Żywienia Zwierząt Wydziału Rolniczego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Równocześnie uzyskał absolutorium z zakresu rolnictwa. W listopadzie 1946 przeniósł się do Wrocławia, gdzie został adiunktem w Katedrze Hodowli Ogólnej na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej ówczesnego Uniwersytetu i Politechniki. W tym samym roku został kuratorem Akademickiego Związku Sportowego we Wrocławiu. W 1948 uzyskał stypendium rządu szwajcarskiego na pracę naukową w Obserwatorium Fizyczno Meteorologicznym w Davos, gdzie wykonał część doświadczalną pracy habilitacyjnej o wpływie promieniowania słonecznego na zwierzęta gospodarskie. Habilitację wraz ze stopniem docenta uzyskał w 1949. W 1951 objął Katedrę Zoohigieny w nowo utworzonej Wyższej Szkole Rolniczej we Wrocławiu. Był autorem wielu prac naukowych z zakresu zoohigieny, bioklimatologii i etologii stosowanej. Pozostawił pamiętniki (*Ku doskonałości*. Kraków: Alleluja, 2013, s. 172.). Został odznaczony m.in. Złotą Oznaką AZS. *Profesor Mieczysław Cena (1908-1990) - Droga życia (nota biograficzna redakcji)* [w:] Mieczysław Cena, *Ku doskonałości*, 2013, s. 9-23. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 337; Tomasz Turoń, *Akademicki Związek Sportowy w Jarosławiu 1930 -1939*, *Rocznik Jarosławski* 2000,2, s. 115-119. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Mieczysław_Cena

Cepiak Marceli. Piłkarz AZS Warszawa. Poległ w kampanii wrześniowej 1939 r. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 38.

Cewe, Andrzej. Urodzony w 1936 r. we Lwowie. Od roku 1945 mieszkał w Słupsku, gdzie ukończył LO. W 1954 wstępuje na Wydział Elektryczny Politechniki Gdańskiej, który ukończył w 1960 roku. Siatkarz AZS PG. Od 1964 do 1968 r. był asystentem w Katedrze Wysokich Napięć i Przyrządów Rozdzielczych PG. W latach. 1968-2001 pracuje w Instytucie Elektrotechniki. Oddział w Gdańsku, jako adiunkt, pełniąc funkcję kierownika pracowni, a z czasem zastępcy dyrektora. Jest współautorem jednej książki i kilkudziesięciu publikacji naukowych. J. Rybicki, *Sport i indeks w życiorysach*, Gdańsk 2008, s. 108.

Chabel Wiktor, wioślarz, olimpijczyk z 2016 r. Urodził się 23 listopada 1985 r. w Sandomierzu. Wioślarstwo zaczął uprawiać jako student Uniwersytetu Jagiellońskiego w 2004. r. w klubie AZS-AWF Kraków. Po przeniesieniu się w 2006 r. na studia do Poznania był początkowo zawodnikiem sekcji wioślarskiej miejscowego klubu AZS-AWF a następnie „Posnani”, jego pierwszym sukcesem międzynarodowym było zdobycie wraz z Michałem Słomą w 2008 r. w dwójce podwójnej tytułu akademickiego mistrza świata. W mistrzostwach Europy w czwórce podwójnej zdobył medal srebrny (2017) i dwa brązowe (2009, 2011). W 2016 r. uczestniczył w igrzyskach olimpijskich w Rio de Janeiro, na których w konkurencji czwórka podwójna zajął czwarte miejsce. jego partnerami w osadzie byli Mateusz Biskup, Dariusz Radosz i Mirosław Ziętarski. W czasie wyczerpującego uprawiania sportu ukończył studia geologiczne na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, po czym w trybie zaocznym zaczął studiować inżynierię naftową w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 222.

Chain Robert, ur. 03.08.1969 w Pruszkowie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Skry Warszawa (1990-1992, i 2000-2002), AZS AWF Warszawa (1993-2000, brązowe medale mistrzostw Polski seniorów: 1994, 1995, 1996, 1997, 1998). Pierwszy trener Zdzisław Szczybelski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 5 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji filara. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 20.

Charewicz, Witold. Ze sportem zetknął się w gimnazjum w Kwidzynie, gdzie grał w szkolnej drużynie koszykówki. Sympatia do tej dyscypliny sportu wzmogła jeszcze bardziej w czasie studiów na Politechnice Wrocławskiej. Do 1963 r. występował wiele razy w reprezentacji uczelni. Uprawianie sportu nie przeszkadzało mu w pełnieniu różnych funkcji we władzach klubu uczelnianego. Początkowo był kierownikiem sekcji koszykówki, później członkiem zarządu, wiceprezesem i prezesem. Od 1965 r. wchodził nadto w skład Zarządu Środowiskowego AZS Wrocław, piastując różne funkcje aż do wiceprezesa włącznie. Jego działalność została wysoko oceniona, czego najlepszym dowodem jest wybór w 1964 do Zarządu Głównego. Od 1966 r. Witold Charewicz jest bez przerwy członkiem prezydium Zarządu Głównego AZS i odpowiada za sprawy sportu uczelnianego. Po ukończeniu studiów pracuje na Politechnice jako asystent. To że klub uczelniany przejawia dużą aktywność i ma na swym koncie duże osiągnięcia jest m. innymi zasługą ofiarnego działacza Witolda Charewicza. Politechnika wrocławska jako pierwsza w kraju wprowadziła rozgrywki lig domów akademickich w różnych dyscyplinach, które z miejsca zyskały popularność wśród studentów. Wzorując się na wrocławskim eksperymencie uczelnie z innych miast także wprowadziły u siebie podobne rozgrywki. Wyżej wymieniony był właśnie jednym z inicjatorów powołania lig. b.a., 25 lat AZS Wrocław. Akademickie Mistrzostwa Polski, jesień 1970, Wrocław 1970, s. 23. Fot. Machnikowski i Charewicz. http://www.kmazs.pl/gallery.php?page=535&p_id=3079

Chęciński Maria Józef: długoletni piłkarz wodny AZS Warszawa. Zasłużony działacz akademickiego sportu pływackiego. Wieloletni wiceprzewodniczący Polskiego Związku Pływackiego. W 1958 r. kierownik sekcji pływackiej AZS Warszawa. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 337.

Chłodzińska-Urbaniak, Janina (76 l.). Ur. 18.06.1936 w Łodzi, koszykarka (środkowa) ŁKS Łódź, AZS AWF Warszawa, Polonii Warszawa i Znicza Pruszków. Jedna z czołowych zawodniczek w Polsce i Europie, 121-krotna reprezentantka kraju, dziesięciokrotna mistrzyni Polski (1955–1964). Absolwentka AWF w Warszawie (1957). Zmarła 19 września w Warszawie. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Chmielewski, Janusz, ur. 18.02.1949 r. Bolesławcu. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1971-1973, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1972 i 1973), Lechii Gdańsk (1973-1985, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1982, 1985, brązowe: 1973, 1977, 1981, zdobywca Pucharu Polski: 1977, 1984, 1985). Pierwszy trener Józef Grochowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 2 oficjalne mecze międzypaństwowe, zdobył 4 punkty, występował na pozycji skrzydłowego ataku. Odznaczony Honorową Złotą Odznaką Polskiego Związku Rugby (12.05.1981). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 21. Fot <http://www.pzrugby.pl/page/2/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>.

Chmura, Wiesława (ur. 1944). Absolwentka AWF Warszawa. Jako wioślarka AZS AWF była kilkakrotnie mistrzynią Polski. Pracownik Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w latach 1974 - 2010 r. Trener wioślarstwa, ergometru a także narciarstwa. Wiceprezes AZS SGGW w latach dziewięćdziesiątych. Działaczka ZS AZS Warszawa. R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa*, s. 190 (maszynopis).

Chodkiewicz, Jan, ur. 20.04.1936 r. w Suwałkach. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1956-1959, 1961-1963, 1971-1973, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1957, 1958, 1962, 1963, 1972, 1973, srebrny 1961, brązowy 1971, zdobywca Pucharu Sportowca 1956, Pucharu PZR 1959), Pioniera Szczecin (1960), Skry Warszawa (1964-1970, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, brązowy 1970). Pierwszy trener Stanisław Gierwatowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 21 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 9 punktów, występował na pozycji skrzydłowego ataku. Instruktor (14.11.1960). Trener II klasy (1971). Trener seniorów Pioniera Szczecin (1960) i OMR Szczecin (1960), juniorów Skry Warszawa (1969-1972, złoty medal mistrzostw Polski juniorów 1970). Współzałożyciel (z Ryszardem Antonim Korczakiem) i pierwszy trener sekcji rugby Huta Warszawa (1968). Członek Wydziału Gier i Dyscypliny Polskiego Związku Rugby (14.10.1973-26.01.1975). Członek Komisji Rewizyjnej PZR (14.10.1973-26.01.1975, 04.04.1981-30.03.1985). Sędzia (1977-1979). Mistrz Sportu (1963), Zasłużony Mistrz Sportu (1973). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1975), Srebrną (1981) i Złotą (1983) Odznaką Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej Złotym Krzyżem Zasługi (1983), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1987), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1989). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004, s. 21.

Choińska Ligia: wieloletni, zasłużony działacz i pracownik Zarządu Głównego AZS, członek Prezydium ZG AZS w latach 1950-1955. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 337.

Chominski Olgiard, ur. 23. VI. 1884 r. w Błogosławieńsk na Żmudzi. Filolog-slawista. Profesor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Członek sekcji wioślarskiej AZS Kraków od 1912 r. W okresie międzywojennym działacz AZS Wilno. Zmarł 17 IX 1943 r. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 38.

Christoff Otto, ur. 21 X 1906 r. w Kołomyi. Instruktor Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, nauczyciel wychowania fizycznego szkół średnich w Krakowie. Członek AZS Kraków. Uprawiał narciarstwo i kajakarstwo. Działacz Polskiego Związku Narciarskiego. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu podporucznika rezerwy. Poległ 14 IX 1939 r. pod Sądową Wisznią. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 38.

Chromy, Bronisław (3 VI 1925, Leńcze k. Lanckorony), żeglarz, absolwent ASP Kraków (1956), w sekcji żeglarskiej AZS Kraków (od 1950), jej przewodniczący (1956-1958), wraz z kolegami z sekcji żeglarskiej wybudował przystań żeglarską AZS na Bagrach. Światowej sławy artysta rzeźbiarz, współzałożyciel Piwnicy pod Baranami, profesor ASP Kraków i jej wieloletni prorektor (1981-1984). Autor *Wspomnień Kamień i marzenie*, Kraków 2005. Wyróżniony Medalem 75-lecia AZS. Cz. Michalski, *AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009*, Kraków 2012, s. 321. Fot. <http://www.bronislawchromy.pl/biografia.html>

Chrószcz Alojzy (11 VI 1926, Katowice – 29 VI 1981, Siemianowice), pedagog, działacz sportowy; piłkarz ręczny. W okresie okupacji działał w ruchu oporu. Po II wojnie światowej ukończył AWF w Warszawie; był członkiem drużyny AZS-AWF Warszawa (piłka nożna i piłka ręczna). Został trenerem tych dwóch dyscyplin. Jako dyrektor pedagogiczny współtworzył Technikum Wychowania Fizycznego w Katowicach. W 1957 został trenerem kadry narodowej piłki ręcznej kobiet, przygotowując zespół do inauguracyjnego występu reprezentacji Polski na MŚ (1957). W l. 1958–1962 pracował jako trener w klubie „Zryw” Chorzów; w 1962 objął funkcję koordynatora Śląskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej Katowice; był też kierownikiem wyszkolenia technicznego GKS Katowice. Etatowy pracownik Wojewódzkiej Federacji Sportu. Pochowany w grobie rodzinnym na cmentarzu należącym do parafii św. Józefa w Załężu. Odznaczenia: Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. „Dziennik Zachodni” 1981, nr 129, 131. <https://www.mhk.katowice.pl/index.php/edukacja/encyklopedia/leksykon-ludzi/387-c-ludzi>

Chrupczałowska-Żytkowiczowa, Stanisława, łuczniczka AZS Warszawa, propagatorka wychowania fizycznego kobiet. Była podporą drużyny AZS Warszawa, która w 1930 roku sprawiła olbrzymią sensację, kiedy podczas Mistrzostw Polski akademicy zdobyli aż 8 złotych medali! Stanisława Chrupczałowska została mistrzynią w strzelaniu na 15 m i 20 m. W tym samym roku zdobyła także wicemistrzostwo drużynowe wraz z Ryszardą Lisowską i F. Wesołowską. AZS Warszawa z roku na rok stał się najsilniejszą drużyną łuczniczą w kraju (na wspomnianych mistrzostwach panowie zdobyli 5 pierwszych miejsc), ale blask sekcji zniknął już w końcu 1930, gdy zawodnicy przeszli gremialnie do Harcerskiego Klubu Łuczniczego. S. Chrupczałowska uprawiała także lekkoatletykę, grała w hazenę i startowała jako koszykarka. Swe doświadczenia zebrała w przeznaczony dla kobiet pracy „Gimnastyka” wydanej w Warszawie w 1935 nakładem Głównej Księgarni Wojskowej. R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 94 (maszynopis).

Chruściak, Teresa - wspaniała bramkarka o „poetyckiej”, wręcz „natchnionej” duszy. Miała w swoich wystąpieniach momenty „weny”. Wówczas broniła najbardziej wyrafinowane strzały oddawane na jej bramkę, doprowadzając przeciwniczki do przysłowiowej „białej gorączki”, a tym samym bardzo często do błędów w ataku, i co najważniejsze, w swojej karierze bramkarki na szczęście miała zdecydowanie więcej momentów gry w „transie”, w czasie którego była zaporą nie do pokonania. „Pobyt w drużynie piłki ręcznej AZS AWF - pisze skromnie Teresa - wspominam jako Wielką Nagrodę. To był czas moich największych sukcesów sportowych, związanych z występami w Pucharach Europejskich, z udziałem w kadrze narodowej i tytułami najlepszej bramkarki. To czas wielu miłych wspomnień, czas zawierania serdecznych przyjaźni, podróży po krajowych i europejskich parkietach. Ale także czas gromadzenia wiedzy w czasie studiów na wrocławskim AWF, czas zdobywania umiejętności w kontaktach z wybitnymi trenerami - moimi opiekunami. Lata spędzone w drużynie w barwach AZS AWF sprawiły, że dziś związałam się z Wrocławiem, gdzie mieszkami pracuję jako nauczyciel wychowania fizycznego, kształcąc młode pokolenie piłkarek ręcznych. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 54

Chrzanowski Mieczysław (3.01.1923, Wolica k. Nowego Sącza – 2.11.1976, Kraków), absolwent Studium WF UJ (1950 – tytuł magistra uzyskał we Wrocławiu), nauczyciel wychowania fizycznego WSE Kraków (1954-55), następnie w Wyższej Szkole Rolniczej Kraków (1955-76), kierownik Studium WF AR (1955-1976). Działacz AZS Kraków, członek Prezydium Zarządu Środowiskowego AZS. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Chrzanowski, Ignacy, (5 II 1866, Stok Lacki k. Siedlec - 19 I 1940, Oranienburg), członek i założyciel sekcji wioślarskiej AZS, historyk literatury. W roku 1884 rozpoczął studia na UW na filologii klasycznej, następnie kontynuował je na uniwersytetach we Wrocławiu, Berlinie i Paryżu. Od 1910 roku objął Katedrę Historii Literatury Polskiej na UJ; był autorem wielu dzieł z zakresu historii literatury polskiej. Wśród jego prac na uwagę zasługują opracowana w latach 1914-1917 monografia

o A. Fredrze, Historia literatury niepodległej Polski (1906), Z epoki romantyzmu (1918), Studia i szkice, rozbiory i krytyki (1939). Odegrał wybitną rolę w odrodzeniu niepodległościowym młodego pokolenia, m.in. przyczynił się do rozwoju wychowania fizycznego. Na początku okupacji niemieckiej (6 XI 1939) został aresztowany w Collegium Novum UJ wraz z grupą naukowców polskich. Po pobycie w więzieniach w Krakowie i Wrocławiu, wysłany został do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen-Oranienburg, gdzie zmarł. Cz. Michalski, Akademycki Związek Sportowy w Krakowie, cz. I. (1909-1945), Kraków 2007, s. 125-126. R. Wryk, Straty osobowe Akademyckiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 38. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Ignacy_Chrzanowski

Chrzyszcz, Włodzimierz (wspomnienie) - spokojny, dokładny. Za jego kadencji nastąpiła lawina awansów zawodowych, podniosły się wyniki sportowe AZS, otrzymaliśmy lokal przy ul. Piotrkowskiej 48. Szkoda, że odszedł na wcześniejszą emeryturę. Zielińska Joanna, Tego mi teraz brakuje (wspomnienie), w: Jaworowicz, Jerzy, 40-lecie współpracy Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UŁ z Klubem Uczelnianym AZS UŁ, Łódź 1992, s. 44-47.

Chrzyszcz-Bartkowiak, Halina (ur. 25 II 1932 r. w Czechowicach-Dziedzicach, zm. w r. 2008) - polska pływaczka, 22-krotna mistrzyni Polski w skokach do wody. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywała wraz z matką w obozach pracy na terenie Niemiec. W latach 1951 -1954 studiowała w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Od 1946 r. do 1950 r. była zawodniczką „Stali” Katowice, następnie

AZS AWF Warszawa (w 1951 przeniosła się do Warszawy, gdzie rozpoczęła studia), a w latach 1956 - 1960, „Legii” Warszawa. Wielokrotna mistrzyni i reprezentantka Polski w skokach do wody z trampoliny i z wieży. Zdobyła również srebrny medal na akademickich mistrzostwach świata w skokach do wody. Karierę zawodniczą zakończyła w 1960 roku. W latach 1954 - 1956 była asystentką w Zakładzie Pływania Akademii Wychowania Fizycznego, następnie pracowała jako trenerka skoków do wody w „Legii”, a od 1973 do 1981 w AZS-AWF Warszawa. Wyszkoliła licznych reprezentantów i mistrzów Polski, olimpijczyków. Zasłużony Mistrz Sportu, Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. Od 1982 r. na emeryturze. Wspominała: „Od tego momentu wszystkie moje siły poświęciłam pracy trenerskiej. Wspomniany wcześniej kolega klubowy, potem trener pływania w AZS-AWF. Od czterech lat był już moim mężem, a po trzech następnych latach, przyszła na świat nasza córka Dorota. Poszła w ślady rodziców, poświęcając osiem lat swego życia pływaniu w barwach AZS. Dziś jest studentką AWF”. E. Małolepszy, T. Drozdek-Małolepsza, Z dziejów ruchu sportowego na Śląsku w latach 1945–1989, „Kultura Fizyczna” 2013, t. XII, nr 1, s. 101; H. Chrzyszcz Bartkowiak, Trafny wybór, w: AZS 1908-1983. Wspomnienia i pamiętniki, opr. R. Wryk, Poznań 1985, AZS Warszawa, s. 381-4; M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 281; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 116; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 337; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. <https://www.wikidata.org/wiki/Q20029043>

Chudy, Stefan, Nie wyobraża sobie innej pracy niż na basenie pływackim. Z obiektem dzierżawionym przez AZS, a mieszczącym się w budynku Zakładów Kąpielowych, jest związany od samego początku tj. od chwili odbudowy pływalni. A i przedtem pracował

także na innym basenie w MZK. Jako kierownik naszego obiektu wykazuje dużo inicjatywy i troski o jego stan techniczny i sanitarny. W okresie letnim przeprowadza drobne naprawy we własnym zakresie i jak najtańszym kosztem, wiedząc o tym, że klub nie jest potentatem finansowym. Jedynie poważniejsze remonty powierza się odpowiednim wykonawcom. Przed laty, gdy AZS Wrocław miał sekcję pływacką Stefan Chudy był jej skarbnikiem. Sam nie uprawiał sportu wyczynowo ale był i jest nadal zapalonym kibicem takich dyscyplin jak: żużel, boks no i oczywiście pływanie. Najbardziej kibicuje piłkarzom ręcznym naszego klubu. Jak sam twierdzi nie ma prawie żadnych kłopotów z młodzieżą akademicką korzystającą z basenu. Jest ona zdyscyplinowana i zawsze gotowa do udzielenia pomocy w czynie społecznym, gdy zachodzi konieczność przeprowadzenia niezbędnych napraw na terenie pływalni. b.a., 25 lat AZS Wrocław. Akademickie Mistrzostwa Polski, jesień 1970, Wrocław 1970, s. 29.

Chudzik, Kamila to lekkoatletka – wieloboistka. Urodziła się 12 września 1986 r. w Kielcach, w rodzinie Tomasza Ryszarda i Ewy Anny Janik. Jest absolwentką LO Mistrzostwa Sportowego im. Janusza Kusocińskiego oraz studentką AWFis im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku. Występowała w barwach drużyn: Budowlani Kielce (1999–2004), KKL Fart Kielce (2005), a od 2006 jest zawodniczką klubu AZS-AWFis Gdańsk. Jej trenerem jest Sławomir Nowak. Do najważniejszych osiągnięć tej zawodniczki należy czwarta pozycja w Młodzieżowych Mistrzostwach Europy w siedmioboju (2007), a także dwukrotne Mistrzostwo Polski w tej dyscyplinie (2008, 2009). Życiowy sukces odniosła podczas mistrzostw świata w Berlinie w 2009 r., kiedy to sięgnęła po brązowy medal tej imprezy. Sezon 2010 straciła z powodu kontuzji łokcia. Warto wiedzieć, że ta utalentowana siedmioboistka w 2008 r. osiągnęła 3 wynik w historii polskiej lekkoatletyki i 8 wynik na listach światowych (6494 p.). Startowała na igrzyskach olimpijskich w Pekinie w 2008 r., gdzie zajęła 15 miejsce. 2 września 2009 r. została odznaczona przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego Złotym Krzyżem Zasługi. Mieszka w Kielcach. A. Rak, *Sylwetki sportowe polskich olimpijczyków urodzonych na Kielecczyźnie*, Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Seria: Kultura Fizyczna 2011, X, s. 194, *Świętokrzyscy olimpijczycy*, s. 87; B. Tuszyński, H. Kurzyński, *Od Chamonix i Paryża do Vancouver...*, s. 372; http://pl.wikipedia.org/wiki/Kamila_Chudzik; <http://www.awf.gda.pl/index.php?id=588>; http://forsport.info/personal.php?page=profile&nr_zaw=1655&r=1; <http://www.iaaf.org/athletes/biographies/letter=0/athcode=225149/index.html>; <http://www.sportreference.com/olympics/athletes/ch/kamila-chudzik-1.html>; Fot. http://www.awf.gda.pl/tl_files/olimpijczycy/chudzik/Kamila_Chudzik_002.jpg

Chudziński Andrzej reprezentował barwy 3 klubów: MZKS Gdynia (1960), „Arka” Gdynia (1961-1967) i AZS-AWF Warszawa (1967-1972); największe jednak sukcesy sportowe uzyskał w barwach AZS-AWF. Był 6-krotnym złotym medalistą Letnich Mistrzostw Polski oraz 7-krotnym złotym medalistą Zimowych Mistrzostw Polski na 100 i 200 m stylem motylkowym, 13-krotnym rekordzistą Polski (na basenie 50 m) i 12-krotnym (na basenie 25 m); na VI Uniwersjadzie w Turynie (1970) zajął wraz z klubowymi pływakami Jackiem Krawczykiem, Władysławem Wojtakajtis i Wiesławem Załuskim 7 miejsce w sztafecie 4 x 200 m stylem dowolnym. Na Igrzyskach XX Olimpiady w Monachium (1972) uzyskał 29 miejsce na 100 m stylem motylkowym (1;00,22 min), 25 miejsce na 200 m stylem motylkowym (2;12,62 min) i 15 miejsce w sztafecie 4 x 100 m stylem zmiennym. M. Rotkiewicz, *AZS-AWF Warszawa 1949-2009*, Warszawa 2014, s. 230-231; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 47; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> Fot. w: Maria Rotkiewicz *Zawodnicy AZS AWF w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2000*, Warszawa 2004.

Chutkiewicz Henryk. Prawnik. Piłkarz AZS Warszawa. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie od 1940 r. uczestniczył w konspiracyjnych rozgrywkach piłkarskich. Zginął w 1945 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 38.

Ciastowska, Maria – AZS Poznań, ur. 21.12.1936 r. w Kórniku, absolwent WSWF /1953-1956 r./, uczestniczka Mistrzostw Europy w Sztokholmie w skoku w dal /1958 r./, 6-krotna reprezentantka Polski. Najlepszy wynik: 6,09 m. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 8; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 337.

Cichy Edward – wieloletni działacz AZS Toruń. Z zamiłowania lekkoatleta, choć jego związki ze sportem rozpoczął krótki, ale pracowity staż działacza w Szachowym Klubie Sportowym w Gdyni. Pełnił liczne funkcje społeczne w AZS i innych organizacjach, w szczególności: Członka Plenum ZG; Członka Komisji Finansowej ZG; Członka Społecznej Komisji L.A. ZG; Przewodniczącego Podkomisji Sportu i Turystyki KM PZPR w Toruniu; Członka Komisji Sportu i Turystyki MRN w Toruniu. [wg. APS 52, (3) 1968, s. 10-14]

Ciechanowski, Stanisław Witalis, (28 I 1869, Kraków - 10 VIII 1945, Kraków), kurator AZS, lekarz, pedagog, profesor UJ, członek PAU. Od 1886 r. studiował medycynę na UJ, gdzie w r. 1894 uzyskał tytuł doktora nauk lekarskich. W roku 1919 został profesorem zwyczajnym UJ, dwukrotnie był dziekanem Wydziału Lekarskiego UJ. Do 21 czerwca 1927 r. kurator AZS z ramienia Senatu UJ, inicjator i organizator Studium Wychowania Fizycznego UJ. Jeden z najaktywniejszych działaczy społecznych dwudziestolecia międzywojennego w zakresie stworzenia podstaw nowoczesnego systemu wychowania fizycznego, członek Rady Wychowania Fizycznego i Kultury Cieleśnej (1920-1925), Rady Naczelnej Wychowania Fizycznego i Przystosowania Wojskowego (1925-1927), Rady Naukowej PUWFIPW. Rzecznik wprowadzenia powszechnego wychowania fizycznego w szkołach wyższych. W latach 1931-1939 był członkiem Międzyuczelnianej Komisji Akademickiej Wychowania Fizycznego w Krakowie. Autor licznych prac naukowych z dziedziny medycyny, higieny społecznej i wychowania fizycznego. Cz. Michalski, Akademycki Związek Sportowy w Krakowie, cz. I. (1909-1945), Kraków 2007, s. 125-126. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/54/Stanis%C5%82aw_Ciechanowski.jpg

Ciesielski Tadeusz, ur. w 1905 r. Inżynier-leśnik. Członek AZS Kraków. Tatarnik i narciarz. Zdobycza wielu nowych dróg tatrzańskich, m.in. wspólnie z Mieczysławem Świerżem. Działacz narciarstwa. W czasie okupacji hitlerowskiej pracował w leśnictwie Kościelisko w Kirach. Był organizatorem jednej z pierwszych komórek ruchu oporu w Zakopanem. Aresztowany przez gestapo w listopadzie 1941 r. i osadzony w więzieniu „Pałace” w Zakopanem, a następnie wywieziony do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, gdzie zginął w marcu 1942 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 39.

Ciesielski, Jerzy, ur. 12 II 1929, Kraków - zm. 9 X 1970, Chartum - koszykarz, wioślarz, kajakarz. Absolwent krakowskiej WSWF (1951) i Wydziału Budownictwa Lądowego PK (dyplom inżynierski 1952). Nauczyciel akademicki PK (od 1957 r.), doktorem nauk technicznych został w 1960 r., habilitował się w 1968 r. W czasie studiów uprawiał koszykówkę w I ligowej Cracovii, był też zawodnikiem sekcji wioślarskiej krakowskiego AZS, wiosłował pod okiem trenera Jana

Bujwida. W regatach o MP w Bydgoszczy (1948) zdobył tytuł wicemistrza Polski w jedynkach nowicjuszy oraz tytuł wicemistrza AZS w jedynkach półwycigowych we Wrocławiu (1948). W tymże roku otrzymał tytuł „wicekróla sezonu” i został uhonorowany pamiątkowym żetonem za przewiosłowanie 1127 k m. W czasie studiów był jednym z założycieli grupy studenckiej działającej przy duszpasterstwie sąsiadującej z Politechniką parafii św. Floriana, gdzie zaprzyjaźnił się księdzem Karolem Wojtyłą. Z biegiem lat stworzyli oni niezwykłą grupę określaną mianem „śro-dowiska”, a Jerzy Ciesielski uznany został za nieformalnego przywódcę tej grupy. Wraz z żoną Danutą Plebańczyk, absolwentką krakowskiej WSWF, organizowali spływy kajakowe, obozy narciarskie, w których brali udział studenci krakowskich uczelni, zgrupowani w duszpasterstwie akademickim kierowanym przez ks. dra Karola Wojtyłę; następnie biskupa i arcybiskupa krakowskiego. We wrześniu 1969 r. Jerzy Ciesielski wyjechał do Chartumu (Sudan) jako wykładowca tamtejszego uniwersytetu. Zginął tragicznie wraz z dwójką dzieci w wyniku katastrofy statku na Nilu. Po jego śmierci Politechnika zatrudniła żonę Danutę w charakterze nauczyciela wychowania fizycznego w Studium WFiS w latach 1972-1984. Obecnie w Kościele katolickim toczy się proces beatyfikacyjny Jerzego Ciesielskiego. Czesław Michalski, 70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni, w: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 49; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 322.; http://czeslawmichalski.pl/?page_d=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

Ciesielski, Krzysztof, ur. 17.07.1953 w Sochaczewie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Orkana Sochaczew (1971-1986, 1988-1999, brązowy medal mistrzostw Polski seniorów 1984), Czarnych Bytom (1986-1987), AZS Katowice (1987-1988), Skry Warszawa (1999-2001). Pierwszy trener Stefan Wydlarski.

W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 33 oficjalne mecze międzypaństwowe, zdobył 12 punktów, występował na pozycji obrońcy, skrzydłowego i środkowego ataku. Instruktor rugby (28.01.1980). Trener seniorów Orkana Sochaczew (1979-1985, 1989-1997, 2002-2004, brązowy medal mistrzostw Polski seniorów 1984), Czarnych Bytom (1985-1986). Współzałożyciel (z Grzegorzem Maciążkiem) i pierwszy trener AZS Katowice (1986-1987). Trener Skry Warszawa (1999-2001), brązowy medal mistrzostw Polski „7” 1999). Trener juniorów i kadetów Orkana (1988-1999, złoty medal mistrzostw Polski kadetów 1988, srebrne: 1990, 1992, 1993, 1994, brązowy 1995, srebrne medale mistrzostw Polski juniorów: 1990, 1993, 1995, brązowy 1994). Trener reprezentacji Polski młodzików (1991-1992). II trener reprezentacji Polski juniorów (1989-1991). Działacz, członek Zarządu Orkana Sochaczew. Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (04.11.1994). Sędzia (2001-2002). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 156. Fot. <http://zyroskop.info.pl/wp-content/uploads/2015/12/DSC00977.jpg>

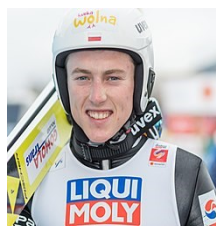
Ciesielski, Roman (4 XI 1924, Kraków - 9 VI 2004, Kraków), koszykarz, piłkarz ręczny, wioślarz, absolwent Wydziału Inżynierii AG (1948). W czasie okupacji był żołnierzem Armii Krajowej IV dywizji piechoty Oddziału Partyzanckiego Żelbet. Zaraz po wojnie podjął studia. Uprawiał zawodowo koszykówkę i piłkę ręczną w KS „Cracovia” oraz wioślarstwo w AZS Kraków. Występował wraz z koszykarzami „Cracovii” w I lidze (1949-1953), przez wiele lat był kapitanem drużyny.

Siedmiokrotnie w reprezentacji Polski w koszykówce. Był w kadrze, która miała wystąpić na Olim-

piadzie w Helsinkach, jednak władze zdecydowały o niewysyłaniu reprezentacji w tej dyscyplinie na olimpiadę. Jego trenerem wioślarstwa w krakowskim AZS był Jan Bujwid. Uczestniczył w wioślarskich MP na torze regatowym w Łęgnowie k. Bydgoszczy. Będąc jeszcze studentem, został w 1947 r. zatrudniony na stanowisku asystenta w katedrze Statystyki i Wytrzymałości Materiałów PK, gdzie pracował pod kierunkiem prof. Izydora Stella-Sawickiego, uznawanego za jednego z założycieli PK. Na tej uczelni przeszedł wszystkie szczeble kariery akademickiej. Profesorem nadzwyczajnym został mianowany w roku 1962, a profesorem zwyczajnym w roku 1974. W latach 1972-1975 pełnił funkcję prorektora PK. W roku 1981 został wybrany rektorem PK i po roku, w lipcu 1982, w okresie stanu wojennego, odwołany przez władze z tej funkcji. Był pierwszym przewodniczącym Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego (1982-1985). W latach 1989 - 1991 senator I Kadencji III RP. W 1971 został członkiem korespondentem, a w 1983 r. członkiem rzeczywistym PAN. W latach 1987-1998 był członkiem Prezydium PAN. Od roku 1989 r. był członkiem czynnym reaktywowanej Polskiej Akademii Umiejętności. Doktor honoris causa PK (1995). Odznaczony min.: Krzyżem Wielkim OOP, Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą, Krzyżem Komandorskim, a także Krzyżem Walecznych, Krzyżem Partyzanckim, Krzyżem Armii Krajowej. Wyróżniony także Medalem *Kalos Kagathos* oraz Nagrodą „Solidarni w sporcie”. Wśród jego licznych odznaczeń sportowych była także Odznaka AZS Wrocław, przyznana mu z okazji 50-lecia AZS Wrocław, za bliskie kontakty wioślarskie z sekcją AZS Wrocław i ówczesnym jej trenerem (1948-1952) Janem Bujwidem. Cz. Michalski, *AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009*, Kraków 2012, s. 322; Czesław Michalski, 70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni, W: *Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej*, w: *Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni*, Kraków 2015, s. 50.

Ciesilakowski Sławomir, ur. 2. 05 1961 w Warszawie. Wioślarz (czwórki podwójne), w. 193 cm c.c. 85 kg. IO 1988 Seul, 7 m.; srebrny medalista MS 1986; złoty medalista Uniwersjady 1987; dwukrotny mistrz Polski 1987-88; odznaczony dwukrotnie srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Klub AZS AWF Warszawa. Wykształcenie wyższe wf., AWF Warszawa, trener. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 49. Fot.w: Maria Rotkiewicz *Zawodnicy AZS-AWF w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2000*, Warszawa 2004.

Cieślár Adam, (ur. 18 grudnia 1992 roku w Cieszynie) - kombinator norweski, skoczek narciarski, zawodnik klubu AZS - AWF Katowice (do 31 X 2011 r. w KS Wisła Ustronianka). Reprezentował Polskę na MŚ w narciarstwie klasycznym w 2011, 2015 i 2017 roku. Startował w Zimowych IO 2014 roku i 2018 roku. Adam interesował się sportami zimowymi od najmłodszych lat. Na początku jeździł na nartach – uprawiał slalom i biegi narciarskie. W 1999 roku wygrał zimową olimpiadę młodzieży ewangelickiej w slalomie w swojej kategorii wiekowej. Następnie przyszła kolej na skoki. W 3 klasie szkoły podstawowej Adam zapisał się do klubu KS Wisła Ustronianka. Jego pierwszym trenerem był Jan Szturc. W 2011 r. Cieślár ukończył Liceum Ogólnokształcące Szkoły Mistrzostwa Sportowego Sportów Zimowych Polskiego Związku Narciarskiego w Szczyrku i został studentem Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach, przy okazji zmieniając klub na AZS - AWF Katowice. Największym sukcesem Cieślára były mistrzostwa świata juniorów w Hinterzarten. Był wówczas 7. i 13. indywidualnie, a w obu konkursach startował z rywalami rok lub dwa lata starszymi. Adam Cieślár ma w swoim dorobku osiem medali zimowych MP w kombinacji norweskiej (dwa złote, cztery srebrne i dwa brązowe) w konkursach indywidualnych i jeden srebrny w konkursie drużynowym oraz dziesięć medali letnich mistrzostw Pol-

ski w tej dyscyplinie (pięć złotych, cztery srebrne i jeden brązowy). W 2009 roku zadebiutował w Pucharze Świata w kombinacji norweskiej, gdzie zajął 46. miejsce. W 2011 r. reprezentował Polskę na mistrzostwach świata w narciarstwie klasycznym w Oslo, zajmując 42. i 46. pozycję w zawodach indywidualnych. Cieślak był także zgłoszony do „Skoków do celu”, które miały się odbyć 26 marca 2011 roku na pożegnalnym benefisie Adama Małysza. Podczas inauguracyjnych zawodów sezonu 2013/2014 w Kuusamo 30 listopada 2013 zdobył swoje pierwsze punkty Pucharu Świata w karierze zajmując 22 miejsce. Na odbywających się we Włoszech w Trydencie uniwersjadzie zdobył indywidualnie złoty i srebrny medal w Gundersenie oraz złoto w drużynie. Podczas IO w Soczi Polak zajął 39. miejsce w Gundersenie na normalnej skoczni i 37. miejsce w Gundersenie na skoczni dużej. W kolejnym sezonie Cieślak zdobył dwa złote medale zimowej uniwersjady rozegranej w Szczyrbskim Jeziorze w konkurencji Gundersena oraz startu wspólnego. Uczestniczył także w mistrzostwach świata w Falun, gdzie jednak wskutek choroby nie ukończył zawodów metodą Gundersena na normalnej skoczni. 18 marca 2017 roku odniósł swój jak dotąd największy sukces w historii swoich startów w Pucharze Świata w kombinacji norweskiej. W zawodach rozgrywanych metodą Gundersena na normalnej skoczni w Schonach zajął 7. miejsce, zaś na półmetku rywalizacji znajdował się na trzecim miejscu. S. Socha, T. Socha, Działania Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach na rzecz rozwoju sportów zimowych, Katowice 2018, s. 37. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Adam_Cie%C5%9Blar#/media/Plik:20190302_Seefeld_NK_8640.jpg

Cieślak, Kazimierz (4 III 1939, Brzesko - 6 IV 2007, Kraków), absolwent WSWF Kraków (1963), nauczyciel Studium WF AR Kraków (od 1965), jego kierownik (1976-2004), trener sekcji uczelnianych AZS w lekkiej atletyce i siatkówce, sekretarz klubu AZS i prezes AZS AR (1972), wiceprezes ZS AZS Kraków ds. klubów uczelnianych, trzykrotnie zdobył mistrzostwo Polski uczelni rolniczych z drużyną piłki siatkowej. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 323.

Cieśliński, Janusz, ur. 10.04.1944 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1965). Występował na pozycjach młynarza i filara. Pierwszy trener Józef Grochowski. Prezes Polskiego Związku Rugby (04.04.1981-31.03.1991). Przewodniczący Komisji Fair Play MKOl 1970-82 (światowy prekursor przyznawanej nagrody, jako pierwszy przyznawał ją jego dział „Sztandaru Młodych”). Odznaczony Brązowym (1984) i Srebrnym Medalem FIRA (1987), Honorowa Srebrną Odznaką PZRM. (30.03.1985), Złotymi Srebrnym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbiński, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 22. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/2/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Cieśliński, Wojciech Bolesław. Urodził się 22 lipca 1960 r. w Żółtańcach k. Chełma Lubelskiego. Trener klasy II judo II DAN, magister wychowania fizycznego, doktor nauk o kulturze fizycznej, doktor habilitowany nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu, profesor AWF. Przebieg pracy: 1983-1993 AZS AWF Wrocław, trener judo w AZS AWF, akademickiej reprezentacji na mistrzostwach świata w Tbilisi, 1984 - AWF we Wrocławiu, kierownik Zakładu Organizacji Zarządzania, profesor AWF we Wrocławiu, 2000-2000 - ZOZ Krzyki, konsultant ds. restrukturyzacji, 1996-2000 WSZZiP w Wałbrzychu, adiunkt. zarządzanie, 1997-2003 Politechnika Zielonogórska, adiunkt, zarządzanie, 2005-2007 Polskie Konsorcjum Doradcze, wiceprezes zarządu, Warszawa, 2006-2007 Santa Elements University, adiunkt, zarządzanie w sporcie, turystyce i rekreacji, 1992-2006 - inventor management coaching, właściciel, szkolenia i doradztwo w zakresie zarządzania procesami, projektami,

jakością ISO 9001:2000, środowiskiem, bezpieczeństwem. Najważniejsze ekspertyzy, opracowania i projekty wdrożeniowe: projektowanie i wdrażanie procesów biznesowych raz analiza procesów przed wdrożeniowa systemów informacyjno - informatycznych oraz logistycznych. Członek Polskiego Towarzystwa Naukowego Organizacji i Zarządzania od 1987 r. Od 2006 r. wiceprzewodniczący Rady Naukowej Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierowania, Oddział we Wrocławiu, od 2012 r. prezes TNOiK Oddział we Wrocławiu. Projekty naukowe: „Dojrzałość procesowa przedsiębiorstw”, 2009), „ICT w zarządzaniu klubem sportowym” (MNiSW, 2013), „Augmented reality w edukacji sportowej” (MNiSW, 2015). Nagrody, wyróżnienia i odznaczenia za dokonania dydaktyczne, naukowe i społeczne: Polska Nagroda Jakości dla Rafko SA. (podejście procesowe w zarządzaniu jakością IMG), nagroda II stopnia za pełnienie funkcji pełnomocnika ds. jakości AWF we Wrocławiu, nagroda za grant ministerialny. Lesław, Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 40-41. Fot. https://scholar.google.pl/citations?hl=pl&user=92_AJp0AAAAJ

Cięszki, Janina z domu Czerwińska (11.04.1954, Przemyśl), urodziła się w Przemyślu, w rodzinie ziemiańskiej spod Lwowa. Rodzice uciekali przed bandami UPA, zostawili spory majątek, jako repatrianci zamieszkali pod Przemyślem. Od najmłodszych lat interesowała się sportem, czynne jego uprawianie zaczynała od lekkiej atletyki. W I Liceum Ogólnokształcącym im. Juliusza Słowackiego w Przemyślu reprezentowała szkołę w rozgrywkach międzyszkolnych w piłce ręcznej i koszykowej, należała też do klubów MKS i Polonia Przemyśl. Po ukończeniu szkoły średniej rozpoczęła studia na Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie uzyskując 14 czerwca 1977 r. tytuł magistra wychowania fizycznego. Uzyskała również specjalizację instruktora piłki koszykowej u jednego z najlepszych w Polsce trenerów piłki koszykowej Jana Mikułowskiego. Pracę zawodową jako nauczyciel wychowania fizycznego rozpoczęła w szkole podstawowej nr 33, która w tym okresie była szkołą ćwiczeń Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, a od 1 sierpnia 1978 w szkole podstawowej nr 5. Jej wysokie kwalifikacje i zaangażowanie w pracy sportowej z młodzieżą spowodowały zatrudnienie jej od 1 października 1979 r. jako nauczyciela przedmiotu w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uczelni. Przez cały okres pracy zawodowej wykazuje wiele inicjatywy i pełne zaangażowanie w wykonywaną pracę. Stale podnosi swoje kwalifikacje zawodowe. W 1986 r. uzyskała kwalifikacje pomocnika instruktora PZN, w 1996 r. instruktora narciarstwa PZN, w 2003 r. ukończyła szkolenie carvingowe oraz unifikacji instruktorów narciarstwa i nauczycieli Studium WFiS w Zakopanem. W roku 1987 została wykładowcą, zaś w roku 1996 starszym wykładowcą Studium WFiS. Wiele uwagi poświęca rozwojowi sportu wśród młodzieży akademickiej. Od samego początku pracy na Uczelni trenowała sekcje sportowe Klubu Uczelnianego AZS, najpierw sekcję piłki ręcznej kobiet, następnie sekcję piłki koszykowej kobiet. Po zawieszeniu sekcji narciarskiej w 1985 r. poczyniła wiele starań, które doprowadziły do reaktywowania jej w roku 1994. Prowadzi sekcję narciarską do dziś, trenuje również sekcję piłki koszykowej kobiet. Posiada duże umiejętności nawiązywania bezpośredniego kontaktu ze studentami, co w połączeniu dużą wiedzą fachową przynosi rezultaty. Jej największe sukcesy szkoleniowe to zdobycie w roku 1998 drugiego miejsca przez sekcję narciarską w mistrzostwach Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych w konkurencjach męskich i kobiecych, a w roku 2001 już mistrzostwa Polski. W roku akademickim 2002/03 prowadzona przez nią sekcja koszykówki kobiet wywalczyła brązowy medal w mistrzostwach Polski Szkół Pedagogicznych. Cała rodzina związana była ze sportem. Mąż Krzysztof, były koszykarz AZS i Wisły Kraków (w latach 70-76) pracował w Studium WFiS UJ, syn Dominik, absolwent prawa UJ był wybijającym się juniorem sekcji koszykówki TS Wisła, a następnie zawodnikiem sekcji koszykówki AZS UJ. Aktualnie jest na studiach doktoranckich UJ

– kierunek amerykańistyka. Starszy brat, Tadeusz, zawodowy dyplomata (attaché oraz sekretarz ambasady w Moskwie 1978-1983, konsul generalny w Chicago 1988-1990) był zastępcą kierownika sekcji koszykówki i wiceprezesem TS Wisła Kraków (1965-1978), od marca 2004 r. pełni funkcję prezesa krakowskiej Wisły SSA. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 323.

Csaba Dezsö (), wioślarz, siatkarz. Absolwent Studium Wychowania Fizycznego UJ, uczestnik mistrzostw Europy w Amsterdamie w dwójce podwójnej z R. Vereyem (1949) – odpadli w eliminacjach. Sześciokrotny mistrz Polski w dwójce podwójnej (1945, 1946, 1948, 1949 – w osadzie z R. Vereyem; 1947 – w osadzie z Janem Kostrzewskim, 1953 – w osadzie z Stanisławem Galewskim). Siedmiokrotny wicemistrz Polski w jedynce (1948, 1949, 1952), w dwójce podwójnej (1950, 1951, 1954, 1955 w osadzie z S. Galewskim). Brązowy medalista w jedynce (1951) http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188. Fot https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-3337-2.jpg

Cudek Jan Ludwik (19 IX 1890, Kraków – 16 X 1942, Oświęcim), ppłk WP, piłkarz Wisły i krakowskiego AZS. Ukończył Gimnazjum św. Jacka (1910) i 6 semestrów Wydziału Prawa UJ (1911-1914). Od 1906 r. grał w TS „Wisła”, ale kiedy sformułowano się drużyna krakowskiego AZS, zasilił jej szeregi i grał w drużynie AZS do listopada 1912 r., kiedy to sekcja została zlikwidowana. W 1914 roku został zmobilizowany. Wraz ze służbą obowiązkową (1910 – 1911) spędził w sumie w armii austriackiej 5 lat i 3 miesiące (w tym pewien czas w niewoli we Włoszech). Wstąpił do Armii gen. Hallera (1 XII 1918), od 20 grudnia 1919 r. (aż do zawieszenia broni) walczył w wojnie z bolszewikami. Pozostał w wojsku i w okresie międzywojennym służył w wielu jednostkach. Uczestniczył w kampanii wrześniowej 1939 r. (w ostatniej fazie jako dowódca artylerii grupy „Dubno”), dostał się do niewoli niemieckiej (obóz jeńców wojennych w Bochni), skąd został zwolniony w wyniku starań żony. Aresztowany jako oficer zawodowy WP został zesłany do Oświęcimia, gdzie też zmarł. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 39. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 35; Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. I. (1909-1945), Kraków 2007, s. 126.

Cwalina Krzysztof, ur. 5.02.1971 we Wrocławiu. Pływak (50 m, 100 m, 4 x 200 m), w. 186 cm, c.c. 75 kg. IO 1992 Barcelona, 18. 35. 15 m.; mistrz Europy 1995; mistrz Polski 1990 - 91; medalista Uniwersjady 1991; odzn. złotym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Klub AZS AWF Warszawa. Kariera sportowa 1984-96. Wykształcenie średnie, student informatyki na uniwersytecie w Iowa USA. Żonaty. Mieszka w USA. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 51; M. Rotkiewicz, AZS-AWF WARSZAWA 1949-2009, Warszawa 2014, s. 234-235. Fot.w: Maria Rotkiewicz *Zawodnicy AZS-AWF w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2000*, Warszawa 2004

Cybulski, Bogdan (57 l.). Ur. 21.01.1950 r. we Wrocławiu, trener, selekcjoner reprezentacji narodowej piłkarek ręcznych (1983-1990), w latach 1981-1982 szkoleniowiec AKS Chorzów, z którym zdobył tytuł mistrza Polski w piłce ręcznej kobiet. Trenował również AZS-AWF Wrocław. Od początku lat 90. przebywał w Norwegii (dyrektor Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Lillehammer). Zmarł 2 marca w Oslo. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Cybulski, Czesław. (ur. 18 czerwca 1935 w Mosinie) – polski trener lekkiej atletyki, specjalizujący się w rzucie młotem. W Mosinie, trenował w miejscowym klubie piłkarskim, w którym powiedzieli mu, że w piłce się zmarnuje... I tak Czesław poszedł w stronę lekkiej atletyki. W 1955 ukończył Średnią Szkołę Sportową w Gdańsku. Następnie pracował, jako trener i nauczyciel wychowania fizycznego. Początkowo specjalizował się w sprintach, a od 1968 w rzutach. W 1964 ukończył studia na AWF w Warszawie, a w 1978 doktoryzował się na Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Od 1968 związał się z AZS Poznań. W latach 70. i 80. był kierownikiem szkolenia grupy rzutów Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. Jego najwybitniejszym zawodnikiem był Szymon Ziółkowski, którego trenował od 1989 do lutego 2004 (z przerwą w 2002) i doprowadził do tytułu mistrza olimpijskiego (2000) i mistrza świata (2001). W latach 2005-2009 trenował Anitę Włodarczyk, która zrezygnowała ze współpracy na krótko przed mistrzostwami świata w 2009, na których zdobyła złoty medal i pobiła rekord świata. Od 2010 do 2016 roku był trenerem Pawła Fajdka, którego doprowadził do tytułu mistrza świata w 2013 oraz w 2015. Innymi jego znanymi zawodnikami byli Mariusz Tomaszewski, Ireneusz Golda, Leszek Woderski i Joanna Fiodorow, Malwina Koproń. Prowadził również w początkach kariery Zdzisława Kwaśnego, a na przełomie 2003 i 2004 przez krótki czas Kamilę Skolimowską. W 2000 otrzymał nagrodę im. Eugeniusza Piaseckiego i Złoty Krzyż Zasługi (M.P. z 2001 nr 2, poz. 38), w 2012 godność honorowego członka AZS, a w 2013 tytuł Zasłużonego dla miasta Poznania. Spod jego skrzydeł, wyszło zatem wielu wybitnych zawodników, co potwierdzają wszystkie statystyki. 25 medali dużych imprez światowych dla Polski, z czego 19 dla Poznania. 113 tytułów mistrza Polski we wszystkich kategoriach wiekowych, 110 rekordów kraju. Na spotkaniu urodzinowym w siedzibie AZS Poznań trener Czesław Cybulski wspominał, że mało co, a zostałby trenerem rugby: „W marcu 1956 r. w jednej z gazet przeczytałem ogłoszenie o kursie trenerskim rugbyistów w „Ogniwie” Poznań. Poszedłem się zapisać do siedziby klubu przy obecnej redakcji „Głosu Wielkopolskiego”, ale tak się złożyło, że przy okienku stał ówczesny prezes „Energetyka” Franciszek Kaczmarowski. Kazał mi zabrać wszystkie dokumenty i powiedział, że podpisze ze mną umowę na prowadzenie sekcji lekkoatletycznej”. Historie opowiedane przez Czesława Cybulskiego, zawsze interesujące i pełne szczegółów, spowodowały, że prawie 20 osób przez półtorej godziny z zaciekawieniem chłonęło każde słowo wypowiediane przez trenera... Kacper Czarnota, „Jubilat”, APS 08. 2015 (331), s. 24.; Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13.

Cygan Kazimierz, AZS Katowice od 1950 r. Działacz, organizator, zawodnik tego klubu. Położył duże zasługi przy rozwoju AZS Katowice. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 337.

Cyprian, Tadeusz, (21 II 1898, Zabłotów k. Śniatynia - 8 VIII 1979, Poznań), założyciel sekcji fotograficznej AZS Kraków, wioślarz i narciarz, działacz Wydziału Głównego AZS. Szkołę średnią ukończył w 1915 r. we Lwowie. Podczas I wojny światowej został wcielony do armii austriackiej, potem przebywał w niewoli, a następnie służył w wojsku francuskim, gdzie pełnił funkcję oficera-fotografa w lotnictwie. W 1919 r. została opublikowana seria zdjęć krajobrazowych w „Tygodniku Ilustrowanym”, co stanowiło jego ogólnopolski debiut. Swoje zainteresowania skierował wówczas równocześnie ku nowej tematyce: fotografii sportowej i reportażowi. Współpracował z „Wiadomościami Sportowymi”, by zdobyć środki na studia prawnicze na UJ, które ukończył w 1922 r. uzyskaniem stopnia doktora prawa. W 1923 r. wziął udział w pierwszej ogólnopolskiej wystawie fotograficznej „Światłocień” w Poznaniu i mimo bardzo dużej konkurencji zdobył srebrny medal za zdjęcia pejzażowe, rodzajowe. W

1923 r. rozpoczął także publikowanie artykułów, recenzji i przeglądu zagranicznych pism fachowych w pierwszym polskim czasopiśmie fotograficznym „Światłocień”. Tu pokazał się jako świetny krytyk, dobrze znający fachową literaturę zagraniczną. Pełna, dynamiczna działalność artystyczna w okresie międzywojennym przejawiała się udziałem we wszystkich poważniejszych salonach i wystawach krajowych oraz zagranicznych. W roku 1925 przeniósł się z Krakowa do Poznania. W czasie II wojny światowej, jako żołnierz wraz z oddziałami wycofującej się Armii Polskiej, przekroczył granice Rumunii i poprzez Grecję i Afrykę przedostał się do Francji i Anglii. Po zakończeniu wojny jako specjalista z dziedziny prawa karnego brał udział w latach 1945-1946 w pracach delegacji polskiej na procesie zbrodniarzy wojennych w Norymberdze oraz przed Komisją Narodów Zjednoczonych dla Spraw Zbrodni Wojennych. Współautor książek o tym procesie. Od 1948 roku profesor prawa karnego na Uniwersytecie Poznańskim. Był jedną z najwybitniejszych postaci w historii polskiej fotografii artystycznej, jej popularyzatorem i publicystą. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. I. (1909-1945), Kraków 2007, s. 126-127; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 337. Fot. <https://www.uniwersyteckie.pl/sto-lat-uam/prof-tadeusz-cyprian-toga-i-objektyw>

Czaban, Jerzy - ur. 5 września 1943 r. we Lwowie. Tenisista - szkoleniowiec, wychowanek Budowlanych Radom /trener Kazimierz Arasimowicz/. Zawodnik AZS Gliwice /II liga, 1962-1964/, Warszawianki /I liga, 1965 - 1966/, Broni Radom /II liga, 1967/, Budowlanych Radom 1968-1970/, Błękitni Kielce /II i I liga, 1971 - 1979/, Tęczy Kielce /m.in. walka o awans do II ligi, 1980-1983/. Brązowy medalista Mistrzostw Polski juniorów w grze podwójnej i w parze z Wiesławem Zarębskim, Poznań - 1960 r./, brązowy medalista Halowych Mistrzostw Polski w grze podwójnej /w parze z Wiesławem Nowickim, Gdańsk - 1965 r./, reprezentant kraju klubów spółdzielczych. Szkoleniowiec Budowlanych Radom, Błękitnych Kielce, Budowlanych Lublin, Tęczy Kielce, Górnik Zabrze, GKS Wesoła/. Sędzia okręgowy, związkowy, Polskiego Związku Tenisowego. Międzynarodowy mistrz Polski w grze podwójnej w kategorii powyżej 55 lat /w parze z dr Januszem Binikiewiczem z Bytomia - Sopot 1999 r./, brązowy medalista MMP weteranów w grze pojedynczej p. 55 l., złoty medalista Międzynarodowych Mistrzostw Estonii w grze podwójnej /w parze z Tomaszem Lejusem - Tallin 2000 r./, srebrny medalista w grze pojedynczej tych samych mistrzostw kategoria powyżej 55 lat. W 2000 r., na światowej liście LWTA - Londyn, sklasyfikowany na 153 miejscu. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 36-37.

Czaja Wiesław, ur. 12.04.1952, Czechowice-Dziedzice Siatkarz. Syn Rudolfa i Marii Grabiarz. Absolwent Technikum Mechanicznego (1970), Politechniki Częstochowskiej w Częstochowie (1977, mgr inż. mechanik). Zawodnik (192 cm, 92 kg) Hutnika Kraków, AZS Częstochowa, klubów francuskich (1969-1992). 205-krotny reprezentant Polski (1974-80). Nigdy nie przeszedł przez szkolenie okresu juniora. Trenerzy: Karol Sulkowski, Hubert Wagner, Jerzy Welcz, Aleksander Skiba. Ambitny, silny, słuszny wzrostem zawodnik, który był podstawowym graczem zespołu. Mistrz świata z Meksyku (1974). Finalista MŚ (1978 Rzym - 8 m.). Uczestnik Pucharu Świata (1977 Tokio - 4 m.). 3-krotny srebrny medalista ME(1975 Belgrad, 1977 Helsinki, 1979 Paryż). Odznaczony (2 x) złotym i srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Szkoleniowiec (Skra Bełchatów - 2 m. MP 2002). Olimpijczyk 1980 Moskwa: zawodnik drużyny, która po zwycięstwach nad Jugosławia 3:1, Rumunią 3:1 i Libią 3:0 oraz porażce z Brazylią 2:3, zajęła w gr. 1 m. W spotkaniu o 1-4 m. przegrała z Bułgarią 0:3. W meczu o 3-4 m. uległa Rumunii 1:3. W turnieju zajęła 4 m. Wystąpił we wszystkich meczach. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy wojewódz-

twą śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 83; H. Marzec, *Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich*, Katowice 2011, s. 176; A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 51. Fot. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wies%C5%82aw_Czaja_2010.jpg#/media/Plik:Wies%C5%82aw_Czaja_2010.jpg

Czajkowska-Rawska Krystyna, ur. 25.04.1936, Sosnowiec siatkarka. Córka Antoniego i Wandy Klimczak. Absolwentka AWF w Warszawie (1957 mgr wf). Zawodniczka (172 cm, 63 kg), Górnika Katowice (1953-54), AZS-AWF Warszawa (1954-1966), Kolejarza Katowice (1967-68). Przygodę ze sportem rozpoczęła od lekkoatletyki (Górnik Sosnowiec). Odkrywcami jej sportowego talentu byli: Wanda Poleszczuk, Jerzy Szewczyk, Zygmunt Krzyżanowski. 8-krotna mistrzyni Polski (z AZS AWF Warszawa 1955-58, 1960, 1962-64), srebrna (1961) i brązowa (1954) medalistka MP Zdobywczyń 2 m. (2 x) w Pucharze Europy Mistrzów Krajowych (1960-61, 1962-63, AZS-AWF). 228-krotna reprezentantka Polski (1955-68). Medalistka MŚ (1962 Moskwa - 3), finalistka (1960 Rio de Janeiro - 4). 3-krotna medalistka ME (1963 Konstanca - 2, 1967 Izmir - 2, 1958 Praga - 3). Zawodniczka b. wszechstronna (w ataku i obronie). Trenerka: Płomienia Miłowice (1973-74, 1974-75, 1978-79, 1979-80, 4 tytuły MP). Zasłużona Mistrzyni Sportu. Odznaczona srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, Złotym Krzyżem Zasługi. Wyróżniona przez PKOI nagrodą Fair Play (1968). Współorganizatorka spotkań dawnych sław polskiej siatkówki. Olimpijka 1964 Tokio: zawodniczka drużyny, która po wygranych nad USA 3:0, Koreą Płd. 3:0, Rumunią 3:0 oraz porażkach z ZSRR 0:3, Japonią 1:3, zajęła w turnieju 3 m. Zdobywczyń z reprezentacją Polski brązowego medalu olimpijskiego. Olimpijka 1968 Meksyk: kapitan drużyny siatkówki, która po wygranych z Koreą Płd. 3:2, USA 3:0, Meksykiem 3:2, CSRS 3:0, Peru 3:1 oraz porażkach z ZSRR 0:3 i Japonią 0:3, w turnieju zajęła 3 m. Zdobywczyń - z reprezentacją Polski - brązowego medalu olimpijskiego. J. Szczygielski, *Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010)*, Racibórz 2010, s. 83-4; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K*, Warszawa 1984, s. 125; Lis J., *Polscy medaliści olimpijscy*, Białystok 1985, s. 57; H. Marzec, *Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich*, Katowice 2011, s. 176-7; Anna Pawlak, *Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994.*, Warszawa 1995, s. 17; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 52; [APS 28-29 (5-6) 1964, s. 36]; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 337. Fot. w: Maria Rotkiewicz *Zawodnicy AZS-AWF w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2000*, Warszawa 2004

Czapiński Kazimierz, ur. 18 XI 1882 r. w Mińsku. Publicysta i dziennikarz „Robotnika” i „Naprzód”. Działacz ruchu robotniczego. Poseł na Sejm w latach 1919 - 1935. Wiceprzewodniczący Zarządu Głównego TUR w latach 1922 - 1936, a następnie do 1939 r. jego przewodniczący. Członek sekcji narciarskiej AZS Kraków w latach 1911-1912. Inicjator utworzonego w Krakowie Robotniczego Klubu Turystycznego, pierwszego tego typu zrzeszenia na ziemiach polskich. Czołowy propagator i organizator turystyki w środowisku robotniczym w okresie II Rzeczypospolitej. Aresztowany przez gestapo 8 IX 1940 r. osadzony został na Pawiaku, a następnie w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu, gdzie zginął w lipcu 1941 r. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 39. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_Czapi%C5%84ski#/media/Plik:Czapinski.jpg

Czaplicki Marceli Feliks, pseud. sportowy „Paluch”, ur. 30 V 1911 r. w Poczdamie. Absolwent Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego. Magister wychowania fizycznego, trener. Zawodnik AZS Poznań i KPW Poznań. Czołowy polski koszykarz w latach 1930-1938, akademicki wicemistrz świata (1937 r.), pięciokrotny mistrz Polski (1930, 1931, 1932, 1935, 1937).

Z powodzeniem uprawiał także siatkówkę, piłkę ręczną i szermierkę. Jako trener w znacznej mierze przyczynił się do osiągnięć poznańskiej koszykówki w latach trzydziestych. Opracował i wprowadził do praktyki szereg nowych rozwiązań techniczno-taktycznych w grze oraz trening indywidualny. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył jako podporucznik rezerwy 14 Dywizji Piechoty Armii „Poznań”. Był dowódcą plutonu egzekucyjnego. W połowie września 1939 r. wzięty do niewoli i rozstrzelany najprawdopodobniej w rejonie Sochaczewa-Kiernozia. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 40; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty” Warszawa 1962, s. 337

Czaplicki, Edmund, ur. 28 października 1904 r. w Warszawie. W wojnie polsko-bolszewickiej 1920 r. brał udział jako harcerz, wykonując czynności kurierskie. Studiował na Wydziale Elektrotechnicznym Politechniki Warszawskiej. Uprawiał hokej na lodzie i wioślarstwo, reprezentując barwy AZS Warszawa. Był czterokrotnym mistrzem Polski w hokeju na lodzie (1927, 1.928, 1929, 1930). Dwukrotnie startował w hokejowych mistrzostwach Europy (1926 - szóste miejsce, 1927 – czwarte miejsce). W 1928 r. zdobył tytuł akademickiego mistrza świata w hokeju na lodzie. W reprezentacji narodowej rozegrał piętnaście meczów. W 1928 r. uczestniczył w zimowych igrzyskach olimpijskich w Sankt Moritz. W wioślarstwie w konkurencji ósemek w 1927 r. zdobył akademickie wicemistrzostwo świata, a na mistrzostwach Europy zajął trzecie miejsce. Pracował społecznie w AZS Warszawa, gdzie min. w latach 1928-1929 był wiceprezesem oraz w Polskim Związku Hokeja na Lodzie. Jego losy wojenne we wrześniu 1939 r. nie są znane. Wzięty do niewoli sowieckiej został osadzony w obozie jenieckim w Starobielsku, a następnie rozstrzelany przez NKWD w Charkowie wiosną 1940 roku. Ryszard Wryk, Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej, Poznań 2016, s. 233-4; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 337; A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 52.

Czaplicki, Juliusz Marian (1925 – 2000) - urodził się 10 maja 1925 r. w majątku Maje (pow. Przasnysz, woj. mazowieckie). Ojciec zajmował się dużym gospodarstwem rolnym, matka zaś była nauczycielką. Szkołę powszechną i gimnazjum ukończył w Piotrkowie Trybunalskim, gdzie mieszkali jego dziadkowie po linii matki. Wybuch wojny 1939 r. przerwał dalszą naukę. Powrócił do rodzinnej miejscowości i zaangażował się w walkę obronną, włączając się w działalność konspiracyjną oddziału. W 1948 r. przybył do Wrocławia i zatrudnił się we Wrocławskiej Dyrekcji Odbudowy, a później w Banku Rolniczym. Równocześnie w trybie wieczorowym ukończył Liceum Matematyczno-Przyrodnicze i uzyskał w 1948 r. świadectwo dojrzałości. W latach 1948-1952 studiował na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego. W okresie studiów był czynnym zawodnikiem AZS-u Wrocław [sekcja pływacka]. Startował na dystansach 100 i 200 m stylem dowolnym, uzyskując dobre rezultaty. Dalszą pracę zawodową kontynuował w Szpitalu Powiatowym w Szczytnie. W 1955 r. zmienił miejsce zamieszkania i przeniósł się do Białej Podlaskiej podejmując pracę w Szpitalu Miejskim i w Przychodni Powiatowej. Z Filią Akademii Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej związał się w 1970 r., kiedy został zatrudniony w Zakładzie Nauk Biologicznych na stanowisku starszego asystenta. Pracę doktorską, napisaną pod kierunkiem prof. dra hab. Wiesława Romanowskiego obronił w 1973 r. i został mianowany na stanowisko docenta kontraktowego. Prowadził ze studentami zajęcia dydaktyczne z zakresu fizjologii człowieka. Wypromował około 130 magistrów wychowania fizycznego. Z jego inicjatywy powstało Studenckie Koło Naukowe Młodych Fizjologów, które odnosiło sukcesy na Konferencjach i Sympozjach Studenckich

Kół Naukowych, częstokroć zdobywając pierwsze miejsca w sekcjach biologiczno-medycznych. Był inicjatorem Wydawnictwa Naukowego FAWF, członkiem Kolegium Redakcyjnego Roczników Naukowych AWF w Warszawie. Na terenie uczelni pełnił odpowiedzialne funkcje: od września 1981 r. był dziekanem Filii FAWF w Białej Podlaskiej, a po jej przekształceniu w ZWWF prodziekanem ds. studiów zaocznych i dwuetapowych. W lutym 1992 r. odszedł na emeryturę. Dorobek naukowy J. Czaplickiego liczy ponad 100 publikacji i opracowań. Poza pracą zawodową był zaangażowany w działalność społeczną na rzecz środowiska białkopodlaskiego. Przez trzy kadencje był radnym Miejskiej Rady Narodowej, pełnił funkcję zastępcy Przewodniczącego MRN. W latach 1980-83 był prezesem KS AZS Biała Podlaska. Za działalność społeczno-polityczną, dydaktyczno-wychowawczą i naukową był wielokrotnie odznaczany i nagradzany m.in. Złotą Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, pamiątkowym medalem „Za Wybitne osiągnięcia w Ruchu Studenckim AWF Warszawa”. Zmarł 15 maja 2000 r., został pochowany na Katolickim Cmentarzu Komunalnym w Białej Podlaskiej. M. Bytniewski, J.M. Marian Czaplicki (10 V 1925 – 13 V 2000), Rocznik Naukowy IWFIS, Biała Podlaska 2000, s. 381-385; 40 lat minęło.: Wydziałowi Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej: Zjazd Absolwentów z okazji 40-lecia Uczelni, 11-12 września 2010 r., red. T. Jaślikowska-Sadowska Biała Podlaska 2010, s. 420-422.

Czaplicki, Zbigniew, ur. 22.08.1938 w Białymstoku. Wykształcenie wyższe, Politechnika Szczecińska. Zawodnik rugby Czarnych Szczecin (1956-1957, finalista Pucharu Sportowca 1956), AZS Szczecin (1958), Pioniera Szczecin (1959-1961 i finalista Pucharu PZR 1959). Pierwszy trener Henryk Karczewski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji skrzydłowego ataku. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi (1987). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 23-24.

Czaplicki, Zdzisław Bogdan. Urodzony 15 stycznia 1950 r. w Ponarach koło Mrągowa. Uprawiał wyczynowo lekka atletykę. Ma uprawnienia trenerskie i instruktorskie w wielu dyscyplinach sportu oraz tytuł doktora, który uzyskał na warszawskiej AWF. Był kierownikiem Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Pedagogicznej od 1990 r. aż do powstania UWM. W klubie AZS WSP pełnił funkcję wiceprezesa ds. sportowych (lata 1991-1994) oraz dyrektora klubu (lata 1995-1999). Angażując się w sport dzieci i młodzieży był działaczem Szkolnego Związku Sportowego (lata 1970-1989) oraz Akademickiego Związku Sportowego (lata 1990-2000). Przez wiele lat pracy naukowej, zawodowej i społecznej uczestniczył w pracach komitetów redakcyjnych, m.in. są to następujące tytuły: „Zeszyt Pedagogiczny” w Olsztynie i „Lider” - czasopismo popularnonaukowe w Warszawie. Był członkiem Komisji Edukacji Zdrowotnej przy Komitecie Nauk o Kulturze Fizycznej - Polskiej Akademii Nauk (w latach 1997-1999). Jest członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej w Warszawie (od 1995). Zdzisław Czaplicki jest autorem lub współautorem sześciu książek oraz ponad 40 publikacji obejmujących swoją tematyką zagadnienia dotyczące zdrowia człowieka. Ma w swoim dorobku także publikacje dotyczące min. stanu zdrowia studentów czy wpływu na zdrowie środowiska przyrodniczego. Od prawie czterdziestu lat jest członkiem Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. W uznaniu za włożony wkład pracy naukowej i organizacyjnej na rzecz Towarzystwa otrzymał w 2015 r. Krzyż Bene Merenti. W 2009 r. otrzymał medal z okazji 90-lecia Polskiego Komitetu Olimpijskiego za propagowanie idei olimpijskiej poprzez numizmatykę. M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 439-432.

Czarkowski, Karol - ur. 4 listopada 1927 r. w Iwieńcu - były Związek Radziecki. Trener podnoszenia ciężarów. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Mistrz Polski wagi lekkiej z 1952 r. /w barwach AZS Warszawa/. Pracownik Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego we Wrocławiu /1952-1955 i Legii Warszawa, 1955 - 1956/, Rady Głównej Ludowych Zespołów Sportowych. Był trenerem ciężarowców kadry narodowej Boliwii. Do Kielce przyjechał w 1959 r. Szkolił sztangistów Tęczy Kielce, był prezesem Okręgowego Związku Podnoszenie Ciężarów w Kielcach, pracował w Zespole Metodycznym Wojewódzkiej Federacji Sportu w Kielcach. W połowie lat 90-tych był wójtem w gminie Smyków w woj. świętokrzyskim. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 37-38; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 337.

Czarlińska Leontyna z d. Gadzińska (15.12.1919, Widynów pow. Śniatyń), siatkarka, gimnastyczka, nauczyciel wychowania fizycznego, trener siatkówki II klasy. Absolwentka Studium WF UJ (1949). Była nauczycielem wychowania fizycznego w Studium Wychowania Fizycznego PK od 1.09.1951 i pracowała aż do przejścia na emeryturę. Oprócz zajęć dydaktycznych ze studentami trenowała sekcję piłki siatkowej kobiet (od 1954 r.), sekcję pływacką (od 1962 r.) Klubu Uczelnianego AZS. Siatkarki wywalczyły w 1968 roku tytuł mistrza Polski uczelni technicznych. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Czarnobaj - Knap, Wiera (2 III 1945, Brody), koszykarka, absolwentka filologii rosyjskiej UJ (1967), zawodniczka AZS Kraków (1962-1969) i „Korony” Kraków (1969-1971), podczas AMP w Rzeszowie najlepsza egzekutorka rzutów osobistych. Nauczycielka języka rosyjskiego, tłumacz przysięgły, pilot wycieczek zagranicznych, zastępca dyrektora XX LO. Syn Rafał kontynuuje tradycje rodzinne w koszykówce. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 324.

Czarnocka, Wanda (z Cumfów Czarnocka-Karpińska, 1894-1971). Taterniczka i członkini sekcji narciarskiej AZS Warszawa. Po ukończeniu medycyny na UW w 1926 r. rozpoczęła karierę naukową w zakresie rentgenologii. Po wojnie była profesorem AWF Warszawa. W latach 1960-64 pełniła funkcję dziekana, przez wiele lat była członkiem Senatu Uczelni. Była pierwszym prezesem Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej. Jej pierwszym mężem był Wacław „Denhoff” Czarnocki (1896-1927), legendarny założyciel warszawskiej Polonii w 1911 r., a na początku lat dwudziestych współorganizator sekcji narciarskiej AZS. Niemal 10 lat po śmierci Czarnockiego, na jego cześć nazwano schronisko górskie AZS pod Kopilaszem. R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 96 (maszynopis); <https://drytooling.com.pl/?print=1&tmpl=component&start=462>

Czech Albin (1934-) Lekarz, specjalista rehabilitacji, nauczyciel wychowania fizycznego i trener lekkiej atletyki, wybitny sportowiec. Urodził się 4 VIII 1934 r. w Salomonie w gminie Gościeradów (lubelskie). Po uzyskaniu matury, w latach 1953-1957 studiował w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, uzyskując dyplom magistra wychowania fizycznego. Po krótkim okresie pracy nauczyciela wychowania fizycznego w szkole w Gogolinie, w 1958 r. rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Białymstoku. Studiując jednocześnie trenował i startował z sukcesami jako biegacz długodystansowy, zdobywając sześciokrotnie akademickie Mistrzostwo Polski na dystansach 3000-5000 m. Był mistrzem Polski w biegu na 10 km (1958) i biegu maratońskim (1961). Był aktywnym członkiem Studenckiego Koła Naukowego przy Zakładzie Fizjologii Akademii Medycznej w Bia-

łymstoku, kiedy to mając dyplom mgr wf, prowadził badania nad próbą oceny wydolności krążeniowo-oddechowej u lekkoatletów-biegaczy (1962). Uczestnicząc w zespole szkoleniowym zgrupowań lekkoatletów w Wałczu opracował i weryfikował jej przydatność w praktyce, oryginalną próbę ortostyczno-wysiłkowo wolicjonalną w ocenie wydolności biegacza (1967). Po uzyskaniu dyplomu lekarza, w latach 1967–1974 realizował się jako lekarz i trener w szkole sportowej w Zielonej Górze. W latach 1966–1971 był członkiem Komisji lekarskiej PZLA. Od połowy lat siedemdziesiątych do końca XX w. pracował, na stanowisku ordynatora oddziału rehabilitacji w Przychodni Przemysłowej przy Hucie Stalowa Wola. Jednocześnie przez kilka lat był lekarzem klubowym w Klubie Sportowym „Stal” Stalowa Wola. Po zakończeniu uprawiania sportu wyczynowego, pozostał entuzjastą systematycznego biegania, będąc wzorem dla byłych sportowców i lekarzy. Ukończył ponad 50 biegów maratońskich i około 150 biegów długich na dystansach od 5 do 20 km. Jest wielokrotnym uczestnikiem mistrzostw Polski lekarzy w biegach długich. Henryk Kuński *Dzieje Medycyny Sportowej w Polsce Tom II (1951–2000)* Polskie Towarzystwo Medycyny Sportowej Łódź 2009 s. 160, 161. Albin Czech, *Maratończyk w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu*, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 247-249. Fot. ze zbiorów zawodnika. <http://pozla.eu/wp-content/uploads/2018/06/Zdj%C4%99cia-lata-1961-1965.pdf>

Czech Bronisław (25 VII 1908, Zakopane - 5 VI 1944, Oświęcim), narciarz, olimpijczyk z 1928, 1932, 1936, członek AZS Kraków w latach 1926- 1937, od roku 1926 członek sekcji lekkoatletycznej, od września 1936 r. narciarskiej. Studiował w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego w Warszawie (1932-1934), gdzie uzyskał uprawnienia nauczyciela i trenera narciarstwa. Był wszechstronnie utalentowanym sportowcem; uprawiał lekkoatletykę, narciarstwo, szymbownictwo, taternictwo, żeglarstwo. Był dwudziestokrotnym mistrzem Polski - w biegach narciarskich, skokach, biegu zjazdowym i slalomie alpejskim. Reprezentował klub SNPTT Zakopane (1925-1926) i AZS Kraków. Po zakończeniu kariery sportowej prowadził na Kasprowym Wierchu narciarską szkołę zjazdową PZN oraz sklep ze sprzętem sportowym i wypożyczalnię nart. Był także ratownikiem górskim. W czasie II wojny światowej prowadził działalność kurierską. W dniu 14 maja 1940 r. aresztowało go gestapo i wraz z grupą zakopiańskich sportowców trafił do więzienia w Tarnowie, a potem do KL Auschwitz. Odmówił trenowania niemieckich narciarzy. Do wiosny 1944 r. pracował w obozowym warsztacie stolarskim. Zmarł na udar serca w obozie. Pośmiertnie odznaczony został Krzyżem Walecznych (1967) i Krzyżem Oświęcimskim (1987). Dla uczczenia pamięci Bronisława Czecha i Heleny Marusarzówny odbywa się w Zakopanem memoriał narciarski ich imienia. Od 1973 r. Akademicki Związek Sportowy przyznaje Medal im. Bronisława Czecha najwybitniejszym sportowcom w swojej organizacji. Cz. Michalski, *Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. I. (1909-1945)*, Kraków 2007, s. 127-128; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K*, Warszawa 1984, s. 125-126; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 40-41; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 337.; Ryszard Wryk, *Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej*, Poznań 2016, s. 234-5.

Czechowicz Franciszek. Student Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Zawodnik Polskiego Klubu Sportowego w Dyneburgu na Łotwie, a następnie w latach 1937 - 1939 AZS Wilno. W 1939 r. brał udział w finałach mistrzostw Polski w siatkówce. W czasie II wojny światowej przebywał na Łotwie, gdzie prowadził szeroką działalność dywersyjną pod pseudonimem „Franc”. Założyciel i dowódca tajnej organizacji „Wyzwolenie Polski”, a następnie dyneburskiej placówki V odcinka „Wachlarza” oraz miejscowego

Kedywu. Aresztowany wraz ze swą grupą dywersyjną w listopadzie 1943 r. był więziony w Dyneburgu, a następnie w Rydze, gdzie w lipcu 1944 r. został rozstrzelany. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 41. Fot. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Czechowicz_Franciszek_84.jpg?uselang=pl#filehistory

Czempas Henryk: zasłużony działacz AZS Szczecin, członek Prezydium ZG AZS w latach 1955-57, obecnie kierownik Wydz. Finansowego ZG AZS. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 338.

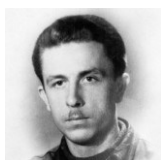
Czepułkowski Jan (ur. 17 lipca 1930 w Mołodecznie, zm. 26 stycznia 2016 w Warszawie) – polski sztangista, medalista mistrzostw świata i Europy, olimpijczyk. Reprezentował AZS Warszawa. Pierwszy sukces w karierze osiągnął w 1956 roku, kiedy podczas mistrzostw Europy w Helsinkach zdobył brązowy medal w wadze średniej. Na rozgrywanych rok później mistrzostwach Europy w Katowicach był drugi w wadze lekkiej. W tym samym roku wywalczył również brązowy medal Iwanem Abadziemem z Bułgarii. Zdobył także brązowy medal na mistrzostwach Europy w Warszawie w 1959 roku. W 1956 roku wystartował na igrzyskach olimpijskich w Melbourne, gdzie zajął szóste miejsce w wadze lekkiej z rezultatem 360 kg w trójboju. Trzykrotnie zdobywał mistrzostwo Polski: w latach 1954 i 1955 w wadze lekkiej (do 67,5 kg), a także w 1958 roku w wadze średniej (75 kg). Zmarł 26 stycznia 2016 roku. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Czepu% C5%82kowski](https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Czepu%C5%82kowski); M Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 258; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 53; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 338; Z. Szafrkowski, Polscy olimpijczycy wywodzący się z kresów wschodnich Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2000, 3, s. 58; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 146; [http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/Hądzelek, K. i in. \(red.\), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 126.](http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/Hądzelek,K.i.in.(red.),Mała_encyklopedia_sportu,A-K,Warszawa_1984,s.126)

Czerbniak Jerzy lekka atletyka Ur. 29.09.1947 Kutno. Klub: AZS Łódź 1965-1975. Klub na igrzyskach: AZS Łódź. Trener: Władysław Kwiatkowski. Trener na igrzyskach: Winicjusz Nowosielski. IO Monachium 1972, sztafeta 4 x 100 m: 6. Polska 39,03 (Tadeusz Cuch, Jerzy Czerbniak, Zenon Nowosz, Stanisław Wagner). Polacy wygrali bieg eliminacyjny (39,11), w półfinale zajęli 3 miejsce (38,90), ustanawiając rekord Polski i awansowali do finału. Mistrz Polski, bieg na 200 m). Wicemistrz Polski, bieg na 200 m. Rekordy życiowe: 100 m 10,51 i 200 m 21,10. Sport wyczynowy zaczął uprawiać dopiero na pierwszym roku studiów, wykorzystując naturalne predyspozycje do biegów sprinterskich. Jego przygoda z „królową sportu” trwała tylko 10 lat. Potrafił godzić sport ze studiami, a nawet z karierą naukową w jej pierwszej fazie. Krótko był kierownikiem sekcji lekkiej atletyki w AZS Łódź (1975-1977), ale później dusza naukowca zwyciężyła i poświęcił się pracy badawczej i dydaktycznej. Ukończył Szkołę Podstawową nr 1 (1961) i LO im. Jana Henryka Dąbrowskiego w Kutnie 1965). Absolwent Wydziału Matematyczno-Fizycznego Uniwersytetu Łódzkiego (dyplom z wyróżnieniem 1970). Pracownik naukowy Uniwersytetu Łódzkiego, wykładowca akademicki, dr fizyki 1978, dr habilitowany 1993, profesor nadzwyczajny 1994, kierownik Zakładu Fizyki Powierzchni w Katedrze Fizyki Ciała Stałego Uniwersytetu Łódzkiego. Prorektor do spraw nauki i rozwoju w Wyższej Szkole informatyki w Łodzi. Prorektor do spraw studentów Wyższej Szkoły informatyki i Umiejętności w Łodzi. Aktywnie uczestniczy w ruchu olimpijskim. Marek Kondraciuk, M. Łopiński, Olimpijczycy z Łodzi regionu. Paryż 1924 - Rio 2016, Łódź 2017, s. 306, s. 99; A. Bogusz, Łódzcy olimpijczycy, Łódź 1984, s. 112. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 53.

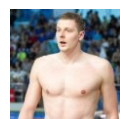

Czerepok, Paweł. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu w 1973 r. W latach 1973-1975 został pracownikiem naukowo-dydaktycznym Katedry Zespołowych Gier Sportowych AWF we Wrocławiu oraz trenerem AZS Wrocław. W roku 1975 rozpoczął pracę w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Opolu. W latach 1987-1992 był zastępcą kierownika Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Opolu. W roku 1995 był pełnomocnikiem rektora ds. organizacji kierunek studiów wychowania fizycznego i Instytutu Wychowania Fizycznego, a od 1 grudnia 1995 r. - zastępcą dyrektora Instytutu Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej. W latach 1998-2003 pełnił funkcję prodziekana ds. studenckich i organizacyjnych Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Polskiej. Od roku 1975 brał udział w pracach Wojewódzkiej Federacji Sportu w Opolu, w sekcji szkoleniowej Okręgowego Związku Piłki Siatkowej. Od roku 1975 był trenerem piłki siatkowej AZS Opole. Jako starszy Wykładowca prowadził zajęcia na wojewódzkich i ogólnopolskich kursach i seminariach dla nauczycieli, instruktorów i trenerów z zakresu metodyki piłki siatkowej. W roku 1986 doprowadził zespół do II Ligi Państwowej, a w 2001 r. do I Ligi. Z zespołem AZS- Politechnika Opolska zdobył 12 złotych medali w Akademickich Mistrzostwach Szkół Wyższych w piłce siatkowej. Wyróżnienie - Trener roku 2011 - za wybitne osiągnięcia trenerskie i szkoleniowe /2011 r./ - Wyróżnienie Medal Jubileuszowy 60-lecia Studium Wychowania Fizycznego i Sportu /2012 r./. P. Czerepok wspomina: „Pracę jako nauczyciel WF w Studium Wychowania Fizycznego Wyższej Szkole Inżynierskiej w Opolu i trener siatkówki AZS Opole rozpocząłem na początku roku akademickiego 1975/76. Wcześniej pracowałem w Katedrze Gier Sportowych Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, byłem również trenerem piłki siatkowej AZS /.../ Prowadziliśmy zajęcia usprawniające studentów oraz Sekcje specjalistyczne, które były zrzeszone w Klubie Uczelnianym AZS przy Wyższej Szkole Inżynierskiej”. Wrocław. Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015), red. Stanisław Szczepański, Opole 2017, s. 64. Fot. tamże.

Czerewacz, Donat (1921-2007). Żeglarz AZS Warszawa. Reżyser filmów dokumentalnych, scenarzysta, realizator. Żołnierz „Zośki” w powstaniu warszawskim. W 1947 r. zwerbowany przez UB jako agent „Zaręba”. Był Tajnym Współpracownikiem do 1956. Jego zeznania przyczyniły się do aresztowania „Anody” (także członka AZS Warszawa). Był kierownikiem sekcji żeglarskiej AZS od 1950 do 1954 r. R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 212 (maszynopis); [https:// www.1944.pl/powstancze-biogramy/donat-czerewacz,7088.html](https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/donat-czerewacz,7088.html)

Czermiński, Adrian, (26 XII 1901, Tetewczyce, Wołyń - 27 VII 1982, Warszawa), taternik, członek sekcji taternickiej AZS, literat, dziennikarz. Studia polonistyczne odbył na UJ (1925), czynny był w owych latach w krakowskiej awangardzie literackiej. Zakopane i Tatry poznał już w 1913 r.; jazdy na nartach uczył go wtedy Mariusz Zaruski. Taternictwo uprawiał głównie w latach 1925-1932, przeważnie z Alfredem i Janem A. Szczepańskimi. Uczestniczył w wyprawie na Etnę w 1924 roku. Jako dziennikarz i publicysta pisał przez wiele lat do licznych czasopism, m.in. na temat swoich podróży oraz taternictwa i alpinizmu polskiego. Po powstaniu warszawskim mieszkał krótko w Zakopanem (1945) i brał udział w pracach komitetu redakcyjnego „Biuletynu Zakopiańskiego”. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. I. (1909-1945), Kraków 2007, s. 128.

Czerniak, Konrad, Pływak. Urodził się 11 lipca 1989 roku roku w Puławach. Trzykrotnie zdobywał medale na mistrzostwach świata, był wicemistrzem świata na dystansie

100 m stylem motylkowym w 2011 roku, brązowym medalistą na 100 m stylem motylkowym (2013) i na 50 m stylem dowolnym (2015). Jest dwukrotnym mistrzem Europy na krótkim basenie na 50 i 100 m stylem motylkowym w 2011 oraz mistrzem Europy na basenie 50 metrowym na 100 m stylem motylkowym (2014). Zdobył tytuł wicemistrza na 50 i 100 m stylem motylkowym (2014, 2016), brązowy medalista w sztafecie 4 x 100 m stylem dowolnym (2018). Wielokrotny rekordzista Polski. Uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Londynie w 2012 roku oraz w kolejnych w Rio de Janeiro w 2016 r. Jest wychowankiem klubu Wisła Puławy. Reprezentował też barwy AZS AWF Katowice. Startował w barwach CD SEK Viloafanca del Castillo, w chwili obecnej jest zawodnikiem AZS UMCS Lublin. Kronika wydarzeń sportowych. Lubelszczyzna 2009, Lublin (wydanie specjalne „Kontra” Lubelskiego Magazynu Sportowego), s. 22; Tuszyński, B., H. Kurzyński, Leksykon olimpijczyków Polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924-2014, Warszawa 2014, s. 763; <https://www.swimrankings.net/index.php?page=athleteDetail&athleteId=4071578>; <https://pl-pl.facebook.com/konrad.czerniak.info/>; <http://akademia.konradczerniak.azs.umcs.pl/>; <https://www.umcs.pl/pl/aktualnosci,38,konrad-czerniak-z-brazowym-medalem-mistrzostw-europy,58795.htm> <https://eurosport.interia.pl/plywanie/news-czerniak-i-switkowski-plywakami-azs-umcs-lublin,nId,2329275>; <https://www.umcs.pl/pl/aktualnosci,38,konrad-czerniak-z-brazowym-medalem-mistrzostw-europy,58795.htm> <https://eurosport.interia.pl/plywanie/news-czerniak-i-switkowski-plywakami-azs-umcs-lublin,nId,2329275>; Fot. Michał Piłat. <http://azs.umcs.pl/trzy-zlota-czerniaka.htm>

Czerniakowski, Zbigniew, prof. UR Dziekan Wydziału Biologiczno-Rolniczego, Dr hab. nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa - specjalność ochrona roślin. Absolwent I LO im. S. Konarskiego w Rzeszowie (1976), fizyki w rzeszowskiej WSP (1981) oraz rolnictwa w AR im. H. Kołłątaja w Krakowie (1984). Rozprawę doktorską obronił w AR we Wrocławiu (1992). Habilitował się na Wydziale Ogrodniczym AR w Krakowie (2004). Nauczyciel akademicki zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego UR. Członek Komitetu Ochrony Roślin PAN. Dziekan Wydziału Biologiczno-Rolniczego. Działacz Akademickiego Związku Sportowego (odznaczony srebrną odznaką AZS oraz medalem z okazji 50-lecia AZS w Rzeszowie). Obecnie członek komisji rewizyjnej klubu sportowego MLKS Rzeszów. „Swoją przygodę ze sportem rozpocząłem w czasach szkolnych w MKS Grom Rzeszów. W okresie studiów i w pierwszych latach pracy na stanowisku asystenta byłem graczem sekcji koszykówki WSP Rzeszów oraz Wydziału AR w Zalesiu. Od połowy lat 70. jestem zatem blisko związany ze Studium WP, gdzie poznałem wielu oddanych pracy nauczycieli, a z czasem prawdziwych przyjaciół. Dzięki organizowanym przez Studium obozom zapałałem miłością do gór i nart; na stokach zimą do dziś spędzam w górach”. Żółtek, Andrzej Marek, Działalność programowa Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w uczelniach państwowych Rzeszowa w latach 1963-2001, Rzeszów 2015, s. 201. Fot. <http://www.wbr.ur.edu.pl/wydzial/dziekani/prodziekani>

Czerwińska, Lucyna – gimnastyczka artystyczna, ur. 17.10.1956 r. w Poznaniu, studentka AWF w Poznaniu, mistrzyni Polski w 1975 r. oraz mistrzyni drużyny w klasie mistrzowskiej na Spartakiadzie 1975 r. Startowała w Mistrzostwach Świata w Rotterdamie zajmując 19 miejsce, wielokrotna reprezentantka Polski w turniejach międzynarodowych, m. in. w: Rydze - VI m., w Moskwie – V m., Kijowie - IV m., Turniejach Wiosny - III i IV m., brała udział w Pucharze Iterwizji. O.K. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 10.

Czerwiński, Jan Wacław, (21 XI 1865 - 29 VII 1947, Kraków), narciarz, taternik. Członkiem sekcji turystycznej Towarzystwa Tatrzańskiego był od jej powstania w 1903 r., działał też przed I wojną światową w jej zarządzie. Przez 27 lat (1905-1932) był członkiem zarządu PTT, w tym 10 lat (1922- 1932) na stanowisku prezesa. W r. 1926 został członkiem honorowym PTT, a w 1930 członkiem honorowym sekcji tater-

nickiej AZS Kraków. Działał też w zarządzie Tatrzańskigo Towarzystwa Narciarzy w Krakowie (1912). Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. I. (1909-1945), Kraków 2007, s. 130; https://historia.agh.edu.pl/wiki/Jan_Wac%C5%82aw_Czerwi%C5%84ski Fot. <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/230455/>

Czerwiński, Janusz (ur. 24 X 1936 Ostrów Mazowiecka), piłkarz ręczny, nauczyciel, działacz sportowy. W roku 1955 ukończył szkołę średnią w Kłodzku, gdzie grał w drużynie miejscowej Nysy, w latach 1959–1962 uczył się w Studium Nauczycielskim Wychowania Fizycznego w Gdańsku (AWFiS), następnie nauczyciel wychowania fizycznego w gdańskich szkołach. W latach 1959–1965 piłkarz ręczny Spójni Gdańsk, reprezentant Polski (m.in. podczas Mistrzostw Świata w grze 11-osobowej w Szwajcarii w 1963 wywalczył IV miejsce). W roku 1970 ukończył Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego w Poznaniu, od 1972 doktor, pracownik gdańskiej Akademii Wychowania Fizycznego w Zakładzie Zespołowych Gier Sportowych. W roku 1973 uzyskał uprawnienia trenera piłki ręcznej klasy mistrzowskiej, w latach 1967–1976 szkoleniowiec i selekcjoner polskiej kadry narodowej w piłce ręcznej mężczyzn, zdobył z drużyną brązowy medal olimpijski podczas igrzysk w Montrealu (1976); 1976–1978 trener-selekcjoner reprezentacji Islandii, 1984–1987 Grecji. Jednocześnie do roku 1977 wicedyrektor Instytutu Sportu gdańskiej AWF, 1977–1981 dziekan, 1981–1984 rektor, 1987–1990 prorektor do spraw dydaktycznych. Od roku 1990 doktor habilitowany, od 1996 profesor tytularny, od 1998 profesor zwyczajny. Od 1991 kierownik Katedry Teorii i Metodyki Zespołowych Gier Sportowych i Sportów Walki, 1994–1996 prorektor do spraw nauki i współpracy z zagranicą, 1996–2002 ponownie rektor. W roku 1997 przewodniczący Konferencji Rektorów AWF, w 1998 członek Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół w Polsce. Od roku 2000 doktor honoris causa Państwowego Uniwersytetu Wychowania Fizycznego i Sportu w Kijowie. Redaktor kwartalnika Europejskiej Federacji Piłki Ręcznej – „Handball”. Działacz Związku Piłki Ręcznej w Polsce, w latach 1979–1984 wiceprezes, 1988–1996 prezes, od 1996 prezes honorowy. W latach 1979–1981 prezes klubu sportowego AZS AWF Gdańsk. Członek Polskiego Komitetu Olimpijskiego, rzeczoznawca w sejmowej i senackiej Komisji Kultury Fizycznej. Laureat medalu Kalos Kagathos (2001), którym został odznaczony na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie za wybitne osiągnięcia sportowe i sukcesy w życiu zawodowym po zakończeniu kariery, w roku 2000 otrzymał wyróżnienie Fair Play Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Adam Mauks, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=CZERWI%C5%83SKI_JANUSZ; J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 202. Fot. https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=CZERWI%C5%83SKI_JANUSZ

Czoków, Przemysław - wychowanek klubu Arka (Kieleckie Towarzystwo Pływackie), który w okresie startów w Arce zdobył na Mistrzostwach Polski juniorów 13 medali / 3 złote, 6 srebrnych, 4 brązowe/. Po przenosinach do Gdańska, bronił barw tamtejszego AZS AWF. Był też członkiem Kadry Narodowej i wielokrotnym medalistą Mistrzostw Polski w różnych kategoriach wiekowych, dwukrotny reprezentant Polski na Mistrzostwach Europy Juniorów. Uczestniczył w Pucharze Świata oraz wielu imprezach międzynarodowych, jest byłym rekordzistą Polski w kategorii dzieci oraz seniorów. Inne jego uprawnienia to: ratownik WOPR, sternik motorowodny, kierownik placówek oświatowych. Od 2005 roku Trener „Delfina” Gdynia. Wychował Mateusza Arndta, medalistę Mistrzostw Europy Juniorów. Trener wielu medalistów Mistrzostw Polski. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 9. <http://www.delfin.gdynia.pl/o-nas/>; Fot. <https://www.delfin.gdynia.pl/przemyslaw-czokow>

Czopek-Dobrucka Barbara, członek AZS Warszawa w pierwszych latach powojennych. Reprezentantka AZS w latach 1948-1950 we wszystkich grach sportowych, następnie tylko w koszykówce. Wielokrotna reprezentantka Polski w koszykówce. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”, Warszawa 1962, s. 335.

Czubak, Antoni (26 IV 1928, Piotrków Trybunalski), siatkarz, absolwent Politechniki Śląskiej (1952) i AGH (1954). Zawodnik AZS Gliwice (1950-1954) i AZS Kraków (1954-1958), brązowy medalista MP (1957), srebrny medalista AMP (1956). Nauczyciel akademicki AGH (1954-1993), profesor AGH. Zajmował się problematyką maszyn górniczych i transportu wibracyjnego. Wykładał na Uniwersytecie w Port Harcourt w Nigerii (1974-1979 i 1983-1986). Żona Janina Czubak z domu Pawlikowska również grała w siatkówkę w AZS Kraków (1951-1956). Tradycje rodzinne kontynuują dzieci: Marianna - profesor uniwersytecki w Kanadzie, Piotr - pracownik naukowy AGH, wielokrotny zwycięzca mistrzostw AGH w narciarstwie alpejskim w kategorii pracowników. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 324. Fot. https://historia.agh.edu.pl/wiki/Antoni_Czubak

Czubała, Marek (2 IV 1948, Kraków), lekkoatleta (biegi średnie), absolwent AWF Kraków (1974). Zawodnik AZS Kraków (1967-1977), wielokrotny medalista AMP w biegu na 800 i 1500 m, wielokrotny medalista MP AWF w sztafetach 4 x 400 m, biegu na 1500 m. Nauczyciel wychowania fizycznego AR (1974-1981), trener uczelnianej sekcji lekkiej atletyki. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 324; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Czulno Tadeusz, ur. w 1950 r., absolwent Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Krakowie oraz Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Z AZS związany od 1973r., początkowo jako pracownik dydaktyczny Filii UMCS w Rzeszowie oraz zawodnik AZS Rzeszów, później szkoleniowiec tenisa stołowego. W 2015 r. trener reprezentacji akademickiej na Uniwersjadzie w Gwangju. Prowadzeni przez niego zawodnicy w indywidualnych Mistrzostwach Polski zdobyli 18 medali. Trener koordynator i dyrektor sportowy ekstraklasowego zespołu AZS Politechniki Rzeszowskiej. Wieloletni członek władz ZŚ AZS Rzeszów, animator systemu Akademickich Mistrzostw Podkarpacia, APS 05, 336, 2016, s. 4. Fot. <https://www.pzts.pl/aktualno/sci/rozpoczyna-sie-turniej-tenisa-stolowego-universjady-w-gwangju/>

Czwórnóg, Wiesław (30 I 1932, Borów - 26 XI 2018, Warszawa), absolwent i wieloletni pracownik AWF Warszawa, dr nauk o wychowaniu fizycznym (1979). Nauczyciel akademicki AWF Warszawa w latach 1955-2003. Karierę akademicką rozpoczął jako asystent Katedry Lekkiej Atletyki AWF Warszawa, w latach 1987-1989 kierownik Zakładu Lekkiej Atletyki, a w latach 1991-1995 Zakładu Biegów i Skoków Lekkoatletycznych. Jako zawodnik był akademickim rekordzistą Polski w biegu na 200 m ppł. oraz dwukrotnym medalistą AMP i mistrzem Warszawy na dystansie 400 m ppł. W 1958 r. rozpoczął pracę trenerską z grupą dzieci, a od 1961 r. był trenerem w Klubie AZS-AWF Warszawa, kierownikiem wyszkolenia sekcji lekkiej atletyki, wychowawcą wielu pokoleń lekkoatletek, medalistów, rekordzistów Polski, reprezentantów kraju na ME, i olimpijczyków. Trener klasy mistrzowskiej (1981), trener kadry narodowej. Wykładowca, uczestnik licznych konferencji metodycznych krajowych i międzynarodowych. Autor wielu uznanych opracowań szkoleniowych poświęconych technice i metodyce nauczania konkurencji lekkoatletycznych. W 1996 r. otrzymał tytuł honorowy „Zasłużonego Trenera Lekkiej Atletyki”. W 2009 r. otrzymał godność członka honorowego AZS. Był uhonorowany wieloma odznaczeniami państwowymi i resortowymi: Srebrna Odznaka AZS

(1961), Złota Odznaka AZS (1968), Honorowa Odznaka 50-lecia AZS Warszawa (1967), Srebrna Odznaka PZLA (1967), Złota Odznaka PZLA (1969), Brązowa Odznaka Honorowa 50-lecia WOZLA (1970), Srebrna Odznaka Honorowa 50-lecia WOZLA (1970), Tytuł „Honorowy Zasłużony Trener Lekkiej Atletyki (1996), Srebrna Odznaka „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, Honorowa Odznaka SZS „Za Zasługi w Sporcie Szkolnym” (1976), Honorowa Odznaka SZSP (1975), Medal Komisji Edukacji Narodowej (1976), Srebrna Honorowa Odznaka „Za Zasługi dla Warszawy”, Złota Odznaka „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej” (1980), Złoty Krzyż Zasługi (1975), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1989). Pozostawił po sobie wspomnienia. Urodził się na wsi lubelskiej w Borowie 26 listopada 1932 r., gdzie ukończył szkołę podstawową. Jak pisał: *Szkoła podstawowa w mojej wiosce zbudowana była nieco wcześniej niż zacząłem do nie uczęszczać. Takich szkół w owych czasach nie było zbyt wiele, a więc dzieciaki rekrutowały się z okolicznych wiosek. Była to szkoła siedmioklasowa i taka musiała wystarczyć na start. Gimnazjum i Liceum im. Władysława Jagiełły ukończył w 1950 r. w Krasnymstawie. Jako student AWF w Warszawie, jak wspomina, wybrałem lekką atletykę. Podjąłem treningi pod kierunkiem doskonałego tyczkarza Zenona Ważnego (...), który był członkiem ekipy narodowej w skoku o tyczce, co przyciągało wielu moich kolegów chętnych do współpracy z tym szkoleniowcem. Na efekty tych treningów nie trzeba było długo czekać, doganialiśmy polską czołówkę. Ja nie byłem najlepszy w tej ekipie (...). Uczyłem się zapalczywie, szczególnie tego, jak organizuje się pracę treningową. Mój młodszy kolega z Lubelszczyzny Roman Wszola po skończeniu studiów zaczął pracę z młodzieżą na Agrykoli. Gdy w 1955 roku zaproponował mi pracę z młodzieżą w MKS Warszawa, chętnie ją przyjąłem. Wiesław Czwórnoś ukończył studia z wynikami bardzo dobrymi. Ówczesny rektor Edmund Kosman zaproponował mu pozostanie na uczelni w Zakładzie Lekkiej Atletyki. W AWF przepracował 47 lat. Wspominał: *Praca naukowa była moim drugim zainteresowaniem – zakończyłem ją jako doktor nauk o wychowaniu fizycznym. Dalsza kariera naukowa mnie nie pociągała, gdyż interesowałem się przede wszystkim pracą trenerską. Na tym odcinku zdobyłem w zasadzie to, do czego jako ambitny trener dążyłem! Wychowałem wiele zawodniczek i zawodników, którzy zdobywali medale mistrzów Polski oraz liczyli się w obsadzie międzynarodowej. Najlepszymi zawodniczkami były: Anna Włodarczyk, Maria Żukowska-Długosielska, H. Kowal, Danuta Lejman-Perkowska, Agata Sadurska-Wołkowycka, Jolanta Rusin, Sylwia Kwilińska, B. Czapko, W. Tomaszewska, T. Kopycińska-Nikołajuk, J. Filipowicz-Mastalerz oraz J. Danielewicz, E. Antczak. Bardzo dużo moich zawodniczek i zawodników tworzyło czołówkę polską. Dodaje: Pełniłem też funkcję kierownika wyszkolenia oraz zastępcy kierownika wyszkolenia w AZS-ie, Sekcji Lekkiej Atletyki, co dawało większą możliwość wykazania się oraz stanowiło zachętę do pracy dla moich koleżanek i kolegów. Trenera Wiesława Czwórnoś wspomina dr Maria Długosielska (zawodniczka AZS-AWF Warszawa w latach 70², skoczkini w dal, sprinterka, (wielokrotna mistrzyni Polski, srebrna medalistka Letniej Uniwersjady 1973), która po skończeniu studiów została nauczycielem akademickim, pracownikiem Zakładu Lekkiej Atletyki AWF w Warszawie: *Miał trwałe zasady, od których nie odstępował: ambicja, pracowitość, uczciwość, zaangażowanie, dyscyplina, konsekwencja, dokładność, profesjonalizm.(...) Prowadził ciekawie zajęcia. Posiadał wielki zasób ćwiczeń. Potrafił nauczyć. Był bardzo dobrym dydaktykiem. Jakim pozostanie w naszej pamięci, byłych zawodników, i współpracowników Zakładu Lekkiej Atletyki? Zapewne wielokrotnie będziemy przywoływali anegdoty, sytuacje, wydarzenia, w których byliśmy razem z Trenerem.* Wiesław Czwórnoś malował pejzaże, pisał i publikował wiersze-rymowanki, upamiętniające ludzi, wyrażając w nich swoje przemyślenia. A swoje życie opisał i wydał w publikacji pt. *Przeszły lata za nami... historia mojego życia.* Wspomnienie. Dr Wiesław Czwórnoś (1932-2018), Opracowanie Halina Hanusz, APS 7, 2018, s. 20-21; W. Czwórnoś, *Przeszły lata za***

nami... Historia mojego życia. Warszawa 2016, Karta biograficzna Członka Honorowego AZS; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>; Absolwenci AWF Warszawa Nr 4, (28), 2018.

Czyżewski, Lucjan, ur. 08.09.1918 w Chełmnie, zm. 13.08.1986 w Gdańsku. Wykształcenie wyższe, Uniwersytet Gdański. Historyk. Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby (1959-1968). Wiceprezes PZR (24.02.1963-16.02.1964, 15.12.1968-31.03.1973). Kierownik sekcji rugby AZS Gdańsk (1958), Lechii Gdańsk (1959-1973). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1969), Odznaką

Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej (31.01.1971). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 24; Fot: <http://lechiarugby.pl/2017/10/pamietajmy-o-tych-ktorzy-odeszli/>

Czyżowski Zygmunt Wojciech, ur. 31. III. 1911 r. w Krakowie. W latach 1933 - 1935 studiował na Wydziale Lotniczym Politechniki Gdańskiej. Tenisista „Cracovii” i AZS Kraków. Pilot Aeroklubu Krakowskiego i jego aktywny działacz. Poległ jako podporucznik rezerwy, pilot 26 Eskadry Obserwacyjnej Armii „Kraków”, 1 IX 1939 r. w czasie lotu obserwacyjnego na trasie Mikołów - Gliwice. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 41.

Fot. <https://niebieskaeskadra.pl/?control=8&id=1947>

Ćwirko-Godycki, Michał (1901-1980). Wieloletni rektor WSWF w Poznaniu. Urodził się 15 lutego 1901 r. w Mińsku Litewskim. Gimnazjum typu humanistycznego ukończył w 1919 r. W 1920 r. rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim UP, które ukończył jako doktor wszech nauk lekarskich w 1926 r. Następnie odbył 2-letnie studia w Szkole Antropologicznej w Paryżu. W roku akademickim 1929/1930 pracował w Laboratorium Antropologicznym Szkoły Studiów Wyższych w Paryżu, przygotowując pracę habilitacyjną. Habilitował się w 1931 r.

jako docent antropologii na Wydziale Lekarskim UP i tam też pracował naukowo do wybuchu wojny. Został następnie wysiedlony przez władze niemieckie na teren Generalnego Gubernatorstwa do Krakowa, gdzie podjął pracę jako lekarz w Ubezpieczalni Społecznej, pełniąc funkcję kierownika Domu Zdrowia w Skawinie. Pracował równocześnie w Tajnym Uniwersytecie Ziemi Zachodnich. Po zakończeniu wojny wrócił do Poznania i kontynuował pracę naukową w Katedrze antropologii UP, początkowo jako adiunkt, a od września 1945 r. jako profesor tytularny. W 1955 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego. W 1966 r. został kierownikiem Katedry Antropologii. Od początku swojej działalności naukowej interesował się szczególnie rozwojem dziecka. Między innymi z tego powodu podjął pracę na stanowisku wizytatora higieny szkolnej w Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego, gdzie pracował z przerwą wojenną do 1952 r. Badania, które prowadził dotyczyły kilkudziesięciu cech antropologicznych i fizjologicznych dużych grup dzieci z całej Wielkopolski. Niezależnie od tego brał udział z prof. dr. Adamem Wrzoskiem w badaniach cmentarnych z okresu kultury łużyckiej, interesujące się także metodyką antropologiczną. Swój dorobek naukowy prezentował na licznych międzynarodowych kongresach antropologicznych. Pracował aktywnie w Towarzystwie Antropologicznym, pełniąc między innymi funkcję prezesa (1948-1951). W 1956 r. został redaktorem naczelnym „Przeglądu Antropologicznego”. W WSWF redagował „Roczniki Naukowe”. Od 1924 r. był członkiem Międzynarodowego Instytutu Antropologii, a od 1926 r. Towarzystwa Antropologicznego w Paryżu- W 1926 r. został wybrany członkiem Komisji Antropologicznej PAU. Odbył wiele podróży naukowych do krajów zachodniej Europy i innych. Dwukrotnie brał udział (na przełomie 1953/1959) w ekspedycji antropologicznej w Egipcie, zorganizowanej przez PAN. Był także członkiem wielu naukowych towarzystw krajowych. W WSWF UP wykładał antropologię od roku akademickiego 1942/48, a następnie w WSWF (także higienę). Od roku akademickiego 1950/51 został kierownikiem Katedry Nauk Biologicznych, a po likwidacji struktury katedralnej WSWF został mianowany od roku akademickiego 1955/56 kierownikiem Zakładu Biologii i Antropologii. Od 1 marca 1956 r. sprawował funkcję prorektora ds. nauki, a w latach 1956/57 1964/1965 funkcję rektora WSWF. Gaj, J. (red.), Dzieje Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, Poznań 1996, s. 121-122. Fot. https://poznan.wikia.org/wiki/Micha%C5%82_%C4%86wirko-Godycki

Dacewicz Damian, ur. 28.09.1974, Katowice. Siatkarz. Syn Aleksandra i Danieli Nowok. Zawodnik (207 cm, 104 kg) Baildonu Katowice (1989-92), Kazimierza Płomień Sosnowiec (1992-95), AZS Yawał Częstochowa (1995-03), Polskiej Energii Sosnowiec (od 2003). 2-krotny mistrz (1997, 1999), wicemistrz (2001), brązowy medalista (1996, 2000) MR Zdobywca Pucharu PZPS (1998). Trenerzy: Andrzej Urbański, Waldemar Wspaniały, Stanisław Gościński. 130-krotny reprezentant Polski (1993-99). Uczestnik MŚ (1998 Tokio - 17 m.), ME (1995 Ateny - 6). Najlepszy siatkarz w rankingu „Sportu” (1998, 1999). Olimpijczyk 1996 Atlanta: zawodnik drużyny, która w gr. elim. przegrała z USA 0:3, Kubą 0:3, Brazylią 0:3, Bułgarią 0:3 i Argentyną 1:3, zajmując w gr. 6 m., odpadła z turnieju. Sklasyf. na 11 m. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 87; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 56; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 177. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Damian_Dacewicz

Dakszewicz Ewald: w AZS Wrocław od 1946 r. Świetny wioślarz. Wraz z Z. Schwarzerem, Jagodzińskim i Antkowiakiem tworzył przez pewien okres czasu osadę czwórki bez sternika wrocławskiego AZS, wielokrotnego mistrza Polski. Zdobywca brązowego medalu w czwórce na I MISM w 1953 r. w Bukareszcie. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 338.

Damski, Janusz, ur. 14.04.1950, pseudonim „Januszek”. Urodził się w Bydgoszczy. Maturę zdał w Technikum Mechanicznym w Słupsku. Pierwszy trener: Tadeusz Gwiżdż. Pierwszy klub: Gryf Słupsk. 1970-75 - AZS Olsztyn. Zdobył 3 medale w MP: brązowy (1971), srebrny (1972) i złoty (1973). Zdobywca Pucharu Polski (1971). Od 1975 SKS Posenia, zawodnik, trener. Obecnie na rencie. Żona Hanna, córka Ewa. Aktualna waga 110 kg. A. Grygołowicz, Spotkanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn- Resovia 1973, Olsztyn 1998, s. 36.

Danek Andrzej (28.05.1941, Busko Zdrój), siatkarz, nauczyciel wychowania fizycznego, trener I klasy siatkówki. Absolwent Studium Nauczycielskiego Wychowania Fizycznego w Gdańsku (1959) oraz krakowskiej WSWF (1965). W czasie studiów aktywnie uczestniczył w życiu sportowym WSWF, był wiceprezesem AZS, zawodnik AZS Kraków (1962—1966). Jako trener prowadził I i II ligowy zespół siatkarek AZS Kraków (1966-1972 i 1980-1983) i męski zespół siatkówki AZS PK. W mistrzostwach Polski uczelni technicznych jego podopieczni zdobyli srebrny i brązowy medal. W Studium WFiS PK pracował od 1.10.1968 do 31.12. 2006, pełnił funkcję zastępcy kierownika Studium ds. dydaktycznych (1988-1997). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 324; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015.

Danielik, Tomasz. Absolwent AWF Warszawa. Pracę w tej uczelni rozpoczął w 1990 r. Trener I klasy w piłce nożnej. Doktor nauk o kulturze fizycznej. Trener sekcji piłki nożnej AZS AWF Warszawa (5 lat) i młodzieżowych zespołów piłki nożnej warszawskich klubów. Był członkiem Rady Trenerów WOZPN. Autor publikacji z zakresu metodyki nauczania piłki nożnej i wybranych aspektów psychologii. Wykładowca na kursach trenerskich. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 139.

Danieluk, Marcin, ur. 12.07.1976 w Warszawie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Legion Legionowo (1992-1993), AZS AWF Warszawa (1993-2000, brązowe medale mistrzostw Polski

seniorów 1995, 1996, 1997, 1998, złote medale mistrzostw Polski seniorów „7” 1998, 1999, 2000, srebrne 1996, 1997), Orkan Sochaczew (2000-2002, złote medale mistrzostw Polski seniorów „7” 2001, 2002), Skra Warszawa (2002-2008). Pierwsi trenerzy: Edward Grzelak i Henryk Król. Reprezentant Polski siódemek (1998-2004). Trener seniorów Skry Warszawa (2006-2008), AZS AWF Warszawa (2009-2010). Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby, członek Komisji Gier i Dyscypliny (2007-2011). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Suplement 2 (2007-2009), Lublin 2010, s. 12.

Danilczyk Józef (06.08.1923, Grodno – 29.10.1972, Kraków), siatkarz, nauczyciel wychowania fizycznego. Organizator Studium WF PK i jego pierwszy kierownik (1951 – 1972). instruktor i sędzia lekkiej atletyki, pływania i piłki ręcznej. Absolwent Studium Wychowania Fizycznego UJ (1948). Równoległe z kierowaniem Studium WF PK kierował Studium WF Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Krakowie (1951 – 1953). Ogromne są jego zasługi dla rozwoju wychowania fizycznego i sportu na politechnice, zwłaszcza w zakresie narciarstwa i żeglarstwa. Politechnika posiadała wówczas znikomą bazę sportową, w związku z tym zajęcia wychowania fizycznego odbywały się w wynajmowanych obiektach sportowych. Był inicjatorem obozów narciarskich i żeglarskich oraz budowy ośrodka żeglarskiego nad Jeziorem Żywieckim. Był współorganizatorem mistrzostw politechniki w narciarstwie. Po raz pierwszy zawody te zostały zorganizowane w 1953 r. przy pomocy zakopiańczyków studiujących na politechnice. Wkrótce stały się najpopularniejszą masową imprezą narciarską w Polsce. W niektórych latach miały charakter ogólnopolski i międzynarodowy. Był również członkiem Rady Trenerów oraz Prezydium Zarządu Okręgu AZS Kraków (1954), trenerem siatkówki AZS PK (1953 – 1954). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

Danowski-Siennicki Roman: członek AZS Lwów do 1939 r. Mistrz Polski w hali na 50 m w 1938 i 1939 r. Mistrz Związku Radzieckiego w biegu na 100 m w 1940 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 338. Fot. NAC.

Darmstetter Andrzej - od lat sześćdziesiątych działacz Zarządu Środowiskowego AZS. Początkowo pełnił funkcję kierownika sekcji koszykówki, wykazując się rzetelnością, zmysłem organizacyjnym, cechami dobrego opiekuna. Za namową ówczesnego trenera sekcji piłki ręcznej kobiet - Józefa Zajęca objął pieczę nad zespołem dziewcząt, pełniąc funkcję opiekuna-kierownika do 1987 r. Jego zespół pięć razy zdobywał mistrzostwa Polski, trzy razy wicemistrzostwo oraz trzy razy Puchar Polski. Pełnił również z dobrym efektem funkcję kierownika reprezentacji Polski żeńskiej piłki ręcznej. W dowód wysokiego uznania został odznaczony Diamentową Odznaką Związku Piłki Ręcznej w Polsce, odznaką Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej, Złotą Odznaką AZS i medalem 50-lecia AWF we Wrocławiu. Jego działalność opiekuńcza nad I-ligową sekcją piłki ręcznej kobiet w KS AZS AWF stawiana była za wzór. Przez zawodniczki darzony był niezwykłą sympatią. Do tego stopnia, że jedna z nich - bramkarka Danuta Żukowska pod koniec swojej kariery do nazwiska panińskiego dodała sobie nazwisko Darmstetter. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 28.

Daszyński, Stefan Witold, (27 XII 1902, Kraków - 9 III 1959, Waszyngton) narciarz, pływak, taternik i alpinista, inżynier górnik. Syn znanego działacza socjalistycznego

Ignacego. Po ukończeniu zakopiańskiego gimnazjum studiował w Krakowie i USA. Był inżynierem górniczym, geologiem i geofizykiem. Pracował przy poszukiwaniach ropy naftowej i w górnictwie w Kolumbii, Wenezueli, Iraku, Niemczech, Jugosławii, Anglii i USA. Był jednym z pierwszych działaczy sekcji taternickiej krakowskiego AZS, należał do czołowych zawodników sekcji narciarskiej i pływackiej. Brązowy medalista mistrzostw Polski w pływaniu w 1923 r. Był uczestnikiem pierwszej polskiej wyprawy w Andy. W czasie II wojny światowej walczył jako lotnik. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 129. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-3373.jpg

Dawidek, Paweł (ps. „Dejw”), zawodnik AZS Zakopane, w lutym 2003 roku uczestniczył w zimowej Uniwersjadzie w Tarvisio. We włoskim Piancavallo rywalizował ze studentami z całego świata o akademicki prymat m.in. w snowboardzie. Preferuje szybkość, agresywną jazdę, lubi walczyć o dziesiąte ułamki sekundy. Do snowboardu trafił zaczynając od nart, potem próbował swoich sił w judo. W końcu odnalazł się w snowboardzie, trenując nieprzerwanie w zakopiańskim AZS pod okiem Michała Sitarza trenera kadry uniwersjadowej. Uniwersjada w Tarvisio była trzecim startem „Dejwa” w międzynarodowym gronie studentów. Opowiada o tym w następujący sposób: „W Popradzie (1999) zająłem 23 miejsce w boarder-crossie, w Szczawnicy (2001) byłem: 14 w slalomie, 16 w gigancie i 14 w boarder-crossie, natomiast teraz w Piancavallo byłem 17. Starowałem tylko w gigancie”. W 2002 roku na rozgrywanych po raz pierwszy Mistrzostwach Szkół Wyższych w snowboardzie zwyciężył w gigancie, przyczyniając się do drużynowego wicemistrzostwa w klasyfikacji ogólnej i mistrzostwa w typie Politechnik. Studiował na dwóch krakowskich uczelniach: na AGH Wydziale Automatyki i Robotyki ma do napisania tylko pracę magisterską, natomiast na „Polibudzie” studiuje na III roku Wydziału Inżynierii Środowiska. D. Pyko (oprac.), 50 Mistrzostwa Politechniki Krakowskiej w Narciarstwie Alpejskim. Centrum Sportu i Rekreacji 1953-2003, Kraków 2003, s. 42-43. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015.

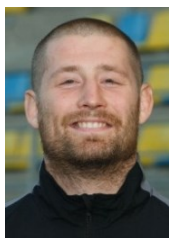
Dąbrowska, Paulina. W latach 1993-2009 asystent w Zakładzie Sportów Walki i Podnoszenia Ciężarów AWF Warszawa. Zawodniczka judo AZS-AWP. Jej zainteresowania naukowe dotyczyły budowy ciała zawodniczek judo. Natomiast prace dotyczyły wyników w nauczaniu początkowym dzieci, opartym na formach zabawowych stosowanych w judo dla najmłodszych. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 149.

Dąbrowski Henryk: członek AZS Warszawa. Lekkoatleta (400 m ppł.). Działacz sportowy, wieloletni kierownik Sekcji LA warszawskiego AZS w okresie jej największego rozkwitu. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 338.

Dąbrowski Marek, ur. 28.11.1949, Gliwice. Siermierz. Syn Jana i Jadwigi Garbacz. Absolwent AWF w Warszawie (1977, mgr wf). Zawodnik (175 cm, 64 kg) Piasta Gliwice (1966-67), AZS Warszawa (1968-76). Zajęcia rozpoczął w 11 roku życia pod okiem Horsta Tella. Trener: Zbigniew Skrudlik (klub). Brązowy medalista MŚJ (1967 Teheran), wicemistrz (1969 Genua). Z-krotny indywidualny mistrz Polski-floret (1970, 1976). 6-krotny DMP (1971-76). 6-krotny floretowy medalista: 1969 Hawana - 2. (druż.), 1970 Ankara - 3. (ind), 1971 Wiedeń - 2. (ind.) i 2. (druż.), 1973 Goeteborg - 3. (druż.), 1974 Grenoble - 2 (druż.). Odznaczony złotym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, Złotym Krzyżem Zasługi.

Olimpijczyk 1972 Monachium: floret ind. - 3 m. w gr. elim. (6 zaw.) z 3 zw., 2 m. w II elim. gr. (6 zaw.) z 4 zw., 3 m. w gr. ćwierćfin. (6 zaw.). W finale (6 zaw.) z 0 zw. Floret druż. - w gr. elim. (3 zesp.) po zwycięstwie z Włochami 11:5 (3 zw.) i porażce z RFN 7:8 (3 zw.) Polacy zajęli 2 m. W ćwierćfin. pokonali Japonię 9:5 (2 zw.), w półfin. zwyciężyli Węgry 8:7 (2 zw.). W finale wygrali z ZSRR 9:5 (1 zw.). Skład zespołu: A. Godel, J. Kaczmarek, L. Koziejowski, W. Woyda. Zdobywca wraz z reprezentacją Polski złotego medalu olimpijskiego. Olimpijczyk 1976 Montreal: floret ind.- 3 m. w gr. elim. (6 zaw.) z 2 zw., 4 m. w II elim. gr. (6 zaw.) z 2 zw., 4 m. w III elim. gr. (6 zaw.) z 2 zw. W walkach pucharowych pokonał: C. Noela (Francja) 10 :9, przegrał z W. Stankowiczem (ZSRR) 3 :10, w repasażach uległ C. Noelowi 5:10, odpadł z turnieju. Zajął 9-12 m. Floret druż - w gr. elim. (4 zesp.) po zwycięstwach nad Hongkongiem 15:1 (nw), Iranem 13:3 (4 zw.), USA 9:2 (2 zw.) Polacy zajęli 1 m. w grupie. W ćwierćfin. przegrali z RFN 4:9 (1 zw.). W meczu o 5-8 m., pokonali Węgry 9:3 (nw), zajmując w turnieju 5 m. Skład zespołu: A. Godel, L. Koziejowski, L. Martewicz, Z. Wojciechowski. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 88; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 57; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 64; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 133; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 212; Drażdzewski, S., W. Szkiela, Olimpijczycy XXX-lecia, Warszawa 1975, s. 149; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 207 (maszynopis). <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Dąbrowski, Paweł, ur. 05.13.1981 w Gdyni. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku. Zawodnik rugby: Dębica Lincer Pruszcz Gdański (1997-2000), AZS AWFIS Gdańsk (2000-2004, brązowy medal mistrzostw Polski seniorów 2000, zdobywca Puchar Polski 2000), LUC Lille (Francja 2002-2004), Arka Gdynia (2004-2010, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 2005, srebrne 2007, 2009, brązowy 2008). Pierwszy trener Jerzy Jumas. W reprezentacji

Polski seniorów rozegrał 14 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 5 punktów. Młodzieżowy reprezentant Polski (2000-2002), reprezentant Polski juniorów (1998-2000, uczestnik mistrzostw świata juniorów 1999, 2000), reprezentant Polski kadetów (1998). Współzałożyciel i trener (razem z Maciejem Stachurą) UKS Cisowa Arka Gdynia. (2008-2010). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Suplement 2 (2007-2009), Lublin 2010, s. 12; M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 24.

Dąbrowski, Zdzisław (18 II 1930, Mielec - 15 I 1983, Kraków), koszykarz, trener, sędzia, nauczyciel wychowania fizycznego. Błyskotliwą karierę zawodniczą rozpoczął w okresie gimnazjalnym. Zawodnik krakowskiej „Wisły”. Jego wielki talent koszykarski i wysoki poziom umiejętności sprawiły, że już w pierwszym roku swej kariery sportowej powołany został do kadry narodowej. W reprezentacji Polski wystąpił 76

razy, mistrz Polski (1951, 1954), ligowy król strzelców (1951-1953). Nauczyciel wychowania fizycznego WSP Kraków (1974-1983) i jednocześnie trener uczelnianej sekcji koszykówki AZS. Kierownik Wydziału Sportowego KM AZS Kraków (1972-1989). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 324. Fot. http://historiawisly.pl/wiki/index.php?title=Zdzis%C5%82aw_D%C4%85browski

Dąbrowski-Junosza Wiktor (12 X 1896 Taszkient). Publicysta sport. okresu międzywojennego. bokser, organizator życia sport. II Rzeczypospolitej (inicjator założenia PZB. sekr. generalny PKOI podczas IO 1924 i 1928. referent prasowy PUWFiPW). Od 1922 w dziennikarstwie: sekr.. 1926-27 red. nac. „Stadionu”. od 1933 kier. działu sport. „Polski Zbrojnej”. 1937-39 red. nac. tygodnika „Sport Polski”. Autor książek

min.: *Rekordy woli* (1937). *Co to jest sport* (1928), *Podstawy ideowe kultury fizycznej* (1935), *Jak zostać mistrzem pięściarskim* (1935), *Przewodnik działacza sportowego* (1936) oraz powieść *Six days* (1929). Laureat nagrody dziennikarskiej PUWFIPW (1935). Po wojnie osiedlił się we Francji. W 1946 współpracował z redakcją „Echa Stadionu”. Hądzek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu*, A-K, Warszawa 1984, s. 133. Fot. <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/18752/>

Dembicki Stanisław, ur. w 1908 r. W 1931 r. ukończył Wyższą Szkołę Handlową w Poznaniu. Wioślarz AZS Wilno. Brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. w stopniu podporucznika, następnie wzięty do niewoli przebywał w obozie jenieckim w Starobielsku. Rozstrzelany w gmachu NKWD w Charkowie w 1940 r. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 41.

Demczuk, Józef (1935-2011), od wczesnych lat powojennych związany ze Szczecinem i żeglarstwem szczecińskim, początkowo w Lidze Morskiej, a potem od 1951 r. związał się z żeglarstwem akademickim Szczecina. Jacht Klubowi AZS Szczecin pozostał wierny do końca. Aktywny w okręgowym związku żeglarskim - w latach sześćdziesiątych był Kapitanem Sportowym Okręgu, działał również w strukturach krajowych związku - w Głównej Komisji Egzaminacyjnej PZZ. Żeglował w rejsach morskich na wielu szczecińskich jachtach, m.in.: na legendarnym „Witeziu II”, na „Wojtku”, „Swantewicie”, „Pegazie”, „Enifie”, „Chrobrym”. Startował w morskich regatach krajowych i zagranicznych: w niemieckich regatach Ostseewoche, w szwedzkich regatach Gotland Runt, w regatach w Danii i w USA. Jego praca zawodowa, tak mocno związana z gospodarką morską i morzem, pozwoliła Mu łącząc się z żeglarską pasją aktywnie współuczestniczyć w budowie przynoszących chwałę polskiemu szkutnictwu jachtów: Enif, Taurus, Amigo, „Dar Szczecina” i innych /.../ w ciężkich dla żeglarstwa czasach w 1952 r., gdy wojsko usunęło żeglarzy i ich jachty z przystani na Gocławiu, z Pałacyku Jachtowego i wydawało się, że nie ma dla nich miejsca to właśnie Józef Demczuk z przyjacielem Klubowym penetrując obszary przywodne Międzyodrza odkryli w górze rzeki opuszczoną wyspę, która miała pusty hangar i czynny slip z wyciągarką i która na długie lata stała się bazą żeglarzy akademickich pozwalając przetrwać i rozwijać się Klubowi. Także trwałym śladem działań J. Demczuka jest postawiony przez niego w Jacht Klubie AZS maszt Klubowy, który od lat służy żeglarzom jako centralny punkt przystani i wszystkich odbywających się tam uroczystości. Toni Brancewicz, Józef Demczuk, jkazs.szn.pl/content/jozef-demczuk; J. Charkiewicz, DEMCZUK JÓZEF jkazs.szn.pl/content/jozef-demczuk-na-wiecznej-wachcie

Demel Maciej, Profesor zwyczajny w wyższej Szkole Pedagogicznej w Kielcach i Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Urodzony 26 lipca 1925 roku. Magister wychowania fizycznego, magister pedagogiki /1949/ lekarz medycyny /1952/, doktor nauk humanistycznych /1962/ doktor habilitowany nauk humanistycznych /1965/, profesor nadzwyczajny nauk o wychowaniu fizycznym /1979/, profesor zwyczajny nauk o wychowaniu fizycznym /1979/. Nauczyciel wychowania fizycznego w tajnym nauczaniu /1942-1945/. Po wojnie nauczyciel wychowania fizycznego, instruktor sportowy, pracownik rekreacji i rehabilitacji, lekarz szkolny. Wykładowca - UMCS i AM w Lublinie, WSWF w Krakowie i Poznaniu oraz UW. Pracownik naukowy INKF /1953-70/, profesor AWF w Warszawie /1971/, WSP w Kielcach /od 1981/. Odznaczony Tytułem Zasłużony Nauczyciel PRL, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką i Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej, Złotą Odznaką ZNP, Medalem im. Janusza

Korczała, Członek honorowy Polskiego Towarzystwa Higienicznego, laureat nagrody im. Marcina Kacprzaka. Anna Pawlak, Kto jest kim '88. AWF Kraków. Nauka, kształcenie, sport, Kraków 1988, s. 35.

Derendał-Kolka Wanda (24.11.1933, Kraków), siatkarka i lekkoatletka (sprint, skok w dal, skok wzwyż). Zawodniczka AZS PK i AZS Kraków (1952-1957). Członek kadry narodowej AZS (1953 r.), mistrzyni Krakowa w dwójkach siatkarskich z Janem Szarlińskim. Studiowała na Wydziale Budownictwa Wodnego PK (1951-1956), pracowała w Biurze Projektowym Budownictwa Kolejowego (1956-61), Krakowskim Biurze Projektowo-Badawczym Budownictwa Ogólnego (1961-1992) jako starszy projektant i kierownik pracowni wielobranżowej. Mąż Władysław Kolka (student AM Kraków, lekarz internista i kardiolog) był również siatkarzem, zawodnikiem zespołu AZS Kraków (1949-1956), który wówczas należał do ścisłej czołówki krajowej. Wnuczek Przemysław studiuje na drugim roku Wydziału Mechanicznego PK. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015.

Dereziński Roman, ur.30. 12. 1951 w Zakopanem. Narciarz (zjazd, slalom gig, slalom spec), w. 176 cm, c.c. 69 kg. ZIO 1976 Innsbruck, 21, 52 m.; złoty medalista Uniwersjady 1972, Mistrz Sportu, odzn. złotą odznaką AZS. Klub Zakopane. Wykształcenie wyższe medyczne, AM Kraków, lekarz chirurg ortopeda. Brat olimpijczyka Andrzeja Derezińskiego. żonaty, ma troje dzieci, żona jest ekonomistą. Hobby: psy. Mieszka w Zakopanem. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 58.

Dereziński Wojciech, (ur. 1925), założyciel i pierwszy kierownik Studium Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu. Pochodzi z Wielkopolski – urodził się w Wągrowcu 25 marca 1925 roku w wielodzietnej rodzinie, jako najmłodsze, dwunaste dziecko Antoniego i Wiktorii Derezińskich. Ojciec był murażem, matka gospodynią domową. Wychował się w Wągrowcu, Wrócił do rodzinnego Wągrowca, ukończył Gimnazjum Ogólnokształcące, a później Liceum Pedagogiczne. W tymże liceum zdał maturę w 1947 roku, po czym rozpoczął studia w Studium Wychowania Fizycznego, działającym przy Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Poznańskiego. Studium Wychowania Fizycznego było załącznikiem Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu, którą powołano rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 lipca 1950 roku. W. Dereziński ukończył WSWF w Poznaniu w 1950 roku z tytułem magistra wychowania fizycznego. Był absolwentem pierwszego rocznika nowo powstałej uczelni. Od 1 kwietnia 1957 roku podjął pracę w opolskiej uczelni. Dołączył do grona nauczycieli akademickich prowadzących, zajęcia z wychowania fizycznego, do których należeli Irena Ostern i Włodzimierz Wompel (późniejszy długoletni kierownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu WSP Opole). W Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opolu nie było jeszcze żadnej komórki organizującej zajęcia wychowania fizycznego i kierującej, życiem sportowym studentów. Dzięki staraniom m.in. W. Derezińskiego w 1959 roku utworzono Studium Wychowania Fizycznego przy Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opolu. Stało się tak zgodnie z zarządzeniem ówczesnego ministra oświaty z 30 kwietnia 1959 roku. W październiku 1959 roku miała miejsce inauguracja działalności Studium, którego pierwszym kierownikiem został W. Dereziński (Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Opolu była, według W. Derezińskiego, pierwszą pedagogiczną uczelnią w Polsce, w której strukturach powołano Studium Wychowania Fizycznego). Początki były trudne. Jak wspomina W. Dereziński, Studium nie posiadało na uczelni żadnego pomieszczenia, stąd „biuro nosił w teczce”. W następnym roku akademickim, 1959/1960, jednostce przydzielono tymczasowo

pokój na I piętrze budynku głównego przy ul. Oleskiej 48, który służył wszystkim pracownikom Studium. Wojciech Dereziński był trenerem lekkiej atletyki. Propagował wśród studentów ćwiczenia przede wszystkim na świeżym powietrzu. Zachęcał ich do udziału w zajęciach wychowania fizycznego. Był założycielem i aktywnym członkiem sekcji lekkoatletycznej AZS WSP Opole. Pamięta, że jego studentami i zawodnikami sekcji sportowej AZS WSP Opole byli m.in. prof. Mieczysław Piróg, prof. Michał Lis, dr Ignacy Bójko, dr Eryk Holona. Wychowankiem Wojciecha Derezińskiego i studentem WSP w Opolu był też trener lekkiej atletyki, współzałożyciel Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii na Politechnice Opolskiej, prof. Józef Wojnar. Wojciech Dereziński kierował pracami Studium WF od października 1959 r. do września 1965 r. Pracując zawodowo, nadal zajmował się działalnością trenerską. Od 1966 roku pracował w „Odrze” Opole (1966–1970) – jednym z jego wychowanków był Mieczysław Kropelnicki, rekordzista Polski w pchnięciu kulą. W latach 1970–1975 był zatrudniony w Wojewódzkim Ośrodku Szkolenia Sportowego w Opolu. Pełnił funkcję trenera koordynatora. Za wybitne osiągnięcia szkoleniowe w lekkiej atletyce otrzymał 1 stycznia 1976 roku tytuł trenera klasy mistrzowskiej. Wojciech Dereziński był niestrudzony w osiąganiu wyznaczonych sobie celów. Nie zaprzestał starań o uzyskanie stopnia naukowego doktora: ponownie napisał i obronił pracę doktorską z dziedziny historii kultury fizycznej, 20 czerwca 1977 r., na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Praca dotyczyła powojennego sportu wyczynowego rozwijającego się wśród robotników i chłopów. Tytuł pracy doktorskiej: „Problem kultury fizycznej w działalności społeczno-wychowawczej Związku Walki Młodych 1945–1948”. W końcu lat 90. Wojciech Dereziński powrócił do pracy na opolskiej uczelni. Był pracownikiem Studium Wychowania Fizycznego i Sportu WSP w Opolu od 1 października 1987 r. do 30 września 1990 r. Zatrudniony na pół etatu, prowadził sekcję lekkiej atletyki AZS WSP Opole. Po latach Wojciech Dereziński na stałe osiadł w miejscowości Pokój na Opolszczyźnie, tam założył sekcję sportów siłowych w klubie „Olimpia” Pokój, w którym trenował siłaczy w wyciskaniu sztangi leżąc. Jego zawodnicy zdobyli 23 medale w mistrzostwach świata i Europy. W maju 2004 roku Wojciech Dereziński jako jeden z najbardziej doświadczonych polskich szkoleniowców królowej sportu otrzymał najwyższe wyróżnienie, jakim jest Honorowa Odznaka „Zasłużony trener lekkiej atletyki”. Zbigniew Zagórowski, Nasz trener. Wojciech Dereziński – pierwszy kierownik Studium Wychowania Fizycznego. Indeks. Pismo Uniwersytetu Opolskiego nr 3-4 (157–158), 2015, s. 84-6; Zagórowski, Z., 50 lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu i Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2009, s. 14-17. (Fot. autor, Z. Zagórowski).

Dereziński, Andrzej urodził się 24 kwietnia 1944 r. w Poroninie. 9-letniego chłopca ojciec zaprowadził do klubu AZS Zakopane i tak zaczęła się jego przygoda z „białym szaleństwem”. Zaczął od konkurencji klasycznych (skoków), a potem został rasowym zjazdowcem, był podopiecznym trenera Andrzeja Gąsienicy Roja. Pierwsze dwa tytuły mistrza Polski zdobył w kategorii juniorów: w slalomie (1959) i slalomie gigancie (1960). W latach 1961-65 osiągnął szereg wartościowych wyników, w tym: w 1962 r. wygrał Puchar Aleko w Bułgarii, rok później zwyciężył w silnie obsadzonym slalomie w Pucharze Beskidów. W tym samym roku wystartował w Zimowych Igrzyskach w Innsbrucku i w slalomie uplasował się na 33. miejscu, był też 49. w zjeździe. Na Zimowej Uniwersjadzie w Sestriere (Włochy) był 6. w slalomie i 6. w trójkombinacji alpejskiej. W 1965 r. zwyciężył we Francji w slalomie specjalnym. Sukcesy zanotował także w kraju: na Mistrzostwach Polski w konkurencjach alpejskich w 1965 i 1966 r. uplasował się na 3. miejscu. Takich wyników było o wiele więcej. Tymczasem ukończył studia na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Potem wyjechał do Stanów Zjednoczonych. W latach 1970- 80 pracował jako trener grup amerykańskich związków narciarskich juniorów na terenie środkowo-zachodniej części Stanów. /.../ Jego

wychowankowie należeli do czołowych juniorów w Stanach Zjednoczonych i zwyciężali w różnych zawodach w Stanach i w Europie. Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz, red., *Akademycki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s. 160; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 58.

Dereziński, Henryk. Urodził się 9 stycznia 1913 r. Swoje życie dzielił między dwie wielkie pasje: narciarstwo i zwierzęta. /.../ Maturę zdał w Poznaniu, potem odbył służbę wojskową w Grudziądzu, a studiował na Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie. Wtedy, jak wspomina, poznał owczarki podhalańskie, do których przywiązał się, a potem powrócił po latach podczas pobytu na Podhalu. Zainteresowania sportem rozpoczął już w okresie międzywojennym. Uprawiał z powodzeniem koszykówkę. W albumie, który sam po latach przygotował, znajduje się fotografia zawodników AZS ze Lwowa, którzy zdobyli trzecie miejsce w Mistrzostwach Polski w koszykówce; byli nimi: Zbyszyński (kierownik sekcji). S i wek, Pławczyk, Dereziński, Klimczak, Pawłowski i Palmowski. Tę przygodę ze sportem kontynuował potem przez całe swoje życie. W czasie II wojny światowej w stopniu porucznika wziął udział w obronie Warszawy w okolicach Mokotowa. Przeżył szczęśliwie wojnę, choć znalazł się w niewoli niemieckiej, ale szybko uciekł z więzienia, potem znalazł się w radzieckiej strefie okupacyjnej, a stamtąd przedostał się nocą przez San w okolicach Zagórza i ponownie znalazł się w Generalnym Gubernatorstwie. Następnie trafił do Zakopanego i tam już pozostał na stałe. Nadal czas dzielił między pasję narciarską i miłość do zwierząt. Jeśli chodzi o sport, to Dereziński należał do tych działaczy AZS Zakopane, którymi Zakopane i polskie narciarstwo może się chlubić. W okresie po zakończeniu II wojny światowej polskie narciarstwo startowało z rozwojem „białego szaleństwa” niemalże od zera. Brakowało nart, smarów, obiekty stały zrujnowane, rozwiązane były kluby, wielu narciarzy już nigdy miało nie powrócić pod Tatry... Potrzeba było ludzi, którzy byli społecznikami, pracowali wiele dla dobra ogólnego i byli pasjonatami białego sportu. Z pewnością należał do tej licznej grupy Henryk Dereziński. Człowiek ten był tytanem pracy, będąc świetnym działaczem PZN, TZN i klubowym, sędzią skoków narciarskich, a swoimi pasjami sportowymi potrafił zarazić kolejne pokolenia Derezińskich, o czym mowa w dalszej części tego tekstu. Sędziował w dziesiątkach konkursów, zawodów narciarskich, był osobą powszechnie lubianą i szanowaną. Pozostało też po nim duże archiwum wyników sportowych i fotografii z różnych zawodów sportowych w Zakopanem, które czeka teraz na opracowanie. Jeden z konkursów, które sędziował, miał miejsce na Krokwi w 1973 r. Padły wtedy aż trzy rekordy Wielkiej Krokwi, a dziennikarz piszący tekst o tymże konkursie zaznaczył, że za sprawne przeprowadzenie zawodów słowa uznania należą się dr. Henrykowi Derezińskiemu. O swoim życiu sportowym, ale nie tylko, tak mówił po latach: *Urodziłem się w Poznańskim, ale chyba z duszą góralską. Jak mi się wydaje, potwierdza to moje dorosłe życie na Podhalu, praca zawodowa i działalność społeczna: przez wiele lat byłem wiceprezesem Akademyckiego Związku Sportowego, później prezesem, następnie przewodniczącym komisji skoków narciarskich w okresie, kiedy Wojtek Fortuna zdobył złoty medal olimpijski; od 1954 roku do dnia dzisiejszego jestem działaczem kynologicznym. Kocham góry, muzykę i obyczaje góralskie. Oprócz ludzi Dereziński kochał zwierzęta, a zwłaszcza psy podhalańskie. Był przewodniczącym Klubu Owczarków Podhalańskich, od 1959 r. działał w oddziale Związku Kynologicznego w Zakopanem i został jego przewodniczącym. Główną formą działalności tego oddziału były liczne wystawy, propagujące rasę owczarków podhalańskich, organizowane dla mieszkańców Podhala oraz wielu turystów. W tej dziedzinie rozwinął szeroką działalność o zasięgu międzynarodowym. Zawsze dążył do utrzymania na Podhalu tej naszej polskiej rodzimej rasy, ściśle związanej z kulturą pasterską i tradycją regionu, godnie reprezentowanej tak w Polsce, jak i w wielu krajach, m.in. w Belgii, Holandii, Francji, Niemczech, Norwegii, Kanadzie i USA. Hen-*

ryk Dereziński za swoją wieloletnią pracę został wielokrotnie odznaczony i uhonorowany, m.in. odznaką „Za wzorową pracę w służbie weterynaryjnej” (1978), złotą odznaką Z a Zasługi dla Zakopanego (1978), złotym Krzyżem Zasługi (1978), medalem za zasługi w rozwoju kultury fizycznej (1985), dyplomem honorowym Zarządu Głównego P Z N (1969), dyplomem Rady Gminy Tatrzańskiej, medalem „60-lecia nadania praw miejskich Zakopanemu” i dyplomem uznania od Związku Podhalań (1999). Zmarł 27 sierpnia 2008 r. Wojciech Szatkowski, Henryk Dereziński. Człowiek wielkiego serca, w: Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz red., Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009, Zakopane 2010, s. 160.

Dębowski, Mieczysław „Szeryf” (65 l.). Siatkarz AZS Łódź, Społem Łódź i Budowlanych Łask. Po zakończeniu kariery zawodniczej w latach 70. i 80. był trenerem młodzieżowych zespołów ŁKS Łódź osiągających sukcesy w mistrzostwach Polski kadetek i junierek. Współpracował z trenerami Mirosławem Felińczakiem i Zbigniewem Zdunem. Do czerwca 2011 roku grał jeszcze amatorsko w siatkówkę w hali Politechniki Łódzkiej. Zmarł 8 lipca. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Dębski Jan. Lekkoatleta AZS Warszawa. Poległ w kampanii wrześniowej 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 42.

Dębski, Wojciech - ur. 27 czerwca 1946 r. w Kielcach. Piłkarz ręczny /bramkarz/, trener. W pierwszej połowie lat 60-tych zawodnik Budowlanych Kielce, w okresie studiów AZS Kraków /I liga /. Absolwent Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Krakowie /1971 r./ - trener piłki ręcznej II klasy. Długoletni nauczyciel wychowania fizycznego Szkole Podstawowej nr. 18 w Kielcach, w której pierwsze kroki w handballu stawiali min.: Krzysztof Latos, Tomasz Stodulski, Jarosław Podolski /późniejsi zawodnicy Korony Kielce/, Jolanta Sobczyk-Sabat /reprezentantka Polski junierek/. Trener grup młodzieżowych dziewcząt Budowlanych Kielce /m.in. mistrzostwo Polski junierek w 1977 r. w Radzyminie/, MKS Żaka Kielce /m.in. srebrny medal Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży w 1982 r. w Żarach 7. Trener I-ligowej „siódemki” Korony Kielce /1987-1990/. Dyrektor Wydziału Gimnazjów, Szkolnictwa Podstawowego i Wychowania Przedszkolnego Kuratorium Oświaty w Kielcach. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 42.

Dietrich Jerzy (30.10.1954, Kraków), judoka, instruktor i sędzia Polskiego Związku Judo. Karierę zawodniczą rozpoczął po rozpoczęciu studiów na Wydziale Architektury PK u trenera Krzysztofa Rusiniaka, zainicjował i założył sekcję judo przy AZS PK będąc jej zawodnikiem i kierownikiem. Po uzyskaniu uprawnień instruktorskich prowadził treningi judo w AZS PK, AZS AM, AZS AR. Z jego inicjatywy reaktywowano sekcję judo w AZS Kraków. W 1978 r. został wybrany w skład Zarządu KU AZS PK i powierzono mu funkcję sekretarza, zaś w 1980 został wybrany do Zarządu Środowiskowego AZS Kraków. W celu podwyższenia swoich kwalifikacji instruktorskich rozpoczął studia we wrocławskiej AWF. Obecnie prowadzi sekcję judo i sambo jako trener II klasy. Był inicjatorem i założycielem pierwszej sekcji sambo w Polsce. Jako sambista jest wicemistrzem świata Masters w 2010 r. W 1982 r. uzyskał absolutorium na PK, następnie reaktywował się w 1997 r. i po obronie egzaminu dyplomowego 14 XII 1998 r. uzyskał tytuł magistra inżyniera architektury. Pracuje jako wykładowca na Wydziale Górniczo-Geoinżynierii AGH. Pełni funkcję wiceprezesa Polskiego Związku Sambo. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015;

Dietrich Robert (18.12. 1952, Kraków), pingpongista, działacz AZS PK. Zawodnik sekcji tenisa stołowego KS „Nadwiślan” Kraków, AZS PK. W 1970 r. na mistrzostwach Polski juniorów zajął 4 miejsce. Po rozpoczęciu studiów na Wydziale Architektury PK wstąpił do AZS i był aktywnym działaczem. W ramach rozbudowy PK kierował grupą studentów, która wykonała projekt obiektów sportowo-rekreacyjnych w Czyżynach. Za zaprojektowanie i wykonanie tych obiektów 1976 r. otrzymał nagrodę Rektora PK. W czasie studiów pracował jako nauczyciel instruktor w Studium WFiS w latach 1977/78 do 1981/82 oraz w Krakowskim Szkolnym Ośrodku Sportowym 1982/83. Po egzaminie dyplomowym 30 I 1990 r. uzyskał tytuł magistra inżyniera architektury. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Długa, Monika, (sztafeta 4 x 100), ur. 4.08.1978 r., Puck, znak zodiaku - Lew, studentka II roku, klub AZS AWF Gdańsk, hobby - moda damska, lubi słuchać muzyki w stylu rock, sukcesy: brąz w sztafecie 4 x 100 m podczas Młodzieżowych ME 1999 r. Goeteborg - Szwecja, złoty medal i rekord Pomorza Gdańskiego w sztafecie klubowej 4x 100 m z czasem 46,16 s, 1999 r., rekord życiowy na 100 m 11,64 i na 200 m - 24,33, podczas MP w Krakowie 2000 r., trener klubowy Rafał Has, student IV roku AWF Gdańsk. W. Amerski, M. Seidel, R. Zakrzewski (oprac.), Reprezentanci AWF im. Jędrzeja Śniadeckiego i AZS-AWF Gdańsk na Igrzyska Olimpijskie w Sydney 2000, Gdańsk 2000, s. 10.

Długopolski, Janusz (3 VI 1947, Nowy Sącz), narciarz i żeglarz, absolwent Wydziału Prawa UJ (1969). Od 1965 r. w AZS UJ, jego wiceprezes (1967-1968) i prezes (1968-1970). Inicjator powołania sekcji żeglarskiej UJ (1966). Organizator Pierwszych MP Uniwersytetów w narciarstwie (1970). Członek Prezydium ZŚ AZS Kraków (1972-1975), członek ZŚ AZS (1970-1980), sekretarz ZŚ AZS (1976-1977), wiceprezes ZŚ AZS (1977-1978), założyciel Klubu Narciarskiego AZS Kraków (1976), członek ZG AZS (1976-1981), członek GSK AZS (1987-1991) i jego przewodniczący (1983-1987), członek Koła Seniorów AZS Kraków (od 1992). Adwokat krakowski, członek Naczelnej Rady Adwokackiej (od 1994) i jej rzecznik dyscyplinarny (od 1997). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 325. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <http://drkp.pl/zespol/>

Długosz, Andrzej. Urodzony 15 grudnia 1956 r. w Olsztynie. Tytuł magistra uzyskał po ukończeniu Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Gdańsku (1980). Z Kortowem jest związany od urodzenia. Pracę w Studium podjął w 1980 r. Od 1974 zawodnik AZS Olsztyn trenowany przez Andrzeja Grygołowicz, z którym jako junior zdobył w Mielcu piąte miejsce w finale klubowych mistrzostw Polski. Po tym turnieju trafił do drugiego zespołu AZS i sezon 1974/1975 rozpocząłem jako zawodnik II ligi centralnej. W kolejnych (1973/1974 i 1974/1975) był powoływany do kadry Polski Juniorów. Po maturze został studentem WSWF w Gdańsku (1976). W czasie studiów grał w zespołach Start Gdynia, AZS WSWF i Stocznowiec Gdańsk. Od początku pracy w WFiS otrzymał zadanie prowadzenia sekcji siatkówki kobiet. Drużyną zajmował się do 2012 r. wielokrotnie zdobywając złote medale w latach 1982, 1984, 1986 oraz brązowe w latach 1988 i 1990 w finałach mistrzostw Polski Akademii Rolniczych. Uczestniczył w powołaniu przy AZS UWM akademickiej sekcji badmintonu (2002), która w 2006 r. - po połączeniu z drużyną KKS Warmia - rozpoczęła rozgrywki w ekstraklasie. Do 1988 największych sukcesów ligowych należy zdobycie w sezonie 2006/2007 brązowego medalu mistrzostw Polski, a w 2013/2014 zajęcie czwartego miejsca. Od pierwszego sezonu funkcjonowania sekcji, badmintoniści AZS UWM nieprzerwanie uczestniczą w finałach

Akademickich Mistrzostw Polski. Do 2014 r. zdobyli w kategorii generalnej jeden złoty medal, dwa srebrne, trzy brązowe. W kategorii uniwersytetów zaś cztery złote i cztery srebrne oraz trzy brązowe. Od 2004 r. drużyna UWM AZS Olsztyn reprezentowała Akademicki Związek Sportowy Polska w Akademickich Mistrzostwach Europy, zajmując następujące miejsca: dziesiąte na 22 startujące drużyny (2004, Kraków), piąte w deblu męskim (2006, Lizbona), dziesiąte na 26 startujące drużyny (2007, St. Petersburg), dwunaste na 23 drużyny (2008, Kraków), ósme na 21 drużyn (2010, Nanse), piąte na 21 drużyn oraz srebrne medale w deblu kobiet (2012, Kordoba). M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 446-448.

Długoszewska-Otwinowska, Ewa (1 IX 1936, Kraków), wioślarka, sterniczka, reprezentantka Polski (1955-1965), sędzia wioślarski. Zawodniczka AZS Kraków (1955-1958) i AZS Wrocław (1959-1965), 10-krotna mistrzyni Polski w klubowych osadach AZS Kraków: czwórce podwójnej ze sternikiem (1956, 1957, 1958) oraz w kombinowanej osadzie ósemki (1957, 1958) i czwórce ze sterniczką (1955, 1958), uczestniczyła w Igrzyskach Młodzieży Świata w Poznaniu, gdzie zajęła 2 miejsce, w ME w Poznaniu (1958) w czwórce ze sterniczką i ósemce. Reprezentacyjne osady polskie zajęły 4 miejsca. Jako zawodniczka AZS Wrocław uczestniczyła w ME w Macon (1959 - 4 miejsce w czwórce ze sterniczką), w Londynie (1960 - czwórka ze sterniczką odpadła w repasażu), w Pradze (1961 - 5 miejsce w ósemce), w Berlinie (1962 - ósemka odpadła w repasażu). Wyróżniona tytułem „Członek Honorowy PZTW” oraz godnością „Zasłużony dla Wioślarstwa” (2003). Córka wybitnego działacza krakowskiego wioślarstwa Jerzego Długoszewskiego. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 128. Fot. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=10

Długoszewski Włodzimierz (6 IV 1905 r. Kraków – 25 VII 1945, Gedehne – Niemcy 25 lipca 1945 w Crivitz), wybitny wioślarz, działacz młodzieżowy i sportowy, dziennikarz. Ukończył Wydział Filozoficzny UJ, a następnie Wydział Pedagogiczny Wyższego Studium Handlowego. Harcerz i działacz ZHP (1913-1923). Od 1923 r. członek krakowskiego AZS, gdzie pełnił funkcje: sekretarza, naczelnika przystani, kierownika sportowego i wiceprezesa. Jeden z założycieli korporacji „Arcadia” o wyraźnie sportowym obliczu (powstała 4 grudnia 1924 roku w Czytelni Akademickiego Związku Sportowego) Samouk sportowy, przeszedł przez wszystkie stopnie klasyfikacji wioślarskiej, wygrywał najpierw wyścigi nowicjuszy, młodych, a w latach 1926, 1923, 1929 i 1930 zdobył tytuł mistrza Polski w jedynkach. Dwukrotny uczestnik mistrzostw Europy i Akademickich Mistrzostw Świata. Od 1929 r. działacz wioślarski: kierownik sportowy i naczelnik przystani Oddziału Wioślarskiego „Sokoła” (1929), członek zarządu Polskiego Związku Towarzystw Wioślarskich (od 1934), organizator pierwszego w Polsce kursu instruktorów wioślarskich (1933), kapitan sportowy PZTW (od grudnia 1934), kierownik wioślarskiej drużyny olimpijskiej (1936). Równocześnie piastował wiele stanowisk społecznych na terenie Krakowa: od 1933 r. członek Miejskiego Komitetu WFiPW, członek zarządu i Rady Narciarskiej PZN, zarządu TG „Sokół” i okręgu Ligi Morskiej i Kolonialnej. Od 1935 r. delegat Okręgowego Urzędu WF i PW do Okręgowego Związku Gier Sportowych i Krakowskiego Międzyklubowego Komitetu Wioślarskiego. Pracę dziennikarską rozpoczął w 1920 r. (prasa młodzieżowa), a następnie był: współpracownikiem „Kuriera Sportowego” (1925), współpracownikiem „Sportu Wodnego” (1925-1939), „Stadionu” (1926-1931), „Przeglądu Sportowego” (1923), a od 23.IV. 1931 r. aż do wybuchu wojny pracownikiem działu sportowego „IKC”. Współpracownik fachowych pism zagranicznych: „L’Aviron” (Francja) i „Wassersport” (Niemcy). Wydał: „Dziesięciolecie Polskiego Związku Towarzystw Wio-

ślarskich” (1930) oraz „Wioślarstwo” (1935). Od 1930 r. był członkiem, a następnie sekretarzem i wiceprezesem Oddziału Krakowskiego Związku Dziennikarzy Sportowych RP. Laureat Nagrody Dziennikarskiej PUWFiPW (1938). Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi (1935). Uczestnik kampanii wrześniowej 1939 r. (18 pułk ułanów). W czasie okupacji delegowany przez podziemie do pracy w „Propaganda Ami” został aresztowany i po krótkim pobycie w więzieniu na Montelupich wysłany transportem 1. XII 1942 r. do Oświęcimia (numer 79036). Mimo kompletnego wyczerpania przeżył ewakuację obozu (Oranienburg, Hamburg). Zmarł podczas epidemii tyfusu w Gadehne pod Hamburgiem, kiedy przygotowywał się do powrotu do kraju. B. Tuszyński, Sportowe pióra, Warszawa 1994, s. 224-225; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 624; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 42; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 338. <https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/en/jednostka/-/jednostka/5937704>

Długoszewski, Jerzy (13 I 1904, Kraków - 25 VIII 1992, Kraków), wioślarz, zawodnik OWSK (od 1921), działacz AZS (od 1945) i PZTW. Ukończył Politechnikę Lwowską, otrzymując tytuł inżyniera geodety. W 1932 r. uzyskał stopień instruktora wioślarstwa nadany przez PUWFiPW, a w 1935 r. stopień sędziego związkowego. W czasie II wojny Światowej brał udział w kampanii wrześniowej, walczył jako adiutant 65 batalionu saperów w 5 Armii Wojska Polskiego. Po bitwie pod Tomaszowem Lubelskim zbiegł z niewoli niemieckiej i po powrocie do Krakowa wstąpił do AK. Po 1945 r. odtwarzał krakowskie i polskie wioślarstwo. Prezes sekcji wioślarskiej AZS Kraków (1951-1952 i 1956-1957). W krakowskim AZS szkolił sterników i sędziów wioślarskich. W 1953 r. został trenerem wioślarstwa II klasy. Od 1961 r. sędzia międzynarodowy z licencją FI-SA. Sekretarz Kolegium Sędziów PZTW (1961-1984). Sędziował w 242 regatach międzynarodowych i ogólnopolskich. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej AZS Kraków (1976-1981). Za swoją działalność otrzymał tytuł „Członka Honorowego PZTW” (1972), godność „Zasłużony dla Wioślarstwa” (1982), Medal 75-lecia PZTW oraz „Członka Honorowego AZS” (1985). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 325.; Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. I. (1909-1945), Kraków 2007, s. 129.

Długoszewski, Stanisław (20 III 1926, Kraków - 28 III 1991, Kraków), gimnastyk, kajakarz, wioślarz. Sport zaczął uprawiać w krakowskim „Sokole”. Zawodnik sekcji kajakowej AZS Kraków (od 1947), członek kadry narodowej kajakarzy, wielokrotny medalista MP i AMP. Trener, wychowawca i przyjaciel młodzieży. Jego wychowankowie odnosili również sukcesy zawodnicze i trenerskie na arenie ogólnopolskiej i okręgowej: Stanisław Skowronek, Marek Chadziński, Paweł Podgórski, Andrzej Tynel. Żona Maria z domu Studnicka (21 V 1933, Kraków - 30 IV 2012, Kraków), uprawiała gimnastykę i kajakarstwo, czołowa zawodniczka AZS Kraków w kajakarstwie, medalistka AMP. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 326.

Dobrowolski, Andrzej, (ur. 1939 r. w Kownie, zm. 2005 r.) – koszykarz, w latach 60. czołowy zawodnik olsztyńskiej Warmii, najlepszego wówczas zespołu w regionie. Andrzej Dobrowolski jest jedną z najwybitniejszych postaci sportu na Warmii i Mazurach. Jako kapitan drużyny „Warmii” odznaczał się wyjątkową skutecznością. Koszykarze klubu pod jego kierownictwem byli blisko wejścia do I ligi. Był reprezentantem Polski juniorów i Federacji Kolarzy. Po zakończeniu kariery przez wiele lat pełnił funkcję prezesa Olsztyńskiego Okręgowego Związku Koszykówki. Od wielu lat w Olsztynie rozgrywany jest Memoriał Andrzeja Dobrowolskiego, w którym występują

młodzieżowe zespoły z Warmii i Mazur oraz z całego kraju. Sportową pasję zaszczerpił swym synom. Maciej Dobrowolski, który wybrał siatkówkę, trenował w AZS-ie Olsztyn i jest wielokrotnym mistrzem Polski w barwach Skry Bełchatów. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Andrzej_Dobrowolski; Fot. Andrzej Dobrowolski (z archiwum Janusza Poryckiego).

Dobrowolski, Maciej (ur. 19 marca 1977 r. w Olsztynie) – polski siatkarz grający na pozycji rozgrywającego. Grał w czołowych zespołach Plus Ligi, z którymi zdobywał tytuły mistrzowskie. Maciej Dobrowolski pochodzi ze sportowej rodziny. Jego ojciec Andrzej Dobrowolski był w latach 50. najlepszym koszykarzem na Warmii i Mazurach. Siatkarską karierę rozpoczynał w AZS Olsztyn. W jego barwach zadebiutował, mając 18 lat. W 2003 r. wyjechał do Austrii i został graczem Hot Volley Wiedeń. Wraz z tym zespołem sięgnął po mistrzostwo i superpuchar kraju. W 2005 r. zrezygnował z występów w drużynie ze względów rodzinnych i powrócił do Polski, zostając zawodnikiem Skry Bełchatów. Z bełchatowskim zespołem pięciokrotnie zdobył mistrzostwo i trzykrotnie sięgnął po Puchar Polski. Regularnie występował także w Lidze Mistrzów siatkarzy, w której Skra dwa razy zdobyła brązowy medal. W 2009 r. ze swoją drużyną zajął drugą lokatę w Klubowych Mistrzostwach Świata. Po odejściu ze Skry został zawodnikiem klubu Farta Kielce, w którym pełnił funkcję kapitana zespołu. W maju 2011 r. podpisał dwuletni kontrakt z Asseco Resovią Rzeszów, z którą po pierwszym sezonie zdobył swój szósty tytuł mistrza Polski, a także srebro Pucharu CEV (Europejska Federacja Piłki Siatkowej). Po dwóch latach spędzonych w Rzeszowie zdecydował się na powrót do rodzinnego Olsztyna i ponowną grę w AZS Olsztyn. Pełni rolę kapitana. Z jego grą w Olsztynie wiąże się znaczny postęp zespołu, który stał się rewelacją Plus Ligi sezonu 2013/2014. Jest jednym z najbardziej cenionych zawodników na swojej pozycji. Utrzymuje wysoką formę, od kilkunastu lat grając na najwyższym poziomie rozgrywek. encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Maciej_Dobrowolski; Fot. www.indykpolażs.pl

Dobrowolski, Władysław (1896-1969), trzykrotny olimpijczyk, wielokrotny reprezentant Polski okresu międzywojennego w lekkoatletyce i szermierce, major. Postać nieprzeciętna, mogąca służyć za wzór patrioty, działacza i zawodnika. Już przed I pierwszą wojną światową rozpoczął działalność niepodległościową, był żołnierzem Legionów, uczestniczył w wojnach 1918-1920 oraz Wojnie obronnej W 1939 r. Jako oficer zawodowy Wojska Polskiego brał udział w igrzyskach olimpijskich w 1924 (lekkoatletyka) oraz W 1932 i 1936 r. (szermierka). W 1932 r. w Los Angeles zdobył brązowy medal W drużynowym turnieju szablowym. Dwunastokrotnie zdobywał mistrzostwo Polski W skoku W dal, rzucie oszczepem, biegu na 100 m (w którym był również rekordzistą Polski) i w dziesięcioboju (1922-1930). Ponadto zajmował się pracą dydaktyczną W Centralnej Szkole Wojskowej Gimnastyki i Sportów w Poznaniu, a następnie w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego (obecna Akademia Wychowania Fizycznego) w Warszawie. W początkach lat trzydziestych jako pierwszy prowadził poranną gimnastykę na falach Polskiego Radia. W tym czasie startował w barwach KS „Lauda” Wilno, AZS Warszawa i WKS „Legia” Warszawa. Był autorem podręcznika „Lekka Atletyka”, wydanego po raz pierwszy w 1933 i wznowionego w 1947 r., oraz książki „Polska w igrzyskach olimpijskich” (1948 r.). Wojnę spędził w niemieckim obozie jenieckim, a po jej zakończeniu podjął pracę jako dyrektor uzdrowisk w Szklarskiej Porębie i Karpaczu, stając się jednym z pionierów sportu na tym terenie. Uprawiał nadal szermierkę. W 1948 r. został powołany w skład polskiej drużyny szablowej na igrzyska olimpijskie w Londynie, jako zawodnik AZS Wrocław, a następnie KS „Związkowiec”. Krótko przed wyjazdem został zatrzymany w kraju z powodu szykan, które dotknęły wielu wybitnych przedsta-

wiciele polskiego społeczeństwa, w tym również kultury fizycznej. Zakończył wówczas szermierczą karierę zawodniczą i skupił się na działalności społecznej, organizując życie sportowe na Dolnym Śląsku i w Polsce (na terenie Dolnego Śląska działał już od 1946 r.). Położył duże zasługi w organizacji sportu saneczkowego. Był pierwszym prezesem Polskiego Związku Saneczkowego. Zrażony szykanami przeniósł się z początkiem lat pięćdziesiątych do Warszawy, gdzie pracował, jako trener szermierki w związkowym ruchu sportowym. W swojej działalności trenerskiej osiągnął znaczne sukcesy, był między innymi; wychowawcą i trenerem takich zawodników i medalistów olimpijskich, jak: Wojciech Zabłocki, Witold Woyda czy Ryszard Parulski. Na krótko przed śmiercią pełnił funkcję Wiceprezesa Polskiego Związku Szermierczego. Z. Schwarzer, *Dolnośląscy Olimpijczycy 1948-1998*, Wrocław 2000, s. 9-10; Maria Bookef, Władysław Dobrowolski (1896-1999), w: *Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF*, Tom I, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. 20-21; J. Wierzbicki, *Historia polskiego rugby*, Warszawa 2011, s. 127; Jerzy Szczygielski, *Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010)*, Racibórz 2010, s. 91; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K*, Warszawa 1984, s. 134; Lis J., *Polscy medaliści olimpijscy*, Białystok 1985, s. 72; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 338; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 59-60.

Dobrucki, Iwo (82 l.). Ur. 24.06.1929, koszykarz (obrońca) AZS Warszawa (1949–1953), sędzia międzynarodowy koszykówki, zasłużony dla męskiej i żeńskiej koszykówki AZS. Zmarł 26 sierpnia w Warszawie. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Dobrzański Tadeusz (1921-1989), urodził się 27 kwietnia 1921 r. w Warszawie. W 1937 r. ukończył Gimnazjum Humanistyczne w Warszawie, uzyskując świadectwo dojrzałości z Wynikiem „summa cum laude”. W tym samym roku podjął studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego, które ukończył w Instytucie Medycznym we Lwowie w 1944 r. Dyplom lekarski notyfikował 20 stycznia 1945 roku na Wydziale Lekarskim UMCS w Lublinie. W dn. 14 czerwca 1946 r. na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego uzyskał tytuł doktora medycyny, a dnia 15 grudnia 1967 r. Rada Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej W Warszawie nadała Mu tytuł doktora habilitowanego nauk medycznych. Z dniem 1 września 1977 r. powołany został na stanowisko docenta AWF w Warszawie, a następnie w Instytucie Sportu GKKFiS, gdzie powierzono Mu kierowanie Zakładem Endokrynologii i Kontroli Dopingowej. Od 1 października 1981 r. do 2 czerwca 1989 r. związał się z ZWWF w Białej Podlaskiej, gdzie pracował na stanowisku docenta do ostatnich chwil życia. W okresie białskim jawi się przede wszystkim jako dydaktyk, pedagog, organizator i społecznik w różnych płaszczyznach życia. Prowadził wykłady i ćwiczenia ze studentami z zakresu medycyny wychowania fizycznego i sportu. Posiadał takt pedagogiczny. Był wymagającym nauczycielem. Jego pasją życiową była praca naukowo-badawcza, na jego dorobek naukowy składa się z około 200 prac indywidualnych, współautorskich, artykułów, monografii i skryptów, recenzji doktorskich i wydawniczych.. Znał biegle w mowie i piśmie język: angielski, francuski, niemiecki i rosyjski, jego osiągnięcia naukowe uzupełniają przekłady obcych dzieł naukowych i recenzji. Brał też aktywny udział w życiu społecznym ZWWF, był członkiem Zarządu AZS, I Sekretarzem POP PZPR, lektorem KW PZPR. Za całokształt pracy otrzymał wiele odznaczeń i wyróżnień. Zmarł 2 czerwca 1989 r., został pochowany na Cmentarzu Bródnowskim w Warszawie. 40 lat minęło...: Wydziałowi Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej: Zjazd Absolwentów z okazji 40-lecia Uczelni, 11-12 września 2010 r., red. T. Jaślikowska-Sadowska Biała Podlaska 2010, s. s. 423-425.

Dobrzyński, Zygmunt, ur. 16.03.1944 r. w Warszawie. Wykształcenie średnie. Zawodnik OMR Radiowo Warszawa (1960-1964, mistrz Polski OMR 1961), AZS AWF Warszawa (1969-1977, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1972, 1973, 1977, srebrne: 1974, 1975, brązowe: 1971, 1976). Pierwszy trener Józef Grochowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 32 oficjalne mecze międzypaństwowe, zdobył 8 punktów, występował na pozycji łącznika młyna. Reprezentant Polski juniorów (1961-1962). Mistrz Sportu (1975). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką Polskiego Związku Rugby (21.06.1981). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 25. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/3/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Doktor, Kazimierz (1935-2016). Socjolog, nauczyciel akademicki, niekonwencjonalny mówca, piłkarz. Był członkiem Komitetu Rady Naukowej Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania PAN oraz ISA (International Sociological Association). Wieloletni zastępca dyrektora Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, w 1999 roku związał się z Uniwersytetem Łódzkim, z którym w pozostawał w kontakcie także po oficjalnym przejściu na emeryturę. Współpracował również z Uczelnią Warszawską im. Marii Skłodowskiej-Curie oraz z Akademią Humanistyczną im. Aleksandra Gieysztor w Pułtusku. W ostatnich latach był pracownikiem naukowym Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Warszawie. Został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Znany z zamiłowania do sportu, pozostał wiernym sympatykiem drużyny piłki nożnej Legii Warszawa. Studiował na UW od 1953 r. W tym czasie był przewodniczącym Koła Uczelnianego AZS i piłkarzem (bramkarz) AZS AWF, a od 1957 rezerw warszawskiej Legii. Był aktywnym członkiem Polskiej Akademii Olimpijskiej. Profesor Kazimierz Doktor. Życie i działalność (1935-2016), red. W. Chojnacki, Z. Sirojć, Warszawa 2018; file:///C:/ZZL(HRM)_2016_2(109)_pozeznanie%20KD.pdf; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 156 (maszynopis).

Doliński Wiesław, trener AZS Lublin, odkrywca i trener olimpijczyka z AZS Lublin, trójskoczek Andrzeja Sontaga. „Porządki organizacyjno - szkoleniowe w AZS zaczął robić jeszcze za czasów Zdzisława Łupiny, trener lekkoatletyki Wiesław Doliński. Młody absolwent krakowskiej WSWF zjawił się w Lublinie chyba w roku 1956. Najpierw pracował w szkole podstawowej, potem w studium WF na uczelni i w klubie. Mniej więcej w tym czasie z UMCS wyodrębniły się wydziały weterynarii i rolny tworząc Akademię Rolniczą oraz lekarski i farmacji jako Akademia Medyczna. Wiesiek zaczął tworzyć sekcję lekkoatletyczną z prawdziwego zdarzenia. Najpierw z młodzieży szkolnej. Potem zaczęli napływać również studenci. Z UMCS i AR. z AM rzadko, wyjątkowo i na krótko”. Relacja Andrzeja Krychowskiego.

Doliński, Leszek, urodzony 29 czerwca 1956 r. w Koszalinie. Koszykarz oraz trener koszykówki. Był jedynym koszalińskim reprezentantem w XXIII Igrzyskach Olimpijskich w 1980 r. w Moskwie. Reprezentował wtedy barwy AZS Koszalin. Czynny zawodnik w latach 1972-1992, wychowanek trenera Jerzego Olejniczka w SZS-AZS Koszalin, w którym rozgrywał spotkania w II lidze do 1983 r. W sezonie 1983/1984 grał w „Gwardii” Wrocław, w latach 1984/1986 reprezentował barwy „Śląska” Wrocław, zajmując III miejsce w I lidze. W sezonach 1986/1992, jako zawodnik AZS Koszalin rozgrywał z zespołem spotkania w I lidze. Zdobyl tytuł króla strzelców I ligi w sezonach 1990/1991 i 1991/1992. Podczas jednego ze spotkań trzeciej ligi (sezon 1993/94) Doliński zdobył

aż 134 punkty. W Igrzyskach Olimpijskich w Moskwie wraz z drużyną wywalczył VII miejsce. L. Doliński uzyskał wyższe wykształcenie (absolwent koszalińskiej Wyższej Szkoły Inżynierskiej, posiada tytuł magistra - inżyniera w zakresie techniki materiałowej). Po zakończeniu kariery zawodniczej zajął się trenowaniem koszykarzy. Był m.in. II trenerem AZS Koszalin. Podjął też działalność w branży gastronomicznej. Ze sportem jednak nie zerwał, brał również udział w mistrzostwach świata w maxikoszykówce zdobywając z reprezentacją tytuł mistrza świata w 2005 roku (kategoria + 45). Wraz z reprezentacją + 50 (średnia wieku powyżej 50 lat) zdobył srebrny medal na zawodach organizowanych w drugiej dekadzie lipca 2009 w Czechach. Został też wicemistrzem Europy w maxikoszykówce w 2014 roku w kategorii +55. A. Połaniecka, Olimpijczycy ziemi koszalińskiej w latach 1948-2004, w: Społeczno-edukacyjne oblicza współczesnego sportu i olimpizmu. Wychowanie patriotyczne przez sport, Tom II, red. Jerzy Chełmecki, Warszawa 2007, s. 172; B. Tuszyński: Polscy olimpijczycy XX wieku A-M, Wrocław 2004, s. 157. Foto: <https://www.azs.koszalin.pl/aktualnosci/n/4238/leszek-dolinski-szanujemy-kazdego-sponsora.html>

Dołmatow - Kuźmińska, Ewa. (ur. 14 stycznia 1937 w Białymstoku) - polska siatkarka, reprezentantka Polski, wicemistrzyni Europy. Karierę sportową rozpoczęła w białostockich klubach, Kolejarku, a potem w Ogniwie. Z tym drugim klubem w 1955 roku wywalczyła wicemistrzostwo Polski juniorów. W czasie studiów w Akademii Medycznej w Białymstoku broniła barw II-ligowego AZS Białystok. W tym czasie awansowała najpierw do młodzieżowej reprezentacji Polski, a następnie reprezentacji Polski seniorek. W tej ostatniej drużynie wystąpiła w latach 1962-1963 w 36 spotkaniach. Wywalczenie I miejsca w 1963 roku w tabeli otworzyło szansę białostoczankom walki o I ligę. Dzięki niej w latach 1956 - 1964 drużyna żeńska w piłce siatkowej zdobyła trzykrotnie wicemistrzostwo na Akademickich Mistrzostwach Polski. Jako bardzo utalentowana zawodniczka Ewa Dołmatow, powołana została do młodzieżowej reprezentacji kraju (1958-59). W 1961 roku, reprezentując Polskę, wraz z drużyną zdobyła brązowy medal na Uniwersjadzie, a w 1963 srebrny medal w Mistrzostwach Europy. Na turnieju o prymat w Europie, rozegranym w 1963 roku w Bukareszcie, białostocka siatkarka razem z koleżankami z reprezentacji przegrała jedynie w finale z ZSRR. W plebiscycie na najlepszego sportowca Białostoczczyzny w 1960 roku zajęła czwarte miejsce, a już w 1962 została laureatką konkursu. W lutym 1966 roku Ewa Dołmatow - Kuźmińska została uznana za najlepszego sportowca Białostoczczyzny powojennego dwudziestolecia w Konkursie Rozgłośni Polskiego Radia w Białymstoku. W 1964 roku zawodniczka zrezygnowała z gry w reprezentacji, gdyż w wyniku decyzji władz PZPS musiałaby zrezygnować ze studiowania na Akademii Medycznej i obligatoryjnie grać w warszawskiej drużynie AZS AWF Warszawa (władze PZPS dążyły do zgrupowania wszystkich reprezentantek na dłuższy okres w Warszawie). Siatkarka wybrała naukę i do dziś jest cenionym lekarzem. Fiedorowicz, K., K. Sobolewski, 60 lat AZS na Podlasiu, Białystok 2010, s. 30-31.

Domański, Jerzy (12 I 1936, Radom), lekkoatleta (biegi średnie), absolwent chemii UJ (1959). Zawodnik AZS Kraków (1954-1971). Czterokrotny brązowy medalista AMP: w sztafecie 4 x 400 m (1957), w biegu na 1500 m (1960, 1961, 1962), dwukrotnie wystąpił w akademickiej reprezentacji Polski. 10-krotny złoty medalista MP weteranów. Trzykrotny rekordzista Polski weteranów na 1500 m (w różnych kategoriach wiekowych). Pracownik naukowy - biochemik. Doktorat uzyskał na UJ (1966). Pracował w Katedrze Biochemii Lekarskiej AM, następnie w Zakładzie Biochemii AW Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 326; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Domaradzki Stanisław – inżynier. Koszykówkę zaczął uprawiać w zespole „Start” Brwinów. Od

1956 r. grał w barwach Akademickiego Związku Sportowego. Wielokrotnie występował w akademickiej reprezentacji Polski. [APS 14, 1962, s. 23]

Domaszewicz, Roman (26 XI 1918, Lwów 1 IV 2005, Kraków), hokeista, absolwent WSE Kraków (1947). Członek AZS Lwów (1936-1939), w krakowskim AZS (od 1951), inicjator i założyciel sekcji hokeja na lodzie oraz jej trener, kurator AZS WSE, działacz ZS AZS i Koła. Seniorów AZS. Nauczyciel akademicki, profesor zw. dr hab. WSE Kraków. Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 326. Fot. <https://katfinprz.uek.krakow.pl/Historia%20katedry.htm>

Dombrowski, Jan (26 V 1926, Przemyśl), saneczkarz, bobsleista, olimpijczyk. Absolwent Wydziału Prawa UJ (1952). Zawodnik AZS Kraków (1947-1951), następnie krakowskiego Klubu „Kolejarz” (od 1957 KS „Olsza”), ponieważ AZS ze względów finansowych nie był w stanie utrzymać sekcji saneczkarsko-bobslejowej. Zdobył tytuł mistrza Polski w konkurencji dwójek saneczkowych ze swym partnerem Z. Skowrońskim (1949), a w roku następnym z tym samym partnerem wywalczył tytuł wicemistrzowski. Na IO w Cortina d' Ampezzo (1956) wystąpił w konkurencji czwórek bobslejowych. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 327.

Domośławska Zofia, ur. 1 VI 1898 r. we wsi Mormalówka pod Kijowem. Lekarz medycyny. Wybitna działaczka sportu kobiecego w Polsce w okresie międzywojennym. Członek AZS Warszawa. Długoletni prezes Warszawskiego Klubu Wioślarek. Członek Rady Naukowej Wychowania Fizycznego (1927 - 1939). W latach 1937 - 1938 członek zarządu Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Autorka prac na temat wpływu sportu na organizm kobiety. We wrześniu 1939 r. była komendantką Punktu Ratunkowo-Sanitarnego przy Ambulatorium Szpitala Dzieciątka Jezus w Warszawie. Zginęła pod gruzami szpitala podczas bombardowania Warszawy w dniu 25. IX. 1939 r. Była odznaczona Krzyżem Walecznych. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 42. Fot. <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/228276/>

Domośławski Bohdan: członek AZS Warszawa, zasłużony działacz sportowy w latach 1923-1930, prezes AZS Warszawa w 1926 roku, następnie w ciągu dwu lat prezes Centrali AZS, piastował wiele funkcji kierowniczych w organizacjach sportowych, m. in. był wiceprezesem Polskiego Związku Pływackiego, prezesem Warszawskiego Okręgowego Związku Bokserskiego, sekretarzem Polskiego Związku Szachowego. Zmarł w 1956 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 338.

Dorawski, Jan Kazimierz, (8 II 1899, Kraków - 16 II 1975, Kraków) wybitny taternik i alpinista, działacz taternicki i narciarski, członek sekcji taternickiej AZS w latach 1924-1935, jej prezes w latach 1928-1932, lekarz rentgenolog w Krakowie. W latach 1918-1920 i 1939 służył w Wojsku Polskim. Turystykę górską uprawiał już od roku 1906, taternictwo w latach 1922-1935 i w tym okresie był jednym z czołowych taterników. W Tatrach był współodkrywcą wielu nowych dróg taternicznych. Należał do najlepszych w Polsce znawców problematyki alpinistycznej, zwłaszcza himalaistycznej. Jest też autorem dwóch książek o dziejach zdobywania Himalajów Walka o szczyt świata (1955); Człowiek zdobywa Himalaje (1957). Przez wiele lat był jednym z najczynniejszych działaczy w polskich organizacjach taternicznych. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. I. (1909-1945), Kraków 2007, s. 130.;

http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <https://wspinanie.pl/2009/06/historia-polskiego-wspinania-alpy-cz-i-doi-wojny-swiatowej/>

Dorosz, Leszek - współtwórca powojennej siatkówki w Lidzbarku Warmińskim i twórca potęgi siatkówki w AZS Olsztyn. Urodził się 27 września 1932 r. w Białej Podlaskiej. W 1945 r. osiedlił się w Lidzbarku Warmińskim. W trakcie nauki w Liceum Ogólnokształcącym był jednym z założycieli klubu MKS Sztubak (1947). Udzielał, się jako zawodnik i trener drużyny siatkówki. Przejawiał duże predyspozycje organizacyjno-szkoleniowe, o czym świadczyły wyniki zespołu siatkarzy klubu. Po wygraniu mistrzostw miasta, w 1951 r. tenże klub dotarł do finału mistrzostw Szkolnych Klubów Sportowych województwa olsztyńskiego, gdzie w meczu finałowym uległ zespołowi Świt Kętrzyn po zaciętej i wyrównanej walce. W tym samym roku dużym osiągnięciem było reprezentowanie województwa olsztyńskiego w zawodach strefowych w Sopocie, gdzie MKS Sztubak dotarł do finału, zajmując drugie miejsce za reprezentacją Gdańska. Ten sukces zakwalifikował zespół Leszka Dorosza do drugiej edycji ogólnopolskich igrzysk w Warszawie, w których uplasował się na czwartym miejscu. Sukces był tym bardziej cenny, że drużyna składała się tylko z uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Lidzbarku Warmińskim, a pozostałe zespoły były reprezentacjami wojewódzkimi. W 1951 r. po maturze Leszek Dorosz podjął pracę w miejscowym Liceum Rolniczo-Łąkarskim w charakterze nauczyciela historii, geografii i wychowania fizycznego. W tym samym roku założył Klub Ogniwo, w którym grali byli zawodnicy MKS Sztubak. Praca Leszka Dorosza przynosiła sukcesy. Pod jego kierownictwem Klub Ogniwo zdobył tytuł mistrza okręgu w „Zimowym Pucharze Polski” - Lidzbark Warmiński w tym czasie był silnym ośrodkiem siatkówce. Pierwszy kontakt Leszka Dorosza z AZS Olsztyn miał miejsce już w 1951 r. w Lidzbarku Warmińskim z okazji towarzyskiego meczu Ogniwo kontra AZS Olsztyn, w którym po zaciętym spotkaniu zwyciężyli studenci z Kortowa 2:0. Po ukończeniu służby wojskowej w Warszawie w charakterze radiotelegrafisty w sztabie generalnym, Dorosz podjął studia na Wydział Rybackim WSR w Olsztynie. W trakcie nauki uprawiał siatkówkę u trenerów: Mariana Rozwadowskiego Jerzego Długołęckiego. Po uzyskaniu dyplomu kontynuował studia magisterskie i zatrudnił się w Państwowym Gospodarstwie Rybackim w Pasymiu jako ichtiolog. Następnie podjął pracę w Instytucie Rybactwa Śródlądowego, równocześnie angażując się jako trener siatkówki w AZS Olsztyn (1959). Już po dziewięciu miesiącach pracy wprowadził w 1961 r. zespół kortowski do II ligi. To był bardzo trudny okres, bowiem Leszek Dorosz godził pracę zawodową z trenowaniem zespołu. Konsekwentnie realizował nakreślony przez siebie plan awansu drużyny do I ligi, a następnie do mistrzostwa Polski. Dzięki uporowi i niezrażaniu się wieloma przeciwnościami, trener Dorosz konsekwentnie tworzył podwaliny pod silny zespół. Pierwsze sukcesy to zdobycie Pucharu Polski w latach 1970, 1971, 1972, a następnie trzykrotne mistrzostwo Polski w latach 1973, 1976-1978. Do tych sukcesów należy dodać zwycięstwa w imprezach międzynarodowych: Puchar 17 Listopada (1973 Praga), turniej Europa (1974, 1975 Genk), turniej trawiasty (1973, 1974, 1975 St. Anthonius), klubowe wicemistrzostwo Europy w pucharze Zdobywców Pucharów (1978 Assen). Do osiągnięć zespołu siatkarzy AZS kierowanego przez Leszka Dorosza należy dodać wiele zwycięstw z czołowymi drużynami w Europie, w szczególności dwukrotnie z CSKA Moskwa (1969 Olsztyn; 1975 Genk). Leszek Dorosz był trenerem akademickiej reprezentacji Polski, z którą na Uniwersjadzie w Moskwie (1973) zajął czwarte miejsce. W swojej karierze wychował wielu reprezentantów Polski, uczestniczących i zdobywających medale w mistrzostwach Europy (5), świata (1 złoty) i na olimpiadach (2 złote). Za swoją pracę otrzymał wiele nagród i wyróżnień, m.in. Medal Komisji Edukacji Narodowej; był najlepszym trenerem akademickim w Polsce (1978) oraz laurea-

tem plebiscytu „Olsztynianin Roku 1978”. W 2012 r. Leszek Dorosz otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Lidzbarka Warmińskiego za duży wkład pracy w rozwój i popularyzację piłki siatkowej w tym mieście. Po 19 latach pracy z siatkarzami AZS Olsztyn, Leszek Dorosz podjął w 1979 r. pracę w Jugosławii z zespołem Mladost Zagrzeb (1979-1983), z którym zdobył najpierw Puchar Bałkanów (1980), a potem dwukrotnie mistrzostwo tego kraju (1981, 1982). W 1983 r. wrócił do Polski i objął stanowisko koordynatora sekcji siatkówki AZS Olsztyn. W latach 1986 i 1987 ponownie prowadził zespół AZS Olsztyn. Na zaproszenie Wojwodiny Nowy Sad Leszek Dorosz ponownie wyjechał do Jugosławii i zdobył dwukrotnie mistrzostwo kraju (1988, 1989) oraz trzecie miejsce w Pucharze Europy. Na olimpiadzie w Atlancie w reprezentacji Jugosławii występowało 11 jego wychowanków. A. Grygołowicz, Krótka historia kortowskiej siatkówki, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 148-9. A. Grygołowicz, Spotkanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn- Resovia 1973, Olsztyn 1998, s. 33. Fot. <http://volleyworld.pl/zmarl-trener-leszek-dorosz/>

Dotka Jarosław, w AZS Poznań od 1951 r. Wielokrotny reprezentant Polski w szpadzie. Kilkakrotny akademicki mistrz Polski. Finalista mistrzostw świata w 1956 r. w Luksemburgu. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 338.

Dousa Stefan, ur. 11 XI 1945, Bytom - wioślarz, działacz sportowy. Od 1960 r. członek AZS Wrocław, od 1965 r. członek AZS Kraków, w czasie studiów prezes AZS ASP. Współautor (z Antonim Porczakiem) pomnika profesora Walerego Goetla na przystani wioślarskiej (1983). Autor projektu awersu i rewersu oraz zwieńczenia drzewca sztandaru Koła Seniorów AZS Kraków, przeprowadził konkurs wśród studentów ASP na plakat z okazji 100-lecia AZS (2008). Autor projektu znaczka Koła Seniorów AZS Kraków, projektant wielu medali okolicznościowych AZS, wielu znaczków okolicznościowych i jubileuszowych AZS Kraków. Ostatnio zaprojektował statuetkę Złotego Gryfa AZS, przyznawaną za wybitne osiągnięcia sportowe i organizacyjne. Absolwent krakowskiej ASP. Od 1970 r. pracuje jako profesor sztuk plastycznych na Wydziale Architektury PK. Członek honorowy AZS Kraków. Czesław Michalski, 70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni, w: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 83; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 327; APS 05, 336, 2016, s. 4. Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

Dowbór Bohdan - członek AZS Wilno od 1930 r. Jeden z założycieli klubu, prezes i wybitny działacz niemal we wszystkich sekcjach. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 338.

Dowgird, Zofia. Na uczelni pracowała w latach 1946-1992. Urodziła się 5 maja 1916 r. w Charkowie (Ukraina). W 1919 r. wróciła na Litwę do majątku rodzinnego (Dowgirdowo). Szkołę średnią ukończyła w 1935 r. w Kownie, studia wyższe w 1939 r. w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Okres II wojny światowej spędziła na Litwie, pracując m.in. na roli, w szkołach i handlu. Od 1941 do 1945 r. była żołnierzem Armii Krajowej Okręgu Wileńskiego, w łączności, za co w 1999 r. otrzymała stopień oficera Wojska Polskiego. Po przyjeździe do Polski w 1945 r. pracowała jako nauczycielka wychowania fizycznego w Państwowym Gimnazjum i Liceum Ogólno-

kształcącym w Pile, skąd przeniosła się do Wrocławia, gdzie otrzymała posadę w Państwowym Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym - pracowała tam do 1948 r. W tym samym roku została powołana do Kuratorium Okręgu Szkolnego na stanowisko wizytatorki, a następnie wizytatora wychowania fizycznego. Obowiązki te pełniła do 1950 r., kiedy otrzymała bezpłatny urlop w kuratorium w celu napisania pracy magisterskiej oraz zdania przepisowych egzaminów. Drugie studia na Uniwersytecie Wrocławskim na Wydziale Filozoficzno - Historycznym (kierunek pedagogika) skończyła w 1960 r. Stopień doktora nauk humanistycznych uzyskała na kierunku etnografii w 1967 r. W 1968 r. została powołana na stanowisko docenia etatowego w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Pracę dydaktyczną rozpoczęła w 1946 r. jako instruktor gier sportowych w Studium Wychowania Fizycznego. W 1950 r. została adiunktem w Zakładzie Turystyki i Rekreacji Instytutu Turystyki i Rekreacji WSWF, od 1964 r. była starszym wykładowcą w Zakładzie Teorii i Metodyki Sportów Różnych, a od 1969 kierowała Zakładem Turystyki. W pracy naukowej koncentrowała się na kilku zagadnieniach: ruchu fizycznym w działalności młodzieży (Wpływ czynnego wypoczynku na sprawność uczestników obozów TKKF Współzawodnictwo jako jedna z form prowadzenia ćwiczeń WF w szkołach), sposobach rekreacji ruchowej wcześniejszych pokoleń (Z etnograficznych badań tradycyjnych gier polskich. Formy gry w palanta na obszarze Polski - praca doktorska. 1966). Prace zespołowe Zakładu Turystyki i Rekreacji dotyczyły problemów wypoczynku po pracy mieszkańców Dolnego Śląska i zagospodarowania terenów wypoczynkowych (Plan zagospodarowania turystycznego Gór Sowich) czy badań dotyczących sposobów spędzania czasu wolnego (Świąteczne wyjazdy mieszkańców Wrocławia, Wyjazdy weekendowe pracowników KGHM w Lubinie). Jest autorką wielu opracowań programów dydaktycznych dotyczących koszykówki oraz letnich obozów wędrownych i stałych, a także ich organizacji i realizacji. Tworzyła programy turystyki i rekreacji ruchowej na potrzeby Zakładu, a później Wydziału Turystyki i Rekreacji oraz przedstawiała warunki ich realizacji. Była promotorem ponad 200 prac magisterskich i 5 rozpraw doktorskich. Pełniła wiele różnych funkcji, m.in.: była prodziekanem ds. studenckich (1969-1972), prezesem Związku Nauczycielstwa Polskiego. Przez lata prowadziła studenckie koło naukowe, a w roku akademickim 1955/ 1956 drużynę koszykówki żeńskiej AZS AWF Wrocław. W 2013 r. została wyróżniona Laurem AWF we Wrocławiu. Na uczelni pracowała na niepełnym etacie do 1992 r. mimo przejścia na emeryturę 30 września 1976 r. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 53-54.

Dragon Przemysław (25.07.1980, Rabka), lekkoatleta. Już jako uczeń Szkoły Podstawowej w Rabce rozpoczyna karierę sportową odnosząc liczne zwycięstwa w biegach przełajowych szkół podstawowych regionu. Jego pierwszym trenerem był nauczyciel wychowania fizycznego Grzegorz Tupty, który przygotował go do zdobycia tytułów mistrza województwa nowosądeckiego w biegach przełajowych, w biegu ulicznym oraz w biegu na 1000 metrów. Będąc w ósmej klasie szkoły podstawowej jego rekord życiowy wynosił 2:47,00. W szkole średniej biega krótkie dystanse pod okiem trenera kadry narodowej na mistrzostwach świata juniorów Bogusława Wyleciała. Będąc zawodnikiem MKS Żywiec trenuje wspólnie z Piotrem Haczkiem, reprezentantem Polski w biegu na 400 metrów. Wkrótce zostaje powołany do kadry Makroregionu Śląskiego i zostaje najlepszym zawodnikiem makroregionu w biegu na 400 metrów. Wielokrotnie zdobył tytuły mistrzowskie w województwie bielsko-bialskim. Dwukrotnie startuje w mistrzostwach Polski juniorów plasując się na 15 i 14 miejscu. W halowych mistrzostwach Polski w Spale uzyskuje 10 miejsce, zaś w Pucharze Polski w Lublinie zajął 4. miejsce. W lipcu 2000 roku zdaje egzaminy wstępne na studia historyczne naszej Uczelni i od października tego roku zostaje członkiem sekcji lekkoatletycznej Klubu Uczelnianego AZS. Jego trenerem zostaje Tokarz Ignacy, który przygotowuje go do startu

w Akademickich Mistrzostwach Polski, które odbyły się w maju 2001 roku we Wrocławiu. W biegu na 200 m zdobył 3 miejsce Jego rekord życiowy na 400 m został ustanowiony w 1988 r. i wynosi 49,96. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Dregier, Zbigniew. (ur. 17 VII 1935 Cumań, Ukraina), koszykarz. Absolwent gdańskiego Technikum Mechaniczno-Elektrycznego (technik elektryk; Centrum Kształcenia Ustawicznego). Zawodnik AZS Gdańsk (1951–1955), Spójni Gdańsk (1955–1957, 1959–1960), CWKS (Zawisza) Bydgoszcz (1957–1959, służba wojskowa), GKS Wybrzeże (1960–1970). W barwach tego ostatniego olimpijczyk z Rzymu (w roku 1960, reprezentacja Polski zajęła VII miejsce) i Tokio (w 1964, VI miejsce), czterokrotny uczestnik mistrzostw Europy (debiut w Stambule 1959 – VI miejsce polskiej drużyny). Poprowadził reprezentację Polski do wicemistrzostwa Europy we Wrocławiu w 1963 roku i dwukrotnie brązowego medalu mistrzostw Europy (Moskwa w 1965 i Helsinki w 1967). Uczestnik mistrzostw świata w Montevideo w 1967 roku (V miejsce polskiego zespołu). W latach 1956–1967 rozegrał 198 spotkań w reprezentacji Polski. Z zespołem GKS Wybrzeże wywalczył wicemistrzostwo kraju (1970). W roku 1963 wygrał plebiscyt „Dziennika Bałtyckiego” na 10 najlepszych sportowców województwa gdańskiego. Karierę w Polsce zakończył w roku 1972, wyjechał do Francji (gdzie mieszka obecnie), grał tam dalej w klubach niższych klas z Le Porter, Marlies i Ornoux, następnie trener. W. Szymański, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=DREGIER_ZBI_GNIEW_Pierwsza_piątka_z_meczu_z_Hiszpanią, od lewej Janusz Wichowski, Mieczysław Łopatka, Stanisław Olejniczak, Andrzej Pstrokoński, Zbigniew Dregier, Foto. T. Prażmowski/MSiT/FORUM <https://www.gwiazydbasketu.pl/koszykarskie-mistrzostwa-europy-wroclaw-1963/>

Drewnowski, Kazimierz (1881-1952). Studia politechniczne kończył we Lwowie i tam rozpoczął prace naukową. Od 1907 r. był adiunktem w Katedrze Elektrotechniki Szkoły Politechnicznej we Lwowie, a od 1911 r. wykładał elektrotechnikę w lwowskiej Szkole Przemysłowej. W czasie I wojny żołnierz Legionów, w II RP doszedł do stopnia płk. Od 1916 r. wykładał na Politechnice Warszawskiej. W maju 1939 wybrany rektorem tej uczelni. Był jednym z najwybitniejszych polskich taterników i propagatorów narciarstwa. Uczył jeździć na nartach samego prezydenta Mościckiego. W czasie II wojny uczestnik tajnego nauczania. Od 1942 r. był więźniem obozów niemieckich. Na Politechnikę Warszawską wrócił w 1947 r. i objął Katedrę i Zakład Miernictwa Elektrycznego i Wysokich Napięć na Wydziale Elektrycznym PW. A. Celej, Kazimierz Drewnowski (1881-1952), http://bcpw.bg.pw.edu.pl/Content/4628/Drewnowski_biografia.pdf; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 53 (maszynopis). Fot. <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/96797/>

Drozd Wojciech (28.05.1988, Tarnobrzeg), koszykarz, prezes AZS PK. Zawodnik sekcji piłki koszykowej KS Siarka Tarnobrzeg – II liga, Po rozpoczęciu studiów na Wydziale Inżynierii Lądowej PK wstąpił do AZS, został zawodnikiem sekcji koszykówki AZS PK (1988-1994), zdobył z kolegami brązowy medal w mistrzostwach Polski uczelni technicznych. W latach 1992-1994 prezes AZS PK. Po ukończeniu studiów magisterskich został nauczycielem akademickim w Katedrze Zarządzania Wydziału Budownictwa i Transportu PK i jednocześnie rozpoczął studia doktoranckie na Wydziale Inżynierii Lądowej PK, które zakończył obroną doktoratu w 2007 r. i awansem na etat adiunkta w Katedrze Zarządzania. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważ-

niejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015.

Druźbiak, Włodzimierz. (1908-1997). Urodził się 25.11.1908 r. we Lwowie. Dzieciństwo i młodość W. Druźbiaka splotły się z dramatyczną historią miasta, któremu los nie skąpił krwawych wojen, obcej okupacji, a w końcu skazał jego mieszkańców na wygnanie. Mimo tego, rozwój syna Dymitra i Seweryny z domu Wilk przebiegał prawidłowo. W 1919 r. kończył szkołę powszechną, w 1928 zdał egzamin maturalny w Państwowym Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczym i w tym samym roku podjął studia na Wydziale Chemii Politechniki Lwowskiej. Uczył się łatwo i szybko, dużo czytał, interesował się fotografią i filmem, uprawiał sport. Niemała w tym zasługa rodziców, którzy chociaż niezbyt zamożni dbali o wykształcenie syna, oraz atmosfery tego niezwykle miasta, które W. Druźbiak ze wzruszeniem wspominał do końca swego długiego życia. Lwów w okresie międzywojennym był nie tylko ważnym ośrodkiem kulturalnym, ale również silnym centrum sportowym. Energeticzny, niezwykle uzdolniony ruchowo Włodzimierz, w sposób naturalny w sporcie znalazł możliwość samorealizacji. Niepostrzeżenie dziecięce harce na lwowskich boiskach i zimowe narciarskie szaleństwa na okolicznych stokach, przybrały formę poważnego uczestnictwa w sporcie wyczynowym. Włodzimierz stał się znanym we Lwowie lekkoatletą czołowym sprinterem „Pogoni”, a zimą narciarzem miejscowego AZS-u. Sportowe pasje wypełniają coraz większą część jego życia i nieuchronnie wiodą do konfliktu z wcześniej ułożoną wizją przyszłości. Studiuje zatem bez zapału, kierując się raczej rozsądkiem niż zamięłowaniem. W 1931 r. na wieść o istnieniu w Warszawie uczelni sportowej przerwał studia i wstąpił na I rok studiów w CIWF. Decyzji tej nigdy nie żałował. Narreszcie w sposób otwarty, bez zaniedbywania innych obowiązków, mógł oddać się temu, do czego miał wrodzone skłonności. Poznał to wielu wybitnych sportowców - studentów CIWF, m. in. J. Kusocińskiego i E. Lokajskiego. Po studiach w 1933 r. wrócił do Lwowa i podjął pierwszą pracę w Gimnazjum w Przemyślanach (1933-35), a potem w Gimnazjum Kupieckim (1935-39). Był to spokojny okres w jego życiu. Pracował z sobie właściwym oddaniem, zdobywając sympatię i szacunek otoczenia. W 1935 r. uczestniczył w specjalistycznym kursie organizowanym przez CIWF i uzyskał, nadany tylko nielicznym, prestiżowy tytuł trenera okręgowego. Zapał do pracy i wysokie kwalifikacje Włodzimierza dostrzegają władze CIWF i włączają go do kilkunastoosobowej grupy uczelnianej, która wyjechała na zaproszenie organizatorów Igrzysk Olimpijskich w 1936 r. do Berlina. Oglądał zmagania olimpijczyków od pierwszego do ostatniego dnia Igrzysk. Korzystając z przywilejów gościa, starał się zobaczyć wszystko, zarówno z trybun, jak i od strony kulis. Wrócił oszołomiony pięknem sportu, przepełniony marzeniami o przyszłych sukcesach polskich olimpijczyków, a głównie trenowanych przez siebie sprinterów. We wrześniu 1939 r. do Lwowa wkroczyli Rosjanie. Wali się dobrze znany, ułożony świat a zastępują go chaos, groza i niepewność. Szczęśliwie, wysokie kwalifikacje zawodowe Włodzimierza znajdują uznanie władz okupacyjnych. Pozostał więc w tym samym gimnazjum, przemianowanym przez Rosjan na Technikum Handlu Radzieckiego i dodatkowo pracuje w charakterze trenera w DSO „Dynamo”. Latem 1941 r. Lwów zajmują Niemcy. Kolejne trzy lata to okres niezwykle trudny. Włodzimierz nie pracuje, zajmuje się trochę handlem, ale głównie korzysta z pomocy rodziny. Nie zapomina o sporcie. Nie bacząc na zakazy, stara się podtrzymywać nabyte umiejętności. Szczęśliwe wydarzenia okresu okupacji niemieckiej, to zawarcie w 1942 r. związku małżeńskiego z Jadwigą Kobierzyńską i narodziny w 1943 r. córki Małgorzaty. W 1944 r. Rosjanie ponownie wkraczą do Lwowa, a Włodzimierz powraca do pracy nauczycielskiej, tym razem do Instytutu Handlu Radzieckiego i trenerskiej w DSO „Spartak”. Rok 1945, to radość z zakończenia wojny i rozpacz wywołana koniecznością opuszczenia

Lwowa. Rodzina Druźbiaków przenosi się do Zakopanego, gdzie Włodzimierz podejmuje pracę instruktora narciarskiego w MKS Zakopane. Repatriant ze Lwowa stara się uporządkować życie, znaleźć swoje miejsce w nowej rzeczywistości. Zniszczony kraj, zdziesiątkowane społeczeństwo potrzebują ludzi wykształconych. Włodzimierz pozostawia rodzinę w Zakopanem, a sam, rozumiejąc ówczesne potrzeby, przenosi się do Wrocławia, gdzie obejmuje stanowisko referenta sportu, następnie do Krakowa na takie samo stanowisko w WOKF i PW, (pracuje także w miejscowym AZS jako trener), by w końcu wrócić do Zakopanego na stanowisko kierownika Ośrodka Sportu. Te dwa powojenne lata przyniosły bogate doświadczenia. Włodzimierz zrozumiał, że praca organizacyjna, kierownicze stanowiska nie dają mu tyle satysfakcji, ile niesie z sobą działalność pedagogiczna, codzienny kontakt z młodzieżą. Z radością przyjmuje zatem propozycję pracy w AWF i przenosi się do Warszawy. Towarzyszy mu rodzina, która już w stolicy powiększa się o drugą córkę Annę. Był to rok 1947. Zastaje to absolwentów CIWF: Z. Pabisia, A. Morończyka, Z. Szelesta i innych, z którymi podejmuje trud odbudowy uczelni. Brakowało wszystkiego. Boisko, hala lekkoatletyczna były zniszczone, nie było sprzętu, podręczników i skryptów, nie ocalały żadne programy nauczania. Wraz z kolegami odbudowywał uczelnię, kształcił studentów i uzupełniał własne wykształcenie. W 1947 r. był wykładowcą i jednocześnie uczestnikiem kursu unifikacyjnego na tytuł trenera, w latach 1949-1950 uzupełniał studia w AWF, w 1953 uzyskał tytuł trenera klasy I, a w 1956 tytuł magistra. Wraz z Z. Pabisem, Z. Ważnym wydał podręcznik *Lekkoatletyka: technika i metodyka* (1953). Nie zapominał o narciarstwie. Wspólnie z Z. Bielczykiem już w 1949 r. publikuje *Narciarstwo dla wszystkich* i, o dziwo, zostaje mistrzem Warszawy w slalomie gigancie (1951). Narciarstwu był wierny do końca życia. Rzucony przez los na niziny wykorzystywał każdą sposobność, aby znaleźć się w górach i przypiąć deski do nóg. Potem w wieku dojrzałym rozsmakował się również w narciarstwie biegowym. W życiu W. Druźbiaka można wyróżnić dwa równoległe nurty: pracę dydaktyczną w uczelni i pracę trenerską w sporcie wyczynowym. Warsztatem pracy trenerskiej stał się dla niego AZS (1948-50, 1956-73) i „Legia” (1950-56), a zawodową pasją biegi sprinterskie. Pracował dużo. Przed południem w uczelni, po południu w klubie, soboty i niedziele wypełniały zazwyczaj zawody, a ferie i urlopy przeznaczone były na obozy i zgrupowania. Ciężka, mozolna praca przyniosła efekty. Osiągnięcia jego zwracają uwagę kierownictwa polskiej lekkiej atletyki, który często włącza go do współpracy w przygotowaniach reprezentacji do imprez najwyższej wagi. Specjalnością W. Druźbiaka stały się biegi sztafetowe. Dostrzegał on, że do sukcesu w tej niezwykle widowiskowej konkurencji nie wystarczy mechaniczne zestawienie czterech najszybszych sprinterów, że dyscyplina ta ma swoją specyfikę, którą trzeba rozumieć i uwzględnić w treningu. Zagadnieniu temu poświęcił pracę magisterską, która w oparciu o eksperyment dowodziła znaczącego wpływu techniki zmiany pałeczki sztafetowej na końcowy rezultat biegu (1956). Rozważania teoretyczne znalazły wspaniałe potwierdzenie w praktyce. Przygotowywana przez niego reprezentacyjna sztafeta 4 x 100 m uzyskiwała rezultaty na najwyższym, światowym poziomie, zakwalifikowała się do udziału w Igrzyskach Olimpijskich w Tokio (1964), gdzie pobiła rekord Polski i zdobyła srebrny medal olimpijski. Olimpijskie sukcesy nobilitują. W. Druźbiak został trenerem kadry narodowej sprinterów (1964-88), których poprowadził do wielu sukcesów. W warszawskiej AWF w 1964 r. rozpoczął studia J. Werner i oto los złączył niezmiernie utalentowanego sprintera z doskonałym trenerem, a ponieważ warunki do uprawiania sportu były wówczas znakomite, na rezultaty nie trzeba było czekać. J. Werner czynił zdumiewające postępy. Dwa lata specjalistycznego treningu wystarczyły, aby Werner został mistrzem Polski i mistrzem Europy. Jego długa kariera obfitowała w sukcesy, wśród których były rekordy Polski, tytuły mistrza Polski, mistrza Europy i w końcu medal olimpijski. Tak wielkie osiągnięcia zdarzają się wówczas, gdy w ręce trenera artysty trafi nieoszlifowany talent, Wsparty niezwykle klimatem współpracy, przesyconym

wzajemną serdecznością i szacunkiem. Oczywiście W. Druźbiak podczas swojego długiego życia nie zajmował się wyłącznie rekordzistami i mistrzami. Pomagał też doskonalić się, bić własne rekordy życiowe setkom młodych lodzi, których kariery kończyły się nieco niżej, na poziomie kraju, okręgu, klubu. Pomagał każdemu, bez względu na reprezentowany poziom sportowy, pokazywał piękno sportu, uczył jak zwyciężać i godnie znosić porażki. Był wybitnym trenerem, który z jednakowym zapałem współtworzył legendarny już „Wunderteam” i przekazywał młodzieży lekkoatletyczne abecadło. Droga połowa jego zawodowego życia to praca w warszawskiej AWF, którą w harmonijny sposób wiązał z pracą trenerską. Sukcesy w sporcie wyczynowym, doświadczenia stamtąd wyniesione, stały kontakt z najlepszymi na świecie, procentowały w pracy na uczelni. Zapoznawał studentów z lekkoatletyką, szkolił trenerów i instruktorów, był wykładowcą i instruktorem na kursach narciarskich, uczestniczył w seminariach i konferencjach naukowych, nieco publikował. Jego królestwem była jednak dydaktyka. Preferował ją w sposób świadomy, Wiedząc, że w bezpośrednim kontakcie ze studentami jego siła oddziaływania jest największa. Czuł, że w ten sposób, przekazuje część siebie i wpływa na osobowość uczniów. Był wykładowcą charyzmatycznym. Ogromny autorytet, mocno podparty osiągnięciami w sporcie, w połączeniu z pogodnym usposobieniem gwarantowały sukces pedagogiczny. Był powszechnie lubianym i szanowanym wykładowcą, a uznanie studentów i kolegów zdobywał w prosty, naturalny sposób, oparty na przekonaniu, że najlepszą metodą dydaktyczną jest własny przykład. Kochał lekkoatletykę, narty, tenis, młodzież i swoją nauczycielską profesję. Był prawdziwym sportowcem, przekonany o zaletach aktywnego i higienicznego stylu życia, a wolny czas spędzał w ruchu; na nartach, na korcie tenisowym, na spacerze. Żył w zgodzie z tym, co głosił i ta elementarna uczciwość znajdowała niezwykle wprost uznanie uczniów. W 1973 r. W. Druźbiak przeszedł na emeryturę, bez pożegnań i okolicznościowych fanfar i dobrze, bo ani myślał odpoczywać. Ugruntowana trenerska sława powodowała zaproszenia do współpracy na obozach i zgrupowaniach różnych dyscyplin sportu. Pomagał zazwyczaj kształtować szybkość i kondycję ogólną. Był ekspertem w tych dziedzinach i chętnie dzielił się swoją wiedzą. W. Druźbiak był dobrym mężem, ojcem i dziadkiem. Wychowywał dwie córki Małgorzatę i Annę i ze wszystkich sił pomagał wprowadzić w życie wnuka Leszka i wnuczkę Marynię. Leszek Sidor, trenowany również przez Dziadka, był wielokrotnym mistrzem Polski w tenisie i reprezentantem Polski W Pucharze Davisa. Mało kto wiedział o jego miłości do muzyki poważnej, dobrej lektury i wrażliwości na piękno. Umiał żyć i cieszyć się życiem. Miał własny, wewnętrzny, bogaty świat, w którym zanurzał się z przyjemnością, który często stawał się azylem, pozwalającym przetrwać kłopoty i stresy niesione życiem. Ostatnia dekadę życia, jak wszystkie poprzednie, przeżył aktywnie, W nieustannym ruchu. Ciągle czuł potrzebę uczestniczenia w życiu sportowym. W swoim środowisku był niezwykle popularny, stał się postacią symboliczną, niemal legendarną. Wyglądał zawsze tak samo, do końca sprawny fizycznie, Wydawało się, że będzie żył wiecznie. Niestety zmarł 16 lutego 1997 r. w wieku 89 lat. Spoczywa na Cmentarzu Powązkowskim. Pracowite życie W. Druźbiaka nagrodzone: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem 100-lecia Sportu Polskiego, Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Złotą Odznaką AZS, Złotą Odznaką „Za zasługi dla Warszawy”, Złotą Honorową Odznaką PZLA. Henryk Kania, Włodzimierz Druźbiak (1908-1997), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom I, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. 22-26; Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 106; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 137; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Dryszel, Stefan, „Trzema Muszkieterami polskiego ping-ponga nazwano Andrzeja Grubbę, Leszka Kucharskiego i Stefana Dryszela. Byli prawie równolatkami. Grubba, najstarszy z nich, urodził się 14 maja 1958 roku na Kaszubach, Stefan Dryszel z tym samym roku 25 grudnia na Śląsku, zaś Leszek Kucharski 8 lipca 1959 roku w Gdańsku, w rodzinie, w której matka, siostra i brat grali w ping-ponga. Trzeci muszkieter, Stefan Dryszel, obok Andrzeja Grubby i Leszka Kucharskiego, z dorobkiem 25 medali w Mistrzostwach Polski, należał do ścisłej awangardy naszego ping-ponga w jego najlepszych latach, 145 razy reprezentował Polskę, zdobywając medale Mistrzostw Świata i Mistrzostw Europy oraz dwukrotnie z Jolantą Szatko, Andrzejem Grubbą i Leszkiem Kucharskim zwyciężył w latach 1986 i w 1987 w drużynowych rozgrywkach superligi europejskiej. Jak tysiące jemu podobnych, z ping-pongiem zetknął się jako dziewięciolatek w rodzinnej Stanicy koło Gliwic, w miejscowej świetlicy „Ruchu”, w której pracowała jego matka i gdzie znajdował się stale okupowany stół do ping-ponga. Tam chodził grać ze starszym bratem i kolegami. Tam też jego talent dostrzegł działacz gliwickiego tenisa stołowego, Mieczysław Pięta, dzięki któremu trafił do trenera AZS Gliwice, Kornela Kubaczka, u którego uczył się tajników gry. Po dwóch latach solidnego treningu, mając 14 lat, został mistrzem Polski młodzików, zaś w 1975 roku mistrzem Polski juniorów. W 1985 roku jako doświadczony 27-letni zawodnik na Mistrzostwach Świata w Göteborgu w Szwecji, z Andrzejem Grubbą, Leszkiem Kucharskim, Piotrem Molendą i Andrzejem Jakubowiczem, zdobył brązowy medal. Rok wcześniej na Mistrzostwach Europy w Moskwie srebrny medal w drużynie, zaś w 1986 roku w Pradze - brązowy. W 1987 roku uzyskał zgodę na wyjazd z kraju i rozpoczął wojaże po klubach Francji i Niemiec. To też chyba było powodem jego rezygnacji z wyjazdu w 1988 roku na Igrzyska Olimpijskie do Seulu, z czego skorzystał Piotr Molenda. W 1996 roku Polski Związek Tenisa Stołowego mianował go selekcjonerem kadry narodowej seniorów. Pełnił tę funkcję przez 12 lat, potem został dyrektorem sportowym w Polskim Związku Tenisa Stołowego. Na wspomniane 12 lat pracy z kadrą polskich pingpongistów przypadły Stefanowi Dryszelowi cztery Igrzyska Olimpijskie, na które trzeba było się naszym pingpongistom zakwalifikować. Była to więc Atlanta (1996), gdzie Stefan Dryszel znalazł się w sytuacji trenera Andrzeja Grubby i Lucjana Błaszczyka, którzy odpadli w eliminacjach grupowych. Potem było Sydney (2000) z Błaszczykiem i Tomaszem Krzeszewskim, którzy wystąpili w grze pojedynczej i podwójnej. W grze pojedynczej Błaszczyk przegrał w 1/8 finału, Krzeszewski w eliminacjach grupowych, zaś w grze podwójnej przegrali w 1/8 finału. Na trzecich Igrzyskach Olimpijskich w Atenach (2004) Lucjan Błaszczyk odpadł w trzecim pojedynku, zaś Tomasz Krzeszewski w drugim, natomiast w grze podwójnej uplasowali się na piątym miejscu. Lepiej wiodło się naszym pingpongistom na Mistrzostwach Europy. W 1996 roku w Bratysławie, kiedy Dryszel już był selekcjonerem, drużyna w składzie: Grubba, Błaszczyk, Krzeszewski, Skierski, Kusiński, zdobyła brązowy medal, zaś Andrzej Grubba z Lucjanem Błaszczykiem - srebro w deblu. W 1998 roku w Eindhoven nasza drużyna w składzie: Lucjan Błaszczyk, Tomasz Krzeszewski, Piotr Skierski, Michał Dziubański, Marcin Kusiński, zdobyła srebrny medal w turnieju drużynowym. Po wielu latach życia na walizkach i zakończeniu pracy w Polskim Związku Tenisa Stołowego Stefan Dryszel wrócił wreszcie do domu, do Gliwic. Zaczął pracować jako doradca sprzętowy, lecz nie zerwał z ping-pongiem, bo niebawem zaczął trenować dwa razy w tygodniu I ligowy BISTS Bielsko-Biała i został wiceprezesem Śląskiego Związku Tenisa Stołowego. Kibicuje też polskiej siatkówce i piłkarzom Górnika Zabrze. Stefana Dryszela z AZS Gliwice uznano za najlepszego tenisistę stołowego w plebiscycie ogłoszonym na 70-lecie Śląskiego Związku Tenisa Stołowego. J. Cofałka, Muszkieterowie polskiego ping-ponga Ten trzeci - Stefan Dryszel, w: idem, Legendy sportu śląskiego, Warszawa 2017, s. 304-316. Fot. <http://www.pingpong.com.pl/media/images/news/dryszel.jpg>

Dubas Władysław. W 1933 r. ukończył Wyższą Szkołę Handlową w Poznaniu. Lekkoatleta i koszykarz AZS Poznań. Poległ w kampanii wrześniowej 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 43.

Dubielski, Grzegorz. Urodzony 22 lutego 1964 r. w Bartoszycach. W szkole podstawowej uprawiał lekką atletykę, chętnie też uczestniczył w grach zespołowych. Z czasem wybrał piłkę nożną i ręczną. Tej ostatniej był i jest najbardziej wierny - grał wyczynowo i zdobył - uprawnienia trenera. Ukończył gdańska AWF (1989). Do olsztyńskiego Studium WFiS trafił w 1991 r., a od 2004 r. jest jego kierownikiem. W 1985 r. podjął naukę w Akademii Wychowania Fizycznego w Gdańsku Oliwie i ukończył ją w 1989 r. ze specjalnością nauczycielską oraz uprawnieniami trenera II klasy w piłce ręcznej. Przez krótki czas grał również w trzecioliigowym zespole AZS Gdańsk. Ukończył studia podyplomowe z zakresu zarządzania sportem na Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku (2004). Ponadto, uzyskał uprawnienia instruktora rekreacji ruchowej oraz sportu z pływania. Brał udział w Sejmikach Kultury Fizycznej organizowanych przez Zarząd Główny AZS, ukończył wiele specjalistycznych szkoleń i kursów podnoszących wiedzę i kompetencje zawodowe. Współpracuje z Olsztyńską Szkołą Wyższą, związkami sportowymi oraz organizacjami i klubami zajmującymi się sportem i rekreacją. Pracę zawodową łączy z działalnością organizacyjną i społeczną. Był członkiem: Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (2008-2012). Wchodził w skład w Radzie Sportu Zarządu Głównego AZS (2009-2011) oraz wiceprezesem KS AZS (2008-2012). Jako członek uczestniczył w pracach zarządu Organizacji Środowiskowej AZS województwa warmińsko-mazurskiego (od 2005). Jest w Zarządzie Klubu Sportowego AZS UWM oraz komisji ds. sportu w zespole do współpracy UM Olsztyn - UWM. Za osiągnięcia w pracy dydaktycznej, administracyjnej i społecznej otrzymał m.in. brązową odznakę AZS oraz srebrny medal Za Długoletnią Służbę. M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 448-451. Fot. http://www.uwm.edu.pl/azs/reczna/index.php?option=com_content&view=article&id=331&Itemid=101

Dubielski, Grzegorz. Urodzony 22 lutego 1964 r. w Bartoszycach. W szkole podstawowej uprawiał lekką atletykę, chętnie też uczestniczył w grach zespołowych. Z czasem wybrał piłkę nożną i ręczną. Tej ostatniej był i jest najbardziej wierny - grał wyczynowo i zdobył - uprawnienia trenera. Ukończył gdańska AWF (1989). Do olsztyńskiego Studium WFiS trafił w 1991 r., a od 2004 r. jest jego kierownikiem. W 1985 r. podjął naukę w Akademii Wychowania Fizycznego w Gdańsku Oliwie i ukończył ją w 1989 r. ze specjalnością nauczycielską oraz uprawnieniami trenera II klasy w piłce ręcznej. Przez krótki czas grał również w trzecioliigowym zespole AZS Gdańsk. Ukończył studia podyplomowe z zakresu zarządzania sportem na Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku (2004). Ponadto, uzyskał uprawnienia instruktora rekreacji ruchowej oraz sportu z pływania. Brał udział w Sejmikach Kultury Fizycznej organizowanych przez Zarząd Główny AZS, ukończył wiele specjalistycznych szkoleń i kursów podnoszących wiedzę i kompetencje zawodowe. Współpracuje z Olsztyńską Szkołą Wyższą, związkami sportowymi oraz organizacjami i klubami zajmującymi się sportem i rekreacją. Pracę zawodową łączy z działalnością organizacyjną i społeczną. Był członkiem: Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (2008-2012). Wchodził w skład w Radzie Sportu Zarządu Głównego AZS (2009-2011) oraz wiceprezesem KS AZS (2008-2012). Jako członek uczestniczył w pracach zarządu Organizacji Środowiskowej AZS województwa warmińsko-mazurskiego (od 2005). Jest w Zarządzie Klubu Sportowego AZS UWM oraz komisji ds. sportu w zespole do współpracy UM Olsztyn - UWM. Za osiągnięcia w pracy dydaktycznej, admi-

nistracyjnej i społecznej otrzymał m.in. brązową odznakę AZS oraz srebrny medal Za Długoletnią Służbę. M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 448-451.

Dubieńska Maria Wanda z domu Nowak (12 VI 1895, Kraków - 28 XI 1968, Rząska k / Krakowa). Członek AZS w latach 1912-1937 i jego najwszechstronniejsza zawodniczka, uprawiała tenis ziemny, szermierkę, narciarstwo, jeździectwo, łyżwiarstwo i pływanie, olimpijka. Ojcem jej był Julian Ignacy Nowak, profesor i rektor UJ, a matką Zofia z Wężowiczów, z krakowskiej rodziny mieszczańskiej, mecenas sportu akademickiego. Miała młodszą siostrę, Krystynę, urodzoną w roku 1909, która później była rekordzistką i mistrzynią Polski w pływaniu (na 100 m stylem grzbietowym – mistrzostwo Polski zdobyła w latach: 1928, 1929, 1931). Po ukończeniu szkoły średniej kształciła się w Konserwatorium Muzycznym w Krakowie. W latach 1934 -1939 studiowała w Wyższej Szkole Weterynaryjnej w Wiedniu, uzyskując dyplom lekarza weterynarii. Największe osiągnięcia miała w tenisie oraz w szermierce i w narciarstwie, w każdej z tych dyscyplin zdobywając tytuł mistrzyni Polski. Przed 1914 r. odniosła kilka zwycięstw w turniejach tenisowych rozgrywanych na ziemiach polskich oraz w Austrii, Czechach i Szwajcarii. Była trzykrotną mistrzynią Krakowa w grze pojedynczej (1912, 1913, 1914) oraz dwukrotną mistrzynią Galicji (1913, 1914). Karierę tenisową kontynuowała po zakończeniu I wojny światowej, do 1934 r. należąc do najlepszych polskich tenisistek. Była pięciokrotną mistrzynią Polski: w grze pojedynczej (1928), podwójnej (1930, 1931, 1933) i mieszanej (1927) oraz dziesięciokrotną wicemistrzynią Polski (gra pojedyncza: 1921, 1922, 1926, 1927, 1930, 1932; gra podwójna: 1927, 1928; gra mieszana: 1931, 1932). W 1934 r. zdobyła, wraz z J. Jędrzejowską, tytuł międzynarodowej mistrzyni Polski w grze podwójnej. Odnotowała szereg zwycięstw w zawodach krajowych i zagranicznych, wielokrotnie występowała w reprezentacji Polski. W roku 1924 w Paryżu, jako pierwsza z Polek wystąpiła w letnich igrzyskach olimpijskich. Startowała tam w szermierce, w turnieju indywidualnym floretu kobiet, lecz nie był to udany występ gdyż przegrała wszystkie walki w swej grupie eliminacyjnej. Po igrzyskach nie porzuciła jednak szermierki i w roku 1926, we florecie kobiet została międzynarodową mistrzynią Słowacji, w roku 1928 – wicemistrzynią Polski, a w 1929 r. – mistrzynią Polski. Miała także sukcesy sportowe w narciarstwie zdobywając, między innymi, w roku 1924 tytuł mistrzyni Polski w biegu kobiet na dystansie 8 km, a w 1929 r. wystąpiła na międzynarodowych mistrzostwach FIS w Zakopanem, zajmując wówczas 7 miejsce w biegu kobiet na 6 km. W akademickich mistrzostwach Polski w 1932 r. zajęła pierwsze miejsce, a w 1933 r. drugie miejsce w biegu na 8 km. W latach II wojny światowej przebywała w Krakowie, po wojnie pracowała jako pielęgniarka w sanatoriach w Jaworzu, Połczynie Zdroju, Iwoniczu i Rymanowie Zdroju. W lutym 1952 r. osiadła w Gorzowie Wielkopolskim i tam do 1967 r. pracowała jako lekarz weterynarii. Zajmowała się działalnością naukową, której uwiecznieniem było uzyskanie w 1964 r. w Akademii Rolniczej we Wrocławiu stopnia doktora nauk weterynaryjnych. W ostatnich latach dokuczała jej niewyleczona gruźlica, która stała się przyczyną jej śmierci. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 62.

Dubrawska Żalińska Agnieszka, ur. 12. 12. 1958 w Gdańsku. Szermierka (florety), w. 172 cm, c.c. 62 kg. IO 1989 Moskwa, 4 m.; IO 1988 Seul, 39 m.; srebrna medalistka. MS 1978; mistrzyni i 2-krotna medalistka PS 1980-82; trzykrotna mistrzyni Polski 1981-82, 1987 (ind.) i 2-krotna mistrzyni Polski (zesp.) 1978, 1984; Mistrz Sportu, odzn. srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Klub AZS

AWF Warszawa. Wykształcenie wyższe wf., AWF Warszawa, magister rehabilitacji. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 62; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994; Warszawa 1995, s. 21; <http://absolvenci-awf-warszawa.pl/absolvenci/who-is-who/>; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 26.

Dudek Krzysztof (27.06.1955, Kraków), siatkarz, nauczyciel wychowania fizycznego, trener. Karierę sportową rozpoczął mając 12 lat w krakowskim „Hutniku”. Pierwsze większe sukcesy odnosił w szkole średniej reprezentując Małopolskę w mistrzostwach Polski szkół średnich grając w półfinale tej imprezy. W 1975 r. rozpoczął studia na krakowskiej AWF i został zawodnikiem AZS Kraków. W czasie studiów reprezentował uczelnię w MPSzW. W latach 1977-81 był zawodnikiem „Korony” Kraków. Dyplom magistra wychowania fizycznego i trenera piłki siatkowej uzyskał w 1980 r. i rozpoczął pracę w Szkole Mistrzostwa Sportowego o profilu piłki siatkowej. W 1988 r. podjął pracę w Studium WFiS PK. Od tego czasu do 2011 r. obok pracy dydaktycznej prowadził treningi sekcji siatkówki AZS PK odnosząc wraz ze swoimi zawodnikami liczne sukcesy. W czasie 23-letniej pracy trenerskiej wielokrotnie wygrywał Małopolską Ligę Akademicką, 14-krotnie brał udział w MPSzW, W 1995 r. jego zespół zajął czwarte miejsce wśród wszystkich uczelni technicznych w Polsce. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Dudzic, Teresa, najlepsza polska żeglarka w latach 1945-1956. Pionierka żeglarstwa kobiecego w AZS (Warszawa), wielokrotna mistrzyni kraju w żeglarstwie śródlądowym, morskim i lodowym. Gorąco wspierała ideę powstania ośrodka żeglarskiego w Wilkasach. Jerzy Skorowski wspominał: „To żeglarze dołożyli starań, by w AZS powstała baza żeglarska. Oni też wskazali na Wilkasy”. H. Hanusz, B. Korpak, *Nie wiedziałem, co czynię. Rozmowa z dr. Jerzym Skorowskim*, „Akademicki Przegląd Sportowy” 2009, nr 7, s. 3, 20-21; Hanusz H., *AZS w Polsce Ludowej*, Poznań 2014, s. 27; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 338.

Dudzik Stanisław - ur. 14 czerwca 1959 r. w Kielcach. Koszykarz Tęczy Kielce i AZS AWF Kraków. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie. Trener koszykarzy MKS Żak Kielce, dwukrotnie w latach 1987 i 1988 wprowadził zespół do finałowych turniejów Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży, trener Uczniowskiego Klubu Sportowego Basket 27 Kielce, Miteksu Kielce, Cersanitu Nomi Kielce, Lafarge Nida Gips Kielce. Po raz pierwszy w historii kieleckiej koszykówki wprowadził męski zespół do I ligi- Cersanit Nomi Kielce /17 kwietnia 1999 r./. Laureat plebiscytu czytelników „Echa Dnia” na najpopularniejszych trenerów województwa świętokrzyskiego w 1999 r. M. Michniak, A. Pawłowski, *Świętokrzyski leksykon sportowy*, Kielce 2002, s. 44.

Dudziński Emil (7.03.1914, Kraków – 28.04.1980, Kraków), lekkoatleta, trener. Uczył się w Gimnazjum im. Sobieskiego i Gimnazjum im. Konarskiego, gdzie w 1935 złożył maturę. W 1935/36 był w Podchorążówce przy 12 pp. w Wadowicach. W latach 1936-39 kształcił się w Studium WF UJ W kampanii wrześniowej walczył w III batalionie 12 pp. i był ciężko ranny pod Biłgorajem. W czasie okupacji był początkowo robotnikiem w Miejskich Zakładach Ceramicznych, a potem w przedsiębiorstwach warzywno-owocowych w Krakowie. W latach 1945-48 był urzędnikiem i kontraktowym nauczycielem w Studium WF UJ. Od IX 1948 do 1980 pracował jako nauczyciel akademicki Studium Wychowania Fizycznego UJ, później WSWF i AWF). W 1960 r. uzyskał doktorat nauk o wychowaniu fizycz-

nym z zakresu teorii sportu. W 1970 r. powołany został na stanowisko docenta. W latach 1954-75 był kierownikiem Zakładu Lekkiej Atletyki oraz dyrektorem Instytutu WF i Sportu (1975-78), zaś w latach 1978-80 prorektorem AWF. W latach 1945-80 był trenerem lekkiej atletyki w Cracovii i krakowskim AZS, był również kierownikiem wyszkolenia (biegi krótkie) i przewodniczącym Centralnego Zespołu Wykładowców PZLA, trener kadry narodowej sprinterek. Pod jego kierunkiem reprezentantki polskiej lekkiej atletyki (Barbara Lerczak-Janiszewska-Sobotta, Maria Bibro, Danuta Straszyńska, Mirosława Sałacińska-Sarna, Halina Górecka i Jarosława Józwiakowska-Bieda) zdobyły 5 medali olimpijskich i 5 medali Mistrzostw Europy. W latach 1960-65 był przedstawicielem Polski w Sekcji Kobiecej Międzynarodowej Federacji Lekkiej Atletyki. Pełniąc liczne stanowiska w krakowskim AWF położył duże zasługi przy budowie bazy sportowej AWF. Jedyne wówczas stadion ze sztuczną nawierzchnią w Polsce południowo-wschodniej został nazwany jego imieniem. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 327.; Zakrzewski, S. (red.), Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 117; K. Toporowicz, Emil Dudziński (1914 - 1980), w: Ludzie wychowania fizycznego i sportu, red. Tadeusz Ulatowski, Warszawa 2000, s. 17-22.

Dunecki, Leszek, Lekkoatleta. Urodził się 2 listopada 1956 r. w Toruniu. Syn Grzegorza (znanego sprintera okresu międzywojennego, mistrza Polski w biegu na 200 m z 1939, reprezentanta kraju). Zawodnik AZS Toruń (1975-1977), AZS AWF Warszawa (1977-1982), „Startu” Lublin (1983-1986). W Igrzyskach Olimpijskich w Moskwie (1980) uczestniczył jako zawodnik AZS AWF Warszawa. W biegu na 100 m odpadł w ćwierćfinale, na 200 metrów zajął w finale szóste miejsce, w sztafecie 4 x 100 metrów wraz z Zenonem Licznem, Marianem Woroninem i Krzysztofem Zwolińskim, zdobył srebrny medal olimpijski. Był mistrzem Europy w sztafecie 4 x 100 m na ME w Pradze w 1978 roku (razem z Zenonem Nowoszem, Zenonem Licznem i Marianem Woroninem). Indywidualnie był czwarty na 200 m i piąty na 100. Wicemistrz Europy w hali na 60 m w Wiedniu w 1979 r. Dwudziestokrotny reprezentant Polski w meczach międzypaństwowych 1977-1986 (38 startów, 4 zwycięstwa indywidualne). Siedmiokrotny mistrz Polski (100 m – 1984, 200 m – 1978, 1979, 1980, 1981, 1984). Po zakończeniu kariery sportowej był trenerem, nauczycielem wf, od listopada 2002 był prezesem „Monteksu” Lublin, aktualnie pełni funkcję Prezesa Okręgowego Lubelskiego Związku Lekkoatletyki. Mieszka w Lublinie. Głuszek Z., Leksykon polskich olimpijczyków 1924–1998, Warszawa 1999, s. 182-183; Tuszyński, B., H. Kurzyński, Leksykon olimpijczyków Polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924-2014, Warszawa 2014, s. 414-415; Krzewiński, I., Lekkoatletyka polska w latach 1969-1994, w: red. B. Woltmann, Lekkoatletyka w Polsce 1919-1994, Warszawa 1994, s. 142; Hanusz, H., Akademicki Związek Sportowy w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 122, 141, 156, 184, 189; Szeniawski, A., I. Wiejak, J. Wierchowski, Historia lubelskiej lekkoatletyki. Fakty wydarzenia sportowe i kulturalne, Lublin 2003, s. 30, 32-33; Kwiek, A., M. Niedźwiecki, Sportowe asy Lubelszczyzny, Lublin 2000, <http://www.olimpijski.pl>, 7-8; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 63; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 142; M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 162 i 164-173; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 80. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Leszek_Dunecki

Duninówna Alicja, AZS Poznań, lekkoatletka, czołowa zawodniczka polska w skoku wzwyż i w dal w latach 1935-1937. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 338.

Dunst, Maksymilian. Urodzony 05.08.1935 roku w Swarzędzu, zm. 2016-02-17. Absolwent Technikum Wychowania Fizycznego w Szczecinie (1955 rok) i AWF Warszawa (1959 rok). Trener koszykówki I klasy. Działacz koszykówki w Szczecinie od 1952 roku (z 4 - letnią przerwą na studia). Sędzia koszykówki w latach 1953 - 59.

Pionier koszykówki żeńskiej w województwie szczecińskim. Trener i założyciel sekcji koszykówki żeńskiej w MKS Kusy (1960 - 64) i w AZS Środowisko (1960 – 65). Koszykarki AZS Szczecin po raz pierwszy w historii szczecińskiej koszykówki grały w II lidze w latach 1960-62. Z zespołem MKS Kusy zdobył II miejsce w finale Pucharu Miast dla drużyn A –klasowych (1962 rok). Trener koordynator grup młodzieżowych SKS Czarni (1965 - 75) i MKS Pogoń (1985 - 95). Wychował 16 reprezentantek Polski w różnych kategoriach wiekowych. Pierwszy w Polsce założył klasę sportową o profilu koszykówki dziewcząt w SP 27 w Szczecinie (1965 - 69) i w LO II (1969 - 73). Współtwórca mistrzostwa Polski junierek przez SKS Czarni (1970) i trzykrotnego wicemistrzostwa Polski junierek (1972, 73 i 75). Ze zespołem LO II zdobył mistrzostwo Polski szkół średnich (1974). Współtwórca srebrnego medalu na OSM w Gliwicach (1971) zdobytego przez reprezentację Szczecina. Jego wychowanki grały we wszystkich zespołach koszykarek, które awansowały do I ligi kobiet (Czarni i AZS). Jego wychowanka Ewa Maciejewska - Jaroszevska została uznana za koszykarkę 50 - lecia koszykówki szczecińskiej. Współorganizator I ME kadetek, które odbyły w Szczecinie w 1976 roku (Komisja Techniczna). Współzałożyciel Pomorskiego Klubu Koszykówki (1995 rok). Współtwórca pierwszego w historii szczecińskiej koszykówki medalu brązowego zdobytego przez MKS Pogoń (1995 rok), Prezes OZKosz Szczecin (1980 – 85), Przewodniczący Komisji Szkoleniowej OZKosz Szczecin, kierownik czterech kursów instruktorów koszykówki, działacz koszykówki w SL Salos (1995 - 2005). Posiadane odznaczenia: Krzyż Kawalerki Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Nagroda Ministra Edukacji Narodowej I stopnia, Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej - złota, Gryf Pomorski, Złota Honorowa Odznaka PZKosz, Medal - 60 lat sportu w Szczecinie, Srebrna Odznaka MKS Pogoń Szczecin, Złota Odznaka AZS, Złota Odznaka SZS, Złota Odznaka Czarnych. <http://www.zozkosz.com.pl/news.php?newsID=693>; Fot <http://zozkosz.com.pl/pliki/Maksymilian-Dunst.JPG>

Durlej - Ludwiga Mariusza - ur. 4 lutego 1971 r. w Kielcach. Reprezentantka Polski w strzelectwie sportowym /pistolet pneumatyczny/. Kluby: AZS Politechnika Świętokrzyska Kielce, Świt Starachowice, od 1987 r. Wawel Kraków. 3-krotna medalistka Mistrzostw Świata: złoty medal drużynowo, srebrny indywidualnie /1989, Sarajewo/, brązowy drużynowo /1991, Stavanger/. Sześciokrotna medalistka Mistrzostw Europy: srebrny medal drużynowo, brązowy indywidualnie /1989, Kopenhaga/, srebrny medal drużynowo, brązowy indywidualnie /1991, Manchester/, brązowy drużynowo /1994, Strasburg/, srebrny drużynowo /1997, Warszawa/. 14-krotna medalistka Mistrzostw Polski. 2-krotna złota medalistka Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży w strzelaniu z pistoletu sportowego /1986, 1987/. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 44-45.

Dúrr-Durski, Jan, (3 II 1902, Bogumiłowice - 20 IV 1969, Warszawa), taternik, inicjator założenia sekcji taternickiej AZS. W Krakowie ukończył gimnazjum i studia polonistyczne na UJ (1921 - 1925), potem był nauczycielem gimnazjalnym od 1932 r. w Warszawie, gdzie w czasie okupacji uczestniczył w tajnym nauczaniu. Od r. 1948 był wykładowcą, a od 1954 r. profesorem Uniwersytetu Łódzkiego. Autor licznych prac naukowych o twórczości Stanisława Wyspiańskiego i o literaturze staropolskiej. Taternictwo uprawiał głównie w latach 1922 - 1927. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 131.

Dutka Tadeusz - ur. 8 września 1955 r. w Końskich. Piłkarz nożny, trener, działacz. Wychowanek Stali Końskie, w której występował w drużynie seniorów pod okiem trenera Tadeusza Turlejskiego. Był w kadrze juniorów i reprezentacji młodzieżowej okręgu kie-

leckiego, grał w Neptunie Końskie. W latach szkolnych uprawiał także koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną, lekką atletykę. W okresie studiów /1976 - 1980/ na Akademii Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej występował w III-ligowym zespole AZS. Po ukończeniu uczelni uzyskał tytuł trenera II klasy piłki nożnej, a następnie przez 2 lata /1981- 1983/ grał w III - ligowej Elanie Toruń. W 1984r. wrócił do Neptuna Końskie, w którym grał do zakończenia kariery zawodniczej. Uczył wychowania fizycznego w szkołach koneckich i trenował grupy młodzieżowe Neptuna. Od 1988 r. mieszka w Kielcach. W latach 1995 - 2000 działał w Błękitnych Kielce, a od 1997 r. nadzorował szkolenie młodzieży piłkarskiej w tym klubie. W połowie 2000 r. został prezesem KKP Kielce. Sponsoruje wielu imprezom sportowym, zwłaszcza piłki nożnej. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 45.

Dyakowska-Firlej, Barbara (30 VI 1943, Młodziejowice), narciarka, absolwentka WSWP Kraków (1966). Zawodniczka AZS Kraków w narciarstwie zjazdowym (1961-1971), reprezentantka Polski AZS, wielokrotna mistrzyni okręgu. Nauczycielka wychowania fizycznego UJ (od 1966). Trenerka sekcji narciarskiej UJ i jednocześnie jej zawodniczka (startowała do 1982). Jej podopieczni wielokrotnie zdobywali medale MP uniwersytetów. Kontynuowała rodzinne tradycje. Jej rodzice, Stanisław Dyakowski (absolwent AGH) i Kazimiera, z domu Reichard (absolwentka Studium WF UJ - 1931) byli członkami sekcji wioślarskiej AZS Kraków (1928-1939). Brat Stanisław (1 I 1942, Młodziejowice), narciarz, absolwent Politechniki Gliwickiej (1969), zawodnik AZS Kraków (1962-1971) w narciarstwie zjazdowym, mistrz Polski juniorów, wielokrotny mistrz okręgu krakowskiego. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s.327.

Dybicz, Piotr. Przewodniczący Rady Trenerów Polskiego Związku Brydża Sportowego. Coach i NPC reprezentacji Polski w kategoriach młodzieżowców, juniorów oraz dziewcząt. Od 2000 roku trener wszystkich młodzieżowych reprezentacji Mazowsza. Założyciel sekcji AZS UW i jej główny trener. Autor planów szkoleniowych dla dzieci od lat 6, młodzieży szkolnej, oraz dorosłych i osób starszych. Koordynator, wykładowca i autor programu nauczania przedmiotów ogólnouniwersyteckich: brydż sportowy dla grupy początkującej, średniozaawansowanej, zaawansowanej i wyczynowej. Zdobywca srebrnego medalu Akademickich Mistrzostw Europy jako zawodnik oraz 19 medali MŚ, 18 medali ME i ponad 200 medali MP jako trener. <https://www.uo.uw.edu.pl/biogram/1269> Fot. <https://www.pzbs.pl/kadencja-2008-12/14-sklad-zarzadu-glownego-kadencji-2008-2012>

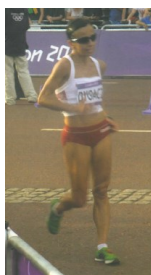
Dyduch Ewa z domu Dubisz (03.01.1958, Gniezno) pływaczka. Po maturze w Liceum ogólnokształcącym w Krakowie, podjęła studia na pedagogice specjalnej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, którą ukończyła w 1982 r. Już w czasie studiów podjęła pracę zawodową jako nauczyciel w szkole podstawowej nr 46, a następnie od 1982 r. w szkole podstawowej nr 119. Od 1.09.1984 r. rozpoczęła pracę na WSP w Krakowie. W okresie od 1.09.1991 do 30.06.1994 r. pracowała w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Warszawie oraz w punkcie konsultacyjnym z siedzibą w Zarii przy Ambasadzie RP w stolicy Nigerii Lagos jako nauczycielka nauczania początkowego. Po powrocie do kraju kontynuuje pracę na WSP Kraków. W 1997 r. obroniła pracę doktorską na podstawie rozprawy napisanej pod kier. prof. dr hab. Janiny Wyczesany. Karierę sportową rozpoczęła w 1967 r. w sekcji pływackiej w MKS „Jordan” Kraków. Od 1978 r. kontynuuje karierę zawodniczą w sekcji pływackiej AZS WSP Kraków. Jednocześnie jest ratownikiem wodnym Krakowskiego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego (od 1975). Do największych sukcesów sportowych zaliczyć należy mistrzostwo Krakowa w latach 1967-1975 w stylu grzbietowym.

W 1970 r. w Korespondencyjnych Mistrzostwach Polski Dzieci uplasowała się na IV miejscu. W latach 1971-74 była zawsze finalistką mistrzostw Polski w kategorii młodzików, juniorów i seniorów. W 1973 r. startując w Ogólnopolskiej Spartakiadzie Młodzieży w Tarnowie zdobyła VI miejsce na 100 m. stylem grzbietowym i II miejsce w sztafecie 4×100 m. stylem zmiennym. W rankingu najlepszych zawodniczek Polsce za 1973 rok uplasowała się na VI miejscu na 100 m. stylem grzbietowym rezultatem 1:15,7. W 1976 roku należała do wzorowej w skali kraju drużyny ratowniczej WOPR przy WKS „Wawel” Kraków, a 18 – letnia wówczas Ewa Dubisz zaliczona była do pierwszej piątki najlepszych ratowników w Polsce. Startowała też w maratonach pływackich o „Błękitną Wstęgę Jeziora Rożnowskiego”. Siedmiokrotnie reprezentowała uczelnię na mistrzostwach Polski WSP i filii uniwersytetów odnosząc szereg sukcesów. W 1980 r. na mistrzostwach Polski WSP w Białymstoku zdobyła złoty medal na 100 m. stylem grzbietowym i brązowy medal na 100 m. stylem zmiennym. Startując w Kielcach na mistrzostwach Polski mistrzów wszystkich typów uczelni zdobyła II miejsce na 100 m. stylem grzbietowym. W 1986 r. w mistrzostwach Polski WSP w Krakowie zdobyła złoty medal w sztafecie 4 x 50 m. stylem zmiennym oraz srebrny medal na 100 m. stylem grzbietowym. W 1988 r. W Bydgoszczy uzyskuje srebrny medal na 100 m. stylem grzbietowym i brązowy medal w sztafecie 4 x 50 m. Dwa lata później w Kielcach zdobyła złoty medal na 100 m. stylem grzbietowym. W kolejnych mistrzostwach (rozegranych w 1996 i 1998 w Rzeszowie) uplasowała się na 5. miejscu na 100 m. stylem grzbietowym. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Dyduch Jan Adam (24.01.1956, Kraków), karateka, trener karate. Studiował historię w latach 1975 - 1979. Dyplom z wyróżnieniem uzyskał w 1979 r. Karate zaczął uprawiać od 1974 r. w Ognisku Specjalistycznym TKKF „Karate-do Kyokushinkai”, a potem w Krakowskim Klubie Karate Kyokushinkai. W 1975 r. jako reprezentant Polski wziął udział w I Otwartych Mistrzostwach Świata Karate Kyokushin w Japonii.

Za swoją postawę otrzymał w Tokio od Kancho Masutatsu Oyamy nagrodę specjalną. Rok później został mistrzem Polski Karate Kyokushin w kategorii ciężkiej i zdobył złoty medal w Międzynarodowym Turnieju Karate Kyokushin „O Puchar Wawelskiego Smoka”. W 1977 brał udział w międzynarodowym turnieju w Islambadzie (Pakistan). Po powrocie z Indii i Afganistanu zakończył karierę zawodniczą i rozpoczął działalność szkoleniową w Krakowie. Był trenerem Klubu Uczelnianego AZS WSP w karate kyokushinkai. W 1980 r. zdał z wyróżnieniem egzamin na stopień mistrzowski 1 dan, a w 1983 r. na 2 dan kyokushin karate. W latach 1985-86 oraz 1990 przebywał i trenował w Stanach Zjednoczonych. W 1991 r. nawiązał kontakt z Wielkim Mistrzem Shigeru Oyamą (10 dan), w ślad za którym zdecydował się na odejście z IKO Kyokushin. Od 1991 r. stał się animatorem rozwoju Oyama Karate w Polsce. W 1992 r. zdał w Holandii test weryfikacyjny na 2 dan, a następnie egzamin na stopień mistrzowski 3 dan (1993), na 4 dan (1994), 5 dan (1997) i otrzymał tytuł Shihan. W 2001 r. otrzymał z rąk Wielkiego Mistrza Oyamy nominację na stopień mistrzowski 6 dan, a w 2004 r. na 7 dan. Wychował wielu znakomitych zawodników i instruktorów, m.in. mistrzów świata w Knockdown Oyama Karate, wielu medalistów mistrzostw Europy, dziesiątki medalistów mistrzostw Polski i pucharu Polski. Wyszkolił bądź wypromował blisko 200 posiadaczy czarnych pasów Oyama Karate w Polsce. W 2004 r. został dyrektorem OYAMA International Karate Federation, a w styczniu 2005 r. dyrektorem ds. europejskich Światowej Organizacji Karate Kanreikai. W 2006 r. został ponownie wybrany prezesem zarządu Stowarzyszenia Oyama Karate w Polsce. Posiada uprawnienia trenera drugiej klasy i menadżera sportu. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 328. Fot. <http://oyama-lodz.pl/2018/07/24/elementor-549/>

Dygacz, Agnieszka „Miejsce (na IO w Londynie) mogło być lepsze, ale szans na czołową dziesiątkę nie miałam. Szkoda, że do Londynu nie poleciał mój trener Szymon Wdowiak z AZS AWF Katowice. Zawodnik potrzebuje wiedzieć, które miejsce zajmuje, czy idzie dobrze technicznie itd. Mnie pomagał wybitny chodźiarz Rosjanin Ilia Markow, który był wtedy w polskiej ekipie...”. Dygacz, mimo że nie uczestniczyła w defiladzie i ceremonii otwarcia igrzysk (startowała w przedostatnim dniu londyńskich zmagani), otrzymała pełny „ekwipunek” olimpijczyka, w tym eleganckie stroje.

A do Polski - oprócz zebranego doświadczenia - powróciła z zielonymi butami, w których startowała i maskotkami, które rozdała najbliższym. Agnieszka Dygacz twierdzi, że chód w Polsce rozwija się, a poziom podnosi zdrowa rywalizacja najlepszych. Zawodniczka AZS AWF Katowice w ciągu siedmiu edycji mistrzostw Polski (2008-2014), aż sześciokrotnie zdobyła tytuł mistrzyni kraju. W mistrzostwach Europy seniorek w Barcelonie (2010) była dwunasta, a cztery lata później w Zurychu zajęła 14 miejsce, ale liczyła na czołową „ósemkę”, bo każda punktowana pozycja w imprezie mistrzowskiej gwarantuje centralne stypendium. Dygacz krzywi twarz na wspomnienie ostatnich ME. „Znów miałam pecha. Dwa dni przed startem złapałam kontuzję stopy. To był ogromny dyskomfort. Wzięłam środki przeciwbólowe, ale efekt i tak był mizerny, zwłaszcza w drugiej części dystansu”. www.agnieszkadygacz.pl/o_agnieszce.html; Krzystanek W., Leśnikowski D., *Chorzowscy olimpijczycy (1924-2014)*, Chorzów 2014, s. 120-122.

Dyląg Marcin (19.07.1979, Rabka), narciarz alpejszyk. Zawodnik klubu AZS AWF Kraków/Zakopane, AZS PK reprezentował Polskę na Uniwersjadzie w Popradzie (1999 r.) zajmując w biegu zjazdowym 55 miejsce, w slalomie gigancie 58 miejsce. Trzykrotnie startował MPSzW (1999, 2001, 2003) zdobywając dla PK złoty i brązowy medal. W konkurencjach indywidualnych zdobył złoty i cztery srebrne medale. Studiował na Wydziale Mechanicznym PK. Egzamin dyplomowy odbył 22 X 2003 r. Siostra Anna Dyląg studiowała na Wydziale Architektury PK, uprawiała narciarstwo alpejskie i trzykrotnie startowała w reprezentacji PK na MPSzW (1999, 2001, 2003). Zdobyła z drużyną PK dwa srebrne medale, indywidualnie w 2003 roku zdobyła brązowy medal. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188;

Dziadkowiec-Michoń Dorota, (ur. 8 maja 1969 roku w Miłkowie), biegaczka narciarska specjalizująca się w biegach długodystansowych. Zawodniczka AZS AWF Katowice, trenerka KS Śnieżka Karpacz. W klasyfikacji Worldloppet Cup zwyciężała w latach 1990, 1991 i 1992, a w 1998 roku zajęła trzecie miejsce. Była także piąta w klasyfikacji generalnej FIS Marthon Cup (2002/2003). Polka m.in. wygrała maraton Koenig-Ludwig - Lauf w Niemczech w 1999 roku, była druga

w maratonie Dolomitenlauf w Austrii w 1992 roku, zajęła szóste miejsce w Biegu Wazów w Szwecji w 1991 roku oraz była siódma w maratonie La Sgambeda we Włoszech w 2006 roku. Nigdy nie startowała na IO i MŚ. Jest wielokrotną medalistką mistrzostw Polski, na których zdobyła 7 złotych (5 km stylem klasycznym (1999), 23 km stylem klasycznym (2003), 25 stylem klasycznym (2004, 2005), 30 m stylem klasycznym (2002, 2006), 30 km stylem dowolnym (1999)), 10 srebrnych (5 km stylem klasycznym (2003), 10 km stylem klasycznym (2002), 10 km stylem łączonym (2002), 15 km stylem dowolnym (2000), 15 km stylem klasycznym (1999), 30 km stylem klasycznym (2000, 2007), 3 x 5 km (1999, 2000, 2001)) i 9 brązowych medali (5 km stylem klasycznym (2000, 2004), 10 km stylem dowolnym (1999), 10 km stylem klasycznym (2001), 10 km stylem łączonym (2001), 15 km stylem dowolnym (2001, 2002, 2003), 3 x 5 km (1998)). W swojej bogatej karierze uczestniczyła w 38 maratonach, odnosząc w dziewięciu zwycięstwo, a w 17-u zajmowała miejsca

na podium. Sukcesy sportowe osiągnięte przez studentkę i zawodniczkę Klubu Sportowego AZS AWF Katowice, Doroty potwierdzają, że była jedną z najwybitniejszych biegaczek w maratonach narciarskich z przełomu XX i XXI wieku. S. Socha, T. Socha, Działania Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach na rzecz rozwoju sportów zimowych, Katowice 2018, s. 27-29.

Dziedzic Augustyn - absolwent AWF Warszawa (1949-1952), 2-krotny mistrz Polski (1955, 1957) i 5-krotny wicemistrz Polski (1951, 1958), 5-krotny rekordzista Polski, uczestnik Mistrzostw Europy i Mistrzostw Świata (1954), brązowy medalista Akademickich Mistrzostw Świata (1954), był pierwszym sztangistą Klubu AZS-AW, który startował w Igrzyskach XV Olimpiady w Helsinkach w 1952 roku. Chociaż zajął w konkursie olimpijskim dopiero 17 miejsce w wadze piórkowej, uzyskując 245 kg w trójboju, to wrócił z igrzysk ze znacznym doświadczeniem oraz nowymi metodami w zakresie techniki i treningu ciężarowego, które najpierw wypróbował na sobie, a potem przekazał kolegom w sekcji oraz studentom, jako asystent Katedry Ciężkiej Atletyki AWF. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 258; Hądzulek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 144; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 64; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 96; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 338; Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzulek, Warszawa 2010, s. 99; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>; http://www.kronika_sportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/ https://pl.wikipedia.org/wiki/Augustyn_Dziedzic

Dziedzic Marta (5.12.1950, Zakopane), narciarka alpejska. Zawodniczka AZS Zakopane. Córka legendarnego polskiego narciarza, współorganizatora I Mistrzostw Politechniki Krakowskiej w 1953 r. Stefana Dziedzica. Najlepsze wyniki osiągnęła podczas MP w 1968 r. – 4 miejsce w zjeździe, 5 w slalomie gigancie, 6 w kombinacji alpejskiej, 8 w slalomie. Wielokrotna medalistka mistrzostw Polski uczelni technicznych. Studiowała na Wydziale Inżynierii Sanitarnej i Wodnej uzyskując 23 czerwca 1978 r. tytuł magistra inżyniera urządzeń sanitarnych. Obecnie mieszka w USA. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015.

Dziedzic Stefan. Był jedną z największych indywidualności w historii polskiego sportu minionego stulecia. Swoimi wynikami sportowymi, pracą trenerską, działalnością organizacyjną i społeczną zapisał się na trwałe w dziejach polskiego i międzynarodowego narciarstwa. Najwszechstronniejszy narciarz w historii PZN - biegacz, kombinator norweski, alpejczyk, olimpijczyk, zasłużony mistrz sportu, trener, wychowawca wielu polskich narciarzy, ceniony działacz sportowy i społeczny: PZN, GKKFiS, PKOl, AZS, sędzia klasy międzynarodowej, przewodnik tatrzański. Kawaler Orderu Kalos Kagathos, Członek Honorowy Akademickiego Związku Sportowego. Stefan Dziedzic urodził się 15 października 1927 roku. Syn Franciszka i Marianny Drożdżak. Ojciec był z zawodu elektrykiem, matka pracowała w szkole dla dobrze urodzonych panien. Rodzice mieszkali w służbowym mieszkaniu w Kuźnicach. Był jedynakiem. W rodzinie Stefana Dziedzica nie było tradycji sportowych. Był uczniem i maturzystą zakopiańskiego Liceum Handlowego przy ul. Nowotarskiej. W 1947 roku rozpoczął studia w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Krakowie i równolegle w Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Studia w Krakowie na dwóch uczelniach nie sprzyjały trenowaniu. Stefan Dziedzic zrezygnował z kształcenia na kierunku sportowym.

Absolwent krakowskiej Wyższej Szkoły Ekonomicznej (1951), mgr ekonomii. W 1949 roku zmienił stan cywilny, założył rodzinę. Zona Wanda Wójcik, ekonomistka, pochodziła z Warszawy. Przyjechała do rodziny do Zakopanego po Powstaniu Warszawskim[^]. Poznali się w szkole, w gimnazjum w Zakopanem. Ta szkolna znajomość przerodziła się później w małżeństwo. Mieli dwoje dzieci: córkę Martę (1950), inżynier, w 1968 r. była w kadrze narodowej alpejek junierek, i syna Marka (1953), absolwent AWF Warszawa. Jako uczeń Liceum Handlowego był członkiem i zawodnikiem HKS – HKN Zakopane. Po reorganizacji sportu w Polsce — HKN został zlikwidowany. Na walnym zebraniu klubu harcerskiego (2 maja 1949 r.) sportowa młodzież Zakopanego opowiedziała się gremialnie za przejściem do Akademickiego Związku Sportowego. Jednogłośnie podjęto decyzję o utworzeniu zakopiańskiego oddziału AZS Kraków. Od tego dnia harcerskie „czuwaj” zastąpiono akademickim „czołem”, a emblemat z lilijką — zamieniono na gryfa AZS. Stefan Dziedzic nie tylko został członkiem i zawodnikiem AZS Zakopane, ale kapitanem sportów zimowych w składzie pierwszego Zarządu Klubu, któremu prezesował prof. Ludwik Fischer. Była to pierwsza funkcja społeczna, których w życiu Stefana Dziedzica było bardzo wiele. Pierwszym miejscem pracy zawodowej, po pracy trenerskiej, była w 1964 roku Wytwórnia Nart. Na początku był kierownikiem do spraw produkcji w Zakopanem, na Kasprusiach, później organizował Wytwórnę Nart w Szaflarach, w której został zastępcą dyrektora do spraw produkcji”. Prócz spraw dotyczących produkcji, był w Szaflarach przede wszystkim cenionym ekspertem. Wszystkie kluby narciarskie konsultowały swoje zamówienia ze Stefanem Dziedzicem. Tak samo było w indywidualnym doradzaniu zawodnikom i trenerom. W latach 1974-1986 był dyrektorem Hotelu Juventur w Zakopanem. W tym okresie (1980-1985) piastował funkcję posła ziemi sądeckiej na Sejm PRL. Pracował w Sejmowej Komisji Zdrowia i Kultury Fizycznej. /.../ Od 1986 do 1991 był przedstawicielem „Orbisu”, dyrektorem Ośrodka Informacji w Wiedniu. Po powrocie z Austrii przeszedł na emeryturę. Często jeździł na nartach, grał w tenisa ziemnego. Był inicjatorem i jednym z organizatorów Jubileuszu 50-lecia AZS Zakopane (1-2 maja 1999), na który — *Na rozkaz Stefana!*—stawili się wszyscy, którzy tylko mogli przyjechać do Zakopanego. W programie akademickiego Jubileuszu była m.in. akademie, msza święta, slalom pokoleń na Kasprowym Wierchu (Kocioł Goryczkowy), w którym wystartowały 34 zawodniczki i 77 narciarzy: jego koledzy, zawodnicy, wychowankowie, i ich dzieci. Pod jego redakcją ukazała się publikacja traktująca o historii KS AZS Zakopane /.../ złożyły się na nią wspomnienia kilku pokoleń azetesiaków *50 lat Akademickiego Związku Sportowego w Zakopanem, Ludzie Fakty Sukcesy Porażki Wspomnienia Anegdoty*, Nowy Targ 1999. Razem z Wojciechem Szatkowskim, historykiem z zakopiańskiego Muzeum Tatrzańskiego im. dra Tytusa Chałubińskiego, przygotowali na Jubileusz wystawę fotograficzną. Dwa lata później, w 2001 roku na XX Zimowej Uniwersjadzie w Zakopanem był sędzią głównym konkurencji alpejskich. Uczestniczył w spotkaniach Konwentu Członków Honorowych AZS. Zawsze miał czas na spotkania i rozmowy o sporcie i jego ukochanym narciarstwie. Za działalność sportową i społeczną był odznaczony bardzo wieloma odznaczeniami państwowymi. Trzy tytuły cenił najbardziej: Zasłużonego Mistrza Sportu, Kawalera Orderu Kalos Kagathos (1985), przyznawany wielkim w sporcie i znakomitym za metą, i Członka Honorowego AZS (1999), przyznawany decyzją Zjazdów AZS za wybitną postawę i dokonania na rzecz społeczności akademickiej. O ile łatwiej być wybitnym sportowcem, o tyle rzeczą trudniejszą jest łączenia mistrzostwa sportowego z mistrzostwem w sferze rodzinnej, społecznej, moralnej i intelektualnej. A Stefan Dziedzic był człowiekiem z klasą! Jak mało kto rozumiał i kochał sport. Nie wyobrażał sobie życia bez ukochanych nart, wcześniej pływania, siatkówki czy gry w tenisa ziemnego. Najważniejszą rolę, jaką spełniał sport w jego życiu, było to, że dawał mu siłę przezwyciężania różnych życiowych problemów i trudności, dodawał mu odwagi cywilnej, ale przede wszystkim był radością jego życia, stylem życia, wyznaczał jego ży-

ciowe postawy, umożliwiał kontakty z ludźmi i mimo upływającego czasu pozwalał mu psychicznie ciągle być młodym. W ostatnim okresie życia zbierał materiały, fotografie, porządkował dokumentację. Chciał podjąć jeszcze jedno wyzwanie: spisać i opublikować fakty, które miały miejsce w jego życiu /.../ Nie udało się, nie doczekał wydania tej pracy. Stefan Dziedzic zmarł 30 lipca 2006 roku w Warszawie. Pochowany został 2 sierpnia 2006 r. na Cmentarzu Nowym przy ul. Nowotarskiej w Zakopanem. *Zawodnik i trener...* Na reaktywowanych, pierwszych powojennych Mistrzostwach Polski zdobył podwójne wicemistrzostwo: w biegu na 18 km i kombinacji norweskiej, w której to konkurencji wygrał Stanisław Marusarz Stefan Dziedzic na arenie krajowej zdobył 6 tytułów mistrza Polski: w biegu na 18 km (1947, 1948), biegu zjazdowym (1950, 1957), kombinacji norweskiej (1947), kombinacji alpejskiej (1950), był 5-krotnym wicemistrzem Polski: w biegu 18 km (1946), kombinacji norweskiej (1946), slalomie gigancie (1956) i zjeździe (1952, 1961), 8-krotnym zwycięzcą Memoriału im. Bronisława Czecha i Heleny Marusarzówny (1946-1950). Starty zakończył w 1962 roku W1951 roku został trenerem AZS Zakopane i przez 15 lat szkolił młodzież akademicką. Równolegle, od 1955 roku — w sumie przez 10 lat, był trenerem kadry najlepszych polskich alpejek, w tym okresie przez 2 lata prowadził też kadrę alpejczyków. Zawodniczki i zawodnicy, których trenował, zawsze wspominają, że narciarstwo przeżywane z nim było radosne. Uczył walki fair play, koleżeństwa, a przede wszystkim imponował im swoim perfekcyjnym stylem jazdy, elegancją, sportową wszechstronnością. Halina Hanusz, Stefan Dziedzic - człowiek sportu, w: Władysław Gąsienica Roj, H. Hanusz red., Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009, Zakopane 2010, s. 142-152. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 338-9; [APS 7, 1961, s. 18-19] Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s.145. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Władysław Gąsienica Roj, H. Hanusz red., Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009, Zakopane 2010, s. 142-152; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 338-9. https://pl.wikipedia.org/wiki/Stefan_Dziedzic R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 626; H. Hanusz, *Stefan Dziedzic (1927-2006). Zakopiański olimpijczyk (zawodnik, trener; wychowawca, sędzia czyli człowiek sportu)*, w: Społeczno-edukacyjne oblicza współczesnego sportu i olimpizmu Wychowanie patriotyczne przez sport, t. II, red. J. Chełmecki, Warszawa 2007, s. 119-126. Fot. <http://www.przewodnictwo.org/pl/poczet-stefan-dziedzic>

Dzieruń Leon, ur. 18.05.1934 w Zarzeczycy. Wykształcenie wyższe, Politechnika Gdańska. Zawodnik rugby Stali Gdańsk (1956), Polonii Gdańsk (1957), AZS Gdańsk (1958-1960, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów, 1958), Lechii Gdańsk (1960-1973, 1975, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1960, 1961, 1970, srebrne: 1963, 1971, 1.972, 1973, brązowe: 1962, 1967, 1968, 1969) ROC Gdańsk (1974). Pierwszy trener Karol Hajduga. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 9 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 7 punktów, występował na pozycjach środkowego i łącznika ataku. Instruktor klubu (01.06.1964). Mistrz Sportu (1966). M. Powala-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 26; Fot: <http://www.pzrugby.pl/page/3/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Dzieruń, Grzegorz, ur. 12.03.1940 r. w Małuszce, zm. 23.09.2003 w Gdańsku. Wykształcenie zawodowe. Zawodnik rugby AZS Gdańsk. (1958-1960, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1958), Lechii Gdańsk (1961-1984, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1970, srebrne: 1963, 1971, 1972, 1973, 1982, brązowe: 1967, 1968, 1969, 1974, 1977, 1981, zdobywca Pucharu Polski: 1977, 1984), ROC Gdańsk (1984). Pierwszy trener Eugeniusz Rogatka. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 3 oficjalne mecze międzypaństwowe, występował na pozycji młynarza. Reprezentant Polski juniorów (1960). Odzna-

czony Honorową Złotą Odznaką Polskiego Związku Rugby (12.05.1981). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 25; Fot: <http://www.pzrugby.pl/page/3/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Dzięża-Trzynowa, Maria (26 V 1949, Myślenice), wioślarka, sterniczka, olimpijka, absolwentka AWF Kraków. Zawodniczka AZS Kraków (1970-1983). Na IO w Moskwie (1980) sterniczka osady czwórki podwójnej - 5 miejsce w finale, uczestniczka MŚ w Monachium (1981) 7 miejsce (czwórki podwójne), brązowa medalistka MP (1983) w czwórce ze sternikiem. Nauczyciel wychowania fizycznego UJ, trenerka sekcji uczelnianego AZS. Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 328; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 21-22; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 65; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Dzik, Adam (56 l.). Lekkoatleta Stara Starachowice i AZS Warszawa, trener Stara Starachowice, Budowlanych Kielce, Wawelu Kraków i Juventu Kobex Starachowice. Członek zarządu Świętokrzyskiego Związku Lekkiej Atletyki. Trener juniorów kadry PZLA w biegach średnich. Zmarł 24 września w Starachowicach. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Dzikiewicz, Henryk, ur. 28.07.1937 w Wilnie, zm. 13.09.1991 w Gdańsku. Wykształcenie wyższe, Politechnika Gdańska. Zawodnik AZS Gdańsk (1957-1960, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1958), Lechii Gdańsk (1961-1966, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1961, srebrny 1963, brązowy 1962), Ogniwa Sopot (1967-1968), Spójni Gdańsk (1969-1970). Pierwszy trener Eugeniusz Rogatka. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 3 oficjalne mecze międzypaństwowe, występował na pozycji łącznika młyna. Instruktor rugby (20.10.1958). Instruktor klubu (17.02.1964). Trener Ogniwa Sopot (1966-1968, brązowy medal mistrzostw Polski juniorów 1968), Spójni Gdańsk (1969-1971, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1969), Bałtyku Gdynia (1972-1976, brązowy medal mistrzostw Polski juniorów 1972). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1969), Odznaką Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej (24.05.1974), Medalem 40-lecia Polski Ludowej (22.07.1984), Srebrnym Krzyżem Zasługi (3.09.1986). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 27. Fot: <http://www.pzrugby.pl/page/3/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Dziubiński, Zbigniew, (1952), członek kadry narodowej i olimpijskiej w kajakarstwie, studiował w AWF w Warszawie uzyskał tytuł magistra wychowania fizycznego (1926). W 1975 r. w AWF we Wrocławiu uzyskał tytuł zawodowy trenera II klasy w kajakarstwie. W 1985 r. ukończył trzyletnie Podyplomowe Studium Religioznawstwa w zakresie socjologii religii na Wydziale Filozofii i Socjologii UW, a w 1991 roku czterysemestralne Zaoczne Podyplomowe Studium Socjologii również na Wydziale Filozofii i Socjologii Instytutu Socjologii UW. W 1989 r. w AWF w Warszawie uzyskał stopień doktora, natomiast w 2005 r. stopień naukowy dr. hab. nauk o kulturze fizycznej w zakresie teorii wychowania fizycznego. W latach 1976-2006 pracował w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie na stanowisku adiunkta i kierownika Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. W 2006 r. rozpoczął prace w AWF w Warszawie na stanowisku prof. nadzwyczajnego, kierownika Zakładu Socjologii, a od 2008 r. sprawował funkcje prorektora ds. studenckich. W swoim dorobku piśmienniczym ma przeszło 350 prac o charakterze naukowym i popularno-naukowym. W tym 4 samodzielne prace monograficzne, 22 prace zbiorowe pod jego redakcją, przyczynki i rozprawy w czasopiśmie i książkach, publikowane w językach polskim, angielskim i włoskim. Pełni wiele funkcji w organi-

zaczach międzynarodowych i krajowych. Od 1992 r. jest prezesem Salezjańskiej Organizacji Sportowej RP oraz członkiem Zarządu Polisportive Giovanili Salesiane Internazionale. Od 1998 r. jest członkiem Polskiej Akademii Olimpijskiej w Polskim Komitecie Olimpijskim, a od 2002 r. członkiem Prezydium. Od 1999 r. jest członkiem Klubu Fair Play PKOl. Od 1999 r. jest członkiem Zarządu Krajowej Federacji Sportu dla Wszystkich, a od 2002 r. pełni funkcje wiceprezesa. W latach 2000-2001 był przewodniczącym Komisji Sportu Powszechnego Urzędu Kultury Fizycznej i Sportu. W latach 2000-2001 był członkiem Zespołu Opiniodawczo-Doradczego do spraw Kultury Fizycznej i Sportu Ministerstwa Edukacji Narodowej. Od 1996 r. jest członkiem Rady Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie, a od 2003 członkiem Rady Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Sportowców. W 2008 r. został powołany przez Ministra Edukacji Narodowej do grona ekspertów, którzy przygotowali podstawy programowe z wychowania fizycznego w ramach reformy szkolnictwa. Trzykrotnie był przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego Światowych Igrzysk Młodzieży Salezjańskiej, które były organizowane w Warszawie (1997, 2001, 2005)), a w każdych z nich uczestniczyło około 1500 sportowców z 25 krajów. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 262; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 199 (maszynopis). Fot. <http://arch.awf.edu.pl/aktualnosci.php?id2=559>

Dziurla, Bronisław (zm. V. 2017), były akrobata i trener Bronisław Dziurla. Niemal zawsze bronił barw klubu AZS-AWF Poznań. Pod koniec kariery startował również w barwach klubu DKS „Targówek” Warszawa. Był wieloletnim zawodnikiem Kadry Narodowej oraz Reprezentacji Narodowej. Kilkukrotne zdobywał medale na Mistrzostwach Świata i Europy. Fot. http://www.sp69sms.neostrada.pl/akrobatyka/B_Dziurla.html

Ejmont Władysław. Urodził się 25 kwietnia 1905 r. w Carskim Siole k/Petersburga. Ojciec był kucharzem, matka Maria z d. Andrukowicz zajmowała się domem i wychowywaniem dzieci - syna i trzech córek - Anny, Józefy i Janiny. Po Śmierci ojca (1907 r.) wraz z matką i rodzeństwem mieszkał kilka lat w Warszawie i rozpoczął naukę w szkole powszechnej. W 1915 r. na skutek działań wojennych znaleźli się wraz z dziadkiem w Petersburgu. Umieszczony został w polskiej bursie i uczęszczał do polskiego gimnazjum. W 1917 r. kontynuował naukę w gimnazjum rosyjskim, a następnie uczęszczał do radzieckiej szkoły średniej II stopnia. Ukończył ją w 1923 r. W drugiej połowie tego roku powrócił do Polski. W Wilnie został przyjęty do Seminarium Nauczycielskiego, które ukończył w 1926 r. W latach szkolnych interesował się śpiewem oraz różnymi formami zajęć sportowych. W okresie nauki w Seminarium Nauczycielskim śpiewał w wileńskim chórze „Lutnia”. Bezpośrednio po otrzymaniu dyplomu ukończenia SN mianowany został nauczycielem 7 klasowej szkoły powszechnej w Dołhinowie (pow. Wilejka), gdzie pracował do 1931 r. W latach 1928-1929 odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy w Berezie Kartuskiej, którą ukończył jako sierżant podchorąży. W kwietniu 1931 r. zdał drugi kwalifikacyjny egzamin dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych i awansował na stanowisko kierownika szkoły powszechnej III stopnia w Krzywiczach (pow. Wilejka). Kierował nią do wybuchu wojny w 1939 r. W tym czasie ukończył w Krzemieńcu dwuletni Wyższy Kurs Nauczycielski w zakresie śpiewu (1932) oraz kilka kursów z zakresu wychowania fizycznego. Od 1926 r. prowadził chóry szkolne i ludowe, które dwukrotnie zdobyły miejsca na konkursach w 1930 i 1931 r. oraz lekcje umuzykalnienia dla młodzieży. Był organizatorem szeregu zawodów i pokazów sportowych, popularyzował i prowadził zajęcia z narciarstwa nizinnego, lekkoatletyki oraz gier, szczególnie piłki nożnej. Był w latach 1935-1939 członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli Publicznych Szkół Powszechnych w pow. wilejskim. Od 1927 r. był członkiem Ogniska Związku Nauczycielstwa Polskiego, gdzie pełnił szereg społecznych funkcji - sekretarza, skarbnika, członka zarządu, wiceprezesa (1931-1939). W 1927 r. zawarł związek małżeński z nauczycielką Bronisławą Ludojć. W 1928 r. urodził im się syn Bohdan (aktor teatralny i filmowy). Wybuch II wojny światowej całkowicie zmienił życie i losy W. Ejmonta i jego rodziny. Już w październiku 1939 r. został on aresztowany przez NKWD, osadzony początkowo w wilejskim więzieniu a następnie wywieziony do ZSRR. W 1941 r. żona z synem i matką została wysiedlona do Kazachstanu. Z trzech sióstr W. Ejmonta dwie zaginęły a trzecia zmarła w 1941 r. Po amnestii W. Ejmont został skierowany do Tobolska. Tam od lutego 1942 r. pracował jako kierownik polskiej szkoły, polskiego domu dziecka, a w latach 1944-1946 w miejscowym Związku Patriotów Polskich, gdzie kierował sekcją kulturalno-oświatową. W okresie pobytu w Tobolsku w kierowanej przez niego polskiej szkoły założył i prowadził chór, który występował w miejskim teatrze. Uczniowie W. Ejmonta uczestniczyli również w różnego rodzaju zawodach sportowych organizowanych w Tobolsku. W 1945 r. zmarła w ZSRR żona Bronisława. W czerwcu 1946 r. powrócił wraz z sierotami Polskiego Domu Dziecka z Tobolska i synem Bohdanem do Polski - do Gostynina, skąd skierowano ich do Sopotu. Tam w latach 1946-1951 pracował w Państwowych Domach Dziecka jako wychowawca i kierownik. W tym czasie działał również aktywnie jako referent w Wydziale Pracy Społecznej miejscowego ZNP oraz był organizatorem różnych zajęć dla młodzieży z domów dziecka. W 1951 r. został służbowo przeniesiony do Warszawy i zatrudniony w AWF, początkowo na stanowisku wychowawcy rocznika, a następnie kierownika Domu Studenckiego. Na tym stanowisku pracował do przejścia na emeryturę. W opinii kierownictwa Uczelni był ofiarnym, oddanym pracy z młodzieżą, cenionym pracownikiem i szanowanym i lubianym przez studentów. Od początku zatrudnienia w Uczelni aktywnie działał społecznie w Klubie i organizacji związkowej. W Klubie Uczelnianym AZS AWF pełnił

szereg funkcji organizacyjnych i sportowych. Był m. in. kierownikiem sekcji piłki nożnej, członkiem zarządu i prezydium oraz prezesem Klubu (1954-1957), opiekunem ekip sportowych na zawodach krajowych i zagranicznych, organizatorem rozgrywek klubowych na terenie Uczelni. Równocześnie był aktywnym członkiem uczelnianej organizacji ZNP, członkiem komisji kulturalno-oświatowej, pełnił również funkcję przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Zakładowej. Poza pracą zawodową i społeczną w Uczelni W. Ejmont znajdował czas na kontynuowanie zamiłowań śpiewaczych. W latach 1953-1955 śpiewał w Chórze Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego, gdzie pełnił również funkcję prezesa, zaś od 1956 roku był członkiem Zespołu Chóralnego Klubu Kolejjarza. W październiku 1971 r. W. Ejmont przeszedł na emeryturę, nie zerwał jednak kontaktu z Uczelnią. Do czerwca 1980 r. pracował w Klubie AZS-AWF w ramach prac zleconych. W 1952 r. zawarł powtórnie związek małżeński z Zofią Szwentner. Za swoją działalność zawodową i społeczną W. Ejmont był wielokrotnie odznaczany i wyróżniany. W okresie międzywojennym Medalem 3 Maja za pracę śpiewczą i sportową (1925), Srebrną Odznaką Honorową LOP II stopnia (1937), Srebrnym Krzyżem Zasługi (1937), Medalem za Długoletnią Służbę (1936), a ponadto: Medalem X-lecia PRL (1955), Złotą Odznaką AZS (1957), Złotą Odznaką Zjazdu Polskich Zespołów Śpiewaczych i instrumentalnych (1964), Złotą Odznaką Warszawskiego Okręgowego związku Piłki Nożnej (1982), złotą odznaką ZNP (1988), złotą Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej (1970), Medalem 100-lecia Sportu Polskiego (1967), Złotym Krzyżem Zasługi (1976). W Ejmont zmarł 4 grudnia 1994 r. i pochowany został w grobie rodzinnym w Kwaterze Katolickiej Cmentarza Prawosławnego na warszawskiej Woli. Mazur, A., Władysław Ejmont (1905-1994), w: Hądzelek K., A. Mazur (red.), słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, tom IV, Warszawa 2005, s. 15-16.

Ejmont, Piotr, ur. 6 VII 1952 w Gdańsku. Absolwent Uniwersytetu Gdańskiego, Wydz. Ekonomiki Produkcji (1975), w 1978 doktorat. W 1971 trenował biegi średnie w AZS Gdańsk, 1972-1979 kolarstwo w Tęczy Gdynia. W 1975 staż w Zakładach Urządzeń Klimatyzacyjnych Klimor w Gdyni, w 1977 pracownik restauracji Miramar w Sopocie, 1977-1978 na stypendium przyznanej przez rząd włoski na naukę jęz. włoskiego na uniwersytetach w Sienie i Peruggi, 1978-1982 pracownik Okręgowego Zespołu Gospodarki Turystycznej PTTK w Sopocie, 1980-1981 pracownik naukowo-dydaktyczny na pół etatu na Wydz. Ekonomiki Produkcji UG. Od IX 1980 w „S”, łącznik MKZ z zakładami w Sopocie; wiceprzewodniczący KZ w OZGT PTTK, V-VI 1981 etatowy pracownik MKZ (współpraca z Regionalną Komisją Wyborczą); delegat na I WZD Regionu Gdańskiego oraz I KZD. W XI 1980 organizator zaopatrzenia dla strajkujących studentów Akademii Medycznej w Gdańsku. W XII 1981 uczestnik strajku w Stoczni Gdańskiej im. Lenina. 1982-1984 pracownik Spółdzielni Mieszkaniowej Osiedla Społecznego w Gdańsku (zwolniony za druk i kolportaż ulotek i komunikatów „S”), 1983-1991 pracownik naukowo-dydaktyczny na Wydz. Ekonomiki Przedsiębiorstw Turystycznych i Hotelarskich UG, 1984-1990 pracownik Spółdzielni Mieszkaniowej Osiedle Młodych w Gdańsku. 1989-1990 uczestnik zebrań TZR Gdańskiego. W 1989 członek KO w Gdańsku-Żabiance, organizator spotkań, członek lokalnej Komisji Wyborczej podczas wyborów parlamentarnych w VI 1989. 1989-1991 nauczyciel w Zespole Szkół Zawodowych w Sopocie, w 1990 dyr. Hurtowni Spożywczej Hanza Gdańsk, 1990-1992 dyr. hoteli Orbis w Gdańsku, 1992-1994 przedstawiciel handlowy Bravo Warszawa, 1992-1993 współzałożyciel, wiceprezes Wojskowej Spółdzielni Mieszkaniowej w Gdańsku, 1992-2006 właściciel hurtowni spożywczej Uniwersum I Gdańsk, 1994-1995 kierownik działu socjalnego Morskiego Portu Handlowego w Gdańsku, kierownik hotelu Tartaruga w Łapinie, w 1996 dyr. Gminnego Ośrodka Sportu i Kultury w Kolbudach k. Gdańska, od 2005 członek, przewodniczący Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej Osiedle Młodych w Gdańsku, od 2006 przedstawiciel

handlowy Uniwersum I Gdańsk, organizator szkoleń dla pracowników K-2 Warszawa. Od 1988 publicysta w czasopiśmie kolarskim, współpracownik „Cycl Hist”, „Collec Cyclisme” (Francja), „Coups de Pedales” (Belgia), „Radwelt” (Austria), „Bicisport” (Włochy), „Wieler Revue” (Holandia), od 2006 konsultant Eurosport i TV N2. Ukończył kurs produkcji lodów w Bravo (Włochy), kurs lodziarsko-cukierniczy w Fabbri (Włochy), kurs cukierniczy w Fruibel (Belgia), od 2005 publicysta w „Przeglądzie Cukierniczym i Piekarskim”. A. Kazański www.encycol.pl/wiki/Piotr_Ejsmont; Fot: <http://www.portalmedialny.pl/art/54392/piotr-ejsmont>

Ekiert Leszek: członek AZS Gdańsk. Mistrz Polski w strzelectwie sportowym 1958 r. Organizator i wieloletni kierownik sekcji strzelectwa sportowego w AZS Gdańsk, członek zespołu, który zdobył w 1958 r. drużynowe mistrzostwo Polski. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 339.

Eljasz-Radzikowski Wojciech (7.02.1942, Kraków), koszykarz, nauczyciel wychowania fizycznego, trener koszykówki II klasy. Absolwent WSWF Kraków (1969). Zawodnik AZS Kraków (1961-72). Trzykrotny złoty medalista akademickich mistrzostw Polski (1964, 1968, 1972) oraz brązowy medalista tychże mistrzostw w 1966 r. Po zakończeniu kariery zawodniczej – trener zespołu koszykarek AZS Kraków. W dniu 01.03.1973 r. podjął pracę nauczyciela wychowania fizycznego w Studium WFiS PK. Oprócz zajęć dydaktycznych prowadził treningi z koszykarkami II ligi AZS AWF Kraków (1977 – 81). Był też trenerem uczelnianych sekcji koszykówki, z którymi odniósł sukcesy w mistrzostwach Polski uczelni technicznych (brązowy medal koszykarzy w Poznaniu w 1995 r.) i w Lidze Międzyuczelnianej AZS Kraków (zwycięstwo w sezonach 1992/93; 1993/94 oraz 2. miejsce w 1994/95. Był członkiem rady trenerów Zarządu Głównego AZS. Pracował aż do osiągnięcia wieku emerytalnego. Rodzinne tradycje koszykarskie (żona Ewa z d. Dyczkowska, zawodniczka AZS Kraków, trenerka AZS WSE Kraków kontynuuje ich syn Wojciech Eljasz Radzikowski junior 9.09.1985), absolwent UP (2009), również nauczyciel wychowania fizycznego Zawodnik krakowskiej Wisły (1996-2011), AGH Alstrom (2011-2013), AZS UP Kraków (2004-2008). Od 2011 z zespołem AZS PK zdobywał mistrzostwo Polski 2011/12, 2012/13, 2013/14 oraz mistrzostwo Polski klubów AZS (2014) oraz awansował z AZS Korona PK z II ligi do I ligi. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 328.

Elzanowski, Jan - absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie /1963 r./, trener II klasy w koszykówce i piłce ręcznej, instruktor narciarstwa zjazdowego, sternik jachtowy. Uprawiał wyczynowo koszykówkę, piłkę ręczną oraz rugby w klubach sportowych Gdańska („Lechia”), Warszawy (AZS AWF, „Warszawianka”) i Poznania. Był reprezentantem Polski w rugby Po ukończeniu studiów pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego w Gdyni i Poznaniu. Od 1972 roku mgr J. Elzanowski jest nauczycielem akademickim Studium WFiS Akademii Rolniczej, a od roku akademickiego 1983/84 pełni funkcję kierownika tegoż Studium Ze sportem wyczynowym związany jest jako trener i działacz społeczny od 1968 roku. Przez-kilka lat prowadził II-ligowe drużyny piłki ręcznej mężczyzn w KS „Energetyk” i KS „Poznania” w Poznaniu. Był również trenerem reprezentacji Polski juniorów w tej dyscyplinie. Pracował społecznie w Poznańskim Okręgowym Związku Piłki Ręcznej. W Akademii Rolniczej prowadzi zajęcia z grupami podstawowymi, sekcję koszykówki kobiet oraz studenckie obozy narciarskie, żeglarskie i kajakowe. Zawodniczkę sekcji koszykówki pod kierownictwem J. Elzanowskiego zdobyły dwukrotnie tytuł Mistrza Polski akademii Rolniczych oraz zajęły II miejsce w ogólnopolskich rozgrywkach między reprezentantami

Uczelni wszystkich typów. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 16; M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 27. Fot. <http://www.pzrugby.pl/news/aktualnosc/>

Emmerich Jerzy, docent w Zakładzie Fizjologii i Biochemii AWF Kraków. Urodzony 27 stycznia 1937 roku. Magister wychowania fizycznego /1961/, doktor nauk o wychowaniu fizycznym /1966/, doktor habilitowany nauk o wychowaniu fizycznym, specjalność fizjologia wysiłku fizycznego i sportu /1978/. Zastępca dyrektora Instytutu Nauk Biomedycznych /1978-80/, prodziekan Wydziału WF /prorektor i d/s dydaktyczno-wychowawczych /1981-1987/. Członek komitetu Nauk Fizjologicznych PAN, Komitetu Fizjologii Pracy i Aktywności Fizycznej PAN, Komisji Nagród za wybitne Osiągnięcia Naukowe przy Prezydencie m. Krakowa, członek Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego, Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej, Polskiego Towarzystwa Ergonomicznego. odznaczony Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką m. Krakowa, Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej, Polskiego Związku Żeglarskiego, Srebrną Odznaką AZS, Odznakami 10-lecia i 20-lecia ZSP. Anna Pawlak, Kto jest kim 88. AWF Kraków. Nauka, kształcenie, sport, Kraków 1988, s. 114.n

Engel Tomasz, szermierz; ur. 11 maja 1955 w Warszawie. Florecista w AZS AWF Warszawa 1968-1985. Mistrz Polski juniorów 1973 i 1974. Trener w klubach: AZS AWF Warszawa 1985-1989; SMS Warszawa 1980-1991; Integracyjny KS Warszawa 1991-1996; TV Neheim; Niemcy 1997-; RFV Recklingen; Niemcy 1997-2000; TV Soest, Niemcy 2000-. Miejsce zamieszkania: Niemcy. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 63.

Englisz-Krzyżanowska Aleksandra (18 XII 1920 Warszawa), siatkarka, zaw. AZS i Spójni Warszawa, wielokrotna repr. Polski(1948-52), medalistka MS, 2-krotna medalistka ME, 2-krotna MP (19, 42, 48). MS 1952: 2 m.; ME 1949: 3 m., 1951: 2 m. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 149.

Estreicherówna, Ewa, (1904 - 1978) po mężu Grodzicka, starsza siostra Karola juniora, członek AZS od 1921 r., pierwsza mistrzyni Polski w skokach do wody, wielokrotna medalistka mistrzostw Polski w skokach do wody i pływaniu, propagatorka tej dyscypliny sportu. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 131. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 339.

Etmanowicz, Krzysztof Andrzej (53 l.). Ur. 3.03.1959 w Warszawie, piłkarz (pomocnik) drużyn stołecznych: Legii (poza pierwszym zespołem), AZS AWF, Polonii oraz Olimpii Poznań. Po zakończeniu kariery piłkarskiej pracował jako trener klubów warszawskich, m.in. Polonii i Legii. Absolwent AWF w Warszawie. Zmarł 19 grudnia w Warszawie. <http://www.kronika sportu.pl/wydarzenia/od eszli-od-nas/>

Ewertowski Andrzej, szermierz; ur. 18 listopada 1950 w Gdyni. Zawodnik (florecista i szpadzista) klubów: Tęcza Gdynia 1963-1967; AZS Gdańsk 1967-1971; AZS AWF Warszawa 1971-1982. Trener: AZS AWF Warszawa 1974 -1983; SMS Warszawa 1975-1982; TG Maintal – Doerningen, Niemcy 1983-1994; Gruenewald Berlin, Niemcy 1984-1999; Osnabruecker Sport Club, Niemcy 1999-. Miejsce zamieszkania:

Niemcy. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 63.

Fabian Henryk; szermierz; ur. 16 maja 1951 w Katowicach. Szpadzista w klubie GKS Katowice 1965-1984. Mistrz Polski 1976 i 1979. Trener w klubach: AZS AWF Katowice 1980-1986; TG Schweinfurt; Niemcy 1987-; rejonu Bawarii 2005-. Miejsce zamieszkania: Niemcy. Z. A. Judycki, *Polscy sportowcy w świecie*, Warszawa 2014, s. 63.

Fabrykowski, Kazimierz Włodzimierz (ur. 4 marca 1934 w Warszawie) – polski lekkoatleta, skoczek wzwyż, członek Wunderteamu. Startował w latach 50. XX wieku. Dwukrotnie wystąpił w mistrzostwach Europy. W Bernie (1954) zajął 12. miejsce, a w Sztokholmie (1958) był dziewiąty. Był także brązowym medalistą Uniwersjady w Turynie w 1959. Cztery razy zdobywał mistrzostwo Polski: w 1952, 1955, 1958 i 1959. Był także rekordzistą Polski wynikiem 2,07 m - 1958, co jest również jego rekordem życiowym. Jedenaście razy reprezentował Polskę w meczach międzypaństwowych. Startował w klubie AZS Gliwice. Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_Fabrykowski; R. Wryk, *Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie*, Poznań 2009, s. 626; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota*, Warszawa 1962, s. 339.

Fächer Stanisław (15 IX 1893, – 24 X 1961, Londyn), narciarz i wioślarz, zastępca prezesa AZS Kraków w latach 1926-29, działacz narciarski, publicysta sportowy i turystyczny. Absolwent Wydziału Prawa UJ, w ostatnich latach przed I wojną światową był członkiem krakowskiego AZS w sekcji narciarskiej, uczestniczył w organizowanych przez nią w Zakopanem i Tatrach kursach, wycieczkach i zawodach narciarskich. W 1918-1920 służył w Kompanii Wysokogórskiej i wtedy uprawiał taternictwo. W latach następnych był działaczem sekcji narciarskiej, a następnie w PZN. W 1921 rozpoczął działalność publicystyczną. Był kolejno redaktorem czasopism i roczników: *Przegląd Turystyczny*, *Narciarstwo Polskie*, *Zima*, *Turysta w Polsce*. Był jednym z inicjatorów budowy stadionu sportowego AZS Kraków. Po wojnie mieszkał w Londynie. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, *Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. I. (1909-1945)*, Kraków 2007, s. 131; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota*, Warszawa 1962, s. 339. Fot. NAC.

Faciejew, Edward – urodzony w 1949 r. w Baranowiczach, zm. 17 kwietnia 2017 r. w wieku 67 lat, trener dżudo w AZS Opole. Rodzina Faciejewów w latach 50. ubiegłego wieku zdecydowała się na repatriację, by żyć w Polsce. Karierę zawodniczą zakończył w wyniku kontuzji w 1975 roku. Edward Faciejew należał do najwybitniejszych przedstawicieli życia sportowego na polskich uczelniach wyższych. Od 1977 r. był trenerem Akademickiego Związku Sportowego przy Wyższej Szkole Inżynierskiej w Opolu. W związku ze swoim długotrwałym pobytom w Austrii w latach 1981-1982 Edward Faciejew stał się obiektem zainteresowania Wydziału II Komendy Wojewódzkiej MO w Opolu. Od 1996 r. rozpoczął pracę w Politechnice Opolskiej. Jego wychowankowie wielokrotnie odnosili sukcesy na zawodach krajowych i międzynarodowych. Zmarł w drodze powrotnej do Opola z Białegostoku z Akademickich Mistrzostw Polski. APS 03. 2016 (334), s. 10. Fot. <http://web.pzjudo.pl/nie-zyje-edward-faciejew>

Falecki, Andrzej, mgr inż., ur. 1940 Kamień Koszyrski (kresy wschodnie, obecnie obwód wołyński); matura 1957 - LO w Wiśle. Studia 1958-64, aparatura i urządzenia przemysłu chemicznego; podczas studiów RW ZSP, organizator „tradycyjnych” Balów Energetyków, Członek Komitetu Organizacyjnego Igrców Żaków Gliwickich, kier. Klubów Studenckich „SPIRALA” i „GWA-

REK”, współtwórca i kier. „Studenckiej Estrady Piosenki”. Uprawiał zawodniczo siatkówkę, lekkoatletykę, piłkę ręczną (brązowy medal na AMP). Po studiach 1964-68 w ZCh. Blachownia - konstruktor, z-ca kier. biura konstrukcyjnego, kier. zakładowego Dozoru Technicznego, 1966-67 studia podyplomowe „Inżynieria Chemiczna” w Pol. Warszawskiej. W r. 1967 półroczny staż w Zakładach „RIKKIHAPPO OY” (Finlandia). Od 1968 roku zatrudniony w Instytucie Inżynierii Chemicznej i Budowy Aparatury, a następnie w Katedrze Aparatury Chemicznej i Procesowej na Wydz. Chemicznym - st. wykładowca. Autor i współautor ok. 50 publikacji i referatów na konferencjach naukowych, 2 skryptów, 2 patentów, autor licznych opracowań i ekspertyz technicznych dla przemysłu. Rzeczoznawca SITPChem. Nagroda Ministra NSWiT, nagrody JM Rektora w dziedzinie badań naukowych oraz za działalność dydaktyczno-organizacyjną, I nagroda w konkursie ZG SITPChem. NOT za najlepszą pracę dyplomową magisterską (promotor). W latach 1996-2006 Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Ocen i Inżynierii Środowiska „SOZOPROJEKT” Sp. z o.o. w Katowicach. W roku 1980 Prezes Gliwickiej Spółdzielni Mieszkaniowej, Członek Zarządu, a obecnie RN SM „ZACHODNIA”. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką Zasłużonemu dla PŚ, Złotą Odznaką Zasłużony dla PZMI „IZOPOL”, Srebrną Odznaką Honorową Zasłużony dla CZSM. Zainteresowania – muzyka, narciarstwo, żeglarstwo, turystyka. Mieszka w Gliwicach. Źródło: Biogramy Absolwentów Wydziału Mechanicznego Energetycznego Politechniki Śląskiej II, red. Edward Kostowski, Część B – biogramy absolwentów, Gliwice 2013, s. 18-19.

Faliński Waldemar: członek AZS Rokitnica. Pierwszy organizator sekcji strzelectwa sportowego w AZS Rokitnica. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 339. Fot. *Mistrz Sezonu BKGB AD 1987 Waldemar Feliński*

w trakcie zawodów o Puchar Kanclerza Pieczęci Bractwa Kurkowego, które odbyły się 20-go września 1987 roku na strzelnicy sportowej KWK Dymitrow. <http://www.bkgb.pl/05-kronika/1987rok/19870320-1/19870320-1.html>

Fangor, Aleksander. Urodził się 12 listopada 1962 roku w Krakowie, w okresie licealnym był piłkarzem klubu GKS Chorzowianka. Od drugiego roku studiów zajął się sędziowaniem, dochodząc do poziomu III ligi (obecnie II liga), prowadził także mecze ekstraklasy, jako sędzia liniowy. W latach 1996–1998 był członkiem Zarządu KS Stadion Śląski. W AZS Uniwersytetu Śląskiego działa od 1999 roku (trener piłki nożnej halowej kobiet i mężczyzn). Od 1989 roku jest pracownikiem Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, w którym od 1995 roku pełni funkcję zastępcy kierownika ds. sportowych. Kiedy na przełomie 1999/2000 roku pojawiły się problemy finansowe KU UŚ na zebraniu Zarządu 14 stycznia 2000 roku, jako p.o. prezesa wybrano Aleksandra Fangora. Zdecydowano się na ograniczenie wydatków poprzez zawieszenie działalności niektórych sekcji, zmniejszenie liczby godzin wynajmu hali sportowej dla piłki nożnej i koszykówki kobiet oraz renegecjonowano umowy zlecenia z zatrudnionymi instruktorami. Zła sytuacja finansowa stała się podstawą do zwołania 31 maja 2000 roku Nadzwyczajnego Walnego Zebrania KU AZS UŚ. Podjęto na nim przede wszystkim decyzję o powołaniu nowego Zarządu Klubu i prezesa, którym został A. Fangor. W ten oto sposób KU AZS UŚ wszedł w nowy okres swojej historii. W 2005 roku A. Fangor został wybrany wiceprezesem Zarządu OŚ AZS Katowice. Przez kolejne 18 lat funkcję prezesa Klubu pełnił nieprzerwanie Aleksander Fangor. Prace i działania AZS w latach 2000-2018 organizowały kolejne

zarządy (10 kadencji, trwających przeważnie dwa lata), powoływane przez Walne Zebranie Delegatów wszystkich działających sekcji, zgodnie z przyjętą ordynacją wyborczą. Klub Uczelniany AZS UŚ zawdzięcza swoje odrodzenie przede wszystkim trzem osobom: Aleksandrowi Fangorowi, Wojciechowi Chmielowi (wiceprezes Klubu ds. sportowych) oraz Renacie Fangor (Porembie, która od 2003 roku prowadziła finanse Klubu, pełniąc również funkcję dyrektora biura). W tym czasie w KU AZS Uniwersytetu Śląskiego doszło do wielu pozytywnych zmian organizacyjnych. Przede wszystkim uporządkowane zostały sprawy finansowe - udało się spłacić wcześniejsze zadłużenie oraz doprowadzić do płynności finansowej. Dzięki temu można było nie tylko kontynuować działalność, ale również ją poszerzać. K. Miroszewski K., K. Wilczok, Akademycki Związek Sportowy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (1968–2018), Katowice 2018, s. 71-2; Aleksander Fangor, w: 60 lat AZS Katowice. Cz. 2: Wspomnienia, red. A. Miszta, Katowice 2006, s. 14. Fot. <https://www.us.edu.pl/us-addressbook/emp/5542>

Fazanowicz, Jan (1886-1973). Urodził się 25 listopada 1886 r. w Aleksandrówce pod Kozienicami. Wykształcenie w zakresie szkoły powszechnej i średniej otrzymał w domu rodzinnym. W końcu marca 1903 r. wstąpił do Koła Sportowo Gimnastycznego w Sosnowcu. W tym też czasie należał do tajnych kółek młodzieżowych, w których przejawiał ożywioną działalność niepodległościową. Prześladowany za tę działalność - w 1906 r. opuścił kraj i schronił się w Czechach. Tam studiował malarstwo i równocześnie w Duchcovie ukończył kursy gimnastyczne w Czeskim Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół”, w którym również rozpoczął pracę instruktorską. W roku 1909 w Pradze Czeskiej ukończył kurs wychowania fizycznego dla nauczycieli. Po powrocie do kraju w 1910 r. objął stanowisko nauczyciela wychowania fizycznego w Szkole Handlowej w Sosnowcu, a od 1912 r. w Szkole Handlowej w Będzinie. W tymże samym roku ukończył 3-tygodniowy kurs metodyczny wychowania fizycznego w Skolem. W roku 1915 założył w Sosnowcu Szkołę Gimnastyczną, która czynna była do 1918 r. Pracując jako nauczyciel do 1917 r., prowadził również nielegalną działalność w Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół”. Szykanowany przez niemieckie władze zaborcze, uciekł z Zagłębia Dąbrowskiego do Kielc, gdzie w listopadzie 1918 r. wstąpił do odradzającej się armii polskiej. W roku 1919 ukończył Szkołę Podchorążych w Warszawie, uzyskując stopień oficerski. W końcu 1920 r. powołany został jako instruktor do Centralnej Wojskowej Szkoły Gimnastyki i Sportów w Poznaniu. Praca w wojsko nie dała mu pełnego zadowolenia. Po uzyskaniu zwolnienia z wojska od września 1922 r. Fazanowicz pracuje ponownie jako nauczyciel wychowania fizycznego w Państwowym Gimnazjum im. Jana Kantego w Poznaniu. W tym samym czasie pełnił funkcję naczelnika Dzielnicy Wielkopolskiej Związku Sokolstwa Polskiego, a w 1926 r. wybrany został Naczelnikiem Związku Sokolskiego. Stanowisko to, bardzo odpowiedzialne, wymagało nie tylko zdolności organizacyjno-dydaktycznych i wiadomości fachowych, lecz także niezwyklej gorliwości w pracy. Te cechy posiadał właśnie Jan Fazanowicz. Ze względu na jego postępowe i demokratyczne zapatrywania nazywano Go nawet „Czerwonym Naczelnikiem”. W tym to okresie prowadził szereg kursów, szkolił instruktorów i kadre gimnastyczną. W roku 1924 na zaproszenie dyrektora Szkoły Gimnastycznej w Ollerop N. Bokha wyjechał do Danii i brał udział w międzynarodowym kursie gimnastyki podstawowej. W tym samym roku brał również udział w drugim międzynarodowym kursie o J. G. Tholina w Lund. W 1925 r. drużyna „Sokoła” z Poznania pod kierownictwem J. Fazanowicza uczestniczyła w międzynarodowym konkursie gimnastycznym w Asti - Włochy. Polacy wystąpili z lekcją gimnastyki, opracowaną przez Jana Fazanowicza, i zajęli pierwsze miejsce na 110 zastępów z 8 państw. Był to niebywały sukces, zważywszy, że uzyskano go na pierwszym wystąpieniu naszych gimnastyków na arenie międzynarodowej oraz, że w historii konkursów, organizowanych przez Włoską Organizację Gimnastyczną „Folgor”, po raz pierwszy

wyróżnienie to spotkało zagraniczny zespół. Drugim godnym podkreślenia faktem związanym z osobą J. Fazanowicza jest pierwszy udział gimnastyków polskich w Igrzyskach Olimpijskich w Amsterdamie w 1928 r., gdzie zespół polski pokazał lekcję gimnastyczną, opracowaną i przeprowadzoną przez J. Fazanowicza. Lekcja ta zrobiła na widzach i fachowcach duże wrażenie, a prasa zagraniczna i obserwatorzy przyznali naszemu pokazowi pierwsze miejsce. J. Fazanowicz był w zakresie pokazów masowych wybitnym specjalistą. Równoległe z pracą organizacyjno-dydaktyczną J. Fazanowicz prowadził ożywioną działalność redakcyjną. W latach 1925-1939 był redaktorem naczelnym miesięcznika „Dodatek Techniczny” do Przewodnika Gimnastycznego „Sokół”, który służył przede wszystkim, jako pomoc metodyczna instruktorom i nauczycielom wych. fiz. w pracy szkoleniowo-treningowej. Obok redagowania miesięcznika „Dodatek Techniczny” i autorstwa kilkudziesięciu artykułów J. Fazanowicz napisał kilka podręczników z zakresu gimnastyki, z których wymienić należy: *Gimnastykę Sokolą i Gimnastykę na przyrządach*, Wskazówki do przewodników oraz przetłumaczył podręcznik Niels-Bokha *Gimnastyka podstawowa*. Tę niezwykle ofiarną i owocną pracę przerwała druga wojna światowa. J. Fazanowicz został wywieziony przez hitlerowców do obozu, a następnie wysiedlony z rodziną do Ostrowca Świętokrzyskiego. Przebywał tam do kwietnia 1945 r., biorąc czynny udział w tajnym nauczaniu. Po powrocie do Poznania podjął pracę, jako nauczyciel w tym samym Państwowym Gimnazjum Jana Kantego. Równocześnie włącza się do pracy nad reaktywowaniem „Sokoła” Zostaje członkiem naczelnictwa Związku, gdzie aktywnie działa do momentu rozwiązania „Sokoła” w dniu 5.9.1948 r. Z chwilą otwarcia Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie jesienią 1948 r. powołany został na wykładowcę i organizatora działu gimnastyki AWF. W bardzo trudnych warunkach rozpoczął pracę dydaktyczną, wprowadzając do programu gimnastycznego ćwiczenia na tak zwanych międzynarodowych przyrządach (drażek, poręcz, kółka, koń). Wymagało to zmiany toku i metod prowadzenia lekcji. Poza teorią, usprawnieniem osobistym i lekcjami metodycznymi dla szkół podstawowych i średnich w 1949 r. J. Fazanowicz opracował skrypt pod tytułem *Systematyka ćwiczeń gimnastycznych*, wydany drukiem dla użytku studentów AWF. W czasie swojej pracy w AWF wprowadził wiele twórczych myśli do zagadnień teorii, metodyki i dydaktyki gimnastyki. Z końcem 1949 r. powrócił do Poznania i podjął pracę w jednej ze szkół poznańskich i Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego oraz AZS. Przez cały czas działał w Polskim Związku Gimnastycznym, pełnił szereg odpowiedzialnych funkcji, był też członkiem prezydium GKKF i wiceprzewodniczącym Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej. J. Fazanowicz brał czynny udział w opracowaniu i prowadzeniu pokazów masowych oraz w kursach szkoleniowych i konferencjach naukowych. Z ważniejszych jego prac należy wymienić: *Gimnastyka na przyrządach dla młodzieży szkolnej*, *Gimnastyka dla młodzieży*, *Gimnastyka na drążku, poręczach i kółkach*. Podręczniki te są aktualne do dnia dzisiejszego. Za wieloletnią działalność i wybitne zasługi dla kultury fizycznej w Polsce J. Fazanowicz odznaczony został Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Walecznych, Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Medalem 10-lecia Polski Ludowej, Medalem 100-lecia Sportu Polskiego, Złotą Odznaką PZG, Honorową Odznaką Miasta Poznania, Złotym Dyskiem i szeregiem innych odznaczeń i wyróżnień. Za działalność na terenie Sokola Czeskiego odznaczony został Orderem Białego Lwa. J. Fazanowicz posiadał również jako jeden z nielicznych Złotą Odznakę Związku Sokolów Polskich w Ameryce. Od roku 1945 był członkiem Stronnictwa Demokratycznego. Zmarł w dniu 18 stycznia 1973 r. w Poznaniu. K. Barański, Jan Fazanowicz (1886-1973), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom I, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. 27-29. A. Mazur, Jan Fazanowicz (1886 - 1973), w: Ludzie wychowania fizycznego i sportu, red. Tadeusz Ulatowski, Warszawa 2000, s. 23-28. Fot. Jan Fazanowicz (z prawej) na zjeździe

z okazji 50-lecia „Sokoła” w Krakowie, 27-30 czerwca 1935 r. Fotografia ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego.

Fedaczyński, Rafał – lekkoatleta. Urodził się 03 grudnia 1980 roku w Hrubieszowie. Chodziarz, zawodnik Miejskiego Klubu Sportowego „Unia” Hrubieszów (1998–2008), oraz klubów akademickich: AZS AWF Katowice (2008–2016) i AZS UMCS w Lublinie (od 2016). Zdobył srebrny medal w Pucharze Świata w chodzie na 50 km drużynowo (La Coruña 2006). Został wicemistrzem świata w chodzie drużynowym na 50 km (La Coruna 2006). Został mistrzem kraju w chodzie na 20 kilometrów (2010), był trzykrotnym mistrzem Polski w chodzie na 50 km (2003, 2006, 2011). Uczestniczył w Igrzyskach Olimpijskich w 2008, 2012 oraz 2016 roku. Był ósmym zawodnikiem igrzysk olimpijskich w Pekinie (2008) w chodzie na 50 km, uzyskał czas 3:46:51. Wielokrotnie uczestniczył w mistrzostwach świata. Rafał Fedaczyński opowiada o swojej przygodzie ze sportem: „Do sportu trafiłem jeszcze w szkole podstawowej. Na początku grałem w piłkę nożną w klubie „Orłęta” Horodło. Startowałem również na międzyszkolnych zawodach w lekkiej atletyce na tzw. Czwartkach Lekkoatletycznych Moim opiekunem był nauczyciel wychowania fizycznego Pan Marian Bielecki. Do uprawiania lekkiej atletyki namówiła mnie trenerka Małgorzata Muzyczuk. Przyjeżdżała do Horodła na treningi. Później ja zacząłem jeździć do Hrubieszowa. Na zajęciach pojawiałem się codziennie, byłem regularny i systematyczny. Najpierw biegałem na średnich dystansach, jednak nie szło mi tak, jakbym chciał. Pierwsze moje zawody to start w 1998 w Wojewódzkiej Olimpiadzie Młodzieży Juniorów i Młodzieżowców, w którym uzyskałem czas 27.15,57 w biegu na 5 km. Rok później debiutowałem na mistrzostwach Polski juniorów, byłem tam dziesiąty na dystansie 10 km z czasem 48.59.45. Wobec tego trener Marek Kitliński zaproponował uprawianie chodu sportowego. To była dobra propozycja, bo już w 2000 roku zostałem wicemistrzem Polski w chodzie na 20 km. Najważniejszymi wydarzeniami w mojej karierze sportowej, jak dla wszystkich sportowców, były starty w Igrzyskach Olimpijskich (we wszystkich trzech, w których dotąd brałem udział). Jednak Igrzyska w Pekinie były dla mnie najważniejsze z uwagi na to, że był to mój pierwszy start w najważniejszych zawodach sportowych. Byłem zachwycony ich atmosferą. Sama ceremonia otwarcia wywarła na mnie ogromne wrażenie, a poza tym były to najbardziej udane Igrzyska w mojej dotychczasowej karierze. Jednak to nie są, mam nadzieję, moje ostatnie Igrzyska. Jeśli tylko pozwoli zdrowie, mam zamiar pojechać do Tokio w 2020 roku. Igrzyska Olimpijskie są ogromnym przeżyciem dla sportowca. Stanowią zwieńczenie wieloletniej, ciężkiej i systematycznej pracy. Reprezentowanie Polski z orłem na piersi jest ogromnym zaszczytem. Jednak sport, to nie tylko ciężka praca, to także możliwość poznania całego świata: zobaczyłem przecież m.in. Meksyk, Republikę Południowej Afryki, Hiszpanię, Portugalię, Turcję, Chiny i wiele innych krajów. Daje on też możliwość poznania wspaniałych ludzi oraz uczestniczenie w międzynarodowych wydarzeniach. Ich uczestnik staje się częścią czegoś wielkiego, czegoś pięknego... Sport, to nie tylko nie tylko wyjazdy, obozy i imprezy sportowe, sport kształtuje charakter, rozwija myślenie strategiczne. Uczy też systematyczności, samodzielności i pokory, pokory wobec przeciwnika oraz wobec własnych możliwości”. Szeniawski, A., I. Wiejak, J. Wierzchowski, Historia lubelskiej lekkoatletyki. Fakty wydarzenia sportowe i kulturalne, Lublin 2003, s. 74; Marzec, H., Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 104; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 100; <https://www.sportsreference.com/olympics/athletes/fe/rafal-fedaczyński-1.html>; <http://www.fedaczyński.pl/>; Fot. <https://www.european-athletics.org/athletes/group=f/athlete=141813-fedaczyński-rafal/index.html>

Fedorowicz, Jerzy ur. 01.01.1938 w Brześciu, zm. 18.06.1985 w Poznaniu. Wykształcenie wyższe, Pedagogiczne Studium - Nauczycielskie. Zawodnik rugby Posnania Poznań (1958-1964, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1962, brązowy 1963), AZS WSWF Poznań (1965), Polonii Poznań (1966-1968). Pierwszy trener Jan Dziedzic. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji łącznika ataku. Odznaczony Honorową Srebrną Odznaką Polskiego Związku Rugby (22.10.1982). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 27.

Fedorowicz, Rafał, ur. 02.03. 1976 w Siedlcach. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby VIS Siedlce (1989-1991, brązowy medal mistrzostw Polski kadetów (1990), MOSiR Siedlce (1991-1992), i Pogoni Siedlce (1993-1995, 2002-2004), AZS AWF Warszawa (1995-2000, brązowe medale mistrzostw Polski seniorów: 1995, 1996, 1997, 1998, złote medale mistrzostw Polski „7”: 1998, 1999, srebrne: 1996, 1997), Arki Gdynia (2000-2001, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 2001), Orkana Sochaczew (2001-2002), Eperney Rugby Champagne (2001-2004). Pierwszy trener Henryk Niedziółka. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 32 oficjalne mecze międzypaństwowe, zdobył 35 punktów, Występował na pozycji skrzydłowego młyna. Uczestnik mistrzostw Świata juniorów (1993, 1994, 1995). Zawodnik Roku Polskiego Związku Rugby (2000). Trener II klasy (2001). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 27. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/5/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Felisiak Robert, szermierz; ur. 11 października 1962 we Wrocławiu. Zawodnik klubów (szpadzista): AZS Wrocław 1970-1977; AZS Politechnika Wrocław 1978-1986; Kolejacz Wrocław 1987; FC Tauberbischofsheim, Niemcy (drużynowe; złoty medal olimpijski 1992; wicemistrz świata 1991) 1988-1993. Między innymi: mistrz Polski 1984 i 1982; mistrz świata juniorów 1981 i 1982. Trener w TSF Ditzingen, Niemcy 2005-. Miejsce zamieszkania: Niemcy. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 64; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 155. Fot. <https://picclick.de/Robert-Felisiak>

Felusiak Katarzyna, ur. 12. 12. 1973 w Gdańsku. Szermierka (fiolet, szpada), w. 166 cm, c.c 50,5 kg. IO 1992 Barcelona; IO 1996, Atlanta, 8m.; medalistka jun. MŚ 1992. Klub AZS AWF Gdańsk. Wykształcenie średnie, studentka AWF. Panna. Mieszka w Sopocie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 67; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 22; <https://www.olimpijski.pl/pl/bio/465,felusiak-katarzyna.html>

Ferens, Adam, (20 XI 1888, Kraków - 9 I 1975, Kraków), narciarz, wioślarz, taternik, działacz turystyczny i społeczny. Studia historyczne i geograficzne odbył na UJ (1908-1912), potem pracował w archiwum w Krakowie. Od 1914 r. był w Legionach, m.in. w Oddziale Narciarskim pod dowództwem Mariusza Zaruskiego w Górach Rodniańskich (przemarsz na nartach z Marmaroszu Sziget do Kołomyi). W 1918-1920 służył w armii polskiej (walczył w obronie Włocławka). W latach 1921-1932 uczył historii w szkołach średnich w Łodzi. W tym czasie był aktywnym taternikiem. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 132.

Fibak Wojciech, (ur. 30 sierpnia 1952 r. w Poznaniu) - polski tenisista, finalista Masters, czterokrotny ćwierćfinalista turniejów wielkoszlemowych w grze pojedynczej, zwycięzca Australian Open w grze podwójnej, biznesmen, filantrop. Urodził się w usportowanej rodzinie, ojciec Jana, chirurg, profesor Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, zachęcił syna do treningów tenisowych. W latach sześćdziesiątych XX w. na kortach AZS pojawiła się grupa utalentowanych juniorów, która już wkrótce zadecydowała o obliczu poznańskiego tenisa. Zawodnikiem pierwszoplanowym został Wojciech Fibak. W sprawozdaniu Zarządu Środowiskowego AZS Poznań za kadencję 1970-1972 czytamy m.in.: „Rok 1970 przyniósł dalsze sukcesy zarówno drużynowe, a mianowicie awans do II ligi, jak też indywidualne, wyrażające się licznymi zwycięstwami wychowanek klubu kolegi Wojciecha Fibaka. Ten utalentowany zawodnik, na którego barkach spoczywał ciężar walk drużynowych, stał się rakieta numer jeden polskich juniorów i wielką nadzieją polskiego tenisa. Można by stwierdzić, że również jego sukcesy przyczyniły się do tego, że w 1971 roku sekcja tenisa naszego klubu przeżywała okres dynamicznego rozwoju”. Wojciech - oczywiście - był zawodnikiem AZS Poznań i jego barw bronił do 1974 (przeszedł do GKS Olimpii Poznań), zdobył mistrzostwo Polski juniorów oraz mistrzostwo Polski seniorów w hali (1970). W 1972 r. zespół AZS Poznań w rozgrywkach drugiej ligi zajął piąte miejsce, a w roku następnym miejsce drugie i grał w barażach o awans do ekstraklasy. Podstawowy trzon zespołu stanowili Wojciech Fibak i Paweł Mielcarek. Ich trenerami byli Ryszard Ogarzyński i Józef Piątek. Błyskotliwe sukcesy, odnoszone z każdym rokiem na coraz większą skalę, zaczynał odnosić Wojciech Fibak. W 1970 r. po zdobyciu mistrzostwa Polski juniorów został halowym mistrzem Polski w kategorii seniorów. W tym też roku na liście klasyfikacyjnej Polskiego Związku Tenisowego zajął wśród seniorów dziewiąte miejsce. Szybko trafił do kadry narodowej i reprezentował Polskę w rozgrywkach o Puchar Davisa. W 1973 r. po zdobyciu wicemistrzostwa Polski w grze pojedynczej wygrał turniej „Trofeo Bonfiglio” w Mediolanie, który traktowany jest jako nieoficjalne mistrzostwo świata w tenisie do lat 21. W tym też roku wraz z Tadeuszem Nowickim z warszawskiej „Legii” zdobył tytuł mistrza Europy amatorów w grze podwójnej. Już po tych sukcesach przed Wojciechem Fibakiem zarysowała się wielka kariera w tenisie zawodowym. Na przeszkodzie stał jednak problem posiadania stałego paszportu, który dawałby możliwość swobodnego poruszania się po świecie. Dlatego też w 1974 r. zdecydował się on na zmianę barw klubowych, przechodząc z AZS do milicyjnego klubu „Olimpia” Poznań. Przechodził z niezbyt zamożnego i wpływowego AZS do Olimpii - klubu z pionu gwardyjskiego, który gwarantował paszport czyli swobodne wyjazdy zagraniczne... Wkrótce Wojciech Fibak wszedł do ścisłej czołówki najlepszych tenisistów zawodowych w świecie. Znawcy sportowej kariery W. Fibaka twierdzą, że Klubem, z którym zawsze identyfikował się ten wielki sportowiec pozostał do dziś AZS Poznań. R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 64-5; W. Fibak, St. Garczarczyk, Grajmy w tenisa, Wydawnictwo „Sport i Turystyka”, Warszawa 1978; Z. Dutkowski, *150 rakiet. Najlepsi tenisiści świata*, Warszawa 1984; D. Passent, *To jest moja gra*, Warszawa 1990; W. Fibak, E. Wąsikowska-Tomczyńska, *Moja prawdziwa historia*, Warszawa 2004 r.). Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K*, Warszawa 1984, s. 156. Fotografia z pocz. lat siedemdziesiątych: dwaj utalentowani juniorzy AZS Poznań Wojciech Fibak i Paweł Mielcarek.

Fiedorowicz Stanisław. Dyrektor Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie. Lekkoatleta AZS Warszawa. Mistrz Polski w biegu sztafetowym 4 x 100 m (1926 r.). Brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. w stopniu porucznika, następnie wzięty do niewoli przebywał w obozie jenieckim na terenie ZSRR. Zginął w Katyniu w 1940 r. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 43

Figwer, Urszula (25 IV 1931, Inwałd k. Andrychowa), siatkarka i lekkoatletka (rzut oszczepem), dwukrotna olimpijka, absolwentka WSWF Kraków (1955). Zawodniczka AZS Kraków (1953-1966). Trzykrotna mistrzyni Polski (1956, 1959, 1960), 17-krotna reprezentantka Polski (1953-1963), 10-krotna rekordzistka Polski (od 51,18 w 1955 do 57,77 w 1960). Na ME w Sztokholmie (1958) - 6 miejsce, na IO w Melbourne (1956) - 6 miejsce, w Rzymie (1960) -5 miejsce, w Uniwersjadzie w Turynie (1959) – srebrny medal. Siatkarka (HKS Wierchy Inwałd i Beskid Andrychów), srebrna medalistka MŚ w Moskwie (1952) i brązowa. ME w Pradze (1949), 23-krotna reprezentantka Polski (1949-1952). Nauczyciel akademicki krakowskiej WSWF i AWF (od 1967), doktor wychowania fizycznego (1976). Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 328. Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Urszula_Figwer; Z. Szafrkowski, Polscy olimpijczycy wywodzący się z kresów wschodnich Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2000, 3, s. 58; R. Nieroda, Być zawsze w ruchu, „Zeszyty Historyczne Akademickiego Związku Sportowego” 108, nr 1, s. 43-47; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 137; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 157; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 22; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 68; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 101; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 339; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. http://historiawisly.pl/wiki/index.php?title=Urszula_Figwer

Fijałkowska, Barbara. Urodzona 3 grudnia 1945 r. w Olsztynie. Uprawiała gimnastykę W wersji sportowej i artystycznej oraz taniec towarzyski. Zakładała sekcję gimnastyki artystycznej W AZS Olsztyn i była tam trenerką. Pracę w Studium WFiS rozpoczęła w 1972 r. Od 2014 r. przeszła na emeryturę. Kluby, z którymi była związana to: MKS „Juwenia” Olsztyn (gimnastyka sportowa), AZS AWF Warszawa (gimnastyka artystyczna i taniec towarzyski). Jako trener gimnastyki sportowej AZS

Olsztyn przyczyniła się do sukcesów Danuty Prusinowskiej, która wystąpiła w igrzyskach olimpijskich w 1972 r. M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 451-2.

Filipiak, Jerzy - wiceprezes ds. sportu masowego KU AZS Politechniki Poznańskiej w latach siedemdziesiątych, członek władz OŚ AZS Poznań, długoletni członek Zarządu KU AZS PP, aktualnie Przewodniczący Środowiskowej Komisji Rewizyjnej OŚ AZS, współorganizator zjazdów Klubu Seniora i turniejów Piłkarskich Dinozaurów, współredaktor strony Klubu Seniora, organizator imprez turystycznych i bali dla osób aktywnych w sporcie i turystyce. APS, 02.2015 (325), s. 8. Fot. <https://sites.google.com/site/wyprawjurka/o-mnie>

prawjurka/o-mnie

Filipiuk, Stefan. Urodzony w 1930 r. w Tomaszowie Lubelskim. Odbił dwustopniowe studia na Politechnice Gdańskiej w latach 1949-1955. Koszykarz AZS Gdańsk od 1950 roku. Mgr inż. budownictwa w zakresie mostów. Praca w gdańskim „Transprojekcie” od 1955 r. Kierownik pracowni mostowej w latach 1982-2003.

Projektant około 200 mostów w tym autor i współautor 4 mostów przez Wisłę i mostu przez Odrę. Projektował mosty w Czechosłowacji (1972-75) i w Libii (1978-1980). J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 100.

Filipowicz, Wilhelm (1911-1982). Urodził się 13 marca 1911 r. w Przemyślu. Tam też ukończył szkołę powszechną, a następnie Gimnazjum i Liceum Handlowe. Już jako chłopiec zetknął się w „Sokole” z ćwiczeniami gimnastycznymi i sportem. Brał udział w różnych zawodach sportowych i pokazach gimnastycznych; ukończył cztery kursy dla instruktorów wychowania fizycznego. W 1934 r. powołany został do czynnej służby wojskowej; służył w Szkole Podchorążych Rezerwy w Zambrowie, którą ukończył w stopniu kaprala podchorążego. W 1939 r. jako dowódca plutonu walczył z najeźdźcą hitlerowskim pod Lwowem, dostał się do niewoli niemieckiej, z której uciekł i wrócił do Przemyśla. Pracował w różnych przedsiębiorstwach, m.in. w niemieckiej firmie budowlanej. W 1944 r. przedostał się przez front i zgłosił się do I Armii Ludowego Wojska Polskiego, gdzie po przeszkoleniu w randze porucznika został dowódcą kompanii w 35 pułku piechoty, którą organizował, a następnie dowodził na całym szlaku bojowym II Armii, m.in. w walkach nad Nysą. W 1946 r. otrzymał awans na stopień kapitana WP. Za zasługi i udział w tych walkach odznaczony został: Krzyżem Walecznych, Medalem za Odrę, Nysę i Bałtyk, Medalem Wolności, Medalem za Zasługi dla Obroności Kraju, Odznaką Grunwaldzką. Od 1946 do 1947 r. pracował w MON. Po demobilizacji od 15 czerwca 1947 r. do 30 września 1975 r. pracował nieprzerwanie w Zakładzie Gimnastyki AWF w Warszawie. Ukończył studia eksternistycznie i w 1955 r. uzyskał tytuł magistra wych. fiz. W czasie pracy w AWF pełnił różne funkcje począwszy od instruktora gimnastyki, asystenta, adiunkta do starszego wykładowcy. Był specjalistą w zakresie gimnastyki sportowej i akrobatyki. Opracował i opublikował kilkanaście artykułów metodycznych z zakresu gimnastyki oraz kilka scenariuszy pokazów estradowych i masowych, które również przygotował i prowadził. Brał także czynny udział w przygotowaniu sportowych kolumn defiladowych z okazji różnych świąt i uroczystości na terenie uczelni i Warszawy. Równoległe z pracą dydaktyczno wychowawczą w uczelni, W. Filipowicz pracował przez wiele lat jako trener gimnastyki sportowej w Klubie AZS-AWF. Za pracę w AZS odznaczony został Złotą Odznaką AZS i Złotą Odznaką 50-lecia AZS. Był również przez kilka lat trenerem Warszawskiego Ośrodka Gimnastyki Sportowej. W. Filipowicz był jednym z założycieli Polskiego Związku Gimnastyki. Od 1947 do 1950 r. pełnił funkcję sekretarza Prezydium PZG, następnie był przewodniczącym Komisji do Spraw Sędziowskich, członkiem Prezydium i Zarządu PZG, gdzie przez szereg następnych lat pełnił funkcję skarbnika. Za działalność w PZG odznaczony został Złotą Odznaką PZG. Był też wykładowcą, na kursach instruktorskich, trenerskich i sędziowskich, sędzią gimnastyki sportowej klasy państwowej i międzynarodowej. Sędziował ponad 400 zawodów, w tym wielokrotnie jako sędzia główny. Za wieloletnią działalność i zasługi dla kultury fizycznej w Polsce W. Filipowicz odznaczony został: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Medalem 10-lecia Polski Ludowej, Medalem 100-lecia Sportu Polskiego, Odznaką im. Janka Krasickiego, Odznaką Państwa Polskiego. Żonaty od 1940 r. z Pauliną Wiąckowską pozostawił dwoje dzieci: córkę Zofię i syna Antoniego. Zmarł w dniu 31.1982 r. i został pochowany na Cmentarzu Komunalnym na Powązkach w Warszawie. K. Barański, Wilhelm Filipowicz (1911-1982), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom II, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. M Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 87-88.

Fiodorow Joanna, lekkoatletka, olimpijka z 2012 i 2016 r. Urodziła się 4 marca 1989 r. w Augustowie. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w 2003 r. w klubie „Technik” Augustów. W latach 2009-2011 reprezentowała klub LKS „Prefbet” Śniadowo Łomża, a od 2012 r. jest zawodniczką AZS Poznań. Specjalizuje się w rzucie młotem. W konkurencji tej jest sześciokrotną wicemistrzynią Polski (2011, 2012, 2013, 2014,

2015, 2018). Jej największym osiągnięciem międzynarodowym jest zdobycie brązowych medali w rzucie młotem na mistrzostwach Europy w 2014 i 2018 r., srebrnego medalu na uniwersjadzie w Gwangju w 2015 r. i brązowego na uniwersjadzie w Tajpej w 2017 r. oraz zajęcie szóstego miejsca na mistrzostwach świata w 2017 r. W 2012 r. startowała na igrzyskach olimpijskich w Londynie, na których w rzucie młotem zajęła 10. miejsce. W swym kolejnym starcie olimpijskim na igrzyskach w 2016 r. w Rio de Janeiro, w rzucie młotem zajęła dziewiąte miejsce. W trakcie wyczynowego uprawiania sportu ukończyła studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 229.

Fiodorow, Maciej. Absolwent AWF Warszawa. Zatrudniony w latach 1982-1992. W okresie studiów i pracy w uczelni zawodnik zespołu piłki ręcznej AZS-AWF Warszawa. Reprezentant Polski. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 138.

Firlej, Konrad (26 VI 1942, Wolanów k. Radomia), strzelec sportowy, szachista, absolwent Wydziału Prawa UJ (1968). Zawodnik AZS UJ (1963-1969), prezes AZS UJ (1965-1969). W czasie jego prezesury powstały nowe sekcje sportowe: żeglarska, narciarska, tenisa ziemnego i strzelecka, a Klub Uczelniany AZS UJ został uznany za najlepszy w Polsce. Po studiach podjął pracę, początkowo w sądzie w Kielcach, a po roku został nauczycielem akademickim AGH na Wydziale Zarządzania (1969-2008), adwokat krakowski. W 1983 wystąpił wraz z mecenasem Andrzejem Rozmarynowiczem z inicjatywą reaktywowania „Sokoła”, którą w pełni zrealizował, pełnił funkcję prezesa Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, również przewodniczy Radzie Odrodzenia Towarzystw Gimnastycznych „Sokół” w Polsce. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 329. Fot. http://www.sokol.pl/?page_id=82

Fischer, Ludwik. „Już jako uczeń zakopiańskiego gimnazjum w 1929 roku startował w zawodach narciarskich. W swoim życiu uprawiał wiele dyscyplin. Od 1933 roku członek sekcji lekkoatletyki AZS Warszawa, w 1935 roku członek sekcji narciarskiej AZS Kraków. Startował w Akademickich Mistrzostwach Polski oraz w Mistrzostwach Polski w Narciarstwie w 1937 i 1939 roku w biegu zjazdowym akademicki mistrz Polski w zjeździe. Członek założyciel oraz pierwszy prezes Klubu AZS Zakopane. Czołowy działacz polskiego narciarstwa, kapitan sportowy PZN, członek Komisji Technicznych FIS oraz FISU. W czasie II wojny światowej brał udział w ruchu oporu jako żołnierz AK. Po wojnie został nauczycielem. Wychowawca wielu kolejnych pokoleń zakopiańskiej młodzieży. Wspólnie z M. Małaszyńskim i W. Walkoszem jesienią 1945 roku reaktywował HKS - HKN Zakopane, stając na jego czele jako pierwszy powojenny prezes. Wkrótce został kapitanem sportowym Podhalańskiego Okręgu PZN. W 1949 roku był założycielem AZS Zakopane, pierwszym prezesem, następnie w latach 1950-1956 wiceprezesem, i ponownie prezesem w latach 1956-1960 oraz 1963-1966. Sędzia narciarski. Równoległe pełnił szereg ważnych funkcji w PZN, w latach 1962-1973 był członkiem prezydium zarządu PZN. Od 1969 do 1973 roku wiceprezes Krakowskiego Okręgowego Związku Narciarskiego. W 1958 roku został członkiem GKKF, wybrany do Komisji Biegowej FIS, którą wielokrotnie reprezentował jako delegat zawodów FIS, a także w zimowych uniwersjadach i międzynarodowych zawodów akademickich, członek komisji technicznych (narciarstwa biegowego oraz alpejskiego) oraz przewodniczący Komisji Sportów Zimowych FISU w latach 1959-1969. Był kierownikiem polskich ekip sportowych na zawody międzynarodowe, m.in. 10, MS. Członek komitetów honorowych i organizacyjnych wielu imprez sportowych. Członek władz Zarządu Głównego AZS w latach 1960-1961, 1964-1968. Wielki pedagog, człowiek sportu, którego dewizą było: *...uczyć młodzież łączyć sport z nauką i studiami. (...) nasz*

kontakt z zawodnikami opierał się zawsze na przyjaźni. Myślę, że nam się to udawało. Doceniając wielkie zasługi Ludwika Fischera, założyciela i pioniera idei sportu akademickiego w Zakopanem, IX Krajowy Zjazd AZS w 1976 roku nadał mu najważniejsze wyróżnienie i uhonorował godnością Członka Honorowego AZS. Ludwik Fischer zmarł 19. VII. 1977 r. Pochowany na Pękowym Brzyzku. W 1982 roku przeprowadzono pierwszy memoriał narciarski jego imienia. Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz red., *Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s. 132; [APS 32, 3/1965, s. 63-66]; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K*, Warszawa 1984, s. 160; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 339; Stefan Dziedzic, *Harcerze azetesiacy*, w: R. Wryk, *Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach*, Poznań 2009, s. 390;

Flakowicz Wanda (9 II 1912 Symbirsk n. Wołgą), lekkoatletka - miotaczka kulą, zaw. Warszawianki, Społem Wrocław, ZS Stal i AZS Gliwice, medalistka ME, 3-krotna MP (1938 r., 1948), RP. ME: 1938 - 3 m. Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K*, Warszawa 1984, s. 162. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-M-1171-2.jpg

Flont Zbigniew (ur. 7 września 1930, zm. 12 listopada 2014) - polski siatkarz, mistrz i reprezentant Polski. W 1948 zdobył mistrzostwo Polski juniorów. Ze Spójnią Gdańsk wywalczył w 1950 wicemistrzostwo Polski seniorów, następnie rozpoczął studia w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. reprezentował barwy AZS-AWF Warszawa. Z warszawskim zespołem zdobył mistrzostwo Polski w 1952, 1953 oraz Puchar Polski w 1953. Po ukończeniu studiów w 1953 powrócił do Gdańska, występował w zespole tamtejszej Gwardii (późniejsze Wybrzeże Gdańsk), w drużynach siatkarskiej i piłki ręcznej. Od 1956 do 1961 trenował GKS Wybrzeże Gdańsk, a jego największym sukcesem było zdobycie brązowego medalu mistrzostw Polski w 1958. W 1957 prowadził II reprezentację Polski seniorów (w praktyce reprezentację młodzieżową). W latach 1951-1954 wystąpił 26 razy w reprezentacji Polski seniorów, m.in. na akademickich mistrzostwach świata w 1951 i 1954 oraz mistrzostwach świata w 1952 (siódme miejsce). W 1958 ożenił się z koszykarką Janiną Krakowską, ich synem jest Jarosław Flont, mistrz Polski i Belgii w piłce ręcznej, prezes Gdańskiej Stoczni „Remontowej”. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Flont; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 339.

Florek Ryszard. Na Politechnice Krakowskiej mówią o nim: nasz wychowanek - darczyńca, sponsor, przyjaciel. On z kolei wspomina tak Politechnikę: dała mi dużo, ukończyłem na niej dwa fakultety. Magister inżynier Ryszard Florek - założyciel i prezes firmy Fakro w Nowym Sączu, światowego giganta w produkcji okien dachowych i innych elementów zabudowy poddasza, wieloletniego sponsora mistrzowskiej drużyny siatkarek Muszynianki - Fakro - tak podsumowuje swe lata w Krakowie: - *Studiowałem budownictwo, a drugim moim kierunkiem był AZS! Tak, bo sport był moją pasją, startowałem w zawodach akademickich, ale też włączyłem się do organizowania sportowych imprez dla studentów. Studia dały mi wiedzę inżynierską, natomiast sport wiele pozytywnych cech i nawyków: umiejętności organizacyjnych, współdziałania w zespole, podejmowania ryzyka, a także, co ważne psychologicznie, niezalamywania się po porażce, tylko wyciągania wniosków z niej i działania nadal. To wszystko potem przydało się w życiu.* Ur. 1953 w Podłopieniu koło Tymbarku -przedsiębiorca, założyciel i prezes firmy Fakro. Studiował na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Krakowskiej. Był wówczas aktywnym działaczem Komisji Uczelnianej AZS PK, a w latach 1976-1977 prezesem Klubu Uczelnianego AZS. Zainicjował i prowadził budowę obiektów sportowych na terenie kampusu PK w Czyżynach. Po ukończeniu studiów wraz z Jackiem Radkowiakiem otworzył

Zakład Stolarki Budowlanej „FLORAD” w Tymbarku. W 1991 w Nowym Sączu założył (wraz z żoną Krystyną i Krzysztofem Kronenbergerem) firmę FAKRO, specjalizującą się w produkcji okien dachowych i innych elementów zabudowy poddasza. Jest także założycielem Fundacji Pomyśl o Przyszłości. W 2013 w rankingu tygodnika „Wprost” Ryszard Florek wraz z rodziną został sklasyfikowany na 25. miejscu wśród najbogatszych Polaków. Ryszard Florek, właściciel i prezes firmy FAKRO – światowego wicelidera w produkcji okien dachowych, został wybrany Polskim Przedsiębiorcą 2015 roku w kategorii Eksporter w I edycji Konkursu zorganizowanego przez Gazetę Polską Codziennie. Animator sportu. *Ryszard Florek wolął zakasać rękawy, niż przemawiać*, w: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 136; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Florkowska Elżbieta, zawodniczka sekcji gimnastyki artystycznej AZS-AWF, dwukrotna mistrzyni Polski w klasie mistrzowskiej (1966 i 1967) oraz trzykrotna wicemistrzyni Polski (1968, 1969, 19); zaczęła trenować pod kierunkiem Czesławy Tukiendorf, a od roku 1968 sama układała swój plan treningów. W II Mistrzostwach Świata w Pradze w 1965 roku barwy zajęła 18 miejsce); w III Mistrzostwach Świata w Kopenhadze w 1967 roku 17 miejsce w układzie bez przyboru. Po zakończeniu kariery sportowej była trenerką w Klubie, uczestniczką i autorką pokazów gimnastycznych, choreografem w gimnastyce akrobatycznej i sportowej, sędzią. Od roku 1998 propagowała nowe kierunki w gimnastyce: aerobik sportowy i fitness. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 113.

Foerster Alfons, członek AZS Poznań. Mistrz Polski w tenisie w 1921 r. Reprezentant Polski w pierwszym meczu w Pucharze Davisa przeciw Anglii. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 339.

Fokt, Zygmunt (1907 - 1994), zawodnik, fechtmistrz, wychowawca, działacz, sędzia i organizator sportowy. Urodził się 3.V.1907 r. w Pabianicach i jako młody chłopak wychowywał się w środowisku robotniczym. Od wczesnej młodości interesował się najpierw piłką nożną, a potem lekkoatletyka, gimnastyką i boksem. Brał udział w różnych zawodach lekkoatletycznych i turniejach bokserskich. W październiku 1928 rozpoczął służbę wojskową zostając zawodowym podoficerem. Z szermierką zetknął się późno, bo w roku 1931. Wkrótce dostaje się na kurs fechtistrzów, który kończy po dwóch latach, pod kierunkiem znakomitego znawcy i miłośnika szermierki Kazimierza Laskowskiego. Otrzymuje stopień dyplomowanego fechtmistrza oraz instruktora wychowania fizycznego. Kursy prowadzone w wojskowej szkole przez K. Laskowskiego były znakomite, a program obejmował dokładne poznanie floretu, szpady i szabli - teorię, praktykę, metodykę nauczania. /.../ Po uzyskaniu dyplomu fechtmistrza Zygmunt Fokt pracuje do 1935 r. w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego (dzisiejsza AWF Warszawa), pod kierunkiem Kazimierza Laskowskiego, prowadząc ćwiczenia szermiercze ze słuchaczami uczelni, uczestnikami dwuletnich kursów dla fechtistrzów oraz uczestnikami rocznych oficerskich kursów szermierczych. /.../ Uczestniczyli w wojskowych mistrzostwach okręgów w kategorii fechtistrzów, startując w szabli i szpadzie odnosi w tych zawodach szereg sukcesów. /.../ W 1938 r. zostaje odkomenderowany do pracy w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. W czasie kampanii Wrześniowej zostaje ranny odłamkami granatu. W okresie okupacji działał w szeregach SZP, ZWZ, Armii Krajowej. /.../ Po wojnie Zygmunt Fokt podejmuje działalność w zakresie wychowania fizycznego i sportu. Od roku 1945 pracuje jako instruktor wychowania fizycznego w Związku Walki Młodych, organizuje zespoły sportowe w wo-

jewództwie łódzkim. Następnie zostaje powołany do wojska i obejmuje stanowisko wykładowcy wychowania fizycznego w Szkole Oficerskiej W Łodzi, gdzie poznaje i nawiązuje współpracę ze znanymi sportowcami oraz wybitnymi działaczami sportowymi, takimi jak: Otto Fiński (późniejszy wspaniały, wieloletni prezes Polskiego Związku Szermierczego i dyrektor Naukowego Instytutu Kultury Fizycznej), Arkady Brzezicki (sekretarz, działacz Polskiego Związku Szermierczego), Antoni Miller (późniejszy dyrektor departamentu GUKF). Przy ich pomocy tworzy sekcję szermierczą w Szkole Oficerskiej, która wkrótce staje się przodującą sekcją wśród szkół oficerskich (prowadzi ponadto sekcję bokserską). Celem zwiększenia zainteresowania szermierką daje ogłoszenie do prasy zachęcające do uprawiania szermierki. Prowadzi to do spotkania dawnych szermierzy i działaczy, w tym tak znanych, jak Bolesław Banaś, Eugeniusz Dajwłowski, Jerzy Rybicki, Bolesław Bachman. Powstają sekcje szermiercze w AZS oraz w Kolejarku Łódź. Przy współudziale Fokta powstaje również Łódzki Okręgowy Związek Szermierczy, a Łódź wkrótce staje się prężnym ośrodkiem szermierczym. Zygmunt Fokt jest również jednym z działaczy, którzy w 1945 r. doprowadzili do reaktywowania Polskiego Związku Szermierczego w Katowicach. Zygmunt Fokt w Łodzi działa z ogromną energią i rozmachem. Organizuje zespoły szermiercze w Młodzieżowym Domu Kultury oraz naucza szermierki w Wyższej Szkole Teatralnej. Ćwiczenia szermiercze dla przyszłych aktorów z dużym zainteresowaniem oglądali profesorowie: Schiller, Zelwerowicz, Korzeniowska, a w zajęciach szermierczych brali udział m.in. Jan Świdorski, Jan Szymański, Henryk Borowski, Józef Nalberczak, Leon Pietraszkiewicz. W tym okresie bierze udział w licznych prelekcjach i pokazach walki wręcz i innych sportów. W 1948 roku zostaje przeniesiony do AWF w Warszawie na stanowisko komendanta Kursów Przodowników Hufców „Służby Polsce” oraz dowódcy kompanii Kursu WF przy AWF. Na ćwiczenia przychodzili też słuchacze AWF, a za namową wojskowych, w AZS tworzą się sekcje szermiercze. /.../ W 1955 zostaje trenerem głównym sekcji szermierczej CWKS ... Rozpoczyna się okres wielkich sukcesów szermierzy Legii. /.../ W roku 1967 r. zostaje pułkownikiem, ale grudniu tego roku przechodzi do rezerwy. Po przejściu do rezerwy nadal aktywnie działał w swojej ukochanej szermierce. Zmarł 28. VIII. 1994 roku w Warszawie. Z. Czajkowski, Zygmunt Fokt (1907 - 1994), w: Ludzie wychowania fizycznego i sportu, red. Tadeusz Ulatowski, Warszawa 2000, s. 29-36. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-W-1115-10.jpg

Folc, Krzysztof, ur. 22.06.1964 r w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1983-1996, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1985, 1986, 1988, srebrny 1978, brązowe: 1994, 1996). Pierwszy trener Andrzej Kopyt. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy występował na pozycji skrzydłowego ataku. Trener II klasy (2001). Założyciel i trener klubu Folc Sport Warszawa. (srebrny medal 1 mistrzostw Polski „7” 2001, srebrne medale mistrzostw Polski juniorów 1999, 2000, złoty medal wspólnie ze Zdzisławem Szczybelskim mistrzostw Polski kadetów 1998). Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby (29.05.1999-30.07.2001).M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 28. Fot. <http://pzrugby.pl/news/aktualnosc/FolcnowymtreneremPogoni,4500#prettyPhoto>

Folta, Wojciech (29 X 1953, Kraków), lekkoatleta i żeglarz, absolwent matematyki UJ. Zawodnik sekcji lekkiej atletyki AZS UJ (1973-1977), sekcji żeglarskiej AZS UJ (1975-1983), skarbnik AZS UJ (1973-1975), sekretarz AZS UJ (1975-1977), członek ZS AZS Kraków (1978-1980), członek SKR AZS (1983 - nadal), zastępca przewodniczącego i przewodniczący komisji. Członek Honorowy AZS Kraków. Pracownik naukowo-dydaktyczny WSP Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 329. Fot. <http://www.folta.up.krakow.pl/glowna.jpg>

Foremski, Jacek. Jachtowy kapitan żeglugi wielkiej. Były kierownik wyszkolenia żeglarskiego Centrum Wychowania Morskiego ZHP, były wicekomandor Bractwa Żelaznej Szekli. Całe życie pracował, nauczał i odpoczywał na morzu. Jacek Foremski urodził się 8 lutego 1935 roku w Nakwasinie, zmarł 1 sierpnia 2016 r. w Gdańsku. Rodzina wpisana w 1939 roku na listę wysiedlonych, wylądowała na Lubelszczyźnie, w rejonie Parczewa, następnie po śmierci ojca, nauczyciela – pod Białą Podlaską. Tam zastało ich wyzwolenie. Później mieszkają kolejno w Lipnie i w Świebodzinie. W tym ostatnim mieście, za sprawą wydawanego przez Państwowe Centrum Wychowania Morskiego czasopisma „Żeglarz”, ukazującego się w latach 1946-1948, zaczęły się żeglarskie fascynacje przyszłego kapitana. Przypieczętowane na obozie harcerskim w Dziwnowie, gdzie Jacek Foremski po raz pierwszy usłyszał szum morza i zobaczył jego bezkres. Gimnazjum i technikum mechaniczne ukończył w Zielonej Górze. W roku 1948 został członkiem Ligi Morskiej. Chcąc studiować blisko morza, wybrał Gdańsk i od razu, w październiku 1953 roku zapisał się do sekcji żeglarskiej AZS przy Politechnice Gdańskiej. W 1954 roku na jachcie „Swarożyc” odbył swój pierwszy rejs, z kpt. Zdzisławem Pieńką. W kolejnych latach osiągnął wszystko, co można zdobyć w żeglarstwie. Patent 207 jachtowego kapitana żeglugi wielkiej otrzymał 3 lipca 1962 roku, patent 718 instruktora żeglarstwa 4 maja 1972 roku, patent 155 kapitana motorowodnego żeglugi wielkiej 18 grudnia 1988 roku, a patent 503 instruktora motorowodnego 28 marca 1994 roku. W październiku 1958 roku został członkiem Jacht Klubu Arka i Yacht Klubu Polski (YKP) Gdynia, gdzie krótko pełnił funkcję komandora technicznego. Od 1973 do 1988 roku wicekomandor Bractwa Żelaznej Szekli. Na przełomie wieków zasiadał w Zarządzie Głównym Ligi Morskiej i Rzecznej, jest także członkiem klubu Elemir przy ZG LMiR. Od 1973 roku zajmował się szkoleniem młodzieży, w ramach „Latającego Holendra” i Bractwa Żelaznej Szekli. Od 1963 do 1981 roku, jako członek Zarządu Gdańskiego Okręgowego Związku Żeglarskiego zasiadał w centralnej kapitańskiej komisji egzaminacyjnej („Akademii Miecicia Przewłockiego”). W latach 1994-1997 był kierownikiem wyszkolenia żeglarskiego CWM ZHP. Z zasady nie przyjmował odznaczeń i wyróżnień. Z dwoma wyjątkami. Honorową odznakę Zasłużony Pracownik Morza otrzymał w latach 90., a 10 lutego 2003 roku wyróżniony został „medalem bez medalu” prezesa Zarządu Głównego Ligi Morskiej i Rzecznej Bronisława Komorowskiego. Na wybicie prawdziwego nie było pieniędzy, otrzymał pamiątkowy kartonik. W 1957 roku uczestniczył, jako pierwszy oficer (z kpt. Wojciechem Samolińskim) na jachcie „Szkwał” w regatach Międzynarodowy Tydzień Zatoki Gdańskiej. Wygrali swoją grupę. Wyprawę na Expo do Londynu i Brukseli na „Zewie Morza” w roku 1958, z państwowymi dostojnikami na pokładzie, wymienia kpt. Foremski, jako jeden z ciekawszych odbytych rejsów. Pływał na jachtach typu J-80, Opal, J-140, także na „Zawiszy Czarnym”, „Zewie Morza” i ukochanej „Zjawie IV”. Ma za sobą około 110 rejsów kapitańskich. Pływał po Pacyfiku, północnym Atlantyku i morzach europejskich. Za jeden z piękniejszych swoich rejsów uważa sprowadzenie jachtu „Polonus” trasą z Chorwacji, wzdłuż hiszpańskiego wybrzeża do Szczecina. W 1956 roku Jacek Foremski ukończył studia na Politechnice Gdańskiej z tytułem inżyniera mechanika. 17 stycznia 1957 roku zaczął pracę w „Arce” – Przedsiębiorstwie Połowów Kutrowych, gdzie zajmował się techniczną eksploatacją jednostek i obsługą w porcie. Od 1965 roku (po połączeniu przedsiębiorstw) do czasu przejścia na emeryturę w 1990 roku pracował w Dalmorze. Jako przedstawiciel tej firmy na przełomie lat 70. i 80. osiem lat spędził w Peru, gdzie spotkał m.in. José Silve, twórcę programu samokontroli umysłu, i uczestniczył w jego kursach. Kpt. Foremski zmarł 1 sierpnia 2016 r. Został pochowany na gdyńskim cmentarzu komunalnym w Pierwoszynie. <https://ze-glarski.info/artykuly/slovník-biograficzny-ze-glarczy-pomorskich-jacek-foremski/>; Fot: tamże.

Frank Michał, ur. ok. 1907 r. w Wilnie. Studiował medycynę. Pracownik Ministerstwa Komunikacji. Sportowy sprawozdawca radiowy. Relacjonował m.in. rozegrany w 1938 r. w Strasburgu mecz piłkarski Polska-Brazylia. Członek AZS Wilno. Sędzia piłkarski. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył jako podporucznik rezerwy służb medycznych. Aresztowany w czasie okupacji przez gestapo, po czym wszelki śluch po nim zaginął. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 43.

Frankiewicz Wioletta (9.06.1977, Piotrków Trybunalski), lekkoatletka (biegi na średnich i długich dystansach), dwukrotna olimpijka. Absolwentka AWF Kraków. Zawodniczka AZS AWF (). W Igrzyskach Olimpijskich w Atenach (2004) odpadła w półfinale w biegu na 1500 m, w Pekinie (2008) zajęła ósme miejsce, brązowa medalistka mistrzostw Europy na 3000 m z przeszkodami (2006), uczestniczka mistrzostw świata (Helsinki 2005, Osaka 2007). Siedmiokrotna mistrzyni Polski: bieg na 1500 m (2005), 3000 m z przeszkodami (2006), 5000 m (2002, 2004, 2007, 2008), 10000 m (2004), wicemistrz Polski na 1500 m (2004) brązowa medalistka MP w sztafecie 4 x 400 m (2005). Rekordzistka świata w biegu na nietypowym dystansie: 2000 m z przeszkodami (czas: 6:03,38) uzyskany 15 lipca 2006. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008), w: Akademska kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabas, Krosno 2009, s. 112-113. Fot. <https://www.magazynbieganie.pl/autor/wfrankiewicz/>

Frankowski, Sławomir, ur. 17.05.1938 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1956-1957, 1962-1963, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1957, 1962, 1963, zdobywca Pucharu Sportowca 1956), Czarnych Bytom (1958-1959, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1959, brązowy 1958), Lotnika Warszawa (1960-1962), Skry Warszawa (1964-1970, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, brązowy 1970). Pierwszy trener Stanisław Gierwatowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 20 oficjalnych meczów między- państwowych, zdobył 3 punkty, występował w II i III linii młyna. Mistrz Sportu (1.966). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 29. Fot. <http://pzrugby.pl/page/5/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Fraś-Czubala, Maria (16 VIII 1950, Kraków), lekkoatletka (sprint), absolwentka geografii WSP Kraków. Karierę sportową rozpoczynała w Klubie Uczelnianym AZS pod kierunkiem Ignacego Tokarza. Niecodzienny talent sprawił, że szybko awansowała do kadry Polski. Występowała w biegach sprinterskich pierwszoligowego AZS Kraków, wielokrotnie. medalistka MP uczelni pedagogicznych. Na bazie swoich osiągnięć sportowych po studiach ukończyła odpowiednią specjalizację i została nauczycielką jogi. Jest autorka ogólnopolskiego programu jogi dla kobiet po mastektomii. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 329. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Frąckiewicz Aleksander. Lekarz. Członek AZS Wilno. Zginął podczas walk o Wilno w 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 43.

Frączek Jan, 21 XII 1953, Nowy Sącz, kajakarz górski – kanoista, zaw. Dunajca Nowy Sącz AZS Wrocław, olimpijczyk (1972), 3-krotny medalista MŚ, 10-krotny MP w C-2 w slalomie, zjeździe oraz w C-2 x 3 w slalomie i zjeździe (1971-79); trener. IO 1972 5 m. (C-2 slalom); MŚ 1971: 5 m. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 167.

Frąszczak Kazimierz: w AZS Wrocław od 1950 r. Wielokrotny reprezentant Polski w piłce ręcznej w latach 1953-57. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 339.

Frischer, Józef, (16 X 1897, Alwernia - 1940?), narciarz i wioślarz, pierwszy prezes sekcji pływackiej. Studiował na Wydziale Lekarskim UJ, doktor medycyny, sprawował opiekę lekarską nad krakowskimi studentami sportowcami. Zginął rozstrzelany przez Niemców w Sosnowcu w 1940 r. Według innej wersji został zamordowany w 1943 roku na Pawiaku w Warszawie, choć brak o tym najmniejszej wzmianki w literaturze. Cz. Michalski, Akademycki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 132.; R. Wryk, Straty osobowe Akademyckiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 43.

Fronczak, Lucyna. Urodzona 4 stycznia 1946 r. Była trenerka lekkiej atletyki w klubie AZS Olsztyn. Nieustannie podróżuje. W Studium podjęła pracę w 1982 r. W 2015 r. przeszła na emeryturę. Studia ukończyła w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Gdańsku-Oliwie oraz podyplomowe na Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. W 1982 r. otrzymała etat w Studium Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie. Prowadziła zajęcia wychowania fizycznego ze studentami oraz zajęcia w sekcji lekkiej atletyki. M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademyckiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 455.

Frontczak Jan: członek AZS Łódź, czołowy siatkarz Polski w latach 1946-51. Wielokrotny reprezentant Polski i kapitan naszego zespołu. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 339.

Froński, Jacek, mgr inż., ur. 1939 w Krakowie; matura 1956 w V LO w Gliwicach. Studia 1956-61, aparatura i urządzenia przemysłu chemicznego. Całe życie zawodowe odbył w Biurze Projektów BIPROK WAS w Gliwicach, rozpoczynając od stanowiska asystenta projektanta do kierownika pracowni projektowej. Projekty dotyczyły głównie fabryk kwasu siarkowego i nawozów sztucznych; w kraju: Luboń, Toruń, Gdańsk, Police, Tarnów; za granicą: Czechosłowacja (dwa lata w Z.Ch. Spolana), Turcja, NRD, Włochy, ZSRR, Francja (nadzory nad budową i uruchamianie). W latach 1976-79 kierownik zespołu projektowego w Paryżu ds. projektowania kompleksu nawozowego w ZCh Police. Współautor 6 patentów i wzorów użytkowych. Odznaczony Brązowym i Złotym Krzyżem Zasługi. Uprawiał zawodniczo pływanie, koszykówkę, tenisa, a przede wszystkim siatkówkę. Grał począwszy od czasów studenckich przez 14 lat w AZS Gliwice, potem w I ligowym Wawelu Kraków. Od roku 2001 na świadczeniu przedemerytalnym, a od 2004 na emeryturze. Mieszka w Gliwicach. Źródło: Biogramy Absolwentów Wydziału Mechanicznego Energetycznego Politechniki Śląskiej II, red. Edward Kostowski, Część B - biogramy absolwentów, Gliwice 2013, s. 23.

Fugiel, Jarosław. Na uczelni pracuje od 1991 r. Urodził się w 1968 r. w Bolesławcu. Ukończył Liceum Ogólnokształcące nr II we Wrocławiu (klasa sportowa), a następnie Akademię Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. W tym czasie był również zawodnikiem MKS Juvenia oraz AZS AWF Wrocław w sekcji lekkoatletyki. W 1991 r. obronił pracę magisterską na kierunku rehabilitacja ruchowa i został zatrudniony w Zakładzie Anatomii AWF Wrocławiu na stanowisku asystenta. W 1999 r. obronił pracę doktorską „Dynamika rozwoju wybranych cech morfofunkcjonalnych tułowia dzieci i młodzieży i otrzymał stanowisko adiunkta w Katedrze Anatomii Człowieka (obecnie Katedra Biostruktury). W 2012 r. został kierownikiem Pracowni Badań Biokinetyki w Katedrze

Biostruktury, a w 2015 na podstawie monografii *Zmienność rozwoju wybranych zdolności koordynacyjnych na tle budowy morfofunkcjonalnej dzieci i młodzieży z terenów przemysłowych* oraz dorobku naukowego uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej. Swoje zainteresowania naukowe koncentruje wokół zagadnień związanych z rozwojem fizycznym dzieci zamieszkujących środowisko zagrożone ekologicznie. Od 1991r. bierze udział w badaniach naukowych mających na celu ocenę budowy somatycznej i poziomu sprawności fizycznej dzieci i młodzieży z Zagłębia Miedziowego. Uczestniczył w kilkudziesięciu konferencjach naukowych w Polsce i za granicą, na których prezentował uzyskane wyniki. Opublikował ponad 50 artykułów i 2 monografie opisujące podejmowane zagadnienia. W swojej pracy naukowej koncentruje się także na ocenie postawy ciała dzieci i młodzieży z różnych środowisk, analizując czynniki związane z kształtowaniem prawidłowej postawy ciała. Kolejnym nurtem naukowym jest problematyka dotycząca ocen), kondycji biologicznej seniorów, w tym oceny zmian inwolucyjnych sprawności fizycznej osób starszych i jej powiązania z trybem i jakością życia. Był członkiem zespołów badawczych w 5 grantach naukowych oraz wykonawcą w granicę Komitetu Badań Naukowych „Ocena dynamiki zmian inwolucyjnych w aspekcie kondycji biologicznej i zróżnicowanego poziomu aktywności ruchowej osób starszych”. Odbił liczne staże naukowo-dydaktyczne w kraju i za granicą, min. staż w Katedrze Anatomii Prawidłowej oraz Katedrze Radiologii Akademii Medycznej we Wrocławiu, a także w Zakładzie Antropologii Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu. Prowadzi zajęcia z anatomii człowieka oraz antropomotoryki. Otrzymał zespołowe nagrody I (2003) III stopnia (2008 i 2009) przyznane przez rektora AWF we Wrocławiu, nagrodę dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego (2011) oraz indywidualną nagrodę naukową Komitetu Rehabilitacji, Kultury Fizycznej i Integracji Społecznej PAN (2015). Jego zainteresowania koncentrują się wokół sportu, głównie lekkoatletyki oraz fizjoterapii w zakresie profilaktyki i zagadnień związanych ze zdrowym stylem życia. Lesław Kolmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 64-65.

Fuk, Jacek (3 IX 1942, Kraków), piłkarz ręczny, absolwent WSWF Kraków (1964). W AZS od 1960 r., zawodnik AZS Kraków w piłce ręcznej (1963-1970), trener piłki ręcznej AZS Kraków. Prezes AZS AGH (1960-1963), prezes ZŚ AZS Kraków (1991-1993), wiceprezes ZŚ AZS (1985-1991, 1993-2001), członek ZG AZS. Członek Honorowy AZS AGH, Członek Honorowy AZS Kraków, Członek Honorowy AZS. Nauczyciel wychowania fizycznego AGH (od 1964), zastępca kierownika Studium WFiS AGH (1981-1991), kierownik (1991-2009). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 330.

Fulara Boguchwał (19.09.1939, Krynica), piłkarz ręczny, trener. Ukończył krakowską Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego (1962), uzyskując tytuł magistra wychowania fizycznego i instruktora piłki ręcznej. W 1965 r. uzyskuje uprawnienia trenera II klasy, w 1969 r. trenera I klasy, a w 1976 r. trenera klasy mistrzowskiej. Karierę zawodniczą rozpoczął w czasie nauki w Liceum Pedagogicznym w Tarnowie, uprawiał narciarstwo i piłkę ręczną. Od 1953 r. był zawodnikiem MKS Tarnów, zaś w latach 1959 – 70 występował w pierwszoligowym zespole AZS Kraków zdobywając z tym zespołem piąte miejsce w rozgrywkach pierwszej ligi w 1962 roku. Będąc jeszcze zawodnikiem rozpoczął pracę szkoleniową, trenując zespół juniorów AZS Kraków zdobył trzecie miejsce w mistrzostwach Polski w 1964 roku. W latach 1964 - 1975 trenując A - klasowy zespół WKS „Wawel” Kraków doprowadził go do awansu do pierwszej ligi i zdobycia w 1973 roku Pucharu Polski. Jednocześnie był trenerem reprezentacji Polski juniorów i kadry młodzieżowej (1969 - 74), współpracownikiem trenera

I reprezentacji Polski (1972 - 78), drugim trenerem reprezentacji Polski, z którą brał udział w igrzyskach olimpijskich w Moskwie w 1980 roku zdobywając siódme miejsce. W latach 1981 - 85 trenował reprezentację Egiptu osiągając wiele sukcesów szkoleniowych. Trenowane przez niego zespoły zdobyły m. in. mistrzostwo Afryki juniorów w 1982, mistrzostwo Afryki młodzieżowe do lat 21. W Krakowie był trenerem „Hutnika” w latach 1975 - 81 i 1986 – 89 zdobywając z nim 3-krotnie tytuł mistrza Polski (1978, 1979, 1980) oraz Puchar Polski (1976). W latach 1989 – 1991 był trenerem I -ligowego austriackiego zespołu UHC Stockerau zdobywając z nim w 1990 roku Puchar Austrii. Po powrocie do kraju szkolił piłkarki ręczne „Cracovii” awansując z nimi do I ligi. Pracę trenerską z tym zespołem zakończył w 1993 roku, ponownie rozpoczął po reaktywowaniu sekcji piłki ręcznej kobiet „Cracovii” 1.08.2001 r. W latach 1994 - 97 ponownie był drugim trenerem reprezentacji Polski seniorów. W 1995 zdobył piąte miejsce na Akademickich Mistrzostwach Świata w Izmirze (Turcja). Wychował wielu znakomitych zawodników m. in. brązowych medalistów olimpijskich z Montrealu (1976): Alfreda Kałuzińskiego i Jana Gmyrka, medalistów mistrzostw świata z 1982 w NRF Jerzego Garpiela, Zbigniewa Gawlika. Był też trenerem sekcji sportowych Klubu Uczelnianego AZS zdobywając z nimi wiele sukcesów sportowych z mistrzostwami Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych włącznie. Pełnił szereg funkcji społecznych w Polskim Związku Piłki Ręcznej m. in. Przewodniczącego Rady Trenerów (1976 - 1980) i wiceprezesa ds. szkoleniowych (1997 -0 2000). Po rocznej pracy nauczyciela wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej nr 2 w Krakowie od 1.10.1963 r. zatrudniony został w Studium Wychowania Fizycznego WSP Kraków i pełniąc w nim szereg odpowiedzialnych funkcji m. in. kierownika Studium WF i S. Za swoją niezwykle aktywną pracę i działalność odznaczony szeregiem medali i odznaczeń m. in. Złotym Krzyżem Zasługi (22.09.1982), Złotą Odznaką „Za pracę społeczną dla miasta Krakowa” (17.10.1980), Złotą Odznaką „Za zasługi dla Ziemi Krakowskiej” (26.08.1978), Złotą Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej (19.10.1987), Złotą Odznaką AZS (1968), Złotą Odznaką ZPRP (17.06.1974), Diamentową Odznaką ZPRP (15.09.1993), Honorowym Medalem ZPRP (27.10.1998). http://czeslaw.michalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 330; Jerzy Filipiuk: Boguchwała Fulary życie z piłką ręczną, <https://dziennikpolski24.pl/boguchwala-fulary-zycie-z-pilka-reczna/ar/9221526> <https://dziennikpolski24.pl/trener-kolekcjoner-medali/ar/3147590> Fot. <http://biografik.up.krakow.pl/?p=550>

Furman, Stanisław, działacz i członek władz Stowarzyszenia Absolwentów AWF, inicjator i organizator licznych przedsięwzięć integracyjnych dla emigrantów – absolwentów AWF oraz akcji pomocowych dla Polaków mieszkających na b. kresach, jeden z pierwszych prezesów KU AWF Zrzeszenia Studentów Polskich (1957-59). <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Furtak, Kazimierz ur. 2.01.1951, Boratyn na Podkarpaciu, lekkoatleta, rektor PK. Karierę sportową rozpoczął w szkole średniej w Jarosławiu grając w piłkę ręczną i siatkówkę, lekkoatletykę uprawiał w KS Czuwaj Przemyśl. Od 1968 r. był zawodnikiem AZS PK i AZS Kraków, został akademickim mistrzem Polski uczelni technicznych w skoku w dal i trójskoku. Jego rekord życiowy w trójskoku (14,70 m), osiągnięty na zawodach w Warszawie (21 V 1973), jest w dalszym ciągu rekordem PK. Swoje życie zawodowe związał z Politechniką Krakowską, przechodząc na tej uczelni wszystkie szczeble kariery akademickiej. W 1973 r. ukończył studia z zakresu inżynierii ruchu na Wydziale Budownictwa Lądowego PK. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał w 1979 r. Doktorem habilitowanym został w 1987 r. Postanowieniem Prezydenta RP z 22 X I 1999 r. otrzymał tytuł profesora nauk technicznych. Był dziekanem Wydziału Inżynierii Lądowej (1996-2002), prorektorem PK (2002-2008), rektorem PK (od 2008). W 2012 r. został ponownie wybrany na czteroletnią ka-

dencję. Jest wybitnym specjalistą z zakresu mechaniki obiektów mostowych. Pełniąc wiele funkcji na uczelni, zawsze był protektorem i mecenasem kultury fizycznej i sportu na PK, za co otrzymał godność Honorowego Członka AZS Kraków. Czesław Michalski, 70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni, W: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 51; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 330; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; APS 05, 336, 2016, s. 22.

Gablankowski, Andrzej (12 V 1936, Kraków), wioślarz, nauczyciel wychowania fizycznego, trener wioślarski I klasy; zawodnik AZS Kraków (1952-1956, 1962-1968) i KKW-29 (1957-1962), mistrz Polski juniorów w jedyńce (1953), wicemistrz Polski juniorów w dwójce podwójnej (1952) z Mirosławem Gałązką, wielokrotny mistrz Polski w dwójce podwójnej z A. Żmudą (1963) i Z. Bromkiem (1966, 1967, 1968), wicemistrz Polski w jedyńce (1963, 1964, 1966), w dwójce podwójnej (1964 z A. Żmudą), brązowy medalista MP (1955, 1965, 1968) w jedyńce, uczestnik MP. (1963) w dwójce podwójnej z A. Żmudą, odpadli w repasażach, oraz w wielu międzynarodowych regatach, trener AZS Kraków, wychowawca wielu utalentowanych zawodników MP. Wyróżniony „Medalem 100-lecia Polskiego Wioślarstwa”, Medalem 75-lecia PZTW, godnością „Zasłużony dla Wioślarstwa” (1983), Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 330; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Andrzej Gablankowski z uczniami SP nr 1 (lata 70.te ubiegłego wieku) <http://gazeta.myslenice.pl/hokej-w-myslenicach>

Gadomski, Jan, (23 VI 1889, Czatkowice k. Krakowa - 2 I 1966, Warszawa), współzałożyciel AZS i jego wybitny działacz, członek sekcji wioślarskiej, narciarskiej i turystyczno-krajoznawczej, naczelnik przystani na Dębnikach, a następnie w latach 1916-1922 przewodniczący sekcji wioślarskiej. W latach 1908-1914 studiował matematykę i fizykę na UJ. Tam też w 1925 r. uzyskał doktorat z zakresu astronomii. W tym czasie czynnie uprawiał narciarstwo, w 1912 r. uczestniczył w zawodach narciarskich w Zakopanem. W 1918 r. był z ramienia AZS jednym z inicjatorów utworzenia Kompanii Wysokogórskiej WP. W 1919 r. brał czynny udział w tworzeniu Polskiego Związku Narciarskiego, został członkiem jego pierwszego zarządu. Od 1927 r. pracował w Uniwersytecie Warszawskim. W 1933 r. został członkiem Międzynarodowej Unii Astronomicznej. W okresie II wojny światowej brał czynny udział w tajnym nauczaniu szczebla akademickiego. Po 1945 r. jako profesor Uniwersytetu Warszawskiego zaliczany był do grona najwybitniejszych polskich astronomów. Członek honorowy AZS. Cz. Michalski, Akademycki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 132; R. Wryk, Straty osobowe Akademyckiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 43; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 339; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Gajewski, Bogusław, ur. 04.12.1955 w Wolbromiu. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1974-1979, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1977, 1979, i srebrne: 1974, 1975, brązowe: 1976, 1978). Pierwszy trener Józef Grochowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji łącznika młyna. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 29.

Gajos, Elżbieta (27 I 1947, Nowy Sącz), siatkarka, absolwentka WSWF Kraków (1969), zawodniczka AZS Kraków (1965-1970). Podczas AMP (1966) zdobyła z drużyną brązowy medal i została uznana za najlepszą siatkarkę w obronie. Nauczycielka wychowania fizycznego AM Kraków (od 1975), kierowniczką Studium WFiS (1992-2012), trenerka uczelnianych sekcji AZS. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 331.n

Galewski, Stanisław (31 VII 1924, Kalisz), wioślarz, trener, absolwent Wydziału Architektury Wnętrz ASP i PK. Zawodnik AZS Kraków (1950-1955). Mistrz Polski w dwójce podwójnej z D. Csaba (1953), wicemistrz Polski w jedyńce (1951), w dwójce podwójnej z D. Csaba (1950, 1951,

1954), brązowy medalista MP w jedyńce (1952, 1955). Jako trener wychował wielu medalistów MP m.in. Z. Adamika, A. Żmudę, A. Trznię. Wyróżniony godnością „Zasłużony dla Wioślarstwa” (1982). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 331.

Galica, Władysław, (20 IX 1900, Chicago - 7 XI 1943, Warszawa), lekkoatleta AZS. W 1904 r. wraz z rodzicami powrócił do kraju. Ukończył szkołę powszechną w Łapanowie, a sześcioklasowe gimnazjum w Krakowie. Tam 15 października 1917 roku zgłosił się do biura werbunkowego Legionów z przydziałem do kadry II Brygady, później Polskiego Korpusu Posiłkowego w Bolechowie. Po jego rozwiązaniu 18 lutego 1918 roku został internowany przez wojska austriackie i przewieziony do obozu na Węgrzech, skąd dwukrotnie uciekał. Po ciężkiej chorobie, we wrześniu 1918 r. wstąpił na II Kurs Wyższej Szkoły Budownictwa, ale już 1 listopada tego roku służył w szeregach kompanii Odsieczy Lwowa. Dwa razy ranny w wojnie z Ukraińcami i bolszewikami, brał udział w walce do końca jej trwania. Pozostał w armii polskiej, był uważany za oficera o wybitnych zdolnościach. Przywiązywał także dużą wagę do predyspozycji fizycznych, własnych i podkomendnych. Z wyczynem sportowym zetknął się w AZS Kraków (1924-1925). Startował z powodzeniem na mistrzostwach Polski (1925), zajmując szóste miejsce w trójskoku. Jego rekord życiowy w tej konkurencji ustanowiony 28 czerwca 1925 r. w Krakowie wynosił 12,03 m. Wstępem do kariery zawodniczej był kurs w CWSGiS w Poznaniu (1922-1923). Brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. jako dowódca III Batalionu 116. Pułku Piechoty 41. DP Rez. Po ucieczce z niewoli niemieckiej, od początku 1940 r. działał w konspiracji, najpierw w Krakowie (szef sztabu komendy okręgu), a potem w Warszawie (od 1942), gdzie był Głównym Inspektorem Wojskowej Służby Ochrony Powstania. Aresztowany 2 czerwca 1943 roku pod nazwiskiem Wiesław Wojtkowski, został osadzony na Pawiaku, gdzie go zamordowano. Odznaczony pośmiertnie Krzyżem Kawalerskim *Virtuti Militari* V klasy. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. I. (1909-1945), Kraków 2007, s. 133.

Galicowa, Maria. Popularna „Isia”, mgr wychowania fizycznego, nauczycielka wf. i biologii w Technikum Handlowym i Liceum Ogólnokształcącym. Z grona jej wychowanek rekrutowane były do HKN, potem do AZS SZS, WKS Legia, uzdolnione dziewczęta do konkurencji narciarskich, łyżwiarskich i biathlonu. Były to duże grupy, bowiem „pani profesor” oficjalnie, „Isia” poza plecami, wylapywała każdy talent, nad którym następnie przez długie lata czuwa ła. Była nieustająco członkinią zarządu AZS Zakopane i Szkolnego Związku Sportowego, ale także — Tatrzańskiego Okręgowego Związku Narciarskiego. Nie ulega więc wątpliwości, że zakopiański sport zawdzięcza Marii Galicowej wiele, i to nie tylko w sportach zimowych, gdyż ze swoimi uczennicami brała czynny udział w każdej dyscyplinie sportowej dostępnej jej podopiecznym. Łatwość realizacji celów wynikała z niezwykle sympatycznego stosunku do uczennic, ale też z konsekwentnego z nimi postępowania. Należy podkreślić, że wszystko było przemyślane, celowe i jasno przedstawiane przed młodzieżą i rodzicami. W tych warunkach przyjemnie było współpracować, a wylamywanie się w ogóle nie wchodziło w rachubę. Maria Galicowa wraz z mężem utworzyli rodzinę sportową. Mieczysław Galica, mgr wf. pracował w Liceum Ogólnokształcącym i w Technikum Handlowym, a przez kilka lat szkolił skoczków AZS w zakresie ogólnorozwojowym i akrobatycznym. W młodości był bardzo dobrym lekkoatletą, alpejczykiem i hokeistą, a w następnych latach nauczycielem gry na skrzypcach w Zakopiańskiej Szkole Muzycznej. Córka Barbara, po mężu Pejko, zawodniczka w konkurencjach alpejskich, reprezentantka Polski, ukończyła studia na AWF Kraków, a po zakończeniu kariery została trenerką w Zespole Szkół Mistrzostwa Sportowego w Zakopanem. Syn „Isi” i Mieczysława, Krzysztof, został bojerowcem z wynikami pozytywnymi na poziomie powoła-

nia do kadry bojerowców Polski. Jak widać, duch sportowy, pracowitość i przykładowe postępowanie przynosiły wielkie korzyści dla samego sportu. Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz red., *Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s. 134.

Galinowski, Jan, urodził się dnia 6 czerwca 1992 roku. Jest uczniem Gimnazjum Zespołu Szkół Sportowych w Warszawie. Zawodnik Akademickiego Związku Sportowego (AZS) Warszawa. Sięgnął po tytuł wicemistrza Europy juniorów młodszych (w skoku w 2006 roku); mistrz i rekordzista Polski w skokach, wicemistrz Polski w jeździe figurowej i trójkombinacji. Otrzymał nagrodę Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego (PZMWiNW). Eligiusz Małolepszy, Wybitni zawodnicy sportu motorowodnego i narciarstwa wodnego w Polsce, *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie Kultura Fizyczna* 2009, z. VIII, s. 91.

Gałazewski, Andrzej, mgr inż., ur. 1944 Kraków; matura 1962 - V LO w Gliwicach. Studia 1962-68, maszyny i urządzenia energetyczne; podczas studiów przewodniczący RW ZSP, członek zarządu Jacht Klubu AZS. Po studiach praca w ZKMPW Gliwice (do 1974), następnie Biuro Projektów Biprokwas (do 1986) i Energochem Gliwice (do 1990). Studia podyplomowe na Wydz. Architektury PŚ (koordynowanie projektowania inwestycji przemysłowych). W latach 1990-91 prezydent Gliwic; 1992-97 wiceprezes Górnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, koordynował programy Unii Europejskiej; od 1998 do 2000 wicewojewoda katowicki i I. wicewojewoda śląski; od 2001 poseł na Sejm RP (z listy Platformy Obywatelskiej), od 2003 obserwator przy Parlamencie Europejskim w Strassbourgu, żeglarz - jachtowy kapitan żeglugi wielkiej. Odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi oraz Złotą Odznaką: Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji „Zasłużony dla Ochrony Przeciwpożarowej”, Polskiego Związku żeglarskiego i Złotą Odznaką AZS, laureat Medalu im. Ochęduszki. Mieszka w Gliwicach. Źródło: Biogramy Absolwentów Wydziału Mechanicznego Energetycznego Politechniki Śląskiej II, red. Edward Kostowski, Część B – biogramy absolwentów, Gliwice 2013, s. 23-24. Fot. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Andrzej_Gałazewski](https://pl.wikipedia.org/wiki/Andrzej_Ga%C5%82azewski)

Galkiewicz, Marek, ur. 20.04.1947, pseudonim „Gała”. Urodził się w Bydgoszczy. Maturę. zdawał w LO w Zielonej Górze i tam zetknął się z siatkówką w klubie Zryw. Pierwszy trener Michał Połczyński. Jego siatkarska droga wiedzie przez Pogoń Szczecin, AZS Gdańsk do AZS Olsztyn (1967-1975). Absolwent Wydziału Rolnego ART w Olsztynie. Trzykrotny zdobywca Pucharu Polski (1970. 71. 72). Uczestnik Uniwersjady w Turynie (1970) i Moskwie (1973). Mistrz. Polski (1973). Zdziwił zawsze niekonwencjonalnymi pomysłami. Prawa ręka trenera Leszka Dorosza ds. organizacyjnych. Od 1976-1982 r. zawodnik i trener Asnieres we Francji, z którym zdobywa dwukrotnie mistrzostwo Francji (1979. 1980). 1982 - 1989 trener Messine Paryż. 1991 - powrót do kraju. 1992-94 - menedżer sekcji pseudonim „Gała” siatkówki AZS Olsztyn. Obecnie prowadzi prywatną szkołę językowa dla młodzieży we Francji. Mąż Mirosławy, dwie córki: Magda i Monika. dziadek Heleny. A. Grygołowicz, Spotkanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn- Resovia 1973, Olsztyn 1998, s. 34.

Gamski Zbigniew, ur. 4 IX 1915 r. w miejscowości Fridek Mistek na terenie Czechosłowacji. Prawnik. Siatkarz i piłkarz ręczny AZS Lwów. Poległ 9 IX 1939 r. obsługując stanowisko ciężkich karabinów maszynowych podczas bitwy w lesie koło wsi Rybiczyna, pow. Iłża. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 44.

Garliński Józef (1913-2005), historyk, autor licznych publikacji na temat drugiej wojny światowej. W 1934 r. uzyskał świadectwo dojrzałości w Liceum im. Adama Asnyka

w Kaliszu i rozpoczął studia prawnicze na Uniwersytecie Warszawskim. W wojnie 1939 r. walczył w stopniu podporucznika rezerwy I Pułku Szwoleżerów, następnie włączył się w działalność konspiracyjną w strukturach Armii Krajowej. Więzień obozów koncentracyjnych w Oświęcimiu i Neuengamme koło Hamburga. Po 1945 r. zamieszkał w Londynie, aktywnie uczestnicząc w życiu polskiej emigracji. Współtwórca Związku Polskich Klubów Sportowych w Wielkiej Brytanii oraz Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego w Londynie. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 624. Fot. http://www.bu.kul.pl/jozef-garlinski-1913-2005-sylwetka,art_11162.html

Garnarczyk, Zbigniew (ur. 31 stycznia 1931) – polski lekkoatleta specjalizujący się w rzucie oszczepem. Mistrz Polski z 1950 roku. Reprezentant kraju podczas meczu międzypaństwowego przeciwko Rumunii i ZSRR oraz przeciwko NRD w 1951 roku. Bronił barw HKS-u Łódź (1946–49), Unii Łódź (1950), AZS-u Warszawa (1951–52) i LZS-u Komorów (od 1954). Rekord życiowy: 67,80 (31 lipca 1955, Gąbin). https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Garnarczyk

Garncarz, Czesław, ur. w 1937 r. w Limanowej. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Gdańsku. Na Śląsk przyjechał w 1995 r. Komandos jednostki powietrzno-desantowej, pracownikiem Instytutu Metalurgii Żelaza w Gliwicach. Nauczyciel Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, kierownik Ośrodka Sportu Politechniki Śląskiej (1993-1997), członek Zarządu Organizacji Środowiskowej AZS Katowice (2003-2005), a od 2003 r. wiceprezes zarządzający Klubu Środowiskowego AZS Politechniki Śląskiej. Aktywny działacz AZS. Pełniąc społecznie funkcję wiceprezesa KŚ AZS Politechniki Śląskiej nadzoruje pracę biura klubu, opiekun sekcji judo, organizator szkoleń, obozów i zawodów, w tym jedyne w Polsce, prestiżowego turnieju „O Złoto Shoguna”. Członek Honorowy AZS od 2018 r. APS 5, 2018 (351), s. 4-5; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 339.

Garnkowski, Teofil. Urodzony 26 września 1927 roku w Przeradzu Małym koło Mławy. Akademicki Mistrz Polski 10.000 m (1954-1956). Członek kadry narodowej w maratonie. Wielokrotny Akademicki Mistrz Wybrzeża. Kluby: SKS „Drwęca” Ostróda (1948 - 1950), AZS Gdańsk (1950 - 1959), „Spójnia” Gdańsk (1959 - 1963). Trzykrotnie podczas Mistrzostw Polski zajmował czołowe miejsca: w 1954 roku był ósmy, w 1955 roku szósty, a w biegu godzinnym zajął szóste miejsce. Rekordy życiowe: 10.000 m 32:44.4 (1955 Gdańsk), maraton 2:45.02 (1955 Łódź). <https://zjazd70-lecia.ug.edu.pl/files/UserFiles/Zjazd70-Lecia%20Sportowcy.pdf>

Gawda - Abramek Ewa (ur. 18.10.1962). Wielokrotna medalistka Akademickich Mistrzostw Polski i finalistka Mistrzostw Polski Seniorów. Startowała w latach 1979-1988. Była zawodniczką AZS Lublin i Startu Lublin. Rekordy życiowe: 200 m 24.78; 400 m 54.60; 400 ppł. 58.69. https://bieganie.pl/statystyka/index.php?p=showrunner&runner_id=4869

Gawenda Adam: członek AZS Lwów w latach trzydziestych. Znakomity płotkarz i średniodystansowiec. Najlepsza forma w latach 1932-35. Najlepszy wynik: 55,2 na 400 m ppł. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 339.

Gawęda, Zygmunt, ur. 15.01.1948 w Daltrozowie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1969-

1974, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1972, 1973, srebrny 1974, 1971), Budowlanych Lublin (1978). Pierwszy trener Józef Grochowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 2 oficjalne mecze międzypaństwowe, występował na pozycji młynarza. Trener II klasy (1971). Kierownik Wyszkożenia Sportowego Polskiego Związku Rugby (01.02.1974 - 09.1978). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 29-30. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/6/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Gawkowski Marek, wioślarz AZS Szczecin, pięciokrotny mistrz Polski w dwójce podwójnej (w 1988 r. z Mirosławem Szymanowskim) oraz czwórce podwójnej (w latach 1989-1992), czterokrotny wicemistrz (1986, 2 x 1987, 1988) oraz dwukrotny brązowy medalista w tych osadach. Czterokrotnie reprezentował Polskę na mistrzostwach świata (Kopenhaga 1987 r., Bled 1989 r. - V m, Barrington 1990 r. - XI m, Wiedeń 1991 r. - VII m.). Był także czterokrotnym medalista Akademickich Mistrzostw Świata - trzy razy zdobył złoty medal i jeden raz srebrny. Ukoronowaniem jego kariery sportowej, zakończonej w 1993 r., był udział w igrzyskach olimpijskich w Barcelonie, gdzie w składzie reprezentacyjnej czwórki podwójnej (Piotr Bujnarowski, Marek Gawkowski, Jarosław Janowski, Cezary Jędrzycki) zajął XI m. Trenerem kadry olimpijskiej był wówczas Krzysztof Krupiecki. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 62-3. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 76.

Gawlikowski Wiesław, ur. 2.07.1951 w Krakowie. Strzelec (do rzutków, skeet), w. 172 cm, c.c. 65 kg. IO 1968 Meksyk, 24 m.; IO 1972 Monachium, 39 m.; IO 1976 Montreal, brązowy medalista IO; IO 1980 Moskwa, 19-22 m.; mistrz świata 1974; czterokrotny srebrny medalista MŚ, dziesięciokrotny medalista ME srebrny 1968, 1971, 1973-76, brązowy 1969, 1972, 1975, 1977; pięciokrotny mistrz Polski 1971-75. Kluby: „Wawel” Kraków, AZS Warszawa, „Śląsk” Wrocław. Wykształcenie wyższe wf., AWF Wrocław, przedsiębiorca, trener. Żonaty, ma dziecko. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 76. Fot. <https://archiwum.pzss.org.pl/>

Gawłowski Wiesław Ur. 19.05.1950 r., Tomaszów Mazowiecki. Zm. 14.11.2000 r., na trasie z Budzanowa do Białołąki. Kluby: 1966-1968 Lechia Tomaszów Mazowiecki, 1969-1973 AZS AWF Warszawa, 1973-1980 Płomień Milowice. Trenerzy: Edmund Wojewódzki, Zygmunt Kraus, Andrzej Hawranek, Andrzej Warych, Aleksander Skiba, Tadeusz Szlagor, Hubert Wagner, Jerzy Welcz. Pozycja: rozgrywający. IO Monachium 1972. Msc. 9. Wyniki i skład: zob. Bosek Ryszard. IO Montreal 1976. Złoty medal. Wyniki i skład: zob. Bosek Ryszard. IO Moskwa 1980. Msc. 4. Wyniki i skład: zob. Bosek Ryszard. MŚ. Sofia 1970: msc. 5. Meksyk 1974: Złoty medal, Rzym 1978: msc. 8. ME. Belgrad 1975: srebrny medal, najlepszy siatkarz w klasyfikacji „Przeglądu Sportowego” w 1979 r. Helsinki 1977: srebrny medal. Paryż 1979: srebrny medal. PŚ. Lipsk 1969: msc. 8. Praga 1973: msc. 2. Tokio 1977: msc. 4. W reprezentacji rozegrał 366 meczów. Puchar Europy Mistrzów Krajowych: 1977/78 (z Płomieniem Milowice). Msc. 3: 1978/79 (z Płomieniem Milowice). MP. Mistrzostwo: 1977, 1979 (z Płomieniem Milowice). Wicemistrzostwo: 1970 (z AZS AWF Warszawa), 1976 (z Płomieniem Milowice). Najlepszy siatkarz w klasyfikacji „Przeglądu Sportowego” w 1979 r. Przez jakiś czas grał w zespole Vianello Pescara (Włochy). Ukończył AWF w Warszawie. Zginął w wypadku samochodowym. H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 180-1; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 76; J. Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 113; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Biały-stok 1985, s. 92; <http://absolwne.nci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who>

Gawroński Wojciech (1953-) Lekarz, specjalista medycyny sportowej, ortopeda i traumatolog, specjalista rehabilitacji medycznej, dr n. kf., wybitny sportowiec, Zasłużony Mistrz Sportu, dyplomowany trener kajakarstwa, nauczyciel akademicki, współzałożyciel i zastępca redaktora naczelnego kwartalnika „Medicina Sportiva”, redaktor naczelny kwartalnika „Medicina Sportiva Practica”, niestrudzony organizator konferencji, sympozjów, zjazdów i kongresów naukowych, członek wielu kadencji Zarządu Głównego i jego wiceprezes ds. organizacyjnych PTMS. Urodził się 25 III 1953 r. w Nowym Sączu. W latach 1969–1979 był wielokrotnym Mistrzem Polski i pięciokrotnym reprezentantem Polski na Mistrzostwach Świata w slalomie kajakowym, zdobywając 4 medale; olimpijczyk z Monachium (1972). Jednocześnie w okresie uprawiania sportu wyczynowego studiował i ukończył w 1976 r. Akademię Wychowania Fizycznego w Warszawie, a następnie w 1984 r. Wydział Lekarski Akademii Medycznej w Krakowie. Od 1983 roku nieprzerwanie pracuje w Zakładzie Medycyny Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie, asystent, st. asystent i od 1994 r. adiunkt. Tamże uzyskał stopień doktora nauk o kulturze fizycznej (1994). Równolegle rozwijał działalność lekarską w dziedzinie chirurgii urazowej, rehabilitacji i medycynie sportowej. Uzyskał specjalizację I st. z ortopedii i traumatologii ((1987), II st. z medycyny sportowej (1989), II st. z rehabilitacji medycznej (1997). Lekarz w Polskim Związku Kajakowym i członek Komisji Medycznej ICF (1990–1992). Prowadził jako trener kadrę olimpijską w slalomie kajakowym (1989–1992). W latach 1992–1999 nabywał praktyki menedżerskiej w słoweńskiej firmie farmaceutycznej. Od 1994 r. prowadzi własny specjalistyczny gabinet lekarski (medycyna sportowa i rehabilitacja medyczna). W 1996 r. z dr Zbigniewem Szygułą podjął się organizacji Zjazdu Naukowego PTMS w Krakowie. Stało się to załączkiem tradycyjnych Międzynarodowych Sympozjów „Medicina Sportiva” i Krajowych Konferencji „Medicina Sportiva Practica”. Współzałożyciel i zastępca redaktora naczelnego kwartalnika „Medicina Sportiva” (od 1997 r.) i redaktor naczelny periodyku sportowo-lekarskiego „Medicina Sportiva Practica” (1999–2007). Autor publikacji naukowych m.in. unikalnych opracowań nt. problemów medycznych kajakarstwa slalomowego. Czynny uczestnik Zjazdów Naukowych PTMS, wielokrotnie wybierany do władz Towarzystwa, jako członek Zarządu Głównego i jego wiceprzewodniczący ds. organizacyjnych. Łącząc działalność organizacyjną i popularyzatorską miał znaczący wpływ na stan formalny i fachowy poradnictwa sportowo-lekarskiego w kraju, trudnym jego okresie na przełomie wieków. W latach 2003–2007 pełnił funkcję Konsultanta Wojewódzkiego ds. Medycyny Sportowej na terenie województwa świętokrzyskiego. Od 2001 roku współpracuje z kadrą paraolimpijską narciarzy biegowych. Lekarz na Zimowych Igrzyskach Paraolimpijskich w Turynie (2006) oraz szef misji medycznej na letnich IP w Pekinie (2008). Henryk Kuński Dzieje Medycyny Sportowej w Polsce Tom II (1951–2000) Polskie Towarzystwo Medycyny Sportowej Łódź 2009 s. 171, 172. Fot. <https://podyplomie.pl/pediatrica/28407,zasady-kwalifikacji-i-zwalniania-dzieci-i-mlodziezy-z-zajec-wychowania-fizycznego>

Gąsienica Bryjak, Józef. Pochodził z zakopiańskiej Harendy, znalazł się w AZS Zakopane w 1951 r. jako 13-latek za sprawą pierwszego wychowawcy druha Franciszka Marduły. Wykazywał wielkie zaangażowanie w pracy treningowej pomnażanej przez taniec zbójnicki w regionalnym zespole im. Klimka Bachledy. Był bardzo dobrym skoczkiem i kombinatorem norweskim w kategorii juniorów, Jesienią 1962 roku podjął pracę trenerską w klubie AZS Zakopane. Najlepszym jego zawodnikiem był Andrzej Sztolf, trzykrotny mistrz Polski, zdobywca brązowego medalu na Uniwersjadzie w 1964 r. w Spindlerovym Młynie i srebrnego na Uniwersjadzie 1966 r. w Sestriere. A. Sztolf był też olimpijczykiem w roku 1964 r. W reprezentacji Polski utrzymywali się również inni podopieczni Józefa: Marian Gayczak, Franciszek Kłaput, Janusz Zalotyński. W klubie nosił pseudonim

„Biedniutki”, nabył go w pierwszych latach treningów, na których spędzać potrafił całe dnie. W południe udawał się do sklepu przy Rondzie, gdzie kupował bułkę wodną „biedniucką” i po takim dożywianiu podejmował popołudniowy trening. Zmarł w 2002 r., pozostały po nim sportowe trofea i rzeźby, które za pośrednictwem „Cepelii” trafiły do wielu zakątków świata. Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz red., *Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s. 138.

Gąsienica Ciaptak Maciej (8 X 1954 Zakopane), narciarz, zaw. AZS Zakopane, 17-krotny MP w slalomie, slalomie gig., dwuboju slalomowym, dwuboju zjazd., biegu zjazd. (1972-83). Syn Jana. MŚ FIS 1974: 6 m. Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K*, Warszawa 1984, s. 172.

Gąsienica Roj, Andrzej, był zakopiańczykiem i świetnym narciarzem. Urodził się 30 listopada 1930 roku w Zakopanem. Jego ojciec Stanisław Gąsienica Roj był przewodnikiem tatrzańskim, a matka wywodziła się z rodziny Krzeptowskich. Po zakończeniu II wojny światowej uczęszczał do Szkoły Handlowej w Zakopanem i tam jego nauczyciel, Ludwik Fischer, zachęcił go do uprawiania narciarstwa. Andrzej Gąsienica Roj zapisał się do Harcerskiego Klubu Narciarskiego (HKN). Jednocześnie startował i uczył się w Technikum Mechanicznym w Krakowie i tam w 1951 r. zdał maturę z wyróżnieniem. Rozpoczął potem studia na Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie i tam rozwijał swoje sportowe zainteresowania: uprawiał narciarstwo, z powodzeniem grał w koszykówkę, piłkę nożną, siatkówkę (był nawet kierownikiem I-ligowego zespołu siatkarek AZS Warszawa). Grał także w piłkę ręczną w AZS Warszawa. Ukończył warszawską Akademię Wychowania Fizycznego, a jego praca magisterska dotyczyła urazowości w sporcie. Jeśli chodzi o narty, to z początku uprawiał konkurencje biegowe i skoki, ale za namową trenera kadry narodowej na Zimowe Igrzyska 1948 i 1952, Jana Lipowskiego, rozpoczął uprawianie dyscyplin alpejskich i w nich osiągnął największe sukcesy sportowe. Reprezentował barwy klubów: HKN (Harcerski Klub Narciarski) i AZS Zakopane. Miał 16 lat, gdy zaczął zawodniczo stwierdził: „Moim prawdziwym żywiołem był zjazd i pozostał do dnia dzisiejszego. Nie bałem się nigdy szybkości, nie obliczałem swoich szans”. W 1951 r. wziął udział w akademickich mistrzostwach świata w Polanie w Rumunii i przywiózł stamtąd dwa medale, a w 1952 r. zakwalifikował się na Zimowe Igrzyska do Oslo. Obok nart jego pasją był motocross. Jeździł na motorze tak jak na nartach, z werwą, pasją i fantazją. Był mistrzem Polski w motocrossie w klasie 500 cm\ dwa razy zwyciężał w Rajdzie Tatrzańskim, a wielokrotnie był w czołówce tej imprezy. Niestety w 1956 r. doznał ciężkiej kontuzji nogi, ponieważ przy omijaniu nieoświetlonej furmanki uderzył nogą w jej oś, doznając ciężkiego złamania. Zanosiło się nawet na amputację, ale szczęśliwie dla Andrzeja zakończyło się na 6 miesiącach gipsu. Swą karierę zawodnika narciarskiego zakończył w 1961 roku i zdobył wtedy dwa tytuły mistrza Polski. Ale nie zerwał z nartami, bowiem już od 1959 r. „Wąs” został trenerem kadry polskich zjazdowców. Pracował z wielkim zaangażowaniem, smarował zawodnikom narty, sam nieraz nosił po kilka ich par na start i doglądał treningów. Był bardzo wymagający wobec innych, ale i wobec siebie. Trenował Andrzeja Bachledę „Ałusia”, jego brata Jana, Jerzego Woynę Orlewicza „Pirata”, Bronisława Trzebunię i innych polskich zjazdowców. Był współtwórcą ich sukcesów w narciarstwie alpejskim (w tym medali Mistrzostw Świata FIS 1970 i 1974 Andrzeja Bachledy Curusia). Był trenerem kadry na Zimowe Igrzyska Olimpijskie w Innsbrucku (1964), Grenoble (1968) i Sapporo w 1972 r. Pod skocznią Okurayama osobiście wysmarował skokówki Wojciecha Fortuny przed jego skokiem, który dał Polsce jedyny dotąd złoty medal na Zimowych Igrzyskach Olimpijskich. Dlatego Fortuna bardzo go lubił i gdy Andrzej zachorował na serce, to mistrz z Sapporo często odwiedzał go w szpitalu na kardiologii. W kraju Roj był kierownikiem wyszkolenia PZN. Ponadto utrzymywał szerokie

kontakty z AWF w Krakowie i Warszawie, gdzie prowadził wykłady i kursy sędziowskie. Był bardzo ceniony za granicami Polski i od 1970 r. pełnił funkcję członka Komisji Zjazdów FIS i delegata technicznego FIS do spraw konkurencji zjazdowych. Był ekspertem wielu znanych firm produkujących narty, np. Rossignol i Kastle. Posiadał ogromną wiedzę dotyczącą narciarstwa, w czym pomagało mu to, że biegle znał trzy języki: angielski, francuski i niemiecki. Podczas zimowych Igrzysk Olimpijskich w Innsbrucku (1976) i Sarajewie (1984) pełnił funkcję eksperta FIS do spraw narciarstwa zjazdowego. Miał pojechać także na Zimowe Igrzyska do Calgary w Kanadzie (1988), przygotowano mu już strój olimpijski, ale zdrowie coraz częściej odmawiało posłuszeństwa (pierwszy zawał serca) i został w kraju. Jego trud i praca zostały uznane poprzez wybór do Komisji Zjazdowej Międzynarodowej Federacji Narciarskiej FIS. Od 1986 r. pracował w zakopiańskim klubie Wisła jako koordynator i trener. Mimo niewątpliwych osiągnięć w sporcie i pracy trenerskiej nie garnał się do dziennikarstwa, to raczej oni musieli szukać Andrzeja, był bardzo skromnym człowiekiem. W 1955 r. Andrzej Roj ożenił się z Krystyną Kwiatkowską, którą poznał wcześniej w Krakowie. Mają syna Andrzeja, który także uprawia sport, ale nie narciarski, lecz grę w tenisa i odniósł w nim sukcesy: z mistrzostwami Krakowa i Zakopanego na czele. Na 25-lecie zakopiańskiego AZS - u Andrzej Gąsienica Roj otrzymał dyplom, na którym ówczesny prezes PZN Ludwik Fischer napisał: „Andrzej, bądź całe życie tak prawy jak dotąd”. Te słowa nie wymagają komentarza. Andrzej Gąsienica Roj zmarł nagle na zawał serca 15 lipca 1989 roku w Zakopanem. Andrzej Gąsienica-Roj „Wąs” pozostanie w naszej pamięci jako jedna z najpiękniejszych postaci w historii polskiego narciarstwa. Sukcesy sportowe. Narciarz alpejszyk, olimpijczyk 1952, 1956, uczestnik mistrzostw świata, 7 - krotny mistrz Polski w zjeździe (1951, 1953, 1956, 1959, 1961), slalomie (1953) i kombinacji (1961), 8-krotny wicemistrz Polski w wyżej wymienionych konkurencjach. Motocyklista i mistrz Polski w motocrossie (1958), zwycięzca Rajdu Tatrzańskiego. Igrzyska Olimpijskie: 1952 - Oslo: 22 w zjeździe, 28 w slalomie, 41 w slalomie gigancie, 1956 - Cortina d'Ampezzo: 15 w zjeździe, 23 w slalomie, 54 w slalomie gigancie. W. Szatkowski, Andrzej Gąsienica Roj. Zimowe olimpiady, w: Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz red., Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009, Zakopane 2010, s. 164-170; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 78; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 172; W. Szatkowski, Władysław Gąsienica Roj. Całe życie dla polskiego narciarstwa..., w: Władysław Gąsienicy Roj, Halina Hanusz, red., Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009, Zakopane 2010, s. 171-4.

Gąsienica Samek Mieczysław, ur. 26 X 1922, Zakopane - biegacz i skoczek narciarski.

Kariere sportową rozpoczął jako 12-letni chłopiec. Startował od 1934 r. W czasie II wojny światowej żołnierz AK. Po wojnie zawodnik Wisły Zakopane, Wisły-Gwardia Zakopane. Członek kadry olimpijskiej w 1948 r. Jednak w St. Moritz nie wystartował - sprawdzono, że był w AK i nie pojechał na olimpiadę. Czesław Michalski, 70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni, W: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 53.

Gąsienica Sieczka Roman, ur. 30. 04. 1934 w Zakopanem. Narciarz (skoki), w. 170 cm, c.c. 65kg. ZIO 1956 Cortina D'Ampezzo, 29 m.; odzn. złota, odznaka AZS. Klub AZS Zakopane. Wykształcenie średnie, technik konserwator maszyn. Jest synem olimpijczyka Stanisława Gąsienicy Sieczka. Żonaty, ma dwoje dzieci, syna i córkę. Mieszka w Zakopanem. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 78.

Gąsienica-Daniel, Agnieszka, ur. 22.12.1987, Zakopane. Narciarstwo alpejskie. Córka Grzegorza Franciszka i Anny Krzeptowskiej. Zawodniczka (160 cm, 58 kg) SNPTT 1907 Zakopane (do 2008), AZS-AWF Katowice (od 2009). Trenerzy: Iwona i Maciej Jankowscy (wychowawcy), Jerzy Witowski, Janusz Starzyk, Livio Magoni (kadra). Uczestniczka, medalistka MP: 2004 - 3 m. (sl. gigant), 2 m. (slalom), 2006 Szczyrk - 1 m. (sl. gigant), 2 m. (slalom), 2008 Zakopane -1 m. (sl. gigant), 3 m. (slalom), 2009 - 1 m. (slalom), 1 m. (sl. gigant). Pochodzi z usportowionej rodziny Gąsieniców-Danielów z Krzeptówek. Wywodzi się z niej 4 olimpijczyków: J. Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 114. Fot. 63846_482440065111064_2119028704_n

Gąsior Henryk (2 I 1937 Chorzów), piłkarz ręczny - bramkarz, zaw. AZS Katowice i Śląska Wrocław, 100-krotny repr. Polski (1956-68), 14-krotny MP (1954- 70). MS 1958: 5 m. 1963: 4 m., 1966: 4 m. Hądzulek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 172.

Gąsiorowska Wanda: w AZS Warszawa od 1931 r. Koszykarka, hazenistka, następnie szczypiornistka pierwszej drużyny AZS, aż do wybuchu wojny. Działaczka, pracująca zarówno na terenie sportu akademickiego, jak i w PZGS. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 339.

Gąsiorowski Stanisław, ur. 14 X 1902 r. Lekkoatleta AZS Lublin. W latach dwudziestych czołowy zawodnik okręgu lubelskiego. Był więziony na Zamku w Lublinie, a następnie w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu, gdzie 2 XI 1941 r. został zamordowany. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 44.

Gąsiorowski, Andrzej Roman. Urodzony w 2 stycznia 1935 r. w Czarnej k. Bielska Podlaskiego. Przez siedemnaście lat był kierownikiem Studium Wychowania Fizycznego i Sportu najpierw w Wyższej Szkole Nauczycielskiej, a następnie Wyższej Szkole Pedagogicznej. Jako pierwszy w historii Studium uzyskał tytuł doktora, a potem doktora habilitowanego i profesora nadzwyczajnego. /.../ Na WSP był prorektorem i pełnił wiele innych funkcji. Poza historią kultury fizycznej z równą pasją zajmuje, fotografowaniem i podróżami przyrodniczymi, a także renowacją starych mebli oraz wędkowaniem. /.../ Po 1945 r. uczęszczał do Szkoły Podstawowej nr 6 w Łomży. /.../ Średnią szkołę ukończył w Giżycku, a studia w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu i Uniwersytecie Wrocławskim. /.../ W połowie lat 60. został skierowany do pracy jako wykładowca w pomaturalnym Studium Nauczycielskim (SN) w Ostródzie. Tam ukazały się jego pierwsze publikacje z zakresu dydaktyki, ruchu młodzieżowego i szkolnictwa polskiego w byłych Prusach Wschodnich. W 1967 r. z całą rodziną przeniósł się do Olsztyna, gdzie podjął pracę w Wyższej Szkole Nauczycielskiej (WSN) w Olsztynie. Uczęszczał na seminarium doktoranckie u prof. Ryszarda Wroczyńskiego, dziekana Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego. Stopień doktora uzyskał w 1976 r. na Akademii Wychowania Fizycznej w Warszawie na podstawie rozprawy *Polska kultura fizyczna na Warmii, Mazurach i Powiślu w latach 1920-1939*, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Ryszarda Wroczyńskiego. Habilitację w 1990 r. uzyskał na Wydziale Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, przedstawiając pracę *Młodzież polska Prus Wschodnich (1919-1939)*. W 1991 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym WSP. Uczestniczył w badaniach w ramach centralnych problemów naukowych, koordynowanych przez ośrodki akademickie w Krakowie, Poznaniu i Warszawie. Kierownikiem Międzywydziałowego Studium Wychowania Fizycznego w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Olsztynie był w latach 1973-1990. Kierował też Zakładem Wczesnej Edukacji (1984-1989). Był prorektorem ds. dydak-

tyczno-wychowawczych (1990-1993). /.../ Był opiekunem studenckich kół naukowych oraz Akademickiego Związku Sportowego. Po utworzeniu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie powołany został na kierownika Zakładu Historii Wychowania i Myśli Pedagogicznej oraz kierownika studiów doktoranckich na Wydziale Pedagogicznym. Jest członkiem kilku stowarzyszeń naukowych, w tym Polskiego Towarzystwa Historycznego, Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie oraz International Society for History of Physical Education and Sport w Berlinie. W 2005 r. przeszedł na emeryturę /.../. Za swoją działalność zawodową i społeczną otrzymał wiele odznaczeń państwowych oraz innych wyróżnień i nagród naukowych, najbardziej ceni sobie odznakę Zasłużonym dla Warmii i Mazur oraz Medal Komisji Edukacji Narodowej. Specjalizuje się w problematyce działalności polskich organizacji młodzieżowych i sportowych na obczyźnie, ze szczególnym uwzględnieniem krajów bałtyckich. Jego dociekania i zainteresowania badawcze koncentrują się wokół historii kultury fizycznej i myśli pedagogicznej czy aspektach zdrowia w kontekście sprawności fizycznej. Stąd publikacje dotyczącem.in.: znaczenia sprawności fizycznej w wychowaniu zdrowotnym młodzieży życia młodzieży polonijnej w wieku szkolnym i pozaszkolnym; roli polskich szkół i organizacji młodzieżowych w zachowaniu polskości; dziejach polskiego szkolnictwa oraz ruchu sportowym w Prusach wschodnich i polskich stowarzyszeniach młodzieżowych na Litwie i Łotwie w latach 1919-1939. Andrzej Gąsiorowski jest także założycielem sekcji judo i z jego inicjatywy zajęcia sportowe i wychowania fizycznego weszły jako obowiązkowe na III roku studiów WSP. Odbywały się one podczas organizowanego przez Studium obozu letniego. M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 457-9.

Gąsowski Waclaw. Urodzony 1 września 1917 roku w Warszawie. Trener specjalista sprintu przedłużonego i biegów średnich; w latach 1954-1957 był trenerem państwowym. Od 1951 do 1952 roku pełnił funkcję wiceprezesa Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. Należał do współtwórców metod szkoleniowych, które naszą lekką atletykę doprowadziły do najwyższego poziomu europejskiego. W ostatnich latach przed wojną, wybił się jako czołowy nasz średniodystansowiec. Do wysokich wyników w biegach na 400 i 800 m doszedł już w 1936 roku w czasie pobytu w Szkole Podchorążych Lotnictwa w Dęblinie. Brał udział w spotkaniu Polska - Niemcy w 1937 roku w Warszawie, podczas którego, odniósł sensacyjne zwycięstwo w biegu na 400 m. Uzyskany przez niego wówczas wynik - 48,3 sek. był rekordem Polski, który przetrwał prawie 20 lat. 20-letni wówczas Gąsowski okazał się nie tylko doskonałym biegaczem (w spotkaniu z Niemcami był drugi na 800 m i trzeci w biegu na 400 m ppł., ale i dobrym trenerem. Pod jego opieką organizacyjną i szkoleniową Orleńscy Dęblin zdobyli w 1938 roku mistrzostwo Polski w biegu sztafetowym 4 x 100 m. W sztafecie tej biegł również Gąsowski i on ją szkolił. W czasie wojny Waclaw Gąsowski przebywał w obozie jenieckim, a wyszedłszy z niewoli, przez dwa lata studiował w Belgii. Po powrocie do kraju w 1947 roku objął funkcję trenera w pierwszym, stałym ośrodku olimpijskim, zorganizowanym w Olsztynie. Ostatnie lata przed śmiercią pracował, jako trener państwowy najpierw w Polsce, a później przez kilka miesięcy w Belgii. Zginął tragicznie w lipcu 1959 roku. Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 106. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-M-1207-1.jpg

Gdaniec, Krzysztof, ur. 10-01-1971 r. w Gdańsku. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Lechii Gdańsk (1980-1990, 1991-1992, brązowy medal mistrzostw Polski juniorów 1988), AZS AWF Warszawa (1990-1991), Lotnika Pruszczyk Gdański (1992-1993), Atalanty Szczecin (2003), RC Goleniów (2004-2006). Pierwszy trener Jerzy Jumas. Trener Arkonii Szczecin (2001-2002), Pogoni Nowa Szczecin (2003). - Współzałożyciel i trener Atalanty Szczecin (2003), założyciel i trener RC

Goleniów (2004-2007). Uczestnik mistrzostw świata juniorów (1989). Instruktor rugby (1995). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 12.

Gebert, Jerzy Antoni. (ur. 25 XII 1930 Ostróg, Wołyń), radiowy dziennikarz sportowy. W Gdańsku od czerwca 1945 roku. W roku 1949 ukończył III Liceum Ogólnokształcące, w latach 1949–1954 studiował na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku, w 1955 dyplom lekarza. W 1955–1962 pracował w gdańskich szkołach i Wojewódzkiej Przychodni Sportowo-Lekarskiej, do roku 1976 pełnił nocne dyżury w Pogotowiu Ratunkowym. W szkole średniej grał w piłkarskiej drużynie juniorów Lechii Gdańsk, podczas studiów w AZS Gdańsk (III liga). Od września 1950 roku do emerytury w marcu 1991 redaktor sportowy gdańskiej rozgłośni Polskiego Radia (PR). Do roku 2010 (także na emeryturze) współpracował z redakcją sportową I Programu PR w Warszawie. Od 1961 korespondent katowickiego „Sportu”. W roku 1971 mianowany kierownikiem redakcji informacji, w 1974 (po sukcesie wymyślonego i prowadzonego przez siebie „Studia Bałtyk”), został zastępcą redaktora naczelnego PR w Gdańsku, od stycznia 1981 roku do emerytury redaktor naczelny. Uprawiał tematykę sportową, pełniąc nieformalną funkcję kierownika redakcji sportowej. Jako pierwszy w kraju w 1951 roku wprowadził na antenę audycję typu „muzyka i sport”, nazwaną później „Przy muzyce o sporcie”, „Sportowe różności”, „W sportowym rytmie” itp. w różnych rozgłośniach regionalnych. Dla Telewizji Polskiej relacjonował igrzyska olimpijskie w Monachium (1972), Montrealu (1976) i Moskwie (1980), wiele kolarskich Wyścigów Pokoju i imprez najwyższej rangi (np. mistrzostwa świata i dziesięciokrotnie mistrzostwa Europy w boksie). Twórca prowadzonego przez 15 lat codziennego, półtoragodzinnego programu porannego „Studio Bałtyk”, nadawanego na antenie rozgłośni Szczecin, Koszalin, Gdańsk. Autor koncepcji i realizacji dorocznego – od roku 1963 – odbywającego się na początku września biegu ulicznego Szlakiem Obrońców Wybrzeża na trasie Westerplatte – Poczta Polska (najstarszy bieg uliczny w Polsce). Z jego inicjatywy nadano w roku 1977 Ośrodkowi Przygotowań Olimpijskich w Cetniewie imię Feliksa Stamma. W latach 1978 i 1982 wystąpił z pomysłem i pomagał w organizacji masowych turniejów piłkarskich drużyn szkolnych i podwórkowych podczas trwania mundialu w Argentynie i Hiszpanii. Przez dwie kadencje w latach 90. członek Zarządu Okręgowego Związku Piłki Ręcznej w Gdańsku. Autor ośmiu książek, m.in. *Z gdańskich boisk i stadionów* (1970), *Bombardierzy, Korsarze i inni* (1995), *Poczet olimpijczyków Ziemi Gdańskiej* (1996), *Najlepsi polscy sportowcy XX wieku* (2002), i słuchowisk radiowych (*Bokser i śmierć według Józefa Hena*, *Zurück zum Reich* o Gdańsku przed wybuchem II wojny światowej). W roku 2005 otrzymał Medal Księcia Mściwoja II. Jarosław Mykowski https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=GEBERT_JERZY_ANTONI APS 10, 1961, s. 21. Fot: https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=GEBERT_JERZY_ANTONI

Gebethner, Jan (1894-1981). Pochodził ze sławnej rodziny księgarzy. Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego AZS Warszawa. Gebethner krótko działał w nowo powołanym Uniwersyteckim Związku Sportowym i we wrześniu 1916 r. wyjechał do Krakowa, by tam dokończyć studia. Do Warszawy powrócił w 1918 r. W wolnej Polsce przejął interes rodzinny prowadząc znana firmę księgarsko-wydawniczą „Gebethner i Wolff”. W 1925 r. zakupił „Przegląd Sportowy” i przeniósł jego redakcję do Warszawy. Autor barwnych wspomnień „Młodość wydawcy”. R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa*, s. 17 (maszynopis); Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunta Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 339. Fot. <https://www.geni.com/>

Gediga, Aleksander (1938-2009). Siatkarz, pięciokrotny mistrz Polski (1957, 1958, 1959, 1960, 1961) wraz z drużyną AZS-AWF. Ponad 100 krotnie reprezentant kraju (debiut 30 sierpnia 1958). Brązowy medalista Letniej Uniwersjady (1959). Ostatni raz w biało-czerwonych barwach zagrał 27 września 1964 w towarzyskim spotkaniu z reprezentacją Rygi. Po zakończonej karierze siatkarskiej trener kilku czołowych polskich drużyn (Legii Warszawa (1972-1974, Włocławii Włocławek i AZS Politechniki Warszawa). Był asystentem Tadeusza Szlagora na turnieju olimpijskim w Meksyku w 1968 roku. W 1997 pracował jako trener reprezentacji Polski w siatkówce plażowej. Pracował też jako nauczyciel akademicki. R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy* AZS Warszawa, s. 197 (maszynopis); K. Mecner, *Mistrzostwa Polski w siatkówce 1929–2010*, Warszawa 2011, passim. [APS 10, 1961, s. 21]; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Gerlaczyński, Lech. Urodzony 3 września 1950 r. w Warszawie. Obecnie mieszka w Koszalinie i pracuje w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu tamtejszej Politechniki. Od najmłodszych lat biegał na nartach i grał w tenisa. Do tej pory jeździ konno i startuje w zawodach Wszechstronnego Konkursu Konia Wierzchowego. Skończył ART w Kortowie oraz AWF w Gdańsku. W Studium w Olsztynie pracował w latach 1976-1983. Był kierownikiem obiektów sportowych oraz ośrodka jeździeckiego, gdzie prowadził zajęcia z jazdy konnej dla studentów zootechniki. Pan Lech wspomina: „W 1974 r. na spartakiadzie dzieci i młodzieży w Zakopanem zdobyłem brązowy medal w sztafecie trzy razy 10 km. Jednocześnie zacząłem treningi w sekcji jeździeckiej AZS Olsztyn. Trwało to aż do połowy studiów na ART Olsztyn. Po ich skończeniu, podjąłem pracę, jako administrator obiektów sportowych ART i zacząłem studia zaoczne na AWF-ie w Gdańsku – Oliwie. W tamtych latach trenowałem judo i ukończyłem studia, jako magister ze specjalizacją w tej dyscyplinie sportu. Po ukończeniu AWF-u zostałem przeniesiony na etat dydaktyczny w Studium i odpowiadałem za sekcję jeździecką i tenis ziemny. Z zawodnikami sekcji jeździeckiej parokrotnie zdobywaliśmy medale na Akademickich Mistrzostwach Polski. M. Siwicki, *Pionierzy i ich następcy*. Alfabet Studium, w: *Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie*, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 460-3.

Gębala-Roszkowska Katarzyna Ur. 4.09.1974 r., Bielsko-Biała. Kluby: BBTS Bielsko-Biała, AZS AWF Katowice. Trenerzy: Albert Łarionow, Wadim Anuczin. IO Nagano 1998. Biegi: 5 km st. klas., msc. 60 na 79 startujących; 10 km st. dow., msc. 59 na 78 startujących; 4 x 5 km, msc. 13 na 16 startujących. Partnerki: Bernadeta Bocek-Piotrowska, Dorota Kwaśny-Lejawa, Małgorzata Ruchała-Jasica. MS.Trondheim1997: 5 km st. klas., msc. 63; 10 km st. dow., msc. 54; 15 km st. dow., msc. 52; 4 x 5 km, msc. 13. MP. Mistrzynie: 15 km st. dow. (1998), sztafeta 4 x 5 km m (1993), sztafeta 3 x 5 km (1998, 2000). Ukończyła AWF Katowice, nauczycielka Wychowania fizycznego. Córka olimpijczyków Anny i Wiesława Gębałów. H. Marzec, *Ze Śląska na olimpijskie areny*. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 294; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 79.

Gibas Piotr (11.04.1968.), lekkoatleta, dokumentalista historii AZS PK. Zawodnik WKS Wawel (1984-88), AZS PK. Wielokrotnie reprezentował AZS PK w akademickich mistrzostwach Polski w konkurencjach lekkoatletycznych (rzut młotem i rzut oszczepem), w akademickich mistrzostwach Krakowa i Małopolski w lekkiej atletyce, w ergometrze wioślarskim oraz kolarstwie MTB. Od 20 lat zajmuje się rejestracją filmową, dokumentacją na fotografii większości imprez sportowych AZS PK, AZS AWF Kraków, Centrum SiR PK. Ukończył studia inżynierskie na Wydziale Inżynierii Materiałowej i Ceramiki AGH oraz studia magisterskie na Wydziale Mechanicznym PK. Od 1995 r. pracuje na PK oraz

prowadzi zajęcia z informatyki, informatyki w zarządzaniu, technologii informacyjnych w UJ. Zajmują się również obsługą medialną wydarzeń kulturalnych – rejestracja filmowa, montaż, fotorelacje. Jest autorem opracowań graficznych materiałów dydaktycznych, publikacji naukowych, skryptów folderów i materiałów reklamowych (w tym KU AZS i Centrum SiR) w postaci drukowanej oraz elektronicznej, programów szkoleniowych (e-learningowych) oraz programów prezentacyjnych. Tworzy i administruje strony internetowe (głównie dla organizowanych w Krakowie konferencji międzynarodowych). Laureat i zdobywca wyróżnień w konkursach fotograficznych organizowanych na PK. Tysiące zdjęć jego autorstwa zostało opublikowanych na stronach internetowych wielu firm, organizacji, klubów sportowych. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Giegiel Romuald (8 V 1957 Warszawa), lekkoatleta - płotkarz, zaw. AZS Warszawa, 2-krotny medalista HMF., 5-krotny MP na 110 m ppł. (1978-84). ME 1978: 7 m. (110 m ppł.), 1982: 6 m. (110 m ppł.). Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 32. Fot. <https://www.pzla.pl/aktualnosci/6009-romuald-giegiel-powrot-do-g-teborga>

Gierajewski Bogusław, lekkoatleta AZS-AWF Warszawa, wielokrotny mistrz i rekordzista Polski w biegach przez płotki (200 m i 400 m) oraz w sztafecie 4 x 400 m był 2-krotnym olimpijczykiem: na Igrzyskach XVII Olimpiady w Rzymie (1960) odpadł w półfinale w sztafecie 4 x 400 m (3;10,8 min) wraz z Edwardem Bożko, Jerzym Kowalskim i Stanisławem Swatowskim (z innych klubów); na Igrzyskach XVIII Olimpiady w Tokio (1964) startował w biegu na 400 m ppł. (52,8 s), odpadając w eliminacjach. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 160. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 79-80; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>; [wg W. Duński, APS 24, 1/1964, s. 13-19; APS 28-29, 5-6/1964, s. 33]

Gierłowski Henryk, działacz i urzędnik sportowy w Lublinie i na Lubelszczyźnie, nauczyciel wychowania fizycznego, absolwent Państwowego Instytutu Wychowania Fizycznego w Warszawie (1927-1929), od 1930 r. nauczyciel wf w Gimnazjum im. Jana Zamoyskiego w Zamościu, zapisał się na kurs łyżwiarstwa w Katowicach (uczestników trenował sam W. Ludwiczak). Od 16 września 1933 roku został przeniesiony na stanowisko nauczyciela wf do Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie. Promotor SKS, turystyki i sportów zimowych na Lubelszczyźnie. Brał udział w wojnie obronnej 1939. Od września 1946 r. dyrektor Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przesposobienia Wojskowego w Lublinie (potem w Warszawie). Od 1949 r. pełnił funkcję przewodniczącego Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej w Lublinie. Od 1952 pracował w UMCS w studium wychowania fizycznego, potem też w Wyższej Szkole Rolniczej w Lublinie (kierownik SWF). Tak zetknął się z AZS, w którym pełnił funkcję przewodniczącego Rady Środowiskowej prezesa organizacji środowiskowej, a od 1956 do 1968 prezesa Zarządu Środowiskowego AZ. Za jego kadencji do I ligi weszła drożyna siatkówki oraz koszykówki kobiet. Wzrosła też działalność klubów uczelnianych. Po pełnieniu tych funkcji H. Gierałowski pracował w kole seniorów AZS. W uznaniu jego zasług w 1983 XIO Zjazd AZS przyznał mu tytuł Honorowego Członka AZS. Henryk Gierłowski, „Nauczyciel”, Warsztat pracy, w: Pamiętniki wychowawców fizycznych, red. Stanisław Harasimowicz, Biała Podlaska 1989, s. 5-32.

Giersz, Adam. Urodzony w 1947 r. w Elblągu. Absolwent Wydziału Ekonomiki Produkcji Uniwersytetu gdańskiego (1971 r.). Organizator sportu tenisowego w AZS UG. Doktor nauk ekonomicznych (1976 r.) W latach 1971-1988 pracownik naukowo-dydaktyczny UG, wicedyrektor Instytutu Ekonomiki i Organizacji Pro-

dukcji tej uczelni. W 1984 ukończył zaocznie studia trenerskie w gdańskiej AWF. Twórca potęgi polskiego tenisa stołowego i trener reprezentacji narodowej w tej dyscyplinie w latach 1984-1993. Prezes Polskiego Związku Tenisa Stołowego (1994-2001). W latach 1998-2000 członek zarządu Europejskiej Unii Tenisa Stołowego (ETTU) Wiceminister Edukacji Narodowej i Sportu (2001-2004). Od 2005 wiceprezes PKOl. Od 2007 szef gabinetu politycznego Ministra Sportu i Turystyki. A.Giersz, Profesjonalizm prowadzi do mistrzostwa, w: J. Rybicki red., Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 171-177: Fot: Piotr Drabik - Flickr: Adam Giersz.

Gierutto Witold (1 X 1912 Harbin - 13 X 1973 Konstancin), lekkoatleta - wieloboista, zaw. Cresovii Grodno, AZS Wilno, Warszawianki, Syreny i Ogniwa Warszawa, olimpijczyk (1948), medalista ME, 11-krotny MP w skoku wzwyż, pchnięciu kulą, rzucie dyskiem i rzucie oszczepem (1936-48), RP; trener, działacz sport., czł. Rady Sportu GKKFiT, czł. Prezydium PKOl, od 1957 wiceprezes a od 1968 prezes PZLA, od 1958 czł. Komisji Technicznej IAAF. Od 1974 rozgrywane są zawody lekkoatletyczne o Memoriał W. Gerutty. ME 1938: 2 m. (10-bój); RŻ: 10-bój -2006 pkt., skok

wzwyż- - 1,86 m, pchnięcie kulą 16,02 m, rzut dyskiem - 46,60 m. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 175; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 339. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-913-18.jpg.

Gierwatowski, Stanisław, ur. 20.11.1935. w Warszawie, zm. 03.10.1968 w Zielonej Górze. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1956-1957, zdobywca Pucharu Sportowca 1956), Grochowa Warszawa (1957), Lotnika Warszawa (1958-1960). Pierwszy trener Alfons Zeda. Instruktor rugby (1956), instruktor PZR (08.06.1959). Trener II klasy (01.08.1964). Założyciel i trener AZS AWF Warszawa (1956-1957, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1957, zdobywca Pucharu Sportowca 1956), Grochowa Warszawa (1957), Lotnika Warszawa (1958-1961). Trener reprezentacji Polski juniorów (1961). Był delegatem na Założycielski Zjazd Polskiego Związku Rugby (09.09.1957). Członek Rady Trenerów Prezydium Sekcji Rugby (26.01-09.09.1957). Członek Zarządu PZR (05.03.1961-26.11.1962), przewodniczący Referatu Wyszkożenia Sportowego (5.03.1961-26.11.1962). Sędzia (1960-1965). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 30.

Glanc Żaneta, lekkoatletka, olimpijka z 2008, 2012 i 2016 r. Urodziła się 11 marca 1983 r. w Poznaniu. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w 2001 r. w klubie „Olimpia” Poznań, w którego barwach startowała do 2005 r. Od 2006 r. jest zawodniczką AZS Poznań. Specjalizuje się w rzucie dyskiem. W konkurencji tej jest czterokrotną mistrzynią Polski (2009, 2013, 2014, 2015) i pięciokrotną wicemistrzynią (2007, 2010, 2011, 2012, 2016). Największe sukcesy międzynarodowe odnotowała podczas startów na uniwersjadach, zdobywając na nich w rzucie dyskiem złoty (2011) i srebrny medal (2009).

jest trzykrotną finalistką mistrzostw świata, w których zajęła dwukrotnie czwarte miejsce (2009, 2011) i miejsce siódme (2013). Jako olimpijka debiutowała na igrzyskach olimpijskich w 2008 r. w Pekinie, na których w eliminacjach nie zaliczyła żadnego rzutu i nie została sklasyfikowana. W swym drugim starcie olimpijskim na igrzyskach w 2012 r. w Londynie w swojej grupie eliminacyjnej zajęła 12. miejsce na 17 zawodniczek i odpadła z konkurencji. Także podczas igrzysk olimpijskich w 2016 r. w Rio de Janeiro nie zakwalifikowała się do finałów. W trakcie wyczynowego uprawiania sportu ukończyła studia w Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 232.

Gleinert, Tadeusz. (ur. 20 XI 1945 Piotrowo, powiat Kartuszy), samorządowiec. Syn stolarza Leona (1912–1997) i Anny z domu Lemberg (ur. 1916), od 1947 roku rolników w Grabowskiej Hucie (gmina Nowa Karczma). W latach 1956 - 1964 uczeń Liceum Pedagogicznego w Żukowie, w którym był między innymi członkiem regionalnego zespołu pieśni i tańca. Od 1964 roku nauczyciel historii i geografii w Szkole Podstawowej w Połączynie (gmina Somonino). W latach 1966–1969 uprawiał lekkoatletykę (rzut oszczepem), trenując w Bałtyku Gdynia, później w AZS WSP Gdańsk, w którym od 1966 do 1968 był wiceprezesem klubu uczelnianego. W latach 1969 - 1972 pracował jako kierownik działu administracyjnego w Wojewódzkim Związku Spółdzielni Inwalidów, 1973 - 1978 działu organizacyjno-administracyjnego w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Gdańsku. Od 30 III 1972 do 31 VIII 1973 roku wraz z żoną Renatą prowadził klub artystyczny Palowa w Ratuszu Głównego Miasta. Od 2004 roku prowadził własną działalność gospodarczą. W latach 2008–2010 (aż do przejścia na emeryturę) pracował w Referacie Rewitalizacji w Urzędzie Miejskim w Gdańsku, gdzie zajmował się głównie sprawami rewitalizacji Letnicy i Nowego Portu. W latach 1990–2006 radny Miasta Gdańska (radny I, II, III i IV kadencji), zasiadał w Komisji Kultury oraz Komisji Budżetowej. W 1990 roku był delegatem Gdańska do Sejmiku Województwa Gdańskiego. Był również delegatem do Krajowego Sejmiku Samorządu Terytorialnego (1990–1994) oraz członkiem Komisji Kultury Związku Miast Polskich (między 1994 a 2006 był jej przewodniczącym). W latach 1994–1998 wiceprzewodniczący Rady Miasta Gdańska, a 1996–1997 był przewodniczącym Zespołu Kultury Rady Programowej Komitetu Obchodów 1000-lecia Gdańska. Doprowadził do współpracy samorządów Gdańska i Wilna. /.../ W 2013 roku z grupą byłych radnych Miasta Gdańska powołał Stowarzyszenie Rajcy Gdańscy, którego celem jest upowszechnianie historii i tradycji Gdańska, a w szczególności różnych aspektów gdańskiej samorządności od najdawniejszych czasów aż po współczesność. Jest także inicjatorem konferencji naukowych i publikacji z tego zakresu. Od 1967 roku był członkiem Klubu Studenckiego „Pomorania”, działającego przy Zrzeszeniu Kaszubsko-Pomorskim (ZKP) w Gdańsku. Od 1968 do 2004 był członkiem Zarządu Głównego i Prezydium ZKP. /.../ Od 1993 roku należał do Kongresu Liberalno-Demokratycznego, a następnie Unii Wolności (UW). Na pierwszym Wojewódzkim Zjeździe UW w 1994 roku został wybrany do Rady Regionalnej. W latach 1994–2002 był wiceprzewodniczącym klubu UW w Radzie Miasta Gdańska. Od 2001 roku członek Platformy Obywatelskiej. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (2005), Złotym Medalem za Długoletnią Służbę (2010). Sylwia Bykowska https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=GLEINERT_TADEUSZ Fot. Grzegorz Mehring/www.gdansk.pl

Gliszczyński, Ryszard, ur. 20.12.1988 w Puławach. Wykształcenie wyższe, Akademia Rolnicza w Poznaniu. Zawodnik rugby AZS WSWF Poznań (1965), Polonii Poznań (1966-1970). Pierwszy trener Henryk Król. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 3 oficjalne mecze, występował na pozycji młynarza i filara. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 31. Fot. <http://www.pzrug.by.pl/page/6/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Gluziński, Tomasz, (we wspomnieniach A. Ziemilskiego), „Urodził się we Lwowie w 1924 roku, tu jeździł na nartach i tu zaczynał karierę sportową w pływaniu, w 1940 roku, w lwowskim „Dynamo”... Potem w latach 1942-1943 był już w podziemiu, w AK. ... W 1944 Tomasz Gluziński (pseudo „Popiel”) jest już w gorczańskiej partyzantce, słynnym 1 Pułku Strzelców Podhalańskich AK. We Wrocławiu w latach 1946-1947 studiuje prawo, potem historię sztuki. Jest zawodnikiem AZS Wrocław, potem

jednym z pierwszych powojennych instruktorów i trenerów. Przenosi się do Zakopanego (także ze względów zdrowotnych), zostaje trenerem w tutejszym AZS. Oficjalny kurs trenerski kończy w 1952 roku z jedną z pierwszych lokat. Wkrótce potem ówczesny szef CWKS Legia i prezes PZN, płk Malczewski, proponuje Mu pracę w tym klubie... Dwukrotnie obejmuje kadrę narodowa alpejczyków i dwukrotnie osiągnie duże sukcesy. Nigdy przedtem ani potem Barbara Grocholska czy Marysie: Daniel-Gąsienica i Kowalska, nie mają takich wyników.... Obok pracy trenerskiej przez wiele lat Gluziński był jednym z filarów szkolenia instruktorów, współtwórca dwóch kolejnych Wytycznych Nauczania Narciarstwa PZN. Zmarł 3 maja 1986 roku. Na stary zakopiański cmentarz odprowadzały Go setki ludzi” Andrzej Ziemilski, Poeta, żołnierz, trener, w: R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach, Poznań 2009, s. 397-401. Fot. http://www.naszkasportowy.pl/ludzie,116,Tomasz_Gluzinski_Poeta_trener_zakopianczyk_z_wyboru.html

Głaz, Andrzej, absolwent AWF Warszawa 1978 r., pracował w Zakładzie Sportów Walki i Podnoszenia Ciężarów tej czelni w latach 1978-1997 na stanowisku asystenta i po uzyskaniu doktoratu w 1988 r. jako adiunkt. Prowadził badania naukowe z zakresu zapaśnictwa czego owocem były liczne prace publikowane w wielu czasopismach krajowych i zagranicznych. Prowadził ćwiczenia, wykłady i seminaria magisterskie oraz specjalizację w zapasach. Był trenerem klasy mistrzowskiej i pracował w sekcji zapaśniczej AZS AWF Warszawa. Angażował się również jako instruktor żeglarstwa oraz do prowadzenia obozów letnich. W latach 1989-1990 pełnił funkcję kierownika Punktu Konsultacyjnego AWF w Mielcu. W 1997 r. przeszedł na stanowisko szefa wyszkolenia Polskiego Związku Zapaśniczego. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 146-147.

Głazek Jan, w AZS Warszawa od 1919 r. Żeglarz, mistrz akademickich mistrzostw Polski w klasie „Słonka” w latach 1954-55, wicemistrz Polski w tej samej klasie w latach 1953-54. Konstruktor jachtów, działacz sportowy, wieloletni członek komisji technicznej Sekcji Żeglarstwa GKKF. Członek kadry narodowej. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 339.

Głon Wiesław; szermierz (szablista); ur. 28 lutego 1954 w Bydgoszczy. Szablista w AZS AWF Warszawa 1922-1981. Asystent trenera reprezentacji Austrii 1981-1983. Trener: na Uniwersytecie Wiliam and Mary (USA) 1983-1985; reprezentacji USA 1990-1996 Pennsylvania State University 1985-. Właściciel klubów szermierczych Central Pennsylvania Fencing Association i Summit Sport Fencing (USA). Miejsce zamieszkania: USA. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 72, <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Głowacki, Marek Henryk, trener lekkoatletyczny, sportowiec. Ur. 7 IX 1940 r. w Częstochowie. Uczęszczał do Liceum im. H. Sienkiewicza, jego wychowawczynią była Maria Gądzio. Jako uczeń zdobył mistrzostwo wojew. katowickiego w rzucie dyskiem i został powołany do reprezentacji Polski juniorów na mecz lekkoatletyczny z Włochami. Podjął studia na Akademii wychowania Fizycznego w Warszawie, które ukończył w 1965 r. zostając równocześnie trenerem II klasy. W latach 1961 - 68 startował w dziesięcioboju, jako zawodnik AZS Warszawa, AZS Szczecin i Górnika Zabrze. Był czołowym lekkoatletom Polski z tej dyscyplinie sportu. Po skończeniu studiów rozpoczął pracę jako trener Górnika Zabrze. W latach 1966 - 69 zawodnicy, których trenował odnosili największe sukcesy. W latach 1970 - 81 został zatrudniony, jako nauczyciel wf w Technikum Ogrodniczym, a następnie w LO im. A. Asnyka. W szkole tej Głowacki był prekursorem wprowadzania klas o profilu sportowym w wo-

jewództwie katowickim. Był także jednym z założycieli i trenerów Międzyszkolnego Klubu Sportowego Beskidy w Bielsku - Białej. Wychowankami kluby byli m.in. Jolanta Januchta (Moskwa 1980) i srebrny medalista z Igrzysk w Montrealu (1976) - Jerzy Pietrzyk. Za swoje osiągnięcia wychowawcze i trenerskie otrzymał Nagrodę III stopnia Ministra Oświaty i Wychowania (1973) i Medal 25- lecia AZS (1978). W 1981 r. wyemigrował do Kanady, gdzie w 1984 r. został zatrudniony na wydziale Wychowania Fizycznego i Nauk Sportowych Uniwersytetu Albertańskiego w Edmonton. W kolejnych latach pracy aż do roku 1990 był administratorem obiektów sportowych, managerem sprzętu sportowego i asystentem trenera głównego lekkiej atletyki. W 1991 r. wygrał konkurs na dyrektora nowo powstałego Centrum Lekkoatletycznego Północnej Alberty przy Uniwersytecie w Edmonton. Został równocześnie głównym trenerem zespołu lekkiej atletyki, wykładowcą tej dyscypliny sportowej i teorii treningu. Pod jego kierunkiem w 2001 r. zespół uniwersytecki wygrał po raz pierwszy mistrzostwo Kanady szkół wyższych. Był jednym z kluczowych organizatorów letnich Mistrzostw Świata w 2001 r. w Edmonton. W 2002 r. przeszedł na emeryturę, będąc jeszcze do 2008 r. Koordynatorem Wyszkozenia Albertańskiego Związku Lekkiej Atletyki. Obecnie mieszka w Górach skalistych w Revelstoke w Brytyjskiej Kolumbii. Za osiągnięcia trenerskie dwukrotnie (1993 i 2001) przyznano mu tytuł Trenera Roku w Kanadzie. Także dwukrotnie (1997-1998) otrzymał tytuł Trenera Zachodniej Kanady w Biegach Przełajowych. W 1995 r. był trenerem reprezentacji Kanady na Igrzyska Frankofońskie w Paryżu. Był dwukrotnie wybrany trenerem młodzieżowych zespołów narodowych Kanady. Otrzymał także prestiżową nagrodę „The George Gemer Long Time Coaching Service Award”. Równoległe z karierą zawodową Marek Głowacki występował jako zawodnik, weteran lekkiej atletyki (Master Athlete). Od 1995 r. systematycznie brał udział w Olimpiadach Weteranów, Mistrzostwach Świata Weteranów Lekkiej Atletyki, Mistrzostwach Pan - Amerykańskich i mistrzostwach Kanady. Trzykrotnie zdobywał złoty medal w pchnięciu kulą: w 2005 r. na Olimpiadzie Weteranów w Edmonton, w 2008 r. na Halowych Mistrzostwach Świata w Kamloops i w 2011 r. na Mistrzostwach Świata Weteranów w Sacramento. Ponadto zdobył trzy srebrne medale (rzut dyskiem, młotem i oszczepem) na Olimpiadzie Weteranów w Edmonton (2005). Na Mistrzostwach Świata w San Sebastian (2005) zdobył brązowy medal w pięcioboju. Jest posiadaczem ośmiu rekordów Kanady Weteranów w rzucie dyskiem, pchnięciu kulą, pięcioboju rzutowym w kategoriach od 60 - ciu, 65 - ciu i 70 - ciu letnich zawodników. W 2011 r wystąpił po raz pierwszy w Mistrzostwach Polski Weteranów. Weteranów. Wygrał pięciobój rzutowy w Starogardzie Szczecińskim i pchnięcie kula w Zielonej Górze w kategorii 70-cio latków. Na zawodach mistrzowskich otrzymał Puchary Ministra Sportu Adama Giersza przyznane najlepszemu zawodnikowi Mistrzostw Polski w przekroju wszystkich kategorii wiekowych i konkurencji lekkoatletycznych. <http://www.absolwenci.sieniu.czest.pl/index.php?show=art&which=2775> Fot. tamże.

Głowka, Jan (18 XII 1938, Ciszycza Górna - 18 VII 2005, w wypadku samochodowym, gdy udawał się służbowo na obóz kajakowy). Lekkoatleta, absolwent krakowskiej WSWF (1968), nauczyciel wychowania fizycznego Studium WFiS AGH, wieloletni zastępca kierownika ds. sportowych (1968-1981, 1991-2005). Wiceprezes AZS AGH (1968-1970), prezes AZS AGH (1970-1973). Członek ZS AZS (1974-2005) i jego Prezydium, członek ZG AZS i jego Prezydium, wiceprezes ZS AZS Kraków, organizator AMP, trener lekkiej atletyki i siatkówki. Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 331; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Głuski Erazm, ur. 27 VII 1914 r. w Żarkach. Absolwent Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Hokeista lodowy. Zawodnik AZS Wilno i AZS Warszawa. W kampanii wrześniowej walczył jako wachmistrz podchorąży Suwalskiej Brygady Kawalerii. Poległ 13 I X 1939 r. we wsi Olszewo koło Brańska (dzisiejsze województwo Białą Podlaska). Pośmiertnie awansowany do stopnia podporucznika. Był dwukrotnie odznaczony Orderem Virtuti Militari i trzykrotnie Krzyżem Walecznych. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 44. Fot. <https://forum.odkrywca.pl/topic/756421-kawaleria-ii-rp-polegli-na-polu-chwały-1939/>

Głuszek Marian, ur. 08.09.1935 w Brześciu Kujawskim. Wykształcenie wyższe, Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Zawodnik rugby Poznania Poznań (1956-1964, 1966-1968, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1962, brązowy 1963, mistrz Ligi Okręgowej 1957) i AZS WSWF (1965). Pierwszy trener Jan Dziedzic. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 6 oficjalnych meczów, zdobył 6 punktów, występował na pozycji skrzydłowego i środkowego ataku. Zdobył pierwsze w historii punkty dla reprezentacji Polski w meczu z NRD w Łodzi. Trener OMR Poznań (1959-1960). razem z Jerzym Dzięciołem Poznania Poznań (1961-1962). Instruktor klubu (14.10.1960). Dwukrotnie odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1977. 22.10.1982). Złotą Odznaką Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. Złotym Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2000). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004, s. 31-32. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/6/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Gmyrek, Jan Wojciech (2 III 1951, Kraków), piłkarz ręczny, olimpijczyk, absolwent AWF Warszawa (1977). Wychowanek krakowskiego AZS (1964-1969). Mając 13 lat zdobył drużynowy złoty medal w AMP (1964). Jako 18-latek trafił do drużyny I-ligowej, a rok później do reprezentacji Polski. Po degradacji AZS Kraków do II ligi doskonalił swoje umiejętności w „Stali” Mielec i „Hutniku” Kraków. W barwach narodowych (1970-1979) rozegrał 160 spotkań. Dwukrotny olimpijczyk (1972 Monachium, 1976 Montreal - brązowy medal), dwukrotny finalista MŚ (1974 - 4 miejsce, 1978 - 6 miejsce), srebrny medalista Pucharu Świata (1974), trzykrotny mistrz Polski (1978-1980). Po zakończeniu kariery sportowej trener zespołów piłki ręcznej w Austrii, „Hutniku” i AZS Kraków. Cz. Michalski, *AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009*, Kraków 2012, s. 331. Lis J., *Polscy medaliści olimpijcy*, Białystok 1985, s. 97. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Gmyrek

Gniech Klemens. (14 XII 1933 Wejherowo - 27 IV 2007 Monachium), stoczniowiec, dyrektor Stoczni Gdańskiej im. Lenina. Absolwent Technikum Budowy Okrętów w Gdańsku (Conradinum). W latach 1952–1958 studiował na Wydziale Budowy Okrętów Politechniki Gdańskiej. Z tego okresu pamięta go A. Jegorow: *Był barwną postacią na „lekkoatletycznej łączce” AZS-u Gdańsk. Jego domeną (...) były biegi średnie. Trenował bardzo systematycznie i stale poprawiał rekordy życiowe, co sprawiało mu ogromną satysfakcję. Dał się poznać, jako osoba z dużym poczuciem humoru. Wraz z Jurandem Granicznym wiódł prym We Wszelkiego rodzaju dowcipnych rozmowach i rozmówkach.* Uczelnię ukończył 31 XII 1958 roku. Od 1953 roku członek prezydium Zarządu Uczelnianego Związku Młodzieży Polskiej na PG. W styczniu 1955 był delegatem na II Zjazd ZMP w Warszawie. Następnie członek PZPR. 18 IV 1958 roku rozpoczął pracę w Stoczni Gdańskiej im. Lenina na stanowisku mistrza. W kolejnych latach awansował (...). Podczas wydarzeń grudnia 1970 roku był jednym z działaczy komitetu strajkowego stoczni. 1 XI 1971 roku został szefem produkcji kadłubów stoczni, a w dniu 20 IV

1976 roku został dyrektorem Stoczni Gdańskiej. Podczas strajków w sierpniu 1980 roku udostępnił protestującym stoczniovcóm między innymi zakładowe drukarnie i radiowęzeł. Został odwołany ze stanowiska dyrektora dziesięć dni po wprowadzeniu stanu wojennego. Od 24 XII 1981 roku zatrudniony na stanowisku głównego budowniczego stoczni. Zwolniony 31 XII 1984 roku. Od 1985 roku osiadł na stałe w RFN, gdzie pracował jako ekspert stoczniowy. https://www.gedanopedia.pl/index.php?title=GNIECH_KLEMENS; A. Jegorow, Na bieżniach, skoczniach i rzutniach w latach 50. i początkach 60., w: J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 121-125: Fot: <https://archiwum.rp.pl/arttykul/588428-Gniech-oskarza-Kociolka.html>

Gniewkowska, Halina (1910-2000). Urodziła się 14 kwietnia 1919 r. w Warszawie w rodzinie inteligenckiej. Dzieciństwo spędziła w Piotrkowie Trybunalskim, gdzie ojciec - Roman Perczyński był dyrektorem Banku Polskiego, a matka Zofia nauczycielką języka niemieckiego. Tam ukończyła Prywatne Gimnazjum Żeńskie w 1937 r. i w tym samym roku rozpoczęła studia w CIWF w Warszawie. Do wybuchu wojny zaliczyła dwa lata studiów. W czasie okupacji rodzina zmuszona została do przeniesienia się do Warszawy. Ich sytuacja materialna diametralnie się pogorszyła; ojciec nie mógł utrzymywać rodziny. O zapewnienie bytu starała się Halina, pracując początkowo w Wytwórni Papierów Wartościowych, a następnie jako kelnerka w lokalach warszawskich. Z chwilą wybuchu Powstania Warszawskiego zgłosiła się wraz z młodszą siostrą Zofią do grupy artyleryjskiej AK-„Granat”, stacjonującej na Mokotowie. Tu działała pod pseudonimem Lusja w oddziale por. Roka (Wierusza Kowalskiego) jako łączniczka. 2 września 1944 r., wykonując rozkaz, opuściła Czerniaków. Miała za zadanie nawiązać łączność z Węgrami, którzy okrywali się w Lasach Kabackich. Misja jednak nie powiodła się; została schwytana na Sadybie, skąd skierowano ją do obozu w Pruszkowie. W gronie uchodźców spotkała swoją siostrę Marię z dwojgiem małych dzieci. Jedno z nich wzięła na ręce i jako „matka z dzieckiem” uratowała się. Tragiczny los spotkał jednak jej najbliższych: rodziców i siostrę Jadwigę z synkiem. Zginęli bowiem pod gruzami domu podczas bombardowania Mokotowa we wrześniu 1944 r. Po opuszczeniu obozu w Pruszkowie początkowo zatrzymała się w Piotrkowie, a następnie przeniosła się do Krakowa, podejmując pracę w Banku Emisyjnym. 8 stycznia 1945 r. została aresztowana przez Niemców i uwięziona w obozie w Prudniku, gdzie przebywała do momentu wyzwolenia Krakowa przez Armię Radziecką. Z chwilą otwarcia wyższych uczelni w Krakowie podjęła dalsze studia w Studium WF Uniwersytetu Jagiellońskiego i ukończyła je w 1946 r., uzyskując stopień magistra wychowania fizycznego. Wiosną 1946 r. wróciła do Warszawy, podejmując pracę w Państwowym Urzędzie WF i PW na etacie referentki wychowania fizycznego. Wyjazd na obóz szkoleniowo - narciarski wiosną 1947 r. okazał się bardzo istotny dla dalszych losów Haliny. Poznała tam bowiem swego przyszłego męża - Wacława Gniewkowskiego. Już 30 czerwca 1947 r. pobrali się i wkrótce zamieszkali razem w Warszawie - na terenie AWF. Z tego małżeństwa urodziły się dwie córki - Jolanta i Krystyna. Od 1948 do 1954 r. pracowała jako nauczycielka wychowania fizycznego w Liceum Pedagogicznym przy ul. Stawki 5. Były uczennice bardzo miło wspominają zajęcia z lekkiej atletyki i piłki ręcznej, jakie z pasją prowadziła ich nauczycielka. Odnosiła zresztą sukcesy - drużyna pod jej kierunkiem uzyskała vice mistrzostwo Warszawy. Następnie przez półtora roku pełniła funkcję sekretarki w Akademickim Związku Sportowym, a od stycznia 1956 r. rozpoczęła pracę w instytucie Naukowym Kultury Fizycznej na etacie naukowym - st. asystenta. Pracownia Teorii i Metodyki Zakładu Wychowania Fizycznego kierowana była początkowo przez prof. Zygmunta Gilewicza, a następnie po jego śmierci - przez dr Z. Denisiuka. W swojej pracy naukowej koncentrowała się głównie na problematyce rozwoju motorycznego dziecka w wieku przedszkolnym, współpracując ściśle z Zakładem

Metodyki WF. Wspólnie z dr M. Demelem i St. Moliere podjęła próby metodologiczne nad testem oceniającym poziom sprawności ruchowej dzieci w wieku przedszkolnym. W latach 1957-1961 podjęto szeroki zakres badań nad rozwojem ruchowym dzieci w wieku 3-7 lat, uczęszczających do przedszkoli w trzech różnych środowiskach: miejskim, mało-miasteczkowym oraz wiejskim. Obserwacje nastawione były na uchwycenie dynamiki rozwoju i sprawności ruchowej małego dziecka, określenie norm i granic jego możliwości ruchowych. Zastosowane metody badań pozwoliły ocenić poziom i rozwój podstawowych cech motorycznych takich jak: szybkość, siła, zręczność, koordynacja statyczna i wzrokowo-ruchowa. Wyniki badań zostały przedstawione w wielu artykułach opublikowanych wspólnie z M. Demelem i St. Moliere na łamach czasopism „Wychowanie w Przedszkolu”, „Życie Szkoły”, „Kultura Fizyczna” i „Wych. Fiz. i Sport”, a także wykorzystane zostały do jej pracy doktorskiej *Rozwój sprawności ruchowej dzieci w wieku przedszkolnym* (1964); promotorem pracy był prof. Eugeniusz Geblewicz. Uzyskane przez autorkę rozprawy wyniki pozwoliły dokonać charakterystyki motoryczności małego dziecka i uchwycić tempo i rytm rozwojowy w zakresie badanych cech dzieci w czasie ich czteroletniego pobytu w przedszkolu. Dalsze badania prowadzone przez Instytut w latach 1965-1967 zmierzały do określenia poziomu niektórych cech motorycznych dzieci 6-7-letnich, wstępujących do szkoły. Obserwacje nawiązywały do badań nad dojrzałością dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza do projektów obniżenia wieku rozpoczęcia obowiązku szkolnego. H. Gniewkowska była autorką licznych prac naukowo-metodycznych. Do najważniejszych należą: *Z obserwacji nad rozwojem fizycznym dzieci w wieku przedszkolnym*, „Wychowanie w Przedszkolu” 1957, nr 10 (ze S. Moliere); *Ewolucja sprawności fizycznej u dzieci w wieku przedszkolnym na tle środowiska społecznego i w zależności od kierowanego procesu wychowawczego*, „Wych. Fiz. i Sport” 1960, t. IV (ze S. Moliere); *Wychowanie fizyczne w I francuskiej*, „Wych. Fiz. i Higiena Szkolna” 1960; *Georges Demeny i jego Ecole française moderne*, „Kultura Fizyczna” 1962, nr 6; *Rozwój sprawności ruchowych dzieci przedszkolnych*, „Wych. Fiz. i Sport” 1965, t. IX, z. 2; *Próba oceny wypoczynku letniego w warunkach kolonijnych*, „Wych. Fiz. i Sport” 1965, t. 9; *Sprawność ruchowa jako element dojrzałości szkolnej*, „Wychowanie w Przedszkolu”, 1967, nr 12; *Problemy rozwoju sprawności ruchowych dzieci przedszkolnych i metody ich badania*. Rozdz. w wyd. *Materiały do nauczania psychologii* pod red. L. Wołoszynowej. Seria II, t.3. PWN. 1968; *Z badań nad sprawnością ruchową dzieci warszawskich wstępujących do szkoły*, „Życie Szkoły” 1970, nr 2. Niezależnie od prac badawczych, od 1972 r. brała czynny udział w pracach nad przygotowaniem programu wychowania fizycznego dla przedszkoli, jak również nad opracowaniem projektu programu dla 6-latków. W czasie pracy w INKF i AWF (od 1971 r. po włączeniu INKF do AWF pracowała w Zakładzie Metodyki bielańskiej uczelni) kilkakrotnie wyjeżdżała służbowo za granicę, prezentując swoje prace we Francji (posługiwała się biegle jęz. francuskim), na Węgrzech i Czechosłowacji. W swej pracy naukowej korzystała ze wsparcia męża Wacława, często konsultując z nim swoje prace. W latach 1960-1969 H. Gniewkowska dodatkowo pełniła funkcję kierownika sekcji piłki ręcznej kobiet AZS-AWF. Organizowała wyjazdy na ligowe mecze krajowe oraz spotkania zagraniczne (m.in. do NRD, Jugosławii, Bułgarii, ZSRR, Gruzji), jak również obozy kondycyjne, współpracując ściśle z trenerem drożyny - mgr Mieczysławem Kamińskim. W 1976 r. przeszła na emeryturę. Działała społecznie m.in. w Kole Emerytów AWF. Ostatnie 15 lat życia związała z Bielańskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku, aktywnie włączając się do pracy Rady Programowej Uniwersytetu. Organizowała wykłady, starając się urozmaicać tematykę spotkań. Uczestniczyła w pieszych wycieczkach (szczególnie do Kampinosu) razem z koleżankami i kolegami z Uniwersytetu. Bardzo lubiła zwiedzać świat, szczególnie w towarzystwie swego męża. Po jego śmierci starała się kontynuować swoje zamiłowanie do podróży, biorąc udział we wszelkiego rodzaju wycieczkach w towarzystwie znanych jej osób. Lubiała

także grać w brydża. Organizowała nawet o siebie co tygodniowe spotkania w tym samym składzie swoich koleżanek i siostry. Zawsze znalazła czas dla tych, którzy potrzebowali wsparcia z jej strony, służyła pomocą zarówno duchową, jak i nierzadko - materialną. Jej gościnność była ogólnie znana i ceniona. Zmarła 20 sierpnia 2000 r. Została pochowana w grobie rodzinnym na Cmentarzu Powązkowskim obok swego męża. Była odznaczona: Złotą odznaką AZS (1964), Złotą odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej” (1974), Złotym Krzyżem Zasługi (1973), Warszawskim Krzyżem Powstania (1985), Krzyżem Armii Krajowej (1987), Odznaką Weterana Walk o Niepodległość (1995). Jolanta Wójcikiewicz, Halina Gniewkowska (1910-2000), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom III, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2002, s. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 202.

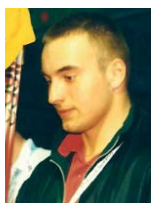
Gniewkowski Marek, ur. 30. 06. 1965 w Warszawie. Szermierz (szabla), w. 185 cm, c.c. 84 kg. IO 1988 Seul, 5 m.; IO 1992 Barcelona, 19 m.; druž. mistrz akademicki MŚ 1989; mistrz Polski 1989; odzn. złotym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Klub AZS AWF Warszawa. Wykształcenie wyższe wf., AWF Warszawa, trener. Żonaty. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 81.

Gnojek, Jan, (26 XI 1910, Zakopane - 1 XI 1942, Oświęcim), narciarz i taternik AZS w latach 1929-1934. Maturę zdał przed Państwową Komisją Egzaminacyjną Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego w Zakopanem (1930) i rozpoczął studia na Politechnice Warszawskiej (1930-1931), które jednak ze względu na chorobę ojca musiał przerwać. Rozpoczął pracę zarobkową w warsztacie ojca (kował), potem przy budowie kolejki linowej na Kasprowy Wierch, wreszcie jako jej konduktor. W latach 1931-1932 szkolił się w Baonie Podchorążych Rezerwy Piechoty w Cieszynie. Towarzyszami jego wspinaczek byli m.in. Bronisław Czech, Antoni Kenar, Stanisław Motyka, Witold H. Paryski. Uczestniczył w licznych pierwszych wejściach, m.in. na ścianach Mnicha, Gerlach, Staroleśnego Szczytu, Śnieżnych Turni. Po kampanii wrześniowej 1939 r. znalazł się jako oficer wojska polskiego na Węgrzech. Od stycznia 1940 r. przebywał w Krakowie, gdzie jako szyfrant działał pod nazwiskiem Adam Górski do maja 1941 r. Został aresztowany przez gestapo, osadzony na Montelupich, a następnie wywieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 134; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 44.

Gocko, Jerzy SDB, Prof. dr hab. Kierownik Katedry Teologii Moralnej Społecznej Instytut Teologii Moralnej KUL, Prezes Klubu Uczelnianego AZS KUL od 2009 r. Biogram naukowy: studia z filozofii i teologii w WSDTS w Krakowie (1985-1993); praktyka pedagogiczna w Salesianum Don Bosco we Wiedniu (1987-1989); magisterium na Wydziale Teologii KUL 9 maja 1993 r. na podstawie pracy: *Liberalna gospodarka rynkowa w ocenie nauki społecznej Kościoła*. Lublin 1993 (promotor: ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny); studia specjalistyczne z teologii moralnej i katolickiej nauki społecznej w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, Pontificia Università Gregoriana w Rzymie oraz Accademia Alfonsiana - Istituto Superiore di Teologia Morale della Pontificia Università Lateranense w Rzymie (1993-1997); stopień doktora nauk teologicznych w zakresie teologii moralnej 18 kwietnia 1996 r. na podstawie rozprawy pt. *Życie gospodarczo-społeczne w wybranych posoborowych publikacjach teologicznomoralnych*. Lublin 1996 (promotor: ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny, recenzenci: ks. prof. dr hab. Franciszek Greniuk, ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski SDB); asystent w Katedrze Teologii Moralnej Szczegółowej w Instytucie Teologii Moralnej KUL (1997-1999); adiunkt w Katedrze Teologii Moralnej Szczegółowej KUL (1999-2004); kolokwium habilitacyjne 13 stycznia 2004 r. na podstawie dorobku naukowego oraz rozprawy pt. *Kościół*

obecny w świecie - posłany do świata. Teologiczno-społeczne aspekty posłannictwa Kościoła w świecie po Soborze Watykańskim II. Lublin 2003 (Recenzenci: ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski SDB, ks. prof. dr hab. Piotr Nitecki, ks. dr hab. Krzysztof Jeżyna); kierownik Katedry Teologii Moralnej Społecznej Wydziału Teologii KUL od 2004 r. profesor nadzwyczajny Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II od 2005 r. tytuł profesora nauk teologicznych od 16 czerwca 2015 r. Działalność dydaktyczna: WSDTS w Krakowie od 1995 r. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II od 1997 r. Spisska Kapitula (Słowacja) w latach 1999-2000 Punkt Eksternistyczny KUL na Ukrainie (Lwów, Tarnopol, Kołomyja) od 1999 r. Pełnione funkcje: sekretarz Rady Wydziału Teologii KUL w roku akademickim 1999/2000; Kurator Akademickiego Związku Sportowego w KUL od 2001 r.; sekretarz Sekcji Teologów Moralistów Polskich w latach 2001-2006; członek Redakcji Naukowej czasopisma „Seminare” od 2000 r. (sekretarz naukowy redakcji od 2003); członek Rady Naukowej pisma „Myśl Społeczna i Polityczna” od 2004 r.; sekretarz naukowy Roczników Teologicznych KUL (z. 3: Teologia moralna) w latach 2006-2009; sekretarz naukowy Roczników Teologii Moralnej od 2009; Prezes Klubu Uczelnianego AZS KUL od 2009 r. www.kul.pl/biogram-naukowy,art_86.html

Goclawski Jacek. Piłkarz AZS Warszawa. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie od 1940 r. uczestniczył w konspiracyjnych rozgrywkach piłkarskich. Zginął w powstaniu warszawskim 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 44.

Gocman Piotr (13.12.1978, Kraków), narciarz alpejczyk, mistrz Polski. Członek kadry narodowej (1996-997), zawodnik MKN Skrzyczne Szczyrk, KKN Kraków, AZS PK, mistrz Polski juniorów i mistrz Polski seniorów w 1998 r. w zjeździe na trasie zjazdowej FIS w Szczyrku. Wielokrotnie reprezentował Polskę w zawodach międzynarodowych takich jak MŚ juniorów, zawodach FIS, Pucharze Europy. W 1998 r. brał udział w Zimowej Uniwersjadzie w Jasnej, gdzie zajął 10 miejsce w zjeździe. W okresie juniorskim zdobywca dwóch złotych medali w slalomie gigancie na Ogólnopolskiej Olimpiadzie w Zakopanem w 1996 r. Podczas studiów na PK wielokrotnie zwyciężał w MPSzW. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Godel Arkadiusz – szermierz AZS Lublin. Urodził się 4 lutego 1952 roku w Lublinie. Florecista, absolwent Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Zawodnik „AZS” Lublin i warszawskich klubów: „Marymontu”, „Legii” i „AZS”. Jego trenerem był Andrzej Gottner. Startował na Igrzyskach Olimpijskich w Monachium (1972), w których zdobył złoty medal w drużynie floretowej (w składzie: Marek Dąbrowski, Jerzy Kaczmarek, Lech Koziejowski, Witold Woyda). W zawodach olimpijskich w grupie eliminacyjnej drużyna polska po zwycięstwie z Włochami 11:5 (Godel nie walczył) i porażce z RFN 7:8 (0 zw.) zajęła drugie miejsce. W ćwierćfinale Polacy pokonali Japonię 9:5, a w półfinale zwyciężyli Węgrów 8:7. W dramatycznym finale wygrali z ZSRR 9:5 (w spotkaniach tych Godel, jako najmłodszy i najmniej doświadczony członek drużyny, nie walczył). Na kolejnych Igrzyskach Olimpijskich w Montrealu (1976) z drużyną floretową (w składzie: Marek Dąbrowski, Lech Koziejowski, Leszek Martewicz, Ziemowit Wojciechowski) zajął piąte miejsce. Był dwukrotnym mistrzem Polski indywidualnie (1973, 1978) i sześciokrotnym w drużynie (1974-1976, 1982, 1984-1985). W 1972 roku zdobył brązowy medal indywidualnie. Został mistrzem świata w drużynie z Hamburga (1978) oraz brązowym medalistą tej rangi zawodów w 1973 roku. Wywalczył tytuł mistrza świata juniorów (1972). W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” na najpopularniejszych sportowców wo-

jewództwa był trzeci w 1972. Jego karierę przerwało zerwane ścięgno Achillesa. Mieszka w Warszawie. Jako długoletni „Azetesiak” w 1999 r. uhonorowany został nagrodą „Złotego Gryfa AZS”. Wielki talent (obok znakomitych warunków fizycznych - 188 cm, 83 kg., długie ręce miał także wrodzone, miękkie i skoordynowane ruchy), dla szermierki „odkrył” go zawodnik i trener lubelskich akademików (w latach siedemdziesiątych także kadry narodowej kobiet) Andrzej Gottner, który w poszukiwaniu sparingpartnerów i godziwych warunków do treningu wyemigrował wraz ze swym podopiecznym do stolicy. R. Dyja pisze, że Godel był: „Bardzo trudny dla rywali ze względu na specyficzny styl walki”. Jednak przy dominacji takich szermierczych mistrzów jak Egon Franke, Ryszard Parulski, czy Witold Woyda przedarcie się do krajowej elity szermierzy nie było rzeczą łatwą. Drogę do tego celu utorowało mu z jednej strony zdobycie tytułu mistrza świata juniorów w kwietniu 1972 w Madrycie i przekonanie trenera kadry Zbigniewa Skrudlika, że w sporcie co jakiś czas trzeba stawiać na młodych. Skrudlik był już dwa razy na Igrzyskach Olimpijskich (w Tokio i Meksyku) i miał nosa. Godel trafił do drużyny floretowej na Igrzyska Olimpijskie Monachium kosztem świetnego skądinąd zawodnika Ryszarda Parulskiego. Wszystkie te okoliczności i szybkość wielu wydarzeń wyraźnie zdeprymowały młodego zawodnika. W trakcie igrzysk wystąpił tylko w eliminacjach w meczu z Niemcami, a w walce dwudziestolatka widać było ogromne zdenerwowanie i treść. Świetnie za to spisała się drużyna i debiutant z Lublina zdobył złoty medal olimpijski! Kolejne lata przynosiły nowe doświadczenia i w wynikających z nich atmosferze systematycznej pracy i spokoju przychodziły inne wypracowane solidnie osiągnięcia, między innymi dwukrotne mistrzostwo Polski w walce na florecie indywidualnie (1973, 1978) i sześciokrotnie w drużynie (1974-1976, 1982, 1984-1985). Prawdziwa eksplozja talentu Godela miała miejsce podczas mistrzostw świata na planszach w Hamburgu (1978). Wtedy to on był najstarszy w drużynie i jego bagaż doświadczeń młodszy zawodnicy z drużyny (Marian Sypniewski, Adam Robak, Leszek Martewicz, Bogusław Zych) traktowali, jako jedną z gwarancji sukcesu. Pod jego wodzą finałowi przeciwnicy Polaków ponieśli sromotną klęskę, a Polacy zdobyli złoty medal mistrzostw świata. Dziennikarze sugerują, że występ na planszach w Hamburgu był dla Godela swego rodzaju spłatą „długu za Monachium”. Trudno o tym rozstrzygać, bo sam Godel skutecznie unika i mediów, i rozgłosu. Rotkiewicz, M., Zawodnicy AZS - AWF Warszawa w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2008, Warszawa 2009, s. 181; Rotkiewicz, M., AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa, 2014, s. 301-303, 313-316; Rouppert, L., 50 lat Akademickiego Związku Sportowego w Lublinie: 1922-1972, Lublin 1976, s. 51-56; Hanusz, H., Akademicki Związek Sportowy w Polsce Ludowej, Poznań 2014, passim. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 188; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 98; <https://www.sports-reference.com/olympics/athletes/go/arkadiusz-godel-1.html> <http://www.olimpijski.pl/pl/bio/595,godel-arkadiusz.html>

Godlewska Małgorzata, należała do czołowych skoczek do wody lat siedemdziesiątych XX w. w Polsce. W barwach AZS-AWF startowała od roku 1973. Była mistrzynią Polski w skokach z wieży (1973) oraz 2-krotnie zwyciężyła w Zimowych Mistrzostwach Polski - w skokach z trampoliny i wieży (1976). Wielokrotnie była reprezentantką Polski na mityngach międzynarodowych i Uniwersjadach. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 285.

Godziński Roman, reprezentował barwy MKS „Pałac Młodzieży” (1969-1976), a potem AZS-AWF Warszawa (1977-1981). Był absolwentem AWF. Pierwsze sukcesy sportowe odnosił w Mistrzostwach Polski Juniorów. W kategorii seniorów zdobył 4-krotnie tytuł mistrza Polski i 3-krotnie tytuł wicemistrza Polski w skokach z trampoliny oraz wielokrotnie tytuł halowego mistrza Polski w skokach z trampoliny i jeden tytuł wicemistrza Polski z wieży. Jako członek kadry narodowej występował w 23 meczach międzypaństwowych i turniejach międzynarodowych. Na Mistrzostwach Euro-

py, w Pucharze Europy i w Uniwersjadach zajmował dalsze miejsca (od 9-16). Na Igrzyskach XXII Olimpiady w Moskwie (1980) Roman Godziński zajął 19 miejsce w skokach z trampoliny. Niebawem zakończył karierę, a w połowie lat osiemdziesiątych wyjechał do Francji, gdzie został dyrektorem pływalni w Pontenay aux Roses. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 285. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

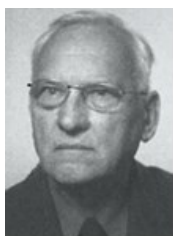

Goetel Walery (14 IV 1889, Sucha Beskidzka – 6 XI 1972, Kraków), współzałożyciel AZS, jego wieloletni prezes i kurator, wieloletni rektor AGH w Krakowie, nestor geologii polskiej, podróżnik, twórca nauki o ochronie środowiska naturalnego (sozologii), doktor honoris causa AGH, Akademii Górniczej w Morawskiej Ostrawie i Politechniki Krakowskiej, członkiem rzeczywistym PAN. Jako student II roku Wydziału Filozoficznego UJ wchodził w skład Komitetu Organizacyjnego, którego celem było założenie studenckiej organizacji sportowej. Na zebraniu założycielskim 15 maja 1909 roku wygłosił referat programowy. Po przeniesieniu się na Uniwersytet Wiedeński pozostawał w żywym kontakcie z AZS-em. Czynnie uprawiał narciarstwo, taternictwo i wioślarstwo. Uczestniczył w szeregu wycieczkach narciarskich w Beskidach, Tatrach, Wielkiej Fatrze i Kaukazie oraz wyprawach wioślarskich AZS na Wiśle i jej dopływach. Pierwszy dokonał zimowego przejścia Babiej Góry od strony Zawoi i zjazdu narciarskiego do Jabłonki (1908). Od 1914 roku rozwijał ożywioną działalność na polu organizacji turystyki zwłaszcza na obszarach górskich. Czynnym działaczem i prezesem AZS Kraków pozostał w latach 1920—39 już jako profesor AG, od 1927 roku aż do wybuchu II wojny światowej był również kuratorem AZS. Był inicjatorem i kierował budową przystani wioślarskiej AZS, kortów tenisowych w Parku Krakowskim, sali szermierczej AZS Akademii Górniczej, domu turystycznego w Zakopanem, stadionu AZS Kraków na terenach otrzymanych w dzierżawę od gminy Kraków na terenach powyścigowych (po wybudowaniu tej inwestycji przez środowisko akademickie władze miasta Krakowa przekształciły ten obiekt na Stadion Miejski i stadion lekkoatletyczny Klubu Sportowego „Cracovia”). Brał bezpośredni udział w działalności sekcji pływackiej, szermierczej, piłki nożnej, krajoznawczo-turystycznej, bokserkiej, lekkoatletycznej, łyżwiarskiej. Zainicjował działalność międzynarodową AZS i utworzenie w 1923 roku Centrali Polskich AZS-ów. W czasie II wojny światowej opiekował się AZS-em, czynnie pomagał jego członkom w przeżyciu długich lat ponurej okupacji. Po wojnie jako rektor Akademii Górniczo-Hutniczej udzielał stale poparcia w działalności AZS w szczególności współdziałając w budowie nowej przystani wioślarskiej AZS przy ul. Kościuszki 38. Przewodniczył Komitetowi Organizacyjnemu uroczystości jubileuszowych AZS z okazji 50-lecia Związku w 1958 roku. Podczas ich trwania został odznaczony odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, w 1966 roku uzyskał godność członka honorowego AZS. Walery Goetel był wspaniałym gawędziarzem. Oto jedna z jego pełnych humoru opowieści o studenckich wyprawach w Bieszczady Wschodnie w pocz. XX wieku, kiedy w drodze na szczyt Szezul nocował w szałasie, do którego dobierał się niedźwiedź: „Wreszcie niedźwiedź oddalił się, a ja wypadłem z baczki (trzeba się było spieszyć, bo dzień był krótki) i rozpoczął się szalony zjazd płajem w dół. Tempa dodawał niedźwiedź za plecami i wilki w lesie. Kiedy nisko nad doliną wpadłem na polanę, na której Huculi korowali drzewa, ludzie rozprysli się na wszystkie strony z dzikim wrzaskiem: „Ditko! Ditko!” Nic dziwnego, że wzięli mnie za diabła - byłem pierwszym narciarzem, jakiego w życiu widzieli.” http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 339-340; W. Goetel, Takie były początki..., w: AZS 1908-1983. Wspomnienia i pamiątki, opr. R. Wryk, Poznań 1985, s. 32-3. Fot. <http://www.bg.agh.edu.pl/GOETLOWIE/goetlowie.php>

Golanko, Waldemar, lekkoatleta AZS Biała Podlaska, zdobył dwa złote medale w skoku w dal i trójskoku podczas HMPJ oraz brązowy medal w trójskoku podczas Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w 1977 r. Przełomowym dla bialskiej sekcji lekkiej atletyki był rok 1982, w którym to bialscy lekkoatleci awansowali do I ligi. Najlepszym zawodnikiem sekcji był W. Golanko. W 1979 r. ustanowił rekord Polski w skoku w dal juniorów wynikiem 8,01 m oraz zdobył brązowy medal MEJ w Bydgoszczy. W latach 1984-1985 sekcja lekkoatletyki mogła poszczycić się kolejnymi medalami na imprezach rangi mistrzowskiej: W. Golanko został dwukrotnym srebrnym medalistą w trójskoku podczas Halowych i Letnich MP. W 1985 zdobył złoty medal w trójskoku na HMP oraz brązowy medal w tej samej konkurencji na Mistrzostwach Polski Seniorów. W latach 1986-87 na uwagę zasługuje zakwalifikowanie się W. Golanko do kadry narodowej i medal na MP. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 463-5. Fot. <https://alchetron.com/Waldemar-Golanko#demo>

Goldman Jerzy, ur. w 1906 r. Inżynier mechanik. Piłkarz AZS Warszawa. Poległ w kampanii wrześniowej 1939 r. w stopniu podporucznika. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 45.

Golenia, Marian. Na uczelni pracował w latach 1957-2015 Urodził się 20 stycznia 1935 r. w Zatoce (daw. woj. lwowskie). W 1945 r. wraz z rodzicami jako repatriant przyjechał do Borowa koło Łęczycy, gdzie ukończył liceum pedagogiczne w 1953 r. Po maturze pracował jako nauczyciel w szkole podstawowej. W 1955 r. rozpoczął studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, którą ukończył jako magister wychowania fizycznego w 1959 r. W czasie studiów został zatrudniony jako pomocnik asystenta (1957), a później jako asystent w Zakładzie Gimnastyki. W 1961 r. podjął studia eksternistyczne na Uniwersytecie Wrocławskim na kierunku pedagogika, które ukończył z tytułem magistra pedagogiki. W WSWF pracował naukowo, uzyskując w 1966 r. stopień doktora nauk o kulturze fizycznej. Jednocześnie od 1959 r. pracował jako trener akrobatyki sportowej, najpierw w WKS Śląsk Wrocław, później w KS Budowlani Wrocław do 1995 r. w AZS Wrocław. Naukowo zajmował się badaniem procesu utrzymywania równowagi, publikując około 60 prac i 4 monografie. We współpracy z prof. Edwardem Ziobrem zajmował się problematyką zborności ruchowej oraz zmian w koordynacji ruchowej po przyjęciu pozycji głowa w dół (około 2G oryginalnych prac naukowych). W latach 70'. ubiegłego wieku współpracował z dr. Genadiuszem Jaśkiewiczem z instytutu Cybernetyki Technicznej nad zagadnieniem dotyczącymi modelowania procesu utrzymywania równowagi. Razem opublikowali około 15 prac związanych z matematyczną interpretacją procesu utrzymywania równowagi. Współpraca z prof. Ziobrem, a później z dr. Jaśkiewiczem zaowocowała wysokim poziomem badań, dzięki temu w 1982 r. habilitował się w AWF w Warszawie. Po uzyskaniu statusu samodzielnego pracownika naukowego został powołany na kierownika Katedry Rozwoju Motoryczności Człowieka. Organizował pracownię badań stabilograficznych (badania dotyczyły mechanizmów odruchowych zabezpieczających proces utrzymywania równowagi). W 1990 r. otrzymał tytuł naukowy profesora. Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego objął katedrę i pracownię naukową. Od 1984 do 1990 r. pełnił funkcję prorektora ds. studenckich, a następnie prorektora ds. nauki. uczestniczył w pracach wielu komisji senackich i wydziałowych oraz komisji przewodów doktorskich, habilitacyjnych i profesorskich. Wypromował 24 doktorów, a 3 osoby z jego katedry uzyskały stopień doktora habilitowanego. Jest autorem lub współautorem ponad 100 oryginalnych prac naukowych, np. *Charakterystyka procesu utrzymywania równowagi ciała człowieka w obrazie stabilograficznym. Próba zastosowania modelu mate-*

matycznego jako metody dla oceny właściwości motorycznych sportowców w procesie utrzymywania równowagi. Za swoje osiągnięcia otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, odznakę „Zasłużony Nauczyciel PRL” oraz Złotą Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”. W 2014 r. został wyróżniony Laurem AWF we Wrocławiu. Warto wspomnieć też o jego osiągnięciach jako zawodnika, trenera oraz działacza sportowego. Startował w gimnastyce sportowej, zdobywając 11 klasę, w podnoszeni ciężarów (również II klasa) oraz w (klasa mistrzowska), wielokrotnie występował w reprezentacji Polski. W 1959 oraz 1960 r. jako trener zdobył drużynowe mistrzostwo Polski. Wychował ponad 60 zawodników, którzy osiągnęli poziom klasy mistrzowskiej i występowali w reprezentacji kraju. Trzech jego zawodników było finalistami mistrzostw świata i mistrzostw Europy. W 1973 r. został wybrany na stanowisko prezesa Polskiego Związku Akrobatyki Sportowej jednocześnie w tym samym roku został wiceprezydentem Międzynarodowej Federacji Akrobatyki Sportowej. Funkcje te pełnił do 1978 r. Przez następnych 8 lat był wiceprezesem ds. sportowych w PZAS. Lesław Kolmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 69-70.

Golimowski Henryk - czołowy tenisista Klubu AZS Poznań końca lat czterdziestych i pięćdziesiątych minionego stulecia. Od początku lat sześćdziesiątych trener naszej sekcji. Pierwszy trener Wojciecha Fibaka. Wywarł ogromny wpływ na rozwój tego najwybitniejszego zawodnika w historii polskiego tenisa. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s.

13. Fot. <https://poznan.naszemiasto.pl/>

Gołaszewski, Andrzej. Prezes znanej firmy poligraficznej „Udziałowiec”, menadżer z sukcesami, poświęcając swój czas, angażował się znakomicie w społeczną działalność, szczególnie w rozwoju Akademickiego Związku Sportowego w naszym mieście w piłce siatkowej. Jako Prezes Klubu Środowiskowego Piłki siatkowej AZS Częstochowa - w latach 1995-2000 - doprowadził siatkarzy do „złotej dekady” częstochowskiej piłki siatkowej, do zdobywania medali w mistrzostwach Polski. Jako przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Jubileuszu 70-lecia AZS-u w Częstochowie, w pełni zaangażował się w realizację programu Jubileuszowego i również, jako sponsor. Jego aktywność wykorzystano w powołaniu PlusLigi Piłki Siatkowej, pełniąc funkcję Przewodniczącego jej Rady Nadzorczej. Jest członkiem Rady Sportu naszego miasta - godnym Seniosem Klubu AZS Częstochowa. W młodości grał w piłkę nożną w Rakowie, a w latach 2002-2008 był członkiem Zarządu RKS Raków. /.../ W dniu 17 grudnia 2016 r. w Częstochowie w Hali Sportowej przy ul. Żużlowej, Prezydent Miasta Częstochowy Jarosław Marszałek, wręczył mgr inż. Andrzejowi Gołaszewskiemu – Medal MERENTIBUS za szczególne zasługi w działalności zawodowej, społeczno sportowej nie tylko na rzecz naszej społeczności, lecz przyczynił się do znacznych sukcesów w piłce siatkowej - w działalności 70-lecia AZS w Częstochowie.

<http://www.gazetacz.com.pl/arttykul.php?idm=758&id=20103> Fot. <https://www.pzps.pl/pl/zwiazek/sady/odwolawczy/sklad>

Golaś, Arkadiusz (24 l.). Ur. 10.05.1981 w Ostrołęce, reprezentant Polski w piłce siatkowej, olimpijczyk z Aten (2004), podpora drużyny narodowej, brązowy medalista MŚ kadetów (1999), 3-krotny wicemistrz Polski z AZS Częstochowa. Zginął 16 września w wypadku samochodowym w Austrii. Jechał do Włoch podpisać kontrakt z klubem Lube Banca Macerata. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Arkadiusz_Go%C5%82a%C5%9B

https://pl.wikipedia.org/wiki/Arkadiusz_Go%C5%82a%C5%9B

Gołąb Barbara z domu Książek, ur. w Tłustem w powiecie Zaleszczyki (byłe kresy wschodnie). Wykształcenie średnie uzyskała w Łańcucie, następnie studiowała w krakowskiej Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego, gdzie obroniła w 1963 roku pracę magisterską napisaną pod kierunkiem wybitnego szkoleniowca piłki ręcznej. Po uzyskaniu tytułu magistra wychowania fizycznego w dalszym ciągu podnosiła swoje kwalifikacje zawodowe, zdobywając szereg specjalizacji: z piłki ręcznej, piłki koszykowej, piłki siatkowej, narciarstwa, jazdy figurowej na lodzie, rehabilitacji ruchowej, tenisa ziemnego i stołowego. Karierę sportową rozpoczynała w Klubie Sportowym „Stal” Łańcut i szybko zaczęła odnosić sukcesy sportowe w tenisie ziemnym. Występowała również w drużynie piłki koszykowej. Największymi jej sukcesami sportowymi było zdobycie tytułu mistrzyni Polski w gimnastyce artystycznej w 1963 r. oraz mistrzostwo okręgu małopolskiego w tenisie ziemnym. Przez wiele lat była najlepszą zawodniczką w mistrzostwach uczelni w tenisie ziemnym i stołowym. Po ukończeniu studiów podjęła pracę w Powiatowym Szkolnym Ośrodku Sportowym, pełniąc przez okres 10 lat funkcję dyrektora. Za osiągnięcia organizacyjne i sportowe w 1970 r. otrzymała nagrodę III stopnia Ministra Oświaty i Wychowania. W Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Pedagogicznej w Krakowie pracuje od 1973 r. należąc do wzorowych nauczycieli wychowania fizycznego. Prowadziła badania naukowe z zakresu sprawności fizycznej według testu Pilicza, trenowała zespoły klubu Uczelnianego AZS w piłce ręcznej, piłce siatkowej i tenisie stołowym. Współorganizowała Mistrzostwa Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych w Krakowie, Mszanie Dolnej i Zakopanem, kierowała obozami wędrownymi dla studentów w Beskidzie Śląskim i Żywieckim, Bieszczadach, Pieninach i Sudetach. Od ponad 30 lat trenowała sekcję tenisa stołowego uczelnianego klubu AZS, odnosząc szereg zespołowych i indywidualnych sukcesów na mistrzostwach Polski Szkół Pedagogicznych i akademickich mistrzostwach Krakowa. Najlepszymi zawodniczkami sekcji były: Marta Piłka, reprezentantka kraju, uczestniczka mistrzostw Europy, wielokrotna mistrzyni Polski Szkół Pedagogicznych, Jadwiga Mianowska, Adrianna Chływa, Anna Furtak, Aneta Barcińska, Barbara Golonka, Magdalena Walas – medalistki mistrzostw Polski. Wśród mężczyzn wyróżniającymi się zawodnikami byli: Zbigniew Hadała, Janusz Sejmej (obecnie dziennikarz TVP), Piotr Tutak, Marek Karwala (adiunkt w Instytucie Filologii Polskiej). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Gołąb, Eugeniusz, ur. 15.02. 1946 r. w Warszawie. zm. 29.07. 1992 w Warszawie. Wykształcenie zawodowe. Zawodnik OMR Radiowo Warszawa (1960-1962). AZS AWF Warszawa (1963-1965, 1970-79, 1984, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1972, 1973, 1977, 1979, srebrne: 1974, 1975, brązowe 1971, 1976, 1978), Orła Warszawa (1966-1969, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1966, 1967). Pierwszy trener Józef Grochowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 39 oficjalnych meczów międzypaństwowych. zdobył 12 punktów, występował na pozycji filara. Reprezentant Polski juniorów (1961-1962). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (21.06.1981). Mistrz Sportu (1975). Zasłużony Mistrz Sportu. M. Powała Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 32.

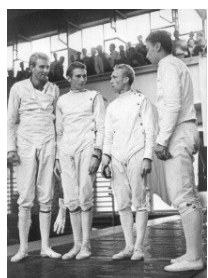

Gołębiowski Tomasz, ur. 27 II 1905 r. w majątku Płaskie, powiat Zamość. Kapitan-pilot Wojska Polskiego. Piłkarz AZS Lublin oraz WKS „Lublinianka”. W 1925 r. uczestniczył w finale piłkarskich mistrzostw Polski. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu kapitana, następnie, wzięty do niewoli, przebywał w obozie jenieckim w Starobielsku. Rozstrzelany w gmachu NKWD w Charkowie w 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 45. Fot. <https://niebieskaeskadra.pl/?controll=8&id=2247&title=tomasz-golebiowski>

Gondek - Piotrowska Wanda - ur. 29 listopada 1959 r. w Kielcach. Judoczka MDK Kielce /1975/, Lechii Kielce /1976-1980/, AZS AWF Warszawa. Absolwentka Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, trener judo w klubach warszawskich: AZS AWF Polonez, Orzeł. Mistrzyni Polski w wadze do 48 kg /1980/, pierwsza w kronikach kieleckiego sportu mistrzyni kraju w tej dyscyplinie. Ponadto w barwach AZS AWF Warszawa ponownie zdobyła mistrzostwo Polski. 2 - krotnie była wicemistrzynią i raz brązową medalistką MP. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 55.

Gonera Arnold. Wieloletni prezes Polskiego Związku Towarzystw Wioślarskich (w l. 1963-1975 oraz 1985-1990). Kiedy (od 1953 r.) rozpoczęła przy ZG AZS zaczęła działać społeczna komisja wioślarska, koordynująca rozwój i organizację sportu wioślarskiego w AZS, Arnold Gonera był jej aktywnym członkiem i przewodniczącym. Położył wielkie zasługi dla rozwoju wioślarstwa w AZS. W l. 60 był członkiem ZG AZS. Zmarł w wieku 77 lat 10 lutego 2006 r. W. Szkiela, B. Tuszyński, Z. Weiss (red.), Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 313

Gonsior, Bogdan, urodził się 16 lutego 1937 w Chorzowie. Jeden z najwyższych polskich szermierzy. (196 cm). Wyżsi byli tylko . Jerzy Wójcik i Stanisław Spyra. W 1946 r. przeprowadził się do Gliwic i tu też zaczęła się jego przygoda z szermierką. W 1953 r. wygrał swoje pierwsze zawody. Legendarny trener Antoni Franz nie dostrzegł jego talentu. Uczył się pod okiem najpierw Antoniego Sobika, a potem i Zbigniewa Czajkowskiego. W 1954 r. rozpoczął studia na Akademii Medycznej w Rokitnicy i z tego też powodu przez następne cztery lata bronił barw AZS Rokitnica. Po ukończeniu studiów, a było to 1964 r. powrócił do Piasta. Przygodę z reprezentacją rozpoczął w 1957 r. Wtedy właśnie odniósł pierwszy sukces na arenie między narodowej, a było to w Paryżu, na Akademickich Mistrzostwach Świata zdobył złoty medal w turnieju indywidualnym. Łącznie tych medali w A.M.Ś na koncie ma 5 - 4 złote, 1 srebrny, 1 brązowy we wszystkich broniach. Rok później został wytypowany broni honoru posiej szermierki na M.Ś, które odbywały się w Filadelfii. Na 2 dni przed odjazdem dostał telegram informujący go, że nie może jechać, bo statek Batory na pewno się spóźni i nie zdąży na zawody. Takie to były czasy., ówczesna władza wiedziała wszystko z wyprzedzeniem. W 1960 r. reprezentował nasz kraj na Olimpiadzie w Rzymie. W pierwszej grupie eliminacyjnej zajął 3 miejsce, a w drugiej uplasował się na czwartej lokacie. Startował też w drużynie, ale Polacy odpadli jeszcze przed ćwierćfinałami. Pojechał na następną Olimpiadę do Tokio. Na tych Igrzyskach przegrał tylko jedną walkę, ale zakończył zawody na 5 miejscu. Stało się to z powodu specyficznego sytemu kwalifikującego do walk finałowych, który przyjęto na tych Igrzyskach. Podobny sukces osiągnął w drużynie. Następną Olimpiada z jego udziałem odbyła się w Meksyku w 1968 r. W eliminacjach wygrał 8 pojedynków, ostatecznie został sklasyfikowany na 9-12 m. Drużyna, w której walczył zdobyła brązowy medal! Polacy w meczu o finał przegrali z Węgrami 5:9. W spotkaniu o 3 miejsce pokonali RFN 9:6. W meczach tych Bogdan Gonsior wygrał w sumie 15 pojedynków. W 1972 r. pojechał na czwartą Olimpiadę do Monachium, gdzie z drużyną zajął 6 miejsce. W turnieju indywidualnym nie poszło mu tak dobrze jak wcześniej, ale sam fakt obecności na czterech Olimpiadach świadczy o tym, że był to wybitny sportowiec. Olimpiady to oczywiście nie jedyne sukcesy. Trzykrotnie sięgał po mistrzostwo Polski. (1964, 1970, 1973) i 2-krotny wicemistrz (1957, 1972) Polski w konkurencji indywidualnej oraz 3-krotny wicemistrz kraju w rywalizacji drużynowej (1968, 1969, 1972). W 1963 r. na mistrzostwach świata w Gdańsku razem z drużyną zdobył złoty medal! W 1966 r. na M.Ś. w Moskwie wywalczył brązowy medal w turnieju indywidualnym. W 1970 r. sięgnął po

srebrny medal MŚ rozgrywanych w Ankarze. Rok później zajął pierwsze miejsce w najbardziej wówczas prestiżowym turnieju na świecie rozgrywanym w Londynie, objętym patronatem przez angielską Królową - „Martini Cup”. Żegnał się z szermierką podczas mistrzostw krajowych 15 kwietnia 1973, kiedy już, jako praktykujący lekarz (w przerwie między operacjami) zdobył na pożegnanie mistrzostwo Polski bijąc w finale dużo młodszego, klubowego kolegę – Zbigniewa Matwiejewa. Mistrz Sportu, odznaczony m. in. Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe i Złotym Krzyżem Zasługi (1979). W 2000 roku wystartował w Mistrzostwach Świata Weteranów. Przygotowywał się do nich pod okiem Mikołaja Paca Pomarnackiego w Wiśle. We Florencji, bo tam odbyły się te zawody zajął ostatecznie 10 miejsce. W wywalczeniu medalu przeszkodziła mu kontuzja ręki. Żonaty, ma dwoje dzieci Beatę i Piotra. Źródło: http://piast.gliwice.pl/szermierka/historia/postacie/bogdan_gonsior.htm ... Na podstawie, Bohdan, trzymaj się!, w: b.a., 25 –lecie AZS przy Śląskiej Akademii Medycznej (1949-1974), Gliwice 1974, s. 28-29; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 83; Krzysztanek W., Leśnikowski D., *Chorzowscy olimpijczycy (1924-2014)*, Chorzów 2014, s. 138; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 102; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 193; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 190; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 119; APS 28-29 (5-6) 1964, s. 35; www.olimpijski.pl Fot. http://www.pkszerm.com/polska_szermierka; Bogdan Gąsior pierwszy z lewej.

Gontowicz, Maria - ur. 23 lutego 1965 w Gorzowie Wielkopolskim; judoczka AZS AWF Gorzów Wlkp., olimpijka z Barcelony 1992. Po raz pierwszy w Mistrzostwach Polski wystąpiła w 1981 roku (5. mjsc.). Szczyt kariery zawodniczej Pani Marii przypadł na lata 1985-87. W pierwszym roku tego okresu zdobyła tytuł mistrzyni Polski, brązowy medal na mistrzostwach Europy w Szwecji i 5. miejsce na halowych mistrzostwach świata w Wiedniu. W 1986 roku była ponownie trzecia w Europie (Londyn), a następnie odniosła życiowy sukces zdobywając tytuł wicemistrzyni świata w Maastricht w Holandii. W kolejnym roku wywalczyła po raz trzeci złoty medal MP i brązowy na ME w Paryżu. W 1988 ze względu na macierzyństwo Maria Gontowicz - Szalas wystąpiła tylko w akademickich mistrzostwach świata w Tbilisi zdobywając srebrny medal. W 1989 roku zdobyła srebro w mistrzostwach Europy w Helsinkach i po raz 4-y wygrała MP. Dzięki tym wynikom została zakwalifikowana do kadry olimpijskiej i wyróżniona nagrodą fair play. W turnieju olimpijskim w Barcelonie zajęła 7. miejsce w wadze 56 kg Odnosiła sukcesy w wielu turniejach międzynarodowych w m.in. w Japonii, USA i RFN (międzynarodowa mistrzyni tego kraju). Jej trenerem był Eugeniusz Pilch i Andrzej Błady. J. Gaj, B. Woltmann (red.), Sport w województwie gorzowskim 1975-1990, Gorzów Wlkp. 1993, s. 171-172; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 83; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994 Warszawa 1995, s. 26; Kunicki B. J., B. Woltmann (red.), Gorzowski ośrodek akademicki w latach 1971-1996, Gorzów Wlkp. 1996, s. 68. Fot. https://encyklopedia.wimbp.gorzow.pl/g/gontowicz_maria/gontowicz_maria.html

Gordecki, Leszek, ps. „Lis” – Urodził się 26 września 1926 roku. W czasie powstania walczył w Zgrupowaniu Radosław, batalionach „Parasol” i „Miotła”. Po wojnie był czynnym zawodnikiem m.in. AZS-u Warszawa, reprezentantem Polski. Został też wybrany najlepszym siatkarzem. Doceniany na świecie - w 1952 roku został wybrany do najlepszej „szóstki” mistrzostw świata. Zmarł 21 czerwca 2015 roku. www.historiasportu.info/2016/08/01/powstanie-warszawskie-sportowcy-barykadach/ Fot. http://leszek-grodecki.inmemoriam.org/page_gallery.php

Gordziałkowski, Otton, jeden z najlepszych polskich wioślarzy lat dwudziestych. Reprezentował barwy AZS Warszawa. Był sześciokrotnym mistrzem Polski. Akademicki mistrz świata z 1924 r. i wicemistrz z 1927 r. W 1927 r. na mistrzostwach Europy zdobył brązowy medal w ósemce a na igrzyskach olimpijskich w 1928 r. w tej samej konkurencji zajął czwarte miejsce. Prowadził szeroką działalność organiza-

cyjną w ruchu sportowym. Był m.in. prezesem AZS Warszawa w latach 1927-1928 a w latach 1928-1929 przewodniczącym Centrali Polskich Akademickich Związków Sportowych. We wrześniu 1939 r. walczył w obronie Wybrzeża. Następnie na terenie Warszawy prowadził pod pseudonimem „Wacław” działalność konspiracyjną. W swoim mieszkaniu zorganizował nasłuch radiowy i wydawał biuletyn informacyjny „Dzień”. Działał w VI Oddziale Prasowym Biura informacji i Propagandy Komendy Głównej Armii Krajowej. W latach 1940-1944 uczestniczył w akcji pomocy dla uciekinierów z obozów jenieckich. W czasie powstania warszawskiego 1944 redagował pismo informacyjne Komitetu Organizacji niepodległościowych „WIP”. Ryszard Wryk, Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej, Poznań 2016, s. 88; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340.

Gorgoń, Kazimierz (2 V 1928, Kraków), lekkoatleta, koszykarz, siatkarz, piłkarz ręczny, absolwent polonistyki UJ (1952) i WSWF Kraków (1953). Zawodnik „Cra-covii” - mistrz Polski w sztafecie 4 x 100 m i 4 x 400 m (1950), w siatkówce i w piłce ręcznej występował w klubie „Kolejarz” (dawniej „Olsza”) zdobywając brązowy medal w MP w siatkówce (1950), koszykarz AZS. Trener i zawodnik lekkiej atletyki

w TS „Wisła” (1951-1966). Doktor wychowania fizycznego (1972). Kierownik Studium WFiS PK (1972-1975), nauczyciel wychowania fizycznego AM Kraków, zastępca kierownika Studium WFiS AM ds. sportu (1989-1992), trener uczelnianych sekcji AZS w lekkiej atletyce, koszykówce i badmintonie. Żona Jadwiga z domu Palik (12 X 1931-30 VII 2002, Kraków) przez 40 lat nauczycielka wychowania fizycznego AM, kierowniczką Studium WFiS AM (1987-1992), trenerka uczelnianych sekcji AZS AM w pływaniu. Jej podopieczni wielokrotnie zdobywali medale w MP AM, równocześnie pracowała jako rehabilitant gimnastyki leczniczej i inspektor w Wojewódzkiej Przychodni Sportowo-Lekarskiej (1954-1972). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 332; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

Gorgoń-Flont, Barbara, saneczkarka, olimpijka (1964), wielokrotna mistrzyni Polski, brązowa medalistka Mistrzostw Świata (1958), malarka, laureatka Medalu Kalos Kaghatos. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Gorski, Bogusław (1935 r.). Pochodzący z Wilna nauczyciel akademicki. Związany z Politechniką Warszawską od 1959 r., najpierw z sekcją siatkówki jako zawodnik, potem jako trener. Od 1988 do 1991 r. wiceprezes ds. finansowych ZG AZS. Od 1991 r. do 2005 r. prezes AZS Środowisko Warszawa. Od 2007 r. honorowy członek AZS. R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 196 (maszynopis).

Gospodarek, Miron (1925 - 2012), inżynier, podharcistrz, Żołnierz Armii Krajowej - Szarych Szeregów, działacz sportowy. Miron Gospodarek urodził się w roku 1925 w Częstochowie. Do harcerstwa wstąpił w szkole powszechnej. Po ukończeniu szkół

powszechnej i średniej podjął studia w Częstochowie. W tym też czasie był jednym z pionierów i założycieli Akademickiego Związku Sportowego – zwłaszcza drużyn piłki siatkowej - w Częstochowie. Jednocześnie działał również w Związku Harcerstwa Polskiego. W latach II wojny światowej był w konspiracyjnym ZHP Szarych Szeregach. Po zakończeniu wojny zdobył uprawnienia sędziego klasy państwowej Polskiego Związku Piłki Siatkowej (najwyższa klasa w kraju), tytuł sędziego honorowego PZPS; przez wiele lat był prezesem Okręgowego Związku Piłki Siatkowej w Częstochowie. Był wychowawcą wielu pokoleń sędziów piłki siatkowej. Działał w Klubie Seniora AZS. Przez wiele kadencji był członkiem Rady Naczelnej Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w Warszawie oraz członkiem zarządu okręgu Światowego Związku Żołnierzy AK w Częstochowie. Był aktywnym członkiem zarządu oddziału Stowarzyszenia Szarych Szeregów w Częstochowie. Należał do Harcerskiego Kręgu Seniorów im. Józefa Wyżykowskiego. Druh Miron Gospodarek zmarł 10 września 2012 roku. Środowisko harcerskie i sportowe Częstochowy straciło oddanego działacza i przyjaciela. Inżynier podharcemistrz Miron Gospodarek za walkę w czasie wojny i swoją wieloletnią aktywną działalność uhonorowany został wieloma odznaczeniami państwowymi, sportowymi i harcerskimi. Pochowany został na cmentarzu Kule w Częstochowie. Szostak, E. (red.), Odeszli na wieczną wartę. Wspomnienia o harcerkach i harcerzach ziemi częstochowskiej, Częstochowa, 2017, s. 41; M. Z. Hrechorów, A. Kucharski (oprac.), 45 lat Klubu Seniora AZS Częstochowa (1970-2015), Częstochowa 2015, s. 13.

Goss Zygmunt. Piłkarz AZS Warszawa. Poległ jako żołnierz w kampanii wrześniowej 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 45.

Gostyńska, Renata ur. 4 IX 1922, Burów, gmina Liszki - zm. 7 X 2013, Kraków - kajakarka, wioślarka, Mistrz Sportu (1952), zawodniczka AZS Kraków (1945-1953). W pierwszych powojennych MP w Poznaniu (1946) zdobyła srebrny medal w kajakach w dwójce (z Sowińską) na dystansie 600 m. W 1953 r. została mistrzynią Polski w wioślarstwie w (dwójce podwójnej (z Ireną Stawską), w jedynkach zdobyła srebrny (1952) i brązowy medal (1948), Byłą również akademicką mistrzynią Polski w jedynkach (1952), a także pierwszą polską wioślarką, która w 1953 r. brała udział w ME w Kopenhadze - wywalczyła trzecie miejsce w dwójce podwójnej. Niestety bieg ten został przeprowadzony poza programem. W tym też roku przerwała karierę sportową. Powróciła do sportu w wieku ponad 80 lat (!) za namową Zdzisława Adamika. Osada dwójki podwójnej, którą stworzyli, odniosła wiele sukcesów, najcenniejszym było zdobycie tytułu mistrza świata w klasie Master w Wiedniu (2009). Wówczas była to najstarsza osada na świecie (liczyła w sumie 170 lat). Studiowała anglistykę na Wydziale Humanistycznym UJ, dyplom magistra filologii angielskiej otrzymała 30 czerwca 1948 r. Z PK etatowo związana od 1 IX 1958 r. - pracowała w Studium Języków Obcych PK jako lektor języka angielskiego. Wcześniej prowadziła kursy językowe dla pracowników i studentów, zajmowała się tłumaczeniem prac naukowych i obsługą konferencji naukowych. 30 VIII 1964 r. przeszła na emeryturę. Czesław Michalski, 70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni, W: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 55. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 332. <http://www.kronika.sportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

Gostyński, Władysław (27 VI 1922, Kraków - 1982, Kraków), wioślarz, działacz sportowy, absolwent Akademii Handlowej Kraków (1949). Kierownik sekcji wioślarskiej AZS, wiceprezes ZS AZS ds. inwestycyjnych (1970-1975), członek ZG AZS i jego Prezydium. Był projektantem i realizatorem tarasu i pomostu na przystani wioślarskiej przy ul. Kościuszki 38. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 333. Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340. n

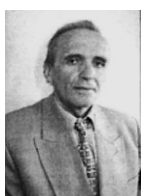

Gościński, Stanisław, ur. 18.07. 1944, pseudonim „Kaczka”. Urodził się w Poznaniu. Maturę zdał w Technikum Budowy Silników Lotniczych we Wrocławiu. Mgr wychowania fizycznego. Siatkarskiego ABC uczył się u Jana Śliwki. 1960-1968 zawodnik Gwardii Wrocław. Debiut w reprezentacji we 1965 r. (240 spotkań). 1967 - ME Stambuł, brązowy medal. 1968-1974 Resovia, kapitan zespołu, czterokrotny mistrz Polski (1971, 72, 74, 75). 1968 - IO Meksyk (5). 1970 - MS Bułgaria. 1972 - IO Monachium (9). 1973 - klubowe wicemistrzostwo Europy. 1974 - najlepszy siatkarz w Polsce. MISTRZ ŚWIATA. Meksyk (1974). Na tych mistrzostwach, uznany został najlepszym zawodnikiem. Od 1977 r. trener AZS Częstochowa. Czterokrotne mistrzostwo Polski (1990, 1994, 1995, 1997). 1985-1987 - trener reprezentacji Polski (MŚ Francja). Trener akademickiej reprezentacji. 1992-1993 - asystent trenera Uniwersytetu Malibu (USA). 1998 zdobywca Pucharu Polski. Rekordzista - 21 lat w jednym klubie. Żonaty, żona Regina, synowie: Grzegorz i Michał. A. Grygolewicz, Spotkanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn- Resovia 1973, Olsztyn 1998, s. 42; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 84. Fot. https://poznan.wikia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Go%C5%9Bciniak?file=Stanis%C5%82aw_Go%C5%9Bciniak.jpg

Gotard, Zygmunt (1909-1988) - związany z AZS Warszawa od początku lat trzydziestych. W latach 1934-37 gospodarz AZS. W 1938/39 wiceprezes administracyjny klubu. W czasie wojny żołnierz AK (ps. Arski). Po wojnie związany z Politechniką Warszawską, gdzie był zastępcą kwestora. Działał w AZS Warszawa, gdzie był wiceprezesem (1957-60) a także członkiem Koła Seniorów. Członek Honorowy AZS. R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 221 (maszynopis); Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340.

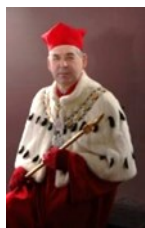

Gottner Andrzej, szermierz (florelista, szablista); ur. 18 lipca 1941 w Lublinie. Zawodnik klubów: AZS Lublin 1953-1961; AZS AWF Warszawa 1961-1967. Młodzieżowy mistrz Polski we florecie 1958. Trener, min. w: FC Offenbach, Niemcy 1972-1981; we włoskich klubach z Friuli i Padwy 1992-2010. Miejsce zamieszkania; Polska. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świetle, Warszawa 2014, s. 76. M. Łuczak, Szermierka w Polsce w latach 1945-1989, Poznań 2002, s. 67, 305.

Gozdur Bogumił - ur. 1 września 1935 r. w Kielcach. Trener piłki nożnej. Karierę jako zawodnik zaczął w Amatorskim KS Alejki, działającym na kieleckim SzydłóWKu. W okresie 1951-1954 występował w zespole juniorów i II-ligowych rezerwach Gwardii Kielce. W czasie studiów na warszawskiej Akademii Wychowania Fizycznego grał na pozycji stopera w trzecioliigowym uczelnianym zespole AZS AWF. Przez jeden sezon bronił barw Warszawianki. W 1959 r. wyjechał z Warszawy do Gdańska i został trenerem Gryfa Gościcino oraz uczył wychowania fizycznego w Liceum Pedagogicznym, był także społecznym trenerem reprezentacji juniorów Gdańskiego OZPN. W 1960 r. zdobył Puchar dr Michałowicza zwyciężając w finale drużynę Śląska. Od 1962 r. przez trzy następne lata szkolił drugoligowych piłkarzy Bałtyku Gdynia, a następnie drugoligową Lechię Gdańsk. Był wykładowcą w Katedrze

Gier Zespołowych AWF w Gdańsku Oliwie. W 1973 r. wrócił do Kielc, gdzie podjął pracę z grającymi w lidze okręgowej piłkarzami Korony, z którymi w dwa lata później awansował do II ligi. Następnie był trenerem Błękitnych Kielce, a w 1978 r. i ten zespół wprowadził w szeregi drugoligowców. W sumie przez 12 lat szkolił piłkarzy Korony, bądź Błękitnych. Od 1987 r. rozpoczął pracę w Wojewódzkiej Federacji Sportu w Kielcach obejmując funkcję trenera koordynatora OZPN, wiceprezesa i szefa wyszkolenia okręgu. Prowadząc drużyny młodzieżowe KOZPN odnosił spore sukcesy w rozgrywkach pucharowych: Jerzego Michałowicza, Kazimierza Deyny, Wacława Kuchara. Od 2000 r. wiceprezes Świętokrzyskiego Związku Piłki Nożnej w Kielcach. Trener I klasy. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 56-57.

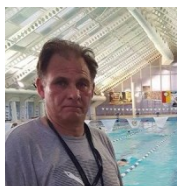
Górecki, Ryszard Józef, (ur. 15 lutego 1951 r. w Dulsku) – naukowiec, nauczyciel akademicki, rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, senator VI, VII i VIII kadencji. W 1975 r. Ryszard Górecki ukończył Wydział Rolny Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie. Po ukończeniu studiów podjął pracę w Katedrze Fizjologii i Biochemii Roślin. W 1979 r. uzyskał stopień doktora nauk rolniczych. Habilitował się w 1986 r. Tytuł profesora otrzymał w 1993 r. Odbył kilka długoterminowych staży zagranicznych na uniwersytetach w USA, Japonii, Wielkiej Brytanii i we Włoszech. Pracę jako nauczyciel akademicki rozpoczął w 1975 r. Od 1991 jest kierownikiem Katedry Fizjologii i Biotechnologii Roślin na Wydziale Biologii Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie. W latach 1996–1999 był prorektorem ds. nauki tej uczelni. W okresie 1999–2008 pełnił funkcję pierwszego rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, którego był współorganizatorem. W 1999 roku jako rektor został jednocześnie prezesem klubu AZS UWM Olsztyn. Sport jest dla niego jednym z najważniejszych elementów promocji uczelni. Realizuje tę politykę konsekwentnie, dba również o sportową infrastrukturę sportową Kortowa, z której korzystają zarówno zawodnicy wyczynowi, jak i pozostali studenci. W latach 2008–2010 pełnił funkcję dziekana Wydziału Biologii. Ponownie wybrany został na rektora UWM w Olsztynie na lata 2012–2016. W 2005 r. został członkiem-korespondentem Polskiej Akademii Nauk. Był wiceprezesem PAN w latach 2011–2012, następnie został doradcą prezesa tej instytucji. Wszedł w skład Komitetu Fizjologii, Genetyki i Hodowli Roślin PAN. Należy ponadto do Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Polskiego Towarzystwa Biologii Eksperymentalnej Roślin, Polskiego Towarzystwa Łubinowego (w latach 1995–1997 był jego prezesem), International Society for Seed Science, Olsztyńskiego Forum Naukowego oraz innych organizacji naukowych polskich i zagranicznych. W 2005 r. jako bezpartyjny kandydat z listy komitetu wyborczego Platformy Obywatelskiej został wybrany senatorem VI kadencji w okręgu olsztyńskim. W Wyborach Parlamentarnych w 2007 r. po raz drugi uzyskał mandat senatorski. Kandydował na senatora w Wyborach Parlamentarnych 2015. Nie uzyskał jednak mandatu. Szkoła i wykształcenie: Akademia Rolniczo-Techniczna w Olsztynie (1970–1975). Działalność naukowa, zawodowa i społeczna: członek Zespołu Ekspertów MEN (1987); prezes Polskiego Towarzystwa Łubinowego (1995–1997); członek korespondent Polskiej Akademii Nauk (od 2004); wiceprezes Polskiej Akademii Nauk (2011–2014); członek Komitetu Fizjologii, Genetyki i Hodowli Roślin PAN; członek Rady Naukowej Instytutu Genetyki Roślin PAN; członek Rady Naukowej Instytutu Fizjologii Roślin im. F. Górskiego PAN; członek Rady Naukowej Ogrodu Botanicznego – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej PAN w Powsinie; rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (1999–2008, od 2012 r.); kierownik Katedry Fizjologii i Biotechnologii Roślin Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie; wiceprezydent Międzyuniwersyteckiego Centrum Badawczo-Dydaktycznego Europy Południowo Wschodniej (CIRCEOS) (2003–2007); członek Olsztyńskiego Forum Naukowego; prezes Klubu Sportowego

AZS UWM Olsztyn (1999–2009); przewodniczący Rady Nadzorczej Piłka Siatkowa AZS UWM SA w Olsztynie; Honorowy członek Stowarzyszenia „Szesnastka” (2007). W pracy naukowej Ryszard Górecki zajmuje się agrotechniką i biotechnologią roślin. Prowadził badania m.in. nad otrzymaniem transgenicznych roślin pomidora i tytoniu, wyjaśnieniem szlaku biosyntezy i fizjologicznej roli oligosacharydów rodziny rafinozy i galaktozylo-cyklitolu w nasionach roślin strączkowych. Ogłosił około 100 prac naukowych, jest współautorem kilku podręczników akademickich, m.in. *Fizjologiczne podstawy odporności roślin na choroby* (1999), *Carbohydrates in Grain Legume Seeds* (2000) i *Fizjologia plonowania roślin* (2002). http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Ryszard_Gorecki

Górniak, Henryk (1946 – 1988). Urodził się 21 marca 1948 r. w Gościeradowie, powiat kraśnicki. Po ukończeniu szkoły podstawowej w miejscu zamieszkania, kontynuował naukę w Technikum Budowlanym w Kraśniku. Studia rozpoczął w Wyższym Studium Nauczycielskim Filii UMCS (od 1979 r. Filii AWF) w Białej Podlaskiej na kierunku Wychowanie Fizyczne z Nauczaniem Początkowym. Studia magisterskie odbywał w AWF Warszawie, gdzie w 1973 r. otrzymał tytuł magistra wychowania fizycznego oraz trenera II klasy w podnoszeniu ciężarów. Na wszystkich etapach nauczania angażował się w działalność sportową. Mając 15 lat trenował samodzielnie podnoszenie ciężarów. W latach 1988-89 był czynnym zawodnikiem i jednocześnie instruktorem społecznym w Klubie Sportowym „Tęcza” Kraśnik. W trakcie studiów w Białej Podlaskiej wraz z doc. Cz. Borejszą założył sekcję podnoszenia ciężarów, której był czynnym zawodnikiem. Długotrwała i poważna kontuzja wyeliminowała Go jednak z czynnego uprawiania sportu. W 1973 r. został zatrudniony w Filii AWF w Białej Podlaskiej i prowadził ze studentami zajęcia fakultatywne z boks i podnoszenia ciężarów. Był kierownikiem Pracowni Sportów Walki i Podnoszenie Ciężarów. W jego krótkim okresie życia nie było zbyt wiele czasu na działalność naukowo-badawczą. Skromny dorobek naukowy publikowany był w „Zeszytach Metodyczno Naukowych” FAWF i biuletynach szkoleniowych Polskiego Związku Podnoszenia Ciężarów. Uczestniczył również w konferencjach naukowych oraz w pokazach metodycznych. Będąc trenerem Akademickiego Związku Sportowego wychował liczną grupę zawodników z I i II klasą sportową. Na wniosek Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki w 1977 r. otrzymał tytuł trenera I klasy, a w 1983 r. trenera klasy mistrzowskiej. Był inicjatorem i współorganizatorem powołania W 1988 r. autonomicznego Okręgowego Związku Podnoszenia Ciężarów w Białej Podlaskiej, w którym pełnił funkcję wiceprezesa d/s szkoleniowych i sędziowskich, a od 1982 prezesa. Równocześnie od 1977 r. był trenerem, koordynatorem na terenie Województwa białkopodlaskiego, propagując podnoszenie ciężarów w małych miejscowościach, tworząc tym samym zaplecze treningowe dla najsilniejszego wówczas w tej dyscyplinie AZS - u. Zdobywał również uprawnienia sędziowskie, czego uwieńczeniem było zdobycie w 1981 r. tytułu państwowego sędziego I kategorii w boksie. Sędziował ogółem w 98 meczach bokserskich na terenie całego kraju. W latach 1981-82 był członkiem Komisji Sportowej przy Radzie Głównej Ludowego Zrzeszenia w Warszawie. Uhonorowany został wieloma odznaczeniami państwowymi i resortowymi, w tym: Srebrną Odznaką AZS. Od 1989 roku dla uczczenia jego pamięci w ZWWF w Białej Podlaskiej organizowany jest corocznie „Memoriał Henryka Górniaka”. Zmarł nagle 21 marca 1988 r.; został pochowany na Cmentarzu Parafialnym, przy ulicy Nowej w Białej Podlaskiej. 40 lat minęło...: Wydziałowi Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej: Zjazd Absolwentów z okazji 40-lecia Uczelni, 11-12 września 2010 r., red. T. Jaślikowska-Sadowska, Biała Podlaska 2010, s. 426-427.

Górski Lech. Siatkarz AZS Warszawa. Poległ w kampanii wrześniowej 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 45.

Górski Leszek, ur. 19.08.1961, Olsztyn. Pływak: Syn Józefa i Apolonii Śmiarowskiej. Absolwent 1- szej polskiej Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Raciborzu (1980). Chorąży WP. Zawodnik (184 cm, 85 kg, specjalista w st. zmiennym) Juwenii, Kormoranu, SZS-AZS Olsztyn (1970-80), Śląska Wrocław (1981-87). Trenerzy: Andrzej Bergiel, Edmund Uścinowicz (od 1975 - wychowanek), Maciej Nawrocki.

Zdobywca ponad setki medali w MP. Najlepszy polski pływak 30-lecia. Finalista olimpijski, wice-mistrz Europy (1981 Split, 400 m zm.), mistrz – Spartakiady Armii Zaprzyjaźnionych, finalista Uniwersjady, rep. Europy w PS. (1979 - 2 m., 400 m. zm.). Laureat Nagrody Fair Play. 16-krotny mistrz Polski (basen 50 m): 200 m grzb. (1977); 200 m zm. (1977-80, 1984, 1986); 400 m zm. (1979-81, 1983, 1984, 1986), 4 x 100 m dow. (1984, 1986), 4 x 200 m dow. (1982), 4 x 100 m. (1982-84, 1986). 17-krotny mistrz Polski (basen 25 m): 200 m grzb. (1978, 1979), 200 m mot. (1984), 200 m zm. (1978-80, 1984, 1985), 400 m zm. (1979-81, 1984), 4 x 100 m dow. (1981, 1984, 1986), 4 x 200 m dow. 1981), 4 x 100 m zm. (1984). 14-krotny rekordzista Polski (basen 25 m), najlepsze wyniki: 200 m grzb. - 204,00 (15.03.1979 Puławy), 200 m zm. - 204,43 (10.03.1985 Gdańsk), 400 m zm. - 423,62 (8.09.1981 Split). 25-krotny rekordzista Polski (basen 50 m), najlepsze wyniki: 200 m grzb. - 208,78 (10.06.1979 Wrocław), 200 m zm. - 2.06,17 (11.09.1981 Split), 400 m zm. - 423,62 (8.09.1981 Split), 411100 m zm. - 355,33 (8.08.1986 Mielec), 4 x 100 m dow. - 3.33,32 (10.08.1986 Mielec). Rekordy życiowe (basen 25 m): 200 m zm.- 204,43 (10.03.1985 Gdańsk), 400 m zm. - 423,99 (12.03.1981 Lublin). Rekordy życiowe (basen 50 m): 50 m grzb. - 58,17 (8.08.1986 Mielec), 100 m grzb. - 1.0127 (9.08.1986 Rzeszów), 200 m grzb. - 2.08,09 (10.06.1979 Wrocław), 200 m mot. - 2204,13 (8.04.1984 Oświęcim), 200 m zm. - 206,17 (11.09.1981 Split), 400 m zm. - 423,62 (8.09.1981 Split). Szkoleniowiec Śląska Wrocław. Olimpijczyk 1980 Moskwa: 400 m st. zm. - 2 m. w przedb. z czasem 426,02. W finale 7 m. z czasem 428,89. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 124-5. Fot. <https://www.facebook.com/kacper.klich/photos/a.177733155907956/245822145765723/?type=3&theater>

Górski, Ludwik Konstanty (1924–2012) rodził się 21 grudnia 1924 roku w Krakowie. Zmarł 10 grudnia 2012 roku w Krakowie, pochowany na Cmentarzu Salwatorskim. Absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego (1948), dr 1962, dr hab. 1966, prof. nadzw. 1974, prof. zw. 1994. Pracownik Akademii Medycznej w Krakowie w Zakładzie Chemii Lekarskiej: asystent 1946-1948, starszy asystent 1948-1952, adiunkt 1952-1953. Z Akademią Górniczo-Hutniczą związany w latach 1956-1979: Wydział Elektrotechniki Górniczej i Hutniczej - adiunkt 1956-1966; docent 1966-1974 i kierownik Zakładu Analiz Radiometrycznych 1964-1972; zastępca dyrektora Instytutu Fizyki i Techniki Jądrowej 1976-1977; dyrektor IFTJ 1977-1979; prof. nadzw. 1974-1979. Od 1979 roku zatrudniony w Politechnice Krakowskiej, dziekan Wydziału Chemii i Inżynierii Chemicznej PK 1984-1987, prorektor PK 1981-1982. W latach 1972-1975 pracownik Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (IAEA) w Wiedniu. W 1995 roku odszedł na emeryturę. Autor 101 publikacji, w tym 1 książki, 5 patentów, promotor 11 rozpraw doktorskich. Od 1950 roku członek Polskiego Towarzystwa Chemicznego, członek Komitetu Chemii Analitycznej PAN 1964-1995, redaktor pomocniczy Radiochemical and Radioanalytical Letters, ekspert Komitetu Technicznego ds. Jakości Wody Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. Członek NSZZ Solidarność (1980), wiceprzewodniczący w Politechnice Krakowskiej. Był sędzią sportowym I klasy w żeglarskim. Odznaczony m.in. Złotą i Srebrną Odznaką Akademickiego Związku Sportowego, Złotą Odznaką 50-lecia AZS, oraz Złotą Odznaką Polskiego Związku Żeglarskiego, Odznaką Zasłużonego Działacza Żeglarsstwa Polskiego, trzykrotnie nagroda Państwowej Rady do Spraw Pokojowego Wykorzystania Energii Atomowej.

https://historia.agh.edu.pl/wiki/Ludwik_Konstanty_G%C3%B3rski; www.sss.net.pl/assets/sss/media/files/0dd0b9b3-d02b-4ffd-954e-05552ab48644/biogramy-od_znaczonych.pdf Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s.333. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Grabacka-Pietruszka Barbara (8.10.1958, Kraków), koszykarka, dyrektor Centrum Sportu i Rekreacji PK. Zawodniczka „Korony” (przez 18 lat), Absolwentka krakowskiej AWF (1981 r.), nauczyciel wychowania fizycznego. Od 1995 r. pracuje w Centrum Sportu i Rekreacji PK pełniąc funkcję zastępcy dyrektora (2007-2009) oraz dyrektora CSiR PK (2009 – nadal). Trener żeńskiej drużyny koszykówki AZS PK, jej zawodniczki zdobyły złoty medal (2002 r.), srebrny medal (2006) i brązowy medal (2004) na mistrzostwach Polski uczelni technicznych. Nadal uprawia koszykówkę, z drużyną old-boyów zdobyła dwukrotnie wicemistrzostwo Europy (Pesaro – 2009 i Saloniki – 2012). Dokonała kompletnej przebudowy Ośrodka Żeglarskiego nad Jeziorem Żywieckim, w 2010 r. założyła na miasteczku studenckim Fitness Klub Kwadrat, zainicjowała powołanie zespołu kierowników sportu i rekreacji krakowskich szkół wyższych i była jego pierwszym przewodniczącym. Zainicjowała fuzję żeńskich drużyn koszykówki AZS PK z Koroną Kraków, należący do ścisłej czołówki drużyn pierwszoligowych. Drużyna ta zdobyła dwukrotnie tytuł akademickiego mistrza Polski w latach 2013-2014. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 333. Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

Grabiński Zbigniew, ur. w 1904 r. Wioślarz AZS Warszawa. Zamordowany w czasie okupacji hitlerowskiej. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 45.

Grabowski Józef (ok. 1880, Kraków – ?), współzałożyciel AZS, jego drugi z kolei prezes (1911 – 1912), narciarz i turysta, aktywny działacz AZS Kraków w latach 1909-1930. Studiował na Wydziale Filozoficznym UJ, po I wojnie światowej był nauczycielem gimnazjalnym. W latach 1909 – 1914 jeden z najaktywniejszych narciarzy wysokogórskich w Tatrach, a także kierownik wycieczek AZS, letnich i zimowych, w Tatrach, prowadził także kursy narciarskie. Od 1911 był też członkiem Sekcji Turystycznej TT, w 1913 był członkiem komitetu redakcyjnego Tatarnika. Członek honorowy AZS. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340.

Grabowski Tadeusz (1899-1985), ekonomista, dziennikarz. Uprawiał piłkę nożną w warszawskiej „Polonii”, z którą w 1921 r. zdobył wicemistrzostwo Polski. Był korespondentem prasowym z igrzysk olimpijskich w Paryżu w 1924 r. Uczestnik wojny polsko-rosyjskiej, III Powstania Śląskiego, wojny 1939 r., powstania warszawskiego 1944 r. Za czyny bojowe dwukrotnie odznaczony Krzyżem Walecznych. Autor książki Z lamusa warszawskiego sportu (1952). R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 626.

Grabowski, Jerzy (1896-1981), zawodnik, który zajął II miejsce w chodzie maratońskim 1916 r. Najbardziej jednak interesował się futbolem. Był dobrym piłkarzem warszawskiej Korony i Polonii. Po skończonych studiach politechnicznych w 1922 r. został architektem. Ze sportem nie skończył nigdy, pracując jako dziennikarz sportowy poczytnych gazet. Należał też do pierwszoligowych sędziów piłkarskich. Był bratem znanego piłkarza, dziennikarza i działacza sportowego Tadeusza Grabowskiego. R. Gawkowski, Maraton sprzed stu lat,

Pismo Uczelni 4 (79) 2016, s. 35-39; M. Petruczenko, redaktor z ułańską fantazją, <https://www.przeegladsportowy.pl/jerzy-grabowski> Fot. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Grabowski_\(architekt\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Grabowski_(architekt))

Grabowski, Krystyn, ur. 25.10.1934 w Ostrowcu Świętokrzyskim, zm. 29.08.2002 w Gdańsku. Wykształcenie Wyższe, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie. Zawodnik AZS AWF Gdańsk (1951-1959, Złote medale mistrzostw Polski seniorów 1958). Lechii Gdańsk (1959-1968, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1960, 1961, srebrny 1963, brązowe: 1962. 1967), Ogniwa Sopot (1967) Pierwszy trener Eugeniusz Rogatka.

W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 3 oficjalne mecze międzypaństwowe, występował w II linii młyna. Mistrz sportu (1966). Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby (15.12.1968-14.10.1973). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 33.

Grabowski, Michał T. W. Urodzony w 1942 r. w Gdańsku. Absolwent i pracownik naukowy Akademii Medycznej w Gdańsku, doktor nauk medycznych, specjalista w zakresie chirurgii urazowo-ortopedycznej, medycyny sportowej, reumatologii, rehabilitacji, medycyny fizykanej i chiroterapii. Od 1961 r. koszykarz AZS Gdańsk. Od 1980 roku pracuje w Niemczech. Mieszka we Francji. Od 1996 r.

pełni obowiązki zastępcy kierownika jednej z klinik ortopedycznych „Caritasu” w Palatynacie Renu. Członek kilku towarzystw medycznych. J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 140.

Gradowska, Tatiana (1915-1998). Urodziła się w Korganie na Syberii w 1915 r. w polskiej rodzinie Wiktorii z Kramkowskich i Bolesława Gradowskiego - farmaceuty, jako wnuczka zesłańca powstania styczniowego. Jej rodzina wywodzi się z Białostoczczyzny. Po powrocie do Polski w 1924 r. osiedliła się w Białymstoku, gdzie uczęszczała do szkoły podstawowej i średniej. Po maturze w 1938 r. rozpoczęła studia pedagogiczne na Uniwersytecie Warszawskim, ale wojna przerwała te plany.

W czasie wojny ojciec zginął w więzieniu, cała rodzina była prześladowana. Warunki wojenne zmusiły ją do podejmowania różnych prac zarobkowych m.in. jako sprzedawczyni w sklepie tekstylnym w Białymstoku (1942-45). Ale powołanie pedagogiczne kierowało jej kroki w pracy zawodowej głównie ku szkole. W latach 1938-39 pracowała jako nauczycielka w szkole podstawowej w Rudkach k/Łomży, a następnie w szkole niepełno-średniej w Kroszewie k/Białegostoku (1939-41) oraz w Miejskiej Bibliotece Publicznej. Po wojnie w 1945 r. podjęła studia wychowania fizycznego na Uniwersytecie Poznańskim, które ukończyła w 1949 r., pracując równocześnie w Powiatowym, Miejskim, a następnie Wojewódzkim Urzędzie WF i PW. Tytuł magistra Wychowania fizycznego uzyskała w 1950 r. Od 1 września 1949 r. podjęła pracę w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, której poświęciła całe swoje życie zawodowe. Była bardzo wszechstronnie utalentowana i sprawna ruchowo. Początkowo prowadziła zajęcia z siatkówki, gimnastyki i lekkiej atletyki. W zakresie piłki siatkowej w 1953 r. uzyskała stopień trenera, a w 1963 r. ukończyła specjalizację z tenisa. Przez wiele lat prowadziła zajęcia dydaktyczne jako asystent i adiunkt w Katedrze Sportowych Gier Zespołowych. Współpracowała z Klubem AZS-AWF, pełniąc przez kilka lat społecznie funkcję kierownika sekcji koszykówki żeńskiej - drużyny mistrza Polski. Działała też w Związku Nauczycielstwa Polskiego i w Polskim Związku Tenisowym. Interesowała ją szczególnie rozpoznanie biologicznego podłoża szybkości ruchów człowieka ze szczególnym uwzględnieniem tych procesów zachodzących u zawodników piłki siatkowej. W tej dziedzinie opracowała szereg prac naukowych, w tym dysertację na stopień kandydata nauk pedagogicznych. *Znaczenie typologicznych osobliwości wyższej działalności ruchowej sportowców uprawiających piłkę siatkową dla praktyki sportowej*, obronioną 22.02.1960 r. w Instytucie Wychowania Fizycz-

nego w Moskwie, gdzie odbywała studia doktoranckie w latach 1956-60. Opublikowała ponad 20 prac naukowych i tyleż samo przetłumaczyła z języka rosyjskiego na język polski. Przyczyniła się do wychowania wielu pokoleń absolwentów AWF przekazując im swoją wiedzę i umiłowanie sportu. Prowadziła wykłady na kursach dla trenerów tenisa z zakresu badań naukowych w tej dyscyplinie sportu. Była promotorem i recenzentem wielu prac magisterskich. Ważniejsze publikacje T. Gradowskiej: Gradowska T., Szczepański M., Szczęsny S., Toros B., Zienkowicz E., Żukowska Z., Żukowski R.: W poszukiwaniu nowych sposobów eliminacji kandydatów na studia wychowania fizycznego, „Kultura Fizyczna” 1961, nr 5 i 1961, nr 6; Gradowska T., Przyczynek do badań specjalistycznej szybkości reakcji u zawodników piłki siatkowej, „Roczniki Naukowe AWF” 1962, t. I.; Fidelos K., Gradowska T., Porównawcza ocena danych o wysokości dosiężnym, „Materiały Szkoleniowe” 1965, nr 5; Gradowska T., Szybkościowa charakterystyka ruchów lokomocyjnych u dzieci i młodzieży w wieku 7-17 lat, „Kultura Fizyczna” 1966, nr 6; Chronometryczna ocena gry mężczyzn w tenisie ziemnym rozegraną na boisku o nawierzchni kortowej i drewnianej, „Teoria Wyniku Sportowego”, Poznań 1966; Gradowska T., Mazur S., Chronometryczna ocena gry mężczyzn w piłkę siatkową „Sport Wyczynowy” 1961, nr 5; Materiały Corocznej Konferencji Naukowej AWF. Warszawa 1967; Gradowska T., *Próba fizjologicznej i psychologicznej oceny wpływu na organizm ćwiczeń według systemu Joga*, „Wychowanie Fizyczne i Sport” 1969, nr 3; Gradowska T., *Niektóre sposoby oceny umiejętności technicznych zawodników w tenisie*, „Biuletyn P.Z. Tenisowego” 1970, nr 10. Po przejściu na emeryturę w 1974 r. przez 12 lat pracowała w niepełnym wymiarze czasu pracy w Zakładzie Praktyk Studenckich, gdzie służyła swoim wielkim doświadczeniem metodycznym i dużym zaangażowaniem pedagogicznym, będąc wspaniałym przykładem solidności, kultury, kompetencji, uczciwości i zaangażowania w pracy dla młodszych kolegów i studentów. Do ostatnich swoich dni otrzymywała żywe kontakty ze środowiskiem zawodowym i naukowym, również poza AWF, uczestnicząc w seminariach i konferencjach naukowych m.in. PTNKF i PAN. Kochała i podziwiała sport i sportowców, wysoce ceniła wysoką sprawność: fizyczną, mistrzostwo sportowe i piękno ciała ludzkiego. Systematycznie bywała na zawodach sportowych na obiektach AWF, zwłaszcza na zawodach, w których brali udział zawodnicy AZS-AWF. Choć nie założyła własnej rodziny miała liczne grono przyjaciół. Była osobą o dużej kulturze, dobrych manierach i wielkiej szlachetności, stanowiąc wzór do naśladowania dla młodszego pokolenia. Była przykładem zdrowego stylu życia. Regularna, systematyczna aktywność fizyczna towarzyszyła jej do ostatnich chwil. Odeszła spokojnie 29 maja 1998 r. i została pochowana na Cmentarzu Północnym w Warszawie. Za wieloletnią pracę zawodową i społeczną odznaczona była Srebrnym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury fizycznej, Złotą Odznaką ZNP, Srebrną Odznaką AZS, Odznaką 1000-lecia Państwa Polskiego, Medalem X-lecia PRL i wieloma wyróżnieniami i nagrodami w uczelni i poza jej terenem. T. Wolańska, Tatiana Gradowska (1915-1998) w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom II, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. 31-32; Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 137.

Grajczyk Szczepan, pseudonim Hindus (ur. 14 grudnia 1931 w Tarnowskich Górach) - polski wioślarz, olimpijczyk z Melbourne (1956) i Tokio (1964). Ukończył Politechnikę Wrocławską. Należał do klubu sportowego AZS Wrocław, a jego trenerem był Zbigniew Schwarzer. Mieszkał w Schweinfurt (Niemcy). Osiągnięcia sportowe: 1955-1965 - 10 razy zdobył tytuł mistrza Polski (czwórka ze sternikiem, czwórka bez sternika i ósemka); 1956 - 4. miejsce podczas Mistrzostw Europy w Bled (czwórki bez sternika, w osadzie razem z Kazimierzem Błasińskim, Marianem Nietupskim, Zbigniewem Paradowskim); 1956 - uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Melbourne, w osadzie razem z Kazimierzem Błasińskim, Zbigniewem Paradowskim, Marianem Nietupskim -

czwórki bez sternika odpadły z konkurencji - po 2. miejscu w przedbiegach (6:46.3), a następnie 4. miejscu w półfinałach (8:32.0); 1959 - uczestnik Mistrzostw Europy w Macon - drużyna odpadła w repesażu (dwójki podwójne); 1962 - 4. miejsce podczas Mistrzostw Świata w Lucernie (czwórki ze sternikiem, w osadzie razem z Marianem Leszczyńskim, Ryszardem Lubickim, Andrzejem Nowaczykiem); 1963 - 4. miejsce podczas Mistrzostw Europy w Kopenhadze (czwórki ze sternikiem, w osadzie razem z Marianem Leszczyńskim, Ryszardem Lubickim, Andrzejem Nowaczykiem, Jerzym Pawłowskim - sternik); 1964 - 6. miejsce w finale (7:28.15) Igrzysk Olimpijskich w Tokio, czwórka ze sternikiem, w osadzie razem z Marianem Leszczyńskim, Ryszardem Lubickim, Andrzejem Nowaczykiem, Jerzym Pawłowskim (sternik) - 3. miejsce w przedbiegach (6:58.64), 1. miejsce w repesażu (7:11.74). Wyróżnienie i medale: Mistrz Sportu; brązowy Medal „Za Wybitne Osiągnięcia Sportowe”. https://pl.wikipedia.org/wiki/Szczepan_Grajczyk; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Z, Warszawa 1984, s. 34; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 86; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 126.

Grajewski Józef, ur. w 1937 r., absolwent Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Z AZS związany od 1957 r. jako zawodnik sekcji narciarskiej i lekkoatletyki. Prezes Organizacji Środowiskowej AZS w Białymstoku oraz członek Zarządu Głównego AZS. W latach 1966 - 1976 wspierał finansowo sekcję piłki ręcznej mężczyzn i piłki siatkowej kobiet. Od 2011 r. sponsor wielu imprez sportowych Organizacji Środowiskowej AZS Białystok. APS 05, 336, 2016, s. 4.

Gramse Gerard dr (1944 - 2012) - rozpoczął pracę w Zakładzie Lekkiej Atletyki AWF Poznań jako asystent w 1967 r., tuż po uzyskaniu dyplomu magistra wychowania fizycznego. W 1969 r. został powołany na stanowisko starszego asystenta. W maju 1977 r. otrzymał stopień doktora nauk wychowania fizycznego za rozprawę pt. „*Dynamika rozwoju lekkoatletyki w wybranych państwach europejskich na podstawie analizy wyników z lat 1965-1972*” - i w tym samym roku awansował na stanowisko adiunkta. Był jednym z najszybszych sprinterów polskich przełomu lat 60. i 70. XX w., zawodnikiem AZS Poznań. Jego największy sukces to srebrny medal w sztafecie 4 x 100 m na Mistrzostwach Europy w 1971 r. w Helsinkach. W tej samej konkurencji był również złotym medalistą Uniwersjady w Turynie (1970), srebrnym (1967) i brązowym (1965) medalistą mistrzostw Polski. Zdobył także brązowy medal mistrzostw Polski na 200 metrów (1968). Siedmiokrotnie wystąpił w meczach reprezentacji Polski w latach 1967-1971. Jego rekordy życiowe to 10.3 s. na 100 m (1968) i 21.0 s. na 200 m (1966). W latach 80. XX w. związał się z koszykówką, stając się niezwykle skutecznym i cenionym trenerem przygotowania fizycznego w tej dyscyplinie. W ostatnich latach życia był nauczycielem wychowania fizycznego i trenerem młodzieży. Jeszcze na dzień przed odejściem prowadził zajęcia ze swoimi podopiecznymi... <http://www.la.awf.poznan.pl>; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 14.

Grandys Krzysztof: w AZS Zakopane od 1949 r. Kilkakrotny akademicki mistrz Polski w kombinacji klasycznej. Wielokrotny reprezentant Polski i członek kadry narodowej. Brązowy medalista w kombinacji klasycznej na akademickich mistrzostwach świata w Polana Stalina (1951). Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340.

Graniczny, Jurand. Studiował na WSHM w latach 1948-1951. Przez wiele lat w AZS-ie Gdańsk trenował sprinty. Utrzymywał stale niezłą formę, osiągając na dystansie 100 m wyniki w granicach 11,0 - 11,2 sek., a jego rekord życiowy na tym dystansie wynosił 10,9 sek. Skakał również w dal, osiągając rezultaty ok. 6,5 m. Wielokrotnie reprezentował AZS Gdańsk. Był cenionym zawodnikiem i działaczem sportowym, współtwórcą legendy AZS-u. W sprintach odnosił sukcesy indywidualne oraz w sztafecie 4 x 100 m. Jurand był też w wielu sprawach autorytetem dla młodszych od siebie koleżanek i kolegów klubowych. Za całokształt działalności sportowej otrzymał Złotą Odznakę AZS. Był dyrektorem PPM Polfracht. Zmarł 10 maja 2017 roku. A. Jegorow, Na bieżniach, skoczniach i rzutniach w latach 50. i początkach 60., w: J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 121-125.

Grecka Ewa, pływaczka AZS AWF Warszawa, była wielokrotną mistrzynią i 42-krotną rekordzistką Polski; w latach 1966-1970 zdobyła na Letnich Mistrzostwach Polski-7 złotych medali i 13 srebrnych na dystansach od 50-400 m stylem dowolnym, motylkowym i zmiennym oraz w sztafetach 4 x 100 m stylem dowolnym i 4 x 100 m stylem zmiennym, a na Zimowych Mistrzostwach Polski wywalczyła 12 złotych, 2 srebrne i 3 brązowe medale. Na listach rankingowych najlepszych pływaczek w kraju Ewa Grecka wielokrotnie znajdowała się na 1 miejscu. Na Mistrzostwach Europy w Utrechcie (1966) zajęła 12 miejsce na 200 m stylem zmiennym, a na VI Uniwersjadzie w Turynie (1970) uplasowała się na 5 miejscu na 200 m stylem zmiennym i na 7 miejscu na 100 m stylem dowolnym. Tym startem zakończyła karierę sportową. W 1969 roku podjęła pracę trenerską w Klubie AZS-AWF i pracowała w sekcji pływania 20 lat, szkoląc grupy młodzieżowe. M Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 230.

Grochal, Adam (18 XI 1926, Kraków), koszykarz, absolwent Studium WP UJ (1950 - tytuł magistra uzyskał we Wrocławiu), nauczyciel wychowania fizycznego AGH (1951-1996), zastępca kierownika i kierownik Studium WFiS AGH (1980-1991). W AZS od 1951 r., wiceprezes Koła AZS AGH (1951). Trener I klasy koszykówki, z zespołem AZS Kraków koszykówki mężczyzn awansował do I ligi (1967), dwukrotnie zdobywał AMP (1964, 1968). Członek Zarządu Klubu AZS AWF Kraków (1980-1984), członek ZS AZS, przewodniczący Sądu Koleżeńskiego AZS (1994-2005). W latach 1943-1945 należał do Szarych Szeregów w Krakowie, odznaczony min. Krzyżem Armii Krajowej. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 333. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

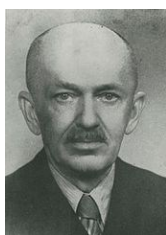

Grochmal, Stanisław (13 IV 1911, Jureczkowa, pow. Dobromil - 17 IV 1995, Kraków), lekarz, działacz sportowy AZS, absolwent Uniwersytetu Poznańskiego (1935). W czasie studiów pełnił funkcję kierownika sekcji sportowej Koła Medyków. Członek Prezydium ZS AZS Kraków (1966-1969). Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Ogólnopolskiej Sesji Naukowej (1968) z okazji jubileuszu 60-lecia AZS. Profesor, specjalista neurologii i rehabilitacji leczniczej, nauczyciel akademicki UJ, WSWF Kraków, rektor WSWP. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 334. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <https://dezintegracja.pl/stanislaw-jozef-grochmal-prof-dr-hab/>

Grochowski Gwidon: w AZS Katowice od 1945 r., potem AZS-AWF i ostatnio AZS Łódź. Wielokrotny reprezentant Polski w siatkówce i piłce ręcznej. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340.

Grochowski, Józef ur. 27.03.1935 w Brzóscech Falkach. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. doktor nauk. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1956-1965, 1970, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1957, 1958, 1962, 1963, srebrne: 1959, 1961, 1964, 1965, brązowy 1960, zdobywca Pucharu PZR 1959), Orła Warszawa (1966-1968, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1966, 1967). Pierwszy trener Stanisław Gierwatowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 21 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 6 punktów, występował w II linii młyna. Instruktor PZR (04.03.1963). Trener II klasy (01.07.1963). Trener I klasy (13.05.1970). Trener klasy „M” (1975). Trener reprezentacji Polski seniorów (1964. 31.01.1971-1975) - łącznie 26 spotkań. Założyciel i trener OMR Radiowo Warszawa (1959-1964, złoty medal mistrzostw Polski młodzików OMR 1960. 1961). AZS Jelonki Warszawa (1962-1963). Trener AZS AWF Warszawa (1962-1965. 1969-1976: złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1962, 1963, 1972, 1973, srebrne: 1964, 1965, 1971, 1974, 1975, brązowe: 1971, 1976). Współzałożyciel z Maciejem Liepeltem Orła Warszawa (1966), trener (1966-1967, 1968, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1966, 1967, 1968). Sekretarz Polskiego Związku Rugby (27.11.1963-16.02.1964). Przewodniczący Referatu Wyszkożenia PZR (16.11.1964-03.04.1966). Wiceprezes PZR 03.04.1966-15.12.1968). Członek Zarządu PZR (27.11.1963-16.02.1964, 26.01.1975-1976). Mistrz Sportu (1963), Zasłużony Mistrz Sportu (1970). Odznaczony Złotą Odznaką AZS (16.12.1962), Honorową Odznaką Zasłużony Działacz AZS Warszawa (1977), Złotym Krzyżem Zasługi (1979). Autor książek o rugby. M. Powała Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 33-34; Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 139.

Grodecki, Roman, (21 IV 1889, Rzeszów - 17 IV 1964, Kraków), członek i działacz AZS w Krakowie przed I wojną światową, profesor historii na UJ (1922-1960), członek PAU (1928). W 1907 r. ukończył gimnazjum w Bochni i podjął studia na UJ (1907-1912), gdzie w 1918 r. uzyskał doktorat oraz przeprowadził w 1920 r. habilitację. W 1914-1917 służył w Legionach Polskich, a w 1939-1945 uczestniczył w tajnym nauczaniu we Lwowie. Jest autorem „Z przygód narciarskich”. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 135-136. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Roman_Grodecki

Grodner Zygmunt, ur. 12. 01. 1932 w Warszawie, Siermierz (szpada), w. 178 cm IO 1952 Helsinki; mistrz Polski 1951. klub AZS Warszawa. Kariera sportowa 1948 -56. Wykształcenie wyższe medyczne, AM Warszawa, lekarz pediatra, chirurg dziecięcy, trener. Sędzia sportowy. Żonaty, ma troje dzieci córkę i dwóch synów, żona jest psychologiem. Hobby: literatura, muzyka. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 87.

Grodzicka Ewa z d. Estreicher (1904, Kraków – 1978) starsza siostra Karola Estreichera juniora. W AZS Kraków od 1921 r., pierwsza mistrzyni Polski w skokach do wody, wielokrotna medalistka mistrzostw Polki w skokach do wody i pływaniu, propagatorka tej dyscypliny sportu. <http://czeslawmichalski.pl/?page.id=188>

Grodzki, Stefan (1895- ?). Działacz AZS Warszawa, od 1923 Pierwszy prezes Centrali Polskich AZS. Student Wydziału Prawa UW od 1915 r. Wioślarz - sternik, wraz z osadą ósemek AZS zdobył Mistrzostwo Polski w 1920 r. W latach 1924-1925 był wiceprezesem Międzynarodowego Akademickiego Komisariatu Sportowego. Studia

ukończył dopiero w 1929 r. Dalsze jego losy są nieznane. R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa*, s. 18 (maszynopis). Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 340.

Gronowski, Tadeusz (1894-1990), polski malarz, grafik, architekt wnętrz, twórca plakatów, ilustrator książek. Absolwent Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej, w której studiował w latach 1917-1925 oraz paryskiej École nationale supérieure des beaux-arts, gdzie uczył się malarstwa. Od czasu studiów należał do Korporacji Akademickiej Welecja. Był twórcą plakatu reklamującego zawody studentów warszawskich we wrześniu 1916 roku. Był także autorem kilkunastu ozdobnych dyplomów wręczanych zwycięzcom meczu lekkoatletycznego. W tychże zawodach został również sędzią sprawdzającym czas na punkcie kontrolnym. Po skończonej Politechnice Warszawskiej w 1925 r. stopniowo zyskiwał sławę jako grafik. Uznawany za pioniera nowoczesnego polskiego plakatu, był nagrodzony wieloma cennymi nagrodami w dziedzinie sztuk plastycznych. Wśród ponad 200 plakatów, kilkanaście dotyczyło sportu. R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa*, s. 23 (maszynopis); <https://culture.pl/pl/tworca/tadeusz-lucjan-gronowski>

Grotkowski, Józef (1926-1988). Urodził się 10 stycznia 1926 r. we wsi Obręb w dawnym pow. przasnyskim w rodzinie Wiktorii z d. Ecka i Józefa Grotkowskiego, rządcy w majątku ziemskim. Ojciec po przeniesieniu się w 1933 r. do Przasnysza, prowadził tam rodzinne gospodarstwo rolne. W tym też roku Józef rozpoczął naukę w szkole powszechnej, którą ukończył w 1938 r. i zdał egzamin do gimnazjum ogólnokształcącego w Przasnyszu. W 1939 r. ukończył pierwszą klasę gimnazjum. Wojnę i okupację spędził w Przasnyszu. Pomagał w gospodarstwie rodziców i uczęszczał na komplety tajnego nauczania. W 1944 r. został wywieziony przez Niemców do budowy okopów na froncie wschodnim. W tym samym roku został aresztowany przez gestapo jego ojciec i osadzony w obozie w Działdowie. Po ewakuacji obozu na tereny byłych Pros Wschodnich został rozstrzelany w styczniu 1945 r. z grupą innych więźniów w lesie koło Starych Jabłonek. Po zakończeniu wojny J. Grotkowski pomógł matce wraz z dwojgiem młodszego rodzeństwa w odbudowie gospodarstwa i utrzymaniu rodziny. Równocześnie w latach 1945-1948 kontynuował naukę w gimnazjum a następnie w liceum ogólnokształcącym w Przasnyszu, gdzie uzyskał świadectwo dojrzałości. W okresie nauki w gimnazjum założył szkolne koło sportowe. W 1947 r. odbył w czasie wakacji półtoramiesięczny kurs, zorganizowany przez Państwowy Urząd WF i PW dla komendantów hufców pracy. W 1948 r. został przyjęty na trzyletnie studia w AWF w Warszawie, które ukończył w 1951 r. z tytułem dyplomowanego nauczyciela wychowania fizycznego i trenera II klasy w zapasach. W AWF rozpoczął regularne treningi w zapasach w stylu klasycznym pod kierunkiem wybitnych trenerów zapasów - Stefana Szajewskiego i Wacława Ziółkowskiego. W 1949 r., wspólnie z Witoldem Nowakowskim, był współzałożycielem Sekcji Zapaśniczej w Klubie AZS-AWF. W 1956 r. uzyskał tytuł magistra wychowania fizycznego. Mimo, że nie był etatowym pracownikiem AWF J. Grotkowski miał bardzo ścisły kontakt z Uczelnią. Prowadził bowiem zajęcia ze specjalizacji trenerskiej z zapasów. W okresie kilkunastu lat pracował w sekcji zapaśniczej Klubu AZS-AWF, w której wspólnie z W. Nowakowskim wychował liczne grono mistrzów i reprezentantów Polski juniorów i seniorów w różnych kategoriach wagowych, wśród nich pierwszego polskiego medalistę olimpijskiego w zapasach w stylu wolnym Tadeusza Trojanowskiego (Rzym 1960), absolwenta AWF. Bezpośrednio po ukończeniu studiów, zgodnie z otrzymanym nakazem pracy, został zatrudniony od września 1951 r. do września 1954 r. na stanowisku inspektora, a następnie trenera i kierownika wyszkolenia w Sekcji Zapaśniczej GKKF w Warszawie. Od października 1954 r. do przej-

ścia na emeryturę w 1986 r. pracował jako nauczyciel akademicki w Studium Wychowania Fizycznego Politechniki Warszawskiej. Awansował tam od asystenta do st. wykładowcy oraz z-cy kierownika (1983-1 990) do kierownika Studium WF PW (1981-1984). W Politechnice działał również w Związku Nauczycielstwa Polskiego. W życiu J. Grotkowskiego główną pasją, której oddawał się z wielkim zaangażowaniem i zamiłowaniem były zapasy. Jako zawodnik wielokrotnie reprezentował Polskę. W 1955 r. w swojej kategorii wagowej zdobył Mistrzostwo Polski, a w 1958 r. wygrał pierwszy w Polsce turniej judo na rok przed powołaniem do życia Polskiego Związku Judo, zostając pierwszym nieoficjalnym mistrzem Polski w tej dyscyplinie sportu. Był wieloletnim trenerem (do 1982 r.), w tym trenerem kadry narodowej w zapasach w stylu wolnym. Był aktywnym działaczem Polskiego Związku Atletycznego i Polskiego Związku Zapaśniczego. W latach 1948-1988 działał w różnych komisjach Związku. Był wiceprezesem PZZ ds. wyszkolenia (1988-1978), działał w Radzie Trenerów PZZ (1978-1980), sprawował funkcję przewodniczącego Komisji Dyscypliny PZZ (1980-1988). Przeszedł wszystkie stopnie klasyfikacji sędziowskiej. Od 1979 r. był sędzią klasy międzynarodowej. Mianowano go Honorowym Sędzią Międzynarodowej Federacji Zapaśniczej (FILA) i odznaczono wielkim krzyżem tej organizacji. W latach 1968-1971, w okresach wakacyjnych prowadził kursy instruktorsko-trenerskie w Danii, a w 1974 r. zaproszony został jako ekspert w sprawach zapasów do Finlandii. Był współautorem książki o tematyce zapaśniczej wydanej w 1955 r. oraz autorem szeregu artykułów dotyczących zapasów i klasyfikacji sportowej w tej dyscyplinie sportu. Za swoją wieloletnią pracę jako nauczyciela, trenera, działacza był wielokrotnie wyróżniany i odznaczany, w tym: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem Zasłużonego Trenera PRL, Medalem Honorowym 80-lecia PKOl, tytułem Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Złotą Jubileuszową Odznaką AZS, Złotą Odznaką PZZ, Odznaką 1000-lecia Państwa Polskiego oraz szeregiem innych wyróżnień, dyplomów i nagród. J. Grotkowski był żonaty (1955) z Zofią z d. Żbikowską. Z tego małżeństwa urodziła się córka Joanna. Zmarł po ciężkiej chorobie 12 lipca 1988 r. i pochowany został na Komunalnym Cmentarzu Północnym w Warszawie (Wólka Węglowa). Andrzej Mazur, Józef Grotkowski (1926-1988), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom III, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2002, s. 15-16. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340.

Grotowska - Wróblewska Jadwiga: ur. w 1910 r. W AZS Warszawa od 1929 r. W latach 1928-30 czołowa narciarka polska. Podpora AZS we wszystkich grach. Wielokrotna reprezentantka Polski w koszykówce i hazenie w latach 1930-1935. Wzór azetesianki i Polki. Podczas okupacji brała udział w konspiracji. Zginęła na Majdanku w lutym 1944 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 45.

Groyecki, Jerzy (1 VI 1921, Warszawa - 7 III 1975, w wypadku samochodowym pod Kielcami), koszykarz, siatkarz, szczypiornista. W 1945 r. rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim UJ. Inicjator reaktywowania koszykówki, siatkówki i szczypiorniaka w krakowskim AZS. Zawodnik, trener i działacz AZS Kraków (1945-1950). Pełnił funkcje kierownika sekcji gier sportowych, wiceprezesa (1947) i prezesa (1948) AZS Kraków. Wraz z K. Kozdrójem, W. Lipińskim, W. Obuchowiczem. i R. Paszkowskim tworzył pierwszą piątkę koszykarzy AZS, która z powodzeniem walczyła w utworzonej w 1947 r. pierwszej lidze koszykówki. Posiadając bardzo dobre warunki fizyczne należał również do czołowych zawodników krakowskiego AZS w siatkówce i piłce ręcznej. W latach 1948-1950 ukończył kurs instruktorski

i trenerski, uzyskując stopień trenera I klasy koszykówki i od 1 czerwca. 1950 r. został trenerem „Gwardii” (taką nazwę wówczas nosiła krakowska „Wisła”) zdobywając z tym zespołem. tytuł mistrza i wicemistrza Polski. W 1956 r. przeniósł się do Warszawy, został trenerem kadry narodowej koszykówki kobiet (1957-1958), zdobył z reprezentacją Polski 5 miejsce w ME (1958). Trener męskiej koszykówki warszawskiej „Polonii” (1959-1960), z zespołem tym zdobył mistrzostwo Polski (1959), wicemistrzostwo Polski (1960) oraz w klubowym Pucharze Europy wystąpił w ćwierćfinale. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 334; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 195. Fot. http://historiawisly.pl/wiki/index.php?title=Grafika:1964_Mistrzostwo_Polski_koszykarzy_karykatura.JPG

Grubba Andrzej, ur. 14. 05. 1958 w Brzeźnie. Tenisista stoł., w. 174 m, c.c. 63 kg. IO 1988 Seul; IO 1992 Barcelona; IO 1996 Atlanta; trzykrotny medalista MŚ brązowy 1989, III-IV m. 1983, 1985, 1987; zwycięzca PŚ 1988; mistrz Europy 1982, sześciokrotny medalista ME srebrny 1984, 1999, 1996, brązowy 1986, zwycięzca turnieju TOP 12 1985, dwudziestojednokrotny mistrz Polski 1972-84; mistrz Szwecji, Danii, Walii, Holandii, Jugosławii; Mistrz Sportu, Zasłużony Mistrz Sportu, odzn. trzykrotnie złotym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe i sześciokrotnie srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, Krzyżem Kawalerskim OOP, Najlepszy sportowiec Polski '84. Klub AZS AWF Gdańsk i TTC Grenzau (Niemcy). Kariera sportowa do 1998. Wykształcenie wyższe, AWF Gdańsk, przedsiębiorca, m. in. zajmował się handlem sprzętem sportowym, był właścicielem firmy reklamowo-marketingowej, dyrektorem Centrum Przygotowań Olimpijskich w Tenisie Stołowym w Grenzau (Niemcy). Żonaty, dwóch synów Tomasz i Macieja, żona Lucyna. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 88; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 144; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 195: Fot: <https://dzieje.pl/kalendarz-dat/2005>

Grubert Jerzy - członek AZS Warszawa w latach 1925-39. Pływak, a od 1930 r. - żeglarz. instruktor. Sekretarz generalny AZS Warszawa w latach 1936-37. Prezes komisji rewizyjnej AZS w latach 1937-39. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340.

Gruchała, Sylwia. Roczniak 1981, niekwestionowana gwiazda drużyny AZS AWF i S oraz zespołu narodowego na przełomie wieków. Jako pierwsza fechtunku uczyła ją w SSP 70 starsza koleżanka - Anna Sobczak. Potem Longin Szmit. Już w 1996 roku była trzecią medalistką Mistrzostw Świata juniorów, a potem było jeszcze lepiej. Gdzie wystartowała, tam zazwyczaj gromiła rywalki krajowe i zagraniczne. Dziewięciokrotnie była pierwsza na zawodach Pucharu Świata - w latach 1999-2006. Podczas MŚ w Hawanie (w 2003 roku) wywalczyła złoty medal drużynowo i srebrny indywidualnie. W 2000, 2002 i 2005 roku była mistrzynią Europy oraz w składzie drużyny, która na tej rangi zawodach w latach 2000-2006 sięgała po kruszce złote, srebrne i brązowe. Brylowała też na olimpiadach: w 2000 roku w Sydney z koleżankami zdobyła srebrny medal, a cztery lata później, w Atenach, po dramatycznych zmaganiach, indywidualnie sięgnęła po krążek brązowy. Pani Sylwia jest najbardziej znaną i uznaną polską florecistką Jej dotychczasowe sukcesy na planszach czterokrotnie wynosiły ją do pierwszej dziesiątki najlepszych sportowców Polski w plebiscycie „Przeglądu Sportowego”. Przez czytelników „Dziennika Bałtyckiego” była też uznana za najlepszą sportsmenkę Wybrzeża. P. Janikowski, Potomkowie pana Wołodyjowskiego, w: J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 231-237; W. Amerski, M. Seidel, R. Zakrzewski (oprac.), Reprezentanci AWF im. Jędrzeja Śniadeckiego i AZS-AWF Gdańsk na Igrzyska Olimpijskie w Sydney 2000, Gdańsk 2000, s. 14;

<http://www.kronikasportu.pl/artykuly/osobowosci-polskiego-sportu/10-osobowosci-polskiego-sportu-w-2006-roku/sylwia-gruchala>

Grudniewicz Ratzko, Barbara. Tenistka stołowa AZS Kraków, studentka chemii UJ., Dzięki niej krakowski AZS odnosił wiele sukcesów na mistrzostwach Krakowa i województwa, a następnie na AMP i MP. Decydującym momentem był rok 1952. W tym roku w barwach AZS zaczęła występować Barbara Ratzko, która została mistrzynią Krakowa oraz akademicką mistrzynią Polski. Pierwszy mistrzowski tytuł zdobyła w 1955 r. w grze mieszanej grając w parze z Józefem Korussem, reprezentantem Stali Tarnów. Zdobyła też wtedy wraz z E. Lidą brąz w grze podwójnej. W 1956 ten sam tytuł uzyskała wspólnie z C. Noworytą (Stal Trzebinia) w grze podwójnej. Stopniowo pięła się na szczyt polskiego tenisa w rywalizacji indywidualnej (brązowa medalistka MP w 1955 r., w-ce w 1956 na MP we Wrocławiu i wreszcie mistrzyni Polski w 1957 r.). Popis swych umiejętności dała na AMP w Gdańsku (1956) gdzie zdobyła tytuł mistrzowski w grze pojedynczej kobiet, w grze podwójnej oraz w grze mieszanej. W klasyfikacji PZTS wśród najlepszych pingpongistek w Polsce znalazły się B. Ratzko na 4 pozycji i została powołana do kadry narodowej i brała udział w międzynarodowych. Na MP w Warszawie w 1957 r. trzykrotnie tytuł mistrzyni Polski wywalczyła B. Ratzko w grze pojedynczej, pokonując w finale koleżankę klubową E. Lidę, w grze podwójnej para B. Ratzko i E. Lida zdobyły tytuł mistrzyni Polski, ponadto B. Ratzko z Kusińskim (Sparta Warszawa) tytuł mistrza Polski w grze mieszanej. Na zakończenie sezonu 1957 r. rozegrano mistrzostwa Krakowa. Trzykrotny tytuł mistrza Krakowa zdobyła B. Ratzko (indywidualnie, w grze podwójnej i mieszanej). W roku 1959 po raz trzeci tytuł mistrza Polski w grze podwójnej zdobyła para E. Lida i B. Ratzko. W mistrzostwach województwa krakowskiego C. Noworyta pokonała mistrzynię z 1958 r. B. Ratzko, zwyciężyła również w grze podwójnej w parze z B. Ratzko. Podczas finałowych MP kobiet krakowianki zdobyły tytuł drużynowego mistrza Polski występując w składzie: E. Lida, B. Ratzko, C. Noworyta i D. Dorożyńska. Ostatnie Ogólnopolskie sukcesy krakowskie akademiczki odniosły w 1963 r. W lidze zajęły drugie miejsce zdobywając po raz ostatni tytuł drużynowego wicemistrza Polski, na indywidualnych MP złoty medal wywalczyła C. Noworyta, a B. Ratzko była czwarta. Po zakończonym sezonie odeszła C. Noworyta do gliwickiego AZS, B. Ratzko do „Hutnika” Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie, cz. II. 1945-2009, Kraków 2012, s. 284-6, 334-6.

Grüner Julian, ur. 13 XI 1898 r. w Wisztyńcu, pow. Wołkowysk. Doktor medycyny. Lekkoatleta AZS Warszawa. Czołowy polski skoczek wzwyż i oszczepnik w latach 1922-1927. Akademicki wicemistrz świata w skoku wzwyż i rzucie oszczepem (1924 r.). Mistrz Polski w skoku wzwyż (1922 r.) i rzucie oszczepem (1925, 1926). Reprezentant kraju w meczach międzypaństwowych (1922-1926). Z powodzeniem uprawiał także hokej na lodzie, należąc do pionierów tej dyscypliny w AZS Warszawa. Działacz AZS Warszawa, Centrali AZS oraz Warszawskiego Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki. Instruktor i popularyzator lekkoatletyki. Autor artykułów szkoleniowych i metodycznych publikowanych na łamach prasy sportowej. W latach 1926-1927 prowadził zajęcia z wychowania fizycznego dla studentów Uniwersytetu Warszawskiego. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu porucznika rezerwy, następnie, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Starobielsku. Rozstrzelany w gmachu NKWD w Charkowie w 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 46; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Julian_Gruner

Gruszczyńska-Olesiewicz Romualda Olga Stanisława (1928-1996). Urodziła się 11 listopada 1928 r. w Stryju (województwo lwowskie), jako córka Piotra Gruszczyńskiego i Marty z domu Piechot. Ojciec jej był zawodowym podoficerem. Matka zajmowała się domem i wychowaniem trojga dzieci. Roma miała dwóch braci: Jana i Jerzego. Na początku lat trzydziestych rodzina przeniosła się do Łowicza, a na przełomie lat 1939-1940 do Sochaczewa, gdzie ojciec otrzymał posadę gajowego w Nadleśnictwie Kampinos. Edukację rozpoczęła w 1935 r. w szkole powszechnej w Łowiczu (4 klasy) i kontynuowała ją w Sochaczewie (5 i 8 klasę), dalej w Rejowcu Lubelskim (7 klasę). Po powrocie do Sochaczewa w 1942 r. uczyła się w 2-letniej szkole handlowej, przerabiając jednocześnie program gimnazjum ogólnokształcącego na tajnych kompletach. Po zakończeniu drugiej wojny światowej wstąpiła w 1945 r. do Państwowego Gimnazjum i Liceum Spółdzielczego w Sochaczewie. Sportem zainteresował ją nauczyciel języka polskiego w gimnazjum Tadeusz Dworak - propagator sportu, organizator licznych szkolnych zawodów sportowych. Po wielu latach nauczyciel ten zadedykował swojej wychowance wiersz *Koszykówka*. Podczas wakacji w lipcu 1948 r. Roma odbywała praktykę szkolną w dziale księgowości w Państwowej Fabryce Sztucznego Jedwabiu nr 2 w Chodakowie koło Sochaczewa. W miejscowym klubie sportowym „Bzura” zapisała się do sekcji piłki ręcznej (wówczas 11-osobowego szczypiorniaka) oraz do sekcji lekkoatletycznej. W barwach tego klubu startowała w różnych zawodach. Zainteresowaniom sportowym Romy sprzyjała atmosfera w domu. Jej ojciec uprawiał w latach swej młodości hipikę, szermierkę i piłkę nożną. Po uzyskaniu matury w Państwowym Liceum Spółdzielczym w Sochaczewie w 1948 r., Roma rozpoczęła 3-letnie studia w AWF w Warszawie. Po ich ukończeniu została zatrudniona od 1 września 1951 r. w Katedrze Teorii i Metodyki Sportowych Gier Zespołowych na stanowisku asystenta, a później st. asystenta. W Uczelni pracowała do 30 września 1959 r. W okresie od 1 września 1980 r. do 31 sierpnia 1989 r. była nauczycielką wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej nr 105 im. Szarych Szeregów na Bródnie, a od 1 września 1989 r. pracowała w Szkole Podstawowej nr 182 im. Ignacego Domeyki na ul. Leopolda Staffa 3/5 na Bielanach. Była utalentowanym, zaangażowanym i odpowiedzialnym pedagogiem. Cieszyła się szacunkiem grona pedagogicznego oraz dużym autorytetem wśród uczniów. 31 sierpnia 1984 r. przeszła na emeryturę; na niepełnym etacie pracowała w szkole do 31 sierpnia 1990 r. Roma Gruszczyńska była wszechstronnie utalentowana ruchowo. Podczas studiów brała udział w rozgrywkach międzyrocznikowych w grach zespołowych oraz w zawodach lekkoatletycznych (w biegu na 500 m, w skoku wzwyż i pchnięciu kulą), m.in. w dorocznych meczach lekkoatletycznych między reprezentacją AWF - a reprezentacją Warszawy, wygrywanych na ogół przez studentów AWF. Cechowały ją dynamika, ambicja i pracowitość. Była talentem wielkiej miary, dzięki czemu sport dobrze godziła ze studiami. Mówiono o niej kobieta - team. Największe sukcesy sportowe osiągała w grach sportowych. Już na I roku studiów zaczęła grać w siatkówkę w klubie AZS Warszawa, pod kierunkiem znanego trenera Romualda Wirszyłły. Treningi i mecze klubowe odbywały się w Parku Skaryszewskim na Pradze; musiała więc z Bielán daleko dojeżdżać na treningi, ale trud ten wynagradzała miła atmosfera panująca wśród braci akademickiej. Jej kariera sportowa potoczyła się błyskawicznie. W 1949 r. awansowała do kadry narodowej; 27-krotnie reprezentowała Polskę w siatkówce w latach 1949-1950. W połowie marca 1949 r. drużyna narodowa siatkarek wyjechała na pierwsze tournée do Czechosłowacji, gdzie po wyrównanej walce Polki poniosły tylko jedną porażkę z drużyną narodową CSR. W tym samym roku drużyna polskich siatkarek z jej udziałem zdobyła na Mistrzostwach Europy Kobiet w Pradze (1949) brązowy medal (za zespołami ZSRR i CSR), a w Sofii (1950) wicemistrzostwo Europy (za drużyną radziecką) oraz brązowy medal na Festiwalu Młodzieży w Berlinie. Uczestniczyła również w drużynie siatkarek w Igrzyskach Akademickich w Budapeszcie w 1949 i 1951 r. W Akademickich Mistrzostwach Pol-

ski we Wrocławiu w 1951 r. siatkarki AZS-AWF Warszawa zajęły pierwsze miejsce, a w finale Pucharu Polski w Bielsko - trzecie miejsce. W 1952 r. Roma postanowiła wycofać się z sekcji siatkówki. Na prośbę trenera St. Staniszewskiego wystąpiła po raz ostatni w finałach mistrzostw Polski, przyczyniając się do zdobycia przez drużynę AZS-AWF Warszawa tytułu mistrzyni Polski. Roma grała również w szczypiorniaka; w 1953 r. drużyna AZS AWF Warszawa zdobyła z jej udziałem mistrzostwo Polski. W tym samym roku reprezentowała również barwy kraju w piłce ręcznej. Największe jednak sukcesy sportowe osiągała w koszykówce, którą uprawiała od 1949 r. z entuzjazmem i pasją. Początkowo trenowała pod kierunkiem Walentego Kłyszewki, trenera warszawskiego AZS, a następnie Zygmunta Olesiewicza (1929-1993), za którego wyszła za mąż w 1953 r. Od r. 1954 poświęciła się całkowicie koszykówce. W latach pięćdziesiątych była najlepszą koszykarką w Polsce i jedną z najwybitniejszych koszykarek w Europie. Wyróżniała się doskonale opanowanym rzutem z półdystansu, pomimo niskiego wzrostu (164 cm). Jej nazwisko i fotografie przez wiele lat widniały na pierwszych stronach gazet sportowych; o jej grze pisano w samych superlatywach. Reprezentowała w koszykówce barwy warszawskiego AZS-AWF. Szczyciła się i była dumna z tego faktu, mimo wielu propozycji zmiany barw klubowych. W latach 1949-1951 wchodziła również w skład pierwszego Zarządu Klubu AZS-AWF; kierowała referatem planowania. Przez 12 lat reprezentowała barwy Polski w koszykówce. Była kapitanem zespołu AZS-AWF Warszawa i drużyny narodowej. Zaliczano ją także do światowej klasy koszykarek. W latach 1950-1962 zdobyła z drużyną AZS-AWF Warszawa dziewięciokrotnie mistrzostwo Polski i rozegrała 109 spotkań w reprezentacji narodowej, zdobywając łącznie 1667 punktów. Tego rekordu w koszykówce krajowej nie pobiła do dnia dzisiejszego żadna polska koszykarka. Uczestniczyła w najbardziej prestiżowych imprezach: Mistrzostwach Świata i Mistrzostwach Europy, w których polska reprezentacja plasowała się w czołówce finalistek, zajmując: na Mistrzostwach Świata w Moskwie 1959-VI miejsce i na mistrzostwach Europy w Budapeszcie 1950-VI miejsce; w Pradze 1956 - V miejsce i w Łodzi 1958 V miejsce. Na mistrzostwach świata w Moskwie międzynarodowe jury uznało ją za najlepszą koszykarkę turnieju i uhonorowało pamiątkowym pucharem. Karierę sportową zakończyła w 1962 r., ale jej ostatnim występem na boisku był mecz „dawnych gwiazd” podczas Mistrzostw Europy w Poznaniu w 1978 r. Jej umiejętności techniczno-taktyczne w grze wynikały z talentu, ambicji i pracy. Oprócz treningów zespołowych Roma poświęcała wiele godzin na indywidualne doskonalenie gry. Wprowadziła do koszykówki wiele nowych elementów technicznych; jako jedna z pierwszych zawodniczek europejskich zaczęła rzucać piłką do kosza z wyskoku i jako pierwsza wykonywała dwutakt ze zmianą kierunku. Miała świetne „wejście” i „zwód”. Obserwując grę najlepszych zespołów koszykówki - krajowych i zagranicznych stwierdziła, że podniesienie celności rzutów do kosza jest podstawą techniki i taktyki gry. Temu zagadnieniu poświęciła także swoją pracę magisterską. Roma przez dwa sezony była trenerką ligowego zespołu koszykówki kobiet, zespołu, z którego wyrosła i który wyrósł przy niej. Zespół ten doprowadziła do wicemistrzostwa Polski w 1965 r. Później prowadziła treningi z juniorami i juniorkami. Praca trenerska z młodzieżą dawała jej dużo zadowolenia i wzbogacała jej doświadczenia sportowe. Również ich syn Marek (ur. 21 grudnia 1962) był koszykarzem klubu AZS-AWF Warszawa i obecnie jest trenerem. Do ostatnich dni życia interesowała się literaturą i sportem. Mimo poważnej choroby nerek, której dzielnie stawiała czoło, stale otrzymywała kontakt ze szkołą oraz klubem AZS-AWF, a przede wszystkim z gronem koszykarek swojego pokolenia. Za swoje wieloletnie osiągnięcia sportowe i pracę pedagogiczną została odznaczona licznymi odznaczeniami państwowymi, resortowymi i związkowymi: Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Brązową Odznaką Janka Krasiczkiego, Medalami Mistrza Sportu, Złotą Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Medalem 100-lecia Sportu Polskiego oraz licznymi odznakami PZKosz. i AZS. Była członkiem honoro-

wym PZKosz. Zmarła nagle 16 kwietnia 1996 r. w Warszawie i pochowana jest na Cmentarzu Wawrzyszewskim w grobie rodzinnym. Dla uczczenia pamięci Romy i jej męża odbywa się od 1999 r. doroczny „Memoriał Romy i Zygmunta Olesiewiczów” w kategorii junierek i juniorów. Maria Rotkiewicz, Romualda Olga Stanisława Gruszczyńska-Olesiewicz (1928-1996), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom III, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2002, s. 17-19; M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 148; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 126; M. Rotkiewicz, Romualda Olga Gruszczyńska-Olesiewicz [1928-1996], w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, red. K. Hądzelek, A. Mazur, t. III, Warszawa 2002, s. 17-19; J. Trawiński, Romualda Olesiewicz (1928-1996), „Akademycki Przegląd Sportowy” 1996, nr 6, s. 14; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340; <http://polskikosz.pl/czarujaca-roma-wielki-basket/> https://pl.wikipedia.org/wiki/Romualda_Gruszczy%C5%84ska-Olesiewicz

Gruszka, Piotr siatkówka. Ur. 08.03.1977 Oświęcim. Kluby; Hejnał Kęty 1989-1993, BBTS Bielsko-Biała 1993-1995, AZS Częstochowa 1995-1999, Zeta Line Petrarca Padwa (Włochy) 1999-2000, Alimenti Sardi Cagliari (Włochy) 2000-2002, Adria Volley Bernardi Triest (Włochy) 2002-2003, Tourcoing Lille (Francja) 2003-2004, Skra Bełchatów 2004-2005, AZS Olsztyn 2005-2006, Skra Bełchatów 2006-2008, Arkas Spor Izmir (Turcja) 2008-2009, Delecta Bydgoszcz 2009-2010, Halkbank Spor Ankara (Turcja) 2010-2011, CMC Rayenna (Włochy) 2011-2012, AZS Olsztyn 2013. Kluby na igrzyskach: AZS Częstochowa (Atlanta 1996), Skra Bełchatów (Ateny 2004, Pekin 2008). Pierwsi trenerzy: Andrzej Pietrzyk i Marek Błasiak. Inni, którzy mieli wpływ na jego karierę: Wiktor Krebok, Ireneusz Mazur, Hubert Wagner, Ryszard Bosek, Waldemar Wspaniały, Stanisław Gościniak, Raul Lozano, Igor Prielożny, Daniel Castellani, Andrea Anastasi. Trenerzy na igrzyskach: Wiktor Krebok (Atlanta 1996), Stanisław Gościniak Igor Prielożny (Ateny 2004), Raul Lozano (Pekin 2008). IO Atlanta 1996: 9. Polska. IO Ateny 2004: 5. Polska. IO Pekin 2008: 5. Polska. Mistrzostwa świata: Japonia 1998 (17 miejsce), Argentyna 2002 (9), Japonia 2006 (srebrny medal, finał z Brazylią 0:3), Włochy 2010 (13). Mistrzostwa Europy: Ostrawa 2001 (5), Berlin 2003 (5, najlepszy atakujący turnieju), Belgrad, Rzym 2005 (5), Izmir 2009 (złoty medal, finał z Francją 3:1, MVP najlepszy zawodnik turnieju), Praga, Wiedeń 2011 (brązowy medal). Liga Światowa: Gdańsk 2011 (brązowy medal). 450 razy w reprezentacji Polski, 1995-2011. Lider klasyfikacji wszech czasów, kolejne miejsca zajmują na niej: Paweł Zagumny 427 (1996-2014), Wiesław Gawłowski 366 (1969-1980). 5 razy mistrz Polski: z AZS Częstochowa 1995, 1997, ze Skrą Bełchatów 2005, 2007, 2008. 2 razy brązowy medalista mistrzostw Polski: z AZS Częstochowa 1996, z AZS Olsztyn 2006. 4 razy Puchar Polski: z BBTS Bielsko-Biała 1994, z AZS Częstochowa 1998, ze Bełchatów 2005, 2007. Puchar Turcji: z Arkas Spor Izmir 2009. Chyba żaden inny zawodnik nie zasługuje tak jak on na miano legendy polskiej siatkówki. Przez 16 lat grał w reprezentacji Polski, będąc nie tylko jej kluczowym atakującym i w ostatnich latach przyjmującym, ale przede wszystkim dobrym duchem, wielokrotnie kapitanem, niekwestionowanym autorytetem i ostoją drużyny zarówno na boisku, jak i poza nim. Mimo wysokiego wzrostu (206 cm) bardzo sprawny. Przygodę ze sportem zaczynał w Kętach (tam spędził dzieciństwo, choć urodził się w Oświęcimiu) od lekkiej atletyki, ale wolał rywalizację zespołową i szybko postanowił kontynuować tradycje rodzinne. Jego ojciec Stanisław, a także starszy brat, byli bowiem siatkarzami. Szybkie postępy sprawiły, że już w wieku 16 lat Piotrek zadebiutował w ekstraklasie w zespole BBTS Bielsko-Biała pod wodzą trenera Wiktora Kręboka. Ewementem jest, że wcześniej zadebiutował w reprezentacji Polski seniorów (1995, w wieku 18 lat, trener Wiktor Krebok) niż juniorów (trener Ireneusz Mazur, Netanija 1996 mistrzostwo Europy, Bahrain 1997 mistrzostwo świata). Szkołę podstawową ukończył w Kętach, LO im. Cypriana Ka-

mila Norwida w Częstochowie i tam również Akademię im. Jana Długosza. W 2014 został trenerem BBTS Bielsko-Biała, a od 2016 prowadzi GKS Katowice i jest drugim trenerem reprezentacji Polski. Ciekawostka jest, że jak na dwumetrowca świetnie tańczy, w 2014 zajął 5 miejsce w telewizyjnym, „Tańcu z gwiazdami”, a jego partnerka była Nina Tyrka. Marek Kondraciuk, M. Łopiński, Olimpijczycy z Łodzi regionu. Paryż 1924 – Rio 2016, Łódź 2017, s. 306, s. 191-2; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 181; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 88; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 127-8. Fot. https://pl.wikiquote.org/wiki/Piotr_Gruszka

Grycz Kazimierz: członek AZS Olsztyn w latach 1950-55, narciarz. Trzykrotny zdobywca pierwszego miejsca w Pucharze Nizin w biegu na 15 km, dwukrotny akademicki wicemistrz Polski na 15 km. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340.

Grygołowicz, Andrzej. Urodzony 18 stycznia 1939 r. w Poznaniu. Silnie związany z sekcją siatkówki AZS Olsztyn – był jej zawodnikiem; jest trenerem. Absolwent WSP Olsztyn. Znajomi nazywają go po prostu „Grygalka”. W Studium Wychowania Fizycznego i Sportu pracuje od 1981 r. Wspomina: „Do podstawówki uczęszczałem w Wągrowcu w latach 1945-1952. Była to szkoła ćwiczeń funkcjonująca przy Liceum Pedagogicznym, w której wielką wagę przykładano do sportu. A mnie do tego nie trzeba było specjalnie zachęcać. Polubiłem i uprawiałem prawie wszystkie dyscypliny. Rozpocząłem od lekkoatletyki, idąc śladami swojego ojca, byłego długodystansowca przedwojennego AZS Poznań i powojennej Warty Poznań. Coraz bardziej zaczęły mnie jednak pociągać gry zespołowe Naukę w Liceum Ogólnokształcącym rozpocząłem w Wągrowcu, a skończyłem w 1957 r. w VI Liceum Ogólnokształcącym im. J. Paderewskiego w Poznaniu. W tym czasie trenowałem lekkoatletykę i koszykówkę w Warcie Poznań i byłem reprezentantem szkoły we wszystkich grach zespołowych. Zetknąłem się z legendarnym „katem”, czyli Hubertem Jerzym Wagnerem, trenerem złotej drużyny z Meksyku (1974) i Montrealu (1976). Spotykaliśmy się w trakcie szkolnych rozgrywek, bowiem Jurek uczęszczał do sąsiedniego III Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kasprzaka. Później mieliśmy okazję spotkania się, jako trenerzy - on Legii Warszawa, a ja, AZS Olsztyn. Pierwszym klubem, w którym trenowałem siatkówkę była „Nielba” Wągrowiec. Przygodę z AZS rozpocząłem w 1958 r. jako student Wydziału Technologii Rolno-Spożywczej Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu. Reprezentowałem uczelnię, grając w drużynie AZS Poznań. Od 1960 r. studiowałem na WSR w Olsztynie i byłem zawodnikiem AZS Olsztyn (1960-1972). Z zespołem przeszedłem kolejno wszystkie klasy rozgrywkowe od międzywojewódzkiej do ekstraklasy. Po ukończeniu studiów pracowałem w Akademii Rolniczo-Technicznej w charakterze asystenta, a potem starszego asystenta w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Przemysłu (1964-1980). Poza pracą dydaktyczno-naukową udzielałem się w sporcie - jako czynny zawodnik w zespole akademickim siatkówki, a później jako jej trener. Z drugim zespołem AZS Olsztyn dwukrotnie zdobyłem mistrzostwo ligi międzywojewódzkiej (1967, 1968). Od 1969 r. zająłem się szkoleniem juniorów, z którymi po raz pierwszy w historii AZS Olsztyn dotarłem do finału mistrzostw Polski, zajmując piąte miejsce (1974). Szkoląc zawodników, sam też nie zaniedbywałem nauki. Ukończyłem studium trenerskie na AWF w Krakowie i otrzymałem zawodowy tytuł trenera drugiej klasy w siatkówce (1978). W latach 1981-2005 pracowałem w SWFiS na stanowisku starszego wykładowcy, a później zastępcy kierownika ds. sportu. Z zespołem I ligi siatkówki związany jestem od 1974 r. Jako drugi trener zdobywałem w tym czasie dwukrotnie mistrzostwo Polski, dwukrotnie wicemistrzostwo oraz brązowy medal, a także wicemistrzostwo Europu w Klubowym Pucharze Zdobywców Pucharów (1978).

W latach 1979-1985 pełniłem obowiązki pierwszego trenera oraz trenera kadry uniwersjadowej, zdobywając w tym czasie trzy brązowe medale mistrzostw Polski, raz srebrny oraz Puchar Polski. W latach 1985-1988 pracowałem jako trener siatkówki kobiet z pierwszoligowymi drużynami francuskimi. Po powrocie do kraju objąłem funkcję szefa szkolenia w AZS Olsztyn (1989-1990), by po 1990 r. zostać pierwszym trenerem siatkarzy AZS Olsztyn - zdobyłem dwukrotnie mistrzostwo Polski i Puchar Polski (1991, 1992) oraz wicemistrzostwo Polski (1993). W karierze trenerskiej zdobyłem w sumie 13 medali mistrzostw Polski i trzykrotnie Puchar Polski. Od 1992 r. jestem trenerem klasy mistrzowskiej. Trenowany przeze mnie zespół był wiele razy akademickim mistrzem Polski. Akademicka reprezentacja Polski, w której trzon stanowili zwykle zawodnicy AZS Olsztyn, zdobyła w 1991 r. złoty medal w turnieju Uniwersjady w Sheffield, zaś w 1993 r. trzech zawodników AZS Olsztyn reprezentowało Polskę na Uniwersjadzie w Buffalo, zajmując drugie miejsce. W latach 1994-1995 z beniaminkiem ekstraklasy. Morzem Szczecin, zdobyłem czwarte miejsce w lidze, a w 1996-1998 trenowałem zespół Avii Świdnik, wprowadzając drużynę do I ligi. Od 1998 r. kontynuowałem pracę jako drugi trener zespołu AZS Olsztyn, awansując w 1999 r. do ekstraklasy. Przygodę z ekstraklasą zakończyłem w 2005 r. Wielu trenowanych przeze mnie zawodników było olimpijczykami, członkami kadry narodowej i uniwersjadowej. Po przejściu na emeryturę (2005) kontynuowałem pracę z siatkarzami AZS Olsztyn, zdobywając z zespołem juniorów mistrzostwo Polski (2007). Od 2007 r. podjąłem się prowadzenia II-ligowego zespołu ACZS UWM. Oprócz dydaktyki i pracy trenerskiej zajmuje mnie działalność społeczna w sporcie. Byłem członkiem: Zarządu AZS Olsztyn (1979-1978, 1998-2006,) Zarządu Głównego AZS (1982-1984), Senatu ARTUWM (1997-2000), wiceprezesem Zarządu OZPS Olsztyn (1998-2004), członkiem zarządu WMZPS (2009-2015), przewodniczącym sądu koleżeńkiego OŚ AZS Olsztyn (2009-2015). Za osiągnięcia sportowe i wychowawcze zostałem dwukrotnie laureatem plebiscytu na trenera środowiska akademickiego w Polsce (1979, 1982). Byłem też nagradzany i wyróżniany m.in. przez /.../: ZG AZS: Złotą Odznaką AZS (1968), nagrodą im. Eugeniusza Piaseckiego (2001), /.../ oraz przez rektorów uczelni: Honorową Odznaką Szkoły ART w Olsztynie (1984), Medalem Zasłużony dla Uczelni ART w Olsztynie (1989)...”. Za: M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 462-4; encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Andrzej_Grygołowicz; Fot. https://ro.com.pl/wp-content/uploads/2015/11/IMG_0366-ro.jpg

Grygorowicz Stanisław (2.09.1923, Sarny woj. Wołyń), żeglarz, wioślarz. W czasie wojny (od VI 1941 do X 1943) pracował w kamieniołomach w Sarnach, następnie uciekał do Polski przed nacjonalistami ukraińskimi podejmując się różnych prac, m. in. pracował na roli we wsi Żułków pod Jasłem (XI 1943 – IX 1944), wysiedlony w X 1944 osiadł w Makowie Podhalańskim, gdzie pracował w biurze budowlanym jako kreślarz, w marcu 1945 r. przybył do Krakowa. Rozpoczął studia na Wydziale Inżynierii AG, po semestrze przeniósł się na powstający wówczas Wydział Architektury. Będąc na IV roku architektury otrzymał od prof. Adama Mściwujewskiego propozycję pracy jako młodszy asystent w Katedrze Historii Architektury Powszechnej. Dyplom mgr inż. architektury uzyskał 13.03.1950 r. Pozostałe stopnie naukowe otrzymał również na PK. Podejmuje również pracę w jednej z pracowni urbanistycznych krakowskiego Miastoprojektu, gdzie otrzymał do realizacji projekty zabudowy Jaworzna i Oleśnicy. Doktorat „Rekonstrukcja kościoła św. Andrzeja w Krakowie na przestrzeni wieków” obronił w lipcu 1967 r. Od kwietnia 1968 r. pracował jako adiunkt na Politechnice Śląskiej i zamieszkał wraz z rodziną w Gliwicach. Habilitował się na PK w 1975 r. W latach 1978 – 2012 pracował na Politechnice Poznańskiej. Brał udział w wielu projektach urbani-

stycznych m. in. we Wrocławiu, Jaworznie, Oleśnicy. W latach 1973 – 76 zaprojektował sobór św. Trójcy w Hajnówce, w którym corocznie odbywają się słynne koncerty chórów z Europy i świata. Pasjonat żeglarstwa i wioślarstwa, w 1963 r. brał udział w 6-cio tygodniowym rejsie jachtem po Atlantyku. Przy pomocy kompasu, w kilkanaście osób przepłynęli na Wyspy Owcze. W roku 2007 został laureatem Złotej Księgi Wychowanków PK. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Grygullo, Jacek, ur. 18.08.1988 w Warszawie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby MKS Łomianki (1999-2000), Pole Sport Warszawa (2000 - 2003, brązowy medal mistrzostw Polski kadetów 2001), Folc AZS AWF Warszawa (2003-2009, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 2008, srebrny mistrzostw Polski seniorów 2006, złote medale mistrzostw Polski seniorów rugby „7” 2006, 2008, 2009, srebrny medal mistrzostw Polski juniorów 2004), AZS AWF Warszawa (2009-2010). Pierwszy trener Jarosław Nowicki. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji łącznika młyna. Młodzieżowy reprezentant Polski. (2006, uczestnik Młodzieżowych Mistrzostw Europy 2006), reprezentant Polski juniorów (2003-2004, uczestnik mistrzostw Europy juniorów 2004). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Suplement 2 (2007-2009), Lublin 2010, s. 14.

Grymowicz, Stanisław, koszykarz AZS AWF Warszawa, trener AZS Gliwice, ponad 50 lat swego życia pięćdziesiąt poświęcił sportowi przez wiele lat był członkiem Prezydium Zarządu Głównego AZS w Warszawie. Jego pochodząca spod Wilna rodzina po drugiej wojnie światowej osiedliła się w Szczecinie. Tam na pocz. lat 50. XX wieku był uczniem Technikum Wychowania Fizycznego. Grał w koszykówkę i występował w Zrywie i ZS Szczecin. Studiował w warszawskiej Akademii Wychowania Fizycznego. Nie grał jednak w I-jej drużynie AZS AWF, słynnych „czarodziejów z Bielan”, ale występował w drugiej drużynie tego klubu. W czasach występował także jako rugbysta (z AZS AWF wywalczył mistrzostwo i wicemistrzostwo Polski i uzyskał uprawnienia instruktorskie w tej dyscyplinie). Po ukończeniu studiów w 1963 trafił do Studium Wychowania Fizycznego Politechniki Śląskiej, gdzie został trenerem koszykarzy AZS tej uczelni. Drużyna AZS Gliwice występowała w drugiej lidze, a Grymowicz organizował też wiele turniejów koszykówki z udziałem znakomitych zespołów. W l. 1975-1986 był kierownikiem Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Politechniki Śląskiej oraz trenerem AZS Gliwice. Aż do przejścia na emeryturę działał w AZS Gliwice (wspierał budowę nowej hali przy ul. Kaszubskiej, boisk, kortów i przystani AZS nad jeziorem Dzierżno). W 2014 roku obchodził 40-lecie swej pracy w PŚl. Za swoją działalność otrzymał wiele wyróżnień: złotą odznakę Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej, złotą odznakę Zasłużony w Rozwoju Województwa Katowickiego, Złoty Krzyż Zasługi, Medal Edukacji Narodowej, złote odznaki Polskiego Związku Koszykówki, Polskiego Związku Judo, AZS Politechniki Śląskiej. Warto wspomnieć o tym, że i zasiadał we władzach Śląskiego Związku Koszykówki. Andrzej Azyan, Zaprzędany koszykowce, Nasze Miasto Gliwice, 2004-12-18. <http://gliwice.naszemiasto.pl/archiwum/zaprzędany-koszykowce,614144,art,t,id,tm.html>

Grzegorzyc Jan (1935-1964) - lekkoatleta sprinter, nauczyciel wychowania fizycznego, pedagog - twórca szkolnego ruchu sportowego. Urodził się 5 stycznia 1935 r. w Chełmie. Edukację rozpoczął w Szkole Ćwiczeń przy Liceum Pedagogicznym w Chełmie, kontynuował w Gim. i Liceum im. St. Czarnieckiego w Chełmie, które ukończył w 1953 r. Jako uczeń był uzdolniony ruchowo, wykazywał uzdolnienie do lekkiej atletyki. Kształcił się w Warszawie na Akademii Wy-

chowania Fizycznego - był członkiem AZS-AWF sekcji lekkoatletycznej, był doskonałym sprinterem - studia ukończył w 1958 r. Po uzyskaniu dyplomu, od września 1958 r. został nauczycielem wychowania fizycznego w (nowo powstałym) Technikum Budowlanym w Chełmie, w którym pracował do 1964 r. Sam również uprawiał sport wyczynowo na studiach – był sprinterem i biegał na 100 i 200 metrów. Podczas VI Akademickich Mistrzostw Polski w 1956 r. w biegu na 200m zdobył złoty medal. Również w 1956 r. podczas Lekkoatletycznych Mistrzostw Polski Seniorów w biegu sztafetowym 4 x 100 m. zdobył srebrny medal -odnosił też inne sukcesy. Był bardzo pracowity, pedantyczny pełen entuzjazmu dla swojej pracy pogodny i bardzo lubiany przez młodzież. W 1964 r. ciężka choroba przerwała nagle jego aktywną działalność: na rzecz tworzenia sportowego ruchu w Technikum Budowlanym i w Chełmie. Zmarł 27 grudnia 1964 r. i został pochowany na zabytkowym cmentarzu przy ul. Lwowskiej w Chełmie. W. A. Kozłowski, Zasłużeni Chełmianie dla kultury fizycznej. Słownik biograficzny. Część druga, Chełm 2009, s. 41, 42.

Grzesik Beata (11.06.1979, Nowy Sącz), kajakarka, specjalistka w slalomie górskim, wicemistrzyni świata, olimpijka z Sydney 2000. Wychowanka klubu SKS Start Nowy Sącz i AZS AWF Kraków (1998-2000). Podopieczna trenera Zbigniewa Miązka. Największy sukces odniosła na mistrzostwach świata (1999) w La Seu d’Urgell (Hiszpania), gdzie zdobyła tytuł wicemistrzowski, zaś w Igrzyskach Olimpijskich w Sydney odpadła w eliminacjach. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Grzeszczak, Ferdynand Sylwester, ur. 12.05.1947 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik AZS AWF Warszawa (1969-1974, 1980- 1981, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1972, 1973, srebrny 1974, brązowy 1971, zdobywca Pucharu Polski 1981). Pierwszy trener Józef Grochowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 8 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji filara i skrzydłowego młyna. Trener II klasy (07.06.1971). Trener młodzieżowej reprezentacji Polski (1982, 1989), reprezentacji juniorów i kadetów (1983-1984). Kierownik Wyszkozenia Polskiego Związku Rugby (30.03.1985-12.12.1989). Członek Zarządu PZR (14.10.1973-26.01.1975, 04.02.1982-09.12.1.989, 06.04.1991-06.07.2000). Prezes PZR (06.04.1991-29.05.1999), po. Prezesa (19.12.1999 - 11.03. 2000), Wiceprezes (30.03.1985-6.04.1991, 11.03.2000-06.07.2000). Członek Komisji Technicznej FIRA (18.06.1988-15061991), członek Komitetu Wykonawczego FIRA (15.06.1991-2000). Mistrz Sportu. Odznaczony Srebrnym Medalem FIRA (1999). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 34-5. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/6/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Grzeszczak Janusz - lekkoatleta, mistrz Polski w biegu na 800 m (1965) trzykrotny akademicki mistrz Polski na tym dystansie. Reprezentant kraju. Trener, działacz sportowy. Animator biegów długodystansowych wśród studentów. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 15. Fot <https://skarzynski.pl/2013/10/25/poznan-konferencja-organizatorow-impres-biegowych/>

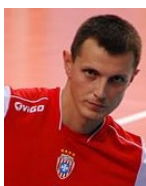
Grześczak, Marian (76 l.). Ur. 22.03.1934 w Nochowie k. Śremu, poeta, prozaik, dramaturg, krytyk literacki, tłumacz. Dziennikarz sportowy. Członek redakcji pisma Dysk Olimpijski i tygodnika Sportowiec (1969–1970), w którym prowadził dział kulturalny. Dwukrotnie wyróżniony przez PKOl Złotym Wawrzynem Olimpijskim za tomy wierszy „Atena strząsa oliwki” i „Nike niosąca blask”. W 1972 w Monachium repre-

zentował Polskę w programie kulturalnym na Igrzyskach XX Olimpiady. Zmarł 27 stycznia w Warszawie. [http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/ odeszli-od-nas/](http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/) Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Marian_Grze%C5%9Bczak

Grześczyk, Zbigniew – absolwent Akademii Rolniczej w Poznaniu (1970, mgr technologii rolno-spożywczej) oraz AWF W Poznaniu (1973), trener koszykówki II klasy, instruktor tenisa ziemnego, sternik jachtowy. Zajmuje się sportem od dzieciństwa. Początkowo grał w tenisa ziemnego w klubie sportowym „Ostrowia” w Ostrowie Wielkopolskim. W latach szkolnych i studenckich trenował głównie koszykówkę, najpierw w KS „Ostrowia”, a następnie w AZS w Poznaniu. W czasie długoletniej kariery zasadniczej (17 lat! był wielokrotnie członkiem akademickiej reprezentacji Polski i reprezentacji Poznania) dwukrotnie zdobył tytuł najlepszego sportowca Akademii Rolniczej, wygrywając w plebiscycie przeprowadzonym wśród studentów przez Zarząd Klubu Uczelnianego AZS. W roku akademickim 1972/73 Z. Grześczyk zatrudniony został na godziny zleczone jako trener sekcji koszykówki mężczyzn i trener piłki nożnej w Studium WFiS Akademii Rolniczej, a od 1973 roku jest etatowym nauczycielem akademickim tegoż Studium. Kontynuuje pracę trenerską z zespołem koszykówki mężczyzn, który pod jego kierownictwem odnosi poważne sukcesy. Największe osiągnięcia to zdobycie mistrzostwa Polski (dwukrotnie) oraz wicemistrzostwa w rozgrywkach między reprezentacjami szkół wyższych wszystkich typów /tzw. Mistrzostwa Mistrzów/. Wśród reprezentacji wyższych uczelni rolniczych wychowankowie Z. Grześczyka cztery razy zdobyli tytuł mistrza Polski (w latach 1983-1986). Z. Grześczyk prowadził - wspólnie z trenerem B. Wiśniewskim - I-ligową drużynę koszykówki kobiet w AZS w Poznaniu. Przez szereg lat pracował społecznie w Okręgowym Związku Koszykówki, działając w Komisji Szkoleniowej. Z. Grześczyk posiada m.in. Złotą Odznakę KS „Ostrowia”, Złotą Odznakę AZS oraz Honorowy Dysk. CZŁONEK HONOROWY AZS. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 18; APS 5, 2018 (351), s. 4-5.

Grzeško, Maria - absolwentka Wydziału Ogrodniczego Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu (1966 r.) oraz Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu (1973 r.). Była instruktorem gimnastyki, koszykówki i lekkiej atletyki, organizatorem turystyki oraz sędzią piłki siatkowej II klasy. Uprawiała gimnastykę sportową w KS „Ogniwo” oraz koszykówkę w KS „Energetyk” w Poznaniu. Przed rozpoczęciem studiów w Wyższej Szkole Rolniczej zajmowała się organizacją działalności sportowej Ludowego Zespołu Sportowego w Komornikach k. Poznania. W okresie studiów w WSR trenowała koszykówkę w Klubie Uczelnianym AZS. Po studiach ogrodniczych nie podjęła pracy w tej specjalności, lecz rozpoczęła pracę pedagogiczną jako nauczycielka wychowania fizycznego w Technikum Ogrodniczym w Lesznie. W tym okresie ukończyła roczne Podyplomowe Studium Pedagogiczne na wydziale Rolniczym WSR w Poznaniu. W latach 1969-1973 M. Grzeško pracowała jako nauczycielka wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej w Komornikach, a od 1973 roku jest pracownikiem Studium WFiS Akademii Rolniczej. Przez kilka lat prowadziła sekcję lekkoatletyczną Klubu Uczelnianego AZS, przyczyniając się do zdobycia III miejsca w Mistrzostwach Polski Akademii Rolniczych (1979 r.). Od 1977 roku M. Grzeško była również instruktorem gimnastyki grupy kobiet w ognisku TKKF w Poznaniu, a od 1986 roku prowadziła dziecięcy Zespół Tańca Ludowego przy PGR w Konarzewie k. Poznania. Od 1984 roku M. Grzeško uczestniczy w biegach rekreacyjnych na dystansach: 5, 10 i 20 km., zajmując w nich w kategorii kobiet wysokie lokaty (m.in. w maju 1985 roku zajęła I miejsce w biegu godzinnym na terenie Poznania, w czerwcu 1985 roku zajęła IV miejsce w Międzynarodowym Małym Maratonie Weteranów w Murowanej Goślinie, w 1985 roku wygrała „Bieg Dwóch Jezior” na dystansie 20 km, zorganizowany z okazji

święta 22 Lipca między miejscowościami Kosewo i Słupca). Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 25-26.

Grzyb, Wojciech, (ur. 4 stycznia 1981 roku w Olsztynie) – siatkarz PLUS LIGI, mistrz i medalista mistrzostw Polski, wicemistrz świata. Grę w siatkówkę rozpoczynał w klubie AZS UWM Olsztyn, później uczył się w Szkole Mistrzostwa Sportowego w Rzeszowie i po jej ukończeniu powrócił do macierzystego klubu, gdzie dołączył do zespołu seniorów. Grał w nim w 2009 r., zdobywając dwa tytuły wicemistrzowskie.

W latach 2009–2014 był zawodnikiem Asseco Resovii Rzeszów. W sezonie 2014/2015 zmienił klub na Lotos Trefl Gdańsk. Jego reprezentacyjna kariera rozpoczęła się od kadry juniorów, z którą, zdobył brązowy medal mistrzostw świata. W 2003 roku do szerokiego składu kadry seniorów powołał go trener Waldemar Wspaniały. Rok później otrzymał nominację do reprezentacji od trenera Stanisława Gościńskiego. W reprezentacji seniorów zadebiutował 16 maja 2003 roku w towarzyskim meczu z Łotwą. W 2006 roku został wicemistrzem świata. W 2009 roku zrezygnował z gry w reprezentacji. Wystąpił w niej 121 razy. Za wybitne osiągnięcia sportowe Prezydent RP Lech Kaczyński odznaczył go Złotym Krzyżem Zasługi. Ma żonę Katarzynę i dzieci: Michała, Lenę i Lilianę. encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Wojciech_Grzyb. Fot. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojciech_Grzyb_\(siatkarz\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojciech_Grzyb_(siatkarz))

Grzywa Magdalena Barbara Anastazja, Ur. 1979 r. (Czernichów k. Krakowa), Kluby: - KKS Bielsko-Biała 1995-1999 - WKS Zakopane 1999-2001 - AZS AWF Katowice 2002-2007. Największe sukcesy odnosiła w zawodach juniorskich. Podczas mistrzostw świata w 1999 roku w Pokljuce zdobyła dwa brązowe medale w biegu sprinterskim i biegu drużynowym. W biegu pościgowym była 4.

W karierze seniorskiej nie odnosiła sukcesów. Najlepsze wyniki zanotowała w 2004 roku w mistrzostwach świata w Oberhofie, gdzie wspólnie z koleżankami zajęła 8. miejsce w sztafecie. Osiągnięcia olimpijskie: 2006 – Turyn - 15 km indywidualnie - 71. miejsce na 82 startujących z czasem 60:41.3, 7 minut karnych (zwyciężyła S. Iszmuratowa, Rosja - 49:24.1, 1 minuta karna); sztafeta 4 x 6 km - 7. miejsce na 18 startujących z czasem 1:20:29.3, 0 rund karnych + 8 dodatkowych naboń (zwyciężyła Rosja w składzie: A. Bogalij, S. Iszmuratowa, O. Zajcewa i A. Achatowa - 1:16:12.5, 0 rund karnych + 2 dodatkowe naboje). Partnerkami Magdy (20:23.4) w sztafecie były: K. Pałka (20:11.1), M. Gwizdoń (19:39.2) i K. Ponikwia (20:15.5). Absolwentka Liceum Mistrzostwa Sportowego w Zakopanem (matura, 1998). Jesienią 1998 rozpoczęła studia na AWF w Krakowie, w 2002 zmieniła uczelnię na AWF w Katowicach. W 2007/2008 była odbyła 2-semesterne studia podyplomowe w zakresie „Zarządzania organizacjami sportowymi” na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ w Krakowie. Po zakończeniu kariery sportowej zajęła się pracą dziennikarską (komentatorka zawodów biathlonowych w stacji TVP Sport, relacjonowała również dla tej stacji wyścigi BMX i gimnastykę podczas IO w Pekinie w 2008 r., od niedawna w Polsacie Sport). Mieszka w Warszawie. <https://biathlon.com.pl/biathlon/olimpijczycy>; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 127-8; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 251. Fot. <https://pl.linkedin.com/in/magdalena-grzywa-444548121>

Grzywiński Dariusz ur. 8.02.1965, Międzyrzecz Zapaśnik. Syn Edmunda i Janiny Ciuraszkiwicz. Absolwent Technikum Kolejowego w Poznaniu (1996), Studium Trenerskiego Instytutu KF w Gorzowie Wlkp. (filia AWF Poznań). Zawodnik (164 cm, 62 kg, st. wolny - w. kogucia 57 kg, piórkowa 62 kg) WLKS Orleńca Gorzów

(1979-84), GKS Tychy (1984-90), AZS-AWF W-wa, Grunwaldu Poznań (1991-1997). Trenerzy: Józef Debert, Piotr Batkowski, Ryszard Górecki, Witold Ciemierz, Pejcz Jowczew, Ludwik Kufonowski, Zbigniew Żedzicki, Jan Walkowiak, Dariusz Cwikowski, Eugeniusz Najmark, Leszek Ciota. 6-krotny mistrz Polski w. kogucia (1988, 1990-92, 1996-97). Finalista ME: 1990 Poznań (4 m.), 1992 Kapoayar (7 m.). Trener rep. Polski w st. wolnym juniorów (1999-2001, od 2005), seniorów (2001-03). Asystent trenera kadry w st. wolnym, Olega Sugako (2003-04). Olimpijczyk 1988 Seul: styl wolny, waga kogucia 57 kg - w I kolejce przegrał na pkt. z L. Holmesem (Kanada), w II uległ w 1,31 min. S. Biełogłazowowi (ZSRR), odpadł z rywalizacji. Olimpijczyk 1992 Barcelona: styl wolny, waga piórkowa 62 kg - w I kolejce wygrał przez tusz w 2,15 min. z Nieyesem (Portoryko), w 2 kolejnych walkach przegrał na pkt. 2:4 z Zukoysem (Łotwa) i 4:5 z Wassilewem (Bułgaria), odpadł z rywalizacji. W turnieju sklasyf. na 14 m. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 131-2. Fot. w: Historia polskich zapasów red. Jerzy Chelmecki, Andrzej Głaz, Jerzy Lipski 1922-2012 Warszawa 2012 s. 273.

Gumowska, Elżbieta, ur. 1953 r. Koszykarka AZS Poznań. Wzrost 172 cm; pracownik Akademii Medycznej w Poznaniu. Reprezentantka Polski junierek na Mistrzostwach Europy 1971 r. Jugosławia; najlepsza zawodniczka i złota medalistka Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży 1971; reprezentantka Polski senierek na Mistrzostwa Europy 1976 Francja; uczestniczka turnieju przedolimpijskiego 1976 Kanada; uzyskała najwięcej punktów (królowa strzelczyń) w I lidze w sezonie 1975/76 oraz uznano ją za najlepszą polską koszykarkę b.a., Sekcja koszykówki kobiet AZS Poznań. Sezon 1977/78, Poznań 1977, s. 5.

Gut Misiaga, Józef. „W roku 1954 trener Janusz Kobylański zwerbował młodych chłopców z Olczy, zakopiańskiej dzielnicy. Liczący 13-16 lat kandydaci na biegaczy wyglądali niepozornie, a najmniejszy z nich Józek zdobył zaraz sympatię za bystre połyskujące oczy. Wkrótce grupa przyniosła trenerowi dużo zadowolenia. Chłopcy zdobywali masowo medale Mistrzostw Polski w kategorii juniorów, niebawem również wśród seniorów, by następnie awansować do kadry i reprezentacji kraju. Pierwszym dużym osiągnięciem Józka było pierwsze miejsce w prestiżowych zawodach juniorów w 1959 r. o memoriał fińskiego biegacza Kurrikalla, wspaniałego zawodnika niskiego wzrostu – jak Józek. Od tego czasu nazywaliśmy go „Kurik”. W wieku 20 lat został powołany w skład ekipy olimpijskiej 1960 r. w Squaw Valley, był członkiem sztafety 4x10 km, która wywalczyła szóste miejsce. Dwa lata później w Mistrzostwach Świata 1962 r. w Zakopanem był członkiem sztafety plasującym się na 7. miejscu, a w indywidualnym biegu na 15 km wywalczył 18. miejsce. W 1964 r. Igrzyska Olimpijskie odbywały się w Innsbrucku, tam sztafeta z udziałem „Kurika” była ósma. Startował jeszcze na Mistrzostwach Świata 1966 r. w Oslo, ale tylko w konkurencjach indywidualnych. Był typem sprintera, przydatnym głównie w biegach rozstawnych, w których jego dynamika była szczególnie cenna. W jego dorobku znalazły się znaczne sukcesy międzynarodowe. W roku 1971 zakończył karierę zawodniczą i przeniósł się w swoje środowisko zakopiańskiej Olczy. Bardzo chętnie uczestniczył w spotkaniach jubileuszowych i towarzyskich, ale nie włączył się w rolę działacza czy szkoleniowca. Mimo to sympatia do „Kurika” nie zmalęła. - Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz red., *Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s. 138-9. Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 90. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 340.

Gutowski, Zygmunt Antoni ur. 2 V 1939 w Warszawie. Absolwent Politechniki Warszawskiej, Wydz. Łączności (1963) i Papieskiego Wydz. Teologicznego (1988). 1957-

1967 redaktor pisma „Politechnika”; 1962-1964 inżynier w Centralnym Laboratorium Radiokomunikacji, w 1964 kierownik wydz. organizacyjnego w Zarządzie Środowiskowym AZS, 1964-1982 inżynier, naczelnik wydz. technologicznego, następnie specjalista w Komitecie ds. RiTv. 1956-1962 członek ZSP, 1962-1976 członek i działacz AZS; 1970-1981 w SD; 1973-1980 członek Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Od IX 1980 w „S”, członek Komitetu Założycielskiego w Komitecie ds. RiTv, następnie sekretarz KZ; członek KKK „S” RiTv; redaktor naczelny niezależnego pisma „Solidarność Radia i Telewizji”. W 1981 sygnatariusz deklaracji Klubu Służby Niepodległości, następnie działacz Kongresu Solidarności Narodu i Stronnictwa Wierności Rzeczypospolitej. 13 XII 1981 internowany w Ośr. Odosobnienia w Warszawie-Białołęce i Jaworzu, 30 IV 1982 urlopowany z powodu stanu zdrowia, 20 XII 1982 formalnie zwolniony; zwolniony z pracy. Od 1982 współpracownik TKZ RiTv oraz pisma „Solidarność Radia i Telewizji”. 1983-1989 właściciel zakładu rzemieślniczego Wyrób Pamiątek, Zabawek i Galanterii „Zyga” (od 1987 Zyga sp. z o.o.). w tym samym czasie prowadził punkt kolportażowy, powielający także kasety audio i wideo, zarówno własne, jak i Video Studio Gdańsk, NTV, Jacka Fedorowicza i Stefana Bratkowskiego; organizator projekcji filmów religijnych w kościołach, w tym w ramach Tygodni Kultury Chrześcijańskiej. Współpracownik Duszpasterstw Akademickich, Ludzi Pracy, Rolników, autor rejestracji wideo Mszy za Ojczyznę, uroczystości kościelnych i patriotycznych; 1984-1989 współpracownik Duszpasterstwa Kombatantów w kościele św. Karola Boromeusza w Warszawie. 1985-2001 przewodniczący Rady Fundacji dla Warszawy i Rady Naukowej Instytutu Nasza Warszawa; redaktor naczelny Codziennego Magazynu Internetowego „Serwer Warszawy”. W l. 1989-1991 członek KO, przewodniczący Komisji Środków Masowego Przekazu, w 1989 współorganizator Telewizyjnego Studia Wyborczego „S”, w 1990 członek KO przy Przewodniczącym „S” Lechu Wałęsie, współorganizator Telewizyjnego Studia Wyborczego Lecha Wałęsy w wyborach prezydenckich. 1989-1991 przywrócony do pracy w Komitecie ds. Radia i Telewizji, redaktor, komentator, następnie główny specjalista ds. programowych. Od 1990 członek SDP. 1992-2001 dyr. Międzynarodowego Festiwalu Filmów Katolickich w Niepokalanowie; 1992-2000 prezes Katolickiej Międzynarodowej Organizacji Filmowej OCIC Polska, od 1993 członek Rady Ruchów Katolickich, 1992-1995 prezes i dyr. biura Katolickiego Stowarzyszenia Filmowego, w 1996 dyr. programowy Fundacji Pomocy Inwalidom Słuchu, 1997-1998 dyr. programowy Centrum Edukacji 2000, 1998-2004 dyr. wydz., następnie starszy inspektor w Urzędzie Woj. w Warszawie. Od 2001 współzałożyciel i członek Fundacji Polska-Europa-Polonia; od 2004 na emeryturze; prezes, redaktor naczelny „Portalu Warszawy i Mazowsza”. Uhonorowany Złotą Odznaką AZS (1964), odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi; laureat II i III nagrody na Festiwalu Filmów Katolickich w Niepokalanowie (1987, 1988). Anna Grażyna Kister, www.encycol.pl/wiki/Zygmunt_Antoni_Gutowski Fot. <http://www.warszawa.mazowsze.pl/zgutowski/>

Guttmejer, Sławomir Franciszek, działacz Akademickiego Związku Sportowego, z kilkudziesięcioletnim stażem w AZS. Znany wśród przyjaciół jako Gucio, który jako student III roku Wydziału Prawa Uniwersytetu Łódzkiego wstąpił do AZS w styczniu 1946 roku. Już w październiku 1946 roku jako przedstawiciel AZS Łódź wchodzi w skład Centrali AZS w Polsce. W 1949 Kolega Sławek Guttmejer zostaje powołany wraz z kolegami Z. Straszakiem i J. Runowskim do składu Głównej Komisji Rewizyjnej AZS. Jako wiceprezes AZS Łódź do spraw finansowych i członek GKR AZS uczestniczy w I Krajowym Zjeździe AZS. Na kolejnych II, III, i IV Zjazdach AZS Kolega Sławek był wybierany do Zarządu Głównego AZS pełniąc równocześnie funkcje Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej AZS Łódź. Delegaci na V, VII, VIII, IX, X, XI, XII i XIII Zjazd AZS powierzali Koledze Sławkowi obowiązki członka Głównej Komisji Rewizyjnej AZS, w której od X Zjaz-

du pełnił funkcję zastępcy przewodniczącego GKR. Wybrany na VI Zjeździe do składu Zarządu Głównego zostaje wiceprezesem ZG AZS ds. organizacyjnych. Kolejne XIV i XV Zjazdy wybierają Go do Głównego Sądu Koleżeńskiego. Po 47 latach zakończyła się przygoda Sławka z AZS-em jako działacza społecznego we władzach AZS na różnych stanowiskach. Będąc autentycznym świadkiem historii Akademickiego Związku Sportowego Kolega Sławek, niezależnie od pełnionych w AZS funkcji, czynnie uczestniczył w pracach Komitetów Organizacyjnych obchodów 25-lecia i 40 - lecia AZS w Łodzi przygotowując wspaniałe referaty okolicznościowe. Swoją wiedzę o AZS-ie wspierał od 1986 roku działalność Komisji Historycznej ZG AZS. Za działalność w AZS Kolega Sławek Guttmejer był odznaczany m.in. Złotą Odznaką AZS, Złotą Odznaką Jubileuszową 50 lat AZS, Odznaką 100-lecia Sportu Polskiego, Złotą Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej. 13.12.1985 r. XII Zjazd AZS nadał Koledze Sławkowi Guttmejerowi godność Członka Honorowego AZS. Uczestnicząc w kolejnych trzech ostatnich Zjazdach AZS Kolega Sławek stał się jedynym członkiem AZS, który brał udział we wszystkich Krajowych Zjazdach Akademickiego Związku Sportowego. Nieliczni azetesiacy wiedzą o zasługach wojskowych podporucznika Wojska Polskiego Sławomira Guttmejera. Jest posiadaczem Medalu Wojska - Londyn 1948 roku, Krzyża Armii Krajowej – 1984, Odznaki Weterana Walk o Niepodległość - 1995. Na podstawie, A. Pyć, Azetesiak od 60 lat, Zeszyty Historyczne AZS nr 1/2005 (60 lat AZS Łódź), s. 90-1; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Guzik (Palka) Krystyna Stanisława. Ur. 1983 r. (Zakopane); Kluby: - UKS Czerwienne 1997-2001 - WKS Zakopane 2001 - BKS WP Kościelisko 2002 - AZS AWF Katowice od 2003. Osiągnięcia olimpijskie: 2006 - Turyn - bieg indywidualny (15 km) - 5 miejsce. na 82 startujących z czasem 51:50.7, 0 rund karnych (wygrała Swietłana Iszmuratowa, Rosja 49:24.1, 0 rund karnych) sprint (7,5 km) - 25. miejsce na 83 startujących z czasem 24:07.3, 1 karna runda (wygrała F. Baverel-Robert, Francja - 22:31.4, 0 rund karnych); bieg na dochodzenie (10 km) - 37. miejsce na 58 startujących z czasem +6.42.9 za zwyciężczynią, 5 rund karnych (wygrała K. Wilhelm, Niemcy - 36:43.6, 1 runda karna); bieg masowy (12,5 km) - 30. miejsce na 30 startujących z czasem 46:31.5 (+5:55.0 za zwyciężczynią), 3 rundy karne (wygrała A.C. Olofsson, Szwecja - 40:36.5, 1 runda karna); sztafeta 4 x 6 km - 7. miejsce na 18 startujących drużyn z czasem 1:20:29.3, 0 rund karnych + 8 dodatkowych naboń (wygrały Rosjanki: A. Bogalij, S. Iszmuratowa, O. Zajcewa, A. Achatowa - 1:16:12.5, 0 rund karnych + 2 dodatkowe naboje). Partnerkami Krystyny (20:11.1) w sztafecie były: M. Gwizdoń (19:39.3), K. Ponikwia (20:15.5) i M. Grzywa (20:23.4). 2010 - Vancouver - sprint (7,5 km) - 21. miejsce na 88 startujących z czasem 20:54.3, 0 karnych rund (wygrała A.Kuzmina, Słowacja - 19:55.6, 1 karna runda); bieg na dochodzenie (10 km) - 24. miejsce na 60 startujących z czasem +2:51.6 za zwyciężczynią, 2 karne rundy (wygrała M.Neuer, Niemcy - 30:16.0, 2 karne rundy); 15 km indywidualnie - 15. miejsce na 87 startujących z czasem 43:09.6, 1 minuta karna (wygrała T.Berger, Norwegia - 40:52.8, 1 minuta karna); bieg masowy (12,5 km) - 20. miejsce na 30 startujących z czasem +2:03.0 za zwyciężczynią, 1 karna runda (wygrała M.Neuer, Niemcy - 35:19.6, 2 karne rundy); sztafeta 4 x 6 km - 12. miejsce na 19 startujących z czasem 1:12:54.3, 1 karna runda + 12 doładowań (zwyciężyła Rosja - 1:09:36.3, 0 karnych rund + 5 doładowań. Partnerkami Krystyny (18:21.2) w sztafecie były: M. Gwizdoń (19:10.2), W. Nowakowska (17:55.7) i A. Cyl (17:27.2). 2014 - Soczi: sprint (7,5 km): 33 m. na 84 start. z czasem 22:27.8 (zw. A. Kuzmina, Słowacja - 21:06.8); bieg pościgowy 10 km - 34 m. na 60 start. z czasem 32:56.3 (zw. D. Domraczewa, Białoruś - 29:30.7); bieg indywidualny (15 km) - 10 m. na 82 start. z czasem 46:27.3 (zw. D. Domraczewa, Białoruś - 35:25.6); sztafeta 4 x 6 km - 10. miejsce na 17 startujących z czasem 1:12:34.4, 4 rundy karne + 8 doładowań. Partnerkami

Krystyny (19:39.0) w sztafecie były: K. Pałka, W. Nowakowska - Ziemiak (17:21.7), Magdalena Gwizdoń (17:06.8) i Monika Hojnisz (18:26.9) 2018 - Pjongczang - sztafeta 4 x 6 km 7. miejsce. Bieg indywidualny - 83. miejsce. Bieg pościgowy - 49. miejsce. Sprint - 56 miejsce. Absolwentka Liceum Ogólnokształcącego Mistrzostwa Sportowego w Zakopanem (2002), studentka AWF w Katowicach. Mieszka w m. Czerwienne (okolice Czarnego Dunajca). Panieńskie nazwisko Pałka. S. Socha, T. Socha, Działania Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach na rzecz rozwoju sportów zimowych, Katowice 2018, s. 41-42; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 254. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 243-4; M. Ponczek Osiągnięcia studentów AWF im. Jerzego Kukuczki w Katowicach w sportach zimowych (2006-2009), w: Akademska kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 140. <https://biathlon.com.pl/biathlon/olimpijczycy>

Gwizda, Andrzej, ur. 01.01.1934 w Warszawie, zm. 19.06.1997 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Politechnika Warszawska. Zawodnik rugby Startu Grochów Warszawa (1956-1957), Lotnika Warszawa (1958), AZS AWF Warszawa (1959-1963, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1963, srebrne: 1959, 1961, brązowy 1960, zdobywca Pucharu PZR 1959), Skry Warszawa (1964-1969, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969). Pierwszy trener Marian Balcerzak. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 5 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji młynarza. Był delegatem na Założycielski Zjazd Polskiego Związku Rugby (09.09.1957). Mistrz Sportu (1969), odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR. (1970), Medalem 30-lecia PRL (1975). Członek Zarządu PZR, skarbnik (04.04.1981-30.03.1985), przewodniczący Komisji Młodzieżowej (04.04.1981-04.02.1982), Przewodniczący Wydziału WGiD PZR. (1979/1981), członek (1969-1970). Wiceprezes WOZR (1981-1997). Sędzia (1981-83). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 35-6. Fot. [http://www.pzrugby.pl/page/ 6/Reprezentanci PolskiSeniorow,52](http://www.pzrugby.pl/page/6/Reprezentanci%20PolskiSeniorow,52)

Gwizda, Jerzy Piotr (ur. 1957) – dr hab. prof. nadzwyczajny, Rektor Uniwersytetu Gdańskiego na kadencję 2016-2020, ekonomista, specjalista w dziedzinie finansów, ryzyka finansowego oraz zarządzania. Od początku zawodowej kariery związany z Uniwersytetem Gdańskim, skutecznie łączy pracę naukowo-badawczą i dydaktyczną z praktyką. dr hab. Jerzy Piotr Gwizda, prof. UG, urodził się 15 czerwca 1957 roku w Czersku. W 1986 roku ukończył studia na Wydziale Ekonomiki Transportu, późniejszy Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu Gdańskiego, w zakresie ekonomii. W 1992 roku uzyskał stopień naukowy doktora, a w 2011 roku – doktora habilitowanego nauk ekonomicznych oraz został profesorem nadzwyczajnym Uniwersytetu Gdańskiego. Z Uniwersytetem Gdańskim jest związany od początku swojej drogi zawodowej. Karierę naukową rozpoczął w 1994 roku w Katedrze Bankowości, a obecnie jest kierownikiem Katedry Finansów i Ryzyka Finansowego Wydziału Zarządzania. W latach 1991–1996 pełnił funkcję Dyrektora Administracyjnego w Uniwersytecie Gdańskim, przez dwie kadencje, od 2008 do 2016 roku zajmował stanowisko Kanclerza Uczelni. 17 marca 2016 został wybrany na stanowisko Rektora Uniwersytetu Gdańskiego na kadencję 2016-2020, a w czerwcu 2016 roku – na Przewodniczącego Rady Rektorów Województwa Pomorskiego na kadencję 2016-2020, dr hab. J. Gwizda, prof. UG, skutecznie łączy pracę naukowo-badawczą i dydaktyczną z praktyką – jest ekspertem sądowym w dziedzinie finansów i bankowości, opracowywał raiting kredytowy dla miasta Gdańska, był głównym negocjatorem z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju w zakresie finansowania inwestycji komunikacyjnych w Gdańsku, a doświadczenie zawodowe zdobywał między innymi w Centrum

Bankowości Korporacyjnej w KB SA w Warszawie, jednym z największych banków komercyjnych w Polsce, którego był dyrektorem. Ukończył Studium Menedżerskie dla wyższej kadry kierowniczej „Euromenedżer XXI wieku” oraz kurs państwowy i jest uprawniony do zasiadania w radach nadzorczych spółek skarbu państwa. Posiada licencję zarządcy nieruchomości. Dzięki zawodowemu doświadczeniu i naukowemu dorobkowi kształci menedżerów i specjalistów dla instytucji finansowych, przede wszystkim dla banków, towarzystw ubezpieczeniowych i samorządów terytorialnych. Jest współtwórcą międzywydziałowego kierunku Podatki i Doradztwo Podatkowe, prowadzonego wspólnie przez Wydział Prawa i Administracji oraz Wydział Zarządzania. Pełnił wiele funkcji, między innymi; Prezesa Akademickiego Związku Sportowego w Uniwersytecie Gdańskim, Przewodniczącego Rady Nadzorczej Zarządu Morskiego Portu w Gdańsku, Przewodniczącego Rady Nadzorczej Wolnego Obszaru Gospodarczego w Gdyni, Dyrektora Centrum Bankowości Korporacyjnej w KB SA w Warszawie, Wiceprezydenta Miasta Gdańska ds. polityki finansowej i inwestycji. Jest członkiem wielu naukowych i społecznych gremiów: Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego oddział w Gdańsku, Rady Programowej Fundacji Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, Rady Rozwoju Regionalnego przy Lechu Wałęsie, Instytutu Kaszubskiego i Zrzeszenia Pomorsko-Kaszubskiego, Rady Programowej Gdańskiej Fundacji Kształcenia Menadżerów, Zarządu Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, Rady Programowej Fundacji Absolwentów i Studentów Uniwersytetu Gdańskiego, Rady Programowej Ośrodka Współpracy Regionalnej Uniwersytetu Gdańskiego, Rady Programowej Gazety Uniwersyteckiej, a także członkiem założycielem Stowarzyszenia Ratowania Gdańskiej Urologii. Jest także współzałożycielem Stowarzyszenia „Pomorski Instytut Naukowy imienia Profesora Brunona Synaka”. Jest współorganizatorem pierwszego na Pomorzu Centrum Transferu Technologii (jako stowarzyszenie). Zainteresowania naukowe koncentruje między innymi na systemach bankowych w państwach UE, bankowości korporacyjnej w Polsce, zajmuje się także finansowaniem inwestycji proekologicznych przez banki i instytucjami pozabankowymi, zarządzaniem ryzykiem kredytowym (zwłaszcza współczesnymi metodami jego ograniczania), bankowością transakcyjną, jako usługą ograniczonego ryzyka, projektami Project Finance w bankach komercyjnych, bankowością elektroniczną w polskich bankach komercyjnych, finansowaniem budownictwa mieszkaniowego w Polsce, realizacją i finansowaniem inwestycji w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) oraz bankowością hipoteczną. Jest autorem i współautorem wielu publikacji, m.in.: „Czas na pieniąż – Zarządzanie Finansami”, „Współczesne metody pomiaru ryzyka kredytowego – model creditmetrics”, „Rynek funduszy inwestycyjnych w Polsce – jego wpływ na wzrost gospodarczy”, „Problemy rozwoju rynku finansowego w aspekcie wzrostu gospodarczego”, „Kredyty hipoteczne w finansowaniu inwestycji mieszkaniowych w Polsce”, „Strategie inwestowania w nieruchomości”, „Finansowanie zrównoważonego rozwoju w Polsce po przystąpieniu do Unii Europejskiej”, „Private banking – standardy zachodnie a doświadczenia polskie”, „Rola analizy fundamentalnej w podejmowaniu decyzji inwestycyjnych na rynku kapitałowym w Polsce”, „Ryzyko kredytowe w działalności banku komercyjnego” (monografia). Uczestniczy w wielu projektach, między innymi takich jak: wdrożenie nowoczesnych modeli zarządzania jakością w Uniwersytecie Gdańskim (PO KL), Budowa Instytutu Biotechnologii UG (PO I Ś), Budowa Wydziału Biologii i Wydziału Chemii UG (PO I Ś), Budowa Instytutu Informatyki Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki UG, Budowa statku naukowo – badawczego do interdyscyplinarnych badań Morza Bałtyckiego, Budowa budynku Neofilologii UG i budynku administracji centralnej UG (RPO woj. Pomorskiego i budżet państwa). Jest członkiem Komitetu Sterującego d/s. Projektów Międzynarodowych UG, Komitetu Sterującego ds. Krajowych Projektów Naukowych UG, Komitetu Audytu Uniwersytetu Gdańskiego, Komitetu Sterującego Projektu „INTIS”, Rady Programowej ds. „Strategii Rozwoju Gdańska 2030 Plus”, Komisji ds.

realizacji projektu „Bałtyckie Centrum Przetwarzania i Udostępniania Danych” (ZIT dla woj. Pomorskiego), Zespołu ds. wdrożenia strategii rozwoju Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego, Zespołu ds. „Strategii Rozwoju Sopotu 2030” i wielu innych, a także kierownikiem projektu „EDU EKO HEL” (RPO woj. Pomorskiego). Został wyróżniony wieloma odznaczeniami: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Brązowym Krzyżem Zasługi, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką AZS, Srebrną Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”. Jest laureatem wielu nagród, między innymi Rektora Uniwersytetu Gdańskiego za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, organizacyjne oraz wkład w rozwój Uniwersytetu. <https://ug.edu.pl/universytet/wladze/rektor>; Beata Możejko https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title =GWIZDA%C5%81A_JERZY_PIOTR

Habdas, Józef (1937-2012), mgr inż., ur. w Pietrzykowicach, pow. Żywiec; matura w r. 1955 - Technikum Mechaniczno-Elektryczne w Bielsku-Białej. Studia 1955-61, aparatura chemiczna. Podczas studiów członek drużyny siatkówki AZS Gliwice, która wówczas z sukcesami grała w II lidze ogólnopolskiej. Po studiach podjął pracę w Fabryce Aparatów Elektrycznych APENA w Bielsku-Białej, przechodząc poszczególne szczeble kariery doszedł do stanowiska z-cy dyr. ds. inwestycji. Do ważniejszych obiektów, których budową bądź rozbudową kierował należą m.in.: rozbudowa fabryki i budowa oddziałów w Bielsku-Białej oraz w Jeleśni, jak też Ośrodka Wczasowego w Dąbkach k/Darłowa. Od r. 1990 podjął pracę w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej „Zgoda” w Bielsku-Białej, jako kierownik działu technicznego. Następnie pracował w Okręgowym Inspektoracie Gospodarki Energetycznej w Katowicach na stanowisku inspektora. Był członkiem komisji egzaminacyjnej na uprawnienia do dozoru i eksploatacji urządzeń energetycznych. Zmarł w Bystrej Śląskiej. Źródło: Biogramy Absolwentów Wydziału Mechanicznego Energetycznego Politechniki Śląskiej II, red. Edward Kostowski, Część B - biogramy absolwentów, Gliwice 2013, s. 31.

Haber, Roman (1951-2016). Urodzony 22 lipca 1951 roku we Wrocławiu w rodzinie oficera Wojska Polskiego. Tam też ukończył szkołę podstawową i Technikum Samochodowe. W okresie szkoły średniej zaczął uczęszczać na treningi sekcji koszykówki WKS ŚLĄSK. Grał w zespole juniorów oraz drużynie I ligowej tego klubu. Zawsze pasjonowała go działalność szkoleniowa w koszykówce. Był trenerem zespołu juniorów WKS ŚLĄSK. W 1974 roku przeniósł się do Poznania i z dniem 2 stycznia 1975 roku rozpoczął pracę jako instruktor koszykówki w AZS Poznań. Z Klubem tym związany był przez większość swej kariery zawodowej. Był trenerem zespołu junierek AZS Poznań – Mistrzyń Polski. W 1976 roku jako II trener reprezentacji Polski junierek doprowadził do zdobycia tytułu Wicemistrzyń Europy. W 1978 roku wraz z trenerem Bronisławem Wiśniewskim doprowadził do zdobycia przez koszykarki AZS Poznań Mistrzostwa Polski senierek. W 1979 roku został I trenerem pierwszoligowych koszykarek AZS Poznań. Funkcję tę pełnił do 1983 roku. Następnie wyjechał do Norwegii gdzie w latach 1983-1986 był trenerem zespołu AMERUD – OSLO i reprezentacji Norwegii. W latach 1993 – 1996 ponownie trener pierwszoligowego zespołu koszykarek AZS Poznań. W 2000 roku został dyrektorem Biura i sekretarzem Zarządu Organizacji Środowiskowej AZS Poznań. W tym czasie pełnił też funkcję trenera koszykarek AZS Poznań, zdobywając w 2005 i 2006 roku V m. w ekstraklasie. Jako trener koszykówki wypromował dwie wielkie indywidualności polskiego basketu – Teresę Komorowską, dwukrotną wicemistrzynię Europy, oraz Małgorzatę Kubiak. W swojej karierze trenerskiej miał też krótki epizod w koszykówce męskiej – prowadził przez jeden sezon ekstraklasowy zespół ASTORIA Bydgoszcz. Prowadził rozległą działalność organizacyjną w sporcie akademickim, zarówno szczebla lokalnego, jak i ogólnopolskiego i międzynarodowego. Był m in. współorganizatorem: – 2006 Akademickich mistrzostw Świata w futsal – 2009 Akademickich Mistrzostw Europy w tenisie – 2010 Akademickich Mistrzostw Świata w kajakarstwie – 2010 Akademickich Mistrzostw Europy w koszykówce kobiet i mężczyzn – 2013 Akademickich Mistrzostw Europy w wioślarstwie – 2015 Akademickich Mistrzostw Europy w futsalu kobiet i mężczyzn. Udzielał się także w pracach Zarządu Głównego AZS był m. in. trenerem kadry uniwersjadowej w latach 70-tych oraz kierownikiem reprezentacji Polski w koszykówce kobiet na Uniwersjadzie w 2005r. w Izmirze – V m. i w 2007 r. w Bangkoku – III m. Bezgranicznie oddany poznańskiemu AZS-owi, był wręcz fanatykiem sportu akademickiego w najlepszym tego słowa znaczeniu. Jego żona Ewa, z domu Jabłońska, była koszykarką AZS Poznań, Mistrzynią Polski z 1978 r. <http://azs.waw.pl/odszedl-roman-haber/> RW., Współ-

mnieniu. Roman Haber (1951-2016), APS 02. 2016 (333), s. 9; APS, 06. 2016 (337), s. 17; <http://azs.waw.pl/odszedl-roman-haber/>

Habrat, Kazimierz (18 VI 1937, Krosno - 21 XI 2011, Kraków), piłkarz ręczny i nożny, działacz sportowy. Zawodnik i reprezentant AZS UJ w piłce ręcznej 11-osobowej oraz w piłce nożnej (1955-1960). Prezes AZS UJ (1959-1964), wiceprezes ZŚ AZS Kraków (1964-1964), prezes ZŚ AZS (1969-1974), Klubu SZS-AZS (1974-1976), kierownik Wydziału Organizacyjnego Klubu AZS AWF. Od 1975 r. rozpoczęła działalność w organach rewizyjnych AZS, przewodniczący SKR AZS (1985-1995), członek GKR AZS (1993-2009), jej Prezydium (1999-2001), wiceprzewodniczący (2004-2009). Od 1992 r. skarbnik Koła Seniorów AZS Kraków. Członek Honorowy AZS Kraków, Członek Honorowy AZS. Z zawodu nauczyciel matematyki i wychowawca młodzieży. Przez 37 lat pracował w Technikum Mechanicznym w Krakowie. Kawaler Orderu Uśmiechu, działacz Związku Nauczycielstwa Polskiego. Żona Janina, również członek AZS od 1959 r., syn Wojciech, koszykarz, prezes AZS AM (1985-1989), sędzia koszykówki. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s.335; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas>; Koło Seniorów AZS Kraków (1992-2012), Kraków 2012, s. 20; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Haczekiewicz, Bronisław. Urodził się 20 października 1924 roku w Stanisławowie. W czasie drugiej wojny światowej pracował jako robotnik na kolei, a bezpośrednio po wojnie w placówkach Służby Ochrony Kolei, ucząc się jednocześnie w Liceum Handlowym w Legnicy. W czerwcu 1949 roku otrzymał świadectwo dojrzałości, ale już w maju 1949 został studentem Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu. Studia ukończył w roku 1952 i 1 maja tego roku otrzymał stanowisko młodszego asystenta w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu; prowadził zajęcia z piłki siatkowej. W kwietniu 1954 roku został starszym asystentem w Zakładzie Gier Sportowych, a miesiąc później objął funkcję kierownika Zakładu Sportów Różnych. W tym czasie (w latach 1952-1954) jako trener prowadził żeńską drużynę siatkówki AZS Wrocław. W 1969 roku obronił pracę doktorską. W czerwcu 1974 roku powierzono mu stanowisko docenta kontraktowego. Od 1 października kierował Zakładem Sportów Zimowych, w którym pozostał aż do przedwczesnej śmierci, to jest do 8 września 1981 roku. Całe swoje dorosłe życie Bronisław Haczekiewicz poświęcił bez reszty narciarstwu, którym zainteresował się dopiero w czasie studiów. Jako zawodnik reprezentował Dolny Śląsk w zawodach krajowych i międzynarodowych w konkurencjach alpejskich; specjalizował się w slalomach. Tajemnice techniki narciarskiej odkrywał podczas licznych kontaktów z czołowymi trenerami tego sportu w Polsce oraz z pedagogami francuskimi i austriackimi. Studiował też wnikliwie literaturę fachową. /.../ Opracowane przez niego programy nauczania łączyły narciarstwo masowe z wyczynowym. /.../ Analiza czynności ruchowych początkujących narciarzy, a także zasady dydaktyczne stosowane podczas nauczania narciarstwa zwróciły uwagę Haczekiewicza na zależność między długością nart a powodzeniem w nauczaniu - jako jeden z pierwszych w Polsce wdrażał modny wtedy na Zachodzie trend nart krótkich. Pierwsze krótkie narty wykonał własnoręcznie /.../ O nowej metodzie słuchano z niedowierzaniem, nie obyło się bez kpín: „Jeżdżą na oscypkach”. i kilka lat trwały pertraktacje Bronka w sprawie produkcji sprzętu do nauczania narciarstwa metodą „cdn” (coraz dłuższe narty) z dyrekcją wytwórni nart w Szaflarach. Pierwsze polskie krótkie narty pojawiły się w sezonie 1971/1972, a komplet mini nart wyprodukowano już po śmierci Haczekiewicza. /.../ Tablica umieszczona na ścianie przebudowanego Straszego Dworu upamiętnia dokonania człowieka, który przez długie lata mozolnej pracy wychował setki nauczycieli i trenerów narciarstwa, wiernych do dziś

temu wszystkiemu, w co on sam głęboko wierzył. B. Czabański, Bronisław Haczekiewicz, osobowość o wszechstronnych zdolnościach, w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 126-127; Bogdan Czabański Bronisław Haczekiewicz (1924-1981). Osobowość o wszechstronnych zdolnościach, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 285-87. Fot. <http://www.mzs.duszyniki.pl>

Hahn, Stefan Ludwik (ur. 20.02.1921 w Poznaniu) w czasie II wojny był żołnierzem Służby Łączności AK. W 1949 ukończył Wydział Elektryczny Politechniki Warszawskiej, gdzie rozpoczął działalność dydaktyczną i naukową, najpierw w Katedrze Urządzeń Radiotechnicznych, przekształconej następnie w Instytut Radioelektroniki. Jego zainteresowania naukowe koncentrowały się na zagadnieniach teorii radiokomunikacji i układów radiotechnicznych, co zaowocowało powstaniem wielu nowatorskich stanowisk laboratoryjnych oraz doktoratem w 1958 r., a następnie habilitacją w 1962 r. Przez wiele lat Stefan Hahn był kierownikiem Zakładu Radiokomunikacji w Instytucie Radioelektroniki. Rozwój telekomunikacji, a szczególnie techniki cyfrowej, na przełomie lat 60-tych i 70-tych zrodził zapotrzebowanie na źródła częstotliwości wzorcowych. W tym czasie pod kierunkiem prof. Hahna opracowano zestaw wysokostabilnych wzorców kwarcowych, które zostały wykorzystane w Radiostacji Centralnej w Raszynie i w Konstancynie. Od 1986 (wybrany na członka korespondenta Polskiej Akademii Nauk) rozwinął prace badawcze w dziedzinie teorii sygnałów (w szczególności wielowymiarowych sygnałów zespolonych). W 1991 roku przeszedł na emeryturę, lecz nadal bardzo intensywnie i owocnie pracuje naukowo. Jest autorem ponad 130 publikacji (120 artykułów, 6 monografii, w tym dwie wydane w USA, oraz 4 podręczniki akademickie). Otrzymał 8 patentów, w tym 6 po 1986 roku. Był promotorem 23 przewodów doktorskich. Aktywność naukowa prof. Hahna idzie w parze z aktywnością w życiu naukowym środowiska. Piastuje bądź piastował wiele godności, takich jak członek korespondent Polskiej Akademii Nauk (od 1986), członek zwyczajny Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (od 1983); przewodniczący (1993-1996), wiceprzewodniczący (1987-1993) i członek (od 1996) Prezydium Komitetu Elektroniki i Telekomunikacji PAN, przewodniczący Komitetu Narodowego Union Radio-Scientifique Nationale (URSI) (1990-2012). Został odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Oficerskim Odrodzenia Polski, Medalem Edukacji Narodowej (1991). Od 1960 prof. Hahn uczestniczył w pracach Polskiego Komitetu Narodowego URSI. Dzięki jego inicjatywie od 1975 r. co 3 lata są organizowane Krajowe Sympozja URSI. Stefan Hahn jest znaną w świecie osobistością w dziedzinie nauk radiowych. Uzyskał status *Live Senior Member of Institute of Electrical and Electronics Engineers*. Prof. Hahn zawsze czynnie uprawiał sport, zdobył tytuł Mistrza Polski Nauczycieli Akademickich w tenisie. Przez wiele lat był opiekunem Akademickiego Związku Sportowego PW, został odznaczony złotą odznaką AZS (1969). http://ursi.wel.wat.edu.pl/?page_id=504 Fot. <http://www.elka.pw.edu.pl/Wydzial/Pracownicy/Nauczyciele-akademiccy-WEiTI-1951-2011/H/Hahn-Stefan-Ludwik>

Hain Piotr (ur. 26 lutego 1991 r. w Tarnowskich Górach) – siatkarz Plus Ligi, występujący w Indykpolu AZS UWM Olsztyn, reprezentant Polski. Jest wychowankiem STS Victorii Lubliniec. Następnie był zawodnikiem młodzieżowego klubu Delic-Pol Norwid Częstochowa, a jednocześnie uczniem Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Spale. W tym okresie był reprezentantem Polski juniorów i kadetów. Po maturze podpisał kontrakt z AZS UWM Olsztyn i od 2010 roku jest zawodnikiem Plus Ligi. W zespole zajmuje pozycję środkowego bloku, jest podporą drużyny klubowej z Olsztyna. Jest powoływany do reprezentacji Polski seniorów (Liga Światowa 2011). Nominowany do plebiscytu na Najpopularniejszego

szych Sportowców Warmii i Mazur. encklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/ Piotr_Hain. Fot. www.indykpolazs.pl

Hajec-Wleciał, Krystyna (1930). Wychowanka Spójni Grudziądz, do AZS Warszawa przybyła w 1950 r. Od 1952 r. ze swoim klubem zdobyła aż 10 razy tytuł siatkarskiego mistrza kraju (1952, 1955, 1956, 1957, 1958, 1960, 1962, 1963, 1964, 1965). Wielokrotna reprezentantka kraju (zadebiutowała 10 sierpnia 1951 w meczu akademickich mistrzostw świata z Czechosłowacją), medalistka mistrzostw świata i Europy. W biało-czerwonych barwach wystąpiła 147 razy, w tym w 131 spotkaniach oficjalnych. W latach siedemdziesiątych trenerka AZS AWF. Z żeńską drużyną AZS-AWF Warszawa zdobyła wicemistrzostwo Polski w 1973 i 1975, brązowy medal mistrzostw Polski w 1974. Od 1997 członek honorowy AZS. M. Rotkiewicz, *AZS-AWF Warszawa 1949-2009*, Warszawa 2014, s. 201-202; R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa*, s. 158 (maszynopis); <http://aleja gwiazd.eu/sylwetki-alei-gwiazd/krystyna-hajec-wlecial/>; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K*, Warszawa 1984, s. 200; https://pl.wikipedia.org/wiki/Krystyna_Hajec-Wlecia%C5%82; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunta Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 340; H. Hanusz, *Pani Krystyna, Absolwenci AWF. Kwartalnik Stowarzyszenia Absolwentów AWF Warszawa*, 3, 19, 2016, s. 10-13; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Halka, Zygmunt Juliusz (75 l.). Ur. 6.02.1933 r. w Poznaniu, fotografik, tłumacz, podróżnik i żeglarz, pionier wykorzystania elektroniki w muzealnictwie. Absolwent Politechniki Warszawskiej (1960) i Studium Dziennikarskiego UW (1970). W młodości uprawiał lekkoatletykę w barwach AZS Poznań (1950-1954) i AZS Warszawa (1955-1960), był finalistą Mistrzostw Polski na stadionie i w hali w skoku wzwyż. Zmarł 9 stycznia w Józefowie k. Otwocka. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas>

Hałaburda Kazimierz, ur. w 1903 r. Studiował prawo i chemię w Uniwersytecie Stefana Batorego. Zawodnik sekcji bokserskiej AZS Wilno w latach 1928 - 1933, w kadencji 1932 - 1933 jej kierownik. Porucznik Armii Polskiej pod dowództwem gen. Władysława Andersa. Zmarł po zapadnięciu na tyfus 9 III 1942 r. w miejscowości Margiełan w ZSRR. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 46.

Hamling, Włodzimierz, ur. 04.09.1936 r. w Lesznie Wielkopolskim. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1956-1965, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1957, 1958, 1962, 1963, srebrne: 1959, 1961, 1964, 1965, brązowy 1960, zdobywca Pucharu Sportowca 1956, Pucharu PZR 1959), Orła Warszawa (1966, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1966), RC Malmoe (Szwecja, 1967-1970), FK Vanersborg (Szwecja, 1971-1972, złoty medal mistrzostw Szwecji seniorów 1971, srebrny 1972). Pierwszy trener Stanisław Gierwatowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 5 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji obrońcy i środkowego ataku. M. Powoła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004, s. 36.

Hanusz, Halina, absolwentka warszawskiej AWF (1978), Studiów Podyplomowych AWF Poznań (1997), dr nauk o kulturze fizycznej (2011), nauczyciel akademicki Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku (od 2012). Pracownik Zarządu Głównego AZS, sekretarz „Zeszytów Historycznych AZS” i „Akademickiego Przeglądu Sportowego”. Pomysłodawca i prowadząca m.in. ogólnopolskie warsztaty dziennikarskie „APS”, redaktor pisma „Absolwenci” Stowarzy-

szenia Absolwentów AWF Warszawa, zastępca red. „Roczników Naukowych WSWFiT w Białymstoku”. Autorka i współautorka kilku prac monograficznych: Polacy na letnich uniwersjadach 1959-2009 (2010), 100 Akademickiego Związku Sportowego (2014), Akademicki Związek Sportowy w Polsce Ludowej (2014) oraz kilkudziesięciu artykułów publikowanych w wydawnictwach i pismach naukowych. https://www.olimpijski.pl/Media/files/Wawrzyn_2016_WEB_rozkl.pdf

Hara Mieczysław: przewodniczący ZG AZS w latach 1952-1954, znany działacz młodzieżowy. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340. Fot. <http://azs.pl/o-nas/historia-azs/prezesi-azs>

Hartfil, Maciej. Prezes Zarządu Klubu AZS AWF Warszawa. Urodzony 6 listopada 1981 roku w Lublinie. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie (2006), Wydział Wychowania Fizycznego. Dyplomowany menedżer sportu. Dawniej Pełnomocnik Rektora AWF ds. sportu, Pełnomocnik Parlamentu Studentów RP w Sejmowej Komisji Kultury Fizycznej i Sportu. Członek Rady Sportu Zarządu Głównego AZS. Koordynator programu Akademickie Centrum Szkolenia Sportowego w Warszawie. Przewodniczący Komisji ds. ACSS Zarządu Głównego AZS. Dyrektor Klubu AZS AWF Warszawa od 2009 roku. www.azsawf.com/klub/wladze-klubu Fot. <http://azs.waw.pl/akademia-liderow-azs/>

Haska, Kazimierz (1912-1976), w rejestrze polskich kapitanów posiadał patent numer 2. Był także kapitanem motorowodnym, zawodnikiem, sędzią żeglarskim, instruktorem -wychowawcą kilku pokoleń żeglarzy, propagatorem żeglarstwa, społecznikiem. Od lipca 1945 roku współtworzył Muzeum Miejskie, miał znaczący udział w odbudowie muzeum oraz zabezpieczaniu i konserwacji ocalałych zbiorów muzealnych. Przez wiele lat pracował w Dziale Morskim Muzeum Narodowego przy Wałach Chrobrego w Szczecinie, swoją przygodę z żeglarstwem rozpoczął w Poznaniu, w drugiej połowie lat dwudziestych XX wieku. Pływanie zaczynał na Warcie, jeziorze Kiekrz, jako poznański harcerz. Był pionierem skautingu wodnego. W latach 1936-39 Kazimierz Haska pływał na żaglowcu ZHP „Zawisza Czarny” pod dowództwem generała Mariusza Zaruskiego. U schyłku lat trzydziestych Haska pełnił funkcje instruktora na kursach żeglarskich, a w latach 1937 -1939 był ostatnim kapitanem Harcerskiego Ośrodka Żeglarskiego w Kiekrzu. W ostatni swój rejs na „Zawiszy” wypłynął tuż przed wybuchem wojny. Już w 1945 roku wspierał jego rozwój żeglarstwa. Działał w Lidze Morskiej, Polskim Związku Żeglarskim, Sekcji Żeglarskiej AZS, Jachtklubie AZS i Sekcji Żeglarskiej MKS „Pogoń”. W latach 1949-51 pełnił funkcję zastępcy delegata Okręgu Szczecińskiego Polskiego Związku Żeglarskiego, przewodniczącego Sekcji Żeglarskiej Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej (1952-53), pierwszego prezesa Okręgowego Związku Żeglarskiego po reaktywowaniu PZZ (1957-64) oraz członka zarządu Polskiego Związku Żeglarskiego w Warszawie. Był także wybitnym sędzią żeglarskim klasy państwowej i jednym z najstarszych powojennych sędziów Polskiego Związku Żeglarskiego. Należał także, w pierwszej połowie lat pięćdziesiątych (obok Krzysztofa Jaworskiego, Wojciecha Jacobsona, Ziemowita Ostrowskiego, Jerzego Pizsa, Jerzego Jósewicza i kilku innych świetnych zawodników) do czołówki regatowej okręgu. Między innymi w barwach AZS-u zdobył w 1952 roku wicemistrzostwo Polski w klasie V-50. Kapitan Haska był członkiem AZS od końca 1951 roku. Postać to znacząca dla historii Jachtklubu AZS, tak jak Feliks Wodzyński założyciel szczecińskiego oddziału AZM, czy wyżej cytowany kpt. Ziemowit Ostrowski. Zdobył dla AZS-u wiele nagród, z wicemistrzostwem

Polski włącznie. W listopadzie 1956 roku, kapitan Haska został wybrany Prezesem-seniorem sekcji żeglarskiej AZS. Zajął się przygotowaniem do przekształcenia sekcji w klub, stał na czele komitetu założycielskiego. Współtworzył od grudnia 1956 roku Jacht Klub AZS, był jego pierwszym prezesem. Pierwszym także, któremu nadano, w 1958 roku, „Honorowe członkostwo JK AZS”. W 1979 roku jednemu z jachtów szkoleniowych w Centralnym Ośrodku Żeglarskim w Trzebieży, nadano imię „Kapitan Haska”. Jacht przez wiele lat pływał pod banderą ośrodka, dzisiaj jest w rękach prywatnych. Kazimierz Haska jest honorowym członkiem: Jacht Klubu Morskiego, JK AZS, Sekcji Żeglarskiej Morskiego Klubu Sportowego „Pogoń”, Harcerskiego Klubu Żeglarskiego im. „Wilków Morskich” w Poznaniu oraz Honorowym Prezesem OZZ. Wpisano Go także do Księgi Zasłużonych dla miasta Szczecina. Piotr Owczarski, Kazimierz Haska (1912-1976) jkazs.szn.pl/content/kazimierz-haska

Haspel Mieczysław (ur. 31 stycznia 1911 r. w Jarosławiu, zm. 14 lutego 1991 r. w Jarosławiu) – lekkoatleta, najbardziej utytułowany sportowiec Jarosławia, rekordzista w biegu na 110 metrów przez płotki (15,4 w 1936) i mistrz Polski. Edukację pobierał w I Gimnazjum w Jarosławiu. W 1927 roku wziął udział w kursie gimnastyczno-atletycznym zorganizowanym przez TG „Sokół”, prowadzonym przez szwedzkiego instruktora Norlinga. Z chwilą założenia w 1930 roku w Jarosławiu placówki Lwowskiego Akademickiego Związku Sportowego został jego zawodnikiem. Po uzyskaniu w 1932 roku świadectwa dojrzałości trafił do szkoły podchorążych we Włodzimierzu Wołyńskim, a po jej ukończeniu w 1933 roku podjął studia we lwowskiej Akademii Medycyny Weterynaryjnej. Pierwsze poważne sukcesy osiągnął w 1934 roku, zdobywając mistrzostwo okręgu lwowskiego. W 1935 roku na zawodach w Białymstoku zdobył swój pierwszy tytuł mistrza Polski, a na zawodach w Jarosławiu znakomitym wynikiem 15,4 sekundy pobił rekord kraju. Został powołany do reprezentacji Polski. Startował w kilku meczach międzypaństwowych oraz w Akademickich Mistrzostwach Świata w Budapeszcie w 1935 roku. Wolimpijskim 1936 roku został wicemistrzem Polski, jednak nie udało mu się osiągnąć wymaganego minimum i na IO w Berlinie nie pojechał. W poolimpijskim 1937 roku zdobył kolejne tytuły mistrza Polski w biegu na 50 metrów w hali oraz 110 metrów przez płotki na stadionie otwartym. W 1938 roku powtórzył sukces halowy, a na stadionie otwartym w swojej koronnej konkurencji po raz drugi został mistrzem Polski. W tym samym roku uzyskał swój rekord życiowy 15,2 sekundy, jednak stracił go na rzecz zawodnika AZS Poznań, Pawła Schmidta. W 1939 roku uzyskał uczelniane absolutorium. W połowie lat 30-tych XX wieku z drużyną AZS Lwów wziął udział w mistrzostwach Polski w piłce ręcznej, a po wojnie rozegrał kilka meczów w zespołach piłki nożnej z Krosna i barwach JKS Jarosław. Po wybuchu II wojny światowej przydzielony został do rezerwy 24 pułku artylerii. Do uprawiania lekkiej atletyki powrócił po zakończeniu wojny w barwach AZS Kraków. W pierwszych powojennych mistrzostwach Polski zdobył swój trzeci złoty medal na 110 metrów przez płotki i brązowy medal w tej samej konkurencji na dystansie 400 metrów. Po zakończeniu kariery sportowej poświęcił się pracy zawodowej, początkowo w latach 1947-48 jako lekarz weterynarii w Wojskach Ochrony Pogranicza, po czym po uzyskaniu w 1949 roku w Lublinie dyplomu magistra do 1950 roku pracował w Kępnie, a w latach 1951-1954 we Frysztaku. Po powrocie do Jarosławia, pracował w lecznicy miejskiej, a następnie aż do emerytury w Weterynaryjnym Inspektoracie Sanitarnym miejscowych zakładów mięsnych. T. Turoń, Mieczysław Haspel, „O krok od Igrzysk Olimpijskich”, Jarosław 2002; H. Kurzyński, S. Pietkiewicz, M. Rynkowski, *Od Adameczaka do Zasłony - Leksykon lekkoatletów polskich okresu międzywojennego - mężczyźni*. Warszawa 2004; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 340. Fot. NAC.

Hatowski, Piotr, (ur. 26 czerwca 1990 r. w Olsztynie) – wielokrotny mistrz Polski w taekwondo olimpijskim, medalista mistrzowskich imprez międzynarodowych. Ze sportem jest związany od dziecka. Trenuje taekwondo olimpijskie od 1997 roku. Rozpoczął karierę w AZS UWM Olsztyn, obecnie jest zawodnikiem AKS OSW Start Olsztyn w ciężkich kategoriach wagowych. Jest członkiem kadry narodowej od 2006 roku. Osiągnął m.in. następujące sukcesy: 5. zawodnik na mistrzostwach świata seniorów, brązowy medalista mistrzostw Europy młodzieżowców oraz mistrzostw Europy juniorów, brązowy medalista akademickich mistrzostw świata, czterokrotny mistrz Polski seniorów w kategorii ciężkiej, wielokrotny medalista turniejów międzynarodowych w taekwondo olimpijskim. W plebiscycie „Gazety Olsztyńskiej” został najpopularniejszym sportowcem Olsztyna w 2013 roku. Znajduje się w dziesiątce najpopularniejszych sportowców regionu. Jest absolwentem Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Olsztynie oraz Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (kierunek: systemy bezpieczeństwa publicznego). Obecnie studiuje w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy (kierunek: menager sportu). Jest trenerem personalnym oraz instruktorem taekwondo. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Piotr_Hatowski. Fot. tamże.

Hausleber, Jerzy (ur. 1 sierpnia 1930 w Wilnie, zm. 13 marca 2014 w Meksyku) – polski lekkoatleta (chodźca), mistrz Polski, później wieloletni trener kadry narodowej Meksyku w chodzie sportowym. Był zawodnikiem AZS Gdańsk, Floty Gdynia i Lechii Gdańsk. Na mistrzostwach Europy w 1958 w Sztokholmie zajął 12. miejsce w chodzie na 20 kilometrów. Był mistrzem Polski w chodzie na 10 kilometrów w 1954 i 1955, w chodzie na 30 kilometrów w 1955 i w chodzie na 50 kilometrów km w 1959, a także wicemistrzem na 20 kilometrów w 1958. W 1956 zdobył złoto halowych mistrzostw Polski. W 1955 na zawodach w Gdańsku ustanowił rekordy kraju na 5 dystansach (10 km, 20 km, 30 km, 1 godzina oraz 2 godziny). Rekordy życiowe: chód na 20 kilometrów – 1:34:46 (22 sierpnia 1959, Gdańsk). Po zakończeniu kariery zawodniczej pracował jako trener. W 1966 wyjechał do Meksyku, gdzie objął kadrę chodźców, którą kierował do 2004. Jest twórcą wielu sukcesów zawodników meksykańskich; trenował takich chodźców, jak: José Pedraza, Daniel Bautista, Ernesto Canto, Raúl González, Carlos Mercenario czy Bernardo Segura. Od 1984 posiadał również obywatelstwo Meksyku. https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Hausleber; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340; W. Kirkor, Początki lekkoatletyki, w: J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 75-77; <https://www.iaaf.org/news/news/gerzy-hausleber-the-architect-of-mexicos-race> Fot. <http://alinst.antenoticias.com/2014/03/fallece-gerzy-hausleber-el-padre-de-la-caminata-mexicana/>

Hawryło Maria ur. 1950 r. w Lublinie. Reprezentantka Polski w meczach juniorów i młodzieżowców. Startowała w latach 1965-1970. Rekordy życiowe: 200 m 25,7; 400 m 57.0. Sukcesy: MEJ 1968 400 m VI miejsce. Reprezentowała AZS Lublin. Relacja Andrzeja Krychowskiego.

Hądzelek, Kajetan Jan, urodził się 26 maja 1930 roku w Ostrowie Wielkopolskim jako syn Franciszka, ślusarza PKP, i Władysławy z domu Siąkowski. Podjął naukę w Szkole Podstawowej nr 5 przy ul. Grabowskiej, następnie w ostrowskim Gimnazjum i Liceum Męskim 26 lutego 1945 roku. Należał do Gimnazjalnego Klubu Sportowego „Venetia”. Uprawiał koszykówkę. W latach 1948 – 50 pełnił funkcje prezesa GKS „Venetia”. 3 maja 1950 roku uczęszczając do klasy licealnej o profilu humanistycznym uzyskał świadectwo dojrzałości. Dalsza edukacja to – ukończył Państwową Wyższą szkołę Pedagogiczną w Łodzi (1953), Akademię Wychowania Fizycznego

w Warszawie (1957) i Wydział Pedagogiki Uniwersytetu Warszawskiego (1962). W roku 1965 uzyskał stopień doktora nauk wychowania fizycznego. W okresie studiów był koszykarzem KS „Spójni” Łódź i AZS AWF Warszawa. Reprezentant Polski w koszykówce, brązowy medalista na Igrzyskach Uniwersyteckich w Paryżu (1957). Od 1954 roku został pracownikiem dydaktyczno-naukowym Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, pełniąc kolejno funkcje: asystenta, starszego asystenta, adiunkta (1954 - 1970). W 1971 roku uzyskał tytuł docenta i pełnił funkcję prodziekana i dziekana (1971 - 1973, 1984 - 1987), prorektora (1973 - 1975, 1977 - 1984). W latach 1976 - 1977 był dyrektorem Instytutu Nauk Humanistycznych. Od 1979 roku kieruje Zakładem Historii Kultury Fizycznej AWF w Warszawie. Kierownik Katedry Sportu i Turystyki oraz prodziekan Wydziału Pedagogicznego Wyższej Szkoły Suwalsko – Mazurskiej w Suwałkach. Był także przez wiele lat członkiem Komitetu Nauk o kulturze fizycznej PAN i jego sekretarzem. Współdziałał z Muzeum Sportu i Turystyki. Opublikował ponad sto rozpraw, artykułów i publikacji naukowych z zakresu wychowania fizycznego i sportu w kraju i za granicą. Jest redaktorem prac zespołowych, m.in. „Źródła do dziejów kultury fizycznej”, „Słownik biograficzny wychowania fizycznego i sportu”. W kwartalniku „Wychowanie Fizyczne i Sport” pełnił w latach 1963 – 1983 funkcję sekretarza redakcji, a w 1984 roku został redaktorem naczelnym. Przewodniczył komitetowi redakcyjnemu „Małej Encyklopedii Sportu” oraz „Najlepsi z najlepszych – Polscy złoci medaliści olimpijscy”. W Polskim Związku Koszykówki, w latach 1963 – 1968 pełnił funkcję sekretarza, w latach 1968 – 1978 funkcję wiceprezesa, następnie prezesa PZKosz (1979 - 1980, 1993 – 2000). Obecnie prezes honorowy związku. Od 1968 roku do dziś działa we władzach Międzynarodowej Federacji Piłki Koszykowej (FIBA), był wiceprzewodniczącym komisji juniorów oraz członkiem komisji Pucharów Europy (w latach 1969–1980). Był członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Wyższych Szkół Wychowania Fizycznego AIESEP(1968 – 1986 wiceprezydent, od 1986 członek prezydium). Obecnie bardzo aktywny działacz polskiego ruchu olimpijskiego, członek Polskiej Akademii Olimpijskiej, od 1997 wiceprezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Jako działacz sportowy uczestniczył w wielu olimpiadach. Prezes Fundacji „Centrum Edukacji Olimpijskiej”. Od 2004 roku jest członkiem Rady Międzynarodowego Komitetu Fair Play. Wielokrotnie odznaczany i nagradzany, m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz w 2005 roku Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Prócz sportu, który pokochał interesuje się turystyką. Trwale związany z rodzinnym miastem, Ostrowem Wielkopolskim. Utrzymuje systematyczne kontakty ze swoimi szkołami, przyjaciółmi, zostrowskim środowiskiem sportowym, szczególnie koszykarskim. Wielokrotnie pomagał (programowo, organizacyjnie i finansowo) w rozwój naszego sportu (amatorskiego i kwalifikowanego). Jest członkiem Stowarzyszenia Wychowanków Alma Mater Ostroviensis. Brał udział w nadaniu hali sportowej I Liceum Ogólnokształcącego imienia gen. Kazimierza Głabisza. Uczestniczył aktywnie w pracach jubileuszowych 100-lecia Gimnazjalnego Klubu Sportowego „Venetia” w 2008 roku. Jest członkiem Osiedlowego Stowarzyszenia „Kępianie” w Ostrowie Wielkopolskim. W Warszawie jest aktywnym członkiem i wiceprezesem Koła Ostrowian. Rodem Ostrowianin, nie zapominający nigdy swoich korzeni, sportowiec, naukowiec, historyk sportu, wykładowca akademicki, wychowawca, animator idei olimpijskiej i sportu, akademicki olimpijczyk i medalista, redaktor, wydawca. Człowiek wielkiej miary i kultury. <https://umostrow.pl/kajetan-jan-hadzelek.html>; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 164 (maszynopis); <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> APS 05, 336, 2016, s. 4-5; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 203; Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 245.

Hedinger Kazimierz. Doktor ekonomii. Lekkoatleta AZS Poznań. W latach 1931-1935 członek Akademickiego Koła Harcerskiego przy Uniwersytecie Poznańskim. Poległ we wrześniu 1939 r. w stopniu podporucznika rezerwy. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 46. Fot. <http://www.bohaterowie1939.pl/polegly,hedinger,kazimierz,814.html>

Heinrich Antoni, pseudonim „Tonny”, ur. 20 VI 1903 r. w Aleksandropolu na Kaukazie. Artysta-grafik, dziennikarz sportowy. Członek AZS Warszawa. Uprawiał lekkoatletykę, narciarstwo, pływanie, kajakarstwo, wioślarstwo, żeglarstwo, taternictwo i turystykę kwalifikowaną. Przez cały okres międzywojenny prowadził wszechstronną działalność społeczną w ruchu sportowym. Był działaczem AZS Warszawa i Polskiego Związku Kajakowego. Szczególne zasługi położył w rozwoju turystyki kajakowej. Z tego zakresu opublikował szereg pionierskich prac, a w tym książki: *Szlaki wodne Polski. Przewodnik kajakowy* (wyd. I 1934, wyd. II 1935), *Budowa kajaków* (wyd. I 1933, wyd. II 1938), *Podręcznik kajakowca* (1933 r.). W lipcu 1931 r. był organizatorem i uczestnikiem spływu kajakowego Dniestrem i Dunajem do Morza Czarnego i Konstantynopola. Był współautorem „Programu wychowania wodnego” w ZHP. W kampanii wrześniowej 1939 r. brał udział jako porucznik rezerwy 18 Pułku Artylerii Lekkiej w walkach pod Ciechanowem, a następnie w obronie Modlina. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie i w okolicach Mińska Mazowieckiego, gdzie prowadził działalność konspiracyjną. Współpracował z Delegaturą Rządu RP na Kraj, gromadząc i opracowując na jej zlecenie materiały dotyczące położenia Polaków na ziemiach wcielonych do Rzeszy. W dniu 1 VIII 1944 r. został w Warszawie aresztowany i wywieziony do obozu w Pruszkowie. Został najprawdopodobniej stracony koło Warszawy wraz z grupą równocześnie z nim aresztowanych mężczyzn. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 46-47. R. Gawkowski, Akademicki sport XX wieczynej Warszawy AZS Warszawa, s. 50 (maszynopis).

Heliasz Zygmunt. (ur. 21 września 1908 w Poznaniu, zm. 12 czerwca 1963 tamże) - polski lekkoatleta, specjalista pchnięcia kulą i rzutu dyskiem. Czternaście razy zdobywał mistrzostwo Polski: w rzucie dyskiem i młotem Dwukrotnie (1933 i 1934) zwyciężał w mistrzostwach Wielkiej Brytanii w pchnięciu kulą. Czternaście razy ustanawiał rekordy Polski (11 razy w pchnięciu kulą i 3 razy w rzucie dyskiem). Momentem przełomowym w rozwoju szczecińskiej akademickiej lekkoatletyki było pojawienie się w mieście Zygmunta Heliasza, reprezentanta Polski w pchnięciu kulą, jedyne polskiego rekordzisty świata w przedwojennej lekkoatletyce, olimpijczyka z Los Angeles (1932 r.). Zajął czwarte miejsce w Plebiscycie *Przeglądu Sportowego* 1932, a także w 1933. W okresie okupacji był on więźniem obozów koncentracyjnych Gross-Rosen i Sachsenhausen. Po zakończeniu wojny zamieszkał w Szczecinie i za namową red. Bohdana Tomaszewskiego został trenerem w sekcji lekkoatletyki AZS. Nie trenował jednak konkurencji rzutowych, ale biegi średnie. To on w 1947 r. w Lasku Arkońskim wypatrzył Edmunda Potrzebowskiego, największą gwiazdę szczecińskiego sportu początku lat 50. XX w. i odkrył jego talent. Od 1951 r. Z. Heliasz zajął się również prowadzeniem treningów słynnego średniodystansowca Stefana Lewandowskiego. Trenował lub pomagał trenować wszystkich w zasadzie szczecińskich lekkoatletów zrzeszonych w pierwszej połowie lat 50. w AZS. Heliasz, dzięki sukcesom swoich podopiecznych, znalazł się w elitarnej grupie z Janem Mułakiem, Witoldem Gerutto i Antonim Marończykiem zaproszonej na kurs prowadzony w 1950 r. przez trenera francuskiego Maurice'a Becquela. Wówczas narodził się zespół trenerski słynnego „Wunderteamu”. Niestety, Zygmunt Heliasz na skutek choroby nie doczekał efektów tej pracy. Zmarł w 1963 r. w wieku 55 lat. Renata

Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 32.
Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-723-2.jpg

Henneberg William Karol: członek AZS Warszawa od pierwszych lat jego powstania, twórca znaczka AZS Gryfu, który to symbol Związku przetrwał do dnia dzisiejszego, wioślarz i tenisista. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 340-341.

Henneberg Zdzisław, ur. 11 V 1911 r. w Warszawie. Zawodowy oficer-pilot. Zawodnik sekcji wioślarskiej AZS Warszawa. Brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r., jako pilot tzw. grupy dęblińskiej, w kampanii niemiecko-francuskiej, dowodząc kluczem myśliwskim w bitwie o Wielką Brytanię. Od 20 II 1941 r. był dowódcą Dywizjonu 303. W bitwie o Wielką Brytanię zestrzelił 8 niemieckich samolotów. Utonął 12 IV 1941 r. w kanale La Manche po locie bojowym nad Francji. Był odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari, trzykrotnie Krzyżem Walecznych, angielskim krzyżem lotniczym Distinguish Flying Cross i francuskim Croix de Guerre. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 47. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zdzis%C5%82aw_Henneberg

Hermanowicz Antoni - ur. 27 sierpnia 1947 r. w woj. lubelskim. Trener piłki nożnej. Karierę jako piłkarz zaczynał w Stali Poniatowa. Podczas studiów występował w drużynie AZS AWF Warszawa na pozycji obrońcy lub pomocnika. Jego trenerami byli Andrzej Strejlau oraz Andrzej Zamilski. Do Kielc przybył w 1980 r. z Nowej Dęby i podjął pracę z III-ligową Koroną, z którą dwa lata później awansował do II ligi. Z tym zespołem pracował do połowy 1983 r., a następnie objął funkcje trenera Błękitnych Kielce. Do Korony wracał jeszcze trzykrotnie /1985 - 1988, 1993 i 1999 /. Pracował w Alicie Ożarów i Bucovii Bukowa, z którą m.in. awansował do 1/16 finału Pucharu Polski /jesień 1998 - porażka z Legią Warszawa 0:3/. Ponadto prowadził zespoły Nidy Pińczów, Granatu Skarżysko, Spartakusa Daleszyce. Oprócz pracy w klubach działał w Kieleckim OZPN, gdzie pełnił min. funkcje przewodniczącego Rady Trenerów. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 67.

Herzig Marzanna (11 VII 1960, Kraków), kajakarka górską, wioślarka. Absolwentka AWF Kraków (1983) i psychologii UJ (1987). Zawodniczka AZS AWF Kraków (1975-1994). Medalistka MP w wioślarstwie i kajakarstwie górskim. Uczestniczka MŚ juniorów w Belgradzie (1977). Kierowniczką sekcji AZS AWF w kajakarstwie górskim. Pracownik naukowo-dydaktyczny w Zakładzie Psychologii AWF Kraków (od 1984), wykładowca w Polskiej Korporacji Menedżerów Sportu (od 1999). Psycholog reprezentacji olimpijskiej (1998-2004), polskich siatkarzy (2006), szpadzisty R. Zawrotniaka. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 335. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Hintz Marcin Ryszard (ur. 21 maja 1968v w Warszawie) – duchowny luterański, teolog, profesor profesor Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, proboszcz parafii ewangelickiej w Sopocie, biskup Diecezji Pomorsko - Wielkopolskiej. Kształcił się w zakresie teologii ewangelickiej na ChAT (1987–1992) oraz filozofii na UW (1988 - 1993). W okresie studiów umiejętnie łączył z nauką trening sportowy jako członek AZS CHAT z końca lat osiemdziesiątych. Konsekrowany na biskupa i wprowadzony w urząd Biskupa Diecezjalnego Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej 19 lutego 2011, w kościele Zbawiciela w Sopocie. Autor wielu cennych publikacji z zakresu teologii. <https://www.luteranie>.

pl/ewangelik/WhoIsWho.html; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 199 (mashynopis).

Hirszel Mieczysław, ur. 17.10.1956 w Gdyni. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1973-1976, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1974, 1975, brązowy 1976), Lechii Gdańsk(1976-1993, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1982, 1985, 1986, 1991, 1993, brązowe: 1977, 1981, 1987, 1988, zdobywca Pucharu Polski: 1977, 1984, 1985, 1986), Lotnika Pruszcz Gdański(1994-1995). Pierwszy trener Józef Grochowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 9 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji skrzydłowego ataku. Instruktor rugby (08.12.1977). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 36. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/7/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Hoch Eugeniusz. Absolwent Szkoły Nauk Politycznych w Warszawie. Piłkarz AZS Warszawa. Brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r., a następnie został wzięty do niewoli i osadzony w obozie jenieckim. Zginął w nieustalonych okolicznościach. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 47.

Hodiak Henryk, ur. 05.06.1933 w St. Haon Le Vieux (Francja). Wykształcenie wyższe, Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego w Gdańsku. Grał we Francji (1947-1948), zawodnik rugby Stali Gdańsk (1956-1957), Polonii Gdańsk (1957-1958), AZS Gdańsk (1958-1959, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1958), Lechii Gdańsk (1959-1960, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1960). W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji skrzydłowego młyna. Instruktor (1956). Pierwszy trener Lechii Gdańsk (1956-1957), OMR Gdańsk (1959-1960), Zryw TWP Gdańsk (1957-1958). Członek Rady Trenerów Prezydium Sekcji Rugby (26.01.1957- 09.09.1957). Był delegatem na założycielski Zjazd Polskiego Związku Rugby (09.09.1957). Członek Referatu Wyszukolenia Sportowego Zarządu PZR (09.09.1957-18.07.1959). Członek Zarządu Okręgowego Związku Rugby w Gdańsku, Rady trenerów i Komisji Techniczno-Sportowej (13.08.1956-23.10.1957). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 36.

Hodur Krzysztof (27 VI 1956, Kraków), absolwent AGH (1980), zawodnik AZS AGH w badmintonie (od 1975), występował w I lidze, mistrz. Polski weteranów w badmintonie. Twórca osiągnięć badmintonistów AZS AGH, jako instruktor, a później trener I klasy zdobył z zespołem tytuł drużynowego mistrza Polski, wicemistrza Polski, dwukrotnie brązowy medal. Wychował wielu medalistów AMŚ, AME, MP. Od 1989 r. sekretarz AZS Kraków. Żona Joanna w przeszłości również zawodniczka i trenerka AZS AGH. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 335. Fot. <https://dziennikpolski24.pl/wyprawa-na-tajwan/ga/2832748/zd/2949982>

Hoffmann Karol. (ur. 10 sierpnia 1913 w Orliczku, zm. 28 lutego 1971 w Poznaniu) – polski lekkoatleta, wielokrotny mistrz Polski, później trener lekkoatletyczny, twórca i propagator radiowej gimnastyki porannej w Polsce. Był wszechstronnym lekkoatletą, lecz największe sukcesy odnosił w skokach. Reprezentował Polskę na igrzyskach olimpijskich w 1936 w Berlinie w skoku wzwyż i trójskoku, ale w żadnej z tych konkurencji nie wszedł do finału. Trzykrotnie startował w akademickich mistrzostwach świata: w 1935 w Budapeszcie zajął 9.

miejsce w pchnięciu kulą oraz 10. miejsce w skoku w dal; w 1937 w Paryżu był piąty w skoku w dal, ósmy w rzucie dyskiem, a w skoku wzwyż nie zakwalifikował się do finału; w 1939 w Monako zajął 6. miejsce w rzucie dyskiem i 27. miejsce w skoku wzwyż. Odniósł wiele sukcesów w mistrzostwach Polski. Przed II wojną światową zwyciężył w skoku w dal w 1934, 1935, 1938 i 1939, w trójskoku w 1936 i 1938 oraz w skoku wzwyż w 1937 i 1938. Zdobył srebrne medale w trójskoku w 1934, 1935, 1937 i 1939 oraz w skoku w dal w 1936. Był brązowym medalistą w trójskoku w 1933, w skoku wzwyż w 1934, w pchnięciu kulą w 1934, 1936 i 1937 oraz w skoku w dal w 1937. Był też złotym medalistą halowych mistrzostw Polski w 1935 w skoku wzwyż, w 1937 i 1939 w skoku w dal i w 1938 w trójskoku, srebrnym medalistą w pchnięciu kulą w 1935 i w sztafecie 6 x 50 m w 1937 oraz brązowym medalistą w skoku wzwyż w 1937 oraz w skoku w dal, pchnięciu kulą i pchnięciu kulą oburącz w 1938. W latach 1934-1939 wystąpił w jedenastu meczach reprezentacji Polski (18 startów), odnosząc 6 zwycięstw indywidualnych. Okres okupacji niemieckiej przeżył jako dozorca boisk sportowych i pracownik w fabryce akumulatorów. Był też konspiracyjnym trenerem lekkoatletycznym. Po wojnie powrócił do czynnego uprawiania lekkoatletyki. Był mistrzem Polski w trójskoku w 1948, wicemistrzem w rzucie dyskiem w 1949 i brązowym medalistą w skoku w dal i rzucie dyskiem w 1948. W latach 1949 i 1950 dwukrotnie wystąpił w reprezentacji Polski w rzucie dyskiem, zajmując 4. miejsce. Był zawodnikiem Warty Poznań (1929-1936) i AZS Poznań (1936-1939 i 1945-1850). Zakończył wyczynowe uprawianie lekkoatletyki w 1950. Ukończył Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego w 1936. W 1945 uzyskał stopień magistra, a w 1961 doktora za rozprawę Długość i częstotliwość kroku w biegu na 100 m a wzrost i długość kończyn dolnych u czołowych sprinterów polskich. Od 1950 był kierownikiem Zakładu Teorii i Metodyki Lekkiej Atletyki Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu, a od 1954 do 1962 kierownikiem Katedry Teorii i Metodyki Sportu tejże uczelni. Opublikował m.in. prace: Rzut dyskiem (1960), Systematyka ćwiczeń w nauczaniu lekkiej atletyki (1967), Zarys ewolucji techniki rzutów lekkoatletycznych (1968), Podstawowe elementy techniki ćwiczeń lekkoatletycznych (1970). Od 1949 był trenerem. Jego wychowankami byli m.in. Edward Adamczyk i Zdobysław Stawczyk. Był jednym z czołowych szkoleniowców Wunderteamu, będąc w latach 1952-1958 trenerem kadry narodowej w skoku wzwyż i rzucie dyskiem. Od 1946 do 1971 prowadził na antenie Polskiego Radia audycje gimnastyki porannej, do których opracowywał zestawy ćwiczeń. Zmarł w Poznaniu, został pochowany na Cmentarzu Junikowskim. Jego młodszym bratem był Marian Hoffmann, również czołowy lekkoatleta i trener lekkoatletyczny. Rekordy życiowe: skok wzwyż – 1,90 m (28 czerwca 1936, Warszawa), skok w dal – 7,22 m (19 czerwca 1938, Warszawa), trójskok – 14,76 m (28 czerwca 1936, Warszawa), pchnięcie kulą – 14,31 m (12 września 1937, Grudziądz), rzut dyskiem – 45,36 m (3 października 1937, Toruń). [https://pl.wikipedia.org/wiki/Karol_Hoffmann_\(1913%E2%80%931971\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Karol_Hoffmann_(1913%E2%80%931971)); Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 341; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 210; L. Erdmann, Karol Hoffmann (1913-1971), w: Ludzie wychowania fizycznego i sportu, red. Tadeusz Ulatowski, Warszawa 2000, s. 47-56. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 239.

Hoffmann Marian. Urodzony 23 października 1916 roku w Orliczku. Trener skoczków w centralnym szkoleniu, wychowawca wysokiej klasy zawodników w skoku w dal: Zbigniewa Iwańskiego, Kazimierza Kropidłowskiego, Henryka Grabowskiego. Marian Hoffmann, zanim został trenerem, był przez kilkanaście lat reprezentantem Polski w skoku w dal i trójskoku. W ostatnich latach międzywojennych rywalizował o pierwsze miejsce w Polsce z bratem swym Karolem. Po raz pierwszy tytuł mistrza Polski w skoku w dal i trójskoku wywalczył w 1937 roku wynikami 7,14 m

i 14,28 m. Ostatni raz tytuł mistrzowski zdobył w 1949 roku w trójskoku wynikiem 14,49 m. Był nie tylko wysokiej klasy lekkoatletą, ale również reprezentantem Polski w piłce ręcznej. W centralnym szkoleniu brał udział od 1952 roku. Zrezygnował z tej funkcji w 1959 roku, przechodząc do pracy organizacyjnej w ZS Start w Łodzi. Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 107; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 341.

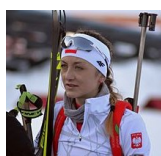

Hoffman Zdzisław (27 VIII 1959 Świebodzin), lekkoatleta - trójskoczek, zaw. SZS AZS Zielona Góra, Lubtouru Zielona Góra i Śląska Wrocław, medalista MŚ, 3-krotny MP (1981 -84), 4-krotny RP, 1983 zwycięzca w Plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na najlepszego sportowca roku. MŚ 1983, 1 m.; RŻ; 17,42 m. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 37.

Hohendlingerówna, Halina (1894–1962). Urodziła się w Warszawie w dość zamożnej rodzinie. Jej ojciec ukończył Instytut Politechniczny i Rolniczo-Leśny w Puławach i był urzędnikiem. Powodziło im się dobrze /.../ Halinę przyciągnęły Kraków i aktorstwo /.../ dostała się do Teatru im. Juliusza Słowackiego, gdzie zadebiutowała w 1914 roku. Później występowała w Teatrze Polskim w Wiedniu. Podczas wojny przebywała w Galicji, skąd w obliczu walk ewakuowała się do Warszawy. Zaczęła w tym czasie pisać wiersze, których tematem była sprawa odzyskania niepodległości przez Polskę i los żołnierzy polskich. Od 1919 roku znowu występowała, najpierw w teatrach: Rozmaitości i Miejskim, a następnie w sławnej Reducie Juliusza Osterwy (do 1924) i Teatrze im. Wojciecha Bogusławskiego u Leona Schillera (w 1925). Wróciła później do Reduty, z którą przyjechała do Wilna. Na scenie na Pohulance grała do 1928 roku /.../. Kiedy w Wilnie uruchomiono rozgłośnię radiową, wyczuła, że to jej miejsce. Witold Hulewicz, dawny kierownik literacki Reduty przyjął ją natychmiast. Jeszcze w 1919 roku w Warszawie organizowała liczne odczyty, między innymi o teatrze. Teraz robiła to z powodzeniem na antenie radiowej. Zebrała grupę aktorów, którzy nie mieli etatu i stworzyła Teatr Dramatyczny Rozgłośni Wileńskiej. /.../ Była też autorką reportaży radiowych, w których podejmowała ważne tematy społeczne, głównie dotyczące kobiet. Niezwykłą popularność zdobyła sobie jednak jako autorka słuchowisk dla dzieci /.../ pod przydomkiem „Ciocia Hala”. Jedno z jej słuchowisk dostało nagrodę w Poznaniu. Pilnowała czasu własnego odpoczynku. /.../ Jej działalność została doceniona i w 1938 roku, dostała Krzyż Zasługi za działalność na polu pracy zawodowej i społecznej. Napisała kilka książek dla dzieci, pisywała artykuły dla kobiecego pisma „Bluszcz” i dziecięcego „Płomyka”. Sportem zainteresowała się w 1929 roku, prawdopodobnie dzięki ciekawym znajomościom z członkami akademickiego AZS. Namówiła ją też zapewne jej współpracowniczka z radia Joanna Piekarska, która od pewnego czasu grała w tenisa, mająca nawet na swoim koncie zwycięstwo w Turnieju redakcji „Słowa”. Po wizytach na korcie H. Hohendlingerówna zdecydowała się spróbować swoich sił w tej dyscyplinie. Spodobało się i reprezentowała od tej pory AZS, którego została członkinią. Kobięcy tenis reprezentowało w tym czasie kilkanaście pań, z czego do elity należały: Anna Dowborowa, Leokadia Siedziukiewicz-Grabowiecka, Zofia Florczakowa, Joanna Piekarska, Jadwiga Wojewódzka. H. Hohendlingerówna zadebiutowała w turnieju rozgrywanym w czerwcu 1930 roku na korcie 3 p.a.c. za Wilią. Wzbudziła od razu sensację, gdyż w półfinale pokonała A. Dowborową, uchodzącą za faworytkę, a w finale zwyciężyła L. Siedziukiewicz-Grabowiecką. Kilka dni później wygrała turniej o puchar „Słowa”, a we wrześniu Turniej II Targów Północnych. Pokonanie najlepszych tenisistek Wilna zachęciło ją do dalszych treningów. Rok później odpadła w Turnieju „Słowa” w półfinale, trafiając na dobrego dzień L. Grabowieckiej. Będąc

w składzie AZS Wilno, walczyła w meczu z AZS Warszawa i przegrała swoją partię. Zwrócono wówczas delikatnie uwagę, że ma „nadwagę”, co powoduje brak szybkości na korcie. Przegrała z Różą Drojecką, która była „lekka”. Analizowano przy okazji grę Haliny, wskazując, że jest męskim typem tenisistki. Miała bardzo silne uderzenia i serwis, co dawało jej punkty, ale równie łatwo je traciła, kiedy trzeba było odebrać piłkę gdzieś w głębi kortu. W tenisie, jak w każdej innej dyscyplinie sportu, należy mieć pokorę. Umiejętność przyjmowania porażek ma niebagatelne znaczenie. H. Hohendlingerówna nie miała z tym problemów. Zawsze była uśmiechnięta i życzliwa w stosunku do rywalek. I Mistrzostwa Wilna w tenisie rozgrywano w czerwcu 1931 roku. Turniej zgromadził zaskakująco dużo uczestników. H. Hohendlingerówna wygrała w konkurencji pań i tak znalazła się w annałach jako pierwsza tenisowa mistrzyni Wilna. Radość sprawiła jej szczególnie nagroda, bowiem w konkurencji pań fundatorem była Rozgłośnia Wileńska. Dla równowagi przegrała wtedy w mikście, mając za partnera Osmana Achmatowicza. Zaznaczyć należy, że tenis wileński nie był silny. Większość uprawiających tę dyscyplinę nie przebiło się do klasy A, która uprawiała do startu w mistrzostwach Polski. Porażka z rezerwową ekipą AZS Warszawa, która przyjechała do Wilna była tego świadectwem. Przeważająca część zawodników uprawiała tenis raczej rekreacyjnie niż wyczynowo. AZS Wilno skupiało najlepszych zawodników, dzięki czemu zdobyli drużynowe mistrzostwo Wilna, pokonując Żydowskiego Akademickiego Klubu Sportowego, również akademicki. Bardzo często rozgrywała mecze treningowe z mężczyznami, co wpływało na pewne nawyki, a zwłaszcza na siłę uderzeń piłki. Kilka wygranych turniejów w 1932 roku potwierdziło, że H. Hohendlingerówna, mając 38 lat, była w Wilnie bezkonkurencyjna. Następny rok był zupełnie nieudany. Odniosła mało zwycięstw, a do tego w mniej znaczących turniejach. Podczas mistrzostw Wilna przegrała z „ruchliwą” Grabowiecką już w ćwierćfinałach. W pucharze „Słowa” pokonała ją natomiast Anna Dowborowa, która dostawała punkty w prezencie, bo Halina ciągle posyłała piłki w siatkę. Podobnie było w dwóch turniejach zamknięcia sezonu. Dwa następne sezony (1934 i 1935) były zmienne i bez poważniejszych sukcesów. Coraz częściej jej partnerem w mikście był Naum Kewes, młody tenisista z ŻAKS-u Wilno gościło w 1935 roku legendę tenisa polskiego Jadwigę Jędrzejowską. Wileńskie tenisistki, rzecz jasna, z nią przegrały, ale H. Hohendlingerówna jako jedyna zdołała urwać mistrzyni gema w partii bezpośredniej i dwa gemy w mikście, grając w parze z Janem Grabowieckim. Z tym samym partnerem stoczyła porywającą partię z parą łotewską w przegranym meczu Wilno - Ryga. Znow była porażka z mistrzostwach Wilna. H. Hohendlingerówna przegrywa, bo nie ma „żadnego startu do piłki” i brak jej rutyny turniejowej, jakiej nabywa się, startując kilka razy w roku w innych miastach. Tenis i sport jako taki nie były jednak dla niej celem nadrzędnym. Lubiła rywalizację, ale nie chciała się poświęcać dla wyników. Pochłaniała ją zresztą praca zawodowa. Jej macierzysty AZS zaczął mieć problemy organizacyjne i reprezentowała przez pewien czas sekcję tenisową klubu Poczтового Przysposobienia Wojskowego. W barwach PPW zwyciężyła ogólnopolski turniej tej organizacji. Dwa razy, bez powodzenia, brała udział w mistrzostwach Druskiennik. Druga połowa lat trzydziestych przyniosła obniżenie poziomu tenisa wileńskiego. /.../ Halina Hohendlingerówna nie pojawiała się na kortach od mniej więcej 1938 roku, dlatego ze zdziwieniem przyjąć należy jej zgłoszenie w maju 1941 roku, kiedy rozgrywano turniej tenisowy zorganizowany przez właściwą sekcję Litewskiego Komitetu Sportowego. Okupację niemiecką przeżyła w Wilnie. Dorabiała m.in. tłumaczeniami z języka niemieckiego dla gazety „Goniec Codzienny”. Od 1945 roku pracowała w rozgłośni radiowej w Gdańsku, gdzie wykonywała zbliżoną pracę do tej w Wilnie. Była reżyserem i realizatorem słuchowisk. Uczyło się przy niej kilku adeptów sztuki radiowej. Helena Hohendlingerówna zmarła w Gdańsku w 1962 roku. W. Wołkanowski, Kobiety sportsmenki w przedwojennym Wilnie, <http://www.wilnoteka.lt/artukul/kobiety-sportsmenki-w-przedwojennym-wilnie> Fot. tamże.

Hojnisz Monika (ur. 27 sierpnia 1991 w Chorzowie) - biathlonistka, reprezentantka kraju. Zawodniczka klubu sportowego AZS AWF Katowice. Absolwentka IV LO im. Marii Curie Skłodowskiej w Chorzowie, Studentka AWF na kierunku wychowanie fizyczne. W 2013 roku w czeskim Novym Mescie wywalczyła brązowy medal MŚ. W roku 2014 została przez MKOl mianowana ambasadorką YOG, które w tym samym roku odbędą się w chińskim Nanjing. Mistrzyni Europy juniorów, srebrna oraz dwukrotna brązowa medalistka mistrzostw świata juniorów. Brązowa medalistka mistrzostw świata juniorów w biathlonie letnim. Mistrzyni, srebrna i brązowa medalistka mistrzostw Europy juniorów w biathlonie letnim. Mistrzyni Polski seniorów i juniorów. Jej największym sukcesem jest brązowy medal w biegu ze startu wspólnego na 12,5 km z Mistrzostw Świata w Novym Mescie. Osiągnięcia olimpijskie: 2018 - Pjongczang - sztafeta 4 x 6 km 7. miejsce. Bieg indywidualny - 6. miejsce. Bieg pościgowy - 43. miejsce. Sprint - 45 miejsce. Bieg ze startu wspólnego - 15. Miejsce. S. Socha, T. Socha, Działania Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach na rzecz rozwoju sportów zimowych, Katowice 2018, s. 43; <https://biathlon.com.pl/reprezentacja/reprezentacja-polski/monika-hojnisz/> Fot. Wikipedia.

Holc Tomasz, ur.4.06. 1947 w Warszawie. Żeglarz (klasa Tempest, Star), w. 180 cm, c.c. 82 kg. IO 1972 Monachium, 12 m.; IO 1980 Moskwa, 12 m.; srebrny medalista MS 1969 i ME 1972; czterokrotny mistrz Polski; Mistrz Sportu, odzn. srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, orderem Fair Play (PKOl). Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa 1960-82. Wykształcenie wyższe techniczne, Politechnika Warszawska, inż. elektryk, dyrektor przedsiębiorstwa. Działacz sportowy, członek władz Międzynarodowego Związku Żeglarstwa Regatowego. Żonaty, żona Krystyna, mają, czworo dzieci. Hobby: narciarstwo, muzyka, podróże. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 94; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 216.

Hołownia Romuald. Siatkarz AZS Wilno. Czołowy polski siatkarz w latach 1929-1933, wice-mistrz Polski (1935 r.). Działacz AZS Wilno, Wileńskiego Okręgowego Związku Gier Sportowych, Wileńskiego Okręgowego Związku Bokserskiego. Sędzia siatkówki i boks. Poległ jako żołnierz w kampanii wrześniowej 1939 r. w okolicach Lwowa. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 48; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 341.

Hołub, Beata – lekkoatletka. Urodziła się 19 lipca 1967 roku w Opolu Lubelskim. Lekkoatletka, skoczkini wzwyż, zawodniczka „Startu” Lublin (1987-1992) i „AZS-AWF” Wrocław (1993-1995). Była podopieczną trenerów Andrzeja Kleczka i Bogumiła Mańki Startowała na Igrzyskach Olimpijskich w Barcelonie (1992). Na mistrzostwach świata w Tokio (1991) z wynikiem 196 cm zajęła czwarte miejsce. Była dziesiąta na halowych mistrzostwach świata w Sewilli (1991). Dwukrotnie reprezentowała Polskę w meczach międzypaństwowych 1991-1993 (w dwóch startach odniosła jedno zwycięstwo indywidualne). Była czterokrotną mistrzynią kraju (1990, 1991, 1992, 1993), mistrzyni w hali (1992). Czterokrotnie wywalczyła tytuł halowej wicemistrzyni (1991, 1993, 1994, 1995). W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” na najpopularniejszych sportowców województwa była dziewiąta w 1990, druga w 1991 i szósta w 1992 roku. Mieszka w Świdniku. Beata Hołub opowiada: „Przygodę ze sportem zaczęłam od pływania. Chodziłam do Szkoły Podstawowej nr 3 w Świdniku. Wszystkie z dzieci z klas 1-2 uczęszczały na zajęcia na pływalni. Później był nabór do klasy sportowej. Widocznie coś we mnie widziano, bo zostałam do niej zakwalifikowana. Uprawiałam pływanie w „Avii” Świdnik do siódmej klasy. Pływanie to bardzo ciężki sport, dość żmudny, dwa tre-

ningi codzienne w tym jeden przed lekcjami. Znudziło mi się. Ciemniejsze płytki na dnie basenu, oznaczające tory, śnią mi się do dzisiaj! Razem z koleżanką przeszłyśmy do trenera Ludwika Króla na zajęcia lekkoatletyczne w ramach Szkolnego Klubu Sportowego. Były to głównie ćwiczenia ogólnorozwojowe ukierunkowane „pod biegi”. Później był Pan Szczepaniak i już treningi w kierunku skoku wzwyż. Do szkoły średniej poszłam do Lublina do Zespołu Szkół Elektronicznych, który specjalizował się w „lekkiej”. Trafiłam do trenera Andrzeja Kleczka i lubelskiego „Startu”, z którymi potem byłam związana przez wiele lat. Już we wrześniu w pierwszej klasie uczestniczyłam w zawodach, skoczyłam 150 lub 155 cm, dzisiaj już nie pamiętam, ale poprawiłam swój rekord życiowy o kilka centymetrów. W okresie juniorskim nie miałam medali, może jakiś jeden w hali. Na pierwszej spartakiadzie młodzieży byłam gdzieś na szarym końcu, a na zwyciężczyni patrzyłam jak na niedoścignioną mistrzynię. Moje wyniki poprawiały się powoli, ale systematycznie. Trenowałam, bo lubiłam to robić. Jeździliśmy na obozy, w zimie do Zakopanego, starty, wyjazdy, grupa koleżeńską, atmosfera, to wszystko dawało mi radość i sprawiało, że się nie zniechęcałam, że wytrzymałam. A wyniki przyszły później, chociaż miałam jeden bardzo przykry przypadek w czasach juniorskich. Nie miałam jeszcze osiemnastu lat, kiedy jechaliśmy z klubem na zawody do Włoch. Cofnięto mnie z lotniska bez podania żadnego powodu, tak po prostu: „*Ty nie lecisz!!*”. Do dzisiaj nie wiem, dlaczego. Bardzo zawiodła mnie wówczas postawa moich opiekunów, którzy zupełnie nie zajęli się młodą, niepełnoletnią dziewczyną, która została sama na lotnisku. Na szczęście, w tym czasie był na lotnisku trener lekkoatletyki z Lublina Pan Sułek z żoną - odprowadzali kogoś na samolot. To oni zabrali mnie z powrotem do Lublina. Po drodze żona trenera poczęstowała mnie kawą. To była moja pierwsza kawa w życiu, pamiętam jej smak do dzisiaj... Mój pierwszy start w reprezentacji to Puchar Europy we Frankfurcie nad Menem (1991), w którym byłam szósta z wynikiem 188 cm. W meczach międzypaństwowych prawie nie brałam udziału. Wystartowałam tylko dwukrotnie, w tym raz wygrałam. Ogromnym wydarzeniem był start w mistrzostwach świata w Tokio. Wiedziałam, że jestem w formie, że „mam moc”. Trener kadry Bogumił Mańka bardzo pomógł mi w technice. Motorycznie byłam mocna, ale poprawił mnie „technicznie” tak, że wiedziałam, o co chodzi w skoku wzwyż. Cały czas byłam skupiona i skoncentrowana. Wiedziałam, że mogę zrobić „duży wynik”. Wspomnę, że na mistrzostwach w drużynie narodowej była bardzo miła atmosfera, mieszkaliśmy we cztery w pokoju, oglądaliśmy w telewizji zawody. Bardzo kibicowałam Wandzie Panfil, która zdobyła mistrzostwo świata w maratonie. Byliśmy na jego trasie. Przed finałem towarzyszył mi ogromny stres, ale taki pozytywny. Pozwolił na gromadzenie energii, która miała eksplodować na zawodach. Do jednej z naszych zawodniczek, która nie zakwalifikowała się do finału, trener powiedział: „*Popatrz na nią (to znaczy na mnie!), to będziesz wiedziała, dlaczego odpadłaś*”. Taka ze mnie była energia i chęć walki. Eliminacji nie pamiętam, ale w tych zawodach dwukrotnie poprawiłam rekord życiowy. Na wysokości 193 cm miałam ogromne problemy. Dwie pierwsze próby straciłam. Wysokość miałam z „przewyższeniem”, siła w nodze była ogromna, a spadałam na poprzeczkę. Dopiero w trzeciej się udało. A była to próba szczęścia, bo otarłam się o poprzeczkę każdą częścią swojego ciała od barków, przez pośladki po łydki... Poprzeczka jednak nie spadała. Potem skoczyłam 196 cm i byłam... przeszczęśliwa. To coś niesamowitego, eksplodowałam radością! Po konkursie Donata Jancewicz, z którą raczej rywalizowałam niż się przyjaźniłam, powiedziała, że jak skoczyłam 193 cm, to po prostu mi się udało, ale 196 cm - to już ogromny „szacun”! Byłam tak skoncentrowana, skupiona na sobie, że nie obserwowałam innych wyników. Stała taka tablica, na której sędzia nanosił aktualne wyniki i kiedy zobaczyłam, że jestem czwarta, to wprost nie wierzyłam. Jak to? Ja czwarta na świecie?... Rok olimpijski był bardzo trudny. Miałam „zieloną kartę”, nie musiałam się kwalifikować, musiałam tylko potwierdzić wynik. Stało się jednak coś niedobrego, bo trener wpadł na pomysł, żeby poprawić coś w mojej

technice (u zawodniczki już dojrzałej, ułożonej!!!). I wszystko się posypało, pogubiłam się totalnie. Przestałam „umieć skakać”. Miałam więcej „zerówek”, czyli niezaliczonych pierwszych wysokości na zawodach, niż prób udanych. Dramat! Decydującym startem miały być mistrzostwa Polski na warszawskiej Skrze. Warunek był prosty, albo skoczę 188 cm i jadę, albo nie skoczę i nie jadę. A ja pozostałam całkowicie zagubiona... Dotarłam do 188 cm, ale dwie pierwsze próby spaliłam. Została ostatnia, decydująca. Wtedy podeszła do mnie sędzina powiedziała: *Pani Beato, spokojnie, jest pani mocna, da pani radę, tylko drobne poprawki techniczne, spokojnie!* Coś we mnie pękło, nagle znowu umiałam skakać! Te 188 cm były jeszcze nie najlepsze, ale skuteczne, a potem już łatwo pokonałam 192 cm i 194 cm i zdobyłam kolejny tytuł mistrzyni Polski. Przyszedł start na Igrzyskach. To zupełnie inna impreza: wielka, ogromna. Przed swoim startem praktycznie nie obserwowaliśmy przebiegu Igrzysk. Telewizor był tylko w misji olimpijskiej, więc rzadko tam się chodziło. Minimum eliminacyjne wynosiło 192 cm, skoczyłam 190 i widzę, że z trybun trener nakazuje mi zdjąć kolce, że to wystarczy, że więcej nie muszę skakać. Okazało się, że trzeba było skakać 192 cm i nie zdejmować kolców! Aż szesnaście zawodniczek skoczyło minimum. Znowu kolce, koncentracja, przygotowanie, nic już z tego po tej dekoncentracji nie wyszło. Szkoda, pozostał żal... Początek lat dziewięćdziesiątych był trudnym okresem dla sportu. W „Starcie” w zasadzie niczego nie było. Trener nie dostawał pensji, odeszłam więc do „AZS” Wrocław i startowałam tam do 1995 roku. Potem wydarzyła się rzecz dziwna, ale spotykana u wielu sportowców. Kiedy zaszłam w ciążę, przestałam się interesować sportem, ale tak całkowicie! Nie tylko, nie uprawiałam żadnej formy sportu czy rekreacji, ale w ogóle nie chciałam słyszeć o sporcie. Trwało to kilkanaście lat. Dopiero moje dzieci - mam czterech synów - sprowokowały mnie do powrotu. Jasek pływa wyczynowo, a Kuba skacze wzwyż. Robi to bardzo dobrze, skoczył w tym roku 206 cm, a ma 16 lat i trenuje 3-4 razy w tygodniu. Wróciłam. Prowadzę w AZS UMCS „Akademię Sportu Beaty Hołub”, zamierzam założyć własny klub, poświęcić się szkoleniu młodzieży. Jestem osobą spełnioną tak w życiu prywatnym, zawodowym, jak i w sporcie. Prowadziłam z powodzeniem własną firmę przez dziesięć lat. Uważam swoją przygodę ze sportem za udaną”. Głuszek Z., *Leksykon polskich olimpijczyków 1924-1998*, Warszawa 1999, s. 208; Pawlak, A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 95; Tuszyński, B., H. Kurzyński, *Leksykon olimpijczyków Polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924-2014*, Warszawa 2014, s. 430; Kwiek, A., M. Niedźwiecki, *Sportowe asy Lubelszczyzny*, Lublin 2000, s. 241-242, 255;

Hołub-Pacewiczowa Zofia, (12 III 1895, Pruchnik - 20 III 1979, Londyn), narciarka AZS, mistrzyni Polski w 1920 r., turystka. Studiowała geografię na UJ. W latach 1919-1920 była sanitariuszką w Kompanii Wysokogórskiej i w tym czasie uczestniczyła w wyprawie ratunkowej na Czerwone Wierchy (VIII 1919). W roku 1922 wyszła za mąż za Kazimierza Pacewicza (1895-1974), oficera armii polskiej i malarza. Wybuch II wojny światowej zastał ją w Paryżu. W 1940 r. wraz z mężem przedostała się do Wielkiej Brytanii, gdzie uczyła przez wiele lat w angielskich szkołach średnich i była profesorem geofizyki na Polskim Uniwersytecie w Londynie. Cz. Michalski, *Akademicki Związek Sportowy w Krakowie*, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 136.

Homziuk Jerzy, ur. 8. 03. 1949 w Międzyrzeczu Podlaskim. Lekkoatleta (w dal), w. 179 cm, c.c. 78 kg. IO 1972 Monachium; mistrz Polski 1972 odzn. srebrną odznaką AZS. Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa od 1961. Wykształcenie wyższe wf., AWF Warszawa, trener, m.in. w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 95. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Hoppen Zbigniew. Zawodowy podchorąży Wojska Polskiego. Siatkarz AZS Wilno. Czołowy polski siatkarz w latach 1935-1939. Wicemistrz i mistrz Polski (1935, 1938). Poległ jako żołnierz w kampanii wrześniowej 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 48.

Horacy Zbigniew ur. 06.02.1951 w Suchowoli. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1971-1972, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1972), Polonii Poznań (1973-1981, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1974, 1975, 1976, 1978, srebrny 1977, brązowy 1973, zdobywca Puchar Polski: 1975, 1978, 1979, 1980, Pucharu PZR 1977), Poznania Poznań (1981-1983). Pierwszy trener Henryk Król. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji młynarza. Trener seniorów Polonii Poznań (1981). Instruktor rugby (18.05.1978). Trener II klasy. M. Powąła Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 38. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/7/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Horodecka Izabella Maria, urodzona w Moskwie 1908-05-01, zmarła 2010-04-01. Ojciec Władysław - Genowefa z domu Werakso. Po przyjeździe z rodzicami do Warszawy (1919) chodziła do szkoły pani Jakubowskiej, gdzie zdała maturę. Następnie rozpoczęła studia historyczne na Uniwersytecie Warszawskim, które przerwała po dwóch latach. W trakcie studiów była czynnym członkiem AZS - pływała na kajakach. Ukończyła kurs buchalteryjny, a przed wybuchem wojny kurs Czerwonego Krzyża Sióstr Sanitarnych i odbyła przeszkolenie w Szpitalu Ujazdowskim. Przed wyjściem za mąż (1933) pracowała w zarządzie głównym ZUS. We wrześniu pracowała jako siostra instrumentariuszka Szpitala Ujazdowskiego w XIII Zespole Chirurgicznym. Po ewakuacji na wschód znalazła się w szpitalu wojskowym w Trembowli - szpital polowy Nr. 104. W listopadzie 1939 r. przez „zieloną granicę” przeszła z obszaru okupacji sowieckiej na teren Generalnej Guberni i powróciła do Warszawy. Pracowała jako księgowa w kawiarni artystów filmowych, następnie w prywatnym biurze budowlanym. W konspiracji od wiosny 1942 r. żołnierz Armii Krajowej, w siatce wywiadowczej organizacji „Wachlarz”. W październiku 1942 r. aresztowana przez Gestapo i osadzona w al. Szucha. Po wyjściu na wolność ponownie nawiązała kontakt z podziemiem. 17 marca 1943 r. jako wywiadowczyni weszła w skład 993/W („Wapiennik” – „993/W” - „Wykonawczy” - Oddział Bojowy Kontrwywiadu KG AK). Brała udział w następujących akcjach bojowych: Stefan Onyszkiewicz, dziewczyna z „Nadwywiadu”, Karcz, wykopywanie broni na Targówku, Mostowiczowa, Baśńska, „Kotara”, Traliszewski, Zajązkowski, Paradowski, Lubarski, Gołębiowski, Leitgeber, Ukraińcy, Kronenberg, konfident z ul. Nowogrodzkiej, Kalksteinowie, Deżakowski, Świerczewski, „Czarny”, opróżnianie skrytek przy ul. Złotej, odbijanie „Józefa”. Była członkiem oddziałów: Armia Krajowa - zgrupowanie „Radosław” - batalion „Pięć” - kompania „Zemsta”. We wrześniu - Grupa „Kampinos” - kompania „Zemsta II”. Dwukrotnie ranna: pierwszy raz odłamkiem granatnika w nogę (na ul. Okopowej), następnie podczas bombardowania szpitala na Starym Mieście ciężko ranna w łokieć. Po rozbiciu Grupy „Kampinos” pod Jaktorowem ukrywała się i została aresztowana przez policję niemiecką w Drzewicy, następnie osadzona w więzieniu w Tomaszowie Mazowieckim. W czasie okupacji należała do jednostki AK zajmującej się wykonywaniem wyroków śmierci na skazanych za kolaborację (skierowana do pracy w Oddziale Likwidacyjnym Komendy Głównej AK - kryptonim 993/W, pseudonim „Teresa”. Bierze udział w 23 akcjach tego Oddziału.). Odznaczona: Virtuti Militari V klasy (Londyn 11.11.1945), Krzyż Walecznych z podwójnym okuciem (Londyn 30.12.1949), Złoty Krzyż Zasługi z Mieczami (11.12.1965), Krzyż Partyzancki

(20.12.1966), Krzyż Armii Krajowej (Londyn 25.07.1969), Medal Wojska Polskiego po raz 1, 2, 3, 4 (Londyn 25.09.1969), Medal za Warszawę 1939-1945 (12.03.1973), Warszawski Krzyż Powstańczy (13.01.1982), oraz wiele wyróżnień i odznaczeń za działalność w PTTK. Po wojnie przez wiele lat pracowała w Stołecznym Przedsiębiorstwie Budowlanym, była aktywną działaczką PTTK - kajakami przepłynęła pół Europy - ponad 13.000 kilometrów. Ostatni raz płynęła już po skończeniu 90-lat. W latach 1957-1995 odwiedziła 55 krajów na 6 kontynentach. Autorka wspomnień: „Ocalone od niepamięci. Wspomnienia z lat 1939-1945” (Oficyna Wydawnicza Aida - 1992). Pochowana na Starych Powązkach 9 kwietnia 2010. <https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/izabella-horodecka,11826.html> Fot.Tamże.

Horwat Henryk, ur. 9.02.1956, Katowice. Hokeista na trawie. Syn Henryka i Lidii Górnik. Pracownik KWK „Katowice” w Katowicach (mechanik). Zawodnik (178 cm, 77 kg, napastnik), AZS-AWF Katowice (1974-85). Medalista MP - wicemistrz (1980), brązowy medalista (1982, 1983). Zawodnik dobrze wyszkolony technicznie. 32-krotny reprezentant Polski(1979-82, 16 bramek). Uczestnik MŚ: 1982 Bombaj. Mistrz Sportu. Olimpijczyk 1980 Moskwa: zawodnik drużyny, która (6 zesp.) pokonała Kubę 7:1 (zdobył 2 bramki), Tanzanię 9:1 (1 b.), zremisowała z Indiami 2:2 oraz przegrała z ZSRR 1:5 i Hiszpanią 0:6, zajmując w 4 m. W meczu o 3-4 m. uległa ZSRR 1:2. W turnieju zajęła 4 m. Horwat wystąpił w meczach z Kubą, Indiami, HiszpaniaJ Tanzanią oraz w 2 spotkaniu z ZSRR. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 139; http://skibasport.pl/43463.krzysztof_plywaczyc.html Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 95; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 69-70.

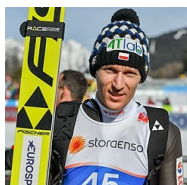

Hrehorów Mieczysław Zbigniew, 11 lutego 2014 r. obchodził 90-lecie oraz 70-lecie działalności sportowo-społecznej, senior AZS Częstochowa, absolwent Wyższej Szkoły Administracyjno - Handlowej. Mieczysław Zbigniew Hrehorów to zawodnik, instruktor, działacz społeczny i współorganizator pierwszego Klubu Sportowego AZS przy WSAH pierwszej wyższej uczelni w historii miasta Częstochowy w 1945 roku. Mieczysław Zbigniew Hrehorów był w czasie swojej kariery zawodnikiem uniwersalnym. Jego ulubioną dyscypliną była i jest piłka siatkowa, której był też instruktorem. Z AZS WSAH reprezentował Częstochowę na Mistrzostwach Polski w Piłce Siatkowej w Gliwicach w 1948 roku. Był kapitanem drużyny. Prezesował też KU AZS WSAH w latach 1947-49. Jako harcerz Chorągwi Lwowskiej działał na rzecz Hufca ZHP, prowadząc m.in. obóz stały w Lelitach oraz wędrowny przez Karkonosze, Pieniny i Tatry dla skautów gimnazjum im. H. Sienkiewicza (rok 1947). Pracował zawodowo w budownictwie. Współorganizował CKS Budowlani, tworzył Ognisko TKKF, budował i modernizował obiekty sportowe w naszym mieście. Przewodniczył Jubileuszowi 25-lecia AZS, podczas którego powstał Klub Seniora AZS. Od powstania Klubu Seniora AZS jest cały czas jego prezesem. Mieczysław Zbigniew Hrehorów współorganizował Jubileusze 40-, 55-, 60-lecia AZS oraz I Krajowego Zjazdu Klubów Kół Seniora AZS. Zjazd odbył się w dniach 25-27.09.2008 w Częstochowie. To także Honorowy Członek AZS. Godność tę uzyskał podczas Krajowego Zjazdu AZS w Warszawie 13.12.2003 roku. M. Z. Hrehorów, A. Kucharski (oprac.), 45 lat Klubu Seniora AZS Częstochowa (1970-2015), Częstochowa 2015, s. 11.

Hryniewiecki Jerzy: członek AZS Warszawa, lekkoatleta i wioślarz. Znakomity architekt, główny projektant stadionu Dziesięciolecia i pływalni Legii w Warszawie, współtwórca Torkatu i Ośrodka Sportowego w Zakopanem. Działacz społeczny. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 341. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Hryniewiecki

Hugues Piotr, urodził się 12 października 1989 roku. Jest uczniem Liceum Ogólnokształcącego nr XXXVII w Warszawie. Zawodnik AZS Warszawa; mistrz Europy juniorów (w skoku w 2006 roku), wielokrotny mistrz i rekordzista Polski w skokach. Za działalność sportową otrzymał nagrodę PZMWiNW i prezydenta miasta Warszawy. Eligiusz Małolepszy, Wybitni zawodnicy sportu motorowodnego i narciarstwa wodnego w Polsce, Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie Kultura Fizyczna 2009, z. VIII, s. 92.

Hula Stefan. Skoczek narciarski, ur. 29.09.1986 w Bielsku-Białej — syn reprezentanta Polski Stefana Huli, brązowego medalisty Mistrzostw Świata 1974 r. w kombinacji norweskiej. Jest wychowankiem LKS Sokół Szczyrk, w którym trenował pod okiem swojego ojca i Bronisława Porębskiego. W roku 2007 został członkiem klubu AZS Zakopane. Pierwszy sukces na arenie międzynarodowej odniósł w 1998 roku, kiedy to wygrał nieoficjalne mistrzostwa świata dzieci — FIS Scbuler GP w Garmisch-Partenkirchen. Potem startował na różnych zawodach juniorskich, w tym mistrzostwach świata. W 2003 roku trafił do kadry B reprezentacji Polski, przygotowującej się do Mistrzostw Świata Juniorów w Stryn. Trenowany przez Heinza Kuttina, zajął indywidualnie 13 miejsce, a także został wicemistrzem w drużynie. Sezon później znalazł się w kadrze A i zadebiutował w Pucharze Świata w ostatnim konkursie Turnieju Czterech Skoczni w Bischofschofen. W sezonie 2005/06 wziął udział w Mistrzostwach Świata w lotach. Rekord życiowy Stefana Hula to 205 m w Planicy w 2009 roku. 12 lutego 2006: w debiucie na ZIO na skoczni K95 w Turynie zajął 29. miejsce. 20 lutego 2006 wraz z Kamilem Stochem, Robertem Mateją i Adamem Małyszem zajął 5. miejsce w drużynie na ZIO w Turynie. Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz red., *Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s. 114; Jerzy Szczygielski, *Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010)*, Racibórz 2010, s. 141. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Stefan_Hula

Humiecki Jacek, ur. 13.10.1956 r. w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1976-1980, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1979, 1980, brązowy 1978). Pierwszy trener Jerzy Królicki. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz między państwowy, wystąpił w II linii młyna. M. Powoła Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004, s. 38. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/7/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Hyla Irena, od 1 września 1965 roku pracownica Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu (jako trzecia osoba zatrudniona na pełnym etacie). Zastąpiła odchodzącą z pracy ze studentami Irenę Ostern, która pracowała na uczelni od początku jej istnienia w Opolu, czyli od października 1954 roku. Irena Hyla pierwszy swój kontakt z młodzieżą studencką miała już jako nauczyciel akademicki we wrześniu 1965 roku na obozie letnim w Łagowie Lubuskim. Był to pierwszy letni obóz w tym uroczym miejscu. Wybór miejsca był bardzo trafny, o czym świadczy fakt organizowania obozów letnich w Łagowie Lubuskim nieprzerwanie do roku 1964. W lutym 1990 roku po dwudziestu pięciu latach pracy ze studentami odeszła na emeryturę. Jako nauczyciel akademicki Irena Hyla była bardzo wymagająca, zajęcia z wychowania fizycznego prowadziła na bardzo wysokim poziomie. Doskonale rozumiała potrzeby studentek. Realizowała również przedmiot metodyka wychowania fizycznego dla studentów kierunków pedagogicznych. Była wielokrotnie w gronie kadry pedagogicznej prowadzącej obozy letnie i zimowe. Od roku akademickiego 1974/1975 do 1977/78 pełniła funkcję zastępcy kierownika Studium. Prowadziła sekcję piłki koszykowej kobiet, wielokrotnie uczestnicząc w Akademickich Mistrzostwach

Polski WSP i WSN, a potem WSP i FU oraz w licznych turniejach międzyuczelnianych. Jej zaangażowanie w pracę zawodowa dostrzegane było przez władze uczelni; otrzymywała m.in. nagrody JM Rektora WSP. Dostawała też w latach 1970, 1971, 1973 nagrody Zarządu Głównego AZS. W 1972 roku wyróżniono Irenę Hylę nagrodą Wojewódzkiej Federacji Sportu w Opolu. Zagórowski, Z., 50 lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu i Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2009, s. 22, 58. Fot. <https://slideplayer.pl/slide/11903675/>

Hylla, Edward, studiował na AWF Wrocław w l. 1954-1958, zawodnik i trener piłki ręcznej AZS Wrocław. Edward Hylla karierę sportową rozpoczął jako zawodnik piłki ręcznej jedenastoosobowej (szczypiorniaka) w Opolu, a wówczas Opolszczyzna była potęgą w tej dyscyplinie. Na Mistrzostwach Świata w Szwajcarii w 1963 roku reprezentacja Polski, w której występował Edward Hylla, dotarła do półfinałów, co było największą niespodzianką tych mistrzostw. Z czasem jedenastoosobowy szczypiorniak ustąpił miejsca zdecydowanie szybszej, bardziej dynamicznej i widowiskowej piłce ręcznej siedmioosobowej. Po ukończeniu studiów Edek został we Wrocławiu i największe sukcesy odnosił w WKS Śląsk. Z tą drużyną był wielokrotnym mistrzem Polski, wraz z grającym trenerem, legendą polskiego szczypiorniaka Kazimierzem Frąszczakiem - też niegdyś studentem WSWF we Wrocławiu, który przybył na Uczelnię jako koszykarz KS Ostrovia. Edward Hylla pięćdziesiąt dwa razy reprezentował Polskę jako zawodnik AZS-u i Śląska Wrocław oraz KS Gwardia Opole. Przez czterdzieści lat związany był ze swoją ulubioną dyscypliną sportową i jako jeden z nielicznych na Opolszczyźnie ma uprawnienia trenera klasy mistrzowskiej. Obecnie jest na emeryturze, zawsze można go spotkać na meczach piłki ręcznej i siatkówki w Opolu i nie tylko. R. Łopuszański, Edward Hylla, w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 253-254.

Ignatowski, Sławomir, (ur. 1936 r. w Chorzelach, zm. 31 sierpnia 2010 r. w Szczytnie) – długoletni działacz, animator sportu, współtwórca sukcesów Gwardii Szczytno. Od 1973 r. wiceprezes, a następnie dyrektor sportowy Podchorążaka Szczytno, potem Gwardii Szczytno, były trener i działacz MKS-u Szczytno. Pułkownik, wykładowca w Wyższej Szkole Oficerskiej MO w Szczytnie. Sławomir Ignatowski był siatkarzem AZS AWF Warszawa, AZS Katowice i Gwardii Słupsk, następnie poświęcił się działalności szkoleniowej jako trener siatkówki i piłki nożnej. Wiele lat współpracował z Wydziałem Szkolenia Okręgowego Związku Piłki Nożnej w Olsztynie, pełniąc funkcje trenera reprezentacji grup młodzieżowych. W ostatnich latach życia związał się z sekcją piłkarską MKS Szczytno. Był w tym klubie prezesem i wiceprezesem. W 2010 r. otrzymał Medal 90-lecia PZPN. encklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Slawomir_Ignatowski

Ilwicka, Maria. Maria Piątkowska, przedtem Chojnacka, z domu Ilwicka (ur. 24 lutego 1931 w Goleni, Rumunia) – polska lekkoatletka, uprawiała sprint i biegi płotkarskie, a także skok w dal i wieloboje. Broniła barw AZS Warszawa. Trzykrotna uczestniczka igrzysk olimpijskich: Helsinki 1952, Rzym 1960, Tokio 1964. Trzykrotna uczestniczka mistrzostw Europy: Berno 1954, Sztokholm 1958, Belgrad 1962. Największe sukcesy: złoty medal w sztafecie 4 x 100 m (wraz z Teresą Ciepłą, Barbarą Sobottą i Elżbietą Szyroką) w Mistrzostwach Europy w Belgradzie, 1962 brązowy medal w biegu na 80 m przez płotki w Mistrzostwach Europy w Belgradzie, 1962 brązowy medal w sztafecie 4 x 100 m wraz z Barbarą Janiszewską, Celiną Jesionowską i Marią Bibro) w Mistrzostwach Europy w Sztokholmie, 1958 rekordzistka świata w sztafecie 4 x 100 m – 44,2 s. (13 września 1964 Łódź). Otrzymała tytuł Zasłużonej Mistrzyni Sportu oraz złoty Medal „Za Wybitne Osiągnięcia Sportowe”. W 1963 zajęła 10. lokatę w plebiscycie na najlepszego sportowca roku w Polsce. Była żoną dyskobola, olimpijczyka Edmunda Piątkowskiego. Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Maria_Pi%C4%85tkowska; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”, Warszawa 1962, s. 341; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 157-158.

Imiolek, Wojciech - ur. 15 lipca 1962 r. w Kielcach. Koszykarz Tęczy Kielce /1976-1981/ i AZS Politechnika Świętokrzyska Kielce /1982 - 1990, III liga/. Szkoleniowiec koszykarek KS Politechnika Kielce /1993 -1998/. Sędzia koszykówki od 1980 r., sędzia związkowy od 1989 r., sędzia klasy państwowej od 1992 r./ prowadził zawody ekstraklasy Polskiej Ligi Koszykówki/. Od 1981 r. członek Kolegium Sędziów Okręgowego Związku Koszykówki w Kielcach; od 1991 r., przewodniczący Kolegium Sędziów Okręgowego Związku Koszykówki w Kielcach. Członek zarządu Klubu Uczelnianego AZS Politechnika Świętokrzyska Kielce, /1988 -1994/, członek zarządu Klubu Sportowego Politechnika Kielce /1994-1998/. Od 1992 r. członek zarządu Okręgowego Związku Koszykówki w Kielcach. Wyróżniony srebrną odznaką Polskiego Związku Koszykówki /1997/. Absolwent Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 68.

Imiolek, Zbigniew, ur. 20 sierpnia 1934 r. w Dąbrowie k. Bodzentyna. Koszykarz Skarbowca-Ogniwa Kielce /1949 - 1952/, Gwardii Kielce /1952-1954/, Zryw Kielce /1955 -1956/, AZS AWF Warszawa /1956 - 1959- II liga/, Tęczy Kielce /1959 - 1963, II liga 1960 - 1963/. Złoty medalista Akademickich Mistrzostw Polski /Toruń, 1957/, Siatkarz Budowlanych Kielce, /1951-1954/. Wicemistrz kraju Zrzeszenia Sportowego Budowlani /1954/. Trener koszykówki w latach 1959 - 1983. Szkolił zespoły Tęczy

Kielce /kobiety, 3 - krotne mistrzostwo okręgu senierek/, Lechii Kielce, MKS AZS Kielce i ponownie Tęczy/ juniorzy, seniorzy II i III liga/. Ponadto prowadził chłopców ze Szkoły Podstawowej nr 24 w Kielcach, którzy w 1975 r. wygrali w Zielonej Górze międzynarodowy turniej mini koszykówki przed rówieśnikami z Budapesztu, Pragi, Warszawy, Zielonej Góry i Halle /NRD/ oraz ten sam zespół SP 24 Kielce w 1978 r. podczas finałowego turnieju Mistrzostw Polski szkół podstawowych, gdzie 15 -letni kielczanie zdobyli złoty medal. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, nauczyciel wychowania fizycznego, trener ze specjalizacją koszykówki. W latach 1973 - 1995 w zarządzie Kieleckiego Okręgowego Związku Koszykówki. Wyróżniony złotą honorową odznaką Polskiego Związku Koszykówki /1969/. Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 68.

Isielonis-Filipeczuk Blanka Katarzyna. ur. 22.05.1978, Kraków Snowboardzistka. Córka Zbyszka i Katarzyny Bryczkowskiej. Absolwentka Prywatnego Liceum Ogólnokształcącego w Krakowie (1997), AWF w Krakowie (2002, trener narciarstwa II k.). Zawodniczka (164 cm, 57 kg) Krakowskiego Stow. Snowboardu (1997- 2000), AZS AWF Kraków (2001-04), AZS AWF Katowice (2005-). Trener: Piotr Paluch. Złota (2001 Zakopane - siałom równoległy) i brązowa (2003 Piancayalio - sl. gigant) medalistka Uniwersjady. Uczestniczka MŚ: 1999 Berchtesgaden - 24 m. (snowcross), 38 m. (sl. gigant równ.), 2001 Madonna di Campiglio - 31 m. (sl. gigant równ.), 2003 Kreichsberg - 21 m. (sl. gigant równ.), 2005 Whisler Mountain - 27 m. (sl. równ.), Uniwersjady: 1994 - 4 m. (sl. gigant), 5 m. (boardercross), 2005 - 6 m. (sl. gigant równ.). M-sca w P5: 2003 Sapporo - 8 m. (sl. równ.), 2003 Bad Gastein - 11 m. (sl.równ.), 2003 Serre Cheyavier - 16 m. (sl. równ.), 2005 Sierra Nevada - 16 m. (sl. równ.).W klasyfikacji generalnej PŚ: w sl. równ. zajęła m-sca: 2003 - 26, 2005 - 34, 2006 - 38. 3-krotna zwyciężczyni zawodów PE (2002, 2003 Krynica, 2006 Nendaz) i Nord America Cup (2005 Craigieith). 8-krotna mistrzyni Polski: w sl. równ. (2001, 2003, 2006), sl. gigancie (2000), boardercrossie (1999, 2000). Brązowa medalistka MP w narciarskim slalomie (1997). Olimpijka 2006 Turyn: slalom równoległy: w kwalifik. zajęła 27 m. (30 zaw.) z czasem 1.25,87 (I przejazd - 42,86, II przejazd - 43,01), odpadła z rywalizacji. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 143. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Iwanciw Ewa z domu Nowak (17.08.1947, Czatkowice pow. Chrzanów), lekkoatletka, nauczyciel wychowania fizycznego. W 1969 r. ukończyła krakowską WSWF Kraków. W 1975 r. została zatrudniona w Studium WFiS PK. Oprócz dydaktyki przez 16 lat prowadziła treningi sekcji lekkiej atletyki AZS PK. Zawsze starała się aktualizować swoją wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe. Ukończyła kursy na stopień instruktora narciarskiego, co pozwoliło jej szkolić studentów w narciarstwie, podnosiła swoje kwalifikacje w siatkówce i pływaniu. Zdobyła stopień sternika jachtowego, co umożliwiło jej prowadzenie studenckich obozów żeglarskich. Zdobyła również uprawnienia do prowadzenia zajęć z aerobiku. Od 1996 r. organizowała turnieje siatkówki, koszykówki i bowlingu dla pracowników Wydziału Inżynierii Lądowej. Była cenionym dydaktykiem i cieszyła się szacunkiem i sympatią młodzieży akademickiej. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Iwaniak Stanisław, siatkarz. Urodził się 31 sierpnia 1948 w Słupsku. Absolwent I Liceum Ogólnokształcącego im. Staszica w Lublinie 1967 (od pierwszej klasy szkoły średniej grał w siatkówkę i koszykówkę, zadebiutował w igrzyskach nadziei olimpijskich w 1965 roku zdobywając pod siatką srebrny medal). Zawodnik AZS Warszawa i AZS Olsztyn (1971-1978) Uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Monachium (1972, dziewiąte miejsce). W 1978 r. wyjechał do Belgii, gdzie przez trzynaście lat pracował

jako trener, kolejne cztery lata spędził we Francji. W 1995 r. po powrocie do Polski zamieszkał w Olsztynie. Pracował w studium wychowania fizycznego w Akademii Rolniczo-Technicznej, jednocześnie współpracował z siatkarzami AZS. Przez dwa lata (1998–2000) prowadził samodzielnie pierwszy zespół olsztyńskiego AZS. Po latach o lubelskiej młodości i sportowych juveniliach opowiadał w następujący sposób: *„Z mojego rodzinnego Szupska, a miałem wtedy siedem lat, rodzice postanowili przenieść się do Lublina, gdzie mieszkałem do 19 roku życia. Ojciec surowo „odpędził” mnie od sportu, mówiąc, że on chleba mi nie da. Martwił się po prostu o mnie, bo nauka nie była mocną moją stroną, a ja zamiast nad lekcjami woląłem spędzać czas na boisku i w sali. W Liceum Ogólnokształcącym im. Stanisława Staszica, Aleksander Strycharzewski, magister od wychowania fizycznego, dbał o to, żeby nie tylko ćwiczyć na wychowaniu fizycznym, ale również w czasie przerw między zajęciami oraz zachęcał, by chodzić na sport po lekcjach. I były tego efekty, bo zdobyliśmy dwa razy tytuł mistrzów Polski szkół średnich w koszykówkę i siatkówkę, ja zaś - jako wyróżniający się zawodnik- zostałem powołany do kadry Polski juniorów. Namawiano mnie wówczas do trenowania i grania w zespole koszykówki pierwszoligowego „Startu” Lublin. Z naszego liceum na studia na AWF w Warszawie w 1967 r. dostało się łącznie ze mną czterech moich kolegów i trzech ukończyło uczelnię w 1971 r. ”* Bibl.: Głuszek Z., Leksykon polskich olimpijczyków 1924–1998, Warszawa 1999, s. 209; Pawlak, A., Olimpijczycy polscy w latach 1924–1998, Kraków 2000, s. 96; Mecner, K., 80 lat siatkówki. Od „przebijanki” do ligi światowej, Olsztyn 2001, s. 109 nn; Tuszyński, B., H. Kurzyński, Leksykon olimpijczyków Polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924–2014, Warszawa 2014, s. 872; Rotkiewicz, M., AZS-AWF Warszawa 1949–2009, Warszawa, 2014 s. 214–215; Siwicki, M., G. Dubielski (red.), Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, Olsztyn 2016, s. 465–467. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Stanis%C5%82aw_Iwaniak_A_Grygołowicz_Spotkanie_mistrzów_po_25_latach_AZS_Olsztyn-Resovia_1973_Olsztyn_1998_s.37. Za: M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 465–7. Fot. <http://plshistoria.ugu.pl/pls/index.php?profil=1614&tab=1>

Iwanicki, Karol, wspomnienie S. Dziedzica: „Drugim prezesem naszego klubu zostaje Karol Iwanicki - harcerz, działacz sportowy, społeczny i polityczny. Jakże skromny, spokojny i opanowany człowiek o wielkim sercu, oddany sprawie i klubowi. Jest także założycielem spółdzielni harcerskiej, gdzie pierwszeństwo w zaopatrywaniu się w jakikolwiek sprzęt i po najniższych cenach ma właśnie nasz klub. Do dzisiaj, mimo że jest już na emeryturze, jest znanym działaczem społecznym, jak zwykle cichym, skromnym i opanowanym. Wspominam też z olbrzymią przyjemnością jego dwie córki, które także były w klubie zawodniczkami, jakże sympatycznymi i skromnymi, jak ich ojciec. Stefan Dziedzic, Harcerze azetesiacy, w: R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach, Poznań 2009, s. 391.

Iwankiewicz Stanisław (1920–2012) Lekarz, otolaryngolog, profesor, kierownik Kliniki Otolaryngologicznej w Akademii Medycznej we Wrocławiu (1975–1991), Kierownik Wojewódzkiej Przychodni Sportowo-Lekarskiej we Wrocławiu (1952–1961), współorganizator Głównego Ośrodka Badań Lotniczo-Lekarskich we Wrocławiu (1952). Urodził się 24 XI 1920 r. w Kaliszu. Po otrzymaniu matury, w sierpniu 1939 r. rozpoczął służbę wojskową w szkole Podchorążych Sanitarnych Zawodowych w Warszawie. Brał udział w wojnie 1939 r., Powstaniu Warszawskim, był szefem sekretariatu Polskiego Szpitala Wojskowego (jenieckiego) w Zeithain. Studia lekarskie na Akademii Medycznej we Wrocławiu ukończył w 1950 r. W czasie studiów był jednym z organizatorów Akademickiego Związku Sportowego we Wrocławiu i realizatorem odbudowy przystani wioślarskiej AZS. Od 1950 r. do 1991 r. pracował w Klinice Otolaryngologicznej AM we Wrocławiu. Doktorat uzyskał w 1961 r., habilitację w 1963 r. Docentem został w 1965 r., profesorem nadzwyczajnym w 1970 r. i zwyczajnym w 1977

r. W latach 1975–1991 był kierownikiem Kliniki, rektorem AM od 1972 do 1978 r. Jednocześnie od 1950 r. pracował jako lekarz, w latach 1952–1961 jako kierownik Wojewódzkiej Przychodni Sportowo-Lekarskiej we Wrocławiu. W 1952 r. wraz z dr Waławem Kornaszewskim współorganizował Główny Ośrodek Badań Lotniczo-Lekarskich we Wrocławiu. W książce „A było to tak... Wspomnienia” (2001) opisał m.in. swoje związki ze sportem i medycyną sportową w latach 1945–1961. Henryk Kuński Dzieje Medycyny Sportowej w Polsce. Tom II. (1951–2000), Polskie Towarzystwo Medycyny Sportowej, Łódź 2009, s. 174. Fot. <https://lekarzepowstania.pl/osoba/stanislaw-iwankiewicz/>

Iwankiewicz Stanisław: jeden z założycieli AZS Wrocław w 1945 r. Honorowy prezes AZS. Nieustrudzony działacz, organizator sekcji wioślarskiej i jeden z głównych inicjatorów odbudowy przyrostu. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 341.

Iwanowska Celina Eugenia, ur. 21 IX 1908 r. w osadzie Ostrówek w powiecie garwolińskim, woj. lubelskie. Inżynier ogrodnik. Członek AZS Warszawa. Uprawiała zespołowe gry sportowe. Szeroką działalność prowadziła na polu żeglarstwa. Była współorganizatorem AZM oraz prezesem jego warszawskiego oddziału. Jako jedna z pierwszych kobiet w Polsce zdobyła stopień sternika żegluga morskiej i odbywała rejsy na „Pannie Wodnej”. Aktywnie działała w ZHP, ZPMD i LMiK. W listopadzie 1939 r. została członkiem SZP i na terenie Lublina zorganizowała komórkę łączności. Była szefem łączności w Komendzie Okręgu ZWZ. Po aresztowaniu przez gestapo w kwietniu 1940 r. uwięziona została w kaźni „Pod Zegarem”, gdzie była okrutnie torturowana. Rozstrzelana w masowej egzekucji w Rurach Jezuickich 29. VI. 1940 r. Pośmiertnie odznaczona Orderem Virtuti Militari. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 49.

Iwanowski Waław, ur. 10 III 1910 r. w majątku Lebiodka na Ziemi Wileńskiej. Inżynier hydrotechnika. Członek AZS Warszawa. Szeroką działalność prowadził na polu żeglarstwa. Był współzałożycielem AZM i w latach 1934-1937 wiceprezesem Zarządu Głównego. Organizator żeglarskich rejsów szkoleniowych i obozów. Posiadał stopień sternika jachtowego. Po kampanii wrześniowej 1939 r. dostał się do niewoli i przebywał w stalagu, skąd latem 1940 r. powrócił do Lublina i rozpoczął działalność „konspiracyjną w ramach AK pod pseudonimem „Drapacz”, współpracując ze swymi dawnymi kolegami z AZM Stanisławem Jaxą-Bykowskim i Stanisławem Zadrożnym. W dniu wybuchu powstania warszawskiego 1944 r. przybył do stolicy i walczył w Śródmieściu. Zginął 19 VIII 1944 r. w czasie walk na ul. Grzybowskiej. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 49.

Iwanow-Szajnowicz Jerzy, ur. 14 XII 1911 r. w Warszawie. Inżynier agronomii kolonialnej. W czasie studiów na Uniwersytecie Katolickim w Louvain należał do czołowych pływaków Belgii i Grecji. W miesiącach wakacyjnych spędzanych w Polsce, w latach 1937 - 1939, był członkiem sekcji pływackiej AZS Warszawa. Należał do najlepszych zawodników drużyny piłki wodnej tego klubu. Od 1938 r. występował w reprezentacji Polski. Od listopada 1940 r. do kwietnia 1941 r. przebywał w Grecji, gdzie w Salonikach pracował przy ewakuacji uchodźców polskich. Następnie przybył do Palestyny, gdzie został wcielony do Polskich Sił Zbrojnych. Z dniem 25 VI 1941 r. odkomenderowany został do dyspozycji wojsk brytyjskich. Po trzymiesięcznym przeszkoleniu w zakresie wywiadu i dywersji, jakie przeszedł w Egipcie, w październiku 1941 r. łodzią podwodną został przewieziony do Grecji. Tam jako „Agent nr 1” ze znakiem wywoławczym „033” prowadził

szeroką działalność wywiadowczą i sabotażową. Aresztowany 8 IX 1942 r., wyrokiem sądu polowego skazany na trzykrotną karę śmierci. W drodze na rozstrzelanie 4 I 1943 r. na terenie strzelnicy sportowej w dzielnicy Kesariani w Atenach usiłował ratować się ucieczką, lecz został postrzelony w nogę. Ciężko rannego hitlerowcy przywiązali do słupa i rozstrzelali. Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Złotym Orderu Virtuti Militari oraz greckim Złotym Orderem Najwyższego Bohaterstwa. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 48; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 341

Izdebski, Zenon ur. 20.12.1957 w Długiej Szlacheckiej. Wykształcenie wyższe, Uniwersytet Warszawski. Zawodnik rugby Mazovii Mińsk Mazowiecki (1975-1984, brązowy medal mistrzostw Polski juniorów 1975), Skry Warszawa (1984-1990, 1991), Champagnole (Francja, 1990-1991), AZS AWF Warszawa (1991-1993). Pierwszy trener Zbigniew Mirosz. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji skrzydłowego ataku. Odznaczony Honorową Srebrną Odznaką PZR (1987). M. Powala-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 39. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/8/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Izidorzak Rajmund. Piłkarz AZS Warszawa. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie od 1940 r. uczestniczył w konspiracyjnych rozgrywkach piłkarskich. Zginął w powstaniu warszawskim 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 49.

Izidorzak Stanisław. Piłkarz AZS Warszawa. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie od 1940 r. uczestniczył w konspiracyjnych rozgrywkach piłkarskich. Uważany był za jednego z najlepszych zawodników tych rozgrywek. Zginął w powstaniu warszawskim 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 49-50.

Jablczyńska-Jędrzejowska Hanna: w AZS Warszawa od 1922 r. Wszechstronna lekkoatletka, mistrzyni Polski w rzutach i skokach, jedna z pionierek polskiej lekkiej atletyki kobiecej. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 341.

Jablczyński Kazimierz Stanisław, ur. 25 III 1869 r. w Warszawie. Chemik, profesor Uniwersytetu Warszawskiego. Współzałożyciel Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie. Członek sądu koleżeńckiego AZS Warszawa w latach 1927-1928. Zmarł z wyczerpania 12 X 1944 r. w czasie ewakuacji Warszawy. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 50.

Jabłonowski Leszek, ur. 11. 01. 1954 w Krakowie. Szermierz (szabla), w. 180 cm, c.c. 72 kg. IO 1976 Montreal, 6 m.; IO 1980 Moskwa, 8 m.; brązowy medalista MŚ 1981; dwukrotny medalista akademickich MŚ 1973, 1979; dwukrotny mistrz Polski 1978, 1980 (ind.), czterokrotny mistrz Polski (druż) 1976, 1980-82. Klub AZS AWF Warszawa. Wykształcenie wyższe wf., AWF Warszawa, trener. Żonaty. Mieszka w Krakowie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 97. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 226.

Jabłońska –Haber, Ewa - koszykarka AZS Poznań, ur. 15.11. 1952 r. w Poznaniu, absolwentka AWF /1971-1975/. Uczestniczka Uniwersjady w Moskwie /1973/. Mistrz Polski w 1978 r. Pracownik Studium WFiS Akademii Medycznej w Poznaniu, koszykarka ligowego zespołu AZS Poznań. M.B. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s.17.

Jabłoński Jerzy, ur. 12.01.1949 r. w Wielgole. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1971-1982, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1972, 1973, 1977, 1979, 1980, 1981, 1982, srebrne: 1974, 1975, brązowe: 1971, 1976, 1978, zdobywca Pucharu Polski 1981). Pierwszy trener Józef Grochowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 34 oficjalne mecze międzypaństwowe, zdobył 65 punktów, występował na pozycji łącznika ataku. Instruktor rugby (21.01.1980). Trener II klasy. Trener juniorów AZS AWF Warszawa (1977-1978). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (04.04.1981). M. Powalą Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 39. Fot. [http://www.pzrugby.pl/page/9/ReprezentanciPol skiSeniorow,52](http://www.pzrugby.pl/page/9/ReprezentanciPol%20skiSeniorow,52)

Jachimiak, Rafał (ur. 1981). W AZS od 1999 r. Działacz AZS na SGH. Absolwent kierunku zarządzanie w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Żeglarz i narciarz. Od 2003 r. pracownik AZS Warszawa. W latach 2005-2006 piastował funkcję wiceprezesa ds. upowszechniania kultury fizycznej AZS Środowisko Warszawa. Od 2018 prezes Klubu Środowiskowego AZS Warszawa. Wolontariusz i propagator idei wolontariatu. R. Gawkowski, Akademycki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 236 (maszynopis); http://ngo.um.warszawa.pl/sites/ngo2.um.warszawa.pl/files/zalaczniki/aktualności/notka/_biograficzna_rafal_jachimiak

Jachowicz Andrzej mgr inż. – sternik morski, członek sekcji żeglarskiej AZS Olsztyn. Jego wielkim zamiłowaniem było żeglarstwo, które zaczął uprawiać we wczesnej młodości, pływając turystycznie i regatowo. Po raz pierwszy, w 1960 r. płył w rejs na s/y „Mariusz Zaruski”. Od tego momentu jego pasja żeglarska związała się z morzem. W roku 1965 kończy studia na Wydziale Rybackim WSR w Olsztynie. Przenosi się do Darłowa, gdzie pracuje w spółdzielni rybackiej.

W międzyczasie bierze udział w kolejnych rejsach na s/y „J. Conrad” – w roku 1963 do Szwecji, w roku 1964 do Anglii, w roku 1965 do Norwegii (Narwik). Andrzej kochał morze i twardą służbą żeglarską. Był zawsze pierwszym w każdej potrzebie, zarówno na topie masztu jak i w kambuzie, pomagał słabszym kolegom, znosić ciężkie warunki rejsów. Zginął śmiercią tragiczną na morzu w dniu 26 listopada 1965 r. [APS 46, 1/1967, s. 46]

Jackowski Janusz doc. dr (ur. 1930) Pracę w Zakładzie Lekkiej Atletyki rozpoczął w 1952 r., jeszcze jako student, w charakterze asystenta. Stopień magistra wychowania fizycznego otrzymał w 1956 r., a rok później został starszym asystentem. W 1967 r. uzyskuje stopień doktora nauk wychowania fizycznego za rozprawę pt. „Morfologiczne podstawy procesów selekcyjnych lekkoatletycznej młodzieży Wielkopolski” i awansuje na stanowisko adiunkta. W latach 1969-1972 pełni funkcję kierownika wyszkolenia w Polskim Związku Lekkiej Atletyki, kierując przygotowaniem do letnich Igrzysk Olimpijskich w Monachium (1972 r.). W 1973 r. powołany na stanowisko docenta. W kolejnych latach jest także delegatem technicznym IAAF (International Amateur Athletics Federation), nawiązując rozległe kontakty międzynarodowe w dziedzinie organizacji i szkolenia lekkoatletycznego. Był wieloletnim trenerem lekkiej atletyki w klubie AZS Poznań, specjalizował się w biegach średnich i długich. Opracował własny, skuteczny system treningowy dla biegaczy, opisany w „Zarysie lekkoatletyki”, do dziś aktualnym podręczniku dla trenerów, nauczycieli i studentów. Ogromną i chyba najbardziej pamiętaną zasługą doc. dra Janusza Jackowskiego jest skupienie w WSWF, potem AWF, wybitnych lekkoatletów lat 70. Specjalnie dla tej elitarnej grupy utworzył studia zaoczne, umożliwiając zawodniczkom i zawodnikom pogodzenie edukacji i sportu wyczynowego oraz zdobycie kwalifikacji trenerskich. Dzięki tej śmiałej i nietypowej jak na owe czasy inicjatywie w Uczelni studiowali tacy giganci lekkiej atletyki jak Władysław Komar, Władysław Kozakiewicz, Bronisław Malinowski czy Tadeusz Ślusarski (złoci medaliści olimpijscy) i wielu innych wybitnych zawodników, którzy w trakcie studiów osiągnęli swoje największe sukcesy. To dzięki doc. dr. Januszowi Jackowskiemu galeria mistrzów poznańskiej AWF jest tak okazała i wypełniona w większości wizerunkami lekkoatletów. W dniu 22 lutego 2011 r. dr Janusz Jackowski został uhonorowany Złotym Medalem „Za zasługi dla polskiego ruchu olimpijskiego” podczas uroczystego posiedzenia Senatu AWF w Poznaniu. Do dziś dr Janusz Jackowski działa w Polskim Komitecie Olimpijskim oraz Polskim Związku Lekkiej Atletyki, jest także nieustająco zaangażowany w edukację nauczycieli, instruktorów i trenerów. <http://www.la.awf.poznan.pl>; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 229. Fot. Archiwum AWF Poznań.

Jadach Krzysztof, ur. 01.12.1958 r. w Dzwierzyszynach. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1976-1986, złote medale mistrzostw i Polski Seniorów; 1979, 1980, 1981, 1982, 1984, 1985, 1986, srebrny 1983, brązowy 1978, zdobywca Pucharu Polski: 1981, 1984) Lons-le-Saunier (Francja, 1986-1990). Pierwszy trener Józef Grochowski. Najskuteczniejszy zawodnik ligi (1986). W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 25 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 11 punktów, występował na pozycji skrzydłowego i łącznika młyna. M. Powoła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 39. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/9/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Jagalski Wiktor. Prawnik. Zawodnik i działacz AZS Poznań. Zamordowany w pierwszych dniach września 1939 r. podczas wykonywania przymusowych prac przy moście kolejowym w Tczewie. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 50. Fot. <http://www.archiwumkorporacyjne.pl/index.php>

/muzeum-korporacyjne/poznan/k-pomerania/

Jagalski Wiktor. Prawnik. Zawodnik i działacz AZS Poznań. Zamordowany w pierwszych dniach września 1939 r. podczas wykonywania przymusowych prac przy moście kolejowym w Tczewie. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 50.

Jagieniak Jan, ur. 09.01.1950 w Siemianicach. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1969-1975, złote medale mistrzostw Polski: 1972, 1973, srebrne: 1974, 1975, brązowy 1971), Budowlanych Lublin (1975-1980), Condon (Francja 1980-1981), Montchanin (Francja, 1981-1983), Neyers (Francja, 1983-1984), Genlis (Francja, 1984-1986), Grasse (Francja, 1986-1988). Pierwszy trener Józef Grochowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 51 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 93 punkty, występował na pozycji obrońcy i łącznika młyna. Trener II klasy (07.06.1973). Pierwszy trener seniorów Budowlanych Lublin (1975-1980), Montchanin (1981-1984), Neyers (1983-1984), Genlis (1984-1986), Grasse (1986-1988). Trener juniorów Grasse (1986-1988), trener kadetów Condom (1980-1981) i Montchanin (1982-1983). Mistrz Sportu (1975). Zasłużony Mistrz Sportu (1978). Czterokrotnie wybierany do dziesiątki sportowców Lubelszczyzny plebiscytu „Kuriera Lubelskiego” (1976 - 9 miejsce, 1977 - 5, 1978 - 9, 1979 - 10). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 40. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/9/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Janosz Marek. Na uczelni pracował w latach 2001-2005. Urodził się 10 lipca 1941 r. w Jezierzach. Od 1945 r. mieszka we Wrocławiu, gdzie ukończył szkołę średnią, a w 1967 r. studia wyższe na Wydziale Ekonomiki Przedsiębiorstwa Wyższej Szkoły Ekonomicznej, uzyskując tytuł magistra nauk ekonomicznych. Na tej samej uczelni w 1977 r. otrzymał stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych, a w 1994 stopień naukowy doktora habilitowanego nauk ekonomicznych. W czasie studiów, w latach 1963-1966, pełnił kolejno funkcje sekretarza, wiceprezesa i prezesa Klubu Uczelnianego AZS WSE Wrocław. Ponadto był przewodnikiem Akademickiego Klubu Turystycznego we Wrocławiu. W latach 1965 - 1966 był członkiem Prezydium Zarządu Środowiskowego AZS Wrocław. Od 2001 r. pracował na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze Turystyki i Rekreacji Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne: promowanie około 300 prac magisterskich, dyplomowych i podyplomowych, współautorstwo podręcznika akademickiego „Badania marketingowe”. Podstawowe metody i obszary zastosowań oraz skrypt „Analiza rynku ze wspomaganiami komputerowymi”. W swym dorobku ma 82 publikacje naukowe, w tym 11 monografii, 35 artykułów, 29 opublikowanych referatów. Zrecenzował pracę habilitacyjną, 10 prac doktorskich, 7 książek naukowych. Do ważniejszych publikacji należą: Metodyczne podstawy badań czasu wolnego mieszkańców Wrocławia i jego wykorzystania na rekreacje ruchowe i turystykę, Turystyka na Dolnym Śląsku i Śląsku Opolskim. Strategia rozwoju produktu turystycznego, Turystyka na Dolnym Śląsku. Stan i kierunki rozwoju, Dolny Śląsk jako region recepcji turystycznej w konkurencyjnym otoczeniu Polski i Europy, Produkty markowe Dolnego Śląska, Informacyjne podstawy analizy regionalnego rynku turystycznego na przykładzie Dolnego Śląska. Jego zainteresowania to marketing i turystyka, a hobby - górska turystyka piesza. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 153.

Jagodziński Andrzej: w AZS Olsztyn od 1952 r. Koszykarz i lekkoatleta, reprezentant Polski w piłce ręcznej. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 341.

Jagodziński Henryk Teofil (ur. 25 listopada 1925 w Grodźcu k. Będzina, zm. 6 stycznia 2002 w Warszawie) - polski wioślarz, dwukrotny olimpijczyk. Zawodnik AZS Wrocław. Podczas Igrzysk Olimpijskich 1952 startował w czwórkach bez sternika (ze Zbigniewem Schwarzerem, Edwardem Schwarzerem i Zbigniewem Żarnowieckim). Polska osada dotarła do finału zajmując piąte miejsce. Cztery lata później w Melbourne 1956 Jagodziński wystąpił w dwójkach ze sternikiem (ze Zbigniewem Schwarzerem i sternikiem Bertoldem Mainką), zajmując w finale czwarte miejsce. Był brązowym medalistą Mistrzostw Europy w 1957 w Duisburgu w dwójkach ze sternikiem (ze z Schwarzerem i Mainką). W tym samym składzie polska osada zajęła 4. miejsce na ME w Gandawie w 1955 i piąte w Bled w 1956. Osiemnaście razy zdobywał mistrzostwo Polski. Był zawodnikiem AZS Wrocław. Był inżynierem budownictwa, dyrektorem Departamentu Budownictwa Przemysłowego Ministerstwa Budownictwa. Przez kilka lat pracował w Nigerii przy budowie nowej stolicy Abudży. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Jagodzi%C5%84ski_\(wio%C5%9Blarz\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Jagodzi%C5%84ski_(wio%C5%9Blarz)) Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 341; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 229. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 97.

Jakimiuk Joanna, „Buba”, ur. 24. 08. 1975 we Wrocławiu. Szermierka (szpada), w. 176 cm, c.c. 69 kg. IO 1995 Atlanta; mistrzyni Świata 1995. Klub AZS AWF Wrocław. Wykształcenie średnie, studentka AWF Wrocław. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 97.

Jakowicki Władysław Marian, ur. 19 IX 1885 r. w Witebsku. Lekarz. Profesor położnictwa i ginekologii w Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie. Członek AZS Wilno. Jako pierwszy w Polsce w ramach opieki nad kobietami ciężarnymi wprowadził ćwiczenia gimnastyczne. W tym zakresie współpracował z AZS Wilno. Zginął w więzieniu w ZSRR w 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 50; Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Władysław_Marian_Jakowicki#/media/Plik:Władysław_Marian_Jakowicki.jpg

Jakubianiec Alfons Jerzy, ur. w 1905 r. Kapitan Wojska Polskiego. Członek sekcji narciarskiej AZS Wilno. W czasie wojny szef berlińskiej komórki polskiego wywiadu. Aresztowany w lipcu 1941 r. był więziony w obozie koncentracyjnym w Sachsenhausen. Przebywając tam opracował plan indywidualnej ucieczki z obozu generała „Grotta” Stefana Roweckiego. Zamordowany w Sachsenhausen w lutym 1945 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 50. Fot. <http://www.foto.karta.org.pl/przeglad-wynikow-wyszukiwania/?allword=Jakubianiec%20Alfons%20Jerzy&exactmatchword=&anyword=¬hiswords=&imagelec ted=29152>

Jakubiec, Andrzej (40 l.). Ur. 18.03.1972 w Szczecinku, lekkoatleta (średniodystansowiec) klubów: Orłę Szczecinek i AZS Poznań. Dwukrotny mistrz Polski - w biegu na 800 m (1992) i 1500 m (1993), halowy wicemistrz kraju w biegu na 1500 m (1993), uczestnik Pucharu Europy, gdzie zajął 2. miejsce w biegu na 800 m (1995). Zmarł 27 kwietnia w Warszawie. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Jakubowska - Łukanowa Anna. Urodzona w Sofii, gdzie w roku 1996 ukończyła tamtejszą wyższą uczelnię (AVF) o profilu trenerskim i otrzymała stopień magistra za pracę pod tytułem - „Porównawcza analiza techniki jazdy najlepszych zawodników Mistrzostw Świata w short tracku w latach 1989-1996”. W roku 2012, na AWF w Warszawie, obroniła pracę doktorską na temat: „Charakterystyka zmian poziomu wytrzymałości tlenowej i beztlenowej u zaawansowanych zawodników uprawiających short track”. W tym samym roku ukończyła kurs na trenera I klasy w jeździe szybkiej i short tracku. Zna biegle język bułgarski, polski, angielski i rosyjski. W latach 1980 - 1987 była zawodniczką łyżwiarstwa figurowego indywidualnie i w parach tanecznych, a latach 1989 - 1997 była zawodniczką kadry Bułgarii w short tracku. Była wielokrotną medalistką Mistrzostw Bułgarii, zajęła drugie miejsce w sztafecie na Mistrzostwach Europy oraz trzecie i piąte miejsce w sztafecie na Mistrzostwach Świata. W latach 1997-1999 pracowała, jako trener short tracka w szkole Mistrzostwa Sportowego w Białymstoku. W latach 1999-2004 jako trener łyżwiarstwa figurowego w klubie „Piast” Opole, 1997 - 2001 trenerem Kadry Narodowej Polski w short tracku, 1999 - 2013 trener short tracku w klubie OMKŁS Opole, od roku 2003 jest trenerem short tracku w klubie AZS KU Politechniki Opolskiej. W latach 2010 - 2012 była trenerem asystentem trenera głównego kadry Polski w short tracku, od 2014 jest głównym trenerem Kadry Polski w tej dyscyplinie. Od roku 1999 pracuje na Wydziale Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii, jako asystent, a obecnie adiunkt w Katedrze Antropomotoryki, gdzie prowadzi zajęcia z fizjologii wysiłku fizycznego, łyżwiarstwa, wrotkarstwa, zajęć fitness, aerobiku oraz gier i zabaw korekcyjnych. Do swoich sukcesów zawodowych zalicza to, że w latach 2003-2010 była trenerem klubowym Mistrza Olimpijskiego z Soczi w łyżwiarstwie szybkim Zbigniewa Bródki, a także to, że wychowała wielu mistrzów Polski w short tracku we wszystkich kategoriach wiekowych. Jej zawodniczki Marta Wójcik i Aida Bella w roku 2013 zdobyły historyczny medal w ME w short tracku na 3000 m (sztafeta), a Oliwia Gawlica w roku 2013 zdobyła 2 brązowe medale w EYOF. Jest mężatką. Ma dwójkę dzieci, mieszka na stałe w Opolu. Wraz z rodziną uprawia różne formy aktywności ruchowej. Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015), red. Stanisław Szczepański, Opole 2017, s. 84.

Jakubowski, Tadeusz (29 X 1911 – 24 IX 1992). Urodził się 21 października 1911 r. we Lwowie. Naukę pobierał w szkole powszechnej i gimnazjum im. Henryka Jordana i Kazimierza Wielkiego. W 1932 r. zdał maturę i otrzymał świadectwo dojrzałości. W okresie nauki uprawiał wiele dyscyplin sportowych, jak: lekka atletyka, piłka siatkowa, koszykówka w klubie „Pogoń” (jednym z założycieli tego klubu był Marceł Jakubowski, wielki miłośnik sportu - ojciec Tadeusza), turystyka oraz narciarstwo. W 1933 r. został powołany do czynnej służby wojskowej; ukończył Dywizyjny Kurs Podchorążych Rezerwy przy 19 Pułku Piechoty i praktykę w 40 PP we Lwowie. W roku 1935/36 podjął studia w warszawskim CIWF, które ukończył w 1936 r. z oceną bardzo dobrą. W 1936 r. reprezentował uczelnię na Międzynarodowym Obozie Studenckim w Berlinie z okazji Igrzysk Olimpijskich 1936 r., w 1937 r. w Mitingu Tańców Regionalnych w Hamburgu, brał też udział w spotkaniach międzyszkolnych z uczelnią „SUEF” w Bukareszcie. Po ukończeniu studiów do września 1939 r. pracował w prywatnym pensjonacie w Zakopanem, w Ośrodku Wczasowym na Cyrhli, jako kierownik wf w Poczтовым Przysposobieniu Wojskowym. W okresie tym realizował pierwsze swoje pasje turystyczne. Prowadził wojskowe kursy narciarskie, ćwiczenia wojskowe przysposobienia młodzieży, wyprawy turystyczne w lecie, a zimą kursy narciarskie. W 1939 r. z Gródka Jagiellońskiego wyruszył na wojnę, jako dowódca plutonu moździerzy 26 PP. Walczył w obronie Warszawy

na przedpolach Grochowa aż do kapitulacji. W okolicach Góry Kalwarii dostał się do niewoli i przebywał kolejno w oficerskich obozach jenieckich w Żyrardowie, Ninburgu n/Wezerą, Oflagu XVIIIIC w Spittal n/Drawą i od czerwca 1940 r. do stycznia 1945 r. w Oflagu II C w Woldenbergu [obecnie Dobiegniewo]. Przez sześć lat niewoli pracował na rzecz podtrzymania zdrowia fizycznego i psychicznego współtowarzyszy niewoli. W celu zapobiegania tzw. „chorobie drutów” był inicjatorem i organizatorem życia sportowego, doskonalenia zawodowego (Wyższe Kursy Nauczycielskie) oraz życia kulturalnego na terenie obozu. Popularny „KUBA” (tak nazywany był przez woldenberczyków) był członkiem zespołu tanecznego w obozowym teatrze i wystąpił na scenie w ponad 600 spektaklach. W lutym 1945 r. podczas ewakuacji obozu do Rzeszy uciekł z transportu i powrócił do kraju. Zgłosił się ochotniczo do Wojska Polskiego i pracował w Teatrze Centralnego Domu Żołnierza w Łodzi, jako tancerz-wokalista, instruktor rekreacji i organizator koncertów dla ozdrowieńców. W latach 1945-1950 pracował w różnych zakładach Dolnego Śląska. Od 1950 r. rozpoczął się kolejny bardzo ważny etap w życiu T. Jakubowskiego - został zatrudniony w AWF w Warszawie. W roku 1952 uzyskał stopień magistra wychowania fizycznego, zaś w 1969 r. stopień doktora nauk o wychowaniu fizycznym. Prowadził ze studentami zajęcia dydaktyczne w zakresie gier i zabaw ruchowych, koszykówki, ćwiczeń terenowych, specjalizację z tenisa ziemnego, seminaria magisterskie. /.../ Podczas całej pracy w uczelni wypromował około 209 magistrów Wychowania fizycznego. Obok zajęć dydaktycznych ze studentami w warszawskiej AWF pełnił odpowiedzialne funkcje kierownicze: był kierownikiem Zakładu Dydaktyki [1959-1952], zastępcą rektora ds. administracji [1956], kierownikiem Zakładu Teorii i Metodyki Turystyki [1961], kierownikiem Zakładu Obsługi Ruchu Turystycznego [1962]. W roku akademickim 1971/1972 został skierowany przez władze uczelni do Filii AWF w Białej Podlaskiej, gdzie jako docent kontraktowy pełnił funkcję kierownika ds. dydaktyki oraz objął kierownictwo Zakładu Turystyki i Rekreacji. W okresie tym dał się poznać jako propagator turystyki i krajoznawstwa, ściśle wiążąc te dziedziny z tzw. „turyzmem”, którego był gorącym zwolennikiem. W roku akademickim 1975/76 powrócił do macierzystej uczelni, do Instytutu Wychowania i Fizycznego i Rekreacji Ruchowej, skąd w 1976 r. odszedł na emeryturę. Był autorem kilkudziesięciu artykułów i opracowań opublikowanych w czasopiśmie i wydawnictwach naukowych, min: Działalność Absolwentów CIWF i AWF w obozie jeńców w Waldenbergu, Warszawa 1969; Mała i duża turystyka w rodzinie. Sport w rodzinie, Warszawa 1966; Teoria wycieczki. Poradnik organizatora rekreacji fizycznej, Warszawa 1971. Przygotował dysertację habilitacyjną, której już nie zdążył obronić. Jego działalność społecznikowska związana była z różnymi organizacjami i instytucjami na terenie Warszawy: ze Związkiem Nauczycielstwa Polskiego, Akademickim Związkiem Sportowym, Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym, PZPR, Fundacją Woldenberczyków w Dobiegniewie, Radą Turystyki. Za swoją działalność był odznaczony min.: Srebrną i Złotą jubileuszową Odznaką AZS. Zmarł 24 września 1992 r., został pochowany w grobie rodzinnym żony Marii na Cmentarzu Bródnowskim w Warszawie. 40 lat minęło... Wydziałowi Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej: Zjazd Absolwentów z okazji 40-lecia Uczelni, 11-12 września 2010 r., red. T. Jaślikowska-Sadowska Biała Podlaska 2010, s. 428-430; Tadeusz Łobozewicz, Tadeusz Jakubowski (1911-1992), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom II, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. 33-35.

Jamka, Sławomir, ur. 05.05.1968 w Żyrardowie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Orkana Sochaczew (1983-1991, brązowy medal mistrzostw Polski juniorów 1985, brązowy medal mistrzostw Polski kadetów 1985) AZS AWF Warszawa (1991-1992), Olympique Besancon (Francja, 1992-1997). Pierwszy trener Janusz Fingas. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 20 oficjalnych meczów międzypaństwowych,

zdobył 22 punkty, występował na pozycji łącznika młyna, środkowego i skrzydłowego ataku. Rugbista Roku Polskiego Związku Rugby (1988). Reprezentant Polski juniorów (1979-1980). M. Powała Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 40-41. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/9/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Jamroz, Mateusz, ur. 02.09.1980 w Warszawie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby „Folc AZS Warszawa (1999-2004, srebrny medal mistrzostw Polski juniorów 1999). Pierwszy trener Krzysztof Folc. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 2 oficjalne mecze międzypaństwowe, wystąpił w II linii młyna. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 41.

Janik Tadeusz (27 I 1922 Czechowice-Dziedzice), piłkarz, piłkarz ręczny, narciarz, hokeista lod., zaw. RKS Czechowice-Dziedzice i AZS Katowice, dziennikarz i działacz sport., współzałożyciel i pierwszy prezes AZS Katowice, prezes honorowy (od 1980) RKS Czechowice-Dziedzice, współzałożyciel katowickiego ośrodka radiowo-telewizyjnego, jego publicysta i komentator (1949-82), od 1982 red. nac. dziennika „Sport”; uczestnik kampanii wrześniowej, 1940-45 więzień obozu Kirchenlamitz-Stadt. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 38; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 341.

Janik, Zbigniew (1 I 1949, Lublin), lekkoatleta, biegi średnie i chód sportowy, zawodnik AZS Kraków (od 1969), absolwent AWF Kraków (1973), nauczyciel wychowania fizycznego AM (od 1975), zastępca kierownika Studium WFis ds. sportowych (1992-2009), trener uczelnianych sekcji lekkiej atletyki i siatkówki, mistrzostwo uczelni medycznych (2002). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 336.

Janikowski Kazimierz. Piłkarz AZS Warszawa. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie od 1940 r. uczestniczył w konspiracyjnych rozgrywkach piłkarskich. Zginął w obozie koncentracyjnym na terenie Niemiec. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 50.

Janka Lech (ur. 3 grudnia 1941 r. w Prużanie (obecnie Białoruś) – działacz sportowy i dziennikarz, promotor kultury fizycznej. Z wykształcenia jest inżynierem, lecz od dawna związany był ze sportem. W przeszłości był działaczem klubowym resortu budowlanych, potem dziennikarzem. Karierę sportową rozpoczął w 1955 roku w sekcji szermierczej Startu Zielona Góra. Od 1957 r. zajmował się koszykówką (Zryw Zielona Góra, AZS Politechnika Wrocław, AZS Zielona Góra). Zakończył wyczynowe uprawianie sportu w 1969 r. Był założycielem Budowlanych Zielona Góra (1970 r.) i wiceprezesem tego klubu (do 1974 r.). Prezesem Budowlanych Olsztyn był od 1976 do 1986 roku. Stworzył z małego klubu z jedną sekcją spory (kilkunastosekcyjny) klub, jeden z najmocniejszych w sporcie młodzieżowym województwa olsztyńskiego (krajowa czołówka m.in. kajakarzy, tenisistów, rugbistów, bokserów, zapaśników, brydżystów). Z jego osobą wiąże się powołanie do życia w 1977 r. jedynej w regionie sekcji rugby, wybudowanie w 1978 roku kortów Budowlanych przy ul. Radiowej czy przejęcie od wojska w wieczyste użytkowanie stadionu przy ul. Gietkowskiej. Promotor kultury fizycznej szczególnie wśród dzieci i młodzieży; sekretarz generalny (funkcja społeczna) Ogólnopolskiego Zrzeszenia Sportowego Budowlani w Warszawie (1980-1983). W ostatnich latach pracował jako dziennikarz „Gazety Olsztyńskiej” (redakcja sportowa). Obecnie przebywa na emeryturze. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Lech_Janka

Jankiewicz Jerzy (3 III 1939 Kamień Krajeński), dziennikarz sport., zaw. AZS Warszawa (podnoszenie ciężarów) i Autoklubu Dziennikarzy (rajdy samochodowe); 1960-70 red. „Sportu dla Wszystkich”, od 1970 red. „Przeglądu Sportowego”, od 1984 red. nac. „Auto Moto Sport”. Współautor programów telewizyjnych „Aut” i „1500 sekund wielkiego sportu”; laureat nagrody 11 stopnia prezesa Komitetu RTV; autor monodramu „Champion” nagrodzonego na Festiwalu w Szczecinie (1974). Zwycięzca (z J. Okuliczem) Międzynarodowego Rajdu Samochodowego Dziennikarzy 1973. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 38.

Jankowska Elżbieta. Ur. 2. 10. 1964 w Łęczycy. Wioślarka (czwórki ze starn), w. 178 cm, c.c. 75 kg. IO 1988 Seul, 8 m-; mistrzyni Polski 1987. Klub AZS AWF Warszawa. Wykształcenie średnie. Mieszka w Łęczycy. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 99; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 30.

Jankowski Edward, ur. 10.10.1938 w Sadolesiu. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Lotnika Warszawa (1958-1961), AZS AWF Warszawa (1962-1963, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1962, 1963), Skry Warszawa (1965-1978, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, brązowe: 1970, 1972, zdobywca Pucharu Polski 1976).

Pierwszy: trener Stanisław Gierwatowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 8 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji łącznika ataku. Instruktor rugby (26.05.1975). Trener juniorów Skry Warszawa (1975-1982, złoty medal mistrzostw Polski 1981, srebrne: 1975, 1982, brązowe: 1979, 1980). Sędzia (1977-1986). Wiceprzewodniczący Komisji Sędziowskiej (1981-1985). Mistrz Sportu (1969). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką Polskiego Związku Rugby (1970), Złotym Medalem Skry Warszawa, Złotą Odznaką „Za Zasługi dla Sportu Warszawskiego”, Medalem 100-lecia Sportu Warszawskiego. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 42.

Janowska Zofia – działaczka AZS Wrocław. Studiowała na Wydziale Biologii i WF Studium Nauczycielskiego nr 1 we Wrocławiu. Pełniła funkcje prezesa AZS swojej uczelni, członka ZMW, członka Rady Mieszkańców. [wg APS 52, (3) 1968, s. 14-15]

Janowski Jarosław, wioślarz, olimpijczyk z 1992 r. Urodził się 2 kwietnia 1967 r. w Więcborku. Wioślarstwo zaczął uprawiać w okresie nauki W szkole średniej. Przez cały okres swej kariery sportowej reprezentował barwy klubu. AZS-AWF Poznań. Dwukrotny mistrz Polski W czwórce podwójnej (1991,1992) i wicemistrz Polski w czwórce ze sternikiem (1989). Jego największym osiągnięciem międzynarodowym jest dwukrotne zdobycie w 1992 r. tytułu akademickiego mistrza świata w czwórce podwójnej na dystansach 500 m i 2000 m. W 1992 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Barcelonie, na których w konkurencji czwórka podwójna zajął 11. miejsce. Jego partnerami w osadzie byli Marek Gawkowski, Piotr Bujanowski i Cezary Jędrzycki. Wyczynowe uprawianie wioślarstwa umiejętnie godził ze studiami wyższymi w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu i rozwojem kariery naukowej. Jest doktorem nauk o wychowaniu fizycznym i pracuje na swej macierzystej uczelni. Wyczynowe uprawianie wioślarstwa zakończył w 1992 r., po czym zajął się działalnością społeczną w ruchu sportowym. Od 2003 r. jest prezesem klubu sportowego AZS-AWF Poznań. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 241; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 100.

Janowski, Daniel - zawodnik klasy mistrzowskiej i trener AZS-AWF, związany z AWF Warszawa w okresie 1953-1972, adiunkt, Założyciel szkoły gimnastycznej, w której wyszkoliło się kilku reprezentantów Polski oraz dwóch olimpijczyków Ł. Uhma i R. Tkaczyk; szef wyszkolenia PZG, autor wielu publikacji metodycznych oraz filmów szkoleniowych. W 1972 wyjechał na kontrakt do pracy w Uniwersytecie w Caracas, gdzie mieszka do dziś. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 100.

Januchta Jolanta (16 I 1955 Bielsko Biała), lekkoatletka - biegaczka, zaw. Piasta Gliwice, AZS Poznań i Gwardii Warszawa, olimpijka (1980), 2-krotna medalistka HME, 10-krotna MP na 800 m, 1500 m, 4 x 400 m (1974- 83), RP. IO 1980: 6 m. (800 m), 6 111. (4 x 400 m); Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 40. Fot. <http://piast.gliwice.pl/lekkoatletyka/narodziny-sekcji/>

Janus, Wojciech, ur. 10.09.1961 w Warszawie. Wykształcenie średnie, zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1976-1986, 1987, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1979, 1980, 1981, 1982, 1984, 1985, srebrne: 1983, 1987, zdobywca Pucharu Polski 1981, 1983, złoty medal mistrzostw Polski juniorów i srebrny 1977), Śląska Ruda Śląska (1986), Skry Warszawa (1988), Tournus (Francja, 1988, 1989), Lons-le-Saunier (Francja, 1989-1992). Tayauz-Dampans (Francja, 1992-1994), Dole (Francja, 1994 1995). Najskuteczniejszy zawodnik ligi 1987. Pierwszy trener Zbigniew Janus. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 9 oficjalnych meczów, zdobył 48 punktów, występował na pozycji łącznika, skrzydłowego i środkowego ataku oraz obrońcy. Reprezentant Polski juniorów (1978-1980). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 42. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/9/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Janus, Zbigniew, ur. 05.09.1936 w Warszawie, zm. 22.04.2000 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1956-1963, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1957, 1958, 1962, 1963, srebrne: 1959, 1961, brązowy 1960), Skry Warszawa (1964 1969, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1964, 1965, 1966, 1967, 1968), Orła Warszawa (1970-1972). Pierwszy trener Stanisław Gierwatowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 34 oficjalne mecze międzypaństwowe, zdobył 89 punktów, występował na pozycji młynarza i skrzydłowego młyna. Instruktor klubu (07.12.1964), instruktor PZR. (09.10.1968). Trener II klasy. Trener reprezentacji Polski seniorów (1969-1970), łącznie 6 spotkań młodzieżowej reprezentacji Polski (1971), OMR Targówek Warszawa (1959-1961), seniorów Orła Warszawa (1970-1971, 1973), juniorów AZS AWF Warszawa (1976 1984, srebrny medal mistrzostw Polski juniorów 1977, brązowe: 1978, 1983), seniorów Skry Warszawa (1985-1988). Członek Komisji Rewizyjnej Zarządu Polskiego Związku Rugby (16.02-23.11.1964, 07.04.1966-15.12.1968, 29.05.1999-22.04.2000). Przewodniczący Kolegium Sędziów PZR (07.1981-30.03.1985). Sędzia (1965, 1967, 1974-1983). Prezes Warszawskiego OZR (1985-1986). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1969), Zasłużony Mistrz Sportu (1969), Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej (1972). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 43. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/9/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Januszewski Jerzy, docent w Zakładzie Teorii Sportu AWF Kraków. Urodzony 31 marca 1934 roku. Magister wychowania fizycznego /1958/, doktor nauk wychowania fizycznego, doktor habilitowany nauk o kulturze fizycznej w zakresie teorii sportu /1979/. Dziekan AWF w Katowicach, prodziekan wydziału WF /1984-1987/, kierownik Katedry Teorii Sportu i Sportów Indywidualnych.

Członek Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego, Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej, Polskiego Towarzystwa Cybernetycznego Sekcja Cybernetyki-Sportowej, wiceprezes Polskiego Związku Łuczniczego. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, modelem komisji Edukacji Narodowej, Złotą i Srebrną Odznaką AZS, Odznakami Honorowa PZGim, 100-lecia Sportu Polskiego, Honorowa Odznaka PZŁucz., Medalem 50-lecia Łucznictwa, Brązowym Medalem Za Zasługi dla Obronności kraju, Medalem 40-lecia PRL. Anna Pawlak, Kto jest kim '88. AWF Kraków. Nauka, kształcenie, sport, Kraków 1988, s. 94.

Jarka Zyta, ur. 21. 07. 1962 w Więcborku. Wioślarka (czwórki ze stern.), w. 181 cm, c.c. 78 kg. IO 1988 Seul, 8 m.; siedemnastokrotna mistrzyni Polski; Mistrz Sportu. Klub AZS AWF Warszawa. Kariera sportowa 1977-89. Wykształcenie średnie, reńcistka. Ma jedno dziecko. Hobby: podróże, działka, krzyżówki. Mieszka w Katowicach. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 101. Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 31.

Jarkiewicz - Widun, Hanna (ur. 31 sierpnia 1954 we Wrocławiu – wioślarka, olimpijka z Moskwy w 1980. Reprezentowała barwy AZS Wrocław. Była wielokrotną (17 razy!) mistrzynią Polski w czwórce podwójnej i dwójce podwójnej. Brała udział w Mistrzostwach Europy w roku 1973. Wystartowała wówczas w czwórce ze sternikiem (partnerkami były: Janina Klucznik, Aleksandra Kaczyńska oraz Zofia Majewska (sterniczka). Polska osada w tym składzie zajęła 8. miejsce. 9. miejsce zajęła w wyścigu dwójek podwójnych (z partnerką była Aleksandrą Kaczyńską) na mistrzostwach świata w 1977 roku. Dwa lata później na zawodach tej samej rangi (MŚ 1979) wystartowała w czwórce ze sternikiem (partnerkami były: Aleksandra Kaczyńska, Róża Data, Maria Kobylńska, Katarzyna Żmuda (sterniczka)). Polska osada zajęła 8. miejsce. Na olimpiadzie w Moskwie w 1980 roku wystartowała w konkurencji dwójek podwójnych (partnerką była Janina Klucznik). Zajęła wówczas 5. miejsce. Mieszka we Wrocławiu. Pracuje jako nauczycielka. Zawadzki W., AZS Politechnika Wrocław. Kronika Klubu 1973-1991, Wrocław 2012, s. 4, 63-64, 127; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 31; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 101; Fot. Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 198. (na zdjęciu z prawej).

Jarochowska, Iwona. Absolwentka AWF Warszawa. Pracowała w tej uczelni w latach 1975-1984. Zawodniczka piłki siatkowej AZS-AWF Warszawa. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 137.

Jaros Urszula (z domu Majkut) ur.20.02.1956 w Gródku. Reprezentantka Polski w Pucharze Europy i Mistrzostwach Europy. Medalistka Mistrzostw Polski. Wielokrotna medalista Akademickich Mistrzostw Polski. Startowała w latach 1980-1989 r. Rekordy życiowe.100 m. 11.20; 200 m. 23.00; 400 m. 54.05; w dal 6.41 m. Sukcesy: 1983. MPS w dal 6.41 II miejsce; 1983. MPS 200 m. 23,76 II miejsce; 1983. PE w dal VI miejsce; 1986. ME 4 x 100 m VI miejsce; 1989. PE 4 x 100 m V miejsce. Była zawodniczką AZS Lublin oraz Górnika Zabrze. Ze wspomnień trenera A. Krychowskiego: „Urszula Jaros. Absolwentka UP. Zaczęła trenować późno. Była już na 2 lub 3-cim roku. Wcześniej udzielała się rekreacyjnie w różnych sekcjach uczelnianych, gdy - po interwencji Siewierskiej – znalazła się w mojej grupie. Sprintu przedłużonego nie biegała tylko 100 i 200m oraz - zawsze tylko gościnnie - pojawiała się na skoczni w dal. Dwukrotnie była wicemistrzynią Polski

i kilkakrotną reprezentantką kraju”. Relacja Andrzeja Krychowskiego. Fot. <http://www.lekkoatletykadlakazdego.pl/trenerzy/312,jaros-urszula>

Jarosiński Tadeusz urodził się 29 kwietnia 1917 r. w Krakowie. Po ukończeniu Gimnazjum w Krakowie, w latach 1933 – 1939 odbywał służbę wojskową w Wilnie. We wrześniu 1939 r. brał udział w wojnie obronnej. W październiku 1939 r. powrócił do Krakowa, wstępuje do ZWZ, a następnie jako oficer AK aktywnie uczestniczył w ruchu oporu. Pełnił funkcję zastępcy dowódcy 13 kompanii zgrupowania „Żelbet”, ponadto był kierownikiem kursów podchorążych AK przy 13 kompanii. Brał udział w szkoleniach podchorążych i podoficerów w lasach okręgu radomsko-kieleckiego, uczestniczył w walkach partyzanckich w rejonie obwodu koneckiego i iłżeckiego, za co został uhonorowany Krzyżem Walecznych i Krzyżem Partyzanckim. W czasie okupacji hitlerowskiej pomagał ludności żydowskiej. Zatrudniony jako kierowca samochodu dostawczego w firmie „Chemiczna Pralnia i Farbiarnia Franciszka Bębenka” przy ul. Grzegórzeckiej w Krakowie rozwoził garderobę i bieliznę do licznych punktów usługowych w Krakowie. Jeden z tych punktów znajdował się na terenie getta, w narożnej kamienicy przy ul. Limanowskiego i Krakusa. Wyposażony w specjalną przepustkę systematycznie przekraczał granice getta krakowskiego przejeżdżając przez główną bramę po uprzedniej, pobieżnej kontroli przez niemiecką policję. Bielizna była przewożona w koszach. Nierzadko w koszu pod brudną bielizną wywoził ukryte tam dziecko żydowskie. Dzieci były odbierane w warsztacie mechanicznym Szybowicza znajdującego się w pobliżu pralni. Tam odbierał je jeden z komendantów Żydowskiej Organizacji Bojowej Bernard Halbrajch ps. „Jakub” i przekazywał je kobietom Polkom. Jak wspomina w „Przekroju” w nr 2117 z dnia 5 stycznia 1986 roku pewnego upalnego dnia sierpniowego 1941, wracając z filii przy ul. Limanowskiego z pełnymi koszami brudnej garderoby i bielizny został zatrzymany (prawdopodobnie wskutek donosu) na placu Zgody przy głównej bramie przez pełniących wartę Niemców i odprowadzony do znajdującej się w pobliżu wartowni. Tam dowiedział się, że jest posądzony o nielegalne wywożenie ukrytych w samochodzie Żydów. Zrewidowano kosze z bielizną, w których szczęśliwie tym razem nie było żydowskiego dziecka. Widocznie w dniu tym pracownicy filii zostali wcześniej uprzedzeni o zdradzie i nikogo nie ukryto w koszu. Pobitemu i zmaltretowanemu kierowcy zwrócono Kennkartę i ostrzeżono aby więcej się tu nie pokazywał. Zamroczony i obolały z wielkim trudem dojechał do zakładu pralniczego, gdzie udzielono mu pierwszej pomocy. Dalszej pomocy i opieki udzielał dr Edward Stocki (lekarz ze Szpitala Urologicznego przy ul. Grzegórzeckiej) z którym współpracował w ruchu oporu. Po 3-tygodniowej rekonwalescencji zmienił miejsce pracy. W czasie pracy w firmie pralniczej wywiózł około 10 dzieci żydowskich. W konspiracji używał pseudonimu „Ursus”. Często z narażeniem życia prowadził szkolenia w grupie podchorążych w prywatnych mieszkaniach, zapoznając ich z tajnikami wiedzy wojskowej, konspiracji i dywersji. Materiały szkoleniowe jak: regulaminy, instrukcje, mapy, broń krótką i amunicję przynosił z sobą, ukrywając ją w głębokich kieszeniach i za podszewką obszernej skórzanej kurtki. Wspomina jak wpadł w pułapkę. Po zakończeniu jednego z konspiracyjnych szkoleń w trzeciej dekadzie października 1944 roku został niespodziewanie zatrzymany przez niemieckiego żandarma przy ul. Św. Gertrudy w pobliżu kina „Wanda”, otoczonego kordonem policji. Wychodzących z kina mężczyzn i kobiety, Niemcy skierowali do znajdujących się w pobliżu krytych ciężarowych samochodów. Żandarm, który go zatrzymał, rozkazał zejść z roweru, położyć rower na trawniku i udać się w kierunku załadowanych ludźmi samochodów. W pewnym momencie, gdy odstawiał rower na trawnik, żandarm podszedł do kolejnego przygodnego przechodnia. Korzystając z chwilowej jego nieuwagi, wskoczył szybko na rower i ile tylko miał sił w nogach naciskał na pedały uciekając ulicą Gertrudy w kierunku Wawelu. Niemcy rozpoczęły pościg za nim samochodem osobowym. Zdając sobie sprawę, że nie

zdoła uciec wbiegł do bramy kamienicy przy ul. Sarego 11, (narożnej z ul. Jasną). Tam udało mu się skryć w jednym z pomieszczeń w kamienicy. Niemcy z pistoletami w dłoniach przeszukiwali wszystkie pokoje kamienicy szukając uciekiniera. Kiedy już wydawało się, że Niemcy odkryją kryjówkę, w której schował się przygotowany do obrony z pistoletami w rękach uciekinier, nagle niespodziewanie wbiegł jakiś Niemiec i wrzeszcząc, wzywał wszystkich do natychmiastowego powrotu. Ten szczęśliwy zbieg okoliczności ocalił mu życie. Gdy Niemcy szybko odjechali z powrotem na ulicę Gertrudy opuścił swoją kryjówkę i udał się w kierunku ulicy Dietla, a stamtąd na ul. Grzegórzecką, gdzie mieszkał. Nazajutrz, ubezpieczony przez kolegów z konspiracji, wrócił na ul. Sarego 11, zabrał ukrytą kurtkę wraz z jej cenną zawartością i pozostawiony tam rower. Po wyzwoleniu w 1945 r. rozpoczął studia spółdzielcze w ramach Wydziału Rolniczego UJ gdzie zdał wszystkie egzaminy i przeniósł się na kierunek wychowanie fizyczne. W latach 1946/47 i 1947/48 studiował w Studium Wychowania Fizycznego UJ i obronił pracę magisterską z dziedziny antropologii uzyskując tytuł magistra z zakresu wychowania fizycznego (16.06.1949). Złożył również dodatkowy egzamin z „Nauki o Polsce i świecie współczesnym” i na tej podstawie uzyskał prawo nauczania ćwiczeń cielesnych, higieny i somatologii w szkołach średnich. Był nauczycielem I LO im. Nowodworskiego, potem LO im. J. Kochanowskiego i LO im. Tadeusza Kościuszki. Od 1947 uczył też w szkole ćwiczeń PWSP w V LO im. Witkowskiego, rozpoczynając tym samym współpracę z PWSP. W roku szkolnym 1948/49 zostaje zaangażowany przez prorektora PWSP dr Stanisława Skalskiego w charakterze instruktora wychowania fizycznego. Za zgodą władz uczelni prowadził jako pierwszy w Polsce zajęcia obowiązkowe z wychowania fizycznego na pierwszym roku studiów. (Dopiero 5 stycznia 1950 wychowanie fizyczne decyzją ministrów Oświaty, Szkół Wyższych i Zdrowia zostaje wprowadzone jako przedmiot obowiązkowy na wyższych uczelniach). Położył duże zasługi dla rozwoju wychowania fizycznego i sportu na naszej Uczelni. Był inicjatorem powołania Koła Uczelnianego AZS i jego długoletnim opiekunem. Był pierwszym kierownikiem Studium Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, które zostało powołane na mocy zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 9 sierpnia 1954 r. Funkcję kierownika Studium pełnił aż do przejścia na emeryturę (1 październik 1977 r.). Był działaczem władz środowiskowych AZS, stałym przedstawicielem Studium WF w Radzie Głównej AZS, popularyzował sport wśród młodzieży akademickiej, inicjował pierwsze uczelniane spartakiady sportowe. Za tą działalność został uhonorowany przez Zarząd Główny AZS Srebrną i Złotą Odznaką AZS. Równocześnie do działalności organizatora życia sportowego rozwijał swoje zainteresowania i twórczość naukowo-dydaktyczną i publicystyczną. W latach 1971 – 1974 prowadził zajęcia programowe z zakresu wychowania fizycznego na istniejącym wówczas kierunku studiów: nauczanie początkowe z wychowaniem fizycznym. Absolwenci tego kierunku uzyskiwali uprawnienia do prowadzenia lekcji wychowania fizycznego w klasach I – IV w szkołach podstawowych. Pod kierunkiem dr Tadeusza Jarosińskiego powstało 28 prac dyplomowych. Pracę doktorską obronił na Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie w 1970 r. na podstawie dysertacji „Miejsce Tytusa Chałubińskiego w dziejach zdrowotnego wychowania społeczeństwa” napisanej pod kierunkiem prof. dr Walerego Goetla. Opublikował około 40 prac naukowo-dydaktycznych w różnych czasopismach m.in. „Kultura Fizyczna”, „Nowa Szkoła”, „Rodzina i Szkoła”, „Wszechświat”. Pisał również w nowojorskim tygodniku polskim „Kurier” i „Nowym Dzienniku”. Wspólnie z żoną Danutą przygotował do druku pamiętniki Odo Bujwida z lat 1932 – 1942. Pozycja ta wydana przez Wydawnictwo Literackie w 1990 roku została zaliczona do najlepszych książek roku. („Odo Bujwid. Osamotnienie. Pamiętniki z lat 1932 – 1942”. Przygotowali do druku, wstępem i przypisami opatrzyli Danuta i Tadeusz Jarosińscy). Był też działaczem Związku Nauczycielstwa Polskiego, przez szereg lat członkiem Rady Głównej ZNP ds. wychowania fizycznego. Za swą działalność okupacyjną i działalność za-

wodową był wielokrotnie odznaczany i wyróżniany. Otrzymał wiele medali i odznaczeń m. in. przez Rząd Emigracyjny w Londynie został dwukrotnie odznaczony Krzyżem Walecznych (2.09.1948 i 6.09.1972), srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami (28.02.1968), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (15.09.1972), Medalem Zwycięstwa i Wolności (26.11.1976), Medalem za Udział w Wojnie Obronnej (1983), Krzyżem Armii Krajowej (7.10.1986), Krzyżem Partyzanckim (18.02.1987), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (12.07.1989). W 1997 roku z okazji 80 tej rocznicy urodzin władze uczelni i pracownicy spotkały się z dostojnym jubilatem, a rektor prof. dr hab. Feliks Kiryk serdecznie podziękował mu za jego długoletnią pracę wręczając upominek. 84 letni dziś Tadeusz Jarosiński nadal aktywnie pracuje społecznie. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 336.

Jarosiński, Krzysztof, wioślarz, zawodnik klubu AZS-AWF Warszawa, olimpijczyk (2000) w czwórce bez sternika, medalista Pucharu Świata (1998), wielokrotny mistrz i reprezentant Polski. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Jaroszewski Wiesław Ignacy, ur. 27 VIII 1907 r. w Lubawie. Absolwent Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego. Nauczyciel wychowania fizycznego w Ostrzeszowie, Wolsztynie i w Tczewie. Zawodnik i działacz AZS Poznań oraz okręgowych związków sportowych. W kampanii wrześniowej 1939 r. pełnił czynności wywiadowcze na Pomorzu. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Biłgoraju woj. lubelskie oraz w Warszawie, gdzie prowadził działalność konspiracyjną używając nazwiska Władysław Janicki. W konspiracji na terenie Warszawy współdziałał ze swym klubowym kolegą Romanem Litwinem. Był żołnierzem AK oraz członkiem podziemnej organizacji niepodległościowej „Ojczyzna - Omega”. Dnia 13 IX 1943 r. w Warszawie został aresztowany i uwięziony przez gestapo w alei Szucha, potem na Pawiaku. Rozstrzelany około 17 IX 1943 r. na Pawiaku. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 50-51. J. Wierzbicki, Historia polskiego rugby, Warszawa 2011, s. 130.

Jarzyna Edward. Piłkarz AZS Warszawa. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie od 1940 r. uczestniczył w konspiracyjnych rozgrywkach piłkarskich. Aresztowany podczas powstania warszawskiego 1944 r. i wywieziony do obozu koncentracyjnego w Oranienburgu, gdzie zginął wiosną 1945 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 51.

Jasińska Wanda: członek AZS Poznań. Jedna z najbardziej utalentowanych lekkoatletek lat trzydziestych. Największe sukcesy odniosła w pchnięciu kulą. Uprawiała także rzut dyskiem i oszczepem. Rekordzistka, mistrzyni i reprezentantka Polski. W 1930 r. reprezentowała Polskę na Igrzyskach Kobietych w Pradze, zajmując w kuli V miejsce. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 341. Fot.

https://audio.vis.nac.gov.pl/i/SM0/SM0_1-M-1165-3.jpg

Jasiukiewicz, Zbigniew (58 l.). Ur. 13.10.1947 w Nowogrodzie Bobrzańskim, olimpijczyk z Meksyku z 1968 roku (5 m.) w piłce siatkowej, srebrny (1975) i brązowy (1967) medalista Mistrzostw Europy, 5-krotny mistrz Polski w barwach AZS Warszawa (1968) i Resovii (1971, 1972, 1974, 1975), 162-krotny reprezentant Polski (1967-1976), jeden

z najlepszych polskich siatkarzy lat 60. i 70. Zmarł 10 marca w m. Maers w Niemczech. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> A. Grygółwicz, Spotkanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn- Resovia 1973, Olsztyn 1998, s. 42.

Jaskot Norbert, szermierz, olimpijczyk z 1992, 1996 i 2000 r. Urodził się 19 lipca 1971 r. w Poznaniu. Szermierkę zaczął uprawiać w 1984 r. w AZS Poznań, z którym związany był przez cały okres swej kariery sportowej. Specjalizował się w szabli. Indywidualny mistrz Polski w szabli z 1999 r. oraz czterokrotny wice-mistrz Polski (1993, 1995, 1998, 2003). W 2000 r. z zespołem AZS Poznań zdobył tytuł drużynowego mistrza Polski. Na arenie międzynarodowej największe sukcesy odniósł w turniejach drużynowych. W mistrzostwach świata w 1999 r. zdobył srebrny medal, a w 1998 r. brązowy. W 1998 r. został drużynowym mistrzem Europy. Jest trzykrotnym olimpijczykiem. W swym olimpijskim debiucie na igrzyskach w 1992 r. w Barcelonie w turnieju drużynowym w szabli zajął szóste miejsce. Na kolejnych igrzyskach olimpijskich, w 1996 r. w Atlancie, w indywidualnym turnieju szabli zajął 14. miejsce, a w turnieju drużynowym czwarte. Na igrzyskach w 2000 r. w Sydney w turnieju indywidualnym szabli zajął 26. miejsce, a w turnieju drużynowym siódme. Wyczynowe uprawianie szermierki zakończył w 2004 r., po czym zajął się pracą szkoleniową w AZS Poznań. Od 2005 r. uczestniczył w szkoleniu centralnym. W 2016 r. był trenerem drużyny narodowej szablistek, która na igrzyskach olimpijskich w Rio de Janeiro zajęła szóste miejsce. Od 2018 r. jest trenerem szermierki w USA. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 242; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 102.

Jaskólski, Ewaryst, Dr Ewaryst Jaskólski przybył do Wrocławia w 1951 r. i rozpoczął studia na Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego. Jeszcze w czasie nauki w gimnazjum uprawiał lekkoatletykę i tej dyscyplinie pozostał wierny i w późniejszych latach. Na studiach oprócz lekkoatletyki próbował również swych sił w szermierce. Niespodziewanie jednak zmienił zainteresowania i stał się wielkim entuzjastą judo. W 1956 r. założył pierwszą w Wrocławiu sekcję w tym sporcie. Początki jej istnienia nie były łatwe z uwagi na brak sprzętu i odpowiedniej sali treningowej. Te wszystkie jednak trudności nie zniechęciły Ewarysta Jaskólskiego do propagowania ulubionej dyscypliny. Wręcz odwrotnie jeszcze z większą energią i samozaparciem zabrał się do pracy, która w przeciągu ostatnich lat przyniosła duże efekty w postaci wychowania całej plejady utalentowanych zawodników. Od 1958 r. szkoli judowców AZS. Działalność sportowa i praca trenerska nie przeszkodziły mu w ukończeniu studiów i napisaniu później pracy doktorskiej. Jako pierwszy w Polsce uzyskał on tytuł doktora w dziedzinie wychowania fizycznego. Aktualnie jest pracownikiem naukowym WSWF. Umiejętności trenerskie zdobywał na różnych kursach szkoleniowych, prowadzonych przez fachowców z zagranicy m. innymi przez przedstawicieli Japonii, CSRS i NRD. Warto jeszcze podkreślić, że ma on na swym koncie wiele publikacji na tematy sportu wyczynowego. b.a., 25 lat AZS Wrocław. Akademickie Mistrzostwa Polski, jesień 1970, Wrocław 1970, s. 29. Fot. Archives of Budo, 2007; Vol. 3: 54

Jaskulka Stanisław, absolwent Liceum Łączności w Warszawie; w barwach AZS AWF Warszawa występował w latach 1973-1990; był 5-krotnym mistrzem Polski w skoku w dal (1980-1986); 19-krotnym reprezentantem Polski w spotkaniach międzypaństwowych oraz złotym medalistą w Mistrzostwach Europy Juniorów (1977) w skoku w dal (7,77 m); W Halowych Mistrzostwach Europy (1980) i na Uniwersja-

dzie w Kobe (1985) zdobył brązowe medale w skoku w dal; na Igrzyskach XXII Olimpiady w Moskwie zajęł 5 miejsce w skoku w dal (8,13 m). M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 165. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 102.

Jastrzębski Andrzej: członek AZS Warszawa. Członek kadry narodowej i olimpijskiej w strzelectwie sportowym. Wielokrotny reprezentant Polski i triumfator zawodów międzynarodowych. Współzałożyciel sekcji strzelectwa sportowego AZS Warszawa. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 341.

Jaszczuk Janusz, ur. w 1948 r., absolwent UMCS w Lublinie. Z AZS związał się w 1966 roku. W latach studenckich był zawodnikiem sekcji koszykówki AZS UMCS a później jej kierownikiem. Od 2002 r. wiceprzewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej, zajmuje się szkoleniem działaczy organów rewizyjnych AZS oraz jest specjalistą od zagadnień sportowych. Autor i współautor ponad 50 publikacji z zakresu diagnostyki stanu sprawności fizycznej wśród zawodników różnych dyscyplin sportowych (piłka ręczna, lekka atletyka, podnoszenie ciężarów, taekwondo). APS 05, 336, 2016, s. 5. Fot. Materiały XXVI Zjazd AZS.

Jaszczur, Zenon, ur. 06.01.1938 w Legionowie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1961-1965, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1961, 1964, 1965), Orła Warszawa (1966-1970, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1966, 1967, 1968, 1969). Pierwszy trener Marian Bondarowicz. Instruktor PZR (06.11.1971). Trener juniorów Marymont Warszawa (1966). Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby (1988-1991). Przewodniczący Komisji Młodzieżowej (24.09.1988-06.04.1991). Przewodniczący Komisji Rewizyjnej PZR (06.04.1991-20.05.1995). Wiceprezes Warszawskiego OZR (1970-1975). Wiceprezes Polskiego Komitetu Paraolimpijskiego (1998-2003). Odznaczony: Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1987), Honorową Złotą Odznaką PZR (20.05.1995), Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1998), Złoty Krzyż Zasługi (1999), Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej (2001), Złoty Medal „Zasłużony dla PKOL” (2002). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 44.

Jaśkowiec Sylwia, ur. 1.03.1986, Myślenice Biegaczka narciarska. Córka Kazimierza i Zofii Kania. Absolwentka SP w Osieczanach, Gimnazjum nr 3 im. Marszałka Piłsudskiego w Myślenicach, LO SMS w Szczyrku. Studentka AWF w Katowicach (IV rok). Zawodniczka (160 cm, 53 kg) SKS Osieczany (wychowanka), AZS AWF Katowice. Trenerzy: Wiesław Cempa, Jakoyas Gimbrickis (kadra). Medalistka MPJiS: 2004 - 2 m. (sprint), 2 m. (5 km, st. klas.), 2005 - 2 m. (5 km, st. klas.), 2006 - 2 m. (sprint), 2006 - 1 m. (5 km, st. cłow.), 1 m. (15 km, st. klas.), 1 m. (szt. AZS AWF K-ce), 2007 - 1 m. (15 km, st. cłow.), 1 m. (szt. AZS AWF K-ce), 2 m. (sprint), 2 m. (5 km, st. klas.), 2008 - 1 m. (sprint), 2 m. (szt. AZS AWF K-ce), 2 m. (15 km, st. cłow.), 3 m. (3 km, st. klas.), 2009 - 2 m. (sprint, 5 km, st. dow., 15 km, st. klas., 30 km, st. dow., szt. AZS AWF K-ce), 2010 - 1 m. (sprint), 2 m. (5 km, st. klas.), 1 m. (15 km, st. dow.). Uczestniczka MSJ: 2002 Schonach - 49 m. (5 km, st. dow.), 50 m. (sprint), 2003 Solieftea - 37 m. (5 km, st. cłow.), 48 m. (sprint), 8 m. (szt. 4 × 5 km), 2004 Stryn - 58 m. (5 km, st. dow.), 2005 Royanierni - 13 m. (10 km, b. łącz), 28 m. (sprint), 18 m. (5 km, st. cłow.), 2006 Kranj - 28 m. (sprint), 11 m. (5 km, st. dow.), 20 m. (10 km, b. łącz), MŚ (il-23): 2007 Tarysio - 23 m. (sprint), 8 m. (10 m, st. dow.), 8 m. (15 km, b. łącz), 2008 Malles Venosta - 13 m. (sprint), 5 m. (10 km, st. klas.), 10 m. (15 km, st. dow.),

2009 Praz de tys Sommand. - 2-krotna młodzieżowa mistrzyni Jrświata: 1 m. (10 km, st. dow), 1 m. (15 km, b. łącz.), 35 rn. (sprint). Uczestniczka MS: 2009 Liberec - 31 m. (15 km, b. łącz. 7,5+7,5 km), 31 m. (sprint), 6 m. (4 x 5 km + J. Kowalczyk, K. Marek, P. Maciuszek). Debiut w PS: 18.01.2004 Noye Mesto - 55 m. (sprint), pierwsze pkt. W PS: 16.02.2008 Liberec - 27 m. (10 km). Uczestniczka PŚ, miejsca w zawodach: 2003/4 - 55 m., 2006/07 - 62 m., 2007/08 - 55, 48, 51, 38, 58, 27, 23, 44 (12 pkt), 2008/09 31, 54, 65, 40, 46, 46, 40, 50, 40, 49, 20, 39, 20, 33 (22 pkt.), 2009/10 - 23, 58, 68, 53, 39, 47 oraz 5.02.2010 Canmore/Kanada - 33 m. (10 km, st. dow.), 8 pkt. (stan 02.2010). Klasy/E generalna PŚ: 2007/08 - 78 m., 2008/09 - 76 m., 2009/10 - 91 m./20 pkt. Medalistka Uniwersjady: 2007 - 3 m. (szt.). Olimpijka 2010 Vancouver: 10 km St. draw.- 28 m. (78 zaw.) z czasem 2637,2 (+1.38,8), 15 km b. łącz. (7,5 st. klas.+7,5 st. dow.) - 34 m. (68 zaw.) z czasem 42.14,8(+ 2.56,7), sprint druż. półf.1 - 4 m. (9 zesp.) z czasem 18.44,1 (+1,9), finał - 9 m. (10 zesp.) z czasem 18.59,1 (+55,4). Partnerka K. Marek. 30 km st. klas. - 25 m. (48 zaw.) z czasem 1:34.59,1 (+4.25,4). Szt. 4 x 5 km - 6 m. (16 zesp.) z czasem 5629,4 (+1.09,9). Skład sztafety: K. Marek, J. Kowalczyk, P. Maciuszek. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 150. Fot. <http://www.kaspersi.odkupieni.pl/spotkanie-mlodych/sylwia-jaskowiec.html>

Jaśnikowska-Sadowska Irena: w AZS Warszawa od 1935 r. Doskonała lekkoatletka oraz wielokrotna reprezentantka Polski w koszykówce. Startowała do 1946 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 341.

Jaworowicz Jerzy (wspomnienie) - człowiek z otwartą głową, odważny, uparty w pokonywaniu przeszkód. Urodzony pod dobrą gwiazdą, która oświeca drogę do zaskakująco szybkiej kariery. Człowiek o wielkich kontaktach, otwarty na potrzeby innych, pomagający w potrzebie. Swoją aktywnością próbuje scementować zespół przez różne formy działalności, stara się pobudzić nauczycieli do pracy nad sobą, zainteresować nowościami naukowymi. Jest inicjatorem wielu ciekawych spotkań z ludźmi nauki. Ciągłe nowe pomysły pozwolą Mu na długie lata kierować zespołem - to jego pasja. Zielińska Joanna, Tego mi teraz brakuje (wspomnienie), w: Jaworowicz, Jerzy, 40-lecie współpracy Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UŁ z Klubem Uczelnianym AZS UŁ, Łódź 1992, s. 44-47.

Jaworska Daniela, lekkoatletka, olimpijka z 1968 i 1972 r. Urodziła się 4 stycznia 1946 r. We wsi Wyborów koło Łowicza. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w 1961 r. w klubie „Vis” Skierniewice. Specjalizowała się w rzucie oszczepem. W czasie studiów w latach 1964-1968 w WSWF w Poznaniu była zawodniczką miejscowego AZS-u. W barwach tego klubu trzykrotnie zdobyła mistrzostwo Polski (1966, 1967, 1968). W 1967 r. nie przegrała ani jednego pojedynku z czołowymi oszczepniczkami świata. W roku następnym startowała na igrzyskach olimpijskich w Meksyku, na których w rzucie oszczepem zajęła piąte miejsce, uzyskując rezultat 56,06 m. Od 1969 r. była zawodniczką „Skry” Warszawa. W 1972 r. po raz drugi uczestniczyła w igrzyskach olimpijskich. Jej największym osiągnięciem międzynarodowym było zwycięstwo w uniwersjadzie W 1970 r. oraz zdobycie tytułu mistrzyni Europy w 1971 r. Karierę sportową zakończyła W 1979 r. W 1967 r. w plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na 10 najpopularniejszych sportowców Polski zajęła szóste miejsce. W tym też roku wygrała plebiscyt „Ekspresu Poznańskiego” na najlepszego sportowca Wielkopolski. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 242; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 102-3; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 31-32; Hądzalek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 232.

Jaworski Jerzy, (1932-2000). Urodził się 1 stycznia 1932 r. w Warszawie w rodzinie Reginy z d. Mirkowskiej i Antoniego Jaworskiego kierowcy w Państwowych Zakładach Inżynieryjnych w Warszawie. Wybuch II wojny światowej zbiegł się z rozpoczęciem przez niego nauki (Szkoła Powszechna nr 54 przy ulicy Kordeckiego). W czasie okupacji kontynuował naukę w szkole przy ul. Igańskiej. W piątej klasie przystąpił do tajnego harcerstwa Szarych Szeregów na Grochowie. Zgodnie z otrzymanym poleceniem konspiracyjnym malował na murach znak „Kotwicy” Polskiej Walczącej i rozwoził w szkolnym tornistrze „Biuletyn Informacyjny”. W czasie Powstania Warszawskiego został na Pradze. W 1945 r. wznowił naukę w Gimnazjum im. Jakuba Jasińskiego przy ul. Skaryszewskiej. Na obiektach sportowych w Parku Skaryszewskim rozpoczął karierę sportową od biegów na średnich dystansach. Uzyskiwał wyróżniające wyniki w swej kategorii wiekowej na zawodach międzyszkolnych. W 1948 r. trenował średnie dystanse w „Polonii” przy ul. Konwiktorskiej. Odnosił sukcesy w Mistrzostwach Polski Juniorów w Szczecinie i w Biegach Narodowych. Nie został jednak zawodnikiem lekkiej atletyki. W tym samym roku zainteresował się piłką ręczną. Był to początek jego fascynacji tą dyscypliną sportu. Szybko został mianowany kapitanem drużyny szkolnej, a niedługo potem, przy boku prof. Szczepankiewicza, prowadził tzw. treningi przygotowawcze. W 1949 r. był powołany do reprezentacji Warszawy na Igrzyska Szkolne w Krakowie. W tym samym roku na Mistrzostwach Szkół Średnich poznał Mieczysława Kamińskiego, sędziego na tej imprezie, propagatora piłki ręcznej, którego w przyszłości został przyjacielem. W 1951 r. zdał egzamin dojrzałości w Liceum im. A. Mickiewicza i został studentem warszawskiej AWF. Latem tego roku pracował w brygadach „Służba Polsce” na Śląsku i sędziował mecze piłki nożnej i piłki siatkowej rozgrywane przez junaków. Sam również startował, tym razem w pływaniu (100 m stylem dowolnym). W okresie studiów był zawodnikiem piłki ręcznej AZS-AWF. Wśród kolegów otrzymał pseudonim „Jawor”. Odznaczał się świetnym kryciem przeciwnika, szybkością i wytrzymałością, wysoką wszechstronną sprawnością i wielką ambicją. W 1954 r. ukończył studia i otrzymał dyplom nauczyciela wychowania fizycznego i trenera II klasy w piłce ręcznej (był to pierwszy tytuł uzyskany w AWF w tej dyscyplinie). Po studiach został skierowany do pracy w Głównym Komitecie Kultury Fizycznej na stanowisku inspektora Wydziału Sportów Zimowych (Seksja Hokeja na Lodzie). Zza biurka, szybko przeszedł do pracy szkoleniowej w Pałacu Młodzieży. W 1956 r. powrócił do AWF, gdzie został zatrudniony jako specjalista piłki ręcznej na stanowisku asystenta w Katedrze Sportowych Gier Zespołowych, kierowanej przez doc. W. Kłyszajko. W 1957 r. otrzymał dyplom magistra wychowania fizycznego. Szybko awansował na st. asystenta, wykładowcę i st. wykładowcę. W czasie wieloletniej pracy w Uczelni dał się poznać jako doskonały dydaktyk. Posiadał wielką umiejętność przekazywania studentom własnego doświadczenia i wiedzy. Prowadził zajęcia dydaktyczne na wszystkich kierunkach studiów, stacjonarnych i zaocznych, był świetnym wykładowcą na specjalizacji trenerskiej z piłki ręcznej. W długoletniej pracy dydaktycznej w AWF (1956-1997) prowadził również zajęcia na obozach zimowych z narciarstwa zjazdowego i biegowego oraz na obozach letnich z gier terenowych i żeglarstwa. I w 1964 r. przez 6 tygodni wykładał i prowadził zajęcia praktyczne ze studentami specjalizacji trenerskiej w Sofijskim Instytucie Kultury Fizycznej i Sportu. Był również współautorem 2 skryptów z piłki ręcznej (1969, 1982), autorem ponad 30 artykułów fachowych drukowanych w „Kulturze Fizycznej”, „Biuletynie Szkoleniowym” ZPRP i Materiałach Szkoleniowych ZPRP. W latach 1958-1962 nadal czynnie uprawiał piłkę ręczną. Najpierw w „Warszawiance”, a potem w „Varsovii”, gdzie został trenerem i zakończył karierę zawodniczą. W 1965 r. objął pracę trenerską z męskim zespołem AZS-AWF. W latach 60-tych zajął się nową pasją - sędziowaniem zawodów i działalnością w Związku Piłki Ręcznej w Polsce. Zimą 1962 r. został wybrany do Zarządu ZPRP, został kierownikiem Wydziału Szkolenia. W latach

1967-1969 pełnił funkcję wiceprezesa Związku, wchodził w skład Komisji Sędziowskiej ZPRP, był wykładowcą na wielu kursach i konferencjach szkoleniowych. W 1984 r. został ponownie wybrany do Zarządu Związku. Jako wiceprezes opiekował się Komisją Metodyczno-Szkoleniową, Komisją Gier i Dyscypliny oraz Komisją Sędziowską. Zainicjował powstanie Biuletynu Metodyczno-Szkoleniowego Związku. W połowie lat 90-tych został przewodniczącym Komisji Sędziowskiej i delegatem Związku do oceny organizacji zawodów i sędziowania. Od 1967 r. był sędzią międzynarodowym Międzynarodowej Federacji Piłki Ręcznej (iHF). Przez 17 lat sędziował w Mistrzostwach Europy, Pucharze Europy, Mistrzostwach Świata, Igrzyskach Olimpijskich, a w 1981 r. również w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Był arbitrem na ponad 300 spotkaniach międzynarodowych, profesjonalistą otrzymującym uznanie i wysoką ocenę sędziowania. Przekroczył o 2 lata limit wieku sędziego międzynarodowego (50 lat). W sumie ponad 1300 razy pełnił funkcję krajowego i międzynarodowego sędziego w piłce ręcznej. Wyrazem uznania władz państwowych, resortowych, związkowych i Uczelni było odznaczenie go m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Srebrną i Złotą Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Diamentową Odznaką ZPRP oraz wieloma innymi wyróżnieniami i nagrodami. Był żonaty po raz pierwszy z Ewą Wawrzoń, po raz drugi z Alicją Bartoszewicz. Miał dwoje dzieci. Z pierwszego małżeństwa córkę, z drugiego - syna Piotra. Zmarł 16 lutego 2000 r. w Warszawie. Pochowany został na warszawskim Cmentarzu Bródnowskim. Jerzy Talaga, Jerzy Jaworski (1982-2000), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom III, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2002, s. 23-24. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 138.

Jaworski Józef, ur. 19 października 1903 r. W Zgierzu w 1920 r. na ochotnika wstąpił do Wojska Polskiego i brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Ukończył studia na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej, uzyskując dyplom inżyniera architekta. W latach 1937-1939 zrealizował projekt hotelu turystycznego na Kalatówkach w Zakopanem. Przez cały okres swej kariery sportowej reprezentował barwy AZS Warszawa. W latach 1923-1932 należał do najlepszych średniodystansowców w Polsce. Był dziesięciokrotnym rekordzistą Polski w biegu na 1500 m i sztafetach 4 x 400 m i 3 x 1000 m. 14 V mistrzostwach Polski zdobył siedemnaście medali (osiem złotych, cztery srebrne i pięć brązowych). Był czterokrotnym akademickim mistrzem świata [1924 r. - 3000 m, 4 x 400 m, 3000 m druż., 1927 r. - 3000 m). W 1924 r. i 1928 r. uczestniczył w igrzyskach olimpijskich, startując w biegach na 800 m i 1500 m. We wrześniu 1939 r. Walczył w stopniu podporucznika rezerwy 1. Morskiego Dywizjonu Artylerii Przeciwlotniczej w obronie Wybrzeża. Dowodząc opancerzonym samochodem, dokonał wielu brawurowych wypadów na pierwsze linie niemieckiej piechoty. Poległ 19 września 1939 r. podczas walk w obronie Oksywiu na Wybrzeżu. Ryszard Wryk, Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej, Poznań 2016, s. 238. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 103 Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 341; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 51; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 232; http://www.inmemoriam.architektsarp.pl/pokaz/jozef_jaworski,17322 Fot. Tamże.

Jaxa-Bykowski Stanisław, ur. 4 I 1912 r. w Nowym Buku. Architekt. Doradca graficzny miesięcznika „Szkwał”. Harcmistrz, działacz harcerski. Członek AZS Warszawa. Działacz AZM. Kapitan jachtowy żegluga morskiej, instruktor żeglarstwa i narciarstwa. W latach 1937 - 1939 kapitan sportowy Zarządu Głównego AZM. W drugiej połowie sierpnia 1939 r. jako kapitan jachtu

„Szkwał” prowadził bałtycki rejs stażowy. Do Zatoki Gdańskiej wpłynął 2 IX 1939 r. We wrześniu 1939 r. brał udział w obronie Gdyni. W czasie okupacji przebywał w Lublinie, gdzie pracował jako inżynier architekt. Prowadził działalność konspiracyjną w ramach AK, współpracując ze swymi dawnymi kolegami z AZM Wacławem Iwanowskim i Stanisławem Zadrożnym. Był łącznikiem z więźniami obozu na Majdanku. Pomagał rodzinom uwięzionych. Zaginął bez wieści w 1944 r. w okolicach Puław, podczas przedostawania się do Warszawy. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 51-2.

Jaźnicki Henryk, były reprezentant Polski w piłce nożnej (1A) i koszykówce (uczestnik Mistrzostw Europy w Pradze (1947), wicemistrz Polski w barwach Polonii Warszawa (1939) i mistrza Polski w barwach AZS Warszawa (1947). Zmarł 1 marca 2004 r. w Warszawie. <http://www.kronika sportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Jedliński Jerzy (1925–2004). Lekarz-neurolog, wieloletni kierownik Wojewódzkiej Przychodni Sportowo-Lekarskiej w Krakowie (1953–1991). Docent etatowy, dyrektor Instytutu Neurologii i kierownik Kliniki Neurologicznej Akademii Medycznej w Krakowie. Urodził się w 1925 r. w Żmigrodzie Nowym w rodzinie lekarskiej. Od 1929 r. mieszkał w Łańcucie, gdzie ukończył szkołę podstawową i rozpoczął naukę w gimnazjum. Podczas okupacji kontynuował naukę w tajnym nauczaniu. Od 1941 r. był żołnierzem Armii Krajowej. W 1945 r. zdał maturę w Liceum im. H. Sienkiewicza w Łańcucie. W latach 1945–1949 studiował medycynę na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. W czasie studiów działał w Bratniej Pomocy i w Kole Medyków Studentów UJ, a także w Akademickim Związku Sportowym. Po uzyskaniu absolutorium w 1949 r. rozpoczął pracę w Klinice Neurologiczno-Psychiatrycznej UJ, a po powołaniu Kliniki Neurologicznej Akademii Medycznej w Krakowie, pracował w latach 1951–1972, kolejno jako asystent, starszy asystent, adiunkt i docent pod kierunkiem prof. Władysława Jakimowicza. Dyplom dr med. uzyskał w 1963 r. na podstawie pracy pt. „Obraz kliniczny i angiograficzny niedrożności tętnicy mózgu środkowej i jej gałęzi”. Przewód habilitacyjny ukończył w 1969 r. pracą pt. „Pień i gałęzie korowe tętnicy mózgu środkowej w świetle badań anatomicznych i angiograficznych”. Po utworzeniu w roku 1970 Instytutu neurologii, był jego dyrektorem przez ponad 20 lat, a od 1972 r. do emerytury w 1995 r. – kierownikiem Klinik Neurologicznej. Głównym tematem zainteresowania Kliniki w tym okresie były choroby naczyniowe mózgu. Równoległe z pracą kliniczną i akademicką, drugą podstawową dziedziną działalności zawodowej i naukowej była medycyna sportowa. Bezpośrednio po uzyskaniu dyplomu lekarza, przystąpił do pracy w Poradni Sportowo-Lekarskiej w Krakowie. W początku 1953 r. przejął po dr Stanisławie Grochmalu, stanowisko dyrektora Centralnej Wojewódzkiej Poradni Sportowo-Lekarskiej w Krakowie i pełnił tę funkcję (od 1960 r. Wojewódzkiej Przychodni Sportowo-Lekarskiej) do końca 1991 r. Jako wieloletni szef tej placówki, dbał o wysoki poziom usług sportowo-lekarskich, m.in. pozyskując do współpracy wybitnych lekarzy specjalistów – adiunktów, docentów i profesorów krakowskiej Akademii Medycznej. Sam jako znakomity neurolog, szczególną uwagę poświęcał bokserom, których wielu, swoimi decyzjami opartymi na bezbłędnej diagnozie mógł uchronić od trwałego kalectwa. Opracował zagadnienia ostrych urazów czaszkowo-mózgowych i encefalopatii bokserów. Wykazał, że pięściarstwo uprawiane w Polsce zgodnie z obowiązującymi ówczesznie regulaminami sportowymi prowadzi do drobnych objawów neurologicznych, psychiatrycznych i elektroencefalograficznych. Sugerował, że konieczne jest przeprowadzanie u bokserów tych wszystkich trzech rodzajów badania. Był przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego VII Zjazdu Stowarzyszenia Lekarzy Sportowych w grudniu 1957 r. w Krakowie. W latach 1958–1968 był członkiem Zarządu Koła krakowskiego Stowa-

rzyszenia Lekarzy Sportowych i Oddziału krakowskiego Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej. W swojej Klinice organizował liczne konferencje naukowe poświęcone neurotraumatologii boksu. W sesji otwarcia XV Naukowego Zjazdu PTMS w Łodzi (1974) był moderatorem Konferencji Okrągłego Stołu pt. „Przeciążenia układu nerwowego”. Miał wiele zainteresowań pozamedycznych, w szczególności był melomanem i interesował się historią. Zmarł 22 II 2004 r. w Krakowie. Henryk Kuński Dzieje Medycyny Sportowej w Polsce Tom II (1951–2000) Polskie Towarzystwo Medycyny Sportowej Łódź 2009 s. 175, 176; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 336.

Jegorow, Anna. Urodzona W 1937 roku w Poznaniu, z domu Karłowska. Od 1949 roku związana z Wybrzeżem gdańskim. Lekkoatletka AZS Gdańsk Absolwentka Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie, gdzie w latach 1956-1961 studiowała na Wydziale Morskim. Po ukończeniu studiów podjęła pracę na kolei. Początkowo w sferze jej poczynań zawodowych były przewozy towarowe, szczególnie na styku kolej i porty, następnie przez 25 lat, aż do przejścia na emeryturę w 1992 roku, była rzecznikiem prasowym Północnej DOKP w Gdańsku. Wielokrotnie wyróżniana za ożywioną działalność na rzecz transportu kolejowego. Od 1961 roku żona Włodzimierza Jegorowa, również absolwenta WSE w Sopocie i sprinetra AZS Gdańsk. J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 120. A. Jegorow, Na bieżniach, skoczniach i rzutniach w latach 50. i początkach 60., w: J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 121-125.

Jegorow, Włodzimierz. Znany i liczący się zawodnik AZS Gdańsk, który w latach 1957-61 był najlepszym sprinterem na Wybrzeżu i jednym z najlepszych w Polsce. Jak obliczył swego czasu redaktor Lech Drapinski z „Dziennika Bałtyckiego”, Włodzimierz Jegorow był w 1960 roku drugim po Marianie Foiku sprinterem w kraju pod względem regularności osiąganych wyników w biegu na 100 m (10,6-10,8, rzadko gorzej). W 1960 roku ustanowił rekordy okręgu gdańskiego w biegu na 100 m (z czasem 10,6 sek.) i w biegu na 200 m (z czasem 21,6 sek.), które później pobił Zbigniew Anielak. Dwukrotnie zdobył tytuł Akademickiego Mistrza Polski - w 1955 roku na AMP w Gdańsku, w biegu na 200 m przez płotki i w 1960 roku na AMP we Wrocławiu w biegu na 100 m (przy czym osiągnięty wówczas przez niego czas 10,6 sek. Uzyskał - według tabeli wielobojowej - najwięcej punktów i uznany został za najbardziej wartościowy wynik wrocławskich AMP, co oznaczało zdobycie przez niego głównej nagrody w postaci zegarka szwajcarskiego, ufundowanego przez ówczesnego przewodniczącego GGKFiT, Włodzimierza Reczka). Jegorow reprezentował też niejednokrotnie Polskę w zawodach międzynarodowych. Startował między innymi w meczu Polska Północna-Westfalia, aż trzykrotnie w meczach Polska Północna-Litwa (zwyciężając w 1960 roku w Kownie w biegach na 100 i 200 m), w zawodach uniwersyteckich w Greifswaldzie (w ówczesnej NRD) oraz dwukrotnie w mających silną, międzynarodową obsadę memoriałowych zawodach im. Janusza Kusocińskiego w Warszawie. Był dwukrotnie finalistą mistrzostw Polski, a krótko przed olimpiada w Rzymie tylko minimalna przegrana ze znakomitym trójskoczkiem Józefem Szmidtem w biegu na 100 m wyeliminowała go z uczestnictwa w tej olimpiadzie. W charakterze rezerwowego zawodnika sztafety 4 x 100 m. krótko po olimpiadzie, podczas jesiennej rundy rozgrywek ligowych, w Bydgoszczy udało się Włódkowi pokonać w biegu na 100 m (z czasem 10,7 sek.) uczestnika olimpijskiej sztafety 4 x 100 m Andrzeja Zielińskiego z Gwardii Warszawa, co było sporą sensacją. Za całokształt działalności w sporcie akademickim wyróżniono go Złotą Odznaką AZS. A. Jegorow, Na bieżniach, skoczniach i rzutniach w latach 50. i początkach 60., w: J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 121-125; <https://zjazd70-lecia.ug.edu.pl/files/UserFiles/Zjazd70-Lecia%20Sportowcy.pdf>

Jeliński, Michał. Czterokrotny mistrz świata w wioślarskiej czwórce podwójnej, trzykrotny olimpijczyk (Ateny, Pekin, Londyn), mistrz olimpijski z Pekinu (2008). Urodzony 17 marca 1980 roku w Gorzowie Wielkopolskim. Magister ekonomii, absolwent Wyższej Szkoły Bankowej, specjalność: finanse i bankowość w Unii Europejskiej. Wioślarz, dwójka podwójna (194 cm/89 kg). Reprezentant AZS AWF Gorzów. Podopieczny trenerów: w klubie Marek Kowalski, w kadrze Aleksander Wojciechowski. Czterokrotny mistrz świata w konkurencji czwórek podwójnych mężczyzn (2005, 2006, 2007, 2009). Ponadto: 13 m. MŚ dwójka podwójna (2003), 5 m. PŚ dwójka podwójna (2004), wielokrotny mistrz Polski, 2 m. MŚ U-23 dwójka podwójna (2002), 13 m. MŚJ dwójka podwójna (1998), 1 m. AMŚ dwójka podwójna (2002), 13 m. w IO w Atenach (2004). Udział na IO w Atenach to największy sukces sportowy duetu Jeliński-Wojciechowski. Sam występ nie wypadł jednak okazale, bowiem Polacy zajęli 13., przedostatnie miejsce. Jeliński największy swój sukces osiągnął na Igrzyskach w Pekinie, gdzie wraz z Adamem Korolem, Markiem Kolbowiczem i Konradem Wasielewskim zdobył mistrzostwo olimpijskie w czwórce podwójnej. Na IO w Londynie nie udało się powtórzyć sukcesu z Chin. Osada w składzie Jeliński, Korol, Kolbowicz i Wasielewski zajęła 6. miejsce. Niemiecka osada wygrała z wynikiem 5:42.48. Drugi byli Chorwaci 5:44.78, a trzeci Australijczycy 5:45.22. Czas naszej czwórki to 5:51.74. <https://www.olimpijski.pl/pl/bio/823.jelinski-michal.html> Foto: <http://www.zimbio.com/pictures/XjomDIN55-k/FISA+Rowing+World+Championships+Day+Six/A vHhIQrFOWW>

Jelonek Jakub Bogdan, ur. 7.07.1985, Częstochowa. Lekkoatleta. Syn Bogdana i Haliny Zajączkowskiej. Absolwent IV Liceum Ogólnokształcącego w Częstochowie (2004), AWF Kraków (2009 mgr wf, trener II kl. lekkoatletyki). Zawodnik (185 cm, 67 kg, chód sportowy) Budowlanych Częstochowa (1999-2004, początek kariery), AZS-AWF Kraków (2004-). Trenerzy: Czesław Wielokrotny medalista zawodów na szczeblu miast, okręgu i makroregionu. Medalista: Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży (MPJ młodszych) 2002 Wrocław - 2 m., HMPJ: 2003 Spała - 2 m., MPJ: 2003 Zamość - 2 m., 2004 Białystok - 1 m. Uczestnik, medalista MP: 2008 Rumia - 4 m. (chód 20 km), HMP: 2008 - 3 m. (chód 5 km), 2009 - 2 m. (chód 5 km), AMP: 2007 Kraków - 2 m. (chód 10000 m), 2009 Katowice - 3 m. (chód 5 km). Uczestnik MME (do lat 23): 2007 Debreczyn - 8 m. (chód 20 km), PE: 2003 Czeboksary/Rosja - 24 m. kat. junior, 2007 Leamington/WB - 31 m. ind. i 9 druž., PŚ: 2006 La Coruna/Hiszpania - 83 m. (chód 20 km, indf.) i 12 m. (druž.), 2008 Czeboksary/Rosja - 41 m. (chód 20 km, ind.) i 12 m. (druž.), 1145:2009 Berlin - 38 m. (20 km chód). Najważniejsze starty: Mityngi EAPM 2007 Dudince/Słowacja - 9 m. (chód 20 km), 2008 Dudince - 5 m. (chód 20 km), 2008 Aiytus/Litwa - 3 m. (chód 20 km), 2009 Dudince - 1 m. (chód 20 km), Letnia Uniwersjada 2009 Belgrad - 16 m. (chód 20 km), „Na Rynek Marsz” 2009 Kraków - 9 m. (chód 10 km). Rekordy życiowe: chód 20 km - 122,17 (18.04.2009 Zaniemyśl), chód 10 km - 41,16 (2009 Kraków), chód 5 km hala - 1947,97 (22.02.2009 Spała), chód 5 km - 1944,55 (2009 Katowice). Reprezentant kraju od 2003 r. Wyróżnienie (2002, 2004), nagroda III stopnia Prezydenta m. Częstochowa za Wybitne Osiągnięcia Sportowe (2003). Najwyższe wyróżnienie szkolne IV LO im. H. Sienkiewicza w Częstochowie, tytuł „HENRYKA” za rozślawienie Patrona, postawę i osiągnięte sukcesy (2004). Medal 80-lecia AWF w Krakowie (2008) oraz medal Wojewody Śląskiego - za godne reprezentowanie Polski i woj. śląskiego podczas IO - Pekin 2008 (2008). Olimpijczyk 2008 Pekin: chód 20 km - 46 m. w czasie 1.30,37. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 150-1. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Jakub_Jelonek

Jentys, Władysław, (7 VI 1898, Kraków - 23 IX 1941, Oświęcim), tenisista AZS Kraków, wybitny działacz sportowy, zastępca sekretarza AZS (1921- 1922), a następnie wiceprezes AZS (1922-1924). Syn Stefana, wybitnego fizjologa roślin, profesora UJ, mecenasa AZS. Uczęszczał do Gimnazjum im. Jana Sobieskiego (1908-1916), po czym wstąpił na Wydział Prawa UJ (1916). Jako gimnazjalista silnie związał się z ruchem skautowym (26 X I 1912), zostając drużynowym III Sokolej Drużyny Skautowej w Krakowie (10 X 1913). Studia przerwał powołanie do armii austriackiej (12 II 1917). Po skończeniu szkoły dla oficerów rezerwy artylerii fortecznej w Wiedniu odbył służbę jako kadet-aspirant, a następnie chorąży na froncie włoskim i francuskim, gdzie został ranny w bitwie pod Verdun (26 IX 1918) i odesłany do szpitala w Salzburgu, a następnie do Krakowa. Z niewyleczoną raną, w dniu wyzwolenia miasta (1 XI 1918) jako ochotnik zgłosił się do koszar pułku artylerii ciężkiej przy ul. Montelupich. Brał udział w walkach z Ukraińcami w Małopolsce Wschodniej, za co otrzymał Krzyż Obrony Lwowa i Odznakę Honorową Orłąt (L. 226). Następnie skierowany na front wojny z bolszewikami, gdzie walczył łącznie ze zwycięską ofensywą po bitwie pod Warszawą - przez Kowel, Sarny do Olewska. Za akcję wypadową na tyły bolszewików pod Kowlem w grupie mjr. Bochenka otrzymał Order Virtuti Militari V klasy (nr 504). Przeniesiony do rezerwy, powrócił na studia, które ze stopniem doktora prawa ukończył w 1922 r. Potem pracował w bankowości (1923-1924), a następnie poświęcił się całkowicie pracy w przemyśle węglowym (Zagłębie Dąbrowskie), będąc dyrektorem kopalni węgla kamiennego „Jakub” i „Dorota” w Sosnowcu. W kampanii wrześniowej 1939 roku, w stopniu kapitana rezerwy, dowodził baterią w walkach w okolicach Tarnowskich Gór. Następnie pod pseudonimem „Rdzawicz” włączył się do pracy konspiracyjnej ZWZ, jako dowódca pododdziałka Okręgu Kraków. Aresztowany na początku 1941 r., przywieziony został do KL Auschwitz 5 kwietnia 1941. Tam otrzymał numer obozowy 11 876. Ze sportem zetknął się w czasie nauki gimnazjalnej. Uprawiał wiele dyscyplin, ale najbardziej pasjonował go tenis ziemny. Po rozpoczęciu studiów wstąpił do AZS Kraków. Na początku lat dwudziestych należał do czołowych zawodników sekcji tenisowej tego klubu. W AZS Kraków prowadził także rozległą działalność organizacyjną, pracując początkowo w zarządzie sekcji tenisowej, a następnie w Wydziale Głównym. W latach 1921-1922 był zastępcą sekretarza, a od końca kwietnia 1922 do maja 1924 roku - drugim zastępcą prezesa AZS Kraków. Należał do najwybitniejszych działaczy sportu akademickiego w Krakowie. Szczególne zasługi na początku lat dwudziestych położył w reaktywowaniu sekcji sportowych, budowie struktur organizacyjnych oraz tworzeniu podstaw finansowych i materialnych AZS Kraków. Swą twórczą i w pełni bezinteresowną działalnością przyczynił się do tego, że już w pierwszej połowie lat dwudziestych AZS Kraków należał do najprężniej działających klubów sportowych w Polsce. Był członkiem zarządu PZPN (1922-1925) oraz PZLT (1923- 1926), działaczem okręgowych związków lekkiej atletyki i piłki nożnej. Cz. Michalski, Akademycki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 136-137. R. Wryk, Straty osobowe Akademyckiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 52; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie , porażki , wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 342. Fot. http://starefoto.grafie.gminagostynin.pl/?page_id=48

Jettmar, Jacek. Urodzony w 1936 r. w Krakowie. Absolwent i pracownik naukowy Politechniki Gdańskiej, doktor nauk technicznych. Wieloletni działacz studencki, żeglarz AZS PG, inicjator powołania Akademyckiego Klubu Morskiego AZS ZSP w 1964, członek RN ZSP, prezes Stowarzyszenia Absolwentów PG. Współorganizator Gdańskiej Izby Gospodarczej, jeden z inicjatorów utworzenia w regionie gdańskim specjalnych stref ekonomicznych. J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 133; APS 10, 1961, s. 22. Fot. <https://zeglarski.info/wp-content/uploads/2017/05/Jettmar-2016-05-22-LTF-6452.JPG>

Jeziński Leszek: w AZS Katowice od 1950 r. Reprezentant Polski w hokeju na trawie. W latach 1951-1955 jeden z najlepszych napastników. Trener i organizator sekcji hokeja na trawie AZS Katowice. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 342.

Jeziński Piotr ur. 27.02.1962 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Uniwersytet Warszawski. Zawodnik rugby Skry Warszawa (1985-1991), AZS AWF Warszawa (1991-1993). Pierwszy trener Włodzimierz Całka. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji środkowego ataku. Instruktor rugby (11.09.1990). Trener juniorów Skry Warszawa (1990-1991), AZS AWF Warszawa (1992). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 46.

Jeziński Ryszard. Na uczelni pracował w latach 1954-2007 Urodził się 18 września 1933 r. w Rzeszowie, gdzie w 1952 r. otrzymał maturę. W tym też roku dostał się do Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, którą ukończył w 1955 r. Z dyplomem nauczyciela wychowania fizycznego uzyskał jednocześnie uprawnienia trenera II klasy w gimnastyce sportowej. W 1956 r. został magistrem wychowania fizycznego. Pracę w Zakładzie Gimnastyki podjął na ostatnim roku studiów (formalne zatrudnienie od 1954 r.). Pracował jako młodszy asystent, później asystent i starszy asystent, po zdobyciu stopnia doktora (1970) jako adiunkt, w latach 1975-1991 zaś na stanowisko docenta kontraktowego. Od 1973 do 1976 r. pełnił funkcję prodziekana ds. dydaktyki, a w latach 1976-1981, przez dwie kadencje, dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego. Od 1993 r. był kierownikiem Zakładów – Zespołu Gimnastyki. W pracy naukowej początkowo koncentrował się na badaniach z zakresu biomechaniki ćwiczeń gimnastycznych, publikując kilka artykułów dotyczących analizy techniki wykonania ćwiczeń gimnastycznych, głównie skoków przez przyrządy, a następnie zajął się dydaktyką wychowania fizycznego. W 1976 r. obronił rozprawę doktorską *Próba oceny efektywności metod nauczania złożonych czynności ruchowych w oparciu o naturalny eksperyment dydaktyczny (na przykładzie skoków gimnastycznych kobiet)*. W latach 1975-1986 prowadził prace w ramach zespołów badawczych (kierowanych przez prof. Aleksandra Barańskiego i doc. Adama Haleczkę), a także badania dotyczące oceny z Wychowania fizycznego oraz opinii nauczycieli na temat procesów wychowania fizycznego, w tym także wdrażanej reformy programowej. Na zaproszenie Lectorein Didactic Faculty of Education in AlHodaida University of Sana w Jemenie wygłosił wykłady prowadził seminaria i ćwiczenia oraz opracował programy nauczania dla studentów kierunku wychowania fizycznego z gimnastyki, metodyki wychowania fizycznego oraz gier i zabaw ruchowych. W latach 1983-1990 był zatrudniony we wrocławskim oddziale Instytutu Kształcenia Nauczycielskiego jako przewodniczący zespołu ds. stopni specjalizacji zawodowej, doradca metodyczny. Wchodził także w skład Rady Społeczno-Naukowej w IKN w kadencji 1984-1987. Był wykładowcą i współorganizatorem konferencji i warsztatów metodycznych zarówno na Dolnym Śląsku, jak i w wielu innych ośrodkach w krajach. Współpracując z Ministerstwem Edukacji Narodowej, działał w zespole przygotowującym reformę programową w zakresie Wychowania fizycznego, jest współautorem Podstaw Programowych WF. Współorganizował i brał udział w sejmikach kultury fizycznej w Ciechanowie (1999), Wildze koło Warszawy (2000), Spale (2002). Pracując w specjalnym zespole Ministerstwa Edukacji Narodowej, przygotowywał materiały do „Strategii rozwoju sportu w Polsce do roku 2012 r., zatwierdzone przez Radę Ministrów 11 lutego 2003 r. W latach 1955-1976 pracował też jako trener gimnastyki sportowej w Akademickim Związku Sportowym, a w latach 70. WKS Burza Wrocław. Jako trener gimnastyki prowadził reprezentację

krajowa, AZS (drużyna kobiet) na i Gimnastradzie w Moskwie (1959), reprezentacje młodzieżowa dziewcząt w Szwecji (1964) i Wielokrotnie reprezentację Dolnego Śląska na zawodach z Niemcami i Jugosławią. Był aktywnym sędzią i działaczem OZG i PZG, przez dwie kadencje (lata 60.) przewodniczył komisji szkoleniowej sekcji kobiet PZG. W latach 70. Pełnił funkcję prezesa KO AZS. Od 1960 do 1975 r. pracował jako instruktor „gimnastyki scenicznej” we Wrocławskim Teatrze Pantomimy Henryka Tomaszewskiego. Od 1957 r. był aktywnym członkiem ZNP, w latach 1983-2000 prezesem Rady Zakładowej ZNP AWF. Z jego inicjatywy jako prezesa ZNP, powstał Klub Seniora działający na rzecz emerytów i rencistów naszej uczelni. Był współzałożycielem, a także wieloletnim prezesem Stowarzyszenia Absolwentów AWF we Wrocławiu. Od 1993 r. był aktywnym przedstawicielem uczelni W Fundacji „Pro Homme”, działającej na rzecz emerytów szkół Wyższych Wrocławia. Była autorem monografii *Wychowanie fizyczne dziewcząt w świetle ich oczekiwań i potrzeb*. Oprócz wielu opracowań metodycznych. Wydał wraz z Anną Rybicką skrypt *Gimnastyka - teoria i metodyka*. Był znakomitym dydaktykiem. Prowadząc zajęcia z teorii i metodyki gimnastyki, stale weryfikował i modernizował programy nauczania na różnych kierunkach studiów. Był także głównym redaktorem programów nauczania na kierunku wychowania fizycznego (nauczycielskiego i trenerskiego) na uczelniach wychowania fizycznego (nagroda ministra). Współtworzył nowatorskie programy nauczania dla słuchaczy studiujących równolegle W AWF Wrocław i Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Zmechanizowanych (1975-1980) we Wrocławiu. W latach 1993-1998 pracował w Kolegium Karkonoskim w Jeleniej Górze, prowadząc zajęcia z teorii metodyki gimnastyki oraz seminarium dyplomowe. Ponad 25 lat kierował centrum rekrutacji na studia na naszą uczelnię. Ponadto prowadził zajęcia na obozach letnich, min. jako instruktor wioślarstwa i żeglarstwa, będąc jednym z inicjatorów wprowadzenia w 1972 r. żeglarstwa jako zajęć obowiązkowych. Przez kilka lat był kierownikiem szkolenia żeglarskiego, a także kierownikiem obozów programowych. Zmarł nagle 21 stycznia 2013 r. Jest pochowany na cmentarzu św. Rodziny we Wrocławiu. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 91-92.

Jeziorowski Krzysztof, ksiądz kanonik, (zm. 6 czerwca 2014 roku) Był proboszczem w parafii w Wąsoszu Górnym, a także członkiem naszego Klubu Seniora AZS. Pełnił również funkcję Prefekta w Wyższym Seminarium Duchownym. Sprawował opiekę nad KU AZS WSD. Współuczestniczył w działalności rozwoju sportu akademickiego. Był odznaczony Honorową Odznaką AZS, Odznaką Senior AZS, Medalem 60-lecia AZS. M. Z. Hrechorów, A. Kucharski (oprac.), 45 lat Klubu Seniora AZS Częstochowa (1970-2015), Częstochowa 2015, s. 13.

Jeziorowski-Szot Henryk: współzałożyciel i wiceprezes Komitetu Organizacyjnego warszawskich AZS. Współzałożyciel i sekretarz generalny Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Wybitny działacz sportowy, autor kilkunastu podręczników sportowych z zakresu budownictwa sportowego. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 342.

Jeż Piotr, ur. 15 II 1940, Mielec - zm. 18 XII 2001, Kraków - siatkarz, działacz sportowy. Zawodnik AZS PK i AZS Kraków (1957-1962). Prezes AZS PK, członek jego prezydium (1962-1969), członek ZG AZS (1969 - 1976) i jego prezydium (1969-1972), członek Zarządu Klubu AZS AWF (1976 - 1981). Członek Komitetów Organizacyjnych jubileuszów AZS: 60-, 70- i 75-lecia. Od 1981 roku zaangażowany w działalność organów rewizyjnych AZS. Członek Głównej Komisji Rewizyjnej AZS i jej wice-

przewodniczący (1993-2001). W 1992 r. uczestniczył w powołaniu Kola Seniorów AZS Kraków. Studiował na Wydziale Budownictwa Wodnego PK, egzamin dyplomowy złożył w 1965 r., uzyskując tytuł magistra inż. budownictwa wodnego. Został zatrudniony od 1 maja 1966 r. w Instytucie Inżynierii Wodnej I w charakterze pracownika naukowo-dydaktycznego, gdzie uzyskał doktorat. Niezwykle aktywny sportowiec i działacz sportu akademickiego. Żona Elżbieta, studentka PK, również grała w siatkówkę i należała do wybijających się działaczek AZS na PK. Współinicjator Biegu Kościuszkowskiego PK, który należy do największych imprez sportowych PK. Wspólnie z Edwardem Surdyką, Janem Żurkiem, przy poparciu Rektora PK Profesora Bolesława Kordasa, zorganizowali pierwszy bieg sztafetowy dla uczczenia 30-lecia powstania PK, który z czasem stał się wydarzeniem o wydźwięku międzynarodowym. Dla uczczenia pamięci tego wybitnego działacza od roku 1998 odbywa się bieg memoriałowy (I zmiana sztafety męskiej) im. Piotra Jeża. W 1999 r. nadano mu godność Członka Honorowego AZS Kraków. *Czesław Michalski, Jacek Majka, 70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni, W: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej. Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 94. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 337.*

Jędruch Artur. Latem 1971 r. był po czwartym roku Instytutu Okrętowego Politechniki Gdańskiej (kierunek – Maszyny i Siłownie Okrętowe). Jako zapalony turysta pieszy bywał na wszystkich najważniejszych rajdach i zjazdach studenckich. W czasie wakacji 1971 roku jako jeden z 22. studentów uczestniczył w spływie kajakowym Kraków-Gdańsk zorganizowanym dla uświetnienia jubileuszu AZS.

J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 96.

Jędrusik Tomasz. Jedyne lekkoatleta Klubu AZS-AWF, który wziął udział w Igrzyskach XXIV Olimpiady w Seulu (1988) był Tomasz Jędrusik (wtedy 19-letni). Utalentowany wychowanek trenera Leonarda Dobczyńskiego. Przed igrzyskami zdobył na Mistrzostwach Europy Juniorów w Birmingham (1987) 2 srebrne medale w biegu na 400 m (46,31 s) i w sztafecie 4 x 400 m (3;08,72 min), a na Mistrzostwach Świata Juniorów w Sudbury (1988) wywalczył złoty medal na 400 m (46,19 s). Na Igrzyskach Olimpijskich w Seulu ustanowił w biegu ćwierćfinałowym na 400m rekord Polski (45,27 s), ale odpadł w półfinale biegu (46,17 s); mimo to start Tomasa Jędrusika był największym osiągnięciem polskiego lekkoatlety na seulskim stadionie”. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 165.

Jędrusińska Dorota, lekkoatletka, olimpijka z 2008 r. Urodziła się 4 lutego 1982 r. w Mielcu. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać W 1998 r. w LKS Mielec. W 2002 r. związała się z Poznaniem, gdzie początkowo była zawodniczką „Olimpii”, a od 2004 r. do 2011 r. AZS-u. Specjalizowała się w biegach sprinterskich. Mistrzyni Polski w sztafecie 4 x 100 m (2003) oraz pięciokrotna wicemistrzyni Polski w biegu na 100 m (2005, 2006) i sztafecie 4 x 100 m (2006, 2009, 2010). Największe osiągnięcie międzynarodowe odnotowała W sztafecie 4 x 100 m, zdobywając srebrny medal na uniwersjadzie W Belgradzie W 2009 r. oraz dwukrotnie zajmując ósme miejsce W mistrzostwach Świata (2005, 2007). W 2008 r. startowała W igrzyskach olimpijskich W Pekinie, na których polska sztafeta 4 x 100 m W składzie Ewelina Klocek, Daria Korczyńska, Joanna Kocielniak, D. Jędrusinska i Marta Ieschke (biegła tylko w eliminacjach), po zajęciu piątego miejsca w półfinale, W finale została zdyskwalifikowana za przekroczenie strefy zmian. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 244.

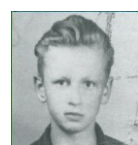

Jędrusiński Marcin, lekkoatleta, olimpijczyk z 2000, 2004 i 2008 r. Urodził się 28 Września 1981 r. we Wrocławiu. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w 1998 r. w klubie „Śląsk” Wrocław. W latach 2002-2006 był zawodnikiem poznańskich klubów „Olimpia” (2002-2003) i AZS (2004-2006). W 2007 r. powrócił do swego macierzystego klubu.

Specjalizował się w biegach sprinterskich. Jest jedenastokrotnym mistrzem Polski: w biegu na 100 m (2003, 2007), biegu na 200 m (2002, 2003, 2005, 2006, 2007, 2008) oraz w sztafetach 4 x 100 m (2002-2003) i 4 x 400 m (1999). Jego największym osiągnięciem międzynarodowym jest zdobycie tytułu młodzieżowego mistrza Europy w biegu na 200 m (2001) oraz srebrnego medalu w sztafecie 4 x 100 m na mistrzostwach Europy seniorów w 2006 r. Po raz pierwszy nominację olimpijską uzyskał w 2000 r., będąc na igrzyskach w Sydney zawodnikiem rezerwowym. W 2004 r. na igrzyskach olimpijskich w Atenach startował w biegu na 200 m i sztafecie 4 x 100 m. W tej pierwszej konkurencji doszedł do półfinału, a w sztafecie wraz ze Zbigniewem Tulinem, Łukaszem Chyłą i Marcinem Urbasiem zajął piąte miejsce. Na kolejnych igrzyskach olimpijskich, w 2008 r. W Pekinie, w biegu na 200 m odpadł w ćwierćfinale, a pierwszego eliminacyjnego biegu sztafetowego 4 x 100 m wraz z kolegami nie ukończył. Karierę sportową zakończył w 2013 r. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 244.

Jędrzejczak Otylia (AZS-AWF Warszawa), jedna z największych indywidualności w historii światowego pływania i w stuletnich dziejach Akademickiego Związku Sportowego. Trzykrotna olimpijka (2000, 2004, 2008). Na igrzyskach olimpijskich w 2004 r. w Atenach zdobyła złoty medal w konkurencji 200 m stylem motylkowym oraz srebrne medale na dystansach 400 m stylem dowolnym i 100 m stylem motylkowym. Wielokrotna medalistka mistrzostw świata i mistrzostw Europy. Na Uniwersjadzie w Izmirze w 2005 r. zdobyła trzy złote medale. Trzykrotnie zwyciężała w plebiscycie „Przeglądu Sportowego”, na najlepszego sportowca Polski (2004, 2005, 2006). Otrzymała także wyróżnienia „Europejka Roku 2004” .../ Swój złoty medal olimpijski przekazała na licytację, z której dochód przeznaczono na Klinikę Hematologii Szpitala Pediatrycznego we Wrocławiu. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach, Poznań 2009, s. 587; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 160-2; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 151-154. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Jędrzejewski, Jerzy. Przybył do Gdańska w drugiej połowie 1953 roku. Przyjechał z Krakowa, gdzie studiował na AGH. Przeniósł się na Wybrzeże z chwilą, gdy na regatach w Kruszwicy poznał wioślarzy z Gdańska. Był mocno zaangażowany w budowę przystani AZS. Dał się poznać jako świetny organizator, potrafił osiągnąć każdy cel, zwłaszcza przy trudnych spotkaniach z władzami miasta i klubu. Urodził się w Chełmży, wiosłować nauczył się w AZS-ie Kraków u trenera Bujwida, a co bardzo ważne - nauczył się tam uczyć wiosłowania innych. Rozpoczął studia na Politechnice Krakowskiej. Po roku przeniósł na AGH, a później do Gdańska, gdzie skończył Wydział Elektryczny na PG. Był wychowawcą młodzieży, w tym mistrzów kraju i olimpijczyków R. Bielański, Romans z wioślarstwem, w: J. Rybicki, Sport i indeks w zyciorysach, Gdańsk 2008, s. 97.

Jędrzejowska-Galert Jadwiga (15 X 1911 Kraków - 28 II 1980 Katowice), tenisistka, zaw. AZS Kraków, WKS Legia Warszawa, KS Pogoń Katowice, KS Baildon Katowice, 65-krotna MP w grze pojed., grze podw. i grze miesz. (1921-66), 28-krotna MMP w grze pojed., grze podw. i grze miesz. (1931-69). Osiągała wybitne wyniki na wielkich turniejach światowych. W 1936 zajmowała trzecią lokatę

na listach światowych. W 1938 PZLT, w uznaniu reprezentowanego przez Jędrzejowską poziomu, przyznał jej tytuł MP bez gry. W 1936-31 - pierwsza w - Plebiscycie Przeglądu Sportowego. Laureatka Państwowej Nagrody Sportowej 1937 i Nagrody im. J. Kusocińskiego 1971. Autorka wspomnień, *Urodziłam się na korcie* (1955); Zasł. mistrz. sportu. Wimbledon 1936: 2 m. (gra pojed.); MM USA 1936: 2 m. (gra pojed.); MM Francji 1939: 1 m. (gra podw.), 2 m. (gra pojed.); mistrzyni Londynu (gra pojed.); mistrzyni Węgier, Austrii, Irlandii Pn., Anglii, Walii (gra pojed.); mistrzyni Włoch (gra miesz. - z H. Hoppmatiem). Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K*, Warszawa 1984, s. 239. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota*, Warszawa 1962, s. 342. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Jędrzycki Cezary, ur. 23. 01. 1969 w Warszawie. Wioślarz (czwórki podw.), w. 189 cm, c.c. 99 kg. IO 1992 Barcelona, 11 m. Klub AZS AWF Warszawa. Wykształcenie wyższe. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 104; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Jodkowski, Tadeusz, ur. 20.06.1922 r. w Indura, zm. 16.08.2002 w Gdańsku. Wykształcenie wyższe, Politechnika Gdańska. Zawodnik rugby AZS Gdańsk (1956-1960, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1958), Lechii Gdańsk (1961-1963, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1961, srebrny 1963, brązowy 1962). Pierwszy trener Eugeniusz Rogatka. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 4 oficjalne mecze międzypaństwowe, występował na pozycji skrzydłowego ataku. instruktor klubu (09.12.1963). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004, s. 46: Fot: http://www.pzrugby.pl/page/9/ReprezentanciPolski_Seniorow,52

Jonkisz Julian. Rektor W latach 1973-1981 Na uczelni pracował w latach 1952-2002. Urodził się października 1924 r. w Starej Wsi. Po ukończeniu Liceum pedagogicznego we Wrocławiu podjął studia Wychowania fizycznego (magister Wychowania fizycznego, 1952), a nieco później studia pedagogiczne na Uniwersytecie Wrocławskim (magister pedagogiki, 1959). Stopień doktora nauk humanistycznych uzyskał w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie (1962). Stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych otrzymał na Uniwersytecie Jagiellońskim (1970), 1977 uzyskał stanowisko profesora nadzwyczajnego. Od 1991 r. był profesorem zwyczajnym w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego We Wrocławiu pracował od 1952 r. W latach 1969 – 1995 był, kierownikiem Katedry Nauk Pedagogicznych, następnie Katedry Nauk Humanistycznych. Jednocześnie w latach 1969 - 1970 sprawował funkcję dziekana a w latach 1970-1973 prorektora ds. nauki. Od 1973 do 1981 r. jako pierwszy absolwent Wychowanek Wrocławskiej Akademii Wychowania Fizycznego piastował zaszczytne stanowisko rektora macierzystej uczelni. Jego działalność naukowo - publicystyczną można podzielić na dwa etapy: przed habilitacją, i po habilitacji. We wcześniejszym okresie wyraźnie dominują prace z zakresu pedagogiki ogólnej, min. problematyka czytelnictwa młodzieży robotniczej, zainteresowania w czasie wolnym uczniów szkół zawodowych, humanistyczne podstawy kształcenia kulturalnego młodocianych robotników. Po 1970 r. przeważa naukowo-badawcza problematyka pedagogiki kultury fizycznej, min. pedagogiczne aspekty Wychowania fizycznego i sportu szkolnego, eksperymentalne klasy i szkoły sportowe w szkolnictwie, źródła trudności. W pracy nauczycieli Wychowania fizycznego, refleksje nad kształceniem nauczycieli na uczelniach Wychowania fizycznego, Wychowawcze Wartości samorządności studentów uczelni wychowania fizycznego. Od powstania Komitetu Nauk o Kulturze Fizycznej przy Sekcji Nauk Medycznych Polskiej Akademii Nauk na początku lat 80. do 1998 r. był jego członkiem bądź wice-

przewodniczącym. W latach 1986-1990 był również członkiem Komisji Oceny i Odbioru Prac Naukowych koordynatora I stopnia Centralnego Programu Badań Podstawowych, będąc jednocześnie recenzentem programu „Kultura fizyczna w kształtowaniu sposobu życia, zdrowia i sprawności fizycznej społeczeństwa”. Do ważniejszych osiągnięć dydaktycznych należy zaliczyć jego starania o powołanie na uczelni drugiego Wydziału (turystyki i rekreacji). Otworzono go w 1976 r. Przerwał jedynie do początku lat 80. W latach 1973 - 1981 pełnił funkcję radnego Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu, przewodniczącego Komisji Oświaty i Kultury Fizycznej, członka Prezydium WRN. Był konsekwentnym zwolennikiem zwiększenia kształcenia kadr kultury fizycznej nie tylko na potrzeby Wrocławia i Dolnego Śląska, ale także nowo powstałych województw w Polsce, pod warunkiem powiększenia bazy szkoleniowej o nowe tereny. W tym kierunku czynił starania o przejęcie Stadionu Olimpijskiego i innych wolnych obiektów w mieście przeznaczonych na cele dydaktyczne bądź mieszkalne dla młodej kadry naukowej, zawodników i studentów. Był założycielem KS AZS AWF Wrocław w 1976 r., a od 1984 do 1993 r. jego prezesem. Był też inicjatorem trwającej ponad 30 lat wymiany sportowej z włoskimi akademickimi klubami sportowymi. Oprócz aktywności na niwie sportu akademickiego odnowił na początku lat 90. swoje dawne zainteresowania problematyką samorządności młodzieżowej. Od 1993 r. był min. inicjatorem ogólnopolskich obozów integracyjnych samorządów studenckich uczelni wychowania fizycznego, wykładowcą, współautorem materiałów szkoleniowych z zakresu samorządności - ich wydawcą i popularyzatorem w ramach programu kształcenia nauczycieli wychowania fizycznego (wykłady i seminaria z pedagogiki). Zapisał się jako znakomity gospodarz i budowniczy wrocławskiej AWF. To dzięki jego zaangażowaniu uczelnia wzbogaciła się o ośrodki dydaktyczne w Olejnicy i Zieleńcu, liczne domy asystenta oraz tereny Stadionu Olimpijskiego. Wyróżniony Krzyżem Kawalerskim i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem „Zasłużonych dla miasta Wrocławia”, a także Medalem „Pro scientia et societate” przyznany przez Kolegium Rektorów Wyższych Uczelni Wrocławia za „rozwój uczelni i wkład pracy w integrację wrocławskiego środowiska naukowego” w 1987 r. Otrzymał także Laur AWF we Wrocławiu (2006). Jest autorem, współautorem bądź redaktorem około 288 prac. Wypromował ponad 500 magistrów wychowania fizycznego i pedagogiki wczesnoszkolnej, 12 doktorów wychowania fizycznego. Uczestniczył w 33 przewodach doktorskich i 22 przewodach habilitacyjnych oraz profesorskich, także jako super recenzent powoływany przez Centralną Komisję ds. Tytułów Naukowych Polskiej Akademii Nauk. Był honorowym prezesem KS AZS AWF. Wspierał radą i pomocą samorząd studencki uczelni, a oprócz tego pozostawał wierny swoim wieloletnim zainteresowaniom - muzyce klasycznej i literaturze marynistycznej. Zmarł 11 września 2013 r. Jest pochowany na cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu (pole nr 48). Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 93-4; XL lat AWF we Wrocławiu, 1946-1986, Wrocław 1987, s. 133; Rocznik 1952. Słoneczna Uczelnia - mity i rzeczywistość (wywiad z profesorem Julianem Jonkiszem) Notował Ryszard Jezierski, w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 104-115.

Jopkiewicz, Andrzej - ur. 27 marca 1945 r. w Kielcach. Koszykarz MKS Żak Kielce /1960-1964/, AZS AWF Warszawa /1964 - 1968, I liga/, Tęczy Kielce /1968 - 1972/, II liga 1970 - 1972/. Mistrz Polski 1967, złoty medalista IV Ogólnopolskiej Spartakiady /1967/, kilkakrotny Akademicki Mistrz Polski /1965 - 1968/, uczestnik rozgrywek o Klubowy Puchar Europy. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie /1968 /, trener koszykówki I klasy, doktor habilitowany, profesor zwyczajny nauk o kulturze fizycznej, tytuł profesora otrzymał w 1999 r. Trener kadry spartakiadowej woj. kielec-

kiego 6 miejsce na Ogólnopolskiej Spartakiadzie Młodzieży /1971/, trener koszykarzy Chemaru Kielce i Korony Kielce /1972 - 1976, III liga/. Wykładowca w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Kielcach - dziś Akademia Świętokrzyska, działacz AZS Kielce, Wyróżniony min. złotą honorową odznaką AZS. Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 78.

Józefoski Jerzy Roman - działacz AZS. Już w 6 roku życia, pod wpływem tradycji rodzinnych, zaczął systematycznie uprawiać turystykę kajakową (ojciec był kajakarzem AZS Lwów). Mając 16 lat wstąpił do KS „Ruch” Chorzów, w którym trenował piłkę nożną. Po rozpoczęciu studiów w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Katowicach był członkiem Zarządu Uczelnianego ZMS. Na trzecim roku studiów, ówczesny prezes Klubu WSP w Katowicach zaproponował mu objęcie funkcji kierownika sekcji tenisa stołowego - w ten sposób Józefoski został działaczem AZS, następnie wiceprezesem organizacyjnym, wreszcie - prezesem Klubu. APS 53, 4/1968, s. 75-79.

Józefowicz, Zdzisław (10 VI 1926 Wólka Mławska – 13 V 2002 Gdańsk), inżynier budownictwa, doktor habilitowany nauk humanistycznych. W latach 1948–1958 nauczyciel w szkole podstawowej i średniej, dyrektor Technikum Budowlanego w Gdańsku, w okresie 1958–1965 wicekurator Gdańskiego Okręgu Szkolnego i wicedyrektor Studium Nauczycielskiego w Gdańsku. Od 1970 roku pracownik Uniwersytetu Gdańskiego (UG), prodziekan Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii UG. Od 1979 pracownik Akademii Wychowania Fizycznego (Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu), kolejno dyrektor Instytutu Nauk Humanistycznych, dziekan, prorektor, 1987–1990 rektor, kierownik Katedry Nauk Humanistycznych. Za jego kadencji rektorskiej do użytku oddano m.in. kompleks w Ludolfinie, krytą bieżnię lekkoatletyczną z zapleczem socjalnym, ośrodek żeglarski w Górkach Zachodnich zyskał pełnomorski jacht s/y „Śniadecki”, zakończono budowę oczyszczalni ścieków na terenie ośrodka AWF w Raduniu. Działacz sportowy, 1959–1964 przewodniczący Zarządu Okręgowego Szkolnego Związku Sportowego w Gdańsku, 1968–1976 przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Polskiego Komitetu Olimpijskiego, 1980–1987 członek zarządu klubu AZS AWF Gdańsk. Adam Mauks https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=J%C3%93ZEFOWICZ_ZDZIS%C5%81AW Fot. awf.gda.pl

Jóźwiak Bogna, szablistka, olimpijka z 2008 i 2016 r. Urodziła się 25 kwietnia 1983 r. w Poznaniu. Szermierkę zaczęła uprawiać W 1993 r. w klubie „Warta” Poznań. Od 2000 r. jest zawodniczką AZS Poznań. Specjalizuje się w szabli. W broni tej jest pięciokrotną indywidualną mistrzynią Polski (2001, 2006, 2007, 2012, 2014) i wicemistrzynią Polski (2010). Wraz z zespołem AZS Poznań sześciokrotnie zdobyła drużynowe mistrzostwo Polski w szabli (2006, 2008, 2010, 2011, 2012, 2016) i trzykrotnie wicemistrzostwo (2007, 2014, 2017). Jedenastokrotnie startowała w mistrzostwach świata. W zawodach tej rangi W 2007 r. W Sankt Petersburgu w turnieju indywidualnym zdobyła brązowy medal. Jest drużynową mistrzynią Europy (2008) i wicemistrzynią Europy (2006). W 2006 r. w mistrzostwach Europy w turnieju indywidualnym zdobyła brązowy medal. Na uniwersjadzie w 2005 r. w Izmirze W drużynowym turnieju szabli zajęła trzecie miejsce. Dwukrotnie zwyciężyła W Pucharze Świata (2006, 2010). W sezonie 2005/2006 w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata zajęła trzecie miejsce. jako olimpijka debiutowała w 2008 r. na igrzyskach w Pekinie, na których w indywidualnym turnieju szabli zajęła 10. miejsce, a w turnieju drużynowym szóste. W swym drugim starcie olimpijskim, W 2016 r. W Rio de Janeiro, W turnieju indywidualnym szabli w 1/32

finału przegrała 5:15 z późniejszą wicemistrzynią olimpijską Sofią Wieliką i ostatecznie sklasyfikowana została na 32 miejscu, a w turnieju drużynowym zajęła szóste miejsce. Jest absolwentką Wydziału Zarządzania Wyższej Szkoły Zarządzania i Bankowości W Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 245.

Józwiak Maria primo voto **Wiśniewska**, secundo voto **Efenberg** (ur. 30 października 1954 w Poznaniu) – polska koszykarka, mistrzyni i reprezentantka Polski. Wychowanka AZS Poznań, z którym wywalczyła mistrzostwo Polski w 1978 i brązowy medal mistrzostw Polski w 1977. Z poznańskiego klubu odeszła po sezonie 1978/1979. W latach 1979-1982 była zawodniczką „Spójni” Gdańsk i zdobyła wówczas dwukrotnie wicemistrzostwo Polski (1980, 1981). W sezonie 1982/1983 grała w Belgii, w sezonie 1983/1984 ponownie w Spójni Gdańsk. Z reprezentacją Polski junierek wystąpiła na mistrzostwach Europy w 1973 (5 miejsce), z reprezentacją Polski senierek zagrała na mistrzostwach Europy w 1976 (6 miejsce) i 1978 (5 miejsce). W 1977 wystąpiła także na turnieju Letniej Uniwersjady. Łącznie w I reprezentacji Polski wystąpiła w 104 spotkaniach. A. H. Świącicki, *Zapiski i wspomnienia*, Poznań 2011, s. 128-129.

Józwiakowska-Bieda-Zdunkiewicz Jarosława (20 I 1937, Poznań), lekkoatletka specjalizująca się w skoku wzwyż, olimpijka (1960, 1964), ekonomistka. Zawodniczka AZS Poznań i AZS Gdańsk oraz AZS Kraków (1960-1966), wielokrotna reprezentantka kraju, srebrna medalistka olimpijska (Rzym 1960, ex aequo z Brytyjką D. Shirley), na IO w Tokio (1964) zajęła 10 miejsce. Brązowa medalistka ME (1966), ośmiokrotna mistrzyni Polski (1957, 1959-1962, 1964-1966), dwukrotne wicemistrzyni Polski (1958, 1963), piętnastokrotna rekordzistka Polski. Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 337; APS 28-29 (5-6) 1964, s. 34.

Jucewicz Leon, łyżwiarz, olimpijczyk, pierwszy łyżwiarz AZS Warszawa, który skutecznie rywalizował ze sportowym fenomenem epoki międzywojnia - Wacławem Kucharem był Leon Jucewicz z Warszawy. Niestety, wyniki zwycięskich dla Jucewicza mistrzostw 1922 r. są dziś nie do odtworzenia. Jucewicz więc był jednak zdecydowanie lepszym łyżwiarzem na krótkich dystansach, a mistrzostwo Polski przegrał właściwie w biegu na 10 tys. metrów, w którym uległ nie tylko Kucharowi, ale również weteranowi polskiego sportu Kamińskiemu z TC. W 1924 r. Leon Jucewicz wyjeżdża na Igrzyska Olimpijskie w Chamonix. Łyżwiarz AZS przyjeżdża na Igrzyska w ostatniej chwili, lecz mimo przemęczenia startuje we wszystkich biegach i... poprawia rekordy Polski na wszystkich dystansach. W wieloboju Jucewicz plasuje się na 8 pozycji. Polska, dzięki jego startowi sklasyfikowana zostaje zespołowe na 5 miejscu (rekordy Polski Jucewicza w Chamonix: 500 m - 47,0, 1500 m - 2.42.6, 5000 m - 1005,6, 10000 m - 2040,8). Jucewicz zjawił się i zgasł w naszym łyżwiarstwie szybkim niczym meteor. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 248-9; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, A-K*, Warszawa 1984, s. 242; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 105.

Jumas Jerzy, ur. 21.03.1953 w Gdańsku. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Gdańsku. Zawodnik rugby Bałtyku Gdynia (1973-1980), Lechii Gdańsk (1980-1993, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów; 1982, 1985, 1988. 1991, 1993, brązowe: 1981, 1981, 1988, zdobywca Pucharu Polski: 1984, 1985). Pierwszy trener Henryk Dzikiewicz. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 14 ofi-

cialnych meczów międzypaństwowych, zdobył 4 punkty, występował na pozycji młynarza. Trener reprezentacji seniorów (2000-2004), łącznie 171 meczów. Instruktor rugby (16.12.1978). Trener II klasy (2001). Trener Lechii Gdańsk seniorów (1993-1995, złote medale mistrzostw Polski: 1994, 1995, srebrny 1993, zdobywca Pucharu Polski 1994), juniorów i kadetów (1984-1992, brązowy medal mistrzostw Polski juniorów 1988), Dębicy Lincer Pruszcz Gdański (1992-2001, brązowy medal mistrzostw Polski seniorów 2000, zdobywca Pucharu Polski 2000), AZS AWFIS Gdańsk (2001-2004). Trener Roku Polskiego Związku Rugby (1994, 2001, 2002). Odznaczony Honorową Srebrną Odznaką PZR (30.03.1985). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 46-7.

Jumas Robert, ur. 05.04.1971 w Gdańsku. Wykształcenie zawodowe, zawodnik rugby Lechii Gdańsk (1985-1996, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1994, 1995, 1996, srebrne: 1991, 1993, zdobywca Pucharu Polski; 1994, 1996, brązowy medal mistrzostw Polski juniorów 1988), Lotnika Pruszcz Gdański (1992-2000, brązowy medal mistrzostw Polski seniorów 2000, zdobywca Pucharu Polski 2000), AZS AWFIS Gdańsk (2000-2004). Pierwszy trener Jerzy Jumas. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 7 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji filara. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 47.

Junien - Sarnecki Jerzy: członek-założyciel AZS Kraków w 1908 r. Czołowy działacz, czynny w pracach pierwszego zarządu AZS Kraków. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 342.

Jurasz Kazimierz, ur. 20 V 1884 r. Doktor praw. Działacz AZS Poznań. Szczególne zasługi położył w rozwoju akademickiego wioślarstwa. Zginął od bomby lotniczej 1 IX 1939 r. w Poznaniu. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 52.

Jurasz Antoni (1882-1961). Wybitny profesor medycyny, prezes AZS Poznań w l. 1929 -39. Urodził się 11 lutego 1882 r. w Heidelbergu, gdzie jego ojciec Antoni przez 35 lat piastował godność profesora laryngologii. Matką Antoniego była Karolina Gaspey, z pochodzenia Angielka, kobieta wiekłej wiedzy, kultury i zacności. Oboje rodzice zadbali o staranne wykształcenie syna. Po ukończeniu gimnazjum skierowali go na Wydział Lekarski Uniwersytetu w Heidelbergu, gdzie w 1907 r. uzyskał stopień doktora medycyny i chirurgii. Był to zaledwie pierwszy etap przygotowania do kariery lekarskiej. Początkowo praktykował w Instytucie Patologii pod kierunkiem wybitnych chirurgów profesorów: E. Lesera i E. Payra. Następnie doświadczenie lekarskie zdobywał w klinikach chorób wewnętrznych i chirurgicznych w Heidelbergu, Londynie, Królewcu i Lipsku. Przez pewien okres pracował również, jako lekarz okrętowy na liniach do Ameryki Północnej, Afryki i Indii oraz brał udział w ekspedycji Niemieckiego Czerwonego Krzyża do Turcji. Podczas pierwszej wojny światowej powołany został na stanowisko komendanta Szpitala św. Marii we Frankfurcie nad Menem. Powierzono mu także funkcję naczelnego chirurga V Korpusu Armii Niemieckiej. W roku 1919 w uznaniu osiągnięć na polu naukowym Senat Uniwersytetu Frankfurckiego powołał Antoniego Jurasza na stanowisko profesora tytularnego. Demonstrowanie głębokich więzów z Polską przez ojca i syna, pomimo ich niekwestionowanych zasług poniesionych dla rozwoju medycyny i nauki niemieckiej przysparzało Juraszom niemało kłopotów. Z tego powodu profesor Antoni Jurasz (ojciec) w roku 1908 przeniósł się do Lwowa, gdzie założył pierwszą w tym mieście Poliklinikę Otolaryngologiczną. Wybitnego laryngologa zaszczycono tu godnością dziekana Wydziału Le-

karskiego, a następnie wybrano rektorem Uniwersytetu Lwowskiego. W roku 1920 to samo uczynił jego syn, który zdecydował się na trwale osiąść w Poznaniu. Jemu z kolei Senat Uniwersytetu Poznańskiego powierzył Katedrę Chirurgiczną. Poznańską Klinikę Chirurgiczną Antoni Jurasz (syn) zorganizował w roku 1923 w Szpitalu Sióstr Miłosierdzia, gdzie z najwyższym zapałem rozwinął ożywioną pracę leczniczą i dydaktyczno-naukową. Swoją działalnością zdobył powszechny rozgłos i zasłużoną sławę. W latach 1925/26 i 1926/27 zaszczycono go stanowiskiem dziekana Wydziału Lekarskiego, a w latach 1930/31 godnością prorektora Uniwersytetu Poznańskiego. Pod jego kierunkiem redagowany był dział chirurgiczny w „Nowinach Lekarskich”. Wraz z prof. Maksymilianem Rutkowskim (1867-1942) redagował również czasopismo „Chirurgia Kliniczna”. Był ponadto założycielem Polskiego Towarzystwa Chirurgów i Ortopedów Polski Zachodniej, prezesując mu w latach 1927-1939. W momencie wybuchu II wojny światowej prof. Jurasz został komendantem szpitala wojskowego, który w czasie działań wojennych niósł ofiarną pomoc bohaterom obroncom Modlina. Piastował także stanowisko naczelnego chirurga Wojska Polskiego. Po klęsce wrześniowej przedostał się do Francji, skąd w 1940 r. wyjechał do Wielkiej Brytanii. W l. 1941 - 45 zorganizował i został dziekanem polskiego Wydziału Lekarskiego przy Uniwersytecie w Edynburgu, profesor medycyny - wybitny chirurg, uczony o światowej sławie. Wysoki autorytet moralny tych osób oraz pozycja zawodowa i społeczna zjednywały do AZS profesurę uniwersytecką, władze administracyjne i państwowe oraz społeczeństwo Wielkopolski. R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 20; W. Lisowski, www.oil.org.pl/xml/oil/oil72/gazeta/numery/n2007/n200706/n20070618; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota”. Warszawa 1962, s. 342.

Jurewicz Bolesław (ur. 5 września 1952 r. w Ponarach) – zapaśnik, trener, działacz i sędzia. Był zawodnikiem „Budowlanych” Olsztyn (1969–1972) i AZS-AWF Warszawa (1973–1977) w kat. wagowych 48–57 kg. Jego pierwszym trenerem był Zenon Rydziński. Jako zawodnik dwa razy reprezentował Polskę na uniwersjadzie: w Moskwie (1973) oraz w Sofii (1977), gdzie zajął 4 miejsce. Był brązowym medalistą mistrzostw Polski seniorów (1977). Jest absolwentem AWF w Warszawie, trenerem klasy mistrzowskiej, zasłużonym już sędzią międzynarodowym. Wychował takich zawodników, jak Marek Sitnik i Radosław Truszkowski – uczestników Igrzysk Olimpijskich w Atenach, mistrzostw świata i Europy. W 1989 r. jako trener poprowadził drużynę Budowlanych Olsztyn do zwycięstwa drużynowego w spartakiadzie młodzieży (mistrzostwa Polski), która odbyła się w Kielcach. Podobny sukces powtórzył rok później w Szczecinie. W 1991 r. zdobył z Budowlanymi Olsztyn drużynowe mistrzostwo Polski do lat 20. Obecnie pełni funkcję prezesa Warmińsko-mazurskiego Związku Zapaśniczego, jest trenerem w „Warmii” Lidzbark Warmiński i LUKS Rogóż. Aktywny działacz Zarządu Warmińsko - Mazurskiej Federacji Sportu. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Boleslaw_Jurewicz

Jurgielewicz-Urniaż, Marzena. Koszykówką zajmuje się od 12 roku życia - była zawodniczką i jest trenerką. Studiowała i grała w Akademii Wychowania Fizycznego w Gdańsku, gdzie uzyskała tytuł zawodowy magistra (1989) oraz tytuł naukowy doktora nauk o kulturze fizycznej (2007). W Studium (od 1989) prowadzi sekcję koszykówki kobiet. Jest aktywna zawodowo, naukowo i społecznie. W latach 1981-1985 była uczennicą Liceum Ogólnokształcącego nr 1 w Koszalinie, a od 12 roku życia zawodniczką sekcji koszykówki kobiet AZS Koszalin. Jako juniorka i seniorka grała w drużynie AZS i uczestniczyła w krajowych rozgrywkach ligowych. Z zespołem junierek z sukcesami brała udział w Akademickich Mistrzostwach Polski. Podejmując studia w Akademii Wychowania Fizycznego w Gdańsku była zawodniczką ligowego zespołu AZS Gdańsk. W 1989 r. zdobyła uprawnienia trenera II klasy piłki koszykowej,

instruktora lekkiej atletyki, piłki ręcznej, gimnastyki sportowej, artystycznej. Podjęła Podyplomowe Studia z Pedagogiki Korekcyjno-Kompensacyjnej (1999), a następnie Studia Podyplomowe z fitness i tańca (2003). Jest pracownikiem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W listopadzie 2007 r. uzyskała tytuł doktora nauk o kulturze fizycznej na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Rozwój fizyczny i motoryczny a wyniki w nauce uczniów sportowców na tle rówieśników szkół gimnazjalnych w województwie warmińsko-mazurskim”, którą obroniła w Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku. W 1989 r. podjęła pracę w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Rolniczo-Technicznej (ART) w Olsztynie. Poza pracą dydaktyczną w UWM, od 1989 r. prowadzi sekcję sportową koszykówki kobiet AZS. Do najbardziej znaczących sukcesów sportowych należy trzykrotne zdobycie złotych medali na mistrzostwach akademii rolniczych i ekonomicznych w koszykówce kobiet (1993 - Poznań, 1997 - Bydgoszcz, 1999 - Rzeszów), dwukrotne brązowego medalu w akademickich mistrzostwach uniwersytetów (2013 - Wrocław, 2015 - Warszawa) oraz zdobycie srebrnego medalu w mistrzostwach uniwersytetów w streetbasketcie (2002 - Łódź). Zarząd Główny AZS odznaczył Ją Złotą Odznaką AZS (1999). Od 1989 r. współpracuje z Akademickim Związkiem Sportowym przy organizacji lokalnych i uczelnianych imprez sportowych oraz Akademickich Mistrzostw Polski w grach zespołowych. W latach 2002-2006 prowadziła również w Olsztyńskiej Szkole Wyższej zespół koszykówki mężczyzn, który, zdobywał pierwsze i drugie miejsca w akademickich mistrzostwach województwa warmińsko-mazurskiego. W 2005 r. w mistrzostwach szkół wyższych niepaństwowych koszykarze tej uczelni zajęli szóste miejsce w kraju. W 2015 r. za zasługi dla rozwoju uniwersytetu oraz wieloletnią, zaangażowaną pracę naukowo-dydaktyczną i działalność na rzecz środowiska akademickiego otrzymała srebrny Laur Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 467-472.

Jurkiewicz Edward, (ur. 22 I 1948 Pruszcz Gdański), koszykarz. Zawodnik AZS Gdańsk (1963–1967), Zawiszy Bydgoszcz (1967), Legii Warszawa (1968–1969), GKS Wybrzeże (1969–1979). W 203 meczach w reprezentacji Polski uzyskał 4114 punktów. Uczestnik igrzysk olimpijskich w Meksyku (1968), gdzie wraz z drużyną wywalczył VI miejsce. W 1971 król strzelców Mistrzostw Europy w Essen. Trzykrotnie zdobywał z GKS Wybrzeże mistrzostwo Polski, wielokrotny król strzelców ligi. W 1969 roku wybrany w plebiscycie „Dziennika Bałtyckiego” najlepszym sportowcem województwa gdańskiego. Mieszka we Francji. Marek Andrzejewski, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=JURKIEWICZ_EDWARD

Jurkowski Aleksander, ur. 28. XI. 1909 r. w Warszawie. Lekkoatleta warszawskich klubów RKS „Orzeł”, „Polonia” i AZS. Czołowy polski biegacz w latach 1936-1939. Mistrz Polski w sztafecie olimpijskiej (1937 r.). Reprezentant kraju w meczach międzypaństwowych (1939 r.). Zginął w powstaniu warszawskim 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 52.

Jurkowski Wojciech, mgr inż., ur. 1937 we Lwowie. Po wojnie podstawowe nauki pobierał kolejno w Rzeszowie, Bytomiu i Wiśle, aż do matury w Wiślańskim LO w 1954 roku. Studia 1955 - 62, dyplom z silników spalinowych. Pierwsza praca w ZUT Zgoda w Świętochłowicach - konstruktor, do końca 1965; następnie Zakłady Gumowe Górnictwa w Miechowicach - gł. konstruktor. Na przełomie lat 1975/76 zmiana na Przedsiębiorstwo Projektowania i Wyposażania Odlewni PRODLEW w Bytomiu (do 1978), potem GIG w Katowicach jako kier. laboratorium - projektowanie i wdrażanie urządzeń do gumowania rur podsadzkowych itp. (do końca 1992). W roku 1993 powrót do Za-

kładów Gumowych Górnictwa w Bytomiu na stanowisko st. inspektora ds. konstrukcyjnych. Podczas pracy dorobił się kilkunastu patentów i kilku odznaczeń. Studia i pracę urozmaicały starty w licznych zawodach narciarskich w barwach AZS Gliwice (Akademickie mistrzostwa Polski, Uniwersjada studencka w Grenoble) oraz żeglowanie, m.in. po Atlantyku (kapitan jachtowy). Żona Teresa - absolwentka Wydz. Chemicznego PŚ. Od marca 1999 na emeryturze (ze względów rodzinnych nieco wcześniej). Przez pewien czas pracujący „z doskoku” jako konstruktor w Zakładach Gumowych Górnictwa. Latem żegluje po Jeziorze Żywieckim; mieszka w Wiśle - Osiedle Skolnity. Źródło: Biogramy Absolwentów Wydziału Mechanicznego Energetycznego Politechniki Śląskiej II, red. Edward Kostowski, Część B – biogramy absolwentów, Gliwice 2013, s. 39.

Jusiel Andrzej (15 I 1941, Wilno), siatkarz, absolwent WSR Kraków (1967). Zawodnik AZS Kraków (1958-1967). Z zespołem AZS zdobył wicemistrzostwo Polski juniorów (1959), występował w reprezentacji Polski juniorów, młodzieżowej oraz rozszerzonej kadrze pierwszej reprezentacji Polski. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 337.

Juszcak Katarzyna, ur. 4. 03. 1972 we Wrocławiu. Judo, w. 172 cm, c.c. 7:2 kg. IO 1992 Barcelona, 7 m.; medalistka MŚ Jun. 1990; dwukrotna mistrzyni Polski 1989-90. Klub AWF Wrocław. Wykształcenie średnie. Panna. Mieszka we Wrocławiu. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 106. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Katarzyna_Juszcak#/media/Plik:Katarzyna_Juszcak.jpeg

Lange Łucjan, urodził się 15 października 1900 roku w Prośnie, w powiecie chodzieskim, jako syn nauczyciela Bolesława i Marii z domu Kiełmińskiej. Do szkoły średniej uczęszczał w Wągrowcu, Pile i Poznaniu. Jesienią 1918 roku powołano go do niemieckiego wojska w Królewcu. /.../. Po zdaniu matury zgłosił się ochotniczo do Wojska Polskiego i brał udział w powstaniu wielkopolskim. Uczestniczył także w wojnie w 1920 roku jako łącznościowiec. Po wróciwszy z frontu, w 1920 roku zapisał się na Uniwersytet Poznański, gdzie studiował kolejno prawo i ekonomię, filozofię oraz medycynę. Za namową prof. Eugeniusza Piaseckiego /.../ zrezygnował z medycyny, mimo że do otrzymania dyplomu zostało mu zaliczenie zaledwie kilku egzaminów. Studiując równolegle wychowanie fizyczne w Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego, ukończył kierunek wychowanie fizyczne. W 1924 roku objął posadę asystenta w Studium Wychowania Fizycznego u prof. Eugeniusza Piaseckiego, gdzie pozostał do 1931 roku, aby następnie objąć obowiązki lektora wychowania fizycznego. W 1932 roku uzyskał dyplom magistra wychowania fizycznego na podstawie pracy pt. *Z badań nad rozwojem fizycznym młodzieży*. Była to 11 obroniona praca magisterska w historii SWF. Łucjan Lange dał się poznać jako dobry pedagog i autor wielu artykułów o znaczeniu metodycznym. Ciesząc się ogromnym zaufaniem prof. Piaseckiego, pełnił obowiązki sekretarza redakcji czasopisma miesięcznika „Wychowanie Fizyczne” aż do 1939 roku. /.../ W 1946 roku mgr Lange został adiunktem i kierownikiem ćwiczeń w Studium Wychowania Fizycznego w Poznaniu, a później kierownikiem Zakładu Sportów Różnych /.../ Rok akademicki 1948/ 49 był rokiem jubileuszowym w 30-letniej działalności Studium. Z tej okazji zorganizowano wiele uroczystości, których celem było przedstawienie dorobku Studium i jego obecnego stanu. Obchody zainaugurowano akademią, na której przemówienie wygłosił kurator prof. E. Czarnecki, a referat pt. *Historia Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego* długoletni uczeń prof. Piaseckiego - mgr Łucjan Lange. /.../ W 1952 roku Łucjan Lange przerwał pracę w WSWF z przyczyn od niego niezależnych. Był z przekonania antykomunistą i został usunięty z uczelni za podważanie autorytetu władz PZPR. W latach 1952-1953 pracował w Studium Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu. Łucjan Lange sprawdził się znakomicie w roli nauczyciela, sportowca, trenera, sędziego i kierownika wielu zespołów sportowych, jednak od 1953 roku poświęcił się głównie pracy w Klinice Ortopedycznej Akademii Medycznej jako mgr rehabilitacji, aż do przejścia na emeryturę. /.../ W 1956 roku został zrehabilitowany. Nie skorzystał wtedy z możliwości powrotu na uczelnię. Wrócił w 1957 roku jako adiunkt w Zakładzie Gimnastyki Leczniczej WSWF, gdzie pracował w wymiarze godzin zleconych. Do przejścia na emeryturę w 1968 roku pracował jako rehabilitant w Klinice Ortopedii Akademii Medycznej. /.../ Łucjan Lange położył wyjątkowo duże zasługi w rozwoju różnych dyscyplin sportowych poznańskiego AZS. Po złożeniu egzaminów wstępnych na Wydziale Prawa Uniwersytetu Poznańskiego wstąpił do AZS, w którym pracował przez cały okres międzywojenny. Łucjan Lange był pierwszym kierownikiem nowo zorganizowanego zespołu żeńskiego lekkiej atletyki, wieloletnim członkiem Zarządu Głównego AZS i Zarządu klubu AZS. Jako trener różnych sekcji sportowych wykształcił wielu zawodników wysokiej klasy państwowej. Był sędzią w lekkiej atletyce, boksie, szermierce, pływaniu i łyżwiarstwie oraz czynnym zawodnikiem w wioślarstwie (mistrzostwo polskich AZS-ów na jedyne), hokeju na lodzie (mistrzostwo Polski), hokeju na trawie, szermierce, lekkiej atletyce, pływaniu i boksie. Piastował wiele funkcji kierowniczych w związkach i klubach sportowych. /.../ W 1949 roku zdobył dyplom trenera I klasy w wioślarstwie. Przed wojną i po wojnie pracował społecznie w różnych organizacjach sportowych jako członek Zarządu, sędzia i instruktor. W 1979 roku otrzymał odznakę honorową „Za Zasługi w Rozwoju Wojewódz-

twą Poznańskiego”. Jako sportowiec Łucjan Lange reprezentował nasz kraj w spotkaniach międzynarodowych w barwach AZS Poznań. /.../ Łucjan Lange do końca swych dni był znakomitym sportowcem, co potwierdza fakt, iż w wieku ponad 80 lat pływał łodzią wioślarską po poznańskiej Warcie. /.../ Był dumny z dzieci: Zofii (mgr wf), Jana (mgr inżynier, grał w siatkówkę w II-ligowym AZS) i Aleksandra. Był pasjonatem siatkówki, autorem pokazów gimnastycznych z udziałem nawet kilku tysięcy dzieci i młodzieży. /.../ Był nauczycielem wielu dyscyplin sportowych oraz inicjatorem powstawania nowych sekcji AZS, pracował także, jako wykładowca i trener. Był powszechnie lubianym i szanowanym nauczycielem. Jako uczeń prof. Eugeniusza Piaseckiego, czerpał cenną wiedzę od wielkiego mistrza, który był kuratorem AZS Poznań. Oprócz uwielbienia do sportu chętnie promował zdrowy tryb życia. Był znakomitym przykładem sportowca, który nie miał nałogów - nie pił alkoholu oraz nie palił papierosów. Do końca swoich dni był aktywnym człowiekiem, rzadko narzekającym na stan zdrowia. Odszedł od nas 16 sierpnia 1997 roku w wieku 97 lat w domowym zaciszu. Został pochowany na cmentarzu Janikowskim w Poznaniu. Osiągnięcia sportowe mgr. Łucjana Lange i medale zdobyte przez niego w różnych dyscyplinach sportowych: Szermierka: 1927 r. - I miejsce - turniej szermierki AZS Poznań; 1927 r. - III miejsce - turniej szermierki Poznań-Warszawa; 1931 r. - II miejsce - szabla; 1932 r. - I miejsce - floret; 1932 r. - I miejsce - szpada; 1932 r. - III miejsce - szabla; Wioślarstwo: 1924 r. - I miejsce - czwórki; 1924 r. - III miejsce - KM; 1925 r. - mistrz polski w przystani AZS; 1925 r. - II miejsce - MP AZS SKIF; 1926 r. - II miejsce - czwórki; 1926 r. - I miejsce KM; Hokej na lodzie: 1929 r. - II miejsce; 1931 r. - IV miejsce - MP Katowice. Oprac. Dariusz Słapek. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/SM0/SM0_1-S-3705-2.jpg Zwycięscy wioślarze z AZS Łódź: Vogel, Dorman, Lange w towarzystwie inżyniera Weichmanna (1. z lewej).

Langowski Marcin, ur. 05.07.1970 w Gdyni. Wykształcenie wyższe, Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Skry Warszawa (1986-1991, 2003-2004), PSG Stuttgart (Niemcy, 1991-1992), AZS AWF Warszawa (1992-2000, brązowe medale mistrzostw Polski seniorów: 1994, 1995, 1996, 1997, 1998), CSP Legionowo (2001-2002), Budowlanych Łódź (2002-2003, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 2003). Pierwszy trener Sylwester Koliński. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 21 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 12 punktów, występował na pozycji łącznika ataku. Uczestnik mistrzostw Świata juniorów (1988, 1989). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 64. Fot. [http://www.pzrugby.pl/page/11/Reprezentanci PolskiSeniorow](http://www.pzrugby.pl/page/11/Reprezentanci%20PolskiSeniorow), 52

Lanżanka Mira, lekkoatletka i florecistka AZS Poznań w latach trzydziestych. Rekordzistka i reprezentantka Polski w rzucie oszczepem, pięcioboju i trójboju. Mistrzyni Polski we florecie. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 344.

Laskowski Kazimierz (1899-1981). Urodził się 7 listopada 1899 r. w mieście Troick na Syberii Zachodniej jako syn zesłańca za udział w zamachu na cara Aleksandra II w 1881 r., inżyniera-górnika Wacława i Marii Joanny z Missonów. Do szkół najpierw uczęszczał w Troicku, a w latach 1911-1914 w Witebsko. Od 1914 r. przebywał w Warszawie, gdzie w latach 1915-1918 kontynuował naukę w Średnim Gimnazjum Ziemi Mazowieckiej. W roku 1916 zaczął uprawiać sport w Warszawskim Kole Sportowym na terenie Agrykoli. Był członkiem Sekcji Szermierki, Boks i Lekkiej Atletyki. Nauczycielami jego byli Henryk Szot-Jeziorowski, Stanisław Budny i Stanisław Szczepkowski. Należał też do gniazda „Sokoła” na Pradze, którego kurs przodowników ukończył w 1917 r. W 1918 r. stoczył pierwszą pokazową walkę bokserską z lotnikiem Leonem Berskim. 9 listopada 1918 r. wstąpił do

Szkoły Podchorążych Piechoty, którą ukończył w czerwcu 1919 r. 15 lipca 1919 r. został mianowany podporucznikiem, przydzielony do 14 pułku piechoty jako dowódca plutonu 7. kompanii i skierowany na front. Wkrótce potem przeszedł do 44. Pułku Strzelców Kresowych, w którego szeregach walczył w całej kampanii 1920 r. Za zasługi na polu walki został odznaczony Krzyżem Walecznych nr 7865. W latach 1921-1922 ukończył pierwszy roczny Kurs Centralnej Wojskowej Szkoły Gimnastyki i Sportów w Poznaniu i jednocześnie Kurs WF Studium Wychowania Fizycznego na Uniwersytecie Poznańskim. W 1922 roku został mianowany porucznikiem. W latach 1922-1928 pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego i był działaczem sportowym głównie w szermierce i boksie. Od sierpnia 1922 r. do września 1923 r. pracował jako instruktor wychowania fizycznego w Centralnej Wojskowej Szkole Gimnastyki i Sportów w Poznaniu, od listopada 1923 r. do września 1926 r. w Szkole Podchorążych Piechoty w Warszawie jako kierownik wychowania fizycznego i w Państwowym Instytucie WF w Warszawie jako instruktor sportu. Lata 1926-1929 stanowią okres ponownej jego pracy w Centralnej Wojskowej Szkole Gimnastyki i Sportów w Poznaniu oraz w Studium Wychowania Fizycznego OP, gdzie pełnił funkcję instruktora i dowódcy kursów szermierczych. Poza tym działał społecznie w Polskim Związku Bokserskim jako sekretarz i w Akademickim Związku Sportowym. W latach 1924-1925 zapoznawał się z metodami nauczania szermierki i boks w instytucie WF w Joinville-le-Pont pod Paryżem i w Turynie (Włochy), a w latach 1928-1929 w Wojskowej Szkole Wychowania Fizycznego (Scuola Militare de Educazione Fisica) pod Rzymem i w tzw. Narodowej Akademii Szermierczej w Neapolu. Od 1929 r. pracował w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego w Warszawie; nauczał szermierki, boks, walki wręcz i ratownictwa wodnego. Był odpowiedzialny również za dwuletnie kursy szermiercze dla instruktorów i fechtistrzów. W latach 1936-1937 zapoznawał się z organizacją i pracą związków ratownictwa wodnego w Holandii i Niemczech. W 1938 roku przebywał sześć miesięcy w Węgierskim Wojskowym Instytucie Sportu i Szermierki w Budapeszcie, aby poznać kierunki węgierskiej szkoły szermierczej. Równocześnie uprawiał szermierkę zawodniczo, należąc do najlepszych szermierzy w Polsce. We wrześniu 1939 roku brał czynny udział w walkach z najeżdżącą hitlerowskim. W stopniu kapitana walczył w szeregach 95 pułku piechoty jako dowódca kompanii i z-ca dowódcy batalionu. Po kapitulacji dostał się do niewoli niemieckiej i przebywał w obozach jenieckich: także w Woldenberg do stycznia 1945 r. W obozach organizował wspólnie z innymi wychowanie fizyczne i sport dla jeńców. W pierwszych latach po wojnie przebywał na terenach okupowanych Niemiec w ramach Polskiej Misji Wojskowej. Mając dobre światowe obycie i znajomość licznych języków obcych (rosyjski, francuski, włoski, niemiecki i angielski), pracował jako jedyny polski oficer w Zjednoczonej Egzekutywie Repatriacyjnej przy Międzysojuszniczej Radzie Kontroli na Niemcy w stopniu majora. W maju 1948 r. wrócił do kraju. W okresie 1948-1949 pracował jako kierownik wychowania fizycznego kobiet w Komendzie Głównej PO „Służba Polsce”, od października 1949 r. w Akademii Wychowania Fizycznego jako adiunkt Działu Ciężkiej Atletyki i Samoobrony, a następnie od stycznia 1950 r. do października 1950 r. jako adiunkt Ośrodka Metodycznego Wydziału Wyszakolenia Wojskowego AWF. W tym czasie uzupełniał własne studia i zdał egzamin magisterski. 1 IX 1954 r. został mianowany zastępcą profesora i kierownikiem Katedry Szermierki, Boks i Strzelectwa Sportowego AWF. W tym okresie pełnił też cały szereg funkcji społecznych: był kierownikiem wyszkolenia szermierki ZG AZS, członkiem Rady Trenerów PZSz i GKKF, ekspertem od sprzętu szermierczego, przewodniczącym Komisji Zobowiązań Zakładowej Organizacji Związkowej przy AWF. Ważniejsze prace: Boks. Warszawa 1982; Szermierka na szacie. Warszawa 1936; Podręcznik nauki ratowania tonących. Warszawa 1939; Szermierka na bagnety. Warszawa 1950; Sportowa szermierka na bagnety. Warszawa 1951. Był współpracownikiem prowadzącej dział wychowania fizycznego i sportu „Encyklopedii wojskowej” wydanej w latach 1931-1939 oraz

autorem wielu artykułów w fachowych czasopismach. K. Laskowski był jednym z pionierów boks w Polsce (jako bokser stoczył 27 walk, z których 24 wygrał a 3 zremisował). Wiosną 1922 r. na międzynarodowych zawodach bokserskich zorganizowanych przez YMCA w Warszawie zadał pierwszy nokaut oglądany w Polsce na publicznych zawodach, pokonując gdańszczanina Eingbauera. 2 grudnia 1923 r. wziął udział w historycznym zebraniu w Warszawie, które zwołane z inicjatywy Wiktora Jonoszy-Dąbrowskiego powołało do życia Polski Związek Bokserski. Wszedł do pierwszego zarządu PZB. W szermierce zdobył trzy razy tytuł mistrza Polski, dwa w szpadzie i jeden w szabli. W roku 1928 jako członek szablowej drużyny uczestniczył w Igrzyskach Olimpijskich w Amsterdamie, gdzie drużyna polska zajęła trzecie miejsce. Był wielokrotnym mistrzem Wojska Polskiego w szermierce. W 1930 r. zdobył wicemistrzostwo w Wojskowych Mistrzostwach Europy w Ostendzie. K. Laskowski wychował wielu wybitnych zawodników i nauczycieli szermierki we wszystkich broniach, a jego wychowankowie i podopieczni uzyskiwali wybitne wyniki na arenie międzynarodowej. Za zasługi został odznaczony: Krzyżem Zasługi na Połu Chwały, Medalem Zwycięstwa i Wolności, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką AZS oraz odznaką Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. K. Laskowski był dwukrotnie żonaty: z Amelią z Pawlickich oraz od 1952 r. z Marią z Rychterów, z którą miał dwóch synów: Kazimierza Waclawa (1952) i Waclawa Ottona (1955). Zmarł nagle 20 X 1961 r. w czasie pełnienia obowiązków służbowych. Marianna Wiklak-Lipot i Kazimierz W. Laskowski Jr, Kazimierz Laskowski (1899-1981), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom I, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. 56-58; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 626-7; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 344; R. Wryk, Sport Olimpijski w Polsce 1919-1939, Poznań 2006, s. 218-221; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 92 (maszynopis J. Wierzbicki, Historia polskiego rugby, Warszawa 2011, s. 133. Fot. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_Laskowski_\(sportowiec\)#/media/Plik:Yong_Kazimierz_Laskowski.jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_Laskowski_(sportowiec)#/media/Plik:Yong_Kazimierz_Laskowski.jpg)

Latinik-Rieger Antonina, pot. *Nina* (ur. 17 października 1906 w Krakowie, zm. 18 października 1989 tamże) - nauczycielka, urzędniczka, florecistka, pierwsza mistrzyni Polski we florecie kobiet, wieloletni pracownik Kurii Metropolitalnej w Krakowie. Ukończyła I Państwowe Gimnazjum Żeńskie w Krakowie, gdzie w 1924 roku zdała egzamin maturalny. W latach 1924–1932 studiowała na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. W 1931 roku ukończyła Studium Wychowania Fizycznego UJ. Odbyła również studia w południowo-szwedzkim Instytucie Gimnastycznym w Lund. W latach 1927–1928 Latinikówna była zawodniczką sekcji floretu AZS Kraków. W 1928 roku zdobyła złoty medal pierwszych rozgrywanych w Polsce mistrzostw floretu kobiet, bijąc kolejno Marię Dubieńską i Jadwigę Rieger. Poza szermierką uprawiała także turystykę górską, jazdę na nartach, pływanie. Od 1929 pracowała jako nauczycielka wychowania fizycznego oraz geografii - najpierw w Krakowie, a od 1932 w Katowicach. 28 czerwca 1932 wyszła za mąż za Andrzeja Riegera, który został zamordowany w Katyniu 23 lub 24 kwietnia 1940. Podczas okupacji Antonina Latinik współpracowała z AK. Po zakończeniu wojny pracowała m.in. jako księgowa w różnych bankach, a od 1969 aż do śmierci w 1989 roku - jako urzędniczka w Kurii Metropolitalnej w Krakowie. Kazimierz Marcinek, *Leksykon polskiej szermierki 1922–2012*. Warszawa: Polski Związek Szermierczy, 2012, s. 165; M. Zagórniak, Latinik Franciszek Ksawery (1864–1949). W: PSB T. XVI. 1971, s. 567–568. Fot. Helena Latinik z córkami (wikipedia).

Lechowski Grzegorz – studiował na AWF. Od 1955 r. uprawiał w AZS koszykówkę, zdobywając jako zawodnik AZS-AWF Wicemistrzostwo Polski na rok 1962. Występował w młodzieżowej

reprezentacji Polski oraz w reprezentacji AZS. APS 14, 1962, s. 24.

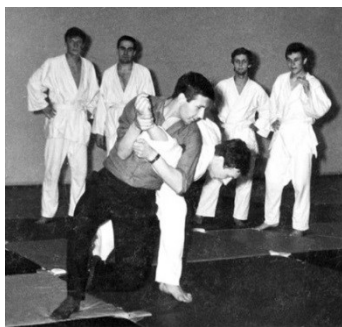
Lechowski, Jan, ur. 15.10.1904 w Warszawie, zm. 13.05.1995 w Boboszewie. Wykształcenie wyższe, Państwowy Instytut Wychowania Fizycznego w Warszawie, Centralny Instytut Gimnastyki w Sztokholmie. Zawodnik rugby: Orzeł Biały Warszawa (1921-1927). Pierwszy trener Louis Amblard. Współzałożyciel (z Władysławem Olędzkiem) drużyny przy Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Ursynowie (1924). Nauczyciel w Konserwatorium Okręgu Szkolnego w Warszawie (1928-1939), urzędnik Zarządu Miasta w Warszawie, działacz podziemia (1940-1944), urzędnik, nauczyciel, wizytator w Kuratorium Okręgu Szkolnego w Gdańsku (1945-1948), adiunkt na Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie (1949-1952), zastępca, a następnie kierownik. studium wychowania fizycznego Uniwersytetu Warszawskiego (1950-1974). Odznaczenia: Srebrny (1948) i Złoty (1962) Krzyż Zasługi, Medal X-lecia PRL (1955), Złota Odznaka AZS (1955), Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej (1961.), Medal 1000-lecia Państwa Polskiego (1966), Odznaka Stulecia Sportu Polskiego (1969). M. Powąła Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Suplement 2 (2007-2009), Lublin 2010, s. 17; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 156 (maszynopis).

Leinweber Stanisław, ur. 24. IV. 1912 r. Student. Siatkarz 1 piłkarz ręczny AZS Warszawa. Czołowy polski siatkarz w latach trzydziestych. Złoty (1935 r.) i dwukrotny srebrny (1932, 1937) medalista mistrzostw Polski w siatkówce. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu porucznika, a następnie, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Kozielsku. Zginął w Katyniu w 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 62. <file:///C:/Users/ICom/Desktop/Biogramy%20studentow%20i%20absolwentow%20SGGW%20zamordowanych%20w%20Katyniu.pdf>

Lemański, Jerzy (1924 - 2005) - ekonomista, żołnierz Armii Krajowej - Szarych Szeregów, działacz niepodległościowy i sportu akademickiego (AZS). Urodził się 29 stycznia 1924 roku w Blachowni, gdzie mieszkali i pracowali jego rodzice. Po ukończeniu Szkoły Powszechnej w Blachowni, gdzie wstąpił do drużyny harcerskiej, pełniąc funkcję przybocznego, rozpoczął naukę w Państwowym Gimnazjum im. Romualda Traugutta w Częstochowie, którą po dwóch latach przerwał wybuch wojny. Mając 16 lat, podjął pracę w Hucie Blachownia, jako praktykant biurowy. Od roku 1942 uczestniczył w Blachowni w tajnym nauczaniu - „kompletach” z zakresu szkoły średniej. Po aresztowaniu jego ojca i wywiezieniu do obozu koncentracyjnego w Dachau, następnie Mauthausen - Gusen, na nim spoczął obowiązek pomocy matce i utrzymania domu. W maju 1943 roku, poprzez kolegę z gimnazjum, Stanisława Szynkiewicza trafił do Szarych Szeregów - konspiracyjnego Związku Harcerstwa Polskiego. Komendantem „Roju” (hufca) był Leszek Krupski, ps. „Mściwój Wielki”. W konspiracji występował pod pseudonimami Mieczysław, Orzeł. Otrzymał zadanie pomocy Stanisławowi Szynkiewiczowi pseud. Bogdan, w zorganizowaniu i prowadzeniu drużyny Grup Szturmowych (GS), która wchodziła w skład ogniska 3c. Działalność drużyny w początkowym okresie przejawiała się w szkoleniu z zakresu topografii, taktyki w warunkach konspiracji, następnie: małego sabotażu, kolportowaniu prasy podziemnej („Biuletyn Informacyjny”) i innych wydawnictw oraz wywiadu z zakresu rozmieszczenia i liczebności funkcjonariuszy niemieckich, a także sabotażu w zakładzie pracy, zajmującym się m. in. produkcją bomb lotniczych. Sabotaż polegał na uszkodzaniu bomb oraz maszyn do ich produkcji. Był również łącznikiem z częstochowskimi Szarymi Szeregami i drużyną w Hutkach; obowiązki te wypełniał do 16 stycznia 1945 roku. Na podstawie zaświadczenia Weryfikacyjnej Komisji Oświaty przyjęty został do II klasy LO im. Traugutta, gdzie uzyskał świadectwo dojrzałości. W roku 1946 podjął studia w Wyższej Szkole

Administracyjno - Handlowej w Częstochowie, które ukończył w roku 1950. Od marca do września 1945 roku pełnił funkcję komendanta Rejonu Blachownia organizacji polityczno - wojskowej „Niepodległość” (NIE), zajmującej się wywiadem i obserwacją wydarzeń po „wyzwoleniu” przez Armię Czerwoną. Całkowitą działalność zakończył zgodnie z rozkazem komendanta „Roju”. W styczniu 1949 roku podjął pracę w Zjednoczeniu Kopalń Rud Żelaza. W kwietniu 1968 roku ukończył dwuletnie seminarium magisterskie w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Katowicach. W zjednoczeniu pracował na różnych odpowiedzialnych stanowiskach do chwili jego likwidacji. W roku 1982 przeszedł na wcześniejszą emeryturę i pracował społecznie w Związku Zawodowym Górników. Po roku 1990 wstąpił do Stowarzyszenia Szarych Szeregów w Częstochowie, pełniąc funkcję zastępcy przewodniczącego Zarządu Oddziału w Częstochowie, a następnie przewodniczącego. Był przez długie lata czynnym działaczem AZS w Częstochowie. W pracy zawodowej i społecznej wyróżniał się zdyscyplinowaniem, sumiennością, rzetelnością i zaangażowaniem. Zawsze drogą mu były sprawy Polski, o które z poświęceniem walczył. Jerzy Lemański posiadał stopień wojskowy porucznika. Za osiągnięcia i walkę otrzymał m.in. następujące odznaczenia: stopień „Bojowca” za działalność w Szarych Szeregach (styczeń 1945 r.), Krzyż Armii Krajowej, Złoty i Srebrny Krzyż Zasługi, Krzyż Weterana Walk o Wolność i Niepodległość Ojczyzny, krzyż Za Zasługi dla ZHP z Mieczami i Rozetą. Zmarł 22 listopada 2005 roku. Spoczywa na cmentarzu św. Rocha. Szostak, E. (red.), Odeszli na wieczną wartę. Wspomnienia o harcerkach i harcerzach ziemi częstochowskiej, Częstochowa, 2017, s. 82-83.

Lendzin Stanisław, ur. w 1917 r. Bokser wileńskich klubów AZS i „Elektrit”. Wicemistrz Polski w kategorii muszej w 1939r. Trzykrotny reprezentant Polski. Członek kadry olimpijskiej w 1939 r. W czasie okupacji hitlerowskiej żołnierz 3 Wileńskiej Brygady Partyzanckiej AK „Szczerbca”. W 1943 r. więziony był przez gestapo. Zginął w lipcu 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 62.

Leńczuk Aleksander (ur. 1939 - zm. 1986) pochodził z Warmii i Mazur. W Giżycku ukończył Liceum Pedagogiczne. Po ukończeniu studiów na warszawskiej AWF, wyjechał do Łodzi, gdzie podjął pracę, jako nauczyciel wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego w Zespole Szkół Zawodowych. W roku 1972 rozpoczął pracę w Studium WF i Sportu Politechniki Łódzkiej na etacie nauczyciela akademickiego i trenera sekcji judo. Kierownictwo studium oraz władze uczelni doceniając pracę i zaangażowanie powierzyli mu funkcję zastępcy kierownika SWFiS oraz wiceprezesa klubu uczelnianego AZS PŁ. Aktywnie działał na rzecz rozwoju powstałej z jego inicjatywy sekcji judo, której zawodnicy brali udział w zawodach łódzkich i krajowych. Sekcja AZS PŁ nawiązała również kontakty zagraniczne ze studentami uczelni z NRD, Czechosłowacji, Rumuni, Węgier. Wszystkie swoje obowiązki zawodowe, trenerskie i organizacyjne wypełniał z pasją i sumiennością do ostatnich dni swojego życia. Za szczególne zasługi w rozwój sportu akademickiego oraz wzorową pracę uzyskał wiele wyróżnień i odznaczeń. Ważny był dla niego tytuł przyznany przez młodzież akademicką „Najlepszego trenera PŁ - wychowawcy roku”. Srebrna odznaka AZS PŁ (1968), Złota odznaka AZS PŁ (1978), Honorowa odznaka AZS PŁ (1984) czy Medal Jubileuszowy XXXV - lecia PŁ (1980) i Złota Honorowa Odznaka Polskiego Związku Judo (1980). Za długoletnią pracę został wyróżniony także Medalem 70- lecia Klubu Sportowego „Resursa” oraz Złotą odznaką KS „Resursa” w roku 1983. Aleksander Leńczuk piastował stanowisko Prezesa Okręgowego Związku Judo w Łodzi. Za zasługi dla województwa łódz-

kiego wyróżniony został odznaczeniem „Zasłużony dla sportu łódzkiego” w 1979 roku oraz Honorową Odznaką Miasta Łodzi w 1984 roku. Otrzymał również odznaczenia państwowe: Srebrny Krzyż Zasługi w 1983 roku i Złoty Krzyż Zasługi w roku 1986. Wszystkie swoje obowiązki zawodowe, trenerskie i organizacyjne wypełniał z pasją i sumiennością do ostatnich dni swojego życia. Aleksander Leńczuk zmarł nagle 25 października 1986 roku, w wieku 47 lat, w pełni sił twórczych. 10 grudnia 2011 roku odbył się już XXV Turniej Judo na PŁ Jego imienia - „Otwarte Akademickie Mistrzostwa Seniorów w Judo” pod patronatem Prezydenta Miasta Łodzi. <http://zawszerazem.su.lux.net/?p=682>; Fot. Aleksandr Leńczuk (od lewej) - <https://lodzkie.naszemiasto.pl/memorial-lenczuka/ga/c2-260477/zd/279701>

Lepel Rafał, Ur. 1990 r. (Katowice). Kluby: UKS Lider Katowice 2002 - 2006 - AZS AWF Katowice od 2006. W 2006 roku w austriackim Obertilliach zdobył 36 miejsce w Pucharze Europy. Osiągnięcia olimpijskie: 2014 - Soczi: sprint (10 km) - 84 m. na 87 start. z czasem 29:25.8 (zw. O. E. Bjoerndalen, Norwegia - 24:33.5); bieg sztafetowy 4 x 7,5 km 19 m. na 19 start. w tym 2 rundy karne + 12 doładowań. Partnerami Rafała w sztafecie byli: Łukasz Szczurek, Krzysztof Pływaczyk i Łukasz Słonina.

W 2009 roku ukończył IX LO im. J. Paderewskiego w Katowicach, jest studentem katowickiej AWF, mieszka w Katowicach. Najpierw członek zespołu technicznego PZBiath, a od 2018 asystent trenera kadry młodzieżowej. <https://biathlon.com.pl/biathlon/olimpijczycy> Fot: <https://www.biathlon.pl/aktualnosc.html?tag=Rafa%C5%82%20Lepel>

Lepieszkiwicz Zygmunt: w AZS Warszawa od 1934 r. Żeglarz, turysta instruktor, mierniczy PZZ, konstruktor jachtów. W latach 1948-50 kapitan sportowy Sekcji Żeglarskiej GKKF, wieloletni członek komisji technicznej Sekcji Żeglarskiej GKKF. Po wojnie współorganizator sekcji żeglarskiej AZS. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 344.

Lerczak, Janiszewska, Sobottowa Barbara (4.12.1936, Poznań - 21.11.2000, Kraków) lekkoatletka, trzykrotna olimpijka (Melbourne 1956, Rzym 1960, Tokio 1964). Wykształcenie podstawowe i średnie otrzymała w Liceum Ogólnokształcącym w Poznaniu, gdzie też w 1954 r. uzyskała świadectwo dojrzałości. Pod wpływem ojca, już jako uczennica, uprawiała różne dyscypliny sportu. Była m. in. mistrzynią szkół średnich Poznania. Od 1951 r. pod kierunkiem Jana Michalskiego rozpoczęła systematyczne treningi w sekcji lekkoatletycznej AZS Poznań. Już

w 1952 r. w biegu na 100 m uzyskała rezultat 12,6 sek. Wynik ten otworzył jej drogę do kadry narodowej w sprintach. W 1954 r. przeniosła się do AZS w Gdańsku, gdzie rozpoczęła studia w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Sopocie. Poza sportem i studiami uczestniczyła w działalności Studenckiego Teatru Bim Bom. Po roku przerwała studia i za namową trenera kadry sprinterek Emila Dudzińskiego przeniosła się do Krakowa. Tu trenowała w AZS-ie i rozpoczęła studia w zakresie romanistyki na UJ. Jednakże i te studia przerwała po zaliczeniu I roku. W 1956 r. zawarła związek małżeński ze Zbigniewem Janiszewskim, lekkoatletą – tyczkarzem. W 1960 r. wznowiła studia na UJ z zakresu historii sztuki, uzyskując absolutorium. W międzyczasie rozwiodła się i zawarła związek małżeński (1962) z Piotrem Sobotą, skoczkiem wzwyż, z którym zresztą także wkrótce się rozwiodła. Talent sprinterski i usilny trening sprawiły, że w latach 1952-1964 była czołową sprinterką słynnego „Polskiego Wunderteamu”. Była wielokrotną reprezentantką Polski; 14-krotnie zdobywała tytuły Mistrzyni Polski, w biegach na 100 i 200 m (koronna konkurencja) Jako jedyna zawodniczka w latach 1954-1962 brała udział we wszystkich rekordowych biegach repre-

zontacyjnej sztafety 4 x 100 m. Ponadto była rekordzistką Europy w sztafecie 4 x 100 m (Belgrad 1962) oraz 12-krotną rekordzistką Polski w biegach na 100 i 200 m. Polskę reprezentowała na mistrzostwach Europy, zdobywając 4 medale: w 1954 (Berno) - IV miejsce na 200 m; w 1958 (Sztokholm) tytuł Mistrzyni Europy na 200 m i brązowy medal w sztafecie 4 x 100 m; w 1962 (Belgrad) brązowy medal na 200 m oraz złoty medal w sztafecie 4 x 100 m. Była również wicemistrzynią Akademickich Mistrzostw Świata (Uniwersjady) w biegu na 200 m (Turyn 1959) oraz mistrzynią na 200 m (Sofia 1961) i wicemistrzynią w sztafecie 4 x 100 m (Sofia 1961). Uczestniczyła w trzech kolejnych Igrzyskach Olimpijskich: w 1956 r. (Melbourne) doszła do półfinału w biegu na 200 m; w 1960 r. (Rzym) zdobyła V miejsce na 200 m oraz brązowy medal sztafecie 4 x 100 m; w 1964 r. (Tokio) zajęła VI miejsce w biegu na 200 m. Wynik ten osiągnęła mimo odniesionej poważnej kontuzji na początku 1974 r. (zerwanie ścięgna Achillesa). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; J. Pliszkiwicz, Sylwetki polskich medalistów, Rocznik PZLA 1965, Warszawa 1966, s. 63, 66; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 139; Z. Porada, Olimpijczycy z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010, s. 44-45; E. Kruczałak, Basia – gryfowi zawsze wierna, „Zeszyty Historyczne Akademickiego Związku Sportowego” 1998, nr 2, 16, s. 26-29; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 45-46; <http://mrs.poznan.pl/barbara-lerczak-miss-biegaczek/>; R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 42; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 150; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 341. Drażdżewski, S., W. Szkiela, Olimpijczycy XXX-lecia, Warszawa 1975, s. 185-186. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 430.

Lerkan Kazimierz, ur. 17 V 1917 r. Student Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Działacz AZS Lublin. Zamordowany 2 V 1942 r. na Zamku lubelskim. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 62.

Lesiak, Marek ur. 20.07.1960 w Dralewie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Orkana Sochaczew (1978-1982, 1984-1986, brązowy medal mistrzostw Polski seniorów 1984). AZS AWF Warszawa (1982-1983, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1983), Genlis (Francja, 1984-1994). Pierwszy trener Bogdan Pietrak. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 17 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 12 punktów, występował na pozycji skrzydłowego. M. Powła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 65.

Leska Maria, ps. „Maryla”- z d. Woźniak, (1921-2014), chociaż wg. dokumentów urzędowych jej imię i nazwisko to Bonifacja Maria Leska, jednak częściej posługiwała się imieniem Maria i jako Maria Leska pochowana jest na Starych Powązkach. Żona Kazimierza Leskiego „Bradla” (1912-2000). Urodzona w Warszawie 14.07.1921 r., córka Franciszka Woźniaka i Anastazji z domu Kisiel. Łączniczka.

W konspiracji od kwietnia 1941 - VI Obwód (Praga) Warszawskiego Okręgu Armii Krajowej - Praski Batalion Saperów"- pluton 60, w Powstaniu również VI Obwód (Praga) Warszawskiego Okręgu Armii Krajowej - Praski Batalion Saperów - pluton 60. Z wykształcenia prawnik, dr nauk humanistycznych. Zasłużona działaczka Towarzystwa Przyjaciół Warszawy (od 1984 roku w TPW Oddział Stare Miasto, od 1996 w Zarządzie Głównym TPW, w latach 2000-2008 przewodnicząca Komisji Historycznej TPW). Działała społecznie w Światowym Związku Żołnierzy Armii Krajowej, PTTK, Akademickim Związku Sportowym, Stowarzyszeniu Wynałazców i Racjonalizatorów. Udzielała się sportowo w AZS w sekcjach: żeglarskiej, wioślarskiej oraz tenisa stołowego. Była wielokrotną medalistką akademicką w tenisie i wioślarstwie, instruktorem i sędzią wioślarskim. Do roku 1959 pełniła również funkcje społeczne w AZS oraz Polskim Związku Towa-

ryzystw Wioślarskich. Od 1945 roku do 1957 pracowała w administracji gospodarczej a potem w instytutach naukowo – badawczych (specjalizowała się w zagadnieniach organizacji nauki). Była autorką szeregu publikacji naukowych. W grudniu 1956 roku na zebraniu AZS w Parku Skaryszewskim poznała swojego przyszłego męża Kazimierza Leskiego – wspaniałego człowieka, wielkiego patriotę, rozpoczynającego nowe życie po opuszczeniu więzienia. Ostatnie lata swojego życia spędziła w Domu Kombatanta w Warszawie przy ul. Sterniczej. Zmarła 28.04.2014 r. /KH.20140508.pdf <https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/maria-bonifacja-wozniak,49961.html#1> Fot. Tamże.

Leski Kazimierz (1912-2000), inżynier mechanik, jeden z konstruktorów ORP „Orzeł”. Z AZS Warszawa związany był od 1927 r. Uprawiał tenis ziemny, żeglarsstwo, narciarstwo i tenis stołowy. W latach 1929-1933 instruktor narciarstwa w stołecznym AZS. We wrześniu 1939 r. walczył jako oficer 1 Pułku Lotniczego. Następnie prowadził działalność konspiracyjną w wywiadzie i kontrwywiadzie Organizacji Wojskowej „Muszkietierowie”, Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej. W Oddziale II Komendy Głównej AK kierował komórką „666” zajmującą się przerzutami kurierów za granicę. Szalenie odważny, kilka razy podróżował do Francji w mundurze generała Wehrmachtu. W powstaniu warszawskim 1944 r. był dowódcą odcinka w Śródmieściu i dowodził kompanią. W 1945 r. rozpoczął pracę przy odbudowie polskiego przemysłu okrętowego, utrzymując kontakty z podziemiem. Aresztowany za działalność niepodległościową w sierpniu 1945 r. został skazany na dwanaście lat więzienia. Na wolność wyszedł w 1955 r., w 1956 r. został zrehabilitowany. Od grudnia 1956 r. udzielał się w Kole Seniora AZS Warszawa. Był przewodniczącym Związku Powstańców Warszawy. Za książkę „*Życie niewłaściwie urozmaicone.*” Wspomnienia oficera wywiadu i kontrwywiadu AK (1989) otrzymał nagrodę polskiego PEN Clubu. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 627; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach, Poznań 2009, s. 309.

Leszczyński Marian, ur. 8. 12. 1936 w Łopatynie. Wioślarz (czwórki ze starn), w. 184 cm, c.c. 84 kg. IO 1964 Tokio, 6 m.; trzynastokrotny mistrz Polski 1958 - 62 Mistrz Sportu, odzn. brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Klub AZS Wrocław. Wykształcenie średnie, technik geodeta. Żonaty. Mieszka we Wrocławiu. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 151; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 84.

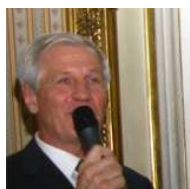
Leszko Ludwik (21 IX 1890 – 27 VI 1957, Kraków), turysta, taternik, zawodnik i działacz sportowy w wioślarstwie, narciarstwie, kajakarstwie, publicysta oraz jeden z pionierów AZS w Krakowie, wielki propagator turystyki i narciarstwa wśród młodzieży. W latach 1909 – 1911 studiował malarstwo na ASP W Krakowie. W 1911 przerwał studia w Akademii i zapisał się na studia filologii klasycznej na UJ. W 1914 r. wstąpił do Legionów, następnie został wcielony do armii austriackiej, przebywał jako malarz w Wiedniu, w wolnych chwilach pogłębiał studia malarskie w Wiedeńskiej Akademii Sztuk. Od 1909 r. był jednym z pierwszych członków sekcji sportów zimowych, uprawiał pionierską zimową turystykę narciarską w Tatrach i w Beskidach. W 1911 – 1914 dokonał pierwszych zimowych wejść na niektóre szczyty tatrzańskie oraz Babią Górę, Turbacz, Pilsko. W lutym 1914 z towarzyszami dokonał 3-dniowego rajdu narciarskiego na trasie: Zakopane, Roztoka, Pięć Stawów Polskich, Zawory, Liptowskie Kopy, Podbańska, Tomanowa Przełęcz, Zakopane. Wycieczkę tę opisał po 40 latach Na nartach z Roztoki do Podbańskiej (Turysta 1954). W 1911 należał do grona inicjatorów sekcji wioślarskiej AZS w Krakowie. Był jednym z organizatorów przystani wioślarskiej tejże sekcji. Należał do 6-cio osobowej osady AZS, która w 1912 r. po raz pierwszy wzięła udział oficjalnie w regatach ogólnopolskich, z okazji 20-lecia Oddziału Wioślarskiego „So-

koła” krakowskiego i zajęła I miejsce. W barwach AZS wiosłował w czwórce ze sternikiem do 1929 r. biorąc między innymi udział w pierwszych mistrzostwach wioślarskich Polski w Bydgoszczy (1920). Do 1929 r. uprawiał też turystykę wioślarską; w latach 1912 – 1917 i 1920 był rekordzistą sezonu pod względem liczby przewiosłowanych kilometrów. Należał także do pionierów turystyki kajakowej w AZS. W latach 1928 – 1929 był współorganizatorem licznych wycieczek kajakowych. W 1930 r. z jego inicjatywy utworzono sekcje kajakową w AZS Kraków. Przez kilka lat wchodził w skład kierownictwa tej sekcji. Ponadto był wieloletnim członkiem zarządu sekcji: narciarskiej i wioślarskiej. Od 1931 r. był również członkiem kolejnych zarządów AZS w Krakowie oraz członkiem komisji rewizyjnej. Położył duże zasługi w popularyzacji wioślarstwa wśród młodzieży szkolnej. Przez wiele lat był opiekunem założonego przez siebie Koła Wioślarskiego Młodzieży Gimnazjalnej Krakowa. W 1928 r. zainicjował i zorganizował mistrzostwa szkół średnich Krakowa w wioślarstwie. Jako działacz sekcji wioślarskiej AZS Kraków czynny był również po II wojnie światowej. W tym czasie związał się silniej z dziennikarstwem, od 1947 r. współredagował *Życie Sportowe* (dodatek do *Dziennika Polskiego*), współpracował ze Startem krakowskim oraz był współzałożycielem tygodnika *Sport i wczasy*. Był uzdolnionym publicystą o wyjątkowych umiejętnościach popularyzowania sportu i turystyki dla wszystkich. Jako artysta malarz, pejzażysta (olej i akwarela) w latach międzywojennych wystawiał na dorocznych wystawach Towarzystwa Sztuk Pięknych w Krakowie oraz na międzynarodowych ekspozycjach: Bratysława (1928), Londyn (1930), Paryż (1931). Reprodukacje jego prac zamieszczane były w tygodniku *Na szerokim świecie* i czasopiśmie *Sztuki Piękne* (1929, nr 5). Nauczał rysunku w krakowskich szkołach średnich. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; R. Wryk, *Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie*, Poznań 2009, s. 627; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 344.

Leszner, Zofia – AZS Poznań, ur. 27.08.1924 r. w Brześciu, absolwentka WSWF /1946 -1949 r./ Mistrzyni Polski w 1951r. w 5-boju, 4-krotna reprezentantka Polski. Najlepszy wynik: 2551 pkt. G.G. (oprac.), w: *Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego*, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 27.

Leśkiewicz Malwina, piłkarka ręczna (skrzydłowa lub rozgrywająca); ur. 30 maja 1989 w Kwidzynie. Zawodniczka klubów: AZS Politechnika Koszalińska 2010-2011; Aalborg DH, Dania 2011-2012; Slagelse FH, Dania 2012-. Miejsce zamieszkania: Dania. Z. A. Judycki, *Polscy sportowcy w świecie*, Warszawa 2014, s. 145. Fot. <http://www.eurohandball.com/cc/cwc/women/2008-09/player/531592/MalwinaLeskiewicz>

Leśniewski Włodzimierz (ur. 1947) - absolwent Wydziału Geografii UW, siatkarz. Z AZS związał się w 1976 roku jako pracownik Akademickiego Związku Sportowego Zarządu Głównego. Od 1982 roku jest Dyrektorem Klubu Uczelnianego AZS Uniwersytetu Warszawskiego. Od 1976 r. pracownik ZŚ AZS, w późniejszych latach działacz i członek zarządu. Od 1979 r. przez prawie 40 lat sekretarz AZS UW. Od 2016 r. członek honorowy AZS. R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa*, s. 187 (maszynopis); APS 05, 336, 2016, s. 5.

Lewandowski Przemysław, ur. 21. 10. 1975 w Poznaniu. Wioślarz (czwórki podwójne), w. 190 cm, c.c. 92 kg. IO 1996 Atlanta, 9 m.; dwukrotny mistrz Polski. Klub AZS-AWF Gdańsk. Wychowanie średnie, student ekonomii w Stuttgardzie. Kawaler. Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 152.

Lewandowski Stefan. Urodził się 30 maja 1930 r. W Gdańsku. Od 1947 r. rodzina Lewandowskich mieszkała W Szczecinie. Stefan ukończył w tym mieście z Wyróżnieniem 11 Liceum Ogólnokształcące. Inteligenckie pochodzenie uniemożliwiło mu jednak podjęcie Wymarzonych studiów medycznych, stąd początkowo w 1950 r. - rozpoczął studia W Studium Wychowania Fizycznego Akademii Medycznej we Wrocławiu. Tam pewnego dnia władze rektorskie nakazały wszystkim studentom start w zawodach z cyklu „Biegi Narodowe” i Lewandowski, który dotąd nie uprawiał sportu, wygrał bieg. Natychmiast został włączony do wrocławskiej reprezentacji na Akademickie Mistrzostwa Polski, gdzie przegrał tylko z Edmundem Potrzebowskiem. Te biegi pozwoliły Stefanowi Lewandowskiemu przenieść się do Szczecina i rozpocząć studia na Pomorskiej Akademii Medycznej. Warunek, jaki mu postawiono, to dalsze uprawianie sportu w klubie AZS pod opieką trenera Z. Heliasza. Stefan Lewandowski. W trakcie swojej kariery zawodniczej dwukrotnie był mistrzem Polski - w 1955 r. w biegu na 1500 m, w 1959 r. w biegu na 800 m. Był 19-krotnym rekordzistą Polski na 800 m, 1000 m, 1500 m, 2000 m, 4 x 400 m i 3 x 1000 m. Dwukrotnie reprezentował Polskę na igrzyskach olimpijskich: w Helsinkach w 1952 r. i Rzymie W 1960 r. Był uczestnikiem mistrzostw Europy w Sztokholmie W 1958 r. w Akademickich Mistrzostw Świata w Budapeszcie w 1954 r. Lewandowski uzyskiwał znakomite rezultaty na najlepszych Światowych mityngach, np. w 1957 r. w Sztokholmie w biegu na 1 milę, konkurując z najlepszymi biegaczami świata, zajął II miejsce, a w podobnym biegu w Londynie, rozegranym w 1958 r., był czwarty. W 1959 r. w rankingu światowym Track & Field News zajął I miejsce na 800 m i VI na 1500 m. W tym samym roku czytelnicy „Przeglądu Sportowego” wybrali go do dziesiątki najlepszych sportowców Polski. Stefan. Lewandowski równoległe z karierą sportową ukończył studia medyczne, a następnie rozpoczął pracę zawodową. Stąd nadane mu słynny na całym świecie przydomek „Latający Doktor”. Po zakończeniu kariery sportowej przeniósł się do Niemiec, gdzie otworzył znakomitą klinikę ortopedyczną, w której leczyło się wielu polskich sportowców. Ostatni raz w Szczecinie wystąpił publicznie w dniu rozpoczęcia Mistrzostw Polski w Lekkiej Atletyce - 19 lipca 2002 r. Wielotysięczna publiczność zgotowała mu aplauz na stojąco. Zmarł w Hamm 2 grudnia 2007 r. Rekordy życiowe: 400 m - 48,4 s., 800 m - 1:46,5 s., 1000 m - 2:19,0 s., 1500 m - 3:41,0 s., 3000 m - 8:23,0 s. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 35-36; P. Bartnik, Legenda Latającego Doktora, „Magazyn Olimpijski PKOl”, 2011 nr 3 (92), s. 44; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 344; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 85. https://pl.wikipedia.org/wiki/Stefan_Lewandowski Fot. Archiwum AZS Szczecin.

Lewandowski, Janusz. Urodzony w 1951 r. w Lublinie. Absolwent Uniwersytetu Gdańskiego (1974 r.), doktor ekonomii (1984 r.), Minister Przekształceń Własnościowych (1990-1993). Lekkoatleta AZS Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie. Poseł na Sejm RP (1991-1993 i 1997-2004). Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej Sejmu RP (2001-2004). Obserwator w Parlamencie Europejskim (2003-2004). Deputowany PE od 2005 r. J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 178.

Lewandowski, Władysław - inżynier, działał w AZS-sie Gdańsk w okresie od 1930 - 1936 r. Początkowo pełnił funkcję kierownika sekcji tenisowej i ping - ponga, a następnie Wiceprezesa i Prezesa AZS. W okresie jego działalności AZS Gdańsk posiadał największe osiągnięcia nie tylko Kusocińskiemu i Walasiewiczównie. W 1961 r. Zarząd Główny AZS przyznał mu Złotą Odznakę AZS. APS 10, 1961, s. 21.

Lewandowski, Zbigniew, prezes KS AZS AWF Wrocław w latach 1981-1985, urodził się 9 lutego 1930 r. w Grodnie. Studia wyższe odbył na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w latach 1950-1955, uzyskując tytuł lekarza. Stopień doktora nauk medycznych nadała mu w roku 1967 Rada Wydziału Lekarskiego na podstawie rozprawy pt. „Zachorowalność studentów środowiska wrocławskiego”. Lekkoatletykę uprawiał w czasach szkolnych i studenckich specjalizując się w skoku wzwyż początkowo jako zawodnik „Budowlanych”, a później „Czarnych” i „Gwardii” Wrocław. Skakał z „bosej stopy”, a mimo tej osobliwości uzyskiwał wyniki na wysokim - jak na ówczesne czasy - poziomie. W latach 1953-1957 był czterokrotnym mistrzem Polski i wielokrotnym rekordzistą w skoku wzwyż, a także akademickim wicemistrzem świata (Budapeszt 1954), halowym wicemistrzem USA (1958), dwukrotnym uczestnikiem mistrzostw Europy (1954, 1958). Jako pierwszy Polak pokonał wysokość 2 m, a jego rekord życiowy, w stylu nożycowym, wynosił 206 cm. Wynik ten uznawano za najlepszy na świecie w tym stylu. Pracę zawodową lekarza rozpoczął w III Klinice Chorób Wewnętrznych, w której był zatrudniony do 1957 r., a następnie związał się z Zakładem Kontroli Lekarskiej WSWF. W 1967 roku został mianowany adiunktem i objął stanowisko kierownika Zakładu Opieki Zdrowotnej. W 1972 roku został docentem etatowym. W latach 1973-1978 pełnił funkcję pełnomocnika rektora ds. współpracy ze środowiskiem oraz wiele funkcji w komisjach senackich. W latach 1978-1981 oraz 1985-1990 pełnił funkcję prorektora ds. dydaktycznych. Zawsze związany był ze sportem akademickim. W latach 1978-1985 pełnił funkcję prezesa KS AZS AWF. Jego sportowe zasługi zostały docenione przez Wysoką Kapitułę Medalu „Kalos Kagathos” Uniwersytetu Jagiellońskiego. Odznaczenie to przyznano mu w 1993 r. Zbigniewa Lewandowskiego zaliczano do ludzi rzetelnych i kompetentnych, rozważnych i dociekliwych. Ceniono go za życzliwość, koleżeństwo i szacunek, jakim darzył ludzi z najbliższego otoczenia, dokładność i racjonalny stosunek do wszystkich problemów. Nigdy nie zerwał ze sportem - brał udział w siatkarskich zmaganiach kolegów z AWF. Przeszedł na emeryturę w 1991 r. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 45. J. Jonkisz, Zbigniew Lewandowski. Bosą stopą skok do gwiazd... , w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 293-4; [https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Lewandowski_\(lekkoatleta\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Lewandowski_(lekkoatleta))

Lewicki Aleksander Stefan (1924 - 2005), Prezes Jacht Klubu AZS Szczecin w latach 1960 - 1964; wypłynął w rejs zagraniczny na „Pegazie”. W Kopenhadze zszedł z jachtu - wówczas to była sensacja i pewne problemy dla pozostałej załogi i jachtu. Ale serce nie służy. Dotarł do ukochanej żony, do Stanów Zjednoczonych i osiadł w Kalifornii. jkazs.szn.pl/content/aleksander-stefan-lewicki

Lewin Włodzimierz, judoka AZS-AWF Warszawa, drugim olimpijczykiem AZS-AWF, startujący w Monachium obok Zajkowskiego, absolwent Politechniki Warszawskiej (1972), który startował w judo w wadze półciężkiej i open) aż 12 lat (1966-1978); był 2-krotnym mistrzem Polski (1971, 1974), 2-krotnym wicemistrzem Polski (1967, 1972), 2-krotnym medalistą Akademickich Mistrzostw Świata (brązowym- 1968 i srebrnym- 1972) oraz finalistą Mistrzostw Europy - 5 miejsce (1974). Do Igrzysk XX Olimpiady w Monachium przygotowywał się pod kierunkiem Hiromi Tomity; zajął w Igrzyskach po II rundzie 9-10 miejsce. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 115-116; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 152

Libura Stanisław (7.07.1939, Grodno), piłkarz, narciarz, prezes Klubu Uczelnianego AZS PK. Za jego prezesury w latach 1959 -1962 Klub liczył ponad 400 członków trenujących w 13 sekcjach,

rozegrano I edycję mistrzostw Polski uczelni technicznych, Tylko siatkarki odniosły sukces zdobywając srebrny medal. Studiował na Wydziale Budownictwa Lądowego w latach 1958-1964. Po odbyciu stażu w KPB „Zachód” w Krakowie został zatrudniony w Zakładzie Konstrukcji Żelbetonowych Wydziału Budownictwa Lądowego PK od 1.09.1965 r. Wykonał wiele prac naukowo-badawczych w Hucie „Katowice”, w Elektrowni „Kozienice”, w Hali Sportowo-Widowiskowej w Katowicach, w Cementowni Derna w Libii. Pracę zakończył w Instytucie Materiałów i Konstrukcji Budowlanych z chwilą przejścia na emeryturę 31.03.2003 r. http://czeslawmichal.ski.pl/?page_id=188

Lida, Eliza, z domu Czeremska (5 III 1929, Kraków - 1 V 2008, Kraków), pingpongistka, absolwentka anglistyki UJ, zawodniczka AZS Kraków (1954-1963), pięciokrotna drużynowa mistrzyni Polski, reprezentantka Polski, mistrzyni Polski W grze podwójnej z B. Ratzko (1957-1959), dwukrotna Wicemistrzyni Polska (1962, 1965), brązowa medalistka (1955, 1960, 1961), srebrna medalistka MP w grze mieszanej (1957, 1960), brązowa medalistka MP W grze mieszanej (1963), brązowa medalistka MP W grze pojedynczej (1960, 1962, 1964). Mąż Marian absolwent PWSM, kierownik i trener sekcji tenisa stołowego AZS Kraków (1954-1965), kompozytor i dyrygent, wieloletni dyrektor Sceny Operetkowej W Krakowie. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 346; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 344.

Liebhart, Stanisław Gustaw (1897 - 1968), lekarz, ginekolog i położnik, prof. AM w Lublinie. Ur. 6 III w Kołomyi, d. woj. stanisławowskie, syn Gustawa, urzędnika skarbowego, i Zofii z Szybalskich. Uczył się w szkole powszechnej i w gimnazjum klasycznym w Kołomyi, ostatnią zaś klasę ukończył (r. szk. 1915/1916) i maturę uzyskał w gimnazjum polskim w Wiedniu. W rozpoczętych wkrótce studiach na Wydz. Lekarskim UJK nastąpiła dłuższa przerwa spowodowana najpierw jego czynnym udziałem w charakterze ochotnika w pamiętnej obronie tego miasta, a następnie służbą w wojsku polskim. Przeniesiony w 1921 r. do rezerwy w randze porucznika-lekarza sfinalizował swoją edukację, otrzymując dyplom doktora wszech nauk lekarskich (7 VI 1924). Wtedy rozpoczął pracę w Klinice Położniczo-Ginekologicznej UJK zaraz jako hospitant, a od 1926 r. starszy asystent. W l. 1937-1939 był lekarzem wolno praktykującym i działał społecznie we Lwowskiej Izbie Lekarskiej. Zmobilizowany do wojska na pocz. września 1939 r. pełnił odpowiedzialne funkcje w miejscowym Szpitalu Wojennym. Po ustaniu działań militarnych uzyskał na Uniwersytecie Lwowskim (11 X) veniam legendi na podstawie rozprawy habilitacyjnej Wpływ hormonów płciowych na ciśnienie krwi. Do czerwca 1941 r. i w l. 1943 - 1945 był docentem i głównym lekarzem (głównym w-racz) w Klinice Ginekologicznej utworzonego przez władze radzieckie Instytutu Medycznego (Medinstitut). Po zajęciu Lwowa przez wojska niemieckie został zwolniony z Kliniki, a potem ponownie w niej zatrudniony (2. poł. 1942 r.). W lutym 1943 r. znalazł się w więzieniu jako zakładnik. Podczas okupacji hitlerowskiej prowadził wykłady na Medycznych Kursach Fachowych. W listopadzie 1945 r. w ramach akcji repatriacyjnej przyjechał do kraju i zamieszkałszy u swojej siostry w Krakowie, zajmował się prywatną praktyką. Po zatwierdzeniu habilitacji na UW r. przeniósł się w październiku 1948 r. do Lublina, gdzie natychmiast objął stanowisko kierownika Katedry i Kliniki Położniczo-Ginekologicznej UMCS, które po wejściu w skład powstałej w 1950 r. AM przemianowano na Katedrę i Klinikę (od 1956 r. I Klinikę) Położnictwa i Chorób Kobięcych. Sprawując tę funkcję do przejścia na emeryturę (30 IX 1967) włożył wiele wysiłku w rozbudowę Kliniki i przekształcenie jej w nowoczesną placówkę leczniczą, dydaktyczną i naukową. Otrzymał w 1949 r. tytuł prof. nadzwyczajnego, w 1956 zaś zwyczajnego, piastował wysokie godno-

ści w AM: prodziekana (1953) i dziekana (1954-1955) Wydz. Lekarskiego, jego przedstawiciela w Senacie, wreszcie prorektora do spraw klinicznych (1962-1965). Zamiłowany i powszechnie ceniony (najbardziej przez studentów) pedagog wykształcił 5 doktorów habilitowanych i 18 doktorów medycyny. Pod jego kierunkiem 60 lekarzy zdobyło specjalizację w zakresie ginekologii i położnictwa. Wspólnie z Instytutem Medycyny Pracy i Higieny Wsi systematycznie organizował w swojej klinice kursy dokształcające dla lekarzy zatrudnionych we wsiach w całym kraju. Przez wiele lat pełnił obowiązki specjalisty wojewódzkiego w zakresie ginekologii i położnictwa. W pierwszym okresie swej działalności naukowej zajmował się głównie endokrynologią. Zaliczany jest do „pionierów rozwijania badań naukowych z tej dziedziny ginekologii”. Z licznym gronem współpracowników i uczniów („szkoła Liebharta”) interesował się przede wszystkim problemami związanymi z zapobieganiem i leczeniem zatruc ciężowych oraz powstawaniem i kliniką wrodzonych wad rozwojowych u noworodków. Był autorem ok. 80 prac (część z nich ukazała się w wydawnictwach zagranicznych), w tym kilku monografii. /.../ Działal aktywnie w licznych stowarzyszeniach naukowych. Były to: Lwowskie Tow. Ginekologiczne (wiceprezes 1937, prezes 1938—1939), następnie polskie towarzystwa: Ginekologiczne (główny założyciel i długoletni prezes Oddziału Lubelskiego, członek ZG), Endokrynologiczne (współorganizator i prezes Oddziału Lubelskiego), Fizjologiczne i Biochemiczne, a ponadto LTLeK. (prezes), LTN (członek Zarządu), Tow. Świadomego Macierzyństwa (współtwórca i prezes Oddziału Lubelskiego, członek ZG). Był działaczem Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia. We Lwowie prezesował zorganizowanemu przy jego udziale Związkowi Sportowemu, natomiast w Lublinie opiekował się miejscowym oddziałem AZS. Ufundował też puchar, który stanowił główną nagrodę w urządzanych przez wiele lat zawodach sportowych studentów. Wyróżniał się uzdolnieniami i zainteresowaniami humanistycznymi. Jeszcze w czasach gimnazjalnych opublikował tomik wierszy (Poezje, Kołomyja 1914). Przeżywszy (w stanie wolnym) 71 lat, zm. 29 III w Lublinie, pochowany został na cmentarzu przy ul. Lipowej (sekt. 15c). Za życia uhonorowany został Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, medalem 10-lecia Polski Ludowej i Tysiąclecia Państwa Polskiego oraz odznakami: AZS i Tow. Wiedzy Powszechnej, „Za wzorową pracę w służbie zdrowia” i „Zasłużony dla Lublina”. Po śmierci jego imię nadano jednej z sal wykładowych w PSK 4 oraz Państwowej Szkole Położnych, w której budynku urządzono również poświęconą mu izbę pamięci. S. Wiśniewski, Liebhart, Stanisław Gustaw (1897-1968), Słownik biograficzny miasta Lublina, red. T. Radzik, Adam A. Witusik, J. Ziółek, Tom II., Lublin 1996 s. 156-7. Fot. <https://nto.pl/moje-kresy-saga-rodu-liebhartow/ar/4606093>

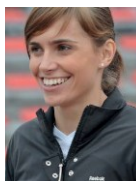
Liedel, Mariusz, ur. 11.11.1974 r. w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1997-2001, brązowe medale mistrzostw Polski seniorów: 1997, 1998), Orkana Sochaczew (2001-2002. złoty medal mistrzostw Polski „7” 2002). CSP Legionowo (2002), Skry Warszawa (2003-2004). Pierwszy trener Andrzej Kopyt. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy. Wystąpił na pozycji filara. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 65-66.

Liepelt Maciej, ur. 23.05.1932 w Poznaniu. Wykształcenie wyższe. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1956-1958, 1964-1965. złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1957, 1958, srebrne; 1964-1965. Puchar Sportowca 1956), Orła Warszawa (1966-1968). Pierwszy trener Stanisław Gierwatowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy. Wystąpił na pozycji środkowego ataku. Instruktor rugby (1956). Trener II klasy (01.10.1965). Trener I klasy (10.10.1969). Współzałożyciel z Józefem Grochowskim Orła Warsza-

wa (1966). Sekretarz Generalny PZR. (15.12.1968-31.08.1973). Wiceprezes PZR do spraw sportowych. (09.02.1970-19.01.1971). Członek Komisji Rewizyjnej (03.04.1966-17.11.1967). Sędzia (1960). Przewodniczący DKKF Warszawa Śródmieście (1964-1971). Dyrektor Polskiej Federacji Sportu (1971-1975). Mistrz Sportu (1966). Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej (1968). Odznaczony Odznaką 100-lecia Sportu Polskiego (1969). Honorową Złotą Odznaką PZR (1969). Srebrnym Krzyżem Zasługi (1972). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 66.

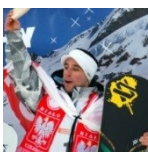
Liese Dorota Anna, urodziła się 22 lipca 1976 roku w Warszawie. Posiada wykształcenie wyższe, absolwentka Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Jest instruktorem pływania i narciarstwa wodnego. W latach 1987–2000 Dorota Liese była zawodniczką sekcji narciarstwa wodnego AZS Warszawa; wielokrotna mistrzyni Polski, zdobywczyni srebrnych i brązowych medali na mistrzostwach Polski w kategorii juniorów, seniorów w narciarstwie wodnym (trójkombinacja, slalom, skoki). Organizowała zawody sportowe w narciarstwie wodnym dla amatorów. W latach 1999–2006 była sędzią sportowym narciarstwa wodnego klasy krajowej; w okresie 1999–2007 pełniła funkcję członka Sądu Koleżeńskiego PZMWiNW; w latach 2001–2004 była przewodniczącą Komisji Narciarstwa Wodnego Warszawskiego OZMWiNW, natomiast w latach 2004–2007 wiceprzewodniczącą Komisji Narciarstwa Wodnego PZMWiNW. Za działalność sportową otrzymała odznaczenia: Złotą Odznakę Warszawskiego OZMWiNW, Srebrną Odznakę PZMWiNW. Eligiusz Małolepszy, Wybitni zawodnicy sportu motorowodnego i narciarstwa wodnego w Polsce, Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie Kultura Fizyczna 2009, z. VIII, s. 94.

Ligieza Agnieszka (19.03.1986, Tarnów), lekkoatletka, sprinterka, reprezentantka Polski. Zawodniczka MLUKS Tarnów, WKS „Wawel” Kraków, AZS AWF Kraków. Srebrna medalistka młodzieżowych MP w biegu na 200 m; czwarte miejsce na 200 m seniorek (2009 r.), piąte miejsce na 200 m (2010). Sześciokrotna medalistka MP uczelni technicznych w biegu na 100 i 200 m w latach 2007- 2100. Uczestniczyła w ME (Sztokholm 2011) oraz w MŚ (Dageu – Korea Płd. 2011) w sztafecie 4 x 100 m. Studiowała budownictwo na Wydziale Inżynierii Lądowej PK. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015.

Ligocka Paulina. Ur. 25.05.1984 r., Gliwice. Kluby: CCS Cieszyn, AZS AWF Katowice. Trenerzy: Władysław Ligocki, Szczepan Ligocki, Michał Starzyński. IO Turyn 2006. Halfpipe, msc. 17. IO Vancouver 2010. Halfpipe, msc. 28. MŚ. Madonna di Campiglio 2001: halfpipe, msc. 23. Kreisberg 2003: halfpipe, msc.34. Whisler Mountain 2005: halfpipe, msc. 18. Arosa 2007: halfpipe, brązowy medal. Gangwoon 2009: halfpipe, brązowy medal. MŚ jun. Royaniemi 2002: halfpipe, msc. 4. Prato Nevoso 2003: halfpipe, msc. 7. Oberwiesenthal 2004: big air, złoty medal. Klinoyec 2004: halfpipe, srebrny medal. Uniwersjady. Innsbruck 2005. Halfpipe Złoty medal. PŚ. Najlepsze lokaty w halfpipe: Leysin 2006, msc. 1; Whisler 2005, msc. 2; Sugwoo 2007, msc. 1. MP. Wywalczyła kilka tytułów mistrzyni kraju w halfpipe i big air. H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 319. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Paulina_Ligocka#/media/Plik:Paulina_Ligo_cka.jpg

Ligocki Mateusz. Ur. 18.06.1982 r., Cieszyn. Kluby: 1997-2002 CCS Cieszyn, 2003AZS Kraków, 2004 AZS AWF Katowice. Trenerzy: Michał Sitarz, Władysław Ligocki, Marcin Sitarz. IO Turyn 2006. Halfpipe, msc. 44; snowboardcross, msc. 20. IO Vancouver 2010. Snowboardcross, msc. 29. MŚ. Kreichsberg 2003: halfpipe, msc.

23; bigair, msc. 35; snowboardcross, msc. 38. Whistler Mountain 2005: snowboardcross, msc. 20; big air, msc. 23; halfpipe, msc. 33; gigant równoległy, msc. 47. Arosa 2007: snowboardcross, msc. 11. MŚ jun. 1998: halfpipe, msc. 25; slalom gigant, msc. 44. 1999: halfpipe, msc. 22; slalom gigant równoległy, msc. 42. 2002: snowboardcross, msc. 9; halfpipe, msc. 31; slalom gigant równoległy, msc. 39; slalom równoległy, msc. 43. PŚ. Najlepsze lokaty: Valle Nevado 2004, msc. 2; Bad Gastein 2008, msc.3; Sugwoo 2008, msc.3; Bormio 2008, msc. 1; Chapelco 2008, msc.3; Valnalenca 2010, msc.3. Wszystkie starty w snowboardcrossie. Puchar Europy. Zwycięstwa: Piancayallo 2003 w halfpipe, w snowboardcrossie Szczyrk 2004, Ustroń 2005, Bansko 2006. MP. Ma w dorobku 7 tytułów mistrza kraju w snowboardcrossie i halfpipe. H. Marzec, *Ze Śląska na olimpijskie areny*. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 319-20; Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz red., *Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s. 108; Mariusz Ozimek, *Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008)*, w: *Akademicka kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne*, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 114. http://czeslawmichal.ski.pl/?page_id=188 Fot. <https://www.goldenline.pl/mateusz-ligocki3/>

Ligocki Michał. Ur. 31.10.1985 r., Cieszyn. Kluby: 1997 CCS Cieszyn, AZS AWF Katowice. Trenerzy: Szczepan Ligocki, Władysław Ligocki, Michał Starzyński. IO Turyn 2006. Halfpipe, msc. 29. IO Vancouver 2010. Halfpipe, msc. 38. MŚ. Whistler Mountain 2005: big air, msc. 25; halfpipe, msc. 39. MŚ jun. Preto Nevoso 2003: halfpipe, msc. 8. Klinovec 2004: halfpipe, msc. 9. Oberwiesenthal 2004: big air, msc. 18. Uniwersjady. Innsbruck 2005: halfpipe, brązowy medal. Turyn 2007: halfpipe, złoty medal w 2006 r. w klasyfikacji generalnej Pucharu Europy zajął 1miejsce. MP. Ma w dorobku kilka tytułów mistrza kraju w halfpipe i big air. H. Marzec, *Ze Śląska na olimpijskie areny*. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 320.

Lincer Piotr, ur. 31.01.1956 r. w Gdańsku. Wykształcenie średnie. Wiceprezes Lotnika Pruszcz Gdański (1990-1992), prezes (1992-1997), prezes Dębicy Lincer Pruszcz Gdański (1997-2000), członek Zarządu AZS AWFis Gdańsk (2001-2004). Prezes sekcji rugby (2000-2004). Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby (29.05.1999-2004). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (28.06.2003). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004, s. 66.

Linette Magda, tenisistka, olimpijka z 2016 r. Urodziła się 12 lutego 1992 r. w Poznaniu. Pierwsze tenisowe kroki stawiała na kortach „Posnani”. W latach 2006-2016 reprezentowała barwy „Grunwaldu” Poznań. Od listopada 2016 r. jest zawodniczką AZS Poznań. Jej pierwszym znaczącym sukcesem było zdobycie w 2006 r. tytułu wicemistrzyni Europy do lat 14. W 2010 r. wygrała swój pierwszy turniej ITP. W tym też roku odniosła w profesjonalnych zawodach 21 zwycięstw z rzędu, co było najdłuższą serią zwycięstw w historii polskiego tenisa zawodowego. Od 2013 r. regularnie Występuje w turniejach WTA, a od 2015 r. w turniejach wielkoszlemowych. Jako dziewiąta polska tenisistka awansowała do setki najlepszych zawodniczek świata w rankingu WTA. W tym światowym rankingu w 2016 r. sklasyfikowana została na 96. miejscu, a w 2017 r. na 72. miejscu. Kwalifikację olimpijską do startu w igrzyskach w Rio de Janeiro otrzymała 29 lipca 2016 r. na podstawie tzw. realokacji. W pierwszej rundzie turnieju olimpijskiego przegrała z Rosjanką Anastasiją Pawluczenkową 0:6, 3:6 i odpadła z dalszych gier. Jest studentką w trybie online na kierunku biznes i administracja Indiana University East w USA. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 261.

Lipiński Eryk (ur. 12 lipca 1908 roku w Krakowie, zm. 27 września 1991) – polski rysownik, karykaturzysta, satyryk, dziennikarz, grafik, autor plakatów i ilustracji książkowych, tekstów kabaretowych i felietonów, książek o karykaturze i satyrze, scenograf. Założyciel tygodnika satyrycznego „Szpilki” (wraz ze Zbigniewem Mitznerem w 1935 roku). Był pomysłodawcą, a później długoletnim dyrektorem Muzeum Karykatury w Warszawie (powstało w roku 1978, a E. Lipiński był jego dyrektorem aż do śmierci). Uczył się w warszawskim Gimnazjum im. J. Lelewela i II Gimnazjum Związku Nauczycieli. Później ukończył malarstwo, grafikę użytkową i scenografię na warszawskiej ASP. W roli karykaturzysty debiutował w tygodniku *Pobudka* w roku 1928. Był jego redaktorem naczelnym „Szpilek” w latach 1935-1937 i kilka lat po wojnie (1946-1953). Współpracował także z innymi polskimi wydawnictwami periodycznymi (m.in. z „Przekrojem”, „Przeglądem Kulturalnym”). Dokonania i sukcesy w polskiej sztuce plakatu sprawiły, że stał się również inicjatorem, komisarzem i uczestnikiem I Międzynarodowego Biennale Plakatu w Warszawie w 1966. W 1987 założył Stowarzyszenie Polskich Artystów Karykatury (SPAK), którego był pierwszym prezesem. W 1991 został uhonorowany tytułem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata. Jest autorem kilku książek związanych głównie z karykaturą (w tym *Zarysu dziejów karykatury polskiej*, wspólnie z Hanną Górską, 1977 oraz *Pamiętników*, 1990). To dzięki nim znane są sportowe pasje i dokonania Eryka Lipińskiego. Były one w dużym stopniu związane z warszawskim AZS. Wspominał: „Cały wolny czas spędzałem na stadionie AZS w Parku Paderewskiego. Bywały niedziele, kiedy rano grałem w meczu piłki nożnej, w południe brałem udział w eliminacjach na „setkę”, po południu miałem mecz siatkówki i koszykówki, a wieczorem jeszcze turniej pingpongowy”. Należał zatem do Azetsiaków niezwykle aktywnych i uniwersalnych jeśli chodzi o sportowe zainteresowania. Zdaje się, że poza piłką nożną („Zasadniczo byłem członkiem sekcji piłki nożnej i sekcji gier sportowych”) najwyżej cenił jednak tenis stołowy (przewodził tej właśnie powołanej do życia w 1929 roku sekcji AZS Warszawa). Przy jego udziale drużyna AZS Warszawa zdobyła mistrzostwo stolicy pokonując teoretycznie lepsze zespoły YMCA oraz Makkabi. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 68; W. Pięta, *Z dziejów Akademickiego Związku Sportowego - tenis stołowy*. In honorem Andrzej Grubba, Łódź 2010, s. 40; muzeumkarykatury.pl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=654%3Aeryk-lipiskibio&catid=126&Itemid=75; <https://culture.pl/pl/tworca/eryk-lipinski> R. Wryk, *Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach*. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 627.

Lipiński Maciej Jerzy, ur. 15 V I 1916 r. w Petersburgu. Zawodnik sekcji pływackiej AZS Warszawa. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył jako pilot Oddziału Lotnictwa Myśliwskiego Bazy nr 3 na lotnisku Świdnik. 17 I X 1939 r., wraz z personelem Oddziału, ewakuował się przez Rumunię do Francji, a następnie do Anglii. Wchodził w skład personelu latającego Dywizjonu 303. Zginął w czasie lotu bojowego 4. V. 1943 r. nad miejscowością Vlissingen w Holandii. Odznaczony był dwukrotnie Krzyżem Walcznych i Polową Odznaką Pilota. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 62.

Lipiński Stanisław, ur. 30 IV 1899 r. w Warszawie. Prawnik. Członek AZS Warszawa. Wszechstronny sportowiec. Uprawiał pływanie i wioślarstwo. W latach 1926-1928 był jednym z najlepszych w Polsce skoczków do wody. Prezes Warszawskiego Okręgowego Związku Piłki Ręcznej w latach 1931-1934. Działał także w Polskim Związku Piłki Ręcznej, gdzie w latach 1933-1937 był kapitanem sportowym hazeny. Trener i sędzia z uprawnieniami międzynarodowymi hazeny. We wrześniu 1939 r. brał udział w obronie Warszawy, walcząc w formacjach cywilnych. Po kapitulacji stolicy włączył się w nurt pracy konspiracyjnej pod pseudonimem „Osiecki”. Od 1940 r. w stopniu

porucznika był dowódcą plutonu „Prypeć” wchodzącego w skład Polskiej Organizacji Zbrojnej. Zginął w 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 63; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 344.

Lipiński Wacław (18.06.1920, Kraków) koszykarz, siatkarz, szczypiornista reprezentant Polski. Karierę sportową rozpoczął przed wojną w KS „Garbarnia”. Po rozwiązaniu sekcji piłki ręcznej w „Garbarni” przeniósł się wraz Markiem Bahrem do krakowskiego AZS, stanowili oni mocny duet w akademickiej koszykówce i szczypiorniaku. Reprezentowali oni barwy Polski w meczu kwalifikacyjnym do mistrzostw świata ze Szwecją w szczypiorniaku. Studiował na Wydziale Architektury PK w latach 1947 – 1951, Po zakończeniu kariery sportowej wyjechał do Katowic, gdzie pracował jako architekt. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Lipko Ryszard - ur. 9 lutego 1935 r. w Kamionce. Prezes Okręgowego Związku Piłki Nożnej w Kielcach /1973-1986/, członek zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej w Warszawie /1981-1986/, przewodniczący Okręgowej Komisji Odwoławczej OZPN Kielce i członek Makroregionalnej Komisji Odwoławczej w Lublinie i Krakowie /1997 – 2000/, członek zarządu Wojewódzkiej Federacji Sportu w Kielcach /1976-1982/. W młodzieńczych latach piłkarz i siatkarz min.: Wilgi Garwolin i AZS UW Warszawa, był również członkiem zarządu AZS Uniwersytetu Warszawskiego /1954 – 1959/. Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. Wyróżniony złotymi honorowymi odznakami PZPN i OZPN. Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 124.

Lipoński Wojciech (16 XII 1942 Sosnowiec) lekkoatleta - sprinter, zaw. MKS, Warty i AZS Poznań, repr. Polski (1963-66), 2-krotny RP (4 x 400 m w 1964); dr hab., abs. Uniw. A. Mickiewicza w Poznaniu, 1962-68 prac. nauk. tej uczelni; od 1961 czł. Stow. Dziennikarzy Polskich; 1978 kier. zakładu nauk. Stosunków Kulturalnych Polsko-anglosaskich przy Instyt. Filologii Angielskiej. UAM; od 1981 czł. Komisji ds. Współpracy z Międzynarod. Akademią Olimpijską przy PKOL; uczestnik sesji założycielskiej Brytyjskiej Akademii Olimpijskiej w Cardiff. Autor wielu prac, m.in. Zapomniani piewcy sportu (1970), Sport-literatura-sztuka (1974) oraz artykułów i felietonów głównie na temat związków sportu z literaturą polską, m.in.: w „Lekkoatletyce”, „Nurcie”, „Kierunkach”, „Przeglądzie Sportowym”, „Kulturze”, „Tempie”; od 1984 red. nac. serii wydawniczej „Polish Anglosaxon Studies”. RŻ. na 400 m - 46,9. Hądzulek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 89; APS 28-29 (5-6) 1964, s. 33; R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 262.

Lipska Małgorzata, ur. 5.12.1963 w Brzegu. Hokeistka traw., w. 158 cm, c.c. 58 kg. IO 1980 Moskwa, 6 m.; pięćdziesięciokrotna reprezentantka Polski; Mistrz Sportu. Klub AZS Katowice. Wykształcenie średnie, technik rolnik. Mieszka w Grodkowie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 153.

Lipska-Skład Krystyna. Członkini Akademickiego Związku Sportowego od 1950 roku, Honorowy Członek AZS. Nauczyciel akademicki w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie (1950-1995 r.). Doktor nauk o kulturze fizycznej. Działacz kultury fizycznej na wielu jej obszarach. Trwale związana z klubem AZS AWF Warszawa

od czasu jego powstania - na początku jako zawodniczka, lekkoatletka i koszykarka; od roku 1968 już w roli członka Zarządu Klubu, później wiceprezesa, wreszcie prezesa. To ostatnie stanowisko sprawowała przez niemal dwadzieścia lat (od 1.01.1973 roku, do 1997 roku). W ciągu wielu lat była także członkiem Zarządu Głównego Akademickiego Związku Sportowego, w tym przez jedną kadencję pełniła funkcję wiceprezesa ds. sportu wyczynowego ZG AZS. Charyzmatyczna miłośniczka akademickiego sportu. Osoba o wielkiej aktywności, pasji działania i dynamizmie, kochana przez młodzież i - zawsze jej bliskie - środowisko sportowe. Za swoje dydaktyczne i sportowe zasługi uhonorowana jest wieloma sportowymi i resortowymi oraz państwowymi odznaczeniami, w tym Oficerskim Krzyżem Zasługi OOP. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 56; <http://absolvenci-awf-warszawa.pl/absolvenci/who-is-who/>

Lipski Bogdan: członek AZS kolejno w Olsztynie, Toruniu i Warszawie. Lekkoatleta, kilkakrotny rekordzista i reprezentant Polski w sprintach. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 344.

Lis Andrzej, szermierka, szpada. Uczestnik IO w Moskwie (1980): srebrny medalista, szpada druż. z: L. Chronowskim, P. Jabłkowskim, M. Strzałką i L. Swornowskim; szpada ind. - 13-16 miejsce. Zdobył wicemistrzostwo świata juniorów w 1979 r. zapowiadał wielką karierę sportową na etapie seniora. Nadal wiąże się z jego startami nadzieję na duże osiągnięcia. Warto wspomnieć, że w szpadzie najłatwiej o zaskakujące sukcesy, a najtrudniej o stałe rezultaty na wysokim poziomie. Najbliższy więc czas ugruntuje opinie o wykorzystaniu talentu szermierczego przez A. Lisa. Piąte miejsce na mistrzostwach świata (1979). Ur. 16 XII 1959 r. we Wrocławiu. Wykształcenie średnie zawodowe. Klub AZS Politechnika Wrocław. Wzrost 185 cm, waga 78 kg. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 212.; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 89; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 153.

Lis Tadeusz, ur. 10 II 1920 r. w Lublinie. Technik budowlany. Lekkoatleta AZS Lublin. Najlepszy średniodystansowiec okręgu lubelskiego w latach 1938 - 1939. Po wybuchu II wojny światowej znalazł się na terenie ZSRR. W maju 1942 r. w Dżałal-Abad ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy przy 5 Dywizji Piechoty Armii Polskiej w ZSRR. W styczniu 1943 r. otrzymał przydział do Ośrodka Zapasowego Lotnictwa w Iraku, a następnie został skierowany na kursy lotnicze RAF do Anglii. W stopniu porucznika był pilotem 318 dywizjonu myśliwskiego. Wielokrotnie brał udział w lotach nad Polską, dokonując zrzutów dla ośrodków ruchu oporu. Zginął 9 IX 1945 r. w wypadku samochodowym w Porto San Giorgio we Włoszech. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 63.

Lisewski Adam szermierka: floret, szpada. Uczestnik IO w Meksyku (1968): brązowy medalista-floret druż. z: E. Frankem, R. Parulskim, Z. Skrudlikiem i W. Woydą; floret ind. - dalsza pozycja. Z uprawianych przez siebie broni najczęściej satysfakcji dał mu floret, w którym odniósł wiele znaczących sukcesów. Leworęczny. Znakomicie opanowany styl defensywny, bardzo dobra zasłona, szybki refleks. Te cechy czyniły zeń szermierza wysokiej klasy. Potwierdzają to rezultaty: dwukrotny drużynowy wicemistrz świata (1965, 1971), dwukrotny brązowy medalista (1966, 1967). Zwycięzca turnieju Martini w Nowym Jorku (1968). Dwukrotny mistrz Polski (1967, 1971). Prezes Polskiego Związku Szermierki. Ur. 20 II 1944 r. w Warszawie. Absolwent Politechniki Warszawskiej, mgr inż. mechanik. Klub AZS Warszawa. Wzrost 183 cm, waga 68 kg. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 216; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 89; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 153.

Lisowska Aleksandra (ur. 12 grudnia 1990 roku w Braniewie) – czołowa polska lekkoatletka młodego pokolenia w biegach długodystansowych. Jest wychowanką „Zatoki” Braniewo, gdzie ujawniła duży talent, wygrywając wiele imprez wojewódzkich i zawodów rozgrywanych w makroregionie. Po rozpoczęciu studiów na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim została zawodniczką AZS UWM Olsztyn, a jej szkoleniem zajęli się Bronisława i Zbigniew Ludwichowscy. Jest wielokrotną medalistką mistrzostw Polski juniorów i młodzieżowych mistrzostw Polski na różnych dystansach: od 1500 m do 5000 m i w biegu przeszkodowym. W 2011 roku startowała w Młodzieżowych Mistrzostwach Europy w Ostrawie na 3 km z przeszkodami (odpadła w eliminacjach). Jest specjalistką od przełajów. W 2012 roku wraz z koleżankami zdobyła w Łodzi brązowy medal w akademickich mistrzostwach świata w klasyfikacji drużynowej (indywidualnie była 20). W ostatnim czasie z dużym powodzeniem startowała w wielu masowych biegach ulicznych i crossach. Jest posiadaczką drugiego w historii polskiej lekkiej atletyki wyniku w biegu godzinnym. encyklopedia.warmia.mazu ry.pl/index.php/Aleksandra_Lisowska

Lissowski Tomasz, ur. 1 czerwca 1952 r. w Warszawie, historyk, dziennikarz i publicysta szachowy trener szachowy II klasy, I kategoria szachowa (1980). W 1977 ukończył studia na wydziale elektrycznym Politechniki Warszawskiej. W latach 1968–1984 uprawiał żeglarstwo regatowe w Warszawskim Towarzystwie Wioślarskim, oprócz tego amatorsko grał w piłkę nożną, koszykówkę i hokej. Zasady gry w szachy poznał w wieku lat 8, ale zainteresował się nimi poważniej dopiero w II klasie liceum. W czasie studiów zapisał się do klubu szachowego „Hades” Riviera, natomiast podczas rocznej przerwy w studiach (1975–1976) przebywał w Dortmundzie, grając w amatorskim klubie Marten – Bövinghausen S.V. Podczas służby w Szkole Oficerów Rezerwy w Zegrzu Płn. (1978) zorganizował rozgrywki szachowe dla podchorążych. W 1980 zdobył I kategorię szachową, był wówczas zawodnikiem AZS Uniwersytet Warszawski. W klubie tym rozpoczął działalność szkoleniową, trenując - wspólnie z Leszkiem Filipowiczem i Wojciechem Gryciukiem II - ligową drużynę juniorów. W grudniu 1985 przeszedł do Polonii Warszawa, i przez kolejne 6 lat zajmował się w klubie szkoleniem młodzieży. Prowadzi szeroką działalność dziennikarską i publicystyczną. Jest autorem licznych artykułów w magazynach szachowych („Szachista”, „Panorama Szachowa”, „Przegląd Szachowy”, „Mat”) oraz w Internecie. Zajmuje się przede wszystkim działalnością historyczną, wydając (jako współautor) książki opisujące wielkich szachistów. Od 2009 jest Przewodniczącym Komisji Historycznej Polskiego Związku Szachowego. P. Dudziński, Słownik biograficzny szachistów ostrowskich, Ostrów Wlkp. 2011, s. 89-91. Fot. <http://www.szachypolskie.pl/tomasz-lissowski/>

Litwin Roman. Absolwent Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego. Nauczyciel wychowania fizycznego w Gimnazjum Przemysłowo-Handlowym w Gdyni. Członek AZS Poznań. Popularyzator żeglarstwa wśród młodzieży szkolnej i nauczycielstwa. Działacz ZHP. Po kampanii wrześniowej 1939 r. znalazł się na Zachodzie, gdzie przeszedł przeszkolenie w zakresie wywiadu. Nocą z 15 na 16 III 1943 r. przerzucony został w ramach operacji lotniczej „Attic” do kraju jako kurier do Delegatury Rządu RP na Kraj. W konspiracji współdziałał ze swym klubowym kolegą Wiesławem Jaroszewskim. Aresztowany około 11 IX 1943 r. i osadzony w siedzibie gestapo w alei Szucha, gdzie najprawdopodobniej został jeszcze w tym miesiącu stracony. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 63-4.

Litwinowicz Maria - ur. 19 lipca 1963 r. w Gdańsku. Judoczka AZS AWF Gdańsk. W latach 1989 - 1991 zawodniczka Błękitnych Kielce - m.in. drużynowy mistrz Polski. W indywidualnych Mistrzo-

stwach Polski zdobyła 11 medali /9 w kategorii 72 kg i 2 w kategorii open/. Wielokrotna reprezentantka kraju. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 124.

Lizak Bogusław (zm. w Szczecinie 29 stycznia 2016), pływak długodystansowy. Na początku 1983 r. Zarząd Środowiskowy AZS zdecydował o objęciu patronatem działalności sportowej pracownika AR w Szczecinie - Bogusława Lizaka, który był utytułowanym zawodnikiem, uprawiającym pływanie długodystansowe. B. Lizak trzykrotnie zdobył mistrzostwo Polski w maratonie pływackim na Zatoce Puckiej. Wygrał między innymi 12 Sierpnia 1979 roku XV Międzynarodowy Pływacki Maraton Morski Sopot-Westerplatte. W 1980 r. przepłynął Nil, narażając się na ciężką chorobę. W 1983 r. wygrał Maraton Morski i ustanowił rekord Polski, przepływając dystans 45 km z Lubiewa do Rewala. W 1984 r. życiowym celem B. Lizaka stało się pokonanie Bałtyku na odcinku Rugia - Szwecja dla uczczenia jubileuszu 75-lecia AZS. Niestety, próba nie powiodła się ani w 1984 r., ani w 1985 i 1986 r. Działania AZS nie obejmowały dalszego popularyzowania pływania długodystansowego. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 50; <http://szczecin.wyborcza.pl/szczecin/1,34939,19584084,samotność-długodystansowca-wspomnienie-o-bogusławie-lizaku.html>; <https://gs24.pl/nie-zyje-boguslaw-lizak-przed-laty-znany-szczecinski-plywak/ar/9345718>

Loewke Halina, wieloletnia sekretarka klubu AZS Rokitnica. Zna ją dobrze pokolenie sportowców, które już dawno odeszło z areny. A trafiła do klubu przez przypadek. Nie była nigdy sportsmenką i szczerze mówiąc - do momentu podjęcia tej pracy, sportem się nigdy zbytnio nie interesowała. Miała jednak kuzyna piłkarza, który studiował na Śląskiej AM, a równocześnie z niemniejszym powodzeniem grał w futbol i traf chciał w zespole trzykrotnego mistrza Polski Akademii Medycznych w piłce nożnej. Więzy rodzinne prowadziły, więc czasem Halinę na boisko, kazały jej dopinguować AZS-iaków, interesować się ich wynikami... Halinę nazywają encyklopedią AZS-u. Na oczekaniu cytuje żądane nazwisko i wyniki... Frg. wywiadu: „Czy przy dniu tak wypełnionym pracą pozostaje czas na... marzenia? - pytamy p. Halinę - Pomarzyć można zawsze, ale chyba nikt się nie zdziwi, jeśli powiem, że moje marzenia związane są ściśle z wynikami i przyszłością mojego klubu. Nie ukrywam, że dla mnie najprzyjemniejsze i najciekawsze dyscypliny, to lekkoatletyka i szermierka. Marzę więc o awansie lekkoatletów do I ligi! Zasłużyli na to po tylu latach wytężonej pracy. A szermierka? Cóż, byliśmy kiedyś potęgą w tej dyscyplinie sportu, na naszej uczelni rozgrywano mistrzostwa Śląska, szczyciliśmy się olimpijczykiem Gonsiorem i wieloma innymi znakami-tymi zawodnikami. Ale dziś szermierka w AZS Rokitnica to już tylko przeszłość. Marzę, więc o reaktywowaniu tej sekcji. Może po kilku latach pracy dałoby się nawiązać do tamtych sukcesów. - Co sprawiło Pani największą radość w życiu? - Trudno mówić o największej, ale ogromną radość sprawiają mi zawsze sukcesy AZS-iaków. Gdy zwyciężają, to wtedy człowiek czuje, że jest potrzebny, że jego praca nie idzie na marne, że się też na coś przydaje. Takich chwil było w przeszłości wiele i wierze, że i w latach następnych nie będzie gorzej...” Na podstawie, Po prostu Halina, w: b.a., 25 - lecie AZS przy Śląskiej Akademii Medycznej (1949-1974), Gliwice 1974, s. 23-34.

Lorenc Czesław: Olimpijczyk Igrzysk Letnich w 1952 r. w Helsinkach, wioślarz, Czesław Ignacy Lorenc urodził się 14 kwietnia 1925 r. w Jaśle w rodzinie Ignacego, z zawodu kolejarza, oraz Zofii z Parysiów. W latach trzydziestych mieszkał z rodzicami w Mielcu i tam w 1937 r. ukończył szkołę powszechną, a w latach 1938-1939 - dwie klasy gimnazjalne. W trakcie okupacji niemieckiej w 1943 r. ukończył Wieczorowe Kursa Techniczne w Mielcu, a później w ramach tajnego nauczania - 3. i 4. klasę gimnazjalną. W czerwcu 1945 r. Czesław Lorenc zdał maturę w Liceum im. Stanisława Konarskiego w Mielcu,

a w listopadzie tego roku został przyjęty na 1 rok studiów na Wydział Elektryczny Politechniki Śląskiej. Studiował tam do 1947 r., kiedy przeniósł się na Wydział Komunikacji (Oddział Lotniczy), będący wówczas jednym z trzech Wydziałów Politechnicznych Akademii Górniczej w Krakowie. Studia ukończył w grudniu 1951 r. i uzyskał tytuł magistra nauk technicznych, inżyniera mechanika. Czesław Lorenc, zanim ukończył studia, zainteresował się lotnictwem i latał jako pilot szybowcowy i samolotowy, a w 1950 r. został członkiem Ligi Lotniczej. Ponadto interesował się innymi dyscyplinami sportu, zostając w 1947 r. zawodnikiem najpierw sekcji kajakowej, a później wioślarskiej w krakowskim AZS. Właśnie jako wioślarz miał liczące się sukcesy sportowe, gdyż w tej dyscyplinie sportu reprezentował Polskę na igrzyskach olimpijskich, a ponadto został akademickim mistrzem świata oraz mistrzem Polski (1951). Sukcesy te osiągnął, startując w konkurencji dwójek ze sternikiem. Jego osada została zakwalifikowana do Igrzysk Olimpijskich w Helsinkach w 1952 r. Tam polska dwójka ze sternikiem (Lorenc, Tomas, Michalski) została sklasyfikowana na miejscu 6-8. Od 1952 r. Czesław Lorenc pracował w Biurze Projektów Nowej Huty Biprostal, a od 1956 r. jako starszy konstruktor w Biurze Konstrukcyjnym Aeroklubu PRL w Krakowie. Po zakończeniu kariery wioślarskiej Lorenc poświęcił się głównie pracy zawodowej oraz działalności w sportach lotniczych. W 1975 r. wyjechał do Kanady i tam w latach 1975-1979 pracował w biurze Degremont Water Treatment, a później w zakładach lotniczych Canadair (obecnie Bombardier) do 1993 r., do chwili przejścia na emeryturę. Porada, Zbigniew, Olimpijczycy z Politechniki Krakowskiej, w: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 30-31. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 154. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 344; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 346.; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

Lorenz Elwira, ur. 29. 07. 1962. Wioślarka, (czwórka ze stern.), w. 178 cm, c.c. 75 kg. IO 1988 Seul, 8 m.; mistrzyni Polski; odzn. srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Klub AZS AWF Warszawa. Wykształcenie wyższe wf., AWF Warszawa, nauczycielka wf. Mieszka w Pile. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 154 Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 46.

Luba Florian (17 II 1936, Załucz woj., Stanisławów - 15 III 1996, Kraków), siatkarz. Zawodnik AZS Kraków (1954-1960), występował w zespole, który w latach 50-tych należał do ścisłej czołówki krajowej, zaś w 1957 r. zdobył najlepszy w historii krakowskiej siatkówki akademickiej wynik – 3 miejsce w I lidze państwowej i brązowy medal mistrzostw Polski. Od 1954 r. studiował na Wydziale Budownictwa Lądowego, po studiach pracował jako zastępca, a następnie jako kierownik

wydziału wodnego w kombinacie metalurgicznym w Nowej Hucie. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Lubas Jerzy, ur. 09.09.1936 w Górze Ropczyckiej. Wykształcenie wyższe. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Zawodnik rugby AZS Lublin (1957-1959), Pioniera Szczecin (1959-1961), finalista Pucharu PZR 1959). Pierwszy trener Bolesław Skirmunt. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 2 oficjalne mecze międzypaństwowe, występował na pozycji filara i skrzydłowego młyna. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 67.

Lubicki, Ryszard. wioślarz. Urodził się 3 września 1936 r. w Mikaszewicach, zmarł 28 stycznia 2003 r. w Lublinie. Jego kariera sportowa przypada na lata 1957-1970. Zawodnik Kolejowego Klubu Wioślarskiego Bydgoszcz i Wojskowego Klubu Sportowego „Zawisza” Bydgoszcz oraz AZS Wrocław. Startował na Igrzyskach Olimpijskich w Tokio (1964) w finale czwórek ze sternikiem. Wielokrotny mistrz Polski w czwórce ze sternikiem, czwórce bez sternika, ósemce (1960-1967). Uczestnik mistrzostw świata (1962 – czwarte miejsce w czwórce ze sternikiem, 1966), mistrzostw Europy (1963 - czwarte miejsce w czwórce ze sternikiem, 1964 - czwarte miejsce w czwórce ze sternikiem, 1965 - czwarte miejsce w czwórce ze sternikiem). Przez wiele lat mieszkał w Kazimierzu Dolnym. Głuszek Z., *Leksykon polskich olimpijczyków 1924–1998*, Warszawa 1999, s. 259; Tuszyński, B., H. Kurzyński, *Leksykon olimpijczyków Polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924-2014*, Warszawa 2014, s. 154; www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/odeszli-w-2003-roku/; <http://www.olimpijski.pl> Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 154; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, L-Ż*, Warszawa 1984, s. 95; Z. Szafkowski, *Polscy olimpijczycy wywodzący się z kresów wschodnich* Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. *Kultura Fizyczna* 2000, 3, s. 60.

Lubicz – Nycz, Leszek, ur. 20 sierpnia 1899 r. w Brzesku.. Od lutego 1916 r. był żołnierzem Legionów Polskich. W listopadzie 1918 r. wstąpił do Wojska Polskiego, z którym od tego momentu związał się na stałe. W 1922 r. awansowany na podporucznika, w 1923 r. porucznika, w 1930 r. kapitana, a w 1937 r. majora. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Za czyny bojowe odznaczony został Orderem Virtuti Militari V klasy i Krzyżem Walecznych. Odbił szereg specjalistycznych kursów w Centralnej Szkole Wojskowej Gimnastyki i Sportów w Poznaniu, w której był także instruktorem. Od 1929 r. pracował w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego w Warszawie, gdzie prowadził wykłady i zajęcia praktyczne z narciarstwa i szermierki. Od 1925 r. uprawiał wyczynowo szermierkę. Początkowo reprezentował barwy AZS Warszawa, w latach 1929-1933 „Legii” Warszawa, a następnie AZS Poznań. Był dwukrotnym mistrzem Polski w szabli (1931, 1934). Czterokrotnie startował w mistrzostwach Europy (1929, 1930, 1931, 1934), zdobywając w drużynowym turnieju szabli dwa brązowe medale (1930, 1934). W 1932 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Los Angeles, na których w turnieju indywidualnym szabli doszedł do półfinału. Natomiast w drużynowym turnieju szabli wraz z Władysławem Dobrowolskim, Tadeuszem Friedrichem, Adamem Papee, Władysławem Segdą i Marianem Suskim zdobył brązowy medal. Zajmował się także działalnością szkoleniową i organizacyjną w ruchu sportowym. We wrześniu 1939 r. dowodził 11 dywizjonem 14. Pułki Artylerii Lekkiej, wchodzącego w skład 14. Dywizji Piechoty Armii „Poznań”, Brał udział w walkach nad Bzurą. Poległ 22 września 1939 r. pod Łomiankami podczas przebijania się do Warszawy. Za czyny bojowe w wojnie 1939 r. odznaczony został Orderem Virtuti Militari IV klasy. Ryszard Wryk, *Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej*, Poznań 2016, s. 245-6; R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 64; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 344-345; Lis J., *Polscy medaliści olimpijscy*, Białystok 1985, s. 242; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, L-Ż*, Warszawa 1984, s. 95; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 155. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-W-360.jpg

Lubiejewski, Zbigniew, (ur. 6 listopada 1949 r. w Bartoszycach) – siatkarz, złoty medalista olimpijski z Igrzysk Olimpijskich w Montrealu w 1976 r., członek drużyny Huberta Wagnera. Jest absolwentem Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Bartoszycach oraz Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie, którą ukończył, uzyskując tytuł inż. rolnictwa. Do reprezentacji Polski trafił w 1972 r. i w ciągu pięciu lat rozegrał 77 oficjalnych spotkań międzypaństwowych.

Oprócz olimpijskiego złota zdobył srebrny medal na Mistrzostwach Europy w Belgradzie w 1975 r. Sportową karierę w kraju związał z AZS-em Olsztyn, z którym osiągał sukcesy w Polsce i w Europie. Trafił pod skrzydła znakomitego trenera Leszka Dorosza, który wykorzystał jego predyspozycje, przede wszystkim nieprzeciętną siłę i dynamikę. Jego dorobek klubowy jest imponujący. W czasie gry w akademickim klubie z Olsztyna trzykrotnie zdobył z nim mistrzostwo Polski (1973, 1976, 1978), cztery razy wicemistrzostwo (1972, 1974, 1977, 1980) i dwa razy trzecie miejsce (1971 i 1975). W latach 1970–1972 trzykrotnie wywalczył z zespołem AZS-u Puchar Polski. W 1978 roku był finalistą turnieju Pucharu Europy Zdobywców Pucharów, gdzie AZS Olsztyn zajął drugą pozycję. Karierę zakończył w belgijskim klubie Antonius Herentals, gdzie pełnił rolę zawodnika oraz trenera. Po powrocie do Polski ciągle pozostaje blisko związany z AZS-em. Jako członek Zarządu Klubu wspiera go wiedzą i doświadczeniem. Uwielbiany przez kibiców, wielokrotnie znajdował się w dziesiątce najlepszych sportowców Warmii i Mazur. Popularyzuje siatkówkę wśród najmłodszych. Osiągnięcia sportowe: złoty medalista olimpijski (Montreal 1976 r.); srebrny medalista Mistrzostw Europy w Belgradzie (1975 r.); trzykrotny mistrz Polski (1973, 1976, 1978 r.) w barwach AZS Olsztyn; trzykrotny zwycięzca Pucharu Polski (1970–1972) w barwach AZS Olsztyn. encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Zbigniew_Lubiejewski A. Grygołowicz, Spotkanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn- Resovia 1973, Olsztyn 1998, s. 35; Lis, J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 218; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 95; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 155.

Ludka Janusz dr (1933 - 2011) - stopień magistra uzyskał w AWF Poznań w 1959 r. i został zatrudniony w Zakładzie jako asystent, potem starszy asystent od 1962 r. W 1967 r. obronił doktorat z nauk wychowania fizycznego przedstawiając rozprawę „Charakterystyka morfologiczna niektórych zespołów sportowych w Wielkopolsce na wczesnych etapach szkolenia”. Rok później awansował na stanowisko adiunkta. W latach 60. XX w. znakomity sprinter, a potem wieloletni trener sekcji lekkiej atletyki AZS Poznań, wychowawca licznego grona wybitnych lekkoatletów, reprezentantów Polski i olimpijczyków. <http://www.la.awf.poznan.pl/>; G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 28.

Ludwichowska, Bronisława, (ur. 18 września 1951 r. w Urzursowchozie w ZSRR) – znakomita lekkoatletka specjalizująca się w biegach przełajowych. Indywidualna wicemistrzyni świata (Rabat 1975), znakomita trenerka w klubie AZS Olsztyn. Jako zawodniczka związana była z olsztyńską Gwardią w latach jej świetności. Była czołową postacią klubu, jej podporą w rozgrywkach ligowych. Stała się ikoną sportu jako reprezentantka Polski w biegach średnich i długich na stadionie, w hali, a także w bardzo popularnych wówczas przełajach, w których odnosiła sukcesy na skalę światową. Po zakończeniu kariery wspólnie z mężem Zbigniewem Ludwichowskim zajęła się szkoleniem olsztyńskiej młodzieży lekkoatletycznej, najpierw w Gwardii, a po likwidacji sekcji w AZS UWM Olsztyn, gdzie pracuje do dziś. Ma intuicję w odkrywaniu talentów, wypatrzyła m.in. Karola Zalewskiego – medalistę mistrzostw świata juniorów i młodzieżowych mistrzostw Europy. W trakcie kariery zawodniczej największe sukcesy odnosiła w biegach przełajowych. W tej specjalności należała przez kilka lat do ścisłej czołówki światowej (indywidualna wicemistrzyni świata w biegach przełajowych (Rabat 1975); szósta zawodniczka mistrzostw świata (Monza 1974); trzecia drużynowo w mistrzostwach świata (1975), szósta (1974) i czwarta (Düsseldorf 1977). Rekordy życiowe: 1500 m – 4:12.2 (1976), 3000 m – 8:58.8 (1975). http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Bronisława_Ludwichowska; Bronisława Ludwichowska na gali „Kobiety z charakterem”, Olsztyn 2012 r. Fot. rb. Źródło: www.pzla.pl

Ludwiczak, Witalis (ur. 20 kwietnia 1910 w Poznaniu, zm. 17 czerwca 1988 tamże) – polski prawnik, hokeista, olimpijczyk, wioślarz, nauczyciel akademicki i działacz społeczny. Porucznik WP i uczestnik kampanii wrześniowej. Profesor nauk prawnych związany z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Rodzice - Ignacy (syn Jana i Salomei Paweła) oraz Konstancja Kurczewska pochodzili z okolic Wrześni, ale przenieśli się do Poznania. Ojciec był krojeźm krawieckim, matka zajmowała się domem. Miał czworo rodzeństwa: Reginę Stellę (1906–2001), Zdobysławę, Kazimierę i Bogdana. W 1948 ożenił się z Wiesławą Węgrzynowicz (1919-2002, dr chemii), z którego związku narodziły się córki: Anna (ur. 1949, radca prawny) i Ewa (ur. 1951, dr fizyki). Jego stryjem był działacz społeczny - stryj ks. Antoni Ludwiczak. Uczęszczał do Gimnazjum im. św. Marii Magdaleny w Poznaniu (od 1920). W szkole wyróżniał się szczególnie w nauce języków obcych (łacina, greka, francuski). Świadectwo dojrzałości otrzymał w 1929. Od 1930 studiował prawo na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego. Na czwartym roku odbył służbę wojskową (57 Pułk Piechoty w Biedrusku). W 1935 ukończył studia jako magister praw. W latach 1935-1936 odbył aplikację adwokacką i bez sukcesu starał się o posadę w Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu. Stąd od jesieni 1936 rozpoczął pracę w urzędzie miejskim w Katowicach, gdzie szybko awansował. Publikował w „Przeglądzie Sportowym” i „Sporcie Polskim”. Jednocześnie dojeżdżał do Poznania na seminarium z prawa cywilnego u prof. Alfreda Ochanowicza. Jeszcze w 1939 ukończył doktorat (Zlecenie kredytowe - art. 629 k.z.), ale wybuch wojny uniemożliwił sfinalizowanie przewodu doktorskiego. Po wyzwoleniu z obozu (30 stycznia 1945) udał się do Krakowa, gdzie na UJ został zarejestrowany jako asystent przy Seminarium Cywilistycznym Uniwersytetu Poznańskiego. W maju uzyskał asystenturę na Wydziale Prawno-Ekonomicznym UP. Wiosną 1946 otrzymał tytuł doktora. W 1950 został adiunktem i wtedy zaczął prowadzić wykład (Zarys prawa prywatnego państw anglosaskich). Ze względu na nieuwzględnianie w swej twórczości marksizmu miał problemy z publikacją prac naukowych. Obok obowiązków uczelnianych pełnił również funkcję sędziego, z której zrezygnował na początku lat 50. Przez wiele lat bezskutecznie starał się o przyjęcie do zawodu adwokata, co udało się ostatecznie w 1958 (do 1964). W latach 1921-1924 był bramkarzem w drużynie juniorów „Warty”. Zawodnik klubów: AZS Poznań (od 1925, lekkoatleta i hokeista), Pogoni Katowice i Lechii Poznań. Mistrz Polski z 1934 (trzecie miejsce w 1933). W reprezentacji rozegrał 47 spotkań strzelając 3 bramki. Olimpijczyk, brał udział w olimpiadzie w Lake Placid (1932) i w Garmisch-Partenkirchen (1936) oraz pięciu turniejach o mistrzostwo świata. Oprócz hokeja uprawiał także wioślarstwo, zdobywając w 1933 tytuł mistrza Polski w czwórkach bez sternika. Walczył w Armii „Kraków” w okolicach Stalowej Woli i Tomaszowa Lubelskiego, gdzie dostał się do niewoli. Najpierw przebywał w Oflagu XI A Osterode, a następnie był jeńcem Oflagu II C w Woldenbergu, gdzie przebywał do 1945. Członek AZS Poznań i jego wieloletni prezes. Odznaczony medalem Kalos Kagathos. Profesor zwyczajny prawa cywilnego (od 1969) na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Autor ponad 60 prac naukowych. Zmarł 17 czerwca 1988 w Poznaniu i został pochowany na cmentarzu parafialnym na Górczynie w Poznaniu. https://pl.wikipedia.org/wiki/Witalis_Ludwiczak; Pawlak, A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 155; Kazimierz Rudzki, Sport w niewoli, w: R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach, Poznań 2009, s. 318; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 345; R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 262-3.

Luther, Alfred, wspomnienie S. Dziedzica, „Kolegę Freda, bo tak go do dziś nazywamy, poznałem na pierwszym AZS-owskim obozie pod Regłami. Fred - szczupły, wysportowany _ imponował nam swoją otwartością i umiejętnościami sportowymi. Był dobrym siatkarzem, a przede wszystkim lek-

koatletą. Z zazdrością patrzyliśmy, jak skakał w dal, wzwyż i o tycze. Trudno mu było dorównać. Prezesował nam w klubie kilka lat, cieszył się ogólnym uznaniem i sympatią. Stefan Dzedzic, Harcerze azetesiacy, w: R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach, Poznań 2009, s. 392.

Łasicki Maciej Piotr (ur. 12 X 1965 Gdańsk), wioślarz, medalista olimpijski. W 1986 roku absolwent gdańskiego Technikum Samochodowego. W latach 1981–1983 zawodnik Stoczniowca Gdańsk, 1983–1998 AZS AWF Gdańsk. Podczas igrzysk olimpijskich w Barcelonie w roku 1992 w czwórce ze sternikiem (był szlakowym – kapitanem) wywalczył brązowy medal. Partnerami w osadzie byli: Wojciech Jankowski (zawodnik Budowlanych Płock, w 1997 absolwent gdańskiej Akademii Wychowania Fizycznego), Jacek Streich (Zawisza Bydgoszcz), Tomasz Tomiak i sternik Michał Cieślak (Budowlani Płock). Wicemistrz świata w roku 1993 w Roudnice-Racice (Czechy) w czwórce bez sternika (m.in. w osadzie z T. Tomiakiem), brązowy medalista mistrzostwa świata w 1991 w Wiedniu w czwórce ze sternikiem (m.in. z T. Tomiakiem) i Tampere w 1995 w czwórce bez sternika. Zdobywca Pucharu Świata w Lucernie w roku 1992 (czwórka ze sternikiem) i w Paryżu w 1993 (czwórka bez sternika). W latach 1985–1995 dwunastokrotny mistrz Polski w czwórkach ze sternikiem, czwórkach bez sternika, dwójkach i dwójkach podwójnych. Podczas przygotowań do igrzysk olimpijskich w Atlancie w 1996 roku doznał kontuzji (złamanie ręki), zakończył karierę. Trener, przedsiębiorca, mieszka w Gdańsku. Redakcja „Encyklopedii Gdańska”, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=%C5%81ASI_CKI_MACIEJ_PIOTR; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 156.

Łasiński Gabriel. Na uczelni pracuje od 1974 r. Urodził się, w 1950 r. w Grudziądzu. Po maturze, którą zdał w tamtejszym technikum mechanicznym w 1969 r., podjął studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Ukończył je w 1973 r., uzyskując tytuł magistra wychowania fizycznego i stopień trenera pływania II klasy. W 1978 r. został doktorem nauk o kulturze fizycznej. W 1994 r. ukończył roczne studia podyplomowe w Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu z zakresu zarządzania strategicznego. Habilitował się w 1989 r. i został zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego. W 2004 r. otrzymał tytuł profesora nauk o kulturze fizycznej. Od 1974 r. pracuje w AWF we Wrocławiu. Początkowo (w latach 1974-1990) był zatrudniony na stanowiskach: asystenta, starszego asystenta i adiunkta w Zakładzie Specjalizacji Sportowych oraz Teorii Sportu i Gier Sportowych. W latach 1982-1996 kierował Zakładem Teorii Treningu Sportowego, jednocześnie będąc kierownikiem Katedry Sportu (1991-2002). Od 2002 r. jest kierownikiem Katedry Komunikacji i Zarządzania w Sporcie (wcześniej: Katedry Nauk o Sporcie) oraz Zakładu Komunikacji Społecznej i Mediów. W latach 1991-1993 pełnił funkcje prorektora ds. studiów. Był zastępcą sekretarza ds. Szkolenia w KS AZS AWF Wrocław (1978-1980) i przewodniczącym Rady Młodych Pracowników Nauki AWF (1976-1978). Był także członkiem Międzyresortowej Komisji ds. Nagród Państwowych (1992-1994), Zespołu Naukowo-Metodycznego działającego na rzecz Polskiego Związku Bokserskiego, Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej (od 1986), Towarzystwa Naukowego Prakseologii (od 1986), Polskiego Towarzystwa Technologii i Mediów Edukacyjnych (od 1998) oraz Międzynarodowego Towarzystwa Naukowego Gier Sportowych (od 2001). Odbył następujące staże naukowe i pobyty studyjne: Polska Akademia Nauk, Uniwersytetu Karola w Pradze, w Aachen, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Nitrze, Deutsche Sporthochschule Köln. W 1998 r. zdobył uprawnienia międzynarodowego trenera i doradcy systemu DISG w zakresie rozwoju osobowości a w roku 2001 uprawnienia międzynarodowego doradcy systemu DISG Training w zakresie budowania i rozwijania zespołów (Team training). Jest także wykładcą w utworzonej przez siebie Akademii Prezentacji, w której przeprowadził setki seminariów, konferencji, prezentacji, warsztatów i treningów kierowniczych dla menedżerów firm krajowych i międzynarodowych, a także kadry administracji państwowej i samorządowej. Od 29 lat wykłada w Studium Doskonalenia Menedżerów Oświaty w Kaliszu. Współpracował również przez kilka lat z Uniwersytetem Eko-

onomicznym w Gdańsko oraz Studium Marketingu Politycznego i Medialnego przy Wyższej Szkole Zarządzania i Prawa w Warszawie. Wypromował ponad 100 magistrów oraz 8 doktorów nauk o kulturze fizycznej. Sporządził wiele recenzji wydawniczych oraz rozpraw doktorskich i habilitacyjnych. Jest autorem i współautorem ponad 192 publikacji, w tym 7 książek. Do najważniejszych prac naukowych można zaliczyć: Prakseologiczno systemowe podstawy badania i usprawnienia treningu sportowego, Wprowadzenie do teorii treningu sportowego, sztuka prezentacji, Sprawność zarządzania organizacją sportową, Identyfikacja procesów komunikowania w wybranych formach zachowań społecznych (ujęcie prakseologiczno-systemowe), Rozwiązywanie problemów w organizacji. Moderacja w praktyce, Komunikacja otwarta jako istotny obszar potencjału rozwojowego zespołów. Wyróżniony Brązową, i Srebrną Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, Złotym Medalem Polskiego Związku Bokserskiego, Srebrną Odznaką Polskiego Związku Kajakowego, Złotą Odznaką Polskiego Związku Strzelectwa Sportowego, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem „Zasłużony dla AWF we Wrocławiu” oraz licznymi odznaczeniami resortowymi. Od wczesnej młodości uprawiał wyczynowo pływanie w KS Stal Grudziądz, trenował również piłkę ręczną i lekkoatletykę. Sport jako zjawisko społeczne stał się jego życiową pasją i to zadecydowało zarówno o wyborze studiów, jak i podjętej później specjalizacji zawodowej. Jest żonaty, ma dwoje dzieci. Interesuje się polityką międzynarodową, komunikacją społeczną, sportem i motoryzacją. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s.143-144.

Łaszewski Józef, ur. 1902. Wioślarz (ósemki), IO 1928 Amsterdam, 4 m. Klub AZS Warszawa. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 156.

Łatyszojć Władysław, ur. w 1913 r. w Wilnie. W latach 1933-1939 studiował na Wydziale Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Stefana Batorego oraz w Szkole Nauk Politycznych w Wilnie. Bokser Wileńskiego Klubu Bokserskiego, WKS „Śmigły” i AZS Wilno. Mistrz Wilna w wadze koguciej (1933 r.). Działacz AZS Wilno w latach 1935 - 1937. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu podporucznika rezerwy, dowodząc plutonem 5 pp. Legionów w Wilnie. Poległ 10 IX 1939 r. w czasie walk pod Wyszkowem. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 64.

Łęgowski Stanisław Lech (ur. 8 maja 1931 w Toruniu, zm. 4 marca 2015 tamże) - polski fizyk, specjalizujący się w fizyce atomowo-molekularnej i optyce kwantowej. Profesor dr hab., rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w latach 1984-1987, działacz AZS. Urodził się 8 maja 1931 roku w Toruniu. W 1950 roku ukończył Gimnazjum i Liceum im. Mikołaja Kopernika w Toruniu i podjął studia w zakresie fizyki na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika, które ukończył 1955 roku. Jeszcze w trakcie studiów zaczął pracę w Katedrze Fizyki Teoretycznej macierzystej uczelni, a po ich ukończeniu studiów odbył aspiranturę w Instytucie Fizyki PAN. W latach 1960. został zatrudniony w Zakładzie Fizyki Doświadczalnej UMK i w latach 1969-1983 był jego kierownikiem, od 1984 do 1987 roku kierownikiem Zakładu Fizyki Doświadczalnej i Dydaktyki Fizyki, a potem Zakładu Fizyki Atomowej. Był też wicedyrektorem Instytutu Fizyki (1970-1971). Kilkakrotnie był wybierany do Senatu UMK (1969-1972, 1981-1984, 1987-1990). W latach 1984 - 1987 pełnił funkcję rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, stanowisko uzyskał dzięki poparciu podziemnego Niezależnego Zrzeszenia Studentów. Specjalizował się w spektroskopii atomowej, strukturze atomowej oraz zagadnieniach polaryzowalności atomowej i molekularnej. W 1960 uzyskał stopień doktora w Instytucie Fizyki PAN w Warszawie, tematem jego rozprawy doktorskiej było Wyznaczanie rozkładu natężenia linii rezonansowych rtęci rozszerzonej domieszkami argonu

w oparciu o teorię A. Jabłońskiego, a promotorem Aleksander Jabłoński. Stopień doktora habilitowanego uzyskał na UMK w 1967 roku, na podstawie rozprawy Procesy relaksacji w optycznie pompowanych układach gazowych. Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1976, a profesora zwyczajnego nauk fizycznych w 1991 roku. Od początku lat 1950. był związany z AZS przy UMK i działał w nim ponad 60 lat, m.in. w latach 1971–1974 był jego prezesem, a od 1991 roku członkiem honorowym. W 2015 roku zorganizowano w toruńskiej Arenie memoriał jego imienia z udziałem koszykarek Basket Gdynia, AZS UMCS Lublin i Energa Toruń. https://pl.wiki.pedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_%C5%81%C4%99gowski

Loboda Michalina, ur. w 1982 r. w Bydgoszczy. Studiowała w Akademii Bydgoskiej w latach 2001-2005 w systemie niestacjonarnym i uzyskała tytuł licencjata na kierunku wychowanie fizyczne. W latach 2007-2009 podjęła studia uzupełniające w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, gdzie uzyskała tytuł magistra. W tym czasie zdobyła również uprawnienia instruktora karate i samoobrony. Karierę sportową rozpoczęła w 1990 r. w bydgoskim klubie „Sandan” u trenera

Grzegorza Cukrowskiego. Następnie trenowała w klubie „Bushi-do” pod kierunkiem Piotra Gołębiewskiego. Od 2007 r. trenuje we Wrocławiu w klubie AZS UP pod kierunkiem Andrzeja Zarzyckiego. Prace zawodową podjęła w 2003 r., pracując, jako instruktor na obozach młodzieżowych karate bydgoskiego klubu „Buschi-do” oraz w różnych bydgoskich klubach fitness. W latach 2005-2008 pracowała w Studio Fitness „Sunrise” jako instruktor. Kariera sportowa: zawodniczka karate WKP - zdobywczyni wielu medali mistrzostw Polski, jak również mistrzostw świata i Europy w stylu shotokan. Od 1998 r. zawodniczka kadry narodowej. R. Pujszo, Sportowcy wyczynowi Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2011, s. 47-9. Fot. http://www.glos.upwr.edu.pl/archiwum/5558/nr_154_2006_sport.html

Łobodziński Andrzej (1.08.1946, Nowy Sącz), narciarz alpejczyk, nauczyciel wychowania fizycznego, trener narciarstwa alpejskiego, instruktor tenisa stołowego. Zawodnik KTN Krynica, AZS Zakopane (1955-60). Wicemistrz Polski juniorów w gigancie. Absolwent krakowskiej WSWF (1970), nauczyciel akademicki AWF Kraków (1970-75) oraz Studium WFiS (później Centrum SiR) jako pracownik dydaktyczny (1975 – nadal). W latach 1972 – 1975 był asystentem trenera

kadry narodowej kobiet w narciarstwie alpejskim, był również trenerem tenisa ziemnego w KS „Nadwiślan” Kraków (1975-81, 1983-85). W AZS PK prowadził sekcję narciarską (1975-77) oraz tenisa ziemnego (1977-2013). Jego podopieczni w mistrzostwach Polski uczelni technicznych w 2000 r. zdobyli drużynowo srebrny medal. W 1984 był organizatorem I Mistrzostw PK w tenisie ziemnym, współorganizator zawodów i obozów dla dzieci pracowników PK (1976 – 2008), współorganizator od 2008 r. GP o Puchar Rektora PK. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015.

Łojek Janusz, ur. 6 lutego 1943 r. w Starej Słupi, woj. świętokrzyskie. Tenista, badmintonista, lekkoatleta. Uczestnik 14 biegów maratońskich, w tym 4 Maratonów Warszawskich oraz maratonów w Nowym Jorku /1988/, i San Francisco /1990/. Założyciel sekcji badmintonu w Ateście Kielce i AZS Politechnika Świętokrzyska Kielce /1980 /, założyciel i prezes zarządu Kieleckiego Okręgowego Związku Badmintonu /1980 -1987/, członek Zarządu Głównego Badmintonu w Warszawie /1981-2001/. Sędzia tenisa i badmintonu /od 1980 r./, członek Kolegium Sędziów Polskiego Związku Badmintonu /od 1989r./, przewodniczący Kolegium Sędziów Polskiego Związku Badmintonu /1996 - 2000/,

sędziował zawody w USA i wielu państwach Europy. Pomysłodawcą i fundator ogólnopolskiej nagrody Fair Play przyznawanej dorocznie przez Kolegium Sędziów Polskiego Związku Badmintonu /1992/. Organizator imprez w badmintonie, tenisie i short - tenisie dla dzieci, m.in. ogólnopolskiego turnieju badmintonu „O Krzemionkę Suchedniowa”. Tłumacz i wydawca przepisów gry w badmintonu. Wydawca - wspólnie z Poczta Polska okolicznościowych datowników, kopert i kart pocztowych z okazji międzynarodowych i ogólnopolskich imprez w badmintonie i tenisie. Odznaczenia: honorowy medal Europejskiej Unii Badmintonu /2 krotnie/, złota honorowa odznaka Akademickiego Związku Sportowego, złota honorowa odznaka Polskiego Związku Badmintonu, medal Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Zasłużony Działacz Kultury fizycznej. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 129.

Łomnicki Antoni Marian, ur. 17 I 1881 r. we Lwowie. Matematyk, profesor Politechniki Lwowskiej, współtwórca głośnej w świecie lwowskiej szkoły matematycznej. Mecenas sportu akademickiego we Lwowie. Członek honorowy AZS Lwów. Rozstrzelany w zbiorowej egzekucji naukowców lwowskich na zboczu Wzgórz Wuleckich we Lwowie 4 VII 1941 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 64-5. Fot. <https://wydawnictwa.ptm.org.pl/index.php/wiadomosci-matematyczne/article/view/5088/4660>

Łoskoczyński Jerzy (ur. 28 maja 1931 w Wilnie) – polski lekkoatleta, chodziarz AZS AWF Warszawa. Zdobył srebrny medal w chodzie na 10 000 metrów na Akademickich Mistrzostwach Świata w 1957 w Paryżu, za Franciszkiem Szyszką. Był wicemistrzem Polski w chodzie na przełaj na dystansie 10 kilometrów w 1958 oraz brązowym medalistą w chodzie na 20 kilometrów w 1956. Ustanowił rekordy Polski w chodzie na 3000 metrów czasem 12:58,8 (27 sierpnia 1957 w Warszawie) oraz w chodzie na 5000 metrów czasem 22:12,0 (11 sierpnia 1957 w Warszawie). Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_%C5%81oskoczy%C5%84ski

Łotocki Zygmunt Marian, ur. 16 I 1904 r. we Włodawie. Absolwent Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 1933- 1935 był dziennikarzem sportowym czasopisma „Start”, następnie pracował jako polonista w gimnazjach w Warszawie i Piotrkowie Trybunalskim. Członek AZS Warszawa od 1927 r. Uprawiał lekkoatletykę, łucznicstwo i pływanie. W łucznicztwie był wielokrotnym reprezentantem Polski, dwukrotnym mistrzem Polski w wieloboju indywidualnym (1933, 1934). W 1932 r. na mistrzostwach świata w łucznicztwie zajął I miejsce w wieloboju drużynowym i w konkurencji 70 m. W latach 1928 - 1936 był instruktorem i działaczem Polskiego Związku Łuczniczego. Wykształcił licznych medalistów mistrzostw świata. Popularyzator łucznicztwa, zwłaszcza w kręgach harcerskich. Autor prac Sport łuczniczy oraz *Łucznicstwo. Sprzęt, zaprawa, zawody*. Trzykrotny mistrz Polski w pływaniu w biegach sztafetowych 5 x 50 m stylem dowolnym i 4 x 200 m stylem dowolnym (1926, 1927). Zajmował się także pracą szkoleniową w pływaniu. Był utalentowanym poetą, związany z grupą literacką „Kwadryga”. Wiersze jego, w tym o tematyce sportowej, publikowane były w czasopismach sportowych i literackich. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu podporucznika rezerwy, następnie, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Kozielsku. Zginął w Katyniu w 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 65; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 99.

Łozińska-Karkut, Bożena - wychowanka KS AZS AWF. Przygodę z piłką ręczną rozpoczęła jako juniorka, pod opieką trenera Jerzego Dyrkacza. W wieku 18 lat przeszła do senierek, zdobywając w przeciągu 5 lat medale wszystkich kolorów. Zarówno jako juniorka, jak i seniorka reprezentowa-

ła barwy Polski (ok. 190 razy udział w mistrzostwach świata 5 razy). Najwyżej ceni swój udział w MŚ w Seulu w 1990 r., gdzie została mianowana królem strzelców i najlepszą prawą skrzydłową. Grając na pozycji prawej i lewej skrzydłowej, była wielokrotnie powoływana do reprezentacji na mistrzostwa świata i Europy. Oprócz klubów polskich występowała w Jugosławii („Voždovac” Belgrad), Norwegii („Haugerud” Oslo, HK Toten), Austrii („Hypo-Bank” Suedstadt) i we Włoszech (Sossari). W swojej 25-letniej karierze zawodniczej pracowała z trenerami: J. Dyrkaczem, J. Zającem, S. Gołówką i B. Cybulskim, a później z ponad trzydziestoma szkoleniowcami całego świata. Obecnie jest nauczycielem wychowania fizycznego i trenerem zespołu seniorek „Cuprum Bank” Zagłębie Lubin i II trenerem młodzieżowej reprezentacji Polski. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 55.

Łój Ewaryst, koszykarz, olimpijczyk z 1936 r. Urodził się 30 sierpnia 1912 r. w Strzelnie. Koszykówkę zaczął uprawiać na początku lat trzydziestych w AZS Poznań. W 1933 r. związał się z KPW Poznań, którego kontynuatorem po 1945 r. był KKS, a od 1952? r. KKS „Lech” Poznań. Był pięciokrotnym mistrzem Polski w koszykówce (1931, 1932, 1935, 1939, 1946) oraz brązowym medalistą mistrzostw Europy (1939). W 1936 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Berlinie, na których reprezentacja Polski zajęła czwarte miejsce. W latach 1935-1939 w drużynie narodowej rozegrał 23 mecze. Zaliczany jest do grona zawodników, którzy w latach trzydziestych kładli podwaliny pod rozwój koszykówki w Polsce. Po zakończeniu kariery zawodniczej zajmował się działalnością szkoleniową. W latach 1951-1955 był trenerem pierwszoligowej drużyny „Stal” Poznań. Zmarł 4 lipca 1973 r. w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 265

Łuczak Igor, ur. 27. 08. 1972 w Łodzi. Pływak (200 m, 400 m zmien), w. 182 cm, c.c. 75 kg. IO 1992 Barcelona; trzykrotny mistrz Polski 1992. Klub AZS AWF Gdańsk. Wykształcenie średnie, student AWF Gdańsk. Hobby: morze. Mieszka w Łodzi. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 157.

Łuczak Wiesław (1952-2008), dziennikarz sportowy. W latach szkolnych i uniwersyteckich uprawiał szermierkę w AZS Poznań. Specjalizował się w szabli. Od 1977 do 2003 r. kierownik działu sportowego „Głosu Wielkopolskiego”. W latach 1983-1987 wiceprezes Wielkopolskiego Klubu Dziennikarzy Sportowych. Przez cały okres studiów i pracy zawodowej związany był z AZS Poznań, zwłaszcza z sekcją koszykówki kobiet i szermierczą. Swoimi tekstami wspierał działalność AZS Poznań zarówno na polu sportu wyczynowego, jak i masowego. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 628; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Łuczynowicz, Waclaw (1922-1986) - jeden z czołowych polskich szachistów okresu powojennego; urodzony w Wilnie. Zaczął grać w szachy już w szkole podstawowej i nie rozstawał się z nimi do końca życia; po wojnie osiedlił się w Szczecinie, gdzie aktywnie uczestniczył w propagowaniu szachów, także w środowisku AZS Szczecin. Reprezentował jego barwy w rozgrywkach II ligi szachowej w 1950 i 1951 roku; w 1953 został mistrzem województwa w turnieju szachów błyskawicznych. W 1962 r. wyjechał na Śląsk Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 52. Fot. <http://www.szachypo-lskie.pl/waclaw-luczynowicz/>

Łuczyński Marek (63 l.). Ur. 27.08.1947 w Kozienicach, lekkoatleta MKS-AZS Warszawa (1968–1970), działacz sportowy, trener lekkoatletyczny. Absolwent AWF w Warszawie (1971), magister wychowania fizycznego, trener II klasy Ia, pracownik Zakładu Lekkiej Atletyki AWF (1971–1973), kierownik wyszkolenia PZLA (1977–1985), wieloletni dyrektor Kozienickiego Centrum Kultury, Rekreacji i Sportu. Zmarł 22 lutego w Zakopanem. Pochowany w Kozienicach. <http://www.kronika.sportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Ługowski Seweryn, uczeń i współpracownik E. Piaseckiego. Od listopada 1950 r. zostaje on zatrudniony jako pierwszy pracownik powołanego w lipcu tego roku w Akademii Lekarskiej Studium Wychowania Fizycznego w Poznaniu jako jednostki międzywydziałowej. Od 1.X.1951 r. do 1. X. 1954 r. jako adiunkt pełni funkcje kierownika Studium Wychowania Fizycznego Akademii Medycznej. Poza obowiązkowymi ćwiczeniami wf. działalność Studium WF AM głównie polega na prowadzeniu treningów tych dyscyplin sportu, które wchodziły w skład norm SPO (min. gimnastyka, pływanie, marsze patrolowe). Ługowski przy współdziałaniu etatowych nauczycieli wychowania fizycznego przygotowuje wiele reprezentacji AM, które startują w rozgrywkach piłki siatkowej i koszykowej oraz lekkiej atletyce. Również swoją pomocą Studium wspierało uczelniany klub AZS. R. Cichy, P. Kowalski, Rys historyczny Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Medycznej (1919-2002), w: Wychowanie fizyczne studentów i sport akademicki w badaniach naukowych: konferencja naukowa z okazji 50-lecia Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, [Poznań, 24-25 maja 2002], Poznań 2002, s. 47.

Łukasiewicz Wojciech, ur. 04.02.1985 r. w Warszawie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Skry Warszawa (2002-2005, 2006-2007, brązowe medale mistrzostw Polski seniorów „7” 2004, Ligi Rugby „7” 2005), Folc AZS Warszawa (2006, 2007, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 2006, złoty medal mistrzostw Polski seniorów „7” 2006). Pierwszy trener Tomasz Borowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, grał na pozycji skrzydłowego ataku, zdobył 5 punktów. Reprezentant Polski seniorów „7”, uczestnik młodzieżowych mistrzostw Europy (2005). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Supplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 17-18.

Łukmin Waław, ur. w 1911 r. Bokser wileńskich klubów AZS i „Elektrit”. Czołowy zawodnik okręgu wileńskiego w latach 1927 - 1939. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył jako żołnierz 6 pp Legionów. Następnie, wzięty do niewoli, przebywał w obozie jenieckim w okolicach Gór Harzu. Zamordowany w 1945 r. podczas ewakuacji stalagu. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 65.

Łupina Władysław Zygmunt, (ur.2 maja 1929 w Obroczy, zm. 5 października 2017 w Lublinie) - historyk i nauczyciel, doktor nauk historycznych, poseł na Sejm X kadencji. Studia historyczne ukończył w 1958 w Instytucie Historii UMCS w Lublinie. W 1977 uzyskał stopień doktora nauk historycznych. W latach 1956–2004 był nauczycielem historii w lubelskich szkołach średnich. W trakcie studiów był m.in. działaczem AZS. W 1980 wstąpił do NSZZ „Solidarność”, przewodniczył regionalnej sekcji pracowników oświaty i wychowania. Był internowany w stanie wojennym. W 1989 roku został posłem na Sejm X kadencji Sejm z ramienia Komitetu Obywatelskiego. Pod koniec lat 90. działa w Ruchu Społecznym AWS, angażował się również w działalność organizacji katolickich. W 2013 roku został odznaczony Krzyżem Oficerskim OOP. Wspomina go Andrzej Krychowski: „Jednym z głównych twórców lubelskiego AZS był Zygmunt Łupina. Wówczas student weterynarii. Znany w latach 50-tych lekkoatleta (400 m i skok w dal). Nie dokończył weterynarii, lecz histo-

rię. W międzyczasie był etatowym kierownikiem klubu, scalając w jednym klubie sportowe poczynania KUL i UMCS. Ze sportu odszedł bardzo szybko. Krótco pomagał mu Tadeusz Hempel, który przyjechał z Wrocławia, gdzie chyba kończył ogrodnictwo. (...) Dr Łupinę pamięta wiele pokoleń absolwentów Liceum Zamoyskiego, gdzie uczył historii. Działal w opozycji antykomunistycznej. Internowany w stanie wojennym”. Relacja Andrzeja Krychowskiego.

Łyczbińska Hanna, florecistka, olimpijka z 2016 r. Urodziła się 20 kwietnia 1990 r. w Toruniu. Szermierkę zaczęła uprawiać w 1999 r. w klubie Nowy Sokół 92 Toruń. W latach 2004-2010 była zawodniczką „Budowlanych” Toruń, a następnie od 2014 r. klubu AZS AWS Gdańsk. Od 2014 r. występuje w barwach Klubu Uczelnianego AZS Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Specjalizuje się we florecie. W broni tej jest trzykrotną mistrzynią Polski w turnieju indywidualnym (2016) i drużynowym (2013, 2016). Na arenie międzynarodowej największe sukcesy odnotowała w kategoriach młodzieżowych. Jest drużynową mistrzynią świata we florecie w kategorii do lat dwudziestu (2008) oraz zdobywczynią brązowych medali w turnieju indywidualnym i drużynowym (2010). W 2012 r. została indywidualną mistrzynią Europy w kategorii do lat 23, a w 2013 r. wicemistrzynią Europy. Na uniwersjadzie w 2011 r. w Shenzhen zdobyła srebrny medal w drużynowym turnieju floretu, a w 2017 r. na uniwersjadzie w Tajpej medal brązowy. W 2016 r. jako jedyna polska florecistka zdobyła kwalifikację olimpijską i uczestniczyła w igrzyskach w Rio de Janeiro, na których w turnieju indywidualnym floretu w pierwszym pojedynku pokonała wicemistrzynię świata Niemkę Carolin Gołubiecki 14:9, a w kolejnym pojedynku o ćwierćfinał przegrała z późniejszą wicemistrzynią olimpijską Włoszką Elisą di Prancisce 6:15 i ostatecznie sklasyfikowana została na 15. miejscu. Po ukończeniu studiów licencjackich w Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu. w Gdańsku kontynuuje naukę na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 266.

Łypaczewski Tadeusz, ur. 22 XII 1899 r. w Łodzi. Studiował chemię w Uniwersytecie Warszawskim. Współwłaściciel przedsiębiorstwa pralniczo-farbiarskiego w Warszawie. Narciarz i wioślarz AZS Warszawa. Mistrz Polski w konkurencji ósemka ze sternikiem z 1923 r. Działacz sportowy. W kampanii wrześniowej 1939 r. w stopniu podporucznika rezerwy walczył w obronie Warszawy w rejonie Saskiej Kępy. Następnie brał udział w konspiracji, jako żołnierz AK. Uczestnik powstania warszawskiego 1944 r. 12 VIII 1944 r. został aresztowany i osadzony w obozie w Pruszkowie, skąd wywieziony został do obozu koncentracyjnego Sachsenhausen, a następnie Bergen-Belsen, gdzie najprawdopodobniej zginął. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 65-6.

Mach Gerard. Urodzony 10 września 1926 roku w Gdańsku. Trener polskich 400 metrowców ze Stanisławem Swatowskim i Andrzejem Badeńskim na czele. Wysoki poziom sztafety 4 x 400 m na Igrzyskach w Tokio jak i Meksyku w dużym stopniu jest jego zasługą. Gerard Mach wyszkolił również „błyskawicę bieżni” Mariana Foika. W ciągu 11 lat był kilkakrotnie mistrzem Polski w biegu na 400 m. Po raz pierwszy wywalczył ten tytuł w 1948 roku (52,0 sek.), po raz ostatni w 1958 roku (47,5 sek.). W 1956 roku był mistrzem Polski w biegu na 200 m - 21,7 sek. (najlepszy czas na tym dystansie 21,4 sek., uzyskał w 1958 roku, gdy liczył 32 lata). W 1954 roku Gerard Mach rozprawił się z rekordem Polski w biegu na 400 m, który od 1937 roku przez 17 lat należał do Wacława Gąssowskiego. Karierę lekkoatlety rozpoczął w 1945 roku, karierę trenera w 1952 roku, w WKS Legia Warszawa. Rok później wszedł do centralnego szkolenia i objął kadrę 400-metrowców. Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 108.

Machaj Sylwester (ur.14.04.1965 w Lublinie). Z kilkuletnią przerwą startował w latach 1981-1990. Reprezentant Polski. Był zawodnikiem AZS Lublin, Zawisza Bydgoszcz, Skra Warszawa. Rekordy życiowe: 100 m 10.41; 200 m 21.52. Relacja Andrzeja Krychowskiego

Machowski, Zdzisław Franciszek (1922-2014) p- Urodził się 3 października 1922 roku w Jędrzejowie. Zmarł 29 grudnia 2014 roku, pochowany na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie. Ukończył studia na AGH w 1951 roku. Dr – AGH 1965 rok. Dr inż., dyscyplina/specjalności: geodezja i kartografia, górnictwo i geologia inżynierska. Od 1948 do 1988 roku związany z AGH. Pracę zawodową rozpoczął jako młodszy asystent w Zakładzie Geodezji i Miernictwa Górniczego II Wydziału Geologiczno-Mierniczego AGH. Wykładał też w Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie, Politechnice Warszawskiej. Nauczyciel Liceum Górniczego w Krakowie, wykładowca Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Autor 15 publikacji oraz 2 patentów. Członek NOT od 1955, ZNP w latach 1948-1980, PTTK 1956-1955, Automobilklub Krakowski 1970-1973, AZS 1947-1949, Stowarzyszenia Wychowanków AGH od 1950 roku. Odznaczenia i nagrody: m.in. Złoty krzyż Zasługi. https://historia.agh.edu.pl/wiki/Zdzis%C5%82aw_Franciszek_Machowski

Maciążek Grzegorz. Był pierwszym prezesem Zarządu Środowiskowego AZS w Katowicach. Wcześniej, w 1968 roku został też pierwszym prezesem AZS Uniwersytetu Śląskiego. Był wtedy studentem Wydziału Prawa i Administracji. Grzegorz Maciążek reprezentował UŚ, jako zawodnik koszykówki (od początku l. 80, jako trener). Jesienią 1972 roku wystąpił z inicjatywą zorganizowania współzawodnictwa sportowego pomiędzy wyższymi uczelniami województwa katowickiego w celu ożywienia życia sportowego studentów. W grudniu 1973 roku na zebraniu sprawozdawczym wybrano go ponownie prezesem (podobnie na zebraniach 16 grudnia 1975 roku, 19 stycznia 1981 roku oraz w 1983 roku). W 1973 roku został członkiem Zarządu Głównego AZS, a w latach 1981–1982 wiceprezesem ds. organizacyjnych ZG AZS. Przygotował „Analizę materiałów sprawozdawczych i programowych Akademickiego Związku Sportowego z działalności w latach 1972–1977 (Katowice 1977). W 1982 roku przy Zarządzie Środowiskowym AZS w Katowicach powstał - z inicjatywy Grzegorza Maciążka - Zarząd Działalności Gospodarczej (ZDG). 5 czerwca 1982 roku ZDG zorganizował w Warszawie pierwszy pokaz sprzętu sportowo turystycznego. Był to pionierski na owe czasy projekt. Zyski z działalności gospodarczej były przeznaczane na inwestycje prowadzone przez katowickie kluby AZS, akcje obozowe oraz działalność sekcji wyczynowych Klubu AZS przy Uniwersytecie Śląskim. H. Hanusz: Akademicki Związek Sportowy s. 80–81; K. Miroszewski, K., K. Wilczok, Akademicki Związek Sportowy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (1968–2018), Katowice 2018, s. passim.

Maciejewski Zbigniew. Zawodnik sekcji pływackiej AZS Warszawa. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie był żołnierzem AK. Zginął w 1945 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 66.

Maciński Janusz, ur. 12 VI 1916 r. Zawodowy wojskowy, podporucznik pilot. Członek Yacht Klubu AZS Warszawa. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył, jako pilot 111 Eskadry Myśliwskiej w składzie Brygady Pościgowej. Od 31 VIII 1940 r. brał udział w bitwie o Anglię, jako pilot 111 dywizjonu myśliwskiego RAF. W dniu 4 IX 1940 r. zestrzelony w walce powietrznej, zginął w kanale La Manche. Był odznaczony Krzyżem Walecznych i Polową Odznaką Pilota. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 66-7.

Maciński Tadeusz w AZS Warszawa od 1928 r. Zjednoczył wszystkie istniejące wówczas w AZS gry sportowe (siatkówka, koszykówka, hazena) w jedną sekcję. Jako trener wszystkich drużyn, pierwszy wprowadził systematyczną zaprawę gimnastyczną. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 345.

Macudziński Bolesław, (3 XII 1893, Wadowice - 1 II 1966, Kraków), działacz narciarski i turystyczny, od młodych lat uprawiał szermierkę i narciarstwo, potem automobilizm. Jako student Wydziału Prawa UJ przed I wojną światową był członkiem sekcji narciarskiej, krajoznawczo turystycznej i szermierczej. Podczas I wojny światowej został wcielony do armii austriackiej, a w latach 1918- 1921 w Wojsku Polskim (porucznik i instruktor narciarstwa w Kompanii Wysokogórskiej). Uprawiał wówczas taternictwo. W latach 1922-1923 był prezesem sekcji narciarskiej i pierwszym prezesem sekcji szermierczej, a także wiceprezesem PZN, członkiem zarządu PZSz, zarządu PZKaj. Następnie zajmował się popularyzacją turystyki, pisał o turystyce i hotelarstwie. Był wykładowcą Państwowej Szkoły Hotelarskiej w Krakowie. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 143; Słownik biograficzny prekursorów turystyki raz działaczy PTT, PTK i PTTK, Warszawa 1988, s. 53-54; http://czeslaw.michalski.pl/?page_id=188

Macur Stanisław, zawodnik AZS Olsztyn, reprezentant żeglarstwa lodowego. Rywalizował przede wszystkim z klubowym kolegą Piotrem Burczyńskim. Piotr Burczyński w 1979 r. na jeziorze Champlain w Stanie Vermont w USA zdobył tytuł mistrza świata (w klasie „DN”), a Stanisław Macur w tych regatach uplasował się na 3. Miejscu. Pan Stanisław był trzykrotnym brązowym medalistą mistrzostw Europy (1981, 1985, 1989). Istotne sukcesy olsztynian były konsekwencją efektywnej pracy szkoleniowej sekcji żeglarstwa wodnego, działającej od 1953 r. w AZS Olsztyn, ale również utworzenia ośrodka żeglarskiego przy Akademii Rolniczo-Technicznej. W 1975 r. powołano nową sekcję żeglarstwa lodowego, której założycielem był Stanisław Macur. Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014. Fot. <http://macur.pl/pl/onas>

Madaliński Leon Lech (ur. 10 marca 1934 r. w Rajmundach koło Kutna, zm. 12 lipca 2013 r. w Olsztynie) – kierownik sekcji lekkoatletycznej AZS Olsztyn oraz sekretarz akademickiego stowarzyszenia. Był czołową postacią olsztyńskiego sportu, całą karierę związał z AZS Olsztyn. W roku 1952 r. przyjechał do Olsztyna i rozpoczął studia w Wyższej Szkole Rolniczej na Wydziale Zootechniki. Dopiero w Kortowie zetknął się z wyczynowym sportem. Uprawiał lekkoatletykę, specjalizował się w biegach na krótkich o średnich dystansach. Po zakończeniu kariery zawodnika został kierownikiem

sekcji lekkoatletycznej AZS oraz sekretarzem akademickiego stowarzyszenia, a po przejściu na emeryturę opiekował się stadionem lekkoatletycznym. To właśnie w latach kiedy znajdował się w ścisłym kierownictwie klubu (1976–1991) AZS odnosił największe sukcesy. Prym wiodli oczywiście siatkarze, którzy stali się ikoną olsztyńskiego sportu. Na arenie ogólnopolskiej liczyli się też lekkoatleci, żeglarze, w tym bojerowcy oraz gimnastyczk. Klub zdobywał renomę, a zawodnicy przywozili medale z mistrzostw świata. Za jego kadencji w Kortowie powstało wiele obiektów: hala sportowa, wyciąg narciarski, boiska do gier zespołowych. Zmodernizowano również stadion, a bieżnię pokryto tartanem, była to pierwsza taka nawierzchnia w województwie. encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Lech_Madaliński; Fot. Z archiwum Janusza Poryckiego.

Madeja Jerzy (1943-2000), żeglarstwo zaczął uprawiać w Jacht Klubie AZS Szczecin jako 15-letni uczeń. Temu klubowi pozostał wierny do końca. Przez 30 lat pracował społecznie w jego Zarządzie, a przez ostatnie trzy jako jego Komandor. Udzielał się wszechstronnie, nie tylko w Klubie; sprawy techniczne, organizacyjne, instruktorskie. Szkolił również za granicą. Co roku prowadził jachty w morze. Jednak prawdziwą Jego pasją były regaty morskie. Po udanych wcześniejszych startach przejął w r. 1975 opiekę nad nowym jachtem, któremu nadał symboliczną dla szczecińskich żeglarzy nazwę „Umbriaga”. Z niezwykłą umiejętnością zgromadził oddany sobie i jachtowi zespół. Wkrótce przysły sukcesy; zwycięstwa w wielu regatach, na różnych akwenach. Wśród laurów wielokrotne tytuły Mistrza Polski i sukcesy zagraniczne; w Kieler Woche, wyścigu z Eckernforde, regatach w Bremerhaven, Skaw Race (także zwycięstwa w regatach samotnych na Bałtyku i wielu innych imprezach). Jego jacht obrasta w legendę; piosenkę o Umbriadze, która wciąż gna zna cała żeglarska Polska. Wojciech Jacobson, Madeja Jerzy (1943-2000), <http://jkazs.szn.pl/content/jerzy-madeja-0>

Magdziarczyk Roman, (chód na 50 km), ur. 5.07.1977 r., Wałbrzych, znak zodiaku-Rak, kawaler, student II roku, hobby - zgłębianie tajemnic komputera, uwielbia jazdę na rowerze i rolkach, lubi pływać i wspinać się po skałkach, klub AZS- AWF Gdańsk, trener klubowy i kadry- Krzysztof Kisiel, sukcesy: I m. w MP Seniorów na 50 km, Gdynia -Oksywie 1998 r., II m. w Młodzieżowych MP na 20 km, Gdańsk 1998 r., I m. w zawodach z cyklu Puchar Świata, Podebrady - Czechy 2000 r. W. Amerski, M. Seidel, R. Zakrzewski (oprac.), Reprezentanci AWF im. Jędrzeja Śniadeckiego i AZS-AWF Gdańsk na Igrzyska Olimpijskie w Sydney 2000, Gdańsk 2000, s. 11.

Magiera Zbigniew, ur. w 1911 r. w Samborze. W 1932 r. ukończył Wyższą Szkołę Handlową w Poznaniu. Lekkoatleta i tenisista AZS Poznań. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył jako podporucznik rezerwy 55 pp. Armii „Poznań”. Poległ w obronie Warszawy w końcu września 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 66.

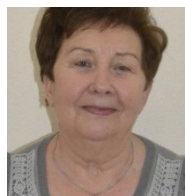
Mainka Bertold Teodor, ur. 4.06.1934, Zabrze. Wioślarz. Syn Edwarda i Marii Menczik. Absolwent Politechniki Wrocławskiej we Wrocławiu (inżynier). Zawodnik (wioślarz-sternik) AZS Wrocław. Trener: Zbigniew Schwarzer. Brązowy medalista ME: 1957 Duisburg (dwójki ze sternikiem, partnerzy: H. Jagodziński, Z. Schwarzer), 2-krotny finalista ME: 1955 Gandawa (4 m., dwójki ze sternikiem, partnerzy: jw.), 1956 Bled (5 m., dwójki ze sternikiem, partnerzy: jw.). Olimpijczyk 1956 Melbourne: sternik osady dwójki ze sternikiem - 2 m. w przedb.(3 osady) z czasem 7.43,7, 1 m. w półfn. (4 osady) z czasem 922,8. W finale 4 m.(4 osady) z czasem 8.31,5. Partnerzy w osadzie: H. Jagodziński, Z. Schwarzer. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010),

Racibórz 2010, s. 210; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 160; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 345. https://pl.wikipedia.org/wiki/Bertold_Mainka

Majcher Genowefa (31.12.1919, Nozdrzec k/Dynowa – 27 VIII 1998, Kraków), narciarz, kajakarz, animatorka sportu i turystyki dla pracowników PK i ich rodzin. W latach 60-tych i 70-tych organizowała i prowadziła zimowe obozy narciarskie początkowo na Hali Gąsienicowej a później na Skrzycznem w Szczyrku dla pracowników i ich rodzin. Uczestnicy tych obozów mieli zapewnioną opiekę szkoleniową przez narciarskich instruktorów, mogli nauczyć się prawidłowej jazdy na nartach.

Latem organizowała obozy kajakowe nad najpiękniejszymi polskimi jeziorami. Wielu uczestników nauczyło się pływać na kajakach i bez. Głównym jednak celem była turystyka kajakowa i poznanie pięknych polskich regionów. Obozy te cieszyły się wielką popularnością. Po maturze, którą uzyskała w VI LO w Krakowie w 1939 r., dzięki znajomości języka niemieckiego pracowała w Wydawnictwie Rolniczym w dziale sprzedaży jako urzędnik, w 1944 r. nawiązała kontakt z Tajnym Uniwersytetem i rozpoczęła studia matematyczne. W latach 1945-1947 kontynuowała studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UJ, dyplom magistra matematyki uzyskała 23.02.1948 r. Od 01.01.1946 r. została zatrudniona jako młodszy asystent w Katedrze Matematyki Wydziału Mechanicznego Wydziałów Politechnicznych Akademii Górniczej. Jednocześnie w 1948 r. podjęła studia medyczne na Wydziale Lekarskim UJ (od 1950 Akademia Medyczna), którą ukończyła w 1954 r. bez dyplomu z powodu grożącego jej nakazu pracy. Studiując medycynę przygotowywała rozprawę doktorską z matematyki, którą obroniła 30.10.1956 r. Przechodząc wszystkie szczeble kariery naukowej na PK, odbyła kolokwium habilitacyjne na Politechnice Warszawskiej (20 IV 1966). W 1967 r. otrzymała etat docenta w Instytucie Matematyki PK. Napisała wiele prac z dziedziny równań różniczkowych. Wyjątkowo utalentowany i uznawany nauczyciel dydaktyczny, to jej powierzono wykłady z matematyki w publicznej TVP, na które dojeżdżała do Wrocławia. W latach 1965 – 1967 pracowała również na pół etatu w Ośrodku Naukowym Instytutu Pediatrycznego AM. Kierowała Zakładem Podstaw Analizy Matematycznej (1974 – 1979) oraz Zakładem Równań Różniczkowych i analizy funkcjonalnej Instytutu Matematyki PK (1988 - 1994). Niezwykle aktywna w działalności społecznej, należała do licznych organizacji; Polskie Towarzystwo Matematyczne (sekretarz), Krakowski Oddział Komitetu Olimpiad Matematycznych, ZNP (wspomniana wyżej działalność sportowa i turystyczna), AZS, PTTK, Stowarzyszenie Wychowanków PK. http://czesla.wmichalski.pl/?/page_id=188

Majewska Maria – trener lekkiej atletyki, ur. 14. 02.1938 r. w Poznaniu, absolwent WSWF /1966 – 1971 r./, od 1972 r. do chwili obecnej trener sekcji lekkoatletycznej AZS Poznań, w latach 1975 – 1976 trener Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. Jej wychowankami są: Ewa Witkowska - brązowy medal na Akademickich Mistrzostwach Świata w Sofii w biegu sztafetowym 4 x 100 m /1977 r./ i mistrzyni

Polski w biegu na dystansie 200 m /1977 r./, Ewa Langwińska - reprezentantka Polski junierek w skoku w dal, Hanna Marcinkowska – aktualna rekordzistka okręgu poznańskiego w skoku w dal. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 29; Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. Fot. <http://www.poznan.pl/mim/studia/maria-majewska>,

Majewska-Stefańska, Danuta – siatkarka, szczypiornistka, koszykarka. Urodziła się 20 marca 1919 roku. Swoją grą cieszyła kibiców AZS Warszawa. Była kobietą niezwykle wysportowaną. Z powodzeniem uprawiała siatkówkę (została Mistrzynią Polski 1939), piłkę ręczną i koszykówkę

(w obu dyscyplinach zdobywała srebrne medale Mistrzostw Polski). Po wybuchu wojny zaangażowała się w działalność konspiracyjną. W powstaniu służyła w pułku „Garłuch”. 2 sierpnia 1944 roku, wraz z innymi żołnierzami AK, przedzierała się do Puszczy Kampinoskiej, na ich drodze stanęli niemieccy żołnierze. Zginęła wraz z 22 innymi żołnierzami. Wszystko to działo się pod Szczęśliwcami. historiasportu.info/2016/08/01/powstanie-warszawskie-sportowcy-barykadach/

Majewski Lechosław Tytus, ur. 4 I 1916 r. na terenie Rosji. Student Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Lekkoatleta AZS Warszawa. Czołowy polski średniodystansowiec w latach 1936 - 1939. W 1937 r. startował w Akademickich Mistrzostwach Świata w Paryżu. W czasie obrony Warszawy we wrześniu 1939 r. był bliskim współpracownikiem prezydenta Stefana Starzyńskiego w zakresie aprowizacji. Podczas okupacji hitlerowskiej współpracował z komisarycznym prezydentem Warszawy Julianem Kulskim. Brał udział w konspiracji w ramach ZWZ-AK. Aresztowany przypadkowo w łapance w Alejach Jerozolimskich 24. X. 1942 r. w czasie zamachu GL na „Cafe Club”, a następnie osadzony w obozie koncentracyjnym na Majdanku, gdzie zginął wiosną 1943 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 66-7.

Majewski Sylwester w AZS Poznań od 1949 r. Lekkoatleta, trener. Inicjator budowy naszej hali lekkoatletycznej przy ul. Pułaskiego. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. Fot. <http://www.poznanazs.pl/wp-content/uploads/2017/01/pgs2017-99-500x333.jpg>

Majewski Tomasz. Najlepszy lekkoatleta pierwszej dekady XXI stulecia w Klubie AZS-AWF, reprezentował barwy Klubu od 2004 roku; do roku 2009 był 6-krotnym mistrzem Polski w pchnięciu kulą, 5-krotnym halowym mistrzem Polski i 3-krotnym halowym wicemistrzem Polski; pierwsze sukcesy sportowe odnosił w Młodzieżowych Mistrzostwach Europy; zajął 1 miejsce w Halowym Pucharze Europy (2006), 1 miejsce w Uniwersjadzie (2005) i 1 miejsce w Światowym Finale Lekkoatletycznym (2008); w Halowych Mistrzostwach Świata (2008) zdobył brązowy medal, na Halowym Mityngu „Malmo Indoor Gala” srebrny medal (2009), a na Halowych Mistrzostwach Europy (2009) złoty medal; również złoty medal wywalczył na Igrzyskach XXIX Olimpiady w Pekinie (2008) i powtórzył ten sukces w 4 lata później na Igrzyskach XXX Olimpiady w Londynie; w Plebiscycie EAA na najlepszego lekkoatletę Europy zajął 7 miejsce. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 168. <http://www.kronikasportu.pl/artykuly/osobowosci-polskiego-sportu/10-osobowosci-polskiego-sportu-w-2009-roku/Tomasz-majewski/> Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Tomasz_Majewski

Majewski Wacław (28 VIII 1882, Płock – 22 VIII 1977, Rajcza), współzałożyciel AZS i jego pierwszy prezes. Jako student Wydziału Lekarskiego UJ, wspólnie ze studentami Wydziału Filozoficznego W. Goetlem, J. Grabowskim, J. Junien-Sarneckim i W. Pawlicą zainicjował w 1908 roku powołanie Komitetu Organizacyjnego celem założenia studenckiej organizacji sportowej. Na zebraniu organizacyjnym w dniu 15 maja 1909 roku, na którym uchwalono założenie stowarzyszenia o nazwie „Akademicki Związek Sportowy w Krakowie” został jednogłośnie wybrany prezesem. Na kolejnym Walnym Zgromadzeniu AZS w dniu 15 listopada 1909 roku ponownie został prezesem związku, którą to funkcję pełnił do ukończenia studiów w 1910 roku. Pod jego kierownictwem AZS szczególną opieką otaczał turystykę i narciarstwo, urządzając szereg wycieczek w lecie i zimie w górzyste okolice Krakowa, Podkarpacia i Tatry. W sumie za jego prezesowania AZS zorganizowało

wał 34 wycieczki, w których udział wzięło 365 osób. Dla ułatwienia pobytu młodzieży akademickiej w Tatrach AZS otworzył w 1909 roku u wejścia do doliny Kościeliskiej dom wycieczkowy a następnie w 1910 roku dom turystyczny przy ulicy Łukaszówki w Zakopanem. Dzięki jego nieustrudzonej działalności AZS urządził 4 korty tenisowe w Parku Krakowskim, założył akademicką drużynę piłki nożnej, sekcję tenisową oraz sekcję szermierki. Liczba członków AZS wzrosła z 65 do 140 osób. Po ukończeniu studiów w 1910 roku aktywnie uczestniczył w działalności AZS-u, szczególnie w sekcjach narciarskiej, wioślarskiej i krajoznawczo-turystycznej, był organizatorem wycieczek narciarskich i wioślarskich oraz brał udział w organizowanych przez AZS zawodach narciarskich. Na Walnym Zgromadzeniu AZS w dniu 26 maja 1911 roku wybrany został przewodniczącym Komisji Kontrolującej AZS, zaś w dniu 29 listopada 1911 roku zastępcą przewodniczącego Komitetu Budowy Domu Turystycznego AZS w Zakopanem. Uwzględniając jego pracę i zasługi AZS nadał mu dwukrotnie (1911 i 1966) godność członka honorowego. Jego Związki z AZS-em trwały do wybuchu I wojny światowej, później stale przebywa poza Krakowem poświęcając się działalności turystycznej w Polskim Towarzystwie Tatrzańskim i Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 345.

Majka Jacek, ur. 23 VIII 1963, Tarnów - lekkoatleta, sprinter, nauczyciel wychowania fizycznego, trener II klasy lekkiej atletyki. Zawodnik AZS PK (1983-1986), AZS AWF Kraków (1983-1993), dwukrotny srebrny medalista MP w sztafetach 4 x 100 m i 4 x 400 m (1992), brązowy medalista MP w sztafecie 4 x 100 m (1991), medalista AMR. Studiował na Wydziale Inżynierii Lądowej PK (1983-1986) i krakowskiej AWF (1986-1991). Po uzyskaniu magisterium w 1991 r. rozpoczął pracę jako nauczyciel wf. Od 1995 r. zatrudniony w Centrum Sportu i Rekreacji PK, pełnił w nim funkcję zastępcy dyrektora najpierw ds. sportu (1996-2003), a następnie ds. organizacji i promocji 2009 - nadal). Niezwykle aktywny działacz sportu akademickiego, w którym pełnił rozmaite funkcje: wiceprezesa ds. sportu AZS PK (1996-2003), dyrektora klubu AZS AWF Kraków (2003-2011), wiceprezesa AZS Kraków (2005-2007), był też członkiem Zarządu AZS Kraków (2007-2009), członkiem Rady Sportu ZG AZS (2006-2011), od 2014 r. jest sekretarzem Rady Koła Seniorów AZS Kraków. Organizował wiele imprez sportowych, m.in.: AMS w badmintonie (2002) i kajakarstwie górskim (2003), regaty wioślarskie Wawelskie Wiosło Cambridge-Oxford (2008, 2011), Międzynarodowy Mityng Lekkoatletyczny AZS-Samsung (2009-2011); finał Ekstraklasy Lekkoatletycznej (2010 i 2011), Festiwal Sportu dla dzieci niepełnosprawnych (2002-2015). Pomysłodawcą i organizatorem tej ostatniej wspaniałej imprezy jest żona Małgorzata Majka, wspierana przez córki: Karolinę, kierującą biurem festiwalu, i Gabrysię, prezentującą konkurencje sportowe. Czesław Michalski, 70 wybitnych sportowców w 70-lecie naszej uczelni, W: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 62; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 347. Fot.: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

Majorek, Stanisław (ur. 25 czerwca 1937 r. w Pleśnej k. Tarnowa) – trener piłki ręcznej. W okresie 1970-1976 wspólnie z Januszem Czerwińskim, a w okresie 1976-1978 z Igiorem Pazurem selekcjoner kadry narodowej handballistów. Absolwent Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Krakowie. W czasie studiów zawodnik zespołu AZS Kra-

ków. W latach 1967-1968 trener kadry juniorów, a w okresie 1970-1978 (wspólnie z Januszem Czerwińskim, a następnie z Igozem Pazurem) reprezentacji Polski w piłce ręcznej, z którą wywalczył brązowy medal na Igrzyskach Olimpijskich w Montrealu, oraz IV (1974) i VI (1978) miejsca w Mistrzostwach Świata. W kolejnych latach objął stanowisko szkoleniowca reprezentacji Luksemburga (1979-1981). Z powodzeniem pracował również jako trener klubowy, w latach 1969-1971 prowadząc pierwszoligową Stal Mielec, w 1971 wygrywając z tym zespołem Puchar Polski Wieloletni działacz Związku Piłki Ręcznej w Polsce. Przewodniczący Komisji Szkoleniowej (1980-1988), Wiceprzewodniczący Rady Trenerów (2006-2008) oraz Członek Rady Trenerów (2008-2012). Uhonorowany przez Kapitułę ZPRP Odznaką Diamentową z Wieńcem (2012). Odznaczony Krzyżem Kawalerskim (1976) i Krzyżem Oficerskim OOP (2004). Wł. Zeleśkiewicz, *95 Lat Polskiej Piłki Ręcznej*. Warszawa 2013; Cz. Michalski, *AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009*, Kraków 2012, s. 347; <https://zprp.pl/archiwa/50914> Fot. <https://tarnow.in/wordpress/wp-content/uploads/2016/02/majorekhistoria.jpg>

Makarczyk Kazimierz: jeden z najlepszych polskich szachistów. Po wojnie występował w barwach AZS Łódź. Mistrz Polski w 1948 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 345. Fot. <http://www.szachypolskie.pl/kazimierz-makarczyk/>

Makowska-Rzeszutko, Maria (7 II 1937, Warszawa), wioślarka, absolwentka, zawodniczka AZS, mistrzyni Polski W jedyńce (1957, 1958), wicemistrzyni Polski w jedyńce (1955, 1956), złota medalistka AMP (1955, 1956), w ME W Poznaniu (1958) zdobyła 5 miejsce w jedyńce, sędzia z licencją FISA (od 1987), jest pierwszą kobietą w historii polskiego wioślarstwa posiadającą uprawnienia sędziego międzynarodowego, autorka opracowań historycznych z Wioślarstwa. Wyróżniona Medalem 75-lecia PZTW. Cz. Michalski, *AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009*, Kraków 2012, s. 347. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 345.

Makowski Andrzej: członek AZS Warszawa. Strzelec sportowy, mistrz Polski w 1957 r., reprezentant Polski. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 345.

Makowski Tadeusz (1910-?), ekonomista, członek AZS Warszawa od 1925 r. Wielokrotny reprezentant Polski w pływaniu i piłce wodnej. W latach drugiej wojny światowej czynny w konspiracji zbrojnej w strukturach ZWR-AK. W czasie powstania warszawskiego 1944 r. walczył w zgrupowaniu „Piorun” w Śródmieściu oraz w zgrupowaniu „Kryski” na Czerniakowie. W latach 1945-1948 był organizatorem sportu pływackiego na Wybrzeżu Gdańskim. Od 1949 do 1963 r. trener pływania i piłki wodnej w AZS Warszawa. Opublikował wspomnienia pt. *Kraulem przez Wisłę* (1988). R. Wryk, *Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie*, Poznań 2009, s. 629; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 345.

Makowski, Zdzisław (ur. 12 stycznia 1920 r. w Piotrkowie trybunalskim, zm. 13 września 2007 r. w Krakowie, lekkoatleta, sprinter, zawodnik AZS Kraków. W trakcie pierwszych powojennych mistrzostw Polski w 1945 r. w lekkiej atletyce wygrał bieg na 100 m. W 1946 roku w sztafecie 4 x 100 m zajął szóste miejsce. Był absolwentem UJ – Wydziału Prawa i Administracji, pracował jako radca prawny. Rekordy życiowe: 100 m – 11,2 (1945); 200 m – 24,2 (1945). J. Pawłowski, Zdzisław Makowski – pierwszy powojenny mistrz „stumetrówki”. *„Zeszyty Historyczne Akademickiego Związku Sportowego”*. 2 (6), 1998, s. 44-46; H. Kurzyński, Komisja Statystyczna PZLA: *Polska lekkoatletyka w latach 1945-1960*. T. 1. Warszawa: Komisja Statystyczna PZLA,

październik 2014, s. 310; H. Kurzyński, S. Pietkiewicz, J. Rozum, T. Wołejko, *Historia finałów lekkoatletycznych mistrzostw Polski 1920-2007. Konkurencje męskie*, Szczecin – Warszawa: Komisja Statystyczna PZLA, 2008, s. 11, 243. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zdzis%C5%82aw_Makowski

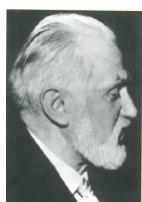

Maksymow Beata, ur. 27.07.1967, Czeladź. Dżudoczka Córka Zbigniewa i Krystyny Sołtysik. Absolwentka Kolegium Nauczycielskiego w Raciborzu (2004, wydz. pedagogika resocjalizacyjna z wych. fizycznym). Zawodniczka (178 cm, 120 kg) GKS Jastrzębie (1983-90), Błękitnych Kielce (1991), KS Koka Jastrzębie (1991-98), AZS Wrocław (1998-01). Trenerzy: Tadeusz Kowalewski, Jan Skubis, Jerzy Drodzian, Henryk Zorychta, Leszek Luszyk, Wiesław Błach, Robert Radlak. Zdobywczynie medali podczas imprez krajowych i zagranicznych. 24-krotna mistrzyni Polski w kat. +72 kg i 78 kg (1984, 1986, 1988-89, 1991-93, 1995-2000) oraz open (1986, 1989, 1991-97, 1999, 2000). 2-krotna mistrzyni świata (1993, 1999), 3-krotna brązowa medalistka MS (1989, 1991, 1.997). 3-krotna mistrzyni Europy (1986, 1991, 1997). IO-krotna medalistka ME: srebrna (1989, 1994, 1998), brązowa (1985, 1988, 1989, 1993-95, 1997). Zdobywczynie ogółem 23 krążków MP (21,1,1), 18 medali mistrzostw świata i Europy oraz 2 medali za drużynowe mistrzostwo Europy. Karierę zakończyła w 2001 r. Wielokrotnie odznaczona złotym i srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, srebrnym medalem Europejskiej Unii Judo i odznaką „Zasłużony dla m. Jastrzębia”. Olimpijka 1992 Barcelona: waga Ciężka +72 kg - w I kolejce wygrała z R. Akerblom (Finlandia), w II przegrała z E. Rodriguez (Kuba). W repasażach pokonała S. Yompakdee (Tajlandia) i S. Gondarenko (WNP) oraz przegrała z Y. Sakaue (Japonia), zajmując 5-6 m. Olimpijka 1996 Atlanta: waga ciężka +72 kg - w I kolejce wyciągnęła wolny los, w II pokonała C. Cicot (Francja), w III zwyciężyła H. Hefny (Egipt), w IV przegrała z E. Rodriguez (Kuba). W repasażach uległa J. Hagn (Niemcy), zajmując 5-6 m. Olimpijka 2000 Sydney: waga +78 kg - w I kolejce przegrała 0:5 z C. Rosensteel (USA), odpadła z rywalizacji. Jerzy Szczygielski, *Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010)*, Racibórz 2010, s. 211; H. Marzec, *Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich*, Katowice 2011, s. 76-7; A.

Makutynowicz Czesław, urodził się 04.06.1928 r. w Wilnie. Zmarł 06.11.1997 roku. Studia ukończył w 1952 r. w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Pracę doktorską obronił w 1972 r. w AWF w Warszawie. Od 1949 roku członek AZS. Pełnił cały czas funkcje kierownicze w naszej organizacji (od p. siatkowej, kierownika sekcji, trenera, prezesa klubu uczelnianego i środowiskowego). W 1970 roku organizuje Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze, którym kieruje do przejścia na emeryturę tj. 1992 roku. W 1971 roku powołuje Klub Uczelniany, natomiast w 1974 roku Klub Środowiskowy SZS - AZS, pełniąc cały czas funkcję Vice prezesa ds. sportowych. Po rozdzieleniu SZS i AZS organizuje Klub Środowiskowy, gdzie aktywnie działa do 1973 roku. W latach 1989 - 91 był członkiem Zarządu Głównego, działając w komisji naukowej. Brał aktywny udział w konferencji naukowej organizowanej w Krakowie z okazji 80 - lecia AZS. Równolegle kierował SWFiS budując od podstaw bazę w WSP (hala sportowa, zespół boisk, basen, korty tenisowe). W tym czasie sekcje piłki siatkowej, ręcznej, nożnej, piłki koszykowej, lekkiej atletyki, pływackiej zdobyły czołowe lokaty w punktacji szkół pedagogicznych. Trwale zapisuje się w środowisku zielonogórskim, jako niezrównany organizator, kolega, trener. Bardzo lubiany przez studentów i pracowników. Odznaczony: Medalem 70 - lecia AZS; Złotą Odznaką AZS; Medalem Komisji Edukacji Narodowej; Złotym Krzyżem Zasługi; Krzyżem Kawalerskim. A. Brzózka, *Politechnika Zielonogórska. KU AZS, Zielona Góra 1977*, s. 68, Fot. tamże s. 20. Pierwszy w środowisku zielonogórskim honorowy członek AZS dr Czesław Makutynowicz, z prawej prezes KU AZS A. Brzózka.

Malanowska Maria. Siatkarka AZS Lublin i AZS AWF Warszawa. Największy sukces odniosła na Igrzyskach Uniwersyteckich w Paryżu w 1957 r. zdobywając tytuł akademickich mistrzyń świata. Z ogromną sympatią i rewerencją wspomina ją Andrzej Krychowski: „O tym, że z Zalesia na studia będę musiał powrócić w rodzinne strony wiedziałem już wcześniej, bo rodziców już nie miałem. Studia na UMCS ukończyłem w 1958 r. O realiach lubelskiego sportu wiedziałem też wcześniej. Jeszcze w szkole. Od mojej starszej koleżanki z Platerówki, doskonałej siatkarki i ślicznej dziewczyny, która dwa lata wcześniej dostała się na anglistykę na KUL-u. Szans na takie studia w Warszawie nie miała. Zapluty karzeł miała w papierach. Nazywała się Maria Malanowska. Na KUL-u studiowała 3 semestry i tym czasie grała w lubelskim AZS. Koniec siatkówki szkolnej, początek wyczynowej. Zespół prowadził Andrzej Korpet. Uczył ją podstaw wyczynowej siatkówki. Majce udało się przenieść na UW i wróciła do domu. Andrzej wyjechał na Wybrzeże. Kto ich dziś AZS pamięta? Majkę wspominam dlatego, że sportową pasję realizowała potem w AZS-AWF. Z tym zespołem 10-ciokrotnie zdobyła akademickie mistrzostwo kraju, 6-ciokrotnie była mistrzynią Polski i raz akademicką mistrzynią świata. W sporcie mistrzem się nie jest. Mistrzem się bywa. Ona była 17 razy. Skończyła UW, a następnie AWF, Była tam wieloletnią wykładowcą angielskiego jako doktor nauk o wychowaniu fizycznym. Odznaczona Krzyżem Kawalerskim Polonia Restituta. Informację taką dedykuję działaczom AZS w Lublinie”. Relacja Andrzeja Krychowskiego.

Malanowski, Feliks (1906-1976). W latach 1923-1929 był zawodnikiem AZS Warszawa. W tym czasie wielokrotnie reprezentował barwy kraju w biegach średnich i krótkich. Był rekordzistą Polski w biegu na 800 m oraz członkiem polskiej reprezentacji w sztafecie 4 x 400 m na igrzyskach olimpijskich w Amsterdamie w 1928 r. W latach międzywojennych studiował prawo na Uniwersytecie Warszawskim, a następnie pracował jako dziennikarz w Gdańsku, Bydgoszczy i Grudziądzu. W AZS Gdańsk współorganizował sekcję lekkoatletyki. Tuż po klęsce wrześniowej włączył się w pracę konspiracyjną, z powodu której w latach 1941-1945 był więźniem w obozach koncentracyjnych Oświęcimia i Mauthausen. Po przybyciu do Wrocławia szybko zajął się działalnością sportową. Był wieloletnim prezesem Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki we Wrocławiu (1950-1954, 1957-1958, 1965-1973) i członkiem zarządu PZLA. Zajmował się również piłką nożną i boksem, jednak prawdziwą jego pasją była lekkoatletyka. Inspirował wiele akcji sportowych i wychowawczych na terenie Dolnego Śląska (w 1947 r. po wojennych peregrynacjach, przybył do Wrocławia). Jako działacz i sędzia sportowy położył duże zasługi w rozwoju lekkiej atletyki wśród młodzieży. Był również gorącym propagatorem idei olimpijskich, które upowszechniał podczas licznych spotkań z młodzieżą, organizowanych w ramach jego działalności w Klubie Olimpijczyka. Z. Schwarzer, *Dolnośląscy Olimpijczycy 1948-1998*, Wrocław 2000, s. 12-13. . Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 162; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, L-Ż*, Warszawa 1984, s. 123; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 345.

Malarecka Ewa Elżbieta. Urodziła się 18 listopada 1931 r. w Chyrowie woj. lwowskie w rodzinie Bilińskich. Ojciec Mirosław był urzędnikiem PKP, matka Stefania nie pracowała zawodowo. W 1938 r. 7-letnia Ewa rozpoczęła w chyrowskiej szkole powszechnej, którą kontynuowała w okresie wojny w klasie 2 i 3. W 1941 wraz z rodziną zamieszkała w Rzeszowie, gdzie ojciec pracował jako urzędnik w magistracie. Po opanowaniu na prywatnych lekcjach programu 4 klasy, w r. szk. 1942/43 zdała egzamin do 5 klasy szkoły powszechnej w Rzeszowie, którą ukończyła w 1944 r. Po wyzwoleniu Rzeszowa spod okupacji niemieckiej E. Malarecka rozpoczęła naukę w Prywatnym Gimnazjum i Liceum. Po ukończeniu 4 klas gimnazjum w latach 1948-1950 kontynuowała naukę w

Państwowym Żeńskim Liceum Humanistycznym. W maju 1950 r. otrzymała świadectwo dojrzałości. Była pilną uczennicą, uzdolnioną ruchowo, zaangażowaną w sporcie, zarówno na terenie szkoły jak i miasta Rzeszowa. Szkołę reprezentowała w gimnastyce sportowej, lekkoatletyce (w skoku w dal i wzwyż) oraz w pływaniu. Wyróżniona była dyplomem przodownika wychowania fizycznego. Poza szkołą trenowała w sekcji gimnastyki sportowej i lekkoatletyki Związkowego Klubu Sportowego „Ogniwo-Resovia”. Po otrzymaniu świadectwa dojrzałości w 1950 r., z pełnym poparciem władz szkolnych, rozpoczęła trzyletnie studia w AWF. Z bogatego w przedmioty specjalistyczne programu I roku wybrała specjalizację w gimnastyce - najbardziej odpowiadającej jej dyscyplinie sportu. W okresie studiów trenowała w sekcji gimnastyki sportowej uczelnianego Klubu Sportowego AZS. Była sklasyfikowaną zawodniczką klasy I. Z przedmiotów teoretycznych w okresie studiów najbardziej interesowała się fizjologią. Czynnice uczestniczyła w pracach studenckiego kola naukowego, działającego w Katedrze Fizjologii. Dyplom ukończenia studiów i tytuł dyplomowanego nauczyciela wychowania fizycznego otrzymała w 1953 r. Bezpośrednio po ukończeniu studiów zatrudniona została w macierzystej uczelni w Katedrze Fizjologii (kier. prof. Włodzimierz Missiu-ro) na stanowisku asystenta (1953-1955). W 1955 r. jako wysokiej klasy specjalistka w zakresie gimnastyki przeniesiona została do Katedry Teorii i Metodyki Gimnastyki (kier. doc. dr Kazimierz Barański), gdzie pracowała w latach 1955-1973 kolejno na stanowiskach: st. asystenta (1955-1963), nauczyciela przedmiotu (1963-1966) oraz adiunkta (1966-1973). W latach 1973-1979 z uwagi na stan zdrowia i przebytą operację pracowała w katedrze Teorii Sportu (kier. prof. Tadeusz Ulatowski) na stanowisku adiunkta. W okresie 26-letniego zatrudnienia w AWF prowadziła zajęcia z gimnastyki z grupami studentów studiów stacjonarnych i zaocznych oraz ćwiczenia z fizjologii i teorii sportu. Uczestniczyła w konsultacjach dla studentów, egzaminach przedmiotowych egzaminach wstępnych dla kandydatów na studia, praktykach pedagogicznych. Była promotorem i recenzentem prac magisterskich. W okresie pracy w Katedrze Gimnastyki uczestniczyła w pracach organizacyjnych, badaniach naukowych Katedry (odpowiadała za bibliotekę, przetłumaczyła szereg artykułów z zakresu gimnastyki z języka francuskiego, część z nich opublikowano w „Kulturze Fizycznej”). Była współorganizatorem lub współautorem pokazów metodycznych, świąt i uroczystości uczelnianych. Brała udział w organizacji pokazów i defilad z udziałem AWF na terenie Warszawy. Uczestniczyła jako obserwator w Mistrzostwach Świata w Gimnastyce Sportowej w Pradze (1962). Odbiła staż w Pradze w 1970 r. Dla lepszego poznania realizacji programu gimnastyki Szkolnej pracowała za zgodą Uczelni, w okresie kilku miesięcy, w jednej z warszawskich szkół podstawowych i liceum ogólnokształcącym. W 1959 r. za pracę *Wpływ treningu gimnastycznego na reakcje ortostatyczne narządu krążenia* otrzymała dyplom i tytuł magistra wychowania fizycznego, a w czerwcu 1966 r. uzyskała stopień doktora nauk wychowania fizycznego na podstawie rozprawy *„Ocena stosowania wypoczynku czynnego w wychowaniu fizycznym”* (promotor doc. dr med. Wiesław Romanowski). E. Malarecka była autorką szeregu prac naukowych. interesowała się różnorodnymi stanami aktywności ruchowej w świetle procesów fizjologicznych zachodzących w organizmie ćwiczących. Należy wymienić jej prace: *Wpływ treningu gimnastycznego na zmiany oddychania*, „Kultura Fizyczna” 1965, nr 9, *Uwagi na temat wypoczynku czynnego*, „Kultura Fizyczna” 1965 nr 10, *Próba oceny wypoczynku czynnego w różnorodnych przejawach aktywności ruchowej*, „Sport Wyczynowy 1967, nr 6, *Badania nad wypoczynkiem czynnym w świetle zachodzących procesów fizjologicznych*, „Roczniki Naukowe AWF w Warszawie” 1969, t. XI. Była również współautorką książki *Widowiskowe układy gimnastyczne*, Warszawa 1966. Poza pracą dydaktyczną, naukową i organizacyjną E. Malarecka uczestniczyła aktywnie w społecznej pracy na terenie Uczelni. Od 1953 r. była członkiem uczelnianej organizacji ZNP, pełniła w niej szereg funkcji, w tym przewodniczącej komisji socjalno – bytowej, a w latach 1968-1976 była wiceprzewodniczącą ZU ZNP. Była

ponadto członkiem Komisji Stypendiów, Rady Uczelnianej ds. Młodzieży, kierowniczką rocznika, Komitetu Blokowego Mieszkańców AWF oraz szeregu innych komisji i komitetów. Odznaczona została Złotym Krzyżem Zasługi (1973), i Złotą Odznaką ZNP (1970) oraz wyróżniona dyplomami uznania i nagrodami pieniężnymi. W 1952 r. zawarła związek małżeński z Ireneuszem Malareckim, absolwentem AWF z lat 1947-1950, asystentem w Katedrze Fizjologii AWF, później profesorem, kierownikiem tejże Katedry i dziekanem Wydziału WF. Urodziła dwie córki, Janinę (1958) i Joannę (1959). Zmarła w wieku 48 lat. Została pochowana w Warszawie na Północnym Cmentarzu Komunalnym. Ewa Malarecka pozostała w pamięci rodziny, dużego grona przyjaciół, kolegów i wychowanków jako osoba pogodna, koleżeńska, życzliwa, zaangażowana i odpowiedzialna w pracy zawodowej i społecznej, a zarazem bardzo dzielna w pokonywaniu życiowych przeciwności i własnej choroby. Mazur, A., Ewa Elżbieta Malarecka (1931-1979), Hądzelek K., A. Mazur (red.), Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, tom IV, Warszawa 2005, s. 32-33; Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/ 2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 98; Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/ 2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 98.

Malec Ryszard (52 l.). Ur. w 1954 r. Wieloletni działacz sportowy na Wybrzeżu, dyrektor klubu AZS AWFis w Gdańsku. Zmarł 1 stycznia. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Maleszewski Władysław (14 VI 1921 Wilno - 27 II 1983 Warszawa), koszykarz, zaw. AZS Warszawa, ŁKS Łódź (d. YMCA Łódź), 2-krotny MP (1942, 48), 15-krotny repr. Polski (1946-48); trener męskich drużyn koszykówki: YMCA Warszawa, Polonii Warszawa, Legii Warszawa, trener męskiej repr. Polski (1955-52); kilkakrotnie czł. Zarządu, 1929-80 wiceprezes PZKosz. Autor licznych artykułów fachowych oraz podręczników: *Nauczanie koszykówki* (1954) i *Taktyka koszykówki* (1976). ME 1947: 6 m. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 123.

Malin August Francois, ur. 23.08.1893 w okolicach Paryża, data śmierci nieznana. Wykształcenie wyższe, Wyższa Szkoła Wojskowa w Joinville. Zawodnik Bataillon de Joinville, Olimpique Paris (mistrz Paryża 1923), reprezentacja Paryża. Trener AZS Warszawa (1928-1930), Oficerska Szkoła Sanitarna Warszawa (1928-1929, zdobywca Pucharu Agencji Wschodniej 1929), Orzeł Biały Warszawa (1928). Sędzia rugby (1928-1930). Autor artykułów o rugby w prasie międzywojennej. Trener rugby, lekkoatletyki i boks. Instruktor Wyższej Szkoły Wojskowej w Joinville (1912-1914, 1916-1928), trener lekkoatletyki AZS Warszawa (1928-1930). Koszykarz Stade Francais, mistrz Francji (1921). J. Wierzbicki, Historia polskiego rugby, Warszawa 2011, s. 135.

Malinowska-Gastoł, Beata (31 XII 1978, Kraków), wioślarka, absolwentka AWF Kraków (2001). Zawodniczka AZS AWF Kraków (1996-2005), dziewięciokrotna mistrzyni Polski w różnych osadach, sześciokrotna Wicemistrzyni Polski, siedmiokrotna brązowa medalistka MP. Wielokrotna medalistka młodzieżowych MP oraz AMP. Trzykrotna brązowa akademicka mistrzyni świata w dwójce podwójnej (1998 z A. Lichaczewską, 2002 z M. Nowak i 2004 z Moniką Myszką z AZS AWF Gdańsk). Nauczycielka Wychowania fizycznego. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 347.

Malinowski Mirosław, ur. 23 marca 1961 r. w Kielcach. Działacz piłki nożnej. W okresie studiów był siatkarzem AZS Kielce, grał w drużynie występującej na szczeblu makroregionu lubelsko - kieleckiego, w latach 1978-1984. Absolwent Politechniki Świętokrzyskiej – wiceprezes uczelnianego AZS. W czasie pracy w kieleckim „Chemarze” został

członkiem zarządu KKS Błękitni Kielce, a następnie prezesem Autonomicznej Sekcji Piłki Nożnej tego klubu. W latach 1996 - 2000 prezes Błękitnych. Od czerwca 1999 r. członek Sądu Koleżeń-
skiego Polskiego Związku Piłki Nożnej oraz Wydziału Piłkarstwa Terenowego przy PZPN. Pod
koniec maja 2000 r. został prezesem Świętokrzyskiego Związku Piłki Nożnej w Kielcach. Odzna-
czony Brązowym Krzyżem Zasługi, „Złotą odznaką AZS”, „Złotą odznaką OZPN”. Aktualnie jest
prezesem „Chemaru” SA. w Kielcach. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce
2002, s. 134-5.

Malinowski Janusz (1916–1990), trener, działacz i organizator ruchu sportowego na
Warmii i Mazurach. Urodził się w Wilnie 24 sierpnia 1916 r. Rodzice jego Wanda
z domu Kossecka i Wacław Malinowski byli aktorami. Jako młody chłopiec wyrastał
w atmosferze świata artystycznego, często zmieniając miejsce zamieszkania w zależno-
ści od miejsca pracy rodziców. Ze sportem zetknął się po raz pierwszy, jako uczeń Szko-
ły Podstawowej w 1928 r. ale dopiero po powrocie do Wilna w Gimnazjum im. A. Mickiewicza
związał się z ruchem sportowym. Był bardzo wszechstronny. Grał w piłkę nożną, tenisa, uprawiał
narcciarstwo i lekkoatletykę. Pod okiem nauczyciela wychowania fizycznego Konstantego Pietkie-
wicza rozpoczął pierwsze starty w wielu konkurencjach lekkiej atletyki, której pozostał wierny do
końca życia. Jako utalentowany sprinter bardzo szybko znalazł miejsce w reprezentacji szkoły, zdo-
bывая tytuł mistrza Wilna szkół średnich. Od 1932 r. do wybuchu II wojny światowej reprezen-
tował barwy wileńskiego AZS w wielu imprezach krajowych i zagranicznych, m.in. w 1937 r. zo-
stał powołany do drużyny reprezentującej Polskę Płn. na mecz z reprezentacją ówczesnych Prus
Wschodnich w Królewcu, zajmując w biegach na 100 m i 200 m III m. W 1936 r. ukończył Gimna-
zjum i podjął pracę w Rozgłośni Polskiego Radia w Wilnie. Tego samego roku ustanowił rekord
okręgu wileńskiego w sztafecie 4 x 200 m, a w 1939 r. zdobył tytuł mistrza Wilna w biegu na 100
m. Jego rekordy życiowe: na 100 m 11,0 s, na 200 m 22,6 s, na 400 m 52,4 s, stawiały go w czo-
łówce krajowej. Dalszą karierę zawodniczą przerywały służba wojskowa od marca 1939 r. w Szko-
le Żandarmerii w Grudziądzu i wybuch wojny. We wrześniu 1939 r. walczył pod Modlinem
w kompanii zaopatrzenia i transportu 1 Dywizji w stopniu starszego strzelca. Po zdemobilizowaniu
powrócił do Wilna. Kilkakrotnie przekraczał granicę polsko-radziecką, pełniąc funkcje kurierskie.
W 1941 r. złapany przez NKWD został skazany i wywieziony na Syberię. Przebywał
w Workucie, Murmańsku i Uzbekistanie. W 1942 r. dostał się do 1 kompanii zaopatrzenia 2 Korpu-
su 3 Dywizji Strzelców Karpackich gen. W. Andersa, pełniąc żołnierski obowiązek do 1946 r. Brał
udział w walkach m.in. o Monte Cassino, Ankonę i Bolonię. Odznaczony Brązowym Krzyżem Za-
sługi z Mieczami, pośmiertnie Krzyżem Czynu Bojowego Polskich Sił Zbrojnych Na Zachodzie
oraz Krzyżem Pamiątkowym Monte Cassino. W październiku 1947 r. wrócił do kraju i osiedlił się
w Olsztynie. Pół roku później podjął pracę w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w dziale samo-
chodowym, gdzie pracował do połowy 1951 r. W latach 1951-53 pracował, jako sekretarz
w PZMot, organizując pierwsze rajdy motocyklowe w województwie. Od kwietnia 1953 r. rozpo-
czął pracę instruktora lekkiej atletyki w KS „Budowlani” Olsztyn, będąc jednocześnie działaczem
OZLA. W tym samym roku ukończył kurs instruktora lekkiej atletyki w Wałczu. Pracował w zarzą-
dzie OZLA i był sędzią lekkiej atletyki, szybko uzyskał dobre wyniki: I m. Krystyny Kurto w Cen-
tralnym Biegu Narodowym na 800 m w 1955 r., I m. drużynowo kobiet w biegach przełajowych na
MP i III m. drużynowo mężczyzn w 1955 r. Wprowadzenie do kadry narodowej juniorów Francisz-
ka Wesołowskiego i Ryszarda Paluszaka oraz wiele rekordów Okręgu ustanowionych przez zawo-
dników olsztyńskich było plonem jego pracy szkoleniowej w tym okresie. Po zlikwidowaniu sekcji
Malinowski wraz z 32 osobową grupą wyszkolonych przez siebie zawodników we wrześniu 1957 r.

przeniósł się do KS „Gwardia” Olsztyn, w którym był pierwszoplanową postacią w tworzeniu I ligowego zespołu, pełniąc funkcję trenera koordynatora bezpośrednio zaangażowanego w pracę szkoleniową do września 1982 r. Na ten okres przypadają największe sukcesy olsztyńskiej lekkiej atletyki. W 1958 r. lekkoatleci „Gwardii” awansowali do II ligi. Jego szeroko zakrojona, pełna entuzjazmu i oddania praca sportowa oraz stworzenie na wysokim poziomie zespołu szkoleniowego uwieńczone zostały wejściem „Gwardii” do ekstraklasy w 1964 r. W ciągu ponad trzydziestoletniej pracy szkoleniowej Malinowski był trenerem i wychowawcą wielu wybitnych sportowców m.in. Ireneusza Kluczka - olimpijczyka, Tadeusza Milewskiego - wielokrotnego reprezentanta Polski, Danuty Sobieskiej-Wierzbowskiej - 19-krotnej mistrzyni Polski w biegach średnich, 3-krotnej rekordzistki kraju, 4-krotnej uczestniczki Mistrzostw Europy, wybranej najlepszym sportowcem XXX i XXXX-lecia Warmii i Mazur. Świetny szkoleniowiec i doskonały organizator potrafił przekonać do startów w barwach olsztyńskiej „Gwardii” wielu wybitnych zawodników, m.in. Marka Józwiaka i Kazimierza Podolaka. Trenerzy, działacze i pracownicy klubu nazywają Malinowskiego ojcem sukcesów I ligowej drużyny lekkoatletycznej. Zapał do pracy i urok osobisty zjednywały Malinowskiemu wielu zwolenników i przyjaciół w całej Polsce a oddanie się działalności sportowej w woj. olsztyńskim znalazły uznanie władz sportowych i administracyjnych. Wielokrotnie był nagradzany i wyróżniany, m.in. srebrną i złotą honorową Odznaką PZLA, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej oraz Odznaką Zasłużony dla Warmii i Mazur. Po przejściu na emeryturę w 1982 r. nie przerywał pracy społecznej, pełniąc w latach 1983–84 funkcję prezesa PZLA, a w 1985 r. trenera koordynatora w swoim klubie. Był żonaty od 1954 r. z Barbarą Kurto, znaną w tym czasie lekkoatletką. Miał dwóch synów Jacka i Wojtka. Zmarł 29 czerwca 1990 r. Pochowany został na olsztyńskim Cmentarzu Komunalnym. J. Duda, Malinowski, Janusz (1916–1990), „Wychowanie Fizyczne i Sport” 4, 1995, 102-103. Fot. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Janusz_Malinowski; Z archiwum Janusza Poryckiego.

Maliszewski Jerzy: w AZS Warszawa od 1954 r. Zdobywca licznych pierwszych miejsc w regatach żeglarskich, reprezentant i mistrz Polski, dwukrotnie drugi w akademickich mistrzostwach Polski w klasie „Słonka” w latach 1956 i 58, pierwszy w 1957 r. Członek kadry narodowej. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 345.

Maliszewski Zbigniew: w AZS Warszawa od 1953 r. Zdobywca licznych pierwszych miejsc w regatach żeglarskich, akademicki żeglarski mistrz Polski w klasie „Słonka” w 1956 r. i wicemistrz w 1957 r. Mistrz Polski w tej klasie w 1956 r. i wicemistrz w 1957 r. wieloletni instruktor i działacz żeglarski. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 345.

Maliszewski Tadeusz (ur. 2 października 1923 w Bydgoszczy, zm. 22 sierpnia 1991) – polski siatkarz, mistrz i reprezentant Polski, zawodnik klubów wrocławskich. Po II wojnie światowej zamieszkał z rodzicami w Jeleniej Górze i występował w tamtejszej drużynie Elektryka. W 1947 został zawodnikiem AZS Wrocław. W barwach AZS sięgnął po mistrzostwo Polski w 1948 i 1950 oraz wicemistrzostwo w 1949. Następnie został grającym trenerem Gwardii Wrocław, z którą zdobył wicemistrzostwo Polski w 1952 i brązowy medal mistrzostw Polski w 1953. Już wyłącznie w roli trenera sięgnął po dwa kolejne tytuły wicemistrza Polski (1954, 1955) i brązowy medal mistrzostw Polski w 1956. Był także trenerem żeńskiej drużyny Gwardii Wrocław. W latach 1949-1951 wystąpił 22 razy w reprezentacji Polski. Debiutował 28 czerwca 1949 w towarzyskim meczu z Rumunią. Wystąpił m.in. w I mistrzostwach świata w 1949 (5 m.) oraz akademickich

mistrzostwach świata w 1951. Na tej ostatniej imprezie wystąpił ostatni raz w biało-czerwonych barwach - 15 sierpnia 1949 z Rumunią. W 1963 ukończył studia ekonomiczne i pracował we wrocławskim Poltegorze. W 1970 doznał udaru mózgu, który uniemożliwił mu pracę zawodową. Jego bratem był reprezentacyjny siatkarz Witold Maliszewski. https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Maliszewski . Fot. Maliszewski Tadeusz trzeci od lewej. <https://gwardiawroclaw.pl/klub/historia-klubu/>

Maliszewski Witold (ur. 15 stycznia 1922 w Poznaniu, zm. 28 kwietnia 1976) – polski siatkarz, mistrz i reprezentant Polski, zawodnik klubów wrocławskich. Po II wojnie światowej zamieszkał z rodzicami w Jeleniej Górze i występował w tamtejszej drużynie Elektryka. W 1947 został studentem wydziału elektrycznego Politechniki Wrocławskiej i zawodnikiem AZS Wrocław. W barwach AZS sięgnął po mistrzostwo Polski w 1948 i 1950 oraz wicemistrzostwo w 1949. Następnie był zawodnikiem Gwardii Wrocław, z którą zdobył wicemistrzostwo (1952, 1954, 1955) i brązowy medal (1953, 1956) mistrzostw Polski. We wrocławskim klubie występował do 1962. Następnie był trenerem w KKS Odra Wrocław. Zajęcie to łączył z pracą zawodową we wrocławskim Poltegorze. W latach 1948-1957 wystąpił 36 razy w reprezentacji Polski. Debiutował 9 września 1948 w meczu Igrzysk bałkańskich w Sofii z Bułgarią. Wystąpił m.in. w Imistrzostwach świata w 1949 (5 m.) i mistrzostwach Europy w 1950 (6 m.). Po tym ostatnim turnieju w kadrze narodowej grał sporadycznie, ostatni raz 21 września 1957 w meczu z Węgrami, w którym jako reprezentacja Polski wystąpiła reprezentacja Wrocławia. Na początku 1952 otrzymał tytuł mistrza sportu. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Witold_Maliszewski_\(siatkarz\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Witold_Maliszewski_(siatkarz)); Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 345. Fot. Maliszewski Witold czwarty od lewej. <https://gwardiawroclaw.pl/klub/historia-klubu/>

Małachowski Bohdan, (24 III 1902, Kraków - 12 IV 1964, Kraków), turysta, taternik, członek sekcji taternickiej AZS w latach 1928-1932. Od młodych lat bywał w Zakopanem i uprawiał turystykę górską. Był jednym z najbardziej czynnych działaczy społecznych PTT i PTTK, w 1933 r. członkiem ZG PTT. W latach 1918-1920 i w czasie kampanii wrześniowej 1939 służył głównie w artylerii ciężkiej. W 1962 r. został członkiem honorowym PTTK. Pośmiertnie upamiętniono go w organizowanym od 1965 r. corocznie rajdzie górskim im. Bogdana Małachowskiego. Cz. Michałski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 144.

Małecki Aleksander (1901 - 1939). Dwukrotny olimpijczyk z 1924 i 1928 roku, szermierz, brązowy medalista (szabla drużynowo) Aleksander Antoni Włodzimierz Małecki (Saryusz) urodził się 4. IX. 1901 roku w Zarubińcach (pow. Zbaraż, woj. tarnopolskie). Był synem ziemianina Władysława Adalbertusa i Marii Eweliny z Rudziewiczów. Do szkoły uczęszczał we Lwowie, gdzie został uczniem Wyższego Realnego Gimnazjum Prywatnego im. Adama Mickiewicza, lecz w VI klasie przerwał naukę, wstępując jako ochotnik w szeregi obrońców Lwowa, aby walczyć z wojskami ukraińskimi od 5 XI do 10 XI 1918 roku. 20 XII tegoż roku został żołnierzem 8 Pułku Ułanów i wraz ze swoją jednostką wyjechał na front. W czerwcu 1920 roku we Lwowie zdał egzamin maturalny, a w następnym miesiącu powrócił na front, by walczyć w wojnie polsko-bolszewickiej. Po zawarciu rozejmu w połowie listopada 1920 roku został zdemobilizowany i rozpoczął studia malarskie na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, które ukończył w roku 1927. Zaraz po studiach został słuchaczem 11 Kursu Szkoły Podchorążych Rezerwy Kawalerii w Grudziądzu, zaliczając go z wynikiem bardzo dobrym, i odbył dalsze szkolenie w swej macierzystej jednostce, 8 Pułku Ułanów ks. Józefa Poniatowskiego w Krakowie, uzyskując w roku 1931 awans na podporucznika rezerwy, a w 1936 na porucznika rezerwy. Początki jego kariery sportowej nie są znane. Wiadomo tylko, że w 1922 roku był człon-

kiem sekcji szermierczej AZS Kraków i pozostał w tym klubie do roku 1928, kiedy to przestał uprawiać sport. Był dwukrotnym szermierczym mistrzem Polski w szpadzie w latach 1924, 1928 i wicemistrzem w latach 1925, 1926 oraz wicemistrzem w szabli w 1925 roku. Ponadto w latach 1924, 1926 i 1927 zajmował miejsce 4 i w 1928 miejsce 5 w szabli. Aleksander Małecki dwukrotnie został zakwalifikowany do reprezentacji Polski na igrzyska olimpijskie do drużyny szablowej. Pierwszy raz na igrzyskach wystąpił w 1924 roku w Paryżu, walczył tylko w meczu z szablistami z USA, który Polacy przegrali 4:12, a Małecki nie wygrał żadnej walki. Na następnych igrzyskach w 1928 roku w Amsterdamie polska drużyna szablistów zdobyła brązowy medal olimpijski, walcząc w składzie: Aleksander Małecki, Tadeusz Friedrich, Adam Papee, Władysław Segda, Kazimierz Laskowski i Jerzy Zabielski. Aleksander Małecki wystąpił w 4 z 7 meczów rozegranych przez Polaków i wygrał łącznie 6 walk, w tym 3 w meczu z Niemcami, decydującym o brązowym medalu. Zaraz po igrzyskach, mając zaledwie 27 lat, Aleksander Małecki zakończył swą karierę sportową i wrócił do rodzinnego majątku Roznoszyńce koło Zbaraża, prowadząc tam gospodarstwo wraz z ojcem. Niestety brak też informacji o jego działalności artystycznej. W sierpniu 1939 roku został zmobilizowany i jako porucznik rezerwy uczestniczył w kampanii wrześniowej, walcząc w szeregach Korpusu Ochrony Pogranicza. Zginął prawdopodobnie 26 IX 1939 roku podczas próby przedostawania się na Węgry, zastrzelony przez ukraińskich nacjonalistów (brak potwierdzenia). Porada, Zbigniew, Olimpijczycy z Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, Kraków 2014, s. 87-88; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188.) Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 124. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 67. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 226; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 163; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 345; Ryszard Wryk, Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej, Poznań 2016, s. 246-7.

Małodobry Tadeusz ur. w. 1928 r. Założyciel sekcji szermierczej AZS Rokitnica. Czołowy szermierz i reprezentant Polski. Akademicki mistrz Polski w szabli na 1958 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 345.

Małolepszy, Robert, ur. 17.04.1972 r. w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Orkana Sochaczew (1987-1991, 1998-1999, srebrny medal mistrzostw Polski juniorów 1990, złoty medal mistrzostw Polski kadetów 1988), AZS AWF Warszawa (1992-1998, 1999-2000, brązowe medale mistrzostw Polski seniorów 1994, 1995, 1996, 1997, 1998). Pierwszy trener: Krzysztof Ciesielski. Uczestnik mistrzostw Świata juniorów (1990, 1991). Dziennikarz sportowy „Życia Warszawy” (1996-2007). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 18.

Małysiak Kazimierz ur. 11 IV 1936 Katowice, zm. 2016; zawodnik i trener; napastnik (prawoskrzydłowy) - 165 cm, 65 kg; kluby: AZS Katowice (1953-56), Górnik i GKS Katowice (1957-69), brązowy medalista Akademickich MŚ (1956); uczestnik 3 turniejów o MŚ (1958, 1959, 1961); w MŚ rozegrał 13 meczów i zdobył 1 gola, 23-krotny reprezentant kraju (1958-61), debiut w meczu z USA (28 II 1958, Oslo), zdobywca 4 goli, 4 występy i 2 gole w meczach pierwszej reprezentacji z drużynami „B” i młodzieżowymi; 5-krotny mistrz Polski (1958, 1960, 1962, 1965, 1968), 5-krotny wicemistrz kraju (1957, 1959, 1961, 1967, 1969), „król” strzelców ligowych (1959), 2 miejsce (1961) i 3 miejsce (1960) w klasyfikacji najlepszych snajperów; wyjątkowo szybki i skuteczny zawodnik, potrafił zaskakującym strzałem przechylić szalę meczu, reprezentacyjny atak tworzył m.in. wraz z J. Kurkiem i B. Gosztyłą; karierę szkoleniowca rozpoczął w macierzystym klubie

u boku W. Bystrowa, trener GKS Katowice (1969-70, 1977-78), Unii Oświęcim i GKS Tychy (1991 wraz z H. Gruthem); Mistrz Sportu (1962), odznaczony Medalem Za Zasługi dla PZHL (1962), odznaczony Medalem Za Zasługi dla PZHL (1986); absolwent WSWF w Katowicach (1974); pseudonim sportowy „Farba”; jego syn Andrzej Małyśiak był także czołowym polskim hokeistą. <https://hokej.gkskatowice.eu/n/galeria-slav-hokejowej-gieksy>

Małyśzek, Roman ur. 23.02.1936 w Kątach. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1956-1958, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1957, 1958, zdobywca Pucharu Sportowca 1956), AZS Lublin (1959). Pierwszy trener Stanisław Gierwatowski. Instruktor PZR (20.03.1961). Współzałożyciel i trener AZS Lublin (1958-1963), OMR Lublin(1959-1961). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 69.

Mamón Kazimierz (ur. 1923, Kraków – zm. 6 V 2006), Kraków - wioślarz, trener i sędzia wioślarski. Zawodnik AZS Kraków w latach 1959-1965, startował na wiosłach krótkich (w jedyńce i dwójce podwójnej jako sternik). Medalista MP i AMP. Od 1954 r. instruktor wioślarstwa, jako szkoleniowiec trenował osady klubowe i reprezentacyjne. Wychował wielu znanych wioślarzy, m.in. wielokrotną mistrzynię Polski Mariannę Makowską. W 1957 r. uzyskał uprawnienia sędziego wioślarskiego, w 1973 r. został sędzią klasy międzynarodowej FISA. Sędziował w blisko 300 regatach. W latach 1954-1982 był działaczem sekcji wioślarskiej AZS Kraków, przez 15 lat był jej kierownikiem. Przez 8 lat pełnił funkcję prezesa Okręgowego Związku Towarzystw Wioślarskich w Krakowie. W latach 80. członek Zarządu Klubu AZS AWF Kraków. Autor opracowań historycznych z wioślarstwa. Był też popularyzatorem narciarstwa i żeglarstwa wśród młodzieży krakowskiej. Jego zaangażowanie, wyjątkowe zdolności organizacyjne i perfekcjonizm w działalności sportowej były wielokrotnie nagradzane. W 1982 r. wyróżniony godnością „Zasłużony dla Wioślarstwa”, „Medalem 100-lecia Polskiego Wioślarstwa”. W 1993 roku XV Krajowy Zjazd AZS nadał mu godność Członka Honorowego AZS. Po ukończeniu Gimnazjum im. Witkowskiego w Krakowie rozpoczął studia w Szkole Przemysłowej w Krakowie na Wydziale Budowy Maszyn, którą ukończył 18 lutego 1942 r., uzyskując stopień technika mechanika. Jako 18-letni chłopiec po egzaminie dyplomowym wraz z całą klasą został wywieziony do Niemiec, gdzie pracował do końca wojny w fabryce samolotów „Arado” w Poczdamie. Latem 1945 roku zapisał się na Wydział Mechaniczny AG Kraków. Po pierwszym semestrze przeniósł się na Wydziały Politechniczne i zaczął studiować w Sekcji Lotniczej Oddziału Samochodowego. Od lipca 1946 r. pracował jako konstruktor w Centralnym Biurze Aparatury i Urządzeń Chłodniczych w Krakowie. Po studiach pracował też na kierowniczych stanowiskach w Biurze Projektowym Koksowniczym (projektował m.in. koksownice w Nowej Hucie i Hucie Katowice. *Czesław Michalski, Jacek Majka, 70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni, W: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 99-100. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 348.*

Maniecka-Dejnar Anna (46 l.). Ur. 23.07.1962 r. w Myślenicach, lekkoatletka SZS-AZS i Wawelu Kraków, mistrzyni Polski w biegu na 400 m pł (1982), uczestniczka finału Pucharu Europy w Londynie (1983). Po zakończeniu kariery sportowej została trenerem w Wawelu Kraków. Jej wychowankami były m. in. Agnieszka Płatek, Zenon Miśtak i Radosław Czyż. Zmarła 20 czerwca w Krakowie. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Manteuffłówna Jolanta, w AZS Warszawa od 1930 r. Lekkoatletka, kilkakrotna mistrzyni Polski w sprincie. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 345. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-899-1.jpg

Mańka Jerzy, nauczyciel w Technikum Chemicznym w Łodzi. W AZS, jako trener od 1971 roku do chwili obecnej. Trener, który wybiegał z grupą tysiące kilometrów. Wychował między innymi Mirosława Żerkowskiego - olimpijczyka z Moskwy 1980 r., J. Sokala, M. Zasępę i wielu innych zawodników przydatnych w sportowej działalności sekcji lekkoatletycznej AZS Łódź. J. Mańka jeszcze w latach 90-tych sam, jako zawodnik biegał maratony. Na podstawie, J. Madej, Nasi Trenerzy, Zeszyty Historyczne AZS nr 1/2005 (60 lat AZS Łódź), s. 97-101.

Maranda Kazimierz, ur. 23. 02. 1947 w Burzeninie. Lekkoatleta (3000 m prz.), w. 175 cm, c.c. 62kg. IO 1972 Menachium; trzeci w finale PE 1979; brązowy medalista uniwersjady 1975; czterokrotny mistrz Polskij 1969, 1971, 1976 77; Mistrz Sportu, odzn. srebrną odznaką AZS. Klub ŁKS Łódź. Kariera sportowa 1964-89. Wykształconie wyższe wf., AWF Poznań, nauczyciel wf, trener. Działacz i sędzia sportowy, żonaty, córka studiuje, żona jest elektromechanikiem. Mieszka w Łodzi. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 165.

Marchewczyk Czesław (1912-2003) - wybitny polski hokeista na lodzie, trzykrotny olimpijczyk w latach 1932, 1936 i 1948 oraz 66-krotny reprezentant Polski (uczestnik 6 turniejów o mistrzostwo świata), po zakończeniu kariery sportowej w 1949 r. na podstawie przeprowadzonego postępowania kwalifikacyjnego uzyskał tytuł inżyniera budowniczego w zakresie architektury na Wydziale Architektury Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (Wydziały Politechniczne AGH). Od 1953 r. inż. Marchewczyk pracował w Wojewódzkim Biurze Projektów w Krakowie na stanowisku starszego projektanta, a w roku 1961 został pracownikiem Dyrekcji Budowy Osiedli Robotniczych w Krakowie. Następnie w latach 1966-1970 pracował na stanowisku zastępcy dyrektora do spraw technicznych w Zarządzie Inwestycji Ośrodków Turystycznych ORBIS w Krakowie, w latach 1970-1973 w Zjednoczeniu Przemysłu Mięsnego w Krakowie jako kierownik działu inwestycji oraz w latach 1973-1975 w Dzielnicowym Zarządzie Budowy Mieszkań - Śródmieście (kierownik działu technicznego), a następnie do 1977 r. w Energopolu 2 w Krakowie (kierownik inwestycji), skąd przeszedł na emeryturę. Czesław Marchewczyk przez wiele lat działał także społecznie między innymi w swym klubie Cracovia, będąc tam członkiem Rady Seniorów. W latach 1953-1966 był ponadto członkiem zarządu Krakowskiego Okręgowego Związku Hokeja na Lodzie, a w latach 1957-1967 członkiem zarządu Polskiego Związku Hokeja na Lodzie oraz przewodniczącym Komisji Sprzętowej PZHL. W roku 1959 pełnił również funkcję Kapitana Sportowego PZHL. Z inicjatywy inż. Marchewczyka w 1957 r. został założony Komitet Budowy Sztucznego Lodowiska w Krakowie, którego budowę ukończono w 1961 r. Ponadto pod koniec lat czterdziestych był działaczem w sekcji szermierczej KS Budowlani w Krakowie, a później w Krakowskim Klubie Szermierzy. Będąc już na emeryturze inż. Czesław Marchewczyk działał też w Krakowskim Klubie Olimpijczyka, a w ostatnich latach w Małopolskiej Radzie Olimpijskiej. Laureat medalu Kalos Kagathos w 1994 r. Czesław Michalski, Jacek Majka, *70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni*, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 216; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015.

Marchlewski Franciszek. ur. grudzień 1920 w Kwidzynie, zm. 25 września 2004 w Gdyni. Pływak i trener. Student Wyższej Szkoły Handlu Morskiego w latach 1946-49, przyczynił się do powołania Sekcji Pływackiej AZS, związanej z pływalnią Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni. Wielokrotny Mistrz Polski w pływaniu, w latach 1947 (jako pierwszy zawodnik z Pomorza), 1948, 1949 i 1950, po czym wieloletni trener kadry narodowej w pływaniu. Przez lata był związany z Flotą Gdynia, gdzie wychował wielu zawodników, m.in. Andrzeja Salamona. Zmarł po długiej i ciężkiej chorobie w 2004 r. <https://zjazd70-lecia.ug.edu.pl/files/UserFiles/Zjazd70-Lecia%20Sportowcy.pdf>

Marcinkowska - Pietkiewicz - Treco Bogusława, skoczkini do wody AZS - AWF Warszawa, była 9-krotną mistrzynią Polski w skokach z trampoliny i wieży, 4-krotną wicemistrzynią Polski, 8-krotną halową mistrzynią i 2-krotną halową wicemistrzynią Polski. 33 razy reprezentowała Polskę w zawodach międzypaństwowych i międzynarodowych, odnosząc w nich 10 zwycięstw. Sukcesy międzynarodowe Bogusławy Pietkiewicz, to 10 miejsce w skokach z wieży na Mistrzostwach Europy w Utrechcie (1966), 10 miejsce w skokach z wieży i 12 miejsce w skokach z trampoliny na Mistrzostwach Europy (1970), 9 miejsce w Pucharze Europy w skokach z trampoliny w Salzburgu (1965), 8 miejsce w Pucharze Europy w skokach z wieży i 14 miejsce w skokach z trampoliny w Helsinkach (1967). Jednak największym osiągnięciem w jej karierze sportowej było zajęcie 5 miejsca w konkursie skoków do wody z wieży (na 24 zawodniczki) podczas Igrzysk XIX Olimpiady w Meksyku (1968) oraz zdobycie złotego medalu w skokach z trampoliny i srebrnego w skokach z wieży podczas IV Uniwersjady w Budapeszcie (1965). Po igrzyskach Olimpijskich w Meksyku pozostała w Stanach Zjednoczonych Ameryki, gdzie podjęła pracę w ONZ. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 283. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Marcinkowski Włodzimierz, (13 VIII 1904, Tarnów - 20 II 1991, Kraków), turysta, taternik, członek zarządu sekcji taternickiej AZS w latach 1928- 1929, lekarz. Studiował na Wydziale Lekarskim UJ, stopień doktora nauk medycznych uzyskał w 1928 r. Taternictwo uprawiał od 1922 aż do 1948 r. Był członkiem zarządu sekcji taterniczej AZS w Krakowie, potem Klubu Wysokogórskiego. Był wiceprezesem Oddziału Krakowskiego PTT, a w latach 1952-1954 przewodniczącym Komisji Taternictwa ZG PTTK. W okresie 1935-1980 był jednym z najbardziej aktywnych publicystów występujących w obronie zagrożonej i niszczonej przyrody tatrzańskiej. W latach 1945-1950 był członkiem Państwowej Rady Ochrony Przyrody oraz działaczem Ligi Ochrony Przyrody. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 145.

Marcinów Ryszard. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (1984). W roku 2008 na Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach obronił pracę doktorską na temat: „Somatyczne i funkcjonalne uwarunkowania skoczności dzieci i młodzieży w wieku 12-22 lat” i uzyskał stopień doktora nauk o kulturze fizycznej. Posiada znaczny dorobek naukowy i metodyczny. Z opublikowanych pozycji afiliowanych przez Politechnikę Opolską za najistotniejsze uznaje następujące opracowania: Marcinów R., Iskra J. Zabawowe formy nauczania skoku wzwyż z użyciem przyborów, Lekkoatleta 2007, s. 61-65; Marcinów R. Ćwiczenia z kijkami, w: Narciarstwo rekreacyjne, atlas ćwiczeń, red. A. Mrowicki, D. Nawarecki, Politechnika Opolska 2008, s. 45-63; Marcinów R., Skok w dal. Wieloskoki z elementami trójskoku. Skok wzwyż. Elementy skoku o tyczce. Elementy skoku o tyczce, w: Atlas ćwiczeń lekkoatletycznych dla dzieci i młodzieży, red. J. Iskra, J. Wojnar, Opole 2008, s. 59-107. Prowadzi zajęcia z lekkiej atletyki na kierunku wychowanie fizyczne oraz specjalizacja

trenerska z lekkiej atletyki oraz zajęcia z narciarstwa zjazdowego na obozach programowych Politechniki Opolskiej. Wykładowca na Kursach Instruktorskich z Lekkiej Atletyki i Narciarstwa Zjazdowego. Jest trenerem I klasy w lekkiej atletyce. Jako trener jest związany z klubami: KU AZS Politechniki Opolskiej (występujący lekkoatletycznej ekstraklasie) i UKS MOS Opole. Trener kadry województwa juniorów, wychowawca medalistów Mistrzostw Polski Juniorów w LA. Instruktor narciarski PZN, członek Stowarzyszenia Instruktorów i Trenerów Narciarstwa. Organizator wielu konferencji metodycznych dla nauczycieli z zakresu nauczania lekkiej atletyki w szkole. Od 2008 roku Wydziałowy Koordynator ds. Opolskiego Festiwalu Nauki. Współorganizator najważniejszych imprez lekkoatletycznych w Polsce, m.in. Mistrzostw Polski w Wielobojach Lekkoatletycznych (2011, 2013) i Opolskiego Festiwalu Skoków, w którym corocznie startują najlepsi skoczkowie i skocznie wzwyż na świecie. W życiu prywatnym jest miłośnikiem polskiego kina, twórczości Nienackiego (Pan Samochodzik), narciarstwa zjazdowego i biegowego oraz turystyki rowerowej. Pasjonat lekkiej atletyki. Kibic siatkówki i koszykówki (pochodzi ze Zgorzelca). Żona Hanna, nauczycielka wychowania fizycznego, absolwentka AWF Wrocław. Synowie Tomasz (28 lat, absolwent Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii PO, instruktor narciarstwa) i Jakub (26 lat, trener piłki nożnej, nauczyciel wychowania fizycznego, absolwent AWF Wrocław). Pasją całej rodziny jest narciarstwo. Rodzina zdobyła m.in. Mistrzostwo Województwa w narciarstwie alpejskim Family Cup. Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015), red. Stanisław Szczepański, Opole 2017, s. 90-91.

Marczułajtis Jagna. Urodziła się 15 grudnia 1978 roku w Zakopanem. Z Kasprowego Wierchu zjechała, nie mając jeszcze trzech lat. Góry szybko stały się jej drugim domem. Pracuje na Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie w Zakładzie Narciarstwa i Snowboardu. W 1994 roku pierwszy raz włożyła na nogi deskę snowboardową. Zafascynowała się tym sportem i od razu zaczęła mocno trenować. Zamieniła narty na deski i w trzy miesiące później zdobyła swój pierwszy złoty medal w jednej z najbardziej alpejskich konkurencji snowboardu - slalomie równoległym. Czternastokrotna złota medalistka Mistrzostw Polski w snowboardzie; jest też podwójną mistrzynią świata junierek, mistrzynią i wicemistrzynią Europy, olimpijką z Nagano 1998, Salt Lake City 2002 (4. miejsce w slalomie równoległym) oraz z Turynu 2006. Dwa razy wygrywała zawody Pucharu Świata: w Badgastein (2004) i w Nendaz (2006). W 2004 r. w klasyfikacji końcowej Pucharu Świata była 7. Zwycięstwa w zawodach Pucharu Świata: Badgastein - 6 stycznia 2004 w slalomie równoległym Nendaz - 22 stycznia 2006 w slalomie równoległym. Zdobywczyni czwartego miejsca w Salk Lake City otrzymała od starosty tatrzańskiego Andrzeja Gąsienicy Makowskiego unikatowe odznaczenie - medal Stulecia Krzyża na Giewoncie. Pierwsze takie odznaczenie wręczono Ojcu Świętemu. *Och Jaguś miła, tyś swym upadkiem Lenina przyćmiła!* — tak Jagnę Marczułajtis przywitali przy wjeździe do Poronina koniarze, wozacy, oraz miejscowy zespół góralski. A Jagna, oprócz czwartego miejsca na olimpiadzie, przywiozła w góry S. 111, To już sportowa strona w życiu Jagny, ale spotykamy w niej człowieka o wielostronnych zainteresowaniach. Jest dynamiczna w działaniach, potrafi być businesswoman i troskliwą matką, osobą romantyczną i kipiącą energią, funkcjonującą w warunkach zimowych i poszukującą ciepła. Jak mówi, lubi sprzątać w swoim domu, ale nienawidzi gotowania - tylko że musi. Rodzinne hobby to konie i w stadninie szuka odprężenia. Pochodzi z niesportykanie usportowionej rodziny. Matka Ludwina Majerczyk - narciarka alpejka („Wisła” Zakopane), ojciec kolarz, a potem taternik, przewodnik. Ciotki - Józefa, Władysława i Zofia to czołowe biegaczki świata (LKS Poronin) i kolejna grupa z dobrymi wynikami sportowymi. Korzenie rodzinne wywodzą się ze znakomitego rodu Gutów Mostowych — ludzi ambitnych, pracowitych i prawych.

Nie dziwi fakt, że po trzyletniej przerwie Jagna podjęła próbę spełnienia największego marzenia sportowego. Przygotowuje się do swojej czwartej olimpiady, ma nieograniczone moralne wsparcie ze strony rodziny oraz koleżanek i kolegów AZS Zakopane i snowboardzistów. Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz red., *Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s. 109-110; Mariusz Ozimek, *Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008)*, w: *Akademicka kultura fizyczna na przełomie stuleci*, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 114. Fot <http://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/posel.xsp?id=479&type=A>.

Mardula Franciszek. Urodził się 27 lipca 1909 r. w Poroninie. Po ukończeniu szkoły powszechnej pracował jako stolarz w pracowni swojego ojca Józefa. Tam wykonał swoje pierwsze skrzypce. Od 1934 roku prowadził na Olczy własny warsztat stolarski, gdzie wykonał m.in. nowe modele nart. Franciszek Mardula był członkiem Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” od 1926 roku. Uprawiał gimnastykę, strzelectwo sportowe, narciarstwo. W latach 1925-1939 był zawodnikiem. Startował w biegach, skokach i zjeździe. Zawodnik Mistrzostw Polski w narciarstwie. W 1939 roku startował w Mistrzostwach Świata w narciarstwie FIS w kombinacji norweskiej oraz w biegach - trzecie miejsce na dystansie 50 km. Po wojnie podjął działalność w „Sokole”, po jego rozwiązaniu był członkiem HKN, a później AZS Zakopane, w którym pracował jako trener do 1955 roku. Był sędzią narciarskim. Niecodzienną troską otaczał zawodników, wielokrotnie rozdając im narty własnego wykonania. W AZS prowadził również młodych skoczków, którzy w 1953 roku w Szczyrku zdobyli drużynowe mistrzostwo kraju. Trenował również zawodników dwuboju klasycznego. (Franciszek Mardula, popularnie zwany „Druhem”, był lutnikiem, nauczycielem zakopiańskiej Zasadniczej Szkoły Przemysłu Drzewnego i Liceum Technik Plastycznych oraz nowotarskiego Technikum Budowy Instrumentów Muzycznych. Od 1955 roku był członkiem Związku Polskich Artystów Ludowych. Jego instrumenty prezentowane były na wielu wystawach, a najwyższe uznanie i laury otrzymał w 1959 roku - Duży Srebrny Medal na Światowej Wystawie Współczesnej Altówki w Ascoli Picence we Włoszech. Posiadał wiele wyróżnień, m.in. w 1972 roku otrzymał piątą nagrodę w Międzynarodowym Konkursie Lutniczym im. Królowej Elżbiety w Brukseli, w 1977 roku - również piątą nagrodę w Międzynarodowym Konkursie Lutniczym im H. Wieniawskiego w Poznaniu. Po reaktywowaniu zakopiańskiego „Sokoła”, w 1990 roku został jego członkiem, a w 1995 roku honorowym prezesem. Franciszek Mardula za swoją pracę i działalność społeczną otrzymał wiele odznaczeń państwowych oraz sportowych, w tym tę najważniejszą w Akademickim Związku Sportowym. W 1985 roku XII Zjazd AZS przyznał mu godność Członka Honorowego AZS. Zmarł 29 X I 2007 roku. Został pochowany na Starym Cmentarzu na Pęksowym Brzyzku. Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz red., *Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s. 133-4. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot.<http://www.biegisokole.pl/dh-franciszek-mardula/>

Marek Kornelia, ur. 3.08.1985, Wodzisław Śl., Biegaczka narciarska. Córka Jana i Haliny Stawarczyk. Absolwentka SP nr 1 w Markłowicach (2000), LO-SMS w Szczyrku (2004), studentka AWF w Katowicach (2 rok). Zawodniczka (165 cm, 53 kg) UMKS Markłowice, AZS AWF Katowice (2008). Trenerzy: Aleksandra Puštołka (wychowanka), Wiesław Cempa, Jakoyas Gimbickis (kadra). Uczestniczka MP Młodziczek: 1999 Jakuszyce - 2 m. (szt.4 x 3 km st. klas), 2000 Ustrzyki - 2 m. (szt. 4 x 3 km), 4 m. (5 km, st. dow.). Medalistka MP: 1 m.: 2005 - 15 km, st. dow., 2006-09 - szt. AZS AWF Kce., 2 m.: 2006 - 5 km, st. dow., 15 km, st. klas., 2007 - 15 km, st. dow., 2008 - 5 km, st. klas., 3 m.: 2005-08 - sprint, 2007 - 3 km, st. klas., 2008 - 15 km, st. dow., 2009 - 5 km, st. dow., 30 km, st. dow. Uczestniczka MSJ: 2003 - 8 m. (szt. 4 x 5 km), 2005 - 16 m. (5 km, st. dow.), MŚU-23: 2008 -

7 m. (15 km, st. dow.). Debiut w PS: 27.10.2007 Duesseldorf - 58 m. (sprint), piemrszepkt. W PŚ: 16.02.2008 - 25 m. (10 km). Uczestniczka PŚ: 2008 Liberec - 25 m. (10 km), 2008 La Clusaz - 9 m. (szt.), 2008 Liberec - 12 m. (sprint druż.), 2009 Falun - 28 m. (2,5 st. dow.), 2010 Otepaeae - 23 m. (10 km, st. klas), Canmore/Kanada - 26 m. (10 km. st. dow.), M5: 2009 Liberec - 29 m. (10 km st. klas), 40 m. (b. łącz. 7,5+7,5 km), 67 m. (sprint), 21 m. (30 km st. dow.), 6 m. (szt. 4 x 5 km + J. Kowalczyk, S. Jaśkowiec, P. Maciuszek). Klasyf. generalna PŚ: 2007/08 - 91 m., 2009/10 - 103 m./13 pkt. Uczestniczka Uniwersjady: 2007 - 3 m. (szt). Olimpijka 2010 Vancouver: 10 krn st. dow. - 39 m. (78 zaw.) z czasem 2712,6 (+2.14,2), 15 km b. łącz. (7,5 st. klas.+7,5 st. dow.) - 35 m. (68 zaw.) z czasem 4216,9 (+ 258,8), sprint druz. półf. 1 - 4 m. (9 zesp.) z czasem 1844,1 (+1,9) finał - 9 m. (10 zesp.) z czasem 1859,1 (+55,4). Partnerka S. Jaśkowiec. 30 km st. klas. -11 m. (48 zaw.) z czasem 1:32.75,4 (+2.41,7). Sztafeta 4 x 5 km - 6 m. (16 zesp.) z czasem 5629,4 (+1.09,9). Skład sztafety: J. Kowalczyk, P. Maciuszek, S. Jaśkowiec. Decyzją MKOl zdyskwalifikowana za naruszenie przepisów antydopingowych. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 216-7. Fot. https://skipol.pl/biegi_narciarskie_polska_wyniki/artukul/4269-kornelia-marek-zlota-na-5-klasykiem-w-mp-2012

Marek Władysław: w AZS Zakopane od 1955 r. Doskonały narciarz, długodystansowiec i lekkoatleta, zdobywca tytułu mistrza Polski w 1956 r. w biegach na 30 i 50 km. Tytuł mistrza Polski na 50 km zdobywa również w 1959 r. Członek kadry olimpijskiej. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 345.

Mariański Marek. Urodzony 12 września 1952 r. w Dobrym Mieście. Doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki. Jego sportowe pasje to piłka ręczna oraz amatorskie bieganie na długich dystansach i triathlon. Pracował w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Pedagogicznej (1977-1988). Od urodzenia jest związany z Olsztynem. Tu rozpoczął też treningi piłki ręcznej pod okiem trenera Macieja Wilińskiego, późniejszego wykładowcy w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Olsztynie. Trenowałem też w AZS Olsztyn, a następnie Warmii Olsztyn. Jako junior występował w rozgrywkach regionalnych i ogólnopolskich. Podczas studiów uczęszczał na specjalizację z zakresu piłki ręcznej, ucząc się od znanego szkoleniowca Mieczysława Kamińskiego. Po studiach rozpoczął pracę w Szkole Podstawowej nr 2 w Olsztynie, a następnie w Studium Wychowania Fizycznego przy Wyższej Szkole Pedagogicznej. Prowadził uczelniane sekcje piłki ręcznej kobiet i mężczyzn; największym sukcesem było zdobycie mistrzostwa wyższych szkół pedagogicznych (1987). W latach 1978-1985 prowadził sekcję piłki ręcznej kobiet w olsztyńskim klubie Start Olsztyn. Oprócz zajęć dydaktycznych ze studentami brał czynny udział w obozach narciarskich i żeglarskich organizowanych przez klub uczelniany AZS. Sportowe zainteresowania zaszczerpił synowi, który reprezentuje barwy Indykpolu AZS w siatkówce i uczestniczy w rozgrywkach Plus Ligi. Marek Mariański aktywnie uczestniczy w życiu społeczno-kulturalnym miasta Olsztyna. Jest autorem książki „Dzieje piłki ręcznej na Warmii i Mazurach w latach 1945-2000”. M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 478-9.

Marko Książkova Jadwiga, ur. 6. 04. 1939 w Zelwie. Siatkarka, w. 178 cm, c.c. 68 kg. IO 1964 Tokio, brązowa medalistka IO; IO 1968 Meksyk, brązowa medalistka IO; brązowa medalistka MŚ 1962; srebrna medalistka ME 1963; czterokrotna mistrzyni Polski 1963-66; Mistrz Sportu, „Miss” MŚ 1969. Kluby AZS Warszawa i „Gedania” Gdańsk. Wykształcenie wyższe wf., AWF Warszawa, nauczyciel akademicki AWF Gdańsk, trenerka. Pawlak

A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 166; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 49; Panorama AWFIS Gdańsk, 59, 2012, s. 27; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 126-7; APS 28-29 (5-6) 1964, s. 36; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 227; Z. Szafkowski, Polscy olimpijczycy wywodzący się z kresów wschodnich Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2000, 3, s. 61; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who>; Panorama AWFIS Gdańsk, 59, 2012, s. 27.

Markowski, Zbigniew. Urodzony w 1952 r. w Sopocie. Absolwent Uniwersytetu Gdańskiego, kierunku Ekonomika Handlu Zagranicznego. Długoletni pracownik naukowy UG, adiunkt w instytucie Ekonomii Politycznych, Wieloletni kierownik Zakładu Socjoekonomii. W latach 1980-81 doradca ekonomiczny Wojewody Gdańskiego w 1993 r. pełnomocnik ministrów prywatyzacji i Współpracy z zagranicą ds. prywatyzacji jednostek handlu zagranicznego. W latach 1993-1994 radca handlowy w Sztokholmie. Założyciel i zarządzający firmami doradztwa ekonomicznego i finansowego. W latach 2001 - 2004 wiceprezes zarządu Prokom Investments SA. Obecnie prezes O.M. Finance Sp. z o.o. Współautor wielu projektów obywatelskich. Aktualnie również Wiceprezes Fundacji Theatrum Gedanense. W latach 1971-1973 prezes klubu AZS UG. J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 164.

Marszałek Andrzej, ur. 6. 06. 1970 we Wrocławiu. Wioślarz (dwojki podwójne), w. 195 cm, c.c. 99 kg. IO 1992 Barcelona, 5 m. Klub AZS Politechnika Wrocław. Wykształcenie średnie. Mieszka we Wrocławiu. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 166.

Martewicz Leszek; szermierz (florelista); ur. 4 stycznia 1955 w Gdańsku. Absolwent Accademia Nazionale di Scherma w Neapolu. Zawodnik klubów: AZS Gdańsk 1967-1974; AZS AWF Warszawa 1975-1980. Drużynowy mistrz świata 1978 i wielokrotny drużynowy mistrz Polski. Trener: AZS AWF Warszawa 1980-1988; reprezentacji Hiszpanii 1989-1992; Circolo Della Scherma G.Pettorelli Piacenza; Włochy 1994-2002; Petrarca Padova, Włochy 2003-2009; Circolo Della Spada Bassano, Włochy 2010; Centro Scherma Rovigo; Włochy 2011-; Bentegodi Verona; Włochy 2011-. Miejsce zamieszkania: Włochy. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 162, Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 166. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 126-7.

Martyniak Czesław (1906—1939), prof. KUL. Ur. 24 V (w kilku oprac, błędnie podany r. 1900) w Lublinie, syn Stanisława i Leokadii z Wasilewskich. W r. 1916 rozpoczął naukę w ośmioklasowym Gimnazjum im. Jana Zamoyskiego w Lublinie, które ukończył egzaminem maturalnym w maju 1924 r. Od r. 1916 należał do harcerstwa polskiego. W r. 1924 wstąpił na Wydz. Prawa i Nauk Społeczno-Ekonomicznych KUL. Już w tym czasie interesował się poważnie filozofią i za zgodą Senatu Uczelni studiował jednocześnie (obok prawa) tę dyscyplinę; zaliczył 3 lata studiów filozoficznych. W r. 1928 przed Komisją UJK złożył egzamin magisterski (w tym czasie KUL nie miał jeszcze pełnych uprawnień). W okresie studiów brał żywy udział w życiu akad., angażując się w ruch katolicko-społeczny, reprezentowany wówczas wśród młodzieży akad. przez Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży Akademickiej „Odrodzenie”. Mimo licznych zajęć naukowych i społecznych, znajdował czas na uprawianie sportu. Wielokrotnie reprezentował barwy AZS w rozgrywkach międzyuczelnianych. Był pierwszym prezesem powstałego wówczas AZS KUL. Powołany przez władze Uczelni na kuratora AZS, funkcję tę sprawował do wybuchu wojny. Po ukończeniu studiów prawniczych udał się do Paryża dla dopełnienia studiów filozoficznych. Studiował w Institut Catholique de Paris, gdzie w r.

1929 uzyskał stopień licencjat en philosophia, a 2 lata później, na podstawie pracy: „Le Fondement objectif du droit d'après Saint Thomas d'Aquin” i złożonych summa cum laude egzaminów - stopień doktora filozofii. W czasie tego pobytu we Francji opublikował w „Revue de Philosophie” (maj 1930 r.) rozprawę La Definition Thomiste de la loi. Po 3-letnim pobycie w Paryżu wrócił do kraju i uzupełnił egzaminy w zakresie nauk ekonomicznych, uzyskując stopień mgr. ekonomii. W jesieni 1930 r. został powołany na stanowisko st. asystenta przy Katedrze Teorii i Filozofii Prawa na Wydz. Prawa i Nauk Ekonomiczno-Społecznych KUL. Ówczesny rektor ks. prof. A. Szymański, kierownik Katedry Socjologii, powierzył mu jednocześnie prowadzenie wykładów z socjologii. W r. 1933 Martyniak uzyskał stopień dr nauk prawnych na UJK, po czym został powołany na stanowisko zastępcy prof. na KUL. Życie naukowe Martyniaka w okresie 1931 - 1939 to polemika z przedstawicielami, silnego wówczas w filozofii prawa, pozytywizmu. Problematyce tej poświęcił wiele artykułów i rozpraw. Krytycznej analizie poddał pozytywizm prawniczy w obszernej pracy Moc obowiązująca prawa a teoria Kelsena (L. 1938). Na podstawie tej pracy 24 V 1939 r. na UJ odbyło się jego kolokwium hab. Na mocy uchwały Rady Wydz. Prawa UJ, przyjętej przez Senat UJ 28 V 1939 r. i zatwierdzonej przez MWRiOP 31 VII 1939 r., uzyskał tytuł doc. z zakresu teorii i filozofii prawa. W r. 1939 w Księdze pamiątkowej ku czci bpa Leona Fulmana (L.) ukazała się interesująca rozprawa Martyniaka Problem filozofii prawa. Jest to zapowiedź większej pracy, która miała być poświęcona prawu naturalnemu, a ukazała się dopiero w r. 1949 w oprac. J. Kalinowskiego. We wrześniu 1939 r. na polecenie władz miasta, podobnie jak inni mężczyźni zdolni do noszenia broni, opuścił Lublin (zostawiając w nim rodzinę). Wrócił 17 IX do miasta zajętego przez Niemców. W związku ze zbliżającym się terminem rozpoczęcia r. akad. ks. rektor A. Szymański zwołał naradę prof. w sprawie wznowienia działalności KUL. Część prof. zdecydowała się zostać i podjąć wykłady. Wierny idei Uniwersytetu „Deo et Patriae”, Martyniak był wśród nich. 10 XI miał ostatni wykład. W dniu 11 XI nastąpiło aresztowanie wszystkich pozostałych na Uczelni profesorów, zgodnie z zapowiedzią Niemców tylko na dwa dni jako tzw. zakładników w związku ze świętem Niepodległości. Zginął rozstrzelany wraz z 9 przedstawicielami inteligencji na lubelskim Kirkucie 23 XII 1939 r. Zostawił żonę Alinę z Borkowskich (poślubioną w 1934) i dwie córki: Birutę (Skrętowiczową) i Bożenę (Charzyńską). Bibliografia jego publikacji obejmuje 24 pozycje (w tym 4 monografie). Był filozofem prawa i socjologiem o szerokich zainteresowaniach. R. Charzyński, Martyniak Czesław (1906 - 1939), w: Słownik biograficzny miasta Lublina, red. T. Radzik, Adam A. Witusik, J. Ziółek, Tom II., Lublin 1996 s. 178-9; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 67.

Martyniak Zygmunt, ur. 14 IV 1907 r. w Hajnówce. Prawnik. Prokurent Banku Rolnego w Lublinie i w Poznaniu. Tenista AZS Lublin. W latach trzydziestych zaliczany był do najlepszych tenisistów okręgu lubelskiego. Największe sukcesy odnosił w grze podwójnej, grając ze swym stryjecznym bratem Czesławem Martyniakiem. Uprawiał także strzelectwo, pilotaż sportowy oraz piłkę nożną w WKS „Lublinianka”.

W 1925 r. wystąpił w finałach mistrzostw Polski w piłce nożnej. Był także sędzią piłkarskim. Brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r., po czym, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Starobielsku. Rozstrzelany w gmachu NKWD w Charkowie w 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 67.

Massalski Adam (7 VI 1942, Kielce), piłkarz ręczny, absolwent historii UJ (1965). Karierę sportową rozpoczynał w SKS Kielce, był reprezentantem województwa kieleckiego. W czasie studiów (1960-1965) był czynnym sportowcem, grał w piłkę ręczną w AZS UJ i AZS Kraków na pozycji bramkarza. Podczas MP uniwersytetów w piłce ręcznej w Warszawie (1963) uznany został za naj-

lepszego bramkarza turnieju. Był też wyróżniony nagrodą rektora UJ za dobre wyniki w nauce i pucharem dla najlepszego studenta sportowca UJ. Prezes AZS UJ (1964-1965) i członek ZS AZS (1965-1967). Po powrocie do Kielc grał w zespole „Budowlani” oraz dwukrotnie już jako pracownik uczelni występował w MP uczelni pedagogicznych. Profesor dr hab. Uniwersytetu J. Kochanowskiego w Kielcach. Dyrektor Instytutu Historii, prorektor (1990-1993), rektor (1999-2005) kieleckiej uczelni, prezes Kieleckiego Towarzystwa Naukowego (1989-2010). W wyniku wyborów do parlamentu został w 2005 r. senatorem RP VT kadencji i ponownie wybrany do Senatu w 2007 r. na VII kadencję. Doktor honoris causa Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie (2009). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 348.

Mastalerz, Janusz - absolwent AWF Warszawa. W latach 1988-2005 pracował w Zakładzie Lekkiej Atletyki tej uczelni. W 2005 r. uzyskał tytuł doktora nauk o kulturze fizycznej. Od 2006 r. pracuje jako adiunkt w Zakładzie Teorii i Praktyki Sportu dla Wszystkich. Uprawiał dziesięciobój. Po studiach prowadził działalność trenerską w Klubie AZS-AWF. Pełnił w klubie funkcję wiceprezesa do spraw sportowych. Nadal czynnie uprawia sport - trzykrotnie zdobywał mistrzostwo Polski i wicemistrzostwo Europy w skoku o tyczce w kategorii weteranów. Podejmuje badania w zakresie metodyki treningu zdrowotnego we współczesnych formach rekreacji ruchowej (nordic-walking, fitness-jogging) oraz zajmuje się metodami szkolenia sportowego w lekkoatletyce. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 163.

Masztak Kamil, lekkoatleta, olimpijczyk z 2008 i 2012 r. Urodził się 16 lipca 1984 r. w Białymstoku. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w 2000 r. w klubie „Juyenia” Białystok. W latach 2005-2008 był zawodnikiem klubu AZS Poznań, a od roku następnego „Grunwaldu” Poznań. Specjalizuje się w biegach sprinterskich. Srebrny medalista Polski w biegu na 200 m (2010) oraz dwukrotny brązowy medalista w biegu na 100 m (2011., 2015). W halowych mistrzostwach Polski zdobył dwa srebrne (2008, 2009) i trzy brązowe medale (2007, 2011, 2015) w biegu na 200 m oraz dwa brązowe medale w biegu na 60 m (2014, 2015). Największe osiągnięcia międzynarodowe odniósł w biegu sztafetowym 4 x 100 m, zdobywając srebrne medale w Pucharze Europy (2008), uniwersjadzie (2009), mistrzostwach świata wojskowych (2009), światowych igrzyskach wojskowych (2011). W 2015 r. na światowych igrzyskach wojskowych zdobył złoty medal w sztafecie 4 x 100 m. W 2008 r. zakwalifikował się do reprezentacji olimpijskiej i na igrzyskach w Pekinie był zawodnikiem rezerwowym w sztafecie 4 x 100 m. Na swych kolejnych igrzyskach olimpijskich w 2012 r. w Londynie biegł w sztafecie 4 x 100 m, która pomimo ustanowienia rekordu Polski wynikiem 38,31 odpadła w przedbiegach. W trakcie wyczynowego uprawiania sportu ukończył studia w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Zawodowo związany jest z wojskiem. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 270.

Masztaler Jerzy (65 l.). Ur. 27.11.1946 w Ostródzie, piłkarz (pomocnik) Warmii Olsztyn i Odry Wrocław, trener klasy mistrzowskiej w piłce nożnej, nauczyciel akademicki AWF Warszawa. W swej pracy trenerskiej najdłużej był związany ze Stomilem, który prowadził kilkakrotnie (m.in. w 1996 roku w ekstraklasie), oraz z klubami z Mazowsza (m.in. AZS AWF Warszawa, Świt, Dolcan, Okęcie, Petrochemia, MKS Mława). Ostatnimi klubami, w których trenował, były KSZO Ostrowiec Świętokrzyski (2005) i Świt Nowy Dwór Mazowiecki (2006–2007). Absolwent WSWF Wrocław. Zmarł 13 sierpnia. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 139.

Matczak Kazimierz, ur. 13.02.1958 w Zadzimiu. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Budowlanych Łódź (1973-1980, 1981-1982, 1984, 1988, 2002-2004, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1979, 2003, złote medale mistrzostw Polski juniorów 1974, 1975, 1976, 1977), AZS AWF Warszawa (1980-1981, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1981), Czarnych Bytom (1982-1983, zdobywca Pucharu Polski 1982), Chalon Sur Saone (Francja 1989-1993), Oyonnax (Francja 1993-1994). Pierwszy trener Ryszard Wiejski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 59 oficjalnych meczów 17 międzypaństwowych, zdobył 87 punktów, występował na pozycji środkowego i skrzydłowego ataku. Instruktor rugby (02.08.1982). Zawodnik Roku Polskiego Związku Rugby (1983). Odznaczony Honorową Srebrną Odznaką PZR (13.12.2003). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 71.

Matheus Antoni, wywodził się ze środowiska gdańskiego, członek studenckiej korporacji „Gedania”, który w 1935 roku wraz z Witoldem Frąckowiakiem wygrał konkurs na najlepszą załogę samolotową i odebrał cenną dla Aeroklubu Gdańskiego nagrodę - nowy samolot RWD-8. W 1936 roku Matheus wygrał międzynarodowe zawody lotnicze na trasie Berlin–Hamburg. Był też pierwszym w historii lotnictwa sportowego pilotem, który dokonał przelotu nad Bałtykiem, ze Szwecji do Polski. Ur. 13 grudnia 1905 w Poznaniu - 8 sierpnia 1992 w Gdańsku; absolwent Gimnazjum św. Marii Magdaleny w Poznaniu 1924, student matematyki UP 1924/25, student Wydziału Budowy Maszyn PG 1925-35, kierownik Aeroklubu Gdańskiego, w czasie wojny wywieziony na przymusowe roboty do Niemiec, po wojnie kierownik Aeroklubu Gdańskiego i jak sekretarz generalny Aeroklubu PRL, kierownik zakładu usług agrolotniczych w Gdańsku 1972-75, odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi oraz dyplomem Pawła Tissandiera przyznany przez Federation Aeronatique Internationale za wkład w rozwój lotnictwa w Polsce M. Kochanowski, Krótka historia Aeroklubu Gdańskiego, „Pismo Politechniki Gdańskiej” 1995, nr 5, s. 32–34; P. Tomaszewski, Polskie korporacje akademickie w latach 1918–1939 Struktury, myśl polityczna, działalność, Toruń 2011, s. 343; J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 26; <http://www.archiwum.korporacyjne.pl/index.php/muzeum-korporacyjne/gdansk/k-gedania/> Foto: tamże.

Matoliniec Stanisław (1943–2012). Urodził się w 1943 roku we Lwowie. Po wojnie, wraz z rodziną, jako repatrianci znaleźli się na Dolnym Śląsku w Złotoryi. Jego kariera zawodowa rozpoczęła się w 1965 roku w Opolu. Pierwszą pracę podjął w opolskim oddziale PTTK. Dał się tam poznać jako osoba sprawna organizacyjnie, zdyscyplinowana, kreatywna. Dzięki tym przymiotom przeszedł do pracy w Szkolnym Związku Sportowym. W latach późniejszych pełnił funkcję urzędującego wiceprezesa Wojewódzkiej Federacji Sportu. Był również szefem Wydziału Kultury Fizycznej i Sportu Urzędu Wojewódzkiego w Opolu. Wraz z pełnieniem funkcji kierowniczych w opolskim sporcie pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego. Posiadał również uprawnienia trenera II klasy w kajakarstwie. Prowadził jako trener tej dyscypliny sportu sekcje młodzieżowe, współpracował ze świetnym opolskim trenerem kajakarzy Jerzym Wachalem. Wykładał w Studium Nauczycielskim w Opolu przedmioty z zakresu wychowania fizycznego. W roku 1985 rozpoczął pracę zawodową na stanowisku wykładowcy, później starszego wykładowcy Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu (od 1994 roku Uniwersytetu Opolskiego). Prowadził zajęcia z wychowania fizycznego z piłki siatkowej i kulturystyki. Był trenerem uczelnianej sekcji piłki siatkowej kobiet z którą, zdobył IV miejsce w Akademickich Mistrzostwach Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych w Olsztynie w 1986 roku. Od roku 1989 opiekował się sekcją piłki siatkowej mężczyzn. W działalności na uczelni wykorzystywał swoje wcześniejsze doświadczenie z pracy organizacyjnej w sporcie wyczynowym i sporcie szkolnym. W latach 1988 – 1991

pełnił funkcję zastępcy kierownika Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. Przez całą karierę zawodową wspierał sport akademicki, współpracując z Zarządem Klubu Środowiskowego Akademickiego Związku Sportowego oraz z klubami uczelnianymi uniwersytetu i politechniki (wcześniej WSP i WSI). Od października 2008 roku przeszedł na emeryturę. Zmarł 27 lutego 2012 roku. Z. Zagórowski, Stanisław Matoliniec (1943–2012) Indeks. Pismo Uniwersytetu Opolskiego nr 3-4 (127-128) marzec – kwiecień 2012, s. 64.

Matusewicz Jan. Absolwent AWF Warszawa. W Zakładzie Sportowych Gier Zespołowych AWF Warszawa pracował w latach 1972-1976. Zawodnik sekcji koszykówki, a potem trener zespołu kobiet AZS AWF Warszawa. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 136.

Matusewicz Witold, ur. 19.11.1962 w Zielonej Górze. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Skry Warszawa (1978-1984, złoty medal mistrzostw Polski juniorów 1981, brązowe: 1979, 1980), AZS AWF Warszawa (1985-1991, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1985, 1986, 1988, srebrny 1987). Pierwszy trener Edward Janowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 7 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji środkowego i skrzydłowego ataku. Trener AZS AWF Warszawa (1989). Reprezentant Polski juniorów (1979-1981). Instruktor rugby (19.06.1984). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 72.

Matyjek Tadeusz: w AZS Olsztyn od 1954 r. Wielokrotny rekordzista i akademicki mistrz Polski w biegach średnich, reprezentant Polski. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 345.

Matysiak Jan: jeden z założycieli sekcji pływackiej AZS Warszawa. Pionier pływactwa polskiego. Wielokrotny mistrz Polski i reprezentant na różnych dystansach w stylu dowolnym i w piłce wodnej. Obecnie profesor Politechniki Warszawskiej. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 345.

Matyszewski Tomisław (1911-2001). Profesor, kierownik Zakładu Budownictwa Ogólnego i Materiałów Budowlanych Politechniki Szczecińskiej. W latach 1969-1987 był komandorem Jacht Klubu AZS Szczecin. W tym okresie Klub bardzo potrzebował silnego oparcia we władzach uczelni, aby stawić czoło zakusom panujących „stoczniovców”. Jak pisał Z. Ostrowski „...w roku 1971, Klub przeżył horror: Stocznia (podówczas Warskiego) zechciała być właścicielem całej Przystani ! Po sławnym pytaniu Gierka do strajkujących „Pomożecie”? i odpowiedzi stoczniovców „Pomożemy” - Stocznia się niczego nie odmawiała; - dostali, co chcieli. By odzyskać prawo do części terenu trzeba było 3-ch lat starań i trochę szczęścia. Późniejsze meandry prawne doprowadziły do stanu, że dziś Klub dzierżawi przystań, którą znalazł, zagospodarował i budował od lat 50-tych. jkazs.szn.pl/content/tomislaw-matyszewski

Maulhe Zenon: członek założyciel AZS-AWF w 1949 r. Wszechstronny sportowiec, wicemistrz Polski na 400 m ppł. W 1950 r. wicemistrz Polski na bojerach. Jeden z najbardziej aktywnych działaczy klubu. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 345-346.

Maurizio-Abramowicz, Marian, (18 X 1905, Lwów - 5 IV 1996, Barcelona), narciarz. Dzieciństwo i młodość spędził w Zakopanem. Po zdaniu matury (1925) wstąpił na AG, by następnie przenieść się na UJ (studia przyrodnicze). Ukończył Studium Rolnicze. W 1935 r. uzyskał dyplom inżyniera rolnictwa i podjął pracę jako nauczyciel w Wysokogórskiej Szkole Rolniczej w Nowym Targu. Jednocześnie pracował jako redaktor działu rolniczo-ogrodniczego w nowotarskiej „Gazecie Podhala” i instruktor w Polskim Radio. Od 1938 r. zatrudniony był jako inspektor Towarzystwa Ogrodniczego w Krakowie i równocześnie podjął pracę doktorską pod kierunkiem prof. Kazimierza Roupperta. W latach studenckich był zawodnikiem oraz aktywnym działaczem sekcji narciarskiej i sekcji taternickiej AZS w Krakowie, członkiem Komisji Szkoleniowej PZN, dyplomowanym instruktorem PZN i sędzią narciarskim. Jako zawodnik odniósł wiele sukcesów w narciarstwie alpejskim, był akademickim mistrzem Polski. Współorganizował mistrzostwa Polski w narciarstwie (Zakopane 1936), prowadził kursy narciarskie dla oficerów lotnictwa (1937) i dla nauczycieli - instruktorów narciarstwa (1937). We wrześniu 1939 roku wyjechał z kraju i po rozmaitych perypetiach wojennych znalazł się w 1942 r. w Hiszpanii, gdzie wraz z żoną Polką, tłumaczką literatury polskiej na hiszpański, osiedlił się na stałe. W dalekiej Hiszpanii w latach wojny był instruktorem katalońskiego klubu narciarskiego „Nuria”, a zimą 1942 r. prowadził kursy narciarskie dla hiszpańskich lotników. Wiosną 1944 roku nawiązał współpracę z angielsko-amerykańską organizacją zajmującą się przeczucaniem przez granicę francusko-hiszpańską spadochroniarzy. Był też kurierem, organizował m.in. pomoc dla Polaków przechodzących do Francji przez Pireneje. Tę działalność ułatwiał mu paszport szwajcarski. Dodatkowo zbierał materiały do badań nad wirusowym zakażeniem ziemniaków. Ta praca pomogła mu ustawić się zawodowo po wojnie, aż do emerytury w 1973 roku pracował w zawodzie agronoma w naukowych firmach hiszpańskich, ucząc miejscowych chłopów jak uprawiać wydajnie warzywa i owoce. Zajmował się też twórczością literacką, w której przedstawiał swe uczucia do gór. Tuż przed wojną ogłosił nowelkę tatrzańską Juhas, a po wojnie fragmenty wspomnień zakopiańskich i tatrzańskich w londyńskich „Wiadomościach”, „Przekroju”, „Tygodniku Podhalańskim”, i „Wierchach”. W 1985 r. wydał książeczkę autobiograficzną Zakopiańskie wspominki, a w 1969 r. tomik wierszy pisanych gwarą podhalańską „Ku Tatrom się wróć”. Zmarł w Barcelonie. Prochy jego zostały sprowadzone do Polski 24 lipca 1996 i złożone na Pęksowym Brzyzku w Zakopanem. Cz. Michalski, Akademycki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 145-146.

Mazur Ireneusz, ur. 13 lipca 1957 r. w Chrzanowie woj. Śląskie. Trener siatkówki. Od lat szkolnych związany z Buskiem Zdrój, ukończył m.in. Liceum Zawodowe i był zawodnikiem III-ligowej drużyny siatkarzy miejscowego AKS. W okresie studiów w Krakowie /1976 - 1982/ grał w drużynie AZS /II i III liga /. Przez kolejne dwa lata /1982 - 1983 /występował w III-ligowym AZS Kielce, a następnie w Stali Nysa /I liga B/. Ukończył Akademię Wychowania Fizycznego w Krakowie ze specjalnością trener piłki siatkowej. Był zawodnikiem i szkoleniowcem Stali Stalowa Wola /1984-1982/ i II trenerem reprezentacji Polski kobiet /1985 - 1988/, Stali Nysa /mężczyźni, 1987 - 1989/ i Poloneza Warszawa I liga kobiet /1989 - 1991/. W tym czasie był jednocześnie II trenerem reprezentacji Polski junierek i kadetek. W latach 1991-1998 pełnił funkcje szefa wyszkolenia Polskiego Związku Piłki Siatkowej w Warszawie i równocześnie był II trenerem reprezentacji Polski seniorów /1991-1992/. Od 1992 r. do 1998 prowadził reprezentację Polski juniorów, z którą, zdobył: brązowy medal Mistrzostw Europy kadetów /Barcelona 1995/, mistrzostwo Europy juniorów /Izrael 1996/, złoty medal Młodzieżowych Mistrzostw Świata/ Bahrajn, 1997/. W latach 1998 - 2000 był I trenerem reprezentacji Polski senio-

rów, grającej min. na Mistrzostwach Świata w Japonii / 1999, miejsce 14 - 16/, w Lidze Światowej /1999 – 2000, 7 miejsce/. W tym czasie reprezentacja Polski odniosła wiele cennych zwycięstw z czołowymi drużynami świata: Włochami, Jugosławią, Rosją, Holandią. Od 2000 r. jest trenerem AZS Galaxia Częstochowa, z którym 2-krotnie wywalczył wicemistrzostwo kraju /2001, 2002/. W swej kolekcji posiada wiele wyróżnień, min. nagrody ministra sportu /1995, 1996, 1997/, prezesa Polskiego Komitetu Olimpijskiego, /1996/, „Przeglądu Sportowego” i Telewizji Polskiej /1992/, oraz tytuł trenera roku Częstochowy /2001/. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 136; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c9/Ireneusz_Mazur

Mazurek Józef. Urodził się 17 XI 1893 r. we wsi Brote (pow. Krasnystaw). W 1913 r. ukończył szkołę średnią w Chełmie. W latach 1915-1918 studiował medycynę na Uniwersytecie Kijowski. Po powrocie do kraju, w styczniu 1919 r. wstąpił do Wojska Polskiego z przydziałem do 36 p.p., a następnie od 13 III 1919 r. pracował w Szpitalu Ujazdowskim w stopniu sierżanta medycznego jako pomocnik lekarza na chirurgii i oddziale zakaźnym. W marcu 1921 r. odkomenderowany został na studia lekarskie na Uniwersytecie Warszawskim. W maju 1921 r. brał udział w III Powstaniu Śląskim. W maju 1926 r. otrzymał dyplom doktora wszech nauk lekarskich. W latach 1913-1923 uprawiał wioślarstwo. Był czterokrotnym mistrzem Polski jako sternik osad wioślarskich (1920 – czwórki AZS Warszawa; 1923 - czwórki AZS Warszawa; 1925 – ósemki AZS Warszawa; 1927 – czwórki AZS Poznań). Trzykrotnie uczestniczył w Mistrzostwach Europy w Wioślarstwie (1925, 1926, 1927). Sukcesy osad wioślarskich AZS Warszawa w latach 1920-1926 były związane z pracą Józefa Mazurka jako trenera - amatora. W tym czasie dyplomy trenera zawodowego posiadali jedynie nieliczni pracujący w Polsce trenerzy zagraniczni. Miał też uprawnienia instruktora narciarstwa. Był wszechstronnie wysportowany. Obok wioślarstwa uprawiał narciarstwo, jeździectwo, szermierkę, żeglarstwo, pływanie, strzelectwo, szybownictwo oraz turystykę wodną i narciarską. Po studiach (przez pół roku) był lekarzem w Centrum Wyszkożenia Łączności w Warszawie. W listopadzie 1926 r. objął, wakujące po przeniesieniu do Warszawy mjr. dr Włodzimierza Misiuro, stanowisko lekarza w Centralnej szkole Wojskowej Gimnastyki i Sportu (CSWGiS) w Poznaniu. Podczas trzyletniej służby w Poznaniu był ordynatorem w 7 Szpitalu Okręgowym, wykładowcą masażu i współpracownikiem kpt. dr Zdzisława Szydłowskiego w Pracowni Biometrycznej CSWGiS. Jako lekarz CSWGiS J. Mazurek rozpoczął praktykę lekarza sportowego. W końcu 1927 r., delegowany przez PUF i PW, odbył staż naukowy w Wojskowej Szkole Wychowania Fizycznego w Joinville-le Pont pod Paryżem i w Wojskowym Instytucie Wychowania Fizycznego w Brukseli. W CSWGiS, obok opieki lekarskiej nad uczestnikami kursów instruktorskich, czynnie współpracował z pracownią fizjologiczną i biometryczną, wzbogacając swoją wiedzę praktyczną wyniesioną z uprawiania sportu o podstawy naukowe kontroli treningu sportowego. W 1928 r. był lekarzem polskiej ekipy na II Zimowej Olimpiadzie w St. Moritz oraz na Igrzyskach IX Olimpiady w Amsterdamie. Wraz z dr Władysławem Dybowskim reprezentował Polskę na Międzynarodowym Kongresie Lekarskim poświęconym problemom wychowania fizycznego i sportu, odbywającym się w St. Moritz z okazji Zimowych Igrzysk Olimpijskich. Kongres ten postanowił powołać Międzynarodowy Związek Lekarski dla Wychowania Fizycznego i Sportu, później przekształcony w Międzynarodową Federację Medycyny Sportowej (FIMS). W 1929 r. J. Mazurek brał udział w badaniach lekarskich na Międzynarodowych Zawodach Narciarskich w Zakopanem, kierowanych przez doc. dr Gustawa Szulca. Prowadził również w CSWGiS wykłady z higieny i masażu. Po przeniesieniu CSWGiS do Warszawy, J. Mazurek razem z całym zespołem kierowanym przez komendanta Szkoły płk. dr Władysława Osmolskiego objął stanowisko naczelnego lekarza (7 XI 1929 r.) Centralnego Instytutu Wy-

chowania Fizycznego (CIWF) w Warszawie. Funkcję tę pełnił do 20 V 1932 r. W CIWF opracował z kpt. dr Zdzisławem Szydłowskim kryteria badań kwalifikacyjnych dla kandydatów do Uczelni, zorganizował opiekę lekarską i sportowo - lekarską dla studentów, wykladał podstawy masażu sportowego. W latach 1932-1934 skierowany został do służby w Szpitalu Ujazdowskim Centrum Wyszkozenia Sanitarnego, następnie na stanowisko ordynatora I Szpitala Okręgowego w Warszawie. Po dwóch latach doszkalania klinicznego, od 7 I 1935 r. do 7 XI 1938 r., objął stanowisko kierownika Wychowania Fizycznego CWSan., przejmując po kpt. dr Franciszku Amałowiczu prowadzenie wzorcowej poradni sportowo-lekarskiej, będącej bazą dydaktyczną dla szkoły Podchorążych Sanitarnych (SPS), studentów Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego, z którymi prowadził zajęcia z medycyny sportowej jako kierownik Wychowania Fizycznego CWSan. był doradcą przy programowaniu kursu instruktorów narciarskich - lotników w Dolinie Pięciu Stawów Polskich. W tym samym czasie, do wybuchu wojny, przejął po płk. Dr W. Osmólskim wykłady z teorii wychowania fizycznego na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warszawskiego i był jednocześnie kierownikiem Wychowania Fizycznego Młodzieży Akademickiej w Warszawie. W listopadzie 1938 r. został powtórnie powołany na stanowisko Lekarza Naczelnego AWF w Warszawie. W przeddzień wybuchu II wojny światowej - 24 sierpnia 1939 r. mjr. J. Mazurek objął stanowisko szefa sanitarnego 55 DP (Armia „Kraków”). Przeszedł cały szlak wojenny krwawych bojów pod Osiekiem, Baranowem, do ostatnich walk pod Ułowem we wschodniej Małopolsce (19 IX 1939 r.). Podczas okupacji niemieckiej był lekarzem polikliniki położniczej w Warszawie, (1939-1941) i lekarzem domowym Ubezpieczalni Społecznej w Tomaszowie Lubelskim (1941-1944). We wrześniu 1944 r., zmobilizowany do wojska, został skierowany jako szef służby zdrowia do Oficerskiej Szkoły Piechoty nr 3 i na stanowisko kierownika gabinetu fizykoterapii w szpitalu Wojskowym w Poznaniu. W kwietniu 1945 r. awansowany był na stopień podpułkownika, a 4 X 1946 r. został kierownikiem Wydziału Medycznego Oficerskiej Szkoły Instruktorów Sanitarnych w Łodzi. Od 22 I 1947 r., zwolniony z wojska na własną prośbę, pracował jako lekarz położnik - ginekolog w Szpitalu Powiatowym w Tomaszowie Lubelskim. J. Mazurek był znawcą masażu sportowego (opracował własny „fizjologiczny” wariant masowania) i autorem dwóch podręczników nt. zaprawy marszowej i treningu wioślarskiego kobiet. Pełnił szereg funkcji jako działacz sportowy. Był m.in. delegatem PUWFiPW do spraw wioślarskich i członkiem Kolegium Sędziów Polskiego Związku Towarzystw Wioślarskich.. W przeglądzie dokonań życia J. Mazurka rysuje się ciąg konsekwentnej samorealizacji sportowca o znaczących osiągnięciach, trenera-amatora, instruktora sportowego, lekarza sportowego i organizatora poradnictwa sportowo-lekarskiego, dydaktyka i działacza sportowego. Sportowiec, lekarz i oficer J. Mazurek był postrzegany jako człowiek uczciwy i bardzo koleżeński. W środowiskach, w których pracował i działał, poważano go i lubiano. Odznaczony był m.in. Medalem „Za wojnę 1918-1921”, Medalem „Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości” (1928), Srebrnym Krzyżem Zasługi za działalność Sportową i organizatorską (1931). Żonaty z Alianą Marią Hulanicką, absolwentką CIWF. Zmarł w lutym 1959 r. Kuński, H., Józef Mazurek (1893-1959), w: Hądzelek K., A. Mazur (red.), Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, tom IV, Warszawa 2005, s. 37-39.

Mazurek Ludomir (27.09.1905, Żelechów – 15.05.1993, Kraków) gimnastyk, lekkoatleta, działacz sportowy, nauczyciel akademicki krakowskiej WSWF i AWF. Absolwent CIWF w Warszawie (1930). Pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego w Sosnowcu, Miechowie i w Kielcach. Walczył w kampanii wrześniowej. We wrześniu 1939 r. przekroczył granicę i został internowany w Bals. Następnie uciekł do Marsylii i wstąpił do tworzącej się armii polskiej. Po kapitulacji Francji został ewakuowany do Szkocji gdzie służył w I Samodzielnej Brygadzie Spadochronowej. Do kraju powrócił w 1947 r. W latach 1948 -

72 pracował w WSWF, był kierownikiem Zakładu Gimnastyki, prorektorem (1953 – 60), a w roku akademickim 1958/59 p.o. rektora. Jako trener I klasy w gimnastyce i instruktor oraz sędzia sportowy w kilku dyscyplinach był organizatorem sportu krakowskiego, w 1956 r. zaangażował się w reorganizację sportu akademickiego, w okresie 17.01.1957 do 14.11.1957 był, prezesem Klubu Sportowego AZS Kraków. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. http://historiawisly.pl/wiki/index.php?title=Grafika:Nekropolie_Ludomir_Mazurek3.jpg

Mączka Ludomir (zm. 30 stycznia 2006 r. w Szczecinie w wieku 77 lat) - geolog, żeglarz, podróżnik, członek Jacht Klubu AZS W Szczecinie. W 1946 r. zaczął studiować geologię na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego /.../. Był jednym z trzech pierwszych po wojnie absolwentów geologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Studia ukończył w 1951 r. /.../ Po ukończeniu studiów przez jakiś czas pracował w Dolnośląskiej Stacji Terenowej Państwowego Instytutu Geologicznego we Wrocławiu, potem w Instytucie w Warszawie, aż w końcu przeniósł się do Szczecina, aby być bliżej morza. Stąd w 1957 r. wyruszył, jako członek załogi jachtu „Zew Morza” w pierwszy po wojnie rejs do Narwiku. W dwa lata później był zastępcą kapitana w rejsie do Islandii na drewnianym jachcie „Witeź”. Z początkiem lat sześćdziesiątych przekorny los rzucił go w sam środek kontynentu azjatyckiego, do /.../ Zachodniej Mongolii. W latach 1962-1963 był członkiem Polsko-Mongolskiej Ekspedycji Geologicznej /.../. Po przygodzie mongolskiej Ludomir wrócił do Szczecina. Już wkrótce, bo w 1966 r., rozeszła się po Polsce wiadomość, że na jachcie „Śmiały” przepłynął Cieśninę Magellana jako uczestnik wyprawy Polskiego Towarzystwa Geograficznego dookoła Ameryki Południowej. Po zakończeniu wyprawy „Śmiałego” wyruszył znowu, w 1968 r., w szeroki świat, tym razem do Afryki, do Zambii. Tu pracował, jako geolog do 1972 r. Za zarobione pieniądze kupił i wyremontował 11-metrowy kecz „Maria”. Na tym jachcie rozpoczął rejs, który był spełnieniem jego marzeń młodości - wielki rejs włączył mórz i oceanów i trwał od 1973 do 1984 r. W tym czasie Ludomir Mączka pokonał na jachcie „Maria” 70 tysięcy mil morskich, w tym 1500 mil samotnie. Przez pokład jachtu przewinęło się 50 osób zmieniającej się załogi z 12 narodowości, w tym 20 Polaków. Wielkie żeglowanie Ludomira Mączki było obok rejsu Leonida Teligi jedną z pierwszych wypraw prywatnych, wyprawą podjętą przez człowieka wolnego, na własny koszt i ryzyko. Osiągnięcia żeglarskie Ludomira Mączki są trudne do wyobrażenia. Przeżeglował jachtem blisko 200 tysięcy mil morskich, przepłynął ośmiokrotnie Atlantyk, czterokrotnie Pacyfik, trzykrotnie Ocean Indyjski, okrążył Australię, przedzierał się na małym jachcie przez lody Arktyki. Za tymi suchymi relacjami o osiągnięciach i przebytych milach morskich kryją się lata zmagania z groźnymi żywiołami i własną słabością, spotkania z niezwykłymi ludźmi, przeżycia nieprawdopodobnych przygód, własnych triumfów i klęsk. Niewielka tylko część dokonań i przeżyć tego Wielkiego Podróżnika została utrwalona, m.in. w trzech filmach TV, pięciu książkach i kilku wystawach. Ludomir Mączka szczególnie wysoko cenił sobie niezależność. Był człowiekiem naprawdę wolnym. Nie zabiegał o względy możliwych tego świata, nie dbał o tytuły i wyróżnienia, a przecież przyznano mu ich wiele. Spośród najbardziej znaczących należy wymienić nagrodę podróżniczą „Super Kolos 2001”, przyznaną w 2002 r. za rejsy na „Marii”, oraz nagrodę „Conrady 2003” - „za życiową wędrówkę po morzach i oceanach z żeglarską wolnością, przyjaźnią i radością życia pod ręką”. Ludomir był członkiem Bractwa Wybrzeża nr 6 - brat „Monje del Mar” („Mnich Morski”), był członkiem honorowym wielu klubów żeglarskich, polskich i zagranicznych. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 68-85; jkazs.szn.pl/content/ludek-maczka

Medyński, Adam, zawodnik AZS Wrocław, później trener szermierki, wychowawca wielu medalistów w sporcie krajowym, europejskim i olimpijskim. Członek honorowy AZS. Uhonorowany Nagrodą im. Eugeniusza Piaseckiego w 1988 r. Adam Medyński stał się bohaterem książki pt. *Adam Medyński, Fechmistrz z Wrocławia*. Ta wydana w 2009 roku we Wrocławiu praca (ss. 199) powstała w autorskim tandemie: Wojciech Zawadzki i Roman Skiba. Stanowi ona w zasadzie pełne dzieje sekcji szermierczej AZS Wrocław w latach 1946 – 2008. Wydano ją w związku ze 100-leciem Akademickiego Związku Sportowego oraz 50-leciem pracy trenerskiej Adama Medyńskiego. Jak pisze W. Zawadzki, książka „pokazuje ogrom osiągnięć jakie miała sekcja w ciągu ostatnich 50 lat, gdy Adam Medyński był w niej początkowo zawodnikiem, a później trenerem. W. Zawadzki, AZS Politechnika Wrocław. Kronika Klubu 1973-1991, Wrocław 2012, s. 413; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 109.

Mehlich Krzysztof, ur. 2.08.1974, Strzelce Opolskie. Lekkoatleta. Syn Jerzego i Marii Tarlińskiej. Absolwent Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Raciborzu (1993), AWF w Katowicach (1999, mgr wf., fizjoterapeuta). Zawodnik (190 cm 74 kg) Victorii Racibórz (1989-93), AZS-AWF Katowice (1993-03). Specjalista w biegu przez wysokie płotki. 7-krotny rep. Polski w meczach międzypaństwowych (1994-2001). Mistrz Polski w biegu na 110 m ppł. (1996), 4-krotny wicemistrz (1994-95, 1997-98). Halowy mistrz kraju (2001-02) i wicemistrz (1997-2000) na 60 m ppł. Brązowy medalista MEJ (1993 San Sebastian, szt. 4 x 400 m), 1 finalista w biegu na 400 m ppł. Uczestnik HME (1997, 1999), mistrzostw Europy (1998). Medalista AMS 1995 Fukuoka, 3 m. (110 m ppł). Pracownik naukowy AWF Katowice (Katedra Rehabilitacji). Olimpijczyk 1996 Atlanta: 110 m ppł. - 2 m. w V przedb. (8 zaw.) z czasem 13,81. 4 m. w ćwierćfin. (8 zaw.) z czasem 13,51., 5 m. w I półfin. (9 zaw.) z czasem 13,55, odpadł z rywalizacji. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 221-2; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 171; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 113. Fot. <https://alchetron.com/Krzysztof-Mehlich>

Melcer Jerzy. Najlepszy szczypiornista w zespole białostockich akademików /.../, który spokojnie nagrywał kolegom piłki i sam wiele i celnie strzelał. Po sezonie 1968/69 Jerzy Melcer zdobył tytuł króla strzelców II ligi (121 bramek) - z reprezentacji młodzieżowej awansował do narodowej drużyny seniorów. Wkrótce stał się jej podstawowym zawodnikiem. W maju 1970 roku piłkarze AZS Białystok (S. Rzymołowicz, Z. Filipiuk, J. Roszko, J. Melcer, A. Jarocki, T. Szewczyk, M. Wasilewicz, W. Skaskiewicz, Z. Szpaczko, R. Hołdakowski, J. Szoka, A. Kwiatkowski, Jan Melcer, Z. Kieźel i W. Marchel) trenowani przez Zbigniewa Wolnego, pokonali AZS Gdańsk i na dwie kolejki przed końcem rozgrywek zapewnili sobie awans z tzw. II ligi terytorialnej do II ligi centralnej. W styczniu 1970 roku w wyniku Plebiscytu „Gazety Białostockiej” Melcer został wybrany najlepszym sportowcem województwa białostockiego 1969 roku. Sukces ten powtórzył jeszcze trzykrotnie. W październiku 1972 roku został uhonorowany złotą odznaką „Zasłużony Białostoczczyźnie”. W 1972 roku Melcer był uczestnikiem Igrzysk Olimpijskich w Monachium i najlepszym snajperem drużyny polskiej. Strzelił we wszystkich meczach turnieju olimpijskiego 19 bramek. W roku 1970, we Wrocławiu piłkarze AZS podczas Akademickich Mistrzostw Polski w piłce ręcznej zajęli III miejsce. Jerzy Melcer za zgodą klubu został oddelegowany na 12 miesięcy do Ośrodka Przygotowań Olimpijskiej Spójni Gdańsk. Dzięki tej fuzji zespół w 1972 roku utrzymał się w II lidze, a Jerzy Melcer, będąc członkiem zespołu MKS AZS reprezentował nasz kraj na Igrzyskach Olimpijskich w Monachium występując we wszystkich meczach (X miejsce). Niestety, Jerzy Melcer w 1974 roku przeszedł do Korony Kielce i w jej barwach zdobył

brązowy medal na Igrzyskach Olimpijskich w Montrealu. Wraz z nim do Korony odszedł Marian Sienkiewicz, a Romuald Dąbrowski przeszedł do I-ligowej Anilany Łódź. Do zespołu AZS-u powrócił z pobytu w Austrii. Fiedorowicz, Karolina, Krzysztof Sobolewski, 60 lat AZS na Podlasiu, Białystok 2010, s. 45-6; 60.); W. Zieleśkiewicz, 90 lat polskiej piłki ręcznej, s. 60-61, 264; K. Fiedorowicz, K. Sobolewski, od lat Akademickiego Związku Sportowego na Podlasiu, Białystok 2010, s. 47; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 154; M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 137; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 171; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 230; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 135. Fot: ZPRP.

Mendera Zbigniew (26 VIII 1933, Zagórze, obecnie Sosnowiec). Współzałożyciel AZS PK i jego prezes. W latach 1951-56 studiował na Wydziale Budownictwa Lądowego PK. W trakcie studiów intensywnie zajmował się sportem, współzałożyciel AZS na PK i jego zawodnik (1951 r.), pełnił różne funkcje w AZS, co kontynuował również w swojej późniejszej karierze na PK. Był współorganizatorem I Mistrzostw Politechniki w narciarstwie (1953), w których czynnie uczestniczył przez 25 razy, prezesem AZS PK (1955-56). W trakcie studiów, w 1954 r. został zastępcą asystenta w Katedrze Budownictwa Stalowego. Po zakończeniu studiów rozpoczął pracę na stanowisku asystenta w Katedrze oraz projektanta w Biurze Studiów i Projektów Biprostal. Zdobywał kolejne stopnie i tytuły naukowe: 1964 – doktorat, 1970 – habilitacja, 1980 – uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1989 – zwyczajnego. Pełnił funkcje: wicedyrektora Instytutu Materiałów i Konstrukcji Budowlanych (dwie kadencje), prorektora Politechniki Krakowskiej ds. Badań Naukowych i Współpracy z Gospodarką (dwie kadencje), w latach 1988-2003 był Kierownikiem Katedry Konstrukcji Stalowych i Spawalnictwa na Wydziale Inżynierii Lądowej PK, a w latach 2005-2010 był kierownikiem zakładu Konstrukcji Metalowych na Wydział Budownictwa Politechniki Śląskiej w Gliwicach. W latach 1986-1990 był prezesem Zarządu Środowiskowego AZS Kraków, członek Honorowy AZS Kraków. Działał w PZITB, gdzie pełnił funkcję wiceprezesa oddziału krakowskiego. W latach 1997-1999 był członkiem Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych przy prezesie Rady Ministrów. Należał do Komitetu Redakcyjnego wydawnictw KILiW PAN: „Archives of Civil Engineering” oraz zeszytów serii „Studia z Zakresu Inżynierii”, USA, Francji, Czechach, Słowacji i na Węgrzech. Jest autorem ok. 220 publikacji naukowych i współautorem książki „Stalowe konstrukcje specjalne, za którą autorzy otrzymali w 1998 r. nagrodę Ministra Budownictwa i Gospodarki Przemysłowej. Ostatnio wydał książkę „Stalowe konstrukcje wsporcze napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia”. (Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012). Wypromował ok. 180 inżynierów i pięciu doktorów nauk technicznych. Kierował pięcioma projektami badawczymi KBN. Opracował około 230 ekspertyz naukowo-technicznych, kierował badaniami przyczyn katastrofy budowlanej Hali Wystawowej w Katowicach w 2006 r. Przez cały czas pracy zawodowej interesował się sportem (a nawet 25 razy startował w mistrzostwach narciarskich PK). Przez 15 lat był kuratorem AZS PK, mianowanych przez ówczesnych rektorów. Od 2004 r. jest profesorem emerytowanym. W latach 2004-2010 współpracował z Politechniką Śląską na stanowisku profesora zwyczajnego. Został uhonorowany m.in. Krzyżem Kawalerskim OOP. Krzyżem Oficerskim OOP. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 *Wspomnień wysłuchał Jan Otałęga*, Bieżnia przy uczelni, W: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 114. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 348. *Wspomnień wysłuchał Jan Otałęga*, Bieżnia przy uczelni, W: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 114.

Mendiuk Janusz urodził się (22.02.1939, Zborów na byłych kresach wschodnich). Syn Eliasza Mendiuka, oficera Wojska Polskiego i Policji Państwowej, więźnia obozów w Ostaszku i Twerze, rozstrzelanego w 1940 roku przez NKWD i pochowanego we wspólnej mogile w Miednoje. Szkołę Podstawową ukończył w Miejscu Piastowym aby następnie kontynuować naukę w Liceum Ogólnokształcącym w Krośnie. Studia wyższe rozpoczął w 1956 roku na wydziale nauczycielskim krakowskiej Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego. Dyplom magistra wychowania fizycznego uzyskał 23 lutego 1961 roku na podstawie rozprawy z antropologii pt. „Skoczność według wskaźnika Pingeta”, którą napisał i obronił pod kierunkiem prof. dr hab. Stanisława Panka. Po ukończeniu studiów odbywał służbę wojskową w VI Pomorskiej Dywizji Powietrzno-Desantowej jako podporucznik WP i instruktor wychowania fizycznego. W latach 1961 – 1974 pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego w XIII Liceum Ogólnokształcącym w Krakowie, a od 1975 roku w Studium Wychowania Fizycznego Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie. Karierę sportową rozpoczął jako junior sekcji sportowej piłki siatkowej klubu „Włóknierz” Krosno, by następnie kontynuować ją w klubie AZS – WSWF Kraków obok takich sportowców jak reprezentanci Polski Jan Muszak, Jan Murzynowski, Edward Boczkaj – Orłowski. Po zakończeniu kariery zawodniczej poświęcił się pracy szkoleniowej, uzyskując kwalifikacje instruktora piłki siatkowej (1963) i trenera II klasy (1984). Od momentu rozpoczęcia pracy w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu WSP Kraków trenował siatkarzy Klubu Uczelnianego AZS odnosząc wiele cennych sukcesów. Zespół siatkarzy dwukrotnie zdobywał tytuł akademickiego mistrza Krakowa (1978, 1982), wicemistrza Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych i filii Uniwersytetów (1977). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Mertka Józef (1903–1987), działacz sportowy. Urodził się 12 lutego 1903 r. w Odolanowie Wielkopolskim w rodzinie Piotra i Stanisławy z domu Szubert. W 1908 r. rodzice przenieśli się do Ostrowa Wielkopolskiego, gdzie uczęszczał do niemieckiej szkoły ludowej. Wówczas to wraz ze starszym bratem Stefanem zainteresował się nieznaną mu dotąd piłką nożną, rozgrywaną na majdanie miejskim. W 1914 r. rozpoczął naukę w miejscowym, słynnym na całą Wielkopolskę z patriotycznych tradycji, Gimnazjum Męskim. Wtedy również ujawnił swoje społecznikowskie i organizatorskie pasje, którym pozostał wierny do końca życia. Wziął udział w Powstaniu Wielkopolskim 1918-1919 i wojnie polsko-bolszewickiej 1920 r. Wraz z kolegami reaktywował rozwiązany w 1915 r. Klub Sportowy „Venetia” na zwołanym spontanicznie zebraniu (21 IV 1921 r.) entuzjastów sportu oraz nadzwyczajnym zebraniu dla dokonania wyboru zarządu i uchwalenia statutu. Został wybrany skarbnikiem klubu obok Albina Jacka Piechockiego - prezesa i Władysława Mierzwiaka - sekretarza „Venetii”. Działał jednocześnie w Drużynie Harcerskiej im. Gen. Dąbrowskiego, Kółku Literackim (następnie TTZ) oraz czynnie uprawiał sport, występując w drugiej drużynie piłkarskiej „Venetii”. Zdał maturę w 1922 r. i rozpoczął studia prawno-ekonomiczne w Poznaniu, wiążąc się jednocześnie z AZS-em. Tu na Walnym Zgromadzeniu AZS-u wybrany został na stanowisko sekretarza generalnego, grał również w drużynie piłkarskiej. Zmuszony do podjęcia pracy zarobkowej, zawiesił studia oraz treningi i ostatecznie w 1923 r. wrócił do Ostrowa. Włączył się od razu do działalności w KS „Venetia”, który po odejściu J. Mertki na studia, stracił charakter klubu wyczynowego, stając się typowym klubem szkolnym. W 1924 r. J. Mertka uzyskał 4 miejsce w biegach ulicznych ostrowskiego „Sokoła”. Grał w I drużynie piłkarskiej, ale przede wszystkim nawiązywał szerokie kontakty z prasą poznańską, warszawską i krakowską w celu spopularyzowania działalności „Venetii”, obudzenia zainteresowania jej działalnością, a przez to pozyskania dla niej pomocy finansowej. Zorganizował serię meczów „Venetii” z „Wartą” Poznań. Sprawnie przeprowadził zaopatrzenie drużyny piłkar-

skiej w nowe stroje, obuwiu i sprzęt, uruchomił na ten cel akcję zbiórki środków z publicznych składek, kwest i świadczeń kupiectwa, rzemiosła i przemysłu. Swoją propagandą sportową spowodował olbrzymie zainteresowanie białym sportem. Organizowane turnieje o mistrzostwo miasta Ostrowa w tenisie stały się z czasem nieoficjalnymi mistrzostwami południowej Wielkopolski. Do sukcesów tego czasu zaliczyła „Venetia” w 1927 r. zwycięstwo piłkarzy nad „Ostrowią” (6:0), pokonanie drużyny Poznańskiego Towarzystwa Hokejowego (3:2). W jubileuszowym roku 20-lecia „Venetii” (1928 r.) klub ten zajął 4 miejsce w hokeju na trawie w skali kraju, zwyciężył (4:1) AZS Poznań w tenisie oraz odnotował szereg zwycięstw w meczach piłkarskich. W latach dwudziestych działały w „Venetii” sekcje: gier sportowych, lekkiej i ciężkiej atletyki, boks, szermierki, kolarstwa i krajoznawstwa, pływacka, łyżwiarska, hokeja na lodzie, ping-ponga, kajakarsko-żeglarska. W 1927 r. J. Mertka rozpoczął studia w Wyższej Szkole Handlowej w Poznaniu. Nie utracił jednak kontaktu z ostrowską „Venetią”, działając jako sekretarz sekcji wioślarskiej (1927/28). W 1927 r. założył i objął funkcję prezesa Koła Sportowego Studentów WSH. Organizował coroczne międzuczelniane zawody lekkoatletyczne (Uniwersytet Poznański - Wyższa Szkoła Handlowa). W latach 1929-1931 był członkiem Komisji Rewizyjnej AZS Poznań. Działał też w Akademickim Kole Ostrowian w Poznaniu, Polskim Związku Hokeja na Trawie, Bratniej Pomocy Studentów WSH (jako prezes), Stowarzyszeniu Absolwentów WSH (jako prezes) oraz Klubie Motocyklistów w Gdyni (1934-37). Utrzymywał kontakt z GKS „Venetia” w Ostrowie, któremu prezesował od 1934 r. najmłodszy brat Józefa, Tadeusz Mertka, sam zaś przejął obowiązki przewodniczącego Komitetu Jubileuszowego obchodów 25-lecia Klubu (1933 r.). Po studiach pracował w przemyśle spożywczym w Poznaniu (1935-36), w „Żegludze Polskiej” i „Polsko-Brytyjskim Towarzystwie Okrętowym” w Gdyni. Zmobilizowany 24 VIII 1939 r. w stopniu podporucznika jako oficer żywnościowy I batal. I Morskiego Pułku Strzelców w Wejherowie, brał udział w obronie Wybrzeża. Do niewoli dostał się 19 IX 1939 r. i przebywał w obozach jenieckich II A. Prenzlau, II E Neubrandenburg i II D Gross-Born. W 1944 r. zainicjował akcję pomocy paczkowej dla wdów i sierot po poległych żołnierzach polskich, prowadzoną przez Komitet Pomocy w Malmö (Szwecja). Z niewoli w oflagu X B Sandbostel uwolniony został 26 IV 1945 r. W latach 1946–68 pracował jako ekonomista w Krakowie i Słupsku. Był jednym z pierwszych organizatorów życia gospodarczego i społecznego na ziemiach północnych. Osiadł w Słupsku, współorganizując ubezpieczalnię społeczną (nast. ZUS). Napisał też monografię Ustki (*Zarys dziejów Ustki - portu Słupska*, Biblioteka Słupska, t. 1: 1958) oraz współredagował monografię ostrowskiego gimnazjum (1970 r.). Jeszcze przed wojną był stałym korespondentem „Przeglądu Sportowego”. Własne wspomnienia sportowe *Od Baryczy po Poznań* opublikował w pracy zbiorowej *Akademycki Związek Sportowy 1908–1983. Wspomnienia i pamiątki*, Poznań 1985. Wspomnienia dotyczące okresu II wojny światowej pozostawił w maszynopisie. Jego artykuły znajdują się w licznych czasopismach oraz w *Polskim Słowniku Biograficznym* i *Wielkopolskim Słowniku Biograficznym*. Był aktywnym działaczem społecznym, inicjatorem wielu cennych przedsięwzięć, których lista jest bardzo długa, m.in. fundacji tablic pamiątkowych (Ostrów Wlkp., Skalmierzyce, Boczków, Poznań). Zainspirował powstanie cyklu „Wierszy ostrowskich” W. Bąka, powieści o Chopinie G. Bojanowskiego, ocalił obozową poezję Leona Kruczkowskiego. W 1983 r., po zgonie gen. Kazimierza Głabisza, otrzymał honorową prezesurę GKS „Venetia” w Ostrowie Wlkp., uhonorowany został medalami za zasługi dla Słupska i Ostrowa (1983 r.), dla Akademii Ekonomicznej w Poznaniu (1986 r.) i województwa poznańskiego (1986 r.). Znaczne też zasługi wniósł J. Mertka na rzecz Kościoła rzym.-katolickiego. Ożeniony był z Marią z Machnowskich (zm. 1985 r.), nauczycielką w szkolnictwie słupskim. Zmarł 2 sierpnia 1987 roku w Elblągu, gdzie przebywał gościnnie u córki, Wandy Gładkiej. Pochowany został w Słupsku. Tadeusz Mertka (1914–1940), brat Józefa był absolwentem Gimnazjum Męskiego

w Ostrowie Wlkp. (matura 1934 r.), następnie pracował jako urzędnik. W stopniu podchorążego rez. walczył w kampanii wrześniowej 1939 r. i zmarł wskutek przeżyć wojennych w Warszawie. W latach 1934–1939 był prezesem Klubu Sportowego „Venetia” w Ostrowie Wielkopolskim. R. Szwoch, *Mertka Józef (1903–1987)*, „Wychowanie Fizyczne i Sport”, 2, 1995, s. 124-126. Fot. <http://wlpk24.info/wspomnienie/w-mertka-jo-zef-9f03a/>

Merunowicz Jakub (1906–1985), w latach 1926-1927 członek wydziału sekcji narciarskiej AZS Kraków. Jeden z założycieli korporacji „Arcadia” o wyraźnie sportowym obliczu (powstała 4 grudnia 1924 roku w Czytelni Akademickiego Związku Sportowego). Doktor praw, po wojnie na emigracji w Stanach Zjednoczonych. W 1931 r. poznał Rogera Vereya, późniejszego swojego partnera w osadzie wioślarskiej. W 1932 roku podczas mistrzostw Polski, osada krakowskiego AZS po raz pierwszy zdobyła tytuł mistrzowski i tym samym została zakwalifikowana do udziału w wioślarskich mistrzostwach Europy odbywających się w Belgradzie, gdzie zdobyła brązowy medal. P. Tomaszewski, *Polskie korporacje akademickie w latach 1918–1939* Struktury, myśl polityczna, działalność, Toruń 2011, s. 342-3; <http://www.archiwumkorporacyjne.pl/index> Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/SM0/SM0_1-M-1436-2.jpg

Metelski Jan, ur. w 1914 r. w Warszawie. Student Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Lekkoatleta AZS Warszawa. Czołowy polski sprinter w latach 1936 - 1939. Trzykrotny mistrz Polski w biegach sztafetowych 4 x 400 m (1937, 1938) i 4 x 100 m (1939 r.). Wicemistrz Polski w biegu na 400 m (1936 r.). W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu podchorążego. Zginął podczas nalotu bombowego w Lublinie we wrześniu 1939 r. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 68.

Miałkowski Adrian, ur. 16.09.1979 r. w Siedlcach. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Pogoni Siedlce (1994-1998, 2000-2007, złoty medal mistrzostw Polski juniorów 1997, srebrny 1998, brązowy medal mistrzostw Polski „7” seniorów 2001), Arki Gdynia (1998-1999, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1999), AZS AWF Warszawa (1999-2000, złoty medal mistrzostw Polski „7” seniorów 2000). Pierwszy trener David Tchaylishvili. Młodzieżowy reprezentant Polski (2000), uczestnik mistrzostw świata juniorów (1997). Instruktor rugby. Trener seniorów i juniorów Pogoni Siedlce (2002-2005, 2007 srebrny medal mistrzostw Polski juniorów 2002), II trener, asystent Jerzego Matwiejczuka (2001-2002, brązowy medal mistrzostw Polski „7” seniorów 2001). Trener juniorów (2005-2007). Koordynator szkolenia seniorów i juniorów (2004-2007). Kierownik sekcji rugby (2004-2005). Wicedyrektor Pogoni Siedlce (2006-2007), wiceprezes Stowarzyszenia Rozwoju Sportu Rugby Team (2005-2007). Odznaczony: Srebrna Odznaka Honorowa PZR (2004). Pomysłodawca i współorganizator Otwartych Mistrzostw Siedlec w Rugby Piłkowym (2002-2006). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006*, Lublin 2007, s. 19.

Miałkowski Gerard, ur. 02.07.1978 w Siedlcach. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawa. Zawodnik rugby: Pogoń Siedlce (1994-1999, 2000, 2002-2010, złoty medal mistrzostw Polski juniorów 1997, zdobywca Pucharu Polski 7 2006), AZS AWF Warszawa (1999-2000, złoty medal mistrzostw Polski 7 seniorów 2000), Folc Warszawa (2001). Pierwszy trener Grzegorz Pliszka. Młodzieżowy reprezentant Polski (2000), reprezentant Polski juniorów (1995-1997, uczestnik mistrzostw świata juniorów 1996, 1997), kadetów (1994-1995). Trener żaków i mini żaków Pogoni Siedlce (2004-2007, złoty medal Ogólnopolskich Turniejów Dzieci i Młodzieży 2005, srebrny 2006), seniorów Pogoń Siedlce (2006-2007), juniorów (2007-2008). Kierownik sekcji rugby (2006-2008). Sędzia rugby (2002). Odznaczony: Srebrna Odznaka Hono-

rowa PZR (2007). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Suplement 2 (2007-2009), Lublin 2010, s. 19.

Miązek Zbigniew (9 I 1966, Drzewica), kajakarz - kanadyjki slalom, olimpijczyk, absolwent AWF Kraków (1995). Karierę sportową rozpoczął w 1981 w Gerlachu Drzewica, a od 1989 kontynuował w AZS-AWF Kraków. Mistrz Polski w C-1 (1989-1991), mistrz Polski C-2 x 3 (1993, 1994), 15 miejsce na IO w Barcelonie (1992). W 1992 inicjator i założyciel sekcji kajakarstwa górskiego AZS-AWF, jej zawodnik i jednocześnie trener (do 2004). W 1996 r. dzięki min. jego inicjatywie wybudowano nowy tor kajakarstwa górskiego na Rudawie. Od 1998 r. asystent trenera kadry narodowej. Brał udział w przygotowaniu grupy olimpijskiej - Sydney 2000. Od kwietnia 2001 r. został trenerem grupy olimpijskiej Ateny 2004. Zainicjował i przyczynił się do wybudowania jednego z lepszych torów kajakarstwa górskiego na świecie na stopniu wodnym Kościuszko w Krakowie (2003). Założyciel UKS Górka-Witkowice który w 2003 zmienił nazwę na Krakowski Klub Kajakowy. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 349. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <http://www.worldpaddleawards.com/>

Mical Roman, ur. 16.01.1939, Zwiężczyca (Rzeszów) Hokeista na trawie. Syn Jakuba i Michaliny Skiby. Absolwent Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Gliwicach (mechanik). Zawodnik (173 cm, 68 kg) Piasta Gliwice (1955-58), WKS Grunwaldu Poznań (1959-61, sł. wojskowa), AZS AWF Katowice (1959-74), Piasta Gliwice (1974-78). Trenerzy: Ryszard Karczak, Jerzy Jezierski. Już jako 16-latek występował w drużynie juniorów i seniorów. 36-krotny reprezentant Polski (1958-66, 1 bramka). Pomocnik, podstawowy rozgrywający drużyny narodowej. Po zakończeniu kariery sportowej, szkoleniowiec. Sędzia hokejowy o 20-letnim stażu. Zasłużony Mistrz Sportu (1974). Odznaczony brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Wszyscy bracia Romana - Zbigniew, Sylwester, Roman i Jan, grali w hokeja i reprezentowali barwy kraju. W hokeja grają także synowie brata Sylwestra (Janusz i Andrzej) oraz Jana (Mirośław). Olimpijczyk 1960 Rzym: członek drużyny, która po zwycięstwie nad Japonią 2:1, porażce z Pakistanem 0:8 i remisie z Australia 1:1 zajęła wraz z Australia 3 m. w gr. elim. Dodatkowy mecz o 2 m. w grupie z Australia, Polacy przegrali 0:2. W meczu o 9-12 m. (z Holandią Belgia i Francja) ze względu na wcześniejszy wyjazd do kraju nie wzięli udziału. W turnieju zajęli 12 m. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 221. H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 70. Fot. <https://www.olimpijski.pl/pl/bio/1476,mical-roman.html>

Michalak Walenty, ur. 20.08.1945 r. w Grajewie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1969-1971, brązowy medal mistrzostw Polski z seniorów 1971), Lechii Gdańsk (1971-1973 srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1972), Bałtyku Gdynia (1973-1974). Pierwszy trener Józef Grochowski. Trener II klasy (1971). Trener reprezentacji Polski juniorów (1977-1978). Trener juniorów Bałtyku Gdynia (1973-1978, srebrny medal mistrzostw Polski juniorów 1974, brązowy 1976), seniorów (1977-1978), juniorów Lechii Gdańsk (1978-1982, złoty medal mistrzostw Polski juniorów 1980). Trener miniżaków, żaków MTS Morena Gdańsk (1993-2003). Sędzia (1982-2002). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1975). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 72.

Michalik Grzegorz, ur. 17.07.1966 r. w Mińsku Mazowieckim. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1987-2000, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1988, brązowe 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, złote medale MP

7 seniorów 1998, 1999, 2000, brązowe 1996, 1997), CSP Legionowo (2000-2002), Pogoni Siedlce (2002-2003). Pierwszy trener Zdzisław Szczybelski. Reprezentant Polski „7” seniorów (1997-1998, brązowy medal w II Igrzyskach Państw Bałtyckich 1997). Trener CSP Legionowo (2000-2002). Sędzia (2003-2007), trener sędziów (2006). Sędzia Roku PZR (2005, 2006). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 19.

Michalik Marek ur. 5 03 1962 w Mieszkowicach, studiował geografię w latach 1982 – 1987. Koszykarz Górnika Brzeszcze, w czasie studiów grał w II-ligowym AZS AWF Kraków, brał udział w Międzynarodowych Akademickich Mistrzostwach w Lublinie, w Akademickich Mistrzostwach Polski w Koszalinie (uznany najlepszym zawodnikiem turnieju). Reprezentował barwy naszego Klubu Uczelnianego AZS w Lidze Międzyuczelnianej w Krakowie. Dzięki jego postawie zespół wywalczył III miejsce w 1983 r. i II miejsce w 1984 r. Jako student III roku został powołany do akademickiej kadry Polski (1 10 1984 – 31.03 1985). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Michalik Wojciech ur. 07.06.1939 w Biskowicach. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1961-1964, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1962, 1963, srebrne: 1961, 1964), Czarnych Bytom (1964-1967, brązowe medale mistrzostw Polski seniorów: 1965, 1966, zdobywca Pucharu PZR 1964), Orła Warszawa (1968-1969, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1968, 1969), Skry Warszawa (1970-1971, brązowy medal mistrzostw Polski seniorów 1970). Pierwszy trener Marian Bondarowicz. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 9 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji skrzydłowego młyria. Instruktor PZR (01.02.1965). Trener II klasy (1971). Trener reprezentacji Polski juniorów (1972), seniorów Czarnych Bytom (1966-1967). Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby (1969-1973, 30.03.1985 - 21.11.1985, 06.04.1991 - 02.09.1993). Wiceprezes PZR (1970, 06.04.1991-02.09.1993). Skarbnik PZR (31.01.1971-14.03.1974). Prezes Warszawskiego OZR (1972-1977, 1986-1990). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1969), Mistrz Sportu, Zasłużony Mistrz Sportu (1969), Złota Odznaka Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej (1973), Srebrny i Złoty Krzyże Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 73.

Michalski Jan. Urodzony 8 lutego 1941 r. w Suchej Beskidzkiej. W sportową dorosłość wchodził w Gliwicach, gdzie uprawiał biegi długodystansowe i był trenerem w sekcji lekkiej atletyki oraz nauczycielem wychowania fizycznego. Jest absolwentem krakowskiej AWF. W Studium WFiSw Olsztynie zaczynał od instruktora (1978), by do emerytury (2005) zaliczyć kilka lat jako jego kierownik i zastępca. Mając 71 lat grywał jeszcze „na bosaka” w piłkę nożną. W latach 1961-1969 był czynnym zawodnikiem sekcji lekkoatletycznej AZS Gliwice. Do największych sukcesów zalicza zajęcie szóstego miejsce w przełajowych mistrzostwach Śląska na dystansie 12000 m oraz piąte podczas Akademickich Mistrzostw Polski w Poznaniu w biegu na dystansie 3000 m z przeszkodami (1967). W latach 1974-1978 był trenerem w AZS Gliwice. Zdobył kwalifikacje trenera lekkiej atletyki, instruktora piłki ręcznej, sędziego piłki ręcznej oraz lekkiej atletyki. Przez wiele lat prowadził z powodzeniem zajęcia wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej nr 40 w Gliwicach, zdobywając w latach 1968-1974 pierwsze miejsce we współzawodnictwie sportowych szkół miasta Gliwice, a w 1974 r. trzecie wśród szkół na Śląsku. W 2013 r. w wieku 72 lat był zmuszony zaniechać aktywności sportowej (gry w piłkę nożną).... M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 480-1.

Michalski Waclaw - w AZS Poznań od 1967 r., koszykarz, działacz społeczny w klubie uczelnianym AZS WSE i władz środowiskowych. Wieloletni wiceprezes ds. finansowych AZS Poznań. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13.

Michalski Zbigniew: członek AZS Kraków. Czołowy wioślarz, wielokrotny mistrz i reprezentant Polski w dwójce ze sternikiem. Zdobywca złotego medalu na Akademickich Mistrzostwach świata w 1951 r. w Berlinie. Olimpijczyk: Helsinki (1952). Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346.

Michalski Zygmunt dr - przez 47 lat (1971-2018) związany z Zakładem Lekkiej Atletyki AWF w Poznaniu, w którym został zatrudniony w 1971 r., jeszcze jako student IV roku. Początkowo uprawiał lekkoatletykę w liceum w Gorzowie Wlkp., a potem w poznańskim AZS, specjalizując się w rzutach i skokach, następnie w 10-boju. Brał udział w akademickich zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych. W 1978 r. pod kierunkiem prof. Zdobysława Stawczyka obronił doktorat pt. „Budowa somatyczna czołowych dziesięcioboistów Europy a ich sprawność motoryczna” i awansował na stanowisko adiunkta. Uczestniczył w wielu krajowych i międzynarodowych konferencjach, a w dorobku publikacyjnym posiada 28 oryginalnych prac naukowych, 34 metodyczno-szkoleniowe i 6 popularyzatorskich. Przez piętnaście lat (1993-2008) był kierownikiem Zakładu Lekkiej Atletyki i członkiem Rady Instytutu Wychowania Fizycznego i Sportu. Doszkalał się w Uniwersytecie Stanowym w Sacramento w Kalifornii pod kierunkiem wybitnych amerykańskich praktyków i teoretyków. Analizował pracę szkoleniową i organizacyjną w lekkiej atletyce w takich ośrodkach uniwersyteckich jak San Francisco, Berkeley, Stanford i Reno. Zdobyte doświadczenia przenosił na grunt Uczelni, inspirując do modernizacji dydaktyki i organizacji szkolenia w sekcji lekkoatletycznej AZS-AWF. Sekcja ta w 2000 r. awansowała do pierwszej ligi, a zawodnicy osiągnęli w tym czasie indywidualne sukcesy, z rekordzistką i mistrzynią świata w rzucie młotem, Anitą Włodarczyk, na czele. Dr Zygmunt Michalski angażował się także w działalność społeczną, pełniąc m.in. funkcję trenera w Międzyszkolnym Klubie Sportowym dla Nieśłyszących w Poznaniu. Jest promotorem ponad 150 prac magisterskich i dyplomowych. Został odznaczony Medalem Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Medalem Komisji Edukacji Narodowej i Srebrnym Krzyżem Zasługi. Na zakończenie długoletniej akademickiej kariery został uhonorowany Medalem im. Eugeniusa Piaseckiego. Od roku 2017 zaangażował się w ruch masters, startując m.in. w mistrzostwach Polski. <http://www.la.awf.poznan.pl>

Michalski, Czesław, ur. 28 listopada 1946 w Kielcach, syn Stanisławy z domu Kaczor i Franciszka. Po szkole podstawowej w Kielcach naukę podjął w Technikum Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego w Sandomierzu. Po maturze w latach 1966-69 pracował w Nadodrzańskich Zakładach Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego w Dębnie Lubuskim. Od 1 października 1969 rozpoczął studia historyczne w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie, które w czerwcu 1974 ukończył tytułem magistra. Od października 1974 zatrudniony w Instytucie Historii WSP Kraków jako pracownik naukowo-techniczny. Od 1 kwietnia 1977 do 31 grudnia 1978 pracował na stanowisku Sekretarza Zarządu Środowiskowego AZS Kraków. Współorganizował obchody jubileuszowych 70-lecia AZS w Polsce. Społecznie pełnił funkcję Prezesa Klubu Uczelnianego AZS w latach 1970 do 1974 i 1980 do 1983. W latach 1973 do 1974 był Wiceprzewodniczącym Rady Osiedla Studenckiego na Miasteczku Akademickim w Krakowie. Zainicjował i zorganizował Pierwszą Spartakiadę Sportową na Miasteczku Studenckim w Krakowie. Był wiceprezesem Zarządu Środowiskowego AZS Kraków (1974-1978) i wiceprzewodniczą-

cym Komisji Klubów Uczelnianych Zarządu Głównego AZS (1976-1978). Od 1979 pracował w administracji WSP Kraków, a od 1984 na etacie asystenta w Instytucie Historii WSP Kraków. Doktorat w zakresie nauk historycznych obronił na Wydziale Historycznym Uniwersytetu im. M. Łomonosowa w Moskwie (1991). Od lutego 1992 do września 2011 pracował jako adiunkt w Instytucie Historii. Prowadził zajęcia dydaktyczne ze wstępu do badań historycznych, demografii historycznej, historii Polski okresu międzywojnia (1918-1939) oraz historii Rosji na filologii rosyjskiej. W ramach zatrudnień naukowych w Instytucie Historii prowadził w kraju i zagranicą prace naukowe, archiwalne oraz dokumentacyjne na temat historii sportu w Galicji, Małopolsce, Krakowie, Lwowie i Wilnie. Opublikował szereg rozpraw w monografiach miast i regionów małopolski. Prace z historii sportu ogłaszał w „Akademickim Przeglądzie Sportowym”, „Przeglądzie Sokolim”, kwartalniku Akademii Pedagogicznej/Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie „Konspekt”. Autor haseł krakowskich klubów i biogramów sportowców w *Encyklopedii Krakowa*, *Słowniku Biograficznym Historii Polski* i *Encyklopedii Pogranicza Wschodniego*. Działalność społeczna w AZS: 1970 - 1973 - Działacz sportowy na szczeblu środowiskowym AZS; 1973 - 1974 - Inicjator i organizator pierwszej Spartakiady Sportowej krakowskiego Osiedla Studenckiego; 1974 - 1976 - wiceprezes Zarządu Środowiskowego AZS Kraków; 1977 - 1978 - sekretarz Zarządu Środowiskowego AZS Kraków; 1974 - 1978 - członek Zarządu Głównego, oraz Wiceprzewodniczący Centralnej Komisji Klubów Uczelnianych AZS, kierownik obozów organizatorów sportu studenckiego w Mielnie, Jastarni, Wilkasach, Błażejówku k/Kórnika, Cieszynie, Kozienicach; 1980-82 - prezes Klubu AZS WSP Kraków. Wyróżnienia AZS: Srebrna odznaka AZS (1972); Złota odznaka AZS (1975); Medale 70-lecia AZS (1978) i Medale 75-lecia AZS (1983); Członek Honorowy AZS w Krakowie (2007); Członek Honorowy AZS (2014). czeslawmichalski.pl/

Michalski Jan, tymczasowy kierownik Studium Wychowania Fizycznego AM w Poznaniu (kilka miesięcy w 1954 roku), entuzjasta sportu, zasłużony trener lekkoatletów AZS, to właśnie J. Michalski odkrył talent Barbary Lerczakówny, znanej później pod nazwiskiem Janiszewska-Sobotta. A. Deckert, O etosie AZS w polskim sporcie, w: Wychowanie fizyczne studentów i sport akademicki w badaniach naukowych: konferencja naukowa z okazji 50-lecia Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, [Poznań, 24-25 maja 2002], Poznań 2002, s. 56-57.

Michalski Zdzisław, (1928-1985). Olimpijczyk Igrzysk letnich w 1952 r.; w Helsinkach, wioślarz. Zdzisław Stefan Michalski urodził się 11 lutego 1928 r. w Lidzie, mieście powiatowym w województwie nowogródzkim (obecnie należącym do Białorusi), w rodzinie Marcelego Michalskiego i Bronisławy z Miszkinisów. Po zakończeniu II wojny światowej Zdzisław Michalski zdał egzamin maturalny i w październiku 1947 r. rozpoczął studia na Wydziale Architektury, należącym wówczas do Wydziałów Politechnicznych Akademii Górniczej w Krakowie. W lutym 1954 r., po zdaniu egzaminu dyplomowego uzyskał tytuł inżyniera architekta, a następnie podjął dalsze studia magisterskie na tym samym Wydziale, który od października 1954 r. wchodził w skład nowoutworzonej Politechniki Krakowskiej. W 1956 r. Zdzisław Michalski ukończył te studia i otrzymał dyplom magistra architektury na podstawie pracy pt. „Ośrodek sportów wodnych w Krakowie”. W międzyczasie, gdy już studiował architekturę, zainteresował się sportem wioślarskim i w 1949 r. został zawodnikiem sekcji wioślarskiej AZS Kraków, występując zwykle w charakterze sternika ze względu na niską wagę ciała. Pierwszy swój sukces międzynarodowy Zdzisław Michalski odniósł w 1951 r. w Budapeszcie. Tam podczas wioślarskiego trójmeczku: Węgry - Polska - Czechosłowacja, wystąpił w konkurencji dwójek ze sternikiem, mając za partnerów kolegów z AZS Kraków, Czesława Lorenca (studenta Wydziału Mechanicznego na Wydz. Politechnicznych AGH w Krakowie) oraz Romualda Tomasa (studenta WSE

Kraków) i odnosząc zwycięstwo w swoim wyścigu. Ponadto jeszcze w tym samym roku, z tymi samymi partnerami i w tejże konkurencji, w Berlinie został akademickim mistrzem świata, a następnie mistrzem Polski. Te sukcesy spowodowały, że dwójka ze sternikiem krakowskiego AZS-u (Lorenc, Tomas, Michalski) była wytypowana do udziału w nadchodzących Igrzyskach Olimpijskich w Helsinkach w 1952 r., a ponieważ przed igrzyskami osada AZS Kraków zwyciężyła w zawodach w Moskwie pokonując reprezentacyjną osadę Związku Radzieckiego, została więc zakwalifikowana do Igrzysk w Helsinkach. Tam nasi reprezentanci w wyścigu eliminacyjnym zajęli 2 miejsce, następnie 3 miejsce w półfinale i w repesażu w walce o finał przegrali z osadą Danii. Tym samym polska dwójka ze sternikiem (Lorenc, Tomas, Michalski) została sklasyfikowana na miejscu 6-8, na 15 osad startujących w tej konkurencji (do finału kwalifikowało się wówczas 5 osad). W roku poolimpijskim 1953, Zdzisław Michalski wraz z partnerami z krakowskiego AZS, Tomaszem i Lorencem ponownie wystartował w akademickich mistrzostwach świata, zajmując tym razem 2 miejsce w swej koronnej konkurencji, a po tych zawodach rozegranych w Bukareszcie nasi wioślarze bezpośrednio jechali na mistrzostwa Europy odbywające się w Kopenhadze. Niestety w ostatniej chwili Lorenc wraz z Tomaszem zostali wycofani z polskiej ekipy i powrócili do kraju, a Michalski wystąpił z innymi partnerami, z którymi odpadł już w eliminacjach. Pomimo tego incydentu Zdzisław Michalski, jeszcze w tymże roku odniósł dwa sukcesy, lecz tym razem w konkurencji czwórek ze sternikiem. Startując w osadzie krakowskiego AZS wraz z Tomaszem, Adamkiem, Teodorowiczem i Lorencem, w 1953 r. najpierw odniósł zwycięstwo w akademickich mistrzostwach Polski, a następnie we wioślarskich mistrzostwach Polski. W późniejszych latach Zdzisław Michalski nie miał już tak znaczących sukcesów i pod koniec lat 50. zakończył swą karierę wioślarską. Wtedy też przeniósł się do Warszawy i tam pracował, ale również został działaczem sportowym i sędzią w wioślarstwie. Zmarł 28 września 1985 r. w Warszawie, pozostawiając żonę Wiesławę Marię z domu Trzaska. Porada Z., Nasi Olimpijczycy z Akademii Górniczo-Hutniczej i Politechniki Krakowskiej, Kraków 2008, s. 47-48; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 349; Porada, Zbigniew, Olimpijczycy z Politechniki Krakowskiej, w: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 33; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 172; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015.

Michałowicz Mieczysław (1876-1965) Prof. medycyny, pediatra. W roku akad. 1930/31 rektor UW, który wspierał AZS. Działacz PPS. W latach 1935-38 senator z ramienia BBWR, w latach 1945-52 poseł. Honorowy członek AZS. W. Gniadek, Mieczysław Michałowicz – życie i działalność, http://www.medrodzina.pl/wp-content/uploads/2014/10/mr_2014_152-155.pdf; R. Gawkowski, Poczet Rektorów Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2016, s. 255.

Michnowska (Krystyna) 1929-1983). Urodziła się 21 sierpnia 1926 roku w Łokaczach pow. Horochów na Wołyniu w rodzinie o tradycjach patriotycznych i społecznikowskich Stefania z d. Gmitrzak i Kazimierza Urbańskiego. We Włodzimierzu Wołyńskim ukończyła szkołę powszechną (1938) i jedną klasę gimnazjum (1939). Okres II wojny światowej spędziła w Kielcach, gdzie w ramach tajnego nauczania uzyskała wykształcenie średnie. W 1945 r. otrzymała świadectwo dojrzałości. W 1946 r. rozpoczęła studia medyczne na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Na III roku studiów przeniósła się do Akademii Medycznej w Warszawie. W okresie studiów należała do stowarzyszeń młodzieży katolickiej, uczestniczyła w zajęciach duszpasterstwa akademickiego, w pracach organizacji samo-

pomocowych, ćwiczyła w sekcji pływackiej i wioślarskiej AZS. Po uzyskaniu absolutorium (1951) pracowała dorywczo na Oddziale Wewnętrznym Ośrodka Klinicznego AM w Ciechocinku. Jako studentka pod wpływem prof. Witolda Zawadowskiego zainteresowała się radiologią. Bezpośrednio po uzyskaniu dyplomu lekarza (1952) podjęła pracę w AWF, a w 1953 r. w Pracowni Rentgenowskiej Instytutu Naukowego Kultury Fizycznej pod kierunkiem prof. Wandy Czarnockiej-Karpińskiej, kierownika tej Pracowni. W 1955 r., na własną prośbę, przeniesiona została z NKF do Zakładu Kontroli Lekarskiej na stanowisko asystenta a następnie w tym samym roku na stanowisko lekarza internisty do uczelnianego ambulatorium. Równocześnie podjęła pracę wolontariusza na Oddziale internistycznym Szpitala Miejskiego Nr 2 w Warszawie, gdzie uzyskała tytuł specjalisty chorób wewnętrznych (1960) pod kierunkiem prof. Witolda Orłowskiego. K. Michnowska była lekarzem z powołania. Całe życie zawodowe do przejścia na rentę inwalidzką (1980) związała z AWF. Jako lekarz uczestniczyła również w obozach letnich i zimowych, a od roku 1975 była lekarzem zakładowym dla pracowników Uczelni. W 1956 r. zawarła związek małżeński ze Stanisławem Michnowskim. Urodziła dwie córki: Annę (1975) i Marię (1960), które idąc w ślady matki, ukończyły warszawską Akademię Medyczną. Zmarła nagle 23 lutego 1983 r. w Warszawie i została pochowana na Cmentarzu Wawrzyszewskim. Anna Michnowska, Krystyna Michnowska (1929-1983), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom III, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2002, s. 38.

Mickiewicz Zbigniew (8 III 1941, Rypne), siatkarz, absolwent WSWF (1962). Zawodnik AZS Kraków (1959), wicemistrz Polski juniorów (1959), reprezentant Polski juniorów i drużyny młodzieżowej, reprezentant Krakowa, grał w drugoligowym AZS Kraków, trener I klasy siatkówki. Sukcesy szkoleniowe: awans do II ligi AZS Kraków (1968), awans do II ligi AZS Częstochowa (1973). Nauczyciel wychowania fizycznego WSR Kraków (od 1962) z przerwą w latach 1973-1974 kiedy pełnił funkcję kierownika Studium WP Politechniki Częstochowskiej. Trener siatkówki AZS AR, odnosił wiele sukcesów w MPSzW uczelni rolniczych. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 349.

Mieczkowski Tadeusz. Nauczyciel TWP, inicjator powołania sekcji (jeszcze w 1953 r.) i pierwszy trener zawodników AZS Szczecin był – Tadeusz Mieczkowski. Od 1953 r. współorganizował on Polski Związek Akrobatyki Sportowej, a w latach 1954-1986 był jego wiceprezesem. Uczestniczył również w powołaniu Międzynarodowej Federacji Akrobatyki Sportowej (IFSA), od 1973 r. brał czynny udział w pracach komisji technicznej i sędziowskiej, uzyskując uprawnienia sędziego międzynarodowego, a w latach 1978-1988 pełnił funkcję wiceprezydenta tej organizacji, powołując Międzynarodową Komisję Naukową. Dzięki aktywnej pracy Tadeusza Mieczkowskiego, jako trenera w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX w. Szczecin był silnym ośrodkiem akrobatyki sportowej w Polsce, organizującym liczne występy i pokazy, propagujące tę dyscyplinę sportu w mieście i regionie. W 1958 r. duży sukces odnieśli młodzi wychowankowie mgr. Mieczkowskiego w mistrzostwach Polski w akrobatyce sportowej, zdobyli oni bowiem w konkurencji 17 klubów z całego kraju wicemistrzostwo Polski w klasyfikacji drużynowej. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 19. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 140. Fot. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Mieczkowski_\(dzia%C5%82acz_sportowy\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Mieczkowski_(dzia%C5%82acz_sportowy))

Miecznikowski Jerzy Stefan, ur. 24 VI 1910 r. w Olesinku na Litwie. Studiował na Wydziale Budowy Okrętów Politechniki Gdańskiej. W 1938 r. ukończył Wyższą Szkołę Handlową w Poznaniu. Członek AZS Gdańsk i AZS Poznań. Prezes AZS Gdańsk w latach 1933 - 1934. Członek komisji

rewizyjnej Centrali AZS w 1933 r. Kierownik sekcji narciarskiej w klubie sportowym „Gedania” Gdańsk. Uprawiał lekkoatletykę i narciarstwo. Instruktor Polskiego Związku Narciarskiego. Żeglarz AZM Gdańsk. W czasie II wojny światowej przebywał na Wileńszczyźnie i Nowogródczyźnie, gdzie prowadził działalność konspiracyjną. Od 1 VII 1942 r. był członkiem Wydzielonej Organizacji Dywersyjnej AK „Wachlarz”, gdzie pracował w Oddziale IV B (transport). Używał pseudonimu „Jerzy Jaworski”. Zginął 15. VII. 1942 r. pod Słonimem w czasie transportu materiałów wybuchowych. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 68; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 629.

Mierzejewski Czesław, ur. 09.12.1896 r. w Radomiu, data śmierci nieznana. Wykształcenie średnie. Centralna Wojskowa Szkoła Gimnastyki i Sportów w Poznaniu. Współzałożyciel i trener (razem z Czesławem Grzechowiakiem) AZS Poznań (1928-1929). Zawodnik Pentathlon Poznań (1926-1928), AZS Poznań (1928-1929), Centralny Instytut Wychowania Fizycznego Warszawa (1929-1930), AZS Warszawa (1930). Pierwszy trener Maurice Baquet. Instruktor Centralnej Wojskowej Szkoły Gimnastyki i Sportów w Poznaniu (1925-1929), Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego w Warszawie (1929-1933). Major WP, Drużyny Strzeleckie POW (1913-1914), armia rosyjska (1914-1915), Legiony Polskie (1915-1918), uczestnik I wojny Światowej (1914-1918), wojny polsko-rosyjskiej (1919-1920), 6 Pułk Piechoty Legionów Wilno (1919-1939, oddelegowany do CWSGiS i CIWF 1925-1932). J. Wierzbicki, Historia polskiego rugby, Warszawa 2011, s. 137.

Migasiewicz Juliusz. Rektor w latach 2008-2012 i 2012-2016. Na uczelni pracuje od 1977 r. Urodził się 21 sierpnia 1953 r. w Kaliszu. Z Akademią Wychowania Fizycznego we Wrocławiu związany jest od 1978 r., kiedy to podjął na niej studia na kierunku wychowanie fizyczne o specjalności trenerskiej, które ukończył w 1977 r. W 1988 r. uzyskał stopień doktora, a w roku 2000 doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej. Od 2008 r. jest profesorem zwyczajnym nauk o kulturze fizycznej. Po ukończeniu studiów podjął pracę na uczelni jako asystent, następnie adiunkt i od 2000 r. jako profesor nadzwyczajny w Zakładzie oraz Katedrze Lekkoatletyki, pełniąc w latach 1993-2002 funkcję kierownika Zakładu Lekkoatletycznych Konkurencji Technicznych, a od roku 2002 funkcję kierownika Katedry Teorii Metodyki Dyscyplin Sportowych i jednocześnie Pracowni Badań w Sporcie Wyczynowym. Od 2008 r. jest kierownikiem Katedry Dydaktyki Sportu oraz Zakładu Teorii Treningu Sportowego. W roku 2001 został powołany na prorektora ds. dydaktyki oraz spraw studenckich i sportu, wybrany w dwóch kolejnych kadencjach (2002-2008) pełnił funkcję prorektora ds. studenckich i sportu akademickiego. Pomysłodawca i współorganizator Wydziału Nauk o Sporcie, który w 2016 r. uzyskał prawa doktoryzowania. W kadencji 2008-2012 i 2012-2016 piastował stanowisko rektora AWF we Wrocławiu. Od ukończenia studiów w 1977 r. do 2002 r. pracował jako trener w KS AZS AWF Wrocław, był trenerem kadry narodowej Polskiego Związku Lekkoatletyki juniorów i seniorów w konkurencjach rzutowych. Posiada uprawnienia trenera klasy mistrzowskiej w lekkoatletyce. Był wiceprezesem KS AZS AWF Wrocław oraz członkiem Zarządu Głównego AZS. W 2013 r. Wysoka Rada Naukowa Lwowskiego Państwowego Uniwersytetu Kultury Fizycznej uhonorowała go najwyższą godnością doctora honoris causa Uniwersytetu Lwowskiego w uznaniu osiągnięć dydaktyczno - naukowych, szkoleniowo-sportowych i organizacyjnych oraz uznając jego wkład w rozwijanie współpracy między wrocławską AWF i uczelnią lwowską. Od 2016 r. jest członkiem prezydium Komitetu Rehabilitacji, Kultury Fizycznej i Integracji Społecznej Polskiej Akademii Nauk. W swojej działalności naukowej zajmuje się badaniami na temat wieloaspektowych uwarunkowań motoryczności człowieka oraz jego osiągnięć (wyników) w spor-

tach indywidualnych. Jest autorem ponad 180 publikacji naukowych oraz autorem, współautorem lub redaktorem naukowym 20 książek dotyczących teorii treningu sportowego, antropomotoryki oraz aktywności ruchowej niepełnosprawnych. Jest promotorem 6 zakończonych oraz 3 wszczętych przewodów doktorskich, opiekunem i ponad 170 prac magisterskich i dyplomowych. Za swoją działalność zawodową i społeczną został wyróżniony odznaczeniami: Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, Złotym Medalem „Za zasługi dla ruchu olimpijskiego”, Złotą Odznaką „Za zasługi dla sportu”, Medalem „Zasłużony dla AWF we Wrocławiu”, Złotą Odznaką Honorową „Zasłużony dla Województwa Dolnośląskiego”. W 2016 r. wręczono mu Medal „Zasłużony dla Wrocławia”. Kilkakrotnie otrzymał nagrody przyznane przez rektora AWF we Wrocławiu i Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W czasie wolnym czyta książki, pracuje w ogrodzie, śledzi nowinki motoryzacyjne. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 163-4.

Mikolajczyk Klaudyna (21 02 1981, Kraków), snowboardzistka, mistrzyni Polski. Członek kadry narodowej od 1995 r., zawodniczka AZS AWF Kraków/Zakopane oraz AZS PK, dwukrotnie została mistrzynią świata juniorów (w 1999 r. Telluride w USA; w 2000 r. w Les Menuires we Francji). Wygrała konkurencję halfpipe we Włoszech w 2000 r. - Trofeo Topolino będącymi nieoficjalnymi mistrzostwami świata. Na Uniwersjadzie w Zakopanem w 2001 r. wywalczyła brąz w snowboardcrossie. Była wielokrotną snowboardową medalistką mistrzostw Polski, Pucharu Polski, stawała na podium Pucharu Europy: MP 1996 halfpipe – srebro, PP 1995/96 halfpipe - srebro, MP 1997 freestyle - złoto, kombinacja - srebro, PP 1996/97 freestyle - złoto, kombinacja - srebro, MP 1998 - halfpipe - srebro, kombinacja - brąz, PP 1997/98 freestyle - złoto, slalom równoległy - brąz, kombinacja - srebro, MP 1999 - slalom równoległy - brąz, MP 2000 kombinacja - brąz, PP 1999/2000 snowboardcross – brąz, halfpipe – srebro, kombinacja - brąz, MP 2002 - snowboardcross – złoto, MP 2003 snowboardcross - srebro, halfpipe – srebro, MP 2004 snowboardcross - brąz, halfpipe - brąz. Wystąpiła na Uniwersjadzie w Tarvisio w 2003 r. (6 miejsce w halfpipe i 7 miejsce w snowboardcross) oraz w Innsbrucku w 2005 r. (13 miejsce w halfpipe, 15 miejsce w snowboardcross). Reprezentowała PK w MPSZw w latach 2002-2006, zdobyła indywidualnie 1 złoty, 2 srebrne i 1 brązowy oraz drużynowo 1 złoty i 3 srebrne. W MP uczelni technicznych zdobyła 7 złotych krążków indywidualnie i 3 drużynowo. Studiowała na Wydziale Architektury PK uzyskując tytuł magistra inż. architektury w dniu 3 VII 2007 r. Po zakończeniu studiów i kariery sportowej zajmuje się projektowaniem wnętrz. Ukończyła szereg kursów sportowych oraz podyplomowe studia z tyflopädagogiki. Prowadzi autorskie zajęcia jogi. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Mikulska – Budyh Mirosława - koszykarka AZS Poznań, ur. 2.01.1943 r. w Poznaniu, absolwentka WSWF /1963 -1967 r./, trener, trzykrotna uczestniczka Mistrzostw Europy: Cluj /1966 r./, Messyna /1968 r./, Rotterdam /1970 r./. Brązowa medalistka Mistrzostw Europy 1968 r. w Messynie. Doktor wychowania fizycznego, adiunkt Zakładu Zespołowych Gier Sportowych AWF Poznań. M.B. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 32.

Mikusek, Piotr, ur. 20.01.1964 w Koszalinie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie, SGH Warszawa. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1984-1988, 1991-1992, złote medale mistrzostw i Polski seniorów: 1984, 1985, 1986, 1988, srebrny 1987), Posnani i Poznań (1988-1991). Pierwszy trener Andrzej Kopyt. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 10 oficjalnych meczów między-

państwowych, zdobył 16 punktów, występował na pozycji środkowego ataku. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 74.

Milerski, Bogusław, ur. 1967 r., polski pedagog, doktor habilitowany, profesor i rektor Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, duchowny ewangelicko-augsburski, dr hab. prof. Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, kierownik Katedry Pedagogiki Religii i Kultury ChAT. W latach osiemdziesiątych był jednym z wybijających się sportowców- studentów teologii. Od 2012 r. rektor uczelni (w 2016 został ponownie wybrany na tę funkcję na kadencję 2016–2020), doktor habilitowany nauk teologicznych i humanistycznych w zakresie pedagogiki, kierownik Katedry Pedagogiki Religii i Kultury, duchowny Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego. Specjalista w zakresie pedagogiki religii, teorii wychowania i systematycznych podstaw teologii ewangelickiej. 1991-1993 stypendysta Diakonisches Werk na Uniwersytecie w Monachium. W latach 1996-2008 kierownik Ekumenicznego Instytutu Pedagogicznego ChAT, 2008-2012 prorektor ChAT. Członek Synodu Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP i członek komisji trójstronnej Kościołów ewangelickich w Polsce. W latach 2007-2012 członek Rady Naukowej Institut für Diasporawissenschaft w Lipsku. Koordynuje współpracę ChAT z Uniwersytetem w Bonn, Wyższą Szkołą Ewangelicką w Norymberdze i Wyższą Szkołą Ewangelicką we Fryburgu Bryzgowijskim. Wykłada także w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. Członek kolegiów redakcyjnych czasopism naukowych „Zeitschrift für Pädagogik und Theologie”, „Paedagogia Christiana”, „Studia z Teorii Wychowania”. 2012-2015 kierownik grantu zespołowego finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki pt. „Racjonalność kształcenia szkolnego w perspektywie interesów poznawczych jego uczestników”. http://chat.edu.pl/kadra/milerski_boguslaw/; R. Gawkowski, Akademycki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 199 (maszynopis).

Miller Magdalena (ur.18 czerwca 1994 r.) – polska judoczka. Od 2008 roku zawodniczka KS AZS AWFIS Gdańsk. Dwukrotna medalistka zawodów Pucharu Europy (Bratysława 2015 - srebro, Tampere 2015 - brąz). Dwukrotna brązowa medalistka mistrzostw Polski seniorek w kategorii do 57 kg (2013, 2014). Ponadto m.in. młodzieżowa mistrzyni Polski 2015 i mistrzyni Polski kadetek 2010. http://judo-team.pl/sylwetki/ma_gdalena-miller-2

Miller Tomasz, ur. 25.12.1948, pseudonim „Quatro”. Urodził się w Słupsku i tam zdaje maturę w LO. Pierwszym trenerem był Tadeusz Gwiżdż a pierwszym klubem ZGKS Gryf Słupsk. Krótki epizod w AZS Gdańsk i od 1967 w AZS Olsztyn. Studiuje i zdobywa tytuł mgr. inż. technologii. żywności. Trzydzieści sezonów w AZS (1967-1980). Pracuje naukowo na uczelni i jednocześnie gra w siatkówkę. Trzykrotnie zdobywa puchar Polski (1970, 1971, 1972). Trzykrotnie mistrzostwo Polski (1973. 1976. 1978). W sumie w MP zdobywa 9 medali. Uczestnik dwu uniwersjad (Turyn - 1970. Moskwa - 1973). Klubowy wicemistrz Europy w Pucharze Zdobywców Pucharów (1978). 1980-84 - jest zawodnikiem i trenerem w Finlandii w zespole Hesa Helsinki. 1986-89 - jest kierownikiem pierwszego zespołu siatkówki AZS Olsztyn. Od 1992 r. jest pracownikiem ZETO. Gra jeszcze dla przyjemności w siatkówkę (Centbet). Żona Grażyna, syn Artur (siatkarz student). Obecna waga 83 kg. A. Grygołowicz, Spotkanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn- Resovia 1973, Olsztyn 1998, s. 39.

Miller Antoni, ur. 06.02.1912 w Warszawie, zm. 24.02.1988 w Warszawie. Wychowanie wyższe, Centralny Instytut Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik AZS Warszawa (1926-1930), Centralny Instytut Wychowania Fizycznego Warszawa(1929-1930). Pierwszy trener Kazimierz Szulc. Inspektor działu Państwowego Urzędu Wycho-

wania Fizycznego i Przesposobienia Wojskowego (1946-1948), naczelnik wydziału Głównego Urzędu Kultury Fizycznej (1948-1950), Głównego Komitetu Kultury Fizycznej (1950-1955), dyrektor Departamentu Propagandy (1955-1957), Departamentu Sportu (1957-1967), radca Przewodniczącego GKKF (1967-1973). Wicedyrektor Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie, kierownik działu naukowego (1972-1973). Brat Józefa. J. Wierzbicki, Historia polskiego rugby, Warszawa 2011, s. 135; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346-M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 20. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 160.

Miller Józef, ur. 23.03.1910 w Warszawie, zm. 17.08.1986 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Uniwersytet Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Zawodnik AZS Warszawa (1926-1930). Pierwszy trener Kazimierz Szulc. Doktor nauk medycznych, chirurg. Adiunkt w I Klinice Chirurgicznej Akademii Medycznej w Warszawie, ordynator oddziału chirurgicznego w Szpitalu Dzieciątka Jezus w Warszawie, lekarz w czasie wojny koreańskiej. Członek zespołu, który dokonał pierwszej w Polsce pomyślnej transplantacji nerki (26.01.1966, Klinika Akademii Medycznej w Warszawie). Autor książek i publikacji medycznych. Brat Antoniego. J. Wierzbicki, Historia polskiego rugby, Warszawa 2011, s. 138.

Milkowski Stanisław (22 X 1951, Rabka Zdrój), piłkarz, reprezentant PK, działacz sportowy. Zawodnik AZS PK, członek Zarządu AZS PK (1969 – 1975), następnie pracownik Zarządu Środowiskowego AZS Kraków (1 III 1975 – 28 II 1978), niezwykle uzdolniony organizator zawodów sportowych m.in. organizator I międzynarodowego Turnieju o puchar „Wawelskiego Smoka” w karate kyokushin (1976), organizator Ligi Międzyuczelnianej AZS Kraków, mistrzostw Polski mistrzów Lig Międzyuczelnianych, igrzysk sportowych studentów lat pierwszych zwanych „Cracoviadą”. Współzałożyciel przy Zarządzie Środowiskowym AZS, Klubu Narciarskiego AZS Kraków i Klubu Żeglarskiego AZS Kraków stawiających sobie za cel popularyzację tych dyscyplin sportu wśród studentów i mieszkańców Krakowa. Organizował z działaczami tych Klubów zawody narciarskie dla zakładów pracy, dla studentów narciarski Pucharu Prezesa AZS Kraków. W latach 1978 -80 pełnił funkcję sekretarza Klubu „Juwenia” Kraków. Po wyjeździe z Krakowa prowadził działalność gospodarczą w Limanowej. Wielką popularnością cieszą się organizowane przez niego międzynarodowe turnieje brydża sportowego od roku 2000 w Tęgoborzy. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Milobędzka Maria (22 III 1900 Czarnorutka k. Kijowa), propagatorka i działaczka wych. fiz. i sportu kobiet; 1926 abs. Państwowego Kursu Wych. Fiz. w Warszawie; zaw. AZS w Warszawie (lekkoatletyka, wioślarstwo); 1921-35 pracownik referatu wych. fiz. Kobiet w Państwowym Urzędzie Wych. Fiz. i Przesposobienia Wojskowego; 1933 współorganizatorka Towarzystwa Krzewienia Kultury Fiz. Kobiet i czł. jego Rady; inicjatorka akcji: „10 min. gimnastyki dla kobiet w zakładach pracy”, zajęć rekreacyjnych dla robotnic, obozów sportowo-wypoczynkowych dla kobiet pracujących; czł. Zarządu PZLA, działaczka społeczna wielu stowarzyszeń: Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet, ZHP, ZMW, Rodziny Wojskowej i Związku Strzeleckiego; 1951 współzałożycielka TKKF i czł. Zarządu Głównego i Komisji ds. Wych. Fiz. Kobiet i Dzieci. Autorka licznych artykułów na temat wych. fiz. kobiet, m.in. w „Bluszczu”, „Stadionie”, „Starcie”, współautorka książek, min. *Ćwiczenia dziesięciminutowe w zakładach pracy* (1959) oraz *Sport w rodzinie* (1966). Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 160.

Mirecki Konrad (7 VIII 1980, Wadowice), siatkarz, działacz sportowy. Zawodnik AZS PK w latach 1999 – 2005, wiceprezes członek Zarządu AZS PK w latach 2000 – 2005, później jego wiceprezes, organizator (wspólnie z kolegami) szeregu imprez sportowych takich jak: Bieg Kościuszkowski, Zimowe granie, itp. W latach 2001-2007 członek Zarządu AZS Kraków i później jego wiceprezes. W ramach działalności w AZS Kraków. Współorganizator wielu imprez sportowych (mistrzostwa Polski, akademickie mistrzostwa świata w badmintonie i kajakarstwie górskim, AME w badmintonie, Forum FISU w 2008 r.) W latach 2007-2013 pracownik i wiceprezes KS AZSAWF Kraków, organizator cyklu mitingów lekkoatletycznych, finału Drużynowych Mistrzostw Polski w Lekkiej Atletyce, Biegu Nadwiślańskiego). W latach 2004-2014 członek Zarządu Głównego AZS, członek Misji Uniwersjadowej Bangkok 2007, uczestnik Youth Sport Conference, Lubljana, Slovenia 2006 r. W latach 2000-2006 pracował w Studenckim Centrum Kultury KWADRAT PK w charakterze Managera Klubu. http://czeslawmichal.ski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 350.

Mirosz Zbigniew, ur. 25.03.1941 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1959-1965, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1962, 1963, srebrne: 1961, 1964, 1965, brązowy 1960), Posnani Poznań (1966), Orła Warszawa (1966-1968, 1969-1971, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1966, 1967, 1969), Skry Warszawa (1968-1969, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1968), Mazovii Mińsk Mazowiecki (1971-1979), IPK. Varnersborg (Szwecja, srebrny medal mistrzostw Szwecji seniorów 1972), Budowlanych Lublin (1979-1980). Pierwszy trener Marian Bondarewicz. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 19 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 15 punktów, występował w III linii młyna. Reprezentant Polski juniorów (1960-1962). Instruktor PZR (02.11.1964). Trener II klasy (03.02.1970). Trener I klasy (1971). Trener juniorów Olimpu Mińsk Mazowiecki (1967-1968, brązowy medal mistrzostw Polski juniorów 1967), Skry Warszawa (1968), seniorów Orła Warszawa (1969, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów), reprezentacji Polski kadetów (1981-1982). Założyciel i pierwszy trener Mazovii Mińsk Mazowiecki (1970-1976, srebrny medal mistrzostw Polski juniorów 1973, brązowy 1975), Mechanika Mińsk Mazowiecki (srebrny medal mistrzostw Polski kadetów 1982). Przewodniczący Referatu Młodzieżowego Polskiego Związku Rugby (16.02.1964 23.11.1964), Wiceprezes OZR Siedlecko-lubelski (06.10.1984-16.01.1985). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1969), Zasłużony Mistrz Sportu. (1971). Sędzia (1982-1983). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 75. Fot. <http://www.pzrugby.pl/page/13/ReprezentanciPolskiSeniorow,52>

Misiak Maciej, ur. 25.02.1959 w Sochaczewie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Orkana Sochaczew (1989, 1993, 2000), AZS AWF Warszawa (1989-1993). Pierwszy trener Piotr Osiecki. Trener II klasy (1995). Trener drużyny rugby przy Zespole Szkół Zawodowych nr 1 w Sochaczewie (1994-1995), młodzików, kadetów i juniorów Orkana Sochaczew (1996-2004, brązowe medale mistrzostw Polski kadetów: 2000, 2003). Pierwszy trener drużyny kobiecej Tygrysy Sochaczew (2001.). Trener wojewódzki Województwa Mazowieckiego. Asystent trenera reprezentacji Polski juniorów (2000-2002). Odznaczony Honorową Srebrną Odznaką PZR (21.11.2001). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 75.

Miszcuk Eugeniusz, (ur. 9 marca 1935 r. w Białej Podlaskiej, zm. 5 stycznia 2010 r. w Olsztynie) – zasłużony trener klasy I, specjalista od biegów sprinterskich i płotków, 5-krotny finalista mistrzostw Polski. Legenda lekkoatletyki na Warmii i Mazurach. W 1958 r. ukończył Akademię Wychowania Fizycznego w Warszawie. Kontynuował karierę zawodniczą w klubie sportowym AZS Olsztyn. Specjalizował się w biegach płotkarskich. Od 1964 r. pracował w Zespole Szkół Chemicznych. W latach 1963–1971 w klubie sportowym TS Gwardia Olsztyn. W tym czasie prowadził grupę sprintu i płotków, w której najlepszymi sportowcami byli olimpijczycy Urszula Styranka-Szubzda i Marek Jóźwik. W 1972 r. ponownie rozpoczął pracę w AZS Olsztyn, gdzie odkrył talent płotkarza Ryszarda Szparaka oraz Anny Ślipiko, wielokrotnej medalistki mistrzostw Polski. Pod koniec lat siedemdziesiątych zajmował się głównie młodzieżą. Jego szkoła „Chemik” kilkakrotnie okazywała się najlepszą w kraju. Był jednym z inicjatorów budowy stadionu tartanowego w Kortowie. Pracował w AZS UWM Olsztyn, a jego wychowankowie wielokrotnie zdobywali medale na ogólnopolskiej olimpiadzie młodzieży oraz mistrzostwach Polski juniorów. Za swoje osiągnięcia w pracy szkoleniowej i wychowawczej Eugeniusz Miszcuk był wielokrotnie nagradzany medalami i odznaczeniami państwowymi. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Eugeniusz_Miszcuk; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-odnas/> Fot. Z archiwum Janusza Poryckiego

Miśkiewicz Łukasz, ur. 28.03.1980 r. w Magnuszewie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Folc Sport Warszawa (1997-2000, brązowy medal mistrzostw Polski juniorów 1999), Folc AZS Warszawa (2000-2007, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 2006, złote medale mistrzostw Polski „7” seniorów 2005, 2006, srebrny 2004). Pierwszy trener Krzysztof Folc. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 7 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 5 punktów, grał na pozycji skrzydłowego młyna. Młodzieżowy reprezentant Polski. M. Powął-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 20.

Miśkiewicz Maciej, ur. 16.01.1985 r. w Magnuszewie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Folc AZS Warszawa (2000-2007, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 2006, złoty medal mistrzostw Polski seniorów „7” 2006, Mistrz Polskiej Ligi Rugby „7” 2005, III miejsce 2004, 2006, srebrny medal mistrzostw Polski juniorów 2004, brązowy medal mistrzostw Polski kadetów 2001). Pierwszy trener Jerzy Raczek W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden. oficjalny mecz międzypaństwowy, grał na pozycji obrońcy. Uczestnik młodzieżowych mistrzostw Europy (2004, 2005), uczestnik mistrzostw świata juniorów (2002, 2003), mistrz Europy U18 (2003). M. Powął-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 20-21.

Młodzikowski Grzegorz (9 V 1920 Toruń), dr hab. wych. fiz., doc. w AWF Warszawa, kier. Pracowni Olimpizmu i Polityki Sportowej, 1977-80 dyr. Instytut. Nauk Humanistycznych, 1972-76 rektor AWFu Gdańsku, czł. Zarządu PKOl, czł. honorowy Międzynarodowej Akademii Olimpijskiej, czł. Komitetu Nauk Historycznych PAN i Prezydium Międzynarodowego Komitetu Historii Sportu i WF CIEPS, 1962-64 wiceprezes PZN. Laureat Srebrnego Wawrzynu Olimpijskiego PKOl 1974 za książkę 20 olimpiad ery nowożytnej. Autor wielu prac, min.: *Narciarstwo. Zarys encyklopedyczny* (red. i współautor 1967); *Genealogia, społeczne i klasowe funkcje sportu* (1970); *Polityka i sport* (1979); *Olimpiady ery nowożytnej* (1984). Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu*, L-Ż, Warszawa 1984, s. 162.

Moczulski Wacław, ur. 25.02.1936 w Nadwornie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1956-1957, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1957), Czarnych Bytom

(1958-1972, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1959, srebrne: 1957, 1960, brązowe: 1958, 1961, 1964, 1965, 1966, zdobywca Pucharu PZR: 1962, 1964). W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 9 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 6 punktów, występował na pozycji filara. Pierwszy trener Stanisław Gierwatowski. Trener seniorów Czarnych Bytom (1969). Instruktor klubu (08.06.1 959). Instruktor PZR (21.11.1966). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 75-6.

Moderówna Mieczysława czołowa lekkoatletka AZS Łódź. Czterokrotna mistrzyni Polski w 1947 r.: 60 m, 100 m, 200 m i skok w dal z miejsca. Do 1949 r. reprezentantka Polski. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346.

Molenda Piotr. Ur. 3.03.1962 r., Bielsko-Biała. Kluby: 1973-1976 Stal Bielsko-Biała, 1977-1988 AZS Gliwice. Trenerzy: Leszek Graca, Stefan Góralik. Adam Giersz. IO Seul 1988. Gra pojedyncza; w grupie eliminacyjnej (8 zawodników) msc. 6, 2 zwycięstwa, odpadł. ME. Moskwa 1984: drużynowo srebrny medal. MP. Mistrz w grze mieszanej: 1984 (razem z E. Poźniak) w grze po-

dwójnej: 1985 (razem z S. Dryszelem). Mistrz drużynowo: 1987, 1988. Wicemistrz w grze pojedynczej: 1990. Ukończył Technikum Górnicze. Wyjechał do Niemiec. H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 217. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 174; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 223-4.

Moliszewski Andrzej – ur. 19.01.1951 r. w Krakowie, absolwent AWF /1975 – 1979 r./ wioślarz AZS Kraków, trener. Mistrz Polski w czwórkach bez sternika /1971 r./, reprezentant Polski, na Mistrzostwach Europy /1971 r./ i regatach międzynarodowych w Moskwie i Grunau /1972 r/. Z.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 32.

Mordarski Sławomir (4.01.1979, Nowy Sącz), kajakarz, medalista MŚ i ME, olimpijczyk (1996, 2000). Wychowanek SKS Start Nowy Sącz (1991-97), zawodnik AZS AWF Kraków (1998-2006). Podopieczny trenera Z. Miązka. Trzykrotny medalista MŚ – złoty medal w C-1×3 (1999), brązowy medal w C-2x3 (2002), brązowy medal w C-2x3 (2003). Na olimpiadzie w Sydney (2000) w C-2 zdobył szóste miejsce. Mistrz Polski w C-2 slalom (2001-2003), w C-2x3 (1998, 2000, 2002, 2003, 2005, 2006); w C-2 zjazd (2005). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008), w: Akademska kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 113.

Moritz Waclaw - jeden z założycieli sekcji pływackiej AZS Warszawa. Pionier pływactwa polskiego i długoletni działacz akademicki na tym polu. Jeden z pierwszych instruktorów i nauczycieli sportu pływackiego. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346.

Mormol Weronika (1943–1993), nauczycielka wych. fiz. Urodziła się 13 kwietnia 1943 r. w Sutnie (woj. białostockie). Po ukończeniu miejscowej szkoły podstawowej oraz liceum w Siemiatyczach studiowała AWF w Warszawie, kończąc w 1967 r. studia magisterskie i uzyskując również uprawnienia trenera II kl. lekkiej atletyki. Jeszcze, jako studentka AWF, od 16 sierpnia 1965 podjęła pracę zawodową, jako nauczycielka wych. fiz. w II Liceum Ogólnokształcącym w Białymstoku im. IX Drezdeńskiej Dywizji Piechoty WP. Równolegle aktywnie działała w sporcie szkolnym,

podnosząc kwalifikacje zawodowe (posiadała specjalizację zawodową II stopnia). Jako metodyk inspirowała wdrażanie nowych programów z zakresu kultury fizycznej w szkołach ponadpodstawowych Białostoczczyzny. Przez cały okres kariery zawodowej była obecna w życiu środowiska nauczycieli wych. fiz. M.in. prowadziła zajęcia na obozie narciarskim słuchaczy Studium Nauczycielskiego w Elku, zorganizowanego w Karpaczu w dniach 7–19 stycznia 1968 r. Ukończyła kurs instruktorski narciarstwa alpejskiego zorganizowany przez Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Raciborzu (8-21 stycznia 1979). W latach 1979–1980 była zatrudniona na pół etatu, jako trenerka lekkiej atletyki w klubie SZS - AZS w Białymstoku. W latach 1989–1993 prowadziła sekcję lekkoatletyczną w ramach SKS przy LO w Białymstoku, która uczestniczyła w lidze międzyszkolnej w tym mieście. Jej wychowankami są: m. in. Elżbieta Krawczuk-Trylińska (reprezentantka Polski w skoku wzwyż) i Małgorzata Guzowska, która zajęła IV m. w pięcioboju junierek młodszych na mistrzostwach Polski (1989). Kilka jej wychowanek podjęło studia w akademiach wychowania fizycznego. Brała czynny udział w zawodach sportowych nauczycieli wych. fiz. Podczas I Ogólnopolskich Mistrzostw ZNP w Narciarstwie Alpejskim w 1980 r. zajęła III m. w slalomie gigancie i w slalomie specjalnym. W 1972 r. otrzymała zespołową nagrodę II stopnia ministra Oświaty i Wychowania za wybitne osiągnięcia w pracy dydaktycznej, sportowej i wychowawczej. Ponadto otrzymała: Srebrną odznakę Honorową PZLA (1976), Medal pamiątkowy 25-lecia SZS (1978), Honorową Odznakę „Za Zasługi w Sporcie Szkolnym” (1978) oraz Srebrną Odznakę „Zasłużony Białostoczczyźnie” (1981). Do ostatniej chwili, mimo wyniszczającej organizm, nieuleczalnej choroby, wytrwale pracowała w szkole. Zmarła 6 sierpnia 1993 r. w Białymstoku. Spoczywa w grobowcu rodzinnym na cmentarzu w Niemirowie koło Siemiatycz. A. Nowakowski, *Mormol Weronika (1943–1993)*, „Wychowanie Fizyczne i Sport” 2, 1995, s. 100-101.

Morończyk, Antoni (1914-1976). Urodził się 11 maja 1914 r. w Sielcu-Bienkowie, pow. Kamionka Strumiłowska w woj. tarnopolskim. Szkołę podstawową ukończył w Sielcu-Bienkowie, a następnie uczęszczał do gimnazjum humanistycznego we Lwowie, które ukończył w 1935 r. Tam też, w ramach Sokoła-Macierzy Lwów, podjął systematyczny trening lekkoatletyczny. W latach 1936-37 pracował w II Pułku Lotniczym na Okęciu jako urzędnik. W 1937 r. rozpoczął studia w CIWF w Warszawie, które kontynuował do wybuchu II wojny światowej. We wrześniu 1939 r. jako ochotnik walczył w obronie Warszawy, później przebywał u brata na wsi w Medyni Grogowskiej, w latach 1940-1942 pracował w Urzędzie Melioracyjnym w Sanoku jako robotnik przy melioracji łąk, a następnie w latach 1942-1946 - jako urzędnik w przedsiębiorstwie naftowym w Sanoku. W 1946 r. powrócił do Warszawy i rozpoczął pracę w AWF. Równoległe z kształceniem studentów odbudowywał zdewastowane w czasie wojny urządzenia i obiekty sportowe, organizował proces dydaktyczny i poza programową działalność sportową, trenował skok o tyczce, uzupełniał studia i złożył egzamin magisterski, prowadził badania naukowe. W AWF przeszedł większość szczebli hierarchii służbowej: od instruktora a przez stanowiska asystenta i adiunkta do docenta, od szeregowego nauczyciela akademickiego, przez funkcję kierownika Zakładu Lekkiej Atletyki do z-cy dyrektora Instytutu Sportu. W 1969 r. doktoryzował się w zakresie teorii treningu lekkoatletycznego. W pracy dydaktyczno-naukowej koncentrował się na zagadnieniach metodyki, teorii i organizacji treningu sportowego, szczególnie w odniesieniu do lekkiej atletyki. W AWF, z którą się utożsamiał, rozwijał bogatą działalność organizacyjną i społeczną. Był członkiem senatu, wielu komisji i organów kolegialnych uczelni, należał do grona inicjatorów i projektantów modernizacji i rozbudowy hali lekkoatletycznej oraz innych urządzeń sportowych. Organizował mecze lekkoatletyczne: Warszawa - Akademia Wychowania Fizycznego. A. Morończyk był wybitnym lekkoatletą. W 1939 r. uzyskał

w skoku o tyczce 4 m 10 cm. Z wynikiem tym zajmował drugie miejsce na liście najlepszych polskich tyczkarzy aż do roku 1952. Wyprzedzał go tylko ówczesny rekordzista kraju - W. Schneider (4 m 14 cm. 1935 r.). Wojna przerwała pięknie zapowiadającą się karierę sportową A. Morończyka. W pierwszych latach po wojnie wrócił na stadion lekkoatletyczny. Startując w barwach AZS Kraków, zdobył w 1945 r. tytuł wicemistrza kraju, a w 1946 r. tytuł mistrza. Do 1950 r. brał aktywny udział w ruchu sportowym jako zawodnik. W trakcie swojej kariery sportowej sześciokrotnie wywalczył tytuł mistrza Polski (1935-1950) na otwartym stadionie oraz dwukrotnie (1948-1949) - w hali. Przez wiele lat był czołową postacią zespołu szkoleniowego Polskiego Związku Lekkiej Atletyki i jednym z głównych architektów koncepcji i programów rozwoju lekkoatletyki w ogóle, a kształcenia trenerów w szczególności. W praktycznym działaniu twórczo realizował opracowane projekty. Pełnił bowiem kolejno funkcje trenera związkowego skoków lekkoatletycznych, kierownika szkolenia sportowego Związku, przewodniczącego Centralnej Rady Trenerów PZLA i wiceprezesa Związku. W tym okresie polska lekkoatletyka osiągnęła bardzo wysoki poziom rozwoju sportowego i wielką popularność. Zawodniczki i zawodnicy poprawiali rekordy Europy i świata, zdobywali medale olimpijskie i medale mistrzostw Europy, wygrywali mecze międzypaństwowe. Spotkania te ściągały na stadiony lekkoatletyczne dziesiątki tysięcy widzów. Polska drużyna lekkoatletyczna zyskała w tym czasie miano „Wunderteamu”. W latach 1949-1952 pracował jako trener w Zarządzie Głównym Akademickiego Związku Sportowego; 1952-1954 był trenerem koordynatorem w związkowym ruchu sportowym (CRZZ); 1954-1956 kierownikiem centralnego szkolenia tyczkarzy w Polskim Związku Lekkiej Atletyki; 1958-1961 pełnił funkcję z-cy dyrektora Ośrodka Przygotowań Olimpijskich w Warszawie; 1967-1966 kierownika szkolenia w Klubie Sportowym „Warszawianka”; 1966-1969 kierownika szkolenia lekkiej atletyki w klubie AZS-AWF. Bogate doświadczenie zdobyte w długiej karierze zawodnika, trenera i organizatora sportu wysoko kwalifikowanego przekazywał A. Morończyk swoim współpracownikom, młodzieży akademickiej, publikował na łamach fachowych czasopism, upowszechniał na kursach i konferencjach trenerskich. Był autorem wielu skryptów i książek, m. in. *Skoku o tyczce (1947)*, *Treningu skoków (1953)* i *Lekkoatletyki (1966)*, był autentycznym twórcą polskiej szkoły skoku o tyczce, której absolwenci i ich uczniowie ustanawiali rekordy Europy i świata, zdobywali tytuły mistrzów i wicemistrzów olimpijskich, miejsca w finałach Igrzysk Olimpijskich i Mistrzostw Europy. Jego autorytet w środowisku szkoleniowców europejskich przyczynił się również do przyznania Polsce w 1962 r. organizacji Europejskiego Kongresu Trenerów Lekkiej Atletyki. Odbył się on na terenie naszej uczelni. Przewodniczącym Komitetu organizacyjnego Kongresu był Antoni Morończyk. Odszedł przedwcześnie. Zostawił jednak po sobie trwałe ślady: w mentalności młodszych współpracowników, którym wszczepiał przywiązanie do uczelni; w publikacjach, gdzie można znaleźć nowatorskie, na ówczesne czasy, założenia procesu szkolenia zawodników; w rozwiązaniach struktury istniejących współcześnie obiektów sportowych, których koncepcje formułował. Za wieloletnią pracę w uczelni i w sporcie został wyróżniony wieloma odznaczeniami: Krzyżem Oficerskim (pośmiertnie) i Kawalerskim Orderem Odrodzenia Polski (1964), Srebrnym Krzyżem Zasługi. Był zasłużonym Mistrzem Sportu i Zasłużonym Działaczem Kultury Fizycznej. Antoni Morończyk był żonaty z Izabellą Szczęsickiewicz i miał dwóch synów Wacława (ur. 1945) i Jacka (ur. 1948). Zmarł 15 lipca 1976 r. Jest pochowany na Cmentarzu Wojskowym w Warszawie. Kajetan Hądzelek, Zenon Ważny, Antoni Morończyk (1914-1976), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom I, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s.148; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 168; https://pl.wikipedia.org/wiki/Antoni_Moro%C5%84czyk Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-808a.jpg

Moroz Artur, ur. 03.05.1966 w Hajnówce. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1987-2000, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1988, srebrny 1987, brązowe: 1994, 1995, 1996, 1997, 1998), CSP Legionowo (2001-2002), Skry Warszawa (2003), Folca AZS Warszawa (2003). Pierwszy trener Zdzisław Szczybelski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 20 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 31 punktów, występował na pozycji środkowego, skrzydłowego, łącznika ataku i obrońcy. Trener seniorów AZS AWF Warszawa (1992). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 76.

Morozewicz Józef, (27 III 1865, Rzędziany - 12 VI 1941, Warszawa), wybitny petrograf i mineralog (UW 1889), prof. UJ 1905-1919, wybitny znawca Tatr, członek założyciel AZS i jego pierwszy kurator, członek Komisji Wychowania Fizycznego UJ, jeden z organizatorów Akademii Górniczej w Krakowie, organizator i w latach 1921-1937 dyrektor Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie, członek korespondent Akademii Umiejętności (1902) i członek czynny Polskiej Akademii Umiejętności (1918). Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 146; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 69; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <https://www.ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/jozef-marian-morozewicz>

Moroz-Rac Halina - uczennica III LO we Wrocławiu. Wysmukła zawodniczka wysokiego wzrostu, niezwykle zwinna i ruchliwa, obrotowo krążyła po kole z rzadko spotykaną intuicją i umiejętnością ustawiania się „tam, gdzie trzeba”, na korzystnej pozycji. Piłka wręcz magnetycznie „szła” do jej rąk, co dla bramkarek kończyło się zawsze jednakowym efektem - wyjmowaniem piłki z siatki bramkowej. Rzadko spotykany talent. W kręgu specjalistów-teoretyków tej dyscypliny, wybitnych trenerów, nieoficjalnie uznawana jako zawodniczka światowego formatu. Miarą jej sympatycznej osobowości są wspomnienia o karierze i jej przebiegu: „W latach 1968-1971 byłem zawodniczką wrocławskiej drużyny AZS AWF w piłce ręcznej. Był to okres wyjątkowy w moim życiu, ponieważ dane mi było w tym czasie osiągnąć wiele sukcesów sportowych, a także ukończyć studia na AWF. Chcę już na wstępie podkreślić, że sukcesy swoje zawdzięczam wszystkim koleżankom, z którymi kiedykolwiek grałam, a także trenerom: Jerzemu Dyrkaczowi, Józefowi Zajęcowi i Bogdanowi Cybulskiemu. Ze szczególną sympatią wspominam początek swojej kariery sportowej, kiedy jako siedmioletnia dziewczyna trafiłam do I - ligowego zespołu prowadzonego przez trenera Józefa Zajęca. Grały tam takie gwiazdy, jak: Beta Wąsowicz, Lucia Jaworska, Krysia Kawzowicz, Gosia Bogucka czy Basia Mochniej. Byłam przez wszystkie wspaniałe przyjęta i nie ukrywam, że grze u ich boku i pod okiem p. Zajęca, który zmienił moją pozycję z rozgrywającej na obrotową, zawdzięczam dalsze moje sukcesy. Niebawem dołączyły do nas utalentowane koleżanki, takie jak: Ela Wąsowicz, Ula Krzykawska, Ircia Pacek, Stasia Gotówko, Ewa Pater i Danusia Darmstetter. Tworzyłyśmy przez wiele lat zgrany kolektyw i pod „wodzą” trenerów J. Zajęca, a później B. Cybulskiego zdobyłyśmy wielokrotnie mistrzostwo Polski. Wiele z nas było wielokrotnymi reprezentantkami kraju. Wspomnę tylko, że w ciągu 10 lat gry w reprezentacji Polski 3-krotnie brałam udział w mistrzostwach świata. Ukoronowaniem mojej kariery sportowej był wybór do „siódemki” 40-letniej na pozycji obrotowej w plebiscycie trenerów, działaczy i dziennikarzy sportowych. I to było chyba moim największym sukcesem. Na koniec chcę powiedzieć, że uprawianie sportu na takim poziomie to ciężka praca, wiele wyjazdów i wyrzeczeń. Wszystkie byłyśmy studentkami AWF we Wrocławiu i gdyby nie przychylna atmosfera i zainteresowanie ówczesnych władz uczelni piłką ręczną, a szczególnie oddanie tej dyscyplinie sportu prof. Juliana Jonkisz, osiągnięcie takich

sukcesów byłoby chyba bardzo trudne”. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 27.

Morzycki Bronisław (1933-1997). Urodził się 31 stycznia 1933 r. w Warszawie w rodzinie Julii z d. Kołodziejkiej i Stefana Morzyckiego - cieśli budowlanego. W Warszawie na Bielanach ukończył szkołę podstawową (1946) oraz Państwowe Gimnazjum i Liceum przy ul. Barcickiej (1951). W latach 1951-1954 odbył studia w warszawskiej AWF i uzyskał tytuł dyplomowanego nauczyciela, a w 1957 r. tytuł magistra wychowania fizycznego. W okresie studiów trenował w sekcji gimnastyki sportowej Klubu AZS-AWF. Jako student III roku w r. ak. 1953/1954 był stażystą (pomocnikiem asystenta) w Zakładzie Gimnastyki AWF. Bezpośrednio po ukończeniu studiów został w 1954 r. zatrudniony w Zakładzie Gimnastyki, gdzie pracował bez przerwy do przejścia na emeryturę (01.02.1993) jako asystent, st. asystent, wykładowca i st. wykładowca. Równoległe od 1 września 1954 r. rozpoczął pracę w Klubie AZS-AWF w sekcji gimnastyki, początkowo jako trener gimnastyki sportowej, a następnie akrobatyki sportowej (piramidy, skoki na batucie), w którym pracował również bez przerwy do 1993 r. W tym okresie zdobył wysokie kwalifikacje trenera klasy mistrzowskiej w akrobatyce sportowej (1975) i sędziego międzynarodowego w tej dyscyplinie sportu. W uczelni prowadził zajęcia z gimnastyki podstawowej na wszystkich latach studiów stacjonarnych, zaocznych i podyplomowych, a z akrobatyki na specjalizacji i z dyscypliny kierunkowej. Był promotorem kilkunastu prac magisterskich, opiekunem praktyk pedagogicznych i robotniczych, autorem artykułów i opracowań metodycznych, programów, rozdziałów w skryptach z zakresu akrobatyki. Jako trener wychował i wyszkolił kilkudziesięciu zawodników klasy mistrzowskiej w akrobatyce, w tym medalistów mistrzostw Polski (32) oraz zdobywców złotych, srebrnych i brązowych medali na mistrzostwach Europy, mistrzostwach i pucharach Świata. Pełnił również w Klubie przez kilka lat funkcję trenera koordynatora. B. Morzycki był wieloletnim zasłużonym działaczem Polskiego i Okręgowego Związku Akrobatyki Sportowej. Przez kilkanaście lat pełnił w nich społecznie funkcje: członka zarządu PZAS, członka Komisji Sportowej i Trampoliny PZAS, wiceprezesa ds. szkolenia sportowego PZAS (1965-1970). Był wieloletnim wykładowcą na kursach instruktorskich i trenerskich organizowanych przez OZAS, PZAS i RG LZS, sędzią na dziesiątkach zawodów krajowych i zagranicznych, autorem układów klasyfikacyjnych w akrobatyce sportowej na lata 1961-1965 i 1966-1969. Swoje uzdolnienia i wiedzę w zakresie akrobatyki wykorzystywał z powodzeniem jako autor i organizator pokazów estradowych i masowych oraz defilad i parad sportowych, organizowanych z okazji uroczystości państwowych i imprez sportowych. Prace te wykonywał na zlecenie GKKFES oraz organizacji i zrzeszeń sportowych. Za wieloletnią pracę dydaktyczną w uczelni, trenerską w klubie AZS-AWF i działalność sportową był wielokrotnie odznaczany, wyróżniany i nagradzany: Złotym Krzyżem Zasługi (1973), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1989), Tytułem Zasłużonego Trenera PRL, dwukrotnie nagrodą resortową III stopnia, (1986,1987), Medalem 100-lecia Sportu Polskiego (1967), Srebrną i Złotą Odznaką AZS, (1960,1967), Złotą Odznaką PZAS (1970), Złotą Odznaką Zasłużonego Działacza KF (1973) i innymi. Był członkiem ZNP (1957-1960) oraz w 1960 r. współorganizatorem i członkiem Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w AWF. Zmarł w Warszawie 3 września 1997 r., gdzie został pochowany na Cmentarzu Wawrzyszewskim. A. Mazur, Bronisław Morzycki (1933-1997), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom II, red. Kajetan Hądzek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 89-90; A. Mazur, Bronisław Morzycki (1933-1997), „Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF”, Warszawa 2000, t. II., s. 52-53.

Moska Waldemar. (ur. 29 czerwca 1962 w Wejherowie) – specjalista w zakresie organizacji kultury fizycznej, historyk sportu, nauczyciel akademicki, od 2010 rektor Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku. Prezes KS AZS AWFis Gdańsk na kadencję 2016-2020. W 1985 ukończył studia na AWF w Gdańsku. Doktoryzował się w 1995 na uczelni macierzystej w oparciu o pracę pt. *Propozycje optymalnych rozwiązań organizacyjnych*

w polskim sporcie w oparciu o retrospekcje historyczne i współczesny model zagraniczny Stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskał w 2007 na podstawie rozprawy: *Metodyczne i organizacyjne aspekty rozwoju sportu w latach 1945–2005*. Po uzyskaniu magisterium podjął pracę w macierzystej uczelni. W 2008 objął kierownictwo Zakładu Historii i Organizacji Kultury Fizycznej. W tym samym roku został dziekanem Wydziału Turystyki i Rekreacji. W latach 2008-2010 był dziekanem Wydziału Turystyki i Rekreacji. 10 września 2010 został wybrany na rektora AWFis w Gdańsku. W 2012 i 2016 uzyskał reelekcję na zajmowane stanowisko. Uzyskał uprawnienia trenera II klasy w piłce siatkowej i tenisie stołowym. W latach 90. prowadził występującą w ekstraklasie sekcję tenisa stołowego klubu AZS-AWFis Gdańsk. Ponadto był wiceprezesem Pomorskiego Związku Tenisa Stołowego. W latach 2005–2007 pracował ze sportowcami niepełnosprawnymi w stowarzyszeniu „Szansa-Start” w Gdańsku. <http://www.awf.gda.pl/index.php?id=24&items=11960>; Adam Mauks, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=MOSKA_WALDEMAR Fot. <http://www.awf.gda.pl/index.php?id=24&items=11960>

Moskała Alojzy, ur. 01.06.1935 r. w Ochabach. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1956-1963, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1957, 1958, 1963, srebrne: 1959, 1961, brązowy 1960, zdobywca Pucharu Sportowca 1956, Pucharu PZR 1959), Skry Warszawa (1964-1968, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1964, 1965, 1967, 1968). Pierwszy trener Stanisław Gierwatowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 12 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 10 punktów, występował na pozycji obrońcy. Instruktor PZR (02.11.1964). Trener II klasy (1964). Trener OMB Technikum Kolejowego Warszawa i Okęcie Warszawa (1959-1961). Założyciel i trener OMR. Liceum nr 49 w Warszawie (1963-1968). Mistrz Sportu (1966). Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1978). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 76.

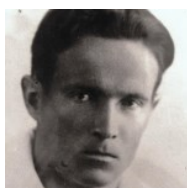

Moskau Antoni, ur. 10 III 1904 r. w Sulmierzycach. W 1930 r. ukończył Wyższą Szkołę Handlową w Poznaniu. Członek „Venetii” Ostrów Wlkp. i AZS Poznań. Uprawiał piłkę nożną i lekkoatletykę. Czołowy sprinter Wielkopolski w latach 1927-1930. Wicemistrz Polski w biegu sztafetowym 4 x 100 m (1929 r.). Działacz sportowy w poznańskim środowisku akademickim. Współzałożyciel w 1927 r. Koła Sportowego Studentów Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu. W sierpniu 1939 r. został zmobilizowany, jako pilot-obszernik w stopniu podporucznika rezerwy do 3 Pułku Lotniczego w Poznaniu-Ławicy. Brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r., a następnie, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Kozelsku. Zginął w Katyniu w 1940r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 69. Fot. http://www.muzeum.katynskie.pl/pl/49869/11387/kserokopia_fotografii_antoni_moskau_w_mundurze_podporucznika_lotnictwa_mk_1216_ik.html

Mostowski Włodzimierz (1884-1960), członek założyciel AZS, wioślarz, narciarz, piłkarz, jeden z najbardziej zasłużonych działaczy AZS przed rokiem 1914. Absolwent Wydziału Prawa, doktor prawa, zięć Odon Bujwida, ojciec zasłużonych dla krakowskiego AZS, Jerzego, wioślarza, i Czesława. Był zawodnikiem pierwszego oficjalnego spotkania piłkarskiego drużyny AZS w 1911 r.

oraz uczestnikiem osady wioślarskiej, która w pierwszym oficjalnym starcie zwyciężyła w regatach jubileuszowych 25-lecia krakowskiego „Sokoła” w 1912 r. Cz. Michalski, Akademycki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 146. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346.

Moszczak Józef (10 III 1931, Kraków - 15 IV 1976, Kraków), siatkarz, absolwent WSWF- Kraków (1955). Zawodnik AZS Kraków (1952-1955), występował w zespole, który wówczas należał do czołówki krajowej. Brązowy medalista AMP (1953), srebrny medalista AMP (1956). Trener I klasy, zdobył dwukrotnie tytuł MP oraz trzykrotnie tytuł wicemistrza Polski z krakowską „Wisłą”. Od 1978 r. rozgrywany jest Memoriał im. Józefa Moszczaka. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 350.

Motyka Stanisław, ur. 6 V 1906 r. w Zakopanem. Przewodnik tatrzański. W 1939 r. był kierownikiem Szkoły Turystyki i Taternictwa na Hali Gąsienicowej. Wybitny taternik. Jako pierwszy przeszedł około 50 dróg taternickich oraz powtórzył szereg najtrudniejszych przejść innych taterników. Uprawiał narciarstwo klasyczne w SNPTT Zakopane. W 1928 r. uczestniczył w igrzyskach olimpijskich w St. Moritz, gdzie w kombinacji klasycznej zajął 24 miejsce. Wraz ze swym stryjecznym bratem Zdzisławem w drugiej połowie lat dwudziestych w barwach AZS Kraków uprawiał lekkoatletykę. Specjalizował się w biegach długich i biegach przełajowych. Po wybuchu II wojny światowej rozpoczął działalność konspiracyjną. Był kurierem budapeszteńskiej bazy wojskowej. W 1940 r. podczas przeprawy z Węgier do Polski został aresztowany w Słowacji. Dzięki brawurowej akcji wydostał się z rąk gestapo i zbiegł na Węgry, gdzie przebywał w obozie dla uchodźców cywilnych w Leanyfalu nad Dunajem, w pobliżu miasteczka Szentendre. Utonął podczas kąpieli w Dunaju pod Szentendre 7. VII. 1941 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademyckiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 69. Fot. <https://www.ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/stanislaw-motyka>

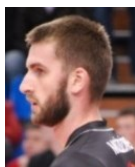

Motyka Zdzisław Józef (23 I 1907, Zakopane – 21 III 1969, Kraków), narciarz i lekkoatleta AZS Kraków i narciarz zakopiańskich klubów, dwukrotny olimpijczyk (1928, 1932). W 1923 ukończył Szkołę Przemysłu Drzewnego w Zakopanem. Z zawodu był stolarzem. Pierwszy start zagraniczny Motyki miał miejsce w 1922 w Tatrzańskiej Łomnicy. Wygrał wówczas silnie obsadzony bieg juniorów na 10 km, co zdecydowało o jego dalszej karierze. Przez wiele lat utrzymywał się w ścisłej czołówce polskich biegaczy. Był sześciokrotnym mistrzem Polski w biegu na 50 km (1929, 1930, 1931), 18 km (1930, 1931) i w sztafecie 4 x 10 km (1928). Startował m.in. w mistrzostwach świata w Zakopanem (1921) i w Holmenkollen (1930) oraz na Olimpiadzie w ST. Moritz (1928) i Lake Placid (1932). Był mistrzem Wojska Polskiego w biegu na 30 km oraz mistrzem armii czechosłowackiej, węgierskiej, niemieckiej i polskiej w dwuboju narciarskim. Uprawiał także lekkoatletykę, startując w barwach AZS Kraków. Uprawiał biegi długodystansowe, szczególnie maraton. Traktował to jako przygotowanie do sezonu zimowego, choć i tu odnosił sukcesy. W 1927 r. zdobył brązowy medal w biegach przełajowych na mistrzostwach Polski, zajął też wysokie miejsce w biegu maratońskim w Dusseldorfie, w 1928 r. dwukrotnie zdobył brązowe medale w mistrzostwach Polski: w biegu przełajowym i w biegu na 10 km.. Startował do 1937, później był trenerem w „Sokole”, prowadził też w Zakopanem sklep sportowy. Podczas okupacji mieszkał początkowo w Warszawie (jego współlokatorem był znany aktor komediowy Adolf Dymśa). Po wojnie pracował na skoczni w Zakopanem jako spiker i szef ekipy „deptaczy”, przygotowujących skocznię i trasy narciarskie do zawodów. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt

Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346.
Fot. <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/192143:1/>

Mozer Waclaw, ur. 16 kwietnia 1941 r. we Lwowie. Zawodnik, trener. Do Kielc przybył w 1952 r. Uprawiał kilka dyscyplin sportu: pływanie, piłkę ręczną, badminton. Członek kadry narodowej w pływaniu /1955 - 1956/. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie. Trener pływania i instruktor piłki ręcznej. Wieloletni prezes i wiceprezes Okręgowego Związku Piłki Ręcznej w Kielcach, /działa od 1962/, arbiter I-ligowy. Założyciel Wojewódzkiego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Kielcach, prezes od 1981 r. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Zarządu Głównego WOPR /od 1986/. Pracował na Politechnice Świętokrzyskiej, był trenerem kilku dyscyplin sportowych uczelnianego AZS. Działacz Okręgowego Związku Pływackiego w Kielcach. Jest autorem i współautorem Wydawnictw propagujących bezpieczeństwo nad wodą: „15 lekcji nauki pływania”, „Prawie wszystko o ratownictwie wodnym”, „I ty możesz zostać młodszym ratownikiem”. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 146.

Możdzonek Marcin (ur. 9 lutego 1985 r. w Olsztynie) – siatkarz, w ostatnich latach podpora reprezentacji Polski w tej dyscyplinie sportu, kapitan drużyny. Mistrz świata juniorów i mistrz Europy seniorów. Wychowanek AZS Olsztyn. Jego pierwszą trenerką była Danuta Pszczółkowska. Ze względu na wyjątkowe parametry (212 cm wzrostu) od razu został dostrzeżony przez selekcjonerów kadry narodowej, trenerów Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Spale. Tam też w 2004 roku rozpoczął treningi i edukację. W 2003 roku został mistrzem świata juniorów, grając m.in. z Michałem Winiarskim i Mariuszem Wlazłym. Z AZS-em Olsztyn zdobył wicemistrzostwo Polski i stał się zawodnikiem, o którego zabiegały najlepsze kluby w kraju. Wybrał Skrę Belchatów (2008), która przez kilka sezonów była bezkonkurencyjna podczas rozgrywek krajowych, a także osiągała sukcesy międzynarodowe. W 2012 roku podpisał kontrakt z innym potentatem Plus Ligi, klubem ZAKSA Kędzierzyn-Koźle. Równolegle rozwijała się jego kariera reprezentacyjna. W pierwszym zespole narodowym zadebiutował w 2007 roku. Z powodzeniem grał w mistrzostwach Europy, mistrzostwach świata, w zawodach Ligi Światowej i na uniwersjadzie. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Marcin_Możdzonek Fot. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Marcin_Mo %C5%BCd%C5%BConek](https://pl.wikipedia.org/wiki/Marcin_Mo%C5%BCd%C5%BConek)

Mroczkiewicz Magdalena. ur. 28 sierpnia 1979 roku w Gdańsku – florecistka, srebrna medalistka olimpijska z Sydney 2000 w turnieju drużynowym. Broniła barw AZS AWF i S Gdańsk. Na szczyty floretowej kariery wstąpiła w 1998 roku, zdobywając z drużyną złoto na młodzieżowych Mistrzostwach Europy i brąz na Mistrzostwach Świata seniorek. W tym samym roku zdobyła także złoto w drużynowych MŚ młodzieżowców, a rok później (1999), podczas młodzieżowych MŚ rozegranych w węgierskim Keszthely, wywalczyła dwukrotnie złoto: indywidualnie i drużynowo. To był początek „etatowych” występów pani Magdy w drużynie narodowej. W jej składzie wywalczała wielokrotnie medale z różnych kruszców na planszach Mistrzostw Europy, świata, kraju oraz w zawodach Pucharu Świata. Była na igrzyskach w Sydney, stanowiła mocny punkt drużyny florecistek. Z zespołem wywalczyła m.in. złoty medal MŚ 2003 i 2007 roku. Srebro IO. Indywidualnie mistrzyni Polski w latach 2000-2001. Miała też sesje zdjęciowe w magazynie CKM. Na początku 2009 ogłosiła zakończenie kariery sportowej. P. Janikowski, Potomkowie pana Wołodyjowskiego, w: J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 234; W. Amerski, M. Seidel, R. Zakrzewski (oprac.), Reprezentanci AWF im. Jędrzeja Śniadeckiego i AZS-AWF Gdańsk na Igrzyska Olimpijskie w Sydney 2000, Gdańsk 2000, s. 15. https://www.gedano.pedia.pl/gdansk/?title=MROCKIEWICZ_MAGDALENA_URSULA

Mroczyński Bolesław mgr – były zawodnik sekcji lekkiej atletyki AZS Poznań, prezes KU WSI w Bydgoszczy. [APS 53, 4/1968, s. 81.]

Mroczyński Zbigniew. (ur. 5 VIII 1931 Nowe Miasto Lubawskie), trener, naukowiec. W 1951 roku ukończył liceum ogólnokształcące w Morągu, w 1954 absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego w szkołach podstawowych, m.in. w Gdańsku i Bydgoszczy, podinspektor i inspektor szkolny (1954–1964). W latach 1960–1972 trener kadry narodowej Polski w lekkiej atletyce (biegi sprinterskie, skok w dal, trójskok). Od 1969 roku pracownik gdańskiej Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego, następnie Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu, od 1995 profesor tytularny. W okresie 1987–1990 prorektor do spraw nauki, a w 1990–1996 rektor AWF. Podczas jego kadencji udało się oddać do użytku baseny: wioślarski i kajakowy, zaczął działać -jako pierwsza placówka w kraju - Ośrodek Promocji Zdrowia i Sprawności Dziecka, nawiązano współpracę ze Stowarzyszeniem Naukowców Polskich w Wilnie oraz miejscowym uniwersytetem. Wykładał także na Uniwersytecie Christiana Albrechta w Kolonii (Niemcy) oraz Wyższej Szkole Pedagogicznej w Magdeburgu (Niemcy), obecnie pracownik Wyższej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa. W latach 1985–2002 prezes AZS AWF Gdańsk, autor m.in. *Sport i motywacja osiągnięć w akademickiej edukacji wychowania fizycznego* (1993). Adam Mauks https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=MROCZY%C5%83SKI_ZBIGNIEW Fot. Tamże. J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 208.

Mrozowski Robert, szermierz (florelista); ur. 15 maja 1958 w Sopocie. Zawodnik klubu Ogniwo Sopot 1980-1987. Trener, min.: Sietom AZS AWF i S Gdańsk 2001-2007; TKH Hannover, Niemcy 2002-. Miejsce zamieszkania: Niemcy. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 176.

Mróz Edward (2 XI 1921, Kraków - 31 X 2015, Kraków) siatkarz, narciarz, trener narciarski, kierownik Studium WF i S Akademii Medycznej w Krakowie. Przed wojną mieszkał w Zakopanem, gdzie uczęszczał do gimnazjum, w 1939 r. zdał maturę. W Zakopanem nauczył się jeździć na nartach i stał się czołowym zawodnikiem w biegach narciarskich i skokach. Uprawiał też narciarstwo zjazdowe. Po wkroczeniu Niemców do Zakopanego został wysiedlony wraz z rodziną spod Giewontu. Po wojnie ukończył Studium Wychowania Fizycznego UJ (taką nazwę wówczas nosiła Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego (od 1950), a następnie Akademia Wychowania Fizycznego (od 1972). Na krakowskiej uczelni należał do najlepszych zawodników AZS, był niezwykle usportowionym studentem, uprawiał wiele dyscyplin sportowych: lekką atletykę, narciarstwo, piłkę nożną, pływanie, siatkówkę, tenis. Zawodniczo uprawiał lekką atletykę i narciarstwo w krakowskiej Wiśle, zaś siatkówkę w AZS. Po zakończeniu kariery zawodniczej był wieloletnim kierownikiem i trenerem sekcji narciarskiej AZS Kraków. W roku akademickim 1949/50, będąc jeszcze słuchaczem Studium Wychowania Fizycznego UJ został zatrudniony przez uczelnię do prowadzenia zajęć z pływania i tenisa. W dniu 7 listopada 1952 roku obronił pracę magisterską z teorii wychowania fizycznego – „Skoki narciarskie”. Równocześnie ukończył kursy trenerów narciarskich, zdobył także uprawnienia trenerskie w innych dyscyplinach sportowych. Był trenerem sekcji piłki nożnej AZS Kraków w latach 1948 – 1950, awansując z zespołem o klasę wyżej, W 1953 r. Zarząd Główny AZS powierzył Mu przygotowanie biegaczek do Akademickich Mistrzostw Świata w Semmeringu (Austria) i jak sam wspominał, od tego powołania wszystko się zaczęło. Szybko awansował na trenera kadry narodowej biegaczek narciarskich, trzykrotnie był trenerem kadry olimpijskiej biega-

czek. Imponował ogromną wiedzą, entuzjazmem i pracowitością, wszystkie siły i umiejętności poświęcał swym zawodniczkom. Jego wychowankami były m. in. trzykrotna olimpijka Stefania Biegun, Maria Gąsienica-Bukowa-Kowalska, uczestniczka olimpiady w 1956 r. (5 m. w sztafecie, 16 m. w biegu na 10 km), bliźniaczki z Iwonicza studiujące w Krakowie, Jadwiga i Janina Rajchel, Małgorzata Ruchała z Limanowej oraz biegacz krakowskiego AZS, medalista Uniwersjady Kazimierz Augustynek. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 350.

Mróz Janusz. Absolwent AWF Warszawa. Pracował w tej uczelni w latach 1954-1979 i 1990-1995. Trener zespołu koszykówki kobiet AZS-AWF Warszawa. Trener reprezentacji Polski juniorów, z którą zdobył dwukrotnie srebrny medal na ME i brązowy mistrzostw świata. Znakomity dydaktyk z zakresu koszykówki i narciarstwa. Autor wielu programów i opracowań metodyczno-szkoleniowych w koszykówce. Kierownik wyszkolenia i wiceprezes w PZKosz. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 136.

Mruczkowski Tomasz, ur. 2. 06. 1966 w Gdańsku. Wioślarz (dwójki ze stern), w. 202 cm, c.c. 95 kg. IO, 1992 Barcelona, 7 m.; srebrny medalista MŚ 1991. Klub AZS AWF Gdańsk. Wykształcenie średnie, student AWF Gdańsk. Żonaty. Mieszka w Gdańsku. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 176. Fot. <http://www.mat-fencing.com/index.php?y=2013&m=5>

Mucha-Wojciechowska Mariola, szermierka (florelistka); ur. 14 czerwca 1960 w Katowicach. Zawodniczka klubów, min.: Piast Gliwice 1976-1982; AZS AWF Katowice 1982-1984; Crvena Zvezda Belgrad, Jugosławia 1985; Mladost Zagrzeb, Jugosławia 1986. Mistrzyni Jugosławii 1985. Trenerka: Crvena Zvezda Belgrad, Jugosławia 1984-1985; Mladost Zagrzeb, Jugosławia 1986; Komitet Olimpijski Irlandii w Dublinie 1986-1987; Zagłębie Sosnowiec 1988-1992; Circolo della Spada di Vicenza, Włochy 1992-2002. Miejsce zamieszkania: Polska. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 177.

Mulak Jan. Urodzony 15 marca 1910 roku w Warszawie. Wybitny działacz społeczny. Przez lat kilkanaście był działaczem sportowym w międzywojennych klubach robotniczych, jednym z filarów warszawskiego RKS Skra. W latach 1934-1937 należał do czołowych polskich średniodystansowców. Na międzynarodowych zawodach lekkoatletycznych z udziałem Amerykanów, które odbyły się w 1935 roku w Warszawie, w biegu na 800 m zajął trzecie miejsce. Instruktorem lekkiej atletyki był już od 1934 roku, stopień trenera otrzymał po II kursie unifikacyjnym PZLA w październiku 1949 roku. W 1951 roku przystąpił do centralnego szkolenia długodystansowców. Przez słynną „szkółkę” w Wałczu, która prowadził, przeszło wielu najlepszych naszych biegaczy ze Zdzisławem Krzyszkowiakiem i Stanisławem Ożogiem na czele. Jan Mulak jest twórcą „polskiej szkoły biegowej”. W latach 1956- 1960 i 1965-1966 był wiceprezesem Polskiego Związku Lekkiej Atletyki i szefem wyszkolenia sportowego. Obecnie pracuje w pionie wojskowym. Od 1958 roku był redaktorem naczelnym miesięcznika „Lekka Atletyka”, założonego w maju 1950 roku, a powołanego do życia przez ówczesną Komisję Propagandy Sekcji Lekkiej Atletyki GKKF. Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 108. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Mulak

Musiałczyk Stanisław, ur. 21.04.1944 r. w Sadorzycach. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1964-1965), Orła Warszawa (1966-1968, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1968), Budowlanych Łódź (1969-

1975, 1978). Pierwszy trener Józef Grochowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 5 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji łącznika młyna. Trener II klasy (1971). Trener I klasy. Współzałożyciel (z Ryszardem Wiejskim, Zdzisławem Jezierskim i Bogdanem Pilarczykiem) sekcji rugby Budowlanych Łódź (1968). Trener seniorów Budowlanych Łódź (1977-1979, 1980-1981, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1979, złote medale mistrzostw Polski juniorów: 1977, 1978). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 77.

Muszyński Andrzej – członek AZS od 1953 r., zawodnik drużyny AZS-AWF Warszawa w piłce siatkowej mężczyzn, która w 1961 r., zdobyła po raz dziesiąty zaszczytny tytuł Mistrza Polski. W 1961 r. odznaczony przez ZG AZS złotą odznaką AZS. APS 10, 1961, s. 21.

Mutryn Aleksander (24 l.). Ur. w 1982 r., siatkarz – środkowy drugoligowego AZS Politechnika Śląska Gliwice. Zginął 27 stycznia w wypadku samochodowym w Siemianowicach Śląskich. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Myszka Piotr, absolwent AWFIS w Gdańsku, zawodnik gdańskiego klubu AZS-AWFIS, startujący w żeglarskiej olimpijskiej klasie RS:X., wielokrotny medalista mistrzostw świata i Europy, brązowy medalista mistrzostw Europy 2012 oraz trzeci zawodnik rankingu światowego ISAF – Międzynarodowej Federacji Żeglarskiej. Na rok przed IO w Londynie najlepszy zawodnik na świecie w olimpijskiej klasie RS:X. Przegrał kwalifikacje krajowe na Igrzyska Olimpijskie z Przemysławem Miarczyńskim. Zrezygnował z lukratywnej propozycji trenerskiej Kanadyjskiego Związku Żeglarskiego na szkolenie juniorów oraz zmiany obywatelstwa i reprezentowanie innego kraju na Igrzyskach Olimpijskich w Londynie. Rozpoczął współpracę ze swoim konkurentem w charakterze sparingpartnera, pozostając na warunkach stypendialnych zawodnika kadry narodowej. Do samych Igrzysk Olimpijskich trenowali wspólnie, doskonalili trym sprzętu, technikę, taktykę i strategię. W przeddzień rozpoczęcia Igrzysk Olimpijskich Piotr Myszka został oddelegowany do Polski. Przemysław Miarczyński po zdobyciu brązowego medalu w uznaniu poświęcenia i wyjątkowo sportowej postawy Piotra stwierdził, że „część tego medalu należy do Piotra”. Za swoją postawę Piotr Myszka został Laureatem 46. Konkursu Fair Play za rok 2012 i otrzymał listy gratulacyjne za promocję wartości fair play. http://www.olimpijski.pl/Media/files/Laureaci_polskich_FP_ver_092017.pdf; Radosław Paternoga, https://www.gedano.pedia.pl/gdansk/?title=MYSZKA_PIOTR

Myśliwiec Andrzej, ur. 3.07.1957 w Katowicach. Hokeista traw., w. 176 cm, c.c. 72kg. IO 1980 Moskwa, 4 m.; mistrz Polski, dwukrotny medalista Pucharu Międzykontynentalnego; dwukrotny v-ce mistrz Włoch; sto sześćdziesiąt razy reprezentował barwy polskie; Mistrz Sportu, odzn. srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, złotymi, srebrnymi i brązowymi odznakami PZHT i AZS, odznaką im. Janka Krasickiego. Klub AZS AWF Katowice. Kariera sportowa od 1969. Wykształcenie wyższe wf., trener. Działacz sportowy w AZS. Żonaty, ma syna, żona jest fizykoterapeutą. Mieszka we Włoszech. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 176; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 226; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 70.

Naglak Zbigniew. Na uczelni pracował w latach 1953-2015. Urodził się w 1930 r. w Krotoszynie. Jako absolwent Liceum Ogólnokształcącego im. Hugona Kołłątaja w Krotoszynie w latach 1950 - 1953 studiował w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Po zakończeniu studiów rozpoczął pracę jako nauczyciel akademicki na stanowisku asystentaw Zakładzie Zespołowych Gier Sportowych, uzyskując stopnie naukowe w zakresie nauk o kulturze fizycznej ze specjalności teoria sportu: doktor (1967), doktor habilitowany (1989), profesor zwyczajny (1995). Na uczelni pełnił wiele funkcji, m.in. kierownika Katedry i Zakładu Gier Sportowych oraz prorektora (ds. nauki, ds. dydaktyki, ds. spraw studenckich i sportu) i dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego. W badaniach naukowych zajmował się usprawnieniami działań na rzecz sportu klasyfikowanego, zarówno na poziomie bezpośrednich sprawców (trener, sportowiec), jak i w odniesieniu do współdziałania innych specjalistów i instytucji działających na rzecz sportu. Jest współtwórcą programu kształcenia z zakresu teorii sportu. W szczególności zainteresowania te dotyczyły poznania sportowców podczas wielopodmiotowej gry, rozpoznawania uzdolnień do działania w nich, metod ich nauczania i uczenia się oraz doskonalenia w wieloetapowym procesie kształcenia zawodniczego. Zainteresowania te są również ukierunkowane na potrzeby szkolnej kultury fizycznej, co spowodowało, że działa na rzecz innowacji pracy nauczyciela w zakresie wychowania fizycznego. Stał się inicjatorem i współtwórcą projektu wprowadzenia piłek edukacyjnych w nauczaniu zintegrowanym. Wyniki swoich prac przedstawił w 76 publikacjach (m.in. Społeczne i metodyczne aspekty sportu klasyfikowanego. Zespołowa gra sportowa, Teoria zespołowej gry sportowej, kształcenie gracza, Nauczanie i uczenie się gry wielopodmiotowej na wstępnym etapie, Trening sportowy teoria i praktyka. Metodyka trenowania sportowca). Wypromował 14 doktorów - wśród nich 2 profesorów zwyczajnych. Jest członkiem - założycielem Międzynarodowego Towarzystwa Naukowego Gier Sportowych. Posiadając wykształcenie zawodowe (trener sportu klasy mistrzowskiej), wprowadził do ligi państwowej studencką drużynę piłki ręcznej. W tej dyscyplinie sportu współdziałał z zespołem studentek, które osiągnęły najwyższe lokaty we współzawodnictwie krajowym (trzykrotny mistrz Polski). Jako wieloletni prezes Dolnośląskiego Związku Piłki Ręcznej wraz ze studentami i absolwentami WSWF we Wrocławiu przyczynił się do rozwoju gry w piłkę ręczną na tym terenie. Był wieloletnim działaczem uczelnianego klubu sportowego Akademickiego Związku Sportowego. W uznaniu zasług otrzymał Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski. Wyróżniony Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, Medalem „Zasłużony Nauczyciel PRL” oraz Laurem AWF we Wrocławiu (2008). Za działalność społeczną odznaczony Diamentową Odznaką Związku Piłki Ręcznej w Polsce oraz Złotą Odznaką AZS. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 173-4; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 184.

Nalazek Ireneusz (ur. 25 IX 1961 r. w Warszawie) – znany siatkarz, medalista mistrzostw Polski, reprezentant kraju, srebrny medalista mistrzostw Europy. Wychowanek MKS MDK Warszawa. Śladem starszego brata Włodzimierza, wielokrotnego reprezentanta Polski, trafił do AZS Olsztyn. W ekstraklasie debiutował w sezonie 1980/1981. W klubie następowała zmiana pokoleń, nowa generacja dojrzywała, a on stał się jednym z jej liderów. Oprócz umiejętności typowo siatkarskich odznaczał się silnym charakterem, miał wpływ na postawę całego zespołu, z którym zdobywał brązowe medale mistrzostw Polski w 1982, 1983 i 1985 roku oraz Puchar Polski w 1982 roku. Na jeden sezon przeszedł do Legii Warszawa, a po powrocie do Olsztyna sięgnął po tytuł wicemistrza Polski i Puchar Polski. Zdobył tytuł wice-

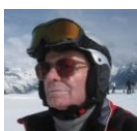
mistrza Europy (1981), był czwarty w Turnieju Pucharu Świata. W reprezentacji zagrał 25 razy. Po zakończeniu kariery pozostał w Olsztynie i włączył się w wir życia politycznego. Pracuje w Ośrodku Sportu i Rekreacji w Olsztynie. Jest ekspertem podczas transmisji z meczów siatkarzy AZS Olsztyn i reprezentacji Polski. Był radnym miasta Olsztyna (1998–2006). W latach 1998–2002 był członkiem Zarządu Miasta Olsztyna, natomiast w latach 2002–2005 pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Budżetu i Finansów w Radzie Miasta Olsztyna. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Ireneusz_Nalazek

Nalazek Włodzimierz, (ur. 10 kwietnia 1957 r. w Warszawie) – polski siatkarz, uczestnik Letnich Igrzysk Olimpijskich w Moskwie w 1980 r., dwukrotny uczestnik mistrzostw świata, przedstawiciel kolejnej generacji siatkarzy AZS-u Olsztyn, która zdobywała medale mistrzostw Polski. Karierę sportową rozpoczynał w warszawskich klubach: Orle, MKS MDK Warszawa i Legii. Następnie przeniósł się do Olsztyna, gdzie godził uprawianie sportu z edukacją. Do jego sukcesów sportowych przyczyniły się m.in. znakomite warunki fizyczne (ponad 2 m wzrostu). Karierę w reprezentacji rozpoczął w grupie juniorów, a następnie został kadrowiczem pierwszego zespołu. W biało-czerwonych barwach rozegrał prawie 300 spotkań i pod tym względem plasuje się w ścisłej czołówce reprezentantów. Po zakończeniu krajowej kariery w AZS-ie występował jeszcze w hiszpańskim klubie Las Palmas. Po powrocie do Olsztyna przez krótki czas pracował jako trener, później zajął się działalnością pozasportową. Wszystkie krajowe trofea klubowe zdobywał, grając w AZS-ie Olsztyn. Osiągnięcia sportowe: zdobywca tytułu mistrza (1978) i wicemistrza Polski (1980); czterokrotnie brązowy medalista mistrzostw Polski (1982, 1983, 1985, 1990) i Pucharu Polski (1982); finalista Pucharu Europejskich Zdobywców Pucharów (1977/78) w barwach AZS Olsztyn – 2 miejsce; uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Moskwie (1980) – 4 miejsce; trzykrotny srebrny medalista mistrzostw Europy: w Paryżu (1979), Sofii (1981) i Berlinie (1983); dwukrotny uczestnik mistrzostw świata: Rzym (1978) – 8 miejsce; Buenos Aires (1982) – 6 miejsce; uczestnik Pucharu Świata w Tokio (1981) – 4 miejsce. encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Włodzimierz_Nalazek Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 178; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu*, L-Ż, Warszawa 1984, s. 186.

Nalepska Małgorzata, z domu Długoszewska (28 I 1954, Kraków), sterniczka wioślarska, zawodniczka AZS Kraków (od 1966), mistrzyni Polski w czwórce podwójnej ze sterniczką (1968, 1969) i czwórce ze sterniczką (1969), wicemistrzyni Polski (1967, 1970), brązowa medalistka MP (1967, 1968, 1970), wielokrotna medalistka AMP (4 złote, 1 srebrny), uczestniczka ME w Grunau (1968) w osadzie czwórka ze sterniczką, która zdobyła 7 miejsce. Córka Marii i Stanisława Długoszewskich, czołowych kajakarzy krakowskiego AZS. Cz. Michalski, *AZS w Krakowie*. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 350.

Nankiewicz Jakub Jacek (63 l.). Ur. w 1948. Absolwent UMCS w Lublinie i Akademii Ekonomicznej w Krakowie. Z działalnością w turystyce związany od czasów studenckich, pracownik i dyrektor BPiT Almatu oraz instytucji turystycznych w regionie Mazur. Dyrektor Ośrodka AZS w Wilkasach od 19.03.2007 roku. Inicjator wielu przedsięwzięć dotyczących modernizacji ośrodka. W okresie swojej pracy zrealizował projekt rozbudowy portu, a także budowy nowoczesnej całorocznej bazy sportowej i zaplecza rehabilitacyjno-zabiegowego. Zmarł 3 sierpnia w Giżycku. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Naorniakowski Zbigniew (22 VI 1928 Zakopane), narciarz alpejczyk, narciarz wodny, zaw. AZS Wrocław, Legii Warszawa, olimpijczyk (1952), trener narciarstwa alp.; pionier narciarstwa wodnego w Polsce, MP (1966); 1954 -56 czł. komisji sport. PZN;

1962-71 czł. Zarządu, 1962- 68 wiceprezes PZHL; 1966-76 czł. komisji sport. FZMWiNW; od 1957 szkoleniowiec Legii Warszawa. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 186; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346. Fot. http://www.nazskasprowy.pl/profil-10,Zbigniew_Naornia_kowski.html

Nartowski Andrzej Janusz (ur. 14 listopada 1931 w Kaliszu, zm. 3 września 2003 w Paryżu) – polski koszykarz. Wicemistrz Europy (1963), olimpijczyk (1960). Przez niemal całą karierę był zawodnikiem AZS Warszawa, w którym występował od 1949 do 1965, z przerwą na służbę wojskową w sezonie 1952/1953 (występował wówczas w OWKS Lublin). Był podstawowym zawodnikiem reprezentacji Polski, w której debiutował w 1953, a następnie wystąpił na Igrzyskach Olimpijskich w Rzymie w 1960 (7 miejsce) oraz pięciokrotnie na mistrzostwach Europy: (1955 (5 miejsce), 1957 (7 miejsce), 1959 (6 miejsce), 1961 (9 miejsce), 1963 (2 miejsce). Na tych ostatnich mistrzostwach był kapitanem drużyny i jej najstarszym zawodnikiem. Karierę reprezentacyjną zakończył w 1964, zagrał łącznie w 165 spotkaniach, zdobywając 1160 punktów. W ekstraklasie grał przez 16 sezonów (15 w barwach AZS, 1 w barwach OWKS). W 1955 został brązowym medalistą mistrzostw Polski oraz liderem klasyfikacji strzelców. W 1962 został wicemistrzem Polski. W 1956 i 1958 zdobył Puchar Polski. Był absolwentem Gimnazjum im. Tadeusza Reytana w Warszawie, następnie Liceum im. Stefana Batorego i Politechniki Warszawskiej, którą ukończył w 1958 (studia łączył z grą ligową i reprezentacyjną). W 1965 wyjechał do Francji, pracował w firmie Renault. Zmarł w Paryżu i tam został pochowany. https://pl.wikipedia.org/wiki/Andrzej_Nartowski <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odezli-od-nas/>; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 199; [APS 14, 1962, s. 22.]

Naskręcki Kazimierz wioślarstwo, Urodził się 4 marca 1968 r. w Kaliszu. 186 cm wzrostu. Olimpijczyk z Tokio, gdzie w przedbiegach dwójek ze sternikiem (partnerzy Marcjjan Siejkowski i Stanisław Kozera) zajął 1. miejsce (7: 55.79). W finale był szósty (8: 40.00), a zwyciężyli Amerykanie (8: 21.33). Brązowy medalista ME Amsterdam 1964 (dwójka ze sternikiem. Siejkowski i Kozera). Finalista MŚ Lucerna 1962 r., gdzie był czwarty w dwójce bez sternika (z Siejkowskim) oraz szósty W dwójce ze sternikiem (Siejkowski. P. Majchrzak). Piąty zawodnik ME W Poznaniu (1958) oraz ME w Macon (1959). 12- krotny mistrz Polski. Trener męskiej kadry (Róg-FB i 75-76), obecnie opiekun Gopła Kruszwica. Reprezentował KTW Kalisz, Zawiszę Bydgoszcz i AZS Wrocław. Absolwent WSWF. Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 140-143. APS 28-29 (5-6) 1964, s. 35; www.olimpijski.pl; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 178. Fot. Krzysztof Płociński

Nastula Paweł. Do Klubu AZS-AWF Warszawa trafił w roku 1980, mając 10 lat i bronił jego barw przez 21 lat. Jego wychowawcą i trenerem w ciągu całej kariery był Wojciech Borowiak. Pierwsze sukcesy Paweł Nastula zaczął odnosić w Mistrzostwach Polski Juniorów Młodszych i w Mistrzostwach Polski Juniorów. W roku 1989 zdobył brązowy medal na Mistrzostwach Europy Juniorów w Atenach (waga 86 kg) i powtórzył ten sukces na Mistrzostwach Europy Juniorów w Ankarze (1990). Przełomowy dla niego okazał się rok 1991, kiedy zdobył pierwszy złoty medal na Mistrzostwach Polski Seniorów (w wadze półciężkiej-95 kg) i srebrny medal (w kategorii open). W roku 1992 Paweł Nastula odniósł podwójne zwycięstwo na Mistrzostwach Polski (w wadze półciężkiej i w kategorii open). W tym samym roku zadebiutował na igrzyskach XXV Olimpiady w Barcelonie. Wszystkie progno-

zy wskazywały na to, że Paweł Nastula miał szansę na medal olimpijski. Niestety, przegrał w półfinale z Anglikiem Royem Steyensem, a w walce o brązowy medal uległ Rosjaninowi Dimitrowi Sergiejewowi i zajął ostatecznie 5 miejsce. Ta porażka była dla niego i dla Klubu AZS AWF poważnym ciosem. Jednak zwycięstwo w „Międzynarodowym Turnieju Judo - Jigoro Kano Cup” w Tokio pod koniec 1992 roku przywróciło mu wiarę w jego możliwości i motywację do dalszego treningu. Lata 1994-1998 były najlepszym i najszcześniejszym okresem w karierze sportowej Pawła Nastuli. Zdobył wówczas wszystkie możliwe tytuły sportowe, stoczył 312 walk i wszystkie wygrał; był 3-krotnym mistrzem Europy: w Gdańsku (1994), w Birmingham (1995), w Hadze (1996) oraz wicemistrzem Europy w Bratysławie (1999); 2-krotnym mistrzem Świata w Makuhari (1995) i w Paryżu (1997). Na Igrzyskach XXVI Olimpiady w Atlancie (1996) pokonał w finale przez ippon Koreańczyka MS. Kima i zdobył upragniony złoty medal olimpijski. Ponadto był wielokrotnym zwycięzcą Międzynarodowego Turnieju Judo (Kat. A) w Paryżu (1995, 1996), Międzynarodowego Warszawskiego Turnieju judo (Kat. A) w latach 1992, 1994, 1995, 1996 i 2001) oraz Igrzysk Państw Bałtyckich w Tallinie (1993). W 1998 roku dobra passa Pawła Nastuli skończyła się. Na Igrzyskach XXVII Olimpiady w Sydney został pokonany przez ippon przez Izraelczyka A. Zeevi i odpadł w eliminacjach - jednak sława sportowa Pawła Nastuli nie przeminęła po tej porażce. Świadczy też o tym list gratulacyjny od ówczesnego prezydenta Polski Aleksandra Kwaśniewskiego z 19 VI 1997 roku. Uhonorowaniem jego wielkich sukcesów był Plebiscyt „Przeglądu Sportowego” na Najlepszego Sportowca Roku (1991 - 8 miejsce, 1994 - 2 miejsce, 1995 - 1 miejsce, 1996 - 3 miejsce i 1997 - 1 miejsce). W 1997 roku został uznany najlepszym judoką Europy. Również w 1997 roku w Plebiscycie Tygodnika „Polityka” na Najlepszego Sportowca Stulecia Paweł Nastula zajął 10 miejsce. W jego sukcesach duży udział miał jego wieloletni trener Wojciech Borowiak, który w 1997 roku został wybrany „Trenerem Roku”. Paweł Nastula był także autorem książki „Moje judo” (2000), w której opisuje swoje ulubione techniki i kombinacje. Na początku pierwszej dekady XX wieku Paweł Nastula opuścił Klub AZS-AWF po zdobyciu tytułu mistrza Polski w 2001. W roku 2001 wspólnie z Antonim Zajkowskim i Józefem Niedomagałą otworzyli na Żoliborzu ośrodek judo pt. „Nastula Judo Fitness Club”. Po zakończeniu kariery sportowej w judo Paweł Nastula startował w zawodach Pride FC (mieszane sztuki walki), w których walczył ze zmiennym szczęściem. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 127-9; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 178; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 207 (maszynopis); <http://absolvenci-awf-warszawa.pl/absolvenci/who-is-who/>

Nawara Henryk. Absolwent AWF we Wrocławiu. W 1977 roku tuż po ukończeniu studiów podjął pracę w tej właśnie uczelni. Obecnie jest zatrudniony na stanowisko starszego wykładowcy w katedrze Dydaktyki Sportowej. Prowadzi zajęcia między innymi z kultury żywego słowa, pracy opiekuńczo-wychowawczej na obozach i koloniach, badmintona, socjokulturowych form aktywności. Podczas programowych obozów letnich oczy także młodzież aktywnego spędzania czasu wolnego. Jest pełnomocnikiem rektora ds. studentów uzdolnionych artystycznie. Od wielu lat pełni funkcję koordynatora sportu powszechnego. Aktywnie wspiera działalności Stowarzyszenia Absolwentów AWF we Wrocławiu, redagując zespołem Biuletyn Stowarzyszenia. Autor kilkunastu opracowań metodycznych i podręczników, m.in. „Gry i zabawy integracyjne”, „Organizacja czasu wolnego na obozach i koloniach”, „Wypoczynek dzieci i młodzieży”. Za działalność wychowawczą i dydaktyczną wielokrotnie otrzymywał nagrody rektora. Odznaczony medalem KEN i medalem Zasłużony dla AWF we Wrocławiu. W 2014 roku został uhonorowany przez prezydenta RP Złotym Krzyżem Zasługi. Na podstawie: Henryk Nawara, Radosna Uczelnia Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu 1946 - 2016 w anegdotach i wspomnieniach, Wrocław 2016., Źródło ilustracji: APS. Fot. © Henryk Nawara.

Nawara Mieczysław - zawodnik klasy mistrzowskiej i trener I klasy sekcji gimnastyki sportowej AZS-AWF Warszawa. Wielokrotny medalista mistrzostw Polski, trener olimpijczyka Ł. Uhmy. Od 1972 pracownik AWF Warszawa. Wielokrotnie wybierany najlepszym prowadzącym ćwiczenia na Wydziale WF. Współpracował z Zakładem Sportów Wodnych i Zimowych, prowadząc obozy wędrownie i zajęcia na obozach letnich. W 1991-1992 trener kadry narodowej siatkówki mężczyzn odpowiedzialny za przygotowane ogólne. Propagator i organizator gimnastyki dla dzieci i młodzieży. Od października 2007 r. kierownik Działu Gimnastyki. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 101.

Nawarecki Dariusz. Stopień mgr wychowania fizycznego uzyskał w 1991 roku na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, jednocześnie uzyskał uprawnienia trenera II klasy oraz instruktora sportu w dyscyplinach: piłka nożna, piłka siatkowa, piłka ręczna, gimnastyka, lekkoatletyka, pływanie. Stopień doktora nauk o kulturze fizycznej uzyskał w 2002 roku. Permanentnie podnosił swoje kwalifikacje zawodowe: ukończył podyplomowe studia menedżerskie na Wyższej Szkole Bankowej w Opolu, uzyskał tytuł Mistrza Zarządzania Sportem nadany przez Polską Korporację Menedżerów Sportu, Menedżera Edukacji Sportowej, instruktora narciarstwa. Posiada stopień zawodowy nauczyciela dyplomowanego oraz licencję „A” trenera Polskiego Związku Koszykówki. Swoją drogę zawodową rozpoczął 1991, jako nauczyciel wychowania fizycznego w II Liceum Ogólnokształcącym w Opolu, gdzie pracował do 2006 roku. Oprócz tego w latach 1992-1998 pracował jako trener koszykówki grup młodzieżowych KS Strzała Opole, w latach 1993-1995 był trenerem koszykówki AZS Opole, od 1995 prowadził drużynę koszykówki AZS Politechniki Opolskiej (2006-2011, II Liga). W roku 1995 podjął pracę na tworzącym się nowym kierunku wychowania fizycznego na Wyższej Szkole Inżynierskiej (Politechnice Opolskiej) na stanowisku asystenta. Po uzyskaniu stopnia doktora w roku 2003 został adiunktem - już na Wydziale Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej. W latach 2003 - 2008 pełnił funkcję prodziekana ds. organizacyjnych. W roku 2012 ponownie powierzono mu funkcję prodziekana, tym razem ds. współpracy i rozwoju. Pracę zawodową aktywnie łączył z pracą społeczną, między innymi pełnił funkcję prezesa AZS KU Politechniki Opolskiej (2007-2008), wiceprezesa od roku 2009, członka Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów (2005-2008 oraz od 2012), eksperta w Radzie Sportu Kwalifikowanego Urzędu Marszałkowskiego (2006), członka zespołu doradców Marszałka Województwa Opolskiego do spraw opracowania programu rozwoju sportu młodzieżowego na Opolszczyźnie (na lata 2009-2015), członka Komisji Sportu przy Prezydencie Miasta Opola (2008-2009 i od 2015 r.), członka Zarządu Opolskiego Związku Koszykówki (1993-1997). Za swoje zaangażowanie i dokonania otrzymał nagród i wyróżnień, a wśród nich nagrodę JM Rektora Politechniki Opolskiej w latach 2007, 2009, 2012, złotą odznakę AZS w 2014 r. Wykazywał również dużą aktywność naukową. Jest autorem lub współautorem. 88 publikacji w czasopiśmie krajowych i zagranicznych, w tym 7 monografii oraz jednego podręcznika. Uczestniczył w wielu konferencjach naukowych i szkoleniowych w kraju i za granicą. Zorganizował wiele konferencji i warsztatów metodyczno-szkoleniowych dla nauczycieli wychowania fizycznego oraz trenerów organizowanych przez Politechnikę Opolską oraz Stowarzyszenia i Związki Sportowe. Był organizatorem Studiów Podyplomowych dla nauczycieli z wychowania fizycznego oraz kursów na stopień Instruktora Sportu i Rekreacji ruchowej prowadzonych na Wydziale WFIF PO. Był przewodniczącym komitetu organizacyjnego II Międzynarodowej konferencji naukowej Nauka dla sportu i zdrowia (Głuchołazy 2008). Znany jest, jako organizator programowych obozów zimowych na kierunku Wychowanie Fizyczne. Jest promotorem prac magisterskich i dyplomowych, dotyczących między innymi problematyki

kontroli i oceny procesu treningowego w koszykówce oraz nauczania techniki sportowej i kształtowania i oceny poziomu zdolności motorycznych. Do najważniejszych sukcesów w karierze trenera koszykówki zalicza: II miejsce w Akademickiej Lidze Koszykówki 2004, awans do II ligi koszykówki 2006, Mistrzostwo Polski Politechnik 2007, III miejsce w II lidze koszykówki w 2008 i 2009, I miejsce w Mistrzostwach Klubów AZS 2009, III miejsce w Akademickich Mistrzostwach Polski w roku 2009. Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015), red. Stanisław Szczepański, Opole 2017, s. 99-100.

Nawrocka Irena: w AZS Warszawa od 1938 r. Jedna z najlepszych florecistek polskich w historii tej dyscypliny, zasłużona działaczka. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 346.

Nawrocki Jan Leon (6 IX 1913, Strzyżów k. Rzeszowa – 19 VI 2000, Zakopane) – szermierz, olimpijczyk, działacz sportowy. Ukończył Gimnazjum Klasyczne w Katowicach (1932), uzyskał tytuł doktora medycyny weterynaryjnej (1948). Wychowanek trenera Adolfa Czy pionki, trenował w klubach: Pierwszy Śląski Klub Szermierczy (1936–1938), AZS Warszawa (1939–1947), „Pogoń” Katowice (1948–1949), Koła Sportowego „Stal” (1949–1956), KS „Baildon” Katowice (1957). Był szermierzem wszechstronnym. Reprezentował Polskę na IO (1948, 1952) i Akademickich MŚ (1936, 1939, 1947); dwukrotnie wystąpił w zawodach międzypaństwowych. Osiągnięcia: 4 (4–0–0) medale Akademickich MŚ – 1 m. szpada (1939, 1946), szabla (1947) i floret (1947); 8 (3–1–4) medali IMP – 1 m. szpada (1937, 1947, 1950), 2 m. floret (1946), 3 m. szpada (1939, 1946, 1948), floret (1937); 10 (7–3–0) medali DMP – 1 m. szabla (1939, 1948, 1949, 1950), szpada (1950–1952), 2 m. szpada (1948, 1953, 1955). Kierował ekipą polskich szermierzy na IO (1956, 1960), sędziował na IO i MŚ. Był działaczem PKOl (członek plenum 1954–1958, sekretarz 1963–1967, wiceprezes 1977–1981) i Polskiego Związku Szermierczego (1958–1963), prezesem Śląskiego Okręgowego Związku Szermierczego (1957–1959) i Międzynarodowej Federacji Szermierczej (członek komisji sędziowskiej Federation International d’Escrime 1952–1962), a także członkiem zarządu Królewskiej Federacji Szermierczej Maroka oraz doradcą technicznym krajów Maghrebu: Tunezji, Maroka, Algieru (1967–1973). Uhonorowany tytułami: Zasłużony Mistrz Sportu (1952) i Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej (1952); odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1975); kawaler medalu Kalos Kagathos (1993). Autor książek: *W szczękę stalowych kling* (z J. Mrzygłodem, 1957), *Maroko – kraj zachodzącego słońca* (1980), *L’Escrime en Pologne* (1957), *Vademecum pour les presidents de jury* (1970). M. Łuczak: *Szermierka w Polsce w latach 1945–1989*. Poznań 2002; H. Marzec: *85 lat śląskiej szermierki. Trenerzy i ich medaliści*. Katowice 2012; A. Steuer: *Z dziejów katowickich klubów sportowych – Pogoń Katowice 1920–1949*. w: „Kronika Katowic”. T. II. Katowice 2010; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924–1998*, Kraków 2000, s. 179; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, L–Ż*, Warszawa 1984, s. 200; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota*, Warszawa 1962, s. 346; Z. A. Judycki, *Polscy sportowcy w świecie*, Warszawa 2014, s. 181; <https://www.mhk.katowice.pl/index.php/edukacja/encyklopedia/leksykon-ludzi/387-c-ludzi>

Nehring Edward (1892-1951). Absolwent SGGW. Po studiach łączył sport z nauką. Był autorem kilkudziesięciu prac o uprawach roślin (np. Pielęgnowanie drzew owocowych. Warszawa 1934). Z sukcesem trenował łyżwiarzy i wioślarzy. Napisał cenione podręczniki o łyżwiarstwie (Jazda zwykła i wyścigowa na łyżwach, Warszawa 1927, Zasady łyżwiarstwa, Warszawa 1934, Jazda towarzyska, gry i zabawy na lodzie, Warszawa 1936) i wioślarstwie (Podręcznik dla początkujących wioślarzy, Warszawa 1926). W II RP trener AZS, WTL i Polonii Warszawa. Mąż (od 1927 r.) zna-

nej łyżwiarki Zofii Nehring, rekordzistki świata, mistrzyni i reprezentantki Polski. R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 16. (maszynopis).

Neumann Kazimierz Klemens (77 l.). Ur. 23.11.1933 w Toruniu, wioślarz AZS Toruń i klubów bydgoskich: Zawiszy i BTW (1950 - 1964). Olimpijczyk z Rzymu (1960) w czwórce bez sternika, uczestnik mistrzostw Europy (1958, 1959), sześciokrotny mistrz Polski: w dwójce bez sternika (1960), czwórce bez sternika (1960, 1961), czwórce ze sternikiem (1958, 1961) i ósemce (1961). <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Niciński Mieczysław – inżynier, Mistrz Sportu, odznaczony Złotą Odznaką AZS. Karierę zawodnika koszykówki rozpoczął w roku 1948 w AZS-AWF. Wielokrotnie występował w reprezentacji Polski, podobnie jak w reprezentacji akademickiej. [APS 14, 1962, s. 23]; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346.

Niecieccy Jarosław i Przemysław: członkowie AZS Wilno w latach 1924-1939. Narciarze i wioślarze, a Jarosław ponadto lekkoatleta, piłkarz i siatkarz. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346.

Nieciecki Jarosław (18 IV 1906 Wilno - 29 IX 1977 na promie z Gdańska do Finlandii), zaw. i działacz AZS Wilno, dziennikarz sport. 1927, debiutował w prasie wileńskiej, kier. działów sport.: do 1939 „Dziennika Wileńskiego”, „Kuriera Wileńskiego” oraz wileńskiej rozgłośni Polskiego Radia, 1945 „Expressu Ilustrowanego” i 1945-72 „Dziennika Łódzkiego”. Działacz Związku Dziennikarzy i Publicystów Sport. RP oraz KDE; SDP. Twórca i organizator wyścigu kol. o puchar „Dziennika Łódzkiego”, przemianowanego później (1946) na Memoriał Jarosława Niecieckiego. Autor książki Puchar Przechodni (1948). Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 203.

Niedomagala Józef (71 l.). Ur. 29.09.1940 w Jaworowie, judoka AZS Siobukai Warszawa. Wicemistrz Polski seniorów w kat. 70 kg (1973), trener sekcji judo AZS Politechniki Warszawskiej, współzałożyciel Nastula Fitness Club w Warszawie. Organizator Międzynarodowego Turnieju Warszawskiego klasy A. Absolwent AWF Warszawa, nauczyciel wychowania fizycznego, instruktor narciarstwa i żeglarstwa. Zmarł 18 października. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Niedzialek Wojciech ps. „Manius”, „Niedźwiadek”, „Judasz”. Ur. 29 IV 1922 r. w Krakowie. Wykształcenie wyższe - socjolog. W 1939 r. brał udział w działaniach I pułku Strzelców Podhalańskich-Nowy Sącz. W ramach PW uczestniczył w obronie przeciwlotniczej, następnie brał udział w odwrocie na trasie Muszyna, Jasło, Krosno, Lwów. Ogarnięty w Tłumowcu, po walce dostał się do niewoli rosyjskiej, następnie został skierowany do Łagru w Wołoczyskach, skąd uciekł. W 1939 r. 11 listopada wstąpił do NOW w Zakopanem, gdzie złożył przysięgę, którą odebrał Panek. W 1942 r. wstąpił do ZWZ-AK. Pilotował grupy uciekinierów wojskowych za granicę na linii Kraków-Leluchów. Następnie został dowódcą dwóch grup dywersyjno-bojowych kierowanych przez Tadeusza Tomalika ps. „Zagroda”. W lipcu 1943 r. został aresztowany przez Gestapo i uciekł. W czasie ucieczki został ranny. Z kolei był odkomenderowany do Kedywu w Krakowie, a stąd do OP „Błyskawica”. Brał udział w akcji w Dobczycach na garbarnię z „Romanem”, oraz uczestniczył w akcji na Grenschutz pod Sułkowicami. W 1944 r. przeszedł do OP „Grom” na stanowisko zastępcy d-cy, następnie przejął dowództwo „Gromu” do maja 1944 r. Brał udział w napadach na Niemców celem zdobycia broni. Uczestniczył w akcji na f-mę „Müller” celem zdobycia środków mate-

rialnych na działalność konspiracyjną. Także w akcji na Platnitzkiego, której celem był Bank Spółem przy ul. Szpitalnej. Dalsze akcje to udział w walce pod Sielcem, Skalbmierzem i Goszczą w OP „Grom”. Organizował wielokrotnie transport broni, materiałów minerskich i oporządzenia na trasie Kraków-Starachowice oraz miejsca postojów dla OP „Grom” i „Błyskawica”. Z patrolem OP „Grom” brał udział w zarekwirowaniu kasy na statku koło Nowego Brzeska. Od lipca 1944 r. należał do SBP „Skala” i brał udział w walce pod Zaryszynem, Moczydłem, Sadkami i Żółtym Potokiem. W grudniu 1944 r. został odkomenderowany jako dowódca patrolu 1+5 do przeprowadzenia rekonesansu z zadaniem rozpoznania terenu dla oddziału na trasie Polska-Grecja, z uwagi na zbliżający się front. Po zakończeniu wojny zdał maturę. Od 1947 r. studiował prawo i socjologię na UJ. W 1948 r. pełnił funkcję kierownika Sekcji Wysokogórskiej AZS. Do jego wyczynów należy również zaliczyć wyjście na iglicę we Wrocławiu (maszt o wysokości 106 m, na którym trzeba było wymienić uszkodzone lustro). Dyplom uzyskał w 1951 r. W Zakopanem przebywał do 1958 r. gdzie pracował jako instruktor w klubie wysokogórskiej wspinaczki. Od 1958 r. zatrudniony był jako socjolog turystyki w PAN. Równocześnie pracował jako rzeźbiarz. Miał dwie wystawy. W 1946 r. organizował wielki pochód 3-majowy w Zakopanem. Rano 4-maja został zatrzymany. W 1956 r. przewodził Rewolucyjnemu Związkowi Młodzieży w Zakopanem, działał w ramach Polskiego Października, jednocześnie był pierwszym w świecie organizatorem i przewodniczącym Związku Ofiar Hitlerizmu i Stalinizmu. Przez cały czas był represjonowany, pozbawiony stałej pracy. Stopień wojskowy: podporucznik czasu wojny. Otrzymane odznaczenia: Krzyż Walecznych, Srebrny Krzyż Zasługi z Mieczami. W Zakopanem był doradcą Solidarności i redaktorem naczelnym „Płotów dyskusyjnych”. W stanie wojennym ukrywał się. Członek GOPR w Zakopanem. <http://www.kedyw.info/wiki/Syl...>

Niedzielski Andrzej (1935 - 1982). Urodził się 2 grudnia 1935 r. w Regnach pow. Brzeziny woj. łódzkie. Tam spędził lata wojny i ukończył cztery klasy szkoły podstawowej. Osierocony w drugim roku życia przez matkę, wychowywany przez ojca leśnika w kulcie męskich wartości - dzielności i sprawności fizycznej - całe dorosłe życie poświęcił sportowi jako zawodnik, trener, działacz i pracownik naukowy. W dzieciństwie, wspólnie z ojcem przenoszonym służbowo z miejscowości do miejscowości, wiódł życie koczownicze. W latach 1945 -1946 mieszkał w Hucie Garwolińskiej, pow. Garwolin, gdzie ukończył szkołę podstawową i pierwszą klasę szkoły średniej. Od 1948 r. uczęszczał do Gimnazjum i Liceum im. Stanisława Żółkiewskiego w Siedlcach. Ukończył je w 1953 r. i jesienią podjął studia na Wydziale Budownictwa Przemysłowego Politechniki Warszawskiej. Przerwał je po trzech semestrach w 1956 r. przenosząc się zgodnie z zainteresowaniami sportowymi do Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, którą ukończył w 1960 r. A. Niedzielski ze sportem wyczynowym zetknął się stosunkowo późno, bo dopiero w trakcie studiów na Politechnice Warszawskiej. Od 1953 r. uprawiał wioślarstwo w KS Gwardia. Przechodząc do AWF w 1956 r., był już wicemistrzem Polski w czwórce bez sternika. Podczas studiów szukał swojej sportowej szansy w wielu różnych dyscyplinach. Równoległe do wioślarstwa uprawiał z miernym zresztą skutkiem: judo, zapasy, lekkoatletykę, szybownictwo, siatkówkę. Próbował sił także w boksie. Najpełniej jednak zrealizował swoje ambicje sportowe w rugby. Należał do pionierów tej dyscypliny w AZS-AWF. Grał w drużynie, która zdobyła dwukrotnie Mistrzostwo Polski (1957 i 1958 r.). Był też ośmiokrotnym reprezentantem Polski w tej dyscyplinie, a także w ostatnim okresie życia działaczem, wiceprezesem Polskiego Związku Rugby. Gra w rugby nauczyła go działania w zespole. Była to umiejętność, którą w pełni wykorzystywał jako główny trener Polskiego Związku Kajakowego oraz kierownik grupy naukowo-badawczej Instytutu Naukowego Kultury Fizycznej prowadzącej interdyscy-

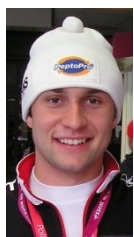
scyplinarne badania w kajakarstwie. W obu tych zespołach miał niekwestionowaną pozycję lidera integrującego i inspirującego członków podległych mu grup. Działalność zawodową rozpoczął jeszcze jako student. W latach 1957-1961 był instruktorem wioślarstwa w KS Gwardia. Po ukończeniu studiów pracował przez rok w szkole średniej w Warszawie, łącząc pracę nauczycielską z instruktorską w klubie (1966-1961). W 1961 r. przeszedł do pracy w KS Spójnia - Warszawa jako asystent trenera kajakarstwa. W tym klubie zdobywał pierwsze doświadczenia trenerskie, pracując na różnych stanowiskach szkoleniowych w latach 1961-1973. Równoległe przez rok był kierownikiem wyszkolenia w Polskim Związku Kajakowym (1961-1962 r.), a następnie trenerem Centralnego Szkolenia w Polskim Komitecie Olimpijskim (1962-1965 r.). W 1965 r. podjął pracę jako starszy asystent w zakładzie Sportu Instytutu Naukowego Kultury Fizycznej, łącząc przez wiele następnych lat działalność naukowo-badawczą ze szkoleniem sportowym kajakarzy. W 1969 r. powołano go na stanowisko trenera Kadry Młodzieżowej Polski. W 1971 r. powierzono mu przygotowanie męskiej drużyny reprezentacyjnej kajakarzy do startu w Igrzyskach Olimpijskich w Monachium. Równoległe do pracy szkoleniowej prowadził badania nad miernikami efektywności treningu w kajakarstwie. W latach 1966-1972 był kierownikiem i głównym organizatorem prowadzonych przez Instytut Naukowy Kultury Fizycznej badań interdyscyplinarnych w kajakarstwie, umiejętnie wykorzystując uzyskane wyniki w doskonaleniu metod treningu sportowego. Po włączeniu INKF do AWF w 1972 r. przeszedł do pracy w Zakładzie Teorii Sportu AWF, skąd w 1974 r. oddelegowany został do Polskiej Federacji Sportu jako główny trener i kierownik wyszkolenia w Polskim Związku Kajakowym. W latach 1974 -1980 odpowiedzialny był za przygotowanie polskiej ekipy olimpijskiej do startu w Igrzyskach Olimpijskich w Montrealu i Moskwie oraz Mistrzostw Świata, początkowo jako trener, a od 1978 r. jako główny specjalista w Departamencie Sportu Wyczynowego GKKFiS nadzorujący szkolenie. W 1981 r. w czerwcu przeniesiono go ponownie do Polskiego Związku Kajakowego na stanowisko głównego specjalisty. Kajakarstwo było treścią jego życia. W nim znalazł pełnię możliwości doskonalenia profesjonalnego, spełnienie młodzieńczych ambicji o sukcesach sportowych, choć osiągnął je nie jako zawodnik, ale jako trener. Był trenerem nieustannie poszukującym nowych rozwiązań. Dochodził do nich nie tyle tradycyjną metodą prób i błędów, co w oparciu o teorię i wyniki badań naukowych. Wymagający do granic możliwości, a niekiedy i poza nie. Od innych, ale i od siebie. Odważnie podejmował ryzyko innowacji, zmieniając radykalnie proces szkolenia w kajakarstwie. Najogólniej biorąc innowacje te polegały na: wprowadzeniu tzw. „konsultacji indywidualnych” tj. przeprowadzanych corocznie w INKF kompleksowych badań, mających na celu właściwy dobór do kadry oraz kontrolę efektywności treningu; doskonaleniu w oparciu o opracowany w INKF model „idealnego kajakarza” i jego parametry fizyczne; zwiększeniu obciążeń treningowych poprzez wydłużenie okresu treningu na wodzie; zwiększeniu objętości i systematyczności treningu, a także tempa wiosłowania do 122 uderzeń na minutę (stąd młodzieżowa kadra trenowana w 1989 r. przez A. Niedzielskiego miała przydomek „wiatraki”); doskonaleniu sprawności ogólnej poprzez uzupełnienie treningu specjalistycznego elementami innych dyscyplin sportowych: lekkoatletyki, pływania, gimnastyki, ciężarów, narciarstwa, a nawet nauki tańca, doskonalącego poczucie rytmu; zintegrowaniu procesu szkolenia sportowego z kształceniem i zdobywaniem zawodu. Realizację tych zamierzeń ułatwiało przeniesienie części całorocznych przygotowań olimpijskich z Wałcza do Warszawy. Powołany w 1973 r. „Ośrodek Szkolenia Ogólnokrajowego Polskiego Związku Kajakowego” przekształcony w 1978 r. w „Ogólnopolską Grupę Szkolenia Olimpijskiego PZK”, usytuowany na terenie AWF w posiadającej bogatą ofertę oświatową stolicy, zaowocował nie tylko efektami sportowymi ale i znacznym podniesieniem poziomu Wykształcenie kadry olimpijskiej „A” i „B” kajakarstwie. Efektem tak udoskonalonego procesu szkolenia były sukcesy, jakie polscy kajakarze zaczęli odnosić na światowych torach regato-

wych. W latach 1970-1980 trenowana przez zespół trenerski Niedzielskiego kadra narodowa zdobyła na Igrzyskach Olimpijskich i mistrzostwach świata łącznie 30 medali (dwa olimpijskie i 28 na mistrzostwach świata). W dorobku sportowym trenowanych przez A. Niedzielskiego kajakarzy jest 5 złotych, 10 srebrnych i 15 brązowych medali. Największym jego trenerskim osiągnięciem były dwa złote medale, jakie na dystansie 1000 m i 500 m zdobyła polska „czwórka” w składzie: R. Oborski, D. Wełna, G. Kołtan i I. Budzisz w 1977 r., na Mistrzostwach Świata w Sofii, przełamując stereotypowe przekonanie, że Polacy nie umieją pływać zespołowo. W efekcie opracowanego i realizowanego przez zespół szkoleniowy A. Niedzielskiego modelu sportowo-wychowawczego nastąpił także wzrost liczby uczących się zawodników oraz podniesienie poziomu ich wykształcenia. W 1978 r. na studiach stacjonarnych i zaocznych studiowało łącznie 30 czołowych kajakarzy, przy czym grupa ta odznaczała się wysoką sprawnością nauczania (terminowość ukończenia studiów, nagrody rektorskie za wyniki w nauce). Były to efekty zorganizowania systemu opieki i zintegrowania planów treningowych z tokiem indywidualnych studiów każdego zawodnika. Utworzenie jego staraniem drugiej w Polsce specjalizacji trenerskiej z kajakarstwa w AWF w Warszawie, którą w pierwszych trzech latach (1975-1978) ukończyło 28 studentów, przyczyniło się do podniesienia poziomu wykształcenia kadry trenerskiej, zatrudnionej na różnych szczeblach szkolenia w kajakarstwie. A. Niedzielski był autorem 31 artykułów i opracowań o dużej wartości praktycznej: 15 opublikował w czasopismach fachowych, 18 (na prawach maszynopisu) przeznaczonych było wyłącznie do użytku wewnętrznego w procesie przygotowań olimpijskich. Spośród tych prac do najważniejszych należą: Testy sprawności specjalnej dla kajakarzy, „Kajak i My”, 1984, nr 4-8; Metoda obiektywnego obserwowania zawodów, „Kajak i My” 1984, nr 11; „Sport Wyczynowy”, 1988, nr 2-3; Wyniki sportowe kajakarzy, a ich sprawność ogólna i specjalna. Wyniki badań INKF. 1970, nr 3; Bodowa semiotyczna zawodników, a wynik sportowy w świetle danych trzech kolejnych olimpiad Rzym - Tokio - Meksyk; Programowa szkolenia zawodników kadry olimpijskiej na podstawie wyników kompleksowych badań naukowych w latach 1985 - 1978. Warszawa 1979. Jego naukowo-badawczy i trenerski dorobek podsumowany został w pracy doktorskiej pt. *Poszukiwanie praktycznych mierników efektywności treningu w kajakarstwie* (promotor. prof. Dr Tadeusz Ulatowski. Warszawa 1980). A. Niedzielski odznaczony był zarówno za wyniki sportowe, jak i osiągnięcia w pracy zawodowej i społecznej. Jako czynny zawodnik w wioślarstwie i rugby w 1980 r. otrzymał tytuł Mistrza Sportu. Posiadał wiele Złotych Odznak Klubowych: AZS, Federacji Sportowej „Spójnia”, Polskiego Związku Kajakowego. Za całokształt osiągnięć zawodowych odznaczony został Krzyżem Kawalerskim Odrodzenia Polski (1972) i Złotą Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej (1974). Zmarł 8 marca 1982 r. Zmarł tak, jak żył. W biegu. Osierocił żonę Jadwigę i dwie córki z pierwszego małżeństwa: Iwonę (1980) lekarza medycyny, Elżbietę (1988) lekarza stomatologa oraz syna Andrzeja (1971) absolwenta AWF Warszawa. Barbara Krawczyk, Andrzej Niedzielski (1935- 1982), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom I, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 79.

Niedziółka Henryk, ur. 03.05.1954 r. w Łosicach. Wykształcenie wyższe, Akademia i Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Mazovii Mińsk Mazowiecki (1972-1974, 1978-1979, srebrny medal. mistrzostw Polski juniorów 1973), AZS AWF Warszawa (1975-1978, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1971, srebrny 1975, brązowy 1976), Budowlanych Lublin (1982), WFS Siedlce (1983-1985), VIS Siedlce (1986-1991), MOSiR Siedlce (1991-1992). Pierwszy trener Zbigniew Mirosz. Instruktor rugby (24.01.1978). Trener II klasy. Trener seniorów Mazovii Minsk Mazowiecki (1978), Mechanika Mińsk Mazowiecki (1978). Pierwszy trener seniorów, juniorów, kadetów, mło-

dzików, żaków WFS Siedlce (1979-1985, złoty medal mistrzostw Polski juniorów 1984, złoty medal mistrzostw Polski kadetów 1985, brązowy 1983), VIS Siedlce (1986-1991, złoty medal młodzieżowych mistrzostw Polski 1986, złoty medal mistrzostw Polski juniorów 1987, złoty medal mistrzostw Polski kadetów 1987, brązowe: 1986, 1990), MOSiR Siedlce (1991-1992), Pogoni Siedlce (1993-1994). Współpracował z trenerem Zdzisławem Szczybelskim przy prowadzeniu reprezentacji Polski juniorów (1984-1986). Trener Roku Polskiego Związku Rugby (1986). Współzałożyciel i Członek Zarządu Siedlecko-Lubelskiego Okręgowego Związku Rugby (1984-1999). Odznaczony: Honorowa Złota Odznaka PZR (1 988). Laureat nagrody „Honorowa Trybuna Trenera Wychowawcy Młodzieży” (1989). Radny miasta Siedlce (1998-2004), wiceprzewodniczący Rady (2003-2004). W plebiscycie „Tygodnika Siedleckiego” na najpopularniejszego sportowca i trenera województwa siedleckiego zajmował miejsca: 4 (1982), 2 (1984), 1 (1987), 3 (1993). M. Powła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 79.

Niedźwiedzki Konrad (2.01.1985, Warszawa), panczenista, olimpijczyk (2006), zawodnik AZS AWF Kraków/Zakopane od 2003 r., reprezentant Polski w Uniwersjadzie (2003, 2006). W IO w Turynie (2006) zajął trzynaste miejsce na 1000 m i dwunaste na 1500m. W Uniwersjadach 2007 Turyn zdobył brązowy medal w biegu sztafetowym, oraz w Harbin (2009) złoty medal na 1000 m i biegu drużynowym oraz srebrny w biegu na 1500 m. Występował w MŚ w dystansach 1000 m, 1500 m, w sztafecie, w wieloboju i wieloboju sprinterskim oraz w ME. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008), w: Akademska kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabas, Krosno 2009, s. 114; Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz red., *Akademska Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s. 117-118. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Konrad_Nied%C5%BAwiedzki

Nielaba Gabriel; szermierz (florelista; szpadzista); ur. 30 maja 1958 w Warszawie. Zawodnik klubów: Legia Warszawa 1972-1974; AZS AWF Warszawa 1974-1983; FC Heidenheim; Niemcy 1983; FC Tauberbischofsheim; Niemcy 1984-1989. Mistrz Polski juniorów w szpadzie 1976. Trener: FC Tauberbischofsheim; Niemcy 1984-2000; FC Bern; Szwajcaria 2000-. Miejsce zamieszkania: Polska/Szwajcaria. Z. A. Judycki, *Polscy sportowcy w świecie*, Warszawa 2014, s. 182.

Niemiec Adam, ur. 8. 09. 1947 w Milanówku. Koszykarz, w. 191 cm, c.c. 81 kg. IO 1968 Meksyk, 6 m.; odzn. brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, złotymi odznakami AZS i PZKosz. Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa od 1959. Wykształcenie wyższe techniczne, Politechnika Warszawska, inżynier. Żona jest również inżynierem. Hobby: muzyka i lektura. Mieszka w Austrii. Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 180.

Nieroda Renata (10.04.1971, Rzeszów), lekkoatletka (rzut oszczepem), trener, działacz sportowy, absolwentka AWF Kraków (1995). Zawodniczka KS AZS AWF (od 1989), członkini kadry narodowej młodzieżowców (1991-1993), brązowa medalistka MPS (1995), srebrna medalistka MMP (1991), brązowa medalistka MMP (1992), zdobyła brązowy medal w ME Weteranów (2006) i MP Weteranów (2003), w Zarządzie Klubu AZS AWF (od 1994) pełniła funkcję kierownika sekcji la (od 1999), wiceprezesa sportowego (od 2003). Współorganizatorka licznych imprez sportowych o międzynarodowej i krajowej randze. Startowała także w MPS w podnoszeniu ciężarów (1995) zdobywając brązowy medal – waga

do 64 kg. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 350. Fot. https://domtel-sport.pl/statystykaLA/personal.php?page=profile&nr_zaw=54222&r=2

Nietupski Marian (ur. 26 maja 1931 r. w Ostrynce) - polski wioślarz, olimpijczyk z Melbourne (1956), Mistrz Sportu, Zasłużony Pracownik Rolnictwa, a także działacz Klubu Olimpijczyka. Syn Klemensa i Felicji (z d. Kropiwnicka). Ukończył Wyższą Szkołę Rolniczą we Wrocławiu, gdzie zdobył zawód lekarza weterynarii, a następnie również na tej samej uczelni, doktoryzował się. W latach 1952-1957 należał do klubu sportowego AZS Wrocław. Jego trenerem był Zbigniew Schwarzer. Osiągnięcia sportowe: 1956 - 4. miejsce podczas Mistrzostw Europy w Bled (czwórki bez sternika, w osadzie razem ze Szczepanem Grajczykiem, Kazimierzem Błasińskim, Zbigniewem Paradowskim); 1956 - uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Melbourne, w osadzie razem ze Szczepanem Grajczykiem, Kazimierzem Błasińskim, Zbigniewem Paradowskim - czwórki bez sternika odpadły z konkurencji - po 2. miejscu w przedbiegach (6:46.3), a następnie 4. miejscu w półfinałach (8:32.0). Wchodził w skład reprezentacyjnej osady czwórek bez sternika. https://pl.wikipedia.org/wiki/Marian_Nietupski; Z. Szafkowski, Polscy olimpijczycy wywodzący się z kresów wschodnich Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2000, 3, s. 61; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 180-181.

Niezabitowski Henryk, ur. 26.12.1896 w Warszawie, zm. 1976. Wioślarz (ósemki). IO 1928 Amsterdam, 4 m.; medalista ME 1927; mistrz akademickich MŚ 1924; medalista akademickich MŚ 1927; ośmiokrotny mistrz Polski 1920-27; odzn. Orderem Virtuti Militari V kl., Krzyżem Walecznych, Medalem Niepodległości, Krzyżem Niepodległości, Krzyżem POW. Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa 1920-29. Wykształcenie średnie, urzędnik, administrator majątku Śleszyn (k /Kutna), po wojnie kierownik w rej. Zarządu Eksploatacji Dróg publicznych. Hokeista na lodzie, działacz AZS. Uczestnik obu wojen światowych, członek „Zarzewia” i tajnego skautingu (1911), Polskiej Organizacji Wojskowej, WP w stopniu podchorążego (1920); uczestnik walk w obronie Siedlec i Warszawy (1939), jeńiec w obozach Hohstein, Arnswalde-Chaszczno, Grass-Barn - Kłomino. W 1944 współorganizator jenieckiej olimpiady w Oflagu II D Gross-Born „Rok Olimpijski”. Żonaty z Hanną, syn Jan. Zm. 26. 06. 1976 w Radomsku. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 181; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346.

Niezabitowski Ryszard, ur. 4 maja 1939 r. w Szastarce woj. lubelskie. Absolwent Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego /dziś AWF/ we Wrocławiu, trener piłki ręcznej I klasy. Trener piłkarek ręcznych Tęczy Kraśnik /1962-1976, II liga/, Budowlanych Kielce /1976 - 1982 i 1983-1994, II liga/, piłkarzy ręcznych Czuwaja Przemyśl /1982-1983/, piłkarek ręcznych Łysogóry Kielce /1994-2002, I liga/. Wychowawca reprezentantek kraju seniorek i juniorek w piłce ręcznej, m.in.: Alicji Ćwikły, Grażyny Nieszczyrowskiej, Eugenii Turek, Doroty Gliszczyńskiej. Członek zarządu OZPR Lublin /1968-1976/ i Świętokrzyskiego Okręgowego Związku Piłki Ręcznej Kielce i od 1999 r./, prezes Klubu Sportowego Łysogóry Kielce /od 1995/. Sędzia piłki ręcznej /1964 - 1976/. W młodzieńczych latach uprawiał piłkę ręczną, pływanie, koszykówkę /w latach 1958-1962 grał w II - ligowym zespole koszykarzy AZS Wrocław/. Wyróżniony złotą odznaką Związku Piłki Ręcznej w Polsce. Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej /złota odznaka/. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 149-150.

Nikiciuk Władysław, oszczepnik, ur. 09.03.1940 r. w Dziewiątkach, absolwent AWF W-wa, 182 cm, 88 kg, reprezentant Jagiellonii Białystok i AZS W-wa. Mistrz Polski 7 x i dwukrotny medalista ME 1962 i 1966 r. Rekord życiowy 86,10 m. Dwukrotny olimpijczyk - 1964 r. w Tokio zajął 9 miejsce (73,45 m), a w 1968 r. w Meksyku zajął 4 miejsce wynikiem 85,10 m. Z. Szafkowski, Polscy olimpijczycy wywodzący się z kresów wschodnich Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2000, 3, s. 62; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 203; [APS 28-29 (5-6) 1964, s. 33]

Nikolajew Grzegorz, pseudonim „Grisza”, ur. w 1904 r. Artysta plastyk, rzeźbiarz. Motywem jego prac rzeźbiarskich był m.in. sport. Członek AZS Wilno. Uprawiał piłkę nożną, wioślarstwo, sporty motorowe, hokej na lodzie i narciarstwo. Największe sukcesy odnosił w piłce nożnej. W latach 1922 - 1923 brał udział w finałowych rozgrywkach o mistrzostwo Polski. Był instruktorem piłki nożnej w wileńskich klubach sportowych („Ognisko”, WKS „Śmigły”, „Drukarz”). W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył jako ochotnik. Poległ w pierwszych dniach wojny jako goniec-motocyklista przewożąc rozkazy wojskowe. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 69-70.

Nitkowski Ludomir (75 l.). Trener kadry narodowej skoczków w dal, wychowawca wielu czołowych lekkoatletów, współtwórca sukcesów warszawskich klubów MKS, AZS AWF i Orła. W latach 1976–77 kierownik wyszkolenia PZLA, na początku lat pięćdziesiątych pełnił funkcję wiceprezesa PZLA. Zmarł w czerwcu 2003 r. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Nitsch Roman Franciszek, ur. 5 IX 1873 r. w Podchybiu koło Wadowic. Lekarz, bakteriolog, mikrobiolog. Profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Warszawskiego i Akademii Stomatologicznej. Członek czynny Polskiej Akademii Umiejętności. Mecenas AZS Kraków od początku jego istnienia. Od 1910 r. członek honorowy AZS Kraków. W czasie okupacji prezes tajnego Komitetu Radowego. Ukrył przed okupantem zasób radu, zabezpieczając go przed grabieżą. Zastrzelony podczas obławy ulicznej w Warszawie 29 III 1943 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 70. Fot. Archiwum Ilustracji WN PWN SA © Wydawnictwo Naukowe PWN

Nizieński Bogusław (2 III 1928, Wilno), zawodnik i działacz AZS Kraków, żołnierz AK – pluton dywersyjny Komendy Obwodu AK „Jarosław”. Absolwent prawa UJ (1950) oraz Szkoły Nauk Politycznych UJ (1950), w AZS od 1948 r., zawodnik piłki nożnej, hokeja na lodzie i hokeja na trawie, piłki ręcznej 11-osobowej - zawsze na pozycji bramkarza, karierę zawodniczą zakończył w 1959 r., w latach 1950-1957 pracował w ZS AZS Kraków m.in. na stanowisku kierownika wyszkolenia sportowego (1954-1956), prezes KM AZS Kraków (1962-1968), przedstawiciel Krakowa w GKR AZS (1960-1970). Członek Honorowy AZS Kraków. Od 1957 r. pracował w wymiarze sprawiedliwości, od 1970 r. w Warszawie jako sędzia Sądu Najwyższego (1990-1998) i rzecznik interesu publicznego (1999-2004). Za działalność podczas okupacji niemieckiej, pracę zawodową i społeczną otrzymał wiele wyróżnień. i odznaczeń: Medal Wojska po raz 1 i 2 (1948, Londyn), Krzyż AK (1981, Londyn), Krzyż Partyzancki (1995), Krzyż Zrzeszenia WIN (2004), Krzyż Kawalerski OOP (1991), Krzyż Komandorski OOP (1998), Order Orła Białego (2008). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 351. Fot. <https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/konkursy-i-nagrody/nagroda-kustosz-pamieci/2018/51907,Boguslaw-Nizieński.html>

Nogaj Jan. (13 V 1924 lub 20 IV 1925, Katowice – 28 V 1982, Katowice) – pływak, waterpolista, instruktor pływania, związany z: KS „Pogoń” Katowice (1934–1947), AZS Poznań (1948–1949), KS „Polonia” Bytom. W 1948 wystąpił w reprezentacji Polski. Aktywnie działał w Śląskim Związku Pływackim (prezes w l. 1956–1958, wiceprezes do spraw sportowych w l. 1958–1962) i Śląskim Związku Kolarskim (prezes w l. 1971–1974). Był dziennikarzem, autorem opowiadań o tematyce sportowej. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1977). W. Klimontowicz. *Sport pływacki Górnego Śląska*. Katowice 1998; <https://www.mhk.katowice.pl/index.php/edukacja/encyklopedia/leksykon-ludzi/387-c-ludzi> https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-2634a.jpg

Nonas Zenon (wspomnienie). Legenda Studium - tytan pracy od 7.30 do 15 codziennie w Studium. Nadzwyczaj punktualny, życzliwy, opiekuńczy, mrówczo pracowity. Sam, a później z panią Jadzią Wojnarowską przez 25 lat wykonywał wpisy do ksiąg głównych. Zielińska Joanna, Tego mi teraz brakuje (wspomnienie), w: Jaworowicz, Jerzy, 40-lecie współpracy Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UŁ z Klubem Uczelnianym AZS UŁ, Łódź 1992, s. 44-47.

Norkowski Henryk. Zatrudniony w AWF Warszawa od 1976r. Absolwent SNWF w Gdańsku-Oliwie i AWF Warszawa. Od 1982 doktor nauk o kulturze fizycznej, a od 2005 doktor habilitowany, profesor AWF. Trener klasy mistrzowskiej w piłce ręcznej oraz trener EHF Master Coach. Prowadził wiele sezonów zespół AZS AWF Warszawa. Był trenerem Akademickiej Reprezentacji Polski, kadry juniorów i młodzieżowej Polski. Szkolił piłkarzy ręcznych w czołowych klubach Tunezji. Pełnił funkcję Dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego. Autor wielu podręczników i publikacji teoretyczno-szkoleniowych w piłce ręcznej i innych dyscyplinach sportu. Od wielu lat działacz Komisji Szkoleniowej Związku Piłki Ręcznej w Polsce. Wykładowca na kursach szkoleniowych kadr trenerskich. Kierownik Zakładu Sportowych Gier Zespołowych AWF Warszawa w latach 2002-2009. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 135.

Normant Kazimierz. Urodzony w 1942 r. w Koniecpolu. Absolwent Wydziału Architektury Politechniki Gdańskiej (1981 r.). 45 lat pracował w budownictwie i administracji publicznej. Wiele lat na kierowniczych stanowiskach. W okresie zatrudnienia w firmach budowlanych prowadził szereg wielkich przedsięwzięć, min. Rozbudowę Stoczni Gdańskiej, Gdańskiej Stoczni Remontowej „Unimoru”.

Był też kierownikiem budowy portu lotniczego „Szeremietiewo II” pod Moskwą. Swoją wiedzę i doświadczenie przekazywał słuchaczom średnich szkół budowlanych w Gdańsku, kursów organizowanych przez stowarzyszenia zawodowe inżynierów budowlanych i NOT. Prowadził też zajęcia i wykłady na Wydziale Architektury oraz Wydziale Inżynierii i Środowiska Politechniki Gdańskiej. Jest laureatem min. nagrody I stopnia ministra gospodarki przestrzennej i budownictwa (1998 r.) za udział w zaprojektowaniu osiedla „Złota Karczma” w Gdańsku. Akademickie J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 54.

Nosalik Czesław: członek AZS Gliwice od 1947 r. Twórca sekcji lekkoatletycznej i jej trener. Wychowawca reprezentantów Polski: Fabrykowskiego, Holajna, Czajkowskiego. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346.

Noskiewicz-Karczmarczyk, Wisława (1911-1991). Urodziła się 13 lipca 1911 r. w Warszawie jako córka Karola Noskiewicza i jego małżonki Natalii z Rosenmanów. Od najmłodszych lat wychowywała się w środowisko sportowym. Cała jej rodzina związana była z gimnastyką i z Towarzystwem Gimnastycznym „Sokół”. Ojciec Karol Noskiewicz (1871-1944), z zawodu technik budowlany, należał do pionierów ruchu gimnastycznego w Warszawie; był inicjatorem i pierwszym naczelnikiem T.G. „Sokół” w Królestwie Polskim (1908), naczelnikiem Dzielnicy Mazowieckiej „Sokoła” (od 1932 r.), autorem licznych książek i artykułów fachowych. Brat Zbigniew Noskiewicz (ur. 1908) był wielokrotnym reprezentantem Polski w gimnastyce sportowej, nauczycielem wych. fiz., wizytatorem Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego i pierwszym prezesem Polskiego Związku Gimnastycznego. Wisława Noskiewicz rozpoczęła naukę w Szkole Przygotowawczej Brzechowskiej, mieszczącej się w Alejach Jerozolimskich. Następnie kontynuowała edukację w 8-klasowym Państwowym Gimnazjum Żeńskim im. Królowej Jadwigi w Warszawie, przy Placu Trzech Krzyży. Tam zdała maturę w 1932 r. Na rozwój zainteresowań sportowych Wisławy wpływ wywarła nauczycielka wych. fiz. tej szkoły Alina Hulanicka-Mazurek, jedna z najlepszych lekkoatletek polskich lat dwudziestych. W 1929 r. wstąpiła do T.G. „Sokół”, (do II, a potem IV gniazda) i rozpoczęła systematyczne treningi gimnastyczne. Dzięki zdolnościom ruchowym i pracowitości szybko osiągnęła dobre wyniki szybko awansowała do reprezentacji „Sokoła”. W 1929 r. wzięła udział w VII Zlocie Sokolstwa Polskiego w Poznaniu, uczestnicząc w masowych pokazach gimnastycznych. W ramach tej organizacji ukończyła też dwa kursy związkowe w ośrodku szkoleniowym Sokoła w Kozłowie: dwutygodniowy kurs wstępny (1930) i czterotygodniowy kurs wyższy (1931). W latach 1932-1934 odbyła dwuletnie studia w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego w Warszawie (świadcstwo nr 123134). Na podstawie odbytych kursów i złożonych egzaminów przed odpowiednimi komisjami uzyskała dodatkowe kwalifikacje instruktorskie w zakresie: gier sportowych, lekkiej atletyki, pływania i narciarstwa. W 1938 r. złożyła przed Państwową Komisją Egzaminacyjną kwalifikacyjny egzamin z ćwiczeń cielesnych na nauczycielkę szkół średnich ogólnokształcących i seminariów nauczycielskich. 1 września 1934 r. rozpoczęła pracę jako nauczycielka wychowania fizycznego w Prywatnym Gimnazjum i Liceum Haliny Gepner w Warszawie. W szkole tej pracowała do roku 1944. Pod koniec lat trzydziestych prowadziła również ćwiczenia 10-minutowe (tzw. „dziesięciominutówki”) dla robotnic w fabryce czekolady Wedla. W latach 1935-1939 była członkinią Polskiego Związku Wychowawców Fizycznych, z ramienia którego brała udział w różnych kursokonferencjach dla nauczycieli. Na lata trzydzieste - a więc studiów i pracy nauczycielsko -instruktorskiej przypadają największe sukcesy sportowe W. Noskiewicz. W 1935 r. zajęła w I Mistrzostwach Gimnastycznych Polski Pań trzecie miejsce w wieloboju gimnastycznym (uzyskując 81.2 pkt. - w ćwiczeniach wolnych, na poręczach, równoważni, na drążku i przeskoku przez konia). Również w kolejnych MP plasowała się wśród czołówki gimnastyczek. W 1938 r. wzięła udział w Igrzyskach XI Olimpiady w Berlinie, zajmując w drużynowym wieloboju gimnastycznym szóste miejsce. Indywidualnie Wisława uzyskała 32 lokatę z łączną punktacją 81.40. a na poszczególnych przyrządach zajęła miejsca: poręcz - 39 (19.85 pkt). równoważnia - 27 (21.15 pkt), przeskok przez konia - 28 (20.40 pkt). Jej partnerkami w drużynie polskiej były: Alina Cichecka, Stefania Krupa, Marta Majewska, Matylda Osadnik, Klara Sierońska, Janina Skirińska i Julia Wojciechowska. Polki zajęły również szóste miejsce w ćwiczeniach zespołowych z przyborami (98.75 pkt). W. Noskiewicz startowała również na XI Mistrzostwach Gimnastycznych Świata w Pradze w 1938 r., w których drużyna Polek zajęła trzecie miejsce (510.21 pkt), a indywidualnie była 19 (71.18 pkt). W latach okupacji pracowała jako nauczycielka robót ręcznych w dawnej szkole H. Gepner, przekształcanej przez niemieckie władze oświatowe na różne typy szkół, bądź kursów

zawodowych. W latach 1941-1944 pracowała w Wydziale Gospodarstwa Miejskiego Urzędu Szkolnego przy Zarządzie Miejskim. Udzielała się także w tajnym nauczaniu. Prowadziła również zajęcia na półkolonijnych punktach wodnych, tzw. „Punktach mycia się i kąpieli” nad Wisłą dla dzieci i młodzieży, organizowanych przez Radę Główną Opiekuńczą (RGO). W 1942 r. wstąpiła do Armii Krajowej pod pseudonimem „Wisła”. Uczestniczyła w Powstaniu Warszawskim w formacji WSK (Wojskowa Służba Kobiet) przy VII Zgrupowaniu „Ruczaj” w Śródmieściu, pełniąc funkcję sanitariuszki. W Powstaniu zginął jej ojciec. Po upadku Powstania została wywieziona 3 października 1944 r. do obozu wychodźców w Pruszkowie, a stamtąd na przymusowe roboty do niemieckiego obozu w Stargardzie (jej nr obozowy 8690). Obóz wyzwolony został w maju 1945 r. Po powrocie do Warszawy podjęła w 1945 r. pracę w XII Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Marii Skłodowskiej-Curie i pracowała tam do 31 sierpnia 1948 r. We wrześniu 1948 r. rozpoczęła jednocześnie pracę w Akademii Wychowania Fizycznego początkowo jako asystentka gier i zabaw ruchowych oraz instruktorka narciarstwa, następnie jako starszy asystent (1950-1951), a później jako adiunkt w Zakładzie Teorii i Metodyki Gimnastyki (1952-1954). W AWF pracowała do 31 sierpnia 1954 r. będąc równolegle (od 1950 r.) nauczycielką wych. fiz. w Państwowej Szkole Ogólnokształcącej stopnia podstawowego I licealnego im. Stefanii Sempołowskiej. W tym czasie odbyła też dwa narciarskie kursy instruktorskie (1948 - w Szczyrku i 1948 - w Zieleńcu). Oprócz pracy w szkołach średnich i w AWF pełniła funkcję instruktorki na letnich i zimowych wakacyjnych kursach doszkoleniowych dla nauczycielek szkół podstawowych organizowanych przez Ministerstwo Oświaty oraz na obozach Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej. Zapoznawała na nich uczestniczki kursów z różnymi nowoczesnymi metodami gimnastyki kobiecej. Z inicjatywy Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej dawała pokazy metod znanych reformatorek gimnastyki kobiecej z początku XX wieku: Elli Bjoerksten i Agnete Bertram; należała do niewielu specjalistek w Polsce, które potrafiły zademonstrować te metody w czystej formie. Ponadto była autorką licznych opracowań programowo-metodycznych dla nauczycieli wychowania fizycznego, programów szkolnych i podręczników (m.in. wspólnie z Krystyną Winnicką opracowała rozdział „Gimnastyka dziewcząt” w pracy zbiorowej *Metodyka Wychowania fizycznego w klasach V-VIII* pod redakcją Janiny Kutzner). Na łamach miesięcznika „Wychowanie Fizyczne i Higiena Szkolna” drukowała we wkładkach metodycznych „Pomoc dla praktyki” zasoby ćwiczeń gimnastycznych dla dziewcząt: z przyborami (piłką, skakanką) i na przyrządach (uniwersalnym przyrządzie gimnastycznym własnego pomysłu oraz na ławeczkach). Do różnych artykułów i wydawnictw książkowych rysowała ćwiczenia gimnastyczne w kolejnych fazach ruchu, a także przybory i przyrządy. Współpracowała ściśle z Zarządem Polskiego Związku Gimnastycznego i Okręgowego Związku Gimnastycznego, pełniąc różne odpowiedzialne funkcje; działała w komisji organizacyjno-sportowej PZG i OZG; była trenerką I klasy sekcji gimnastyki sportowej w klubie AZS-AWF; uczestniczyła w naradach trenerów oraz kursach dla trenerów (1950) i sędziów gimnastyki klasy państwowej (1953); była przewodniczącą komisji sędziowskiej OZG i prowadziła szkolenie sędzin; była sędziwą klasy międzynarodowej w gimnastyce sportowej (od 1983 r.) i artystycznej (od 1988 r.); opracowywała regulaminy, przepisy i protokoły sędziowskie z gimnastyki sportowej i artystycznej; robiła tłumaczenia międzynarodowych przepisów sędziowskich z języka francuskiego; okładała kalendarze imprez gimnastycznych; była organizatorką szkolnych igrzysk sportowych, a zwłaszcza kobiecych zawodów gimnastycznych (mistrzostw okręgu warszawskiego i Mistrzostw Polski w gimnastyce artystycznej oraz międzynarodowego „Turnieju Wiosny”); była sekretarką wszystkich ważniejszych zawodów krajowych i międzynarodowych w gimnastyce artystycznej. Za pionierską i aktywną działalność w tym zakresie nazywano ją „Matką gimnastyki artystycznej w Polsce”. W 1988 r. przeszła na emeryturę, ale była czynna w pracy zawodowej i społecznej niemal do końca życia.

W latach 1989-1991 prowadziła korektywę z dziećmi w Poradni Medycyny Szkolnej przy Al. Wyzwolenia 8. Uczestniczyła w zebraniach koleżeńskich i w zjazdach wychowanek Szkoły im. Królowej Jadwigi, działała w Kole Wychowanek Szkoły oraz w komitecie organizacyjnym zjazdów z okazji 100-lecia (1974) i 110-lecia (1984). Przekazała również wiele własnych pamiątek do Izby Tradycji Szkoły oraz okazała wydatną pomoc przy zbieraniu i opracowywaniu archiwalnych materiałów ilustracyjnych oraz wspomnień nauczycieli i uczennic do monografii Pierwsza Żeńska Szkoła im. Królowej Jadwigi w Warszawie, wydanej w 1982 r. Miała też swój udział w uroczystym poświęceniu kamienia i pamiątkowej tablicy szkoły na Placu Trzech Krzyży. Od 1988 r. działała w komitecie założycielskim „Sokoła” i była współzałożycielką reaktywowanego 10 stycznia 1989 r. w Warszawie Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół-Macierz”. Początkowo była członkinią zarządu, a od jesieni 1990 r. piastowała godność wiceprezesa Towarzystwa. Kiedy 1 marca 1990 r. powstał Związek Towarzystw Gimnastycznych „Sokół” w Polsce, została naczelniczką Związku i funkcję tę pełniła aż do śmierci. W ramach działalności "Sokoła" prowadziła gimnastykę z Sokolętami Szkoły Podstawowej nr 194 przy ul. Filareckiej 2 (1989-1990). W 1948 r. zawarła związek małżeński ze Stanisławem Karczmarczykiem (ur. 13. IV 1910), nauczycielem Wychowania fizycznego w 11-letniej Szkole Ogólnokształcącej im. Księcia Józefa Poniatowskiego. Małżeństwo to było bezdzietne. W. Karczmarczyk była kobietą o wysokiej kulturze, odpowiedzialności i inwencji pedagogicznej. Wychowywała młodzież własnym przykładem, przywiązując znaczenie do oddziaływania wychowawczego sportu. Za swą wieloletnią i wszechstronną pracę w szkolnym wychowaniu fizycznym i sporcie gimnastycznym została odznaczona: Medalem 100-lecia Sportu Polskiego (1988), Odznaką Honorową PZG, Złotą Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej (1978), Medalem 40-lecia Polski Ludowej (1984) oraz licznymi wyróżnieniami i dyplomami uznania. Zmarła 10 października 1991 r. w wieku 80 lat i pochowana została w Warszawie na starym Cmentarzu Powązkowskim w grobie rodzinnym, w kwaterze 45, rząd 2, grób 9/10. Maria Rotkiewicz i Krystyna Winnicka, Wisława Noskiewicz-Karczmarczyk (1911-1991). w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom I, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. 88-92; G. Bielec, Agnieszka Mirkiewicz, Przedstawiciele polskich akademickich organizacji gimnastycznych w ruchu olimpijskim (1932–2008), w: Akademicka kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 80-81; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 205; Grzegorz Bielec, Agnieszka Mirkiewicz, Przedstawiciele polskich akademickich organizacji gimnastycznych w ruchu olimpijskim (1932–2008) w: Akademicka kultura fizyczna na przełomie stuleci. Tom II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. Kazimierz Obodyński, Zbigniew Barabasz, Warszawa 2009, s. 80.

Nosowicz Henryk, ur. w 1912 r. Student Politechniki Warszawskiej. Zawodnik i instruktor sekcji wioślarskiej AZS Wilno w latach 1931 - 1939. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie uczestniczył w ruchu oporu. Rozstrzelany w egzekucji ulicznej w Warszawie w 1943 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 70.

Nowacka - Kalbarczykowa Jadwiga, w AZS Warszawa od 1934 r., lekkoatletka, specjalistka w biegach średniodystansowych, mistrzyni i rekordzistka Polski. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 346.

Nowaczyk Andrzej (3 III 1939 Poznań), wioślarz, zaw. KW 04 Poznań, Zawiszy Bydgoszcz. i AZS Wrocław, olimpijczyk (1964), 14-krotny MP w czwórce ze ster., czwórce bez ster. i ósemce (1960-67). IO 1964: 6 ln. (czwórka ze ster); MS 1962: 4 m. (czwórka ze ster); Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 206. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 182.

Nowak Julian Ignacy (10 III 1865, Okocim – 7 XI 1946, Kraków) – lekarz medycyny i weterynarii, bakteriolog, działacz społeczno-polityczny, członek założyciel AZS, mecenas sekcji tenisowej AZS, ojciec wybitnych zawodniczek AZS, Wandy Dubieńskiej i Krystyny Nowak-Hanczakowskiej. Po ukończeniu gimnazjum św. Jacka w Krakowie w roku 1886 r. podjął studia lekarskie na UJ, stopień doktora nauk lekarskich uzyskał w 1893 r., habilitował się z anatomii patologicznej w 1896 r. Ponadto studiował w latach 1898-1899 w Akademii Weterynaryjnej w Wiedniu i uzyskał tytuł lekarza weterynarii. W 1899 r. powołany został na profesora nadzwyczajnego w Katedrze Weterynarii UJ, a w 1906 na profesora zwyczajnego. W latach 1911-12 był dziekanem Wydziału Lekarskiego, a w latach 1921-22 był rektorem UJ. Przed I wojną światową był członkiem Rady Miejskiej w Krakowie, w czasie wojny komisarzem rządowym, a następnie wiceprezydentem miasta Krakowa. W 1921 r. został rektorem UJ, a od 31 VII do 1 XII 1922 pełnił funkcję premiera rządu. W latach 1922-1927 zasiadał w Senacie Rzeczypospolitej. Był członkiem PAU (1931) oraz wielu polskich i zagranicznych towarzystw naukowych. W 1938 r. przeszedł na emeryturę i został profesorem honorowym. Po II wojnie światowej otrzymał nominację na profesora katedry mikrobiologii UJ. Odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 148-149. Fot. <https://senat.edu.pl/assets/Senat/Senatorowie/Nowak.jpg>

Nowak Łukasz. Lekkoatleta, olimpijczyk z 2012 i 2016 r. Urodził się 18 grudnia 1988 r. w Poznaniu. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w okresie nauki szkolnej w Skokach. Od 2004 r. jest zawodnikiem AZS Poznań. Specjalizuje się w chodzie. Jest i trzykrotnym mistrzem Polski W chodzie na 20 km (2014, 2016) i na 50 km (2012) oraz pięciokrotnym wicemistrzem Polski (chód 50 km -2009, 2010, 2015; chód 20 km -2012, 2013). Jego największym osiągnięciem międzynarodowym jest zajęcie ósmego miejsca w chodzie na 50 km na mistrzostwach Europy w 2010 r. i mistrzostwach świata w 2013 r. W 2012 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Londynie, na których w chodzie na 50 km zajął ósme miejsce. Kolejny raz nominację olimpijską uzyskał W 2016 r. Na igrzyskach olimpijskich w Rio de Janeiro startował bez powodzenia (dyskwalifikacja) w chodzie na 20 km. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 278.

Nowak Marcin (2.08.1977, Stalowa Wola), lekkoatleta, sprinter olimpijczyk z Sydney (2000) i Pekinu (2008). Zawodnik krakowskiego Klubu Sportowego AZS AWF (od 1998). Trener klubowym był Lech Salamonowicz, zaś trenerem kadry Polski Tadeusz Osik. Uczestnik reprezentacyjnej sztafety 4 x 100 m, która na IO w Sydney zajęła 8 miejsce. 6-krotny mistrz Polski na 100 m (2000), w sztafecie 4 x 100 m (2000, 2004, 2006, 2008) i na 60 m (hala 2003), 12-krotny wicemistrz Polski: 100 m (1998, 1999, 2002, 2008), 200 m (2000, 2002), sztafeta 4 x 100 m (1998, 1999, 2001, 2003), halowy wicemistrz Polski: 60 m (2005, 2006) i na 200 m (2004); Dwukrotnie uczestniczył w reprezentacyjnej sztafecie 4 x 100 w MŚ zdobywając z kolegami 6 miejsce w sztafecie 4 x 100 m (Sewilla 1999 i Paryż 2003); dwukrotny brązowy medalista w sztafecie 4 x 100 m w ME (Budapeszt 1998, Monachium 2002), 8 miejsce w biegu na 100 m w ME (1998), młodzieżowy wicemistrz Europy na 100 m (1999). Po ukończeniu krakowskiej AWF pracował w Katedrze Teorii i Metodyki Lekkiej Atletyki AWF Kraków, w grudniu 2016 r. uzyskał tytuł doktora nauk z zakresu Kultury Fizycznej. Od 2016 r. w Ministerstwie Sportu. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Kot, J., Sportowcy AWF, „Puls AWF” (AWF Kraków) 52, 2016, s. 4-5; Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków

(1976–2008), w: *Akademicka kultura fizyczna na przełomie stuleci*, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 112-113.

Nowak Marcin, ur. 17.10.1975, Częstochowa Siatkarz. Syn Bogusława i Małgorzaty Rozpondek. Absolwent technikum samochodowego (1995). Zawodnik (215 cm, 110 kg, środkowy) AZS Yawalu Częstochowa (1994-99), Petrarca Padwa-Włochy (1999-01), AZS Częstochowa (2001-02), Polskiej Energii Sosnowiec (2002-04), PZU-AZS Olsztyn (2004-06), Mostostalu-Azoty Kędzierzyn-Koźle (2006-). Trenerzy: Andrzej Czerwik (wychowanek), Stanisław Gościński, Maciej

Jarosz, Wiktor Krebok, Hubert Wagner, Ireneusz Mazur, Ryszard Bosek, Waldemar Wspaniały. 4-krotny mistrz Polski (AZS Yawal Częstochowa - 1994, 1995, 1997, 1999), brązowy medalista (1996), zdobywca Pucharu PZPS (1998). Wicemistrz kraju 2005 (PZU-AZS Olsztyn), 2-krotny zdobywca PP (Energia Sosnowiec - 2002, 2003). 151-krotny reprezentant Polski (1994-2000). Najwyższy w Polsce i Europie siatkarz, jego atutem był atak. Finalista ME:1995 Ateny (6 m.), 2001 Ostrawa, Poruba (5 m.), 2003 Berlin, Lipsk, Karlsruhe (5 m.). Uczestnik MŚ; 1998 Tokio (17 m.). Olimpijczyk 1996 Atlanta: zawodnik drużyny, która w gr. elim. przegrała z USA 0:3, Kuba 0:3, Brazylia 0:3, Bułgaria 0:3 i Argentyna 1:3, zajmując w gr. 6 m., odpadła z turnieju. Sklasyf. na 11 m. Nowak wystąpił we wszystkich meczach. Jerzy Szczygielski, *Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010)*, Racibórz 2010, s. 231-2. Fot. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Marcin_Nowak_\(siatkarz\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Marcin_Nowak_(siatkarz))

Nowak Mieczysław (ur. 6 sierpnia 1947 r. w Olsztynie) – jeden z najbardziej znanych trenerów piłki ręcznej. Twórca zespołu Warmii Traveland Olsztyn, który awansował do superligi. Karierę zawodniczą rozpoczął w grudniu 1958 roku z AZS Olsztyn. Od września 1959 roku reprezentował Juwenię Olsztyn, by w 1964 r. powrócić do AZS. W 1965 roku, w okresie odbywania służby wojskowej, grał w drużynie Chrobry Głogów. Po powrocie do Olsztyna znów

grał w AZS. W latach 1970–1983 występował w Warmii Olsztyn. Po zakończeniu kariery zawodniczej został szkoleniowcem, prowadząc zespoły w różnych kategoriach wiekowych. Trener Roku 1998 w plebiscycie „Gazety Olsztyńskiej”. Po wywalczeniu historycznego awansu w 2005 r. prezes klubu Andrzej Dowgiałło zrezygnował z jego usług. Nowak wrócił do klubu w sezonie 2007/2008 w roli doradcy pierwszego trenera Zdzisława Czoska. Drużyna utrzymała się w superlidze, ale Nowak zrezygnował z dalszej współpracy. W ostatnich latach szkolił młodzież w UKS Szczypiorniak Olsztyn. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Mieczyslaw_Nowak Fot. *Mieczysław nowak - żywa legenda olsztyńskiej piłki ręcznej ze swoimi zawodnikami: Dawidem Wojtaszewskim, Marcinem Malewskim i Adamem Piekarskim* <http://warmiaenergia.pl/>

Nowak Wiktor, Najlepszy bokser AZS-AWF lat pięćdziesiątych, wielokrotny finalista, dwukrotny wicemistrz Polski w wadze lekkiej (1952, 1953) i brązowy medalista (1954). Swoje pierwsze kroki bokserskie stawiał w Kolejowym Klubie Sportowym „Ostrowia” w Ostrowie Wlkp., skąd przybył już jako znany bokser na studia do AWF w latach 1950-1953. Cechowała go „elegancka” technika walki. Oprócz niego wyróżniali się w drużynie bokserskiej AZS-AWF: Zdzisław Czyż, Dariusz Durjasz, Bonifacy Karczyński, Zbigniew Maks, Kazimierz Marzec, Ignacy Nawrocki, Tadeusz Sosnowski, Edward Szydłowski i Stanisław Zientara. W. Nowak był też trenerem sekcji bokserskiej AZS. Po rozwiązaniu sekcji bokserskiej w AZS-AWF był trenerem KS „Polonia” i „Gwardii” warszawskiej, gdzie trenowali późniejsi mistrzowie olimpijscy: Jerzy Kulej (1964, 1968) i Tadeusz Walasek - wicemistrz olimpijski (1960) i brązowy medalista (1964); w latach 1974 -1976 Wiktor

Nowak był trenerem reprezentacji Polski, a w latach 1977-1979 reprezentacji Grecji. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 100.

Nowak Włodzimierz (20 III 1937, Koniusza), koszykarz, piłkarz nożny, piłkarz ręczny, absolwent geografii UJ (1963). Zawodnik koszykówki AZS Kraków (1952-1956) i piłki ręcznej (1955-1968). Karierę sportową rozpoczął w 1952 r. w „Wawelu” Kraków. Z drużyną AZS piłki ręcznej zdobył trzy razy akademickie wicemistrzostwo Polski i raz akademickie mistrzostwo Polski. Trzykrotnie wystąpił w reprezentacji Polski AZS. Trener zespołów młodzieżowych piłki ręcznej (1966/1976). Zastępca dyrektora Wydziału KKPiT w Krakowie (1974-1979), wiceprezes Wojewódzkiej Federacji Sportu, członek Głównej Komisji Sportu Dzieci i Młodzieży GK KP - Urzędu Kultury Fizycznej (1985/1987), wiceprezes Okręgowego Zarządu SZS w Krakowie (1985-2000), a następnie prezes Małopolskiego Zarządu SZS (2000-), członek ZG SZS (1985-2005). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 351.

Nowak Zdzisław (10 I 1906, Tarnów – 26 VI 1996, Tarnów), lekkoatleta, olimpijczyk (Amsterdam 1928), wielokrotny mistrz i rekordzista Polski w skoku w dal, wicemistrz Polski w skoku wzwyż. W Tarnowie ukończył gimnazjum humanistyczne. W latach 1933-36 studiował w Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego. Wychowanek i długoletni zawodnik sekcji lekkoatletycznej AZS (1926 – 1935). Zdobył cztery razy mistrzostwo Polski w skoku w dal (1928, 1929, 1930 i 1932), wicemistrzostwo Polski w skoku wzwyż (1927) wzwyż skoku w dal (1927). Pięciokrotnie poprawiał rekordy Polski w skoku w dal w latach 1928, 1929 i 1934. Jego rekord ustanowiony w 1934 r. 7,38 m przetrwał do 22 V 1949 r. Uczestniczył także w rekordowej sztafecie reprezentacji Polski na dystansie 4 x 100 m (wraz z Jerzym Koźlickim, Edwardem Trojanowskim i Stefanem Nowosielskim) – 43,4 sek. (1931). W latach 1928-1937 dwanaście razy występował w meczach międzypaństwowych reprezentacji Polski. Na igrzyskach olimpijskich eliminacjach 1928 r. startował w konkursie skoku w dal, odpadł w eliminacjach. Uprawiał także wyczynowo piłkę nożną, był zawodnikiem Tarnovii (1934 – 1937) Pracował jako trener klubów tarnowskich, a następnie jako nauczyciel wychowania fizycznego w Tarnowie. http://czeslaw.michalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 149; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 206; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 183; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346.

Nowak Zygfryd, ur. w 1933 r., absolwent Politechniki Śląskiej, prof. dr hab. inż. z zakresu wykorzystania surowców mineralnych, inżynierii i zarządzania środowiskiem. Inicjator i redaktor serii wydawniczej, m.in. „Poczet Gwarków Śląskich”, autor podręczników, poradników i raportów z zakresu wykorzystania surowców, zarządzania środowiskiem i kompleksowej energetyki. Z AZS związany od 1951 r., zawodnik, działacz społeczny, członek Klubu Seniora AZS Katowice. W latach 1952-1963 zawodnik drużyny lekkoatletycznej oraz piłki ręcznej „11”, z którą zdobywał brązowe medale (1952-1954), wicemistrzostwo (1957), Ambasador Mistrzostw Europy w Piłce Ręcznej w 2016 r., APS 05, 336, 2016, s. 5; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346. Fot. http://filmoteka.bs.katowice.pl/?page_id=266

Nowak Zygmunt: w AZS Warszawa od 1933 r. Aż do wybuchu wojny kierownik i trener sekcji gier sportowych, oraz sekretarz klubu. Prezes Polskiego Związku Piłki Ręcznej. Członek Polskiego Komitetu Olimpijskiego oraz FIVB i LAHF 1949 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346.

Nowak, Zdzisław – AZS Kraków, ur. 10.01.1906 r. w Tarnowie, absolwent Studium Wychowania Fizycznego przy Uniwersytecie Poznańskim /1933 – 1936 r./, uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Amsterdamie /1928 r./ w skoku w dal, mistrz Polski w latach 1928, 1929, 1930 i 1932 r., wielokrotny rekordzista i reprezentant kraju. Najlepszy wynik: 7, 38 m. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 35.

Nowak-Hanczakowska Krystyna, (19 XII 1909, Kraków - 1967, Kraków), członek AZS w latach 1917-1928, pływaczka, lekkoatletka, rekordzistka i mistrzyni Polski w pływaniu. Córka mecenasa AZS, profesora Juliana Nowaka, siostra najwszechstronnejszej sportsmenki AZS W. Dubieńskiej. Studiowała romanistykę na UJ. W barwach krakowskiego AZS dwukrotnie zdobyła złoty medal w mistrzostwach Polski w sztafecie 4 x 45 m stylem dowolnym (1924) i indywidualnie na dystansie 100 m stylem grzbietowym (1928); dwukrotnie srebrny medal w sztafecie 4 x 75 m stylem dowolnym (1925) i indywidualnie na dystansie 100 m stylem dowolnym (1928); brązowy medal na dystansie 100 m stylem dowolnym (1927). Po rozwiązaniu sekcji pływackiej sukcesy odnosiła w barwach „Cracovii”. Cz. Michalski, Akademycki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 149. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346.

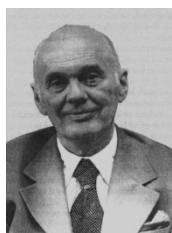
Nowakowska Snop Zawitkowska Krystyna lekkoatletka (800 m), 1960 Rzym, jedenastokrotna mistrzyni Polski ('58-62), pięciokrotna rekordzistka Polski, Zasłużony Mistrz Sportu, odzn. brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, odznaką 100-lecia Sportu Polskiego, Złotą odznaką Honorową PZLA, Medalem Komisji Edukacji Narodowej za zasługi dla oświaty i wychowania, klub Legia Warszawa. Kariera sportowa od 1956-1966. Ur. 8.12.1935 w Ostrowcu Świętokrzyskim. Wzrost 162 cm, waga 54 kg. Wykształcenie pedagogiczne, nauczycielka wf. Mężatka, syn studiuje, a mąż jest lekarzem. Mieszka w Warszawie. Działaczka sportu szkolnego. Hobby: muzyka poważna, jazzowa, rysunek i parapsychologia. *„Zawodnicze uprawianie sportu ma dominujący wpływ na życiowe losy. Wiara we własne siły, odpowiedzialność, poczucie obowiązku, także pewien reżim fizyczny i psychiczny, są to cechy wykształcone w sporcie, a rzutujące na całe późniejsze życie. Ktoś, kto przez długie lata uprawiał sport na najwyższym poziomie nie traci na ogół kontaktu z nim, a jest to ewidentna korzyść osobista i w wielu wypadkach ma również ogromny wymiar społeczny (mam na myśli te jednostki, które związały się ze sportem na dobre i na złe, pracują w nim i dla niego). Także pewna spontaniczność, tak charakterystyczna w czasach uprawiania sportu, pozostaje i dominując we wszystkich późniejszych poczynaniach nie pozwala popaść w rutynę i szaryżnę”*. Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 54-55.

Nowakowska Weronika. Ur. 1986 r. (Kłodzko), Kluby: - MKS Duszniki Zdrój 2000-2006 - AZS AWF Katowice od 2006. Osiągnięcia olimpijskie: 2010 - Vancouver - sprint (7,5 km) - 36. miejsce na 88 startujących z czasem 21:49.4, 3 karne rundy (zwyciężyła A. Kuzmina, Słowacja - 19:55.6, 1 karna runda); bieg na dochodzenie (10 km) - 28. miejsce na 60 startujących z czasem +3:08.2 za zwyciężczynią, 2 karne rundy (zwyciężyła M. Neuner, Niemcy - 30:16.0, 2 karne rundy); 15 km indywidualnie - 5. miejsce na 87 startujących z czasem 41:57.5, 1 minuta karna (zwyciężyła T. Berger, Norwegia - 40:52.8, 1 minuta karna); bieg masowy (12,5 km) - 21. miejsce na 30 startujących z czasem +2:14.4 za zwyciężczynią, 4 karne rundy (zwyciężyła M. Neuner, Niemcy - 35:19.6, 2 karne rundy); sztafeta 4 x 6 km - 12. miejsce na 19 startujących z czasem 1:12:54.3, 1 karna runda + 12 doładowań (wygrała Rosja - 1:09:36.3, - karnych rund + 5 doładowań). Partnerkami Weroniki (17:55.7) w sztafecie były:

K.Pałka (18:21.2), M.Gwizdoń (19:10.2) i A.Cyl (17:27.2). 2014 Soczi: sprint (7,5 km): 7 m. na 84 start. z czasem 21:37.6 (zw. A. Kuzmina, Słowacja - 21:06.8); bieg pościgowy (10 km) - 20 m. na 60 start. z czasem 31:25.4 (zw. D. Domraczewa, Białoruś - 29:30.7); bieg indywidualny (15 km) - 31 m. na 82 start. z czasem 48:35.2 (zw. D. Domraczewa, Białoruś - 43:19.6); bieg ze startu wspólnego (12,5 km) - 19 m. na 30 start. z czasem 37:35.2 (zw. D. Domraczewa, Białoruś - 35:25.6); sztafeta 4 x 6 km - 10. miejsce na 17 startujących z czasem 1:12:34.4, 4 rundy karne + 8 doładowań. Partnerkami Weroniki (17:21.7) w sztafecie były: K. Pałka (19:39.0), Magdalena Gwizdoń (17:06.8) i Monika Hojnisz (18:26.9). 2018 - Pjongczang - sztafeta 4 x 6 km 7. miejsce. Bieg indywidualny - 21. miejsce. Bieg pościgowy - 30. miejsce. Sprint - 34 miejsce. Absolwentka Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Dusznikach Zdroju (2005) i Wydziału Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego (2009, licencjat - kierunek animacja społeczno-kulturalna), studentka AWF Katowice (kierunek wychowanie fizyczne). Mieszka w Bieruniu. S. Socha, T. Socha, Działania Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach na rzecz rozwoju sportów zimowych, Katowice 2018, s. 44; <https://biathlon.com.pl/biathlon/olimpijczycy> H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 253-4; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 232. Fot. wikipedia.

Nowakowski Zbyszek – zawodnik, olimpijczyk, działacz AZS. W 1932 roku do warszawskiego klubu AZS zgłosiła się duża grupa sportowców, zawodników siatki i kosza. Wśród nich Zbyszek, należący już wtedy do najlepszych, stylowo grających zawodników. Szybko awansuje w drużynach AZS, mistrzach Polski w siatkówce, czołowych drużynach Polski w koszykówce i piłce ręcznej. Jest znany z opanowania, eleganckiej gry, lubiany i przez swych kolegów i przeciwników. W 1936 roku dostępuje największego zaszczytu jaki może spotkać sportowca – bierze udział w reprezentacji Polski na Olimpiadzie u Berlinie w piłce koszykowej. Potem gra dwukrotnie w akademickiej reprezentacji Polski na mistrzostwach akademickich świata w Budapeszcie i Paryżu. Jest reprezentantem Warszawy, we wszystkich trzech grach sportowych. Staje się również działaczem społecznym w sporcie, umie pogodzić sport, pracę społeczną i naukę, kończy gimnazjum im. Lelewela. Wojna 1939 roku przerywa sukcesy Zbyszka. Ale uczy się i pracuje nadal. jest członkiem armii podziemnej walczącej z niemieckim okupantem. bierze udział w powstaniu warszawskim, zostaje ciężko ranny. Po wojnie studiuje i kończy Politechnikę Warszawską, nadal gra wykazując się znanymi walarami sportowymi. Jednak ciężka kontuzja nogi wyłącza go z szeregów czynnych sportowców. Zbyszek pracuje w centralnych władzach AZS, pomaga w pracach sekcji gier sportowych, sędziuje. Cieszy się założonym domem, żoną i dwojgiem ukochanych córek. Ceniony jest u nas AZS, w pracy zawodowej, w domu, wśród przyjaciół. Odszedł nagle, kiedy każde spotkanie z nim dawało radość, kiedy w jego wypowiedziach odczuwało się troskę o AZS o każdy dzień naszego istnienia, pomagał jak mógł, nie unikał nas, nie oddalał się mimo nawału pracy zawodowej. APS 55, 6/1968, s. 56-57; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346.

Nowakowski Tadeusz Konstanty. Urodził się w Przeworsko 12 lutego 1912 roku w rodzinie inteligencji pracującej /.../ Uczęszczał do gimnazjum Marii Magdaleny w Poznaniu, studia odbył w latach 1929-1934 na Wydziale lekarskim Uniwersytetu Poznańskiego i w 1935 roku uzyskał dyplom lekarza. Równocześnie kształcił się w Studium Wychowania Fizycznego tego Uniwersytetu, uzyskując dyplom magistra wychowania fizycznego w 1936 roku. W latach 1934-1936 na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu w Poznaniu, a potem w latach 1937 -1939 na Wydziale Humanistycznym w Warszawie studiował psychologię wychowawczą i uzyskał absolutorium. Rada Wydziału Lekar-

skiego Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej nadała mu w 1946 roku stopień doktora medycyny, a w 1950 stopień doktora habilitowanego. Stopień doktora nauk wychowania fizycznego nadała mu w 1968 roku Rada Widziało Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Tytuł profesora nadzwyczajnego uzyskał w 1954 roku, a nominację na profesora zwyczajnego w 1979. Prace naukowo-badawczą i zawodową rozpoczął po ukończeniu Szkoły Podchorążych Sanitarnych Rezerwy w 1937 roku, jako asystent Warszawskiej Kliniki Pediatricznej, pozostając na tym stanowisku 7 lat – do wybuchu Powstania Warszawskiego /.../. Jako żołnierz Armii Krajowej brał czynny udział w Powstaniu Warszawskim, organizując w Powstańczym Szpitalu PCK oddział dziecięcy i ewakuując go później do Krakowa. /.../ Do Wrocławia przybył 10 maja 1945 roku w pierwszej grupie kulturalno-naukowej rektora Stanisława Kolczyńskiego. /.../ Był organizatorem, a w latach 1954-1966 dyrektorem Oddziału Pediatricznego Wydziału Lekarskiego. Stworzył i prowadził Katedrę Propedeutyki Pediatrii, następnie został kierownikiem Katedry i Kliniki Chorób Zakaźnych Wieku Dziecięcego. Zorganizował i wybudował nową klinikę jako pierwszą i na długie lata jedyną w Akademii Medycznej. W roku 1962, po przejściu prof. Hirszfeldowej na emeryturę, został przez Radę Wydziału Lekarskiego wybrany na kierownika I Katedry i Kliniki Pediatricznej. Był jednocześnie kierownikiem Katedry Diagnostyki i Katedry Terapii Oddziału Pediatricznego, prowadził wykłady z higieny szkolnej. Z chwilą powstania instytutów objął Klinikę Pediatrii Ogólnej. Pod kierunkiem prof. Nowakowskiego wykonano 102 prace magisterskie z zakresu wychowania fizycznego, 22 doktoraty z zakresu medycyny, biologii, farmacji i 4 z wychowania fizycznego, 9 habilitacji. Był autorem 59 prac, współautorem 116, 20 prac opublikował w języku niemieckim, 8 we francuskim, 9 w angielskim /.../ Tłumaczył, recenzował prace naukowe, patronował wydaniom pamiątek poświęconych tematyce naukowej. /.../ Należał do grona osób bardzo zasłużonych dla rozwoju Akademii Wychowania Fizycznego. Od momentów powstania Studium Wychowania Fizycznego we Wrocławiu był jej wykładowcą. W 1957 roku został kierownikiem Zakładu Higieny WSWF, a w 1964 kierownikiem Katedry Fizjologii i Higieny. Funkcje członka Rady Wydziału i Senatu oraz kuratora AZS AWF dawały mu możliwość czynnego uczestnictwa w życiu Uczelni. Owieńczeniem jego zainteresowań zagadnieniami wychowania fizycznego był uzyskany w 1968 roku tytuł doktora nauk wychowania fizycznego. Prof. Nowakowski nie ograniczał się jedynie do pracy zawodowej, działał także społecznie /.../ Był wielokrotnie odznaczony za zasługi zawodowe i społeczne, min. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Walecznych, Krzyżem Armii Krajowej /.../ Był oddanym, zasłużonym lekarzem z sercem „wuefiaka”. Zmarł 9 września 1982 roku. Sadowska, L., Z. Lewandowski, Tadeusz Konstanty Nowakowski (1912-1982) - Lekarz i społecznik z serce „wuefiaka”, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydawnictwa – wspomnienia - opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 299-300. Fot. Tamże.

Nowakowski Witold (1927-1996). Urodził się 2 stycznia 1927 r. w Białej Podlaskiej w rodzinie Heleny z d. Freitag i Zenona Nowakowskiego - ślusarza. Po przeniesieniu się rodziców do Brześcia n. Bogiem tam ukończył w 1939 r. szkołę powszechną i po wybuchu wojny jeszcze dwie klasy gimnazjom (1941). W latach 1941-1944 pracował jako pomocnik w piekarni. W 1944 r. w ramach akcji repatriacyjnej wraz z rodziną zamieszkał w Białej Podlaskiej. Tam ukończył gimnazjum i liceum ogólnokształcące i w 1948 r. otrzymał świadectwo dojrzałości. W tym samym roku rozpoczął trzyletnie studia w warszawskiej AWF. W okresie studiów uprawiał zapasy, które jedynie w warszawskiej Akademii wprowadzone były do programu studiów. Podjął w tej dyscyplinie specjalizację. Jego nauczycielami byli wybitni trenerzy, uczniowie legendarnego polskiego zapaśnika Władysława Pytlasińskiego – Piotr Szczeblewski oraz Waław Ziółkowski, którzy zaangażowani byli przez kie-

rownika Działu Atletyki Czesława Borejszę do prowadzenia specjalizacji. Już w czasie studiów prowadził, jako asystent-wolontariusz, zajęcia programowe z zapasów ze studentami młodszych roczników. Studia ukończył w 1951 r. z tytułem dyplomowanego nauczyciela wychowania fizycznego oraz trenera w zapasach i został zatrudniony w Zakładzie Teorii i Metodyki Ciężkiej Atletyki na stanowisko asystenta. W 1953 r. otrzymał tytuł magistra i awansował na stanowisko st. asystenta. Od 1957 r. był adiunktem. W 1965 r. przekwalifikowany został na stanowisko nauczyciela wychowania fizycznego, w 1971 r. awansowany na wykładowcę, a w 1973 r. na st. wykładowcę. Na tym stanowisko pracował do przejścia na emeryturę w 1987 r. Poza zajęciami ze studentami studiów stacjonarnych i zaocznych, prowadził specjalizację instruktorsko -trenerską, którą ukończyło liczne grono instruktorów i trenerów. W latach 80-tych w Filii AWF w Białej Podlaskiej pomagał w prowadzeniu specjalizacji w zapasach. Był promotorem i recenzentem licznych prac magisterskich o tematyce zapaśniczej, autorem i współautorem uczelnianych programów nauczania na studiach i specjalizacji. Prócz zajęć dydaktycznych w Zakładzie Ciężkiej Atletyki był wielokrotnie angażowany przez Zakład Sportów Wodnych i Zimowych do prowadzenia ze studentami narciarstwa, obozów wędrownych i zajęć na stałych obozach letnich. Poza tym pełnił w Uczelni różne inne funkcje organizacyjne i wychowawcze. Był min. kierownikiem praktyk pedagogicznych, kierownikiem wychowawczym grup studenckich i rocznika męskiego (1972-1976), w latach 1972-1976 pełnomocnikiem Rektora ds. praktyk robotniczych studentów. Prowadził ponadto, wielokrotnie, obozy zimowe i letnie organizowane przez ZNP AWF dla pracowników i ich rodzin. Równoległe z pracą w Uczelni, posiadając uprawnienia trenerskie, rozpoczął pracę w sekcji zapaśniczej Klubu AZS AWF, działającej od 1949 r. W okresie wieloletniej pracy w klubie wspólnie z J. Grotkowskim (kolegą z rocznika i specjalizacji) wychowali liczne grono mistrzów i reprezentantów Polski juniorów i seniorów, a wśród nich pierwszego polskie go medalistę olimpijskiego w zapasach na Igrzyskach Olimpijskich w 1960 r. Tadeusza Trojanowskiego. Od 1949 r. działał również aktywnie w Polskim Związku Zapaśniczym. Pełnił w nim okresowo różne funkcje członka zarządu, członka komisji szkoleniowej, członka komisji sędziowskiej. Uczestniczył w szeregu kursach doszkoleniowych dla trenerów i sędziów, w konferencjach i zjazdach PZZ, zarówno w charakterze uczestnika, jak i wykładowcy. Szczególnie udzielał się w pracy komisji sędziowskiej Związku. Posiadał najwyższe kwalifikacje sędziowskie - klasę sędziego międzynarodowego. Powoływany był do sędziowania zawodów najwyższej rangi w kraju i na arenie międzynarodowej. Między innymi sędziował turnieje olimpijskie w zapasach na Igrzyskach Olimpijskich w Rzymie (1960), Tokio (1964) i Moskwie (1980). W. Nowakowski całe swoje życie zawodowe poświęcił zapasom. Za swoją wieloletnią pracę był odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Wielkim Krzyżem Światowej Federacji Zapaśniczej (FILA), Złotą Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Złotą Odznaką Polskiego Związku Zapaśniczego oraz wieloma innymi wyróżnieniami i nagrodami. W 1956 r. zawarł związek małżeński z Haliną z d. Barys absolwentką AWF. Miał dwóch synów Krzysztofa (1958) i Sławomira (1959). Zmarł w Warszawie 13 grudnia 1996 r. Pochowany został w grobie rodzinnym w Białej Podlaskiej. Augustyn Dziedzic, Witold Nowakowski (1927-1996), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom III, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2002, s. 43-44.

Nowicki Dariusz. (ur. 20 stycznia 1961 r. w Olsztynie) – trener taekwondo i psycholog sportu, od ponad 30 lat zajmuje się azjatyckimi sztukami walki. Z wykształcenia jest trenerem II klasy i psychologiem. Uczestniczył w igrzyskach olimpijskich w: Atenach (2004) – jako psycholog reprezentacji olimpijskiej; Pekinie (2008) – jako sędzia turnieju taekwondo; Londynie (2012) – jako psycholog reprezentacji żeglarskiej. Od 30 lat zaj-

muje się azjatyckimi sztukami walki. Rozpropagował taekwondo WTF na Warmii i Mazurach, działał w strukturach regionalnych, krajowych i międzynarodowych tej dyscypliny, pełniąc w nich odpowiedzialne funkcje. Jest specjalistą psychologii sportu, konsultantem kadry olimpijskiej oraz zawodników najwyższej klasy w różnych dyscyplinach. Jako trener KS AZS UWM Olsztyn jest wychowawcą mistrzów Polski oraz medalistów mistrzostw świata i Europy. Jest autorem wielu publikacji z zakresu psychologii sportu, wydanych także w Stanach Zjednoczonych. Uznawany jest za pioniera teorii głoszącej, że we współczesnym sporcie trening mentalny trzeba traktować na równi z przygotowaniem fizycznym i motorycznym zawodników. Stosował ją z dużym powodzeniem nie tylko w taekwondo, ale też w innych dyscyplinach, stąd jego współpraca z najwybitniejszymi sportowcami – medalistami największych imprez międzynarodowych. Został wyróżniony m.in. Złotą Odznaką AZS. <http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/> Dariusz Nowicki Fot. Z archiwum Janusza Poryckiego.

Nowicki Jan. Absolwent AWF Warszawa. W uczelni pracował w latach 1978-1984. Trener drużyny mężczyzn AZS-AWF Warszawa. Mistrz i reprezentant Polski. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 136.

Nowicki Jarosław, ur. 07.04.1965 r. w Olsztynie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1987-2000, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1988, srebrny 1987, brązowe 1994, 1995, 1996, 1997, 1998), CSP Legionowo (2001-2003), Skry Warszawa (2003-2007). Pierwszy trener Jerzy Królicki Członek. Komisji Rewizyjnej Polskiego Związku Rugby (06.04.1991-20.05.1995). Wiceprezes Mazowieckiego Okręgowego Związku Rugby (2004-2007). Współzałożyciel (razem z Piotrem Szumskim i Markiem Boguszem) MKS Rugby Łomianki (1999), trener młodzików (1999-2002, złoty medal Mistrzostw Polski Dzieci i Młodzieży 2001). Współzałożyciel (razem z Adamem Jaskułą i Witoldem Kałużnym) UKS Bielańczyk Warszawa (2005), trener grup młodzieżowych (2005-2007). Odznaczony Złotą Odznaką AZS (1997). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Supplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 21.

Noworyta Czesława (20 VIII 1940, Trzebinia), pingpongistka. Zawodniczka AZS Kraków (1956-1963). Karierę sportową rozpoczęła w Stali Trzebinia, zakończyła w AZS Gliwice. Największym jej osiągnięciem było zdobycie brązowego medalu na ME W Moskwie w grze podwójnej. Zdobyła 24 złote medale MP, 15 srebrnych i 7 brązowych. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 352; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 207.

Nowosielski Henryk, ur. 15.05.1938 w Warszawie. Wykształcenie zawodowe. Zawodnik rugby Grochowa Warszawa (1956-1959), Lotnika Warszawa (1958-1960), AZS AWF Warszawa (1961-1963, medale mistrzostw Polski seniorów: 1962, 1963, srebrny 1961), Skry Warszawa (1964-1970, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, brązowy 1970). Pierwszy trener Marian Balcerzak. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 20 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 3 punkty, występował na pozycji środkowego ataku, instruktor klubu (08.05.1972). Mistrz Sportu (1966). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 80.

Nowosz Łukasz, ur. 30.05.1985 r. w Warszawie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Folc Sport Warszawa (1998-2001, złoty medal mistrzostw Polski kadetów 2000), Folc AZS Warszawa (2001-2007, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 2006, złote medale mistrzostw Polski seniorów

rów „7” 2005, 2006, srebrne 2001, 2004, Mistrz Polskiej Ligi Rugby „7” 2005, III miejsce 2004, 2006, srebrny medal mistrzostw Polski juniorów 2004, brązowy medal mistrzostw Polski kadetów 2001), Oldham Rugby Union Football Club (Anglia, 2005), US Bergerae Rugby (Francja, 2005). Pierwszy trener Jerzy Raczko. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, grał na pozycji skrzydłowego ataku. Uczestnik młodzieżowych mistrzostw Europy (2004, 2005), uczestnik mistrzostw Świata juniorów (2003), mistrz Europy U18 (2003). M. Powła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 21-22.

Obodyński Kazimierz prof. dr hab. urodził się 21 października 1941 r. w Berdyczowie (obecnie na Ukrainie). Mieszkał w Jaremczu tam ukończył kształcenie podstawowe i średnie. W 1957 r. wraz z ojcem matką i bratem repatriował się do Polski, początkowo mieszkał w Czudcu, a następnie w Rzeszowie. W 1959 r. podjął studia w AWF w Warszawie, które ukończył w 1964 r., wiążąc swoje zainteresowania z kulturą fizyczną, w której realizował się organizacyjnie i naukowo. To On był tą osobą, która dla stworzenia kształcenia nauczycieli wychowania fizycznego najpierw w Krośnie, a następnie w Rzeszowie zgromadziła kadrę naukową i dydaktyczną. W Krośnie był kierownikiem Samodzielnego Zakładu Wychowania Fizycznego najpierw w punkcie konsultacyjnym WSP Rzeszowie, a od 1967 r. następnie na Wydziale Pedagogicznym w zorganizowanym przez siebie Instytucie Wychowania Fizycznego a także Zdrowotnego. Był trenerem siatkarek w ZKS „Stal” Rzeszów, pełnił funkcje prezesa Okręgowego Związku Piłki Ręcznej, działał w Wojewódzkim Zespole Metodycznym, a także w strukturach Polskiego Komitetu Olimpijskiego. W latach 1997–2001 pełnił funkcję prezesa obecnie najstarszego w Polsce klubu sportowego CWKS „Resovia”. Mimo licznych przeciwności zdrowotnych, a także niefortunnych orzeczeń komisji akredytacyjnej cały swój wysiłek zawodowy i osobisty poświęcił utrzymaniu i rozwojowi kierunku wychowanie fizyczne w Rzeszowie najpierw w Instytucie WF w WSP, a od 2005 r. w Wydziale Wychowania Fizycznego w istniejącym od 2001 r. Uniwersytecie Rzeszowskim. To Jemu swoją promocję doktorską, habilitacyjną i profesorską zawdzięcza liczne grono kadr kultury fizycznej kierunków Wychowania Fizycznego w Rzeszowie i w innych uczelniach w Polsce. Jego dzieło pedagogiczne, nauczyciela – nauczycieli docenione zostało licznymi tytułami i odznaczeniami w tym: Nagrodą Miasta Rzeszowa, Medalem 100-lecia Polskiego Sportu, Medalem Eugeniusza Piaseckiego, Laurem PKOl, złotymi odznakami Zasłużony dla Kultury Fizycznej, ZG AZS, Polskiego Związku Piłki Ręcznej, Wojewódzkiej Federacji Sportu i innymi. W uznaniu Jego zasług grono przedstawicieli nauk o kulturze fizycznej reprezentujące ośrodki naukowe z całej Polski wydało poświęconą Kazimierzowi 500 stronicową publikację pt. „Studia z historii i teorii kultury fizycznej”. <http://wf.ur.edu.pl/Wydzial/Historia/KazimierzObodynski.aspx>; Fot. tamże.

Obrochta Bartuś Walenty (11 II 1931, Dzianisz – 12 I 2007, Zakopane), narciarz alpejczyk, piłkarz nożny, architekt ze specjalnością urbanistyczną. Karierę narciarską rozpoczął w czasie nauki w gimnazjum w Harcerskim Klubie Narciarskim Zakopane, a następnie kontynuował ją w okresie studiów w AZS PK i pozostał wierny barwom AZS do końca kariery sportowej. W mistrzostwach Polski w 1952 r. zajął ósme miejsce w biegu zjazdowym, wielokrotny medalista AMP, reprezentant Polski na AMŚ. Był współorganizatorem i uczestnikiem I mistrzostw PK w narciarstwie w 1953 r. Karierę sportową zakończył na Uniwersjadzie w Chamonix w 1960 r. Należał do czołowych piłkarzy AZS Zakopane. Studiował na Wydziale Architektury, studia ukończył egzaminem dyplomowym 25 IV 1960 r., pracował w wielu przedsiębiorstwach i instytucjach na Podhalu. Był współorganizatorem pierwszych edycji Międzynarodowego Festiwalu Folkloru Ziem Górskich, działaczem Związku Podhalan, współtwórcą wtorkowych spotkań w Białej Izbie ZP zwanych „posiadami” i przez wiele lat prowadził je, w latach 1975-1984 pracował jako nauczyciel przedmiotów zawodowych w Technikum Budowlanym w Zakopanem. Pisał artykuły i publikacje dotyczące architektury Zakopanego, ochrony przyrody i ekologii na Podhalu oraz opracowania dotyczące historii Związku Podhalan. W 1999 r. został otrzymał godność honorowego członka Związku Podhalan. Był też członkiem Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; D. Pyko (oprac.), 50 Mistrzostwa Politechniki Krakowskiej w Narciarstwie Alpejskim. Centrum Sportu i Rekreacji 1953-2003, Kraków 2003, s. 41; Fot; Sport na PK: 70

lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015.

Obrubański Adam (28 XII 1892, Kopyczyńce – 1940, Katyń), doktor praw, dziennikarz, piłkarz AZS, sędzia piłkarski, wybitny działacz PZPN. Ukończył Wydział Prawa UJ (1922), doktorat uzyskał w 1932 r. W latach 1910-1912 zawodnik AZS Kraków, Wisły (1914-1925) oraz ŁKS (1911, 1920-1922). Działacz AZS Kraków, jeden z organizatorów (1910) piłkarskiej drużyny akademickiej, która pod koniec 1912 została rozwiązana. Był także sędzią piłkarskim. Działacz Wisły (1914, 1926-1939), KOZPN (m.in. wiceprezes w 1939), PZPN (od 1922 początkowo sekretarz, szef organizacji sędziowskiej), wreszcie członek komisji selekcyjnej, pierwszy samodzielny kapitan związkowy PZPN (1924). Był dziennikarzem, początkowo Ilustrowanego Kuriera Codziennego, w latach 1931-1939 redaktor naczelny tygodnika Raz, dwa, trzy. Działał także w PKOL (1925-1926), był prezesem Związku Dziennikarzy Sportowych w Krakowie (do 1939) i wiceprezesem centrali ogólnopolskiej tej organizacji (1933). Był również żołnierzem. Najpierw służył w armii austriackiej (od 1 sierpnia 1914) i po ukończeniu Szkoły Oficerów Zapasowych (1 stycznia 1916) otrzymał stopień ppor. (niewola rosyjska, szpital). Do WP wstąpił ochotniczo 6 grudnia 1918. Był do 1930 oficerem służby stałej, pełniąc ją w Żandarmerii Wojskowej w Łodzi. Od 1939 r. kapitan rezerwy, pracownik kontrwywiadu wojskowego. Nieznane są okoliczności, w jakich dostał się do niewoli sowieckiej. Osadzony w Kozielsku, zamordowany w Katyniu. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 210; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 70-1; Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 149-150; B. Tuszyński, Sportowe pióra, Warszawa 1994, s. 219. Fot. <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/19835/h:76/>

Obuchowicz Waław (27 IV 1919, Tarnopol - 1 III 1998, Kraków), koszykarz, siatkarz, piłkarz ręczny, absolwent WSWP Kraków (1950). Zawodnik AZS Kraków (od 1946), trener II klasy w siatkówce (od 1948). Jego sukcesy szkoleniowe to min. wprowadzenie AZS Kraków do I ligi zarówno zespołu męskiego (1953), jak i żeńskiego (1965), zdobył mistrzostwo Polski junierek (Białystok 1955), 3 miejsce w AMP we Wrocławiu (1951) oraz 1 miejsce w AMP w siatkówce mężczyzn w Warszawie (1952), pracował również jako drugi trener reprezentacji Polski. Nauczyciel wychowania fizycznego krakowskich uczelni (AM, WSE i UD). Członek Honorowy AZS. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 352. <https://dziennikpolski24.pl/pozegnanie-trenera/ar/1710692> ; <http://www.cracovia-leopolis.pl/index.php?pokaz=sylwetki&id=620>

Obukowicz Michał. V-ce Prezes Zarządu Klubu AZS AWF Warszawa ds. organizacyjnych. Urodzony 27 marca 1984 roku w Warszawie. Magister AWF Warszawa (2008), uczestnik studiów doktoranckich. Związany z Klubem AZS-AWF Warszawa od 2005 roku. Od 2009 roku Pełnomocnik Rektora AWF ds. sportu uczelnianego. Członek Zarządu AZS Środowisko Warszawa. Pracownik naukowy AWF Warszawa w Zakładzie Statystyki i Informatyki. Sędzia piłkarskiej Ekstraklasy. www.azsawf.com/klub/wladze-klubu

Ograbek Alfreda. (14 I 1930, Katowice – 28 IX 1997, Katowice) – piłkarka ręczna, najlepsza polska bramkarka l. 50. XX w., zawodniczka: AZS Katowice (1949–1951, 1954–1965), AZS-AWF Warszawa (1952–1953). 24-krotna reprezentantka Polski (1953–1962) w „11” i „7”. W 1957 na MŚ w „11” uznana za 2. najlepszą bramkarkę turnieju. Osiągnięcia: 2 (1–0–1) medale MP – 1 m. (1959), 3 m. (1961). Uhonorowana tytułami: Zasłużony Mistrz Sportu (1967) i Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. Przez wiele lat pracowała w AZS Środowisko Katowice i AZS-AWF Katowice.

W. Zieleśkiewicz: *90 lat polskiej piłki ręcznej*. Warszawa 2008. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 346.

Ojrzanowski Andrzej. Zatrudniony w AWF Warszawa od 1978 r. Absolwent AWF Warszawa. Pracownik naukowo-dydaktyczny Zakładu Sportowych Gier Zespołowych. Doktor nauk o kulturze fizycznej. Trener klasy mistrzowskiej w piłce siatkowej. Wieloletni trener zespołu kobiet AZS - AWF Warszawa. Prowadził kadrę Polski junierek i współpracował z pierwszą reprezentacją Polski mężczyzn. Szkolił siatkarzy w Iraku. Autor i współautor podręczników i skryptów w piłce siatkowej. Kierował Zakładem w latach 1991-1993, Zakładem Koszykówki, Piłki Siatkowej i Tenisa 1993-96, Siatkówki, Piłki Nożnej i Tenisa w latach 1996-2000. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 135.

Okoniewski Waldemar – zawodnik w konkurencji skoki na trampolinie. Reprezentant Polski w latach 1980 – 1991. Zdobył 4 medale Pucharu Świata, 4 medale Mistrzostw Europy, 4 tytuły Mistrza Polski. Sędzia międzynarodowy. Jako jedyny dotychczas Polak ze świata akrobatyki brał udział w Igrzyskach Olimpijskich jako sędzia skoków na trampolinie w Sydney 2000 r. Od 1998 roku jest członkiem Europejskiej Unii Gimnastycznej. Działa w komisji skoków na trampolinie. Jest odpowiedzialny za organizację i przebieg Mistrzostw Europy, za szkolenie trenerów i sędziów oraz za organizację obozów letnich. Porozumiewa się w trzech językach obcych: niemieckim, rosyjskim i angielskim oraz lubi hiszpański. <https://sp69sms.pl/2013/07/waldemar-okoniewski/>; Fot. tamże.

Okuszek Bolesław, ur. w 1909 r. Członek sekcji kajakowej AZS Wilno w latach 1930 - 1939. Działacz sportowy i turystyczny. Rozstrzelany wraz z żoną Stefanią przez Niemców w Starej Wilejce w 1944 r. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 71.

Okuszek Stefania. Członkini sekcji kajakowej AZS Wilno. Rozstrzelana wraz z mężem Bolesławem przez Niemców w Starej Wilejce w 1944 r. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 71.

Olejarz Patla Genowefa, ur. 17. 10. 1962 w Jeżowcach. Lekkoatletka (oszczep), w. 174 cm, c.c. 73 kg- IO 1992 Barcelona, 18m.; trzynastokrotna mistrzyni Polski 1982-86, 1988, 1990-94, 1999; trzykrotna rekordzistka Polski. Klub AZS AWF Warszawa. Kariera sportowa od 1978. Wykształcenie średnie, nauczycielka. Mężatka, dwie córki Malwina i Dominika, mąż Dariusz jest kierowcą-mechanikiem. Hobby: wyjazdy rodzinne, podróże w nieznane. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., *Olimpijczy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 188; Anna Pawlak, *Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994.*, Warszawa 1995, s. 56; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Olejniczak Jerzy (68 l.). Trener koszykówki, dwukrotnie zdobywał brązowe medale z zespołem Śląska Wrocław (1985, 1986). Prowadził również zespoły AZS Koszalin (awans do ekstraklasy w 2003), Czarnych Słupsk oraz drużyny z Białogostoku, Bytomia i Kotwicy Kołobrzeg. Zmarł 27 września. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. https://gk24.pl/zmarl-jerzy-olejniczak-legenda-polskiej-koszykowki/ga/4518487/z_d/6145403

Olejnik Maciej -zawodnik piłki ręcznej AZS Poznań, ur. 6.08.1950 r. w Poznaniu, trener. Absolwent AWF /1970 – 1974 r./. W latach 1972 – 1976 członek akademickiej reprezentacji Polski,

uczestnik Akademickich Mistrzostw Świata w Lund /1973 r./ Magister, starszy asystent Zakładu Gier Zespołowych AWF Poznaniu. A.S. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 35.

Oleksiak Wojciech, ur. 04.09.1962 w Żurominie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1981-1991, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1982, 1984, 1985, 1986, 1988, srebrne: 1983, 1987). Pierwszy trener Andrzej Kopyt. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 14 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji filara. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 81-2.

Olesiewicz Zygmunt (1929-1993), koszykarz, zawodnik AZS Warszawa, trener koszykówki, trener reprezentacji narodowej mężczyzn, z którą wywalczył 7. miejsce na Igrzyskach Olimpijskich w Rzymie w 1960 r. W latach 1973-1978 trener reprezentacji kobiet. Trener klubowy zespołu mężczyzn AZS, później AZS AWF Warszawa. To jego wychowankowie tzw. Czarodzieje z Bielan zachwycali kibiców całego kraju. Z drużyną koszykarek AZS AWF Warszawa dziewięciokrotnie zdobył mistrzostwo kraju. Działacz PZKosz., członek Rady Trenerów PZKosz., działacz sportowy, wiceprezes OZKosz. w Warszawie i wiceprezes ds. sportu Zarządu Głównego AZS. Uehonorowany Nagrodą im. Eugeniusza Piaseckiego w 1987 r. W. Duński, 10 pytań APS i dziesięć razy tyle odpowiedzi Zygmunta Olesiewicza, „Akademicki Przegląd Sportowy” 1962, nr 12, s. 6-8; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 109; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 164 (maszynopis). Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346-347; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 214; APS 14, 1962, s. 22; https://pl.wikipedia.org/wiki/Zygmunt_Olesiewicz <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Olszewski Alfons Żeglarz (klasa „R 6”) , IO 1936 Berlin, 11 m. Klub AZS Warszawa. Wykształcenie średnie, podporucznik WP. Mieszkał w Sopocie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 188.

Olszewski Andrzej (20 X 1978, Kraków), siatkarz, prezes AZS PK. Zawodnik AZS PK (1997-2005), działacz KU AZS PK, od 1999 r. w Zarządzie, sekretarz w latach 1999-2001, następnie prezes KU AZS przez dwie kadencje (2001-2005). W czasie prezesury organizował Bieg Kościuszkowski, turnieje siatkarskie Trójek Mieszanych Anbud 2001 (oraz w kolejnych latach), AIG Koszaleństwo 2001, Ogólnopolski Turniej Basketu Mieszanego (Strzelec) do 1999 r., Eurojuwenalia 2003j jeden z koordynatorów całego cyklu imprez AZS, koordynował pozostałe organizacje studenckie (ZSP, NZS, AIGEE, Bratniak), sportowa majówka z AZS od 2000 r., jeden z organizatorami ogólnopolskiego festiwalu Zimowe Granie (Nowy Targ, Limanowa) od 2002 r., MPSzW w „Street Baskecie” snowboardzie, AMŚ w badmintonie w 2004, AME w badmintonie 2005, AMŚ w kajakarstwie górskim w 2006, W latach 2005-2006 pracował w AZS Kraków, w latach 2006-2008 pracował w biurze Zarządu Głównego AZS, koordynator zimowej Uniwersjady w Turynie (2006) i letniej Bangkoku (2007), koordynator przygotowań do Forum FISU w Krakowie w 2008 r. Zdobyl pierwsze miejsce w konkursie na stronie internetowej organizowanym przez ZG AZS. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Olszewski Edward: w AZS Warszawa od 1928 r. Podpora drużyny siatkówki i koszykówki do 1934 r. Jeden z najlepszych sędziów polskich w ostatnich latach od międzywojennych. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347.

Olszewski Piotr, „Kaczor”, ur. 25. 04. 1973 w Warszawie. Wioślarz (czwórki bez sternika), w. 200 cm, c.c. 100 kg. IO 1996 Atlanta, 12 m.; sześciokrotny mistrz Polski, klub AZS AWF Gdańsk. Wykształcenie średnie, technik mechanik, student AWF Gdańsk. Kawaler. Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 189. Fot. <https://olimpijczyklplock.pl/Olimpijczycy2>

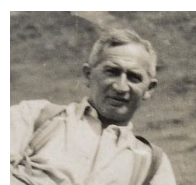
Olszewski Ryszard, członek AZS Toruń. Czołowy koszykarz, reprezentant Polski. Uczestnik mistrzostw Europy w 1959 r. w Istambule. Olimpijczyk: Rzym (1960). Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”, Warszawa 1962, s. 335. Fot. <https://www.umk.pl/absolwenci/sa/honorowi/olszewski/#PhotoSwipe1566120467153>

Olszewski Zdzisław (Hieronim, Dzidek), ur. 30 IX 1911 r. Zawodnik sekcji pływackiej AZS Warszawa. Czołowy waterpolista tego klubu. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie prowadził działalność konspiracyjną. W prowadzonym przez niego warsztacie mechanicznym produkowane były części do „stenów”. Aresztowany w łapance ulicznej był więziony na Pawiaku. Rozstrzelany w egzekucji ulicznej 24 XI 1943 r. w Warszawie. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 71.

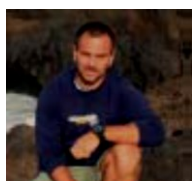
Oldak Stefan, ur. 5. 11. 1904 w Warszawie, zm. 1959. Lekkoatleta (400 m, 800 m), w. 125 cm, c.c. 54 kg. IO 1924 Paryż; czterokrotny mistrz Polski 1923-25, 1927; dwunastokrotny rekordzista Polski; startował także pod nazwiskiem Kostrzewski II; honorowy członek PZLA. Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa 1921-27. Wykształcenie wyższe techniczne, Politechnika Warszawska, mgr inż. budowy dróg i mostów, pracownik Dyrekcji Okr. KPKW-wa, Generalnej Dyrekcji PKP, Ministerstwa Komunikacji, wykładowca Technikum Kolejowego Wwa. Działacz, wiceprezes PZLA współreaktywował PZLA (1945), kierownik Wydziału Spraw Sędziowskich, zasłużony sędzia sportowy. Współautor „*Przepisow lekkoatletycznych*”(1951). Żonaty, żona Anna, córka Maria. Zm. 20.10.1969 w Warszawie. Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 189; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, L-Ż*, Warszawa 1984, s. 230; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 347.

Opoń Martyna. Lekkoatletka, olimpijka z 2012 r. Urodziła się 12 września 1991 r. w Poznaniu. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w 2006 r. w klubie AZS - AWF Poznań. Od 2009 r. była zawodniczką AZS Poznań. Specjalizuje się w biegach sprinterskich. W latach 2012-2013 zdobyła tytuł młodzieżowej mistrzyni Polski w biegach na 100 m i 200 m.. W mistrzostwach Polski seniorek w 2009 r. zdobyła srebrny medal w sztafecie 4 x 100 m, a w 2014 r. brązowy medal w biegu na 200 m. W 2012 r. zakwalifikowała się do polskiej reprezentacji olimpijskiej. Na igrzyskach olimpijskich w Londynie była zawodniczką rezerwową sztafety 4 x 100 m. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 279.

Oppenheim Józef - kierownik domu turystycznego AZS w Zakopanem na Łukasówkach w latach 1910-1912. Członek i jeden z twórców Tatrzańskiego Pogotowia Ratunkowego. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 347; https://z-one.pl/t,haslo,3487,oppenheim_jozef.html; fot: <http://archiwalna.muzeumtatrzańskie.pl/?strona,doc,pol,glownaen,1426,0,1253,1,1426,ant.html>

Orange Robert (3 IX 1977, Bytom), snowboardzista. Zawodnik AZS Zakopane i AZS PK uczestniczył w Uniwersjadzie w Popradzie w 1999 r. (zajął w slalomie gigancie 26 miejsce) oraz w Zakopanem w 2001 r. Reprezentował PK w MPSzW w 2001 r. – zdobył srebrny medal drużynowo oraz złoty medal drużynowo i brązowy medal indywidualnie w MP uczelni technicznych. Startował również w Pucharze Świata. Studiował na Wydziale Inżynierii Środowiska PK uzyskując dyplom inżyniera w 2004 r., następnie podjął studia uzupełniające magisterskie na kierunku inżynieria środowiska, które ukończył 19 XII 2006. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

Ordyłowski Marek. Na uczelni pracował w latach 1987-2002. Studiował historię na Uniwersytecie Wrocławskim. W 1972 r. obronił pracę magisterską. W 1987 r. uzyskał stopień doktora w Instytucie Historii UW (Życie codzienne we Wrocławiu w latach 1945-1948, promotor. W 1999 r. habilitował się na Wydziale Historyczno-Pedagogicznym OWr. W Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu pełnił wiele funkcji, był m.in, rzecznikiem dyscyplinarnym dla studentów (1993-1996), przewodniczącym komisji dyscyplinarnej dla studentów (1996-2002), kierownikiem Zakładu Historii Kultury Fizycznej. Był także autorem programu nauczania oraz podręcznika dla studentów. Z ważniejszych publikacji można wymienić: Historia kultury fizycznej (Starożytność i Oświecenie), 1000 lat sportu we Wrocławiu. Ponadto jest autorem około 150 prac naukowych i popularnonaukowych. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 187. <https://dlakandy.data.dsw.edu.pl/oferta-edukacyjna/studia-licencjackie/dziennikarstwo-i-komunikacja-sportowa/>

Orecka Teresa (15.10.1927, Wieliczka – 28.10.1985, Kraków), działaczka AZS Kraków, absolwentka () sekretarz KM AZS (1967-71). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Orłowicz Mieczysław - założyciel Akademickiego Klubu Turystycznego w 1907 r. we Lwowie. Turysta i taternik. Jeden z pionierów sportu akademickiego we Lwowie. Członek AZS Lwów od 1922 r. Zmarł w październiku 1959 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347. Fot. <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/53385/h:415/>;

Orłowska Barbara Janina z d. Kaleta. Urodziła się 29 listopada 1949 r. w Nowym Sączu. W 1971 roku ukończyła Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego w Krakowie uzyskując tytuł magistra wychowania fizycznego i trenera II klasy w piłce siatkowej oraz dyplom młodszego ratownika. Pracę zawodową rozpoczęła jako nauczyciel wychowania fizycznego w Liceum Ogólnokształcącym w Nowym Sączu i jednocześnie pracowała jako trener piłki siatkowej w klubie sportowym „Dunajec” Nowy Sącz. Od 1975 roku podjęła pracę nauczyciela a następnie starszego wykładowcy w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie. Od 1991 pełniła funkcję zastępcy kierownika Studium WF. Jednocześnie prowadziła szkolenie młodzieży akademickiej w zakresie piłki siatkowej, a po uzyskaniu instruktora piłki ręcznej również w zakresie tej dyscypliny sportowej. Od 1991 roku prowadzi sekcję pływacką kobiet Klubu Uczelnianego AZS uzyskując cały szereg znaczących sukcesów w lidze międzyuczelnianej i mistrzostwach Polski Szkół Pedagogicznych. Największymi osiągnięciami było uzyskanie przez zespół drugiego miejsca w mistrzostwach Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych i filii Uniwersytetów w 1994 w Kielcach i drugiego miejsca w lidze międzyuczelnianej środowiska krakowskiego w sezonie 1997/98. Przez

szereg lat sekcja pływacka kobiet była trzecim zespołem wśród krakowskich uczelni. Karierę zawodniczą rozpoczęła w 1964 r. w sekcji piłki siatkowej Międzyszkolnego Klubu Sportowego „Nawojka” Nowy Sącz, który występował w lidze okręgowej. W latach 1968 – 1971 występowała w drugoligowym i trzecioligowym AZS Kraków. http://czeslaw.michalski.pl/?page_id=188

Orzechowska-Ryszel Barbara (ur. 29 sierpnia 1931 w Warszawie, zm. 15 października 2015 w Warszawie) – polska florecistka, olimpijka z Rzymu 1960. Specjalizowała się we florecie. Zawodniczka warszawskich klubów: AZS i Legii. Trener klasy mistrzowskiej między narodowej, sędzia międzynarodowy, a przez wiele lat jedyna kobieta w Polsce uhonorowana tytułem fechtmistrza. Po ciężkich doświadczeniach II wojny światowej wstąpiła na warszawską AWF, gdzie studiowała fechtunek pod nadzorem fechtmistrza mjr. Kazimierza Laskowskiego. Oceniona jako wybitnie zdolna, po roku treningu, w wieku 21 lat, dołączyła do Kadry Narodowej. W jej indeksie, pod pozycją „szermierka” widnieje wpis „wybitna” - zamiast oceny. Po dwóch latach studiów zatrudniona w zakładzie szermierki AWF w Warszawie, gdzie uczyła szeroko pojętej szermierki, w tym także walki bagnetem. Opanowała wszystkie cztery rodzaje broni sportowej. Dwukrotna mistrzyni Polski indywidualnie we florecie w latach 1956, 1960 oraz drużynowo w latach 1955-1956. W latach 1954, 1959-1960, 1966 była wicemistrzynią Polski w drużynie floretu. Na igrzyskach olimpijskich w 1960 roku wzięła udział w turnieju drużynowym florecistek jako zawodniczka (partnerkami były: Sylwia Julito, Wanda Kaczmarczyk, Genowefa Migas, Elżbieta Pawlas). Polki zajęły miejsca 5.-8. W następujących latach czynnie uczestniczyła w wielu turniejach szermierczych na całym globie kończąc karierę jako trener klasy mistrzowskiej i pojawiając się na Igrzyskach Olimpijskich w sumie cztery razy. Wychowawca całych pokoleń wybitnych zawodników, multimedalistów IO, MŚ, ME i MP. Dwukrotny trener Kadry Narodowej. Niejednokrotnie nazywana przez innych zawodników tytanem pracy, znana z gorącego temperamentu a nawet publicznego wyrzucania trofeów gorszych niż za samo zwycięstwo. Wierna szermierce i trenująca młodzież do ostatnich lat swego życia. Odznaczona m.im złotym i srebrnym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Diamentową Odznaką Legii Warszawa. Florecistki Warszawy - Barbara Ryszei-Orzechowska, Elżbieta Mnichówna, Genowefa Kusznir, Barbara Wacek, Ewa Mirowska i Krystyna Czajkowska. https://pl.wikipedia.org/wiki/Barbara_Orzechowska <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Osiecki Stefan: członek AZS Warszawa, alpinista, w latach trzydziestych uczestnik wyprawy w Andy. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347.

Osiecki Piotr, ur. 22.12.1961 w Sochaczewie. Zawodnik rugby Orkana Sochaczew (1978-1981, 1983, 1989, brązowy medal mistrzostw Polski seniorów 1984, mistrzostw Polski juniorów), AZS AWF Warszawa (1981-1982 złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1981, 1982, zdobywca Pucharu Polski 1981), Czarnych Bytom(1983), Morez (Francja 1990-1991), Avignon (Francja, 1991-1992), US La Ponte (Francja, 1992-1993), RC Pontoise (Francja, 1993-1995). Pierwszy trener Bogdan Pietrak. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 35 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 25 punktów, występował na pozycji obrońcy i łącznika ataku. Zawodnik Roku Polskiego Związku Rugby (1988). Reprezentant Polski juniorów (1979-1980). Trener seniorów Orkana Sochaczew (1988-1989). Dyrektor Orkana Sochaczew (1995-2000). Członek Komisji Rewizyjnej PZR (2003-2004). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (14.06.1996). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 82.

Osiński Włodzimierz – AZS Poznań, ur. 21.03.1942 r. w Poznaniu, absolwent AWF /1968 -1973 r./, rekordzista Polski w skoku o tyczce w 1964 r., wielokrotny reprezentant Polski. Najlepszy wynik: 4,87 m. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 36.

Osmólski Władysław, ur. 28.06.1883 w Warszawie, zm. 06.04.1935 pod Świebodzinem. Wykształcenie wyższe Uniwersytet Jagielloński w Krakowie i Uniwersytet Dorpacki w Tartu. Założyciel (razem z Maurice Baquetem) drużyny Wojskowej Szkoły Sanitarnej/Oficerskiej Szkoły Sanitarnej w Warszawie (1924), Wojskowego Klubu Sportowego Lechia Warszawa (1925), (razem z Janem Bilewskim-Baranem i 1 Władysławem Dobrowolskim) klubu Pentathlon Poznań (1926), drużyn Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego Warszawa (1929) i Szkoły Podchorążych Sanitarnych Warszawa (1931). Kierownik polskiej reprezentacji olimpijskiej w Chamonix (1924). Pierwszy prezes Polskiego Związku Dziennikarzy i Publicystów Sportowych (1925). Pułkownik WP, lekarz, teoretyk wychowania fizycznego, publicysta, działacz niepodległościowy i sportowy. Lekarz min. w Warszawie, Odessie, oddelegowany do Arabii (1907-1914), uczestnik I wojny światowej, armia rosyjska (1914-1915), zdezerterowały, by wstąpić do POW (1915), komisarz Straży Obywatelskiej (1915-1916), naczelny lekarz Okręgu Warszawskiego (1916-1918), 36 pułk piechoty Legii Akademickiej (1918-1920, uczestnik wojny polsko-rosyjskiej 1919-1920), szef sanitarny II Armii Wojska Polskiego (1920-1922), szef Wydziału Wychowania Fizycznego Sztabu Generalnego (1922-1926), komendant i wykładowca Centralnej Wojskowej Szkoły Gimnastyki i Sportów w Poznaniu (1926-1929), inicjator powstania i pierwszy dyrektor Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego w Warszawie (1929-1931), dyrektor Centrum Wyszkożenia Sanitarnego w Warszawie (1931-1933), szef sanitarny Okręgu Korpusu w Poznaniu (1933-1935). Autor podręczników, rozpraw naukowych i prac badawczych (ponad 110 publikacji), wydawca czasopisma „Stadjon”, członek komitetu redakcyjnego „Wychowania Fizycznego” i redaktor „Lekarza wojskowego”. J. Wierzbicki, Historia polskiego rugby, Warszawa 2011, s. 139.

Ossig Ryszard – zawodnik GKS „Olimpia”, AZS Poznań i KKS „Lech”, trener KS „Posnania”, ur. 8.09.1940 r., absolwent AWF /1974 - 1978 r./, Wielokrotny reprezentant Polski, uczestnik wielu zawodów międzynarodowych w kraju i za granicą. Mistrz Polski w 1964 r. na dystansie 1500 m w stylu dowolnym. Wielokrotny wicemistrz Polski na tym dystansie. W latach 1968 - 1973 r. uczestnik maratonów pływackich, III miejsce w Maratonie Pływackim w Riccione /Włochy/. Zasłużony Mistrz Sportu. E.S. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 36. Fot. <http://cyryl.poznan.pl/> Właściciel: Wielkopolski Okręgowy Związek Pływacki.

Ostaszewski Bogdan, ur. 22.03.1937 w Warszawie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Grochowa Warszawa (1956-1952), Lotnika Warszawa (1958-1960), AZS AWF Warszawa (1961-1963, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1962, 1963, srebrny 1961), Skry Warszawa (1964-1965, 1968-1971, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1964, 1965, 1968, 1969, brązowy 1970), Besancon (Francja, 1967-1968). Pierwszy trener Marian Balcerzak. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 14 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 6 punktów, występował w III linii młyna. Mistrz Sportu (1966). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 83.

Ostrowski Jerzy. Piłkarz AZS Warszawa. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie od 1940 r. uczestniczył w konspiracyjnych zawodach piłkarskich. Uważany był za jednego z najlepszych zawodników tych rozgrywek. Poległ w powstaniu warszawskim 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 71.

Ostrowski Ryszard, lekkoatleta, olimpijczyk 1988 r. Urodził się 6 lutego 1961 r. w Poznaniu. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w 1979 r. w AZS Poznań, w którego barwach występował do 1986 r. i w 1993 r. W latach 1987-1992 był zawodnikiem „Olimpii” Poznań, a w latach 1994-1995 „Sportingu” Międzyzdroje. Specjalizował się w biegu na 800 m. W konkurencji tej był czterokrotnym mistrzem Polski (1982, 1983, 1984, 1987) i czterokrotnym wicemistrzem Polski (1985, 1988, 1991, 1994).

Jest pierwszym Polakiem, który dystans 800 m przebiegł poniżej 1:45 (Kobe 1985 r. - 1:44,38). Jego największym osiągnięciem międzynarodowym w biegu na 800 m jest dwukrotne zdobycie złotego medalu na uniwersjadach (1983, 1985), zwycięstwo w Zawodach Przyjaźni w Moskwie w 1984 r. oraz zajęcie czwartego miejsca na mistrzostwach świata w Rzymie w 1987 r. W 1984 r. uzyskał nominację olimpijską na igrzyska w Los Angeles, w których nie wystąpił z powodu ich bojkotu przez Polskę. W 1988 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Seulu, na których w biegu na 800 m doszedł do ćwierćfinału. Po zakończeniu kariery zawodniczej zajął się działalnością szkoleniową. W 1985 r. zwyciężył w plebiscycie „Expressu Poznańskiego” na najlepszego sportowca Wielkopolski. R. Wryk, poznaniacy na igrzyskach olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 280; R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 49-50; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 192; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 144.

Ostrowski Ziemowit (1926-2011). Urodził się 19. X. 1926 r. w Brześciu n. Bugiem.

W czasie II wojny światowej aktywnie uczestniczył w walce z okupantem drużynowy Szarych Szeregów, żołnierz Armii Krajowej, aresztowany przez NKWD i skazany na karę śmierci zamienioną na więzienie, najpierw na Zamku Lubelskim potem we Wronkach. W Szczecinie od 1948 r. Ukończył Politechnikę Szczecińską, Wydział Elektryczny. Przez lata pracował w Centrum Nadawczym Polskiego Radia. Zaraz po przyjeździe do Szczecina związał się z żeglarstwem jako: członek AZM, JK AZS (prezes Klubu), instruktor, sędzia sportowy klasy państwowej, członek prezydium Sekcji Żeglarskiej GKKF, mierzniczy PZŻ, inspektor nadzoru technicznego, członek Zarządu Głównego PZŻ oraz wiceprezes PZŻ. Wielokrotnie brał udział w regatach żeglarskich: polskich i zagranicznych; Akademicki Mistrz Polski (1966). Nadzorował budowę „Daru Szczecina” /.../ Na 60-lecie działalności żeglarskiej przygotował w Jacht Klubie AZS żeglarską opowieść swojego życia bogato zilustrowaną archiwalnymi zdjęciami. Poniżej fragment tej opowieści o pierwszych latach w powojennym Szczecinie: *„10-go kwietnia 1949, Państwowe Władze nakazały połączenie AZM i AZS; więc znów jesteśmy Sekcją Żeglarską AZS, którą kieruje Jurek Borowiec. Na otarcie łez ZG dostało trochę pieniędzy; kupujemy KANIĘ i TUŃCZYKA. W Trzebieży organizujemy ogólnopolski obóz żeglarski AZS. Na czas obozu sprzęt klubowy uzupełnia SZKWAŁ z Gdańska. Ja włączam się w przygotowanie drewnianego jachtu motorowego ŚWITEZIANKA, którego opiekunem jest Lech Frankiewicz. Mnie blokuje praca, dojeżdżam tylko na niedziele /.../ W końcu października uzyskuję stopień żeglarza morskiego./.../ Stalinowskie porządki nie pozwalają na indywidualne pływania poza jezioro, regaty dają szansę. W czerwcu 1950 usiłujemy zorganizować pierwsze regaty na Zalewie. Płyniemy na holu za portowymi holownikami. Całkiem ładny wiatr gaśnie jednak po starcie; te same holowniki ściągają nas do Szczecina. Bazowanie na terenie portu przestaje być możliwe, w sezonie „mieszkamy” więc na przystani „Kolejarza” (dzisiejsza Pogoń). W lipcu jedziemy na obóz do Jastarni. Tamtejsza tzw*

„Szkółka Gołubiewa” była najlepszą w Polsce szkołą żeglarstwa; /.../ Stalinizacja sportu trwa: zamiast PZZ od lutego 1951 jest Społeczna Sekcja Żeglarstwa GKKF; podobnie w Okręgach”. Ziemowit ostrowski zmarł w dniu 15.03 2011 roku. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 68-85; jkasz. szn.pl/content/ziemowit-ostrowski R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 629; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Osuchowski Kazimierz, ps. „Rosomak”, ur. 18 I 1915 r. w Dekaszmanach, powiat wileński. Prawnik. Starszy asystent Katedry Polityki Społecznej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Członek AZS Lublin. W listopadzie 1939 r. wstąpił do Wojska Polskiego we Francji. Brał udział w walkach o Narwik jako podporucznik piechoty rezerwy Samodzielnej Brygady Strzelców Podhalańskich. Następnie przebywał w niewoli na terenie Francji i w więzieniu w Hiszpanii. W styczniu 1943 r. przedostał się do Wielkiej Brytanii, gdzie został przeszkolony w zakresie dywersji, a następnie jako „cichociemny” zrzucony do kraju z przydziałem do komórki łączności kurierskiej „Załoga” w Oddziale V Komendy Głównej AK. Zginął w powstaniu warszawskim 9.VIII. 1944 r. Był odznaczony Krzyżem Orderu Virtuti Militari V klasy i Krzyżem Walecznych. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 71-2.

Oszast Helena - ur. 21 grudnia 1926 w Krakowie, zm. 1 grudnia 2014, polska koszykarka, medalistka i reprezentantka Polski. Sport zaczęła uprawiać poczynając od lekkiej atletyki, następnie zainteresowała się koszykówką i została jej wierna przez całe dalsze życie, odnosząc liczne sukcesy jako zawodniczka krakowskiej „Wisły” od roku 1946 aż do końca lat 50. Wielokrotna medalistka Mistrzostw Polski. Absolwentka Studium WF Uniwersytetu Jagiellońskiego. Przez wiele lat kierownik Zakładu Koszykówki w Wyższej Szkole WF w Krakowie oraz wicedyrektor Instytutu WF i Sportu. W 1963 roku obroniła pracę doktorską na UJ (1963), jako pierwsza absolwentka dawnego Studium WF UJ (na stanowisku doc. dr). Autorka i współautorka licznych fachowych publikacji związanych ze sportem, a zwłaszcza z koszykówką. Odznaczona m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, tytułem Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Złotym Medalem „za zasługi dla Ruchu Olimpijskiego”, medalem KALOS KAGATHOS. Laureatka 43. Konkursu Fair Play za rok 2009 w kategorii wyróżnienia indywidualne za całokształt kariery sportowej. http://www.olimpijski.pl/Media/files/Laureaci_polskich_FP_ver092017.pdf; Anna Pawlak, Kto jest kim '88. AWF Kraków. Nauka, kształcenie, sport, Kraków 1988, s. 48. Fot. http://historiawisly.pl/wiki/index.php?title=Grafika:Halina_Oszast.jpeg

Owczyninkowna Tamara. Studiowała malarstwo na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batorego. Zawodniczka sekcji wioślarskiej i gier sportowych AZS Wilno. Zginęła podczas bombardowania Wilna przez samoloty radzieckie w pierwszych dniach lipca 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 72.

Owsiany, Wiesław, ur. 15.02.1943 r. w Poznaniu. Wykształcenie wyższe, Wyższa Szkoła Rolnicza w Poznaniu. Zawodnik rugby Poznania Poznań (1964-1965, 1966-1970), AZS WSWF Poznań (1965). Pierwszy trener Adam Rhonka. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji filara. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 83.

Ozimek Norbert – ciężarowiec, olimpijczyk, brązowy medal (1968) i srebrny medal (1972) w barwach „Legii” Warszawa. Absolwent AWF (1973) startował w barwach AZS-AWF w latach 1960-1967; w tym czasie był 2-krotnym mistrzem Polski (1966-1967) i 2-krotnym wicemistrzem kraju w wadze półciężkiej (1964, 1965) oraz rekordzistą kraju; był także złotym medalistą i rekordzistą Mistrzostw Świata (1965) oraz brązowym medalistą Mistrzostw Europy (1965).

M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 260; Hądzalek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 237; Lis, J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 252; Drażdżewski, S., W. Szkiela, Olimpijczycy XXX-lecia, Warszawa 1975, s. 173-174; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> Fot. Jan Rozmarynowski <https://www.pzpc.pl/strefa-zwiazku/sylwetki-wybitnych-zawodnikow/4888/norbert-wojciech-ozimek>

Ozimek Mariusz (4 VI 1964, Przemyśl), lekkoatleta, sprinter, absolwent AWF Kraków (1992). Zawodnik AZS AWF (1983-1992), mistrz Polski w sztafecie 4 x 100 m (1990), wicemistrz Polski (1992), dwukrotny brązowy medalista (1988, 1991). Jednostakrotny akademicki mistrz Polski w biegach krótkich, pięciokrotny Wicemistrz, trzykrotny brązowy medalista. Po zakończeniu kariery zawodniczej sekretarz KS AZS

AWF (1999-2003), następnie członek (2003-2007) i prezes KS AZS AWF (2007-2011). Przewodniczący Sądu Koleżeńskiego AZS Kraków (2003-2005). Organizator licznych międzynarodowych imprez sportowych w lekkiej atletyce, kajakarstwie górskim i wioślarstwie. Nauczyciel akademicki AWF Kraków, dr hab., trener klasy mistrzowskiej. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 352. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Pabiańczyk Andrzej, ur. 18.06.1950, pseudonim „Billu”. Urodził się w Łodzi. Maturę zdał w Technikum Mechanicznym w Koluszkach. Karierę sportową rozpoczynał od piłki nożnej w KKS Kolejarz. W siatkówkę zaczął grać w MKS Koluszki. Pierwszy trener H. Białas. 1969 - 1981 AZS Olsztyn. Trzykrotny zdobywca Pucharu Polski (1970, 71, 72). Trzykrotny mistrz Polski (1973, 1976, 1978). W sumie zdobył w MP 9 medali. W 1974 r. zdobywa dyplom mgr. inż. technologii żywności. Klubowy wicemistrz Europy w Pucharze Zdobywców Pucharów (1978). 1981-1982 gra w lidze fińskiej (Salon Viesti). Po powrocie podejmuje pracę w swoim zawodzie (Zakłady Mięsne w Olsztynie), gdzie dochodzi do stanowisk kierowniczych. Pracuje również, jako trener z rezerwami AZS Olsztyn, z zespołem żeńskim KKS Warmia Olsztyn (1986-1988). Żonaty, żona Maria, ojciec Artura, Moniki i Agnieszki. W 1990 r. wyjeżdża do Stanów Zjednoczonych. A. Grygołowicz, Spotkanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn- Resovia 1973, Olsztyn 1998, s. 38.

Pabiś Aleksander (31 III 1945, Tarnów) szermierz, judoka, pływak, żeglarz, trener karate kyokushin. Jako uczeń szkoły podstawowej przez cztery lata uprawiał szermierkę w Krakowskim Klubie Szermierzy. Złamana ręka przerwała przygodę z szermierką, jako siedemnastolatek rozpoczął treningi w sekcji judo przy ówczesnym Pałacu Młodzieży przy ul. Krowoderskiej. W 1977 r. ukończył kurs instruktorski judo. W tymże roku zdobywa również instruktora pływania. Od 1970 r. jest członkiem WOPR zdobywając stopnie młodszego ratownika wodnego, ratownika i ostatecznie starszego ratownika. Jest również członkiem „International Life Saving Federation”. Kolejną pasją sportową jest żeglarstwo. W 2002 r. uzyskał uprawnienia instruktora PZŻ w żeglarstwie. Od 10 lat współpracuje z Yacht Klubem Saltrom szkoląc młodych adeptów sztuki żeglarskiej. Posiada patent jachtowego sternika morskiego. W 1971 r. rozpoczyna się jego przygoda z karate kyokushin. Przez kolejne lata pilnie trenuje będąc świadkiem wszystkich ważniejszych wydarzeń w tym pierwszym etapie rozwoju karate. Bierze udział w pierwszym obozie szkoleniowym prowadzonym przez shihana Loeka Hollendera, w pierwszych dużych turniejach o Puchar Wawelskiego Smoka. W kolejnym obozie szkoleniowym zdaje egzamin na stopień mistrzowski I dan. W 1978 r. uzyskuje jako jeden z pierwszych w Polsce, stopień instruktora rekreacji – specjalność karate. W 2004 r. uzyskuje stopień instruktora sportu w dyscyplinie karate kyokushin. W latach 1981-83 i od 1998 r. do chwili obecnej prowadzi Sekcję Karate Kyokushin AZS PK. Zainicjował organizację Ogólnopolskiego Turnieju Szkół Wyższych w Karate Kyokushin. Odbyło się 14 takich turniejów w których zawodnicy AZS ośmiokrotnie zdobywali tytuł najlepszej drużyny. W 1969 r. ukończył studia na Wydziale Mechanicznym PK otrzymując tytuł magistra inżyniera mechanika o specjalności „Technologia Maszyn Przemysłowych”. Pracę rozpoczął na PK 1 kwietnia 1975 r. jako stażysta w katedrze Inżynierii Chemicznej, a od 1 października tego roku został zatrudniony na stanowisko asystenta. W 1975 r. odbył ośmiomiesięczny staż w Instytucie Inżynierii Chemicznej w Tuluzie. W 1977 r. obronił pracę doktorską. W latach 1983-91 pracował na Uniwersytecie Technicznym w miejscowości Bejaia w Algierii. Po powrocie kontynuował pracę naukowo-dydaktyczną w Instytucie Inżynierii Chemicznej i Chemii Fizycznej. Jest autorem i współautorem około 20 patentów i zgłoszeń patentowych za które otrzymał medale i dyplomy w Paryżu, Brukseli, w Zagrzebiu, Pradze, Warszawie, w Katowicach i w Taipei. http://czeslawmichal.ski.pl/?page_id=188

Pabiś Zygmunt (1909-2001) Urodził się 26 lutego 1909 r. w małej wiosce Pieczonogi, w pow. miechowskim, w wielodzietnej rodzinie Antoniny z d. Słaboszowskiej i Wilhelma Pabisia ogrodnika i rządcy w majątku ziemskim. Był siódmym kolejnym dzieckiem z dziesięciorga rodzeństwa. Pierwsze lata dzieciństwa spędził w domu rodzinnym. Przeżył w nim trudny okres I wojny światowej. We wsi Imbramowice, blisko sąsiadującej z

Pieczonogami, rozpoczął naukę w 5-klasowej szkole powszechnej. Był jej najzdolniejszym uczniem. Szkołę powszechną ukończył już w niepodległej Polsce. Ponieważ rodzina ustaliła, że będzie kształcił się na nauczyciela, oddany został na naukę do 2-letniej Preparandy Nauczycielskiej z internatem w Miechowie. Po jej ukończeniu w 1924 r. został uczniem 5-letniego Seminarium Nauczycielskiego w Ursynowie pod Warszawą. Ursynowskie seminarium, zaliczane wówczas do najlepszych szkół pedagogicznych, dało mu wszechstronne przygotowanie do zawodu nauczycielskiego, zarówno z tzw. przedmiotów ogólnych, jak i ze śpiewu, muzyki, robót ręcznych, zajęć ogrodniczych oraz wychowania fizycznego i sportu, prowadzonych w wyjątkowo dobrych warunkach (szczególnie w zakresie lekkiej atletyki, gier zespołowych i narciarstwa biegowego). Z. Pabisowi najlepiej odpowiadała lekka atletyka, a w niej pchnięcie kolą. Poza tym pasjonował go rysunek i malarstwo, zajęcia w kółku teatralnym, prowadzonym przez Ewę Szelburg-Zarembinę oraz harcerstwo. W seminarium uczestniczył w różnego typu zawodach szkolnych, między szkolnych, a w 1929 r. po raz pierwszy w Lekkoatletycznych Mistrzostwach Warszawy. Z drożyną harcerską brał udział w obozach, wędrownkach i zlotach krajowych i zagranicznych. W 1928 r. uczestniczył w międzynarodowych zawodach harcerskich drożyn wodnych nad Balatonem na Węgrzech. W 1929 r. był uczestnikiem Krajowego Zlotu Harcerstwa Polskiego w Poznaniu i Ogólnoświatowego Zlotu Skautów w Anglii. Seminarium nauczycielskie ukończył w 1929 r.; uzyskał świadectwo dojrzałości i prawo nauczania w szkołach powszechnych. Seminarium nie tylko wykształciło go i pozwoliło rozwinąć talenty i uzdolnienia, ale miało też doży wpływ na dalsze plany w jego dorosłym życiu. Chciał bardzo kształcić się dalej we warszawskim CIWF. Na przeszkodzie stanęło jednak warunki materialne. Studia w CIWF były płatne. Rozpoczął więc pracę zarobkową, nie rezygnując z myśli o studiach. W r. szk. 1929/30 był nauczycielem kontraktowym w 8-klasowej szkole w Markach k/Warszawy. We wrześniu 1930 r. powołany został do odbycia służby wojskowej w Szkole Podchorążych Rezerwy Piechoty w Śremie. Ukończył ją w październiku 1931 r. z dobrą lokatą jako plutonowy - podchorąży oraz z propozycją pozostania w wojsko, z której nie skorzystał. Już w grudniu 1931 r. został nauczycielem w 7-klasowej szkole powszechnej w Białowieży, w której pracował do 1935 r. Dał się tam poznać nie tylko jako wyróżniający się nauczyciel, ale również jako komendant miejscowego związku rezerwistów, członek zespołu muzycznego (grał na wiolonczeli) i prowadzący przysposobienia wojskowe w szkole zawodowej dla leśników. W tym czasie zdał egzamin pedagogiczny i otrzymał uprawnienia nauczyciela etatowego, po dodatkowym przeszkoleniu uzyskał stopień podporucznika rezerwy. Równocześnie, nie tracąc kontaktu z Warszawą zajął się lekką atletyką i ze względu na swoje warunki fizyczne trenował pchnięcie kolą. Uczestniczył w zawodach, imprezach krajowych i zagranicznych w barwach AZS Warszawa. W latach 1930-1939 zajmował na liście 10 najlepszych zawodników w Polsce miejsca od 4 do 9, osiągając wyniki ponad 14 m. Karierę zawodniczą przerwał wybuch II wojny światowej. W Białowieży poznał również swoją przyszłą żonę - Irenę. W 1935 r. po zdaniu konkursowego egzaminów oraz uzyskaniu od władz oświatowych zgody i urlopu z pracy nauczycielskiej, rozpoczął 2-letnie studia w CIWF. Był wyróżniającym się studentem. Poza zajęciami programowymi, trenował dalej pchnięcie kolą, startował w zawodach, był starostą rocznika męskiego oraz z wyboru pełnił funkcję przewodniczącego samorządu studenckiego. W 1936 r. z grupą pracowników i studentów CIWF uczestniczył w Światowym Kongresie Kultury Fizycznej i Sportu, zorganizowanym w Berlinie z okazji igrzysk Olimpijskich. W okresie letnim 1937 r. wraz z grupą najbardziej uzdolnionych w śpiewie, tańcach oraz muzyce studentów i studentek Uczelni wziął udział w Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym w Hamburgu. W lutym 1938 r., jeszcze przed ukończeniem studiów, został wysunięty przez kierownictwo Uczelni do pracy w Naczelnej Komendzie Legii Akademickiej w Warszawie jako organizator wychowania fizycznego. Za „cichą” zgodą opiekuna rocznika,

dla opłacenia studiów, prowadził zajęcia wychowania fizycznego w warszawskich szkołach wieczorowych. W październiku 1937 r. zawarł związek małżeński z Ireną z d. Choroszcza. W 1938 r. ukończył 3 rok studiów jako dyplomowany nauczyciel wych. fiz. z prawem tytułu magisterskiego i z dodatkowymi kwalifikacjami instruktorskimi - z lekkiej atletyki, gier zespołowych i boks. Pracował nadal w Naczelnej Komendzie Legii Akademickiej. Mieszkał wraz z żoną w Pruszkowie. W 1939 r. urodziła się córka Maria. W końcu sierpnia 1939 r. został zmobilizowany i przydzielony jako oficer łącznikowy do sztabu 23 grupy dyspozycyjnej w Brześciu nad Bogiem. Nie dotarł z nowo sformowaną jednostką do miejsca przeznaczenia. Jednostka została rozbita. W czasie indywidualnego wycofywania się na tereny wschodniej Polski dostał się do niewoli radzieckiej. Podczas transportu kolejowego jeńców wojennych na wschód zbiegł, ratując się od niechybnej śmierci. Pod koniec września pieszo dotarł do żony i córki w Pruszkowie. Z obawy przed aresztowaniem przeniósł się po kilku miesiącach wraz z rodziną do wsi Binarowa k/Biecza, gdzie gospodarowała jego siostra, a w 1942 r. zamieszkał we wsi Święciny. Przez cały okres okupacji podstawową troską było dla niego i żony zdobywanie środków na otrzymanie powiększającej się rodziny (w 1942 r. urodził się syn Zbigniew, a w 1943 r. syn Bogusław). Głównym źródłem zarobkowania był prowadzony przez Z. Pabisia, na niewielką skalę, handel żywnością. To pozwoliło całej jego rodzinie przetrwać wojnę. Po zakończeniu działań wojennych, już we wrześniu 1945 r. przeniósł się z rodziną ze Święcian do Biecza, gdzie w r. szk. 1945-46 był nauczycielem wych. fiz. w liceum ogólnokształcącym. Pracę tę traktował jako przejściową. Od lipca 1946 r. został inspektorem sportu Państwowego Urzędu WF i PW w Warszawie. W tym roku urodziła się druga córka Jadwiga. W początkach 1947 r. skierowany został przez POWF i PW do dzwigającej się z ruin AWF. W AWF przeszedł wszystkie stanowiska służbowe od instruktora przez asystenta, st. asystenta, adiunkta, z-cy profesora i st. wykładowcy. Od początku związany z lekką atletyką, w latach 1950-1970 kierował Zakładem i Katedrą Lekkiej Atletyki. Był praktycznie ich organizatorem, którego jednym z największych osiągnięć było skopienie kadry nauczającej, składającej się z wybitnych specjalistów, realizujących dydaktykę, badania naukowe i działalność szkoleniową i organizacyjną w PZLA, Polskim Komitecie Olimpijskim oraz Klubie AZS-AWF. Prowadził wykłady i ćwiczenia, seminaria magisterskie promując ponad 100 magistrów wychowania fizycznego, pisał artykuły, podręczniki i programy. Spełniał wiele różnych ról w działalności organizacyjnej Uczelni. Już w 1947 r. powołany został na kierownika ochotniczego obozu młodzieży męskiej pracującej przy porządkowaniu i odbudowie ze zniszczeń wojennych terenu i obiektów Uczelni. Był członkiem wielu komisji uczelnianych stałych i doraźnych. Przez 20 lat kierował naborem kandydatów na studia do AWF. Wykorzystując swój talent artystyczny, wykonywał pomoce dydaktyczne. Wszystkie obowiązki uczelniane łączył z działalnością sportową. W końcu lat czterdziestych był wykładowcą na pierwszych kursach instruktorskich i trenerskich lekkiej atletyki. W 1948 r. wchodził w skład kadry szkoleniowej PZLA, będąc trenerem reprezentacji w rzutach lekkoatletycznych. Uczestniczył w pracach koncepcyjnych i programach centralnych władz sportowych przygotowujących koncepcję kształcenia kadr kultury fizycznej i sportu. Był autorem wielu opracowań metodycznych, skryptów i innych materiałów dydaktycznych, w tym, jako współautor, pierwszego skryptu o charakterze akademickim z lekkiej atletyki na potrzeby studentów uczelni wychowania fizycznego. Wybitny dydaktyk i metodyk w zakresie kultury fizycznej, ceniony przez młodzież i współpracowników, zawsze znajdował płaszczyznę porozumienia i kompromisów, równocześnie egzekwując konsekwentnie konieczność wiązania się z obowiązkami. W okresie pracy był m. in. wyróżniony medalami: Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, 100-lecia Państwa Polskiego, X-lecia PRL, nagrodą indywidualną GKKFiT za wieloletnią pracę dydaktyczno-wychowawczą oraz wieloma nagrodami przyznawanymi mu przez władze Uczelni. Z. Pabiś był kochającym i opiekuńczym mężem, ojcem i dziadkiem,

którego dom był zawsze życzliwie otwarty dla przyjaciół, kolegów, wychowanków. Zmarł 13 maja 2001 r. w Warszawie w wieku 92 lat. Pochowany został w grobie rodzinnym na Cmentarzu Wawrzyszewskim. Andrzej Mazur, Ryszard Żukowski, Zygmunt Pabiś (1909-2001), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom III, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2002, s. 47-49.

Pacelt Zbigniew, był pięcioboistą i pływakiem. Urodził się 26 sierpnia 1951 r. w Ostrowcu Świętokrzyskim w rodzinie Jana i Zofii Trelińskiej. Ukończył bielańską AWF w 1975 r., gdzie otrzymał tytuł magistra wychowania fizycznego. Karierę sportową rozpoczął od pływania w rodzinnym KSZO Ostrowiec, kontynuował w AZS Warszawa (1960–1972), a w latach 1972–1980 należał do czołowych pięcioboistów Polski i świata, reprezentując barwy Lotnika i Legii Warszawa. Był sześciokrotnym mistrzem Polski w pływaniu: 200 m stylem zmiennym (1967, 1968, 1970–1972) i 400 m stylem zmiennym (1971), oraz dwunastokrotnym rekordzistą Polski na basenie o długości 25 m i osiemnastokrotnym na basenie o długości 50 m – pływał stylem dowolnym i zmiennym na krótkich i średnich dystansach. Był finalistą ME w Barcelonie (1970) na 200 m stylem dowolnym. Znacznie większe sukcesy na arenie międzynarodowej odniósł w pięcioboju nowoczesnym. W tej dyscyplinie był wicemistrzem Polski (1975) i dwukrotnie wywalczył tytuł MŚ: w San Antonio (1977) i Jönköping (1978). To także trzykrotny olimpijczyk (1968, 1972, 1976). Po zakończeniu kariery sportowej był trenerem, działaczem sportowym (to wieloletni wiceprezes Polskiego Związku Pięcioboju Nowoczesnego oraz członek zarządu PKOl) i urzędnikiem państwowym (obejmował stanowiska wiceprezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Sportu oraz wiceprezesa Polskiej Konfederacji Sportu) – pełniąc te funkcje, 10 razy uczestniczył w IO. To także Zasłużony Mistrz Sportu, odznaczony m.in. dwukrotnie złotym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe oraz Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Oficerskim OOP. Ponadto w 2009 r. został uhonorowany tytułem Honorowego Obywatela Ostrowca Świętokrzyskiego. Mieszka w Warszawie. A. Rak, *Sylwetki sportowe polskich olimpijczyków urodzonych na Kielecczyźnie*, Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Seria: Kultura Fizyczna 2011, X, s. 184; Z. Głuszek, *Leksykon polskich olimpijczyków*, s. 291; tegoż, *Polscy olimpijczycy 1924–1984*, s. 329–330; *Świętokrzyscy olimpijczycy*, s. 29–32; M. Michniak, A. Pawłowski, *Świętokrzyski Leksykon Sportowy*, s.167; A. Pawlak, *Olimpijczycy: polscy sportowcy w latach 1924–1998*, s. 193; Z. Porada, *Starożytne i nowożytne igrzyska olimpijskie*, s. 901; B. Tuszyński, *Polscy olimpijczycy XX wieku*, t. 2, s. 49–50; B. Tuszyński, H. Kurzyński, *Od Chamonix i Paryża do Vancouver...*, s. 717–718; J. Waśko, *Długi basen w statystyce*, Zamość 2006, s. 3, 11, 12, 28; E. Woźniak, *Pięciobój nowoczesny*, Warszawa 1979, s. 21–24, 27–31, 64–65; http://www.pkol.plpl/subpages/displayfid/294_136_00.html. M Rotkiewicz, *AZS-AWF Warszawa 1949-2009*, Warszawa 2014, s. 231; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 193; M. Michniak, A. Pawłowski, *Świętokrzyski leksykon sportowy*, Kielce 2002, s. 167. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> (fragment laudacji prezesa PKOl Andrzeja Kraśnickiego za Absolwenci AWF Warszawa Nr 4,(24), 2017, s. 9. Fot. Anna Wojnar

Pachniewicz Bogusław, (ur. 9 listopada 1954 r. w Koluszkach) – siatkarz AZS Olsztyn w złotym okresie tego klubu, dwukrotny mistrz Polski. Karierę rozpoczął w małym klubie w rodzinnych Koluszkach, skąd szybko trafił do Lechii Tomaszów określanej wylęgarnią talentów. Po maturze przeniósł się do Olsztyna, gdzie podjął studia na kierunku technologia żywności. Naukę łączył z grą w AZS-ie Olsztyn. Od 1973 do 1985 zawodnik AZS Olsztyn. Kilka sezonów terminował w drugim zespole AZS-u (II liga), a następnie stał się podstawowym przyjmującym pierwszej drużyny, z którą zdobył 10 medali mistrzostw Polski, w tym dwa złote. Spędził w Olsztynie 12 sezonów; nie grał w innym polskim klubie. Ostatnie sezony czynnej kariery spędził w Niemczech. Powrócił do Olsztyna, pracuje w Ośrodku Sportu i Rekreacji, jest komisarzem rozgrywek PLUS LIGI. Posiada tytuł mistrza

sportu. Odznaczony Złotą i Srebrną Odznaką AZS Olsztyn. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Bogusław_Pachniewicz

Pachół Bolesław. Urodził się 22 marca 1924 r. w Brzeszczach. Był absolwentem AWF Warszawa, nauczycielem w Technikum Wychowania Fizycznego w Szczecinie oraz w Szkole Podstawowej nr 36, gdzie prowadził zajęcia wychowania fizycznego. Był też zawodnikiem i trenerem w AZS Szczecin w latach 1949-1959 oraz w KS „Pogoń” Szczecin w latach 1960-1963. Bolesław Pachół był mistrzem Polski w dziesięcioboju w 1951 r., wicemistrzem W 1949 i 1955 r.

oraz brązowym medalistą W 1950 i 1952 r. zdobył również dwa brązowe medale w sztafecie 4 x 100 m w 1948 i 1952 r. Rekordy życiowe: dziesięciobój - 6013 pkt, 110 m ppł. - 15,5 s., skok o tyczce - 4,04 m, pchnięcie kulą - 13,05 m, rzut dyskiem - 41,41 m. Zmarł 8 października 2011 r. w Szczecinie”. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 36; H. Kurzyński (red), Polska lekkoatletyka w latach 1945-1960, Warszawa 2014, s. 336. https://pl.wikipedia.org/wiki/Bolesław_Pachniewicz Fot. Renata Urban Paweł Bartnik Zenon Szostak 70 lat Akademickiego Związku Sportowego Szczecin 2017 s. 36.

Pac-Pomarnacki Mikołaj, ur. 19.08.1934, Rybin. Szermierz. Syn Wacława i Hanny hr. Mielżyńskiej. Absolwent WSR w Poznaniu (1959, mgr inż. technologii drewna). Zawodnik (172 cm, 70 kg, szpadzista, florecista) Gwardii Poznań (1953-56), AZS Poznań (1956-60), AZS Gdańsk (1960-62), Piasta Gliwice (1962-1969). Medalista MP w konk. ind. szpada (1964 - 2 m., 1965 - 2 m.), floret (1956 - 2 m.), szpada (1966 - 3 m.) oraz

konk. druž.: floret (1956 - 2 m.), szpada (1968, 1969 - 2., r 1963 - 3 m.). Zasłużony Mistrz Sportu. W trakcie trwania kariery sportowej, trener GKS K-ce. Trener kadry narodowej PZS florecistek (1965-69) i szpadzistów (1970-75). Długoletni szkoleniowiec we Włoszech. Działacz OZS w Katowicach i PZS. Sędzia sportowy w tej dyscyplinie. Z zamiłowania wybitny filatelista. Olimpijczyk 1964, Tokio. J. Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 241; R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 61. Foto: http://piast.gliwice.pl/szermierka/historia/postacie/mikolaj_pomarnacki.htm

Pacyński Antoni, (ur. 29 maja 1943 r. w Jarosławiu) – jeden z czołowych polskich jeźdźców przełomu lat 60. i 70. XX wieku, olimpijczyk z Meksyku (1968), trener, lekarz weterynarii. Jest jednym z najbardziej znanych zawodników w historii polskiego jeździectwa. Startował w konkursach skoków przez przeszkody i ujeżdżeniu.

Talent ujawnił wcześniej, zdobywając srebrne medale na mistrzostwach Europy juniorów w roku 1960 w Wenecji indywidualnie i drużynowo w skokach. Jest 16-krotnym medalistą mistrzostw Polski w skokach i ujeżdżeniu, w tym 4-krotnie zdobył złoto. W latach 1958–1968 uczestniczył w międzynarodowych zawodach jeździeckich, rozgrywanych także w Olsztynie na stadionie „Warmii” i stadionie AZS w Kortowie). Brał udział w mityngach jeździeckich w Europie Zachodniej i Stanach Zjednoczonych. W igrzyskach olimpijskich w 1968 roku w indywidualnym konkursie skoków przez przeszkody zajął 38. miejsce, a Polska drużyna została sklasyfikowana na 11. miejscu. Niższe niż oczekiwano rezultaty wynikały głównie z kłopotów aklimatyzacyjnych. Antoni Pacyński jest nadal związany ze sportem jeździeckim jako trener, jest też lekarzem weterynarii. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Antoni_Pacyński

Paczkowska Zofia - absolwentka Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu (1970 r.), instruktor tańca, rekreacji i łucznictwa. Ukończyła dwuletni kurs nowych technik nauczania na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu. W latach 1989-1974 pracowała jako dydaktyk -

specjalista w zakresie praktyk pedagogicznych studentów w Zakładzie Metodyki Wyższej Szkoły, a następnie Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Od 1974 roku jest pracownikiem Studium WFiS Akademii Rolniczej. Oprócz zajęć z grupami studenckimi objętymi nauczaniem obowiązkowym, prowadziła sekcje pływacka mężczyzn (w latach 1974-1984). Zawodnicy tej sekcji zajęli m.in. I i III miejsce w Mistrzostwach Polski Akademii Rolniczych /1976 i 1978 r./. W 1976 roku zajęli IV miejsce w rozgrywkach między reprezentacjami uczelni wszystkich typów w Polsce. W roku akademickim 1986/87 Z. Paczkowska objęła prowadzenie sekcji pływackiej kobiet w Klubie Uczelnianym AZS. W pierwszych latach działalności uczelnianego Zespołu Pieśni i Tańca „Łany” pełniła funkcję opiekuna tego zespołu. Prowadziła również zajęcia gimnastyczne dla pań zatrudnionych w Akademii Rolniczej. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 28.

Pagiński Tadeusz. (ur. 12 VI 1947 Gdańsk), sportowiec, florecista. W latach 1963–1967 zawodnik AZS Gdańsk. W roku 1974 absolwent gdańskiej Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego (Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu). Po zakończeniu kariery początkowo instruktor, następnie trener AZS Gdańsk, 1989–2008 trener polskiej kadry seniorek i kadry olimpijskiej we florecie kobiet. Trener m.in. drużyny, która zdobyła srebrny medal na igrzyskach olimpijskich w Sydney (2000), dwukrotnie wygrała Mistrzostwa Świata (Hawana 2003 i Petersburg 2007) oraz dwukrotnie Mistrzostwa Europy (Moskwa 2002, Bourges 2003). W roku 2000 Polski Związek Szermierczy nadał mu (po raz pierwszy w Polsce od roku 1939) tytuł fechtmistrza. W 2005 roku wybrany przez Komisję Sportu Kobiet Polskiego Komitetu Olimpijskiego na Najlepszego Trenera Pracującego z Kobietami, a w roku 2008 ogłoszony Trenerem Roku 2007. Pięciokrotnie uznany za najlepszego trenera województwa gdańskiego, pomorskiego i miasta Gdańska. Redakcja „Encyklopedii Gdańska”, Redakcja „Encyklopedii Gdańska” https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=PAGI%C5%83SKI_TADEUSZ Fot. <http://gsf.com.pl/category/trenerzy/>

Pakosz Paweł. Absolwent Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej, magister wychowania fizycznego. Pracował w szkole na stanowisku nauczyciela WF, w klubie jako trener koszykówki, a także jako fizjoterapeuta, informatyk, instruktor odnowy biologicznej, pływania, kulturystyki, lekkiej atletyki. Na WWFIF Politechniki Opolskiej zaczął pracować od roku 2005 - jako instruktor, a od 2006 - I trener męskiej drużyny koszykówki AZS PO Opole. Z drużyną tą, również, jako zawodnik, uzyskał awans do II ligi. W roku 2011 - został asystentem na tym wydziale. W roku 2015, po uzyskaniu stopnia doktora, pracuje na stanowisku adiunkta. Zajmuje się metodyką i teorią treningu koszykówki. Jest także administratorem Wydziałowej strony internetowej, akcji czasopisma „Journal of Combat Sports and Martial Arts”, był organizatorem konferencji naukowej „I-st Control of Movement and Posture Conference, EMG and Posturography Workshop”. Do najbardziej satysfakcjonujące momentów z pracy zalicza zdobycie, w roku 2005, z męską drużyną koszykówki AZS PO Opole Mistrzostwa III ligi śląskiej i awans do II ligi, jako I trener i jednocześnie zawodnik. Ceni sobie zdobycie w roku 2009 tytułu Mistrza Polski AZS i tytułu MVP turnieju. Osiągnięciem roku 2014 było uzyskanie stopnia doktora nauk o kulturze fizycznej. Ponadto satysfakcjonujące były skuteczne działania w dziedzinie propagowania zdrowego stylu życia poprzez organizację wielu masowych imprez dla dzieci i młodzieży m. in. w koszykówce, biegach czy Nordic Walking. Jego zainteresowania naukowe związane są z analizą skuteczności wybranych elementów technicznych w powiązaniu z taktyką gry w koszykówce i innych dyscyplinach sportowych, także badanie różnych aspektów identyfikacji talentów sportowych ze szczególnym naciskiem na ocenę predyspozy-

cji w zakresie koordynacyjnych zdolności motorycznych i szeroko rozumianej psychomotoryki. W swojej pracy badawczej zajmuje się również zastosowaniem systemu elektromiografii powierzchniowej (EMG) i szybkich kamer do oceny wzorców ruchowych i reakcji psychomotorycznych. Zainteresowania pozanaukowe to: sport, problematyka zdrowotna, informatyka i kultura. Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015), red. Stanisław Szczepański, Opole 2017, s. 85.

Pakuła Lech ur. się 4 12 1930 r. w Kurowie w gminie i powiecie Grodzisk Wlkp. Gdzie ukończył Gimnazjum I Liceum Ogólnokształcące, a następnie kontynuował naukę w Liceum Pedagogicznym w Sulechowie. Po odbyciu służby wojskowej w pułku piechoty w Siedlcach podjął studia geograficzne w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie, które ukończył w 1958 r. Tytuł doktora uzyskał w 1963 roku, kolokwium habilitacyjne odbył w 1973 r. na Radzie Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zainteresowania badawcze dotyczące głównie geografii przemysłu i degradacji środowiska pod wpływem uprzemysłowienia oraz osiągnięcia dydaktyczno-metodyczne zaowocowały nadaniem w 1981 roku profesora nadzwyczajnego w 1994 r. profesora zwyczajnego. W latach 1991-96 pełnił funkcję dziekana Wydziału Geograficzno-Biologicznego WSP w Krakowie. Karierę sportową rozpoczynał w szkole średniej w Grodzisku Wlkp.. W monografii Klubu Sportowego „Dyskobolia” Grodzisk Wlkp. wymieniany jest w składach drużyny piłki nożnej juniorów, z którą zdobył tytuł wicemistrza Wielkopolski. Należał też do wybijających się koszykarzy klubu. Karierę sportową kontynuował w Sulechowie (1949-1952), będąc czołowym zawodnikiem sekcji lekkoatletycznej SKS Liceum Pedagogicznego. Pełnił funkcję przewodniczącego klubu, który w tym okresie należał do czołowych klubów szkolnych ziemi lubuskiej. Profesor Bolesław Hejduk w swojej opowieści biograficznej pt. „Ze wspomnień nauczyciela” pisze o nim jako doskonałym lekkoatlecie, zdobywcy tytułu mistrza Polski Zrzeszenia Sportowego „Ogniwo” w skoku w dal w 1950 w Krakowie. Był mistrzem województwa zielonogórskiego w skoku w dal (1951), w trójskoku (1952) oraz wicemistrzem w 5-boju lekkoatletycznym (bieg na 100 m, 400 m, skok w dal, skok wzwyż, pchnięcie kulą – 1951). Następnie uprawiał sport w Świebodzinie (1952-53), w Siedlcach (1953-54) i w Krakowie od 1954. Przez pewien okres czasu (1 IX 1951 – 31 VII 1952) był nauczycielem wychowania fizycznego w Liceum Pedagogicznym w Sulechowie, następnie od 1 IX 1952 aż do chwili powołania do służby wojskowej w Siedlcach (8 II 1953) był korespondentem sportowym w Gazecie Zielonogórskiej. Odbywając służbę wojskową zdobył tytuł wicemistrza Wojska Polskiego w skoku w dal przegrywając tylko z mistrzem Polski Zbigniewem Iwańskim, mistrzem Warszawskiego Okręgu Wojskowego w skoku w dal i trójskoku i mistrzem województwa lubelskiego w skoku w dal. W Krakowie należał do czołowych lekkoatletów pierwszoligowego zespołu AZS Kraków, występował w zespole ze słynnymi gwiazdami polskiej lekkiej atletyki: Barbarą Lerczak-Janiszewską, Marią Kusion-Bibro, Urszulą Figwer. Jego rekordy życiowe w skoku w dal (6.78 cm), trójskoku (13,71 m) przez długi okres czasu figurowały w tabeli rekordów Uczelni. Osiągnął wiele sukcesów sportowych w swojej koronnej dyscyplinie skoku w dal – był wicemistrzem województwa krakowskiego (1956), wielokrotnym akademickim mistrzem Krakowa, etatowym triumfatorom Spartakiad Uczelnianych w skoku w dal, skoku wzwyż, trójskoku i w biegu na 100 m. Był również zasłużonym działaczem Klubu Uczelnianego AZS Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, w latach 1955 – 1956 przewodniczącym Zarządu Klubu. http://czeslaw.michalski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 353. Fot <http://bio.grafik.up.krakow.pl/?p=1303>.

Paluszczak Łukasz, szermierz (szpadzista); ur. 2 sierpnia 1979 w Szczytnie. Zawodnik klubów: Start Opole 1990-1998; AZS AWF Wrocław 1998-2005. Drużynowy mistrz Polski 2000, 2002, 2003 i 2004. Trener szermierki w Yale University w New Haven (Connecticut, USA) 2002-. Miejsce zamieszkania: USA. Z. A. Judycki, *Polscy sportowcy w świecie*, Warszawa 2014, s. 192,

henryk-paluszkiewicz

Paluszkiewicz Henryk: członek AZS Gdańsk, rekordzista Polski w strzelectwie sportowym, wielokrotny reprezentant Polski. Członek zespołu drużynowego mistrza Polski w 1958 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 347. Fot. <https://eti.pg.edu.pl/absolwent-henryk-paluszkiewicz>

Pałaszewski Władysław, ur. 10.05. 1936 r., pseudonim „Pałasz”. Urodzony w Oberzyniu (woj. stanisławowskie). W latach 1951-55 był zawodnikiem Sparty Legnica, zaś w 1955-61 AZS Wrocław. Absolwent AWF we Wrocławiu. 1961-65 - zawodnik Gwardii Wrocław. 1962 - uczestnik MŚ w Moskwie. 1965-68 - trener Gwardii Wrocław. 1968-71 - trener reprezentacji Polski juniorów 2 miejsce ME 1971 Barcelona. 1971- 3 - trener Resovii, (1. i 2. miejsce) 1973 - 2 miejsce w Pucharze Europy (Antwerpia). 1978-80 - drugi trener reprezentacji Polski. 10 Moskwa 1980. 4. miejsce). 1978-83 - trener Gwardii Wrocław, mistrzostwo Polski (1980. 81. 82). Pałaszewski był znanym sędzią klasy międzynarodowej. Sędziował między innymi finał żeński na Olimpiadzie w Montrealu w 1976 r. A. Grygołowicz, *Spotkanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn- Resovia 1973, Olsztyn 1998*, s. 41. Fot. <http://alejagwiadz.eu/sylwetki-alei-gwiadz/wladyslaw-palaszewski/>

Pałyska Adam, ur. 15.02.1981 r. w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Folc Sport Warszawa (1998-2001, złoty medal mistrzostw Polski kadetów 1998, srebrne medale mistrzostw Polski juniorów 1999, i 2000), Folc AZS Warszawa (2001-2007, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 2006, złote medale mistrzostw Polski seniorów „7” 2005, 2006, srebrne 2001, 2004, Mistrz Polskiej Ligi Rugby „7” 2005, III miejsce 2004, 2006). Pierwszy trener Krzysztof Folc. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, grał na pozycji skrzydłowego ataku. Młodzieżowy reprezentant Polski (2000). M. Powął-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006*, Lublin 2007, s. 23.

Panek Stanisław (12.05.1916, Lutcza – 10.08.1999, Kraków) siatkarz, koszykarz, instruktor narciarstwa i boksu. W krakowskim AZS od 1936 r. Zawodnik sekcji siatkówki i koszykówki. Niemal natychmiast po uzyskaniu absolutorium w Studium Wychowania Fizycznego UJ w 1939 r. opuścił Kraków i podjął walkę zbrojną z najeźdźcą niemieckim w szeregach Związku Walki Zbrojnej, a następnie Armii Krajowej. W konspiracji przeszedł wszystkie szczeble od szeregowca do oficera - dowódcy oddziału dywersyjnego do specjalnych zleceń przy Inspektoracie Armii Krajowej w Rzeszowie. W 1944 r. swą bohaterską i patriotyczną postawę okupił więzieniem i zsyłką do sowieckich obozów na Syberii. Trzyletnia gehenna życia obozowego nie zdołała złamać Jego osobowości. Wręcz, można sądzić, iż ekstremalne warunki wegetacji utrwaliły walory Jego charakteru i wyznawany przez Niego system wartości. Po powrocie do kraju w 1947 r. z niebywałą pasją oddał się dalszym studiom i pracy naukowo-dydaktycznej. Uzyskawszy w 1949 r. stopień magistra wychowania fizycznego, rozpoczął pracę jako asystent w Zakładzie Antropologii Studium Wychowania Fizycznego UJ. Równocześnie podjął studia biologiczne na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UJ, które ukończył w 1952 roku.

W 1960 r. obronił doktorat na UJ, w 1965 r. tamże habilitował się z zakresu antropologii. W roku 1972 Rada Państwa nadała Mu tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, zaś w 1983 jako pierwszy spośród krakowskiej uczelni wychowania fizycznego otrzymał tytuł naukowy profesora zwyczajnego. W niezwykle pracowitym życiu i nader owocnej działalności na różnych polach, szczególną rolę odegrała trzykrotna z górą Jego kadencja jako Rektora Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego, a od 1972 r. Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie. Przypadła ona na lata 1968/69 – 1978/79. Mimo wielu obowiązków nie stronił od pracy społecznej, był cenionym działaczem społecznym i sportowym. W latach 1968 – 1978 był prezesem Zarządu Środowiskowego AZS Kraków, członkiem Rady Patronackiej Klubu Sportowego „Wanda” oraz Rady Przyjaciół Ludowych Zespołów Sportowych w Krakowie. Przewodniczącym Rady Koordynacyjnej AZS – SZS Kraków. Będąc rektorem AWF, aktywnie wspierał utworzenie Klubu AZS – AWF Kraków, w 1992 r. należał do pierwszej grupy członków założycieli Koła Seniorów AZS, Członek Honorowy AZS Kraków (1992). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Anna Pawlak, Kto jest kim '88. AWF Kraków. Nauka, kształcenie, sport, Kraków 1988, s. 14-15; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s.353. Fot. <http://marula.9com.pl/2018/05/12/klan-rodziny-pankow/>

Pankiewicz Lech (22 III 1955, Radom), lekkoatleta, absolwent AR Lublin (1981), W AZS od 1973 r., prezes KU AZS AR w Lublinie, członek ZŚ AZS Lublin (1975-1981), od 1988 działa w ZŚ AZS Kraków pełniąc funkcję wiceprezesa ds. organizacyjnych i ds. finansowych (1985-1993, 2007-2009), skarbnik AZS Kraków (1993-2007). Członek ZG AZS (1986-1993) i jego Prezydium (1988-1993), prezes AZS Kraków (2009-). Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 353.

Pankowski Kazimierz (7.04.1921, Kraków – 27.06.1997, Kraków) wioślarz, zasłużony działacz sportowy, żołnierz AK ps. „Zawisza” batalionu „Żelbet”, aresztowany przez Gestapo (7.11.1943) przebywał w gestapowskiej katowni przy ulicy Montelupich w Krakowie, w obozach koncentracyjnych w Pustkowie k/Dębicy, Oświęcimiu, i na koniec Sachsenhausen w Oranienburgu. Do Krakowa powrócił jesienią 1945 r. Za służbę w AK oraz wybitne zasługi w działalności sabotażowo – dywersyjnej otrzymał Srebrny Krzyż Orderu Virtuti Militari (1945), Srebrny Krzyż Zasługi z Mieczami i Krzyż Partyzancki, Medal Wojska po raz 1 i 2 (15.08.1948, Londyn), Krzyż AK (20.02.1979), Krzyż Oświęcimski (16.09.1987). W AZS od 1945 r., przystępuje do sekcji wioślarskiej, współorganizator Letnich Obozów Akademickich w Międzyzdrojach i Wisielce (1946-48), był członkiem Komisji Sportowej trzech kolejnych Silesiad organizowanych w Karpaczu (1946-48), od 1949 r. aż do śmierci był naczelnikiem Ośrodka Sportów Wodnych AZS Kraków, był kierownikiem całego cyklu obozów wioślarskiej kadry narodowej w Kruszwicy, Łebie, Sosnowce k/Karpacza. Od 1947 r. był cenionym sędzią bokserskim. Członek Honorowy AZS (1991). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 353.

Papê Adam (21 VII 1895, Lwów – 6 III 1990, Bydgoszcz), szermierz AZS w latach 1921-1928, czterokrotny olimpijczyk (1924, 1928, 1932 i 1936), dwukrotny brązowy medalista (1928, 1932). Szkołę powszechną ukończył we Lwowie. W 1905 r. wraz z rodzicami przeprowadził się do Krakowa (ojciec Fryderyk otrzymał posadę dyrektora biblioteki UJ). W latach 1905-1909 uczęszczał do Gimnazjum św. Anny, a następnie do Gimnazjum Sobieskiego, które ukończył w 1914 r. Absolwent krakowskiej Akademii Handlowej, studiował także na Wydziale Prawa i Administracji UJ, gdzie w 1923 r. uzyskał stopień doktora. Szermierkę zaczął uprawiać w roku 1908, wkrótce zaczął odnosić sukcesy, kilkakrotnie zostając mistrzem krakowskich szkół średnich we florecie i w szabli. Jego pierwszym

nauczycielem był Konrad Winkler, późniejszy olimpijczyk z 1924 r. W tym czasie został zawodnikiem Krakowskiego Klubu Szermierzy, gdzie trenował pod kierunkiem znanego fechtmistrza Antoniego Bąkowskiego. W czasie I wojny światowej żołnierz Legionów Polskich, w XI 1914 r. brał udział w bitwie pod Krzywopłotami, a w marcu następnego roku był na froncie nad Nidą w rejonie Jędrzejowa, 16 V został ranny w bitwie pod Konarami. W 1916 r. walczył nad Styrem i Stochodem. Po kryzysie przysięgowym w sierpniu 1917 r. wcielony do armii austriackiej, w listopadzie 1918 r. wstąpił do Wojska Polskiego. W czasie wojny polsko – bolszewickiej w 1920 r. w stopniu podporucznika pełnił służbę wartowniczą w Krakowie. Był jednym z inicjatorów utworzenia sekcji szermierczej AZS w 1921 r. i we Lwowie PZSz w 1922, jego prezes 1925-1929), później wiceprezes do 1933 r. Należało najwszechstronniejszych polskich szermierzy. Na igrzyskach olimpijskich w 1928 r. w Amsterdamie zdobył wraz z polską drużyną, brązowy medal w szabli, przy czym wystąpił w 5 meczach, w których łącznie wygrał 14 walk. Na igrzyskach w 1932 r. w Los Angeles ponownie zdobył brązowy medal w szabli drużynowo, gdzie wystąpił w 4 meczach, odnosząc 7 zwycięstw. W 1936 r. w Berlinie zajął 4 miejsce w turnieju drużynowym w szabli występując w 5 meczach, w których wygrał łącznie 5 walk. Startował również w szermierczych mistrzostwach Europy w roku 1930 r. zdobywając wraz z polską drużyną brązowy medal w szabli w konkurencji drużynowej. Zdobył 2 srebrne medale na Akademickich Mistrzostwach Świata w 1924 r. w Warszawie w konkurencji drużynowej szabli i floretu. W latach 1909-1914 był zawodnikiem Krakowskiego Klubu Szermierzy, następnie w latach 1921-1929 zawodnikiem AZS Kraków, w latach 1929-1933 Legii Warszawa oraz w latach 1933-1936 zawodnikiem Śląskiego Klubu Szermierczego w Katowicach. Jako zawodnik startował w szermierce do roku 1936 i w tym okresie był czterokrotnie mistrzem Polski w szabli: (1926, 1927, 1929 i 1932) oraz czterokrotnie wicemistrzem Polski: w szabli (1924), we florecie (1924, 1925, 1926). Uczestnik igrzysk Olimpijskich Olimpijskich 1924, 1928, 1932 1936. Dwukrotny brązowy medalista drużynowego turnieju w szabli (1928 i 1932). Na Olimpiadzie Berlinie (1936) w drużynowym turnieju w szabli zajął czwarte miejsce. Czterokrotnie startował w mistrzostwach Europy (1926, 1930, 1931, 1933) zdobywając w 1930 r. w Liege w drużynowym turnieju w szabli brązowy medal. Był też dwukrotnym drużynowym akademickim wicemistrzem świata z 1924 r. w szabli i florecie. Był nie tylko zawodnikiem, ale i sędzią szermierczym klasy międzynarodowej. Był też działaczem Polskiego Komitetu Olimpijskiego. W okresie międzywojennym pracował w bankowości w Krakowie, Katowicach i w Warszawie. Podczas okupacji niemieckiej przebywał w Warszawie, pracował w Banku Gospodarstwa Krajowego. Brał udział w konspiracji pod pseudonimem Gil, walczył w powstaniu warszawskim. Jesienią 1944 r. wraz z rodziną powrócił do Krakowa. Po wojnie, od 1947 r. zaczął angażować się w działalność organizacyjną na rzecz krakowskiej szermierki. Został trenerem w KS „Budowlani”, a w 1952 r. reanimatorem sekcji szermierki w AZS Kraków. W roku 1966 przeniósł się do Bydgoszczy gdzie został trenerem w KS „Gwiazda” i wiceprezesem Pomorskiego Okręgowego Związku Szermierczego, pełniąc tę funkcję do roku 1977. Dwukrotnie, w 1930 i 1956 r., nadano mu godność honorowego prezesa Polskiego Związku Szermierczego, był członkiem honorowym Polskiej Akademii Olimpijskiej i Akademickiego Związku Sportowego. Opublikował książki wspomnieniowe: Na planszach czterech olimpiad (1956) i Na białą broń (1987). W 1988 r. za całokształt swej działalności na rzecz polskiego sportu otrzymał Nagrodę im. Janusza Kusocińskiego, a w 1989 r. Medal Kalos Kagathos. Poza tym wyróżniono go tytułem „Zasłużonego Działacza Kultury Fizyczne. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 256; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 195; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 242.

Papke Paweł, (ur. 13 lutego 1977 r. w Starogardzie Gdańskim) – polski siatkarz, wielokrotny reprezentant Polski w piłce siatkowej mężczyzn. Poseł na Sejm RP VII i VIII kadencji. Od 2015 r. Prezes Polskiego Związku Piłki Siatkowej. Siatkówki uczył się Międzyszkolnym Klubie Sportowym przy MDK w Warszawie pod kierunkiem trenerów Krzysztofa Zimnickiego i Wojciecha Góry. To była znakomita szkoła. Szkoleniowcy od razu dostrzegli w nim wyjątkowe możliwości fizyczne i cechy charakteru. Niezwykle silny i bezkompromisowy potrafił brać na sienie odpowiedzialność w kluczowych momentach meczów. W 1996 r. selekcjoner reprezentacji juniorów Ireneusz Mazur powołał go na Mistrzostwa Europy w Izraelu, a w lidze najszybciej na jego talencie poznali się działacze Mostostalu Kędzierzyn. Nie żalowali, bowiem z klubem zdobył pięć tytułów mistrzowskich, dwa wicemistrzowskie i trzykrotnie sięgał po Puchar Polski. Mostostal w tym okresie należał do czołowych drużyn Europy. Wywalczył trzecie miejsce w Pucharze Konfederacji (2000), uczestniczył w Final Four w Opolu, a w Mediolanie zdobył brązowy medal w Lidze Mistrzów (2003). Następnie przeniósł się do PZU AZS Olsztyn. Tu powiększył kolekcję o kolejne cztery medale mistrzostw krajowych (dwa srebrne i dwa brązowe). Osiedlił się w Olsztynie i podjął studia z zakresu stosunków międzynarodowych na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W 2007 r. przeniósł się do Asseco Resovii Rzeszów i zdobył kolejny medal mistrzostw Polski. Przez siedem lat był podporą reprezentacji Polski, w której rozegrał 149 meczów (1996–2003). Po zakończeniu kariery we wrześniu 2010 r., założył szkółkę siatkarską dla młodzików pod nazwą Papke-Volley. W październiku tego samego roku podjął studia magisterskie uzupełniające na kierunku pedagogika promocji zdrowia na Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. Józefa Rusieckiego. Zajął się polityką. Po wyborach samorządowych w 2010 r. został radnym Olsztyna z listy Platformy Obywatelskiej, a następnie po wyborach parlamentarnych w 2011 r. otrzymał mandat posła na Sejm RP z listy tej samej partii. 16 lutego 2015 r. został wybrany Prezesem Polskiego Związku Piłki Siatkowej. W Wyborach Parlamentarnych 2015 uzyskał mandat poselski. encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/ Foto: Paweł Papke (z archiwum Janusza Poryckiego)

Paprocki Tadeusz (ur. 11 maja 1932) – polski lekkoatleta specjalizujący się w rzucie oszczepem. Wicemistrz Polski z 1957 roku. Reprezentował barwy klubów bydgoskich: LZS-u (1952) i Gwardii (1953) oraz warszawskiego AZS-u (od 1954). Rekord życiowy: 74,19 (18.05.1957, Warszawa). Po zakończeniu kariery trener – także kadry narodowej. Jednym z jego podopiecznych był Władysław Nikiciuk. https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Paprocki

Paradowski Zbigniew (ur. 4 lipca 1932 w Stołpcach) - polski wioślarz, olimpijczyk z Melbourne (1956), działacz sportowy. Pełnił funkcję przewodniczącego Klubu Olimpijczyka w Siedlcach. Ukończył Wyższą Szkołę Rolniczą we Wrocławiu, zdobywając zawód lekarza weterynarii. W latach 1951–1957 należał do klubu sportowego AZS Wrocław. Jego trenerem był Zbigniew Schwarzer. Osiągnięcia sportowe: 12 razy był mistrzem Polski (konkurencje długo wiosłowe); 1956 – 4. miejsce podczas Mistrzostw Europy w Bled (czwórki bez sternika, w osadzie razem ze Szczepanem Grajczykiem, Kazimierzem Błasińskim, Marianem Nietupskim); 1956 - uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Melbourne, w osadzie razem ze Szczepanem Grajczykiem, Kazimierzem Błasińskim, Marianem Nietupskim – czwórki bez sternika odpadły z konkurencji – po 2. miejscu w przedbiegach (6:46.3), a następnie 4. miejscu w półfinałach (8:32.0). Wchodził w skład reprezentacyjnej osady czwórek bez sternika. Wyróżnienie i medale: Mistrz Sportu, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Srebrny Krzyż Zasługi. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Paradowski; Z. Szafkowski, Polscy olimpijczycy

wywodzący się z kresów wschodnich Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2000, 3, s. 62. Fot. <http://www.wtwwloclawek.com.pl/fotografie/zdjecia-archiwalne/category/171-zbigniew-paradowski.html#>

Parecki Franciszek, ur. 6. XII. 1913 r. we Lwowie. Absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Grafik, poeta, publicysta, tłumacz. Szermierz A Z S Warszawa. We wrześniu 1939 r. walczył w obronie Warszawy. Następnie przebywał we Lwowie, gdzie m.in. współpracował z czasopismami „Krokodyl” i „Zachodnia Ukraina”. Zginął od niemieckiej bomby lotniczej 22 VI 1941 r. we Lwowie. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 72.

Parjaszewski Marek, ur. 02.03.1967 w Warszawie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Skry Warszawa (1989-1991), AZS AWF Warszawa (1992-2000, brązowe medale mistrzostw Polski seniorów: 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, złote medale mistrzostw Polski „7”: 1998, 1999, 2000, srebrne: 1996, 1997), Folc AZS Warszawa (2000-2004). Pierwszy trener Zdzisław Szczybelski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 19 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 60 punktów, występował na pozycji skrzydłowego ataku. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 84.

Parol-Wrześniewska Ewa. Absolwentka AWF Warszawa. Podjęła pracę w tej uczelni w 1971 r. Była wyróżniająca się siatkarką AZS AWF Warszawa. Wielokrotna reprezentantka Polski. Trenerka I klasy. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 138.

Parpan Tadeusz ur. 16 XI 1919, Kraków - zm. 21 IV 1990, Kraków - piłkarz, wychowanek Łagiewianki Kraków (1934-1939). W czasie okupacji niemieckiej działał w AK, ps. „Moreto”, brał udział w konspiracyjnych rozgrywkach Cracovii, po wojnie wywalczył awans z tym klubem do I ligi (1947), a następnie zdobył z nim tytuł mistrza Polski (1948). 20-krotny reprezentant (Polski (1947 - 51), w tym 16 razy był kapitanem biało-czerwonych. Ukończył studia I stopnia w wieczorowej Szkole Inżynierskiej w Krakowie i uzyskał dyplom inżyniera mechanika 13 III 1954 r. Od 1 VIII 1960 r. do 15 V 1979 r. był pracownikiem naukowo-technicznym Instytutu Materiałów i Konstrukcji Budowlanych PK. Czesław Michalski, 70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni, w: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 65.

Paryski Witold Henryk, (10 IX 1909, Pittsburgh, USA - 16 XII 2000, Zakopane), krajoznawca, taternik, sekretarz sekcji taternickiej AZS w latach 1930-1936, przewodnik i ratownik, działacz ochrony przyrody. Od 1922 r. mieszkał w Zakopanem, gdzie zaczął uprawiać turystykę, narciarstwo, taternictwo. Od 1925 r. uczestniczył w licznych pierwszych wejściach, np. Filarem Leporowskiego na Kozi Wierch (1929), na Wyżnię Kozią Przełęcz (1929). Od 1928 r. był członkiem TOPR i pełnił w nim funkcję lekarza, w latach 1945-1946 był jego kierownikiem. Od 1929 r. działał w zarządzie sekcji taternickiej AZS, a w latach 1932-1934 sekcji taternickiej KS „Tatry”. Ukończył studia medyczne na UJ w 1933 r. W sezonie 1936-1937 brał udział w polskiej wyprawie alpinistycznej w Andy, a w latach 1938-1939 do Nikaragui. Dokonał samotnego wejścia na południowy wierzchołek Nevado Tres Cruces, 6630 m n.p.m. (ówczesny polski rekord wysokości samotnego wejścia). Podczas II wojny światowej był więziony, potem przebywał w obozach internowania w Bawarii. Po wojnie powrócił do Zakopanem i prowa-

dził prace nad Tatrami i Podtatrzem. Pisał liczne notatki, artykuły, recenzje. Opracował 24 tomy szczegółowych przewodników po Tatrach Wysokich oraz wraz z żoną Zofią Radwańską-Paryską, Encyklopedię tatrzańską i jej rozszerzone wydanie Wielką encyklopedię tatrzańską. Redagował „Krzesianicę” (1933) i „Taternika” (1947-1949, 1956, 1960-1963). Był instruktorem taternictwa, kierował szkoleniem turystycznym, przewodnickim oraz ratownictwa górskiego w ramach PTT i PTTK. Zajmował się sprawami ochrony przyrody Tatr, był członkiem Rady Naukowej Tatrzańskiego Parku Narodowego, jednym z założycieli Towarzystwa Ochrony Tatr i jego pierwszym prezesem (1983-1985). Otrzymał honorowe obywatelstwo gminy tatrzańskiej (1993) oraz odznaczenia państwowe, w tym Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 152-153; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 243. Fot; <http://www.nyka.home.pl>

Pasiorowski Andrzej, ur. 4.05.1946 w Rawie Mazowieckiej. Koszykarz, w. 201 cm, c.c. 101 kg. IO 1968 Meksyk, 6 m.; IO 1972 Monachium, 10 m.; dwukrotny mistrz Polski 1966, 1975; odzn. brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, Zasłużony dla Rzeszowszczyzny. Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa 1965-88. Wykształcenie wyższe techniczne, Politechnika Warszawska, handlowiec. Żonaty, dwoje dzieci, żona jest nauczycielką. Hobby: stolarstwo. Mieszka w Szczecinie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 196.

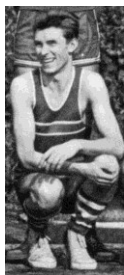
Pasmoński Jerzy, ur. 12. X 1921 r. Zawodnik sekcji pływackiej AZS Warszawa. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie był członkiem Szarych Szeregów oraz żołnierzem AK (Oddział Dywersji Bojowej Obwodu III Wola). Rozstrzelany w masowej egzekucji ulicznej wraz ze swym ojcem Wincentym 9 XI 1943 r. w Warszawie. Dziesięć dni wcześniej rozstrzelany został jego brat Wiesław. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 72.

Pasternak-Wilczyńska, Zofia (Kraków), koszykarka, absolwentka AWF Kraków (1979). Zawodniczka AZS (1975-1994), karierę sportową rozpoczęła w 1975 r., brała udział w MP juniorów w 1978. Z reprezentacją Krakowa zdobyła srebrny medal w OSM, srebrna medalistka AMP w Rzeszowie. Przez krótki okres trenerka drużyny AZS Kraków. Nauczycielka wychowania fizycznego (od 1979) i dyrektor szkoły (od 2006). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 354.

Paszczyk Stefan (1940-2008). Polski działacz sportowy, w latach 1997–2005 prezes PKOl, trener lekkoatletyczny, poseł na Sejm II i III kadencji, ambasador w Argentynie i Paragwaju. Absolwent AWF Warszawa (1962), który po studiach rozpoczął pracę w Studium Wychowania Fizycznego UW (do 1970 r., miał tytuł doktora nauk wychowania fizycznego). Podczas wyborów do ZS AZS Warszawa 19. III. 1965 r. otrzymał najmniej – 14 głosów i nie dostał mandatu. Do zarządu wszedł dwa lata później zostając członkiem Prezydium ZS AZS Warszawa. Był trenerem lekkoatletycznym w klubach: AZS-AWF, Skra i Legia, a od 1972 do 1976 kierownikiem wyszkolenia w PZLA. W latach 1993-2001 poseł na Sejm z ramienia SLD. Od 1997-2005 prezes PKOl. R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 185 (maszynopis); <https://web.archive.org/web/20141017012954/> http://www.pzla.pl/index.php?_a=1&kat_id=4&id=1891; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. <https://www.pzkaj.pl/dane/2009/nawosci/nawosc6d44.html?id=131>

Paszkowicz Antoni (3 VIII 1935, Gajlańce pow. Wilkomierz, Litwa – 29 VII 1997, Kraków), koszykarz. Dzieciństwo spędził na Litwie, w czasie wojny wysiedlony do Jakucka na Syberii. Po zakończeniu wojny zamieszkał w Krakowie. W czasie nauki w II LO należał do czołowych koszykarzy Szkolnego Koła Sportowego „Sobieski”, potem został koszykarzem krakowskiej „Wisły”, z którą trzykrotnie zdobył MP (1954, 1962, 1964), dwukrotnie wystąpił w reprezentacji Polski. W „Wiśle” rozegrał 11 sezonów (1953 – 1963), Ostatnie lata kariery sportowej spędził w drużynie krakowskiego AZS. Studiował na kierunku Technologia ogólna budowy maszyn na Wydziale Mechanicznym PK w latach 1953-1959. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. http://historiawisly.pl/wiki/index.php?title=Grafika:Antoni_Paszkowicz.jpg

Patkowski Józef, (1 VIII 1887, Hrubieszów - 21 VIII 1942, Warszawa), wybitny turyista i krajoznawca, od 1912 r. wioślarz AZS, fizyk, profesor i rektor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, prezes AZS Wilno w 1926 r. Uczęszczał do IV Gimnazjum w Warszawie, skąd został wydalony za udział w strajku szkolnym (1905). W 1906 r. ukończył Prywatną Szkołę Handlową Artura Jeżewskiego w Warszawie, a świadectwo dojrzałości otrzymał w Krakowie (1907). Potem studiował fizykę: na UJ (1906-1909), w Monachium u W. Roentgena (1909-1912) i ponownie na UJ (1912-1914). W 1917 r. uzyskał doktorat (Wiedeń). Od 19 września 1919 r. zatrudniony został w Zakładzie Fizyki Uniwersytetu Wileńskiego (w 1921 - profesor nadzwyczajny, w 1935 - profesor zwyczajny). Wieloletni prorektor i rektor (1936/37) tej uczelni. Działacz naukowy i społeczny. Od 1912 r. uprawiał wioślarstwo w AZS Kraków. W okresie międzywojennym aktywny działacz AZS Wilno. W czasie okupacji niemieckiej wykładał fizykę na podziemnym UW i w SGGW, a źródłem jego utrzymania były korepetycje z języka angielskiego. Zginął od bomby w czasie nalotu samolotów sowieckich na Warszawę w nocy z 20 na 21 sierpnia 1942 roku. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 153; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 73. Fot. <https://www.bu.umk.pl/DZS/usb/prof.htm>

Patrzykont Janusz. Koszykarz, olimpijczyk z Berlina z 1936 r. Urodził się 9 maja 1912 r. w Kramsku. Ukończył Gimnazjum im. K. Marcinkowskiego oraz Państwową Szkołę Budownictwa w Poznaniu, zdobywając tytuł technika projektanta. Pasjonował się lekkoatletyka, wioślarstwem, hokejem na lodzie i grami sportowymi. Największe sukcesy odnotował w koszykówce. Należał do pionierów tej dyscypliny sportu w Poznaniu. Reprezentował barwy poznańskich klubów: AZS (1928-1932), KPW (1933-1939) i KKS (1945-1948). Był pięciokrotnym mistrzem Polski (1930, 1931, 1932, 1939, 1946). W 1936 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Berlinie, na których reprezentacja Polski zajęła czwarte miejsce. W latach 1936-1939 w drużynie narodowej rozegrał 16 meczów. Zaliczany jest do grona zawodników, którzy w latach trzydziestych kładli podwaliny pod rozwój koszykówki w Polsce. W czasie drugiej wojny światowej przebywał w Poznaniu, gdzie pracował jako robotnik na kolei. Po wycofaniu się w 1948 r. z czynnego uprawiania koszykówki zajął się działalnością szkoleniową. Prowadzony przez niego zespół koszykarzy KKS „Lech” Poznań czterokrotnie zdobył mistrzostwo Polski (1.949, 1951, 1955, 1958). Był także trenerem męskiej reprezentacji Polski (1948-1949, 1952, 1955, 1958) i reprezentacji żeńskiej (1960-1962). Zmarł 9 grudnia 1982 r. w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 281. http://valerianella.man.poznan.pl/data/cmentarze/olimpijczycy_public.php?filtruj=formularz

Patycka Aldona Barbara ur. 30 09 1962 r. w Rzeszowie. Studia rozpoczęła na kierunku nauczanie początkowe w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Rzeszowie, występując w zespole koszykówki AZS. Jej niecodzienny talent dostrzegli szkoleniowcy krakowskiej „Wisły”. Po przyjeździe do Krakowa rozpoczęła studia na II roku nauczania początkowego WSP w Krakowie od 1.10.1982 roku, które ukończyła uzyskaniem tytułu magistra pedagogiki 30.06.1987 r. Należała do czołowych zawodniczek koszykarskiej drużyny krakowskiej „Wisły”, z którym trzykrotnie zdobyła tytuł mistrza Polski (1984, 1985, 1988) i trzykrotnie tytuł wicemistrzyni Polski (1983, 1987, 1992). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. http://historiawisly.pl/wiki/index.php?title=Aldona_Patycka

Pawelec Jan, ur. 11.08.1948 w Piotrowicach Małych. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1970-1976, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1972, 1973, srebrne: 1974, 1975, brązowe: 1971, 1976). IFK Vanersborg (Szwecja, 1976-1980). Pierwszy trener Józef Grochowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 22 oficjalne mecze międzypaństwowe, zdobył 12 punktów, występował na pozycji środkowego ataku. Trener II klasy (07.06.1973). Mistrz Sportu. (1975). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 84.

Pawelska Maria, z domu Habas (22 XI 1941, Kraków), lekkoatletka (biegi), absolwentka WSWP (1966). Zawodniczka AZS Kraków (1960-1968), członkini kadry narodowej, wicemistrzyni Polski w sztafecie 4 x 100 m (1961), wielokrotna medalistka AMP w biegu na 800 m (złoty medal w 1968). Nauczycielka wychowania fizycznego w Krakowskim Szkolnym Ośrodku Sportowym. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 354.

Pawelski Tomasz (21 I 1939, Lwów), narciarz alpejczyk, trener narciarski klasy międzynarodowej PZN, nauczyciel wychowania fizycznego. Absolwent WSWF Kraków (1964). Z PK związany od 1 X 1974 r. Pracował w Studium WFiS do 31 XII 2004 r. W 1978 r. ukończył kurs narciarski w Chamonix uzyskując tytuł trenera międzynarodowego. Prowadził treningi sekcji narciarskiej AZS PK w latach 1974-1997. W tym okresie narciarze PK zdobyli trzykrotne mistrzostwo AMP, 5-krotne mistrzostwo MSzW oraz wielokrotnie mistrzostwo LM AZS Kraków. Współpracował z PZN przy organizacji ogólnopolskich mistrzostw instruktorów i trenerów. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Pawlak Marzena, lekkoatletka, olimpijka z 2000 r. Urodziła się 26 maja 1971 r. w Poznaniu. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w 1985 r. w MKS Kórnik, w którym występowała do 1990 r. W latach następnych była zawodniczką poznańskich klubów AZS (1991-1992) i „Olimpia” (1992-2003). Specjalizowała się w biegach sprinterskich. Mistrzyni Polski w sztafecie 4 x 100 m (2003) oraz trzykrotna wicemistrzyni Polski w biegu na 100 m (1999, 2001) i sztafecie 4 x 100 m (1999). W 1999 r. w Sewilli na mistrzostwach świata w sztafecie 4 x 100 m zajęła siódme miejsce. W 2000 r. otrzymała nominację olimpijską i na igrzyskach w Sydney startowała w sztafecie 4 x 100 m, dochodząc do półfinału. W trakcie wyczynowego uprawiania sportu w 1999 r. ukończyła studia w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Karierę sportową zakończyła w 2003 r. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 282.

Pawlak, Marian, ur. w 1947 r. we Wrocławiu. Absolwent AWF Wrocław (1979), członek AZS Wrocław (1967). Pasjonat wioślarstwa, zawodnik AZS Wrocław (m.in. trzykrotny wicemistrz Polski, akademicki mistrz Polski, medalista MP w osadzie 8+ i 4-),

instruktor i trener Klubu AZS Politechnika Wrocławska (do 2012 r.). Współtwórca programów szkoleniowych, wychowawca i trener wielu reprezentantów Polski na igrzyska olimpijskie, mistrzostwa świata i Europy. Wieloletni przewodniczący Społecznej Komisji Wioślarskiej ZG AZS, koordynator przygotowań wioślarzy do udziału w akademickich mistrzostwach świata i uniwersjadach. Szef Rady Trenerów PZTW. Pomysłodawca, organizator „Ergowioseł” w kategoriach wyczynowych, i dla studentów w ramach MPSzW (1998-2000), kilku edycji wyścigów ósemek pomiędzy osadami Politechniki i Uniwersytetu Wrocławskiego, AME (2009). Członek honorowy PZTW. Członek Honorowy AZS od 2018 r. APS 5, 2018 (351), s. 4-5.

Pawlas Tadeusz: profesor AM w Gdańsku. Długoletni wybitny aktywista AZS Kraków w latach 1918-1939. Jeden z twórców sekcji tenisowej. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347. Fot. <https://gumed.edu.pl/37799.html>

Pawlica Władysław (28 05 1886, Kraków – 20 12 1919, Kraków), narciarz, współzałożyciel AZS, instruktor pierwszych kursów narciarskich. W Krakowie należał do pierwszych narciarzy. W lutym 1908 r. wspólnie z W. Goetlem, F. Goetlem, W. Majewskim i J. Nowakiem dokonał pierwszego zimowego przejścia Babiej Góry z Zawoi na Orawę. Wraz z W. Goetlem dokonał pierwszego narciarskiego wejścia na Pilsko z Korbielowa. Wraz z dziewięcioma reprezentantami Krakowa startował 6 lutego 1920 r. w międzynarodowych zawodach narciarskich w Bielsku, gdzie w biegu głównym na dystansie 4,8 km, (którego zwycięzcą został A. Bobkowski), zajął czwarte miejsce. Był to najprawdopodobniej pierwszy start narciarzy polskich w imprezie rangi międzynarodowej. W 1911 r. na II międzynarodowych zawodach narciarskich w Zakopanem w zajął trzecie miejsce w biegu akademickim. Należał do pierwszych członków powstałej 5 IV 1907 r. Sekcji Narciarskiej Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (pierwotna nazwa Zakopiańskie Towarzystwo Łyżwistów). W organizacji tej udzielał się do końca swego życia. W latach 1918-1919 był członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Był jednym ze współorganizatorów i najaktywniejszych działaczy utworzonego 29 I 1909 r. Krakowskiego Koła Karpackiego Towarzystwa Narciarzy, które 11 X 1910 r. przekształciło się w samodzielną organizację pod nazwą Tatrzańskie Towarzystwo Narciarzy w Krakowie. Był jednym z głównych inicjatorów utworzenia na Uniwersytecie Jagiellońskim Akademickiego Związku Sportowego. Prace nad tym przedsięwzięciem rozpoczął wspólnie z W. Goetlem, J. Grabowskim, J. Junien-Sarneckim i W. Majewskim późną jesienią 1908 r. Na zebraniu założycielskim AZS Kraków 15 V 1909 r. pełnił obowiązki przewodniczącego. Wspólnie z W. Goetlem i W. Majewskim wypracował założenia ideowe i programowe AZS, które to przez dziesiątki lat nic nie straciły ze swej aktualności. Należał do najofiarniejszych działaczy Związku w pierwszym (pionierskim okresie jego działalności). Od 15 XI 1909 r. do 26 V 1911 r. pełnił funkcje sekretarza Wydziału, a następnie do 29 XI 1911 r. pierwszego wice-prezesa. W kadencji 29 XI 1911 r. – 5 XII 1912 r. był członkiem sądu honorowego AZS Kraków. Na ostatnim przed wybuchem I wojny światowej zebraniu sprawozdawczo-wyborczym AZS Kraków 5 XII 1913 r. wybrany został członkiem komisji kontrolującej oraz sądu honorowego. Należał do inicjatorów budowy schroniska AZS w Zakopanem; 29 XI 1911 r. wybrany został członkiem „Komitetu Budowy Domu Turystycznego w Zakopanem”. Szczególne zasługi położył w rozwoju akademickiego narciarstwa. Z jego inicjatywy 9 XI 1909 r utworzona została sekcja sportów zimowych (później sekcja narciarska) AZS Kraków. W latach 1909-1910 i 1912-1914 był jej przewodniczącym, wypracował założenia organizacyjne, szkoleniowe i programowe sekcji, w której do 1914 r. dominował kierunek turystyczno-odkrywczy.

W okresie zaborów należała ona do najprężniej działających organizacji narciarskich na ziemiach polskich. Z ramienia AZS prowadził liczne kursy narciarskie i zimowe wycieczki zbiorowe. W końcu grudnia 1916 r., pomimo trwających działań wojennych, wspólnie z J. Gadomskim zainicjował wznowienie działalności sekcji narciarskiej AZS Kraków, organizując w Zakopanem kurs narciarski według szkoły norweskiej. Był zapalonym fotografem. Podczas swych wędrówek tatrzańskich wykonał wiele pięknych i unikatowych zdjęć. Zostały one częściowo reprodukowane w wydany w dziesiątą rocznicę jego śmierci albumie pt. W górach. Poprzez swoje osiągnięcia sportowe oraz działalność szkoleniową i organizacyjną. W. Pawlica w znacznym stopniu przyczynił się do rozwoju narciarstwa i taternictwa zimowego w Polsce. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347.

Pawlikaniec Konstanty. Absolwent AWF Warszawa. Pracował w uczelni w latach 1972-1977. Doktor nauk o kulturze fizycznej. Trener piłki nożnej AZS AWF i zespołów ligowych w Polsce. Pracownik Instytutu Sportu w Algierze. Obecnie pracuje w Kanadzie. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 139.

Pawluk Janusz (10 III 1937 r Stoczek), judoka, trener, działacz sport; abs. AWF w Warszawie i Wydz. Prawa i Administracji UW. 1956-59 zaw. AZS AWF Warszawa; 1958-60 trener AZS AWF Warszawa, 1962 -70 kier. wyszkolenia PZJudo; 1970 -74 zastępca sekr. generalnego, 1974 -78 wiceprezes PPS, 1978-80 zastępca przew. GKKFiS, od 1981 sekr. generalny PKOl. Autor książek: *Judo sportowe* (1970), *Judo mistrzów* (1975), *Wybrane zagadnienia teorii treningu sportów walki* (1973), *Judo i samoobrona* (1966). Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 245.

Pawłowski Jerzy (2 VI 1935 Radzyń Podlaski), wioślarz-sternik, zaw. AZS Wrocław, olimpijczyk (1964), 12-krotny MP w czwórce ze ster. (1957-62). IO 1964: 6 m. (czwórka ze ster); MŚ 1962: 4 m. (czwórka ze ster), 1966: 6 m. (czwórka. ze ster); ME 1963: 4 m. (czwórka ze ster), 1964: 4 m. (czwórka ze ster), 1965: 5 m. (czwórka ze ster.). Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 245; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 199. Fot. Ósemka szykowana na igrzyska w Rzymie (1960). Od prawej sternik J. Pawłowski, szlakowy K. Błasiński, M. Leszczyński, E. Ostaszkiwicz, K. Naskręcki, A. Klaus, S. Neuman, E. Dakszewicz i E. Starybrat (Starzyński).

Pawłowski Jerzy. Zawodnik i działacz sekcji hokeja na lodzie AZS Poznań. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie był żołnierzem AK. W konspiracji współdziałał ze swym sekcyjnym kolegą Alojzym Krzyżagórskim. Zmarł w Warszawie w 1944 r. (?) R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 73.

Pawłowski Józef. W 1939 r. ukończył AWF w Warszawie. Członek AZS Warszawa. Uprawiał zespołowe gry sportowe. Zginął jako żołnierz w powstaniu warszawskim 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 73.

Pawłowski Jerzy (8 IV 1932, Kraków), lekkoatleta (trójskok), absolwent Wydziału Rolniczo-Leśnego UJ (1954) i SGGW Warszawa (1955 - magisterium z entomologii leśnej). Zawodnik AZS Kraków (od 1950), wiceprzewodniczący Rady Koła Seniorów AZS (od 2002), redagował „Zeszyty Historyczne AZS” (1997-2002), autor wielu artykułów historycznych krakowskiego AZS, dokonał wyboru fragmentów, zredagował, opatrzył komentarzami i aneksami Żółtą Księgę AZS z lat 1910-1914 (Kraków 2009). Specjalista nauk przyrodniczych - doktorat na SGGH (1960), habilitacja na UJ (1968), profesor nadzwyczajny

(1978), profesor zwyczajny (1993). Praca naukowa: Muzeum Babiogórskiego Parku Narodowego w Zawoi (1958-1964), Stacja Biologiczna PAN w Ojcowie (1965-1977), Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN w Krakowie (1978-1981). Członek Honorowy AZS Kraków. Studia ukończył na Uniwersytecie Jagiellońskim w 1954 roku. Doktorat w dziedzinie nauk leśnych obronił w 1960 roku, habilitację na UJ – w 1968 roku, a tytuł profesora uzyskał w PAN w 1978 roku. Był lekkoatletą AZS Kraków Jerzy Pawłowski (w trójskoku uzyskał 12, 68 m!). Potem pełnił nieformalną rolę kronikarza AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 354; J. Pawłowski, O sekcji lekkiej atletyki AZS Kraków, Zeszyty Historyczne ZG AZS 3, 97, s. 26; Jerzy Pawłowski. Fot. Wikipedia.

Pączek Hubert (20 I 1982, Miechów), badmintonista, absolwent AGH Kraków (2006), zawodnik AZS AGH. W reprezentacji Polski wicemistrz Europy. Trzeci w AMŚ w grze podwójnej mężczyzn. Wicemistrz Polski w grze pojedynczej. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 354.

Pecold Adam (ur. 18 maja 1946 w Katowicach, zm. 25 września 2013 w Chorzowie) - trener piłki ręcznej, trzykrotny zdobywca tytułu mistrza Polski z żeńską drużyną Ruchu Chorzów (1973-1975). Grę w piłkę ręczną zaczynał w MKS Katowice i AZS Katowice. W 1969 ukończył studia na Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Już w czasie studiów prowadził żeńską drużynę AZS Warszawa (1966-1969), albowiem karierę zawodniczą przerwała wykryta wada serca. Po studiach prowadził żeńskie drużyny Azotów Chorzów (1969-1972), Ruchu Chorzów (1972-1976), AZS Katowice (1976-1981), ponownie Ruchu (1981-1991), francuski zespół HBVC Villeneuve D'Asco Lille (1991-1993), kolejny raz Ruch Chorzów (1993-1995), męski zespół Pogoń Zabrze (1995-1998), czwarty raz Ruch Chorzów (1998-2003) i SMS Gliwice (od 2003). Był II trenerem reprezentacji Polski senierek (1970-1975), prowadził także młodzieżową reprezentację Polski (2004-2005) i reprezentację Polski junierek (od 2006). Jego największymi sukcesami w karierze było trzykrotnie mistrzostwo Polski z Ruchem Chorzów (1973, 1974, 1975), tytuł wicemistrzowski w 1976 i brązowy medal mistrzostw Polski w 1982, a także mistrzostwo Polski junierek z Ruchem w 1995. Jego żoną była reprezentacyjna piłkarka ręczna Teresa Pecold. W. Zieleśkiewicz, 90 lat polskiej piłki ręcznej, Warszawa 2008 Fot. zprp.pl.

Pecold Teresa. Jest absolwentką Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, od 1973 r. jest pracownikiem dydaktycznym Uniwersytetu Śląskiego. Jako zawodniczka reprezentowała kluby: MKS Augustów (1960-1965 r.), AZS Warszawa (1965-1969 r., I liga), Azoty Chorzów (1960-1973 r., I liga), AZS Katowice (1973-1974 r., II liga; 1973-1982 r., I liga). W tym okresie reprezentowała Polskę w 25 meczach. Była uczestniczką Młodzieżowych Mistrzostw Świata w Holandii (1968 r.) i Mistrzostw Świata senierek w Kijowie (1975 r.). Od 1982 r., po zakończeniu kariery zawodniczej, została powołana do współpracy z Reprezentacją Polski Piłki Ręcznej kobiet w charakterze trenera, ukierunkowanej na szkolenie bramkarek. Największym osiągnięciem było zajęcie piątego miejsca w Mistrzostwach Europy i brązowy medal na Igrzyskach Młodzieżowych. Aktywność trenerska Teresy Pecold ukierunkowana jest na doskonalenie zawodników w ich indywidualnym i zespołowym rozwoju. Prowadzi sekcję piłki ręcznej kobiet i mężczyzn w AZS Uniwersytetu Śląskiego, licząc na osiągnięcie coraz lepszych wyników. Sekcja piłki ręcznej kobiet powstała w 1973 roku, kiedy to pracownikiem Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w Uniwersytecie Śląskim została Teresa Pecold. W 1982 roku drużyna piłki ręcznej kobiet, której trenerem była Teresa Pecold, zadebiutowała w rozgrywkach A klasy. W 1984 roku zespół awansował do ligi okręgowej, a w 1985 roku grał już na poziomie międzywojewódzkim. W 1986 roku drużyna przeszła pod zarząd

AZS Katowice. Jako wykładowca wychowania fizycznego realizuje różne formy ruchowe wykorzystując wieloletnie doświadczenie sportowe. Jest pracownikiem szczególnie lubianym przez studentów - za fachowość, solidność i niekonwencjonalny sposób przekazywania wiedzy sportowej. Teresa Pecold za swój wkład w kształcenie sportowe młodzieży oraz postawę otrzymała szereg wyróżnień: Brązowy Krzyż Zasługi (1983), Złoty Krzyż Zasługi (1990), Kawalerski Order Odrodzenia Polski (1999), Certyfikat Trenera Kadry Narodowej Kobiet za lata 1982 - 2000 (2001), wyróżnienie za całokształt kariery w Plebiscycie „Trenerka Roku 2001” (2002) oraz Medal Komisji Edukacji Narodowej (2006). Od 28 do 29 października 2010 r. w Warszawie odbywała się Gala Sportu Akademickiego. Uroczystość była okazją do podsumowania sportowego roku akademickiego 2009/2010. Na Gali wręczono nagrody im. Eugeniusza Piaseckiego najlepszym nauczycielom wychowania fizycznego i trenerom AZS. Jedną z dwóch wyróżnionych była mgr Teresa Pecold ze Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu Śląskiego. K. Miroszewski K., K. Wilczok, Akademicki Związek Sportowy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (1968–2018), Katowice 2018, s. 43-4; www.us.edu.pl/mgr-teresa-pecold-z-universytetu-slaskiego-wyrozni-na-nagroda-im-eugeniusza-piaseckiego

Pelczar Andrzej, związany z krakowskim AZS-em od jesieni 1951 r., gdy przybył z Gdańska do Krakowa, aby rozpocząć studia matematyczne na UJ. Andrzej Pelczar podpisał deklarację przystąpienia do AZS UJ, a już po roku uczestniczył w treningach środowiskowej sekcji lekkoatletycznej, gdzie jako dobrze zapowiadający się sprinter znalazł się w grupie biegów krótkich pracującej pod opieką trenera-koordynatora Emila Dudzińskiego. W sezonie letnim 1956 r. - jeszcze jako junior - był wyróżniającym się sprinterem AZS-u krakowskiego. Wiosną osiągnął w biegu na dystansie 100 m 11,4 s, a na 200 m - 23,8 s. Dlatego trener Dudziński zdecydował się na wstawienie Andrzeja do składu sztafety 4 x 100 m na VI Akademickich Mistrzostwach Polski w Szczecinie. Był najmłodszym uczestnikiem tego zespołu. /.../ W następnych sezonach lekkoatletycznych Andrzej musiał więcej czasu poświęcić nauce, a treningi traktował bardziej rekreacyjnie. W późniejszym okresie-gdy Andrzej Pelczar zdobywał kolejne stopnie i tytuły naukowe oraz awansował w hierarchii nauczycieli akademickich - to właśnie Wydział Mat-Fiz-Chem. Uniwersytetu był jedynym, na którym wychowa nie fizyczne studentów wprowadzono dla wszystkich roczników, a stało się to w wyniku Jego konsekwentnych starań. Po kilkudziesięciu latach prof. Andrzej Pelczar powrócił do działalności w AZS-ie, popierając czynnie ideę utworzenia Koła Seniorów. Profesor wszedł w skład Rady i został jej przewodniczącym. Podobny przebieg miały wybory przeprowadzane na następnych walnych zebraniach KS - w latach 1996, 1999, 2003, 2000 i tych ostatnich - w styczniu 2010 r. Do najważniejszych inicjatyw Koła Seniorów, którym patronował Andrzej Pelczar jako przewodniczący, były min.: dokumentowanie działalności KS przez gromadzenie archiwaliów i jej bieżące opisy w Kronice (od 1995), ustanowienie tytułu Honorowego członka AZS Kraków (1996) i redagowanie „Zeszytów Historycznych AZS (w latach 1997-2002), włączenie się do przygotowań obchodów jubileuszowych 90-lecia w 1999 r. i stulecia AZS. Szczególnie cenna okazała się pomoc Andrzeja przy organizacji Kongresu FISU w Krakowie w lipcu 2008. Właśnie dzięki Jego staraniom rektor UJ udostępnił bezpłatnie dla przeprowadzenia obrad /.../ Auditorium Maximum; tamże znalazła pomieszczenie okolicznościowa wystawa stulecia AZS. Ostatnia sprawa, załatwienie Prof. Pelczar był bardzo zaangażowany to pomysł przeniesienia pomnika współzałożyciela krakowskiego AZS-u – profesora Walerego Goetla – z przystani wodnej AZS WAF Kraków w bardziej godne miejsce na tereny sportowe kampusu UJ w Pychowicach. /.../ Koło Seniorów traktuje te sprawę jako realizację nieformalnego testamentu Zmarłego Przewodniczącego /.../ Pierwszy, niezapomniany Przewodniczący Koła Seniorów AZS Kraków spoczął na Cmentarzu Rakowickim /.../ Na podstawie: J. Pawłowski, Andrzej

Pelczar w AZS-ie krakowskim. Przewodniczący Rady Koła Seniorów AZS Kraków w latach 1993-2010, w: Koło Seniorów AZS Kraków (1992-2012), Kraków 2012, s. 29-30; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 355. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <http://www.archiwum.uj.edu.pl/andrzej-pelczar>

Pelka Zdzisław, rozpoczął karierę sportową w klubie „Victor” Jawor, a kontynuował ją w czasie studiów w AWF od 1979 roku w AZS-AWF pod kierunkiem Bronisława Morzyckiego, który zrobił z niego najwybitniejszego „mistrza batutu” (skoków na trampolinie) w Polsce. Zdzisław Pelka był 9-krotnym mistrzem Polski zarówno w skokach indywidualnych, jak i w skokach synchronicznych na trampolinie oraz medalistą i finalistą Mistrzostw Europy Juniorów i Mistrzostw Europy Seniorów oraz Mistrzostw Świata. Ogółem zdobył 9 medali na Mistrzostwach Polski w latach 1983-1988, i srebrny medal na Mistrzostwach Europy Juniorów (1982) i 4 brązowe medale na Mistrzostwach Europy Seniorów (1983, 1987, 1989) oraz 1 medal brązowy na Mistrzostwach Świata w Birmingham (1988). W skokach synchronicznych partnerowali mu Andrzej Jasiński i Eligiusz Skoczyła. W roku 1989 po ukończeniu studiów Zdzisław Pelka wyjechał z kraju i rozpoczął zawodową karierę cyrkową. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 91; E. Polak, Akrobatyka sportowa w Polsce, Rzeszów 2003, s. 96-97.

Perka Andrzej, ur. 16. 02. 1941 w Warszawie. Koszykarz, w. 186 cm, c.c. 81 kg. IO 1964 Tokio, 6 m; brązowy medalista ME 1965; mistrz Polski 1967; Zasłużony Mistrz Sportu. Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa do 1971. Wykształcenie wyższe wf., AWF Warszawa, nauczyciel wf. Żonaty. Mieszka za granicą. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 199; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 250; APS 14, 1962, s. 23; APS 28-29 (5-6) 1964, s. 34. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Pernak Jan, ur. 11 III 1906 r. w Aumetz we Francji. Ekonomista. Lekkoatleta AZS Poznań. Najlepszy sprinter Wielkopolski w latach 1926 - 1930. Trzykrotny medalista mistrzostw Polski w biegu na 200 m, 4 x 100 m i 4 x 400 m (1929). Zginął bez wieści na początku września 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 73.

Person Andrzej (ur. w 1951 r.), dziennikarz sportowy, komentator telewizyjny. W latach 1996-2005 był rzecznikiem prasowym Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Senator VI i VII kadencji z listy Platformy Obywatelskiej. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 629.

Perzyński Stefan (1881-1941). Senator z ramienia BBWR w latach 1928-1935. Czwarty w kolejności Prezes CP AZS (1929-1931). Członek licznych stowarzyszeń, między innymi członek honorowy Stowarzyszenia Chrześcijańskich Oficjalistów Handlowych i Przemysłowych. Brak potwierdzenia czy przed 1929 r. był członkiem AZS Warszawa. Zginął w Oświęcimiu. R. Wryk, Narodziny Fot. <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/29586/>

Perzyło Piotr (40 l.). Ur. 15.11.1961 w Starym Dzikowie, lekkoatleta (pchnięcie kulą) Górnika Brzeszcze, Schöller Namysłów i AZS AWF Gorzów Wlkp. Dwukrotny mistrz (1996, 1998), sześciokrotny wicemistrz Polski (1988, 1991-1993, 1995, 1997) oraz dwukrotny brązowy medalista MP (1989, 1990). Dwukrotny halowy mistrz (1994, 1996) i ośmiokrotny halowy wicemistrz kraju (1986-1989, 1992, 1993, 1997, 2000).

Uczestnik superligi Pucharu Europy (Villeneuve d'Ascq 1995). Zmarł 21 stycznia w Czechowicach-Dziedzicach. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. http://www.mastersathletics.net/uploads/pics/Piotr_Perzylo_2.jpg

Peszyńska-Smerek, Ewa (3 VII 1948, Rzeszów), koszykarka, absolwentka AWF Kraków. Zawodniczka AZS Kraków (1966-1974), należała do najlepszych koszykarek w tym okresie, w XV międzynarodowych AMP (1968) była królem strzelców i uznana została za najlepszą zawodniczkę turnieju, reprezentantka Polski na Uniwersjadzie w Turynie (1970). Nauczycielka wychowania fizycznego UJ (od 1971), zastępca kierownika Studium WFiS ds. dydaktycznych (1992-2005 i ponownie od 2008), trenerka sekcji koszykówki AZS UJ. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 355.

Petecki Jan Kazimierz, (21 V 1911, Jarosław - 18 IX 1939, Tarnopol), turysta, narciarz, taternik, wioślarz AZS w latach 1930-1936. W latach 1936-1939 był członkiem zarządu Koła Krakowskiego Klubu Wysokogórskiego, a w latach 1937-1939 członkiem ZG PTT i zastępcą jego sekretarza generalnego. Od 1934 r. drukował artykuły w czasopismach (także w „Taterniku” i „Wierchach”) na temat taternictwa, alpinizmu polskiego, turystyki narciarskiej i ochrony przyrody. W kampanii wrześniowej brał udział w walkach najpierw z wojskami niemieckimi aż do 17 września 1939, a następnie z wkraczającymi do Polski oddziałami sowieckimi. Został ciężko ranny i następnego dnia po amputacji ręki i nogi popełnił samobójstwo. Pochowany został w Tarnopolu. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 155.

Petka Stanisław, ur. w 1950 r. w Olpuchu. W AZS od 1970 r., lekkoatleta, także podczas studiów w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Gdańsku. Członek Komisji Sportu Uczelnianego, organizator imprez. Absolwent tej uczelni (1974), trener II klasy LA. Od 1975 r. asystent w Zakładzie Lekkiej Atletyki, trener i kierownik sekcji LA w Klubie Sportowym AZS WSWF w Gdańsku (1974-1977). Od 1977 r. pracownik biura Zarządu Głównego AZS, najpierw inspektor w Dziale Sportu, a od 1980 r. jego kierownik, a po 1982 r. - specjalista. W 1998 r. ponownie został kierownikiem Działu Sportu, którym kierował do 2018 r., sekretarz Rady Sportu ZG AZS. Wielokrotnie członek biura polskiej misji uniwersjadowej. Współtworzył i koordynował projekty realizowane przez ZG AZS w zakresie sportu kwalifikowanego, tj.: sekcje autorskie AZS, program ACSS, przygotowanie i udział polskiej reprezentacji w AMŚ i Uniwersjadach. Członek Honorowy AZS od 2018 r. APS 5, 2018 (351), s. 4-5.

Petkiewicz Stanisław. Urodzony w 1908 roku w Rydze, na Łotwie. Był trenerem państwowym biegaczy (średnio i długodystansowców) w ostatnich latach okresu międzywojennego. Opiekował się m. in. Józefem Nojimą (od 1939 roku), Wacławem Sołdanem i Janem Staniszewskim. Jako trener był wysoko ceniony, choć zdaniem wielu stosował zbyt ostre metody, do których ówczesni nasi biegacze nie byli dostatecznie przygotowani. Należał do czołowych biegaczy, w swej karierze mógł się poszczycić nie lada osiągnięciem: zwycięstwem nad „królem biegaczy”, Finem Paavo Nurmem (na 3000 m w 1931 roku). W 1930 roku odbył tournée po Stanach Zjednoczonych, gdzie startował w zawodach halowych (Nowy Jork - Boston). Odnosił wtedy sześć zwycięstw. Karierę zawodniczą zakończył w 1931 roku, skreślony przez PZLA z listy amatorów. Wtedy to na dwa lata opuścił Polskę, rozgoryczony decyzją ówczesnych władz. Po powrocie do kraju został trenerem biegaczy, przygotowując ich do Igrzysk 1940 roku, które nie doszły do skutku. Stanisław Petkiewicz zginął tragicznie w 1961 roku w Argentynie.

Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 109. Fot. <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/215717/3142c795197989c8978abe6f2be59df1/>

Petrowicz Bohdan, zawodnik i trener sekcji gimnastyki sportowej AZS-AWF. Wychował wielu mistrzów. Kierownik wyszkolenia PZG i trener kadry narodowej, wiceprezes i prezes PZG, sędzia międzynarodowy. Pracownik AWF Warszawa w l. 1967-2007, adiunkt, autor wielu publikacji z zakresu teorii, techniki i metodyki nauczania gimnastyki. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 101.

Petruczenko Maciej dziennikarz sportowy, komentator telewizyjny. Autor licznych artykułów z zakresu historii lekkiej atletyki i olimpizmu zamieszczanych na łamach „Przeglądu Sportowego”. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 629.

Pezacki Wincenty prof. dr (1914 - 2008). Prorektor Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu. Będąc uczniem gimnazjum w Warszawie czynnie uprawiał lekkoatletykę, biegał z powodzeniem dłuższe dystanse. Szkolny kolega tragicznie zmarłego znanego średniodystansowca Wacławana Gąssowskiego. Uprawiał sport na uczelni i po jej ukończeniu. Był stałym kibicem spotkań sportowych sekcji Klubu AZS, razem z którymi przeżywał radość z wygranych spotkań i gorycz z porażek. Znany i ceniony naukowiec. [APS 28-29, 5-6/1964, s. 24-25.]

Pezala Rajmund, ur. 28.08.1930 w Gdyni. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Czarnych i Szczecin (1956-1957, medalista Pucharu Sportowca 1956), AZS Szczecin (1958), Pionier Szczecin (1959-1960, finalista Pucharu Polski 1959), Lechii Gdańsk (1961). Pierwszy trener Henryk Karczewski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 2 oficjalne mecze międzypaństwowe, wystąpił na pozycji skrzydłowego i środkowego ataku. Trener (z Ryszardem Adamowiczem) seniorów Pioniera Szczecin (1959, finalista Pucharu PZR). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 85.

Pęczak-Graczyk Alicja Iwona, (ur. 13 I 1970 Bydgoszcz), pływaczka (styl klasyczny, zmienny, dowolny). W 1988 roku absolwentka III Liceum Ogólnokształcącego w Bydgoszczy, w 1993 Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku. W latach 1976–1988 zawodniczka Astorii Bydgoszcz, 1988–1993 AZS AWF Gdańsk, w 1993 zdyskwalifikowana na 2 lata po kontroli antydopingowej (sprawy do dziś nie wyjaśniono), ogłosiła zakończenie kariery sportowej. W 1994 roku trenowała w Zielonej Górze, w prywatnym klubie pływackim Solar Poznań, w Astorii Bydgoszcz, w okresie 1995–1999 ponownie zawodniczka AZS AWF Gdańsk. Dwukrotna olimpijka: w Barcelonie w roku 1992 wystąpiła m.in. w finale na 200 m stylem klasycznym (VIII miejsce – 2:30.78), w Atlancie w 1996 na tym samym dystansie była 13. (2:30.99). Piętnastokrotna medalistka mistrzostw świata i mistrzostw Europy. Na 50-metrowym basenie cztery razy stała na podium mistrzostw Europy: dwukrotnie zdobywała brązowy medal w Wiedniu w 1995 (200 m stylem klasycznym – 2:30.59, 200 m zmiennym – 2:17.42); następnie na 200 m klasycznym była druga w Seville w 1997 (2:28.04) i trzecia w Stambule w 1999 (2:28.93). Na krótkiej, 25-metrowej pływalni wywalczyła 3 medale mistrzostw świata (srebrny i 2 brązowe) – w Rio de Janeiro w 1995 (trzecia na 200 m klasycznym – 2:26.65) i Goeteborgu w 1997 (druga na 100 m klasycznym – 1:08.33, trzecia na 200 m klasycznym – 2:25.62) oraz 8 medali mistrzostw Europy (4 złote, 1 srebrny i 3 brązowe) – w Espoo 1992 (trzecie lokaty na 50 m klasycznym – 31.73 i na 100 m zmiennym – 1:02.76), Rostoku w 1996 (pierwsza na 200 m klasycznym – 2:26.11, druga na 200 m zmiennym – 2:13.07 i trzecia na 100 m klasycznym – 1:08.33) oraz Shef-

field w 1998 (3 złote krążki na: 100 m klasycznym – 1:07.71 – ex aequo z Belgijką Brigitte Becue, 200 m klasycznym – 2:25.18 i 200 m zmiennym – 2:12.05). Wicemistrzyni Uniwersjady w Sheffield w 1991 na 200 m zmiennym (2:18.84). Wielokrotna mistrzyni Polski we wszystkich stylach (poza grzbietowym); zdobyła indywidualnie 42 mistrzowskie tytuły na basenie krótkim i 28 na długim (w barwach AZS AWF Gdańsk odpowiednio 31 i 16). Na pływalni 25-metrowej 32 razy poprawiała rekordy kraju (100 m dowolnym – 2, 200 m dowolnym – 1, 50 m klasycznym – 6, 100 m klasycznym – 3, 200 m klasycznym – 10, 100 m zmiennym – 3, 200 m zmiennym – 5, 400 m zmiennym – 2); na 50-metrowej czyniła to siedemnastokrotnie (100 m dowolnym – 2, 200 m dowolnym – 2, 100 m klasycznym – 2, 200 m klasycznym – 6, 200 m zmiennym – 5). W roku 1998 zajęła VIII miejsce w plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na 10 najlepszych sportowców roku w Polsce. Trzykrotna zwyciężczyni plebiscytu „Dziennika Bałtyckiego” na 10 najlepszych sportowców województwa gdańskiego (1991, 1997, 1998). Karierę zakończyła w roku 2001. Nauczycielka wychowania fizycznego, trenerka. Włodzimierz Szymański, https://www.gedano.pedia.pl/gdansk/?title=P%C4%98CZAK-GRACZYK_ALICJA_IWONA; P. Janikowski, Motywujące cele Alicji Pęczak, w: J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 219-223; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 200; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 58.

Pęczalski Stanisław. Student Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Koszykarz, siatkarz i lekkoatleta AZS Lublin. Akademicki mistrz Polski w koszykówce (1938 r.). Czołowy lekkoatleta okręgu lubelskiego w latach trzydziestych. Zmarł 13 V 1943 r. w Lublinie. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 73.

Piasecki Henryk. Koszykarz AZS Warszawa. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie był członkiem konspiracyjnej organizacji „Polska Niepodległa”. Zginął jako żołnierz w powstaniu warszawskim 3 IX 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 73.

Piasecki Patryk (ur. 7 sierpnia 1986 r. w Mrągowie) – polski żeglarz, olimpijczyk z Pekinu 2008, dwukrotny mistrz świata juniorów w bojerach. Jest wychowankiem Bazy Mrągowo, kuźni talentów żeglarskich. Pochodzi z żeglarskiej rodziny (ojciec Andrzej jest znanym trenerem, matka Małgorzata Pałasz-Piasecka była czołową zawodniczką w windsurfingu, młodsza siostra Sara jest wielokrotną medalistką mistrzostw świata juniorów. Patryk Piasecki duże sukcesy odnosił w grupach juniorskich zarówno na wodzie w klasie 470 (dwukrotny medalista mistrzostw świata), jak i w bojerach (dwukrotny mistrz świata). Jako senior będąc już w barwach AZS UWM i AKS OSW Olsztyn, pływał w klasach 470 i Laser. Jest czołowym zawodnikiem w kraju (wielokrotny mistrz), nie odnosił jednak sukcesów międzynarodowych w imprezach rangi mistrzowskiej. Wygrał natomiast kilka regat o Puchar Świata i Europy. W pewnym okresie równolegle uprawiał na wysokim poziomie żeglarstwo i kolarstwo MTB. Ostatnio poświęcił się tylko pasji rowerowej, jeździ w barwach profesjonalnej grupy JBG-2. encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Patryk_Piasecki Fot. z archiwum Janusza Poryckiego.

Piasecki Wojciech, ur. 06.06.1968 r. w Otwocku. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1987-2000, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1988, srebrny 1987, brązowe: 1994, 1995, 1996, 1997, 1998), CSP Legionowo (2001-2002), Budowlanych Łódź (2002-2003, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 2003), Skry Warszawa (2003-2004). Pierwszy trener Andrzej Kopyt. W reprezentacji Polski senio-

rów rozegrał 6 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji filara. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 85.

Piasek Mariusz, ur. 04.10.1958 r. w Sierakowie Wielkopolskim. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Polonii Poznań (1978-1980, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1978, zdobywca Pucharu Polski PZR: 1979, 1980), AZS Warszawa (1980-1982, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1981, 1982), Poznaniu (1982-1984, brązowy medal mistrzostw Polski seniorów 1983), Albi (Francja, 1984-1991). Pierwszy trener Henryk Król. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 21 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji filara. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 85.

Piątek Jerzy, szermierz (florelista); ur. 12 stycznia 1944 w Sosnowcu. Zawodnik AZS Warszawa 1965-1970. Trener reprezentacji Austrii we florecie mężczyzn 1973-2009. Miejsce zamieszkania: Polska. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 198.

Piątkowska Chojnacka Ilwicka Maria, ur. 24. 02. 1931 w Goleniu. Lekkoatletka (w dal, 80 m. pł.), w. 164 cm, c.c. 60 kg. IO 1952 Helsinki; IO 1960 Rzym, 11 m.; IO 1964 Tokio, 6 m.; mistrzyni Europy 1962; dwukrotna brązowa medalistka ME 1958, 1962; trzynastokrotna mistrzyni Polski 1951-63; osiemnastokrotna rekordzistka Polski; Zasłużony Mistrz Sportu, odzn. złotym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, Medalem 100-lecia Sportu Polskiego. Klub AZS Warszawa. Wykształcenie wyższe wf., AWF Warszawa, nauczyciel akademicki, trener. Żona olimpijczyka Edmunda Piątkowskiego, ma dwóch synów. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 201; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 252; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s.187 (maszynopis); Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 59.

Piątkowski Andrzej szermierka: szabla. Trzykrotny uczestnik IO. Dwukrotny srebrny medalista - Melbourne (1956) - szabla druż z M. Kuszewskim, Z. Pawlasem, J. Pawłowskim, W. Zabłockim i R. Zubem; Rzym (1960) - szabla druż. z: M. Kuszewskim, E. Ochyra, J. Pawłowskim, W. Zabłockim i R. Zubem. Brązowy medalista - Tokio (1964) – szabla druż. z: E. Ochyra, J. Pawłowskim, W. Zabłockim i R. Zubem. Szermierz najwyższej klasy. Świetny technik. Trzykrotny drużynowy mistrz świata (1959, 1962, 1963), wicemistrz (1954), brązowy medalista (1957, 1958). Mistrz Polski (1966), wicemistrz (1962). Niezawodny reprezentant wielkiej drużyny szablowej z lat 1956 - 1964. Ur. 22 X 1934 r. w Warszawie. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, ppłk WP. Kluby: Ogniwo, Gwardia, AZS, Legia (wszystkie stołeczne). Wzrost 169 cm, waga 68 kg. Lis, J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 270; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 253.

Piątkowski Jerzy: w AZS Warszawa od 1951 r. Żeglarz. Kierownik sekcji żeglarskiej AZS Warszawa w latach 1953, 1956, wieloletni członek Rady Sekcji Żeglarskiej i Zarządu Klubu AZS Warszawa. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347.

Piątkowski Wiktor (1912-1989), nauczyciel wychowania fizycznego, żołnierz AK i WP, działacz oświatowy i sportowy. Urodził się 10 stycznia 1912 r. w Łunińcu Poleskim. Był synem Leopolda (pracownika PKP) i Marii z d. Sienkiewicz. Szkołę powszechną ukończył w rodzinnej miejscowości. Dalszą edukację kontynuował w Wileńskim Seminarium Nauczycielskim, które ukończył w 1932. r. W Seminarium inte-

resował się sportem. Reprezentował Wileński Klub Sportowy i MKS w lekkiej atletyce i grach zespołowych, w których osiągał dobre wyniki. W latach 1932-1935 pracował w Prywatnej Kolejowej Szkole Powszechnej w Wilnie jako nauczyciel wychowania fizycznego. Prowadził także w Wileńskim Klubie Sportowym i MKS zajęcia sportowe, tu też otrzymał tytuł instruktora W F. Od 1935 r. kształcił się w Warszawie w Centralnym instytucie Wychowania Fizycznego. Aby studiować pracował w tym czasie w Warszawskim Klubie Robotniczym „Fort Bema” jako instruktor WP. Po ukończeniu studiów w 1938 r. rozpoczął prace w Lublinie w charakterze instruktora WF w Powiatowym Urzędzie WP i PW. Wkrótce przeniósł się do Chełma i otrzymał etat nauczyciela wychowania fizycznego w Państwowej Szkole Rzemieślniczej, a następnie w Gimnazjum Mechanicznym w Chełmie. Prowadził też w latach 1938-1939 w Chełmskim MKS grupę sportową oraz współorganizował i sędziował zawody sportowe szkół średnich organizowane przez Chełmski MKS i SKS „Zdrów” oraz Lubelski MKS i KOS. Reprezentował też Chełmski MKS w grach zespołowych. Był prezesem Polskiego Związku Wychowawców Fizycznych w Warszawie Oddział w Chełmie. Wybuch wojny w 1939 r. przerwał jego aktywną działalność na rzecz rozwoju sportu w Chełmie. Podczas „kampanii wrześniowej” był jednym z cywilnych komendantów obrony miasta. W czasie okupacji związał się z grupą konspiracyjną „Żołnierze Armii Polskiej” mającą swoje kierownictwo w Lublinie - pełnił obowiązki komendanta miasta. Jako żołnierz AK, w 1940 r. z ramienia organizacji wywiadowczej „Muszkietierowie” tworzył sieć wywiadowczą w pasie nadbużańskim. Po wejściu (pod koniec 1941 r.) lubelskiej grupy „Muszkietierów” do ZWZ, został komendantem obwodu ZWZ-AK Chełm. W wyniku „wsypy” 2 maja 1942 r. został aresztowany przez Gestapo. Do sierpnia 1943 r. był więziony na Zamku Lubelskim, umieszczony na Majdanku związał się z tajnym przysiężeniem „Związek Orzeł”. 28 marca 1944 r. uciekł z obozu Majdanek i trafił do partyzackiego oddziału „Nerwy”, a później na terenie włodawskim do oddziału „Jaremy”. Jesienią 1944 r. wstąpił do Wojska Polskiego i służył w 2 Armii w stopniu kapitana. Po zakończeniu wojny pracował w garnizonie łódzkim i tu został aresztowany za przynależność do AK. Przez 4 lata był więziony, następnie w 1948 r. zamieszkał we Wrocławiu. Tu w latach 1948-1949 pracował w Wojewódzkim Urzędzie Kultury Fizycznej na stanowisku instruktora-inspektora WP. W latach 1949-1952 był zatrudniony na etacie akademickiego nauczyciela wychowania fizycznego we Wrocławskiej Akademii Medycznej oraz instruktora WF na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej. W 1952 r. rozpoczął pracę na Uniwersytecie Wrocławskim, powołał tu Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, pełniąc funkcję kierownika studium i starszego wykładowcy. Był współinicjatorem wprowadzenia wychowania fizycznego na wszystkich uczelniach akademickich środowiska wrocławskiego. Równocześnie działał w zarządzie środowiskowym wrocławskiego AZS. W latach 1957-1958 był prezesem AZS i przyczynił się do rozwoju życia sportowego. Był autorem koncepcji wprowadzenia „akademickich obozów sportowych” w okresie letnim i zimowym, które też prowadził i wizytował. Rozbudował i unowocześnił „Uczelniany Ośrodek Sportu i Rekreacji” na Mazurach. Był organizatorem „Kolumny Defiladowej AZS” w Warszawie z okazji „1000-lecia Państwa Polskiego” i „XXV-lecia PRL”. Udzielał się też we wrocławskich stowarzyszeniach sportowych i wojskowym klubie sportowym oraz związku sportowym „Kolejarz”, w których prowadził zajęcia sportowe. Był członkiem i działał w ZNP. W myśl ustawy 30 września 1977 r. przeszedł na emeryturę. Jego umiejętności organizacyjno-wychowawcze i wiedza z kultury fizycznej pozwoliły mu po przejściu na emeryturę, na wniosek władz uczelnianych, pracować na 1/2 etatu w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu (w latach 1977-1980). Za pracę otrzymał: „Złotą Odznakę ZNP”, „Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski”, „Medal X-lecia PRL”, „Srebrny Krzyż Zasługi”, „Medal Komisji Edukacji Narodowej” i „Nagrodę II i III Stopnia Ministra Nauki Szkolnictwa Wyższego i Techniki”. Zmarł 11 kwietnia 1989 r. w wieku 77 lat i został pochowany

na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu. W. A. Kozłowski, Zasłużeni chełmianie dla kultury fizycznej. Słownik biograficzny, cz. I., Chełm 2007, s. 70-72; APS 30, 1/1965, s. 35-38.

Piecha Michał. Ur. 1979 r. (Rybnik). Kluby: AZS AWF Katowice od 2002. Dwukrotny uczestnik mistrzostw świata seniorów (w Oberhofie w 2004 roku i w Hochfilzen w 2005 roku). W Oberhofie w biegu drużynowym zajął 11. miejsce. W 2004 zdobył brązowy medal mistrzostw Europy w sztafecie. Osiągnięcia Olimpijskie: 2006 - Turyn - sprint 10 km - 64. miejsce (po dykw. za doping 2 Austriaków - W. Pernera i W. Rottmanna) na 90 startujących z czasem 30:01.6, 2 rundy karne (wygrał Niemiec, S.Fisher - 26:11.6, 0 rund karnych); sztafeta 4 x 7,5 km – 13. miejsce na 17 startujących z czasem 1:26:57.0, 2 rundy karne + 10 dodatkowych naboń (wygrała ekipa Niemiec - 1:21:51.5, 1 runda karna + 8 dodatkowych naboń). Partnerami Michała (23:37.6) w sztafecie byli: W. Ziemanin (20:56.5), T. Sikora (20:01.2) i K. Pływaczyk (22:21.7). Absolwent AWF w Katowicach. <https://biathlon.com.pl/biathlon/olimpijczycy> Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 250. H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 254. Fot. <https://www.biathlon.com.ua/profile.php?lang=eng&id=122>

Piechnik Stefan (29 XI 1930, Kraków), siatkarz, narciarz, pływak, żeglarz, działacz sportowy. Siatkówkę uprawiał w TS „Wisła”, pływanie w KS „Krowodrza”, narciarstwo i żeglarstwo w AZS PK. Przez wiele lat był kuratorem AZS PK z ramienia Senatu PK. Niezwykle aktywny działacz krakowskiego AZS, od 1968 r. członek władz środowiskowych, w latach 1981=1985 prezes AZS Kraków, opracował program rozwoju sportu akademickiego w Krakowie na lata 1980-1985, zatwierdzony następnie przez Kolegium Rektorów Krakowa. Dwukrotnie przewodniczył Komitetom Organizacyjnym Jubileuszy AZS w Polsce (70-lecia i 75-lecia), współzałożyciel Koła Seniorów AZS Kraków (1992 r.), wyróżniony Medalem 75-lecia AZS oraz godnością członka honorowego AZS Kraków, Z politechniką związany od 1950 roku, kiedy rozpoczął studia na Wydziale Budownictwa Lądowego, na tej uczelni przeszedł wszystkie szczeble kariery akademickiej. Profesorem został w 1971 r., profesorem zwyczajnym w 1982 r. pełnił funkcje dziekana Wydziału Budownictwa Lądowego PK (1968-1973), dziekana Wydziału Inżynierii Lądowej PK (1984-1990), prorektora PK (1978-1982). Był również wykładowcą na uczelniach zagranicznych w Sztokholmie (1961-1962, 1975), w Grenoble (1991-1992). W swojej działalności kierował się łacińską sentencją rzymskiego poety – satyryka Juwenalisa *Mens sana in corpore sano.* (W zdrowym ciele zdrowy duch). Relacje sport a zdrowie młodzieży akademickiej zawsze były w centrum jego zainteresowań. Uważał, że sport a szczególnie uprawianie narciarstwa ma ogromne znaczenie dla zdrowia i czas studiów jest ostatnim okresem nabycia nawyków i umiejętności sportowych. W latach 1985-89 był inicjatorem tygodniowych zajęć dydaktycznych naukowo-sportowych dla studentów II roku WIL PK, w zimowym ośrodku narciarskim w Żabnicy. Zajęcia te, z założenia, uzupełniały te, zapisane w formalnym programie studiów. Przed wszystkim odbywały się na wspólnej platformie studentów i nauczycieli akademickich. Tych drugich reprezentowali nauczyciele jednego z najtrudniejszych przedmiotów na studiach inżynierskich oraz nauczyciele wychowania fizycznego. Ci ostatni doskonalili lub wdrażali do narciarstwa studentów i inżynierów znakomicie ich integrując. Długie wieczory poświęcone były na konsultacje zawodowe, pierwsze, w tym czasie, spotkania z dydaktycznymi komputerowymi programami wykonanym przez „najtrudniejszych” nauczycieli oraz towarzyskie rozmowy. Znakomita większość studentów zaczęła uprawiać ten najzdrowszy sport i wspominają te dni, jako niesłychanie ważne w procesie kształcenia inżynierów. Żona Krzysztofa Piechnik z domu Manugiewicz, pochodząca z miejscowości Żabie (Kresy Wschodnie) jazdę na nartach zaczęła uprawiać na studiach i stała się

entuzjastką tego sportu. Trójka dzieci, Beata, Monika i Paweł szybko zdobyły narciarskie i zasilili grono instruktorów narciarskich. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188. Czesław Michalski, Jacek Majka, 70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni, W: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 102. APS 05, 336, 2016, s. 5. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 355.

Piechocki Dariusz, ur. 02.03.1957 w Wołominie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby: AZS AWF Warszawa (1975-1981, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1977). Pierwszy trener Jerzy Jabłoński. Młodzieżowy reprezentant Polski. Prezes, członek Zarządu i działacz klubu „Bremen 1860” (Niemcy, 1983, 1989). Prezes Zarządu RK Dragonia Mosina (2006-2010), współzałożyciel klubu (razem z Pawłem Borowskim) 2006. Członek Zarządu PZR (2007-2010). M Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Suplement 2 (2007-2009), Lublin 2010, s. 21.

Piechura Adam (ur. 21 lutego 1929 we Lwowie) - polski siatkarz i lekkoatleta, trener siatkówki i koszykówki. Jako zawodnik AZS Wrocław został siatkarskim mistrzem Polski (1948 i 1950) oraz wicemistrzem Polski (1949). W 1949 wywalczył także brązowy medal lekkoatletycznych mistrzostw Polski w biegu na 400 m ppł. W 1952 zdobył wicemistrzostwo Polski w siatkówce z Gwardią Wrocław. W latach 1949-1950 wystąpił piętnaście razy w reprezentacji Polski seniorów, m.in. mistrzostwach świata w 1949 (piąte miejsce) i mistrzostwach Europy w 1950 (szóste miejsce). W 1951 ukończył studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Następnie prowadził równocześnie siatkarską drużynę AZS Wrocław (1952-1958) i koszykarską drużynę Gwardii Wrocław (1952-1963, w tym 1956-1960 i 1961-1963 w ekstraklasie). Następnie pracował jako nauczyciel w-f we wrocławskiej Szkole Podstawowej nr 20. W latach 80. obronił pracę doktorską Analiza uzdolnień ruchowych 15-letnich uczniów klas sportowych i tradycyjnych w aspekcie ich poziomu intelektualnego (wyd. 1984). Dwukrotnie wybierano go najlepszym trenerem na Dolnym Śląsku w plebiscycie „Słowa Polskiego” (1954, 1956). https://pl.wikipedia.org/wiki/Adam_Piechura

Pieczulis Krystyna (ur. 12 listopada 1962 roku w Gubinie) – lekkoatletka polska, specjalistka od długich dystansów, wieloletnia reprezentantka AZS UWM Olsztyn. Wielokrotna medalistka mistrzostw świata, Europy i Polski w hali i na stadionie w różnych kategoriach wiekowych. Ukończyła Akademię Wychowania Fizycznego w Katowicach i reprezentowała miejscowy AZS. Po przeprowadzce do Olsztyna stała się zawodniczką AZS UWM Olsztyn. Pracuje w Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. W 1994 roku wygrała maraton dookoła Baldeney, w 1996 roku maraton w Hamburgu i zajęła trzecie miejsce w Kalifornii. W 1998 roku zwyciężyła w Vancouver Sun i Vancouver Marathon, gdzie wygrywała również przez dwa kolejne lata. W 2001 roku triumfowała w Badenia-Marathon. Od lat zaangażowana jest w polski ruch weteranów lekkiej atletyki. Działa na rzecz kilku bardzo ciekawych przedsięwzięć. Jest członkinią zespołu przygotowującego zawody lekkoatletyczne podczas imprezy Warmia Mazury Senior Games. Jest również autorką sieci tras biegowych dla wszystkich, przebiegających lasami wzdłuż jezior: Kortowskiego i Skandy. Biega nie tylko dla siebie, lecz stara się swą pasją zarazić innych. http://en.cyklopedia.warmia.mazury.pl/ind_ex.php/Krystyna_Pieczulis; M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 482-3. Fot. www.wrota.warmia.mazury.pl

Piekarek Paweł, ur. 24.05.1968 r. w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1986-1991, 1992-1998), Villefranche (Francja, 1991-1992), AZS AWF Gdańsk (1998-2001), Skry Warszawa (2001-2002), Orkana Sochaczew (2002), CSP Legionowo (2002), Folca AZS Warszawa (2002), Lechii Gdańsk (2003). Pierwszy trener Jerzy Królicki. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 8 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji młynarza. Trener II klasy (1995). Trener seniorów Skry Warszawa (2001-2002). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 86.

Piekarniak Gabriel, ur. w 1924 r. Student. Zawodnik sekcji pływackiej AZS Warszawa. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie był członkiem Szarych Szeregów i od 1941 r. żołnierzem AK, pseudonim „Rymsza” (Oddział Dywersji Bojowej Obwodu III Wola). Po aresztowaniu 13 X 1943 r. był więziony na Pawiaku, a następnie rozstrzelany w egzekucji ulicznej. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 73-4.

Piekarniak Leszek, ur. 22. III. 1922 r. w Warszawie. Student. Zawodnik sekcji pływackiej AZS Warszawa. Czołowy junior tej sekcji w latach 1938 - 1939. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie był członkiem Szarych Szeregów i od 1942 r. żołnierzem AK, pseudonim „Bystron” (Oddział Dywersji Bojowej Obwodu III Wola). Jednocześnie studiował na tajnej Politechnice Warszawskiej. Po aresztowaniu 13 X 1943 r. był więziony na Pawiaku, a następnie rozstrzelany w egzekucji ulicznej. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 74.

Piekarski Igor, ur. w 1914 r. Wykształcenie średnie. Bokser AZS Wilno. Mistrz Wilna w kategorii średniej (1935 r.) oraz wicemistrz w kategorii lekkiej (1936 r.) i półśredniej (1937 r.). W latach 1938-1939 występował w klubach warszawskich. W 1941 r. jako zawodnik „Spartaka” zdobył mistrzostwo Litewskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej w kategorii lekkiej. Po przedostaniu się do Francji przystąpił do ruchu oporu. Zginął w czasie walk partyzanckich w 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 74.

Piekut Mieczysław (ur. 1929 r. Starogardzie, zm. 25 marca 2012 r.) – prekursor olsztyńskiej gimnastyki, współtwórca Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Olsztynie, trener kadry olimpijskiej. W 1953 r. po ukończeniu studiów w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu podjął pracę w studium wychowania fizycznego olsztyńskiej Wyższej Szkoły Rolniczej. Rok później zajął się szkoleniem w stworzonej w AZS sekcji gimnastycznej. Na sukcesy jego podopiecznych nie trzeba było długo czekać. Najpierw na arenie krajowej zaistniała Teresa Cieślak, a później Lidia Juerwicz-Zander, Danuta Kowalewska - Wyrzążek, Halina Milke-Bednarczyk, Krystyna Żołnierowicz. W 1967 r. Mieczysław Piekut objął funkcję trenera kadry olimpijskiej kobiet. W tym okresie znaczące sukcesy odnosiły inne jego olsztyńskie wychowanki, m.in. Bożena Fabisiewicz- Zygadło, Grażyna Jaskowaka-Szparak, olimpijka (1974 r.) Danuta Prusinowska-Fidusiewicz oraz Urszula Uściska-Małek. Był inicjatorem powstania olsztyńskiej Szkoły Mistrzostwa Sportowego. W 1980 roku wyemigrował do Belgii. Na rzecz polskiej i belgijskiej gimnastyki pracował bez przerwy przez ponad pół wieku. Do Olsztyna powrócił w 2006 r., wcześniej uczestniczył w jubileuszu 50-lecia gimnastyki w AZS Olsztyn. encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Mieczysław_Piekut Fot. <http://zso5olsztyn.edu.pl/>

Piekut Dariusz (ur. 1975). Absolwent Wyższej Szkoły Nauk Społecznych w Warszawie (kierunek pedagogika resocjalizacyjna), w której przystąpił do AZS. Od 2004 roku wykładowca w PEDAGOGIUM WSPS. Prezes Fundacji Rozwoju Kultury Fizycznej w latach 2007 - 2009. Absolwent Naukowo – Badawczej Akademii PEDAGOGIUM - poddyplomowego studium doktoranckiego w zakresie doskonalenia kompetencji naukowo - badawczych w pedagogice (2012 - 2015) Jest instruktorem Związku Harcerstwa Polskiego (przewodnik), instruktorem sportu (narciarstwo zjazdowe), instruktorem żeglarstwa, rekreacji. Posiada uprawnienia starszego sternika motorowodnego i sternika żeglarskiego oraz patent nurka OWD SSI. Od czasu rozpoczęcia studiów (1993 r.) związany z Akademickim Związkiem Sportowym (członek Zarządu, skarbnik, a następnie Prezes KU AZS WSPS w latach 1996-99). Członek Sądu Koleżeńskiego, a następnie Wiceprezes ds. upowszechniania kultury fizycznej AZS Środowisko Warszawa. Pracownik Biura Zarządu Głównego AZS w latach 1995 - 2000. Od 2000 roku był urzędującym wiceprezesem AZS Środowisko Warszawa. Od 2002 roku Wiceprezes Zarządu Tenis Club AZS. Obecnie wybrany na funkcję Wiceprezesa AZS Warszawa w kadencji 2016 - 2020. Od 2003 roku Wiceprezes Zarządu Głównego AZS ds. upowszechniania kultury fizycznej. Inicjator i organizator takich wydarzeń jak: Igrzyska Studentów Pierwszego Roku, Od Młodzika do Olimpijczyka, Ligi Integryjne - sportowa szansa dla wszystkich itd. W 2006 r. został urzędującym wiceprezesem AZS Warszawa. Od 2018 r. sekretarz ZG AZS. Wyróżniony odznaczeniami: Zasłużony dla AZS Warszawa, Złota Odznaka AZS, oraz Tytułem Sportowego Menedżera Roku 2009 Polskiej Korporacji Menedżerów Sportu. R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 236 (maszynopis); <http://azs.pl/images/aktualnosci/2016/Zjazd26-DPiekut.pdf>

Pielowski Krzysztof (ur. 14 czerwca 1991 r. w Olsztynie) – jeden z najbardziej utalentowanych olsztyńskich pływaków. Wychowanek MTP Kormoran Olsztyn, następnie zawodnik AZS Olsztyn, specjalizuje się w wyścigach stylem dowolnym na długich dystansach (400 m, 800 m, 1500 m, sztafeta 4 x 200 m). Od początku kariery czołowy zawodnik kraju w swoich rocznikach, powoływany do reprezentacji na imprezy rangi mistrzowskiej. Triumfator imprez z cyklu Grand Prix Polski, medalista światowych imprez. Był mistrzem i wicemistrzem świata juniorów, wicemistrzem Europy juniorów, wielokrotnym mistrzem Polski juniorów i mistrzem Polski seniorów. Próbował swych sił również w wyścigach długodystansowych na otwartych wodach, zresztą z dużym powodzeniem. Znakomite wyniki znalazły odbicie w plebiscytach. W 2012 roku został najpopularniejszym sportowcem Olsztyna. encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Krzysztof_Pielowski Fot. http://uwm.edu.pl/azs/images/stories/2014_1008_plywanie/Czerniak%20+%20Pielowski.jpg

Pieniek Witold, ur. 11.11.1959 r. w Laskach. Wykształcenie średnie, zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1976-1986, 1997, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1977, 1979, 1980, 1981, 1982, 1984, 1985, 1986, srebrny 1983, brązowe: 1978, 1997), US Romans (Francja, 1986-1989), Olympique Besancon (Francja, 1990-1998), Pontarlier (Francja 1999-2001). Pierwsi trenerzy Jerzy Jabłoński i Jerzy Królicki. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 37 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 20 punktów, występował w III linii młyna. Rugbista Roku Polskiego Związku Rugby (1984). Instruktor rugby (23.03.1985). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 86.

Pieńkawa Zdzisław. (16 II 1930 Otwock – 11 II 2000 Gdynia), kapitan jachtowy żegluga wielkiej, sędzia żeglarski klasy II, konstruktor statków, instruktor żeglarstwa. W Gdańsku od 1946 roku, w 1954 absolwent Wydziału Budownictwa Okrętowego Poli-

techniki Gdańskiej. Od 1948 roku należał do Morskiej Chorągwi Harcerskiej i Akademickiego Związku Morskiego. Od 1952 kierownik Organizacyjny Zarządu Okręgowego Akademickiego Związku Sportowego (AZS). W 1954 zdobył tytuł Akademickiego Mistrza Polski w żeglarskim lodowym. Po studiach pracował w Stoczni Gdańskiej, w zespole budującym jachty typu J-140 („Śmiały”, „Dar Opola”, „Otago”). W 1957 roku uzyskał stopień jachtowego kapitana żeglugi wielkiej. Od 1960 roku członek Jacht Klubu Stoczni Gdańskiej, w latach 1960–1968 był kapitanem sportowym i przewodniczącym komisji egzaminacyjnej. /.../ W latach 1976–1981 przebywał w Stanach Zjednoczonych, z ramienia Komitetu Morskiego przy Konsulacie Generalnym PRL w Nowym Jorku zajmował się zapewnieniem udziału polskich jachtów w imprezach żeglarskich /.../ W roku 1973 jako kapitan wystartował wraz z załogą na jachcie „Otago” w pierwszych regatach wokół Ziemi: Whitbread Round the World Race, zajmując trzynaste miejsce. Za to osiągnięcie został uhonorowany Srebrnym Sekstanszem Rejsu Roku 1974. Po zakończeniu rejsu przyjęty do Bractwa Kaphornowców, w którym od 1993 aż do śmierci był tzw. grotmasztem. W latach 80. XX wieku jako kapitan do wynajęcia pływał na jachtach motorowodnych „El Bravo II” i „El Bravo III” po Morzu Śródziemnym i Morzu Karaibskim, wokół zachodnich wybrzeży Ameryki Południowej. W początkach lat 90. pływał z młodzieżą na „Pogorii” na rejsach szkoleniowych. W latach 1994–1998 był wiceprzewodniczącym w The Sail Training Association of Poland. Był też członkiem jury nagrody Rejs Roku. Autor książki *Żeglarski maraton* (1976), opisującej udział w regatach dookoła świata Whitbread Round the World Race, artykułów popularyzujących żeglarsko w „Dzienniku Bałtyckim”, „Głosie Wybrzeża”, „Morzu”, „Żaglach” i „Przeglądzie Morskim”. Wyóżniony honorową odznaką „Zasłużony Działacz Żeglarsstwa Polskiego” (1958) oraz Medalem za Szczególne Zasługi dla Żeglarsstwa Polskiego (1998). Od 2008 roku jego imię nosi ulica w Gdyni-Wilczynie. 14 V 2016 roku odsłonięto poświęconą mu tablicę w Alei Żeglarsstwa w Gdyni. Pochowany na cmentarzu Srebrzysko. A. Kucharska, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=PIE%C5%83KAWA_ZDZIS%C5%81AW <http://bractwo-kaphornowcow.pl/wladze-bractwa/zdzislaw-pienka/wa/>

Piesio Ryszard, ur. 04.10.1952 r. w Miętym. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1971-1972, 1972- 1985, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1977, 1979, 1980, 1981, 1982, 1984, 1985, srebrny 1983, brązowy 1978), Mazovii Mińsk Mazowiecki (1973-1976). Pierwszy trener Józef Grochowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji filara. Instruktor rugby (15.03.1976). Trener II klasy (15.12.1990). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 87.

Pietkiewicz Konstanty, ur. 25. V. 1905 r. w Wilnie. Absolwent PIWF w Warszawie. W latach 1927 - 1928 studiował wychowanie fizyczne w specjalistycznych instytutach w Szwecji, Danii, Finlandii i Niemczech. Nauczyciel wychowania fizycznego w Gimnazjum im. A. Mickiewicza w Wilnie, od 1930 r. wykładowca tegoż przedmiotu w Uniwersytecie Stefana Batorego. Autor prac metodyczno-szkoleniowych z zakresu wychowania fizycznego i sportu, w tym dwóch podręczników: *Nauka jazdy na nartach* (Warszawa 1935) i *Nauka pływania* (Warszawa 1938). Zawodnik, instruktor i działacz AZS Wilno. Działacz okręgowych związków sportowych w Wilnie oraz Polskiego Związku Narciarskiego. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu porucznika rezerwy łączności, następnie, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Starobielsku. Rozstrzelany w gmachu NKWD w Charkowie w 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 74.

Pietkiewicz Marcinkowska Bogusława, ur. 16. 08. 1944 w Sokołowie Podlaskim. Skoki do wody (trampolina), w. 163 cm, c.c. 59 kg. IO 1968 Meksyk; sześciokrotna mistrzyni Polski 1961-62, 1965-68; Mistrz Sportu. Klub AZS Warszawa. Wykształcenie średnie. Mężatka. Mieszka w USA. Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 203; Anna Pawlak, *Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu*. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 59-60.

Pietkiewicz Jadwiga. Absolwentka AWF Warszawa. W Zakładzie Sportowych Gier Zespołowych AWF Warszawa pracowała w latach 1973-1975. Zawodniczka AZS-AWF. Reprezentantka Polski. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 136.

Pietrasik Eugeniusz, (ur. 30 grudnia 1947 r., zm. 20 lipca 1996 r.) absolwent Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej. Był klasycznym azetesiakiem. Startował w uczelnianych zawodach lekkoatletycznych, później działał w AZS. Kilkakrotny szef akademickich reprezentacji Polski na zimowych i letnich uniwersjadach oraz akademickich mistrzostwach świata. W latach 1985-1991 (przez dwie kadencje) prezes Zarządu Głównego AZS. W następnych dwóch kadencjach członek władz Zarządu Głównego AZS. Od pierwszego roku studiów działał aktywnie w ZSP; później w SZSP. Pełnił funkcje przewodniczącego: Rady Mieszkańców DS „Bratniak”, Rady Wydziałowej ZSP, Rady Uczelnianej ZSP Politechniki Warszawskiej, przewodniczącego Rady Okręgowej ZSP w Warszawie. Od kwietnia 1973 r. przewodniczący Zarządu Stołecznego SZSP i członek Prezydium Zarządu Głównego SZSP. W dniu 30 czerwca 1973 r. Plenum Zarządu Głównego SZSP powołało go na funkcję wiceprzewodniczącego Zarządu Głównego SZSP. Dyrektor Departamentu MNSzWiT, bliski współpracownik ministra J. Górskiego. Później pracował w UKFiT. Pomysłodawcą Polskiej Fundacji Olimpijskiej, współautor ustawy o kulturze fizycznej (między innymi współtwórca Uczniowskich Klubów Sportowych), działacz sportowego ruchu młodzieżowego, prezes Fundacji Rozwoju Kultury Fizycznej, szef misji olimpijskiej IO w Atlancie w 1996 r. Zmarł podczas otwarcia IO w Atlancie w dniu 20 lipca 1996 r. H. Hanusz, *Wspomnienia o Eugeniuszu Pietrasiaku (1947-1996)* „Akademicki Przegląd Sportowy” 1996, nr 8, s. 8-9; Hanusz H., *AZS w Polsce Ludowej*, Poznań 2014, s. 77, nota 59; <http://azs.pl/dla-dzialacza/dokumenty/nagrody/nagroda-im-eugeniusza-pietrasika>

Pietraszewski Antoni. Absolwent Wyższego Studium Handlowego w Krakowie, właściciel piekarni. Wioślarz i narciarz AZS Kraków. Uczestnik kampanii wrześniowej 1939 r. Poległ w czasie walk pod Pszczyną we wrześniu 1939 r. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 75.

Pietrus Włodzimierz ur. 30 VII 1963 w Krakowie. Absolwent Akademii Górniczo-Hutniczej, Wydz. Elektrotechniki, Automatyki i Elektroniki, kierunek elektroenergetyka (1989). W 1979 uczestnik grupowego, samowolnego opuszczenia szkoły (Technikum Elektryczne w ZSE nr 2) na mszę papieską w Krakowie-Mogile, następnie przesłuchiwany, groźby rozwiązania klasy. Po 13 XII 1981 uczestnik demonstracji rocznicowych, patriotycznych, protestacyjnych (m.in. w X 1982 po śmierci Bogdana Włosika), happeningów w Krakowie, pielgrzymek papieskich na terenie Polski; 1983-1984 przekazywał telefonicznie relacje z demonstracji zachodnim agencjom prasowym (AFP, Głos Ameryki). Od 1983 organizator nieformalnych grup młodzieżowych uczestniczących w demonstracjach, kolportujących podziemne pisma i książki, malujących antyreżimowe napisy na murach, niszczących tablice ogłoszeniowe i propagandowe, drukował ulotki i plakaty z informacjami o manifestacjach, współorganizator tworzenia struktur w szkołach; współorganizator akcji dokształcania młodzieży szkół średnich przy

współpracy nauczycielskiej „S” i Duszpasterstwa Nauczycieli przy klasztorze oo. cystersów w Krakowie-Mogile; współorganizator biblioteki wydawnictw niezależnych; współpracownik (kolportaż) podziemnego pisma „Homo Homini”; uczestnik mszy czwartkowych za Ojczyznę w parafii św. Maksymiliana Kolbego w Krakowie-Mistrzejowicach, pomysłodawca i współwykonawca z Piotrem Sajakiem makiety pomnika poświęconego B. Włosikowi (przy ołtarzu w kaplicy), wspierał działania ks. Kazimierza Jancarza. Od 1984 (obok Zbigniewa Kubiaka, Jerzego Skibińskiego, Cezarego Kuleszyńskiego, Adama Chrzastka) członek Prezydium MKS Nowa Huta (przedstawiciel grup młodzieżowych, następnie NZS i FMW); w NZS AGH, współorganizator (wraz Grzegorzem Fimowiczem i Dariuszem Warpasem) podziemnych struktur NZS na krakowskich uczelniach, członek krakowskiej Rady Koordynacyjnej NZS (wraz G. Fimowiczem i Sławomirem Onyszko), współorganizator demonstracji (m.in. z Krzysztofem Kornasiem, Dariuszem Piekło, Dariuszem Walusiakiem), składania kwiatów na AGH pod tablicą upamiętniającą wydarzenia marcowe 1968. 1984/1985 współorganizator (wraz z przykościelną Grupą Teatralną) spotkań w kościele Arka Pana w Krakowie-Bieńczykach, m.in. z Adamem Macedońskim oraz spektaklu teatralnego na motywach wierszy Ernesta Bryła. 1985-1989 współorganizator FMW w Krakowie (obok Piotra Fugła, Wiktora Wszółka, Roberta Kubicza, Aleksandra Kopacza, Bogdana Rymanowskiego, Mirosława Janusia, P. Sajaka), członek Krakowskiej Rady Koordynacyjnej FMW, uczestnik posiedzeń Krajowej Rady Koordynacyjnej FMW w Warszawie (m.in. u Wojciecha Ziemińskiego), 1988-1989 przewodniczący FMW w Krakowie; współorganizator struktury wydawniczej FMW (m.in. „ABC Młodych”, „ABC”, „FBI”, „BMW”, tzw. znaczków i kart pocztowych) we współpracy z J. Skibińskim (MKS Nowa Huta), Grzegorzem Gorczycą (NZS), Michałem Mikiewiczem (FMW), wydawca, redaktor podziemnego pisma „Filatelistyka Podziemna” z fotoreprodukcjami poczty podziemnej; współorganizator struktury kolportażowej FMW; organizator, współorganizator demonstracji rocznicowych i protestacyjnych, uczestnik spotkań organizacyjnych z Maciejem Machem (TKRH) i przedstawicielami MKS Nowa Huta, współorganizator działań koordynujących akcje informacyjne i przebieg demonstracji. V 1988 współorganizator i uczestnik studenckich strajków na uczelniach i Miasteczku Studenckim, akcji solidarnościowych na terenie Krakowa-Nowej Huty. W VIII 1988 organizator (ze Zbigniewem Morawskim) akcji plakatowej na stacjach paryskiego metra informującej o strajkach i „S” w Polsce, uczestnik spotkań z Mirosławem Chojeckim i innymi działaczami w oddziale Biura Koordynacyjnego „S” za Granicą w Paryżu (m.in. z Christophe Jussac z CFTC). Od 1989 członek KO „S” w Krakowie (w 1990 demonstracyjnie zrezygnował wraz z P. Fugłem w związku z nieakceptowaniem podmiotowości FMW); uczestnik tzw. Grupy Krakowskiej (przedstawiciel FMW), w V 1989 współorganizator demonstracji przeciwko obecności wojsk sowieckich w Polsce, akcji solidarnościowych na Rynku Głównym z protestującymi chińskimi studentami, XI-XII 1989 (m.in. z Wojciechem Polaczkiem) demonstracji dot. usunięcia pomnika Lenina w Krakowie-Nowej Hucie, XII akcji solidarnościowych z walczącymi przeciwko reżimowi w Rumunii; 1989-1990 uczestnik zajęcia i okupacji lokali ZSMP i budynku KK PZPR. 1989-1994 specjalista ds. rozruchu w Energoaparaturze S.A. na Siłowni Huty im. Tadeusza Sendzimira w Krakowie, od 1994 dyrektor w Expo-Expert Sp. z o.o. tamże. Wiosną 1990 współorganizator akcji związanej z likwidacją jednej z jednostek ZOMO w Krakowie-Nowej Hucie. 1990-1992 członek Partii Wolności, 1991 Szkoła Podchorążych Rezerwy w Zegrzu, 1992-1998 członek Ruchu Trzeciej Rzeczypospolitej (od 1996 w Komitecie Naczelnym), 1994-1996 Komisji Budżetowej Rady Miasta Krakowa, 1994-1997 zespołu ds. energetyki przy Sejmiku Samorządowym Województwa Krakowskiego, 1995-1997 wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Miejskiego Zakładu Torów, Sieci i Podstacji Trakcyjnych Sp. z o.o., 1996-1997 członek Ruchu Odbudowy Polski (przewodniczący Ogniwa Terenowego Nowa Huta, w Zarządzie Okręgu Krakowskiego), w 2001 członek-założyciel krakowskich struktur PiS

(2007-2012 sekretarz Zarządu Okręgu nr 13, od 2012 Zarządu Powiatowego Kraków), w 2004 członek Rady Nadzorczej Krakowskiego Portu Lotniczego Sp. z o.o., 2005-2009 wiceprezes Stowarzyszenia Krakowski Szwadron Ułanów im. Józefa Piłsudskiego, od 2006 radny Miasta Kraków z listy PiS (od 2011 sekretarz Klubu Radnych PiS), od 2007 członek Stowarzyszenia FMW. W l. 80. zawodnik zespołu piłki ręcznej AZS AGH (brązowy medal w Mistrzostwach Polski Szkół Wyższych). J. Podsiadło, S. Chmura, www.encycol.pl/wiki/Włodzimierz_Pietrus Fot. https://www.bip.krakow.pl/?sub_dok_id=15024

Pietrzak Robert, ur. 07.08.1957 r. w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Skry Warszawa (1979-1982, 1984-1982, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1981, brązowe: 1979, 1980), Poznaniu Poznan (1983), AZS AWF Warszawa (1988, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1988). Pierwszy trener Włodzimierz Całka. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 22 oficjalne mecze międzypaństwowe, zdobył 16 punktów, występował na pozycji filara i w II linii młyna. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 87.

Pietrzyk Zenon, nauczyciel VIII LO, pracownik Katedry WF i Sportu UŁ. Zajmował się wielobojami i skokami wzwyż. Ewę Karolczyk doprowadził do pobicia rekordu Polski juniorów w siedmioboju. Dochował się niezłej grupy skoczków wzwyż: J. Mileckiej, J. Skroka, J. Krollopa. Losy sportowe rzuciły go w klubie do pracy w sekcji tenisowej, gdzie zajmował się szkoleniem. Na podstawie, J. Madej, Nasi Trenerzy, Zeszyty Historyczne AZS nr 1/2005 (60 lat AZS Łódź), s. 97-101. Fot. <https://nk.pl/szkola/86839/klasa/4/galeria/16>

Pietrzykowski Wincenty: skoczek do wody AZS Warszawa. Wielokrotny mistrz i reprezentant Polski. Pionier tej dyscypliny sportu w Polsce. Zginął podczas powstania warszawskiego w 1944 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 75.

Pięta Wiesław (o sobie). „Tenis stołowy od wielu lat jest obiektem moich zainteresowań. W 1967 roku po zdobyciu tytułu wicemistrza Polski młodzików, rozpocząłem grę w Akademickim Związku Sportowym w Gliwicach. Z tym klubem zadebiutowałem w I lidze państwowej (1971). Wraz z podjęciem studiów w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie (1975) kontynuowałem grę w tamtejszym AZS-ie. W latach osiemdziesiątych podjąłem się szkolenia dzieci i młodzieży. Następnie pracowałem od początku reaktywacji sekcji kobiecej w AZS-ie Częstochowa (1985). Z sekcją tą zdobyłem wiele medali i tytułów: drużynowe wicemistrzostwo Polski (1997), Puchar Polski (1997, 2006), trzy złote medale w Indywidualnych Mistrzostwach Polski (1998). Moja podopieczna, Paulina Narkiewicz, wywalczyła brązowy medal w Akademickich Mistrzostwach Świata (Sofia 1998). Jako trener zdobyłem z AZS-em Akademii Jana Długosza pierwsze miejsce w Akademickich Mistrzostwach Europy (2008). Od 2000 roku pełnię w klubie AZS AJD funkcję trenera - koordynatora sekcji tenisa stołowego. W tym okresie sekcja potwierdziła przynależność do czołówki krajowej (5 medali w DMP, 6-krotnie zdobyty Puchar Polski, 24 medale w IMP Seniorek, w tym 3 złote w grze pojedynczej kobiet oraz liczne medale w kategoriach młodzieżowych). Długoletnie doświadczenie w pracy organizacyjnej (Superliga, Euroliga, Puchary Europejskie, Indywidualne Mistrzostwa Polski, Akademickie Mistrzostwa Polski, Puchar Środowisk AZS, Mistrzów Lig Międzyuczelnianych, Mistrzostwa Polski Szkół Wyższych, Akademii i Uczelni Pedagogicznych, w sumie 32 imprezy mistrzowskie, Festiwale tenisa stołowego). Pięta, W., Z dziejów Akademickiego Związku Sportowego - tenis stołowy. In

honorem Andrzej Grubba, Łódź 2010, s. 11; M. Z. Hrechorów, A. Kucharski (oprac.), 45 lat Klubu Seniora AZS Częstochowa (1970-2015), Częstochowa 2015, s. 11. Fot. <http://www.archiwum.pzsn.pl/aktualnosci/deaflympics-sklad-reprezentacji-tenis-stolowy-foto>

Pilarski Aleksander (1905-1996), w zarządzie AZS za kadencji 1937-1939. Student Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego, związany z AZS Warszawa od 1925 r. (uprawiał boks, narciarstwo i wioślarstwo), który 24.10.1937 r. w Warszawie na zjeździe AZS został prezesem reaktywowanej Centrali AZS. Po wojnie pomagał w reaktywowaniu i tworzeniu nowych jednostek AZS. Dwukrotnie był prezesem AZS Warszawa (1935-1939 i 1945-1947). W latach 1946-1968 był wiceprezesem administracyjnym Centrali AZS, w 1957 r. prezesem Koła Seniorów AZS, od 1959 r. skarbnikiem, a w okresie 1962-1980 przewodniczącym Głównego Sądu Koleżeńskiego AZS. Członek honorowy AZS (od 1969 r.). <http://azs.pl/o-nas/historia-azs/prezesi-azs>; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347.

Pilicz Zdzisława, nauczyciel akademicki Politechniki Warszawskiej (SWF od 1952 r., a w latach 1968-1981) zastępca kierownika SWF/SWFiS), trener i instruktor gimnastyki, lekkoatletyki, narciarstwa, piłki ręcznej, pływania i żeglarstwa. Od 1961 r. zapoczątkowała dla studentów PW szkolenia żeglarskie. Pracę dydaktyczną wspierała obserwacjami nt. stanu rozwoju fizycznego i sprawności fizycznej studentów, a wyniki badań prezentowała podczas konferencji naukowych. Przewodnicząca (od 1975 r.) Ośrodka Dydaktyczno-Naukowego Nauczycieli dla Nauczycieli Wychowania Fizycznego przy ZNP. Organizator czynnego wypoczynku dla studentów i pracowników Politechniki Warszawskiej. Uhonorowana Nagrodą im. Eugeniusza Piaseckiego w 1989 r. Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 110.

Pimpicki Mieczysław. Urodził się 10 września 1913 r. w Wilnie, zmarł 11 marca 2008 r. w Olsztynie. Przez całe życie był aktywny fizycznie, uprawiał pływanie oraz narciarstwo. Zorganizował w Olsztynie pierwszą poradnię sportowo-lekarską, a ze Studium Wychowania Fizycznego współpracował od początku jego istnienia. W 1995 r., kiedy miał 82 lata, przejechał rowerem 2500 km, a w jeziorze kąpał się od wiosny do późnej jesieni. Swoim przykładem pokazywał jak wykorzystywać sport. Był znakomitym promotorem zdrowia poprzez ruch fizyczny. Ukończył gimnazjum im. Mickiewicza w Wilnie, w 1933 r. rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Stefana Batorego. Jako student był aktywnym sportowcem, zdobył mistrzostwo Wilna oraz wicemistrzostwo Polski w pływaniu długodystansowym (1935), a także akademickie wicemistrzostwo Polski w alpejskim biegu zjazdowym (1936). W Oszmianie był instruktorem narciarskim. Po zajęciu Oszmiany przez Niemców w 1941 r. przez krótki czas kierował szpitalem, potem przeniósł się do Holszan. Nawiązał tam kontakt z Armią Krajową (przyjął pseudonim „Biały”). Związany z ruchem konspiracyjnym, udzielał pomocy chirurgicznej rannym żołnierzom podziemia i zaopatrywał oddziały partyzanckie w leki, sprzęt i materiały opatrunkowe. Wcielony przymusowo do Armii Czerwonej, odmówił złożenia przysięgi na wierność ZSRR i razem z przeszło 6000 żołnierzami Armii Krajowej trafił do obozu w Kałudze. Pracował tam przy wyrębie lasu. Po uwolnieniu, w 1946 r. przybył do Polski. 28 stycznia osiadł w Olsztynie, gdzie został starszym asystentem na oddziale chirurgicznym Szpitala Mariańskiego (późniejszego Szpitala Miejskiego), kierowanym przez wybitnego chirurga dr. Jana Janowicza. W 1948 r. uzyskał specjalizację z chirurgii, w 1954 r. przejął po Janowiczu funkcję ordynatora, którą pełnił nieprzerwanie aż do momentu przejścia na emeryturę, tj. do 1979 r. W 1947 r. zorganizował pierwszą w Polsce Poradnię Sportową w Olsztynie, założył również analo-

giczną placówkę w systemie leczenia kolejowego, gdzie pracował bez przerwy do 1994 r. Przez 30 lat był lekarzem Warmińskiego Seminarium Duchownego „Hosianum” w Olsztynie. W latach 1947 - 1948 był lekarzem na obozie przygotowawczym polskich sportowców przed olimpiadą w Londynie. Opiekował się i leczył polskich olimpijczyków, m.in. złotego medalistę z Rzymu - Zdzisława Krzyszkowiaka. Był czynnym sportowcem i działaczem Kolejowego Klubu Sportowego „Warmia”. Będąc studentem uprawiał wiele dyscyplin sportowych, a między innymi lekką atletykę, żeglarstwo i pływanie. Najwięcej jednak czasu poświęcił narciarstwu. Sekcja AZS Wilno należała, po Krakowie i Cieszynie, do najsilniejszych sekcji studenckich w kraju. Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 484.

Piotrowski Andrzej. Urodzony 10 maja 1933 roku w Pruszkowie. Kierownik wyszkolenia PZLA od stycznia 1968 roku, przedtem od 1959 do 1964 roku, wraz z dr Emilem Dudzińskim, trener kadry kobiecej, w latach 1964 - 1968 szef wyszkolenia kadry lekkoatletycznej kobiet. Czynnym lekkoatleta był w latach 1949 - 1954. Specjalizował się w biegach przez płotki i skokach. Jego ówczesne wyniki, to m. in. 15,7 sek. na 110 m pł., 26,0 sek. na 200 m pł. Jeszcze w latach startów w barwach Ogniewa, później Sparty wykazywał duże zainteresowanie pracą instruktorską. Wyszedł zresztą z dobrej szkoły Jana Mulaka, Witolda Gerutto i Wacława Gąssowskiego. Gdy w 1953 roku ukończył studia wychowania fizycznego ze specjalizacją w lekkiej atletyce, podjął prace w warszawskim Ogniewie, prowadząc „szkółkę młodzieżową”, z której wyszło kilku reprezentantów Polski juniorów, m. in. Andrzej Sokołowski - 400 m pł., Maciej Mankiewicz 110 m pł., Marian Stupkiewicz wicemistrz Polski w 1960 roku na 3 km z przeszkodami. Od 1958 roku Andrzej Piotrowski był trenerem Marii Piątkowskiej i Celiny Jesionowskiej - Gerwinowej. Z biegiem czasu „grupa Piotrowskiego” powiększyła się o dalsze zawodniczki: Ewę Kłobukowską, Irenę Kirszenstein, Elżbietę Bednarek, Elżbietę Kolejwę i Teresę Ciepłą (w latach 1959-1960). Andrzej Piotrowski oparł ich trening na pracy płotkarsko-sprinterskiej. Zawodniczki tej grupy największe osiągnięcia uzyskiwały od 1966 roku. Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 109.

Piotrowski Marek. Najlepszy zawodnikiem sekcji karate i kick-boxingu w AZS-AWF Warszawa drugiej połowy lat osiemdziesiątych XX wieku. Student AWF, początkowo uprawiał „karate-kyokushinkai” i w roku 1984 zdobył w tej konkurencji mistrzostwo Polski juniorów, a w 1985 roku powtórzył ten sukces w kategorii seniorów. W karate stoczył 13 oficjalnych pojedynków, wszystkie wygrywając. W roku 1987 zaczął uprawiać kickboxing w formule full-contact i robił tak szybkie postępy w tej dyscyplinie, że jeszcze w tym samym roku wygrał Ogólnopolski Turniej Kick-boxingu i zakwalifikował się na amatorskie Mistrzostwa Świata WAKO w Monachium (w kategorii wagowej 81 kg); tam sprawił Klubowi AZS-AWF miłą niespodziankę, zdobywając 11 X 1987 roku w pięknym stylu tytuł mistrza świata. Również w roku 1987 wygrał mistrzostwo Polski, a w grudniu 1987 roku zdobył w Budapeszcie „Puchar Świata” i został uznany najlepszym zawodnikiem turnieju. W roku 1988 nie przegrał żadnej walki na ringach krajowych i zagranicznych. Jesienią 1988 roku Marek Piotrowski rozpoczął karierę na zawodowym ringu w USA, gdzie dwukrotnie zdobył tytuł zawodowego mistrza Stanów Zjednoczonych Ameryki (1989, 1992), dziewięciokrotnie tytuł zawodowego mistrza świata (1989-1995) oraz mistrza interkontynentalnego (1990). Był posiadaczem wszystkich najważniejszych pasów mistrzowskich licznych organizacji sportów walki. Do jego nazwiska przyłgnał ringowy przydomek „Punisher” oraz „Fire-ball”. Zawodową karierę w kickboxingu zakończył w 1995 roku. Marek Piotrowski trzykrotnie był wybierany do pierwszej dziesiątki najlepszych sportowców w Polsce

w Plebiscycie „Przeglądu Sportowego” (1987, 1989, 1990). W latach 1989 i 1994 został uznany przez amerykańską prasę kick-bokserem roku oraz jednym z dwóch najlepszych fighterów lat dwięćdziesiątych XX wieku. W roku 1991 Aleksander Bilik wydał książkę pt. „Kick-bokser”, opisującą karierę Marka Piotrowskiego do roku 1990, a telewizja TVN 24 nakręciła w 2005 roku o nim reportaż zatytułowany „Wojownik”. W 2007 roku powstał pełnometrażowy film dokumentalny pt. „Wojownik”, wyreżyserowany przez Jacka Bławuta, a wyprodukowany przez stację telewizyjną HBO, ukazujący karierę Marka Piotrowskiego. Równoległe do startów w kick-boxingu Marek Piotrowski walczył jako bokser zawodowy, staczając w latach 1992-1996 ogółem 21 pojedynków w wadze półciężkiej, wszystkie wygrywając. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 134-135. Fot. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Marek_Piotrowski_\(kickbokser\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Marek_Piotrowski_(kickbokser))

Piotrowski Marian, piłkarz AZS Warszawa. Zginął podczas działań wojennych w 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 75.

Piotrowski Tadeusz, ur. 11. 07. 1940 w Warszawie. Żeglarz (klasa Dragon), w. 184 cm, c.c. 77 kg. IO 1972 Monachium, 20 m.; odzn. srebrną odznaką AZS. Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa od 1953. Wykształcenie wyższe techniczne, Politechnika Warszawska, inż. elektryk. Żonaty. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 205.

Pisula Marek, ur. 2. 02. 1969 we Wrocławiu. Judo, w. 177 cm, c.c. 86 kg. IO 1996 Atlanta; brązowy medalista (druż.) ME 1994. Klub AZS AWF Wrocław. Wykształcenie średnie, student AWF Wrocław. Żonaty, syn Przemysław. Hobby: wędkarstwo i literatura. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 205.

Pisula-Lewandowska, Agnieszka - absolwentka Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, kierunku fizjoterapia. W 1998 r. uzyskała dyplom mgr fizjoterapii. Po studiach rozpoczęła studia doktoranckie Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Od 2001 roku pracowała na stanowisku asystenta w Zespole Fizykoterapii, Masażu i Balneoklimatologii na Wydziale Fizjoterapii AWF we Wrocławiu. Stopień naukowy doktora nauk o kulturze fizycznej uzyskała w 2004 roku. Od października 2004 roku rozpoczęła pracę na stanowisku adiunkta. W roku 2005 ukończyła studia podyplomowe „Zarządzanie w ochronie zdrowia” ze specjalnością „Zarządzanie jednostką opieki zdrowotnej” na Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu na Wydziale Gospodarki Narodowej. Współpracowała z Wydziałem Zdrowia Urzędu Miejskiego Wrocławia w ramach programu „Przeciwdziałanie skutkom stresu zawodowego – zdrowie to radość, pogoda życia”. W latach 2006–2008 była kierownikiem Pracowni Krioterapii i kierownikiem Zespołu Agencyjnego Ubezpieczeń Zdrowotnych w Inter Polska. Przez wiele lat prowadziła prywatny gabinet fizykoterapii i masażu „Habilitas”. W latach 2012-2016 pełniła funkcję Prodziekana ds. Nauczania na Wydziale Fizjoterapii. Od 23.08. 2016 jest vice-Prezesem KS AZS-AWF Wrocław. Od 1.09.2016 r pełni funkcję Prorektora ds. Studenckich i Sportu Akademickiego na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Dorobek naukowo-badawczy obejmuje ponad 70 prac z zakresu fizjoterapii i kosmetyki. Odbyła staż naukowy we Francji w Centrum Rehabilitacji i Reedukacji Funkcjonalnej w Kerpape. Była stypendystką Ministra Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki za swoje osiągnięcia w STN. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Medycyny Fizycznej i Balneoklimatologii oraz Polskiego Towarzystwa Krioterapii. Członek Zarządu KS AZS-AWF Wrocław (2016-2020). azs.awf.wroc.pl/pl/strona/dr-agnieszka-pisula-lewandowska.html

Piwowar Wiesław. Absolwent AWF Warszawa. Pracował w tej uczelni w latach 1955-1995. Dokończył dydaktyk koszykówki. Kierownik Pracowni Koszykówki. Jako zawodnik drużyny AZS-AWF Warszawa („Czarodzieje z Bielan”) medalista mistrzostw Polski. Uczestnik Akademickich Mistrzostw Świata. Trener zespołu mężczyzn AZS-AWF Warszawa i uniwersjadowej reprezentacji Polski. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 136; APS 14, 1962, s. 23.

Plejewski Czesław: ur. w 1915 r. W AZS Warszawa od 1939 r. W okresie powojennym podpora AZS we wszystkich grach aż do 1952 r. Wielokrotny reprezentant Polski w siatkówce. Zmarł w 1955 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347.

Pliszka Grzegorz, ur. 04.02.1968 r. w Siedlcach. Wykształcenie wyższe, Akademia Podlaska w Siedlcach. Zawodnik rugby WFS Siedlce (1985, złoty medal mistrzostw Polski kadetów), Vis Siedlce (1986-1991, młodzieżowe mistrzostwo Polski 1986, złoty medal mistrzostw Polski juniorów 1987), MOSiR Siedlce (1991), AZS AWF Warszawa (1992), Pogoni Siedlce (1993-2007). Pierwszy trener Henryk Niedziółka. Uczestnik mistrzostw świata juniorów (1987). Instruktor rugby (1.995). Trener kadetów, młodzików i żaków Pogoni Siedlce (1994-1995). Kierownik sekcji rugby Pogoni (1998-2003), działacz (1994-2006). Prezes Pogoni Siedlce (2006-2007), Prezes Stowarzyszenia Rozwoju Sportu Rugby Team (2005-2007). Odznaczony Srebrną Odznaką Honorową PZR (1994), Złotą (2004), kadetów AZS AWF Warszawa (2004-2006), srebrny medal mistrzostw Polski „7” 2006). Prezes Mazowieckiego Okręgowego Związku Rugby (2004-2007). Odznaczony Złotą Odznaką AZS (1995). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 23.

Pławczyk Jerzy ur. 16. 04. 1911, w Dąbrowie Górniczej, zm. prawdopodobnie po 1989. Lekkoatleta (wzwyż), w. 184 cm, c.c. 82 kg. IO 1932 Los Angeles, 7-8 m.; IO 1936 Berlin, 22. 9 m.; brązowy medalista ME 1934; rekordzista Europy 1932; sześciokrotny mistrz Polski 1932-36; czterokrotny rekordzista Polski; odzn. honorową, odznaką, PZLA, medalem 100-lecia Sportu Polskiego. Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa 1930-38. Wykształcenie wyższe wf., CIWF Warszawa, trener, handlowiec. Trener 1a i siatkówki we Francji, Monaco, Algerii, Niemczech. Żonaty, troje dzieci: dwóch synów - nauczyciela wf i handlowca, córkę pielęgniarkę. Przed wojną wyemigrował do Francji, gdzie pracował jako trener. W czasie wojny przebywał w niemieckim obozie jenieckim, po jej zakończeniu zamieszkał we Francji, następnie w RFN. Powrócił do Polski, mieszkał w Warszawie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 206. Fot. NAC PIC_1-S-902-3.

Pławecki Damian (4 XI 1973, Miedzna), badmintonista, akademicki wicemistrz świata W deblu i mikście, siedmiokrotny mistrz Polski, drużynowy mistrz Polski z AZS AGH (2006). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 356.

Płonka Zbigniew, (1912, Kraków - 19 IX 1985, Kraków), narciarz wysokogórski, w latach trzydziestych był członkiem i działaczem sekcji narciarskiej AZS w Krakowie. W latach pięćdziesiątych był współorganizatorem Komisji Turystyki Narciarskiej, w 1954 r. jednym z organizatorów wysokogórskich rajdów narciarskich w Tatrach i przez ćwierć wieku ich kierownikiem (komandorem). Od 1949 r. publikował liczne artykuły o różnych aspektach turystyki narciarskiej, m.in. w „Wierchach” i czasopiśmie „Turysta”. Był cenionym krakowskim zegarmistrzem. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 155.

Pływacz Krzysztof. Ur. 1983 r. (Wałbrzych). Kluby: - UKN Melafir Czarny Bór - 2001 - AZS AE Wałbrzych 2002 - 2005 - AZS AE Wrocław 2006 - 2007 - BKS WP Kościelisko 2008. Osiągnięcia Olimpijskie: 2006 - Turyn - 20 km ind. - 76 miejsce na 88 startujących z czasem 64:12.9, 4 minuty karne (zwycciężył M. Greis, Niemcy - 54:23.0, 1 minuta karna); sztafeta 4 x 7,5 km - 13 miejsce na 17 startujących z czasem 1:26:57.0, 2 rundy karne + 10 dodatkowych naboń (zwycciężyli Niemcy - 1:21:51.5, 1 runda karna + 8 dodatkowych naboń). Partnerami Krzysztofa (22:21.7) w sztafecie byli: W. Ziemianin (20:56.5), T. Sikora (20:01.2) i M. Piecha (23:37.6). 2014 - Soczi: sprint (10 km) - 64 m. na 87 start. z czasem 27:02.3 (zw. O. E. Bjoerndalen, Norwegia - 24:33.5), bieg indywidualny (20 km) - 77 m. na 89 start. z czasem 58:12.5 (zw. Martin Fourcade, Francja - 49:31.7); bieg sztafetowy 4 x 7,5 km 19 m. na 19 start. w tym 2 rundy karne + 12 doładowań. Partnerami Krzysztofa w sztafecie byli: Łukasz Szczurek, Rafał Lepel i Łukasz Słonina. Absolwent Zespołu Szkół Ogólnokształcących (SMS w biathlonie) im. J.I. Sztaydyngera w Szklarskiej Porębie. Student Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu. <https://biathlon.com.pl/biathlon/olimpijczycy>; Fot. http://skibasport.pl/434_63,krzysztof_plywaczek.html

Pobóg Pągowski, Bolesław (11 I 1906, Dukła - 18 IX 1990, Kraków), lekkoatleta, absolwent Studium WF UJ (1934), zawodnik, trener i działacz „Cracovii” (1931-1939), drużynę żeńska doprowadził do tytułu drużynowego wicemistrza Polski w lekkiej atletyce, prowadził dział sportu i turystyki w Polskim Radio W Krakowie (1937-1939). W czasie okupacji niemieckiej jako oficer łączności obsługiwał tajną radiostację, odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej (1982). Nauczyciel wychowania fizycznego w szkolnictwie zawodowym (1950-1951) oraz w Studium WP UJ (19.52-1971), członek Komisji WF i Sportu przy Departamencie Studiów Uniwersyteckich i Ekonomicznych Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego, prowadził batalię o utrzymanie obowiązkowego wychowania fizycznego w szkołach Wyższych. Do programu wychowania fizycznego wprowadził wioślarstwo, które następnie zostało zorganizowane we wszystkich uczelniach krakowskich. Przez sześć lat był opiekunem AZS UJ, zainicjował Wyjazdy sportowe AZS UJ do uniwersytetów w Cambridge, Kijowa i Pragi. Równocześnie z pracą na uczelni, wykonywał powierzone mu przez Radę Narodową Krakowa stanowisko dyrektora tworzącego się przedsiębiorstwa „Wawel Tourist”. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 356.

Pochwała Marcin (14.02.1984, Nowy Sącz), kajakarz górski, olimpijczyk, absolwent AWF Kraków (). Zawodnik AZS AWF (2002-04). W MŚ 2003 w Augsburgu zdobył brązowy medal w C-2x3. W IO Ateny (2004) w konkurencji C-2 zdobył dziesiąte miejsce, w Pekinie (2008) zajął ósme miejsce w C-2. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008), w: Akademska kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 113. Fot. <http://www.ws.edu.pl/presentation/znani-na-wszechnicy.php>

Podgórna Zuzanna z d. Stolarz (30 I 1952, Chrzanów), narciarka alpejska, działaczka AZS PK. W czasie studiów na Wydziale Lądowym PK (1972-1976) aktywnie działała w Zarządzie Klubu Uczelnianego AZS. Uzyskała uprawnienia instruktora narciarskiego PZN i szkoliła studentów w trakcie wyjazdów na narty i obozach naukowo-sportowych w Żabnicy zainicjowanych przez ówczesnego Dziekana Wydziału Budownictwa Lądowego Profesora Stefana Piechnika. Działalność ta spowodowała ogromną popularność narciarstwa na PK. Od początku powstania Stowarzyszenia Instruktorów i Trenerów PZN była instruktorem narciarskim, zaś po otrzymaniu instruktora wykładowcy szkoliła kadrę przyszłych narciarzy. Od 2010 roku pełni funkcję prezesa SITN-PZN. Od 1977r pracownik dydaktyczny WIL do chwili obecnej. Synowie: Wojciech (biogram sportowy

w innym miejscu) i Jurand studiowali na PK i byli dobrymi narciarzami. Jurand) w 1996 roku na MP juniorów zdobył brązowy medal w kombinacji. Będąc studentem WIL PK reprezentował uczelnię w MPSzW w 1999 i 2001 r. zdobywając indywidualnie złoty, srebrny i brązowe krążki zaś drużynowo złoty i brązowy medal. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Podgórny Jurand (30 IV 1978 r., Kraków), narciarz alpejczyk, brązowy medalista MP juniorów. Zawodnik MKN, później KKN i AZS PK. Reprezentował AZS PK na mistrzostwach narciarskich uczelni technicznych i mistrzostwach Polski szkół wyższych osiągając czołowe miejsca. Po zdobyciu uprawnień instruktorskich brał udział w mistrzostwach Polski instruktorów zajmując z dobrymi lokatami. Na PK studiował dwa kierunki. W czasie studiów zdobył uprawnienia instruktorskie. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Podgórny Ryszard (16 XII 1953, Słopnice), narciarz, działacz AZS PK. Od pierwszego roku studiów (1972) działał w AZS, pełnił funkcję wiceprezesa. Aktywnie działał w zakresie poszerzenia bazy sportowej. W tym czasie został wybudowany społecznie Klub Pod Przewiązką przy ulicy Bydgoskiej, ścieżki zdrowia i korty tenisowe w Czyżynach. Na ostatnim roku studiów uzyskał uprawnienia instruktora narciarstwa (1977 r.). Po studiach został zatrudniony w Hucie im. Lenina. W 1983 r. założył własne gospodarstwo. W 1989 r. był członkiem założycielem, a następnie działaczem Stowarzyszenia Instruktorów i Trenerów Narciarstwa PZN, prowadził szkolenia narciarskie organizowane przez PZN i obozów naukowo-sportowych PK w Żabnicy. Do zawodu inżyniera powrócił w roku 2006. W tej działalności sportowej i społecznej otrzymywał ofiarną pomoc żony. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Podgórny Wojciech (30 VIII 1980, Kraków), narciarz alpejczyk, snowboardzista, mistrz Polski. Członek kadry narodowej (1996-2001), instruktor narciarski, zawodnik KKN Kraków, AZS PK, Fischer Demo Team, wielokrotny mistrz Polski juniorów 1997; GS, SG, SL; 1999 slalom; 2000 SG; mistrz Polski seniorów: 1998 – super gigant i slalom gigant; 2000 – slalom gigant. super gigant; 2001 – super gigant. Już jako junior uczestniczył w MŚ zajmując 17 miejsce, uczestniczył także w MŚ seniorów w 2001 r., zajął wówczas 31 miejsce w slalomie. Brał udział w 111 zawodach FIS, startował 16 razy w Pucharze Europy, wystąpił na Uniwersjadzie w Zakopanem w 2001 r. – 6 m super gigant, 13 m slalom. Trzykrotnie zdobył Carvingowy Puchar Polski w sezonach 2003/04, 2004/05, 2005/06). Mistrz Polski instruktorów: 2009, 2010 Podczas studiów na PK wielokrotnie zwyciężał w MPSzW i w Pucharze AZS - Fischer Winter Cup, zarówno w narciarstwie alpejskim jak i w snowboardzie. Po ukończeniu studiów został instruktorem narciarskim oraz wykładowcą PZN. Został członkiem Pol-Ski Demo-Team. Reprezentuje Polskę na międzynarodowych kongresach narciarskich Interski. Czynnie udziela się w Stowarzyszeniu Instruktorów i Trenerów PZN. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Podgórski Szymon, ur. 19.03.1937 r. w Uniejowie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Czarnych Szczecin (1956-1961, zdobywca Pucharu Sportowca 1956), AZS Szczecin (1958), Pioniera Szczecin (1959-1960, finalista Pucharu PZR 1959). Pierwszy trener Henryk Karczewski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji środkowego ataku. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 89.

Podkościelny Mariusz. Ur. 29. 04.1968 w Gdańsku. Pływak (200 m. dow, 400 m. dow, 1500 m, dow, 4 x 200 m, dow), w. 193 cm, c.-c. 76 kg. IO 1988 Seul, 5m.; IO 1992 Barcelona, 15. 10. 13 m.; brązowy medalista ME 1989; mistrz Polski 1986. Klub AZS

AWF Gdańsk. Wykształcenie średnie, student. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 206. Foto: <https://arizonawildcats.com/sports/2013/12/9/209335566.aspx>

Podlewski Stanisław (1932 - 2015) - sportowiec, trener koszykówki, działacz sportowy, nauczyciel wychowania fizycznego, społecznik. Urodził się 18 lutego 1932 r. w Lublińcu województwo śląskie, w rodzinie inteligentnej wyznania rzymskokatolickiego. Syn Michała (oficera WP zginął w Charkowie w 1940 r.) i Heleny Janiak (działaczki ruchu oporu). Edukację rozpoczął w Chełmie w 1938 r. w Szkole Ćwiczeń. Wojnę i okupację rodzina przeżyła w Chełmie, tu też ukończył szkołę powszechną w tzw. tajnym nauczaniu. Po wyzwoleniu od 1944 r. kontynuował naukę w Gimnazjum i Liceum im. St. Czarnieckiego w Chełmie - maturę uzyskał w 1950 r. Kształcił się dalej w latach 1950 - 1953 w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na wydziale filozofii oraz w latach 1976 - 1979 w Krakowskiej Akademii Wychowania Fizycznego kierunku turystyka i rekreacja. Był członkiem AZS - KUL. Będąc uczniem i sportowcem SKS „Czarniecczycy” interesował się sportem szczególnie koszykówką - posiadał zdolności organizacyjne. Należał do grupy tworzącej w Chełmie powojenny szkolny ruch sportowy, zainicjował też system rozgrywek międzyszkolnych w grach zespołowych. W latach 1955 - 1956 był kierownikiem MZ - KS „Chełmianka” Chełm. W tym czasie prowadził też drużynę koszykówki przy KS ZZK „Kolejarz” Chełm, która grała w L.OZKosz., L.DOKP. i Federacji Kolejarza. Prace trenerską rozpoczął w 1957 r. w barwach MKS Chełm. W latach 1958 - 1960 jego drużyna należała do najlepszych w Lubelskiej Okręgówce rangi SZS, a w kategorii juniora w latach 1966 - 1969. W 1978 r. drużyna grała w finale ogólnopolskim rangi MKS. W 1972 r. zakończył pracę trenerską. Związek małżeński zawarł w Chełmie 21 marca 1959 r. z Krystyna Winiarz, z tego związku mieli dwie córki: Monikę i Małgorzatę. Był w latach: 1953 - 1976 trenerem sekcji koszykówki przy MKS - Międzyszkolnym Klubie Sportowym w Chełmie (drużyna należała do najlepszych w okręgu); od 1977 r. kierownikiem Wydziału Kultury Fizycznej i Sportu przy Urzędzie Miejskim w Chełmie; 1979-1981 Wice Prezesem Wojewódzkiej Federacji Sportu w Chełmie; 1980-1985 nauczycielem wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej Nr 5 w Chełmie, aż do przejścia na emeryturę. W latach 1960 w 1970 był członkiem OZKosz. w Lublinie, posiadał trenera II klasy i II klasę sportową. Uczestniczył w kursokonferencjach na terenie kraju. Posiadał uprawnienia sędziowskie I stopnia. Był pilotem-przewodnikiem wycieczek turystycznych krajowych i zagranicznych. Działał w Federacji Rodzin Katyńskich. W latach 1998 - 2000 prowadził zajęcia z zakresu turystyki w Centrum Kształcenia Ustawicznego w Chełmie. Za swoją pracę otrzymał odznaczenia: Zasłużony działacz kultury fizycznej, Honorowa Odznaka za Zasługi w Sporcie Szkolnym; Złota Odznaka OZKosz; Złota Odznaka PZKosz. Będąc na emeryturze udzielał się społecznie, uprawiał sport i turystykę. Zmarł 26 maja 2015 r. w Chełmie i został pochowany na cmentarzu Komunalnym w Chełmie. W. A. Kozłowski, Zasłużeni Chełmianie dla kultury fizycznej. Słownik biograficzny. Część Trzecia, Chełm 2017, s. 26-27.

Podstawek Jerzy, szermierz (szablista, florecista); ur. 28 maja 1934 w Częstochowie. Zawodnik klubów: Baildon Katowice 1955-1959; AZS AWF Warszawa 1959-1963. Trener AZS AWF Warszawa 1962-1963; AZS Gdańsk 1963-1974; FC Klagenfurt, Austria 1974-1975; SV Spital, Austria 1974-1975; reprezentacji Austrii 1974-1975; Ogniwo Sport 1975-1978; Centrum Pięcioboju Nowoczesnego w RFN 1978-1979; reprezentacji Polski we florecie kobiet 1985-1988; SNS Gdańsk 1988-1995. Miejsce zamieszkania: Polska. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 204.

Podstawski Robert. Urodzony 8 maja 1970 r. w Morażu. Był wyczynowym tenisistą i wciąż grywa na korcie. Specjalizuje się w sportach walki. Jest magistrem wychowania fizycznego po Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie oraz doktorem nauk o kulturze fizycznej. W Studium pracuje nieprzerwanie od 1993 r. Jako dziesięcioletek rozpoczął przygodę z tenisem pod opieką Waldemara Skarżyńskiego w Klubie Sportowym Sokół Ostróda. Kontynuował grę już jako zawodnik w sekcji tenisa AZS ART Olsztyn. Po skończeniu liceum i zdaniu matury w 1989 r. dostał się na Akademię Wychowania Fizycznego w Krakowie. W czasie studiów uzyskał uprawnienia instruktora lekkoatletyki, siatkówki, pływania, piłki ręcznej oraz instruktora I klasy z gimnastyki sportowej. Zdał też na ocenę bardzo dobrą egzamin z masażu klasycznego, terapii manualnej oraz shiatsu. Po skończeniu kursu masażu współpracował z zawodnikami hokejowej i narciarskiej reprezentacji Polski podczas Uniwersjady zimowej w Zakopanem w 1993 r. Od 1992 do 1993 r., podczas letnich wakacji, w porozumieniu z Zarządzeniem Klubu AZS ART w Olsztynie prowadził szkolenie seniorów i juniorów sekcji tenisa. W 1993 r. uzyskał tytuł zawodowy magistra wychowania fizycznego i rozpoczął pracę w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie. W tym samym czasie zacząłem pełnić społeczną funkcję wiceprezesa oraz trenera koordynatora Olsztyńskiego Okręgowego Związku Tenisa. Równolegle przejął akademicką sekcję tenisa, a do jej najważniejszych sukcesów sekcji należy zaliczyć: złoty medal drużynowych mistrzostwach Polski szkół wyższych (1997), brązowy - drużynowych halowych mistrzostwach Polski seniorów (2000), srebrny - Akademickich Mistrzostw Polski Szkół Wyższych (2001), złoty drużyny kobiet i szóste miejsce drużyny mężczyzn w mistrzostwach szkół wyższych w kategorii uniwersytetów (2001), brązowy medal w grze podwójnej mężczyzn oraz złoty medal w grze pojedynczej mężczyzn (pracowników) w Pucharze Zarządu Głównego AZS (2004). W latach 1995-1997 współpracowałem z pierwszym zespołem siatkarskim Klubu AZS ART w Olsztynie w roli trenera odnowy biologicznej. W 1999 r. został odznaczony złotą Odznaką Akademickiego Związku Sportowego. W 2005 r. uzyskał stopień trenera klasy I w tenisie oraz zostałem odznaczony Złotą Odznaką Polskiego Związku Tenisa. W 2003 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk w dziedzinie kultury fizycznej na podstawie rozprawy doktorską nt. „Sprawność fizyczna i opinie na temat profilaktyki zdrowotnej studentów I roku Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w roku akademickim 1999/2000”. Oprócz gry w tenisa pasjonują mnie walki wschodnie. W 2014 r. uzyskał stopień instruktora MMA, a w 2015 r. instruktora sportu z boksu. W UWM pełnił trzykrotnie funkcję członka Komisji Rewizyjnej Klubu AZS ART, następnie AZS UWM w Olsztynie oraz w Warmińsko-Mazurskim Okręgowym Związku Tenisa. Byłem także członkiem Zarządu Klubu AZS UWM w Olsztynie oraz przez wiele kadencji prezesem sekcji tenisa w klubie AZS ART i UWM w Olsztynie. M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 487-494.

Polanowski Bogdan, absolwent AWF 1982, wykładowca, trener klasy mistrzowskiej, współpracownik AZS-AWF 1984-92; promuje szermierkę historyczną, w latach 1995-2000 brał udział w przygotowaniu kadry szermierzy niepełnosprawnych. do Paraolimpiady w Sydney. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 144.

Poleski Józef. Studiował na Politechnice Warszawskiej. Lekkoatleta AZS Warszawa. Rekordzista Polski w biegu sztafetowym 4 x 1500 m (1926 r.). Poległ jako żołnierz w kampanii wrześniowej 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 75.

Poleszczuk Waldemar Andrzej (ur. 7 października 1931 w Białej Podlaskiej, zm. 12 lipca 2009 w Warszawie) – polski siatkarz, dziesięciokrotny mistrz Polski, brązowy medalista Letniej Uniwersjady (1959), reprezentant Polski, działacz sportowy. W młodości uprawiał lekką atletykę. Na mistrzostwach Polski seniorów w 1949 zajął piąte miejsce w dziesięcioboju (w barwach MKS Lublin), na mistrzostwach Polski w 1951 zajął z drużyną Budowlanych czwarte miejsce w sztafecie 4 x 100 m. Jako zawodnik siatkarskiej drużyny AZS-AWF Warszawa wywalczył mistrzostwo Polski w 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961. a także Puchar Polski w 1953, 1954 i 1955. W reprezentacji Polski seniorów debiutował we wrześniu 1953 w towarzyskim spotkaniu z NRD, wystąpił m.in. na akademickich mistrzostwach świata w 1954 (piąte miejsce) i 1957, mistrzostwach Europy w 1955 i 1958 (w obu startach szóste miejsce). Ostatni raz w I reprezentacji wystąpił 19 września 1959 w meczu Turnieju Trzech Kontynentów z Rumunią. Łącznie w biało-czerwonych barwach wystąpił 110 razy. Ponadto w 1959 wystąpił na Uniwersjadzie w Turynie, zdobywając z drużyną brązowy medal. W 1954 ukończył studia w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Po zakończeniu kariery zawodniczej był m.in. trenerem Hutnika Warszawa. W latach 1974-1985 pracował jako dyrektor ds. kultury fizycznej i sportu Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy. https://pl.wikipedia.org/wiki/Waldemar_Poleszczuk; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 347.

Ponczek Mirosław, urodził się 23 lutego 1947 r. w miejscowości Siemionia k. Będzina w rodzinie inteligenckiej. Był absolwentem Liceum Ogólnokształcącego w Wojkowicach-Żychcicach oraz Studium Nauczycielskiego w Cieszynie (kierunek historia). W 1967 r. rozpoczął studia na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Łódzkiego. (magisterium z historii uzyskał 24 czerwca 1972 r.). W trakcie studiów był członkiem sekcji szermierczej Akademickiego Związku Sportowego (AZS) Uniwersytetu Łódzkiego. Po ukończeniu studiów (w okresie 1972 r. do 1985 r.) pracował jako nauczyciel historii w Sosnowcu. W tym czasie odbył studia podyplomowe w zakresie politologii na Uniwersytecie Śląskim. W okresie lat 1982–1985 był wykładowcą dydaktyki na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Stopień naukowy doktora nauk o kulturze fizycznej uzyskał na AWF w Krakowie w 1984 r. na podstawie pracy *Sport i wychowania fizyczne w działalności organizacji młodzieżowych Zagłębia Dąbrowskiego (1945–1979)*. W 1985 r. rozpoczął pracę, jako adiunkt w Muzeum Śląskim w Katowicach. W latach 1986–1999 był adiunktem w Zakładzie Historii Kultury Fizycznej, wchodzącym w skład Katedry Humanistycznych Podstaw Kultury Fizycznej AWF im. Jerzego Kukuczki w Katowicach. Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej otrzymał w 1999 r. na Wydziale Wychowania Fizycznego AWF im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt. *Kultura fizyczna w polskich katolickich organizacjach młodzieżowych II Rzeczypospolitej*. Tytuł profesora nauk o kulturze fizycznej otrzymał w 2007 r. Począwszy od 1 lutego 2008 r., pracował na stanowisku profesora zwyczajnego AWF w Katowicach. W latach 2004–2006 pracował również w Instytucie Wychowania Fizycznego i Sportu na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej, pełniąc funkcję kierownika Zakładu Historii Kultury Fizycznej. W okresie lat 2008–2013 był też zatrudniony na Wydziale Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego. Opublikował ponad 260 prac naukowych, wypromował kilkuset (ok. 500) magistrów wychowania fizycznego i fizjoterapii oraz 9 doktorów nauk o kulturze fizycznej (w zakresie historii kultury fizycznej). Uczestniczył w pracach towarzystw naukowych polskich i międzynarodowych, m.in. był członkiem Polskiego Towarzystwa Historycznego (od 1999 r.); Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej, Sekcji Historii PTNKF,

Międzynarodowego Towarzystwa Nauk Społecznych o Sporcie (International Society for the Social Sciences of Sport). Zmarł 12 lutego 2014 r. w Sosnowcu. E. Małolepszy, Biogram Mirosława Ponczka (1947–2014), Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2014, t. XIII, nr 1, s. 177-180. Fot: http://wikiza.glebie.pl/wiki/Miros%C5%82aw_Ponczek

Poniatowska Alicja: członek AZS Toruń. Sześciokrotna mistrzyni Polski w wioślarstwie. Srebrna medalistka Igrzysk Festiwalowych w Bukareszcie w 1953 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347.

Popiel Irena (26 VI 1900, Kraków – 8 VIII 1987, Kraków), od 12 V 1919 w AZS, narciarka, pływaczka, wioślarka, działaczka Wydziału Głównego, naczelnik przystani wioślarskiej. W latach 1919-1924 studiowała na Wydziale Prawa UJ, ukończyła je ze stopniem doktora. W czasie I wojny światowej startowała w zawodach pływackich, organizowanych przez AZS, była jedną z pierwszych polskich sportswomenek, które uprawiały pływanie wyczynowe. W 1923 r. została wicemistrzynią Polski na 400 m stylem dowolnym i w sztafecie 4 x 75 m, w roku następnym zdobyła brązowy medal na 400 m stylem dowolnym, zaś w 1925 r. srebrny medal w sztafecie 4 x 50 m stylem dowolnym. W narciarstwie największe sukcesy odniosła na mistrzostwach Polski w biegu na 5 km zajmując w 1924 r. szóste, a w 1925 r. piąte miejsce. W wioślarstwie największym osiągnięciem było zdobycie drugiego miejsca na akademickich mistrzostwach świata w Warszawie w 1924 r. oraz uzyskanie tytułu króla sezonu w sekcji wioślarskiej AZS Kraków w 1930 r. za przewiosłowanie na wodzie 2552 km. W kwietniu 1924 r. została członkiem Wydziału Głównego AZS, aktywnie uczestniczyła w pracach sekcji narciarskiej i wioślarskiej będąc wielokrotnie sekretarzem, skarbnikiem sekcji i naczelnikiem przystani. Zajmowała się również szkoleniem, głównie młodych adeptów wioślarstwa. Po II wojnie światowej nadal aktywnie działała w sekcji wioślarskiej, była sędzią związkowym. W 1966 r. otrzymała godność członka honorowego AZS. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 78; Cz. Michałski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 155-156.

Popieluch Katarzyna, ur. 16. 09. 1963 w Nowym Targu. Narciarka, (klasyczny, 15 km, dowolny 30 km), w. 172 cm, c.c. 60 kg. ZIO 1992 Albertville, 38 m.; mistrzyni Polski 1986. Klub AZS Zakopane. Mieszka w Zakopanem. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 208. Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 61.

Porada Zbigniew, ur. 5 VII 1946, Rzeszów - lekkoatleta, popularyzator sportu. Z „królową sportu” zetknął się w rzeszowskim MKS. Będąc jeszcze uczniem szkoły średniej zainteresował się tematyką olimpizmu, a zwłaszcza z historią igrzysk olimpijskich. Opublikował wiele książek z tego zakresu: „Starożytność i nowożytność igrzyska olimpijskie” (1980 r.); „Olimpijczycy w 8. Pułku Ułanów im. Księcia Józefa Poniatowskiego” (2003); „Zimowe igrzyska olimpijskie 1924-2006, (2007) za którą otrzymał nagrodę PKOl Wawrzyn Olimpijski; „Nasi olimpijczycy z AGH i Politechniki Krakowskiej” (2009); „Olimpijczycy z Uniwersytetu Jagiellońskiego” (2010). „Olimpijczycy z Politechniki Krakowskiej” (2012 r.); „Olimpijczycy z krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych” (2014). Ponadto brał udział jako współautor wydanych następujących książek; „90 lat na olimpijskim szlaku” (2009); „Olimpijskie Konkury - Sztuki Wawrzyn Olimpijskie” (2012). Od 2000 roku jest członkiem Małopolskiej Rady Olimpij-

skiej. W 2005 roku został przyjęty w poczet członków Polskiej Akademii Olimpijskiej. W 2007 r. został członkiem International Society of Olympic Historians. Za swoją działalność otrzymał Złoty Medal „Za zasługi dla polskiego ruchu olimpijskiego”. Absolwent Wydziału Elektroniki Górniczej i Hutniczej AGH (1970), stopień naukowy doktora uzyskał w 1978 r., doktora habilitowanego w 1996 r. Pracę zawodową rozpoczął jako asystent na AGH (1970-78). Od 1979 r. został zatrudniony przez PK na etacie adiunkta (do 2001), a od 2001 r. został profesorem Politechniki Krakowskiej. Jest autorem i współautorem ponad 180 publikacji naukowych, w tym dwóch samodzielnych monografii. Prof. dr hab. inż. Zbigniew Porada to znany specjalista w zakresie optoelektroniki. Studiował na AGH, ale od wielu lat jest związany z Politechniką Krakowską. Jego drugą pasją stała się jednakże historia sportu olimpijskiego i akademickiego. Jest twórcą monumentalnej, pierwszej w Polsce i jednej z pierwszych w świecie pozycji książkowej na temat „Starożytnych i nowożytnych igrzysk olimpijskich” (Kraków 1980). Potem opublikował monografię o „Zimowych Igrzyskach Olimpijskich” (nagrodzoną Srebrnym „Wawrzynem Olimpijskim”). Napisał też wiele innych prac, w tym o olimpijczykach z krakowskich uczelni (z AGH i Politechniki Krakowskiej oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego. Profesor Porada jest członkiem Polskiej Akademii Olimpijskiej i sekretarzem Małopolskiej Rady Olimpijskiej. *Czesław Michalski, Jacek Majka, 70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni*, w: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 113; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; J. Lipiec, Przedmowa, w: Porada Z., Olimpijczycy z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010, s. 8.

Poraj Madeyski Zbigniew (1930-2008). Zasłużony przewodnik tatrzański, ratownik TOPR, instruktor PZN, sędzia narciarski o najdłuższym stażu w Okręgu Tatrzańskim, a dla przyjaciół po prostu „Bedzio”. Całe swoje życie, od najmłodszych lat, związał z narciarstwem i przewodnictwem. Prowadził aktywne życie i zachował pogodę ducha aż do końca. Urodził się we Lwowie, ale szkoły kończył pod Tatrami – podstawową w Nowym Targu, a liceum w Zakopanem. Wtedy zapisał się do Harcerskiego Klubu Narciarskiego i zaczął jeździć zawodniczo na nartach, startując w konkurencjach alpejskich. Ukończył AWF w Krakowie, specjalizując się w narciarstwie. Już w wieku 19 lat został sędzią narciarskim, potem instruktorem PZN, a następnie trenerem w zakopiańskim AZS. Pod kierunkiem Jerzego Ustupskiego i Mariana Woyny Orlewicza był przez 10 lat trenerem w Młodzieżowej Szkole Narciarskiej GKKF w Zakopanem. Był aktywnym sędzią przez 55 lat, początkowo sędziował przeważnie konkurencje alpejskie, z biegiem lat klasyczne, a najczęściej skoki narciarskie. Sędziował m.in. na Mistrzostwach Świata FIS w 1962 roku, potem w zawodach Pucharu Świata, Uniwersjadach, Spartakiadach, Mistrzostwach Polski oraz w niezliczonych zawodach niższej rangi. W pierwszej połowie lat 60. zdobył uprawnienia przewodnika tatrzańskiego i podhalańskiego. Odtąd kolejne lata pracy zawodowej były do siebie podobne: latem jako przewodnik oprowadzał grupy, w tym niemieckojęzyczne, zimą uczył jazdy na nartach, m. in. w Tatrzańskiej Szkole Narciarskiej PTTK. Udzielał się w pracy społecznej na rzecz Koła Przewodników Tatrzańskich. Przez dwie kadencje był członkiem zarządu, a w 1980 roku działał w Komitecie Organizacyjnym NSZZ Przewodników Tatrzańskich i Instruktorów Narciarskich „Solidarność”. Przysięgę ratowniczą złożył w 1965 roku. Uczestniczył w kilkunastu wyprawach, pełnił też dyżury na półkach narciarskich. Dopiero na emeryturze miał więcej czasu na ratownicze dyżury informacyjne na Kasprowym Wierchu i w Kuźnicach. W tym okresie pełnił też dyżury w Punkcie Informacyjnym TPN przy rondzie, udzielając fachowych porad turystom i narciarzom, wybierającym się w góry. W jego bogatym życiorysie, poza pracą zawodową, był też czas na poznawanie innych gór. Wyjeżdżał w Alpy, Kaukaz, a także na trekkingi w Himalaje. W ostatnich latach brał czynny udział w spotka-

niach Klubu Seniora TOPR, uczestniczył w imprezach, organizowanych wspólnie z seniorami Horskiej służby z Tatr Wysokich i Zachodnich. Za <http://24tp.pl/?mod=news&id=2306>

Porzec-Nowak Elżbieta piłka siatkowa. Uczestniczka IO w Meksyku (1968): brązowa medalistka. Zawodniczka grająca najczęściej jako atakująca. Srebrna medalistka mistrzostw Europy. Trzykrotna mistrzyni Polski. W latach 1963-76 ponad 30 razy powoływana do narodowej reprezentacji. Ur. 27 I 1945 r. w Lublinie. Absolwentka Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Krakowie. Oficer MO. Kluby: AZS Lublin, Wisła Kraków. Wzrost 175 cm, waga 62 kg. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 280.

Poskrobko Piotr, (ur. 7 lipca 1973 r. w Białymstoku) – czołowy siatkarz AZS Olsztyn, dwukrotny mistrz Polski. Przez prawie całą karierę związany był z AZS Olsztyn. W sezonach 1990/1991 i 1991/1992 był dwukrotnym zdobywcą mistrzostwa Polski, jak i Pucharu Polski. W sezonach 1992/1993 i 2003/2004 był wicemistrzem Polski. W międzyczasie miał krótki epizod w Stolarce Wołomin. Grał na pozycji przyjmującego zagrywkę (później jako libero), był świetnie wyszkolony technicznie, ale mało przebojowy. W sezonach 2004–2006 był zawodnikiem Gwardii Wrocław. W sezonie 2007/ 2008 związał się z drużyną Trefla Gdańsk, z którą udało mu się wywalczyć awans do Plus Ligi. Wtedy też zakończył karierę zawodniczą na najwyższym poziomie. Pozostał w gdańskim klubie, gdzie najpierw pracował jako statystyk, a następnie został asystentem trenera. W 2010 roku podpisał kontrakt ze Ślepskiem Suwałki, gdzie został drugim trenerem. W maju 2011 r. wrócił do Olsztyna i został asystentem trenera Tomasa Totolo. Później pracował w roli szkoleniowca w klubach Podlasia i Mazowsza. encyklopedia.warmia.mazury. pl/index.php/Piotr_Poskrobko.

Postępska Ewa. Narciarka AZS Wilno. Akademicka mistrzyni Polski w biegu na 3 km (1935 r.). Uprawiała także żeglarstwo w AZM we Lwowie. Zginęła w czasie ewakuacji Armii Polskiej z ZSRR do Iranu. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 75.

Poszowski Jerzy (1941-2018), góral urodzony w 1941 roku w Rajczy. Ten twardy góralski charakter dawało sobie wielokrotnie znać w trakcie Jego życia i działalności w Akademickim Związku Sportowym. Już podczas nauki w Conradinum wyróżniał się jako kapitan drużyny piłki nożnej, a kiedy grał w drużynie juniorów Lechii Gdańsk, to na boisku budził respekt, podobnie później w reprezentacji Politechniki Gdańskiej w piłce nożnej był najlepszym zawodnikiem. Moja przyjaźń z Jurkiem, a właściwie z „Posiem”, bo tak się do niego zwracaliśmy, liczy sobie 55 lat. Zaprosiłem go do mojego zarządu Klubu Uczelnianego AZS Politechniki Gdańskiej w 1963 roku i od razu stał się bardzo aktywnym działaczem. Rozumieliśmy się bez słów i rozpieła nas chęć do działania. To był okres rozkwitu samorządności studenckiej na niwie społecznej, kulturalnej, turystycznej, sportowej. Organizowaliśmy wówczas ogromną liczbę imprez sportowych: między wydziałami, domami studenckimi, pomiędzy uczelniami, mistrzostwa Polski politechnik, spartakiady - to spowodowało, że Jurek, świetny organizator, potrzebował dodatkowych terminów zdawania egzaminów. Jako prezes klubu, nic mu nie mówiąc, uzgodniłem to z dziekanem prof. Więckiewiczem. „Posio” się o tym dowiedział i do egzaminów przystąpił, ale po kilkunastu latach! Góralski uparciuch. Dopiero w 1981 roku ukończył studia na Wydziale Mechaniczno-Technologicznym Politechniki Gdańskiej. Działaliśmy razem nie tylko w sporcie. W okresie wakacyjnym w latach 1966 i 1967 dorabialiśmy prowadząc razem z całą ekipą Międzynarodowy Hotel Studencki - największą bazę noclegową na Wybrzeżu. Zdolności organiza-

cyjne Jerzego zostały docenione i w 1667 roku został pracownikiem Zarządu Środowiskowego AZS Gdańsk. Uczył młodych działaczy z różnych uczelni, jak organizować życie sportowe oraz jak organizować i rozliczać imprezy, min. współorganizował w 1971 roku Akademickie Mistrzostwa i Świata w judo z okazji jubileuszu 50-lecia AZS Gdańsk. Od 1979 roku aż do przejścia na emeryturę w 2006 roku pełnił funkcję sekretarza Zarządu Środowiskowego AZS Gdańsk. Był po góralsku twardy, ale uczciwie rozliczał trenerów z wyników sportowych i z finansów. Wiadomo było, kto tu rządzi. Jurek miał jeszcze jedną pasję była to Giełda Papierów Wartościowych. Dobrze rozumiał reguły rynku kapitałowego, jego analityczny umysł uprawiał z sukcesami, a dla mnie stanowiło to okazję do konsultacji i dyskusji z nim na ten temat. W trakcie uroczystości w pałacu prezydenckim w roku 2008 z okazji 100 -lecia Akademickiego Związku Sportowego w Polsce został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, a prezydent Aleksander Kwaśniewski w swoim wystąpieniu podkreślił, jaką wielką rolę w rozwoju sportu akademickiego odegrał Jerzy Poszowski i jak dobrze im się współpracowało w ramach Zarządu Środowiskowego AZS w Gdańsku. Aleksander Kwaśniewski był wtedy wiceprezesem. Jurek miał wielu przyjaciół i kolegów, którzy świetnie czuli się w jego towarzystwie wspólnie biesiadując przy i różnych okazjach, a tych było sporo. Obozy organizacyjno-sportowe zimą w górach, latem w Wilkasach, coroczne spotkania kolegów ze studiów i inne okazje towarzyskie, ale szczególną rolę w jego życiu odgrywali Hania Kreft oraz Elżbieta i Ryszard Bielańscy - to u nich odnajdywał rodzinną atmosferę spędzając wiele świąt, jeżeli nie wyjeżdżał do rodzinnego Dzierżoniowa. Jerzy był oszczędny w wypowiedziach, ale zdecydowanie bronił swoich decyzji. Jednocześnie potrafił zadbać o stworzenie odpowiedniej koleżeńskej atmosfery w domu klubowym we Wrzeszczu i nie tylko tam. Do dziś koledzy z innych środowisk AZS w Polsce wspominają jego patent kulinarny - specjalnie przygotowywaną słoninę, która uzupełniona przywożonymi na zjazdy AZS śledziami stanowiła znakomitą przystawkę do nocnych rozmów nie tylko o AZS-ie. Był jednym z tych bardzo zasłużonych sekretarzy środowisk, o długim stażu, którzy mieli ogromny wpływ na działalność sportową wśród młodzieży akademickiej. Wieloletnia działalność i zasługi poniesione dla rozwoju sportu akademickiego zostały docenione i w 2009 roku Zjazd AZS nadał mu godność członka honorowego najważniejsze wyróżnienie, jakie może przyznać nasza organizacja. Janusz Rybicki, Jerzy Poszowski (1941-2018), APS 349, 2018, s. 23. Foto: <http://www.azs.krakow.pl/smutna-wiadomosc-z-gdanska/>

Potrzebowski Edmund. Urodził się 16 czerwca 1926 r. w Chorzowie. W 1948 r. przyjechał do Szczecina i podjął studia w Akademii Handlowej. Rok później - jako amator wystartował i wygrał zawody na 3 km w ramach „Biegów Narodowych” zorganizowanych w Lasku Arkońskim. Od tego dnia rozpoczęła się kariera sportowa najwybitniejszego szczecińskiego sportowca przełomu lat 40. i 50. Tym, który wypatrzył wielki talent Potrzebowskiego był przedwojenny rekordzista świata w pchnięciu kulą Zygmunt Heliasz. Trener Heliasz i zawodnik Potrzebowski stali się nierozłączną sportową parą reprezentującą klub AZS Szczecin. W trakcie całej swojej kariery zawodniczej Edmund Potrzebowski czterokrotnie był mistrzem Polski: W 1950 i 1952 r. W biegu na 1500 m, a w 1953 i 1954 r. - w biegu na 800 m. Pięciokrotnie był wicemistrzem Polski: w 1951 i 1952 r. W biegu na 1500 metrów, W 1952 r. na 800 metrów, a w 1951 i 1955 r. w sztafecie 4 x 400 m. Był również dwukrotnie halowym mistrzem Polski W biegach na 3000 m (1950 r.) i na 800 m (1954 r.). Siedmiokrotnie poprawiał rekord Polski na dystansach 800, 1000, 1500 m i 3 x 1000 m. Był reprezentantem Polski, uczestnikiem 14 meczów międzypaństwowych. Reprezentował Polskę na igrzyskach olimpijskich W Helsinkach W 1952 r. i mistrzostwach Europy W Bernie W 1954 r. Trzykrotnie startował na Akademickich Mistrzostwach Świata (UIE). Największy swój sukces odniósł na UIE w Budapeszcie w 1954 r., wygrywa-

jąc bieg na 1500 m i zajmując II m w biegu na 800 m. W tym samym roku zwyciężył W pierwszym plebiscycie czytelników „Kuriera Szczecińskiego” na najpopularniejszego sportowca Województwa szczecińskiego. Rekordy życiowe: 800 m - 1:50,7 s., 1000 m - 2:24,8 s., 1500 m - 3:48,4 s. Edmund Potrzebowski ukończył W 1951 r. Akademię Handlową w Szczecinie i W 1964 r. AWF w Warszawie. Pracował jako trener w AZS Szczecin (trenował min. Stefana Lewandowskiego, był trenerem reprezentacji Polski i akademickiej reprezentacji Polski). Działał w zarządzie Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki W Szczecinie. W 1966 r. Edmund Potrzebowski wyjechał na kontrakt na Kubę, później przeniósł się do Meksyku, a następnie do Kanady, gdzie zmarł w Vancouver 22 maja 2012 r. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 34-35. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 260; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 312, Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 208. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347; Krzyszanek W., Leśnikowski D., *Chorzowscy olimpijczycy (1924-2014)*, Chorzów 2014, s. 31 i 147. https://pl.wikipedia.org/wiki/Edmund_Potrzebowski <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. Achiwum AZS Szczecin.

Potuczek Witold (20 II 1895, Praga – 22 II 1981, Kraków), tenisista AZS od 1912 roku, następnie działacz. Ukończył Wydział Prawa UJ w 1921 roku, w 1924 roku uzyskał stopień doktora prawa. W latach 1916-1918 odbywał służbę wojskową w armii austriackiej. W latach 1921-1924 aplikował w Sądzie Grodzkim i Sądzie Okręgowym w Krakowie. Następnie pracował jako urzędnik w Szaflarach, a od 1930 roku do 1940 w towarzystwach ubezpieczeniowych w Krakowie. W tym czasie był jednym z założycieli Związku Zawodowego Pracowników Ubezpieczeniowych, którego przez trzy kadencje był wiceprezesem. W okresie nauki gimnazjalnej zaczął uprawiać tenis ziemny. W maju 1912 roku wstąpił do sekcji tenisowej AZS Kraków stając się szybko czołowym tenisistą Krakowa i Małopolski. W okresie zaborów i w latach dwudziestych obok W. Szwede i K. Zachara należał do najlepszych zawodników sekcji tenisowej AZS Kraków. W 1926 roku sklasyfikowany był na dziewiątym miejscu na liście klasyfikacyjnej Polskiego Związku Lawn-Tenisowego. W roku następnym grając w barwach AZS Kraków zdobył drużynowe wicemistrzostwo Polski. Był wielokrotnym reprezentantem Krakowa w spotkaniach międzynarodowych i krajowych. Działalność społeczną w ruchu sportowym rozpoczął w roku 1914, kiedy to powierzono mu obowiązki zastępcy skarbnika sekcji tenisowej AZS Kraków. W sekcji tej działał nieprzerwanie, aż do momentu jej rozwiązania w 1938 roku, pełniąc funkcje kierownika sportowego, sekretarza i kierownika technicznego. Był również w latach 1930-1931 członkiem Wydziału Głównego AZS Kraków. W roku 1921 z ramienia AZS Kraków brał udział w pracach komisji statutowej tworzącego się Polskiego Związku Lawn-Tenisowego. Przez cały okres międzywojenny aktywnie uczestniczył w pracach różnych komisji tegoż Związku, a w latach 1926-1929 i 1934-1935 był członkiem jego zarządu. Należał do głównych organizatorów pierwszych międzynarodowych zawodów w tenisie rozgrywanych w Polsce. W 1924 był założycielem Krakowsko-Śląskiego Okręgowego Związku Lawn-Tenisowego, a w 1926 roku Krakowskiego Okręgowego Związku Lawn-Tenisowego. W obu tych instytucjach był pierwszym prezesem budującym podwaliny pod ich właściwy rozwój. Po rozwiązaniu w roku 1938 sekcji tenisowej AZS Kraków działał w sekcji tenisowej „Cracovii”, będąc jej wiceprzewodniczącym. W okresie okupacji hitlerowskiej i w latach 1945-1949 pracował jako urzędnik w Szaflarach, a następnie w Krakowie. Po wyzwoleniu aktywnie włączył się do odbudowy sportu tenisowego w Polsce. W maju 1945 roku wszedł w skład powstałego w Krakowie Komitetu Organizacyjnego Polskiego Związku Tenisowego. W tymże – w latach 1945-1947 pełnił funkcję wiceprezesa zarządu, a w latach 1948-1950 członka sądu koleżeńskiego. Jednocześnie działał w Krakowskim Okręgowym Związku Tenisowym będąc jego prezesem w latach 1945-1946 oraz w Klubie Tenisowym

„Krakus” Kraków. W roku 1946 odznaczony został „Odznaką Honorową dla Zasłużonych PZT”. Przed nim to zaszczytne wyróżnienie nadawane, od 1936 roku otrzymało tylko sześć osób. Od roku 1947 pełnił funkcję honorowego prezesa Krakowskiego Okręgowego Związku Tenisa. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Powała-Niedźwiecki, Stanisław, ur. 01.07.1987 r. w Lublinie. Wykształcenie wyższe licencjackie, Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie, kierunek filologia polska. Zawodnik rugby: Budowlani Lublin (1993-2007, 2009, 2010 srebrny medal mistrzostw Polski kadetów 2004), Folc AZS Warszawa (2008, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 2008), Budowlani Łódź (2008-2009 złoty medal mistrzostw Polski seniorów 2009, zdobywca Pucharu Polski 2009), Benfica Lizbona (2009-2010, zdobywca Taca Plate Portugalii 2010). Pierwszy trener Stanisław Więciorek. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 2 oficjalne mecze międzypaństwowe, wystąpił na pozycji skrzydłowego młyna. Młodzieżowy reprezentant Polski (2006, 2008, uczestnik Młodzieżowych Mistrzostw Europy 2006, 2008), reprezentant Polski juniorów (2004-2006, uczestnik mistrzostw Europy juniorów 2005, 2006). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Suplement 2 (2007-2009), Lublin 2010, s. 23-24.

Prasalek Zygmunt (1896-1972). Faworyt maratonu w pionierski akademickim meczu lekkoatletycznym i zawodach w chodzie maratońskim 24 września 1916 r. Jednak do mety dotarł dopiero III. Jeszcze w następnym roku uznawany był za groźnego zawodnika uniwersyteckiego AZS. Z nieznanых powodów przerwał studia medyczne na UW w 1923 r. Być może edukację medyczną ukończył w innym mieście. Wraz z żoną w 1944 r. przeżyli tragedię powstania warszawskiego i utratę kochanego syna - żołnierza „Krybara”. R. Gawkowski, Maraton sprzed stu lat, Pismo Uczelni 4 (79) 2016, s. 35-39.

Prochota-Krawacka Maryla. Pochodziła z okolic Kluczborka, dokąd wróciła po studiach (później przeniosła się do Opola). Była bardzo sprawna fizycznie, niezwykle dynamiczna i mimo szczupłej budowy wyjątkowo silna - taka „żyła”. Osiągała bardzo dobre wyniki w wielu konkurencjach lekkoatletycznych, zwłaszcza w rzucie oszczepem, doskonale grała w siatkówkę, a także w piłkę ręczną, koszykówkę i ... w piłkę nożną. Nie przejmując się protestami kolegów, gdy tylko miała ochotę, wchodziła do gry futbolistów i „kosila” równo. Mało, który próbował się jej rewanzować, gdyż mógł się narazić na zbluzganie lub nawet oberwać. Temperament miała równy sprawności, a „gębę niewyparzoną”. Pamiętam, jak reprezentacja rewelacyjnych wówczas siatkarki ZSRR (Rewa, Szczagin i inni) grała w sali WSWF mecz pokazowy (przed oficjalnym spotkaniem w Hali Ludowej). Wieczorem na bankiecie siatkarzom Kraju Rad miały dotrzymywać towarzystwa koleżanki z naszego rocznika. Maryla zrezygnowała z tego zaszczytu, kwitując to słowami: „Czy ja jestem dziwką, żeby zadawać się z nieznajomymi?” Na szczęście o jej postawie nie dowiedziały się „odpowiednie czynniki”. W czasie uczelnianej spartakiady, jako główny organizator naszego rocznika, miałem kłopoty ze znalezieniem dziesięciu pływaczek do sztafety 10 x 50 metrów. Zwróciłem się z tym do Maryli i ona nie odmówiła, chociaż startowała w grach sportowych i kilku konkurencjach lekkoatletycznych. Stwierdziła krótko: „Ty wiesz, jak ja pływam i żebyś nie miał pretensji, jak zawałę”. W wodzie dała z siebie wszystko, przyczyniając się do zwycięstwa. Między innymi dzięki tej sztafecie wygraliśmy też rywalizację między rocznikową. A było z kim walczyć, gdyż rocznik Jaskólskiego, Łossowskiego (Tino), Makucha, Jagodzińskiej, Lubienieckiej-Maksymowicz i wielu innych doskonałych sportowców wydawał się nie do pokonania. W pracy nauczycielskiej i trenerkiej Maryla była bardzo impulsywna i często moje uczennice (w czasie meczów między naszymi szkołami) pytały, czemu ta pani tak się wydziera. Sama długo występowała w drużynie siatkarek

AZS Opole i jako kapitan potrafiła sędzięgo obrzucić epitetami, z których najłagodniejszym było „pan jest idiotą”. Często opisywane to w gazetach i zarzucano Maryli porywczosć, ale ona była sobą i nie mogła nad tym zapanować. Wraz z koleżankami ze starszych roczników - Dodą Bohdanowicz i Mietką Miklas-Popławską- stworzyła drużynę siatkówki, która zdobywała czołowe lokaty w ogólnopolskich rozgrywkach zespołów nauczycielskich. W drużynie występowała jedna ze śpiewających siostr Panas, przez jakiś czas także moja żona, później również córka Maryli - Grażyna (bizneswoman, żona obecnego prezydenta Opola). Zacięte mecze toczyły się często z zespołem innego wuefiaka - Włodka Dora z Paczkowa. Maryla wyszła za mąż za kolegę z młodszego rocznika - Julka Krawackiego, potem się rozstali. Żyła zbyt intensywnie i mocno się spalała. Pierwszym poważnym ostrzeżeniem był wylew, który częściowo sparaliżował jej nogę (intensywne ćwiczenia, zwłaszcza na basenie, przywróciły jej niemal całkowitą sprawność). Tego ostrzeżenia Maryla nie wzięła jednak zbyt poważnie. Po jednym z ciężkich meczów poszła jeszcze na trening i na drugi dzień rano znaleziono ją martwą w łóżku. Spoczywa na cmentarzu w Opolu-Półwsi”. Józef Sachnik, Krewka Maryla, w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 211-212.

Prokopek-Janáček, Grażyna (ur. 29 IV 1977 r. w Zalewie, pow. Iława) – polska lekkoatletka specjalizująca się w biegu na 400 metrów, dwukrotna brązowa medalistka mistrzostw Europy w sztafecie 4 x 400 metrów. Karierę sportową rozpoczęła w MLKS Ostróda pod kierunkiem Ryszarda Nowickiego jako jedna z najbardziej utalentowanych i urodziwych lekkoatletek. Po sukcesach juniorskich przeniosła się do Skry Warszawa, a następnie do Trójmiasta, gdzie podjęła studia na AWFiS w Gdańsku. Tam kontynuowała karierę. Później wróciła do stolicy, gdzie do końca kariery sportowej była zawodniczką AZS AWF Warszawa. Była czołową specjalistką w biegu na 400 metrów, wielokrotną reprezentantką Polski w zawodach międzypaństwowych i imprezach najwyższej rangi (mistrzostwa Europy i świata). Na Igrzyskach Olimpijskich w Atenach w 2004 r. wystąpiła w półfinale biegu na 400 metrów i zajęła 5 miejsce w finale sztafety 4 x 400 m. Wyszła za mąż za znanego czeskiego tyczkarza Stepana Janáčka i zamieszkała w Pradze encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Grażyna_Prokopek-Janáček

Proskurnicki Witold, mgr inż., ur. 1937 we Lwowie; matura 1955 - II LO Zabrze. Studia 1955-61, aparatura i urządzenia przemysłu chemicznego. Podczas studiów (1958) zaangażował się w działalność społeczną - współzałożyciel Akademickiego Klubu żeglarskiego ZSP (istnieje do dzisiaj jako Śląski Yacht Club przy PŚ), w latach 1959-60 Komandor tego Klubu. Od 1961 praca w biurze projektowym, projektowaniu był wierny przez wiele lat. W roku 1974 półroczny przerywnik w postaci pracy w Nowym Yorku (CHEMTEX Inc.) na stanowisku piping design engineer. Biuro to zajmowało się projektowaniem urządzeń i kompletnych fabryk włókien sztucznych, głównie dla odbiorców europejskich. W 1979 otrzymał złotą odznakę „zasłużonemu w rozwoju województwa katowickiego”. W 1980 ukończył na Wydziale Architektury PŚ dwusemestralne studium podyplomowe dla generalnych projektantów w zakresie „Koordynacja Projektowania Inwestycji Przemysłowych”. W 1989 wyjazd z ramienia Mostostalu Zabrze, poprzez Polimex-Cekop, do Libii w charakterze specjalisty w zakresie urządzeń wodno-kanalizacyjnych do budowanej w Zawii k/Trypolisu oczyszczalni ścieków. W 1992 roku przerwał pracę zawodową, przechodząc na rentę. W 1996 ponownie podjął pracę już w niepełnym wymiarze godzin jako specjalista ds. marketingu w firmie zajmującej się wytwarzaniem i dystrybucją urządzeń i kompletnych instalacji pomiarowych w gospodarce wodno-ściekowej. Była to kilkuletnia przygoda (do roku 2000), całkowicie odmienna od poprzednio wykonywanej pracy zawodowej. Lecz wyzwalała drzemiące gdzieś w podświadomości niewy-

czierpane możliwości samorealizacji. Od roku 2000 na emeryturze, mieszka w Zabrzcu. Źródło: Biogramy Absolwentów Wydziału Mechanicznego Energetycznego Politechniki Śląskiej II, red. Edward Kostowski, Część B - biogramy absolwentów, Gliwice 2013, s. 83.

Prusakowska Gajda Hanna, ur. 31. 08. 1962 w Gdańsku. Siermierka (flore), w.177 cm, c.c. 68 kg. IO 1988 Seul, 10 m.; medalistka w klubowym PE Turyn 1989; mistrzyni Polski 1991. Klub AZS-AWF Gdańsk. Kariera sportowa 1975-92. Wykształcenie wyższe wf., AWF Gdańsk, trenerka, handlowiec. Mężatka, mąż Witold żeglarz, mistrz Polski'91 (w klasie 620 turystycznych jachtów kabinowych). Hobby: żeglarstwo, narty, tenis i podróże. Mieszka w Piasecznie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 209; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 61; Redakcja „Encyklopedii Gdańska”, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=PRUSAKOWSKA-GAJDA_HANNA_EL%C5%BBBIETA F. <http://zkp.Neostrada.pl/galeria.html>

Prusinowska Danuta - Zawodniczka AZS Olsztyn, uczestniczyła w olimpiadzie w 1972 r. w Monachium, reprezentując Polskę. W 1970 r. zawodniczka uczestniczyła najpierw 22 - 27 października w mistrzostwach świata w Lublanie, a następnie wraz z drużyną AZS Olsztyn w kolejnym spotkaniu (20-22 listopada 1970 r.) z młodzieżową reprezentacją Anglii. W zawodach tych zawodniczki AZS-u Olsztyn zwyciężyły w punktacji drużynowej, uzyskując 169,70 pkt, drużyna angielska zdobyła 161,35 pkt. Danuta Prusinowska uczestniczyła także w międzynarodowych spotkaniach reprezentacji Polski z Norwegią, NRF, Szwecją i Szwajcarią. Startując w mistrzostwach Polski zdobyła tytuł mistrzyni w skoku przez konia. Wzięła udział w mistrzostwach świata rozgrywanych w Lublanie w roku 1970. W 1972 r. zawodniczka AZS Olsztyn Danuta Prusinowska reprezentowała Polskę w Igrzyskach Olimpijskich w Monachium, które rozpoczęły się 27 sierpnia i trwały do 10 września 1972 r. W turnieju olimpijskim w Monachium startowała w barwach AZS, mimo że mieszkała już w stolicy i trenowała z gimnastyczkami Legii. W międzynarodowym spotkaniu z młodzieżową reprezentacją Finlandii Danuta Prusinowska startowała po raz ostatni w barwach AZS Olsztyn. Wychowanka trenera Mieczysława Piekuta otrzymała od klubu pamiątkowy puchar, a od koleżanek mnóstwo pięknych kwiatów. Czynną karierę zakończyła w 1975 r. Po skoczeniu studiów na warszawskiej AWF (1976) dostała pracę w tamtejszym Zakładzie Gimnastyki. Po kilkuletnim pobycie w Warszawie Danuta Prusinowska - Fidusiewicz została trenerką kadry narodowej w gimnastyce sportowej. Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s.217-9, 221; Grzegorz Bielec, Agnieszka Mirkiewicz, Przedstawiciele polskich akademickich organizacji gimnastycznych w ruchu olimpijskim (1932–2008) w: Akademicka kultura fizyczna na przełomie stuleci. Tom II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. Kazimierz Obodyński, Zbigniew Barabasz, Warszawa 2009, s. 84. Przedstawiciele polskich akademickich organizacji gimnastycznych w ruchu olimpijskim (1932–2008), w: Akademicka kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 84.

Prutkowski Józef (1915–1981) – polski pisarz, satyryk i aktor, ukończył lwowskie III Gimnazjum im. Stefana Batorego, debiutował w 1933 roku na łamach prasy literackiej, a w 1935 r. wydał swój pierwszy tomik wierszy. Członek lwowskiego AZS. Bezpośrednio przed oraz w początkach II wojny światowej był aktorem i autorem tekstów teatru Poezji i Satyry we Lwowie. W 1944 r. wstąpił w szeregi Wojska Polskiego i kierował teatrykiem I Armii Wojska Polskiego. Po wojnie współpracował m.in. z Teatrem „Syrena” jako autor tekstów i wykonawca. Napisał wiele słuchowisk radiowych oraz utworów estradowych i rewiowych. W środowisku sportu akademickiego znany jest jako autor wiersza „AZS”.

To tak jak w Wierszu Tuwima,

Oczy mam pełne łez

Kiedy ciebie wspominam

AZS.

Upragniona okazjo!

Partyjka ping-ponga!

Pęta z trzeciego gimnazjum

Pierwszy sukcesy osiąga.

Tutaj się nie wygrywa,

Tu nikt dla interesu

Paszport i bilet i wiza

To serce dla AZS-u.

Tu pierwsze rzuty młodym,

Tu. pierwsza miłość i rekord.

Nigdy boczkim, lecz przodem,

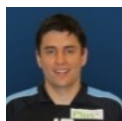
Złym machlojkom na przekór.

Dziś marzę (choć już jesień

i deszcze dzwonią o rynny)

Raz jeszcze być w AZS-ie. Nie honorowym, czynnym.

Cyt za: Józef Prutkowski, „AZS”, w: b.a., 25 – lecie AZS przy Śląskiej Akademii Medycznej (1949-1974), Gliwice 1974, s. 21; Fot. <http://m.mediatly.com/cards/view/192126/lang:pl>

Prygiel Robert, ur. 17. 04. 1976 w Radomiu. Siatkarz, w. 201 cm, c.c. 75 kg. IO 1996 Atlanta, 9-12 m. Klub AZS Czestochowa. Kawaler. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 209.

Prywata Tomasz, ur. 08.08.1920 r. w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Skry Warszawa (1982-1991, 2000-2001), AZS AWF Warszawa (1992, 2000, brązowe medale mistrzostw Polski seniorów: 1994, 1995, 1996, 1992, 1998). Pierwszy trener Zbigniew Janas. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 4 oficjalne mecze międzypaństwowe, występował w III linii. Uczestnik mistrzostw świata juniorów (1989) M. Powala-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 90.

Przechewka Adrian (30 IX 1972, Wrocław), saneczkarz, olimpijczyk, absolwent AWF Kraków (1997). Zawodnik AZS AWF Kraków (1993-1997). Startował głównie w dwójce (partner Leszek Szarejko). W 1992 i 1993 r. zdobyli mistrzostwo Polski. Uczestnicy PŚ: 1993 - 9 miejsce, 1994 - 13, w MŚ w 1994 - 10 miejsce. Na IO w Albertville (1992) - 20 miejsce, w Lillehammer (1994) - 16. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 356; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 209; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Przewęda Ryszard (3 VIII 1926 Biłgoraj), teoretyk wych. fiz., działacz sportowy; od 1951 w w AWF Warszawa, 1961 dr wych. liz., 1968 doc., 1969-71 prodziekan, 1971-73 i 1977-80 r. dyr. Instytutu Wych. Fiz. i Rekreacji Ruchowej, 1973-25 prorektor, od 1926 kier. Zakładu Teorii Wych. Fiz., 1980-81 dziekan; od 1981 sekr. naukowy Komitetu Nauk o Kult. Fiz. PAN; 1953-82 sekr. redakcji „Kultury Fizycznej”; 1948- 1949 przew. Woj. Rady LZS w Warszawie, 1950-54 prezes AZS-AWF, 1969 -76 czł. Komisji Sportowej PKOL, 1969 72 przew. Zespołu Młodzieżowego PKOL, 1976-78 wiceprzew. Rady Wych. Fiz. GKKFiT, od 1978 wiceprzew. Rady Upowszechnienia GKKFiS; od 1924 r. czł. Komitetu Wykonawczego FIEP i delegat tej organizacji na Polskę; 1974 czł. zespołu ekspertów UNESCO; autor wielu prac z zakresu wych. fiz. i sportu, m.in. Postawa ciała młodzieży szkolnej (1963), Rozwój somatyczny i motoryczny” (1973), Współpraca klubów sportowych ze szkołami („Wych. Fiz. i Sport” 1982 nr 2). Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 320; [http://www.zamosciopdia.pl/index.php/pwppz/item/1583PRZEW%C4%98DA%20RYSZARD%20\(1926\)%20profesor,%20teoretyk%20kultury%20fizycznej,%20dzia%C5%82acz%20sportowy](http://www.zamosciopdia.pl/index.php/pwppz/item/1583PRZEW%C4%98DA%20RYSZARD%20(1926)%20profesor,%20teoretyk%20kultury%20fizycznej,%20dzia%C5%82acz%20sportowy)

Przyborowski Józef Jakub, ur. w 1895 r. Profesor hodowli roślin i doświadczalnictwa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Działacz AZS Kraków w okresie międzywojennym. Szczególne zasługi położył dla rozwoju akademickiego wioślarstwa. Uczestnik kampanii wrześniowej 1939 r. Zginął 6 IX 1939 r. pod Janowem Lubelskim. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 75; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 347-348.

Przybylski Stanisław, ur. 1.01.1931, Sosnowiec. Pięcioboista. Syn Henryka i Marii Kozdajewskiej. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego w Wałbrzychu (1951), WSWF we Wrocławiu (1960, mgr wf), Uniwersytetu Wrocławskiego (1977, wydz. matematyki). Zawodnik (176 cm, 70 kg) Górnik Wałbrzych, AZS i OWKS Wrocław, Legii Warszawa (lata 1946-60). Do pięcioboju trafił jako dobry biegacz. Najwybitniejszy zawodnik z pierwszego powojennego okresu. 4-krotny mistrz Polski (1956, 1957, 1959, 1960). Uczestnik MŚ: 1957 Sztokholm - 25 m. (ind.), 10. (druż.), 1958 Al-deshot - 19 m. (ind.), 11. (druż.). Najlepszy Polak na igrzyskach w Rzymie (1960). Mistrz Sportu. Odznaczony brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, Złotym Krzyżem Zasługi. Pasjonata, nauczyciel wf i matematyki. Informatyk. Olimpijczyk 1960 Rzym: pięciobój now. ind. - 7 m. (60 zaw.) z Wynikiem 4731 pkt. Miejsca: 13 m. w jeździe konnej, 20. w szermierce, 16. w strzelaniu, 39. w pływaniu, 3. w biegu na przełaj. Pięciobój now. druż. - 5 m. (17 zesp.) z wynikiem 13746 pkt. Polacy zajęli miejsca: 3 m. w jeździe konnej, 11. w szermierce, 1. w strzelaniu, 12. w pływaniu, 3. w biegu na przełaj. Partnerzy w drużynie: K. Mazur, J. Paszkiewicz. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 262.

Przybylski Zygmunt - w AZS Poznań od 1955 r. Lekkoatleta. W latach 1970-1979 wiceprezes AZS Poznań, a w latach 1987-1991 i 1996-1999 prezes. Od 1977 r. członek Komisji Medycznej FISU. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. Fot. <http://www.zms.ump.edu.pl/index.php/kierownicy>

Przybylski Wojciech. (ur. 7 VIII 1939 Tczew), piłkarz, trener, działacz sportowy i polityczny. W latach 1954–1956 należał do antykomunistycznej organizacji działającej w Toruniu – Związek Czarnych Skautów. W 1959 roku ukończył Liceum Ogólnokształcące w Wąbrzeźnie, w 1961 Studium Nauczycielskie w Radomiu, w 1964 Akademię Wychowania Fizycznego w Warszawie, w 1967 Uniwersytet Warszawski. Doktor nauk o kulturze fi-

zycznej i nauk humanistycznych, autor m.in. *Kontrola treningu piłkarzy* (2008). W okresie 1953–1968 był piłkarzem Pomorzana Toruń, Unii Wąbrzeźno, AZS Warszawa i Broni Radom. Jako trener piłki nożnej prowadził m.in.: 1971–1975 Stocznowiec Gdańsk, 1975–1978 Bałtyk Gdynia, 1979–1980 Lechii Gdańsk. Pracownik gdańskiej Akademii Wychowania Fizycznego, 1999–2002 dziekan i kierownik Zakładu Piłki Nożnej, 2002–2008 (przez dwie kadencje) rektor. Za jego kadencji powstały dwa nowe kierunki studiów: fizjoterapia i sport (rok akademicki 2007–2008). Jeden z inicjatorów rozbudowy ośrodka żeglarskiego w Górkach Zachodnich i oficjalnego powstania Narodowego Centrum Żeglarstwa (2006). Działacz Polskiego Związku Piłki Nożnej (PZPN): od 1998 roku członek komisji zagranicznej i Rady Trenerów, 2000–2004 członek zarządu, od 2004 roku rzecznik etyki PZPN. W latach 2000–2008 prezes AZS AWF Gdańsk. Przewodniczący Rady Sportu przy prezydencie Gdańska, przedstawiciel Gdańskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej w Komitecie Organizacyjnym Euro 2012. Od roku 2008 wiceprezes Zarządu Wojewódzkiego Polskiego Stronnictwa Ludowego w Gdańsku. Adam Mauks, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=PRZYBYLSKI_WOJCIECH; J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 20-08, s. 214

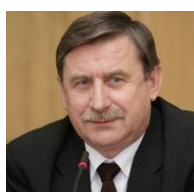
Przybylkiewicz Zdzisław (12 IX 1908, Tarnów - 1 XI 1996, Kraków), mikrobiolog, działacz sportowy i turystyczny. Absolwent Wydziału Medycznego UJ (1933), kierownik Zakładu Bakteriologii UJ (1945-1953), kierownik Katedry Mikrobiologii Lekarskiej (1953-1970), dyrektor Instytutu Mikrobiologii AM (1970-1978), od 1926 r. w sekcji kajakowej i narciarskiej AZS, długoletni kurator AZS AM, członek ZS AZS, jego wiceprezes (1964-1969) i prezes (1975-1980), członek ZG AZS. Członek Honorowy AZS.Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 356. Fot. <http://kohasso.neostrada.pl/wjomi/a23fig5.jpg>

Przybyło Bogdan dr - szermierz, prezes AZS Lublin. Upodobał sobie niegdyś szermierkę. Sportowcem był z krwi i kości i traktował sport tak samo jak wszystko inne w życiu: na pozór z przymrużeniem oka, a w istocie bardzo poważnie. Usilną pracą w treningach, popartą dużym talentem doszedł aż do tytułu akademickiego mistrza Polski w szabli. Jako mistrz godnie potrafił kontynuować sportową karierę Coraz więcej czasu zabierała mu nauka, coraz bardziej poświęcał się w pracy społecznej, coraz mniej trenował. Ale startował – nie bojąc się porażek. Cieszył się ze zwycięstw młodszych kolegów, coraz częściej na planszy odnosili sukcesy jego wychowankowie. Bogdan szybko awansował w życiu. Po uzyskaniu dyplomu uniwersyteckiego objął asystenturę na uczelni, wybrano go na prezesa lubelskiego AZS. Nie próbował jednak mimo to odgrodzić się barierą funkcji – od zwykłych studentów i zwykłych sportowców. Na miesiąc przed tragiczną śmiercią osiągnął kolejny sukces - uzyskał stopień doktorski w swojej specjalności - chemii. (wg J. Żemantowicz, APS 46, 1/1967, s. 46a-46b).

Przyjemski Józef, działacz AZS Wrocław z pierwszych lat jego istnienia. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 630.

Przysiecki Eugeniusz, ur. 14 II 1910 r. w Moskwie. Doktor medycyny. Zawodnik sekcji pływackiej AZS Warszawa. Pilot sportowy Aeroklubu Warszawskiego. Uczestnik wielu zawodów samolotowych w kraju i za granicą. W 1937 r. zwyciężył w locie alpejskim. Po kampanii wrześniowej 1939r. przedostał się na Zachód, gdzie walczył jako pilot RAF w stopniu kapitana. Wchodził w skład personelu latającego 300 Dywizjonu Bombowego Ziemi Mazowieckiej. Zginął w czasie lotu bojowego 23 IV 1943 r. w okolicach St. Nazaire. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 75.

Przywarski Bogdan – absolwent AWF, Mistrz Sportu, odznaczony Złotą Odznaką AZS i Złotą Odznaką PZKosz oraz Brązowym medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Urodzony w 1932 roku, karierę sportową zawodnika koszykówki rozpoczął w 1947 r. w drużynie „Spójnia” Łódź. W łódzkim zespole dwa razy zdobył tytuł mistrza Polski – w 1950 i 1952 roku. W 1953 r. dostał się na AWF i odtąd grał w barwach AZS, którym pozostał wierny pozostał nawet po skończeniu studiów, chociaż jak wielu dobrych zawodników był narażony na różnego rodzaju pokusy w postaci wyższego kadrowego czy perspektywy otrzymania mieszkania. Wielokrotnie występował w reprezentacji Polski (w której strzelił 150 koszy) oraz w reprezentacji akademickiej. Uczestniczył w mistrzostwach Europy w 1953 r. w Budapeszcie i w 1959 r. w Istambule. Ostatni raz w reprezentacji Polski grał w 1960 roku w meczu z Francją. APS 10, 1961, s. 10-14; APS 14, 1962, s. 24; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 210; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 348; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 195 (maszynopis); A. Bogusz, Łódzcy olimpijczycy, Łódź 1984, s. 208-9; <http://www.olimpijski.pl/pl/bio/1835,przywarski-bohdan-wladyslaw.html>; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Ptasznik Włodzimierz Lew, (ur. 26 kwietnia 1947 r. w Dyniskach) – sportowiec, naukowiec, samorządowiec, burmistrz Iławy. W latach 1968–1979 był czynnym sportowcem i członkiem kadry narodowej w lekkoatletyce. Specjalizował się z sprintu, zwłaszcza w biegu na 100 m. Reprezentował barwy AZS Olsztyn. Jego trenerem był olsztyński lekkoatleta Leopold Szczerbicki, a w czasie największych osiągnięć Zdzisław Klemens. Jest absolwentem Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie. W 1976 r. uzyskał stopień doktora nauk rolniczych na podstawie pracy o tematyce związanej z ubytkami masy nasion w procesach przerobowych prowadzonych w zakładach Olsztyńskiego Przedsiębiorstwa Hodowli Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie. W latach 1976–1989 pracował jako adiunkt na Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie. Od 1989 r. do 1992 r. był prodziekanem Wydziału Mechanicznego tej uczelni i kierownikiem Zakładu Eksploatacji Maszyn Przemysłu Spożywczego. Jest autorem wielu publikacji naukowych, m.in. W. Ptasznik, S. Zygmunt, T. Kudra, *Simulation of RF-assisted convective drying for broad bean seed quality*. Drying Technology, Nowy Jork 1990, W. Ptasznik, Z. Katewicz, *Mechanization of Animal Production - Guide to Lab Classes*, Olsztyn 1991, W. Ptasznik, *Influence of matricconditioning and convection drying on snap bean seed quality*, Taiwan Seeds Trade Association 1994, nr 14. Uczestniczył w zagranicznych stażach naukowych w USA i Wielkiej Brytanii. Od roku 1993 pracował jako konsultant naukowo-techniczny w Known You Seed Co. w Kaohsiung na Tajwanie. W 2002 r. został specjalistą ds. przedsiębiorczości w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Rok później objął stanowisko kierownika Wydziału Integracji Europejskiej w Urzędzie Miasta Iławy, a w 2004 r. został dyrektorem Lokalnej Organizacji Turystycznej Pojezierza Iławskiego i Dorzecza Drwęcy. W wyborach samorządowych w 2006 roku, kandydując z listy Platformy Obywatelskiej, został wybrany na urząd burmistrza Iławy i funkcję tę sprawował do 2014 r. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Włodzimierz_Ptasznik

Puchniarski Zbigniew: w AZS Lublin od 1947 r. Siatkarz, członek kadry narodowej, kilkakrotny reprezentant Polski. Prezes AZS Lublin w latach 1948-1949. Członek Centrali AZS. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 348.

Puchow Jakub. Był 8-krotnym mistrzem Polski w skokach z trampoliny i wieży, 9-krotnym wicemistrzem Polski; ponadto 111-krotnie zwyciężał w Halowych Mistrzostwach i 47 razy występował w spotkaniach międzypaństwowych i międzynarodowych, w których zazwyczaj kwalifikował się do finałów. Jego największe sukcesy to: 10 miejsce w skokach z trampoliny na Mistrzostwach Europy w Utrechcie (1966), 10 miejsce w skokach z wieży i 12 miejsce w skokach z trampoliny na Mistrzostwach Europy w Barcelonie (1970), 7 miejsce w skokach z wieży w Pucharze Europy w Londynie (1971) i 7 miejsce w skokach z trampoliny w Pucharze Europy w Bolzano (1974). Jego największe osiągnięcie stanowi brązowy medal w skokach z wieży na VI Uniwersjadzie w Turynie (1970) i 4 miejsce na VII Uniwersjadzie w Moskwie (1973). Był 2-krotnym olimpijczykiem: na Igrzyskach XIX Olimpiady w Meksyku (1968) zajął 15 miejsce w skokach z trampoliny i 21 miejsce w skokach z wieży, a na Igrzyskach XX Olimpiady w Monachium (1972) - 17 miejsce w skokach z wieży. W czasie kariery sportowej ukończył wydział weterynarii na SGGW, a później AWF w Warszawie. W ostatnich latach pełnił funkcję komentatora telewizyjnego w turniejach skoków do wody podczas Igrzysk Olimpijskich. M Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 283-4; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 210; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Puchta Marek Jacek, ur. 7 października 1956 r. w Kielcach/. Wioślarz Klubu Wioślarskiego Rejów w Skarżysko - Kamiennej /1970 -1975/ i AZS Uniwersytet Jagielloński w Krakowie/ 1975-1981/. Srebrny medalista III Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży w dwójce ze sternikiem, partnerzy - Tadeusz Glinka i sternik Marek Tarka /Poznań, 1973/. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 177.

Puczyński Włodzimierz. Doktor wychowania fizycznego, wieloletni zasłużony nauczyciel akademicki gorzowskiego Zamiejscowego Wydziału AWF Poznań. Aktywny propagator idei olimpijskiej, współzałożyciel Lubuskiej Rady Olimpijskiej i członek Polskiej Akademii Olimpijskiej. Prezes KS AZS AWF Gorzów Wlkp. w latach 70. i 90. Zmarł 30 czerwca w Gorzowie Wlkp. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Pujso Ryszard, ur. w 1954 r. w Bydgoszczy. Trener AZS Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Absolwent Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy (1984) oraz Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy (1994). Chemik z wykształcenia, nauczyciel wychowania fizycznego z wyboru. Karierę sportową rozpoczął w 1967 r. w klubie „Polonia” w Bydgoszczy i zakończył w 1986 r. w tym samym klubie. Po zakończeniu czynnego uprawiania sportu rozpoczął pracę, jako nauczyciel wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej nr 62 w Bydgoszczy i równocześnie, jako szkoleniowiec w macierzystym klubie GKS „Polonia”. W 1989 r. podjął pracę w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Bydgoszczy, jako nauczyciel akademicki i jednocześnie, jako trener studenckiej sekcji judo; pracuje tam do dnia dzisiejszego. W roku 2007 obronił pracę doktorską na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, uzyskując tytuł doktora nauk o kulturze fizycznej. Żonaty, żona Małgorzata, ma troje dzieci: Ernesta, Alicję i Artura. Był wielokrotnym reprezentantem Polski w judo we wszystkich kategoriach wiekowych - medalistą mistrzostw Polski. Startował trzykrotnie na mistrzostwach Europy (1977, 1978, 1982), mistrzostwach świata (1977) oraz dwukrotnie na akademickich mistrzostwach świata (1978, 1980). O planach na przyszłość mówi: *„No cóż, marzy mi się zdobycie kolejnego tytułu mistrzowskiego z zespołem AZS UKW: przygotowuję również nową publikację z historii kultury fizycznej dla studentów naszego kierunku wychowania fizycznego. Mam również nadzieję, że w ciągu najbliższych 3-4*

lat uzyskam habilitację”. Ryszard Pujszo, Sportowcy wyczynowi Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2011, s. 26-28. Foto: <https://pomorska.pl/tag/ryszard-pujso>; Archiwum Prywatne

Pustelnik Jacek, mgr inż., ur. 1955 Mikołów; matura 1974 - LO im. Bolesława Chrobrego w Pszczynie. Studia 1974-79, systemy i urządzenia energetyczne. W czasie studiów reprezentant PŚ w biegach średnich (AZS Gliwice), współzałożyciel kabaretu „Drzazga” (I nagroda, Kraków 1979). Po studiach: WPEC Katowice, OPEC Jastrzębie Zdrój (1979-84 - mistrz, st. mistrz); w latach 1984-93 - KWK Zofiówka (d. Manifest Lipcowy), sztygar, gł. specjalista w EC. Od 1993 (i nadal): Przedsiębiorstwo Gospodarki Wodnej i Rekultywacji w Jastrzębiu Zdroju - dyrektor naczelny, prezes zarządu. Wynalazczość: ponad 30 rozwiązań racjonalizatorskich dotyczących obniżenia energochłonności, 5-krotne nagrody i wyróżnienia NOT, dwa patenty dotyczące urządzeń wentylacyjnych eliminujących zagrożenia wybuchu metanu. W latach 1992-96 przewodniczący Rady Nadzorczej Zakładu Elektrod Węglowych w Raciborzu, od 1998 roku radny Gminy Suszec, od r. 2002 członek Rady Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach. Mieszka w Kryrach. Źródło: Biogramy Absolwentów Wydziału Mechanicznego Energetycznego Politechniki Śląskiej II, red. Edward Kostowski, Część B – biogramy absolwentów, Gliwice 2013, s. 84-85. Fot. http://www.dobreinwestowanie.pl/mierzejewski/zjazd_me2006/slides/100_3247.html

Puszczkowski Grzegorz, sekcja wioślarska AZS AWF Kraków: (srebrny medal AMŚ (1994) – 4 x ML). Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008), w: Akademska kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabas, Krosno 2009, s. 114.

Putra Aleksandra, (ur. 20 września 1986 roku w Olsztynie) – pływaczka, czołowa zawodniczka najpierw reprezentacji Francji, później Polski, mistrzyni Europy, olimpijka z Londynu. Jest córką trenera reprezentacji Polski w rugby Tomasza Putry (brata polityka Krzysztofa Putry). Do szkoły mistrzowskiej (odpowiednik SMS) uczęszczała w Tuluzie i Font Romeu. W barwach Francji bez powodzenia rywalizowała na Letnich Igrzyskach Olimpijskich w Atenach w 2004 roku, wywalczyła natomiast dwa złote medale igrzysk śródziemnomorskich w 2005 roku (indywidualnie i w sztafecie) i zdobyła złoty medal mistrzostw Europy w pływaniu na krótkim basenie (2008) na dystansie 200 m stylem grzbietowym. Nie zakwalifikowała się do udziału w Mistrzostwach Świata w Szanghaju, więc postanowiła spróbować swoich sił, startując w barwach Polski. W 2011 roku reprezentowała AZS UWM Olsztyn. Została srebrną medalistką mistrzostw Polski na 100 i 200 m stylem grzbietowym. W 2012 zdobyła srebrne medale mistrzostw Polski na 200 metrów stylem grzbietowym, 200 metrów stylem dowolnym oraz w sztafecie 4 x 200 metrów stylem dowolnym. Na igrzyskach olimpijskich w Londynie reprezentowała Polskę, występując w sztafecie 4 x 200 m stylem dowolnym, ale polski zespół wystartował tylko w eliminacjach. Ukończyła w Athens (USA) studia na kierunku stosunki międzynarodowe i finanse. Edukacja w Stanach kolidowała z francuskim systemem przygotowań do wielkich imprez, stąd pomijanie jej w składzie reprezentacji trójkolorowych mimo wypełnionych minimów. Ten fakt zadecydował o decyzji reprezentowania Polski. encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Aleksandra_Putra Fot. Sylwester Sikora. Źródło: www.przegladsportowy.pl

Putra Tomasz, ur. 08.06.1962 r. w Olecku. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1982-1988, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1982, 1984, 1985, 1986, 1988, srebrne: 1983, 1982, zdobywca Pucharu Polski 1983), Villeurbanne (Francja, 1988-1992), Givors (Francja, 1992-1992), Lyon (Francja, 1992-1999). Pierwszy trener Andrzej Kopyt. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 10 oficjal-

nych meczów międzypaństwowych, zdobył 14 punktów, występował w II i III linii młyna. Instruktor rugby (19.06.1984). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 91. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 210.

Puzio Włodzimierz. Urodzony 1 czerwca 1920 roku w Czeladzi. W swej trenerskiej karierze wychował 22 reprezentantów i mistrzów Polski w lekkiej atletyce w kategorii juniorów i seniorów. Największe zasługi położył nad podniesieniem poziomu biegów przez płotki. Do jego wychowanków należą między innymi: Roman Muzyk, Mieczysław Kolejwa, Andrzej Makowski, Andrzej Zieliński i Andrzej Karcz. Przed Igrzyskami w Tokio trenował lekkoatletów kubańskich, doprowadzając do rekordów Bertę Diaz, Miguelinę Cobian i Enrique`a Figuerolę. Przed Igrzyskami w Meksyku szkolił kadrę tego kraju, między innymi Enriquetę Basilio, która zapalała znicz olimpijski, rekordzistkę Meksyku w biegu przez płotki i na 400 m. Włodzimierz Puzio jest wybitnie utalentowany w kilku różnych dziedzinach. Był kilkakrotnie mistrzem i reprezentantem Polski w biegach krótkich (200, 400 m) i przez płotki, tancerzem baletu Opery Krakowskiej i Poznańskiej; jest artystą malarzem i nieprzeciętnym pianistą. Jego koncerty cieszyły się w Meksyku dużym uznaniem. Po powrocie z Meksyku przystępuje znów do pracy z naszą kadrą. Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 110.

Puzio Władysław (wspomnienie) - twórca super dokładnej statystyki. Nadzwyczaj precyzyjny, skrupulatny, nie przepuścił nawet najmniejszej pomyłki w sprawozdaniu. Zawsze uśmiechnięty, taktowny, typowy kierownik „pan zrobi to, a pan zrobi tamto”. I nie było rady, trzeba było robić. Zielińska Joanna, Tego mi teraz brakuje (wspomnienie), w: Jaworowicz, Jerzy, 40-lecie współpracy Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UŁ z Klubem Uczelnianym AZS UŁ, Łódź 1992, s. 44-47.

Puzyrkiewicz Norbert, pseudonim „Norwicz”. Zawodowy podchorąży Wojska Polskiego. Bokser AZS Wilno i WKS „Śmigły”. Mistrz Wilna w kategorii półciężkiej. Poległ we wrześniu 1939 r. w pobliżu Pułtusza. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 76.

Pyciarz Tomasz. Wiceprezes Klubu AZS AWF Warszawa ds. organizacyjnych. Trener koordynator taekwondo olimpijskiego Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego im. Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Wydział Wychowania Fizycznego (1998) Od szkoły podstawowej związany z taekwondo olimpijskim. Od 1996 roku pracował już jako trener. Założyciel pierwszego w Warszawie klubu taekwondo olimpijskiego (UKS Taebaek Bielany). Od 2007 roku kieruje sekcją taekwondo w klubie AZS-AWF Warszawa. Jego wychowankowie sięgają po medale największych imprez międzynarodowych. Od 2009 roku pracuje z grupą seniorów. W latach 2006-2008 trener Kadry Narodowej Juniorów, a w roku 2009 trener Kadry Narodowej Seniorów. www.azsawf.com/klub/wladze-klubu

Pyko Dariusz (22 II 1977, Kraków), lekkoatleta (biegi średnie), działacz. Zawodnik PTG Sokół, KS Cracovia, a w czasie studiów AZS PK. Absolwent Krakowskiej Akademii im A. F. Modrzewskiego. Pracownik Centrum Sportu i Rekreacji PK (od 1999 r., od 2014 r, kierownik hali sportowej przy ulicy Kamiennej. Członek KU AZS od 1996 roku, wiceprezes AZS PK (1997 – 2003 oraz 2005 – nadal), członek Zarządu KU AZS PK (2003-2005), pełnomocnik Dyrektora CSiR ds. KU AZS PK (2003-2007), wiceprezes AZS Kraków ds. Klubów Uczelnianych (1999-2003), wiceprezes AZS Kraków ds. organizacyjnych (2003-2009. Członek Zarządu Głównego AZS oraz członek Rady Upowszechniania Sportu AZS (2001-2005). Inicjator i manager sekcji siatkówki mężczyzn występujących w rozgrywkach II i III

ligi (2005-2014). Organizator i współorganizator wielu imprez sportowych m, in, AMŚ w BADMINTONIE (2002), AME w BADMINTONIE (2004), Forum FISU (2008) oraz MPSzW i AMP (1997-2014) organizowanych przez KU AZS PK oraz AZS Kraków (m.in. MPSzW w biegach przełajowych, w snowboardzie, w narciarstwie alpejskim). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 357.

Pyzikiewicz Bronisław: zasłużony działacz AZS Katowice, członek Prezydium ZG AZS w latach 1953-1957, kierownik Wydz. Inwestycji ZG AZS. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 348.

Rachwalski Zbigniew hokeista na trawie, olimpijczyk z 1980 r. Urodził się 21 września 1955 r. w Rogowie. Ukończył studia na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza oraz Studium Trenerskie w AWF w Poznaniu. Hokej na trawie zaczął uprawiać w 1967 r. w klubie LKS Rogowo, w którego barwach występował do 1977 r. W latach 1977-1992 był zawodnikiem „Pocztowca” Poznań. Z klubem tym sześciokrotnie wywalczył tytuł mistrza Polski (1979, 1981, 1982, 1983, 1988, 1991). W latach 1975-1990 w reprezentacji Polski rozegrał 215 meczów. Wielokrotnie pełnił funkcję kapitana drużyny narodowej. W 1980 r. startował w igrzyskach olimpijskich w Moskwie, na których reprezentacja Polski zajęła czwarte miejsce. Jeszcze jako zawodnik w 1991 r. zajął się działalnością szkoleniową. Jako trener zespołu „Pocztowca” Poznań zdobył cztery tytuły mistrza Polski na boiskach otwartych (1995, 1998, 2004-, 2005) i 10 tytułów w hali (1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 2000, 2002, 2004, 2005). Trenowany przez niego zespół „Pocztowca” od 1992 r. uczestniczył w europejskich rozgrywkach pucharowych. W 1999 r. na boiskach otwartych zdobył on brązowy medal w finałach Pucharu Europejskich Zdobywców Pucharów, a w 2003 i 2007 r. zwyciężył w Halowym Pucharze Europy. Od 2012 r. jest trenerem drużyny hokejowej klubu AZS Politechnika Poznańska. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 285.

Raczak Mariusz - prezes KU AZS Politechniki Poznańskiej w latach osiemdziesiątych, współorganizator imprez integracyjnych dla seniorów i ich rodzin, sponsor imprez organizowanych przez AZS. APS, 02.2015 (325), s. 8.

Raczko, Jerzy, ur. 28.10.1960 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Politechnika Warszawska, doktor nauk. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1977-2000, złote medale mistrzostw Polski seniorów 1982, 1984, 1985, 1986, 1988, srebrny 1987, brązowe 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, zdobywca Pucharu Polski 1983, złoty medal mistrzostw Polski seniorów „7” 2000, brązowy medal mistrzostw Polski juniorów 1978), RUM Marburg (Niemcy 1990-1992), RC Post Stuttgart (Niemcy 1992-1993). Pierwszy trener Jerzy Jabłoński. Trener kadetów Folc Sport Warszawa (1998-2001, złoty medal mistrzostw Polski 2000, srebrny 1999, brązowy 2001). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 24-25.

Radecka - Pakaszewska Zuzanna. Ur. 2.04.1975 r., Ruda Śląska. Kluby: 1990-1992 Pogoń Nowy Bytom, 1994-2005 AZS AWF Katowice. Trenerzy: Marek Kowal, Bogdan Obrocki, Janusz Iskra, Henryk Kopeć. IO Sydney 2000. Bieg 200 m, w eliminacjach msc. 6, czas 23.57, odpadła. Sztafeta 4 x 100 m, w półfinale msc. 7, czas 44.07, odpadła. Partnerki: Agnieszka Rysiukiewicz, Marzena Pawlak, Joanna Nielacna Balcerzak. IO Ateny 2004. Sztafeta 4 x 400 m, msc. 5, czas 3:25.22. Partnerki: Monika Bejnar, Małgorzata Pskit, Grażyna Prokopek. MŚ. Sevilla 1999: bieg 200 m, odpadła w ćwierćfinale; sztafeta 4 x 100 m, msc. 7. Helsinki 2005: sztafeta 4 x 400 m, msc. 4. Halowe MŚ. Maebashi 1999: bieg 60 m, odpadła w półfinale; bieg 200 m, odpadła w półfinale. ME. Monachium 2002: bieg 200 m, odpadła w przedbiegach; sztafeta 4 x 100 m, msc. 7; sztafeta 4 x 400 m, Brązowy medal. Halowe ME. Gandawa 2000: bieg 60 m, nie ukończyła biegu eliminacyjnego; bieg 200 m, odpadła w półfinale. Superliga PE. Startowała: Paryż 1999, Annecy 2002, Florencja 2005. Uniwersjady. Palma de Mallorca 1999: bieg 200 m, srebrny medal; sztafeta 4 x 100 m, srebrny medal MP. Mistrzyni: bieg 100 m (1999, 2000), bieg 200 m (1999, 2000), sztafeta 4 x 100 m (2000). Wicemistrzyni, w biegach: bieg 200 m (2002, 2004), bieg 400 m (2002, 2005), sztafeta 4 x 100 m (1996, 1997). Halowa mistrzyni: bieg 60 m (1999, 2000), bieg 200 m (1999, 2000). Rekordy życiowe, w biegach: 100 m - 11.29.; 200 m - 22.96; 400 m - 51.58. Ukończyła AWF Katowice. Mieszka i pracuje w Rudzie Śląskiej. H.

Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 116-7. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 265-6. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zuzanna_Radecka

Radke Hubert. Prawnik – specjalista z zakresu prawa sportowego, koszykarz, komentator sportowy. Ukończył prawo na UMK z oceną bardzo dobrą (2005). Otrzymał nagrodę Rektora UMK dla Najlepszego Studenta-Sportowca uczelni w roku akademickim 2001/2002. Był stypendystą sportowym Uniwersytetu Loyola w Chicago w latach 2000-2001. W roku 2013 został absolwentem letniej szkoły Międzynarodowego Prawa Sportowego Instytutu Assera w Holandii. Rok później ukończył studia podyplomowe z zakresu reprezentowania profesjonalnych sportowców, na Case Western Reserve University w Cleveland (USA) w 2014 roku. Obecnie jest doktorantem w Katedrze Prawa Karnego i Polityki Kryminalnej Wydziału Prawa i Administracji UMK. Jako profesjonalny koszykarz klubów polskiej ekstraklasy (1998-2014), został dwukrotnym srebrnym medalistą Mistrzostw Polski w koszykówce (1998-1999 i 2004-2005), reprezentantem Polski w koszykówce (2004-2005), złotym (1999-2000) i srebrnym (2001-2002) medalistą Ligi Akademickiej Koszykówki w barwach AZS UMK oraz ekspertem koszykarskim wiodącej sportowej stacji telewizyjnej w Polsce Canal + Sport (od 2007 r.). Jest członkiem: Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawa Sportowego, Polskiego Towarzystwa Prawa Sportowego, Stowarzyszenia „Sport&EU”, Rady Sportu przy Prezydencie Miasta Włocławka. Wykłada prawo sportowe w ramach programu Zarządzanie w Sporcie, organizowanym wspólnie przez Akademię Koźmińskiego w Warszawie, spółkę PL.2012, International Centre for Sport Studies (CIES) w Szwajcarii oraz FIFA. Jest autorem wielu publikacji naukowych z zakresu prawa sportowego oraz wystąpień na konferencjach poświęconych temu tematowi. W swojej praktyce prowadzonej w ramach rodzinnej firmy prawniczej koncentruje się na reprezentowaniu profesjonalnych sportowców i trenerów oraz doradzaniu klubom sportowym w zakresie ich działalności. <https://absolwent.umk.pl/ambasadorowie-umk/piotr-calbecki>. Fot. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7a/Hubert_Radke.jpg

Radkowiak Jacek (12 X 1954, Gdańsk), działacz akademicki, prezes AZS PK. W latach 1977-1979 kierował działalnością Zarządu Klubu AZS PK. Za jego kadencji realizowano program rozwoju sportu wśród studentów PK. Stał na czele Komitetu Organizacyjnego pierwszych biegów Kościuszkowskich. Kontynuował rozbudowę obiektów sportowych zainicjowanych przez poprzedniego prezesa AZS PK na Osiedlu Studenckim w Czyżynach. W latach 1979-1981 pełnił funkcję wiceprezesa organizacyjnego AZS Kraków. Na podstawie egzaminu dyplomowego uzyskał tytuł magistra inżyniera mechanika. Po studiach wraz z kolegą ze studiów i AZS, byłym prezesem AZS Ryszardem Florkiem założył firmę stolarską w Tymbarku. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Radomski Marian: w AZS od 1947 r. Czołowy siatkarz Polski. Wielokrotny reprezentant Polski w latach 1951-1959. Obecnie gra w AZS Łódź. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 348.

Radwan-Wiński, Andrzej, ur. 28.11.1938 w Krakowie, zm. 29.10.1982 w Gdyni. Wykształcenie wyższe, Politechnika Gdańska. Zawodnik rugby AZS Gdański (1956-1960, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1958), Lechii Gdańsk (1962-1962, brązowy medal mistrzostw Polski seniorów 1963), Ogniwa Sopot (1967-1968). Pierwszy trener Eugeniusz Rogatka. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił w II linii młyna. Od-

znaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi (19.05.1978). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s.91-2.

Radzikowska (z d. Holuj) Krystyna. (5 II 1931, Lwów – 29 XI 2006) - szachistka; kluby: AZS Gliwice (1950–1958), „Górnik” Bytom (1958–1960), „Start” Katowice (1960–2005). reprezentowała Polskę, uczestnicząc w: 6 turniejach strefowych, 2 turniejach pretendentek i olimpiadach szachowych (1957–1971). Była tytułową mistrzynią międzynarodowa (1955), za wyniki uzyskane w poprzednich latach przyznano jej tytuł arcymistrzyni (1984). Osiągnięcia: 17 (9–2–6) medali MP (1951–1981); najwybitniejsza polska szachistka l. 50. i 60. XX w. Od 1976 była członkiem honorowym Polskiego Związku Szachowego. W. Litmanowicz, J. Giżycki: *Szachy od A do Z. T. 2: n–z*. Warszawa 1987; W. Litmanowicz: *Polscy szachiści*. Warszawa 1982; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 341. Fot. <http://www.blog.konikowski.net/2012/07/09/ii-memorial-krystyny-holuj-radzikowskiej/>

Radzikowski Leon, ur. 20.09.1906 w Welbeck, zm. 16.04.1995 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Wyższa Szkoła Handlowa w Warszawie. Zawodnik rugby AZS Warszawa (1928-1930). Występował na pozycji skrzydłowego ataku. Pierwszy trener Francois August Malin. Sędzia (1957-1961, 1964-1967). Współpracownik Komisji Organizacyjnej Sekcji Rugby GKKF (1956). Członek Komisji Sportowo-Technicznej, Komisji Organizacyjno-Propagandowej Sekcji Rugby GKKF (1956-1957). Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby(1958 1973). Wiceprezes (1958-1961, 1961-1963, 1964-1965, 1966-1967, 1970-1973). Pełniący obowiązki Prezesa (1963-1964, 1967). Prezes (1967-1968). Sekretarz Generalny (1963). Instruktor rugby (1959). Członek Kolegium Sędziów (1957-1959). Sędzia Międzynarodowy (1958). Członek Komisji Technicznej FIRA (1959-1967, 1969-1974), wiceprzewodniczący(1963-1967, 1969-1970), członek Komitetu Wykonawczego (1967-1969). Sędzia Honorowy (1971). Prezes Honorowy Polskiego Związku Rugby (1973). Autor publikacji: „50 lat rugby w Polsce”, „Historia gry w rugby” oraz wielu opracowań i artykułów prasowych. J. Wierzbicki, *Historia polskiego rugby*, Warszawa 2011, s. 140-141; M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004, s. 92.

Radzikowski Wojciech Elias, ur. 7 II 1942, Kraków - koszykarz, nauczyciel wychowania fizycznego, trener koszykówki II klasy. Absolwent WSWF Kraków (1969), zawodnik AZS Kraków (1961-1972), Trzykrotny (1964, 1968, 1972) i brązowy (1966) medalista AMP, Po zakończeniu kariery zawodniczej - trener żeńskiej drużyny koszykarek AZS Kraków. 1 III 1973 roku podjął pracę w Studium WFiS PK. Oprócz zajęć dydaktyczny prowadził treningi z koszykarkami I ligi AZS AWF (1977-1981), był też trenerem, koszykarzy AZS PK, z którymi odnosił sukcesy w MP uczelni technicznych (brązowy medal koszykarzy w Poznaniu, 1995) i Lidze Międzyuczelnianej AZS Kraków (zwycięstwo w sezonie 1992/93, 1993/94 oraz 2. miejsce w 1994/95). Był członkiem rady trenerów Zarządu Głównego AZS (1974-1981). Pracował na PK aż do osiągnięcia wieku emerytalnego. Rodzinne tradycje koszykarskie (żona Ewa z d. Dyczkowska, zawodniczka AZS Kraków, trenerka AZS WSE Kraków) kontynuuje ich syn Wojciech Elias Radzikowski junior, absolwent UP (2009), zawodnik Wisły (1996-2011), AZS AGH (2011-2013), AZS UP (2004-2009). Od 2011 r.z zespołem AZS PK zdobywał Mistrzostwo Polski uczelni technicznych (2011/12, 2012/2013, 2013/2014), MP klubów AZS (2014). Czesław Michalski, Jacek Majka 70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni, W: *Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej*, w: *Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni*, Kraków 2015, s. 85; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Radź Jerzy, szermierz (szablista); ur. 19 kwietnia 1949 w Gryfinie. Zawodnik: Pałacu Młodzieży w Warszawie 1960-1968; AZS AWF Warszawa 1972-1976. Trener, m.in.: University of Washington w Saint Louis (Missouri, USA) 1989-1990; Wayne State University w Detroit (Michigan, USA) 1991-. Miejsce zamieszkania: USA. Z. A. Judycki, *Polscy sportowcy w świecie*, Warszawa 2014, s. 214.

Rajchel Jadwiga: członek AZS Kraków. W latach 1954-1956 czołowa narciarka Polski w biegach. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 348.

Ramlo Mieczysław (91 l.). Ur. w 1920 roku w Kielcach, nestor wioślarstwa toruńskiego, prezes AZS Toruń (1946–1950). Od 1954 roku związany z TKS-T Budowlani. Pracował w nim jako trener wioślarstwa, pełniąc także funkcję sekretarza, a od 1962 roku wiceprezesa klubu. 30 lat później został wybrany na prezesa. Pełnił tę funkcję do 2006 roku, następnie został Honorowym Prezesem klubu. Przez wiele lat był członkiem zarządu Polskiego Związku Towarzystw Wioślarskich. Absolwent Wydziału Prawno-Ekonomicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (1949). Zmarł 12 lutego w Toruniu. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Ramza Tadeusz, pseudonim „Krzesny”, ur. w 1902 r. Inżynier górnik, asystent Akademii Górniczej w Krakowie. Członek sekcji narciarskiej AZS Kraków. Sekretarz generalny Polskiego Związku Narciarskiego. Działacz na polu turystyki. Uprawiał także szybownictwo. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu podporucznika rezerwy, następnie, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Starobielsku. Rozstrzelany w gmachu NKWD w Charkowie w 1940 r. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 76.

Rańda Paweł, (ur. 20 marca 1979 we Wrocławiu), wioślarz, wicemistrz olimpijski, medalista mistrzostw świata i Europy, kontynuator wspaniałych tradycji AZS Wrocław w tej dyscyplinie sportu. Do jego największych osiągnięć zaliczyć należy: szóste miejsce w 2004 r. w kategorii jedynek wagi lekkiej na Mistrzostwach Świata w konkurencjach nieolimpijskich w Banyoles; trzecie miejsce na Mistrzostwach Świata w Gifu w Japonii w 2005 r. zdobyte z Robertem Syczem na dwójce podwójnej wagi lekkiej; trzecie miejsce w zawodach o Puchar Świata w Lucernie w 2005 r. w czwórce wagi lekkiej; srebrny medal na olimpiadzie w Pekinie w 2008 r. w czwórce bez sternika; trzecie miejsce w Mistrzostwach Świata w Poznaniu w 2009 r. w czwórce bez sternika. W 2014 zakończył karierę sportową. Ukończył studia na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Próbuje swych sił w polityce i samorządzie. A. Srebrakowski, *Wioślarstwo wrocławskie po II wojnie światowej*, w: *Z dziejów sportu na Ziemiach Zachodnich i Północnych Polski po II wojnie światowej*, red. Jarosława Maliniaka, Piotra Sroki i Grzegorza Straucholda, Wrocław 2014, s. 210-11. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Pawe%C5%82_Ra%C5%84da

Ratkowski Tomasz, działacz sportowy w Wilnie. Szczególne zasługi położył w popularyzacji narciarstwa na Wileńszczyźnie. R. Wryk, *Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie*, Poznań 2009, s. 630.

Ratzko Barbara: czołowa pingpongistka AZS Kraków od roku 1955. Kilkakrotna mistrzyni Polski i reprezentantka barw narodowych w grze pojedynczej i w grach podwójnych. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 348.

Raudzis Weronika. Absolwentka Technikum Ekonomicznego w Opolu. Ukończyła kursy i szkolenia dokształcające z zakresu administracji i prowadzenia sekretariatu. Po ukończeniu szkoły średniej podjęła pracę w Przedsiębiorstwie Państwowym „Centrostal” w Opolu, w charakterze referenta ekonomicznego w Dziale Handlowym. W roku 1975 rozpoczęła pracę w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu na stanowisku samodzielnego referenta administracyjnego, gdzie prowadziła sekretariat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. Z pracownikami dydaktycznymi Studium, którego kierownikiem był mgr Adam Dzygiel, organizowała wiele imprez sportowych między innymi: Turnieje o Puchar JM Rektora w piłce siatkowej kobiet i mężczyzn, Puchar JM Rektora w narciarstwie zjazdowym kobiet i mężczyzn i w Zieleńcu, Mistrzostwa Polski Szkół Wyższych, Morskich i Filii Politechnik w piłce siatkowej, ręcznej, nożnej oraz w narciarstwie alpejskim w Podgórzu, turnieje międzynarodowe. W latach 1977 - 1989 sprawowała funkcję Sekretarza Klubu Uczelnianego AZS. Była członkiem Zarządu Środowiskowego, prowadziła sprawy rozliczeniowe Klubu. Od roku 1995, po przekształceniu Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, uczestniczyła w tworzeniu Instytutu, a następnie Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii biorąc udział w projektowaniu rozwiązań administracyjnych i dokumentacyjnych dla nowopowstałych struktur. Pracowała na stanowisku specjalisty ds. administracyjnych, prowadziła sekretariat najpierw dyrektora Instytutu a potem sekretariat dziekana Wydziału prof. dr hab. Józefa Wojnara. Od roku 2005 współpracowała z dziekanem - prof. dr hab. Stanisławem Zagórnym, a w nowej kadencji władz wydziału z prof. dr hab. Jan Szczegielniakiem. W latach 1996-2007 była organizatorem i koordynatorem toku studiów podyplomowych z gimnastyki korekcyjno - kompensacyjnej oraz z Wychowania fizycznego. Od roku 1997 do 2008 była członkiem Rady Wydziału z ramienia pracowników administracyjnych. Pracowała w Komisji rekrutacyjnej na Wydziale Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii. Uczestniczyła w przygotowaniu i organizacji ważniejszych przedsięwzięć na wydziale takich jak: obchody 10-lecia Wydziału, organizowanie większych konferencji naukowych, oraz w organizowaniu corocznych pożegnaniach spotkań studentów absolwentów - sportowców z Władzami Uczelni i Wydziału. Za swoje dokonania była wielokrotnie nagradzana m. in. nagrodą JM Rektora WSI i Politechniki Opolskiej. Otrzymała złotą i srebrną odznaką Akademickiego Związku Sportowego przyznana przez Zarząd Główny AZS, odznakę - Zasłużony dla Miasta Opola, honorową odznakę „Zasłużony Opolszczyźnie”. Została odznaczona Brązowym Krzyżem Zasługi. Interesuje się literaturą i muzyką, bardzo lubi podróżować, poznawać nowe kraje i kontynenty. Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015), red. Stanisław Szczepański, Opole 2017, s. 250-251.

Reinholz Władysław. Dziennikarz. Członek AZS Lublin. Instruktor pływania. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Lublinie, gdzie był organizatorem konspiracyjnego życia sportowego. Od 1941 r. brał udział w ruchu oporu jako członek ZWZ-AK. W 1942 r. został aresztowany i osadzony na Zamku lubelskim. Zginął w bliżej nie znanych okolicznościach. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 76.

Rejecki Jan Bernard, ur. 20 VIII 1912 r. Lekkoatleta AZS Poznań. Halowy mistrz Polski w skoku w dal z miejsca oraz wicemistrz w sztafecie 6 x 50 m z 1937 r. Na rozegranych w lipcu 1939 r. w Poznaniu mistrzostwach Polski zajął V miejsce w biegu na 110 m pł. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył jako podporucznik pilot 33 Eskadry Obserwacyjnej, wchodzącej w skład lotnictwa Armii „Poznań”, następnie, wzięty do niewo-

li radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Kozielsko. Zginął w Katyniu w 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 77. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Rejecki

Rektor Zbigniew. Absolwent Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej gdzie w 2002 uzyskał stopień magistra wychowania fizycznego i trenera II klasy z piłki siatkowej. W roku 2008 odbył na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu studia trenerskie i uzyskał uprawnienia trenera I klasy z piłki siatkowej. Jest autorem lub współautorem kilkunastu publikacji naukowych z teorii zespołowych gier sportowych, biomechaniki Między innymi takich opracowań jak: „Stabilność postawy ciała u sportowców reprezentujących różny poziom umiejętności”, „Motywy podejmowania aktywności Fizycznej”- AWF Katowice. W roku otworzył przewód doktorski. Jest wysokiej klasy specjalistą w sferze dydaktycznej w tym współautorem programów nauczania dla instruktorów i trenerów z piłki siatkowej. Był organizatorem i prowadzącym zajęcia na kursach instruktorskich i trenerskich z piłki siatkowej dla studentów i nauczycieli. - Jest pełnomocnikiem ds. praktyk instruktorskich i trenerskich. Na naszej uczelni pracuje od 2002 jako nauczyciel akademicki oraz teraz trener KU AZS Politechniki Opolskiej. W ramach zajęć dydaktycznych prowadzi zajęcia z: metodyki i praktyki specjalizacji instruktorskiej, metodyki i praktyki specjalizacji trenerskiej, teorii i metodyki sportów zespołowych- piłki siatkowej, FAR, tenisa stołowego, WF sekcyjnego. Grał wyczynowo w siatkówkę w takich klubach jak: - 1981-1999 zawodnik w klubie Stal Nysa, KS Citroen Nysa, KS Hochland Nysa - 1999-2002 zawodnik w AZS Opole - 1999-2002 menadżer w KS Stal Nysa - 1995 - 1999 II trener w KS Hochland Nysa. Jako zawodnik uczestniczący w rozgrywkach o Mistrzostwo Polski w Siatkówce w swoim dorobku posiada takie osiągnięcia jak: - 3 medale brązowe (1990/91, 1991/92, 1997/98), - 2 medale srebrne (1994/95, 1995/96), - Puchar Polski (1995/96) oraz - udział w rozgrywkach Pucharu Europy (CEV i Puchar Zdobywców Pucharów). Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015), red. Stanisław Szczepański, Opole 2017, s. 110-111. Fot. <https://vo.lleyball.team.po.opole.pl/sztab-szkoleniowy/>

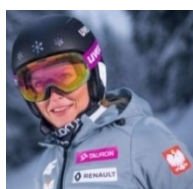
Repsz Wojciech, był wioślarzem. Urodził się 19 marca 1946 r. w Skarżysku-Kamiennej, w rodzinie Emila i Zofii Józwiak. Ukończył Wydział Elektryczny Politechniki Warszawskiej, gdzie w 1970 r. otrzymał tytuł magistra inżyniera elektryka (specjalność elektronika przemysłowa; polski dyplom został następnie nostryfikowany w Monachium i University of Alberta w Kanadzie). W trakcie kariery był zawodnikiem warszawskiego AZS (1970 - 1972). Był finalistą ME w 1971 r. w Kopenhadze, gdzie w konkurencji dwójek ze sternikiem (partnerzy: W. Długosz, st. J. Ryłski) zajął 5 miejsce, oraz olimpijczykiem z 1972 r. z Monachium, gdzie w konkurencji dwójek ze sternikiem zajął 6 miejsce. Obecnie mieszka w USA i posiada własną pracownię projektową. A. Rak, Sylwetki sportowe polskich olimpijczyków urodzonych na Kielecczyźnie, Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Seria: Kultura Fizyczna 2011, X, s. 187; Z. Głuszec, *Leksykon polskich olimpijczyków*, s. 309; tegoż, *Polscy olimpijczycy 1924–1984*, s. 354; R. Kobendza, *Zarys 80-letniej działalności Polskiego Związku Towarzystw Wioślarskich*, Warszawa 2001, s. 69, 83; A. Pawlak, *Olimpijczycy: polscy sportowcy w latach 1924–1998*, s. 214; Z. Porada, *Starożytne i nowożytne igrzyska olimpijskie*, s. 892; *Świętokrzyscy olimpijczycy*, s. 45; B. Tuszyński, *Polscy olimpijczycy XX wieku*, t. 2, s. 121; B. Tuszyński, H. Kurzyński, *Od Chamonix i Paryża do Vancouver...*, s. 999; http://www.pkol.pl/pl/subpages/displayfid/294_2523.html; <http://www.sportsreference.com/olympics/athletes/re/wojciech-repsz-1.html>; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 214.

Reutt Marian: członek AZS Warszawa, bokser w latach 1927-1929, mistrz Warszawy w wagach lekkiej i półśredniej. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 348.

Reysner-Chmielewska Maria, - koszykarka, czołowa zawodniczka pierwszoligowego zespołu AZS Poznań z lat sześćdziesiątych. Kapitan zespołu. Jedna z tych zawodniczek, które kładły podwaliny pod rozwój koszykówki w poznańskim klubie. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13.

Rękas Aleksander, trener skoków do wody, wychowawca wielu reprezentantów Polski, mistrz Polski w skokach w tej dyscyplinie, zawodnik klubu AZS-AWF Warszawa, wieloletni trener i twórca sekcji skoków do wody oraz pływania synchronicznego w Pałacu Młodzieży. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 348.

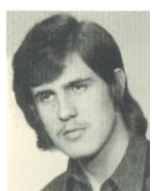
Riau Pepito, ur. 10.02.1930 w Barcelonie. Wykształcenie wyższe, Politechnika Warszawska. Zawodnik rugby Limoux (Francja, 1949-1950), Carcassonne (Francja, 1950-1951, mistrz Francji „13” 1950), AZS AWF Warszawa (1955-1957, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1957, zdobywca Pucharu Sportowca 1956). Instruktor rugby (1956), demonstrował zagrania i pomagał w prowadzeniu treningów na kursie Alfonsa Zedy. Odznaczony Złotą Odznaką Honorową PZR (08.11.1992). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 25.

Riemen Karolina, ur. 19.08.1988, Zakopane Narciarstwo dowolne. Córka Lesława Jerzego i Jolanty Danuty Karaśkiewicz. Zawodniczka (178 cm, 70 kg, skicross) AZS-AWF Kraków_Zakopane (2007), AZS-AWF Katowice (2009). Trenerzy: Ewa Grabowska, Grzegorz Majcher, Mateusz Herda. Na początku kariery uprawiała narciarstwo alpejskie. Od 2006 r. poświęciła się narciarstwu dowolnemu. 3-krotna mistrzyni Polski: 2007 Passo San Pelegrino-Falcade - 1 m. (supergigant), 2009 Szczyrk - 1 m. (sl. gigant), 2010 Jurgów - 1 m. (skicross). Uczestniczka M51: 2005 Bardonecchia - 64 m. (supergigant), 65 m. (sl. gigant), PE: 2008 Grasgehren - 8 m., 2009 Sudelfeld - 2 m., 2010 Zwesimmen - 3 i 10 m. (skicross), PS: 2008 Les Contamines - 21 m., Flaine - 22 m., 2009 St. Johann - 18 m., Flaine - 23 m., Cypress Mountain - 22 m., 2010 St. Johann - 22 m. (skicross). 2007 Horni Misecky - zdobywczyni złotego medalu mistrzostw Czech. Olimpijka 2010 Vancouver: skicross, eliminacje - 14 m., ćwierćfin. - 16 m. odpadła z dalszej rywalizacji. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 265-6. Fot. <https://www.goryonline.com/karolina-riemen-zerebecka>

Riemen Maria, we wspomnieniu S. Dziedzica: „W historii klubu pełniła też funkcje prezesa kobieta, pani mgr Maria Riemen. Przeurocza i miła koleżanka, była zawodniczką naszego AZS-u, działaczką sportową, i polityczną, poseł na Sejm PRL. Pełna uroku, jako młoda i piękna kobieta pełniła swoją funkcję z olbrzymim wdziękiem, a także ze znajomością sprawy i umiejętnością pokonywania problemów. Była jedynym prezesem-kobietą, o ile się nie mylę, w całej historii klubów zakopiańskich. Okres jej pracy należy do wielce udanych tak pod względem załatwienia wielu spraw, jak też i pięknych sportowych wyników naszych zawodników” Stefan Dziedzic, Harcerze azetesiacy, w: R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach, Poznań 2009, s. 392. Fot. <http://www.absolwencilo-zakopane.pl/dyrektorzy.html>

Robak Adam, ur. 15. 07. 1957 w Warszawie. Siermierz (fiolet), w. 183 cm, c.c. 73 kg. 10 1980 Moskwa, brązowy medalista IO; mistrz świata 1978; dwukrotny medalista akademickich MŚ 1977, 1985; pięciokrotny mistrz Polski (druž.) 1973, 1977-80; odzn. złotym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Klub AZS AWF Warszawa. Wykształcenie wyższe wf., AWF Warszawa, trener. Żonaty. Mieszka w Berlinie w Niem-

czech. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 214; Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 217. Lis, J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 284; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 349.

Robak Karol, taekwondzista, olimpijczyk z 2016 r. Urodził się 24 sierpnia 1997 r. w Poznaniu. Od początku swej kariery sportowej jest zawodnikiem AZS Poznań. Pierwsze sukcesy na arenie międzynarodowej zaczął odnosić w kategoriach młodzieżowych. W 2011 r. została wicemistrzem Europy kadetów w kategorii 53 kg. W roku następnym został brązowym medalistą mistrzostw świata młodzieżowców w kategorii 55 kg. W 2015 r. został w kategorii 68 kg srebrnym medalistą mistrzostw Europy młodzieżowców, srebrnym medalistą Igrzysk Europejskich oraz brązowym medalistą mistrzostw Europy seniorów. W maju 2018 r. na mistrzostwach Europy w Kazaniu, startując po wielomiesięcznej przerwie spowodowanej kontuzją, zdobył brązowy medal w kategorii 68 kg. W 2016 r. uzyskał kwalifikację olimpijską i wystąpił w igrzyskach olimpijskich w Rio de Janeiro. W pierwszej walce pokonał Senegalczyka Ballę Dieye, a w drugiej w ćwierćfinale przegrał i odpadł z turnieju olimpijskiego, zajmując ostatecznie dziewiąte miejsce. W polskiej reprezentacji olimpijskiej w Rio de Janeiro był najmłodszym sportowcem. Jest studentem fizjoterapii w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 285.

Rocki Marek (ur. 1953), syn żołnierza AK, uczestnika Powstania Warszawskiego. Warszawa jest miejscem gdzie toczy się jego całe życie zawodowe, społeczne i osobiste. Maturzysta w roku 1972 (I Liceum Ogólnokształcące im. B. Limanowskiego), Student Szkoły Głównej Planowania i Statystyki (SGPiS, obecnie SGH) – magisterium z roku 1977, Doktor nauk ekonomicznych w zakresie ekonometrii z roku 1981, Doktor habilitowany w dziedzinie ekonomii w roku 1988. Przez wiele lat zawodnik CWKS Legia i AZS SGPiS (pływanie i piłka wodna). Do dzisiaj pływanie to jego hobby i sposób na propagowanie sportu wśród młodzieży akademickiej (organizuje zawody pływackie studenci - nauczyciele akademicy). Pracownik naukowy SGPiS - SGH od 1981 roku, Prorektor SGH w latach 1990 - 1996, Dziekan na tejże uczelni w latach 1996 - 1999, Rektor SGH wybrany w dwóch kolejnych kadencjach (lata 1999 - 2005). Współtwórca obecnego systemu edukacyjnego tej uczelni: każdy student od pierwszego roku studiuje w indywidualnym toku studiów. W latach 80-tych i 90-tych także pracownik naukowy Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku oraz warszawskiego Collegium Civitas (zajęcia z ekonometrii). Praktyk: pracował w Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, a następnie w Centralnym Urzędzie Planowania (1989 - 1996). Specjalista w dziedzinie makroekonomicznych analiz zmian strukturalnych i badań nad bezrobociem, Prezes Zarządu Głównego Akademickiego Związku Sportowego, członek Prezydium Polskiego Komitetu Olimpijskiego, przewodniczący Konferencji Rektorów Uczelni Ekonomicznych, członek Kapituły Stypendium imienia Lesława A. Pagi, członek Kapituły Nagrody „Dobra firma” dziennika „Rzeczpospolita”, członek Kapituły Nagrody „Orły Rzeczpospolitej” nadawanej przez dziennik „Rzeczpospolita”, twórca rankingów liceów i uczelni wyższych publikowanych przez „Rzeczpospolitą” i miesięcznik edukacyjny „Perspektywy”, członek międzynarodowej grupy twórców rankingów szkół wyższych przy UNESCO. Uhonorowany Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2003), odznaką „Zasłużony dla Miasta Stołecznego Warszawy” (2001), Odznaką Honorową „Za zasługi dla statystyki RP” (2003), Odznaką za zasługi dla Związku Kombatantów RP i byłych więźniów politycznych (2003). Zainteresowania: dzieje Powstania Warszawskiego, militaria, architektura przedwojennej Warszawy. Żona Elżbieta - magister inżynier technologii żywności, córka Katarzyna - ab-

solwentka stosunków międzynarodowych, ekonomistka. www.rocki.pl; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 193 (maszynopis). Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Marek_Rocki

Rodzewicz Jarosław, „Rodzynek”, ur. 11.05. 1973 w Gdyni. Siermierz (florety), w. 190 cm, c.c. 88 kg. IO 1995 Atlanta, srebrny medalista IO (druż.); brązowy medalista MŚ 1995; czterokrotny (druż.) mistrz Polski; odzn. Złotym Krzyżem Zasługi. Klub AZS AWF Gdańsk. Kariera sportowa od 1985. Wykształcenie średnie, student AWF Gdańsk.

Kawaler. Hobby: muzyka, samochody. Mieszka w Sopocie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 215. Fot. <https://deadorkicking.com/jarosaaw-rodzewicz-dead-or-alive/>

Rodziewicz Bronisław. Zawodowy podchorąży Wojska Polskiego. Siatkarz AZS Wilno. Mistrz Polski w siatkówce z 1938 r. Zginął w czasie wojny w bliżej nie znanych okolicznościach. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 77.

Rogalski Stefan Zdzisław (ur. 4 lutego 1935 w Skępem, zm. 7 lutego 2018) – polski łyżwiarz szybki, trener i działacz łyżwiarstwa. Urodził się 4 lutego 1935 w Skępem. Zdał maturę w Liceum Pedagogicznym w Wymyślinie, po czym studiował na AWF w Warszawie, gdzie uzyskał specjalizację trenerską, a w 1953 założył sekcję łyżwiarstwa szybkiego przy uczelnianym klubie AZS-AWF Warszawa. Po studiach uprawiał łyżwiarstwo szybkie w Zakopanem. Reprezentował barwy AZS-AWF Warszawa i WKS Zakopane. Zdobył drużynowe mistrzostwo Polski. Zawodowo pracował jako nauczyciel w technikum budowlanym, którego później został dyrektorem, a ponadto szkolił panczenistów w szkolnym klubie MKS. Od 1960 był szkoleniowcem reprezentacji Polski juniorów, od 1962 reprezentacji Polski seniorów. Od 1975 tworzył Szkołę Sportów Zimowych w Zakopanem, w 1977 przemianowanej na Szkołę Mistrzostwa Sportowego Zakopane, której był dyrektorem do 1992. Uzyskał stopień doktora na AWF w Krakowie na podstawie pracy pt. Obciążenia treningowe i startowe łyżwiarzy szybkich. Przez wiele lat był prezesem Okręgowego Związku Łyżwiarstwa Szybkiego. Przez ponad 30 lat działał we władzach Polskiego Związku Łyżwiarstwa Szybkiego, w którym w latach 70. i 80. był wiceprezesem. Był współautorem publikacji, działał przy organizacji imprez sportowych. Otrzymał Złoty Krzyż Zasługi. Postanowieniem prezydenta RP Bronisława Komorowskiego z 16 marca 2011 został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi w działalności na rzecz propagowania łyżwiarstwa szybkiego w Polsce. Był żonaty, miał syna. Zmarł 7 lutego 2018. Został pochowany na cmentarzu przy ulicy Nowotarskiej w Zakopanem 12 lutego 2018. https://pl.wikipedia.org/wiki/Stefan_Rogalski; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 7.

Rogatka Eugeniusz, ur. 30.12. 1931 w Inowrocławiu. Wykształcenie wyższe, Politechnika Gdańska. Założyciel, trener i zawodnik rugby AZS Gdańsk (1957-1960, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1958). Pierwszy trener Karol Hajduga. Założyciel i pierwszy trener (razem z Karolem Hajdugą) Stali Gdańsk (1956), Polonii Gdańsk (1957). Współzałożyciel i pierwszy trener ROC Gdańsk (1986). Trener reprezentacji Polski (1959-1960), łącznie 2 mecze, trener (wspólnie z Januszem Rusinowiczern) Lechii Gdańsk (1961-1963, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1961, srebrny 1963, brązowy 1962). Instruktor (1956). Książeczka instruktorska numer 1 (instruktor Polskiego Związku Rugby 08.06.1959). Książeczka sędziowska nr 1 Okręgowego Związku Rugby w Gdańsku. Członek Referatu Wyszkozenia Zarządu PZR (09.09.1957-23.01.1958). Po. Przewodniczącego Okręgowego Związku Rugby w Gdańsku (13.08.1956-17.02.1957), Przewodniczący Rady

Trenerów (13.08.1957-15.01.1959). Odznaczony Złotą Odznaką AZS, Honorową Złotą Odznaką PZR (26.06.2003). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 92-93.

Rogiński Tadeusz (ur.9.02.1958 w Łomży), Wielokrotny finalista MPS i medalista Akademickich Mistrzostw Polski. Startował w latach 1978-1988. Rekordy życiowe: 200 m 21.40; 400 m 46.74. Sukcesy: PE 4 x 400 m VII miejsce; MPS 4 x 400 m III miejsce. Był zawodnikiem AZS Lublin, Legia Warszawa, Start Lublin. Relacja Andrzeja Krychowskiego.

Roguski Krzysztof, ur. 15.04.1943 r. w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1962-1965, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1962, 1963, srebrne: 1964, 1965), Orła Warszawa (1966-1971, srebrne medal mistrzostw Polski seniorów: 1966, 1967, 1968, 1969), PUC Paris (Francja, 1971-1972), Herblay (Francja, 1972-1975), Stade France (Francja, 1975-1981). Pierwszy trener Marian Bondarowicz. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 11 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 17 punktów, występował na pozycji filara i młynarza. Instruktor klubu (15.05.1967). Trener II klasy (1969). Trener zespołu seniorów Erblay (Francja, 1972-1975). Mistrz sportu (1970). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 93.

Rojewski Jacek Igor — ur. 29 października 1980 roku w Zakopanem. Jak większość młodych zakopiańczyków, dzieci z Podhala i całej Polski rozpoczął swą karierę narciarską od zawodów „Koziołka Matołka”, organizowanych corocznie przez klub AZS Zakopane. W AZS Zakopane jest zawodnikiem od 1991 roku. Uczestniczył w szeregu zawodów krajowych i zagranicznych w konkurencjach alpejskich, olimpiadach młodzieży, mistrzostwach Polski juniorów i seniorów, zajmując w latach 2001-2003 czterokrotnie 5. miejsce w MP w slalomie, slalomie gigancie, kombinacji alpejskiej. Władysław Gąsienicy Roj, Halina Hanusz red., *Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s. 124.

Rokicki Michał, ur. 31.03.1984, Racibórz. Pływak. Syn Ryszarda i Michaliny Wdowikowskiej. Absolwent Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Raciborzu (2004). Student AWF Warszawa. Zawodnik (188 cm, 78 kg, st. dowolny) Victorii Racibórz (1995-2005), AZS AWF Warszawa (2006-). Trenerzy: Paweł Słomiński (klub), Piotr Woźnicki, Marcin Kunicki (kadra). Uczestnik ME (basen 50 m): 2002 Linz - 11 m. (200 m st. dow.) i 6 m. (szt. 4 x 200 m dow.), MŚ (basen 25 m): 2005 - 31 m. (200 m st. dow), 2007 - 20 m. (200 m st. den.) i 7 m. (szt. 4 x 200 st. dow), 2007 - 7 m. (szt. 4 x 200 st. dow.), 2008 Manchester -8 m. (szt. 4 x 200 st. dow), MŚ (basen 50 m): 2005 - 30 m. (200 m st. dow.), 2007 - 26 m. (200 m st. dow.) i 8 m. (4 x 200 m st. dow.) oraz ME (basen 50 m): 2006 Budapeszt - 25 m. (200 m st. dow.) i 6 m. (szt. 4 x 200 m st. dow), 2008 - 30 m. (200 m st. dow.) i 5 m. (szt. 4 x 200 m st. dow.) i ME (basen 25 m): 2006 - 19 m. (szt. 4 x 200 m st. dow), 2008 Manchester - 8 m. (szt. 4 x 200 m st.dow.). 6-krotny mistrz Polski (basen 50 m): 4 x 100 m dow. (2007, 2008), 4 x 200 m dow. (2006, 2007 2008, 2009) i wicemistrz kraju (basen 50 m): 200 m dow. (2004). 4-krotny mistrz Polski (zimowe MB basen 50 m): 424100 m dow. (2006, 2007), 4 x 200 m dow. (2006, 2007) oraz medalista MP: 2002, 2003 - 3 m. (200 m st. dow.), 2004 - 2 m. (200 m st. dow.), 2005 - 3 m. (100 i 200 m st. dow), 2007 - 3 m. (200 m st. dow.). 3-krotny rekordzista Polski (basen 50 m): 4 x 100 m dow. klub.- 321,03 (04.04.2008 Ostrowiec Św.), 4 x 200 m dow. 000.-7.23.41 (29.11.2007 Gorzów Wlkp.), 4 x 200 m 7.20,49 (29.07.2005 Montreal). Rekordy życiowe (basen 25 m): 50 m dow. - 24,89 (12.03.2005 Kozienice), 100 m dow. - 50,28 (28.11.2004 Oświęcim), 200 m dow. - 1.47,30 (10.12.2006 Helsinki), 400 m dow. - 349,72 (26.11.2004 Gorzów), 800 m dow. - 7.56,81 (04.11.2006 Szczecin). Rekordy życiowe (basen 50 m): 50 m dow. - 25,02

(06.05.2006 Ostrowiec Św.), 100 m dow.- 51,54 (22.05.2005 Dębica), 200 m dow.- 1.50,12 (26.03.2007 Melbourne), 400 m dow.- 3.54,76 (20.05. 2006 Ostrowiec), 800 m dow.- 8.13,24 (06.06.2008 Rzym). Kwalifikacje olimpijskie zdobył w MŚ (2007 Melbourne) w szt. 4 x 200 m (st. dow.) 7 rn. wynik: 7.17,46 (2 zmiana). Rekord życiowy: 200 m st. dow. - 1.50,12 (26.03.2007 Melbourne). Najlepszy rezultat 2008: 200 m st. dow. 1.50,74 (4.04.2008). Olimpijczyk 2008 Pekin: sztafeta 4 x 200 m st. dow. - 7 m. w II przedb. (8 zesp.) z czasem 7.18,09 (14 wynik elim.). Partnerzy w sztafecie: Ł. Gąsior, Ł. Wójt, P. Stańczyk, M. Rokicki. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 267-8.

Rokita Andrzej. Na uczelni pracuje od 1992 r. Urodził się 23 lipca 1968 r. w Byczynie. W 1988 r. ukończył z wyróżnieniem Technikum Mechaniczne w Kluczborku, a w 1992 - również z wyróżnieniem- studia magisterskie na Wydziale Wychowania Fizycznego Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, uzyskując specjalność trenerską z piłki ręcznej. Został laureatem konkursu Primus Inter Pares, był stypendystą Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki. Jest trenerem II klasy. Uprawiał piłkę ręczną w KS Metal Kluczbork oraz w AZS Politechnika Wrocławska. Przez 2 lata pracował jako trener piłki ręcznej juniorów w MKS Juwenia Wrocław. W latach 1992-2002 był zatrudniony jako nauczyciel wychowania fizycznego w Liceum Ogólnokształcącym we Wrocławiu i jednocześnie jako asystent w Katedrze Zespołowych Gier Sportowych AWF we Wrocławiu. W 1997 r. ukończył studia doktoranckie w AWF we Wrocławiu i napisał pracę doktorską. *Zainteresowanie formami aktywności ruchowej a postawa wobec kultury fizycznej uczniów szkół ponadpodstawowych* (promotor prof. Tadeusz Koszyc). Stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskał w 2009 r. Od 2010 r. jest zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego. W latach 1998-1999 był pełnomocnikiem prorektora ds. współpracy z zagranicą, jednocześnie pełniąc funkcję uczelnianego koordynatora programu Socrates-Erasmus. Przez dwie kadencje sprawował funkcję prodziekana ds. studiów dziennych na Wydziale Wychowania Fizycznego (1999-2002 oraz 29-02-2005). Również przez dwie kadencje (2008-2012 oraz 2012-2016) był prorektorem ds. studenckich i sportu akademickiego. W latach 2002-2008 pracował jako adiunkt w Katedrze Dydaktyki Wychowania Fizycznego. Od 2005 do 2008 r. był kierownikiem Zespołu Gier i Zabaw Ruchowych. W roku 2008 wrócił do Katedry Zespołowych Gier Sportowych i został jej kierownikiem oraz kierownikiem Zakładu Gier z Piłką Stworzył Pracownię Badań Gier z Piłką. W 2016 r. został wybrany na rektora AWF we Wrocławiu na kadencję 2016-2020. W latach 2004-2007 był głównym wykonawcą grantu Komitetu Badań Naukowych „Kształcenie zintegrowane z wykorzystaniem piłek edukacyjnych Edobał”. W latach 2012-2013 na zlecenie Dolnośląskiej Federacji Sportu diagnozował predyspozycje młodych sportowców. W latach 2013-2016 kierował grantem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Ocena predyspozycji młodzieży do szkolenia sportowego w zakresie zespołowych gier sportowych”. Był również wykonawcą grantu MNiSW. Platforma Akademicki Związek Sportowy (P-AZS) jako narzędzie monitorowania procesów szkoleniowych, organizacyjnych i finansowych instytucji realizujących program ACSS”. Współtworzył w 2002 r. piłki edukacyjne „Edobał”. Jest współautorem ogólnopolskiego programu Ministerstwa Sportu i Turystyki „Mały Mistrz”. Od 2013 r. jest członkiem Zespołu Ekspertów ds. Reformy Zajęć Ruchowych w Edukacji Wczesnoszkolnej przy MSiT program „Mały Mistrz” (współautor przewodnika Mały Mistrz dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej), członkiem Zespołu ds. Sportu Akademickiego przy Polskim Komitecie Olimpijskim oraz od 2011 członkiem Zespołu Ekspertów ds. Programu Rozwoju Sportu Akademickiego przy WISW. Promotor prac doktorskich, w tym 3 związanych z wykorzystaniem na zajęciach ruchowych w klasach III szkoły podstawowej piłek edukacyjnych „Edobał” i jednej dotyczącej dia-

gnozy zainteresowań aktywnością ruchową młodzieży.. Autor ponad 100 publikacji, współautor 2 książek oraz autor monografii „Zajęcia ruchowe z piłkami edukacyjnymi „Edobał” w kształceniu zintegrowanym a sprawność fizyczna oraz umiejętności czytania i pisanie uczniów”. Zajmuje się diagnozowaniem predyspozycji dzieci i młodzieży do szkolenia sportowego w zakresie zespołowych gier sportowych oraz wykorzystaniem piłek edukacyjnych „Edobał” i „Edobał”. Opracował metodę obiektywnego planowania budżetu godzin wychowania fizycznego dla zaspokojenia zainteresowań aktywnością fachową uczniów. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej oraz członkiem European College of Sport Science (od 1999), a także założycielem (2001) i w latach 2001-2002 sekretarzem, a od 2015 r. wiceprezesem Międzynarodowego Towarzystwa Naukowego Gier Sportowych. Od 2011 r. jest członkiem Rady Programowej Porozumienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Ministra Sportu i Turystyki. W latach 2008 -2012 był wiceprezesem oraz członkiem prezydium i zarządu KS AZS AWF Wrocław. W latach 2012-2016 był prezesem KS AZS AWF Wrocław. Od 2008 r. jest członkiem Zarządu Głównego AZS, członkiem Rady Sportu ZG AZS, od 2012 przewodniczącym Komisji Nauki przy Radzie Sportu ZG AZS. Od 2011 r. jest członkiem Wrocławskiej Rady Sportu. Trzykrotnie był członkiem kierownictwa misji uniwersjadowej: Harbin (Chiny 2009), Erzerum (Turcja 2011), Trentino (Włochy 2013). Podczas zimowej uniwersjady w roku 2013 był szefem Misji Akademickiej reprezentacji Polski, która zajęła 2 miejsce w klasyfikacji generalnej. W 2013 r. otrzymał Medal Komisji Edukacji Narodowej. Jego hobby to ogród. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 203-204; azsawf.cg2.pl/o-nas/prezes

Rokossowski Tadeusz (12 VIII 1925, Wiszenka Mała – 20 II 1996, Kraków). Absolwent WSWP Kraków i AGH. Prezes AZS AGH. Długoletni pracownik i kierownik Studium WF AGH (1966-1981), działacz AZS, prezes (1953-1956) i wiceprezes AZS AGH, działał także aktywnie w ZŚ AZS, wiceprezes ZŚ AZS (1969-1975), KM AZS obdarzony temperamentem i poczuciem humoru, umiejętnie przekazywał swoim studentom zamiłowania do kultury fizycznej, szczególnie do turystyki górskiej, którą sam uprawiał do końca swoich dni. W czasie II wojny światowej był żołnierzem krakowskich „Szarych Szeregów” i zgrupowania partyzanckiego Armii Krajowej „Kamiennik” obwodu „Murawa”. Członek Honorowy AZS.Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 357. https://historia.agh.edu.pl/wiki/Tadeusz_Rokossowski Fot. https://historia.agh.edu.pl/wiki/Tadeusz_Rokossowski

Romanica Stanisław. (9 I 1906 - 3 VI 2001, Lublin), absolwent CIWF w Warszawie (1933). Z AZS związany od 1936 r., członek zarządu AZS Lublin i przewodniczący komisji rewizyjnej (1938-1939). Kierownik zespołu koszykówki mężczyzn, akademickiego mistrza Polski (1938). Po wojnie organizator lubelskiego życia sportowego, nauczyciel wychowania fizycznego w szkołach średnich, sędzia gier zespołowych, członek zarządu związków sportowych w Lublinie. Od 1951 do 1956 r. nauczyciel SWF UMCS w Lublinie, członek ZŚ AZS Lublin do 1972 r., w tym okresie przewodniczący Komisji Klubów AZS. Współzałożyciel Koła Seniorów AZS Lublin (1971), jego prezes (1975 -1980), a od 1982 r. prezes honorowy. W 1993 r. otrzymał godność członka honorowego AZS. Na podstawie. Dariusz Słapek *Romanica Stanisław* <http://historiasportu.umcs.lublin.pl/stanislaw-romanica/#more-12182>; J. Wierzbicki, *Historia polskiego rugby*, Warszawa 2011, s. 142.

Romański Franciszek, ur. 15 IX 1909 r. w Jarosławiu. Inżynier elektryk. Lekkoatleta AZS Lwów. Działacz sportowy. W czasie okupacji przebywał we Lwowie, gdzie prowadził działalność konspiracyjną w ramach ZWZ-AK. Zamordowany wraz z żoną i dwoma synami w drodze ze Lwowa do

Krakowa, tuż po zakończeniu działań wojennych. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 77.

Ronikier Aleksander Jan (ur. 13 lutego 1942 w Nowym Targu) – polski naukowiec i działacz sportowy, pracownik naukowy Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, prezes Zarządu Głównego Akademickiego Związku Sportowego (1991–1999), koszykarz, mistrz i reprezentant Polski. W 1959 ukończył Liceum w Aninie, w 1963 studia na Wydziale Rehabilitacji Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, w 1971 ukończył także studia na Wydziale Biologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W czasie studiów został zawodnikiem AZS-AWF Warszawa, w 1960 wywalczył z tą drużyną mistrzostwo Polski juniorów, w 1962 wicemistrzostwo, w 1967 mistrzostwo Polski seniorów. Karierę zakończył w 1970. W latach 1961–1964 wystąpił w 16 spotkaniach reprezentacji Polski. Po studiach pozostał pracownikiem warszawskiej AWF, tam w 1970 obronił pracę doktorską Typ czynnościowy układu nerwowego człowieka a zdolność do pracy fizycznej na podstawie badań energetyki pracy napisaną pod kierunkiem Wiesława Romanowskiego, w 1983 habilitował się na podstawie pracy Czynniki warunkujące wydolność fizyczną dzieci. W 1993 otrzymał tytuł profesora nauk o kulturze fizycznej. Pracował początkowo w Katedrze Anatomii, następnie Zakładzie Fizjologii AWF, w latach 1975–1980 był zastępcą dyrektora Instytutu nauk Biologicznych AWF w latach 1980–1984 wykładał na Wydziale Zdrowia i Wychowania Fizycznego Uniwersytetu w Zarii. Po utworzeniu na AWF w 1984 Wydziału Rehabilitacji został jego prodziekanem ds. nauki, w latach 1987–1993 był dziekanem Wydziału, kierował Zakładem (od 1994 Katedrą) Biologicznych Podstaw Rehabilitacji, a w ramach tej Katedry Zakładem Fizjologii i Diagnostyki Czynnościowej. W 1989 należał do założycieli Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji, był członkiem jego zarządu oraz redaktorem naczelnym wydawanego przez PTRech kwartalnika Postępy Rehabilitacji, otrzymał godność członka honorowego PTRech. Od 1994 jest członkiem korespondentem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. W latach 1977–1980 był wiceprezesem ds. sportu, a w latach 1991–1999 prezesem Zarządu Głównego Akademickiego Związku Sportowego, w latach 1999–2001 członkiem zarządu Polskiego Komitetu Olimpijskiego z ramienia AZS. Członkiem zarządu PKOL był już od 1997, w 2001 został wybrany wiceprezesem PKOL ds. współpracy międzynarodowej. Od 1977 uczestniczył w pracach Międzynarodowej Federacji Sportu Uniwersyteckiego (FISU) (1977–1983 jako audytor, 1979–1983 członek Komisji Naukowej, 1987–1995 członek Komitetu Wykonawczego), w 1995 został jako pierwszy Polak członkiem honorowym FISU. Był także członkiem rady FIBA ds. koszykówki osób niepełnosprawnych. Był odznaczony Krzyżem Kawalerskim i w 2004 Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (M.P. nr 5 z 2005, poz. 43). W 2017 został nagrodzony medalem Kalos Kagathos. Jego dziadkiem był Bogdan Jaxa-Ronikier. https://pl.wikipedia.org/wiki/Aleksander_Ronikier; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 78, 202; APS 14, 1962, s. 24; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Rosada Aleksander (71 l.). Wieloletni członek zarządu PZTW i wiceprezes ds. sędziów, zasłużony działacz (wieloletni kierownik sekcji wioślarskiej AZS AWF Poznań) i sędzia wioślarski. Zmarł 21 września w Poznaniu. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Rosner Leszek. Zawodnik sekcji pływackiej AZS Warszawa. Utalentowany waterpolista. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie był członkiem Szarych Szeregów. Rozstrzelany w egzekucji ulicznej w Warszawie. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 77.

Rossa Tomasz, ur. 5. 04. 1967 w Warszawie. Skoczek da wody (trampalina), w. 178 cm, c.c. 70 kg. IO 1988 Seul, 27 m.; trzykrotny mistrz Polski. Klub AZS AWF Warszawa. Wykształcenie średnie, student psychologii sportu na Uniwersytecie Iowa, instruktor sportu. Mieszka w USA. Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 217.

Roszkowski Waclaw Andrzej Remigiusz, ur. 1 X. 1886 r. w Broszkowie na Podlasiu. Zoolog, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, dyrektor Państwowego Muzeum Zoologicznego w Warszawie. Taternik. Członek AZS Warszawa. W okresie okupacji hitlerowskiej kierował tajnym nauczaniem studentów Sekcji Biologicznej Uniwersytetu Warszawskiego. Rozstrzelany 3. VIII. 1944 r. w Warszawie. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 77.

Rothert Janina, ur. w 1907 r. Członkini sekcji narciarskiej A Z S Warszawa. Uprawiała także kajakarstwo. Zmarła w czasie okupacji hitlerowskiej w Warszawie. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 77.

Rotkiewicz Maria - historyk sportu, zawodniczka AZS-AWF, wieloletni nauczyciel akademicki w Akademii Wychowania Fizycznego im. Józefa Piłsudskiego w Warszawie (absolwentka tej uczelni z 1952 r.). Urodziła się w dniu 13 sierpnia 1927 r. w Pabianicach. Gimnazjum i liceum ukończyła we Wrocławiu, gdzie rozpoczęła karierę sportową. W barwach AZS-AWF Warszawa startowała w skokach do wody z trampoliny i wieży; była reprezentantką Polski w tej dyscyplinie sportu (1951-1961). Po ukończeniu studiów została zatrudniona jako nauczyciel akademicki w AWF w Warszawie - w Zakładzie Teorii i Metodyki Lekkiej Atletyki (1953-1973), a następnie w Zakładzie Historii Kultury Fizycznej i Olimpizmu (1973-1991). Stopień doktora nauk o wychowaniu fizycznym uzyskała w 1964 r. Należy do pionierek badań w zakresie historii sportu, ruchu rekreacyjnego i turystycznego kobiet w XIX i XX wieku. Była autorką scenariusza wystawy pt. „Sport kobiet w Polsce (1880-1980)”, zorganizowanej w Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie (1982). Wydobyla z zapomnienia wybitne postacie pionierek wychowania fizycznego i sportu w Polsce. Jej liczne prace z historii sportu (naukowe, popularno-naukowe, eseje, opracowania biograficzne) zostały opublikowane w dziełach zbiorowych, w czasopismach sportowych i w encyklopediach - krajowych i zagranicznych. Biografie jej autorstwa zostały zamieszczone m.in. w „Encyklopedii Warszawy” (1994), dwutomowej „Małej Encyklopedii Sportu” (1984 i 1987), w „Polskim Słowniku Biograficznym”, w „Słowniku biograficznym wychowania fizycznego i sportu”, publikowanym na łamach kwartalnika „Wychowanie Fizyczne i Sport” oraz w „Słowniku Biograficznym Pracowników CIWF i AWF” (2000-2002). W nurcie biografistycznym mieści się Jej ostatnia, wypełniająca sporą lukę w polskiej historiografii, monografia, „Z radości życia. Halina Konopacka” (2018). Od wielu lat gromadziła źródła do dziejów warszawskiej AWF i uczelnianego klubu AZS-AWF Warszawa. Z tego zakresu wydała monografię: „Zawodnicy AZS-AWF Warszawa w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2008” (2009) i opracowała rozdział „Sport w CIWF-AWF w Warszawie” w „Księdze Pamiątkowej AWF 1929/1930 - 2009/2010”. W wydanych książkach „Światło Olimpi” (2011) oraz „Symbole i maskotki olimpijskie” (2012) odsłoniła korzenie ceremoniału i symboliki starożytnych i nowożytnych igrzysk olimpijskich. Kolejnym kierunkiem jej badań były dzieje kongresów i wystaw pedagogicznych, higienicznych, lekarskich i sportowych w Europie i w Polsce, powstanie i działalność polskich związków sportowych oraz geneza Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Uczestniczyła w licznych krajowych i międzynarodowych konferencjach i kongresach naukowych,

organizowanych przez różne uczelnie i stowarzyszenia wychowania fizycznego i sportu - polskie i zagraniczne, których jest nadal aktywnym członkiem. W 2007 r. została wyróżniona nagrodą „Fair Play”, w 2008 r. nagrodą Polskiego Stowarzyszenia Sportu Kobiet, w 2009 r. Medalem 90-lecia PKOI, w 2012 r. Medalem 60-lecia Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie i Złotym Medalem za zasługi dla PKOI, w 2013 r. Złotym Wawrzynem Olimpijskim za książkę „Światło Olimpij”. Rotkiewicz Maria – biogram.

Rotkiewicz Wenanty, (ur. 1937 r. w Jawoszytach, zm. w 1994 r.) – pracownik naukowy ART w Olsztynie, wieloletni działacz sportowy w AZS Olsztyn, kierownik drużyny siatkarzy, przewodniczący sekcji siatkówki zespołu z Kortowa. Był profesorem nadzwyczajnym w dziedzinie technologii żywienia, pierwszym dyrektorem Instytutu Żywienia Człowieka uczelni w Kortowie. Jest wielce zasłużony dla olsztyńskiej siatkówki. Do AZS Olsztyn wstąpił w 1959 roku. Najpierw był kierownikiem drużyny AZS Olsztyn, później przewodniczącym sekcji siatkówki w okresie największych sukcesów zespołu z Kortowa. Za jego kadencji AZS Olsztyn w 1973 roku po raz pierwszy sięgnął po tytuł mistrza Polski, a później powtórzył to osiągnięcie w 1976 r. i 1978 r. Był przewodniczącym Rady Siatkówki olsztyńskiego Akademickiego Związku Sportowego, członkiem Zarządu Głównego AZS, przewodniczącym Komisji Rewizyjnej Polskiego Związku Piłki Siatkowej. Za jego sprawą do Kortowa trafiali najbardziej utalentowani juniorzy, którzy rozpoczynali studia na ART i kontynuowali karierę sportową. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/ind_ex.php/Wenanty_Rotkiewicz

Ruppert Leszek Henryk, ur. 28 VI 1913 r. w Krakowie. Prawnik. Członek „Cracovii” i AZS Warszawa. Uprawiał pływanię, piłkę wodną, tenis stołowy, strzelectwo sportowe i gry zespołowe. Czołowy polski pływak na dystansie od 100 m do 1500 m stylem dowolnym w latach 1929-1939. Wielokrotny reprezentant Polski w pływaniu. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Raciechowicach na ziemi myślenickiej, gdzie brał udział w konspiracji jako żołnierz AK oddziału „Kamiennik”. Po aresztowaniu w 1943 r. był więziony na Montelupich w Krakowie oraz w Nowym Sączu. Rozstrzelany 12 I 1944 r. we wsi Kłodne gmina Limanowa w grupie 31 osób w odwet za wysadzenie przez partyzantów AK pociągu. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 78. Fot. <https://www.myheritage.pl/>

Ruppert Leszek Maria (70 l.). Ur. w 1940, koszykarz Cracovii Kraków. Trener i działacz koszykówki. Wiceprezes PZKosz. Honorowy prezes Lubelskiego Związku Koszykówki. Zmarł 23 grudnia w Lublinie. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-odnas/>

Rozmej Zbigniew prof. Długoletni Prezes Klubu Międzyuczelnianego AZS w Gdańsku, odznaczony Złotą i Jubileuszową Odznaką AZS. W pierwszej połowie lat dwudziestych uczęszczał do jednego z gimnazjów w Lublinie i właśnie w tym okresie zainteresował się czynnym uprawianiem sportu, a także stał się członkiem niedawno powstałego AZS Lublin. W polu zainteresowań Zbigniewa Rozmeja znajdowały się takie dyscypliny jak piłka nożna, pływanię, walki, łyżwiarstwo, biegi. Inną formę jego aktywności stanowiły finansowane z własnych funduszy wyprawy turystyczne: wycieczki po Polsce (najdłuższa o trasie blisko 1200 km), spływ na trasie Puławy-Gdańsk i inne. Po ukończeniu gimnazjum Rozmej odbył służbę wojskową, a następnie rozpoczął studiowanie chemii na Politechnice we Lwowie. W czasie wojny był więziony w obozie koncentracyjnym. W 1948 r. objął Katedrę Technologii

Chemicznej Drewna i Torfu na Wydziale Chemicznym Politechniki Gdańskiej. Do spraw sportu wrócił w 1957 r. APS 11, 1961, s. 4-10.

Rozpendowski Florian. (23 X 1916, Bochum – 12 XI 1957, Katowice), pseud. Florek – siatkarz, koszykarz, piłkarz ręczny, działacz sportowy. Trenował w klubach: MKS Chorzów, Kolejowe Przynsposobienie Wojskowe Katowice (1939), „Pogoń” Katowice (1946), AZS Kraków (1947); jako tenisista stołowy reprezentował Kluby: AKS Chorzów, „Tęcza” Katowice (1948). Był członkiem kadry narodowej w koszykówce na ME (1939). Organizował wychowanie fizyczne w sektorze spółdzielczości. Pełnił funkcję prezesa Śląskiego Okręgowego Związku Piłki Ręcznej (1947). Pochowany na cmentarzu przy ul. Sienkiewicza w Katowicach. <https://www.mhk.katowice.pl/index.php/edukacja/encyklopedia/leksykon-ludzi/401-r-ludzi>

Rozwadowski Marian: członek AZS Olsztyn w latach 1953-1956. Niestrudzony działacz, zawodnik i instruktor sekcji piłki siatkowej, koszykowej i ręcznej. Członek kadry narodowej w piłce ręcznej. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 348.

Różalski Artur (czwórka bez sternika), ur. 20.03.1978 r., Toruń, znak zodiaku - Ryby, kawaler, student II roku, hobby- motoryzacja, klub sportowy AZS-AWF Gdańsk, trener klubowy - Witold Sroga, trener kadry - Wojciech Jankowski, sukcesy: srebro w czwórce ze sternikiem w Młodzieżowych MŚ, Yoanina - Grecja 1998 r., srebro w Akademickich MŚ Zagrzeb - Chorwacja 1998 r., złoto w dwójce bez sternika w Młodzieżowych MŚ Kopenhaga - Dania 2000 r., złoto w czwórce bez sternika w Akademickich MŚ Poznań 2000 r. W. Amerski, M. Seidel, R. Zakrzewski (oprac.), Reprezentanci AWF im. Jędrzeja Śniadeckiego i AZS-AWF Gdańsk na Igrzyska Olimpijskie w Sydney 2000, Gdańsk 2000, s. 18.

Różewicz Zenon: w AZS Warszawa od 1927 r. Lekkoatleta i narciarz. Wybitny działacz. Od 1936 r. wiceprezes sportowy Centrali AZS i AZS Warszawa, członek honorowy AZS Warszawa i Centrali AZS. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 348.

Różycki Zenon, koszykarz, olimpijczyk z 1936 r. Urodził się 18 grudnia 1913 r. w Poznaniu. W latach 1934-1939 studiował chemię na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Poznańskiego. Koszykówkę zaczął uprawiać w okresie nauki gimnazjalnej. W latach 1930-1934 i 1937-1939 był zawodnikiem AZS Poznań, a w latach 1934-1936 KPW Poznań. Był czterokrotnym mistrzem Polski (1930, 1931, 1932, 1937) oraz akademickim wicemistrzem Świata (1937). W 1936 r. startował na igrzyskach olimpijskich w Berlinie, na których reprezentacja Polski zajęła czwarte miejsce. W latach 1935-1939 w drużynie narodowej rozegrał 25 meczów. Zaliczany jest do grona zawodników, którzy w latach trzydziestych kładli podwaliny pod rozwój koszykówki w Polsce. We wrześniu 1939 r. w stopniu podporucznikarezerwy walczył w szeregach 14. Wielkopolskiej Dywizji Piechoty. Wzięty do niewoli niemieckiej przebywał w Oflagu VII A Murnau aktywnie uczestniczył w jenieckim życiu sportowym. Po oswobodzeniu obozu w kwietniu 1945 r. trafił do Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Latem 1947 r. wystąpił w reprezentacji koszykówki 3. Dywizji Strzelców Karpackich w meczu przeciwko drużynie Wielkiej Brytanii. Po zdemobilizowaniu osiadł na stałe w Wielkiej Brytanii. Zmarł 31 marca 1992 r. w Londynie. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 287; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy,

cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 360.

Różyczka Ludmiła (30 III 1944, Kraków), wioślarka, sędzia wioślarski. Absolwentka prawa UJ (1979), prawnik. Zawodniczka AZS Kraków (1961-1972), mistrzyni Polski w czwórce ze sternikiem (1964, 1969), czwórce podwójnej ze sternikiem (1968, 1969), ósemce (1966), wicemistrzyni Polski w czwórce ze sternikiem (1962, 1965), czwórce podwójnej ze sternikiem (1964, 1967, 1970), ósemce (1964, 1968), brązowa medalistka MP w czwórce ze sternikiem (1967, 1968, 1970), czwórce podwójnej ze sternikiem (1962), wielokrotna medalistka AMP, po zakończeniu kariery zawodniczej sędzia wioślarski, od 1984 r. sędzia związkowy. Wyróżniona Medalem i 75-lecia PZTW. Mąż Leszek Juszczyński był również sędzią związkowym, córka Agata Juszczyńska członkiem kadry narodowej w dwójce i czwórce podwójnej. Członek Honorowy AZS. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 357.

Rudnicki Janusz, ur. 29 X 1897 r. w Warszawie. Inżynier rolnik, specjalista w zakresie mleczarstwa. Od 1934 r. był dyrektorem departamentu w Ministerstwie Rolnictwa. Członek sekcji narciarskiej AZS Warszawa. Od 1924 r. działacz Zarządu Głównego Polskiego Związku Narciarskiego, a w latach 1925-1929 jego wiceprezes. W latach 1928 - 1929 członek zarządu Polskiego Komitetu Olimpijskiego. W okresie międzywojennym prowadził także rozległą działalność społeczną, m.in. w Klubie Wysokogórskim PTT, ZHP, Centralnym Komitecie do Spraw Młodzieży Wiejskiej, Związku Ziemi Górskich, Towarzystwie Przyjaciół Huculszczyzny. W styczniu 1942 r., po przybyciu z Węgier do Zakopanego (przez Tatry przeszedł na nartach), został aresztowany i osadzony w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu, gdzie zginął w 1943 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 78.

Rudy Stanisław – pływak, instruktor wioślarstwa, działacz sportowy, twórca pierwszych sukcesów krakowskich sportów wodnych w pocz. XX wieku. Był propagatorem pływania w Krakowie, a przede wszystkim pływania sportowego, skoków do wody i water polo. Należał do pionierów wioślarstwa i pływactwa w krakowskim AZS, był sternikiem i instruktorem wioślarstwa. W okresie I wojny światowej został komendantem Pływalni w Parku Krakowskim, będącej własnością wojska (powstała w 1885 r., była własnością wojska, a jednocześnie pierwszym tego typu obiektem na ziemiach polskich). Stanisław Rudy starał się ożywić ruch sportowy. Znajdował poparcie w sferach sportowców austriackich i czeskich służących w armii w Krakowie. Potrafił też zainteresować pływaniem skupioną wokół AZS młodzież. Treningi w pływaniu i skokach do wody, rozgrywki w piłkę wodną gromadziły w Parku Krakowskim regularnie grupy liczące po kilkadziesiąt osób. Pływano również w Wiśle, gdyż zgodnie z wymogami regulaminowymi każdy kandydat na wioślarza, musiał wykazać się umiejętnością pływania. W tym celu organizowano kursy nauki pływania oraz zawody kontrolne. Z inicjatywy S. Rudego w sierpniu 1915 roku zorganizowano pierwsze zawody pływackie. W ich programie znalazły się wyścigi mężczyzn na dystansie 100 m, wyścig kobiet, wyścig sztafetowy 3 x 30 m, skoki do wody, nurkowanie na czas i mecz piłki wodnej. Sekcja wioślarska AZS w dużym udziale Rudego urządziła w 1916 r. na pływalni w Parku Krakowskim pierwsze na ziemiach polskich międzynarodowe zawody pływackie, w których startowali zawodnicy z Budapesztu, Lwowa, Pragi i Wiednia stacjonujący w jednostkach wojskowych w Krakowie. Dużą niespodzianką był szereg zwycięstw odniesionych przez członków AZS m.in. przez S. Rudego, który należał wtedy do najlepszych pływaków sekcji. W 1916 r. z inicjatywy AZS S. Rudy (i inni) zostali wysłani do Wiednia w celu nawiązania kontaktów z Austriackim Związkiem Pływackim (Polski Związek Pływacki powstał dopiero w 1922 r.) Delegacja zwiedziła pływalnię zimową oraz zapoznała się z metodami treningowymi. W efekcie jesienią 1917 r. AZS zorganizował

pierwsze w Krakowie zawody w pływaniu na długim dystansie – „Wpław przez Kraków”. S. Zaborniak, I. Tabaczek-Bejster, O. Jędrzejczak, *Studia i szkice z początków pływania na ziemiach polskich (do 1914 r.)*, *Scientific Review of Physical Culture*, 2014, 4, 2, s. 115-116; I. Tabaczek-Bejster, O. Jędrzejczak, *Wybrane zagadnienia z dziejów piłki wodnej na świecie (do 1939 r.)* *Scientific Review of Physical Culture*, 2014, 4, 2, s. 96; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota*, Warszawa 1962, s. 348.

Rudziński Mieczysław (1920-2011). Wychowanek sekcji wioślarskiej i pływackiej Śmigły Wilno. W Wilnie został żołnierzem AK. W 1945 repatriował się do Lublina, gdzie został członkiem AZS. Od 1946 w Warszawie. Związany ze stołecznym AZS, był członkiem sekcji hokejowej, pływackiej, żeglarskiej i wioślarskiej. Od 1947 kierował budową przystani AZS Warszawa. W 1949 wiceprzewodniczący ZS a od 1950 r. ZO AZS. Od 1957 r. przez 5 lat działacz AZS Warszawa, w latach 1960-62 będąc sekretarzem ZS AZS. Od 1962 do 1973 dyrektor Stołecznego Ośrodka Sportowego. Do końca życia zachował sympatię do sportu akademickiego. Członek honorowy AZS od 1995. Jego żona (Donata), syn (Janusz), i wnuk (Jan) także byli związani z AZS-em. R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy* AZS Warszawa, s. 158 (maszynopis). Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota*, Warszawa 1962, s. 348. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Rudzki Kazimierz (1911-1976), aktor, reżyser, konferansjer, pedagog. W latach 1938-1939 był reżyserem w Teatrze Powszechnym w Warszawie oraz Teatrze Objazdowym Ziemi Wołyńskiej. Brał udział w walkach we wrześniu 1939 r. Po kapitulacji wzięty został do niewoli niemieckiej i osadzony w obozach jenieckich. W obozie jenieckim w Woldenbergu uczestniczył w życiu sportowym, jako aktor i reżyser współorganizował obozowy teatr. Po 1945 r. Występował w teatrach Łodzi, Krakowa. i Warszawy. Stworzył wiele wspaniałych ról teatralnych i filmowych. Od 1956 r. był profesorem w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej w Warszawie. R. Wryk, *Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie*, Poznań 2009, s. 630. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_Rudzki

Rugowski Przemysław, lekkoatleta, olimpijczyk z 2004 r. Urodził się 9 lutego 1980 r. w Kaliszu. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w okresie nauki szkolnej w klubie „Calisia” Kalisz. W latach 1996-2000 był zawodnikiem „Skry” Warszawa, a następnie poznańskich klubów „Olimpia” (2001-2003) i AZS (2004-2008). Specjalizował się w biegach sprinterskich. Dwukrotny mistrz Polski w sztafecie 4 x 100 m (2000, 2001) i wicemistrz Polski (2006, 2007). Jego największym osiągnięciem międzynarodowym jest tytuł wicemistrza Europy w sztafecie 4 x 100 m (2006). W 2004 r. zakwalifikował się do polskiej reprezentacji olimpijskiej. Na igrzyskach w Atenach był zawodnikiem rezerwowym sztafety 4x100m. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 286.

Rumszewicz Tomasz, (ur. 13 maja 1955 r. w Poznaniu) – mistrz Polski w klasie Finn z roku 1977 r. oraz uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Montrealu (1976); trener złotego medalisty olimpijskiego – Mateusza Kusznerewicza. sekcja żeglarska. Jego talent dostrzegł trener Roman Szadziwski. Rumszewicz w latach 1967–1992 był zawodnikiem kl. Finn w barwach klubu AZS Olsztyn. Już jako junior mógł poszczycić się wieloma osiągnięciami. Był trzykrotnym mistrzem Polski juniorów w klasie Finn. W mistrzostwach Europy juniorów był dwukrotnie o krok od medalu, zajmując czwarte i piąte miejsce. Po tych osiągnięciach Tomasz Rumszewicz został powołany do kadry narodowej, a następnie otrzymał

nominację olimpijską. Do Montrealu (1976) pojechał jako zawodnik rezerwowy. Podczas mistrzostw świata w 1977 roku zdobył 8 miejsce. W 1985 roku uzyskał tytuł trenera II klasy, dwa lata później podjął pracę w klubie AZS Olsztyn. Do 2003 r. (zakończenie pracy w AZS Olsztyn) jego zawodnicy zdobyli kilkadziesiąt medali mistrzostw Polski. W 2002 roku Mateusz Kusznerewicz zaproponował mu współpracę w przygotowaniu do igrzysk olimpijskich w Atenach. Współpracę z Polskim Związkiem Żeglarskim sformalizował w 2003 roku, podpisując umowę. W trakcie jego pracy w PZZ polscy zawodnicy kl. Finn odnosili liczne sukcesy. Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 55-57; http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Tomasz_Rumszewicz. Fot. http://uwm.edu.pl/azs/index.php?option=com_content&task=view&id=609&Itemid=68

Rusek Zbigniew (ur. 2 października 1938 w Mysłowicach, zm. 7 sierpnia 2018) – polski siatkarz, siedmiokrotny mistrz Polski, reprezentant Polski. Brązowy medalista Letniej Uniwersjady (1959), trener i działacz siatkarski, m.in. trener reprezentacji Francji seniorek (1977–1979). W latach 1954–1958 był zawodnikiem Stali Mielec. W 1958 rozpoczął studia na Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, w trakcie których został zawodnikiem AZS-AWF Warszawa. Ze swoją drużyną sięgnął po mistrzostwo Polski w 1958, 1959, 1960, 1961 i 1963 oraz wicemistrzostwo Polski w 1962. Od 1963 występował w barwach Legii Warszawa, z którą zdobył mistrzostwo Polski w 1964 i 1967 oraz wicemistrzostwo w 1965 i 1966. W sezonie 1967/1968 występował we francuskiej drużynie CSM Clamart. Karierę zawodniczą zakończył w sezonie 1968/1969, zdobywając z Legią kolejne mistrzostwo Polski. W reprezentacji Polski debiutował 26 września 1959 w towarzyskim spotkaniu z ZSRR. Na turnieju tym wywalczył z drużyną srebrny medal. Wystąpił m.in. na Letniej Uniwersjadzie w 1959 (3 miejsce), mistrzostwach świata w 1960 (4 miejsce) i 1966 (6 miejsce), mistrzostwach Europy w 1963 (6 miejsce) oraz Pucharze Świata w 1965 (2 miejsce). Ostatni raz w biało-czerwonych barwach wystąpił 1 marca 1967 w towarzyskim spotkaniu z Izraelem. Łącznie w reprezentacji wystąpił w 129 spotkaniach, w tym 107 oficjalnych. Po zakończeniu kariery zawodniczej pracował jako trener. W latach 1970–1972 był asystentem Tadeusza Szlagora w reprezentacji Polski seniorów. W 1973 poprowadził reprezentację Polski juniorów do brązowego medalu mistrzostw Europy w tej kategorii wiekowej. W latach 1973–1975 prowadził żeńską drużynę Spójnia Warszawa. Od 1975 pracował we Francji, w latach 1975–1977 prowadził reprezentację juniorek, a od 1977 do 1979 trenował reprezentację seniorek tego kraju. W latach 1980/1981 był kierownikiem szkolenia Polskiego Związku Piłki Siatkowej, w latach 1992–2000 był wiceprezesem PZPS ds. szkoleniowych, jest także członkiem komisji trenerskiej Międzynarodowej Federacji Piłki Siatkowej. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Rusek; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>; APS 10, 1961, s. 21; Absolwenci AWF Warszawa Nr 1, (29), 2019.

Rusin Józef, st. wykładowca: od roku 1968 w WSP Rzeszów, od roku 1974 w Filii UMCS, a w latach 2001-2006 – URZ. „Mój pierwszy kontakt ze sportem akademickim rozpoczął się w 1964 roku w Filii krakowskiej WSP w Rzeszowie. W uczelni tej wraz ze studentem M. Piętką, wówczas zawodnikiem piłki koszykowej Polonii Przemyśl zakładaliśmy uczelniany AZS. Pamiętam powstające pierwsze sekcje; siatkówki, koszykówki i piłki nożnej. Stopniowo wraz ze wzrostem liczby studentów na uczelni powstało również wiele nowych sekcji sportowych. Z tamtych lat pamiętam mojego pierwszego trenera siatkówki mgra J. Strzelczyka. Od samego początku na uczelni. przez pracowników Studium WE organizowane były i rozgrywane turnieje w piłce nożnej i koszykówce oraz w akademiku turnieje szachowe i brydża sportowego. Odbływały się one pomiędzy poszczególnymi rocznikami i istniejącymi już w Rzeszowie uczelniami. W latach 1964-1968 były one roz-

grywane systematycznie. Później zaprzestano na pewien czas ich organizacji. Jako student byłem uczestnikiem pierwszych kursów żeglarskich zorganizowanych dla studentów w Giżycku i Solinie oraz licznych rajdów. To rozbudzone zainteresowanie sportowe na studiach kontynuowałem jako pracownik WSP, a później UMCS. Byłem organizatorem i uczestnikiem uczelnianych, środowiskowych i ogólnopolskich wydarzeń sportowych. Do dziś pamiętam rozgrywane turnieje pomiędzy studentami i pracownikami kierunku prawa i administracji w piłce nożnej i siatkowej na UMCS. Jak również mój faul na polu karnym na pracowniku WSP, Andrzeju Żółtko, z którym na tym meczu się zaprzyjaźniłem i z którym utrzymuje kontakty do dziś. Jeszcze dziś słyszę doping studentów i pracowników uczelni oraz pamiętam wspaniałą atmosferę tej uczelnianej sportowej rywalizacji. Niektóre z tych wydarzeń udokumentowane mam zachowanymi z tamtych lat zdjęciami. A. Żółtek, Działalność programowa Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w uczelniach państwowych Rzeszowa w latach 1963-2001, Rzeszów 2015, s. 194-6 (Wspomnienia pracowników UR - byłych studentów rzeszowskich uczelni z lat 1963-2001).

Rusin Kazimierz (2 X 1930, Myślenice), siatkarz oraz lekkoatleta (dysk, kula, skok wzwyż), absolwent WSWF Kraków (1952). Zawodnik AZS Kraków I-ligowego zespołu siatkówki (1949-1955), akademicki mistrz Polski w siatkówce (1952), brązowy medalista AMP w rzucie dyskiem (1960). Trener sekcji lekkiej atletyki AZS Kraków (od 1952), wychował wielu czołowych zawodników Polski. Wiceprezes AZS AWF (1983-1987). Laureat Nagrody im. Eugeniusza Piaseckiego (2003). Pracownik naukowo-dydaktyczny AWF Kraków. Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 357; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Rusiniak Krzysztof (18.02.1951, Powroźnik – 02.11.2007, Kraków), judoka, trener judo. Studiował na Wydziale Mechanicznym PK, w 1976 uzyskał tytuł inżyniera mechanika i 1 X 1976 r. rozpoczął pracę w krakowskim Oddziale NOT. W dniu 28 I 1977 otrzymał dyplom magistra inżyniera w zakresie mechaniki, specjalność silniki spalinowe. W latach 1980-86 pracował jako główny specjalista w CUP PK. Od 1974 roku prowadził treningi judo w AZS PK, AZS Kraków, AZS UJ. Od 1 VII 1989 r. został zatrudniony w Studium WFiS UJ. W roku 1998 został laureatem Złotej Księgi Wychowanków PK. Po zakończeniu pracy w PK założył spółkę POLSAD branży ogrodniczej oraz MEKROL branży budowlanej Na 2,5 hektarowym terenie POLSADU uruchomił hipoterapię i rehabilitację końmi, 4 integracyjne place zabaw oraz łyżworolnię w ramach powstającego Skate Parku. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Rusinowicz Janusz, ur. 20.01.1935 w Pińsku, zm. 28.06.1996 w Gdańsku. Wykształcenie wyższe. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Varsovii Warszawa (1957-1958, mistrz Ligi Okręgowej 1957), AZS AWF Warszawa (1958-1959, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1958, srebrny 1959), Lechii Gdansk (1960-1968, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1960, 1961, srebrny 1963, brązowe: 1967, 1968). Pierwszy trener Jerzy Rzepecki. Instruktor klubu (01.02.1961), instruktor PZR (14.07.1961), trener II klasy (1965). Trener Lechii Gdańsk (1960, 1961-1963 wspólnie z Eugeniuszem Rogatką. 1964-1969, złote medale mistrzostw Polski seniorów 1960, 1961, srebrny 1963, brązowe: 1962, 1967, 1968, 1969, złote medale mistrzostw Polski juniorów 1960, 1967, srebrny 1961, brązowy 1962). Trener reprezentacji Polski juniorów (1961). Prezes OZR Gdańsk (1968-1976). Wiceprezes (1988-1996). Odznaczony Złotą Honorową Odznaką PZR (1969). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 94.

Ruszkowski Roman. Inicjator powołania sekcji gimnastyki sportowej (1952) w AZS Olsztyn (jako szóstej obok piłki siatkowej, piłki koszykowej, lekkiej atletyki, piłki nożnej i piłki ręcznej). Ten prekursor gimnastyki na Warmii i Mazurach był nauczycielem wychowania fizycznego w Szczytnie. Jako repatriant z Wilna, po osiedleniu się w Szczytnie w roku 1945, założył tu sekcję gimnastyki przyrzadowej. Przed wojną był zawodnikiem „Sokoła” Wilno. W 1952 r. zaangażowany został do pracy w Studium Wychowania Fizycznego ówczesnej Wyższej Szkoły Rolniczej. Prowadził jednocześnie sekcje w Szczytnie i Olsztynie. Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 204.

Rutkowska Jadwiga – siatkarka, zawodniczka AZS-AWF, nauczycielka wychowania fizycznego, absolwentka AWF. Debiutowała w reprezentacji Polski w 1953 roku. Grała w ponad stu meczach międzypaństwowych. Startowała w Mistrzostwach Europy w 1955 roku i Mistrzostwach Świata w roku 1960. Olimpijka. APS 28-29 (5-6) 1964, s. 36.

Rutkowski Józef (ur. 10 lutego 1920 w Dobrzycy, zm. 10 lutego 1991 w Warszawie) – lekkoatleta, sprinter, działacz sportowy. Przed II wojną światową występował pod pseudonimem „Omarowski”. W 1937 został mistrzem Polski juniorów w barwach KPW Poznań w biegu na 100 m i w skoku w dal. Potem był trzykrotnym mistrzem Polski jako zawodnik AZS Poznań. Reprezentował Polskę na mistrzostwach Europy (Oslo 1946 - odpadł w eliminacjach zarówno na 100, jak i na 200 m (z wynikiem 22,8)). W 1949 roku jako członek sztafety 4 x 100 metrów brał udział w pierwszym po wojnie meczu międzypaństwowym z Rumunią. Po zakończeniu kariery zawodniczej został działaczem sportowym, był m.in. wiceprzewodniczącym Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki (1960-1973), współzałożycielem TKKF. Rekordy życiowe: 100 m – 10,6 (07.09.1946); 200m – 22,3 (08.09.1946); skok w dal – 6,59 (29.08.1937). Z. Łojewski, T. Wołajko, *Osiągnięcia Polskiej Lekkiej Atletyki w 40-leciu PRL. Mecze Międzypaństwowe I Reprezentacji Polski seniorów – mężczyźni*, Warszawa 1984; H. Kurzyński, S. Pietkiewicz, M. Rynkowski, *Od Adamczaka do Zastony - Leksykon lekkoatletów polskich okresu międzywojennego – mężczyźni*, Warszawa 2004. Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, L-Ż*, Warszawa 1984, s. 362; G.G. (oprac.), w: *Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego*, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 38; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 348.

Rutkowski Roman (28 V 1946 Szczecin), żeglarz, zaw. MKS i AZS Warszawa, olimpijczyk (1972), medalista MŚ, medalista ME. M8 1969: 2 m. (kl. Tempest); ME 1972: 2 m. (kl. Tempest). Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, L-Ż*, Warszawa 1984, s. 36; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Rutyna Mieczysław, ur. 29. 05. 1931 w Tarnobrzegu. Lekkoatleta (chód), w. 186 cm, c.c. 72 kg. IO 1964 Tokio, 26 m.; IO 1968 Meksyk, 26. 22 m.; trzykrotny mistrz Polski; Zasłużony Mistrz Sportu. Klub AZS Wrocław. Kariera sportowa 1956-72. Wykształcenie wyższe, WSR we Wrocławiu, inż. zootechnik. Działacz klubu polonijnego „Orły Chicago”. Żonaty, ma trzy córki: fizjoterapeutkę, ekonomistkę i studentkę. Hobby: wędkarstwo i ogrodnictwo. Mieszka w USA w Chicago. Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 221; Z. Szafkowski, *Polscy olimpijczycy wywodzący się z kresów wschodnich* Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. *Kultura Fizyczna* 2000, 3, s. 63. Fot. <https://echodnia.eu/podkarpackie/tu-jest-moj-prawdziwydom/ga/8313444/zd/13762370>

Ryba Barbara, absolwentka WSWF Poznań (1953); zawodniczka AZS-AWF Warszawa, specjalistka gimnastyki jazzowej. Ukończyła kursy jazzgimnastyki w 1976 r. w Grazu i w Bydgoszczy

oraz w 1977 r. stopnia C w Szwajcarii prowadzonym przez M. Beckmann. Pracownica AWF Warszawa w l. 1968-1981, autorka skryptu *Gimnastyka Jaazzowa*. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 98.

Rybaczewski Mirosław, ur. 8.07.1952. Pseudonim „Ryba”, Urodził się w Warszawie. Maturę zdawał w Technikum Mechanicznym. Wszechstronny sportowiec, rozpoczyna od piłki nożnej (Międzylesie k. Warszawy). Uprawia lekkoatletykę w klubie Ursus. W latach 1968-70 gra w MKS-MDK w Warszawie. Mistrz Polski juniorów. Pierwszy trener Maciej Dehnel. Wicemistrz Europy juniorów 1971 r. 1971-72 Warszawianka (II liga). W AZS Olsztyn 10 lat (1972-1982). Trzykrotny mistrz Polski (1973, 1976, 1978), dwukrotny zdobywca Pucharu Polski (1972, 1982). Reprezentant Polski 1972-1980 (200 spotkań). Mgr inż. technologii żywności. MISTRZ ŚWIATA (1974) Meksyk. 1975 - Najlepszy Sportowiec Warmii i Mazur. Wicemistrz Europy (1975) Belgrad. MISTRZ OLIMPIJSKI (1976) Montreal. 1976 - Najlepszy Siatkarz Polski. 1976 - Najlepszy Sportowiec-Student Polski. Klubowy wicemistrz Europy w Pucharze Zdobywców Pucharów (1978). W 1982 r. wyjeżdża do Francji, gdzie reprezentuje barwy USM Mülhouse (1982-86). W latach 1986-1988 jest trenerem Legii Warszawa. W 1988 r. powraca do Francji - gra i trenuje zespół VBC Kingersheim. Od 1992-1996 jest trenerem zespołu USR Richasiller. Pracę trenerską kontynuuje do dziś w klubie St. Louis. Żonaty, żona Ewa, dwie córki: Małgorzata i Anna (siatkarka). Obecna waga 100 kg. A. Grygolewicz, Spotkanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn- Resovia 1973, Olsztyn 1998, s. 35. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 221; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 363, Lis, J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 298 Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 220. Fot. z archiwum Janusza Poryckiego.

Rybak Kazimierz. Urodził się 17.02.1941 r. w Trzebieiszowie w rodzinie chłopskiej Stanisława i Anny z Lasockich. Szkołę Podstawową ukończył w 1955 r. w Trzebieiszowie. Naukę na etapie szkoły średniej kontynuował w Państwowym Technikum Hodowli Roślin i Nasiennictwa w Sobieszynie uzyskując w 1960 r. świadectwo dojrzałości. Obdarzony wszechstronna sprawnością fizyczną, w 1960 r. podjął studia Stacjonarne w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. 30 czerwca 1967 r. złożył egzamin magisterski i otrzymał uprawnienia nauczyciela wychowania fizycznego. W latach 1964-1973 pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego w Lublinie i w Lubartowie. Na tym etapie pracy zawodowej piłka siatkowa stała się jego pasją. Prowadził drużyny i organizował rozgrywki. Z Filią Akademii Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej związał się na stałe w 1973 r., pełniąc obowiązki nauczyciela akademickiego w Zakładzie Zespołowych Gier Sportowych. Jako nauczyciel - dydaktyk był przykładem sumiennego pedagoga, osobą kreatywną. /.../ Prowadził zajęcia dydaktyczne oraz specjalizacje instruktorskie i trenerskie z piłki siatkowej, szkolenie żeglarskie na obozach letnich. Było opiekunem praktyk studenckich i organizatorem Międzyrocznikowych Spartakiad Uczelnianych. /.../ Pracę nauczyciela akademickiego łączył z trudną pracą trenerską. Od października 1973 r. został zatrudniony w klubie AZS - AWF. Trenował żeński zespół siatkówki, z którym 3 - krotnie awansował do II ligi oraz zdobył dwa brązowe i jeden srebrny medal Akademickich Mistrzostw Polski (1982, 1983, 1984). Trenował również drużynę męską, z którą w sezonie 1996/1997 awansował do II ligi i utrzymał się w niej przez dwa kolejne sezony. W tym samym roku wraz ze swoimi podopiecznymi zdobył brązowy medal w Akademickich Mistrzostwach Polski we Wrocławiu. Był trenerem o dużym doświadczeniu w pracy z młodzieżą. Potrafił zorganizować pracę sekcji, skonsolidować grupę zawodniczek, bądź zawodników, pochodzących z różnych środowisk i odnosić sukcesy. Angażował się bardzo w to, co robił. W 1976 r. uzy-

skął uprawnienia trenera II klasy, w 1985 r. - I klasy, zaś w 2001 r. - trenera klasy mistrzowskiej w piłce siatkowej. W latach 1980 - 1981 angażował się w badania naukowe, prowadzone na zawodnikach kadry Polski siatkarzy juniorów oraz seniorów, dotyczące symetrii i asymetrii ruchu. Efektem tej pracy były publikacje w czasopismach naukowych. Wiedzę z zakresu nowoczesnych metod treningowych i szkoleniowych zdobywał i pogłębiał na stażu w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Belgradzie. Był również uczestnikiem konsultacji szkoleniowych kadry Polskiego Związku Piłki Siatkowej w latach: 1987 - 1990; kadry senierek (Tunezja 1988); juniorów belgijskiego Klubu ASLL Noliko (1992). Był człowiekiem „instytucją”, działał również społecznie na terenie miasta i kraju. W latach 1977 - 1978 pełnił funkcję wiceprezesa Zarządu Okręgowego Związku Piłki Siatkowej ds. szkoleniowych w Białej Podlaskiej. Był członkiem Zarządu AZS AWF oraz członkiem Komisji Społecznej Zarządu Głównego AZS. Za swoją działalność dydaktyczno - trenerską i społeczną był wielokrotnie nagradzany i odznaczany: Złotym Krzyżem Zasługi, srebrną odznaką Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej, odznaką za Zasługi dla Województwa Podlaskiego, za Zasługi dla Sportu. /.../ Z dniem 1 kwietnia 2006 r. przeszedł na emeryturę. Utrzymywał nadal kontakt z Uczelnią i studentami, pracując na godziny zleczone. Był twórcą największych sukcesów sportowych sekcji piłki siatkowej kobiet i mężczyzn KS AZS - AWF Biała Podlaska. Zmarł 5 września 2010 r., został pochowany na Cmentarzu Parafialnym przy ul. Nowej w Białej Podlaskiej. /.../ Z inicjatywy dr Anny Bodasińskiej, 14 czerwca 2014 roku odbył się Turniej Siatkówki Mężczyzn, który jednocześnie był I Memoriałem Kazimierza Rybaka. W ten sposób wychowankowie uczcili pamięć swojego nauczyciela i trenera. W zamyśle organizatorów w/w impreza będzie miała charakter cykliczny. Z. Cicirko, Kazimierz Rybak (17.02.1941-05.09.2010), w: Od Filii do Filii (1970-2015), Jaślikowska-Sadowska, T. (red.), Biała Podlaska 2015, s. 275-277.

Rybicka Anna. Jako pierwsza przecierała szlaki kobiecej szermierce w AZS Gdańsk. Trzykrotnie - w latach 1997, 2004 i 2006 zdobywała indywidualnie brązowy medal na Mistrzostwach Europy, a w 2002 i 2003 roku wróciła z tych imprez ze złotem wywalczonym w zespole narodowym. Była w drużynie, która startowała na olimpiadach w Atlancie i Sydney, a z Australii przywiozła srebrny medal. Walczyła też w zespole, który w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata w 2002 roku wywalczył złoto. Ma w kolekcji cztery krążki mistrzostw świata złoty (Hawana - 2003 r), srebrny (Lizbona - 2002 r.) i dwa brązowe (La Chaux de Fonds - 1998 r. i Nowy Jork - 2004 r). Wielokrotna medalistka mistrzostw świata w kategorii młodzieżowców i juniorów oraz czterokrotna indywidualna mistrzyni Polski. Pytana o swoje największe zalety odpowiada: ambicja i upór. Pytana o wady powtarza: ambicja i upór. To klucz do sukcesów. Nie tylko sportowych, bo wielka kariera szermiercza pani Anny nie przeszkodziła jej ukończyć Wyższą Szkołę Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Politycznych, Szkołę Główną Handlową oraz dwa studia podyplomowe: na Politechnice Gdańskiej oraz w Wyższej Szkole Administracji i Biznesu. P. Janikowski, Potomkowie pana Wołodyjowskiego, w: J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 234; W. Amerski, M. Seidel, R. Zakrzewski (oprac.), Reprezentanci AWF im. Jędrzeja Śniadeckiego i AZS-AWF Gdańsk na Igrzyska Olimpijskie w Sydney 2000, Gdańsk 2000, s. 15; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 221; http://mat-fencing.com/objects/Anna_Rybicka_biogram_2015.pdf; Redakcja „Encyklopedii Gdańska”, https://www.gdanopedia.pl/gdansk/?title=RY_BICKA_ANNA

Rybicki Janusz, urodzony w 1940 r. w Częstochowie. Biznesmen, wykładowca, działacz społeczny. Ukończył Wydział Chemii Politechniki Gdańskiej (1965 r.). W czasie studiów prezes KU AZS PG, zawodnik pierwszoligowego zespołu AZS Gdańsk w koszykówce, poseł do Uczelnianego Parlamentu ZSP. Odbył 4-letnie studia doktoranckie na Politech-

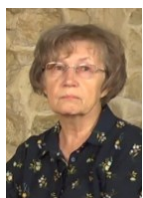
nice Gdańskiej oraz studia podyplomowe handlu zagranicznego na Uniwersytecie Gdańskim. Wicedyrektor Instytutu Okrętowego PG, organizator i wykładowca Institut de Genie Maritime w Oranie. Od 1993 jest dyrektorem na Polskę jednej z największych na świecie firm surowcowych „Glencore International AG”. Długoletni członek Zarządu Głównego AZS i Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Honorowy członek AZS. Autor wielu publikacji na temat historii AZS. J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 12, 32; Rozmowa z Januszem Rybickim, Członkiem Honorowym AZS, wieloletnim prezesem Organizacji Środowiskowej AZS w Gdańsku, frg. z rozmowy z B. Korpakiem, APS, 07. 2017 (346), s. 10-11.

Rybka Aleksander (25 I 1911, Kraków – 18 V 2003, Kraków), piłkarz ręczny, nauczyciel wychowania fizycznego, działacz sportowy. Startował w pierwszych MP w 11-osobowej drużynie piłki ręcznej w barwach PTG „Sokół” Kraków zdobywając brązowy medal (1930 r.) W latach 1932-48 był kierownikiem sekcji piłki ręcznej „Cracovii”. Uprawnienia sędziowskie uzyskał już w 1928 r., w 1958 r. IHF mianował go sędzią międzynarodowym. W latach 1931-1934 był słuchaczem Studium Wychowania Fizycznego UJ. Po zdobyciu uprawnień nauczyciela w krakowskich szkołach organizował budowę boisk do piłki ręcznej. Był działaczem Krakowskiego i Polskiego Związku Piłki Ręcznej, (aż do roku 1992), przez dziewięć lat prezesował KOZPR. W latach 1951 – 1976 był pracownikiem dydaktycznym Studium WF PK. W latach 1956-57 był prezesem AZS PK. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Rychłowski Janusz, ur. 25.09.1938 r. w Jarocinie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Stali Gdańsk (1956-1957), Polonii Gdańsk (1957-1958), AZS Gdańsk (1958-1960, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1958), Lechii Gdańsk (1961-1966, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1960, 1961, srebrny 1963, brązowy 1962). Pierwszy trener Eugeniusz Rogatka. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji obrońcy. Instruktor klubu (1964). Trener OMR Kwidzyń (1959-1961). Założyciel i trener Pogoni Gdańsk (1967-1968). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 95.

Rychta Tadeusz (1934–2018). Prof. dr. hab. Pracownik AWF w Warszawie. Zasłużony nauczyciel akademicki, poświęcił Uczelni ponad pięćdziesiąt lat życia zawodowego, był promotorem setek prac magisterskich i doktorskich, cenionym badaczem i naukowcem, zaliczanym do grona twórców polskiej psychologii sportu oraz prekursorów praktycznego wykorzystania wiedzy psychologicznej w wychowaniu fizycznym i sporcie. Przez lata pełnił funkcję kierownika Zakładu Psychologii oraz Katedry Nauk Humanistycznych, aktywnie działał w Zarządzie klubu AZS-AWF, uczestniczył w szkoleniu kadr instruktorów, współpracował jako psycholog z wieloma dyscyplinami sportu, organizował imprezy sportowe jako prezes stołecznego okręgu Związku Piłki Ręcznej. Karierę akademicką Profesora Tadeusza Rychty zapoczątkowały studia na Uniwersytecie Warszawskim. Z AWF związał się w 1956 roku, będąc jeszcze studentem psychologii. Przez kolejne lata zdobywał stopnie doktora nauk humanistycznych i doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej. W 2000 roku otrzymał stopień naukowy profesora nauk o kulturze fizycznej. Jego zainteresowania badawcze koncentrowały się na problematyce osobowości i zachowań celowych w sporcie. Za działalność naukową, pedagogiczną i społeczną był wielokrotnie odznaczany, m.in. Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką 100-lecia Sportu Polskiego, Krzyżem Kawalerskim i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Wdzięczność dla Mistrza i Przyjaciela zachowają w pamięci polscy psychologowie sportu. Absolwenci AWF Warszawa Nr 1, (29), 2019; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 77.

Ryczaj Marchewczyk, Krystyna, ur. 27 XI 1951 w Krakowie. Absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego (1975), w 1981 doktorat z nauk chemicznych. 1970-1973 w ZSP; 1973-1975 w SZSP. 1975-1988 pracownik naukowo-dydaktyczny UJ. 1970-1975 członek i sekretarz sekcji żeglarskiej w AZS UJ. 1975-1988 członek Polskiego Towarzystwa Chemicznego; 1977-1980 Forum Młodych Pracowników Nauki oraz NOT. Od IX 1980 w „S”. Po 13 XII 1981 pomaga w ukrywaniu działaczy podziemnych struktur „S”. 1981-1989 uczestniczka podziemnego ruchu wydawniczego oraz kolportażowego. Od 1982 współpracowniczka zespołu redakcyjnego podziemnego pisma „Hutnik”, m.in. współorganizatorka pierwszych punktów druku i kolportażu; współredaktor „Serwisu Informacyjnego RKS Małopolska” i „Aktualności Serwisu Informacyjnego”. 1988-1990 pracownik Akademii Medycznej w Krakowie; 1993-2000 specjalista public relations w Elektrociepłowni Kraków. 1994-2002 członek Polskiego Stowarzyszenia Public Relations. Od 2001 własna działalność gospodarcza, doradztwo w zakresie komunikacji społecznej. Autorka publikacji w czasopiśmie fachowych i gazetach zakładowych. Autorka książki *Lubię wyzwania* oraz współautorka książki *Od socjalizmu do normalności. Prywatyzacja elektrociepłowni warszawskich*, 2006; http://www.encysol.pl/wiki/Krystyna_Ryczaj-Marchewczyk Fot. <http://myslinieinternowane.pl/sledztwo-w-sprawie-prl-u/trailer/nagranie-67a-2018>

Ryczek Zbigniew (8 VII 1963, Kraków), absolwent AWF Kraków (1988), trener koszykówki (1996), trener szermierki (2000), nauczyciel wychowania fizycznego AGH (od 1999), trener koszykówki AZS AGH (1992-2006), dwukrotnie zdobył MPP, współzałożyciel sekcji szermierczej przy KS AZS AWF (2000), asystent trenera kadry olimpijskiej w szpadzie (od 2007). Wyszkolił wielu medalistów MP różnych kategorii wiekowych. Największe sukcesy szkoleniowe - drużynowe MP seniorów w szpadzie mężczyzn AZS-AWF (2005), wicemistrzostwo Polski (2004), brązowe medale MP (2003, 2007, 2008 i zespołu kobiet 2007). Jego zawodnicy zdobywali medale olimpijskie, MŚ, ME, MP różnych kategorii wiekowych (R. Zawrotniak, A. Kostka, P. Kruczek, I. Chylaszek, B. Tereba). W plebiscycie „Dziennika Polskiego” uznany za najlepszego trenera Małopolski w 2008 r. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 358. Fot. <http://www.zawrotniak.com/trenerzy/>

Ryłski Jacek, ur. 22. 12. 1956 w Warszawie. Wioślarz (dwójki ze stern.), w. 160 cm, c.c. 50 kg. IO 1972 Monachium, 6 m.; odzn. srebrną odznaką AZS. Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa od 1968. Wykształcenie wyższe humanistyczne, WSP Szczecin, nauczyciel. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 222.

Rynkar Jan (17 III 1935, Jodłowa), siatkarz, absolwent AGH (1962) i PK (1966). Zawodnik AZS Kraków (1958-1966) oraz sekcji siatkarskich na AGH i PK. Uczestnik MP uczelni technicznych. Należał do wybijających się zawodników, co znalazło wyraz w plebiscytach najlepszych studentów sportowców AGH i PK. Doktor nauk technicznych. Wykładowca na Politechnice w Gabes w Tunezji (1982-1992), następnie w Instytucie Górnictwa Naftowego i Gazowniczego w Krakowie. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 358. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Ryś Grzegorz; siatkarz; trener siatkówki; ur. 1 sierpnia 1967 w Nysie. W latach 1982-1995 zawodnik kilku polskich klubów; m.in. Stali Nysa i Górnik Radlin. Od 1995 trener w Polsce m.in. PZU AZS Olsztyn. Trener kadry narodowej Egiptu (udział w mistrzostwach świata w Japonii) 2006-2007. Miejsce zamieszkania: Polska. Z. A. Judycki, *Polscy sportowcy w świecie*, Warszawa 2014, s. 220. Fot. archiwum prywatne. (Ryś Grzegorz).

Rytel Zbigniew (ur. 31.10.1962 w Olsztynie/Dobre Miastko). Startował od drugiej połowy lat 70 (Gwardia Olsztyn) będąc wówczas wielokrotnie rekordzistą, mistrzem Polski i reprezentantem kraju w młodszych kategoriach wiekowych (trener Kazimierz Podolak). Kilkakrotny medalista Akademickich Mistrzostw Polski. Zakończył w roku 1988. Rekordy życiowe: 200 m 21.48; 400 m 46.87. Sukcesy: PE 81 - 4 x 400 m III m; PE 83 - VII m. Był zawodnikiem AZS Lublin i Startu Lublin. Ze wspomnień trenera Krychow-skiwego: „Zbyszek Rytel, drugi chłopak w mojej AZS-owskiej - głównie kobiecej- grupie. Na studia do Lublina przyjechał z Olsztyna. Trenował w tamtejszej Gwardii pod okiem K. Podolaka. Był wtedy rekordzistą Polski w przedłużonym sprincie we wszystkich możliwych kategoriach młodzie-zowych od dzieci młodszych poczynając. W Lublinie był współpartnerem treningowym Tacka Ro-gińskiego”. Relacja Andrzeja Krychowskiego.

Rzepka Antoni, ur. 1 III 1899 r. we Lwowie. Absolwent PIWF w Warszawie. Nau-czyciel wychowania fizycznego we Lwowie. Lekkoatleta AZS Lwów i AZS Warsza-wa. Akademicki wicemistrz świata w skoku o tyczce (1924 r.). Mistrz Polski w skoku o tyczce (1926 r.), trzykrotny wicemistrz Polski (1924, 1925, 1927). Rekordzista Pol-ski (1925 r.). Czterokrotny reprezentant Polski (1926-1927). Działacz AZS Lwów oraz Centrali AZS. Żołnierz kampanii wrześniowej 1939 r. w służbach medycznych. Aresztowany we Lwowie w październiku 1939 r., przebywał w więzieniu na Zamorstynowie. Ostatnią wiadomość przesłał do rodziny w marcu 1940 r. Zginął najprawdopodobniej w Katyniu w 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 78; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 348. Fot. Zamiast uroczystości jubileuszowych z okazji 10-lecia Akademickiego Związku Sportowego we Lwowie, s. 14.

Rzepka Władysław: współzałożyciel, organizator i członek AZS Lwów w latach 1922-1939. Prezes AZS Lwów od 1924 r. Współzałożyciel i organizator Centrali Polskich AZS. Niestrudzony działacz społeczny. Pracował społecznie w rozmaitych związkach sportowych (pływanie, lekka atletyka, piłka ręczna itd.) na odpowiedzialnych stanowiskach. W ostatnich latach prezes Dolnoślą-skiego Okręgowego związku Piłki Nożnej. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 348.

Rzewuski Jan. Absolwent AWF Warszawa. Zatrudniony w latach 1985-1988. W okresie studiów i pracy w uczelni, zawodnik zespołu piłki ręcznej AZS-AWF Warszawa. Reprezentant Polski. Aka-demia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 138.

Rzewski Janusz (30 IX 1938), lekkoatleta (biegi długie). Zawodnik AZS Łódź (1959-1962), AZS Kraków (1963-1966), wicemistrz AMP (1962) w biegu na 5000 m. Uprawiał brydż sportowy (od 1957), niegrający kapitan drużyny AZS I (1973-1977), grający kapitan drużyny AZS (1974-1990), trener II klasy. Zona Halina z domu Stańda (18 IX 1940), lekkoatletka, absolwentka UJ. Zawod-niczka AZS Kraków (1955-1966). Wielokrotna medalistka AMP w biegu na 400 m i w sztafetach, reprezentantka Krakowa. Od 1967 r. uprawiała brydż sportowy, wielokrotna mistrzyni okręgu w klasie „mikst”, brązowa. medalistka MP kobiet (1983). Kierownik sekcji lekkiej atletyki i wice-prezes Zarządu AZS AWF. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 358.

Sabat Włodzimierz, ur. 17 kwietnia 1933 r. w Kielcach - zm. 4 marca 1995 r. W Kielcach. Piłkarz ręczny, bramkarz, AZS AWF Warszawa /1953-1955/ - 4 miejsce w I mistrzostwach Polskich Drużyn 7 osobowych /1955/, członek kadry narodowej /1955/ i Tęczy Kielce /1955-1959/, wielokrotny mistrz okręgu kieleckiego drużyn 11 osobowych, 1958-1959. Koszykarz Ogniwa Kielce / 1951 – 1953/ i Budowlanych Kielce /III liga, 1957-1958/. Absolwent AWF w Warszawie, nauczyciel wychowania fizycznego w I LO w Kielcach /1955-1974/, wizytator Okręgu Szkolnego w Kielcach /1975-1979/. Propagator 7 osobowej piłki ręcznej wśród młodzieży kieleckiej. Trener zespołu koszykarzy Polskiego Związku Głuchych w Kielcach /II liga PZG/. Zasłużony działacz Kultury fizycznej. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 185.

Sachs Tadeusz, ur. 18 czerwca 1899 w Pińsku, Hokeista lod., ZIO 1932 Lake Placid; zawodnik rezerwowy na IO 1936. Klub AZS Warszawa. zm. 3 sierpnia 1942 Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 223.

Sadalski Włodzimierz piłka siatkowa. Uczestnik IO w Montrealu (1976): złoty medalista. Był dublerem W. Gawłowskiego. Zawodnik wszechstronny. Często nękały go poważne kontuzje, leczyl je, powracając znów do wysokiej formy i pierwszej drużyny. Mistrz świata (1974). Dwukrotny srebrny medalista mistrzostw Europy (1975, 1977). Dwukrotny mistrz kraju. W latach 1969-77 powoływany do reprezentacji ponad 30 razy. Ur. 29 VIII 1949 r. w Poznaniu. Wykształcenie średnie zawodowe, technik łączności. Kluby: AZS Poznań, Skra Warszawa, Płomień Milowice, Ylivieskan Kuula (Finlandia). Wzrost 192 cm, waga 91 kg. Lis, J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 302; Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świetle, Warszawa 2014, s. 221; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 182. Fot. <https://www.pzps.pl/pl/zwiazek/biuro>

Sądecki Edward. Działacz AZS-u, prezes Klubu Uczelnianego Uniwersytetu Rzeszowskiego. W grudniu 1995 r. wszedł do Zarządu Środowiskowego i został wiceprezes sportowym AZS Rzeszów. Z funkcji wiceprezesa sportowego zrezygnował w czerwcu 1996 roku. 17 czerwca 1997 roku w efekcie Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Delegatów i wyborów uzupełniających do władz Zarządu Środowiskowego przewodniczył Środowiskowemu Sądowi Koleżeńskiemu W roku akademickim 2001/2002 na bazie dydaktyczno - naukowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Filii UMCS i Zamiejscowego Wydziału Ekonomii Akademii Rolniczej w Krakowie Ustawą Sejmową powołany zostaje Uniwersytet Rzeszowski. Likwidacji ulegają Kluby Uczelniane Filii UMCS i ZWE AR, których, działalność jako prawny następcą przejmuje Klub Uczelniany WSP, któremu prezesował Sądecki. W tym samym roku jako pierwszy zostaje wpisany do rejestru organizacji studenckich działających na Uniwersytecie i rozpoczyna działalność pod nazwą Akademicki Związek Sportowy Klub Uczelniany Uniwersytetu Rzeszowskiego. Pierwszym prezesem wybrany zostaje Edward Sądecki. Jeszcze w 1999 roku po staraniach ówczesnego prezesa Akademickiego Związku Sportowego WSP Rzeszów Edwarda Sądeckiego rozpoczęła się budowa stacji żeglarskiej w ośrodku AZS-u nad Jeziorem Solińskim (ukończona w 2001 r.). W latach 90 Edward Sądecki wszedł do Zarządu Głównego AZS. Uprawiał lekkoatletykę, później trenował adeptów „królowej sportu” w Resovii. Prowadził też w KU sekcję żeglarską. Zmarł w 2003 roku w wieku 54 lat. www.azs.rzeszow.pl/attachments/article/4/ZS%20AZS%20-%2050%20lat.doc; Jagiełło-Kuczała J., J.Wnuk (oprac.), 10 lat PWSZ w Krośnie, 1999-2009, Krosno 2009, s. 115.

Sadowicz Wiktor (16 XI 1931, Poznań - 13 V 2011, Kraków), hokeista, absolwent Wydziału Prawa UJ (1957). Zawodnik AZS Kraków, członek władz PZHL (od 1957), działał w różnych komisjach i Wydziałach, członek Prezydium PZHL - (od 1970), przez trzy kadencje wiceprezes .PZHL (1996-2000), przewodniczący Komisji Odwoławczej PZHL (od 2008). Prokurator w Bochni, Brzesku i powiecie krakowskim (1959-1964). Przewodniczący WKKF w Krakowie (1964-1967), następnie w Zarządzie Inwestycji Turystycznych „Orbis” w Krakowie. Od 1980 r. adwokat w Krakowie, obrońca wojskowy. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 358. Fot. https://www.wikipasy.pl/Wiktor_Sadowicz

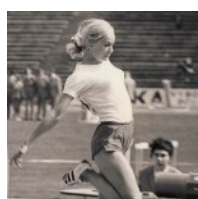

Sadowski Jerzy, urodził się 14 kwietnia 1958 r. w Orzyszu. W 1959 r. rodzina osiedliła się w Białej Podlaskiej. Po ukończeniu nauki w Szkole Podstawowej Nr 5 został przyjęty do najlepszego w Regionie Południowego Podlasia I Liceum Ogólnokształcącego im. Józefa Ignacego Kraszewskiego, które ukończył w 1977 r. W okresie nauki w szkole podstawowej i średniej późniejszy profesor AWF uprawiał sport w Klubie Sportowy AZS-AWF Biała Podlaska, zdobywając m.in. w 1977 r. tytuł wicemistrza Polski Juniorów w trójskoku. Studia ukończył w 1981 r. z wyróżnieniem i został asystentem w Pracowni Lekkiej Atletyki. W 1983 r. ukończył w poznańskiej AWF Podyplomowe Studia Trenerskie. W 1994 r. został awansowany na stopień trenera I klasy. Po trzech latach pracy został skierowany na studia doktoranckie do Państwowego Instytutu Kultury Fizycznej w Moskwie, gdzie doktoryzował się w 1986 r. pod kierunkiem prof. I. P. Matwiejewa. Następnie był adiunktem w Zakładzie Lekkiej Atletyki i Gimnastyki, w którym pełnił funkcje kierownika Pracowni Lekkiej Atletyki. Od końca 1990 r. przez dwie kadencje pełnił funkcje prodziekana Wydziału Wychowania Fizycznego d/s IWFIS w Białej Podlaskiej, a we wrześniu 1996 r. został powołany na stanowisko dyrektora Instytutu Wychowania Fizycznego i Sportu. W tym też okresie powierzono mu kierowanie Zakładem Sportów Walki i Podnoszenia Ciężarów. W 1999 r. ukończył Studia Podyplomowe w zakresie Zarządzania Przedsiębiorstwem na Wspólnym Rynku Europejskim w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. W czerwcu 2001 r. Rada Naukowa Wszechniżowskiego Instytutu Kultury Fizycznej w Moskwie na podstawie rozprawy habilitacyjnej „Teoretyczno-metodyczne podstawy treningu i kontroli zdolności koordynacyjnych we wschodnich sportach walki na przykładzie taekwondo i kickboxingu” oraz ogólnego dorobku naukowego nadała mu stopień doktora nauk pedagogicznych, co jest równoznaczne z polskim stopniem doktora habilitowanego. Konsekwencją habilitacji było powołanie go na stanowisko profesora AWF i powierzenie kierowania Katedra Sportów Indywidualnych. W latach 2001-2002 prof. J. Sadowski pełnił funkcję dziekana ZWWF w Białej Podlaskiej. Następnie (2002-2008) został wybrany na prorektora AWF d/s Kształcenia Zamiejscowego i prorektora d/s Rozwoju i Kształcenia Zamiejscowego. W 2004 r. kierował zespołem ekspertów przygotowujących na zlecenie MENiS ekspertyzę na temat: „Kształcenie i doskonalenie specjalistów w sporcie”. Uczestniczył również w zespołach przygotowujących ekspertyzy: „Efektywność długofalowego szkolenia sportowego dzieci i młodzieży” i „Efektywność szkolenia w sporcie olimpijskim”. W ramach podnoszenia swych kwalifikacji prof. J. Sadowski odbył w 2006 r. kurs języka angielskiego w Mayflower College w Plymouth. Za osiągnięcia naukowe otrzymał nagrodę Ministra Edukacji Narodowej. Prof. J. Sadowski znajduje również czas na działalność społeczną, czego przykładem było w ubiegłej kadencji kierowanie Radą miasta Biała Podlaska. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 412. Foto: <https://www.awf.edu.pl/uczelnia/o-nas/wladze>

Sak Lech: członek AZS Olsztyn w latach 1951-1956. Lekkoatleta, kilkakrotny akademicki mistrz Polski w skoku w dal. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 348.

Sakowicz Bogusław - prezes Studenckiej Spółdzielni Pracy „Techno-Service” w Gdańsku. Utaił się zwyczaj, że stanowisko prezesa zarządu obejmowali byli działacze studenccy, którzy wcześniej piastowali stanowiska kolejno premiera i marszałka Uczelnianego Parlamentu ZSP Politechniki Gdańskiej. Pierwszym z nich był A. Sakowicz, który pełnił jednocześnie funkcję członka prezydium Zarządu Głównego AZS w Warszawie. Pomysły i działania Sakowicza niezwykle i sprzyjały rozwojowi żeglarsstwa akademickiego oraz jego bazy (budowie i utrzymaniu ośrodka W Górkach Zachodnich). Bogusław Sakowicz wspominał: *Współpracowaliśmy także z AZS-em, dofinansowując Akademicki Klub Morski. Rozwijała się współpraca z Akademicką Służbą Zdrowia. O samej spółdzielni z kolei wspominał W. Jettmar: „Techno-Service” wymyślił Bogusław Sakowicz. Nazwa była nie studencka, bo Bogusław uważał, że tak będzie poważniej; nazwa np. „Żaczek” mogłaby klientom kojarzyć się z brakiem kompetencji, z amatorstwem. Spółdzielnia w pierwszych latach działalności świadczyła usługi proste. Ale później oferowała prace fachowe. W okresie kryzysu pocz. lat 90 XX wieku ośrodek żeglarski w Górkach Zachodnich został sprzedany Zarządowi Głównemu AZS. P. Janikowski Nie tylko pieniądze. Studencka Spółdzielnia Pracy „Techno-Service” (1960-2010), Gdańsk 2010, passim; J. Rybicki, Politechnika była pierwsza, w: Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 40. Fot. Archiwum „Techno-Service”.*

Salacińska-Sarna Mirosława (8 VI 1942, Łódź), lekkoatletka (sprint, skok w dal, pięciobój), olimpijka (1968), mistrzyni Europy. Absolwentka krakowskiego AWF (1965), zawodniczka AZS Kraków (1963-1965) i klubów kieleckich „Budowlani” (1966-1973), AZS Kielce (1973-1978). Siedmiokrotna mistrzyni Polski (1964-1973), rekordzistka Polski. Na IO w Meksyku (1968) zajęła piąte miejsce w skoku w dal, a rok później w Atenach została mistrzynią Europy w tej konkurencji. Dwukrotna brązowa medalistka HME w Wiedniu (1970) i Rotterdamie (1973). Następnie trenerka, wychowała kilkunastu medalistów MP. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 359; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 383; M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 186. Fot. <http://la.kielce.com.pl/wordpress/?p=2722>

Salamonowicz Lech (12 VI 1950, Kielce), nauczyciel wychowania fizycznego, trener lekkiej atletyki w AZS Kraków (od 1974), kadry narodowej (od 2000). Wychował wielu znanych sprinterów, płotkarzy i skoczków, reprezentantów Polski. Jego podopieczni to min. sprinterzy: M. Urbaś, M. Nowak, M. Jurkiewicz, D- Kopeć, K. Jabłoński, G. Zajączkowski, A. Zontek, P. Mitka, L. Dyja, M. Samborski, I. Ciepela, P. Krzewina, Z. Ryś, płotkarze: M. Bodzek, R. Lis, R. Staniszewski, K. Janecka; skoczkowie: K. Katarzyński, M. Witowski. Przygotowywane przez niego sztafety sprinterskie odniosły wiele sukcesów międzynarodowych min. w MŚ w Helsinkach, ME w Kownie i ME juniorów w Tallinie. W 1999 r. został trenerem roku wybranym przez czytelników „Dziennika Polskiego”. Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 359. Fot. <http://www.sport-olimpijski.pl/p/sklad-zespołu-metodycznego>

Salata Sandra. Zawodniczka futsalu KU AZS Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu została uznana najlepszą zawodniczką ekstraklasy Futsalu kobiet sezonu 2013/14. Pierwszy tego rodzaju plebiscyt zorganizował portal „Tylko Kobiety Futbol”. Sandra Salata grała w reprezentacji Polski w piłce nożnej, a następnie zdobyła wicemistrzostwo kraju w rugby. Teraz wraca do futbolu na

najwyższym poziomie. Sandra ma zaledwie 25 lat, ale przeszła w swoim życiu bardzo wiele. W piłkę nożną rozpoczęła grać bardzo wcześnie. Mając 10 lat zapisała się do drużyny trampkarzy MKS KSZO Junior Ostrowiec Świętokrzyski, gdzie rywalizowała razem z chłopcami. Jednak w juniorach ze względu na przepisy nie było to już możliwe. Sandra mocno przeżyła zakaz dalszej gry z chłopcami. - Płakałam przez tydzień. Nie chodziłam do szkoły, tylko w Internecie szukałam klasy piłkarskiej dla dziewcząt - tłumaczy w rozmowie z „Wysokimi Obcasami”. W końcu w wieku zaledwie 14 lat trafiła do Konina, gdzie Medyk jako jeden z niewielu klubów w Polsce profesjonalnie szkoli młode futbolistki. W Wielkopolsce idzie jej bardzo dobrze. Pod okiem trenera Romana Jaszczaka zostaje jedną z najlepszych defensywnych zawodniczek w kraju i trafia do reprezentacji Polski. W biało-czerwonych barwach zdobyła dotychczas trzy bramki. Kariera Sandry rozwija się błyskawicznie. Mimo to z powodów osobistych przerywa swoją karierę i po sezonie 2012/2013 kończy grę w Medyku. Jednak wciąż pozostaje przy piłce nożnej, ale w jej halowej odmianie, czyli futsalu. W rozgrywkach drużyn pięcioosobowych również radzi sobie doskonale. W barwach AZS UAM Poznań wygrywa wiele medali, a w plebiscycie strony „Tylko Kobiety Futbol” zostaje wybrana najlepszą zawodniczką Ekstraligi Futsalu. APS, 01. 2015 (324), s. 22.

Salmanowicz Antoni, działacz AZS Wilno w pierwszych latach jego istnienia. W 1923 r. wiceprezes zarządu AZS Wilno. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 630.

Salwin Jerzy (57 l.). Ur. 24.03.1952 w Wyszku, siatkarz Bugu Wyszaków, AZS Siedlce i AZS Szczecin. Trener siatkówki Stali Stocznia Szczecin (1981–1987), z którą zdobył mistrzostwo Polski (1985, 1987). W 1989 roku wyjechał do Tunezji, gdzie prowadził Esperance Tunis (do 1990). Po powrocie do kraju był trenerem, m.in. Legii Warszawa, KS Nysa i KP Polskiej Energii Sosnowiec, z którą zdobył Puchar Polski (2004). Zmarł 10 maja w Warszawie. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Samsonowicz Zdzisław Wojciech (1923-) Urodził się 30 lipca 1923 roku w Dębicy. Absolwent Politechniki Wrocławskiej 1950 rok, dr nauk technicznych 1961, dr hab. 1965, profesor nadzwyczajny 1972, profesor zwyczajny 1986. Od sierpnia 1945 roku pracownik Politechniki Wrocławskiej. Organizator transportu Politechniki i jego kierownik, co między innymi zaowocowało znacznym przyspieszeniem prac przy odbudowie i zabezpieczeniu budynków. Asystent PWr w latach 1946–1951, starszy asystent w latach 1951–1954, adiunkt w latach 1954–1966, docent w latach 1966–1972, prodziekan Wydziału Mechanicznego w latach 1966–1968, kierownik Zakładu Mechanizacji i Automatykacji Odlewnictwa w latach 1966–1988, zastępca dyrektora Instytutu Technologii Budowy Maszyn w latach 1968–1978, opiekun naukowy Studium Doktoranckiego w latach 1977–1982, kierownik Seminarium „Fizykochemia Procesów Odlewniczych” w latach 1978–1992, kierownik Katedry Odlewnictwa w latach 1988–1993. W 1993 roku przeszedł na emeryturę. Twórca 2 szkół naukowych: Mechanizacji i Automatykacji Odlewnictwa oraz Doskonalenie Metod Badawczych Materiałów Formierskich, a także kilku metod pomiarowych oraz konstrukcji kilku oryginalnych aparatów laboratoryjnych eksportowanych do wielu krajów. Prowadził wykłady na studiach podyplomowych w uczelniach w Polsce (AGH, Politechnika Warszawska, Politechnika Śląska) i za granicą (Magdeburg, Brno, Ljubljana, Kijów, Belgrad, Lipsk). Autor ponad 200 prac oryginalnych w tym 14 książek, 25 patentów, 81 ekspertyz i 7 projektów zakładów przemysłowych. Promotor 11 rozpraw doktorskich. Członek Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Stowarzyszenia Technicznego Odlewników Polskich (STOP), Naczelnej Organizacji Technicznej (NOT), Comité Intern. Ass. Tech-

niques Fonderie (CIAFT), Polskiej Akademii Nauk, Żołnierz AK (pseudonim Orski), członek Straży Akademickiej Politechniki Wrocławskiej od 1945 roku, członek założyciel, kierownik Sekcji Motorowej AZS od 1945 roku, członek założyciel przewodniczący Koła Mechaników PWr w latach 1945–1947, członek Światowego Związku Żołnierzy AK od 1980 roku, współpracownik Kliniki Kardiochirurgicznej Akademii Medycznej we Wrocławiu w latach 1959-1969 (budowa sztucznego płuco-serca do celów eksperymentalnych, wykonanie wielu aparatów i udoskonaleń) oraz członkostwa w wielu organizacjach naukowych i technicznych oraz komitetach redakcyjnych czasopism naukowych i naukowo-technicznych. Doktor honoris causa Akademii Górniczo-Hutniczej 2010. https://historia.agh.edu.pl/wiki/Zdzis%C5%82aw_Wojciech_Samsonowicz Fot. <https://kmim.wm.pwr.edu.pl/blog/2018/05/21/jubileusz-95-lecia-prof-zdzislawa-samsonowicza/>

Sangowski Tadeusz (1943-2005). W październiku 1984 r. na prezesa Zarządu Środowiskowego AZS w Poznaniu wybrany został dr Tadeusz Sangowski. Zapisał on piękną kartę w dziejach poznańskiego sportu akademickiego. Z AZS związał się w 1960 r. z momentem rozpoczęcia studiów na Wydziale Prawa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. W latach 1960-1967 był zawodnikiem sekcji koszykówki AZS Poznań, występując w rozgrywkach pierwszej i drugiej ligi państwowej. Po zakończeniu kariery sportowej rozpoczął wszechstronną działalność społeczną w ruchu sportowym. Początkowo pracował w Klubie Uczelnianym AZS UAM (1963-1965), a następnie w Klubie Uczelnianym AZS Wyższej Szkoły Ekonomicznej, którego w latach 1966-1972 był prezesem. Działał także w strukturach środowiskowych AZS i ogólnopolskich. Od 1969 do 1985 r. był członkiem Zarządu Głównego AZS. W Zarządzie Środowiskowym AZS w Poznaniu był w latach 1978-1984 wiceprezesem do spraw koszykówki, przyczyniając się do zdobycia przez poznańskie akademickie w 1978 r. tytułu mistrza Polski. W latach 1984-1987 pełnił funkcję prezesa AZS Poznań. Był postacią powszechnie lubianą w środowisku studenckim. Prestiż i uznanie w ruchu sportowym zdobył fachowością i solidnością w wywiązywaniu się z podejmowanych obowiązków. Po ukończeniu studiów prawniczych pracował w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, gdzie przeszedł wszystkie szczeble kariery naukowej: od asystenta do profesora zwyczajnego. Specjalizował się w prawnych i finansowych zagadnieniach ubezpieczeń. Był człowiekiem wielkiej charyzmy, budzącym powszechny szacunek i sympatię, o niespożytej energii zarówno w działalności społecznej na rzecz sportu akademickiego, jak i pracy naukowej. Po Tadeuszu Sangowskim w listopadzie 1987 r. na prezesa AZS Poznań wybrany został prof. dr hab. Zygmunt Przybylski z Akademii Medycznej. Z AZS Poznań związał się on w 1955 r., będąc zawodnikiem sekcji lekkoatletycznej. Z czasem jego pasją stał się tenis. Działalność organizacyjną w strukturach środowiskowych AZS Poznań rozpoczął w 1970 r., do 1979 r. był wiceprezesem do spraw organizacyjnych i w 1979 r. do spraw inwestycji. Działał także we władzach centralnych AZS oraz w Światowej Federacji Sportu Studenckiego (FISU). Z tak olbrzymim doświadczeniem organizacyjnym, silną pozycją zawodową i społeczną w różnych strukturach sportu polskiego był w pełni predysponowany do objęcia funkcji prezesa. To on wprowadził AZS Poznań w nowy okres historyczny zapoczątkowany w Polsce znanymi wydarzeniami roku 1989. R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 73.

Sarna Edmund (68 l.). Ur. w 1939 r., trener lekkoatletyczny w kieleckich klubach: Budowlani, AZS Nowi, Lechia, Łysogóry, Nowi-Bis i KKL. Jego podopiecznymi były m. in.: żona Mirosława (mistrzyni Europy w skoku w dal - 1969 Ateny), Barbara Kwietniewska, Elżbieta Kapusta i Maria Tekiel - Boksińska. Zmarł 24 października w Kielcach. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Sarna Paweł (12.06.1984, Nowy Sącz), kajakarz górski, olimpijczyk, absolwent AWF Kraków. Zawodnik AZS AWF (2002-05). W MŚ 2003 w Augsburgu zdobył brązowy medal w C-2x3. W ME U-23 (2004, 2005, 2007) zdobył złote medale w C-2x3 slalom drużynowo. W IO w Atenach w konkurencji C-2 zdobył dziesiąte miejsce. Wielokrotny medalista mistrzostw Polski: C-2 slalom (2004, 2007), C-2x3 slalom (2004), C-2 zjazd (2006-2008), C-2x3 zjazd (2003,2004, 2007, 2008). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008), w: Akademska kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 113. Fot. rivent.pl

Sarnecki Wiesław (ur. 21 października 1931 w Płocku, zm. 24 stycznia 2007 w Gdańsku) – polski lekkoatleta chodziarz, mistrz Polski, zawodnik AZS Gdańsk (1956-1958) i Konradii Gdańsk (1959-1968). Był mistrzem Polski w chodzie na 20 km w 1957 i 1963, wicemistrzem w chodzie na 10 km w 1959 i w chodzie na 20 km w 1960 i 1962, a także brązowym medalistą w chodzie na 50 km w 1956, w chodzie na 20 km w 1958, 1959 i 1961 oraz w chodzie na przełaj w 1958. 23 sierpnia 1963 w Bydgoszczy podczas mistrzostw Polski ustanowił najlepszy wynik w Polsce w chodzie na 20 km – 1:32:08,2 (oficjalnych rekordów Polski w tej konkurencji wówczas nie odnotowywano). https://pl.wikipedia.org/wiki/Wies%C5%82aw_Sarnecki; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Sąsiadek Marek Adam, ur. 2.11.1978, Knurów. Snowboard. Syn Czesława i Marii Kasprzyckiej. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego 1 im. Powstańców Śl. w Rybniku (1996). Sportową przygodę rozpoczął w 1996 r. Zawodnik niestowarzyszony (1997-2000), AZS-AWF Katowice (2001-). Trener: Szymon Fabrowicz. Student Górnośląskiej Wyższej Szkoły Zarządzania (wydz. marketingu i zarządzania) w Katowicach. Wielokrotny finalista zawodów PŚ (12-osobowych) i prestiżowych imprez - Ticket to Ride. 2-krotny mistrz Polski: halfpipe (2000, 2001) i 2-krotny wicemistrz kraju: halfpipe (2003), big air (2005). Uczestnik MŚ: 2003 Kreichsberg - 42 m. (halfpipe), 2005 Whistler - 34 m. (halfpipe), PŚ: najlepsze lokaty w halfpipe: 6 i 8 m. (2001 Berchtesgaden), 10 m. (2002 Tandadalen). Po igrzyskach olimpijskich ograniczył starty w oficjalnych zawodach, skupiając się na udziałach w filmach snowboardowych oraz w zawodach pokazowych z udziałem czołówki światowej. Jako jedyny polski snowboardzista jest zapraszany na tego typu zawody i jako jedyny Polak ma podpisany zawodowy kontrakt z największym producentem sprzętu snowboardowego, amerykańską firmą Burton. Uczestnik kwalifikacji (2001), podczas których wyłoniono 35 grupę olimpijską. Olimpijczyk 2002 Salt Lake City: 29 m. (33 zaw.) w I kwalifikacji z wynikiem 18,8 pkt.: 11 m. (27 start), w II kwalifik. z wynikiem 34,0 pkt., odp. z rywalizacji. Sklasyf. na 17 m. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 275, H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 320-1.

Sasin Kazimierz, ur. 26.02.1941 w Sarnakach. Wykształcenie średnie. Studium Nauczycielskie Wychowania Fizycznego w Gdańsku. Zawodnik rugby Lechii Gdańsk (1956-1965, 1970-1975, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1960, 1961, 1970, srebrne: 1963, 1971, 1972, 1973, brązowe: 1962, 1974, złoty medal mistrzostw Polski juniorów 1960, srebrne: 1959, 1961), AZS AWF Warszawa (1965, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1965), Orła Warszawa (1966-1970, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1966, 1967, 1968. 1969). Pierwszy trener Bolesław Brzoskowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 24 oficjalne mecze międzypaństwowe, zdobył 24 punkty, występował na pozycji obrońcy i środkowego ataku. Reprezentant Polski juniorów (1959-1961). Mistrz Sportu (1966). Radny gminy Sarnaki (1990-2004) M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 96.

Satała Mieczysław (5 I 1930, Zakopane -16 I 2014, Zakopane), narciarz alpejski, piłkarz. Zawodnik AZS Zakopane. Reprezentant Polski w AMŚ w Poiana – Rumunia 1953. Wielokrotny medalista akademickich mistrzostw Polski, czołowy piłkarz zakopiańskiego AZS. Studiował od 1950 r. na Wydziale Inżynierii sekcja żelbetony oraz ekonomię na WSE w Katowicach, którą ukończył w 1955 r. Po studiach kierował firmą

budowlaną w Poroninie. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

Sauter Feliks (ur.2 stycznia 1905 r. w Lublinie, zm. 24 lutego 1975 w Gdańsku), inżynier mechanik, wykładowca Politechniki Gdańskiej. Od 1924 roku mieszkał w Gdańsku. W latach 1924-1937 studiował na Wydziale mechanicznym PG. Był działaczem Bratniej Pomocy Zrzeszenia Studentów Polaków Politechniki Gdańskiej i kierownikiem sekcji lekkoatletycznej w Akademickim Związku Sportowym (AZS) Jeden z najwybitniejszych lekkoatletów AZS Gdańsk w okresie międzywojennym,

późniejszy profesor Politechniki Gdańskiej. W latach trzydziestych w ulubionym skoku o tyczce uzyskał 3,20 m, Od 1 października 1946 do 1975 roku pracował na Politechnice Gdańskiej. Odznaczony Złotą Odznaką Akademickiego Zrzeszenia Sportowego. AZS. J. Rybicki, AZS w Wolnym Mieście Gdańsku, w: Idem, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 16-17; Pionierzy Politechniki Gdańskiej, red. Z. Paszota, J. Rachoń, E.Wittbrodt, Gdańsk 2005.

Sawicki Stanisław, ur. 31.10.1905 w Nowym Bródnie (od 1916 dzielnica Warszawy), data śmierci nieznana. Wykształcenie wyższe, Uniwersytet Warszawski. Zawodnik Dywizjon Artylerii Zenitowej/ Pierwszy Pułk Artylerii Przeciwlotniczej Warszawa (1923-1925), Wojskowa Szkoła Sanitarna/Oficerska Szkoła Sanitarna Warszawa (1924-1926), AZS Warszawa (1926-1928), Oficerska Szkoła Sanitarna Warszawa (1928-1929, zdobywca Pucharu Ajencji Wschodniej 1929), reprezentacja Polski (1924, 2 mecze), reprezentacja Warszawy (1924-1925), Garnizon Warszawski (1925). Pierwsi trenerzy Maurice Baquet i Charles Roucaud. Kapitan WP, lekarz, 55 Pułk Piechoty Leszno (1929-1932), 84 Pułk Piechoty Pińsk (1932-1933), 84 Pułk Strzelców Poleskich (1934-1935), 2 Pułk Artylerii Polowej Legionów (1935-1939). Uczestnik wojny obronnej (1939). J. Wierzbicki, Historia polskiego rugby, Warszawa 2011, s. 144.

Sawlewicz Józef Prof. dr - (1909-2000) działał w AZS Gdańsk od 1957 r. Początkowo pełnił funkcję Przewodniczącego Rady Środowiskowej. W 1960 r. został wybrany członkiem Prezydium Zarządu Środowiskowego. Dążył do umasowienia sportu na uczelniach oraz zainteresowania pracą AZS grona profesorskiego Akademii Medycznej. W 1961 r. odznaczony przez ZG AZS złotą odznaką AZS. APS 10, 1961, s. 21.

Schimscheiner Lucjan ur.12 05 1950 r. w Jaworznie. Studia na Wydziale Geograficzno – Biologicznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie odbył w latach 1969 – 1974 roku uzyskując tytuł magistra biologii. Od roku 1974 zatrudniony na stanowisku stażysty, a następnie asystenta i starszego asystenta w Zakładzie Zoologii. W 1983 r. uzyskuje stopień doktora nauk przyrodniczych. Od 1993 r. pełnił funkcję dyrektora Instytutu Biologii. Swoją przygodę sportową rozpoczynał jako reprezentant zespołów w piłce koszykowej i siatkowej LO w Jaworznie. Brał udział w finale mistrzostw szkół średnich w Krakowie. Jednocześnie był zawodnikiem sekcji piłki koszykowej klubu sportowego „Victoria” Jaworzno. Od 1969 r. tre-

nował w sekcji piłki koszykowej Klubu Uczelnianego AZS WSP Kraków. Należał do grona najlepszych zawodników. Reprezentował barwy Uczelni w rozrywkach Ligi Międzyuczelnianej środowiska akademickiego Krakowa, dwukrotnie brał udział w mistrzostwach Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych i filii Uniwersytetów (1971 – Siedlce, 1973 – Szczecin) należąc do wyróżniających zawodników. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Schmidt Paweł – AZS Poznań, ur. 15.03.1914 r. w Opatowie, absolwent Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego /1933 – 1936 r./, Rekordzista Polski w 1936 r. w biegu na dystansie 110 m przez płotki, 2-krotny reprezentant kraju. Najlepszy wynik: 15,1 s. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 39; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 348.

Schwarzer Edward, ur. 11. 02. 1929 w Krotoszynie. Wioślarz (czwórki), w. 189 cm, c.c. 87 kg. IO 1952 Helsinki, 5 m.; Mistrz Sportu, odzn. Krzyżem Kawalerskim OOP, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Zasłużony Opolszczyźnie. Klub AZS Wrocław. Wykształcenie wyższe rolnicze, Uniwersytet Wrocławski, inż. rolnik. Brat olimpijczyka Zbigniewa Szwarzera. Żonaty, ma dwoje dzieci, córka jest prawnikiem, a syn inżynierem, żona również jest inż. rolnikiem. Hobby: literatura. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 225; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 348; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. Akademickie MŚ Berlin 1951. Od lewej Z. Schwarzer, E. Schwarzer, H. Jagodziński i Z. Żarnowiecki. Fot. Archiwum Zbigniewa Żarnowieckiego.

Schwarzer Zbigniew. Urodził się 12 stycznia 1928 roku w rodzinie zawodowego oficera Wojska Polskiego. Przed wojną mieszkał w kilku miejscowościach, choć najmilej wspomina Brześć nad Bogiem, gdzie ojciec jego służył w dowództwie twierdzy. W pierwszych latach wojny stracił oboje rodziców: ojciec w 1940 roku został zamordowany przez Sowieców w Charkowie, matkę w rok później rozstrzelano gestapo. Okupację wraz z bratem Edwardem spędził najpierw w Radomiu, by w 1941 roku, po śmierci matki, przenieść się do Lwowa. Tam pracował do 1945 roku w majątku rolnym. Współpracował także z polskim ruchem oporu. W 1945 roku wraz z bratem przyjechał do Trzebnicy, gdzie jednocześnie uczył się i pracował. W 1946 roku w Gimnazjum i Liceum w Trzebnicy zdał egzamin dojrzałości i w czerwcu 1946 roku przyjechał do Wrocławia. Początkowo próbował podjąć studia na Politechnice, lecz nie oddało Mu się to (ojciec - sanacyjny oficer). Brat miał więcej szczęścia - dostał się na rolnictwo. W 1947 roku rozpoczął studia na matematyce, ale ponieważ zupełnie go nie interesowała w 1948 roku przeniósł się do Stadiów Wychowania Fizycznego przy Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Wrocławskiego, które ukończył już jako Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego w 1951 roku. Ponieważ w czasie stadiów nie otrzymał stypendium, otrzymywał się z pracy dorywczej /.../ Ze sportem zetknął się dość wcześnie: ojciec bardzo dbał, by synowie jak to określił „dożo ruszali się”. Dopiero pracując w Zakładzie Historii dowiedział się, że ojciec przed pierwszą wojną światową był piłkarzem w „Cracovii” i działaczem „Sokoła”. Po przyjeździe do Wrocławia wstąpił do AZS, gdzie czynnie uprawiał koszykówkę, piłkę ręczną i lekkoatletykę (biegi średnie i długie). W 1947 roku zaczął wiosłować; wiosłarstwo uprawiał aż do 1959 roku (startował w „8” - ze sternikiem „4” ze sternikiem i bez, „2” ze sternikiem i bez). 18 razy zdobył tytuł mistrza Polski i ponad 40 razy akademickiego mistrza Polski, uczestniczył w 5 mistrzostwach Europy zdobywając brązowy medal podczas ME w dziesięcioboju (1957) W 1949 roku w Budapeszcie podczas akademickich mistrzostw świata jego osada (czwórka ze sternikiem) zdobyła srebrny medal. Sukces z Budapeszt powtórzył w Berlinie w 1951 roku. Z. Schwarzer był też

dwukrotnym olimpijczykiem: w 1952 roku w Helsinkach jego osada („4” bez sternika) zajęła 5 miejsce, zaś w 1956 roku w Melbourne „2” ze sternikiem - 4 miejsce). Będąc studentem zdobył uprawnienia instruktorskie: 1949 roku ukończył kurs instruktorów wioślarstwa w Bydgoszczy. Pracę na uczelni rozpoczął w 1950 roku będąc studentem. /.../ Trafił do Zakładów Wioślarstwa, gdzie prowadził zajęcia z tego przedmiotów o boku inż. Jana Bujwida - kierownika Zakładu i trenera akademickich wioślarzy. Po wyjeździe Bujwida z Wrocławia w 1951 roku nadal prowadził szkolenie wioślarskie, w latach 1954-1957 kierował Zakładem Wioślarstwa. Po likwidacji zakładu (wioślarstwo przestało być przedmiotem obowiązkowym) pracował w Zakładzie Sportów Wodnych, a następnie w Zakładzie Sportów Różnych. Przez wiele lat kierował obozami letnimi w Olejnicy. W 1968 roku przeszedł do Zakładów Historii Kultury Fizycznej, w którym pracował do odejścia na emeryturę w październiku 1993 roku. Z. Schwarzer był także wybitnym szkoleniowcem. Od 1951 roku był trenerem kadry narodowej wioślarzy. Jego wychowankowie zdobyli w załogach około 40 tytułów mistrza Polski, zdobywali medale na mistrzostwach Europy i Świata, 18 uczestniczyło w igrzyskach olimpijskich. On sam już jako trener uczestniczył w Igrzyskach Olimpijskich w 1964 roku w Tokio i 1976 roku w Montreal. Miara jego wysokich kwalifikacji zawodowych jest fakt, iż prowadził pierwszą w Polsce po II wojnie Światowej specjalizację wioślarstwa w warszawskiej AWF (w 1954 roku). W latach 1954-1972 był organizatorem większości kursów trenerskich i instruktorskich zarówno na uczelni, jak i w Polskim Związku Towarzystw Wioślarskich. W organizacji tej pełnił wiele funkcji, min. sędziego (od 1950 roku), członka zarządu PZTW (1953-1986), przewodniczącego Komisji Szkoleniowej, wreszcie w latach 1981-1984 wiceprezesa. W latach 1980-1984 był członkiem zarządu Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Aby zamknąć listę jego licznych funkcji społecznych, należy dodać, że w latach 1964-1968 był radnym i przewodniczącym Komisji Kultury Fizycznej Rady Narodowej miasta Wrocławia, a obecnie od 1994 roku jest prezesem Regionalnej Rady Olimpijskiej. Jego praca zawodowa i naukowa na uczelni koncentrowała się na problematyce wioślarstwa i jego dziejów. Przez wiele lat prowadził specjalizację wioślarską na AWF, opublikował wiele materiałów szkoleniowych i metodycznych z tej dziedziny, a także uzyskał patent na przyrząd do pomiaru i graficznego przedstawienia szybkości łodzi wioślarskiej. Z. Schwarzer współpracował też z Muzeum Sportu i jest członkiem Komisji Historycznej PZTW. W ciągu ostatnich 28 lat pracy w AWF wykształcił ponad 70 magistrantów wychowania fizycznego. Prowadził także zajęcia z organizacji i zarządzania kulturą fizyczną. Nigdy nie należał do żadnej partii politycznej; udzielał się natomiast w NSZZ „Solidarność”, ponadto przez dwie kadencje przewodniczył komisji dyscyplinarnej ds. studenckich, a następnie sekretarzował w komisji dyscyplinarnej do spraw pracowników naukowo-dydaktycznych. Za swą pracę i aktywną działalność sportową i społeczną był wielokrotnie wyróżniany i nagradzany: otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Brązowy Medal Za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, Tytuł Zasłużonego Mistrza Sportu, Odznakę Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Medal Zasłużonego dla AWF we Wrocławiu. Po przejściu na emeryturę nie zerwał kontaktów z uczelnią. Ordyłowski M., Zbigniew Schwarzer, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 314-316; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 225; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 387; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 348-349; https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Schwarzer

Sędzicka (Wolujewicz) Bożena (27 XII 1957 Koszalin) koszykarka, zaw. AZS Koszalin i ŁKS Łódź, 2-krotna medalistka ME, 2-krotna MP (1982, 83), ME 1980: 2 m., 1981: 2 m. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 392.

Segda Władysław (26 V 1895, Przemyśl - 1994, Edynburg), szermierz, trzykrotny olimpijczyk (1928, 1932, 1936); dwukrotny brązowy medalista. Po zdaniu matury w Gimnazjum w Hirtenbergu, studiował na Akademii Wojskowej w Wiener-Neustadt, a po jej ukończeniu, w czasie I wojny światowej służył jako oficer w armii austriackiej. Walczył między innymi na froncie włoskim i tam był ranny. Do armii polskiej wstąpił 1 XI 1918 r. i jako oficer 12. Pułku Piechoty uczestniczył m. in. w walkach o Lwów i Śląsk Cieszyński oraz w wojnie polsko-bolszewickiej w 1920 r. W tym okresie był dwukrotnie ranny, a za swoją bojową postawę otrzymał Krzyż Zasługi i awans do stopnia kapitana. Przez cały okres międzywojenny był oficerem służby czynnej z przydziałem do jednostki żandarmerii w Grudziądzu. Szermierkę zaczął uprawiać w roku 1911 w Wiedniu. Jako zawodnik reprezentował barwy AZS Kraków (1922-1928), „Legii” Warszawa (1929-1934) i „Warszawianki” (1934-1939). W roku 1928, będąc wówczas zawodnikiem AZS Kraków, został zakwalifikowany w szermierce do polskiej ekipy olimpijskiej na letnie Igrzyska w Amsterdamie. Tam wraz z partnerami z drużyny (Adam Papee, Kazimierz Laskowski, Jerzy Zabielski, Aleksander Małecki, Tadeusz Friedrich) zdobył brązowy medal w turnieju drużynowym w szabli. Stoczył wówczas 20 walk, z których 8 wygrał. W Amsterdamie startował ponadto w turnieju indywidualnym we florecie, w którym odpadł w walkach eliminacyjnych. W roku 1932 w Los Angeles ponownie wraz z partnerami z drużyny (Władysław Dobrowolski, Adam Papee, Tadeusz Friedrich, Marian Suski, Leszek Lubicz-Nycz) zdobył brązowy medal w turnieju drużynowym w szabli, a w turnieju indywidualnym w tej broni doszedł do półfinału. W turnieju drużynowym wystąpił w 12 walkach, wygrywając 5 z nich. Na następnych igrzyskach w roku 1936 w Berlinie w turnieju indywidualnym w szabli odpadł w półfinałach oraz zajął 4 miejsce w turnieju drużynowym w tej broni (jego partnerami byli: Władysław Dobrowolski, Marian Suski, Adam Papee, Antoni Sobik, Teodor Zaczyk). W konkurencji drużynowej szabli wystąpił w 20 walkach, z których 11 zakończył zwycięstwem. Ponadto startował też w szermierczych mistrzostwach Europy będąc w latach 1930 i 1934 brązowym medalistą w turnieju drużynowym w szabli. W roku 1934 w mistrzostwach Europy zajął 6 miejsce w turnieju indywidualnym w tej broni, a wraz z drużyną szpadzistów zajął 4 miejsce w roku 1930. Był również trzynastokrotnym indywidualnym mistrzem Polski w szermierce we wszystkich trzech broniach (we florecie w latach: 1925, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931; w szabli – 1933, 1935, 1937, 1938, 1939; w szpadzie – 1932, 1933), także kilkakrotnie był wicemistrzem, między innymi w 1926 r. we florecie, w 1927 i 1928 – w szpadzie oraz w 1929 r. w szabli. Ponadto był również drużynowym mistrzem Polski w szabli w 1934 r. Był również działaczem Polskiego Związku Szermierczego pełniąc funkcje członka zarządu, sekretarza oraz od roku 1933 – kapitana związkowego. W latach 1935-36 był także członkiem Polskiego Komitetu Olimpijskiego. We wrześniu 1939 r. walczył w stopniu majora, a po klęsce wrześniowej przedostał się przez Rumunię do Francji, gdzie został żołnierzem Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Po rozwiązaniu Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, zamieszkał na stałe w Wielkiej Brytanii i był m. in. fechmistrzem w Scottish Fencing Club w Edynburgu. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 225; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 349; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 304; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Z, Warszawa 1984, s. 368. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-3011-3.jpg

Sęk Jacek, ur. 11 kwietnia 1971 r. w Kielcach. Były siatkarz AZS Kielce. W wieku 16 lat uzyskał uprawnienia sędziego piłki siatkowej, a od 1992 r. jest arbitrem szczebla centralnego. Od 1995 r. posiada klasę związkową, prowadzi mecze 1 ligi B kobiet i mężczyzn.

Aktualnie startuje również, jako zawodnik w rozgrywkach o mistrzostwo Polski w siatkówce plażowej. Jest magistrem zarządzania i marketingu, aktywnym działaczem Świątokrzyskiego Związku Piłki Siatkowej, członkiem zarządu i wiceprezesem d.s. sędziowskich i piłki plażowej. M. Michniak, A. Pawłowski, Świątokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 187.

Seklecki Jakub, ur. 18.06.1982 we Włocławku. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu Gdańsku. Zawodnik rugby: Orkan Sochaczew (1997-2001, 2006-2009, AZS AWFiS Gdańsk 2001-2006). Pierwszy trener Maciej Misiak. Trener młodzików (2007-2010, drugie miejsca w finałowych turniejach dzieci i młodzieży 2008, 2009, drugie miejsca w Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików 2008, 2009). Trener współpracujący z kadrą Polski kadetów (2009-2010). Reprezentant Polski juniorów (uczestnik mistrzostw świata juniorów 2001), reprezentant Polski kadetów. Nauczyciel wychowania fizycznego. Trener II klasy (2010). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Suplement 2 (2007-2009), Lublin 2010, s. 24. Fot. <http://www.pzrugby.pl/RadaTrenorow,7>

Semadeni Tadeusz, ur. 4 VI 1902 r. w Kaliszu. Prawnik. W 1939 r. wiceprokurator Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Zajmował się także dziennikarstwem sportowym, współpracując m. in. z „Przeglądem Sportowym”, „Stadionem”, „Sportem Wodnym” i „Startem”. Zawodnik i działacz AZS Warszawa. Uprawiał pływanie, piłkę wodną i hokej na lodzie. Pierwszy oficjalny rekordzista Polski na dystansie 100 m stylem dowolnym (8 V I I 1923 r.). Współtwórca sportu pływackiego i piłki wodnej w Polsce. Współzałożyciel i długoletni kapitan sportowy Polskiego Związku Pływackiego. W latach 1933 - 1934 członek zarządu Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Autor licznych artykułów szkoleniowych z zakresu pływania, piłki wodnej i hokeja na lodzie, zamieszczanych w prasie sportowej. W 1928 r. wspólnie z A. Zaleskim opublikował podręcznik pt. *Pływanie*. Był jednym z najlepszych polskich sędziów waterpolowych. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył jako ochotnik. Następnie przebywał w Warszawie, gdzie prowadził działalność konspiracyjną, będąc czołowym działaczem organizacji „Znak”. W marcu 1944 r. został wiceprezesem Rady Programowej Stronnictwa Pracy. Był współpracownikiem Departamentu Likwidacji Skutków Wojny i Departamentu Sprawiedliwości Delegatury Rządu RP na Kraj. Od czerwca 1940 r. sędzia Wojskowego Sądu Specjalnego Okręgu Warszawa-Województwo ZWZ – Obszaru Warszawa AK, pod pseudonimem „Teodor”. W czasie powstania warszawskiego 1944 r. przewodniczący Wojskowego Sądu Specjalnego Obwodu Śródmieście-Południe pod pseudonimem „Witold”. Zginął podczas walk o Politechnikę Warszawską 19. VIII. 1944 r., atakując z butelką benzyny czołg niemiecki. Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Walecznych. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 79; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 390; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 349; B. Tuszyński, Sportowe pióra, Warszawa 1994, s. 205-212.

Serafin Krzysztof, ur. 18.04.1974 r. w Łodzi. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Budowlanych Łódź (1989-1995, 1998-2004, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 2003, brązowy 1992, zdobywca Pucharu Polski 1992, złoty medal mistrzostw Polski juniorów 1991, srebrny 1992), AZS AWF Warszawa (1995-1998, brązowe medale mistrzostw Polski seniorów: 1996, 1997, 1998). Pierwszy trener Zbigniew Jurzysta. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 14 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 5 punktów, występował w III i III linii młyna. Uczestnik mistrzostw świata juniorów (1992, 1993), instruktor rugby (2000). Asystent trenera seniorów Budow-

lanych Łódź Mirosława Szczepańskiego (2002-2004, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 2003). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 97.

Serafin Mieczysław. Absolwent Wydziału Elektroniki Politechniki Gdańskiej (1971 r.). W czasie studiów dziennikarz studencki i szef Studenckiej Agencji Radiowej (1970-1972). W czasie wakacji 1971 roku jako jeden z 22. studentów uczestniczył w spływie kajakowym Kraków-Gdańsk zorganizowanym dla uświetnienia jubileuszu AZS. Po studiach uprawiał zawód dziennikarza radiowego.

W latach dziewięćdziesiątych zastępca redaktora naczelnego Radia Gdańsk. J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 190.

Seredyński Antoni – trener I klasy w akrobatyce sportowej. W latach 1973 - 1986 zawodnik akrobatyki sportowej kolejno w sekcjach LKS „Liwocz” Jasło i AZS-AWF Poznań. Pracował jako trener w klubach AZS AWF Poznań i ZKS „Stal” Rzeszów. Startując w konkurencji czwórek męskich był wielokrotnym Mistrzem Polski oraz medalistą mistrzostw Europy i świata. W latach 1975 - 1986 członek kadry narodowej w akrobatyce sportowej. Za sukcesy sportowe odznaczony medalem „Mistrz Sportu” i 3-krotnie medalami „Za Wybitne Osiągnięcia Sportowe”, a w 2004 r. za wkład w rozwój akrobatyki sportowej „Srebrnym Krzyżem Zasługi”. Od 1997 r. prowadzi zajęcia dydaktyczne ze studentami kierunku wychowanie fizyczne Uniwersytetu Rzeszowskiego, obecnie jest kierownikiem Pracowni Gimnastyki na Wydziale Wychowania Fizycznego UR. W latach 1994 – 2006 prowadził zajęcia z akrobatyki w zespole tanecznym „Kornele”. <http://www.souldance.com.pl/Instruktorzy/instruktor/8> Fot. Tamże.

W latach dziewięćdziesiątych zastępca redaktora naczelnego Radia Gdańsk. J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 190.

Serini-Bulska Małgorzata Julia (ur. 1909-05-12 - zm. 1973-06-16), florecistka AZS Warszawa, lekarz, ginekolog, profesor Akademii Medycznej w Warszawie. W 1926 r. uzyskała świadectwo dojrzałości w Państwowym Gimnazjum im. Staszica w Zgierzu. Następnie wstąpiła na Wydz. Lekarski Uniw. Warsz., który ukończyła 28 V 1932 r. Już w czasie studiów była młodszym asystentem Zakładu Anatomii Prawidłowej Uniw. Warsz. u Edwarda Lotha (1 IX 1929 - 1 IX 1931)./.../ Po studiach pracowała w I Klinice Położniczo-Ginekologicznej Uniw. Warsz. u Adama Czyżewicza jako lekarz wolontariusz (od 1 X 1932), potem młodszy (od 1 IX 1934) i starszy asystent (od 1 XII 1937). Dn. 3 VII 1936 uzyskała na Uniw. Warsz. stopień doktora medycyny na podstawie pracy wykonanej pod kierownictwem E. Lotha „Antropomorfologia żwaczy” /.../. W r. 1937 wyszła za mąż za Tadeusza Bulskiego. /.../ W okresie międzywojennym S.-B. uprawiała wyczynowo sport, należała do Akademickiego Związku Sportowego (AZS), Polskiego Związku Sermierczego i Fédération Internationale d’Escrime, była zawodniczką reprezentacji Polski. W r. 1934 zdobyła indywidualne wicemistrzostwo Polski we florecie a wielokrotnie – mistrzostwo Polski zespołowe. W r. 1939 brała udział w zawodach szermierczych w Budapeszcie i w Mistrzostwach Akademickich Świata w Monte Carlo. Podczas wojny była p.o. adiunktem w oddziale położniczo-ginekologicznym Szpitala Dzieciątka Jezus i równocześnie do r. 1944 wykładała w Warszawskiej Szkole Pielęgniarek i Szkole Pielęgniarek Polskiego Czerwonego Krzyża. Brała udział w tajnym nauczaniu położnictwa i ginekologii oraz anatomii prawidłowej na tajnym Uniw. Warsz. Często udzielała pomocy ukrywającym się i prześladowanym kobietom, m.in. Żydówkom, oraz organizowała dostarczanie grypsów więźniom Pawiaka. Była członkiem powstałego w r. 1940 tajnego Komitetu Porozumiewawczego Lekarzy Demokratów i Socjalistów. W czasie powstania warszawskiego w ostatnich dniach sierpnia znalazła się wraz z ewakuowanym Szpitalem Dzieciątka Jezus w Milanówku. Do 1948 r. była kierownikiem Oddziału Położniczo-Ginekologicznego

w Szpitalu Państwowym Zakładów Przemysłu Włókienniczego nr 1 w Żyrardowie. /.../ W r. 1948 S.-B. zamieszkała w Warszawie, gdzie została ordynatorem Oddziału Położniczo-Ginekologicznego Szpitala Wolskiego (pracowała tu do 31 III 1961). /.../ Habilitowała się 30 XI 1951 na podstawie rozprawy „Leczenie gruźlicy narządu rodno”. /.../ Profesorem nadzwyczaj. została 25 IX 1954. Od r. 1958 pracowała dodatkowo jako ginekolog w Poradni Specjalistycznej Tow. Świadomego Macierzyństwa. Dn. 1 I 1960 została etatowym kierownikiem Katedry i I Kliniki Chorób Kobięcych i Położnictwa SDL, przeniesionych 1 IV 1961 do Miejskiego Szpitala Bielańskiego. Dn. 1 VII 1967 objęła kierownictwo Katedry i I Kliniki Położnictwa i Chorób Kobięcych Akad. Med. w Warszawie. Równocześnie od r. 1967 była konsultantem i kierownikiem stałym w Ośrodku Naukowo-Badawczym w Ciechocinku oraz konsultantem lecznictwa uzdrowiskowego Państwowego Przedsiębiorstwa Uzdrowiskowego Ciechocinek w zakresie balneoterapii schorzeń kobiecych. S.-B. ogłosiła ok. 90 prac naukowych, zajmowała się kolejno: położnictwem, patologią ciąży i położu oraz porodu kierowanego, gruźlicą narządu rodno (w tym zakresie stała się specjalistką na skalę krajową i międzynarodową) oraz onkologią ginekologiczną. Rozszerzała i wprowadzała nowe metody operacyjne, m.in. zastosowała w r. 1949 pierwsza w Polsce cięcie cesarskie w przypadku położenia poprzecznego zaniedbanego płodu. /.../ S.-B. była m.in. wiceprezesem (od r. 1954) Polskiego Tow. Ginekologicznego, wiceprezesem Zarządu Głównego (w l. 1956–60), członkiem honorowym i przewodniczącą Sekcji Onkologicznej, prezesem Oddziału Warszawskiego Polskiego Tow. Endokrynologicznego (1960–1), wiceprezesem Polskiego Tow. Onkologicznego, współzałożycielem i członkiem Zarządu Głównego Polskiego Tow. Lekarskiego, członkiem korespondentem Société Française de Gynécologie (od r. 1969) i wielu innych. Sportem zajmowała się do końca życia, uprawiając narciarstwo, łyżwiarstwo, jazdę konną, pływanie, tenis. Po wojnie uprawiała także taternictwo; m.in. w r. 1946 była partnerką Tadeusza Orłowskiego podczas I przejścia skrajnie trudnego uskoku Zadniego Mnicha. Od r. 1947 była członkiem Klubu Wysokogórskiego. W r. 1948 wzięła udział w imprezie sportowej z ramienia AZS na Węgrzech. W r. 1952 była lekarzem sportowym na olimpiadzie w Helsinkach. Później obowiązki lekarskie nie pozwoliły jej na udział w zawodach. Zmarła 16 VI 1973 w Warszawie i została pochowana na cmentarzu Powązkowskim (kwatery 17/2/19). Była odznaczona m.in. Krzyżem Kawalerskim (1957) i Komandorskim (1964) Orderu Odrodzenia Polski. W r. 1967 przyznano jej izraelski medal „Sprawiedliwi wśród narodów świata”. Na podstawie: T. Ostrowska, Serini-Bulska (Bulska) Małgorzata Julia (1909–1973), Polski Słownik Biograficzny XXXVI, 1995-1996; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 390; ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/malgorzata-julia-serini-bulska; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 166 (maszynopis).

Seroczyński Marek (25 IV 1951, Chojnice), lekkoatleta, sprinter, absolwent AWF Kraków (1974). Zawodnik AZS Olsztyn (1968-1969), AZS Kraków (od 1969), nauczyciel wychowania fizycznego AE Kraków (od 1974), zastępca kierownika Studium WFiS AE (1978-2009), następnie kierownik (od 2009), wieloletni opiekun KU AZS AE, trener piłki nożnej, z zespołem odniósł wiele cennych sukcesów, w tym mistrzostwo Polski uczelni ekonomicznych. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 359.

Seruga Ryszard (31 III 1953 Nowy Sącz), kajakarz górski, zaw. Dunajca Nowy Sącz, AZS Wrocław i Gerlacha Drzewica, olimpijczyk (1972), 4-krotny medalista MS, 11-krotny MP w C-2 slalom, C-2 zjazd, (C-2 x 3 zjazd, (C-2 x 3 slalom (1971-80). IO 1972: 5 m. (C-2 Slalom); Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 391.

Serzysko Robert, ur. 18.04.1965 r. w Katowicach. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach. Zawodnik rugby AZS Katowice (1987-1991). Pierwszy trener Krzysztof Ciesielski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 2 oficjalne mecze międzypaństwowe, występował w II linii młyna, instruktor rugby (1990). Trener II klasy (08.12.1990). Trener juniorów i kadetów Czarnych Bytom (1993-2000). Trener drużyny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (2000-2002). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 97.

Seweryńsk Andrzej, ur. 11.05.1965 r. w Warszawie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1982-1985, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1984, 1985, brązowy mistrzostw Polski juniorów 1983). Pierwszy trener Zbigniew Janus. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji młynarza. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 97.

Sidorowicz Waclaw (4 I 1905 Sobakince, pow. Nowogród – 5 X 1982 Warszawa), lekkoatleta; dr hab., specjalista chorób wewnętrznych i medycyny sportowej. 1923 - 35 zaw. Strzeleckiego KS Grodno, AZS Wilno, KPW Ognisko Wilno, AZS Warszawa; 5-krotny repr. Polski (1931-34), RP w biegu 4 x 1500 m (1934). Lekarz pol. drużyn na igrzyskach olimp. 1952, 60; 1955-63 dyr. Centr. Przychodni Sport-Lek. Autor prac z zakresu medycyny sport. oraz podręcznika Poradnictwo sportowo-lekarskie 1962. PŻ: 800 m - 1:58,9, 1000 m - 2:41,2, 1500 m - 4:02,1, 3000 m - 9:21,0. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 397; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 349. Fot. <http://www.leksykonmasazu.pl/slowko/sidorowicz-waclaw/295>

Siejkowski Marian, wioślarz, ur. 29.08.1940 r. w Stmierowszczyźnie, absolwent WSWF Wrocław, 196 cm, 96 kg. Reprezentant AZS-u Wrocław, medalista MP, reprezentant kraju w wielu regatach wioślarskich. Na IO w Tokio w 1964 r. w dwójce ze sternikiem zajął w finale 6 miejsce. W Monachium w 1972 r. w osadzie ósemki zajął wraz z kolegami w finale 6 miejsce. Z. Szafkowski, Polscy olimpijczycy wywodzący się z kresów wschodnich Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2000, 3, s. 63; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 226.

Sięka Ewa (18 VII 1945, Nowy Sącz), wioślarka, absolwentka AR Kraków (1970). Zawodniczka AZS Kraków (1966-1972), członek kadry narodowej. Pięciokrotna mistrzyni Polski: W dwójce bez sternika (1971), W czwórce podwójnej ze sternikiem (1968, 1969), w czwórce ze sternikiem (1969) i W ósemce (1972). Pięciokrotna wicemistrzyni Polski: w dwójce bez sternika (1972), w czwórce podwójnej ze sternikiem (1967, 1970) oraz W ósemce (1969, 1971). Pięciokrotna brązowa medalistka MP: W czwórce ze sternikiem (1967, 1968, 1970, 1971, 1972). Wielokrotna medalistka AMP. Uczestniczka ME w Grunau (NRD). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 360.

Siekierzyński Michał (ur. 22 maja 1938 w Krakowie, zm. 18 sierpnia 2005 w Höchst w Austrii); doktor nauk o kulturze fizycznej, pionier metodyki masażu izometrycznego w Polsce, specjalista rehabilitacji, odnowy biologicznej i masażu sportowego, autor opracowań z zakresu masażu sportowego, gorący orędownik naturalnych i orientalnych metod leczenia. Jego pasjami życiowymi było szybownictwo, masaż, tradycyjna medycyna orientalna (m.in. akupunktura, moxa, akupresura, Shiatsu), judo, żeglarstwo, narciarstwo, jazda konna, turystyka górską. W latach 1956 – 1959 studiował na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie wstąpił do klubu AZS. Swoją

przygodę z judo rozpoczął na studiach w 1957 roku wstępując do klubu AZS Politechniki Warszawskiej – Sekcja Judo – Shobukai Warszawa Jelonki (późniejszy AZS AWF Shobukai Warszawa), w którym jego trenerem był Jan Ślowski. W 1957 roku uzyskał stopień szkolny (5 KYU – pas żółty), a w 1965 roku najwyższy stopień szkolny (1 KYU – pas brązowy). Od 1962 roku prowadził również w klubie rehabilitację, masaż leczniczo-sportowy w tym masaż izometryczny i odnowę biologiczną judoków. W latach 1959 - 1963 studiował w Akademii Wychowania Fizycznego im. Karola Świerczewskiego w Warszawie. 3 listopada 1964 roku uzyskał dyplom magistra wychowania fizycznego na podstawie pracy magisterskiej pt. Masaż sportowy. W 1963 roku został uhonorowany jako 102 polski, a 348 światowy szybownik Złotą Odznaką Szybowcą z Trzema Diamentami, będącą w owym czasie najwyższym międzynarodowym odznaczeniem cywilnym przyznawanym szybownikom za dokonania w sporcie szybowcowym. W 1969 roku został zwycięzcą Warszawskich Zawodów Szybowcowych pokonując 22 zawodników. W latach 1963-1966 pracował jako rehabilitant na Oddziale Urazowo-Ortopedycznym w Szpitalu Przemienienia Pańskiego na Pradze w Warszawie u prof. Stefana Łukasika. Oddział był placówką szkoleniową Instytutu Doskonalenia i Specjalizacji Kadr Lekarskich, który przekształcił się w Katedrę i Klinikę Ortopedii i Traumatologii. Doktor nauk o wychowaniu fizycznym na podstawie rozprawy doktorskiej pt. Zachowanie się ciepłoty powierzchniowej ciała pod wpływem masażu ręcznego, wygłoszonej w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie (1967). Promotorem był prof. Stefan Łukasik. W latach 1966 - 1970 pracował w AWF Warszawa i współpracował z prof. Stefanem Łukasikiem i prof. Haliną Szwarz, prowadząc kursy masażu leczniczego i sportowego dla studentów wychowania fizycznego i rehabilitacji. W latach 1970-1973 był Kierownikiem Przychodni Odnowy Biologicznej i Rehabilitacji Polskiego Komitetu Olimpijskiego (PKOl) w Warszawie, odpowiedzialny za organizację procesów odnowy i fizykoterapii w Centralnych Ośrodkach Przygotowań Olimpijskich (COPO). Przychodnia znajdowała się na terenie AWF Warszawa przy ul. Marymonckiej 34. W ramach przychodni funkcjonowały gabinety: lekarski, masażu, kinezyterapii i hydroterapii. Dr Michał Siekierzyński był pionierem nowoczesnej kompleksowej odnowy biologicznej w Polsce. www.leksykonmasazu.pl/slowko/siekierzynski-michal/3677

Siembida Mariusz – pływak, urodzony 21 marca 1975 roku w Puławach. Zawodnik „Lublinianki” (1983-1999) i AZS AWF Gdańsk (1999-2003). Startował w Igrzyskach Olimpijskich w Atlancie (1996) i zajął czwarte miejsce w finale B na 100 m stylem grzbietowym (co dało dwunaste miejsce w klasyfikacji generalnej) oraz siódme miejsce w finale w sztafecie 4 x 100 m stylem zmiennym (w sztafecie płynęli też Marek Krawczyk, Rafał Szukała, Bartosz Kizierowski), Sydney (2000). Zdobł srebrny (50 m stylem grzbietowym) i brązowy (100 m stylem grzbietowym) medal mistrzostw świata na basenie 25 m (1999 Hongkong), dwukrotny brązowy medalista ME (basen 50 m): 1997 Sewilla - 4 x 100 m zm. (partnerzy: M. Krawczyk, M. Kaczmarek, B. Kizierowski); 1999 Stambuł - 50 m stylem grzbietowym, dwukrotny złoty medalista ME (basen 25 m): 1996 Rostock - 50 m stylem grzbietowym i 100 m stylem grzbietowym. Finalista MŚ (basen 50 m) 1994 Rzym - 100 m stylem grzbietowym - 7 m.; 1998 Perth - 4 x 100 m zm. - 8 miejsce (partnerzy jak w Sewilli); 2001 Fukuoka - 50 m stylem grzbietowym - 5 miejsce MŚ (basen 25 m) 1999 Hongkong - 4 x 100 m zm. - 6 miejsce, sześciokrotny finalista ME (basen 50 m): 1995 Wiedeń - 100 m stylem grzbietowym - 4 miejsce, 4 x 100 m stylem zmiennym - 4 miejsce; 1997 Sewilla - 100 m stylem grzbietowym - 5 miejsce; 1999 Stambuł - 100 m stylem grzbietowym - 7 miejsce, 4 x 100 m stylem zmiennym - 7 miejsce; 2002 Berlin - 50 m stylem grzbietowym - 8 miejsce, trzykrotny finalista ME (basen 25 m): 1994 Stavanger - 50 m stylem grzbietowym - 4 miejsce; 1998 Sheffield - 50 m stylem grzbietowym

- 7 miejsce, 100 m stylem grzbietowym - 6 miejsce. Pan Mariusz był także złotym medalistą pekińskiej Uniwersjady 2001 roku w wyścigu na 50 m stylem grzbietowym i brązowym medalistą Uniwersjady w 1997 r. w Messynie na 100 m stylem grzbietowym. Aż dwudziestodzieciokrotnie zdobywał mistrzostwo Polski na basenie 50 m., dwudziestoczerokrotnie na obiekcie krótszym o połowę. Osiemnaście razy bił rekordy Polski na basenie 25 m, oraz dwudziestodwukrotnie poprawiał je na basenie 50 m. Mariusz Siembida opowiada: „Zacząłem się, kiedy miałem osiem lat. Do szkoły przyszedł trener pływania, aby wybierać dzieci do szkoły pływackiej „Lublinianki”. Tym trenerem był Cezary Samczuk, z którym później pracowałem przez wiele lat. Wybrał moją siostrę bliźniaczkę, mnie nie. Jak siostra dostała karteczkę, że została zakwalifikowana, rodzice postawili warunek: albo oboje, albo żadne. Trener się zgodził i tak zacząłem trenować pływanie. Była to zrazu zwykła zabawa, cieszyliśmy się pływaniem. Kiedy mieliśmy iść do klasy czwartej, powstała klasa pływacka. Zaproponowano nam obojgu wstąpienie do takiego oddziału. Siostra nie chciała. Zajmowała na zawodach czwarte-piąte miejsca, ja byłem w trójce. Ale jak ona nie, to ja też nie! We wrześniu trener się o mnie upomniał, przyszedł, namawiał, rodzice się zgodzili (ja też!). Warunkiem było dobre miejsce w Korespondencyjnych Mistrzostwach Polski Dzieci. Byłem w nich trzeci i to zdecydowało o kontynuowaniu pływania. Siostra poszła „do lekkoatletyki” (mnie też namawiano, bo podobno miałem predyspozycje do biegów). Zostałem jednak przy pływaniu. Motywację miałem bardzo specyficzną. Na mistrzostwach Polski (w młodszych kategoriach) zdobyłem brązowy medal, ale mimo to bardzo płakałem. W domu biedy nie mieliśmy, ale nie przelewało się, liczył się każdy grosz... Obiecałem mamie, że zdobędę złoty medal i go sprzedamy. Na kolejnych mistrzostwach zdobyłem upragniony złoty medal, ale kolejne rozczarowanie wynikało stąd, że medal nie był ze złota... Jak go sprzedać? Trener mi wytłumaczył, że dopiero medale na Igrzyskach Olimpijskich mają w sobie kruszec. Znowu pojawiła się motywacja. W wieku piętnastu lat zdobyłem brązowy medal na mistrzostwach Europy juniorów. Otworzyło mi to drogę wyjazdu na staż do USA, ale nie do Californii, tylko do Iowa. Tam pływały takie sławy polskiego pływania jak Rafał Szukała, Artur Wojdat czy Krzysztof Cwalina. Tata sprzedał swojego wymarzonego „Poloneza” żeby móc sfinansować mój wyjazd. „Jak jest szansa, to jedź!” - tak mi powiedział. Pojechałem, a tam był zupełnie inny świat. Młody, szesnastoletni zawodnik nagle poczuł się bardzo ważny. Jak zdobyłem srebrny medal mistrzostw USA, to pisały o tym gazety. Atmosfera była znakomita. Po dziewięciu miesiącach pobytu trzeba było podjąć decyzję, co dalej. Nie udało mi się zakwalifikować na Igrzyska w 1992 r. Byłem trochę rozczarowany. „Pływacko” w USA zbyt wiele nie skorzystałem, postanowiłem wracać do „Lublinianki” i trenera Cezarego Samczuka. Z trenerem byliśmy bardzo związani, znaliśmy się doskonale. Trenerzy zakładali się między sobą, kto wygra. Zawsze wiedziałem, które dystanse są te „bardziej ważne” i... wygrywałem. Zbliżały się kolejne Igrzyska. Cel był jeden – zakwalifikować się. W roku 1994 pojechałem na mistrzostwa świata. W sztafecie z Szukałą, Jarzyną i Wojdatem na 4 x 100 m zmiennym startowaliśmy w finale. Na swojej zmianie pobiłem rekord Polski. Rok później byliśmy na czwartym miejscu na mistrzostwach Europy. Żeby pojechać na Igrzyska, trzeba było przejść kwalifikacje. Wszyscy mówili: „spokojnie, to tylko formalność”. Ja przeżywałem jednak ogromny stres: a jak się nie uda?... Udało się, po raz pierwszy pojechałem na Igrzyska Olimpijskie! Najważniejszy i najlepszy start był w sztafecie. Po raz pierwszy w historii polskiego pływania dostaliśmy się do finału 4 x 100 m stylem zmiennym.. Zajęliśmy siódme miejsce i pobiliśmy rekord kraju, który przetrwał około piętnaście lat. Indywidualnie też nie było bardzo źle, bo byłem dwunasty. Po powrocie z Igrzysk od razu musieliśmy szykować się do startu w mistrzostwach Europy. Warunki w Lublinie były bardzo złe. Jeździliśmy do Świdnika i na basenie o głębokości od osiemdziesięciu do stu dwudziestu centymetrów (sic!) mieliśmy przygotować się do... mistrzostw kontynentu! Była nas czwórka pływaków z Lublina. Codzienne dojazdy

do Świdnika były bardzo męczące. Mówiono, że skoro nie ma warunków, to dajmy sobie spokój. Po trudnych przygotowaniach, zdobyłem jednak dwa złote medale! Można powiedzieć, że od Igrzysk zacząłem „pracować jako sportowiec”. Miałem stypendium olimpijskie. Wystartowałem w mistrzostwach świata w 1998 r. Po powrocie zaczęło się psuć między mną, a moim trenerem. Po piętnastu latach wspólnej pracy przyszło zmęczenie. W Lublinie nie było warunków... Postanowiłem zmienić klub i z dwóch powodów wybrałem Gdańsk „AZS-AWF”: były tam bardzo dobre warunki treningowe, a trenerem klubowym była trenerka kadry narodowej pani Hanna Klimek-Włodarczyk. Miałem trochę problemów z odejściem z „Lublinianki”: nie chcieli mnie puścić, startowałem nawet jako niezrzeszony. Po interwencji prezesa Polskiego Związku Pływackiego, sprawę załatwiono. Od roku 1999 startowałem już w barwach gdańskiego klubu. Zamknąłem rozdział związany z Lublinem, na Igrzyskach Olimpijskich w Sydney (2000) wystartowałem jako zawodnik „AZS-AWF” Gdańsk. A propos Atlanty, opowiem jedną przygodę. Otóż już po swoich startach zdecydowaliśmy się pójść trochę „w miasto”, zobaczyć nocne życie. Najpierw byliśmy w klubie, do którego przychodziło sporo sportowców. Zdecydowaliśmy się pojechać dalej. W metrze dowiedzieliśmy się, że coś się stało w tym klubie, ale nie zdawaliśmy sobie sprawy, co. Wróciliśmy nad ranem, a w drzwiach powitali nas wszyscy oficjele, którzy byli... bardzo szczęśliwi, że nas widzą. Spodziewaliśmy się raczej bury, a nie takiego radosnego powitania. Okazało się, że w tym klubie piętnaście minut po naszym wyjściu nastąpił wybuch (może nawet bomby, bo byli ranni). Mało tego, polskie media podały, że w chwili wybuchu w Atlancie jednymi polskimi sportowcami obecnymi wtedy w klubie byli właśnie pływacy. Usłyszała to moja mama i nie trudno sobie wyobrazić, co przeżywała. Jak zadzwoniłem, dalej nieświadomy skutków naszej eskapady, to najpierw musiała się „wypłakać”, żeby móc rozmawiać. Podobną historię przeżyłem w Rio Janeiro na mistrzostwach świata. Wiadomo, jak jest to niebezpieczne miasto i stąd cały czas mieliśmy ze sobą ochronę (nawet na plaży, bo tam znajdowała się pływalnia). Po starcie planowaliśmy trochę zwiedzić miasto. Pewnego razu, gdy udawaliśmy się na trening, usłyszeliśmy strzały i lekko przerażeni padliśmy na ziemię. Okazało się, że w napadzie na pobliską stację benzynową ranny został policjant. „Na miasto” już nie poszliśmy... Było warto!. Nie znam człowieka, który powiedziałby: „po co mi to było?” Podjąłem pracę, pracę ogromną, pływanie jest bowiem bardzo trudną dyscypliną. Przed szóstą rano na trening, potem do szkoły, znowu na trening, wieczorem, do domu. Żmudna i ciężka praca. Satisfakcja jest jednak ogromna. Zjeździłem cały świat, poznałem wspaniałych ludzi. Mam co przekazać swojej córce. Sport wyczynowy niesie ze sobą obciążenie organizmu. Uważam, że pływanie pozwala zachować dobre zdrowie i kondycję, a jestem już po czterdziestce i mówię to z własnego doświadczenia. Karierę zakończyłem tak, jak chciałem, jak napisała o mnie jedna z dziennikarek: „Odejść niepokonanym!”. Mnie się to udało. W ostatnim roku startów zdobyłem tytuły mistrza Polski na swoich koronnych dystansach. Po dwudziestu latach startów odszedłem na moich warunkach”. Bibliografia. Głuszek Z., Leksykon polskich olimpijczyków 1924–1998, Warszawa 1999, s. 327; Pawlak, A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 318; Tuliszka, M., 80 lat PZP, Warszawa 2002, s. 94, 113-119, 122, 131; Waśko J., Długi basen w statystyce, Zamość 2006, s. 6, 7, 30, 32, 34, 42, 44, 46, 121; Tuszyński, B., H. Kurzyński, Leksykon olimpijczyków Polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924-2014, Warszawa 2014, s. 791; Chwałczyk, A., (red.), Kim kto jest w Lublinie?, Lublin 1997, s. 150; Kwiek, A., M. Niedźwiecki, Sportowe asy Lubelszczyzny, Lublin 2000, s. 284-285, 290-291, 299-300; Ruzikowski, W., Z historii lubelskiego pływania, „Biuletyn Informacyjno-Szkoleniowy Lubelska Unia Sportu” 8, 2005, s. 38-39; <http://www.olimpijski.pl/pl/bio/1983,siembidamariusz.html> fot. AZS UMCS LUBLIN

Siennicki Andrzej (ur. 23 października 1928 r. w Warszawie, zm. 4 marca 2007 r. w Olsztynie) – trener lekkiej atletyki, pracował z reprezentantami Polski na dystansach 400 m, 800 m i 400 m przez płotki, przez wiele lat był związany z olsztyńską lekkoatletyką. Jednym z jego wychowanków

jest Kacper Kozłowski. Jako zawodnik reprezentował barwy „Spójni” Warszawa. Indywidualnie największe sukcesy odnosił w biegu na 400 m przez płotki. W finale mistrzostw Polski w 1951 r. zajął ósmą lokatę. W 1954 roku był czwarty. W mistrzostwach Polski w 1952 r. w Grudziądzu zajął szóste miejsce w pięcioboju oraz szóste miejsce w Poznaniu w dziesięcioboju. Wraz z klubowymi kolegami zdobył tytuł mistrza Polski w sztafecie 4 x 100 m (Wrocław 1952 r.) oraz wicemistrza Polski w sztafecie 4 x 400 m (Zabrze 1956 r.). Był absolwentem Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu oraz trenerem klasy mistrzowskiej. Przygotowywał kadrę olimpijską w konkurencjach kobiet i mężczyzn w sprintach i na średnich dystansach. Był uczestnikiem igrzysk olimpijskich w Rzymie (1960), jako obserwator i jako trener prowadzący w Monachium (1972), Montrealu (1976) i Moskwie (1980). Od 1976 r. był trenerem w Gwardii „Koszalin”, a po rozwiązaniu tego klubu szkolił AZS Olsztyn. Największym sukcesem trenerskim był jedyny dotychczas medal sztafety 4 x 400 m na igrzyskach olimpijskich w 1976 r. w Montrealu. Srebro zdobyli wówczas: Ryszard Podlas, Jan Werner, Zbigniew Jaremski i Jerzy Pietrzyk. Po igrzyskach olimpijskich w Sydney (2000) został trenerem kadry pań w sztafecie 4x400 m. Przygotowywał tę sztafetę do Mistrzostw Europy w Monachium (2002). Zawodniczki zdobyły brązowy medal, ale bez trenera, który 26 lipca na obozie przygotowawczym przed mistrzostwami doznał poważnego wylewu, którego skutki już zawsze boleśnie odczuwał. Jego ostatnim wychowankiem był Kacper Kozłowski (AZS UWM Olsztyn), wielokrotny medalista mistrzostw Polski, mistrzostw Europy juniorów i Uniwersjady, członek pamiętnej brązowej sztafety 4 x 400 m Mistrzostw Świata w Osace (2007). encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Andrzej_Siennicki

Sieprawska-Pytlak, Maria (29 III 1943, Kraków), wioślarka, absolwentka AWF Kraków. Zawodniczka AZS (1962-1972), członek kadry narodowej. Sześciokrotna mistrzyni Polski w czwórce (1964, 1969), czwórce podwójnej (1968, 1969) i w ósemce (1966, 1972). Siedmiokrotna wicemistrzyni Polski w czwórce (1968), czwórce podwójnej (1964, 1965, 1970, 1972) oraz w ósemce (1969, 1971). Brązowa medalistka MP W czwórce (1970, 1971, 1972, 1974) i W czwórce podwójnej (1977). Uczestniczka ME W Grunau (NRD). Nauczycielka Wychowania fizycznego UJ (1974-2003), trenerka uczelnianej sekcji wioślarskiej. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 360.

Sieradzan Romuald, ur. 27.02.1938 r. w Miłkowicach. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Czarnych Szczecin (1956-1957, finalista Pucharu Sportowca 1956), AZS Szczecin (1958), Pioniera Szczecin (1959-1961: finalista Pucharu PZR 1959). Pierwszy trener Henryk Karczewski. W reprezentacji Polski rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji obrońcy. Instruktor (1959). Trener młodzieżowych zespołów Pioniera Szczecin (1959-1960). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 98.

Sieradzki Włodzimierz, ur. 22 X 1870 r. w Wieliczce. Lekarz. Profesor Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Mecenat sportu lwowskiego. Członek honorowy AZS Lwów. Rozstrzelany w zbiorowej egzekucji naukowców lwowskich na zboczu Wzgórz Wuleckich we Lwowie 4 VII 1941 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 79. Fot. <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/98429/6ad292e8b02a43fe5e85391c3dfb1cca/>

Siess Cezary (ur. 15 marca 1968 r. w Gdańsku), szermierz, brązowy medalista olimpijski z Barcelony. Bronił barw AZS-AWF Gdańsk jako szpadzista i florecista. W szpadzie startował na IO 1988 (w obu turniejach), ale większe sukcesy odnosił jednak we florecie (indywidualny tytuł mistrza Polski w 1990 r.). W 1990 roku ze stolicy przeniósł się do Gdańska Ryszard Sobczak i wraz z Cezaryrn

Siesssem starował w drużynie narodowej, która na Mistrzostwach Świata we Francji zdobyła srebrny medal. W roku 1992 przyczynił się do zdobycia brązowego medalu olimpijskiego przez drużynę w składzie: Piotr Kiełpikowski, Adam Krzesiński, Ryszard Sobczak, Marian Sypniewski). Siess zakończył karierę dość szybko, na początku lat dziewięćdziesiątych - ze względów rodzinnych. Od 2001 roku klub akademicki AZS-AWF Gdańsk nosi nazwę: „Sietom” AZS AWFis Gdańsk. „Sietom” jest nazwą firmy sponsorującej sekcję. Założycielem i właścicielem firmy „Sietom” jest Cezary Siess Przedsiębiorstwo zajmuje się sprzedażą i serwisem drukarek komputerowych. Działa na terenie całego kraju, ale najbardziej istotne jest jednak to, że od 2001 roku systematycznie łoży spore środki na działalność sekcji (aż połowa budżetu sekcji pochodzi z kasy sponsora). P. Janikowski pisze o tym w następujący sposób: *„Gdyby nie te darowizny, gdańscy szermierze „prędkiliby cienko”. Skąd wziął się taki hojny sponsor? Tak, to ten sam, który w latach dziewięćdziesiątych brylował na światowych planszach (...) W szermierce kokosów nie ma, to nie piłka nożna, więc w poczuciu odpowiedzialności za rodzinę zaczął szukać pieniędzy. Założył własną firmę, przecierał szlaki dla jej powodzenia. Udało się, „Sietom” zaczął prosperować. I wtedy właśnie Siess stał się sponsorem sekcji uczelnianego klubu. Prawda, że to piękny przykład przywiązania byłego zawodnika do wybranej dyscypliny, do macierzystego klubu?* P. Janikowski, Potomkowie pana Wołodyjowskiego, w: J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 232, 236-7; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 227. Włodzimierz Szymański, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=SIESS_CEZARY

Siewierska Grażyna, ur. 5.08.1955. w Chełmie. Wielokrotna reprezentantka Polski w kategoriach juniorskich. Rekordzistka Polski w sztafecie 4 x 400 m /repr. juniorów/. Mistrzyni i wielokrotna medalistka Akademickich Mistrzostw Polski. Medalistka MME 4 x 400 m. Startowała w latach 1970-1980. Rekordy życiowe: 100 m 11.87; 200 m 24.15; 400 m 54,67. Sukcesy: 1972 OSM 100 m II miejsce; 1972 OSM 200 m I miejsce; 1979 MEJ 4 x 400 m II miejsce; 1979 MPS 200 m III miejsce. Była zawodniczką MKS Chełm i AZS Lublin. We wspomnieniach Andrzeja Krychowskiego „Grażyna Siewierska była zawodniczką zawsze uśmiechniętą, z poczuciem humoru, koleżeńską i lubianą w każdym środowisku, a przy tym niezwykle pracowitą. Charakterystyczną jej cechą było to, że w życiu zawsze wszystko robi dokładnie, we właściwym miejscu, czasie i we właściwej kolejności. Zaczynała w Chełmie w tamtejszym MKS. Po maturze, gdy powstał w skali kraju dziwny i krótkotrwały konglomerat - wspólny związek SZS-AZS, Grażyna przeniosła się do Lublina (a może to ja ją przeniosłem /?/). Uczyła się najpierw w studium pomaturalnym, potem podjęła pracę i studia zaoczne na UMCS. Umiała to wszystko pogodzić z naprawdę ciężkim treningiem. Trzeba ją podziwiać. Wyniki? Biegała równie skutecznie wszystkie dystanse sprinterskie. Najpierw odebrała Marysi Hawryło wieloletni rekord okręgu na 400 m. W następnych latach była wielokrotną mistrzynią AZS, medalistką i reprezentantką Polski, rekordzistką Polski junierek w sztafecie 4 x 400 m i medalistką MEJ w tej konkurencji. Relacja Andrzeja Krychowskiego.

Sikora Jerzy (ur. 18 sierpnia 1938 r. w Siewierzu, pow. Zawiercie) – jeden z najlepszych tenisistów stołowych w historii sportu Warmii i Mazur, później trener i prezes Okręgowego Związku Tenisa Stołowego w Olsztynie. Maturę zdał w siewierskim liceum (1956) i podjął studia na weterynarii w Lublinie. Grał w piłkę nożną w Lubliniance i był tenisistą stołowym w miejscowym AZS (II i I liga). Zdecydował się na uprawianie tej drugiej dyscypliny. W latach 1956-1960 należał do najlepszych w województwie lubelskim. Na krótko przeprowadził się do Wrocławia (grał w Burzy Wrocław), aż wreszcie trafił do Olsztyna i kontynuował studia w Wyższej Szkole Rolniczej w Kortowie, grając jednocześnie w AZS Olsztyn. Niebawem przeszedł do najsilniejszego klubu w woje-

wództwie, czyli OKS Olsztyn, w którym wspólnie z Romanem Kowalskim Romanem Czekanowski awansował do ekstraklasy. Uchodził w tamtym czasie za czołowego zawodnika ligi, miał na koncie zwycięstwa nad utytułowanymi graczami, z medalistami mistrzostw Polski i reprezentantami kraju na czele. W regionie był bezkonkurencyjny. Zdobył dziesięć tytułów mistrza województwa, w tym sześć w singlu. Po zakończeniu kariery zawodniczej zajął się szkoleniem, a potem został prezesem Okręgowego Związku Tenisa Stołowego w Olsztynie. Za jego kadencji w stolicy regionu odbyło się wiele prestiżowych imprez, m.in. mecz superligi Polska – Szwecja oraz międzynarodowe mistrzostwa Polski z udziałem zawodników czołówki światowej. Na ten czas przypada też początek sukcesów Kormorana Ostróda, który był przez dwa sezony mistrzem Polski. Nadal rywalizuje w turniejach weteranów, a jego wybitnie obronny styl gry przeklina niejedyn przeciwnik. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Jerzy_Sikora

Sikora Tomasz Waclaw. Ur. 1973 r. (Wodzisław Śląski). Kluby: - SKS Ryfama Rybnik 1988-1993 - Biathlon Chorzów 1994-1995 - Dynamit Chorzów 1995 - 2009 - AZS AWF Katowice od 2009. Osiągnięcia Olimpijskie: 1994 - Lillehammer - 10 km indywidualnie - 32. miejsce a 68 startujących z czasem 31:02.6, w tym 3 rundy karne (wygrał S. Czepikow, Rosja - 28:07.0, 0 rund karnych); sztafeta 4 x 7,5 km - 8. miejsce na 18 startujących z czasem 1:33:49.3, 0 rund karnych (zwyciężyły Niemcy - 1:30:22.1, 0 rund karnych). Partnerami Tomasza w sztafecie byli: J. Wojtas (23:13.5), J. Ziemianin (23:45.2) i W. Ziemianin (23:39.0). Chorąży polskiej ekipy na ZIO. 1998 - Nagano - 10 km indywidualnie - 24. miejsce na 73 startujących z czasem 29:40.8, w tym 1 runda karna (wygrał O.E. Bjorndalen, Norwegia - 27:16.2); 20 km indywidualnie - 47. miejsce na 72 startujących z czasem 1:02:39.9, w tym 5 minut karnych (zwyciężył H. Hanevold, Norwegia - 56:16.4, w tym 1 minuta karna); 4 x 7,5 km - 5. miejsce na 18 startujących z czasem 1:24:09.8 (wygrała ekipa Niemiec - 1:21:36.2). Partnerami Tomasza (20:54.5) w sztafecie byli: W. Kozub (21:11.3), J. Ziemianin (21:34.3) i W. Ziemianin (20:29.7). 2002 - Salt Lake City - 10 km indywidualnie - 31. miejsce na 87 startujących z czasem 26:59.3. w tym 1 runda karna (wygrał Norweg, O.E. Bjorndalen, z czasem 24:51.3, 0 rund karnych); bieg łączony (10 km + 12,5 km na dochodzenie) - 25. miejsce na 57 startujących z czasem 35:30.0, 1 runda karna (ponownie tryumfował O.E. Bjorndalen, 32:34.6, 2 rundy karne); 20 km indywidualnie - 46. miejsce na 87 startujących z czasem 57:08.5, 4 minuty karne (wygrał O.E. Bjorndalen - 51:03.2, 2 minuty karne); 4 x 7,5 km - 9. miejsce na 19 startujących z czasem 1:27:35.4, 1 runda karna + 7 dodatkowych nabo (wygrała ekipa Norwegii - 1:23:42.3, 0 karnych rund + 8 dodatkowych nabo). Partnerami Tomasza (21:21.8) w sztafecie byli: W. Kozub (21:49.3), K. Topór (21:26.3) i W. Ziemianin (22:58.0). 2006 - Turyn - 10 km indywidualnie - 20. miejsce na 90 startujących z czasem 27:54.3, w tym 2 rundy karne (wygrał Niemiec, S. Fisher - 26:11.6, 0 rund karnych); 20 km indywidualnie - 21. miejsce na 88 startujących z czasem 57:22.1, w tym 3 minuty karne (tym razem zwyciężył inny Niemiec, M. Greis - 54:23.0, 1 minuta karna); bieg na dochodzenie (12,5 km) - 18. miejsce na 57 startujących z czasem 37:31.6 (+2:11.4 za zwycięzcą), 4 rundy karne (wygrał Francuz, V. Defrasne - 35:20.2, 2 rundy karne); bieg masowy (15 km) - 2. miejsce na 30 startujących z czasem 47:26.3, w tym 1 runda karna, srebrny medal olimpijski, pierwszy w historii polskiego biathlonu (wygrał Niemiec, M. Greis - 47:20.0, w tym 1 runda karna); sztafeta 4 x 7,5 km - 13. miejsce na 17 startujących z czasem 1:26:57.0, 2 rundy karne + 10 dodatkowych nabo (wygrała ekipa z Niemiec - 1:21:51.5, 1 runda karna + 8 dodatkowych nabo). Partnerami Tomasza (20:01.2) w sztafecie byli: W. Ziemianin (20:56.5), M. Piecha (23:37.6) i K. Pływaczyk (22:21.7). 2010 - Vancouver - 10 km indywidualnie - 29. miejsce na 88 startujących z czasem 26:16.2, w tym 2 rundy karne (wygrał Francuz, V. Jay - 24:07.8, 0 rund kar-

nych); 20 km indywidualnie - 7. miejsce na 88 startujących z czasem 49:43.8, 2 minuty karne (wygrał Norweg - E.H. Svendsen - 48:22.5, 1 minuta karna); bieg na dochodzenie (12,5 km) - 18. miejsce na 60 startujących z czasem +1:35.9 za zwycięzcą, 3 rundy karne (wygrał Szwed, B. Ferry - 33:38.4, 1 runda karna); bieg masowy (15 km) - 11. miejsce na 30 startujących z czasem 36:13.1, w tym 3 rundy karne (wygrał J. Ustiugow z Rosji - 35:35.7, 0 rund karnych). Wykształcenie średnie, student katowickiej AWF (od 2008, Wydział Marketing i Zarządzanie w Sporcie). W plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na najlepszych sportowców Polski 1995 zajął 3. miejsce. Odznaczony m.in złotym i srebrnym medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Żonaty (od 12.04.1997, Danuta Morawiec), ma córkę Natalię (1998) i syna Bartosza (2004). Mieszka w Wodzisławiu Śląskim i jest honorowym obywatelem tego miasta. Aktualnie trener Kadry Młodzieżowej Polski. <https://biathlon.com.pl/biathlon/olimpijczycy> Fot. biathlon.com.pl/2018/05/11/tomasz-sikora-trenerem-kadry-mlodziezowej/ H. Marzec, *Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich*, Katowice 2011, s. 255-6; Krzystanek W., Leśnikowski D., *Chorzowscy olimpijczycy (1924-2014)*, Chorzów 2014, s. 148-149; Jerzy Szczygielski, *Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010)*, Racibórz 2010, s. 280-282; M. Ponczek *Osiągnięcia studentów AWF im. Jerzego Kukuczki w Katowicach w sportach zimowych (2006-2009)*, w: *Akademycka kultura fizyczna na przełomie stuleci*, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 140.

Sikora Zbigniew, prezes Stowarzyszenia Absolwentów AWF (2015 -), członek Zarządu klubu AZS-AWF Warszawa, wiceprezes ZG AZS, wicedyrektor departamentu sportu w resorcie kultury fizycznej, z-ca szefa Misji na Igrzyskach Olimpijskich w Seulu, członek Sztabu Przygotowań Olimpijskich i współautor m.in. Programu przygotowań olimpijskich do czterech IO. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Sikorski Waław, ur. w 1900 r. Zawodowy oficer. Piłkarz „Yenetii” Ostrów Wlkp. i AZS Poznań. Poległ jako dowódca batalionu stołecznego we wrześniu 1939 r. w obronie Warszawy. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 80.

Sikorski Waldemar. Absolwent AWF 1959, trener gimnastyki sportowej, zawodnik i trener judo w AZS-AWF, w latach 1967 -1980 trener kadry narodowej judo, a także członek Zespołu Metodycznego ds. Przygotowań Olimpijskich w GKKFiT, Kierownik Zakładu Teorii Sportu i wicedyrektor ds. wdrożeń oraz członek Rady Naukowej i Zespołów Naukowo Metodycznych Instytutu Sportu, inicjator konferencji naukowych, w tym I Międzynarodowego Kongresu Naukowego Judo – przewodniczący Komitetu Organizacyjnego. Członek komisji Koordynacji Badań Naukowych w Sporcie w Parlamencie Europejskim. Dziekan, profesor nadzwyczajny w Wyższej Szkole Ubezpieczeń i Bankowości w Warszawie, a w latach 1986-1990, członek rady nadzorczej w Commercial Union Polska. *Absolwenci AWF Warszawa* Nr 2, (22) 2017, s. 8.

Sikorski Walerian, ur. 18 XI 1876 r. w Budkach Nieznanowskich (Lwowskie). Wykładowca i kierownik ćwiczeń praktycznych w Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego. Organizator i w latach 1921-1926 komendant CSWGiS. W latach 1926 - 1929 naczelny wizytator wychowania fizycznego w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, a następnie w Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego. Współtwórca Państwowej Odznaki Sportowej. Autor licznych prac teoretycznych i metodycznych z zakresu wychowania fizycznego, gimnastyki i sportu. Od 1939r. członek zarządu Federation Internationale de Gymnastique Ling. Działacz ZHP. Mecenaz AZS Poznań. Szczególne zasługi położył dla rozwoju tej organizacji w początkowym okresie jej istnienia. Brał udział w kampanii wrześniowej 1939r. w stopniu podpułkownika w stanie spoczynku. Następnie,

wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Starobielsku. Zginął w Katyniu w 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 80. .Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Walerian_Sikorski_2.JPG

Sikorski Zbigniew, ur. 9 III 1907 r. w Brodach. Instruktor Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Poznańskiego, nauczyciel wychowania fizycznego szkół średnich w Poznaniu. Członek AZS Poznań. Wszechstronny sportowiec. Największe sukcesy odnotował w koszykówce i lekkoatletyce. W 1928 r., grając w zespole „Czarnej Trzynastki”, zdobył tytuł pierwszego mistrza Polski w koszykówce. W latach 1927-1931 należał do najlepszych lekkoatletów Wielkopolski, specjalizując się w skoku wzwyż i w wielobojach. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu porucznika rezerwy 7 Wielkopolskiego Pułku Artylerii Ciężkiej Armii „Poznań”. Poległ w bitwie pod Kutnem we wrześniu 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 80.

Sikorski Jarosław, ur. 11.05.1965 r. w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1983-1988, złote medale mistrzostw Polski seniorów; 1984, 1985, 1988, srebrne; 1985, 1987, brązowy medal mistrzostw Polski juniorów 1983), Tournus (Francja, 1988-1989), St. Claude (Francja, 1989-1992), Istres (Francja, 1992-1993), Metz (Francja, 1993-1997). Pierwszy trener Zbigniew Janus. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 19 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 51 punktów, występował na pozycji skrzydłowego, obrońcy, środkowego ataku i łącznika młyna. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 98.

Sitkowski Krzysztof ur. 21. 11.1935 w Warszawie, zm. 1988. Koszykarz, w. 180 cm, c.c. 89 kg. IO 1960 Rzym, 7 m.; IO 1964 Tokio, 8 m.; srebrny medalista ME 1963. Klub AZS Warszawa. Wykształcenie wyższe ekonomiczne, SGPiS i Uniwersytet Warszawski, ekonomista. Zm. 4. 02.1988 w Warszawie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 229.

Sitkowski Marek - zawodnik koszykówki AZS-AWF Warszawa, studiował na SGPiS. Mistrz Sportu odznaczony Złotą Odznaką AZS i Złotą Odznaką PZKosz oraz Brązowym Medalem za wybitne Osiągnięcia Sportowe. Od 1950 roku uprawiał w Akademickim Związku Sportowym koszykówkę, wielokrotnie występował w koszykarskiej reprezentacji Polski oraz bronił barw akademickiej reprezentacji Polski. Startował w Igrzyskach Olimpijskich w Rzymie i cztery razy w Mistrzostwach Europy. Członek zespołu, który w Mistrzostwach Europy rozegranych w 1963 r. we Wrocławiu zajął drugie miejsce. APS 14, 1962, s. 23; APS 28-29 (5-6) 1964, s. 34; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 400.

Siudut Stanisław ur. się 6 marca 1953 r. w Zakopanem, gdzie też ukończył liceum ogólnokształcące im. Oswalda Balzera. W 1972 r. podjął studia matematyczne na UJ – sekcja numeryczna. W czerwcu 1973 obronił pracę napisaną pod kierunkiem prof. Stanisława Sędziwego, za którą otrzymał dyplom z wyróżnieniem. Następnie podjął pracę w Instytucie Matematyki na WSP Kraków jako stażysta asystent i starszy asystent. 11.11.1986 r. obronił pracę doktorską pod kierunkiem prof. Romana Taberskiego na Wydziale Matematyki i Fizyki Uniwersytetu Poznańskiego. Za doktorat otrzymał nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Narciarstwem zajmował się amatorsko nie należąc do żadnego klubu. Tajników techniki jazdy nauczył go starszy brat Marian Siudut, który uprawiał narciarstwo alpejskie w zakopiańskim „Starcie” i Akademickim Związku Sportowym. Zawodniczo zaczął startować dopiero w klubie uczelnianym AZS WSP za namową trenerki

sekcji narciarskiej klubu, Barbary Langiewicz stając się liderem narciarskiej sekcji. Do jego najważniejszych sukcesów sportowych należą: I miejsca w slalomie, slalomie gigancie i dwuboju slalomowym na I Mistrzostwach Polski WSP I Filii Uniwersytetów w narciarstwie alpejskim, Lubomierz (1978); I miejsce w slalomie gigancie w punktacji pracowników w zawodach o puchar prezesa ZŚ AZS w Krakowie, Krynica (1978); I miejsce w slalomie gigancie i II miejsce w slalomie specjalnym w punktacji pracowników w zawodach o puchar prezesa ZŚ AZS w Krakowie, Krynica (1979); III miejsce w slalomie, II miejsce w slalomie gigancie i I miejsce w dwuboju slalomowym na II Mistrzostwach Polski WSP I Filii Uniwersytetów w narciarstwie alpejskim, Szczyrk (1980); III miejsce XII zawodach o puchar Zakopanego w grupie I (puchar Zakopanego – zawody narciarskie dla byłych zawodników do lat 30 odbywające się w cyklu kilkunastu zawodów, po kilka slalomów specjalnych, slalomów gigantów i biegów zjazdowych); I miejsce w slalomie gigancie w XI Mistrzostwach Wyższych Szkół Pedagogicznych, Zakopane (1983); I miejsca w slalomie specjalnym i dwuboju slalomowym na XIV Mistrzostwach Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych w narciarstwie alpejskim. Wiele cennych sukcesów poza wymienionymi odnosił w lidze międzuczelnianej środowiska krakowskiego zdobywając niezwykle cenne punkty dla klubu uczelnianego AZS oraz w wielu zawodach organizowanych przy okazji Memoriału Bolesława Czecha i Heleny Marusarzówy. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Siwek Otto, ur. w 1913 r. Koszykarz i piłkarz ręczny AZS Lwów. Aresztowany 24 IX 1939 r., osadzony został w obozie jenieckim w Starobielsku. Rozstrzelany w gmachu NKWD w Charkowie w 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 81.

Siwik Przemysław Zygmunt, ur. 24 XII 1912 r. Architekt. Członek Oddziału SARP w Warszawie. Prowadził praktykę architektoniczną. Działacz AZS Warszawa w latach trzydziestych. Wiceprezes Centrali AZS w latach 1937-1938. W 1937 r. członek Komisji Sportowej Międzynarodowej Konfederacji Studentów. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu podporucznika artylerii 33 pól, następnie, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozach jenieckich w Starobielsku i Kozielsku. Zamordowany w 1940 r. w Katyniu. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 81.

Skalbania Jan (ur. 26 grudnia 1927 w Poznaniu, zm. 19 października 2011 w Poznaniu) – polski lekarz laryngolog, w młodości lekkoatleta, trzykrotny mistrz Polski. Ukończył Liceum im. Paderewskiego w Poznaniu (1947). W latach 1947-1952 studiował medycynę, najpierw na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza, a po wydzieleniu Wydziału Lekarskiego w 1950 na Akademii Medycznej w Poznaniu. W czasie studiów uprawiał z sukcesami lekkoatletykę w barwach AZS Poznań. Był trzykrotnym mistrzem Polski: w biegu na 110 m ppł (1948), sztafecie 4 x 100 m (1948) i skoku wzwyż (1949). W tej ostatniej konkurencji był także wicemistrzem Polski (1950), a w sztafecie 4 x 100 m zdobył jeszcze brązowy medal (1949). W latach 1949-1950 trzykrotnie reprezentował Polskę w meczach międzypaństwowych w skoku wzwyż. Po zakończeniu studiów pracował jako laryngolog w Szpitalu Wojskowym w Poznaniu, od 1965 do 1992 jako ordynator oddziału laryngologii. W 1965 obronił pracę doktorską, w 1981 awansowany do stopnia pułkownika. Został pochowany na Cmentarzu Junikowskim. Rekordy życiowe: skok wzwyż – 1,89 (23. 07. 1949, Gdańsk); 110 m ppł – 14,9 (23.07.1949, Łódź). https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Ska%C5%82baniaSko%C5%82ozdrzych; Zofia, Andrzej Deckert, Łucjan Lange - sportowiec - rehabilitant, w: Miejsce i rola wychowania fizycznego i sportu młodzieży akademickiej. Sejmik wychowania fizycznego i sportu 14.11. 2008, Poznań 2009, s. 47-55. A. Deckert, Pożegnaliśmy azete-

siaka, Wielkopolska Izba Lekarska. Biuletyn Informacyjny 2, 205, 2012. Fot. Michał Pabiszczak, Andrzej Kierzek *Gabriel Józef Antoni Büttner (1915-2011) – jeden z pionierów otorynolaryngologii w Ostrowie Wielkopolskim* Acta Medicorum Polonorum – Nr 6/2016 Zeszyt 1 s. 67.

Skalisz Michał - żeglarz. Wielokrotny mistrz Polski w klasie Finn (1963, 1966, 1968) i reprezentant kraju. Członek kadry olimpijskiej w 1964 r. Trener w klasie Laser w latach 2004 -2010. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.). Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. Fot. AZS Poznań/facebook

Skąpska-Olek Perka Delfina, ur. 22.11.1950, Skoczów. Florecistka. Córka Alojzego i Manny Domantowicz. Absolwentka AWF w Warszawie (1972). Zawodniczka AZS-AWF Warszawa (1976-85). Trener: Zygmunt Składanowski. 2-krotna wicemistrzyni (1979, 1982) i brązowa medalistka (1977) MP we florecie. Największe sukcesy w kraju i na arenie międzynarodowej odnosiła w drużynie. 6-krotna mistrzyni Polski (1978-83), wicemistrzyni (1976) i 2-krotna brązowa medalistka (1977, 1985) MP. Uczestniczka, medalistka (wraz drużyną) MŚ: 1978 Hamburg (2 m.) oraz 3-krotna finalistka MŚ: 1979 Melbourne (4 m.), 1981 Clermont Ferrand i 1982 Rzym - 6 m. 2-krotna (ind.), finalistka ME: 1981 Foggia i 1983 Lizbona - 4 m. Uczestniczka Klubowego PE: 1984 Turyn (2 m. + drużyna) oraz Uniwersjady: 1973 Moskwa (2 m.) i 1977 Sofia (6 m.). Mistrzyni Sportu. Odznaczona srebrnym medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Olimpijka 1980 Moskwa: floret ind. - 2 m. w gr. elim. (5 zaw.) z 3 zw., 1 m. w II gr. elim. (6 zaw.) z 4 zw. W walkach pucharowych przegrała z K. Loksoyą (CSRS) i V. Brouguier (Francja), wygrała z I. Schwarzenberger (Węgry) i przegrała z P. Tringuet (Francja), odpadła z rywalizacji. W turnieju zajęła 7-8 m. Floret druż.- w gr. elim.(3 zesp.) po zwycięstwie nad W. Brytanią 12:4 (4 zw.) i porażce z Węgrami 6: 10 (1 zw.) Polki zajęły 2 m. W ćwierćfin. pokonały Kubę 9:7 (1 zw.), w półfin. przegrały z ZSRR 3:9 (0 zw.), w meczu o 3-4 m. uległy Węgom 7:9 (3 zw.). W turnieju zajmując 4 m. Skład zespołu: A. Dubrawska J. Królikowska, K. Składanowska, E. Wysoczańska. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 286; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 67; A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 229; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 401. <http://abs.olwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Skarba Aneta (ur. 20 stycznia 1973 roku) - polska lekkoatletka, sprinterka, medalistka mistrzostw Polski, reprezentantka Polski. Była zawodniczką AZS Lublin. Na mistrzostwach Polski senierek wywalczyła jeden medal - brązowy w biegu na 400 metrów w 1999. Reprezentowała Polskę w superlidze Pucharu Europy w 1999, zajmując 8. miejsce w sztafecie 4 x 400 metrów. Rekordy życiowe: 200 m: 24,44 (11.09.1999); 400 m: 53,60 (5.09.1998). Trener Andrzej Krychowski wspomina ją w następujący sposób: „Wtedy pojawiła się Aneta Skarba. Przyznam, że podobnego zjawiska jak ona, nigdy wcześniej w sporcie nie spotkałem. Aneta w Lublinie na studiach polonistycznych UMCS pojawiła się w połowie lat 90-tych. Przyjechała z Ostrowca Świętokrzyskiego, gdzie będąc w szkole podstawowej polubiła lekcje wf i sport. Nauczyciel wf w tej szkole perfekcyjnie to wykorzystał kształtując jej motorykę. Aneta wgrywała wieloboje dziecięce w województwie i na szczeblu krajowym. Krach nastąpił w pierwszej klasie liceum. Problemy z tarczycą. Operacja i zakaz uprawiania sportu. Po maturze Aneta od razu nie dostała się na studia. Dostała się rok później. Ciągoty do ruchu i sportu pozostały. Genotyp również. Dostrzegł to trener AZS Marek Chmielewski. Wtedy, gdy - po 5 letniej przerwie w kontakcie z jakąkolwiek formą sportu - gdy Aneta była bliska połowy studiów, a Marek miał wtedy klubie fajną paczkę sprinterów. Z nimi - mając już ponad 20 lat zaczęła trening wyczynowy. Marek szybko dostrzegł jej możliwości. Poprosił mnie

o pomoc. Już nic nierobiący trener, mający awersję do AZS, pomogłem. W roku następnym 1998r, gdy na rankingowej liście krajowej pojawiła się - już absolwentka - ni stąd ni z owąd Aneta Skarba z wynikiem 53.60 było powszechne zdziwienie /koks?/. W kolejnym znajduje się w składzie reprezentacyjnej sztafety na Puchar Europy w Paryżu. Zostaje medalistką MPS i ... kończy ze sportem. Jako absolwentce, objętej szkoleniem centralnym PZLA, klub nie był stanie zapewnić jej warunków dalszej w Lublinie egzystencji. Wychodzi za mąż i wraca tam skąd przybyła". Relacja Andrzeja Krychowskiego; https://bieganie.pl/statystyka/index.php?p=showrunner&runner_id=5940

Skarbak-Malczewski, Rafał. Olimpijczyk Igrzysk Zimowych w 2006 r. w Turynie; snowboardzista. Rafał Jerzy Skarbak-Malczewski urodził się 7 października 1976 r. w Krakowie w rodzinie Krzysztofa, z zawodu przedsiębiorcy budowlanego i Barbary z domu Hebda. Wkrótce zamieszkał wraz z rodzicami w Zakopanem i tam też uczęszczał do szkoły podstawowej, a później do Społecznego Liceum Ogólnokształcącego, gdzie w 1995 r. zdał egzamin maturalny. Jak większość jego rówieśników w Zakopanem, zimą jeździł na nartach, próbując także jazdy na desce snowboardowej, ale wówczas nie traktował tego jako wyczynowe uprawianie sportu. Po zdaniu egzaminu maturalnego zaczął studiować na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej i w tym czasie rozpoczął też swoją karierę zawodniczą jako snowboardzisty w AZS Zakopane, a później AZS AWF Kraków/Zakopane, gdzie jego trenerem klubowym był Michał Sitarz. W roku 2000 Rafał Skarbak-Malczewski odniósł swój pierwszy międzynarodowy sukces sportowy, zajmując 3 miejsce w konkurencji snowboardcrosu na zawodach w Szczyrku rozgrywanych w ramach Pucharu Europy. W następnym roku podczas mistrzostw Polski w Krynicy zajął jednak dość odległe 18 miejsce w konkurencji halfpipe (rynna), a w 2002 r., też w snowboardowych zawodach o mistrzostwo Polski, był 24 w konkurencji slalomu giganta równoległego, 19-ty w slalomie równoległym oraz 10-ty w snowboardcrosie. W roku 2001 Rafał Skarbak-Malczewski ukończył studia na Politechnice Krakowskiej, uzyskując tytuł magistra inżyniera architekta i podjął pracę w firmie budowlanej swojego ojca „FACH BUD” w Zakopanem, jednocześnie nadal kontynuując karierę sportową snowboardzisty. W 2003 r. został już wicemistrzem Polski w konkurencji snowboardcrosu, a ponadto w tymże roku i w tej konkurencji zajął 7 miejsce na zawodach w Krynicy rozgrywanych w ramach Pucharu Europy. W sezonie 2002/03 pierwszy raz wystartował też w zawodach z cyklu Pucharu Świata (w Arosa w Szwajcarii), w których. zajął liczące się 29 miejsce (punkty do klasyfikacji zdobywają zawodnicy zajmujący miejsca 1-30). Także w roku 2003 w Piancavallo we Włoszech Skarbak -Malczewski wziął udział w Zimowej Uniwersjadzie zajmując tam 19 miejsce (odpadł w /s finału) w snowboardcrosie oraz 30 miejsce w slalomie gigancie. W 2004 r. Rafał Skarbak-Malczewski pierwszy raz w swej karierze został mistrzem Polski w snowboardcrosie (wicemistrz i najlepszy z Polaków w międzynarodowych mistrzostwach Polski), a w zawodach z cyklu Pucharu Świata dwukrotnie zajął 24 miejsce (też w snowboardcrosie). W listopadzie tegoż roku Rafał uległ groźnemu wypadkowi doznając rozcięcia mięśni uda prawej nogi, co groziło mu nawet koniecznością zakończenia kariery sportowej. Po udanej operacji przeprowadzonej przez austriackich lekarzy, już po 3 miesiącach powrócił jednak do uprawiania sportu i w sezonie 2004/05 drugi raz w swej karierze zdobył tytuł wicemistrza Polski w snowboardcrosie, a w zawodach z cyklu Pucharu Świata w Lake Placid (USA) zajął liczące się 26 miejsce. Kolejny sezon 2005/06 był dla niego szczególnie ważny, gdyż w lutym 2006 r. odbywały się Zimowe Igrzyska Olimpijskie w Turynie. W cyklu zawodów przeprowadzanych w ramach Pucharu Świata czterokrotnie w snowboardcrosie zajmował miejsca w pierwszej 30-ce, w tym najlepsze jego miejsce to 15 uzyskane w styczniu 2006 r. w Kronplatz i dzięki temu został zakwalifikowany do startu w Igrzyskach w Turynie. Tam w konkurencji snowboardcrosu w końcowej klasyfikacji

zajął 22miejsce (w kwalifikacjach był 16-ty z czasem 1.22,07 min; odpadł w eliminacjach finału). Zaraz po Igrzyskach 2006 r. zdobył trzeci swój tytuł wicemistrza Polski w snowboardcrossie, a w końcowej punktacji Pucharu Świata w tej konkurencji został sklasyfikowany na 42 miejscu w mistrzostwach świata rozegranych w 2007 r. w Arosa w Szwajcarii zajął 33 miejsce w swej koronnej konkurencji. Oprócz snowboardu Rafał Skarbek-Malczewski uprawia również inne dyscypliny sportu, a mianowicie windsurfing oraz motocross, traktując je jako sporty uzupełniające. Rafał Skarbek-Malczewski jest żonaty (żona Ewa) i ma córkę Anię, która jak na swój wiek, już znakomicie jeździ na nartach. Porada Z., Nasi Olimpijczycy z Akademii Górniczo-Hutniczej i Politechniki Krakowskiej, Kraków 2008, s. 57-8. Weekendy na desce. *Rafał Skarbek-Malczewski zdobył tytuł architekta i olimpijczyka*, w: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 142-4. Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015.

Skarżyński Jerzy. Urodził się 13 stycznia 1956 r. w Świebodzinie, gdzie ukończył liceum ogólnokształcące, a następnie rozpoczął studia na Wydziale Budowy Maszyn i Okrętów Politechniki Szczecińskiej. Na drugim roku studiów, mając 21 lat, rozpoczął treningi lekkoatletyczne w klubie AZS. Jako student wygrał mistrzostwa Polski w biegach przełajowych w 1978 r. Zdobył też brązowy medal na kolejnych mistrzostwach, a następnie dwa brązowe medale na mistrzostwach Polski Politechnik. Początkowo specjalizował się w biegach średnich (od 1500 do 3000 m). W latach 1977-1980 reprezentował barwy Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, następnie od 1981 do 1982 r. - KS „Gwardia” Warszawa, a od 1982 r. KS „Budowlani” Szczecin. Największe sukcesy sportowe osiągnął w latach 80. XX w. W 1985 i 1986 r. zdobył brązowe medale mistrzostw Polski w biegu maratońskim, a w 1988 r. został wicemistrzem Polski. Był rekordzistą Polski w biegu na 30 km ex equo z B. Psujkiem. Uczestniczył w Pucharze Europy w maratonie w 1983, 1985 i 1989 r., Pucharze Świata w 1985 r. i Zawodach Przyjaźni w Moskwie w 1984 r., w których zajął IV m. Wziął udział w mistrzostwach Europy w Stuttgarcie w 1986 r. Był zwycięzcą Maratonu Pokoju w Warszawie w 1989 r. Rekord życiowy: maraton - 2111,42 s. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 39-40. Fot. <http://karkonoszteam.pl/jerzy-skarzynski/>

Skiba Aleksander, siatkarz, trener; ur. 26 lutego 1945 w Rokitolu, zm. 2 września 2000 we Włoszech. Zawodnik klubów: AZS AWF Warszawa i SKF Legia Warszawa. W latach osiemdziesiątych XX wieku prowadził drużynę narodową Włoch (juniorzy a następnie seniorzy) oraz drużyny klubowe Santal Parma (II miejsce w Pucharze Europy Mistrzów Krajowych 1986) i Messagero Ravenna (Puchar Europy Mistrzów Krajowych 1993). Z. A. Judycki, *Polscy sportowcy w świecie*, Warszawa 2014, s. 229.

Skiba Romuald, zawodnik i trener klubu AZS-AWF w gimnastyce sportowej, skokach do wody i podnoszeniu ciężarów. Pracownik AWF Warszawa w l. 1954-1997, adiunkt, autor ponad 40 opracowań z zakresu techniki i metodyki gimnastyki. Kierownik sekcji sportowych, członek Zarządu, wiceprezes Klubu AZS-AWF. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 101.

Skirmunt Bolesław, ur. 08.04.1913 r. w Sołonce Górnej, zm. 10.09.2003 w Lublinie. Wykształcenie wyższe, Katolicki Uniwersytet Lubelski. Instruktor (1956). Zawodnik Lublinianki Lublin (1958). Pierwszy trener Alfons Zeda. Założyciel i pierwszy trener sekcji rugby w Lublinie (1956-1957). Współzałożyciel i pierwszy trener sekcji rugby w AZS Lublin (1957). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004, s. 98.

Skład Jan. Urodził się 18 października 1908 r. w Rudzie, gmina Łoniów, pow. Sandomierski. Syn Jana i Antoniny z Więcków. W latach 1920-1928 uczęszczał do Gimnazjum Państwowego w Sandomierzu. Jako uczeń gimnazjalny dał się poznać jako wszechstronny lekkoatleta, zwycięzca wielu międzyszkolnych zawodów kuratorium krakowskiego i warszawskiego. Szczupły, wysoki (180 cm wzrostu), posiadał świetne warunki do uprawiania lekkoatletyki. To zamiłowanie do sportu pokreśliło jego dalsze wybory życiowe. Jeszcze jako uczeń, na szkolnych obozach Przynależenia Wojskowego pełnił obowiązki instruktora sportowego. Swoją karierę lekkoatletyczną kontynuował w warszawskim AZS. Po otrzymaniu świadectwa dojrzałości podjął dwuletnie studia w Wyższej Szkole Handlowej w Warszawie. Nawieść o otwarciu CIWF, po roku porzucił rozpoczęte studia i stał się w latach 1929-1931 słuchaczem pierwszego dwuletniego kursu wychowania fizycznego - na roczniku cywilnym męskim - w nowo otwartej uczelni na Bielanach. 1 września 1931 r. podjął pracę w CIWF początkowo jako asystent, później cywilny instruktor sportowy i wreszcie kontraktowy nauczyciel wychowania fizycznego. Pracując na Bielanach do września 1939 r., dał się poznać jako utalentowany i aktywny metodyk i popularyzator wychowania fizycznego i sportu a szczególnie narciarstwa i lekkoatletyki. Jego porady metodyczne ukazywały się na łamach pism: „Wychowanie Fizyczne”, „Sport Szkolny”, „Sport Polski”. Najważniejszą publikacją z tego okresu stał się Kurs narciarski metodą równoległych nart, który ukazał się w 1938 r. nakładem lwowskiej Książnicy Atlas. Publikacja była wynikiem jego zaangażowania w działalność szkoleniową PZN i doświadczeń z wielkiej liczby przeprowadzonych cywilnych i wojskowych kursów narciarskich. Rezultatem natomiast badań naukowych pod kierunkiem doc. dr. J. Pietera była publikacja „Czynny wypoczynek”. Przyczynek badań naukowych testami umysłowymi po wysiłku narciarskim wydana nakładem warszawskiej Naszej Księgarni w 1939 r. Narciarstwo pochłaniało go całkowicie. Stał się jednym z najwybitniejszych metodyków tego sportu w końcu lat trzydziestych. Owocem jego obecności jako obserwatora zimowych igrzysk 1936 r. jest broszura informacyjna o ich przebiegu pod tytułem Igrzyska IV Olimpiady Zimowej w Garmisch Partenkirchen w dniach 6.02. -16.02.1936, wydana w Warszawie w 1936 r. Opracował także podręcznik *Atletyka terenowa* w formie rękopisu. Działał w Związku Absolwentów CIWF, prowadził administrację organu Związku „Tętno”, a po przejęciu przez CIWF miesięcznika „Wychowanie Fizyczne” administrację tego czasopisma. Przez cały okres pracy zawodowej podnosił swoje kwalifikacje. W latach 1935-1938, będąc pracownikiem uczelni, odbył nowo wprowadzone trzyletnie studia w CIWF zakończone złożeniem egzaminu dyplomowego 15 czerwca 1938 r. Podjął również studia na Uniwersytecie Warszawskim, na Wydziale Nauk Biologicznych, kończąc je tytułem magistra. Podczas okupacji ukrywał i zabezpieczał część zbiorów biblioteki i zakładów naukowych uczelni, chroniąc je przed zniszczeniem przez niemieckiego okupanta. W trudnych warunkach materialnych, nie przerywał prac nad przygotowaniem wojennej struktury kultury fizycznej i sposobami jej upowszechniania. Po upadku Powstania Warszawskiego został wywieziony do niemieckiego obozu pracy. Po powrocie do Warszawy w 1945 r. początkowo podjął pracę jako organizator wczasów pracowniczych w Stołecznym Przedsiębiorstwie Odbudowy Warszawy. Wkrótce został powołany na stanowisko kierownika Wydziału Wychowania Fizycznego w nowo powołanym, dekretem KRN z dnia 16 stycznia 1946 r. Państwowym Urzędzie Wychowania Fizycznego i Przynależenia Wojskowego, wzorem okresu przedwojennego, umocowanym przy Ministrze Obrony Narodowej. Kierowany przez J. Składę Wydział złożony z 15 pracowników, w większości z absolwentów CIWF-AWF, był najprężniej i w pełni kompetentnie działającą komórką w sprawach kultury fizycznej tego centralnego organu administracji państwowej. J. Skład w swojej działalności położył główny nacisk na

przygotowanie kadr instruktorskich dla planowanego upowszechnienia sportu. Dzięki tej działalności już w 1946 r. został wprowadzony program trzystopniowego szkolenia w wielu dyscyplinach sportu, w wyniku którego kilka tysięcy osób zostało przygotowanych do pracy instruktorskiej i trenerskiej. Dla celów szkolenia zostało otwartych 8 ośrodków I kategorii i 4 ośrodki WFIPW II kategorii oraz 23 ośrodki sezonowe. Program przewidywał zdobywanie najwyższych kwalifikacji instruktorskich i trenerskich na kursach prowadzonych w reaktywowanej AWF. Stąd J. Skład od i pierwszych dni pracy bardzo aktywnie włączył się w pomoc w odbudowaniu i uruchomieniu uczelni. Należał do zdeklarowanych przeciwników projektu przekształcenia PUWFIPW w urząd zawiadujący hufcami pracy, w którym zadania upowszechnienia wychowania fizycznego i sportu schodziły na daleki plan. Niespodziewanie w dniu 24 lipca 1947 r. zginął w wypadku samochodowym, w okolicach Lidzbarka Warmińskiego, w czasie jednej z podróży służbowych. Związek małżeński zawarł 28 kwietnia 1936 r. z Hildą Anną Malec, córką Rudolfa i Joanny z domu Dudka, cywilną instruktorką zatrudnioną w CIWF-AWF w latach 1933 - 1939 oraz 1947-1948. Z małżeństwa urodził się 24 czerwca 1947 r. syn Mateusz Piotr. J. Skład był odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi 13 września 1938 r. za Zasługi na polu rozwoju i propagandy sportu polskiego oraz w 1946 r. Złotym Krzyżem Zasługi jako wybitny znawca i działacz na polu wychowania fizycznego i sportu. Chelmecki J., Jan Skład (1908-1947), w: Hądzelek K., A. Mazur (red.), Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, tom IV, Warszawa 2005, s. 43-44; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Składanowska Mazurowska Kamilla Maria, ur. 12.01.1948 w Warszawie. Siermięka (florety), w. 162 cm, c.c. 59 kg. IO 1968 Meksyk; IO 1972 Monachium; IO 1976 Montreal, 6 m.; IO 1980 Moskwa, 4 m.; jedenastokrotna mistrzyni Polski; srebrna i brązowa medalistka w klubowym PE; Zasłużony Mistrz Sportu, odzn. Srebrnym Krzyżem Zasługi, złotą, srebrną i brązową odznaką AZS, nagroda Fair Play PKOl '85. Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa 1962-80. Wykształcenie wyższe wf., nauczyciel akademicki AWF Warszawa. Działacz sportu, członek Prezydium Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Sportu Kobiet i Klubu AZS-AWF Warszawa. Mężatka, dwoje dzieci, mąż jest fizykiem. Hobby: muzyka operowa, konie wyścigowe, podróże i religioznawstwo. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 230; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 67-68; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 404; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>; Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 143.

Skolimowski Jerzy wioślarstwo. Trzykrotny uczestnik IO. Srebrny medalista - Los Angeles (1932) - dwójka ze sternikiem, 8:31,2 min. wraz z: J. Braunem i J. Ślązakiem; brązowy medalista - czwórka ze sternikiem, 7:26,8 min. wraz z: J. Braunem, E. Kobylińskim, J. Ślązakiem i S. Urbanem. W Amsterdamie (1928) – ósemka - 4 miejsce. W Berlinie (1936) - dwójka ze sternikiem i czwórka ze sternikiem - dalsze pozycje. Sternik. Inna pasja - narciarstwo. Wicemistrz Europy (1933). Wielokrotny mistrz Polski. Piękna karta w walce z Niemcami - udział w walkach na froncie afrykańskim oraz w obronie Norwegii. Po wojnie osiadł na stałe w Wielkiej Brytanii, zajmując się pracą architekta. Ur. w 1908 r. w Warszawie. Absolwent Politechniki Warszawskiej, architekt, projektant wnętrz. Klub AZS Warszawa. Wzrost 150 cm, waga 49 kg. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 313; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 230; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 349; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 422.

Skóra - Stępień Mirosława, 7 ur. 22 listopada 1956 r. w Suchedniowie/. Wioślarka Klubu Wioślarskiego Rejów w Skarżysku - Kamiennej /1972 - 1975/ i AZS Poznań /1975 - 1978/. 2-krotna srebrna medalistka Mistrzostw Polski junierek w dwójce podwójnej - partnerka Jolanta Rogala Jastkowiak /1973, 1974/, brązowa medalistka Mistrzostw Polski senierek w skiffie /1975/, srebrna medalistka Młodzieżowych Mistrzostw Polski w czwórce ze sterniczką /1977/, srebrna medalistka Młodzieżowych Mistrzostw Polski w ósemce /1977/, srebrna medalistka Akademickich Mistrzostw Polski w czwórce podwójnej /1978/. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 193.

Skorek Edward (ur. 1943 r. w Tomaszowie Mazowieckim) – polski siatkarz grający na pozycji atakującego, trener, absolwent AWF Warszawa. Mistrz olimpijski i mistrz świata w siatkówce. Trzykrotny olimpijczyk. Zawodnik AZS AWF w latach 1965-68. Dwukrotny mistrz Polski w barwach AZS (1965, 1966). Pracownik SWFiS UW oraz trener siatkarzy AZS UW oraz AZS PW. W kraju prowadził także drużyny AZS Yawał Częstochowa (w sezonie 1992/93 mistrzostwo Polski) oraz w latach 2003-2006 zespołu Pama-pol AZS Częstochowa (srebrny i 2 razy brązowy medal Mistrzostw Polski PLS). 2006 r. - nominowany do Hall of Fame (Galeria Sław Światowej Siatkówki - USA). R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 187 (maszynopis). Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 314. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 230.

Skorowski Jerzy (1930-2017), Prezes AZS - kadencja 1973-1976. Absolwent AWF Warszawa, doktor nauk o wychowaniu fizycznym, nauczyciel akademicki, przewodniczący Komisji ds. Wychowania Fizycznego przy ZG ZNP, kierownik Studiów i Analiz Wyników Sportowych INKF, wicedyrektor w Ministerstwie Oświaty i Wychowania. W AZS był członkiem Rady Programowej ZG, wiceprezesem ZG AZS (1969-1972), a później sekretarzem generalnym (1981-1991). Za jego kadencji AZS połączył się ze Szkolnym Związkiem Sportowym, a AZS-SZS kierowała Główna Rada Koordynacyjna, w której J. Skorowski był wiceprzewodniczącym. Członek honorowy AZS (od 1976 r.). Był przewodniczącym Konwentu Członków Honorowych AZS. [http:// absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/](http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/)

Skotny Stanisław, ur. 18 XI 1950 we Wrocławiu. Absolwent Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego (1974). W szkole średniej zawodnik zespołu piłki siatkowej AZS Wrocław. W III 1968 uczestnik demonstracji we Wrocławiu, pobity podczas ich tłumienia. W 1972 w czasie legitymowania patrol MO wdał się w sprzeczkę z funkcjonariuszami; zatrzymany i skazany przez kolegium ds. wykroczeń na miesiąc aresztu z zamianą na grzywnę. W 1973 w czasie Akademickich Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej w Katowicach, jako członek reprezentacji Polski uczestniczył w zbiorowym wznoszeniu okrzyków zawierających aluzje do polityki ZSRS; zatrzymany przez SB, przeprowadzono z nim rozmowy ostrzegawcze. W 1974 redaktor gazety zakładowej w fabryce Archimedes; mimo nacisków nie wstąpił do PZPR. Od IX 1980 w „S”, redagowaną przez siebie gazetę zakładową uczynił platformą dyskusji o reformach. 13 XII 1981 internowany w OŚr. Odosobnienia we Wrocławiu, 24 XII 1981 - 5 VII 1982 w Grodkowie; po zwolnieniu uniemożliwiono mu podjęcie pracy. 1982-1989 na emigracji w USA. Od 1989 zatrudniony jako nauczyciel języka polskiego we Wrocławiu. A. Adamski http://www.encycol.pl/wiki/Stanisław_Skotny Fot. <https://www.kuratorium.wroclaw.pl/spo-kanie-ze-swiadkiem-historii-stanislawem-skotnym-w-liceum-ogolnoksztalcacym-im-agnieszki-osieckiej-we-wroclawiu/>

Skowron Adolf – członek AZS od 1953 r., zawodnik drużyny AZS-AWF w piłce siatkowej

mężczyzn, która w 1961 r., zdobyła po raz dziesiąty zaszczytny tytuł Mistrza Polski. W 1961 r. odznaczony przez ZG AZS złotą odznaką AZS. [APS 10, 1961, s. 21]

Skowron Jarosław, zawodnik klasy mistrzowskiej i trener I klasy gimnastyki sportowej w AZS-AWF Warszawa. Reprezentant Polski i wielokrotny medalista mistrzostw Polski. W 1988 r. wyróżniony medalem za pierwsze miejsce dla najlepszego dydaktyka AWF. Propagator gimnastyki dla dzieci i młodzieży. Autor kilku publikacji dot. metodyki i treningu gimnastyki. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 101.

Skowronek Ryszard, ur. 1.05.1949, Jelenia Góra. Lekkoatleta. Syn Andrzeja i Kazimiery Pucelik. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego w Lwówku Śl. (1967), WSWF we Wrocławiu (1971 mgr wf). Nauczyciel akademicki AWF w Katowicach (dr wf kier. Zakładu Sportów Indywidualnych). Zawodnik (183 cm, 82 kg, dziesięcio-boista) Armatora Jelenia Góra (1965-66), Śląska Wrocław (1967), AZS Wrocław (1968-71), AZS Śląsk Katowice (1972-76), AZS-AWF Katowice (1977). Trenerzy: Witold Szczurek, Stanisław Socha. Uczestnik, medalista ME 1971 Helsinki - nu., 1974 Rzym - 1 m. (8207) - mistrz Europy. Finalista PE w wielobojach: 1973 Bonn - 10-bój - 3 m. (7936), Europejskich Igrzysk Juniorów: 1968 Lipsk - 10-bój - 4 m. (6822), Uniwersjady: 1970 Turyn - 10-bój - 11 m. (6989), 1973 Moskwa - 10-bój - 1 rn. (7965). 2-krotny reprezentant Polski w meczach międzypaństwowych (1970-71, 2 starty, 1 zw. indyw.). Zawodnik, który jako pierwszy Polak przekroczył granicę 8000 pkt. 5-krotny rekordzista Polski: 10-bój - od 7934 (4.06.1972 Zielona Góra) do 8229 (7.09.1974 Rzym). 3-krotny mistrz Polski: 10-bój (1973, 1976, 1977) i 3-krotny wicemistrz kraju: 10-bój (1970, 1971, 1975) Rekordy życiowe: 400 m - 47,90 (6.09.1974 Rzym), 110 m ppł. - 14,61 (14.07.1975 W-wa), w dal - 7,75 (18.05.1974 Gliwice), wzwyż - 2,00 (3.06.1972 Zielona Góra), tyczka - 5,10 (7.09.1974 Rzym), 10-bój - 8229/8207 (7.09.1974 Rzym). Odznaczony (3x) złotym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe i Złotym Krzyżem Zasługi. Zasłużony Mistrz Sportu. Olimpijczyk 1972 Monachium: 10-bój - nu. konkursu, wycofał się po 7 konkurencjach (kontuzja). Wyniki: 100 m - 10,78, w dal - 7,42, kula - 14,24, wzwyż - 1,98, 400 m - 48,10, 110 m ppł - 15,74, dysk - 33,66. Olimpijczyk 1976 Montreal: 10-bój - 5 rn. (28 zaw.) z wynikiem 8113. Wyniki: 100 m - 11,2, w dal - 7,26, kula - 13,74, wzwyż - 1,91, 400 m - 47,91, 110 m ppł - 14,75, dysk - 54,34, tyczka - 4,80, oszczep - 62,22, 1500 m - 4.29,89. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 288-9. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 422; APS 08. 2015. (331), s. 10, z wywiadu z prof. Stanisławem Sochą „Życia nie zmarnowałem”. https://pl.wikipedia.org/wiki/Ryszard_Skowronek

Skowrońska Joanna, Ur. 1.08.1982 r., Kamienna Góra. Reprezentowała barwy Pogoni Zabrze, a potem AZS AWF Biała Podlaska. Trenerzy: Musielak, Wiktor Chomutow (Rosja), Mikołaj Hradoukin (Rosja). Absolwentka Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Zabrzu. IO Sydney 2000. Czwórboj indywidualnie, msc. 60 w eliminacjach i odpadła. Do dalszej rywalizacji awansowało 36 zawodniczek. W eliminacjach zajęła następujące miejsca: skok przez konia, msc. 76; poręcze, msc. 74; równoważnia, msc. 78; Ćwiczenia wolne, msc. 79. Cztery lata później była w ekipie olimpijskiej Ateny 2004. Niestety, na treningu odniosła kontuzję i nie wystartowała. Uniwersjady. Pekin 2001: skok przez konia, srebrny medal. Taegu 2003: skok przez konia, brązowy medal. H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 63; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 289; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach, Poznań 2009, s. 581.

Skowroński Andrzej (16 XI 1953, Kraków), wioślarz, olimpijczyk, absolwent AWF Poznań. Zawodnik AZS-AWF Kraków, trener A. Gablankowski, wielokrotny mistrz Polski w czwórce podwójnej (1976-1979), w dwójce podwójnej (1977-1978), akademicki mistrz świata w nieoficjalnych AMŚ w Mediolanie (1981) w sprincie i dystansie klasycznym, uczestnik MŚ w Bled (1979) - 8 miejsce i IO w Moskwie - 7 miejsce w czwórce podwójnej. Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 360. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 231.

Skowroński Zbigniew (25 IX 1925, Przemyśl - 24 II 1992, Krynica), saneczkarz i bobsleista, absolwent Wydziału Prawa UJ (1952). Zawodnik AZS Kraków (1947-1951). Wraz ze swym partnerem] Dombrowskim w r. 1949 zdobył tytuł mistrza Polski w konkurencji dwójek saneczkowych, a w roku następnym z tym samym partnerem tytuł wicemistrzowski. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 360.

Skrudlik Zbigniew Andrzej ps. „Koń”, nauczyciel wf, trener, czołowy florecista świata lat sześćdziesiątych, srebrny (1964) i brązowy (1968) medalista olimpijski w drużynie, wybitny trener. Urodzony 12 maja 1934 w Jaśle, woj. krakowskie, syn Eugeniusza (właściciel drukarni) i Zofii Juszczyk, absolwent miejscowego Państwowego Gimnazjum i Liceum (1951) oraz AWF w Warszawie (1958), gdzie otrzymał tytuł magistra wf. Już w szkole był czynnym sportowcem i organizatorem życia sportowego (SKS). Po maturze wyjechał do Przemyśla na kurs organizatorów wf rozpoczynając przygodę z „wielkim sportem”. Siermierz (178 cm, 74 kg) warszawskiego AZS (1953-1969), wychowanek trenera Kazimierza Laskowskiego, szpadzista, ale przede wszystkim leworęczny florecista – „drużynowiec”. Panuje opinia, że „bił się w zespole dobrze i potrafił w decydującym momencie wnieść w słabnący szereg mistrzów wiarę, opanowanie i spokój”. 2-krotny mistrz Polski we florecie (1961, 1963) i 3-krotny wicemistrz: we florecie (1958, 1968) i szpadzie (1962). Drużynowy mistrz kraju w szpadzie (1956) i 6-krotny wicemistrz Polski: we florecie (1957, 1964, 1968) i szpadzie (1963, 1965, 1967). Medalista mistrzostw świata w drużynie florecistów: srebrny – w Gdańsku (1963) i Paryżu (1965) oraz brązowy – w Turynie (1961), Buenos Aires (1962), Moskwie (1966) i Montrealu (1967). W konkurencji indywidualnej zajął 4 m. na MŚ w Gdańsku (1963). 2-krotny mistrz Uniwersiady w Porto Alegre (1963) we floretowej i szpadowej drużynie. Po zakończeniu kariery zawodniczej - trener kadry narodowej floretu mężczyzn (1968-1978), m. in. współautor największego sukcesu olimpijskiego polskich florecistów w Monachium i autor decyzji, która pozostała w annałach naszej szermierki: zastąpienie w drużynie olimpijskiej Parulskiego - Godelem, który wypadł bardzo blado. W latach następnych - trener szermierki w Kanadzie i Japonii. Mistrz Sportu, odznaczony m. in. wielokrotnie Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe i Krzyżem Kawalerskim OOP. <https://www.olimpijski.pl/pl/bio/2031,skrudlik-zbigniew-andrzej.html>; Głuszek, Leksykon 1999, s. 322; Pawlak, Olimpijczycy, s. 231-232; MES, t. 2, s. 423; Borzęcki, Białą bronią, s. 7, 13, 120 i dalsze; Duński, Od Paryża, s. 808-809; Łuczak, Szermierka w Polsce, s. 6, 7, 93 i dalsze; AAWF Warszawa, sygn. 960 / S.; A. Martynikin, Szermierz z przypadku, Absolwenci AWF. Kwartalnik Stowarzyszenia Absolwentów AWF Warszawa, 3, 19, 2016, s.14-16; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 145.. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 423.

Skrzywan Michał (1900-1937). Działacz CP AZS, oraz sekretarz Confederation Internationale des Etudiants (CIE) w 1924 r. Prezes AZS Warszawa w latach 1925/26. Członek Honorowy AZS Warszawa. Po ukończeniu Politechniki Warszawskiej w 1929 r. wyjechał na Śląsk, gdzie pracował na kierowniczym stanowisku w tamtejszych kopalniach. Zamordowany w niejasnych okolicznościach, a gazety w zbrodni tej doszukiwały się motywów nacjonalistycznych wśród mniejszości niemieckiej. R. Gawkowski, Akademycki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 98 (maszynopis).

Skupny Janusz, AZS Poznań od 1952 r. Lekkoatleta, reprezentant Polski w skoku wzwyż. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 349.

Słabowski Stanisław (22 II 1940, Janowice, pow. Miechów - 17 V 2012, Kraków), siatkarz, lekkoatletyka (skok wzwyż), absolwent historii WSP Kraków (1965). Zawodnik AZS WSP i AZS Kraków (od 1961.), trener siatkówki (od 1966), sekretarz ZS AZS (1967-1968). Pracę szkoleniową prowadził z uczelnianymi zespołami siatkarzy WSP (mistrzostwo Polski WSP w 1973), PK. (Wicemistrzostwo Polski uczelni technicznych) oraz KM AZS a następnie KS AZS-AWF Kraków (1969-1980). Trenował wielu zawodników, którzy później odnosili sukcesy szkoleniowe z kadrą narodową i zespołami ligowymi min. Ireneusza Mazura, Józefa Gawędę, Józefa Wetulę. Pracownik administracji WSP Kraków (1969-1973), Krakowskiego Przedsiębiorstwa Turystycznego „Wawel Tourist” (1973-1979), Wydziału Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miasta Krakowa: zastępca (1979-1984) i dyrektor (1984-1990). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 360.

Sławski Jan. Zatrudniony w Zakładzie Sportów Walki i Podnoszenia Ciężarów AWF Warszawa od 1991 r., ceniony w środowisku judoków szkoleniowiec, trener sekcji judo klubu AZS-AWF Warszawa. Wychował wielu czołowych polskich zawodników odnoszących liczne sukcesy na arenach krajowych oraz międzynarodowych. Jako sędzia międzynarodowy, zapraszany na turnieje najwyższej rangi, miał bieżący kontakt i wiedzę na temat ciągle zmieniających się przepisów oraz światowych trendów w sposobach prowadzenia walki przez judoków. Była to cenna wiedza przekazywana uczestnikom specjalizacji, przyszłym trenerem judo. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 149.

Słomiński Paweł (ur. 8 kwietnia 1967 w Stalowej Woli) – polski trener pływaków. W 1993 ukończył studia na Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, w 1997 został pracownikiem Zakładu Pływania i Ratownictwa Wodnego na tej uczelni. W 1995 powierzono mu funkcję trenera sekcji pływackiej wielosekcyjnego klubu sportowego AZS-AWF Warszawa. Uchodzi za twórcę potęgi sekcji pływackiej AZS –AWF. Tworzył sukcesy polskiego pływania, był głównym trenerem kadry olimpijskiej w Atenach (2004) z sukcesami Otylii Jędrzejczak - złoty i 2 srebrne medale i w Pekinie (2008). Trener Roku w plebiscytach „Przeglądu Sportowego” i Warszawy: 2002, 2004, 2005. Wiceprezes ds. Szkoleniowych PZP, opracował programy szkolenia pływaków min. do MŚ i ME. Sukcesy O. Jędrzejczak, P. Korzeniowskiego, Ł. Drzewińskiego, S. Kuczko, P. Barzyckiej, Ł. Gąsiora, Ł. Gimińskiego, J. Mendak i innych także na MP - potwierdzone setkami zdobytych medali, pokazują wiodącą pozycję trenera P. Słomińskiego, z którym od wielu lat współpracuje trener R. Białecki. Wieloletnia współpraca P. Słomińskiego i Zespołu z prof. Reinem Haljandem z Estonii oraz z Ośrodkiem Badawczym Przygotowań Olimpijskich w Hamburgu przyczyniła się do tych osiągnięć. Aktualnie P. Słomiński pełnił funkcję głównego trenera kadry olimpijskiej do IO w Londynie (2012). Został Prezesem W-M OZP oraz prezesem klubu sportowego AZS-AWF Warszawa (2009–2013). Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 128-129; M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 233; <http://www.kronikasportu.pl/artykuly/osobowosci-polskiego-sportu/10-osobowosci-polskiego-sportu-w-2006-roku/pawel-slominski/>; <http://absolvenci-awf-warszawa.pl/absolvenci/who-is-who/>

Słoniewski Michał - absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie (1976), zawodnik Legii Warszawa i AZS-AWF Warszawa w dziesięcioboju. Dr nauk wychowania fizycznego (1983), adiunkt w Szkole Głównej Turystyki i Rekreacji w Warszawie. Badacz historii polskiego i

międzynarodowego ruchu sportowego i olimpijskiego. Zajmuje się również problematyką historii Spały, Białowieży i dynastii Romanowów. Autor i współautor 8 monografii i ponad 100 artykułów naukowych i popularnonaukowych. Od 1994 roku członek Polskiej Akademii Olimpijskiej. Współzałożyciel i od 2004 roku prezes Lokalnej Organizacji Turystycznej w Spale. Za działalność naukową (doktorat i habilitacja, autor cenionej pracy *Bojkot igrzysk olimpijskich jako instrument polityki międzynarodowej w latach 1976-1988* 2016/) oraz społeczną, odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką Akademickiego Związku Sportowego. file:///C:/Users/ICom/Desktop/Wawrzyn_2016_WEB_rozkl.pdf

Ślonina Łukasz. Ur. 1989 r. (Wałbrzych). Kluby: - UKS Sokołowsko – UKS Mieroszów - MKS Duszniki Zdrój - AZS AWF Wrocław. Osiągnięcia olimpijskie: 2014 - Soczi - bieg indywidualny (20 km) - 87 m. na 89 start. z czasem 1:00:29.5 (zw. Martin Fourcade, Francja - 49:31.7); bieg sztafetowy 4 x 7,5 km 19 m. na 19 start. w tym 2 rundy karne + 12 doładowań. Partnerami Łukasza w sztafecie byli: Krzysztof Pływaczyk, Łukasz Szczurek i Rafał Lepel. W 2008 roku ukończył SMS Duszniki Zdrój, absolwent wrocławskiej AWF, mieszka w Sokołowsku. Od 2018 roku asystent trenera Kadry Seniorek PZBiath. <https://biathlon.com.pl/biathlon/olimpijczycy>

Słowiak Paweł, (ur. 31 marca 1992 roku w Wiśle) - zawodnik sportów zimowych, kombinator norweski, zawodnik klubu KS Wisła Ustronianka i AZS AWF Katowice. Uczestniczył w MŚ w 2011 roku w Oslo oraz w 2017 w Lahti Reprezentował Polskę na IO olimpijskich w 2018 r. Paweł Słowiak jest dwukrotnym srebrnym medalistą Schuler Grand Prix (2004, 2005) (nieoficjalnych letnich Mistrzostw Świata dzieci w kombinacji norweskiej). Na europejskim festiwalu młodzieży w 2009 r. zdobył trzy medale. Indywidualnie wywalczył złoto i srebro, a wspólnie z kolegami z drużyny zajął drugie miejsce. Na MŚ juniorów w Hinterzarten w 2010 r. zajął 6 i 12. miejsce, choć rywalizował z zawodnikami o rok lub dwa lata starszymi. Rok później w Otepää zajął 10 i 13 miejsce. W 2013 roku na Uniwersjadzie we Włoskim Trydencie zdobył brązowy medal w Gundersenie oraz złoto w drużynie. W styczniu 2014 roku zdobył swoje pierwsze punkty w Pucharze Świata zajmując 22 miejsce podczas zawodów w Czajkowskim w Rosji. Paweł Słowiak był chorążym polskiej reprezentacji akademickiej na XXVII uniwersjadzie w Granadzie, otrzymał stypendium sportowe AZS. Na pytanie: „Studiujesz na katowickiej AWF i reprezentujesz barwy tamtejszego AZS. Zatem „akademickość” i zielony gryf są z tobą na co dzień... - Dlaczego AZS?, odpowiada: „Myślę, że AZS to jedyna droga, która pozwala na kontynuowanie kariery sportowej i równocześnie studiowanie”. APS 03. 2015 (326), s. 22. Fot. https://en.wikipedia.org/wiki/Pawe%C5%82_S%C5%82owiak

Śluczanowski Aleksander, Hokeista lod. ZIO 1928 St. Moritz. Klub AZS Warszawa. Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 233.

Słupek Stanisław (1938–2006). Urodził się 14 czerwca 1938 roku w Szklarach. Zmarł 7 lutego 2006 roku w Krakowie. Pochowany na Cmentarzu Salwatorskim w Krakowie. Absolwent AGH - 1962, doktor - AGH 1970, doktor habilitowany - AGH 1977, profesor (tytuł) 1987. Prof. dr hab. inż. Dyscyplina/specjalności: metalurgia, energetyka, inżynieria, ochrona środowiska, niskoemisyjne techniki spalania, spalanie odpadów, technika cieplna, utylizacja odpadów. W latach 1978-1984 Prodziekan Wydziału Metalurgicznego, wicedyrektor Instytutu Metalurgii AGH w latach 1978-1984. Od 1991 roku kierownik Zakładu Techniki Ciepłej i Ochrony Środowiska Wydziału Metalurgii i Inżynierii Materiałowej AGH. Kierownik Katedry Pieców Przemysłowych i Ochrony Środowiska Politechniki Częstochowskiej w latach 1997–2000. Od 2003 roku kierownik Międzywy-

działowej Szkoły Energetyki AGH. Odbił 2 zagraniczne staże naukowe: w USA (Pennsylvania State University, Combustion Laboratory) oraz w moskiewskim Instytucie Stali i Stopów. Był wieloletnim konsultantem przemysłu hutniczego. Autor i współautor 15 skryptów uczelnianych, monografii i rozdziałów w książkach, ponad 170 prac publikowanych w czasopismach specjalistycznych i materiałach międzynarodowych konferencji naukowych z zakresu metalurgii, techniki cieplnej i ochrony środowiska. Promotor 10 prac doktorskich. Był członkiem Sekcji Spalania Komitetu Termodynamiki i Spalania PAN, Polskiego Komitetu Badań Płomienia, członkiem założycielem i członkiem Zarządu Polskiego Instytutu Spalania, członkiem Instytutu Podstaw Inżynierii Środowiska PAN. W latach 2000–2004 oraz 2004–2005 był wybieranym członkiem KBN, a od 2005 roku był członkiem Rady Nauki Ministra Nauki i Informatyzacji. Zawodnik i działacz AZS, odznaczony m.in. Złotą Odznaką AZS. https://historia.agh.edu.pl/wiki/Stanislaw_Sluzarski

Ślusarski Zbigniew ur.18.05.1947 w Unisławiu Śląskim. Wioślarz (dwójki bez stern), w. 187 cm, c.c. 80 kg. IO 1976 Montreal, 11 m.; brązowy medalista MŚ; pięciokrotny mistrz Polski; odzn. brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, złotą odznaką AZS, złotą odznaką NOT, Zasłużony dla sportu Dolnego Śląska. Klub AZS Wrocław. Wykształcenie wyższe techniczne, Politechnika Wrocławska, inż. górnik. Brat olimpijczyka. Alfonsa Ślusarskiego. Ma dwóch synów. Mieszka w Gliwicach. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 261.

Slyk Antoni, ur. 10 I 1916 r. w Moskwie. Zawodowy wojskowy. Koszykarz i piłkarz ręczny AZS Warszawa. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu podporucznika piechoty. 8 XII 1939r. wyjechał wraz z kolegami pułkowymi do Zakopanego, aby poprzez Słowację dotrzeć na Węgry, po czym ślad po nim zaginął. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 81; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 349.

Smaczny Paweł, ur. 09.06.1939 w Krośnie, zm. 05.01.1998 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1960-1965, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1963, srebrne: 1964, 1965, brązowy 1960), Cambridge RUFC (Anglia, 1964), Orła Warszawa (1966-1969, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1966, 1967, 1968, 1969). Pierwszy trener Marian Bondarowicz. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 7 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 15 punktów, występował na pozycji łącznika młyna. Reprezentant Polski juniorów (1960). Instruktor klubu (19.04.1969). Trener II klasy (07.06.1971). Sędzia rugby (1964-1987). Sędzia Roku Polskiego Związku Rugby (1981). Dziennikarz „Sztandaru Młodych”, „Piłki Nożnej”, „Totosportu” i redakcji sportowej TVP. Wiceprezes PZR ds. Propagandy i Kontaktów Zagranicznych (26.01.1975-04.04.1981), członek Zarządu PZR (04.04.1971-07.04.1981). Mistrz Sportu (1970). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR, Srebrną Odznaką Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 99.

Smalcerz Zygmunt podnoszenie ciężarów: waga musza. Dwukrotny uczestnik IO. Złoty medalista - Monachium (1972), 337,5 kg. W Montrealu (1976) spalił boje i nie został sklasyfikowany. Sport zaczynał od gimnastyki, w Czechowicach. Podnoszenie ciężarów uprawiał pod opieką trenera A. Dziedzica w klubie W. Baszanowskiego - AZS Warszawa, potem przeszedł do Legii. Dwukrotny mistrz świata (Lima, 1971 – 340 kg; Moskwa, 1975 – 237,5 kg), brązowy medalista (Hawana, 1973 – 227,5 kg). Triumfował cztery razy w mistrzostwach Europy (Sofia, 1971; Konstanca, 1972; Werona, 1974; Moskwa,

1975). Rekordy: rwanie – 105 kg, wyciskanie - 115 kg, podrzut - 135 kg. Ur. 8 VI 1941 r. w Bestwinie. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Trener. Kluby: AZS Warszawa, Legia Warszawa. Wzrost 153 cm. waga 52 kg. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 320; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ź, Warszawa 1984, s. 428; M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 260; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> <http://www.kronikasportu.pl/artykuly/osobowosci-polskiego-sportu/10-osobowo-sci-polskiego-sportu-w-2010-roku/zygmunt-smalczarz/>

Smolarek Joanna. Ur. 28.11.1965 r., Katowice. Kluby: 1980-1988 Start Katowice, 1988-1992 AZS AWF Katowice. Trenerzy: Zofia Walasek-Walkiewicz, Bogdan Obrocki. IO Seul 1988. Bieg 100 m, w ćwierćfinale msc. 6, czas 11.35, odpadła. Sztafeta 4 x 100 m, msc. 6, czas 43.93. Partnerki: zob. Jechowska-Siwiek Agnieszka. ME. Stuttgart 1986: sztafeta 4 x 100 m, msc. 6. Split 1990: bieg 100 m i 200 m, odpadła w przedbiegach. PE finał. Uczestniczyła: Praga 1987, Gateshead 1989, Frankfurt n. Menem 1991. MP. Mistrzyni: bieg 100 m (1989, 1990, 1991, 1992), bieg 200 m (1990, 1991), sztafeta 4 x 100 m (1989, 1991). Halowa mistrzyni: bieg 60 m (1987, 1990, 1991), bieg 200 m (1990, 1991). Rekordy życiowe: 100 m - 11.35; 200 m - 23.50. Ukończyła Liceum Handlowe w Katowicach. Mieszka i pracuje w Mikołowie. H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 120.

Smolik Alojzjusz (1920–1986), lekarz, ortopeda i traumatolog. Ur. 15 VI w Bielszowicach (obecnie dzielnica Rudy Śląskiej), był synem Józefa (zm. 1937), górnik, i Celestyny z domu Szołtysek. W l. 1930-6 S. był uczniem Państwowego Gimnazjum im. A. Mickiewicza w Katowicach, następnie Państwowego Liceum Humanistycznego w Tarnowskich Górach, gdzie zdał maturę w r. 1939. Jako uczeń działał w Związku Harcerstwa Polskiego. Podczas okupacji niemieckiej pracował, jako robotnik dołowy w kopalni „Bielszowice”, a od r. 1940 jako ekspedient w sklepie spożywczym w Nowym Bytomiu (obecnie dzielnica Rudy Śląskiej). W r. 1941 wcielony do wojska niemieckiego, został sanitariuszem. W l. 1942-5 studiował medycynę na uniwersytecie we Wrocławiu. Po wojnie kontynuował studia na Wydz. Lekarskim Uniw. Warsz. jako stypendysta Zarządu Miejskiego w Nowym Bytomiu, a od r. 1946 Okręgowej Izby Lekarskiej w Katowicach i otrzymał dyplom lekarza 31 VII 1948. Podczas studiów w Warszawie był kierownikiem Sekcji Sportowej Akademickiego Związku Sportowego (AZS) i brał udział w zawodach sportowych. Po studiach odbył jednoroczny staż w Szpitalu Miejskim w Bytomiu. Dn. 1 IX 1948 S. został starszym asystentem w katedrze anatomii prawidłowej i topograficznej Śląskiej Akademii Medycznej (ŚAM) u Stanisława Kohmanna. Pod jego kierunkiem doktoryzował się 21 VI 1951 na podstawie rozprawy *Zawodowe zmiany kształtu kręgosłupa* („Folia Morphologica” 1952 nr 4, odb. W. 1952) i został adiunktem (1952–64). Specjalizację w zakresie ortopedii z chirurgią urazową uzyskał w r. 1954, a w r. 1970 w zakresie rehabilitacji. Równolegle był asystentem (1949–52), następnie ordynatorem (do r. 1975) oddziału w Inst. Chirurgii Urazowej im. Tadeusza Kościuszki w Piekarach Śląskich (obecnie Szpital Woj. Chirurgii Urazowej im. dra med. Janusza Daaba). Ponadto w l. 1958-63 odbył staże naukowe w Anglii, Francji, Danii i Austrii. Habilitował się 20 VI 1974 na Wydz. Lekarskim ŚAM na podstawie rozprawy *Przeszczepianie górnych nasad kości udowej u psów w eksperymencie* („Przegl. Lek.” T. 32: 1975 nr 4). W r. 1976 zorganizował w Śląskim Szpitalu Reumatologicznym w Ustroniu Śląskim Oddział Urazowo-Ortopedyczny i został jego ordynatorem. W r. 1985 oddział przekształcono w Klinikę Ortopedii ŚAM i S. kierował nią do śmierci. Od r. 1984 S. sprawował opiekę naukową nad przewodami doktorskimi z zakresu chirurgii urazowej i ortopedycznej w Studium Doktoranckim ŚAM, prowadził ćwiczenia i wykłady z ortopedii w r. akad. 1985/6 dla studentów Wydz. Lekarskiego. /.../ Ogłosił samodzielnie i we współautorstwie 54 publikacje naukowe,

dotyczące m.in. anatomii, traumatologii, biomechaniki kręgosłupa, homotransplantacji doświadczalnej kości, głównie na łamach „Polskiego Przeglądu Chirurgicznego”, „Chirurgii Narządów Ruchu”, „Patologii Polskiej”, „Przeglądu Lekarskiego” i „Kultury Fizycznej”. /.../ W l. 1949-64 S. był zawodnikiem Sekcji Narciarskiej AZS przy SAM, w l. 1950-70 działał w Polskim Związku Narciarskim, jako lekarz opiekun narciarskiej kadry olimpijskiej. Był też działaczem Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia w SAM. Zmarł 29 IV 1986 w Katowicach, pochowany został na cmentarzu Mater Dolorosa przy ul. Piekarskiej w Bytomiu. Odznaczony był m.in. Złotym Krzyżem Zasługi oraz Medalami 40-lecia Polski Ludowej i 100-lecia Sportu Polskiego. W małżeństwie zawartym w r. 1964 z Dorotą Szmoty, lekarzem medycyny, miał S. syna Mariusza, lekarza ortopedę, traumatologa. K. Brożek, *Smolik Alojzjusz (1920 - 1986)*, <http://www.ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/alojzusz-smolik>

Smoliński Rafał, (czwórka bez sternika), nr. 14.07.1977r., Toruń, znak zodiaku-Rak, kawaler, student I roku, hobby-kino, gotowanie, klub AZS-AWF Gdańsk, trener klubowy - Witold Sroga, trener kadry Wojciech Jankowski, sukcesy: II m. w ósemce ze sternikiem w Akademickich MŚ Zagrzeb Chorwacja 1998 r., VII m. w MŚ Seniorów Kolonia - Niemcy 1998 r., V m. dwójka bez sternika Mediolan - Włochy 1999 r., złoto w czwórce bez sternika w Akademickich MŚ Poznań 2000 r. W. Amerski, M. Seidel, R. Zakrzewski (oprac.), *Reprezentanci AWF im. Jędrzeja Śniadeckiego i AZS-AWF Gdańsk na Igrzyska Olimpijskie w Sydney 2000, Gdańsk 2000*, s. 19.

Smoluchowski Marian (28 V 1872, Vorderbrühl k. Wiednia – 5 IX 1917, Kraków), narciarz, taternik, alpinista, mecenas sportu akademickiego, wybitny fizyk. Studiował fizykę na uniwersytecie w Wiedniu (1890-1894, uzyskując doktorat), Paryżu, Glasgow, Berlinie (do 1897). Jako student należał w latach 1891-1894 należał do czołowych alpinistów w Alpach Wschodnich. W latach 1900-1912 był profesorem Uniwersytetu Lwowskiego, Lwowskiego latach 1913-1917 profesorem UJ. Taternictwo uprawiał w latach 1910-16. Od 1908 był członkiem sekcji turystycznej Towarzystwa Tatrzańskiego, a w latach 1911-12 jej prezesem. Zaliczał się do najwybitniejszych narciarzy sekcji narciarskiej AZS, był także działaczem w organizacjach narciarskich. Został upamiętniony przez Międzynarodową Unię Astronomiczną nazwaniem jego nazwiskiem jednego z kraterów na Księżycu. W dniu 14 lipca 1918 r. podczas uroczystego otwarcia przystani wioślarskiej nadano jej imię profesora M. Smoluchowskiego. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 349.

Snopiński Mieczysław (66 l.). Znany sędzia i działacz. Pracował w Polskim Związku Koszykówki, Polskim Związku Łyżwiarstwa Szybkiego, AZS, LZS. Zmarł w sierpniu 2003 r. <http://www.kronika.sportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Sobczak Ryszard Tadeusz (ur. 2 XI 1967 Zgorzelec), florecista. W 1986 roku absolwent LIX Liceum Ogólnokształcącego w Warszawie, w 1999 gdańskiej Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu. Zawodnik AZS AWF Warszawa i AZS AWF Gdańsk. Brązowy medalista igrzysk olimpijskich w Barcelonie w 1992 roku, srebrny medalista igrzysk w Atlancie w 1996; uczestniczył też w igrzyskach w Sydney (2000, IV miejsce drużynowo). Drużynowo we florecie: w 1990 srebrny medal mistrzostw świata w Lyonie, brązowy medal mistrzostw świata w Essen w 1993, brązowy medal mistrzostw świata w Hadze w 1995, złoty medal mistrzostw świata w La Chaux de Fonds w 1998, srebrny me-

dal mistrzostw Europy w Płowdiw w 1998, trzykrotny drużynowy mistrz Polski (1993–1995). W 2000 roku zakończył karierę sportową, działacz sportowy. Żonaty z Anną Katarzyną Wojtczak-Sobczak (ur. 2 XI 1967 Gdynia), zawodniczką gdańskiego AZS AWF, uczestniczką igrzysk olimpijskich w Seulu (1988) i w Barcelonie (1992). Marek Andrzejewski, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?Title=SOBCZAK_RYSZARD_TADEUSZ W. Amerski, M. Seidel, R. Zakrzewski (oprac.), Reprezentanci AWF im. Jędrzeja Śniadeckiego i AZS-AWF Gdańsk na Igrzyska Olimpijskie w Sydney 2000, Gdańsk 2000, s. 16. Fot. http://www.awf.gda.pl/tl_files/olimpijczycy/sobczak/SOBCZAK_RYSZARD_TADEUSZ1.jpg

Sobera Małgorzata. Na uczelni pracuje od 1985 r. Urodziła się w Nysie, gdzie w 1980 r. ukończyła Liceum. W latach 1981-1985 studiowała w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, którą ukończyła z wyróżnieniem, otrzymując tytuł magistra rehabilitacji ruchowej. Dorastając w Nysie, uprawiała gimnastykę sportową i doszła do klasy mistrzowskiej (zdobyła drużynowe wicemistrzostwo Polski w 1975 r. i indywidualnie wicemistrzostwo Polski w 1976 r. w klasie juniorek). Przeszłość sportowa zdefiniowała jej przyszłość edukacyjno-naukową - zaraz po studiach otrzymała propozycję pracy w Zakładzie Gimnastyki. Tam też pracuje do dziś na stanowisku kierownika zakładu (od 2012). W czasie studiów i długo po ich zakończeniu była tancerką uczelnianego Zespołu Tańca Lodowego „Kalina”. W 1994 r. uzyskała stopień doktora nauk o kulturze fizycznej na podstawie rozprawy doktorskiej *Ruchy kompensacyjne wywołane zmianą położenia kończyn górnych podczas utrzymywania równowagi w pozycji stojącej* (promotor prof. Marian Golenia). Dysertacja zdobyła drugą nagrodę na konkursie im. Andrzeja Komora, Polskiego Towarzystwa Biomechaniki. Praca naukowa pod opieką byłego akrobata i badacza kontroli równowagi ciała wyznaczyła jej ścieżkę naukową. Do rozwinięcia tej pasji przyczynił się także dr hab. Michał Kuczyński. W roku 2010 opublikowała monografię *Charakterystyka procesu utrzymywania równowagi ciała u dzieci w wieku 2-7 lat*. Rok później zdobyła stopień doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej. W 2013 r. awansowała na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Cały czas utrzymuje związki ze sportem. Jest członkiem Zarządu i Prezydium KS AZS AWF Wrocław i koordynatorem organizacyjnym Sekcji Sportów Gimnastycznych w KS AZS AWF Wrocław (od 2012). Kwalifikacje zawodowe w zakresie sportów gimnastycznych zdobywała sukcesywnie, co ściśle łączyło się z prowadzeniem zajęć z gimnastyki ze studentami AWF we Wrocławiu. W roku 1980 otrzymała stopień instruktora gimnastyki sportowej i zaczęła pracę w MZKS w Nysie w charakterze asystenta trenera. Po podjęciu studiów we wrocławskiej AWF pracowała w KS Odra Wrocław (1981-1985) jako instruktor gimnastyki sportowej. Jest trenerem II (1993) i I klasy (2007) gimnastyki sportowej. W latach 1995-2008 pracowała w OKS Kopernik Wrocław w charakterze instruktora gimnastyki artystycznej i przez kilka lat była sędzią ogólnopolską w tej dyscyplinie sportu. W roku 2005 była inicjatorką powołania sekcji gimnastyki sportowej w tym klubie. W 2008 r. zorganizowała Ogólnopolską Olimpiadę Młodzieży w Gimnastyce Sportowej. W tym samym roku, dzięki ówczesnym władzom uczelni, sala gimnastyczna Zakładu Teorii i Metodyki Gimnastyki została wyposażona w profesjonalny sprzęt do gimnastyki sportowej. W 2012 r. sekcję gimnastyki sportowej przeniesiono do KS AZS AWF Wrocław. Jej działalność dydaktyczna od zawsze związana jest z zajęciami z gimnastyki. Początkowo zajęcia z tego przedmiotu prowadziła na wszystkich etapach nauki na Wydziale Wychowania Fizycznego, ale w latach 90. ubiegłego wieku były to zajęcia z gimnastyki głównie dla Wydziału Fizjoterapii. Sukcesywnie rozwijał się też tryb zajęć na studiach podyplomowych, na których kurs gimnastyki korekcyjnej prowadziła razem z dr. Ryszardem Jezierskim. Od roku 2014 gimnastyka korekcyjna została uznana za dodatkowy przedmiot dla studentów wychowania fizycznego. Dodano obowiązkowy przedmiot jej autorstwa: metodyka ćwiczeń kompensująco-korygujących i praktykę

w zakresie tych zajęć w szkole podstawowej. Ponadto opracowała i prowadzi kilka zajęć do wyboru typu fitness, a także artystyczne formy gimnastyki. Wkład w rozwój gimnastyki sportowej doceniło środowisko sportowe, przyznając jej Odznaczenie „Zasłużony dla Sportu na Dolnym Śląsku”. Otrzymała także wiele nagród rektorskich oraz Srebrny Krzyż Zasługi (2007). W 2015 r. została wyróżniona nagrodą II stopnia przyznaną przez rektora AWF we Wrocławiu za osiągnięcia dydaktyczne (praca w 5 różnych komisjach uczelnianych). Jest autorką lub współautorką 37 publikacji, bierze udział w konferencjach naukowych i zajmuje się badaniem kontroli równowagi u dzieci, ale także w sportach gimnastycznych i u dzieci niepełnosprawnych. Ma męża i troje dzieci. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 227-228.

Sobiech Krzysztof Andrzej. Rektor w latach 1993-1996. Na uczelni pracuje od 1985 r. Urodził się 15 listopada 1945 r. w Dębowcu na Podkarpaciu. Ukończył Liceum Ogólnokształcące nr III im. Adama Mickiewicza we Wrocławiu. Tutaj także w 1971 r. skończył studia i otrzymał dyplom lekarza weterynarii z wyróżnieniem na Wydziale Weterynarii Wyższej Szkoły Rolniczej (obecnie Uniwersytet Przyrodniczy). W 1975 r. ukończył Studium Doktoranckie przy Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej Polskiej Akademii Nauk im. Ludwika Hirszfelda we Wrocławiu i obronił pracę doktorską. Studia podoktoranckie odbył w National Institutes of Health, Bethesda (1976-1977) i habilitował się w Katedrze Biochemii Akademii Rolniczej. Jest uczniem profesorów: S. Karpiaka, G.B. Glennera, A. Szewczuka i G. Załuckiego. Pracę w Akademii Wychowania Fizycznego rozpoczął jako docent w 1985 r. Tytuł profesora otrzymał w 1990 r. Był kierownikiem Katedry Biochemii (1986-1996), prorektorem ds. studenckich (1987-1990) oraz rektorem uczelni (1993-1996). W czasie kadencji rektorskiej w 1995 r. został powołany decyzją prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki - Wydział Rehabilitacji Ruchowej (obecnie Fizjoterapii). W latach 2008-2016 był kierownikiem Katedry Podstaw Fizjoterapii i Zakładu Biologii Człowieka oraz przez dwie kadencje przewodniczącym senackiej komisji dyscyplinarnej dla studentów, członkiem komisji ds. etyki badań naukowych oraz członkiem komisji ds. odznaczeń. W latach 2003-2006 zorganizował kierunek fizjoterapia w Wyższej Szkole Humanistycznej we Wrocławiu, pełniąc tam funkcję prorektora ds. dydaktycznych. Swoje zainteresowania koncentruje wokół biochemii wysiłku fizycznego, enzymologii i markerów aktywności fizycznej. Prowadził biochemiczny monitoring i suplementację kadry olimpijskiej (1996, 2004), był konsultantem kilku związków i klubów sportowych (strzelectwo, podnoszenie ciężarów, biegi krótkie, maraton, żużel, badminton). Ponad 15 olimpijczyków, a także medaliści, mistrzowie Europy i świata konsultowali z nim dietę i suplementację. Od ponad 30 lat współpracuje zespołami Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu i Uniwersytetu Medycznego w Katowicach oraz ośrodkami w USA, Austrii i Hiszpanii. Jest członkiem wielu organizacji naukowych, związkowych i samorządowych. m.in.: The New York Academy of Science (1997), American Association for the Advancement of Science (2002), Polskiego Towarzystwa Biochemicznego (1971), Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych (1972), Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej (1976), Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej (1986), AZS AWF Wrocław (1987 i wiceprezes w latach 1989-1993), NSZZ „Solidarność” (1980, przewodniczący w latach 1989-1981) i przewodniczącym komisji zakładowej (1990-1993) oraz Konwentu Samorządowego „Nasz Wrocław” (1994). W 2015 r. w imieniu dolnośląskiej „Solidarności” został odznaczony Medalem „Niezlomni” za poniesione wyrzeczenia, ofiarność, bezinteresowność, obronę godności człowieka i wierność ideałom „Solidarności” podczas działalności w podziemnych strukturach w latach 1981-1989 oraz za bohaterską walkę o suwerenną i niepodległą Polskę. Jest autorem 6 książek, ponad 300 prac naukowych z dziedziny enzymologii, biochemii klinicznej, immunochemii i biochemii

sportu oraz 75 doniesień i komunikatów na zjazdy krajowe i zagraniczne. Wypromował 6 doktorów, spośród których jedna osoba została profesorem tytularnym. Najważniejsze wyróżnienia, które otrzymał, to nagrody prezesa OKFIT I stopnia (1991, 1992, 1994-1996), nagrody przyznane przez rektorów AR i AW we Wrocławiu (1984, 1986-1990, 2005), Srebrny Krzyż Zasługi (1996), Medal 15-lecia Wydziału Fizjoterapii (2010). W wolnym czasie lubi spacerować z psem, tenis, wycieczki samochodowe, książki o tematyce historycznej i politycznej. /.../ Jego ulubione motto: „Jeżeli zaopiekujesz się zdychającym z głodu psem, nie ugryzie cię, gdy stanie na nogach. To główna różnica między człowiekiem a psem” (Mark Twain) oraz „Po latach pracy wiem, że jak człowiek nie ma wrogów, to nie jest nic wart. Najlepsi zawsze są przedmiotem zazdrości, zawiści i intryg” (prof. Franciszek Kokot). Lesław Kulmatycki, *Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu*, Wrocław 2016, s. 229-230. Fot. awf.wroc.pl

Sobieraj Michał (9.09.1981, Kraków), szermierz, trener W. Ryczek. Wychowanek KKSz., w AZS AWF od 2000 r., srebrny medalista MŚ juniorów w drużynie szpady (do lat 20), złoty medal drużynowo w ME, brązowy medal indywidualnie w ME w tej samej kategorii wiekowej. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Sobków Krzysztof (1943-2018) – działacz ZSP z Politechniki Warszawskiej, który z rekomendacji Jerzego Kuberskiego trafił w 1969 r. do AZS Warszawa, niemal od razu zostając prezesem ZS AZS (1969-1972). Później jednak kontaktów ze sportem akademickim nie utrzymywał. W latach siedemdziesiątych działał w stołecznym Automobilklubie. Uczestniczył w pracach Zarządu, jak też kierował jednostkami organizacyjnymi Klubu związanymi z działalnością gospodarczą i organizacyjną. Odznaczony tytułem „Zasłużonego dla Automobilklubu Polski” oraz innymi odznaczeniami. R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa*, s. 178. (maszynopis).

Sobocki Kazimierz: w AZS Lublin od 1926 r. Siatkarz i koszykarz. Jeden z założycieli AZS Lublin po wojnie, członek Centrali AZS w 1947 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 349.

Sobol Bogdan (1929–1999), historyk prawa, archiwista, informatyk. Ur. 1 XI w Warszawie, syn Edwarda, urzędnika, i Janiny Ludwiki z d. Piotrowskiej. Przed wojną mieszkał w Warszawie, nast. w Płocku, gdzie po wojnie ukończył Gimn. i Lic. im. Władysława Jagiełły. W l. 1949-53 studiował na Wydz. Prawa Uniw. Warsz. W trakcie studiów skupił się na historii państwa i prawa pol. Wybraną specjalizację zgłębiał na seminariach prof. Adama Wolffa, prof. Aleksandra Gieysztora oraz prof. Jakuba Sawickiego. Krótce pracował w Państw. Kom. Planowania Gosp. (sierpień 1950-luty 1951), jako referent, oraz w Naczelnej Dyrekcji Przedsiębiorstwa „Artos” (marzec-maj 1952) na stanowisku starszego referenta. Od 1 X 1953 został zatrudniony w AGAD na etacie kontraktowego asystenta, nast. w październiku 1955 awansował na stanowisko archiwisty. W czasie pracy w archiwum zajmował się m.in. opracowaniem akt sądowych (ziemskich i grodzkich) z terenu Mazowsza oraz zbiorem Kapicy Milewskiego. /.../ Praca w AGAD umożliwiła mu także podjęcie studiów nad dziejami prawa dzielnicowego Mazowsza, które się kształtowało niezależnie od prawa Król. Pol. Przygotowywał także pod kierunkiem prof. Juliusza Bardacha, w Inst. Historii Państwa i Prawa Uniw. Warsz., pracę doktorską *Księstwo Siewińskie na Mazowszu w okresie przedrozbiorowym*. 30 VI 1960 zakończył pracę w AGAD, przechodząc na stanowisko starszego radcy NDAP (od 1 VII t.r.). /.../ Pomimo zakończenia pracy w AGAD, kontynuował badania z zakresu historii prawa pol. Z jego pierwszego okresu działalności naukowej pochodzą m.in. dwie rozprawy *O podstawie praw-*

nej stosowania statutów i zwyczajów sądowych na Mazowszu w latach 1532–1540 („Czas. Praw.-Hist.”, t. 9, 1957, z. 1) i *Sprawy sankcji zbioru Prażmowskiego w nieznannej zapisce sądowej z 1542 r.* (tamże, t. 10, 1958, z. 1) Należał do ZHP (w czasach szkolnych), ZSP (1949-53) oraz AZS. Był także długoletnim czł. Tow. Miłośników Historii. Żonaty z Janiną Zofią Stafisz, lekarką (ślub 15 XI 1958). Zmarł 30 XII 1999. J. Grabowski, Sobol Bogdan (1929–1999), w: *Słownik biograficzny archiwistów polskich*, Tom III 1835–2015 Warszawa 2017, s. 220-221.

Sobotta Piotr. Olimpijczyk Igrzysk Letnich w 1960 r. w Rzymie; lekkoatleta, skoczek wzwyż. Piotr Jurgen Sobotta urodził się 12 listopada 1940 r. w Gliwicach w rodzinie Ottona i Elżbiety z Noglików. Do szkoły podstawowej, a później Liceum Ogólnokształcącego uczęszczał w swym rodzinnym mieście i tam też w 1958 r. zdał egzamin maturalny. Będąc jeszcze uczniem liceum uprawiał już lekką atletykę, skupiając się głównie na skoku wzwyż i w roku 1955 pokonał wysokość 1,675 m, co było wówczas wynikiem w kategorii młodzików w Polsce. Piotr Sobotta był wtedy zawodnikiem AZS Stalinogród (od 1956 r. Katowice). W roku 1957 startował już w kategorii juniorów w barwach AZS Gliwice i z wynikiem 1,78 m zajmował 17 miejsce na liście krajowej w tej grupie wiekowej, a w roku następnym był na 2 miejscu wśród juniorów w Polsce z wynikiem 1,90 m. Po zdaniu matury, za namową rodziców w 1958 r. rozpoczął studia na Wydziale Ogrodniczym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, lecz ten kierunek studiów nie był zgodny z jego zainteresowaniami. Po zaliczeniu pierwszego roku nauki udało mu się przekonać rodziców, aby zgodzili się na jego rezygnację z tych studiów i w 1960 r. zmienił uczelnię rozpoczynając jesienią 1960 r. studia na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej. Wcześniej jednak został powołany do polskiej reprezentacji olimpijskiej i w lipcu 1960 r. wystąpił na XVIII Igrzyskach Olimpijskich w Rzymie, zajmując tam 13 miejsce w skoku wzwyż z wynikiem 2,00 m wśród 32 zawodników reprezentujących 23 kraje. Podstawą jego kwalifikacji olimpijskiej było zdobycie przez niego w tymże roku pierwszego w karierze tytułu mistrza Polski w skoku wzwyż, a także udany start, też pierwszy w jego karierze, w reprezentacji Polski w meczu lekkoatletycznym z drużyną NRD (Niemiecka Republika Demokratyczna), w którym zwyciężył w skoku wzwyż z wynikiem 2,01 m. W następnym roku, gdy był już studentem Politechniki Krakowskiej, Piotr Sobotta został zawodnikiem AZS Kraków i w barwach tego klubu startował już do końca swej kariery sportowej. W 1962 r. został rekordzistą Polski w skoku wzwyż z wynikiem 2,09 m, a także ponownie zwyciężył w tej konkurencji podczas lekkoatletycznych mistrzostw Polski. Te osiągnięcia spowodowały, że został powołany do reprezentowania Polski na lekkoatletycznych mistrzostwach Europy, rozgrywanych w tymże roku w Belgradzie. Nie był to jednak udany dla niego start, gdyż zajął tam dopiero 18 miejsce, po pokonaniu wysokości 1,95 dalekiej od jego rekordu życiowego. Rok 1963 był ostatnim sezonem jego startów w reprezentacji Polski (łącznie 10 razy reprezentował nasze barwy), a sezon ten zakończył wynikiem 2,03 m dającym mu 5 miejsce w Polsce. W roku następnym poświęcił już mniej czasu na treningi i najlepszy jego wynik — 1,91 m, był dopiero 30 rezultatem w Polsce, a w roku 1965 uzyskał zaledwie 1,90 m. Był to ostatni jego sezon startów w lekkiej atletyce, gdyż w połowie 1965 roku wyjechał do Włoch i pozostał już na stałe zagranicą. Nie ukończył też studiów na Politechnice Krakowskiej mimo, że w tym czasie był już studentem V roku Architektury. W późniejszych latach Piotr Sobotta wyjechał z Włoch do Francji i tam mieszka do chwili obecnej. Piotr Jurgen Sobotta od 1962 r. był mężem Barbary Janiszewskiej z domu Lerczak, trzykrotnej olimpijki (1956, 1960, 1964) i brązowej medalistki olimpijskiej, która zmarła w 2001 r. Porada Z., *Nasi Olimpijczycy z Akademii Górniczo-Hutniczej i Politechniki Krakowskiej*, Kraków 2008, s. 59-60; H. Marzec, *Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich*, Katowice 2011, s. 120; Jerzy Szczygielski, *Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010)*, Racibórz 2010, s. 296.

Socha Teresa, profesor AWF Katowice (kierownik Katedry Sportów Indywidualnych), pełniła funkcje prorektora ds. sportu, wiceprezes Klubu Sportowego AZS AWF Katowice. Była reprezentantką Polski w lekkiej atletyce, startowała na mistrzostwach Europy w 1969 roku. Jest wieloletnim członkiem Zarządu Polskiego Związku Narciarskiego. Pracuje w Komisji Sportu Kobiet Polskiego Komitetu Olimpijskiego S. Socha, T. Socha, Działania Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach na rzecz rozwoju sportów zimowych, Katowice 2018, s.74.

Socha-Szelagowski Aleksandra, szablística, zawodniczka AZS-AWF Warszawa, dwukrotna olimpijka (Ateny, 2004, Pekin, 2008), brązowa medalistka MŚ (2003) i medalistka ME, wielokrotna mistrzyni Polski. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Sojka-Krawiec, Katarzyna. Po ukończeniu w roku 1988 studiów na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu uzyskała stopień magistra wychowania fizycznego na kierunku trenerskim oraz stopień trenera II klasy z akrobatyki sportowej. Uzyskała również szereg uprawnień instruktorskich między innymi z lekkiej atletyki, gimnastyki sportowej, gimnastyki artystycznej, pływania, jazdy na nartach. W okresie od 1986 do 1990 r. pracowała początkowo jako instruktor, a następnie jako trener w AZS Wrocław. W 1990 roku uzyskała kolejny stopień magistra na AWF we Wrocławiu na kierunku Rehabilitacja Ruchowa. W roku 2002 uzyskała stopień doktora nauk o kulturze fizycznej - po obronie pracy na temat: „Rola koordynacji wzrokowo ruchowej w stabilizacji postawy stojącej”. Jest autorką 35 doniesień naukowych. W latach 1991-2001 pracowała, jako asystent na stanowisku rehabilitanta w Wojewódzkiej Przychodni Sportowo-Lekarskiej w Opolu. Od roku 1995 pracuje na Politechnice Opolskiej początkowo, jako asystent, a od 2003 r., jako adiunkt. Obecnie jest pracownikiem Katedry Sportów Indywidualnych w Instytucie Wychowania Fizycznego. W latach 1998-2007 była kierownikiem praktyk klinicznych oraz prowadziła przedmiot kinezyterapia w Instytucie Fizjoterapii. Od 1995 była w komisji egzaminacyjnej Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii, a w latach 2005-2008 w komisji dyscyplinarnej Politechniki Opolskiej. W latach 2001-2013 zajmowała się opracowaniem rozkładu zajęć dydaktycznych na Kierunku Wychowanie Fizyczne (studia stacjonarne). Od roku 2013 jest Koordynatorem ds. Rozwoju Instytutu Wychowania Fizycznego, opiekun i trenerem sekcji akrobatyki sportowej AZS Politechnika Opolska. Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015), red. Stanisław Szczepański, Opole 2017, s. 91-92.

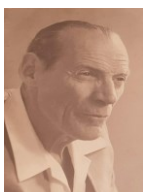
Sokalski Kazimierz (4.03.1909, Zakopane - 20.03.1968, Kraków), działacz sportu akademickiego, wieloletni kurator AZS PK z ramienia Senatu Akademickiego PK, rektor PK. Członek Prezydium Zarządu Środowiskowego AZS Kraków w latach 1967-68, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Jubileuszu 60-lecia AZS. Studia ukończył na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Lwowskiej, uzyskując w 1934 r. dyplom inżyniera budowy dróg i mostów, gdzie pracował w Katedrze Budowy Dróg i Tuneli. Po wyzwoleniu organizował w Krakowie zakłady maszyn drogowych, w latach 1949-55 sprawował funkcje dyrektora Centrali Maszyn Drogowych. Równoległe podjął pracę naukowo-dydaktyczną w Politechnice Wrocławskiej, skąd został powołany na kierownika Katedry Dróg i Ulic Wydziału Budownictwa Lądowego PK w 1956 r. Funkcję tę pełnił przez 12 lat, aż do śmierci. W 1958 r. uzyskał stopień doktora nauk technicznych a w 1962 r. nominację na profesora nadzwyczajnego budowy dróg. W latach 1958/59 do 1964/65 pełnił funkcję dziekana Wydziału Budownictwa Lądowego. W 1965 r. został mianowany rektorem PK. Zmarł nagle w marcu 1968 r. Pozostawił bogaty dorobek.

bek zawodowy i naukowy. Sympatyk sportu i przyjaciel młodzieży. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 361.

Sokołowska Urszula (), wioślarka, absolwentka (). Zawodniczka AZS Kraków (1962 – 72), członek kadry narodowej. Siedmiokrotna mistrzyni Polski: w dwójce podwójnej bez sternika (1971), w czwórce podwójnej ze sternikiem (1968, 1969), w czwórce ze sternikiem (1964, 1969) i w ósemce (1966, 1972). Dziewięciokrotna wicemistrzyni Polski w dwójce bez sternika (1972), w czwórce ze sternikiem (1962, 1965), czwórce podwójnej ze sternikiem (1964, 1967, 1970) oraz w ósemce (1964, 1969, 1971). Siedmiokrotna brązowa medalistka MP w czwórce ze sternikiem (1963, 1967, 1968, 1970, 1971, 1972) i w czwórce podwójnej ze sternikiem (1962). Wielokrotna medalistka AMP. Uczestniczka ME Grunau (NRD). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Sokołowski Adam (12 IX 1898, Zakopane – 1 II 1984, Kraków), taternik, wiceprezes (1930-1931) i prezes sekcji taternickiej AZS (1932-1936), alpinista. Taternictwo uprawiał głównie w pierwszych latach okresu międzywojennego i był wtedy jednym z czołowych taterników i najlepszych wspinaczy. Po Tatrach chodził w towarzystwie swego brata Mariana, Stefana Makowskiego oraz Jana K. Dorawskiego i Kazimierza Piotrkowskiego. W latach 1925-27 był członkiem zarządu sekcji turystycznej PTT, potem jednym z głównych działaczy sekcji taternickiej AZS w Krakowie i jej ostatnim prezesem. Lekarz (UJ 1926 – doktor, 1947 – docent, 1956 – profesor). W I wojnie światowej służył w armii austriackiej na froncie w Albanii (1917 – 18), w 1918 uczestniczył w obronie Lwowa, w armii polskiej do 1921. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, Akademycki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 159

Sokołowski Józef, ur. 02.11.1935 r. w Brodach, zm. 28.11.1990 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1961-1985, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1957, 1958, 1962, 1963, srebrne: 1959, 1961, brązowy 1960, zdobywca Pucharu Otwarcia i Pucharu Sportowca 1956, Pucharu PZR 1959 roku), Skry Warszawa (1964-1970, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, brązowy 1970). Pierwszy trener Stanisław Gierwatowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 20 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji łącznika młyna. Instruktor PZR (14.11.1960). Trener II klasy (20.05.1965). Trener I klasy. Trener reprezentacji Polski juniorów. Trener młodzieżowej reprezentacji Polski (1974-1976, 1981-1982). Trener reprezentacji Polski seniorów (1964-1968, 1970, 1975), łącznie 18 meczów. Założyciel i pierwszy trener seniorów Skry Warszawa (1964-1976, 1982, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, srebrny 1976, brązowe: 1970, 1972, 1975, zdobywca Pucharu Polski 1976). Założyciel i trener sekcji AZS Politechnika Warszawa (1963-1964). Szef Referatu Propagandy Polskiego Związku Rugby (16.02.1964-23.11.1964). Kapitan Związkowy (17.11.1967-15.12.1968), Kierownik Wyszkozenia Sportowego (01.09.1969-30.04.1970), członek Referatu Wyszkozenia (1965), członek Zarządu PZR (27.11.1963-23.11.1964, 26.01.1975-04.04.1981). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1969), Odznaką 100-lecia Sportu Polskiego (1969), Zasłużony Mistrz Sportu (1969). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 99-100.

Sokołowski Marian (22 II 1894, Wiedeń – 18 I 1939, Warszawa), taternik, współzałożyciel i pierwszy prezes sekcji taternickiej AZS w latach 1924-1928, alpinista, działacz ochrony przyrody. Zabiegał o ochronę przyrody Tatr i o utworzenie Tatrzańkiego Parku Narodowego, był jednym z głównych wskrzesicieli polskiego taternictwa po I wojnie światowej. Od 1934 roku profesor SGGW Warszawie. Po zjednoczeniu pol-

skich organizacji taternickich w 1935 r. został pierwszym prezesem Klubu Wysokogórskiego. Cz. Michalski, *Akademicki Związek Sportowy w Krakowie*, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 159. Fot. *Profesor Stanisław Sokołowski, ok. 1971 r. Ze zbiorów rodzinnych* w: Józef Chowaniec *PROFESOR STANISŁAW SOKOŁOWSKI – ODKRYWCA WÓD TERMALNYCH (GEOTERMALNYCH) NA PODHALU* Technika Poszukiwań Geologicznych Geotermia, Zrównoważony Rozwój nr 1/2018

Sokołowski Stanisław, urodził się 27 stycznia 1913 roku w osadzie Rejowiec, w obecnym powiecie chełmskim. Był synem ubogich rodziców. Jego ojcem był Andrzej Sokołowski, z zawodu ślusarz, pracujący na kolei jako pomocnik maszynisty. Matka, Agata z Siwaków, zajmowała się domem i wychowaniem dwojga dzieci, Stanisława i Marii (ur. w 1914 r.). Po wczesnej śmierci zony, ojciec Stanisława przeniósł się do Zamościa, gdzie pracował w parowozowni jako ślusarz. W połowie lat dwudziestych ożenił się z Władysławą Ufniarz, z którą miał troje dzieci. Warunki, w jakich żyła tak liczna rodzina, stawały się coraz cięższe, gdyż jedynym jej żywicielem był ojciec. Stanisław Sokołowski ukończył szkołę powszechną w Zamościu (w 1930 r.) i w tym samym roku rozpoczął naukę w Państwowym Gimnazjum im. Hetmana Jana Zamojskiego, które ukończył w 1935 roku. W gimnazjum, obok innych, ujawnił szczególne zainteresowania sportowe, zwłaszcza lekkoatletyczne. W mistrzostwach szkoły w 1934 roku osiągnął kilka wspaniałych wyników: pierwsze miejsce w pchnięciu kulą (6 kg) 15,05 m, pierwsze w rzucie oszczepem - 50,75 m, drugie – w trójskoku - 11,59 m, trzecie-w skoku w dal - 5,89 m. Latem 1934 roku Sokołowski stał się czołowym lekkoatletą Lubelszczyzny. W zawodach głównych o mistrzostwo Okręgu Lubelskiego klasy B w Lublinie, w dniu 1 lipca osiągnął pierwsze miejsce w pchnięciu kulą z wynikiem 11,14 m, pierwsze miejsce w biegu na 400 m w czasie 60,3 sek., drugie miejsce w trójskoku z wynikiem 11,73 m, drugie miejsce w skoku wzwyż z wynikiem 1,47 m. Równocześnie z czynnym udziałem w sporcie zdobywał kwalifikacje instruktorskie w zakresie lekkoatletyki, gier sportowych, a także przysposobienia sportowego. Uzyskał nawet tytuł powiatowego referenta Związku Strzeleckiego. Zdobywając tego rodzaju kwalifikacje Stanisław Sokołowski podejmował odpowiednie prace; prowadził np. Zimowy Ośrodek Wychowania Fizycznego w Zamościu (I XI 1934 - V 1935). Po ukończeniu gimnazjum Sokołowski odbył czynną służbę wojskową (1935-1936) w Szkole Podchorążych Rezerwy Piechoty w Tomaszowie Lubelskim /.../ Po złożeniu egzaminów wstępnych (w 1936r.) Sokołowski. Został przyjęty na dwuletnie studia w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego (CIWF) w Warszawie (przemianowanym w 1938 r. na Akademię Wychowania Fizycznego /.../ W latach 1936-1939 studiował w warszawskiej Akademii Wychowania Fizycznego. Studia te były kosztowne; obowiązkowe opłaty wynosiły miesięcznie 1 - 15 złotych. Około 70 - 80 złotych otrzymywał od ojca, zaś resztę zdobywał pracując fizycznie. W 1938 roku założył rodzinę, ożenił się z Marią Woronianką, nauczycielką poznaną w Seminarium Nauczycielskim w Zamościu, pochodzącą z Niemienic (wsi koło Krasnegostawu). W czasie studiów rozwijał swoje zainteresowania sportowe. W 1939 roku w rzucie oszczepem osiągnął wynik 60,20 m (szósty rezultat w Polsce, po Eugeniuszu Lokajskim, który zajmował wtedy pierwsze miejsce 73,27 m). Był członkiem AZS AWF, KS „Polonia” oraz lekkoatletycznej kadry narodowej, sposobiącej się do udziału w igrzyskach olimpijskich w 1940 roku. Wybuch wojny przekreślił te marzenia i zamiary. Podczas wojny został zmobilizowany jako porucznik rezerwy. Został dowódcą plutonu 9 pułku Piechoty Legionów i brał udział w walkach pod Puławami i Krasnymstawem. Po powrocie do Niemienic rozpoczął już (w 1940 r.) pracę konspiracyjną w Związku Walki Zbrojnej (ZWZ), przekształconym później w Armię Krajową (AK). W okresie okupacji niemieckiej poświęcił się całkowicie pracy konspiracyjnej. Występował pod pseudonimem „Rolnik”. Został schwyty 6 września 1942 r. i uwięziony na Majdanku. Wyznaczono go do prac budowlanych. Dawało to okazję do wychodzenia poza obręb

obożu. Skorzystał z tego 14 grudnia 1942 r. i uciekł z obozu zagłady. Pod koniec 1943 r. został mianowany Komendantem Państwowego Korpusu Bezpieczeństwa (PKB) i Straży Samorządowej w Krasnymstawie, mającej przygotować Policję Państwową, która miała działać po wyzwoleniu kraju. Ta jego działalność została doceniona przez przełożonych: na stopień porucznika został mianowany 1 października 1940 r., na stopień kapitana - 1 maja 1943 r, na stopień majora - 31 maja 1944 r. Otrzymał Krzyż Walecznych (20 sierpnia 1943 r.) i Order Virtuti Militari (15 października 1945 r.). Zginął zamordowany przez NKWD i UB jesienią 24 listopada 1945 roku. Roman Trześniowski, Sportowiec - żołnierz - partyzant Wspomnienie o Stanisławie Sokołowskim, absolwencie AWF w Warszawie, w: Wspomnienia absolwentów CIWF - AWF z lat 1929-1939, red. K. Zuchora, Warszawa 2000, s. 267-273; A. Mieczkowski, Stanisław Sokołowski - sportowiec i żołnierz, Krasnystaw - Lublin 2004.

Solarski Jerzy - lekkoatleta. Jeden z najlepszych naszych sprinterów w latach pięćdziesiątych. Wielokrotny medalista mistrzostw Polski w sztafecie 4 x 100 m, akademicki mistrz Polski w biegach na 100 m i 200 m w latach 1955-1956. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. Fot. <http://www.poznan.pl/>

Soloducha-Jeziarska Sławomira - niezwykle szybka, „uskrzydłona” zawodniczka błyskawicznie przeprowadzonego ataku, charakteryzująca się celnością. Miała zawsze duże pole widzenia i doskonałe wyczucie sytuacyjne pola gry. Jako rozgrywająca była prawdziwym „mózgiem i sercem” gry. „Piętnaście lat mojego życia - pisze o sobie Sławka - było związane z KS AZS AWF Wrocław. W tym czasie ukończyłam II LO i studia na AWF Wrocław Okres ten pozwolił mi na poznanie wielu wybitnych trenerów i sportowców związanych nie tylko z piłką ręczną. Do dnia dzisiejszego utrzymuję wiele przyjacielskich kontaktów z koleżankami z boiska. W tym okresie poznałam mojego męża - Tomasza, z którym wychowujemy naszego 3-letniego syna. Razem z mężem kontynuujemy przygodę z piłką ręczną. Najlepsze lata kariery zawodniczej wiąże z grą w KS AZS AWF. Wtedy rozpoczęłam grę w I lidze, reprezentacji narodowej i europejskich pucharach. Były to jednocześnie najmiłsze, studenckie lata”. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 55.

Soltan Andrzej, ur. 30 listopada 1906 r. w Kijowie. Absolwent Korpusu Kadetów nr 2 W Modlinie. Zawodowy oficer Wojska Polskiego - wioślarstwo uprawiał w AZS Warszawa. W 1927 r. został akademickim wicemistrzem świata. w ósemce i w tej samej konkurencji zdobył brązowy medal na mistrzostwach Europy. Na igrzyskach olimpijskich w Amsterdamie w 1928 r. płynął w załodze ósemki, która zajęła czwarte miejsce. Udzielał się także społecznie w ruchu sportowym działając w zarządzie stołecznego AZS. We wrześniu 1939 r. walczył w stopniu podporucznika artylerii. Zginął 4 września. 1939 r. W Nieszawie w wyniku zbombardowania transportu kolejowego, którym się przemieszczał. Ryszard Wryk, Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej, Poznań 2016, s. 251. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 237.

Soltysik Stefan (27 III 1929, Zakopane), lekkoatleta, siatkarz, absolwent AM Kraków (1953). Przygodę ze sportem rozpoczął od lekkiej atletyki w „Górniku” Zabrze (1946-1948). Zawodnik AZS Kraków w siatkówce (1949-1953). Występował w drużynie, która należała Wówczas do czołowych akademickich zespołów w Polsce, zdobył z drużyną złoty medal w AMP W Warszawie (1952), brązowy medal w AMP w Krakowie (1953). Asystent w Katedrze Fizjologii AM Kraków (1953-1956), następnie pracownik naukowy w Instytucie Biologii Doświadczalnej PAN i w Instytucie Psychoneurologicznym w Tworkach. Profesor dr hab. Uniwersytetu Kalifornijskiego w Los Angeles (od 1976). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 361.

Sontag Andrzej - lekkoatleta AZS Lublin. Urodzony 26 kwietnia 1952 roku w Lublinie, lekkoatleta, trójskoczek, w latach 1969-1978 zawodnik AZS Lublin, potem „Startu” Lublin (1979-1980). Był podopiecznym trenera Wiesława Dolińskiego, absolwentem stacjonarnych studiów historycznych w Instytucie Historii UMCS w Lublinie. Uczestniczył w Igrzyskach Olimpijskich w Montrealu (1976), w których zajął dwunaste miejsce w grupie I eliminacyjnej z wynikiem 15.82 m i nie osiągnął minimum kwalifikacyjnego wynoszącego 16.30 m. Był jednak brązowym medalistą mistrzostw Europy z Rzymu (1974), na których skoczył 16,61 m. W Halowych Mistrzostwach Europy w Monachium (1976) zajął 8 miejsce z nieco gorszym wynikiem (16.16m). Brał udział w trzech Uniwersjadach zdobywając na nich następujące lokaty: w Moskwie (1973) – czwarty, w Rzymie (1975) – piąty i w siódmy w Sofii (1977). Był Pięciokrotny wicemistrzem kraju (1973-1977), halowym złotym (1976) i brązowym medalistą mistrzostw Polski (1977). Siedmiokrotnie reprezentował Polskę w meczach międzypaństwowych w latach 1973-1976 (w siedmiu startach odniósł trzy zwycięstwa indywidualne). W plebiscycie „Kuriera Lubelskiego” na najpopularniejszych sportowców województwa zwyciężył w roku 1973, był drugi w 1974, 1975, czwarty w 1976 oraz siódmy w roku 1977. Przez kilka sezonów był prawdziwym objawieniem stadionów lekkoatletycznych. Stanowił bardzo mocny punkt polskiej reprezentacji, która w tamtych czasach ciągle miała jeszcze wyznaczone mocarstwowe cele. Sport był dla niego przygodą, a nie jedynym sposobem na życie. Zadowolili się tym, co osiągnął i poświęcił się pracy zawodowej, niestety, nie w Kozim Grodzie. Wiele lat pracował i mieszka w Łodzi. Często wspominają mieszkający w Lublinie koledzy ze studiów oraz starsi pracownicy IH UMCS. Głuszek Z., Leksykon polskich olimpijczyków 1924–1998, Warszawa 1999, s. 327; Pawlak, A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 237; Łojewski, Wołajko, 1984, s. 51, 359; Szymonek, Rozum, 1985, s. 201; Hanusz, Korpak 2014, s. 93; Hanusz, H., Akademicki Związek Sportowy w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 141; Wawrzycki, A., 25 lat Wojewódzkiej Federacji Sportu Lublin 1973-1998, Lublin 1998, s. 19, 39; Tuszyński, B., H. Kurzyński, Leksykon olimpijczyków Polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924-2014, Warszawa 2014, s. 519; Szeniawski, A., I. Wiejak, J. Wierzychowski, Historia lubelskiej lekkoatletyki. Fakty wydarzenia sportowe i kulturalne, Lublin 2003, s. 22, 25-32; Kwiek, A., M. Niedźwiecki, Sportowe asy Lubelszczyzny, Lublin 2000, passim; Kondraciuk, M., M. Łopiński, Olimpijczycy z Łodzi regionu. Paryż 1924 – Rio 2016, Łódź 2017, s. 270; Lipski, J., A. Krychowski, M. Powała-Niedźwiecki, T. Chmura (oprac.), Olimpijczycy Lubelszczyzny, Lublin 2006, s. 24; Wójcik, E., K. Padro, A. Łakocy, M. Krasuska, P. Opoka, K. Świgoń, Listy absolwentów Instytutu Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2013 (maszynopis), s. 39; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 434; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 237; <http://www.olimpijski.pl/pl/bio/2068,sontag-andrzej.html>

Soperlak Edward. Na uczelni pracuje od 1977 r. Urodził się 27 marca 1953 r. w Zgorzelcu. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (1973-1977), doktor nauk o kulturze fizycznej (1986), trener klasy mistrzowskiej w piłce siatkowej (1998). Pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej nr 45 we Wrocławiu (szkoła ćwiczeń AWF Wrocław) (1978-1979), trener w różnych klubach: trzeciroligowego zespołu piłki siatkowej mężczyzn AZS AWF Wrocław (1979-1981), pierwszoligowego zespołu piłki siatkowej kobiet KS Gwardia Wrocław (1985-19-90), reprezentacji Polski kobiet w piłce siatkowej (1989-1994), drugoligowego zespołu kobiet w piłce siatkowej Polonia Świdnica (1995-1997), pierwszoligowego zespołu kobiet w piłce siatkowej Augusto Kalisz (1994-1995), pierwszoligowego zespołu kobiet w piłce siatkowej KS Gwardia Wrocław (1997-1999) oraz trener koordynator żeńskich reprezentacji Polski w piłce siatkowej (1994-2000). W latach 1999-2001 był trenerem uczelnianego zespołu kobiet w piłce siatkowej AWF Wrocław. Na uczelni kolejno pracował jako asystent w Katedrze Zespołowych Gier Sportowych (1977-1978), starszy asystent w Katedrze Zespołowych Gier Sportowych (1979-1986), ad-

iunkt w Katedrze Zespołowych Gier Sportowych (1994-2008), docent adiunkt w Katedrze Zespołowych Gier Sportowych (2008-2012), kierownik Zespołu Kształcenia Trenerów Zespołowych Gier Sportowych (2001-2005) kierownik Pracowni Modelowanie Gry Sportowej (2005-2012), kierownik Zespołu Coachingu w Katedrze Zarządzania i Coachingu (2008-2012). Od 2012 r. pracuje jako starszy wykładowca w Katedrze Motoryczności Sportowca. Jest autorem lub współautorem 18 publikacji o charakterze metodyczno-szkoleniowym oraz jednej książki, promotorem około 190 prac magisterskich oraz autorem i współautorem programów kształcenia na kierunku wychowanie fizyczne i sport. Jego zainteresowania naukowe dotyczą głównie poznawania osobniczych uwarunkowań umiejętności i sprawności działania zawodników podczas gry zespołowej, zakres publikacji obejmuje 31 oryginalnych opracowań naukowych oraz współautorstwo redakcji naukowych 3 monografii. W 2008 r. opublikowano monografię habilitacyjną *Dyspozycje osobnicze a umiejętności działania w grze zespołowej*. Brał czynny udział w 16 konferencjach naukowych, międzynarodowych i krajowych. Jest współorganizatorem konferencji naukowych oraz współzałożycielem i wiceprezesem (w I kadencji) Międzynarodowego Towarzystwa Naukowego Gier Sportowych. Jako czynny sportowiec może zapisać wiele sukcesów, m.in. Był zawodnikiem drugoligowego zespołu AZS AWF Wrocław (1973 - 1979). Jako trener brał udział w mistrzostwach Europy (1989, 1991), zdobył brązowy medal mistrzostw Polski (1985), klubowe wicemistrzostwo Polski (1996), Puchar Polski (1996) oraz tytuł Mistrza Polski Lig Międzyuczelnianych (2001). Rozwijał szeroką działalność popularyzatorską i edukacyjną na rzecz sportu, był m.in. Wykładowcą na kursokonferencjach ogólnopolskich i wojewódzkich dla trenerów i instruktorów w piłce siatkowej (od 1992), wykładowcą na kursokonferencjach licencyjnych trenerów piłki siatkowej organizowanych przez Polski Związek Piłki Siatkowej (od 2002), organizatorem i wykładowcą kursów kwalifikacyjnych na trenera klasy I w piłce siatkowej (2002, 2006) oraz ogólnopolskich warsztatów trenerskich w piłce siatkowej (Wrocław 1995, 1996), członkiem Wydziału Szkolenia PZPS (od 1994) oraz Rady Trenerów PZPS (1996-2004). Był też redaktorem naczelnym „Biuletynu Szkoleniowego PZPS” (2005-2006), wykładowcą w Akademii Siatkówki Młodzieżowej przy PZPS oraz w Akademii Trenerskiej w Instytucie Sportu w Warszawie, przewodniczącym Rady Trenerów i członkiem Dolnośląskiego Związku Piłki Siatkowej oraz przewodniczącym rady szkoleniowej sekcji piłki siatkowej AZS AWF Wrocław. Otrzymał dwukrotnie nagrodę zespołową III stopnia przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej Turystyki, dwukrotnie nagrodę zespołową III stopnia prezesa WFS we Wrocławiu, Srebrną Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, Honorową Złotą Odznakę PZPS, Honorową Złotą Odznakę DZPS, Medal PZPS, a także nagrodę przyznaną przez rektora AWF we Wrocławiu i Medal 60-lecia AWF we Wrocławiu. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 239-240. Fot. <https://www.facebook.com/szkolkaAZSAWF/photos/>

Sopiński Jan. Na uczelni pracuje od 1979 r. Urodził się 29 sierpnia 1949 r. w Jasionie. W roku 1969 ukończył Technikum Elektryczne w Opolu. W latach 1979-1974 studiował w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (kierunek nauczycielski, specjalizacja nauczyciel wychowania fizycznego). W latach 1976-1981 studiował na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego (kierunek psychologia), zdobywając tytuł magistra. W 1991 r. uzyskał w AWF we Wrocławiu stopień doktora nauk o kulturze fizycznej (Agresja w kulturze fizycznej i jej następstwa społeczno-wychowawcze). W 2009 r. został mianowany docentem w Zakładzie Psychologii AWF we Wrocławiu. W okresie studiów aktywnie działał w studenckim kole naukowym i był założycielem Studenckiego Towarzystwa Naukowego, w którym pełnił funkcję przewodniczącego, a jako nauczyciel akademicki opiekuna STN. Studenci pod jego kierunkiem pięciokrotnie wygrywali

ogólnopolskie konferencje studenckich kół naukowych szkół wychowania fizycznego m.in. w Katowicach, Warszawie, Gdańsku i we Wrocławiu. Jest wybitnym specjalistą w zakresie psychologii sportu. Od 1980 r. systematycznie współpracuje ze sportem wyczynowym. Jako psycholog sportu uczestniczył w najważniejszych imprezach światowych, m.in. w Igrzyskach Olimpijskich w Atenach, Uniwersjadzie w Korei, Mistrzostwach Świata w Rio de Janeiro, Akademickich Mistrzostwach Świata w Moskwie, Mistrzostwach Europy (kilkakrotnie). Od 1997 r. jest międzynarodowym sędzią judo. W latach 2004-2007 był członkiem Prezydium Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. W 2016 r. został wybrany na wiceprzewodniczącego Sekcji Psychologii Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim. Stale współpracuje z sekcjami sportowymi KU AZS AWF Wrocław: judo, lekkoatletyka, szermierka, akrobatyka, a także z takimi związkami, jak Polski Związek Judo, Polski Związek Golfa, Polski Związek Szermierczy oraz klubami Idea Śląsk Wrocław, Zagłębie Lubin, CCC Polkowice, indywidualnie z zawodnikami tenisa ziemnego, szermierki, judo, karate, boks, golfa i żużla. W dorobku ma 84 publikacje i komunikaty, w tym 5 ze światowych kongresów psychologii sportu. Do najważniejszych prac należą: Metody treningu psycho-fizycznego w formacjach obronnych (1998), Agresja a kultura fizyczna (2005). Jest redaktorem naukowym jednego z tomów „Rozpraw Naukowych AWF we Wrocławiu” (2012). Za działalność naukowo-dydaktyczną i sportową nagrodzony Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, Medalem „Za zasługi dla Polskiego Związku Judo”, Złotą Odznaką AZS, Złotą Odznaką PZJ. Posiada wysokie uprawnienia zawodowe: trenera judo klasy mistrzowskiej, psychologa sportu klasy mistrzowskiej oraz psychologa sportu PKOl, sędziego judo klasy międzynarodowej, a także psychologa badającego osoby posiadające lub starające się o broń. Ukończył cztery biegi maratońskie. Rekreacyjnie gra w szachy, koszykówkę, badminton, jeździ na wycieczki rowerowe, lubi chodzić po górach. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 241-242.

Sordyl Mariusz (ur. 27 listopada 1969 r. w Wadowicach) – wybitny siatkarz, reprezentant Polski, dwukrotny mistrz kraju z AZS Olsztyn, ceniony trener. Karierę rozpoczął w Beskidzie Andrychów, z którym zdobył medal mistrzostw Polski juniorów. Największe sukcesy krajowe osiągnął z AZS Olsztyn. Niezwykle dynamiczny, a jednocześnie wszechstronny, był filarem zespołu, który w latach 1991 i 1992 zdobył mistrzostwo kraju i Puchar Polski. Od 1993 grał we Francji (AS Lyon, Tourcoing, Avignon, Strasbourg), z krótkim epizodem w Legii Warszawa (1995), gdzie zdobył Puchar Polski. Po powrocie do kraju trafił do Stolarzki Wołomin, a potem do AZS Olsztyn, gdzie znów wywalczył medal dla kатовskiego klubu. Reprezentant Polski juniorów i seniorów. Najlepszy zawodnik sezonu w polskiej lidze (1992) w ocenie „Przeglądu Sportowego”. Skończył studia ekonomiczne, ale zdobył uprawnienia trenera II klasy i tej profesji się poświęcił: najpierw działał w AZS Olsztyn, a następnie był selekcjonerem młodzieżowej reprezentacji Polski oraz kadry Rumunii. Ostatnio pracował w Katarze z zespołem Al Ahli. encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Mariusz_Sordyl; Fot. www.sport.wp.pl

Sorys Henryk, ur. w 1950 r., absolwent prawa na Uniwersytecie Śląskim. Od młodych lat uprawiał sport, w latach 1963-1965 był reprezentantem Polski kadetów w lekkoatletyce. Do czasu ukończenia studiów był zawodnikiem sekcji koszykówki KU AZS UŚ Katowice. Był jednym z założycieli i pierwszych członków Klubu Uczelnianego AZS Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Od czasów studenckich jest zaangażowany w działalność AZS na szczeblu środowiskowym i krajowym, członek Głównej Komisji Rewizyjnej, APS 05, 336, 2016, s. 5.

Sosgórnik Alfred, ur. 16.08.1933 w Zawadzkiem, zm. 8 lutego 2013. Lekkoatleta (kula), w. 191 cm, c.c. 120 kg. IO 1960 Rzym, 6 m.; IO 1964 Tokio; brązowy medalista ME 1962; dziesięciokrotny mistrz Polski 1958-65; osiemnastokrotny rekordzista Polski; Zasłużony Mistrz Sportu, odzn. Krzyżem Kawalerskim OOP, Srebrnym Krzyżem Zasługi. Klub „Górnik” Zabrze. Kariera sportowa 1954-67. Wykształcenie wyższe ekonomiczne, WSE Katowice, doktor nauk ekonomicznych, dyrektor administracyjny AWF w Katowicach. Zasłużony działacz kultury fizycznej, wiceprezes AZS AWF Katowice. Ożeniony z olimpijką Barbarą Gawęł, mają dwoje dzieci, syn jest przedsiębiorcą, a córka magistrem rehabilitacji. Teść olimpijki Katarzyny Szafrąskiej. Hobby: samochody. Mieszka w Zabrzu. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 237.

Sosiński Jerzy, ur. 18.06.1936 r. w Otwocku. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Grochowa Warszawa (1956-1957), Czarnych Bytom (1958-1960, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1959, srebrny 1960, brązowy 1958), AZS AWF Warszawa (1961-1962, złoty medal mistrzostw Polski seniorów, 1962, srebrny 1961), Skry Warszawa (1964-1968, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1964, 1965, 1966, 1967). W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 5 oficjalnych meczów międzypaństwowych, wystąpił w II linii młyna. Pierwszy trener Marian Balcerzak. Instruktor PZR (16.10.1971). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką Polskiego Związku Rugby (1970). Mistrz Sportu (1969). Sędzia (1968-1979). Kierownik Kolegium Sędziów (01.03.1970-1971). Przewodniczący Wydziału do Spraw Sędziowskich (1971-03.-12.1.1972). Członek Komisji Rewizyjnej (26.01.1975-04.04.1981). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 100.

Sośniński Stanisław (12 IX 1896 - 2 VII 1962 Warszawa), lekkoatleta, zaw. Czarnych Lwów, Korony i AZS Warszawa, olimpijczyk (1924), 13-krotny MP na 100 m, 200 m, 4 x 100 m, w skoku w dal, skoku w dal z miejsca, skoku wzwyż z miejsca i trójskoku (1920 - 23), 13-krotny RP; działacz sport.; pracownik służby dyplomatycznej, 1934 konsul w ZSRR ; uczestnik kampanii wrzesniowej, jeniec oflagu w Woldenbergu; po wojnie ambasador w Turcji; wieloletni działacz PZLA. RŻ; 100 m - 11,2, 200 m - 24,0, skok w dal 6,62m, trójskok - 13,06 m. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 434; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”, Warszawa 1962, s. 349.

Sosnowska Anna. Jedna z najlepszych piłkarek nożnych AZS Biała Podlaska, w barwach AZS PSW Biała Podlaska w ekstraklasie rozegrała najwięcej, bo 203 mecze. Jest absolutną rekordzistką także, dlatego, że dla bialskiej drużyny zdobyła pierwszego w najwyższej klasie rozgrywkowej gola. Stało się to w inauguracyjnym sezon 2006/2007 zwycięskim meczu z Cisami Nałęczów. W akademickich barwach początkowo była napastniczką, a potem obrończynią. Laszuk, Roman, Kobiące oblicze piłki nożnej w AZS AWF Biała Podlaska, Biała Podlaska 2017, s. 159.

Sosnowski Bernard, ur. 05.07.1935 r. w Bydgoszczy. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Varsovii Warszawa (1957-1958, mistrz Ligi Okręgowej 1957), AZS AWF Warszawa (1958, złoty medal mistrzostw Polski seniorów). Pierwszy trener Jerzy Rzepecki. Sędzia (1957-1977). Przewodniczący Kolegium Sędziów Polskiego Związku Rugby (26.01-09.09.1957). Członek Komisji Sędziowskiej (09.09.1957-18.07.1959). Członek Wydziału Sędziowskiego (1972). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1969), Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 100.

Sowa Barbara, z domu Owczarek (10 XII 1939, Pabianice), lekkoatletka, pięcioboistka, absolwentka WSWP Kraków (1965). Zawodniczka AZS Gliwice i AZS Kraków (1961-1965), mistrzyni Polski W sztafecie 4 x 100 m (1963), srebrna medalista MP w sztafecie 4 x 100 m oraz brązowa medalistka w skoku wzwyż (1962), wielokrotna medalistka AMP. Nauczycielka wychowania fizycznego na Uniwersytecie Śląskim. (1965-1993). Mąż, Stefan, piłkarz ręczny AZS Katowice. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 361.

Sozańska Monika, szermierka (szpadzistka); ur. 13 marca 1983 w Bolesławcu. Zawodniczka klubów: AZS Katowice 2000-2003; HSB Heidenheim, Niemcy 2004-. Reprezentantka Niemiec (drużynowo brązowa medalistka Igrzysk Olimpijskich w Pekinie 2008; wicemistrzyni świata 2010; brązowa medalistka mistrzostw świata 2005; wicemistrzyni Europy 2008) 2004-. Miejsce zamieszkania: Niemcy. Z. A. Judycy, Polsce sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 237. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Monika_Sozanska

Sozański Marian, ur. 17 VIII 1916 r. w Lublinie. Technik budowlany. Lekkoatleta AZS Lublin. Czołowy średniodystansowiec okręgu lubelskiego drugiej połowy lat trzydziestych. Za działalność w zbrojnym ruchu oporu w ramach ZWZ został 19 VI 1940 r. aresztowany i osadzony w tzw. Rotundzie w Zamościu, a następnie na Zamku w Lublinie. Od 25 VII 1942 r. był więziony w obozie koncentracyjnym w Dachau, gdzie 10 IX 1942 r. został zamordowany. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 81.

Spieszny Michał, dr. hab., dyrektor Zakładu Teorii i Metodyki Piłki Ręcznej Wydziału Wychowania Fizycznego i Sportu AWF, prezes zarządu KS AZS-AWF. Przygodę z piłką ręczną zaczynał w V klasie szkoły podstawowej, gdy trafił do klasy sportowej o specjalności piłka ręczna i stał się zawodnikiem Pałacu Młodzieży Tarnów. Trenował tam do końca nauki w liceum, a zaraz po maturze dostał się na AWF w Krakowie, gdzie zasilili szeregi uczelnianego AZS-u. Grał w II i III lidze, odpowiedniku obecnej I i II. Po zdobyciu dyplomu przestał występować na parkiecie i został trenerem AZS-u Śródowno Kraków, a następnie AZS-u AWF Kraków. Potem szkolił juniorów Hutnika Kraków i pierwszoligowy żeński zespół Cracovii w ostatnim roku funkcjonowania tej sekcji. Zajął się działalnością społeczną i organizacyjną w sporcie, ale najbardziej zaczęła go jednak pochłaniać praca naukowa. Od 2013 roku jest prezesem zarządu Klubu Sportowego AZS-AWF, pełni też funkcję wiceprezesa Małopolskiego Związku Piłki Ręcznej. Co roku można go spotkać na zawodach o puchar Rektora AWF. Lubi narty i żeglarstwo. Zawsze bierze też udział w rywalizacji pracowników w wyciskaniu sztangi leżąc podczas Świąta Sportu w AWF. Na podstawie wywiadu, rozm. Olga Kostecka, „Puls AWF Kraków” 44, 2013, s. 12. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 361. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Sporny Maksymilian, ur. około 1890 r. Doktor chemii. Członek sekcji wioślarskiej AZS Kraków i AZS Warszawa. Długoletni działacz Polskiego Związku Towarzystw Wioślarskich. Sędzia wioślarski z uprawnieniami międzynarodowymi. Sędziował regaty olimpijskie w 1936 r. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie został aresztowany i 23 II 1942 r. osadzony na Pawiaku. Zginął w obozie koncentracyjnym na Majdanku w 1942 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 81.

Sposób Grzegorz – lekkoatleta. Urodzony 12 lutego 1976 w Świdniku. Uczestniczył w Igrzyskach Olimpijskich w Atenach (2004). Z powodów technicznych musiał się wycofać z olimpijskiego konkursu skoku wzwyż. Był zawodnikiem „AZS Resovia” Rzeszów, „AZS” Lublin, oraz „Startu” Lublin. Uczestniczył w mistrzostwach świata w Edmonton

(2001), Na zawodach tej rangi w Paryżu w 2003 roku z wynikiem 229 cm, zajął szóste miejsce. Barw Polski bronił też w mistrzostwach świata w Helsinkach (2005), Berlinie (2009), mistrzostwach Europy w Monachium (2002), w halowych mistrzostwach Europy w Wiedniu (2002) oraz Birmingham (2007). W superlidze Pucharu Europy zajmował czterokrotnie miejsca na podium: 2001 - drugie (223 cm), 2002 - trzecie (225 m), 2003 - trzecie (227 cm), 2004 - drugie (232 cm). W drużynowych mistrzostwach Europy w Leiria (2009), zajął 5 miejsce (228 cm), a w zawodach halowego Pucharu Europy w Lipsku (2003), zajął szóste miejsce (219 cm). Na Uniwersjadzie w Pekinie w 2001r. zajął czwarte miejsce (skoczył 226 cm). Sześciokrotnie uczestniczył w meczach międzypaństwowych. Pięciokrotnie zdobywał mistrzostwo Polski na stadionie (2001, 2002, 2006, 2008, 2009), był trzykrotnym wicemistrzem kraju (2003, 2005, 2007). Dwukrotnie triumfował w mistrzostwach Polski w hali (2001 i 2010), a czterokrotnie był halowym wicemistrzem (2002, 2007, 2008, 2009). W 2004 roku na zawodach w Bydgoszczy Pan Grzegorz ustanowił swój rekord życiowy: wynosi on - bagatela! - 234 cm! Grzegorz Sposób opowiada o swojej przygodzie ze sportem: „Chodziłem do Szkoły Podstawowej nr 3 w Świdniku do klasy sportowej. Najpierw trzy lata pływałem, potem przez cztery grałem w siatkówkę. Była to dobra szkoła, a moja prawność fizyczna zdecydowała, że wybrałem klasę sportową. Ze sportem wyczynowym zetknąłem się bardzo późno, dopiero na pierwszym roku studiów na Politechnice Rzeszowskiej w 1998 roku. Po testach sprawnościowych, które zawierały typowe próby lekkoatletyczne, skierowano mnie do sekcji lekkoatletycznej. Z wyników wynikało, że powinienem zająć się skokiem wzwyż. Pierwszym trenerem, był Henryk Meder. Trafiłem do sekcji „Resovii” Rzeszów, tam szkolił mnie Pan Janusz Mazur. Po roku wróciłem do Lublina, kontynuowałem studia na Politechnice Lubelskiej. Trafiłem do Ryszarda Stachaszewskiego, opiekuna sekcji lekkoatletyki. Pozbył się mnie dość szybko, trafiłem do „AZS” Lublin do Dariusza Szymczuka. Po jakimś czasie przekazał mnie trenerowi Andrzejowi Kleczkowi do „Startu” Lublin, z którymi byłem potem związany do końca kariery. Pamiętam swoje pierwsze zawody, takie „podwórkowe”. To był jakiś „makroregion” lub coś podobnego. Byłem wtedy w „Resovii”. Skoczyłem 192 cm. Jak na pierwszy start i właściwie na samy początek treningów, to zupełnie dobrze. Już rok później w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski rozegranych w Lublinie zdobyłem srebrny medal wynikiem 205 cm. I od tego się zaczęło! Trafiłem do kadry Polski. Przerwałem pracę, zająłem się tylko treningiem. Co roku było coraz lepiej: 216, 225, 230; rekord życiowy to 234 cm. W reprezentacji debiutowałem w Pucharze Europy rozegranym w Bydgoszczy, potem były mistrzostwa świata. Igrzyska Olimpijskie - wiadomo, najważniejsza impreza sportowa. Dla mnie były to zawody jak mistrzostwa świata czy Europy. Ogromny stres w eliminacjach, sam start w finale był już nagrodą. Sama impreza ogromna, mnóstwo sportowców z całego świata, nagromadzenie sław, łącznie z koszykarzami NBA (. Można było sobie zrobić kilka fajnych fotek. Należało też bardzo „pilnować się organizacyjnie”, żeby się nie pogubić. Na samych zawodach miałem nieszczęśliwy przypadek. W czasie eliminacji pękł mi but, który spowodował kontuzję i... po starcie. Moja przygoda ze sportem była z dwu powodów trochę inna od karier wielu innych zawodników. Zacząłem bardzo późno, bo już jako dwudziestodwuletni mężczyzna. Wszystko potem szło bardzo szybko, bez tej mozolnej pracy od najmłodszych lat, od młodzika, przez juniora młodszego i tak dalej... Po dwóch, trzech latach osiągnąłem poziom klasy mistrzowskiej międzynarodowej! W sumie skakałem przez około dwanaście lat. Jeszcze w roku 2009, jako pełnoetatowy pracownik zdobyłem tytuł mistrza Polski, a rok później wicemistrza. Najgorsze w sporcie są kontuzje. Wszystko jest fajne, ale jak się ma kontuzję, kiedy walczy się nie na tartanie, ale z samym sobą, jest znacznie gorzej. Po Igrzyskach miałem właśnie taki problem: kontuzja, operacja, rehabilitacja, trudny powrót do zdrowia. Czy warto było? Z pewnością tak. Lubiłem rywalizację, jeździłem po całym świecie, startowałem na Igrzyskach Olimpijskich. Bibliografia: Tuszyński, B., H. Kurzyński, Leksykon olimpijczyków

Polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924-2014, Warszawa 2014, s. 521; Szeniawski, A., I. Wiejak, J. Wierchowski, Historia lubelskiej lekkoatletyki. Fakty wydarzenia sportowe i kulturalne, Lublin 2003, s. 51, 59; Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Grzegorz_Spos%C3%B3b

Springwald Maria (30 VII 1991, Kraków) wioślarka, brązowa medalistka olimpijska. Przypadek zdecydował, że zaczęła uprawiać wioślarstwo. W roku 2003 r., nauczycielka szkoły podstawowej nr 4 w Krakowie Anna Król odbyła wycieczkę z dziećmi na przystań wioślarską AZS AWF Kraków. Niezwykle predyspozycje do uprawiania wioślarstwa dostrzegła trenerka sekcji AZS AWF Kraków Iwona Wójcik-Pietruszka, która od samego początku szkoli utalentowaną zawodniczkę, najpierw w Uczniowskim Klubie Sportowym 1993 Kraków, w czasie studiów na AGH w sekcji wioślarskiej Klubu Uczelnianego AZS AGH, a od 2010 r. w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków. Po uzyskaniu dyplomu na Wydziale Inżynierii Materiałowej AGH rozpoczęła studia na Wydziale Ochrony Środowiska UJ. Już w pierwszych regatach, w których startowała (mistrzostwa Polski młodzików) zdobyła złoty medal w czwórce podwójnej. Pracowitość i konsekwentne wypełnienie założeń szkoleniowych trenerki I. Wójcik-Pietruszki sprawiły, że już po trzech latach startu zakwalifikowała się do reprezentacji młodzieżowej. Potem były kolejne medale na krajowych i międzynarodowych regatach, które zdobywała w krakowskiej osadzie – dwójka bez sternika – ze swoją partnerką i przyjaciółką Jolantą Jazgar. W roku 2008 w Tampere (Finlandia) Polki zajęły pierwsze miejsce zdobywając Puchar Bałtyku oraz wygrały Coupe de la Jeunesse. W 2012 r. w Trokach (Litwa) reprezentowała Polskę w młodzieżowych mistrzostwach świata w czwórce podwójnej. Polki w finałowym biegu prowadziły przez większość dystansu, na ostatnich metrach przed metą dały się wyprzedzić rywalkom i zdobyły czwarte miejsce. W następnym sezonie polskie wioślarki w czwórce podwójnej zostały młodzieżowymi wicemistrzami świata na regatach w Linzu oraz uplasowały się na piątej pozycji w mistrzostwach Europy w Sewilli. W 2014 roku kobieca czwórka podwójna na mistrzostwach Europy seniorów zdobyła brązowe medale w Belgradzie i zajęła ósme miejsce w mistrzostwach świata w Amsterdamie. W 2015 roku mistrzostwa Europy seniorów odbyły się w Poznaniu, gdzie polska czwórka podwójna zdobyła brązowe medale, zaś na mistrzostwach świata zajęła czwarte miejsce. Do największych osiągnięć utalentowanej wioślarki zaliczyć należy zdobycie w sezonie 2016 brązowego medalu olimpijskiego w czwórce podwójnej w Rio de Janeiro. W tymże sezonie w Brandenburgii wywalczyła srebrny medal w czwórce podwójnej na mistrzostwach Europy oraz dwukrotnie zwyciężyła na zawodach Pucharu Świata. W 2016 r. Koło Seniorów AZS Kraków uhonorowało Ją Złotym Gryfem AZS – statuetką wręczaną za wybitne osiągnięcia sportowe. Przez całą karierę miała tylko jedną trenerkę klubową, której szkoleniowo bardzo wiele zawdzięcza – Iwonę Wójcik-Pietruszkę. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <http://www.pztw.pl/szkolenie/zawodnicy/gwiazdy/12-szkolenie/190-gwiazdy-polskiego-wioslarstwa-maria-springwald>

Spychała Walerian, ur. 17 XI 1900 r. w Poznaniu. Doktor medycyny. Starszy asystent Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego. Organizator i w latach 1935-1939 kierownik Opieki Zdrowotnej nad Młodzieżą Akademicką w Poznaniu Członek AZS Poznań. Działacz Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. W latach 1932-1934 redaktor miesięcznika „Sokół”. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Poznaniu, gdzie pracował jako lekarz Kasy Chorych na Starołęce. Aresztowany dwukrotnie za działalność konspiracyjną zginął 6 XI 1943 r. w Forcie VII w Poznaniu. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 82.

Spychalski Leonard. Urodził się 5 września 1926 r. w Harbinie - Mandżuria (Chiny). Był zawodnikiem KS „Budowlani” Szczecin (1949-1951) i AZS Szczecin (1952-1955). Reprezentował Polskę w meczu międzypaństwowym z NRD. Był wicemistrzem Polski W skoku wzwyż w 1951 r., a rok później w tej samej konkurencji zajął VI miejsce. Był także srebrnym medalistą halowych mistrzostw Polski w skoku wzwyż w 1950 r. Rekord życiowy: skok wzwyż - 186 cm. Był wielokrotnym meda-

listą mistrzostw Polski weteranów w lekkoatletyce, zdobył dwa razy srebrny i raz brązowy medal mistrzostw Europy weteranów w lekkoatletyce. Ukończył Pomorską Akademię Medyczną w 1954 r., uzyskał stopień naukowy doktora nauk medycznych, był specjalistą chorób płuc, wieloletnim dyrektorem Wojewódzkiego Zespołu Chorób Płuc. Prezes Związku Harbińczyków w Szczecinie. Zmarł 15 maja 2015 r. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 37. Fot. tamże.

Sroczyk Franciszek Jerzy. Urodził się 2 kwietnia 1927 r. w Przemyślu, zmarł 5 września 2010 r. w Olsztynie. Całe dorosłe życie spędził w Kortowie i w Studium, do którego dostał się na początku lat 50. Uprawiał różne dyscypliny sportu, ale najbardziej lubił narciarstwo oraz tenis, budował skocznię narciarską i stok z wyciągiem – miejsce to do dziś nazywane jest Górką Srocza. 29 czerwca 2012 r. korty tenisowe UWM przy ul. Heweliusza otrzymały imię Franciszka Jerzego Sroczyka. Upamiętnia to tablica z napisem: *Franciszek Sroczyk 1927-2010*. Po ukończeniu szkoły powszechnej uczęszczał do Gimnazjum i Liceum Handlowego w Przemyślu, gdzie rozpoczęła się jego działalność sportów (biegi narciarskie w SKS „Pogoń”) /.../ W 1948 r. wyjechał do Wrocławia i podjął naukę w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego Wychowania Fizycznego. W trakcie studiów uprawiał gimnastykę przyrzadową, zimą specjalizował się w narciarstwie alpejskim. W 1952 r., będąc studentem III roku, uzyskał uprawnienia instruktora narciarstwa. /.../ Po ukończeniu uczelni w 1952 r. otrzymał nakaz pracy w Studium Wychowania Fizycznego w Wyższej Szkole Rolniczej w Olsztynie. /.../ Od początku z dużym zaangażowaniem przystąpił do pracy, głównie zajmując się budową obiektów sportowych, organizowaniem Studium Wychowania Fizycznego i sekcji AZS. Jego przedsięwzięcia to budowa w 1952 r. boiska do siatkówki, w 1954 niewielkiej skoczni narciarskiej (oddawano na niej skoki o długości do 20 m). W tej drugiej budowie pomagali mu członkowie sekcji narciarskiej, której był opiekunem i trenerem. Potem na Górcie Kortowskiej –nazywanej „Górką Sroczyka” - zbudował wyciąg narciarski (gdy Sroczyk przeszedł na emeryturę 30 września 1987 r., wyciąg popadł w ruinę). /.../ Ten amfiteatralnie położony teren jest wykorzystywany jedynie podczas dorocznej Kortowiady. W latach 50. Sroczyk opiekował się i był trenerem sekcji narciarstwa klasycznego. Przez dziesięć lat była to najsilniejsza sekcja w tzw. Polsce nizinnej, a jej zawodnicy odnosili znaczne sukcesy w wielu imprezach sportowych, np. w zawodach „O Puchar Nizin” i Akademickich Mistrzostwach Polski. W 1962 r. dwóch zawodników z Kortowa: Stanisław Wajda i Zbigniew Karnicki reprezentowało AZS w Zimowej Uniwersjadzie w Villars w Szwajcarii (Wajda zdobył brązowy medal w sztafecie 4 x 10 km). W tym też okresie Sroczyk pełnił funkcję kapitana sportowego Północnego Okręgu Polskiego Związku Narciarskiego w siedzibą w Toruniu. Od 1976 r. propagował narciarstwo zjazdowe, szkoląc na kursach i obozach liczne grono studentów i pracowników. /.../ Od początku pobytu w Olsztynie Sroczyk interesował się również gimnastyką sportową. Sekcja gimnastyki sportowej w latach 60. i 70. należała do najsilniejszych w województwie i w kraju (zawodniczka Danuta Prusinowska reprezentowała Polskę na Igrzyskach Olimpijskich w Monachium w 1972 r.). Był współautorem sukcesów gimnastyki olsztyńskiej, ponieważ przez wiele lat pełnił funkcję prezesa Okręgowego Związku Gimnastycznego na Warmii i Mazurach. W 1958 r

założył w Kortowie Ognisko Krzewienia Kultury Fizycznej. /.../ Od 1964 r. trenował sekcję siatkówki kobiet AZS. Zespół ten kilkakrotnie zdobył mistrzostwo województwa, trzykrotnie był mistrzem ligi międzywojewódzkiej, trzykrotnie zdobył tytuł mistrza Polski Akademii Rolniczych i dwukrotnie tytuł wicemistrza Polski AR. W latach 1977-1983 był członkiem Rady Programowej Kultury Fizycznej i Sportu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, współtworząc program i nowelizację regulaminu Mistrzostw Polski Szkół Wyższych. W tym też czasie uczestniczył w pracach zespołu redakcyjnego Akademickiego Przeglądu Sportowego, który mieścił się wówczas w Katowicach. Napisał wiele prac monograficznych związanych z kulturą fizyczną i sportem w środowisku akademickim w Kortowie oraz historię narciarstwa na Warmii i Mazurach w latach 1945-1995. Od początku swojej pracy w Olsztynie był aktywnym działaczem, organizatorem wielu sekcji, pełnił różne odpowiedzialne funkcje społeczne i zawodowe, wielokrotnie był wiceprezesem sportowym i współorganizatorem wielkich sukcesów dydaktycznych, wychowawczych i sportowych AZS, zarówno w klubie środowiskowym, jak i uczelnianym. W latach 1955-1975 pełnił funkcję zastępcy kierownika Studium Wychowania Fizycznego (WSR i ART), a w latach 1975-1980 objął kierownictwo SWFiS (ART) W latach 1977-1983 był członkiem Rady Programowej Kultury Fizycznej i Sportu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zaś w latach 1988-1991 członkiem Komisji Historycznej ZG AZS i Głównej Komisji Rewizyjnej AZS. W 1983 r. zwyciężył w plebiscycie na najlepszego trenera wychowawcę, zorganizowanym przez klub AZS. Dzięki inicjatywie Sroczyka kortowska uczelnia w latach 70. zyskała Halę Widowiskowo-Sportową. Ponadto Sroczyk był wielkim propagatorem tenisa ziemnego, który uprawiał do końca życia. Już w 1959 r. zainicjował budowę boiska do koszykówki, przekształconego później w kort tenisowy dla pracowników - „Kort Profesorski”. Wraz ze wzrostem popularności tej dyscypliny jeden kort stał się niewystarczający i Sroczyk we współpracy ze studentami oraz zawodnikami wybudował w 1965 r. cztery nowe boiska, a cztery lata później kolejne cztery, co przelożyło się na sukces kortowskich tenisistów w różnych grupach wiekowych. Na kortach trenowały zdobywcynie brązowego medalu drużynowych mistrzostw Polski (2000). Jego podopieczni w 1988 r. zdobyli w Lublinie tytuł mistrza Polski Akademii Rolniczych, a czterech innych znajduje się w pierwszej dziesiątce na liście rankingowej okręgu olsztyńskiego. W 1987 r. za aktywną i wszechstronną pracę społeczną i zawodową Zarząd Główny AZS nadał Franciszkowi Sroczykowi godność Honorowego Członka Akademickiego Związku Sportowego. Ponadto, został nagrodzony wieloma odznaczeniami państwowymi i resortowymi: Medalem Komitetu Olimpijskiego, Medalem 75-lecia Akademickiego Związku Sportowego, Medalem 40-lecia Sportu na Warmii i Mazurach, Złotym Medalem im. Jerzego Szajnowicza Iwanowicza. M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 500-507. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 349.

Sroga Bartosz, ur. 25. 05. 1976 w Gdańsku. Wioślarz (dwójki ze stern), w. 173 cm, c.e. 59 kg. IO. 1992 Barcelona, 7 m.; srebrny medalista MŚ 1991.; odzn. srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Klub AZS AWF Gdańsk. Wykształcenie średnie. Mieszka w Gdańsku Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 238.

Stachórko Marek, ur. 18.08.1950 r. we Wrocławiu. Wykształcenie wyższe, Akademia _ Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1971-1979: złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1972, 1973, 1971, 1979, 1974, 1975, brązowe: 1976, 1978). Albi (Francja, 1979-1983), Cognac (Francja, 1983-1987). Pierwszy trener Józef Grochowski. W repre-

zestawienia Polski rozegrał 28 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 8 punktów, występował na pozycji filara. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 101.

Stadnicka Maria wioślarka (ósemki), 1976 Montreal, 7 m., sześciokrotna mistrzyni Polski, Mistrz Sportu, odzn. Za Zasługi dla Sportu i Turystyki woj. Stołecznego. Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa od 1968-1978. Ur.5.09.1951 w Warszawie. Wzrost 176 cm, waga 66 kg. Wykształcenie wyższe wf, AWF Warszawa, nauczycielka wf, trenerka. Mieszka w Warszawie. Sędzia sportowy. Hobby: literatura, malarstwo, historia. *„Udział w Igrzyskach Olimpijskich był fantastyczną przygodą sportową, nie ma jednak wpływu na moje życie prywatne i zawodowe”*. Anna Pawlak, *Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994.*, Warszawa 1995, s. 70; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 239; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Stadniczenko Stanisław (1903-1997) – urodził się i wychował w Kołomyi. W 1940 r. wstąpił do Komsomołu. W 1944 r. wcielony do NKWD. W 1946 repatriowany do Polski, pracował w Przemyśle i Szczecinie jako instruktor WF. W 1949 skończył przyspieszony 6 miesięczny kurs WF na AWF, równocześnie będąc oficerem operacyjnym Urzędu Bezpieczeństwa. W II 1950 r. został formalnym funkcjonariuszem UB, skierowanym do V departamentu Ministerstwa BP. W 1952 r. w stopniu chorążego oddelegowany na Igrzyska Olimpijskie do Helsinek. W 1957 r. awansował na kapitana, lecz po tym roku współpracował z SB już tylko okazjonalnie. Członek PZPR od 1948 r. aż do rozwiązania partii. Od 1957 do 1961 pracował jako sekretarz w Zarządzie Stołecznym TKKF. Niedługo po tym (przed 1965 r.) rozpoczął pracę w ZG AZS jako kierownik działu organizacyjnego. Od 1971 r. do 1990 pracował jako sekretarz ZS AZS. Przełożeni oficerowie MBP mieli o nim dobrą opinię: *„Doniesienia opracowuje systematycznie [...] Zorganizował sobie dość liczną agenturę samodzielnie i obsługuje ją systematycznie. Jest aktywistą sportowym. Na nowym odcinku pracy wykazuje wiele inicjatywy. Przeprowadził szereg werbunków.”* (charakterystyka służbowa z 12 I 1954 r.). Jest jednak i krótka notatka *„miewa nieprzemysłane wyskoki”* (1957 r.). R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa*, s. 177 (maszynopis).

Staniszewski Kazimierz (1917-1994), ekonomista, członek AZS Warszawa od 1933 r. Trzykrotny mistrz Polski (1935, 1947, 1949) i czterokrotny wicemistrz Polski (1937, 1938, 1946, 1948) w piłce siatkowej. Dziesięciokrotny reprezentant Polski w tej dyscyplinie sportu. W wojnie 1939 r. brał udział jako dowódca plutonu karabinów maszynowych, następnie prowadził działalność konspiracyjną w strukturach ZWK-AK. W latach 1941-1943 uczestniczył w konspiracyjnych mistrzostwach Warszawy w piłce siatkowej. Prowadził działalność szkoleniową w AZS Warszawa (1950-1957). Od 1955 r. posiadał uprawnienia sędziego klasy międzynarodowej w piłce siatkowej. Społecznie udzielał się w pracach Polskiego Związku Piłki Siatkowej (1953-1968) oraz od 1971 r. we władzach centralnych AZS, gdzie był m.in. przewodniczącym Głównej Komisji Rewizyjnej (1981-1985). W 1985 r. otrzymał godność członka honorowego AZS. R. Wryk, *Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie*, Poznań 2009, s. 630; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 349; R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa*, s. 194 (maszynopis).

Staniszewski Michał kajakarstwo górskie. Ur. 16.09.1973 Opoczno. Kluby: Gerlach Drzewica 1979-1998, AZS AWF Kraków 1998-2000. Kluby na igrzyskach: Gerlach Drzewica (Barcelona 1992, Atlanta 1996), AZS AWF Kraków (Sydney 2000). Trenerzy: Kazimierz Kuropeska, Robert Korzeniewski. Trenerzy na igrzyskach: Wojciech Gawroński (Barcelona 1992), Robert Korzeniewski (Atlanta 1996, Sydney 2000). IO Barcelona 1992, kanadyjki C-2, slalom: 10. Polska 133,75

(Krzysztof Kołomański, Michał Staniszewski). IO Atlanta 1996, kanadyjki C-2, slalom: 7. Polska 169,95 (Krzysztof Kołomański, Michał Staniszewski). IO Sydney 2000, kanadyjki C-2, slalom, srebrny medal: 2. Polska 243,81 (Krzysztof Kołomański, Michał Staniszewski). Po dwóch eliminacyjnych przejazdach z notą 295,94, będąc szóstym wynikiem zawodów, zakwalifikowali się do finału. Po pierwszym przejeździe finałowym zajmowali 7 miejsce 124,19. Drugi przejazd przepłynęli najszybciej z finałowej ósemki 119,62 awansując na drugą pozycję z wynikiem 243,81 pkt. Mistrzostwa świata: Nottingham 1995 (złoty medal, C-2 slalom górski oraz 5, sztafeta C-2x3), Tres Coroos 1997 (4, C-2), La Seu d'Urgell 1999 (srebrny medal, C-2 slalom górski). Mistrzostwa Europy: Augsburg 1996 (srebro, sztafeta C-2 x 3 - srebro, C-2 slalom górski oraz brąz C-2, Val di Sole 2000 (brąz, C-2 slalom górski). Kajakarstwo było dla niego sportem rodzinnym. Uprawiali je dwaj jego bracia, bliźniacy Grzegorz i Wojciech, którzy w 1989 podczas mistrzostw świata w Savage River zostali na stałe w USA. Michał też wsiadł do kajaka, a ponieważ bał się pływać sam, zaproponował stworzenie osady swojemu przyjacielowi z dzieciństwa Krzysztofowi Kołomańskiemu. Urodzili się dokładnie w odstępnie miesiąca w tym samym szpitalu w Opocznie (Krzysztof 16 sierpnia, a Michał 16 września 1973), chodzili razem do przedszkola, a później do tej samej podstawówki w Drzewicy i trafili do tego samego trenera Kazimierza Kuropeski. Absolwent Technikum Mechanicznego w Drzewicy (1996). W 1998 przeniósł się do Krakowa, a w 2001 wyjechał do Kanady, gdzie osiadł na stałe. Trener reprezentacji Kanady i klubu w Ottawie. Marek Kondraciuk, M. Łopiński, Olimpijczycy z Łodzi regionu. Paryż 1924 – Rio 2016, Łódź 2017, s. 306, s. 57; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 362. Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008), w: Akademicka kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarako, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 113.

Staniszkis Olgierd Justyn (1910-2006). Członek AZS od 1930 r., doktor nauk rolniczych. Członek akademickiej korporacji Sarmatia. Prezes Bratniej Pomocy w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. W czasie kampanii wrześniowej wzięty do niewoli. Jeniec oflagu w Woldenbergu. R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 84 (maszynopis).

Stańkowska Karmena. Na uczelni pracowała w latach 1958 - 2007. Urodziła się 1 maja 1929 r. w Bydgoszczy. Szkołę średnią ukończyła w 1948 r. we Wrocławiu. studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej we Wrocławiu w 1953 r., a równoległe studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w 1951 r. Zaoczne studia trenerskie w zakresie żeglarstwa ukończyła w 1970 r. w warszawskiej Akademii Wychowania Fizycznego. W czasie studiów pracowała jako wolontariusz w Katedrze

Anatomii Prawidłowej AM we Wrocławiu i wykładała anatomię oraz mikrobiologię w liceum felczerskim. Po ukończeniu studiów lekarskich podjęła w 1953 r. pracę w Zakładzie Kontroli Lekarskiej WSWF, a następnie w 1957 r. w III Klinice Chorób Wewnętrznych AM we Wrocławiu, kierowanej przez prof. E. Szczeklika, w której uzyskała stopień specjalizacji w zakresie chorób wewnętrznych i tytuł doktora medycyny. W ciągu kilku lat odbyła staże zagraniczne i uzyskała tytuł specjalisty II stopnia z zakresu medycyny sportowej oraz lekarza sportowego Związku Lekarzy Sportowych RFN. W 1972 r. powróciła do pracy w AWF. W 1975 r. została kierownikiem Zakładu Medycyny Wychowania Fizycznego i Sportu, a docentem etatowym w 1980 r. W tym okresie otworzyła Gabinet Odnowy Biologicznej przy tym zakładzie. Do programu nauczania medycyny sportu wprowadziła wykłady i ćwiczenia z odnowy biologicznej. Opracowała i realizowała programy odnowy dla zawodników kilku sekcji AZS AWF, a także żużlowej i kolarskiej kadry narodowej. Pełniła funkcję wiceprezesa KS AZS AWF, przez wiele lat przewodniczyła senackiej komisji awansów, nagród i odznaczeń oraz komisji lekarskiej uczelnianej komisji rekrutacyjnej. Należała do Kra-

jowego Zespołu Specjalistycznego ds. Medycyny Sportowej. Prowadziła seminaria magisterskie i doktoranckie. Była opiekunem studenckiego koła naukowego, promotorem 65 prac magisterskich i 2 prac doktorskich, kierownikiem specjalizacji lekarzy w zakresie chorób wewnętrznych oraz medycyny sportowej. Stworzyła poradnictwo kardiologiczne w Zagłębiu Turoszowskim, zorganizowała na tym terenie interdyscyplinarne badania z udziałem Akademii Medycznej, Politechniki i Akademii Rolniczej. Jej wielokierunkowe zainteresowania naukowe dotyczyły zagadnień klinicznych, endokrynologicznych, ekologicznych, a także treningu zdrowotnego, odnowy biologicznej, kardiologii sportowej, żeglarstwa regatowego i oceanicznego. Jej dorobek naukowy obejmuje 80 prac, w tym 12 publikacji obcojęzycznych. Jako zawodniczka osiągnęła klasę mistrzowską w żeglarstwie. Jako kapitan jachtowy żegluga wielkiej prowadziła wiele rejsów i uczestniczyła w wielomiesięcznych wyprawach oceanicznych m.in. do Indii, Australii, wokół Afryki i Ameryki Południowej. W 1995 r. opłynęła Przylądek Horn. Jest animatorem żeglarstwa na naszej uczelni. Dobrze czuje się też w górach, jej pasją jest taternictwo. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 231-232.

Stanowski Roman (21 II 1924 Gdańsk), dziennikarz, działacz i sędzia sportowy. Od 1950 red. „Dziennika Bałtyckiego”, korespondent PAP i „Przeglądu Sportowego”. 1946 jeden z założycieli AZS Gdańsk, 1949-50 wiceprezes, a następnie prezes zarządu środowiskowego AZS. 1947 założyciel i wiceprezes Okręgowego Związku Pływackiego w Gdańsku; 1947- 50 sekr. Okręgowego Związku Gier Sportowych; od 1979 czł. zarządu AZS AWF Gdańsk. Sędzia pływacki, siatkówki, lekkoatletyki i koszykówki. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 463.

Stański Olgierd. Lekkoatleta. Dyskobol. Urodził się 4 kwietnia 1973 r. w Siedlcach. Startował na Igrzyskach Olimpijskich w Sydney (2000). Związany z klubami mazowsza, Południowego Podlasia i Lubelszczyzny. Był bowiem zawodnikiem Garwolińskiego Klubu Sportowego „Wilga” Garwolin, Miejskiego Klubu Sportowego „Pogoń” Siedlce, „AZS-AWF Polkres” Biała Podlaska, Międzyszkolnego Klubu Sportowego „Żak” Biała Podlaska, „Namysłowski Klub Sportowy” Namysłów i „AZS” Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej Lublin (od 2009). Trzykrotny mistrz Polski (1999-2001). Dwukrotny uczestnik Uniwersjady (1999, 20013), trzykrotny uczestnik meczów międzypaństwowych (2000-2002), 3 starty, 1 zwycięstwo indywidualne. Dwukrotny uczestnik superligi Pucharu Europy (2001, 2002) oraz mistrzostw Europy w Monachium (2002). Szeniawski, A., I. Wiejak, J. Wierzchowski, Historia lubelskiej lekkoatletyki. Fakty wydarzenia sportowe i kulturalne, Lublin 2003, s. 49-50, 52-4; 50, 54-55, 59; Tuszyński, B., H. Kurzyński, Leksykon olimpijczyków Polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924-2014, Warszawa 2014, s. 522; sport.pl/statystykaLA; <http://www.domte>; http://www.olimpijski.pl/pl/bio/2085_stanski-olgiard.html Fot. https://domtel-sport.pl/statystykaLA/personal.php?page=profile&nr_zaw=125&r=2

Stanuch Agnieszka (21.11.1971, Lubań Śląski) Kajakarka góraska, olimpijka 2004 Ateny, 2008 Pekin. Wychowanka SKS Start Nowy Sącz, a następnie Klubu Sportowego AZS AWF Kraków (od 1998). Absolwentka AWF Kraków (fizjoterapia 2003). Największe sukcesy sportowe: pierwsze miejsce w ME junierek w K-1×3 (1997), czwarte miejsce w ME seniorów w K-1×3 (2000); piąte miejsce w młodzieżowych ME (2002); siódme miejsce AMŚ (2002); 10 w PŚ w Atenach (2004); 13 miejsce w IO w Atenach (2004); 13 miejsce w ME (2005); ósme miejsce w PŚ w Atenach (2005); 14 miejsce w ME (2006); 15 miejsce ME (2007); 15 miejsce w MŚ (2007), piąte miejsce w IO w Pekinie (2008). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008), w: Akademska kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 113.

Stanuch Jerzy (17 V 1953 Nowy Sącz), kajakarz górski, zaw. Dunajca Nowy Sącz i AZS Wrocław, olimpijczyk (1972), 3-krotny medalista MŚ, 4-krotny MP w slalomie na K-1 i K-1 x 3 (1973-76). MŚ 1971; 4 m. (K-1 x slalom), 1973; 2 m. (K-1 x 3 slalom), 1975; 2 m. (K-1 x slalom), 1977; 3 m. (K-1 x 3 slalom); 4 m. (K-1 slalom). Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 463.

Starkowski Kazimierz (1895–1940), adwokat, tenisista, działacz sportowy. Ur. 21 I w Bydgoszczy, był synem Józefa (zob.) i Marii z Pohlów. Po ukończeniu w r. 1904 trzech klas przygotowawczych kontynuował S. naukę w Gimnazjum św. Marii Magdaleny w Poznaniu. W tym okresie zainteresował się tenisem; dyscyplinę tę uprawiał najpierw w utworzonym wiosną 1912 Związku Tenisowym Młodzieży Poznańskiej, następnie od r. 1914 w Poznańskim Klubie Tenisowym i w Klubie Sportowym „Warta” Poznań. Szybko stał się jednym z najlepszych tenisistów w Poznaniu. Dn. 29 VI 1914 uczestniczył w III Międzynarodowym Turnieju Tenisowym zorganizowanym w Krakowie przez miejscowy Akademicki Związek Sportowy (AZS), w którym po raz pierwszy brali udział polscy zawodnicy z wszystkich zaborów. Po zdaniu egzaminów maturalnych 7 VIII t.r. został 15 VIII wcielony do armii niemieckiej. Od listopada t.r. do stycznia 1919 walczył na froncie wschodnim. Będąc jeszcze w wojsku, wpisał się 21 I 1918 na Wydz. Prawa uniw. w Berlinie, jednak studiów nie mógł podjąć ze względu na przedłużającą się służbę. Po zwolnieniu z armii (15 I 1919 w Kownie) wrócił 1 II t.r. do Poznania i wstąpił do tworzących się polskich sił zbrojnych (Armii Wielkopolskiej), gdzie do grudnia był instruktorem w baonie telegraficznym w Poznaniu (przed kwietniem 1920 awansował na porucznika). Równocześnie od 30 IV 1919 studiował prawo na Wydz. Prawno-Ekonomicznym Uniw. Pozn. T.r. był współorganizatorem AZS w Poznaniu i jako jego prezes w l. 1920-1 przyczynił się do powstania w r. 1920 sekcji tenisowej. Podczas wojny polsko-sowieckiej 1920 r. służył w kompanii telegraficznej 16. Dyw. Piechoty Pomorskiej; walczył m.in. pod Kobryniem (wrzesień t. r.). Należał do założycieli utworzonego 27 VIII 1921 w Poznaniu Polskiego Związku Lawn-Tenisowego, w którym pełnił funkcję skarbnika (do r. 1922), wiceprezesa (1923-5) i członka zarządu (1926-9). Dn. 6 II 1922 został przeniesiony do rezerwy w stopniu porucznika. Po ukończeniu wiosną 1923 studiów i odbyciu aplikacji rozpoczął praktykę adwokacką w Sądzie Okręgowym w Poznaniu. W dn. 15-16 IX 1923 wziął udział w Akademickich Mistrzostwach Państw Bałtyckich w Dorpacie (Tartu), gdzie w grze pojedynczej zajął drugie miejsce, oraz pierwsze w grach podwójnej i mieszanej. W r.n. podczas I Akademickich Mistrzostw Świata w Warszawie został wraz ze Stanisławem Czetwertyńskim akademickim wicemistrzem świata w grze podwójnej. S. był również organizatorem oraz sędzią zawodów tenisowych szczebla lokalnego i ogólnopolskiego. Z jego inicjatywy wybudowano w r. 1923 w Poznaniu przy ul. Noskowskiego nowoczesne korty tenisowe AZS. Publikował artykuły dotyczące tenisa w „Przeglądzie Sportowym” i „Sportie Polskim”; wraz ze Zdzisławem Szulcem wydał *Podręcznik gry lawn-tenisowej* (P. 1925). Działał nadal w poznańskim AZS, w r. 1927 był jego wiceprezesem. Aktywny w l. trzydziestych w palestrze poznańskiej, był w l. 1934-7 członkiem sądu dyscyplinarnego miejscowej Izby Adwokackiej. Zmobilizowany w r. 1939, walczył S. w kampanii wrześniowej jako porucznik rezerwy 7. baonu telegraficznego. Jesienią t.r. dostał się do niewoli sowieckiej, był początkowo osadzony w Szepetówce (obwód chmielnicki), następnie w Starobielsku (obwód ługański). Został zamordowany w kwietniu lub maju 1940 w gmachu NKWD (Narodnyj Komissariat Wnutriennich Dieł) w Charkowie. Był odznaczony Krzyżem Walecznych za udział w wojnie polsko-sowieckiej (1920). W małżeństwie zawartym 2 I 1929 z Jadwigą Kozłowską (ur. 1896) miał S. dwie córki. W drugim małżeństwie, zawartym 26 VII 1934 w Poznaniu z Felicją Szeszycką (ur. 20 X 1911) miał także dwie córki: Marię (ur.

1934), zameżną Łużyniecką, i Wandę (ur. 1938), zameżną Lechowską. <http://www.ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/kazimierz-starkowski>; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 82; St. Mikke, Starkowski, Kazimierz (1895-1940), Słownik biograficzny adwokatów polskich, M.-Ż., t. II, zeszyt 3-4, Warszawa 2007, s. 474-475.

Starostka Adam (ur. 1957) - polski lekkoatleta, olimpijczyk. Były mistrz Polski na dystansie w biegu na 400 m w 1980. Startował na Igrzyskach Olimpijskich w 1980 w Moskwie w sztafecie 4 x 400 m. Wielokrotnie wystąpił w meczach międzypaństwowych, w sztafecie 4 x 400 m. M.in. w Londynie (drużyny: Wielka Brytania, Polska, RFN), Tokio (8 najlepszych drużyn światowych), Warszawie (Polska, RFN Węgry), Ostrawie, Lipsku. Rekord życiowy Starostki na 400 m wynosi 46,47 s. Były zawodnik Unii Tarnów i SZS-AZS Kraków. Jest absolwentem AWF w Krakowie. https://pl.wikipedia.org/wiki/Adam_Starostka file:///C:/Users/ICom/Desktop/Myszkowskie-Biogramy.pdf. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 362; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 241; Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976-2008), w: Akademycka kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabas, Krosno 2009, s. 112-113.

Starowicz Maciej (16 VIII 1959, Kraków), koszykarz, absolwent AWF Kraków (1982). Karierę zawodniczą rozpoczął w Kielcach w 1970 r., reprezentował województwo na Igrzyskach Młodzieży Szkolnej (1974), potem grał w kieleckiej „Tęczy”, która występowała w III i II lidze, następnie w II lidze. Po powrocie do rodzinnego Krakowa w 1978 r. studiował na AWF i przez cztery sezony występował w AZS. Po skończeniu studiów został trenerem zespołu kobiet AZS AWF (II liga), potem szkolił dziewczęta „Hutnika” (II liga), „Polonii” Warszawa (I liga) oraz męskie drużyny „Wisły” (I liga), „Hutnika” (I liga) i tarnowskiej „Unii” (II liga). Pracownik naukowy krakowskiej AWF (od 1991), komentator telewizyjny. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 362. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Starowieyski, Franciszek (Franciszek Andrzej Bobola Starowieyski), ps. Jan Byk (ur. 8 lipca 1930 roku w Bratkówce koło Krosna. Zmarł 23 lutego 2009 w wieku 79 lat w Warszawie. Był wybitnym grafikiem, malarzem, rysownikiem i scenografem. Niewielu amatorów sztuki z jednej strony, z drugiej równie mało znawców dziejów sportu wie, że w trakcie studiów w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w latach 1949-1952 Franciszek Starowieyski był zawodnikiem AZS Kraków. Jako lekkoatleta wystąpił na pierwszych po wojnie Akademickich Mistrzostwach Polski we Wrocławiu (1-5 lipca 1949 r.). Wziął udział w rywalizacji w trójskoku i w biegu przez tzw. wysokie płotki. J. Pawłowski, O sekcji lekkiej atletyki AZS Kraków, Zeszyty Historyczne ZG AZS 3, 97, s. 25; Cz. Michalski, AZS w Krakowie, cz. II. 1945-2009, Kraków 2012, s. 189; <https://culture.pl/pl/tworca/franciszek-starowieyski> Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Franciszek_Starowieyski

Starszewski Joachim: zasłużony działacz AZS Gdańsk, członek Prezydium ZG AZS w latach 1957-1959, wieloletni sekretarz Zarządu Środowiskowego AZS Gdańsk, odznaczony za działalność sportową Złotym Krzyżem Zasługi, członek Zarządu Głównego AZS. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 349.

Starzak Marcin (20.10.1985, Kraków) lekkoatleta, skoczek w dal, olimpijczyk z Pekinu 2008. Student AWF Kraków, podopieczny trenera Piotra Bory. Karierę sportową zaczynał w krakowskim Wawelu, od 2007 w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków. 3-krotny mistrz Polski na stadionie (2006, 2007, 2008) i 4-krotny w hali (2006-

2009), brązowy medalista halowych ME (2009) oraz 6 miejsca w halowych ME. 7 miejsce w halowych mistrzostwach świata (2008), współrekordzista Polski seniorów 8,01 (2004) i rekordzista kraju młodzieżowców 8,21 (2007), brązowy medalista Uniwersjady (2009). W IO w Pekinie odpadł w eliminacjach uzyskując wynik poniżej oczekiwań (7,62), podczas halowych ME (2009) dwa razy poprawił własny halowy rekord Polski (8,10 i 8,18) i zdobył brązowy medal, brązowy medalista Uniwersjady (2009). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008), w: Akademska kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabas, Krosno 2009, s. 113. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Marcin_Starzak

Starzewski Maciej, ur. 7 VI 1891 r. w Krakowie. Prawnik, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Członek sądu koleżeńskiego AZS Kraków w latach 1932-1933. Aresztowany przez gestapo 6 XI 1939 r. wraz z grupą naukowców UJ i osadzony kolejno w więzieniach na Montelupich i we Wrocławiu, a następnie zesłany do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen, gdzie przebywał do 8 II 1940 r. Po powrocie do Krakowa, pomimo bardzo złego stanu zdrowia, włączył się do akcji tajnego nauczania studentów. Zmarł 14 XII 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 82.

Starzyński Tadeusz. Urodzony 23 lipca 1923 roku w Poznaniu. Trener specjalista trójskoku. Wychowawca najlepszych polskich trójskoczków: Józefa Szmidta (przez 8 lat rekordzista świata 17,03 m), Jana Jaskólskiego, który otarł się o granicę 17 metrów, Ryszarda Malcherczyka, Andrzeja Puławskiego i innych. Tadeusz Starzyński stworzył nową technikę trójskoku, nazwana „biegowa” stosowaną przez Józefa Szmidta. Szkoła Starzyńskiego znalazła naśladowców. Oparł się na niej m. in. Włoch Gentile, który na Igrzyskach Olimpijskich w Meksyku zdobył brązowy medal skokiem 17,22 m. Szkoleniem trójskoczków T. Starzyński zajmuje się od 15 lat. Przedtem był zawodnikiem. W 1946 roku zdobył mistrzostwo Armii Polskiej w skoku w dal. Później specjalizował się w trójskoku. Jego rekordy życiowe, to 6,51 m w skoku w dal i 13,57 m w trójskoku. Przez kilka lat (od 1948 do 1951) był trenerem ZS Gwardia, a następnie powołano go na trenera kadry narodowej i trenera specjalistę PKOL i PZLA. W Radzie Trenerów PZLA pełnił przez kilka lat funkcję sekretarza. Wydał kilka publikacji na temat trójskoku. Cieszył się dużym uznaniem świata lekkoatletycznego, czego wyrazem jest to, że przez wiele lat szkolił trenerów zagranicznych: Francji, Japonii, Norwegii, Szwecji, Hiszpanii, Anglii, NRD, Rumunii, Włoch i Jugosławii. Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 110.

Stasiolek Stefan, ur. 15.08.1950 w Sopocie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1969-1973, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1972), Lechii Gdańsk (1973-1984, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1973, 1982, 1985, brązowe: 1974, 1977, 1981), 08 Ricklingen Hannover (Niemcy, 1985-1989). Pierwszy trener Józef Grochowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 19 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji łącznika ataku i młynka. Trener II klasy (07.06.1972). Trener seniorów Lechii Gdańsk (1976-1981 1983-1985, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów, 1985, brązowe: 1977, 1981, zdobywca Pucharu Polski: 1977, 1984, 1985), 08 Ricklingen (1986-1989), żaków Ogniwa Sopot (2003). Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby (4.04.1981-01.07.1981). Członek Zarządu Ogniwa Sopot. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 101.

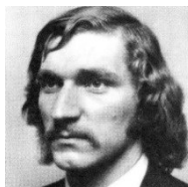
Stawczyk Zdobysław, ur. 1.06.1923, Częstochowa - zm. 1.09.2005, Poznań. Lekkoatleta. Syn Władysława i Stanisławy Reterskiej. Absolwent Liceum dla Dorosłych w Częstochowie (1946), Studium WF Uniwersytetu Poznańskiego (1946-49), AWF w Poznaniu (1957, mgr wf). Zawodnik (170 cm, 69 kg, sprinter) Victorii Częstochowa (1945- 46), AZS Poznań (1947-55). Trenerzy: Marian Hoffmann, Karol Hoffmann, Paweł Schmidt, Emil Dudziński. Uczestnik ME: 1954 Berno - 100 m -odp w półfin. (11,0), 200 m - odp.w przedb. (21,5), 4 x 100 m - odp. (42,5). Medalista AMS: 1949 Budapeszt - 3 m. (10,9), 200 m- 1 m. (21,2), 4 x 100 m - 4 m. (43,1), szt.: 800-400-200-200 m - 3 m. (331,3), 1951 Berlin- 100 m - odp. w półfin. (10,6), 200 m - 3 m (21,9), 4 x 100 m - 2 m. (41,7), 1954 Budapeszt - 100 m - 1 m. (10,6), 200 m - 1 m. (21,4), 4 x 100 m - 2 m. (41,4). 9-krotny reprezentant Polski w meczach międzypaństwowych (1949-54, 22 starty, 4 zw. ind.). Był pierwszym Polakiem, który przebiegł 200 m poniżej 21,5 sek. 10-krotny rekordzista Polski: 200 m (2x), 4 x 100 m repr. (3), 4 x 100 m klub (4), 5-bój (1). 9-krotny mistrz Polski: 100 m (1948), 200 m (1949-51, 1954), 4 x 100 m (1948, 1951), 5-bój (1953, 1954) i 5-krotny wicemistrz kraju: 100 m (1951, 1952), 200 m (1948), 4 x 100 m (1950, 1954). Rekordy życiowe:100 m - 10,6 (12.06.1949 Szczecin), 200 m - 21,2 (22.08.1949 Budapeszt), 400 m - 49,4 (30.08.1953 Poznań), w dal - 7,04 (6.06.1954 Poznań). Po zakończeniu kariery sportowej, prof dr hab., wieloletni nauczyciel akademicki AWF w Poznaniu. Kierownik Zakładu Lekkiej Atletyki, dyr: Instytutu WF i Sportu, dziekan wydz. WF oraz rektor tej uczelni (1987-1990).Autor ponad 50 rozpraw naukowych i metodycznych dot. lekkoatletyki. Wybitny trener, działacz, sędzia la. Zasłużony Mistrz Sportu. Odznaczony srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, Krzyżem Kawalerskim ODP, Medalem Edukacji i medalem Kalos Kagathos (1989). Najlepszy sportowiec Polski w plebiscycie „PS” (1949). Olimpijczyk 1952 Helsinki: 200 m - 2 m. w VII przedb. (5 zaw.) z czasem 22,0, 4 m. w I ćwierćfin. (6 zaw.) z czasem 22,0 (22,19), odpadł z rywalizacji. 4 x 100 m - 3 m. w I przedb. (7 zesp.) z czasem 41,8, 5 m. w I półfin. (6 zesp.) z czasem 41,8 (41,91), odpadli z rywalizacji. Skład sztafety: Z. Buhl, E. Kiszka, D. Sucheński. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 301-2; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 349; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 241; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 466; https://pl.wikipedia.org/wiki/Zdobys%C5%82aw_Stawczyk; Akademicki Przegląd Sportowy, 2, 66, 1989, s. 33-44; rozmowa ze Zdobysławem Stawczykiem; R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 29. <http://www.la.awf.poznan.pl/index.php/2013-11-04-11-19-03/byli-pracownicy>; G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 41; R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 292-3.

Stawiarski Władysław (7 V 1922, Ciężkowice – 26 XI 2007, Kraków) lekkoatleta, piłkarz ręczny, absolwent Studium WP UJ (1948), trener klasy mistrzowskiej w piłce ręcznej. Był min. trenerem AZS Kraków, męskiej reprezentacji Polski (1954-1955), a następnie żeńskiej reprezentacji Polski (1958-1960). W tej roli prowadził on 28 spotkań międzypaństwowych, kapitan związkowy, przewodniczący Rady Trenerów i Wydziału Szkoleniowego ZPPR (1957-1976). Członek Zarządu KM AZS, a później AZS AWF Kraków (do 1992). Nauczyciel akademicki krakowskiej AWF (od 1952). Wychowawca wielu trenerów kadry narodowej, min. E. Surdyki, B. Pulary, Z. Barnasia, S. Majorka i J. Uzarowicza. Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 362; Na podstawie: Koło Seniorów AZS Kraków (1992-2012), Kraków 2012, s. 18; Piłkarze ręczni AZS Kraków w latach 1958-1969; „Zeszyty Historyczne Akademickiego Związku Sportowego” 1998, nr 1/5, s. 27-31; http://historiawisly.pl/wiki/index.php?title=W%C5%82adys%C5%82aw_Stawiarski http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Stefanów Mieczysław (26 VIII 1930, Tarnów) piłkarz i tenisista stołowy, absolwent geografii WSP Kraków (1954). Od 1951 r. w AZS Kraków. Od 1953 r. kierownik sekcji siatkówki i piłki ręcznej AZS Kraków, wiceprezes KM AZS Kraków (1962-1968). Członek Koła Seniorów AZS Kraków (od 1992). W latach 1968-1972 przewodniczący Krakowskiego Komitetu Kultury Fizycznej, następnie nauczyciel i dyrektor V LO (1972-1992). Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 363.

Stefańska - Olszewska Barbara: w AZS Warszawa od 1934 r. Podpora AZS w siatkówce, hase-
nie, a następnie w szczypiorniaku aż do 1939 r. Wielokrotna reprezentantka Polski w szczypiorniaku. Po wojnie działaczka AZS oraz społeczna instruktorka junierek w grach sportowych. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 349.

Stefańska Danuta, ur. 20 III 1919 r. w Sobólce (Łódzkie). Pracownik umysłowy. Siatkarka, koszykarka i piłkarka ręczna AZS Warszawa. Mistrzyni Polski w siatkówce z 1939 r., wicemistrzyni Polski w koszykówce i piłce ręcznej (1939 r.). W czasie okupacji hitlerowskiej przebywała w Warszawie, gdzie uczestniczyła w podziemnym życiu sportowym. W 1942 r. włączyła się do pracy konspiracyjnej. Brała udział w powstaniu warszawskim 1944 r. jako żołnierz AK zgrupowania „Garłuch”. Podczas przedostawania się do Puszczy Kampinoskiej została wzięta do niewoli rozstrzelana wraz z dwudziestoma dwoma żołnierzami „Garłucha” w dniu 2 VIII 1944r., w miejscowości Szczęśliwiec koło Warszawy. Pośmiertnie odznaczona Warszawskim Krzyżem Powstańcym (1982 r.). R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 82-3.

Stefański Włodzimierz piłka siatkowa. Dwukrotny uczestnik IO. Złoty medalista - Montreal (1976). W Monachium (1972) - 9 miejsce. Spokojny, opanowany, wyróżniający się w grze pod siatką. Mistrz świata (1974). Dwukrotny wicemistrz Europy (1975, 1977). Mistrz kraju. W latach 1969-1980 powoływany do reprezentacji ponad 35 razy. Ur. 20 XI 1949 r. we Wrocławiu. Absolwent Akademii Wychowania

Fizycznego w Warszawie, mgr wf. Trener. Kluby: Gwardia Wrocław, Skra Warszawa, AZS Warszawa, Resovia Rzeszów, KIMMO Lahti (Finlandia). Wzrost 192 cm. waga 90 kg. Lis, J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 329; Lis, J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 329; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 467. Fot. <http://alejagwiazd.eu/sylwetki-alejagwiazd/wlodzimierz-stefanski/>

Steler Jan. (10 IX 1928, Szopienice – 12 VIII 2006, Cassis, Francja) – bobsleista, architekt, działacz sportowy rangi międzynarodowej. Był absolwentem Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczego im. M. Kopernika w Katowicach (1948) i Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej (1954). Należał do grona projektantów Marszałkowskiej Dzielnicy Mieszkaniowej. Od 1959 przebywał we Francji (Marsylia);

projektował m.in. siedziby wielkich francuskich banków, budynki szkół wszelkich typów, konsulatu USA w Marsylii. Był członkiem Międzynarodowego Zrzeszenia do Budowy Urządzeń Sportowych, m.in. pracował przy tworzeniu torów saneczkowych na IO w Grenoble, Sapporo, Lake Placid, Albertville, Lillehammer i Salt Lake City. Przygotował bezpłatny projekt olimpijskiego toru bobslejowo-saneczkowego w Mikuszowicach (2006) – niezrealizowany z powodu braku zainteresowania władz Bielska-Białej. Uprawiał bobsleje, saneczkarstwo i skeleton. W 1948 założył sekcję bobslejowo-saneczkową przy AZS Katowice; współorganizował sekcję saneczkową przy Głównym

Komitecie Kultury Fizycznej (1952). Był kierownikiem ekipy na pierwsze mistrzostwa świata saneczkarzy w Oslo (1955). Pełnił funkcję przewodniczącego komisji technicznej (1955–1970), sekretarza (1971–1994) i wiceprezydenta ds. spraw międzynarodowych (1994–2006) Międzynarodowej Federacji Saneczkowej FIL; należał do współzałożycieli Międzynarodowego Związku Międzynarodowych Federacji Sportowych (AGFIS/GAISF) w Lozannie. Przyczynił się do założenia Polskiego Związku Sportów Saneczkowych (1957), gdzie sprawował funkcję wiceprezesa ds. bobslejowych (1957–1959), a później honorowego prezesa (1998–2006). Odznaczony m.in. przez rządy: USA, Austrii, Francji, Łotwy, Korei Płd., uhonorowany orderem olimpijskim Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego (1993), Polskiego Związku Sportów Saneczkowych (1998). Osiągnięcia: reprezentant Polski na MŚ w bobslejach (1958); zdobywca srebrnego medalu MP w bobslejach (1949). Urna z jego prochami sprowadzona na cmentarz przy ul. Francuskiej w Katowicach. <https://www.mhk.katowice.pl/index.php/edukacja/encyklopedia/leksykon-ludzi/402-s-ludzi> Fot. <https://www.filluge.org/en/news/jan-steler-dies-after-having-suffered-from-heart-disease>

Stelmach Andrzej Ur. 15.08.1972 Świebodzice. Kluby: SKS Strzegom 1982-1986, Chelmiec Wałbrzych 1987-1990, AZS Yawal Częstochowa 1990-1997, Jucker Padwa (Włochy) 1997-1999, Alpitour Cuneo (Włochy) 1999- 2000, Yahoo Ferrara (Włochy) 2000-2001, Pamapol AZS Częstochowa 2001-2002, Płomień Sosnowiec 2002-2003, Skra Bełchatów 2003-2006, AZS Częstochowa 2006-2009, Pamapol Siatkarz Wieluń 2009-2011, AZS Olsztyn 2011-2012, AZS Częstochowa 2012-2013, MKS Bonimex Będzin 2013-2015, BBTS Bielsko-Biała 2015. Kluby na igrzyskach: AZS Yawal Częstochowa (Atlanta 1996). Skra Bełchatów w (Ateny 2004). Trenerzy, którzy mieli wpływ na jego karierę: Ryszard Kruk, Ireneusz Mazur, Wiktor Krebok, Hubert Wagner, Waldemar Wspaniały, Igor Prielożny. Trenerzy na igrzyskach: Witold Krebok (Atlanta 1996), Stanisław Gościński i Igor Prielożny (Ateny 2004). IO Atlanta 1996: 9. Polska. IO Ateny 2004: 5. Polska. 306 razy w reprezentacji Polski, 1990-2005. Mistrzostwa świata: Japonia 1998 (17 miejsce), Argentyna 2002 (9). Mistrzostwa Europy: Turku 1993 (7), Ateny 1995 (6), Ostrowa 2001 (5). 6 razy mistrz Polski z AZS Częstochowa 1993, 1994, 1995, 1997, ze Skrą Bełchatów 2005, 2006. 3 razy wicemistrz Polski: z AZS Częstochowa 1991, 1992, 2008. Brązowy medalista mistrzostw Polski: z AZS Częstochowa 1996 3 razy Puchar Polski: z AZS Częstochowa 2008, ze Skra Bełchatów 2005, 2006. Puchar Zdobywców Pucharów: srebro z Alpitour Cueno 1999. Superpuchar Włoch: z Alpitour Cueno 1999. W latach dziewięćdziesiątych najlepszy rozgrywający w Polsce. Do siatkówki zachęcił go starszy brat Krzysztof, późniejszy partner z reprezentacji i olimpijczyk z Atlanty 1996. Andrzej to silna osobowość, charyzmatyczny kapitan i przywódca zarówno w drużynach klubowych, jak i w reprezentacji. Absolwent Technikum Mechanicznego w Częstochowie (1991) i Wydziału Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie (1997). Jego kariera trwała do 44 roku życia. W sezonie 2014-2015 był grającym asystentem trenera Damiana Dacewicza w Banimeksie Będzin, a w 2015-2016 pomagał w tej samej roli swojemu bratu Krzysztofowi w BBTS Bielsko-Biała. Marek Kondraciuk, M. Łopiński, Olimpijczycy z Łodzi regionu. Paryż 1924 – Rio 2016, Łódź 2017, s. 306, s. 191-2; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 243; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 187. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Andrzej_Stelmach#/media/Plik:Andrzej_Stelmach_2.jpg

Stelmach Krzysztof (ur. 11 listopada 1967 r. w Świebodzicach) – czołowy polski siatkarz, obecnie trener zespołów Plus Ligi. Jest wychowankiem AZS Strzegom. Jego pierwszym trenerem był Tadeusz Wasyliszyn. Jako utalentowany junior przeszedł do Chelmea Wałbrzych, a tam dostrzegli go działacze AZS Częstochowa. Z częstochowskim zespołem zdobył tytuł mistrza Polski (1990)

i dwa tytuły wicemistrzowskie. W latach 1991–2005 występował w lidze włoskiej w klubach o europejskiej marce. Po powrocie do Polski przez dwa sezony grał w PGE Skra Bełchatów, z którą zdobywał mistrzostwo Polski. Od 2008 do 2012 roku był I trenerem ZAK S.A. Kędzierzyn-Koźle, który to zespół w 2011 r. zdobył wicemistrzostwo Polski. Od 2013 roku jest I trenerem Indykpolu AZS UWM Olsztyn. 274-krotny reprezentant Polski w latach 1987–1997. Brał udział w Igrzyskach Olimpijskich w Atlancie w 1996 r. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Krzysztof_Stelmach.

Stelmachów Jerzy (1941-2018) - jeden z pierwszych działaczy sportowych na Akademii Medycznej w Warszawie, prezes klubu. Po ukończeniu studiów prowadził badania naukowe z dziedziny położnictwa i ginekologii. Uzyskał tytuł profesorski i habilitację z nauk medycznych. Był wybitnym lekarzem, naukowcem i nauczycielem, specjalistą w dziedzinie ginekologii i położnictwa oraz ginekologii onkologicznej. W latach 1988-2011 pełnił funkcję Kierownika Katedry i Kliniki Położnictwa i Ginekologii Onkologicznej II Wydziału WUM. Był prodziekanem, dziekanem i prorektorem warszawskiej uczelni (w latach 2005-2008). W latach 1992-1996 zajmował stanowisko konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie położnictwa i ginekologii a w latach 2004-2008 konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie ginekologii onkologicznej na Mazowszu. Od 2008 do sierpnia 2013 roku doradzał jako konsultant krajowy w dziedzinie ginekologii onkologicznej. Autor wielu publikacji i prac naukowych, odznaczony za swoją pracę naukową, dydaktyczną i organizacyjną w służbie zdrowia Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Był nauczycielem i wychowawcą kilku pokoleń ginekologów i ginekologów onkologów. R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa*, s. 182 (maszynopis); <http://ptgo.pl/profesor-jerzy-stelmachow-wspomnienie/>

Stępień Marek, szermierz (szpadzista); ur. 1 czerwca 1964 w Kraśniku. Zawodnik AZS AWF Warszawa 1984-1997. Mistrz Polski 1989 i 1999. Trener: Haverstock Fencing Club w Londynie, Wielka Brytania 1998-2006; Cambridge University, Wielka Brytania 1998-2004; City London School w Londynie, Wielka Brytania 1998-2007; University of Notre Dame w South Bend, USA 2002-2011. Właściciel Klubu Szermierczego w Londynie (Brixton). Profesor Brytyjskiej Akademii Szermierczej. Miejsce zamieszkania: Wielka Brytania/ USA. Z. A. Judycki, *Polscy sportowcy w świecie*, Warszawa 2014, s. 243, A., *Olimpijczy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 244

Stępień Andrzej (1953-1997). Urodził się 1 stycznia 1953 r. w Stalowej Woli w rodzinie robotniczej. W 1961 r. wraz z rodzicami zamieszkał w Warszawie, gdzie uczęszczał do szkoły podstawowej, którą ukończył w 1968 r. W tym roku rozpoczął naukę w Technikum Mechaniczne - Hutniczym w Zespole Szkół Huty Warszawa. W 1965 r. w wieku 12 lat rozpoczął treningi w sekcji gimnastyki sportowej Klubu AZS-AWF w Warszawie. Gimnastyka stała się powołaniem, a studia w Uczelni - marzeniem. W r. szk. 1973/74 rozpoczął pracę zarobkową jako intendent w Studium Wychowania Przedszkolnego w Warszawie i równocześnie podjął naukę w Technikum Mechaniczno-Elektrycznym dla Pracujących w Zespole Szkół Huty Warszawa. W 1975 r. ukończył czwartą klasę technikum ze specjalnością elektryka i otrzymał świadectwo dojrzałości. Chciał studiować. Obiegał się o przyjęcie na studia stacjonarne w warszawskiej AWF - jednak bez powodzenia. Podjął pracę w wyuczonym zawodzie w Hucie Warszawa. Równoległe z nauką w szkole podstawowej i średniej oraz pracą zarobkową systematycznie trenował gimnastykę w Klubie AZS AWF. Odnosił sukcesy. Był kilkakrotnie drużynowym mistrzem Warszawy i Polski w klasach: młodzieżowej, III, II i I oraz finalistą mistrzostw Polski w ćwiczeniach wolnych. Ćwiczył w klasie mistrzowskiej. Równocześnie

już w 1969 r. uzyskał uprawnienia sędziego okręgowego, a w 1976 r. instruktora w gimnastyce sportowej. W kwietniu tego roku został powołany do zasadniczej służby wojskowej. Fakt, że był czynnym zawodnikiem a równocześnie sędzią i instruktorem gimnastyki sportowej, umożliwił mu, po odbyciu w Modlinie kilkumiesięcznego okresu rekruckiego, przeniesienie do pełnienia dalszej służby w CWKS - Legia Warszawa. Trenował tam i startował jako zawodnik i równocześnie prowadził zajęcia treningowe z zawodnikami klasy młodzieżowej oraz pomagał w prowadzeniu zajęć z zawodniczkami klasy mistrzowskiej. Po odbyciu służby wojskowej w r. 1978 został przyjęty na Studia Zaoczne AWF w Warszawie i rozpoczął również pracę instruktorską w sekcji gimnastycznej Klubu AZS-AWF. Studia ukończył w 1962 r. z tytułem magistra wychowania fizycznego i trenera II klasy w gimnastyce i został zatrudniony w Zakładzie Gimnastyki na stanowisko asystenta, w którym pracował do 1997 r. z pięcioletnią przerwą w latach 1984-1969 (w tym czasie, za zgodą kierownictwa Uczelni, został urlopowany do pracy w Grecji). Był odznaczony Brązową Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej (1990), Srebrną Odznaką AZS (1984) oraz innymi wyróżnieniami i nagrodami uczelnianymi. W 1996 r. zawarł związek małżeński z Ewą z d. Kucharska, z którą miał córkę Marylę (1997). Bohdan Petrowicz, Stępień Andrzej (1953-1997), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom III, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2002, <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Sternbach Leon, ur. 2. VII. 1864 r. w Drohobyczu. Filolog, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, członek czynny Polskiej Akademii Umiejętności. Mecenaz sekcji wioślarskiej AZS Kraków w początkowym okresie jej istnienia. Aresztowany przez gestapo 6. XI. 1939 r. wraz z grupą naukowców UJ i osadzony kolejno w więzieniach na Montelupich i we Wrocławiu. Następnie zesłany do obozu koncentracyjnego

w Sachsenhausen, gdzie zginął 22. II. 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 83. Fot. <http://stowarzyszeniehistorykowstarozytnosci.edu.pl/portfolio/leo-sternbach/>

Stocki Tomasz, ur. 7. 03. 1953 w Warszawie. Żeglarz (klasa 470), w. 180 cm, c.c. 74 kg. IO 1980 Moskwa, 5 m. Klub AZS AWF Warszawa. Wykształcenie średnie, technik konserwator. Żonaty. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 244.

Stodółka Jacek. Na uczelni pracuje od 1985 r. Urodził się 1 stycznia 1962 r. we Wrocławiu. W 1981 r. ukończył Liceum Ogólnokształcące nr XI we Wrocławiu. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. (kierunek wychowanie fizyczne ze specjalnością trenerską w lekkiej atletyce, (1985). W 1995 r. obronił pracę doktorską. Trener klasy mistrzowskiej w lekkiej atletyce (2005). Posiada uprawnienia klasy I (od 1989). Jest ponadto instruktorem I klasy w piłce siatkowej, nożnej ręcznej i koszykowej oraz instruktorem w pływaniu i gimnastyce. Od 1985 r. pracownik naukowo-dydaktyczny AWF we Wrocławiu: w latach 1985-1995 asystent w Zakładzie Lekkoatletyki, 1995-2010 adiunkt w Katedrze Lekkoatletyki, od 2010 r. docent w Katedrze lekkoatletyki i Gimnastyki. W latach 2001-2005 pełnił funkcję kierownika Zespołu Lekkoatletycznego. Obecnie starszy wykładowca. Od 1991 r. pełnomocnik rektora ds. mieszkańców Domu Studenckiego Spartakus. W latach 2005-2009 opiekun samorządu studenckiego. W kadencji 2012-2016 prodekan ds. studenckich Wydziału Wychowania Fizycznego. W latach 1984-1989 pracownik KS AZS AWF we Wrocławiu na stanowisku szkoleniowca lekkiej atletyki i jednocześnie społeczny trener kadry narodowej juniorów w pchnięciu kulą w Polskim Związku Lekkiej Atletyki. W latach

1989-2004 trener koordynator Dolnośląskiego Związku Lekkiej Atletyki. Od 2004 r. trener koordynator sekcji lekkiej atletyki KS AZS AWF we Wrocławiu. W latach 2008-2009 kierownik wyszkolenia w Dolnośląskiej Federacji Sportu. W latach 1989-2004 członek Zarządu DZLA, od 2001 r. członek Zarządu KS AZS AWF we Wrocławiu, a od 2009 r. członek Prezydium KS AZS AWF we Wrocławiu. W kadencji 2012-2016 wiceprezes ds. sportowych KS AZS AWF we Wrocławiu. W kadencji 2016-2020 członek komisji rewizyjnej Dolnośląskiej Organizacji Środowiskowej AZS we Wrocławiu. Współautor kilkudziesięciu publikacji, monografii oraz 2 podręczników akademickich z zakresu kultury fizycznej i sportu. Staże zagraniczne dydaktyczno-naukowe w Słowenii (2014 i 2015) i na Ukrainie (2004). Realizator dwóch grantów naukowych: zagranicznego (Uniwersytet w Ljublanie) i krajowego w ramach programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego („Rozwój sportu akademickiego”). Autor programów dydaktyczno-szkoleniowych i prowadzący autorskie zajęcia w AWF we Wrocławiu: organizacja i sędziowanie imprez lekkoatletycznych, lekkoatletyczne formy kształcenia motoryki człowieka oraz autor specjalizacji zawodowych z zakresu lekkoatletyki (poziom instruktora, trenera II klasy i trenera I klasy). Promotor kilkudziesięciu prac magisterskich, podyplomowych i licencjackich. Organizator wielu konferencji naukowo-metodyczno-szkoleniowych, studenckich praktyk trenerskich i imprez sportowych w lekkoatletyce (m.in. komercyjnego Międzynarodowego Mityngu „Zjednoczona Europa”, Nieoficjalnych Mistrzostw Europy w Biegu po Schodach „Złote Schody”, Mistrzostw Polski Seniorów, Młodzieżowych Mistrzostw Polski, Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży). Opiekun studentów reprezentujących uczelnię, w akademickich rozgrywkach międzyuczelnianych w lekkoatletyce (od kilkunastu lat AWF zajmuje corocznie miejsce na podium włącznie z najwyższym, w Akademickich Mistrzostwach Polski w Lekkoatletyce). Współorganizator biegu, „Przewietrz się na Olimpijskim”. Współpracuje m.in. z ZG AZS w Warszawie, ZŚ AZS we Wrocławiu. Wyróżniony Brązowym Krzyżem Zasługi. Złotą Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej” i nagrodą Ministra Edukacji i Sportu I stopnia oraz Złotą Odznaką AZS i Brązową PZLA, wielokrotnie nagradzany przez rektora AWF we Wrocławiu. Jego zainteresowania to heraldyka jednostek administracyjnych kraju. Jest miłośnikiem secesji i architektury, literatury pięknej i muzyki sesyjnej. Fotograf amator, zakochany w Pradze. Marzenie: na motocyklu przejechać trasę ze wschodniego na zachodnie wybrzeże USA. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 237-238; www.azs.awf.wroc.pl/pl/strona/stodolka.html

Stogowski Józef Bronisław, ur. 27 XI 1899 r. w Toruniu. Urzędnik. Hokeista lodowy. Zawodnik Toruńskiego Klubu Sportowego i AZS Poznań. Jeden z najwybitniejszych polskich hokeistów okresu międzywojennego. Trzykrotny olimpijczyk (1928, 1932 - IV m., 1936). Ośmiokrotny uczestnik mistrzostw Europy (1927 - IV m., 1929 - II m., 1930 - IV m., 1931 - II m., 1933 - V m., 1935, 1937, 1938). Sześciokrotny uczestnik mistrzostw świata (1930 - V m., 1931 - IV m., 1933 - VII/VIII m., 1935, 1937, 1938). Mistrz Polski z 1934 r. W reprezentacji narodowej rozegrał w latach 1927 - 1938 70 meczów. W 1932 r. na igrzyskach olimpijskich w Lake Placid był chorążym polskiej reprezentacji. Z powodzeniem uprawiał także lekkoatletykę i piłkę nożną. Jako piłkarz dwukrotnie wystąpił w finałach mistrzostw Polski (1925, 1926), przez trzy sezony grał w lidze (1927-1929). Był także sędzią piłkarskim kategorii międzyokręgowej. Zmarł 14. V. 1940 r. w Toruniu. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 83-4. Fot. https://internationalhockey.fandom.com/wiki/Jozef_Stogowski

Stokłosa Edmund, doc. dr hab. n. med., był jednym z najlepszych piłkarzy drużyny AZS Rokietnica, 3-krotnego Akademickiego Mistrza Polski w piłce nożnej, a później członkiem Zarządu Klubu

(3 kadencje), potem został opiekunem sekcji lekkoatletycznej. Odznaczony Złotą Odznaką AZS. Na podstawie, Wertując karty historii, w: b.a., 25 –lecie AZS przy Śląskiej Akademii Medycznej (1949-1974), Gliwice 1974, s. 56-57.

Stokłosa-Tibbitts Anna, szermierka (florelistka); ur. 15 grudnia 1973 w Mikołowie. Zawodniczka klubów: AZS AWF Katowice 1984-1985 i 1989-1997; Start Bytom 1985-1989. Mistrzyni Polski 1996. Trenerka szermierki: Rochester i Fencing Center Nowy Jork, USA 1992-2001; California Fencing Academy w San Jose, USA 2001-. Miejsce zamieszkania: USA. Z. A. Judycki, Polsce sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 243.

Stolzmann Zdzisław urodził się 24 sierpnia 1906 r. w Poznaniu jako syn Kazimierza - ogrodnika i Bronisławy z Kublińskich. Po ukończeniu szkoły elementarnej kontynuował od września 1916 r. naukę w Gimnazjum Św. Marii Magdaleny w Poznaniu, gdzie zdał maturę w maju 1924 r. i otrzymał świadectwo dojrzałości. W październiku tego samego roku rozpoczął studia na Uniwersytecie Poznańskim (UP). Początkowo studiował chemię na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym a następnie od listopada 1930 r. medycynę na Wydziale Lekarskim. Od grudnia 1927 r. do lipca 1930 r. pełnił funkcję młodszego, a od sierpnia 1930 r. do czerwca 1931 r. starszego asystenta w Zakładzie Chemii Ogólnej Wydziału Rolniczo-Leśnego UP. W okresie studiów był członkiem Korporacji Akademickiej Uniwersytetu Poznańskiego „Korpus Zawisza Czarny”. W grudniu 1929 r. otrzymał stopień doktora filozofii w zakresie chemii. W maju 1936 r. uzyskał dyplom lekarza. W październiku 1938 r. otrzymał stopień naukowy doktora medycyny (za doktorat otrzymał Medal Złoty przyznany przez Senat Akademicki Uniwersytetu Poznańskiego). Okres okupacji spędził w Częstochowie. W marcu 1945 r. powrócił do Poznania i na zlecenie ówczesnego rektora UP prof. Stefana Dąbrowskiego przystąpił do uruchomienia zdewastowanej w czasie walk o Poznań zimą 1945 r. Katedry Chemii Fizjograficznej na stanowisku adiunkta. W maju 1947 r. Rada Wydziału Matematyczno - Przyrodniczego UP powierzyła mu jako habilitowanemu docentowi obowiązki zastępcy profesora przy Katedrze Chemii Fizjologicznej na Wydziale Lekarskim UP. w 1958 r. uzyskał stypendium fundacji Rockefellera i wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie zapoznał się z działalnością ważniejszych ośrodków badawczych biochemicznych. W drodze powrotnej zwiedził też ośrodki naukowe w Wielkiej Brytanii, Francji, Belgii, Szwajcarii i NRF. W kwietniu 1963 r. na mocy Uchwały Rady Państwa Zdzisław Stolzmann został mianowany profesorem zwyczajnym chemii fizjologicznej Akademii Medycznej w Poznaniu. Od stycznia 1965 r. do września 1976 r. z ramienia Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) był kierownikiem Katedry Biochemii na Uniwersytecie w Tunisie (Tunezja). Po przejściu na emeryturę w 1976 r., ostatnie lat życia spędził w USA. Zmarł w Houston 8 sierpnia 1997 r. Pochowany został na cmentarzu górczyńskim w Poznaniu w dniu 13 września 1997 r. Należał i prężnie działał w AZS. Był miłośnikiem polskich gór. W Poznaniu wędrówki zastępowała wioślarska pasja. Był propagatorem tegoż sportu - zachęcał studentów do uprawiania tej dyscypliny (był aktywnym członkiem sekcji wioślarskiej). Między innymi dzięki jego zapalowi AZS prawie całkowicie zniszczona, a zbudowana przed drugą wojną, przystań wioślarska, jak i cały sprzęt wioślarski, została odbudowana. J. Matysiak, Materiały Zdzisława Stolzmann (1906-1997) (sygn. P III-147) Materiały-Zdzisława-Stolzmann-P-III-147.pdf; S. Warsicki, Działalność AZS w Poznaniu 1919-1969, Poznań, s. 27-31, 156-163.; A. Brożek, Profesor Zdzisław Stolzmann (1906-1997), współtwórca poznańskiej szkoły chemii fizjologicznej, Rozprawa doktorska Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Poznań 2012 s. 75-77, 174.

Stopka Czesława, ur. 12. 12. 1937 w Zakopanem. Narciarka (5 km, 10 km, 3 x 5 km). ZIO 1964 Innsbruck, 24. 23. 7 m.; Mistrz Sportu, odzn. złotymi odznaką AZS i plakietką Znicza Olimpijskiego. Klub AZS Zakopane. Kariera sportowa 1953-21. Wykształcenie zasadnicze zawodowe, tkaczka, rencistka. Działaczka sportowa. Hobby: sportowe wydawnictwa i programy w TV. Mieszka w Zakopanem. Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 245; Anna Pawlak, *Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994.*, Warszawa 1995, s. 69.

Strasburger Edward Karol (1882-1923) profesor ekonomii Uniwersytetu Warszawskiego od 1916 r. Także wykładowca ekonomii gospodarczej na Wyższej Szkole Handlowej (WSH) i WWP. Dziekan Wydziału Prawa od 1922 r. Pierwszy Prezes Honorowy AZS Warszawa. Od 1922 roku był też członkiem Rady Opiekuńczej CP AZS. Dziadek aktora Karola Strasburgera, który w filmie „Agent nr. 1” (produkcja: 1971 r.) odgrywał postać J. Iwanowa-Szajnowicza – bohatera narodowego i pływaka AZS Warszawa. Z. Pustuła, Edward Karol Starsburger ((1882-1923), <http://www.ipsb.nina.gov.pl:8080/a/biografia/edward-karol-strasburger>; R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa*, s. 40 (maszynopis).

Straszak Zdzisław (1921-1988) absolwent Polit. Warszawskiej, członek AZS Warszawa od 1945 r. Grał w hokeja na lodzie. Uprawiał piłkę ręczną, tenis, hokej na lodzie (zorganizował sekcję) i sporty motorowe. Był wiceprezesem sportowym AZS Warszawa (1946-1949) i wiceprzewodniczącym ZG AZS (1949-1951). Został pierwszym prezesem AZS reaktywowanego jako Akademicki Związek Sportowy (wpis do rejestru 24.06.1957 r.). Członek władz Rady Sportu Międzynarodowego Związku Studentów (1957-1969) i wiceprzewodniczący KW FISU (1961-1971), której AZS został członkiem w 1959 r. Członek honorowy AZS (od 1969 r.) R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa*, (maszynopis); <http://azs.pl/imprezy/integracyjne-mp-azs/88-o-nas/1267-prezesi-azs>; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 349.

Straszyńska-Kossek Danuta - wybitna polska lekkoatletka, sprinterka i plotkarka, dwukrotna olimpijka igrzysk w latach 1968 i 1972, złota medalistka lekkoatletycznych mistrzostw Europy (1966) w sztafecie 4 x 100 m, absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego, magister fizyki (1967), w roku akad. 1967/68 pracowała jako asystentka w Instytucie Fizyki na Politechnice Krakowskiej. Po zakończeniu kariery sportowej w 1973 r. wyjechała do Republiki Federalnej Niemiec i tam przez 4 lata pracowała w firmie komputerowej. Nadal jednak była związana z kulturą fizyczną i sportem i w 1980 r. uzyskała stopień doktora nauk o kulturze fizycznej w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu na podstawie rozprawy zatytułowanej *Analiza kinematyki biegu kobiet na dystansie 100 metrów*, a jej promotorem był prof. dr hab. Zdobysław Stawczyk. W 1969 r. wyszła za mąż za Zbigniewa Kosska, z zawodu dziennikarza sportowego, z którym ma dwóch synów. Aktualnie mieszka w Warszawie i po uzyskaniu uprawnień instruktorskich od 15 lat prowadzi zajęcia z dziećmi, ucząc ich podstaw łyżwiarstwa figurowego. Od wielu lat jest też działaczką w Polskim Komitecie Olimpijskim. Za swoje osiągnięcia sportowe dr Danuta Straszyńska została odznaczona m.in. Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, złotym, srebrnym i brązowym Medalem za wybitne osiągnięcia sportowe oraz otrzymała tytuł „Mistrzyni Sportu”. Laureatka medalu Kalos Kagathos w roku 2013. Czesław Michalski, Jacek Majka, *70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni*, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 216; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 245; Anna Pawlak, *Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994.*, Warszawa 1995, s. 71; Cz.

Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 363; A. Rak, *Sylwetki sportowe polskich olimpijczyków urodzonych na Kielecczyźnie*, Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Seria: Kultura Fizyczna 2011, X, s. s. 185-6, W. Gaczkowski i in., *Encyklopedia (statystyczna) polskiej lekkiej atletyki 1919–1994*, s. 170, 176, 191, 232, 233, 253, 256, 258; Z. Głuszek, *Leksykon polskich olimpijczyków*, s. 334; tegoż, *Polscy olimpijczycy 1924–1984*, s. 389; *Świętokrzyscy olimpijczycy*, s. 28; A. Pawlak, *Olimpijczycy: polscy sportowcy w latach 1924–1998*, s. 245; B. Tuszyński, *Polscy olimpijczycy XX wieku*, t. 2, s. 231; B. Tuszyński, H. Kurzyński, *Od Chamonix i Paryża do Vancouver...*, s. 482; http://www.olimpiski.pl/pl/subpages/displayfid/294_2298.html; http://pl.wikipedia.org/wiki/Danuta_Straszy%C5%84ska; <http://www.sportsreference.com/olympics/athletes/st/danutastraszynska-1.html>; http://insp.waw.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=80&Itemid=41.

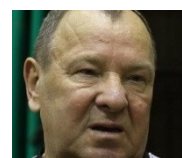
Strejlau Andrzej. Ur. 19 lutego 1940 roku w Warszawie) – piłkarz, trener, komentator piłkarski. W młodości piłkarz ręczny i... nożny. Od czasów szkolnych związany z klubem AZS-AWF, który w pewnym okresie reprezentował w obu dyscyplinach jednocześnie, by następnie zostać trenerem III-ligowej drużyny piłki nożnej. Jako nastpnik grał w kilku stołecznych zespołach: Gwardii, Hutniku i Legii. W 1968 został trenerem reprezentacji Polski juniorów, później był szkoleniowcem narodowej drużyny młodzieżowej (do 1975 roku). Następnie został drugim trenerem pierwszej reprezentacji prowadzonej przez Kazimierza Górskiego. Podczas mundialu w roku 1978 ponownie był drugim trenerem kadry, tym razem Jacka Gmocha. W latach 1989–1993 pełnił funkcję selekcjonera reprezentacji Polski. Jako trener pracował w Polsce (Legia Warszawa, Zagłębie Sosnowiec, Zagłębie Lubin) i za granicą (na Islandii, w Grecji i Chinach). Wieloletni pracownik Wydziału Szkolenia PZPN, a w latach 2005–2006, po wybuchu afery korupcyjnej, szef Polskiego Kolegium Sędziów. Obecnie jest ekspertem i komentatorem piłkarskim. https://pl.wikipedia.org/wiki/Andrzej_Strejlau; <https://www.labetiga.pl/andrzej-strejlau/8441-z-autografami-wysylka-od-3110-on-strejlau/>; <http://absolwe.nci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Stronczynski Władysław, ur. 24. VI.1906 r. w Warszawie. Inżynier rolnik. W latach trzydziestych pracował w Centrali Izb Przemysłowo-Handlowych w Warszawie. Zawodnik sekcji wioślarskiej AZS Warszawa. Pilot Aeroklubu Warszawskiego. Działacz sportowy. Członek Centrali AZS w 1933 r. Po kampanii wrześniowej 1939 r. przedostał się na Zachód, gdzie walczył jako porucznik-pilot RAF. Zginął podczas lotu treningowego 23. III. 1941 r. w pobliżu Andover na terenie Wielkiej Brytanii. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 84. Fot. <https://www.niebieska.eskadra.pl/?control=8&id=3216>

Strugała Jacek (13 II 1960, Kraków), pływak, prezes AZS PK. Zawodnik sekcji pływackiej AZS PK, medalista mistrzostw Polski uczelni technicznych indywidualnie i drużynowo, W latach 1984-1986 prezes AZS PK. Kontynuował organizację tradycyjnych imprez sportowych, organizator biegu 24 godzinnego, ciesząc się dużą popularnością giełdą narciarską na Wydziale Chemii. Członek Zarządu Środowiskowego AZS Kraków i Głównej Komisji Rewizyjnej AZS. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Strzabala, Edward (ur. 25 lipca 1938 r. w Zagnańsku, zm. 7 maja 2012 r. w Kielcach) – wielokrotny mistrz Polski, jeden z najbardziej doświadczonych polskich trenerów piłki ręcznej, członek Rady Trenerów ZPRP. Ukończył Akademię Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Jako zawodnik grał na pozycji rozgrywającego. Reprezentował barwy AZS Wrocław, AZS Katowice (zdobył tytuł wicemistrza Polski) i FKS Stali Mielec. W Mielcu jako zawodnik rozpoczął karierę trenerską i w 1969 roku wprowadził zespół do I ligi. Na przełomie lat 70. i 80. XX wieku współpracował ze sztabem szkoleniowym reprezentacji Polski. Był wówczas asystentem trenera Zygryfda Kuchty. Pomagał w przygotowaniach

kadry przed igrzyskami olimpijskimi w Montrealu (brązowy medal), igrzyskami w Moskwie. W latach 80. skupił się na pracy klubowej. W 1982 roku zdobył ze Śląskiem Wrocław mistrzostwo kraju i Puchar Polski. W 1985 roku ponownie wywalczył Puchar Polski, tym razem z Iskrą Kielce, z którą jest najbardziej kojarzony. Pod koniec lat 80. wyjechał do Egiptu, zdobywając mistrzostwo kraju i Puchar Afryki z zespołem Nady El-Ahly. Duża wiedza i coraz większe doświadczenie dawały efekty. Po powrocie do Polski znów zjawił się w Kielcach, zdobywając mistrzostwo Polski (w 1993 i 1994 roku) oraz wicemistrzostwo (1995). Kolejny zagraniczny epizod to Bahrajn i tytuł mistrzowski z ali-Ahli Manama, z którym wywalczył także Puchar Zatoki Perskiej. Po powrocie do Polski trenował kolejno: MKS Końskie, Śląsk Wrocław, Vive Kielce, Piotrkowianina Piotrków Trybunalski, Stal Mielec, Miedź Legnica i Warmię-Traveland Olsztyn. W tym okresie olsztyńska drużyna przeżyła swój najlepszy okres gry w superlidze. Na mecz do Uranii przybywały tłumy. Oprócz taktyki wyzwolił z zawodników maksimum zaangażowania i ambicji. W Olsztynie dał się poznać jako osoba otwarta, ze swadą opowiadał o swych bogatych sportowych doświadczeniach. Karierę szkoleniową kończył w Radomiu. Tradycje trenerskie kontynuuje syn Tomasz, który był asystentem Bogdana Wenty w Vive Kielce. encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Edward_Strzabała M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 208; Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 245. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. Edward Strzabała. <https://lca.pl/11233image810x390.jpg>

Strzałka Mariusz, szermierz (szpadzista); ur. 22 marca 1959 we Wrocławiu. Zawodnik klubów: AZS Wrocław 1971-1977; AZS Politechnika Wrocław 1978-1986; Kolejarz Wrocław 1987-1988; FC Tauberbischofsheim, Niemcy 1989-1996. Srebrny medalista igrzysk Olimpijskich w Moskwie 1980. Reprezentant Niemiec (VI miejsce drużynowo i VIII miejsce indywidualnie na Igrzyskach Olimpijskich w Atlancie 1996; drużynowy mistrz Świata 1995; wicemistrz 1994). Trener w Tauberbischofsheim, Niemcy 1989-. Miejsce zamieszkania: Niemcy. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 245. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 331. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 477, Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 246.

Strzelczyk Jan, ur. 25.06.1942, pseudonim „Strzelec”. Urodził się w Mielcu. Absolwent AWF Warszawa. 1966 trener AZS WSI Rzeszów. W Resovii od 1967 r. Awans do I ligi 1969. Twórca „podwójnej krótkiej”. 1971 - Mistrzostwo Polski. 1971 - 1973 - Płomień Milowice. 1973-1983 - Resovia. Mistrzostwo Polski (1974-1975.). 1974 - 3. miejsce w Pucharze Zdobywców Pucharów (Bruksela). 1975 - Puchar Polski. 1976 - Finał Pucharu Europy (4) Belgia. Wielki wkład w sukcesy reprezentacji mieli zawodnicy trenowani przez J. Strzelczyka w ME. MŚ i IO. 1984-85 - Resursa Łódź. 1985-86 - Bayer Loholl Niemcy. 1987-88 - Karpaty Krosno. 1988-89 - Resovia. 1989-1996 - Zelmer Rzeszów. Był starszym wykładowcą WSP w Rzeszowie. Żona Magdalena. dwóch synów: Piotr, Franciszek, córka Małgorzata. A. Grygołowicz, Spotkanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn - Resovia 1973, Olsztyn 1998, s. 41. Fot. Krzysztof Lokaj <https://nowiny24.pl/jan-strzelczyk-trenerem-50lecia-plebiscytu-nowin/ar/6071341>

Strzelecki Marian, jeden z czterech synów inżyniera pracującego przy i budowie kolei w Rosji urodził się 26 czerwca 1895 roku w osadzie Buturlinowka (gubernia woroneska). Nie należał wcale do najzdolniejszych z braci, z których jeden został wybitnym architektem, drugi prezesem, a trzeci profesorem. Być może liczne choroby, z którymi musiał walczyć w dzieciństwie i chęć fizycznego wzmocnienia się sprawiły, że chętniej niż jego rówieśnicy kopał piłkę w łódzkim gimnazjum handlowym. Już wtedy jednak ujawniła się i zaczęła kształtować inna pasja Mariana Strzeleckiego: społeczne, organizator-

skie działanie na rzecz innych. Tworzył więc szkolne drużyny piłkarskie, które wzmocniły przyszły Łódzki Klub Sportowy, a że często po treningach mówiono tam o niepodległości państwa polskiego, miał już do czynienia w 1912 roku z carską ochroną. Świadectwo dojrzałości otrzymał jednak w roku 1914 i wyjechał na studia do Warszawy. Tam poznaliśmy go już jako organizatora AZS, lewoskrzydłowego „Polonii” i redaktora jej prasowego organu – „Echa” (1916-1917). Był także przy narodzinach „Sportu Polskiego” w 1918 roku, kiedy to ukończył Wyższą Szkołę Handlową (później jeszcze w latach 1925-1930 studiował także nauki ekonomiczne na Wolnej Wszechnicy w Warszawie). Potem była służba wojskowa (1918-1921) min. w obronie Lwowa, Powstaniu Śląskim i wreszcie w intendenturze w Sosnowcu oraz pomoc we współredagowaniu bytomskiego „Sportowca”. Po powrocie do Warszawy Strzelecki rzucił się w wir działań organizatorskich na rzecz naczelnych władz sportu polskiego. Był więc członkiem zarządu PZPN, PZLA i Polskiego Kolegium Sędziów Piłki Nożnej oraz powołany został do zarządu Związku Polskich Związków Sportowych i Polskiego Komitetu Olimpijskiego, jako sekretarz honorowy. Wziął udział w przygotowaniach polskiej ekipy do Igrzysk Olimpijskich w Paryżu (1924). Krótka kariera zawodnicza oraz działalność organizatorska w budzącym się do życia sporcie polskim - były wstępem do zasadniczej i podstawowej roli, jaką odegrał Marian Strzelecki w dziennikarstwie sportowym, a w Przeglądzie Sportowym w szczególności. Zasługi Mariana Strzeleckiego (Kawaler Krzyża Walecznych, Powstańczego Krzyża Śląskiego oraz Srebrnego i Złotego Krzyża Zasługi) dla sportu i dziennikarstwa sportowego zostały dostrzeżone przez władze w 1937 roku, w rok po ukazaniu się powieści „Wielka gra”, którą napisał Strzelecki wspólnie z Aleksandrem Rekszą. Otrzymał on państwową nagrodę publicystyczno-sportową ufundowana przez PUWF i PW. /.../ Podczas hitlerowskiej okupacji udzielał się w Opiece Społecznej, kierując m.in. kuchnią literacką w Warszawie, ale jednocześnie patronował podziemnej działalności ukochanej „Polonii”, spotykał się często ze swoimi byłymi współpracownikami (Trojanowski, Rothert, Gryżewski), snując plany powojennego rozwoju Przeglądu Sportowego i pisał. Przygotowywał do druku 8 podręczników instruktażowych z dziedziny sportu (korzystając ze wskazówek specjalistów), licząc się z tym, że będą one bardzo potrzebne młodzieży w nowej, odrodzonej Polsce. Szczególnie cenna była opracowywana przez Strzeleckiego książka Józefa Kałuży o piłce nożnej. Niestety, cała, przygotowywana z takim trudem biblioteka sportowa spłonęła podczas Powstania Warszawskiego. Po wyzwoleniu w roku 1945 Marian Strzelecki znów ze zdwojoną energią zabrał się do pracy dziennikarskiej i organizatorskiej w polskim sporcie. Zmarł 15 kwietnia 1946 roku w Komorowie pod Warszawą. B. Tuszyński, Sportowe pióra, Warszawa 1994, s. 97, 99; M. Słoniewski, Zarys działalności polskiego ruchu olimpijskiego w latach 1919-1939, Warszawa 1989, s. 122; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 349.

Strzeszewski Jan, ur. 1 IV 1894 r. w Koziminach Starych, powiat płoński. Architekt. Działacz ruchu robotniczego związany z KPP. W młodości uprawiał boks. Działacz sportowy. Członek Zarządu Polskiego Związku Bokserskiego w latach 1923 - 1927, od 1923 r. do 1925 r. jego wiceprezes. Kierownik sekcji bokserskiej AZS Warszawa w latach 1923 - 1924. Sędzia bokserski. We wrześniu 1939 r. wstąpił do Ochotniczych Batalionów Robotniczych i brał udział w obronie stolicy. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie uczestniczył w ruchu oporu pod pseudonimem „Wiktor”, „Mecenas”. Współorganizator Związku Walki Wyzwoleńczej i Gwardii Ludowej. Twórca i dowódca Grupy Specjalnej Sztabu Głównego GL. Organizator i dowódca wielu brawurowych akcji odwetowych. W dniu 18. III. 1943 r., w starciu zbrojnym z agentami gestapo przy ul. Mostowej w Warszawie, został ranny, a następnie schwytyany i osadzony na Pawiaku, gdzie zginął zamęczony podczas badań. Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Grunwaldu III klasy i mianowany

pułkownikiem. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 84.

Strzeżek Jerzy Ryszard, (ur. 25 czerwca 1939 r. w Koźminku) – profesor, rektor Akademii Rolniczo – technicznej w Olsztynie. Absolwent Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie. (1961 r.). Był akademickim mistrzem i wicemistrzem Polski w biegach na 400 i 800 m. Ściagał się głównie na dwa okrążenia, ale był też podporą klubowej sztafety 4 x 100 m (piąte miejsce na Mistrzostwach Polski w 1961 r.). Zajmował się też szkoleniem zawodników po zakończeniu kariery zawodniczej. Późniejszy rektor Akademii Rolniczo-Technicznej (1987-1990). Pracę zawodową rozpoczął od stażu produkcyjnego w Rolniczym Zakładzie Doświadczalnym WSR w Olsztynie (1962-1963), a następnie kontynuował ją jako asystent naukowo-techniczny (1963-1965), asystent i st. asystent (1965-1969), adiunkt (1969-1975), docent (1975-1982). Profesorem nadzwyczajnym został w 1982 r., zaś tytuł naukowy profesora zwyczajnego otrzymał w 1989 r. Sprawował różne funkcje, m.in. prodziekana Wydziału Zootechnicznego (1978-1981), prorektor ds. nauki (1984-1987), rektora ART w Olsztynie (1987-1990). Jest autorem lub współautorem około 400 prac naukowych. Kierował projektem zamawianym pt. „Biotechnologiczne i fizjologiczne metody doskonalenia procesów rozrodu zwierząt w warunkach prawidłowego i zakłóconego środowiska”. Za swoją działalność otrzymał liczne nagrody i odznaczenia, m.in. doktorat honoris causa AR w Krakowie (2003 r.), medal Zasłużony dla Rolnictwa (2002 r.), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1985 r.), Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (2001 r.), nagrodę Ministra Edukacji Narodowej (2002 r.). Był pomysłodawcą powołania Stowarzyszenia Absolwentów UWM. Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 163. Fot. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Jerzy_Ryszard_Strzeżek

Strzycki Piotr, ur. 30 czerwca 1961 r. w Kielcach. Były siatkarz AZS Kielce. W czasie studiów na Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie grał w II-ligowym AZS AWF. Od 1997 r. należy do czołowych zawodników kraju w siatkówce plażowej. Zadebiutował w Mistrzostwach Polski, w parze z Jackiem Adamskim, także byłym zawodnikiem AZS Kielce. W tym czasie pokonali m.in. wicemistrzów kraju w siatkówce plażowej i wielokrotnych reprezentantów Polski w siatkówce halowej Mariana Kardasa i Waldemara Kasprzaka. Największy sukces w dotychczasowym dorobku kielecka para odniosła w 1998 r., zajmując 4 miejsce w finale Mistrzostw Polski, rozegranym na plaży w Sopocie. W kolejnych latach Piotr Strzycki z Andrzejem Kowalskim, a następnie z Robertem Gawłowskim występował udanie w turniejach Pucharu Polski /5 i 7 miejsca/. Od 1997 r. jest organizatorem turniejów z cyklu Grand Prix Kielc w siatkówce plażowej, w których biorą udział zawodnicy z całego województwa świętokrzyskiego. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 209-210.

Stupka Bronisław (1 VI 1935, Brzezinka Oświęcim), narciarz, kajakarz. Absolwent WSWP Kraków (1957). Zawodnik AZS Zakopane (1950-1954), AZS Kraków (1953-1960). Trener I klasy w kajakarstwie i zawodnik w AZS (1963-1971). Asystent w Zakładzie Gimnastyki WSWF Kraków (1957-1961), instruktor, a następnie kierownik Działu Gimnastyki Leczniczej w Szpitalu Kolejowym w Krakowie (1961-1997). Prowadzi własny Gabinet Leczenia Laserem Biostymulującym (od 1992). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s.363.

Stusiński Tomasz, szermierz (szablista); ur. 18 września 1976 w Warszawie. Zawodnik klubów: AZS AWF Warszawa 1987-2001; Legia Warszawa 2001-2003. Mistrz Polski 1997. Od 2003

w USA; m.in. trener szermierki w Academia Championnat d'Esgrime w San Antonio i Polsko-Amerykańskiej Szkole Szermierzy w New Jersey. Miejsce zamieszkania: USA. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 246.

Styczyński Józef: członek AZS-AWF w latach 1949-50. Sztangista, rekordzista Polski w trójboju wagi koguciej. Trener kadry olimpijskiej w latach 1956-1959. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 349-350.

Styranka-Jóźwikowa Urszula urodziła się 25 sierpnia 1947 roku w Łodzi w rodzinie robotniczej. Po ukończeniu 150 Szkoły Podstawowej uczęszczała do X Liceum Ogólnokształcącego, w którym otrzymała świadectwo dojrzałości. W latach 1972-1977 studiowała na Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, którą ukończyła w stopniu magistra wf i z uprawnieniami trenera II klasy w lekkiej atletyce. Sport uprawiała od 1963 roku. Początkowo w Międzyszkolnym Klubie Sportowym „Śródmieście”, gdzie pod kierunkiem Wojciecha Rudzińskiego ćwiczyła skok wzwyż, następnie w AZS - Łódź pod opieką trenera Władysława Kwiatkowskiego specjalizowała się w biegach na 100 i 200 m. Była mistrzynią Polski junierek w biegu na 100 m w 1966 roku. Od 1965 roku powoływana była do kadry narodowej, w której zaliczyła 160 startów. Debiutowała w meczu Polska-Szwecja Ważniejsze imprezy to m. in. Mistrzostwa Europy w Atenach i Helsinkach, gdzie biegła w sztafecie 4 x 100 m. Była również uczestniczką Uniwersjady w Moskwie w 1973 roku, na której wywalczyła srebrny medal w sztafecie. Mistrzyni Polski seniorek na 200 m w 1970 i 1971 r. Dwukrotnie brała udział w olimpiadach. Na XIX Igrzyskach Olimpijskich w Meksyku w 1968 roku biegając w sztafecie 4 x 100 m (wspólnie z: M. Sarną, D. Straszyńską i I. Szewińską) przyczyniła się do zajęcia 7 miejsca w półfinale z czasem 53,0 s. Natomiast na XX Igrzyskach Olimpijskich w Monachium w 1972 roku będąc również zawodniczką sztafety 4 x 100 m (wspólnie z: B. Bakulinową, D. Jędrejek i H. Kernerówną, zajęła 8 miejsce w finale z czasem 44,20 s. Od 1968 roku mieszka w Olsztynie, gdzie startowała w barwach KS „Gwardia”. A. Bogusz, Łódzcy olimpijczycy, Łódź 1984, s. 210. Fot: http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Urszula_Styranka-Szubzda/Archiwum_Muzeum_Sportu_w_Olsztynie.

Styrna-Nawrocka, Jadwiga (25 II 1932, Lwów), siatkarka, koszykarka, absolwentka ASP. Zawodniczka AZS Kraków (1953-1963). W siatkówce wicemistrzyni Krakowa (1953) w dwójkach mieszanych (z siatkarzem. AZS Stefanem Sołtysikiem). W koszykówce należała wówczas do czołowych zawodniczek AZS, uczestniczyła w pięciu turniejach AMP zdobywając srebrny (1957) i brązowy medal (1956), wywalczyła z drużyną awans do I ligi (w sezonie 1957/58), potem grała w II lidze po bezskutecznej walce o wejście do I ligi (1963), kontynuowała karierę zawodniczą w I- i II-ligowej „Koronie” (1963-1965), „Hutniku” (1966) oraz w niemieckim TV Post Trewir. Karierę sportową zakończyła jako trenerka AZS AWF Kraków (1985/86). Konserwator malarstwa i dzieł sztuki. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 363. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Sucheński, Dominik, „Dżony”. Urodził się 8 września 1926 roku w Brodnicy. Po ukończeniu w rodzinnym mieście szkoły podstawowej zdał egzamin do Seminarium Duchownego w Niepokalanowie /.../ W 1941 roku został wraz z rodziną wysiedlony do Generalnej Guberni w okolice Warszawy. Wychowany w patriotycznej rodzinie podjął walkę z okupantem. Należał do tajnego harcerstwa, był żołnierzem Armii Krajowej, uczestniczył w Powstaniu Warszawskim W 1945 roku wrócił wraz z rodziną do Brodnicy. W 1947 roku zdał maturę. Już w czasie pobytu w liceum interesował się sportem. Był członkiem Har-

cerskiego Klubu Sportowego. Odnosił wiele sukcesów na zawodach międzyszkolnych w lekkoatletyce i grach sportowych. W 1947 roku rozpoczął naukę w Stadium Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. W okresie studiów w barwach AZS Wrocław uprawiał lekkoatletykę, odnosząc duże sukcesy. W latach 1948-1953 był członkiem kadry narodowej, wielokrotnym reprezentantem Polski, a w 1952 roku uczestnikiem Igrzysk Olimpijskich w Helsinkach. Jego koronną konkurencją był bieg na 100 m. Na dystansie tym w 1950 roku na mistrzostwach Polski w Krakowie wyrównał wynikiem 10,6 s rekord Polski. W 1948 roku na mistrzostwach Polski w Gdańsku w skoku w dal uzyskał 6,98 m, zajmując trzecie miejsce. Po ukończeniu studiów w latach 1950-1955 pracował jako szkoleniowiec w Wojewódzkim Ośrodku Sportowym we Wrocławiu. W latach 1955-1970 był adiunktem, a następnie wykładowcą w Zakładzie Lekkoatletyki WSWF we Wrocławiu /.../ W 1970 roku ze względów rodzinnych wrócił do Brodnicy, pracując do emerytury (1986) w liceum jako nauczyciel wychowania fizycznego i wicedyrektor /.../ pełniąc funkcje wizytatora-metodyka kuratorów w Bydgoszczy i w Toruniu. Zdobyta w czasie studiów i na kursach szkoleniowych wiedza w zakresie treningu oraz odzyskanie stopnia trenera I klasy w lekkoatletyce pozwoliły mu na podjęcie pracy w sporcie wyczynowym. W latach 1948-1970 pełnił początkowo funkcję trenera, a następnie trenera koordynatora w KS „Gwardia” we Wrocławiu. W czasie swojej działalności w tym klubie wprowadził sekcję lekkoatletyki do I ligi. W latach 1957-1970 uczestniczył również w szkoleniu lekkoatletycznej kadry olimpijskiej niesłyszących. Efektem tej pracy były liczne medale zdobywane przez jego podopiecznych na światowych igrzyskach niesłyszących oraz bardzo wysoka pozycja narodowej reprezentacji niesłyszących na arenie międzynarodowej. Dominik Sucheński był również sędzią klasy międzynarodowej w lekkoatletyce /.../ Pełni odpowiedzialne funkcje w organizacjach sportowych i społecznych /.../ Przez grono najbliższych przyjaciół był zawsze nazywany z sympatią „Dżony”, choć nikt już nie pamięta, skąd się wziął ten pseudonim. W uznaniu zasług oraz osiągnięć zawodowych i społecznych otrzymał wiele odznaczeń i medali, m.in. Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznakę Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Krzyż Armii Krajowej, Warszawski Krzyż Powstańczy. Bąkowski, J., Dominik Sucheński, „Dżony”, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 310-311. Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 36-39;. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 246. https://pl.wikipedia.org/wiki/Dominik_Suche%C5%84ski

Suchorzewski Edward, ur. 18.09.1897 w Warszawie, data śmierci nieznana. Wykształcenie średnie. Centralna Wojskowa Szkoła Gimnastyki i Sportów w Poznaniu. Zawodnik rugby - Wojskowa Szkoła Sanitarna / Oficerska Szkoła Sanitarna Warszawa (1924-1926, 1928-1929, zdobywca Pucharu Agencji Wschodniej 1929), AZS Warszawa (1926-1928, 1930). Pierwszy trener Maurice Baquet. Trener i zawodnik Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego Warszawa (1929-1930). Członek Warszawskiego Okręgowego Komitetu Rugby (1928), Komisji Organizacyjnej Polskiego Związku Rugby (1928-1930). Instruktor wychowania fizycznego Wojskowej Szkoły Sanitarnej/Oficerskiej Szkoły Sanitarnej (1924-1929), Państwowego Instytutu Wychowania Fizycznego w Warszawie (1928-1929), Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego (1929-1930), kierownik kancelarii głównej (1930-1934), dowódca kompanii oficerskiej (1934-1938), sekretarz, dowódca kompanii oficerskiej Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie (1938 1939). Kapitan WP. J. Wierzbicki, Historia polskiego rugby, Warszawa 2011, s. 124.

Sudol Grzegorz (26.08.1978, Nowa Dęba), lekkoatleta, chodźca, olimpijczyk. Zawodnik AZS AWF od 2000 r. Absolwent krakowskiej AWF. Najważniejsze sukcesy sportowe: wielokrotny mistrz Polski w chodzie na 20 km (2003) i 50 km (2002, 2007, 2008), w hali na 5 km (2005, 2006, 2007, 2008); uczestnik ME (1997, 2002, 2006); uczestnik MŚ (2003, 2005, 2007, 2009 – czwarte miejsce w chodzie na 50 km). W IO w Atenach (2004) zajął siódme miejsce w chodzie na 50 km. W tej samej dyscyplinie w IO w Pekinie (2008) zajął dziewiąte miejsce, wielokrotny akademicki mistrz Polski. Pracownik naukowy Zakładu Lekkiej Atletyki AWF. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Kot, J., Sportowcy AWF, „Puls AWF” (AWF Kraków) 52, 2016, s. 4-5; Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008), w: Akademycka kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 112-113.

Sukniewicz Kleiberowa Teresa lekkoatletka (80 m pł), 1968 Meksyk, medalistka ME 71, trzykrotna medalistka HME (70-72), czterokrotna rekordzistka świata 70, pięciokrotna mistrzyni Polski ('68 '70) i trzynastokrotna rekordzistka Polski, Zasłużony Mistrz Sportu, odzn. złotym, srebrnym i brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, złotą odznaką AZS, Najlepszy sportowiec roku 70 („PS”), zdobywczyni „Złotych kolców” 70, klub Legia Warszawa. Kariera sportowa od 1963-1968. Ur. 11.11.1948 w Warszawie. Wzrost 170 cm, waga 58 kg. Wykształcenie wyższe humanistyczne, SGPiS Warszawa, ekonomista. Mężatka, mąż jest nauczycielem akademickim (m. in. profesorem w Berkeley w Kalifornii). Mieszka w Warszawie. Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 71-72.

Sulikowski Stanisław, ur. 14 IV 1914 r. w Leodium w Belgii. Student Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Lekkoatleta „Legii” Warszawa i AZS Warszawa. Czołowy polski sprinter w latach 1936-1939. Mistrz Polski w biegu na 110 m przez płotki (1938 r.), 4 x 400 m (1938 r.), 4 x 100 m (1939 r.). Reprezentant Polski w meczach międzypaństwowych (1938 -1939). Zginął w powstaniu warszawskim 23 IX 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 84.

Suliński Stanisław (66 l.). Ur. w 1942 r. w Osieku k. Zawidza, trener, wychowawca wielu pokoleń piłkarzy ręcznych w Płocku. W swojej bogatej karierze był zawodnikiem Mazura Sierpc oraz AZS-AWF Warszawa. Dostał również zaszczytu reprezentowania barw narodowych w akademickiej reprezentacji. Po zakończeniu kariery zawodniczej jako trener budował podwaliny pod późniejsze sukcesy Wisły Płock. Zmarł 25 października. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Sumara Mariusz (8 I 1965, Tarnów) piłkarz ręczny, absolwent AWF Kraków (1989). Zawodnik AZS AWF Kraków (1984-1993), nauczyciel wychowania fizycznego AE (od 1990), trener piłki ręcznej, instruktor pływania, piłki nożnej, koszykówki, siatkówki. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 364.

Surdyka Elizak Beata, ur. 16.03.1977, Świebodzice. Narciarka. Córka Leszka i Wiesławy Kubaj. Absolwentka Liceum Ogólnokształcącego w Bielsku- Białej (1996), AWF w Katowicach (2001). Zawodniczka (162 cm, 58 kg, biegaczka) BBTS Włókniarza Bielsko-Biała (1993-96), AZS-AWF Katowice (1997-01). Trenerzy: Albert Łarionow, Wadim Anuczyn. IO-krotna mistrzyni Polski: na 10 km dow. (1999), 10 km klas. (2001), 5 km klas.+ 5 km dow. (2001), 15 km klas. (1999) i 4 x 5 km (1994, 1995, 1998-01) oraz 7-krotna wicemistrzyni kraju: 5 km klas. (2000), 15 km dow. (2001), 30 km dow.(1999), w biegu długim (2001) i w biegu sztafetowym (1993, 1996-97). Olimpijka 1998 Nagano: 15 km klas. - 58 m. (65 zaw.) z czasem 55.37,5. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy

województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 305. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 247.

Surdyka Edward (24 III 1930, Kraków), absolwent WSWP Kraków (1953), trener piłki ręcznej kadry narodowej szczypiornistek (1957-1965), występował 3-krotnie w MŚ, 10-krotnie zdobywał tytuły mistrza Polski z piłkarkami „Cracovii”, pracownik Studium WF PK i jego kierownik orędownik rozwoju sportu akademickiego na PK i rozbudowy bazy sportowej PK. Dzięki jego inicjatywom powstały piękne obiekty sportowe w Czyżynach i przy ul. Kamiennej. Wspólnie z J. Żurkiem i P. Jeżem oraz działaczami AZS PK zorganizował dla uczczenia 30-lecia PK Bieg Kościuszkowski - imprezę lekkoatletyczna, która nieprzerwanie co roku odbywa się wczesną wiosną, 24 marca, w dniu złożenia przysięgi przez Naczelnika na Rynku w Krakowie. J Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 364. Fot. <https://es-la.facebook.com/azspk/photos/>

Suski Marian, (1905-1993), inżynier, absolwent Politechniki Warszawskiej, konstruktor pierwszych w Polsce aparatów elektrycznych, pomocnych w sędziowaniu podczas zawodów szermierczych. W okresie międzywojennym był oficerem służby czynnej w stopniu kapitana. Uprawiał szermierkę w KS „Warszawianka” i WKS „Legia”. Dzięki odniesionym sukcesom wszedł w skład polskiej drużyny szablowej na igrzyska olimpijskie w Los Angeles w 1932 r., podczas których zdobył brązowy medal (w walce z drużyną USA uzyskał decydujące o medalu trafienie). Na igrzyskach w Berlinie w 1936 r. razem z drużyną zajął czwarte miejsce. Brał udział w wojnie w 1939 r., a po uwolnieniu z obozu jenieckiego przybył w 1946 r. do Świdnicy, jako jeden z przedstawicieli ministerstwa, w celu uruchomienia przemysłu elektrotechnicznego na Dolnym Śląsku. W 1947 r. zgodnie ze swoimi zainteresowaniami Wybrał karierę naukową i przeniósł się do Wrocławia, podejmując pracę jako adiunkt na Politechnice Wrocławskiej. Jednocześnie wznowił treningi w sekcji szermierczej AZS Wrocław. Społecznie pracował jako instruktor szermierki. Był współorganizatorem wielu zawodów szermierczych na Dolnym Śląsku. W 1950 r. na szermierczych mistrzostwach Polski we Wrocławiu zdobył tytuł mistrza kraju. W 1953 r. zakończył karierę zawodniczą, ale kontynuował działalność organizatorską. W latach pięćdziesiątych pełnił funkcję prezesa Okręgowego Związku Szermierczego we Wrocławiu, będąc równocześnie członkiem zarządu Polskiego Związku Szermierczego, komisji do spraw sędziowania elektrycznego Międzynarodowego Związku Szermierczego. Był sędzią klasy międzynarodowej. W późniejszym okresie, mimo licznych obowiązków zawodowych (został profesorem zwyczajnym Politechniki Wrocławskiej), pełnił funkcję kuratora AZS Wrocław. Od lat sześćdziesiątych współpracował z Wojewódzką Komisją Polskiego Komitetu Olimpijskiego oraz Klubem Olimpijczyka i mimo przejścia w 1976 r. na emeryturę nadal uczestniczył w przedsięwzięciach propagujących idee olimpijskie na terenie Dolnego Śląska. Za swoją działalność zawodową i społeczną został wyróżniony wieloma odznaczeniami państwowymi i sportowymi. Z. Schwarzer, Dolnośląscy Olimpijczycy 1948-1998, Wrocław 2000, s. 11-12; M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 210. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 334; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 247. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 488; https://pl.wikipedia.org/wiki/Marian_Suski

Sutyło Zdzisław (1930-1993). Pierwszy prezes KS AZS AWF w latach 1976 -1981, urodził się 2 kwietnia 1930 r. w Rzeszowie. W latach 1950-1953 studiował w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Pozostał w Uczelni pracując w Zakładzie Fizjologii kolejno jako wolontariusz, asystent, starszy asystent i adiunkt. W roku 1963 uzyskał stopień doktora wychowania fi-

zycznego. Pod koniec lat siedemdziesiątych został powołany na stanowisko docenta. W trakcie wieloletniej pracy w Uczelni pełnił m.in. funkcje: kierownika Zakładu Nauk Przyrodniczych, zastępcy dyrektora Instytutu Sportu, prodziekana ds. studiów zaocznych na Wydziale Wychowania Fizycznego, prodziekana Wydziału Turystyki i Rekreacji. W roku 1992 był dyrektorem Fundacji dla Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Niemal całe życie poświęcił idei krzewienia kultury fizycznej i rozwojowi sportu polskiego. Obdarzony dużymi zdolnościami organizatorskimi, posiadał łatwość nawiązywania kontaktów, wyróżniał się rozmachem i śmiałością działań oraz umiejętnością aranżowania przedsięwzięć. Pracę w sporcie rozpoczął bezpośrednio po ukończeniu studiów w WSWF. Przez kilka lat był zawodnikiem piłki nożnej, a później jako trener zajmował się szkoleniem zawodników w klubach Dolnego Śląska. W czerwcu 1976 r. po powstaniu KS AZS AWF Wrocław został jego pierwszym prezesem. Dwa lata później objął w WKS „Śląsk” funkcję wiceprezesa ds. piłki nożnej. Założył Młodzieżowy Klub Piłkarski „Wratislavia”, a w latach 1987-1988 również kierował jego zarządem. Na początku 1989 roku, jako jeden ze szczególnie wyróżniających się działaczy baseballa, któremu całkowicie poświęcił resztę swojego życia, został wybrany prezydentem Zarządu Dyrektorów Polskiej Małej Ligi Baseballa. Niezależnie od tej funkcji, wykorzystując swoje doświadczenie i całą energię, zakładał drużyny baseballa w szkołach oraz organizował kursy sędziów i instruktorów tej dyscypliny sportu. Z jego inicjatywy w 1990 r. na Stadionie Olimpijskim otwarto boisko baseballowe z prawdziwego zdarzenia - pierwszy tego typu obiekt nie tylko w Polsce, ale i w Europie Wschodniej. Boisko to otrzymało imię Stanleya Musiała - amerykańskiego, legendarnego baseballisty polskiego pochodzenia, który na tej uroczystości był obecny. Podczas wizyty prezydenta USA George'a Buscha w Polsce, na audyencji w Ambasadzie Amerykańskiej Z. Sutyło reprezentował polski baseball z grupą najmłodszych zawodników. W 1992 roku został wybrany wiceprezesem ds. dzieci i młodzieży Zarządu Polskiego Związku Baseballa i Softballa. W tym samym roku w Twardogórze zainicjował „Letnią szkołę baseballa i koszykówki”. Podczas tej akcji dzieci oprócz podnoszenia poziomu sportowego uczestniczyły w zajęciach umuzykalniających, uczyły się języka angielskiego oraz poznawały tajniki obsługi komputera. Był człowiekiem życzliwym, pełnym pogody ducha i radości życia, jednocześnie racjonalnym, krytycznie oceniającym brak logiki i konsekwencji u wielu decydentów utrudniających mu działania. Niezwykle koleżeński świadczył przysługi nie tylko osobom z najbliższego otoczenia. Piastując różne funkcje kierował się dobrem polskiego sportu, niejednokrotnie angażując w pracę społeczną własne środki finansowe. Za osiągnięcia w pracy zawodowej i społecznej został odznaczony licznymi wyróżnieniami, m.in.: Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Zmarł nagle w Miliczu w czasie prowadzenia Letniej Szkoły Baseballa i Koszykówki 1 lipca 1993 r. Pochowano Go na cmentarzu Świętej Rodziny na Sępolnie we Wrocławiu. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 41; Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 243-244.

Swornowski Leszek, ur. 28. 03. 1955 we Wrocławiu. Sermierz (szpada), w. 179 cm, c.c. 62 kg. IO. 1976 Montreal; IO 1989 Moskwa, srebrny medalista IO, 25 m.; brązowy medalista MŚ 1979; brązowy medalista ME 1983; medalista akademickich MŚ 1983; dwukrotny mistrz Polski 1978, 1986; dziewięciokrotny (druż.) mistrz Polski 1977-83, 1985, 1987; odzn. dwukrotnie złotym, dwukrotnie srebrnym i raz brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, złotą i srebrną odznaką AZS, Zasłużony dla Województwa i M. Wrocławia. Klub AZS Wrocław. Kariera sportowa od 1968. Wykształcenie wyższe wf., AWF Wrocław, trener. Sędzia sportowy. Żonaty, jedno dziecko. Hobby: modelarstwo, muzyka i sport samochodowy. Miesz-

ka we Francji. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 248. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 336; Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 40-43; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 489.

Synoradzka Krajnowówna Regina, ur. 9. 06. 1950 w Gryficach. Skoczek do wody (trampolina), w. 167 cm, c.c. 57 kg. IO 1972 Monachium, 17. 18 m.; dziesięciokrotna mistrzyni Polski 1970- 73; odzn. srebrną Odznaką AZS. Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa 1968-75. Wykształcenie wyższe wf., AWF Warszawa, nauczycielka wf. Sędzia skoków do wody. Mężatka, ma córkę, mąż jest fotografikiem. Hobby: narty, tenis, balet. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 248; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 72.

Synoradzka Martyna, florecistka, olimpijka z 2012 r. Urodziła się 30 stycznia 1988 r. w Poznaniu. Szermierkę zaczęła uprawiać w 1999 r. w klubie „Warta” Poznań. Od 2005 r. jest zawodniczką AZS-AWF Poznań. Specjalizuje się we florecie. W broni tej jest trzykrotną mistrzynią Polski (2013, 2014, 2017) i wicemistrzynią (2011). Wraz z zespołem AZS-NMP Poznań w 2015 r. zdobyła drużynowe mistrzostwo Polski, a w 2011 r. wicemistrzostwo. Na arenie międzynarodowej największe sukcesy odnotowała w kategoriach młodzieżowych. Jest drużynową mistrzynią świata junierek we florecie w kategorii do lat 20 (2008) oraz indywidualną wicemistrzynią Europy w kategorii do lat 23 (2009). Na uniwersjadzie w 2013 r. w Kazaniu w drużynowym turnieju floretu zdobyła brązowy medal. Wielokrotnie startowała w mistrzostwach świata i Europy seniorów. Jej największym osiągnięciem w zawodach tej rangi jest zdobycie brązowego medalu w turnieju indywidualnym floretu na mistrzostwach Europy w 2018 r. w Nowym Sadzie oraz zajęcie na mistrzostwach świata w 2011 r. w Katanii ósmego miejsca w turnieju indywidualnym floretu i czwartego miejsca w turnieju drużynowym. W 2012 r. uczestniczyła w igrzyskach olimpijskich w Londynie, na których w turnieju indywidualnym floretu zajęła 23. miejsce, a w turnieju drużynowym piąte. W trakcie wyczynowego uprawiania sportu ukończyła studia wyższe na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 294.

Sypowski Józef. Członek sekcji kajakowej AZS Kraków od sierpnia 1939 r. Poległ jako żołnierz w czasie walk pod Pszczyną we wrześniu 1939 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 85.

Syrek Grażyna, lekkoatletka, olimpijka z 2004 r. Urodziła się 9 stycznia 1972 r. w Kędzierzynie-Koźlu. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w 1989 r. w klubie sportowym „Chemik” Kędzierzyn. Podczas studiów w latach 1994-1998 w Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie była zawodniczką tamtejszego klubu AZS-AWF, a następnie w latach 1999-2005 „Olimpii” Poznań. Specjalizowała się w biegach długodystansowych i maratonie. Dziesięciokrotna mistrzyni Polski: w biegu na 5000 m (2003, 2006), 10 000 m (2005, 2006), półmaratonie (2005), maratonie (2002, 2003), biegach przełajowych na 4 km (2003) i sztafecie 4 x 400 m (1991, 1993). Jej największymi osiągnięciami międzynarodowymi było zajęcie drugiego miejsca w półmaratonie w Pradze (2002) i Dublinie (2002) oraz piątego miejsca w maratonie w Chicago (2003). W 2004 r. startowała na igrzyskach olimpijskich w Atenach, na których w maratonie zajęła 41. miejsce na 82 startujące zawodniczki. Po zakończeniu kariery sportowej podjęła pracę w szkolnictwie w charakterze nauczyciela wychowania fizycznego. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 295.

Szadziewski Roman - (ur. 28 maja 1935 r. w Jaźnie koło Wilna, zm. 18 sierpnia 2001 r. w Olsztynie) - żeglarz KS AZS UWM Olsztyn, reprezentant Polski, medalista mistrzostw Europy, wychowawca olsztyńskich olimpijczyków. Był absolwentem Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie. Jest legendą żeglarstwa sportowego na Warmii i Mazurach. Reprezentował Legię Warszawa, Warmię i KS AZS UWM Olsztyn. Największe sukcesy odnosił w klasie Latający Holender, w której był wielokrotnym mistrzem Polski. W 1957 r. zdobył w tej klasie brązowy medal mistrzostw Europy - pierwszy medal polskiego żeglarstwa w imprezie międzynarodowej rangi mistrzowskiej. Jako szkoleniowiec wychował olimpijczyków w klasie Finn: Wiesława Braclawa (Meksyk 1968), Błażeja Wyszkwoskiego (Monachium 1972) i Tomasza Rumszewicza (Montreal 1976). Szadziewski był inicjatorem budowy obiektów sportowych w Kortowie. Po zakończeniu przygody z żeglarstwem został dyrektorem administracyjnym, pracował w Akademii Rolniczo-Technicznej i Wyższej Szkole Pedagogicznej w Olsztynie. Z powodzeniem startował w regatach weteranów. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Roman_Szadziewski). Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 499.

Szafarkiewicz Stanisław w AZS Poznań od 1950 r. Trener naszych i koszykarzy. Wychowawca wielu reprezentantów Polski, w tym olimpijczyka z 1968 r. Grzegorza Korcza. Ma wyjątkowe osiągnięcia w szkoleniu młodzieży. Trener - wychowawca. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. Fot. http://www.poznan.pl/mim/turystyka/pictures/stanislaw-szafarkiewicz_pic1,1017,68622,105058,show2.jpg

Szafarkiewicz Piotr - absolwent akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu z 1979 r., trener koszykówki II klasy, instruktor narciarstwa zjazdowego, instruktor siatkówki, pływania, piłki ręcznej i gimnastyki, sędzia koszykówki II klasy, ratownik WOPR. Uprawiał pływanie /1966-1967/ i koszykówkę /1968-1979/ w AZS w Poznaniu. Był m.in. członkiem drużyny koszykówki, która w 1977 roku zdobyła tytuł akademickiego mistrza Polski juniorów. W latach 1979-1986 był asystentem i starszym asystentem w akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu; od roku akademickiego 1986/87 pracuje w Studium WFiS Akademii Rolniczej. Od 1980 roku był również trenerem koszykówki w AZS w Poznaniu. Do największych osiągnięć trenerskich P. Szafarkiewicza należy trzykrotne zdobycie przez jego wychowanków tytułu Akademickiego Mistrza Polski Juniorów /1983, 1985 i 1986/, zajęcie II miejsca w akademickich mistrzostwach Polski Seniorów /1985 r./ oraz zajęcie II miejsca w II Ogólnopolskiej Spartakiadzie Młodzieży Szkolnej we Wrocławiu. P. Szafarkiewicz pracuje społecznie w Komisji Koszykówki w Zarządzie Głównym AZS oraz w Kolegium Sędziów Okręgowego Związku Koszykówki w Poznaniu. Został uhonorowany Złotą Odznaką AZS. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 29-30.

Szafkowski Zbigniew, urodzony 1 lipca 1938 w Iwii koło Lidy na Wileńszczyźnie. Absolwent WSWF w Poznaniu (1960). W latach 1956-1969 uprawiał biegi średnie w AZS Poznań i „Pomorzu” Stargard. Pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego i trener lekkiej atletyki w Stargardzie i Barlinku (1960-1975). Potem od 1975 do 2003 był zatrudniony w filii AWF Poznań w Gorzowie Wielkopolskim. W 1980 roku w AWF w Poznaniu obronił pracę doktorską na temat: „Rozwój sportu na Pomorzu szczecińskim w latach 1945-1975”. Podczas pracy w AWF Gorzów Wlkp. był Kierownikiem Zakładu Lekkiej Atletyki. Opublikował (do 2011 r.) blisko 300 prac w tym 43 książek o sporcie gorzowskim, szczecińskim (także akademickim) i kulturze fizycznej Polonii. Tylko w okresie między 1994 a 2016 napisał 18 (sic!!!) książek dotyczących historii sportu Szczecina

lub Pomorza Szczecińskiego. Opracował ponad 300 haseł sportowych do Encyklopedii Szczecina. Jest promotorem ponad 100 studenckich prac magisterskich. Wśród jego zainteresowań naukowych sporo miejsca zajmował także AZS. Od 2006 roku był prezesem Lubuskiej Rady Olimpijskiej. Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” na Wileńszczyźnie nadało Zbigniewowi Szafkowskiemu tytuł członka honorowego „za pamięć o ziemiach rodzinnych i za wydawanie artykułów i książek, w których opisuje osiągnięcia sportowe młodzieży polskiej zamieszkałej na Litwie, Białorusi i Ukrainie podczas Światowych Igrzysk Olimpijskich”.

Szałkowski Kazimierz: wieloletni działacz AZS Gdańsk i AZS Warszawa, Członek Prezydium ZG AZS w latach 1955-1959, kierownik Wydz. Sportowego ZG AZS. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350.

Szałkowski Janusz (ur. 1921 r.), pochodzący z Gniezna dziennikarz i działacz sportowy. Student Wydz. Prawa Uniwersytetu Poznańskiego. W 1948 przeniósł się na UW, gdzie ukończył studia rok później. Działacz Związku Młodzieży Demokratycznej i Stronnictwa Demokratycznego. Od 3 kwietnia 1949 przewodniczący centrali „nowego” AZ(rzeszenia)S. Przeprowadził czystki w strukturach nowego AZS, usuwając działaczy uznanych za tzw. „element reakcyjny”. Za jego przewodnictwa kontrolę nad organizacją przejęło Zrzeszenie Studentów Polskich. W późniejszych latach był publicystą sportowym Polskiego Radia. Był posłem na Sejm (1947-52) z ramienia Stronnictwa Demokratycznego. W 1989 r. stanął po stronie opozycji solidarnościowej. Popierał działania Kongresu Liberalno-Demokratycznego. H. Wosiński, Stronnictwo Demokratyczne w Polsce Ludowej. Cz. 3: Udział Stronnictwa w pracach parlamentu PRL w latach 1944-1968, red. W. Beczek, Warszawa 1969, s. 124; R. Gawkowski, Akademycki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 150 (maszynopis); Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350.

Szarejko Leszek (30 III 1972, Augustów), saneczkarz, mistrz Polski, olimpijczyk (1992, 1994). Zawodnik AZS AWF Kraków (1993-1997). Trzykrotny mistrz Polski w jedynekach (1993) i w dwójkach z A. Przechewka, (1992-1993). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 364; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 50. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Szarliński Jan (21 VIII 1931, Kęty), siatkarz, absolwent PK (1954). Zawodnik AZS Kraków (1953-1959), reprezentant Polski AZS, wystąpił w AMŚ w Paryżu zdobywając z drużyną srebrny medal, zdobył też brązowy medal MP (1957), brązowy medal AMP (1953), srebrny medal AMP (1956), występował w II reprezentacji Polski (1956-1959). Pracownik naukowo-dydaktyczny PK na Wydziale Budownictwa Lądowego i Wydziale Budownictwa Wodnego. Profesor tytularny (1990). Projektant wielu znaczących obiektów budowlanych min. Stalowni w Hucie Warszawa, zapory wodnej w Besku na Wisłoku, mostu na Wiśle w Krakowie na stopniu wodnym Kościuszko, kościoła w Krakowie na Dąbiu oraz wykonawca licznych budowli lądowych i hydrotechnicznych. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 364. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Szawarska-Czopek Anna (54 l.). 67 razy wystąpiła w reprezentacji Polski w koszykówce. Przez całą karierę związana z lubelskim AZS. Zm. w lutym 2003 r. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Szczawińska-Osińska Emilia (ur. 19 stycznia 1926 w Masłomęczu, zm. 19 września 2010 w Lublinie) - polska siatkarka, reprezentantka Polski, medalistka mistrzostw świata i Europy. W mistrzostwach Polski uczestniczyła od 1946 r. Z drużyną AZS Lublin zajęła wówczas 4 miejsce. Miejsce to powtórzyła w 1947 w barwach Lublinianki. Od 1948 r., po rozpoczęciu studiów na Akademii Medycznej w Warszawie, grała w zespole AZS Warszawa, zdobywając w tym samym roku mistrzostwo Polski. Sukces ten powtórzyła jeszcze w 1952 r. jako zawodniczka AZ AWF Warszawa. Ponadto zdobyła jeszcze brązowy medal w 1950 r. w barwach AZS Warszawa. Po ukończeniu studiów medycznych grała jeszcze w niższej klasie rozgrywkowej w Starcie Lublin do 1967 r. W reprezentacji Polski debiutowała w historycznym pierwszym meczu tej drużyny 4 lutego 1948 r. w Warszawie z Czechosłowacją. Kolejny mecz w drużynie narodowej zagrała jednak dopiero rok później (towarzysko 2 marca 1949 r. z Czechosłowacją), a podstawową zawodniczką reprezentacji stała się w 1950 r. Miała znaczący udział w zdobyciu przez Polskę wicemistrzostwa Europy w 1950 i 1951 r. oraz największym sukcesie polskiej siatkówki na arenie międzynarodowej aż do czasów Huberta Wagnera - zdobyciu wicemistrzostwa świata w 1952 r. Uczestniczyła również w akademickich mistrzostwach świata w 1951 r., a ostatnie mecze w reprezentacji rozegrała w 1953 r. Na Międzynarodowych Igrzyskach Młodzieży i Studentów w Bukareszcie. Łącznie wystąpiła w 38 oficjalnych spotkaniach. Z zawodu lekarz stomatolog. https://pl.wikipedia.org/wiki/Emilia_Szczawi%C5%84ska-Osi%C5%84ska; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350.

Szczechowicz Marian. Absolwent AWF Warszawa. Zatrudniony w Zakładzie Sportowych Gier Zespołowych SGZ w latach 1979-1983. Trener piłki nożnej, wiceprezes AZS AWF Warszawa. Trener PZPN reprezentacji Polski juniorów (brązowy medal ME) Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 139. Fot. <http://www.sport-olimpijski.pl/p/sklad-zespołu-metodycznego>

Szczeciński Kazimierz. Urodził się 21 listopada 1930 r. w Poznaniu. Swoją sportową karierę rozpoczął w klubie „Stal” Poznań (1950-1951). Następnie reprezentował AZS Szczecin (1952-1961) i „Pogoń” Szczecin (1962-1967). W 1957 r. zdobył brązowy medal mistrzostw Polski w dziesięcioboju. Trzy razy był finalistą mistrzostw Polski: W 1952 r. zajął VII m w konkurencji pchnięcia kula, w 1955 r. - VIII m w dziesięcioboju, a w 1956 r. - VII m w dziesięcioboju. W 1951 r. wywalczył V m w halowych mistrzostwach Polski, startując w trójskoku. Trenerem, konkurentem i przyjacielem Kazimierza Szczecińskiego był Bolesław Pachół. Kazimierz Szczeciński został absolwentem Wydziału Chemii Politechniki Szczecińskiej. Uzyskał stopień naukowy doktora inżyniera chemii i do dziś zatrudniony jest na Wydziale Mechanicznym Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie. Zespoły badawcze kierowane przez dr. K. Szczecińskiego wdrożyły wiele nowatorskich rozwiązań z zakresu obróbki cieplno-chemicznej Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 37-38.

Szczepańska Elżbieta Anna, psycholog, działacz polityczno-społeczny, sportowiec; ur. 8 czerwca 1951 w Sosnowcu. Wicemistrzyni Śląska i Zagłębia w pchnięciu kulą i rzucie dyskiem 1969-74; akademicka mistrzyni Polski w rzucie dyskiem i pchnięciu kulą, Łódź 1972, Wrocław 1974. W 1995 jako pierwsza i jedyna Polka, została członkiem Victorian Veterans Athletic Club (lekkoatletyka dla sportowców, którzy ukończyli 35 rok życia). Osiągnięcia sportowe, m.in: brązowy medal (rzut dyskiem) na Australia Masters Games w Melbourne 1995; brązowe medale (pchnięcie kulą i pięciobój wagowy) na Australia Masters Games Canberra 1997; trzy srebrne medale i tytuł wicemi-

strzyni Australii na Australia Master Games w Adelaidzie (wrzucie dyskiem, pchnięciu kulą i rzucie młotem) 1999; pięć tytułów wicemistrzyni Wiktorii (we wszystkich rzutach) i trzy tytuły mistrzowskie (rzut dyskiem, pchnięciu kulą, rzut młotem) na Australasian Public Sector Games w Melbourne 1998. W 1999 ustanowiła w swojej kategorii wiekowej rekord świata w rzucie ciężkim młotem. Miejsce zamieszkania: Australia. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 251.

Szczepański Zbigniew, ur. 28 czerwca 1935 r. w Kowlu. Siatkarz AZS Szczecin /1953 - 1956, liga okręgowa/, Pogoni Szczecin /1956 - 1960 I liga /, Warszawianki Warszawa /1960 - 1962 i 1964 - 1965, I liga/, Lechii Kielce /1962 - 1963, II liga/. Reprezentant Polski drużyny młodzieżowej /1957 oraz pierwszej /1959 - 1961/ i drugiej /1961 - 1963/ reprezentacji Polski seniorów. W sumie w latach 1957 - 1963 rozegrał w reprezentacji narodowej ponad 100 spotkań międzypaństwowych. Największy sukces: 3 miejsce w Turnieju Trzech Kontynentów w Paryżu w 1959 r. /odpowiednik dzisiejszych Mistrzostw Świata/; reprezentacja Polski pokonała m.in.: Chiny, Brazylię i Francję. Uczestnik wielu międzynarodowych turniejów, m.in.: w Moskwie, Rostocku. Mistrz Sportu /1965/. Szkoleniowiec juniorów Lechii Kielce /1965 - 1966/. Prezes Budowlanych Kielce /1968 - 1980/ w okresie największych sukcesów lekkoatletek i lekkoatletów tego klubu, m.in. Mistrzostwo Europy Mirosławy Sarny w skoku w dal /1969, Ateny/. Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. Wyróżnienia: złoty medal Federacji Sportowej Budowlani, medal Komisji Edukacji Narodowej, odznaka „Za zasługi dla Kielecczyzny”, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 211. Fot. Od lewej: S.Cieniuch, S. Dobrodziej, R. Grochowski, C. Łukaszewski, A. Szolomicki, J. Prystupa, Z. Szczepański, Z.Kalicki, H. Nizinkiewicz, E.Pietkiewicz. Źródło: „50 lat Morskiego Klubu Sportowego Pogoń” - Szczecin 1998. Za <http://bramasportowa.blogspot.com/> 2018/11/pogon-niejedno-ma-imie-czesc-7-siatkowka.html

Szczepański, Edmund - zawodnik klasy mistrzowskiej i trener AZS-AWF Warszawa (związany z tą uczelnią w l. 1953-1977), adiunkt, kierownik wykszolenia PZG i trener kadry narodowej kobiet przed Igrzyskami Olimpijskimi w Moskwie w 1980. Autor wielu publikacji metodycznych i podręczników z zakresu gimnastyki sportowej kobiet i mężczyzn. Przez wiele lat pełnił funkcję kierownika Studium WF SGGW. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 101.

Szczepański Jan Alfred, (9 XI 1902, Kraków - 20 III 1991, Warszawa), taternik, wiceprezes sekcji taternickiej AZS (1928 i 1930-1931), dziennikarz i literat. Studia polonistyczne odbył na UJ (1921-1925). Był współzałożycielem i ideologiem grupy taternickiej „Syfonów” (1926/27). Od roku 1925 działacz sekcji taternickiej AZS, a następnie sekcji taternickiej PTT i KW PTT. Prowadził wybitną działalność eksploracyjną w Tatrach: ok. 130 nowych dróg. Jego praca publicystyczna to: setki artykułów na tematy górskie w czasopismach, stała współpraca z „Taternikiem” (od 1925) i „Wierchami” (od 1927). W latach 1931-1936 był redaktorem naczelnym „Taternika”. Wydał cenne prace z zakresu historii taternictwa i alpinizmu. Jego książki o tematyce górskiej to: W śniegach i w słońcu Afryki (1935), Wyprawa do księżycowej ziemi (1954 i 1957), Przygody ze skały, dziewczyny i śmierci (1956), Siedem kręgów wtajemniczenia (1959). Publikował również eseje teatralne i filmowe w czasopiśmie specjalistycznych. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 159. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188h

Szczeppek Wojciech, profesor Instytutu Farmaceutycznego Wydziału Chemii Uniwersytetu Warszawskiego. Jego działalność sportową w AZS UW odtwarzamy na podstawie wspomnień Pana Profesora pt. „Sport na Wydziale Chemii w latach 1962-1975. Wspomnienia nie tylko własne”. „Po

przyjeździe na studia do Warszawy w 1962 roku, będąc przypadkiem na Krakowskim Przedmieściu, obejrzałem gabloty z ogłoszeniami klubu AZS UW. Szukałem sekcji kolarskiej. Ale takiej nie znalazłem. Dowiedziałem się natomiast o istnieniu innych sekcji. Ponieważ w szkole średniej grywałem w piłkę ręczną i nożną, na jesieni 1962 zapisałem się do sekcji piłki ręcznej. Od samego początku znalazłem się w pierwszej drużynie, jej trzon stanowili pochodzący z Warszawy studenci UW Wydziałów Prawa i Matematyki. Przez trzy lata trenowałem w hali AWF na Bielanach pod okiem mgr Jana Lechowskiego, a później jego syna. Rozgrywałem mecze sparingowe m.in. z drużyną AZS AWF Warszawa, mecze w lidze międzyuczelnianej warszawskich uczelni, a w roku 1963 i 1965 brałem udział w mistrzostwach Polski uniwersytetów. /.../ W 1964 roku zebrałem grupę studentów Wydziału Chemii chętnych do grania w piłkę ręczną /.../ i wystartowaliśmy w mistrzostwach Uniwersytetu rozgrywanych w parku Agrykola. W rozgrywkach tych doszliśmy aż do finału, ostatecznie zajęliśmy drugie miejsce za Wydziałem Prawa. Na jesieni 1964 roku, nie mogąc trenować i grać w piłkę ręczną po kontuzji ręki, poszedłem /.../ na zajęcia ogólnorozwojowe dla studentów UW lat wyższych (nie mieli oni już obowiązkowych zajęć z WF). Prowadził je mgr Stanisław Paszczyk w hali AWF. Ponieważ nie bardzo „mieściłem” się w hali, mgr Paszczyk, dziś znany działacz sportowy, były Przewodniczący Polskiego Komitetu Olimpijskiego, /.../ wysłał mnie do mgr. Henryka Gralewskiego, prowadzącego biegaczy średnio - i długodystansowych. Trenował on grupę zawodników z Akademii Wychowania Fizycznego. W grupie tej biegali tacy sportowcy jak Stefan Malina i Jan Radomski z AWF-u oraz Leszek Balcerowicz ze Szkoły Głównej Planowania i Statystyki (późniejszy wicepremier, znana dzisiaj postać). „Przeżyłem” pierwszy, najdłuższy niedzielny trening i tak zacząłem biegać w klubie pierwszoligowym AZS Warszawa. A tak na marginesie, w latach 1962–1964 bez treningu biegałem biegi średnie 800 m, 1500 m i 3000 m /.../ Po wyleczeniu kontuzji grałem jeszcze do czerwca 1965 w piłkę ręczną, ale więcej czasu poświęcałem lekkiej atletyce. Przez trzy sezony w latach 1965, 1966 i 1967 reprezentowałem klub AZS Warszawa w rozgrywkach pierwszoligowych bieгаяc najpierw na dystansach 1500 i 3000 m (1965), a potem na 5000 i 10 000 m (ten ostatni dystans na finałach drużynowych mistrzostw Polski w lekkiej atletyce). W roku 1966 odbyły się one na stadionie 10-Lecia, a w 1967 na stadionie Legii. Reprezentowałem Uniwersytet Warszawski w rozgrywkach Ligi Międzyuczelnianej w biegach na 1500 m (rok 1965 i 1966) i 1000 m (rok 1967) oraz na Spartakiadzie Międzyuczelnianej w roku 1966 (800 m i 1500 m). Startowałem też w mistrzostwach Warszawy na 800 m (w roku 1965 i 1966) i na 1500 m z przeszkodami (1967). Uczestniczyłem w Akademickich mistrzostwach Polski w Poznaniu w 1966 roku w biegu na 5000 m, a także brałem udział w Międzynarodowych mistrzostwach AZS w 1967 roku w biegu na 3000 m. /.../ W międzyczasie reprezentowałem barwy AZS UW na mistrzostwach Polski uniwersytetów w Poznaniu (1965) i Toruniu (1967), zająłem tam odpowiednio szóste i trzecie miejsce. Wiosną 1965 roku dowiedziałem się, że będą rozgrywane przełajowe mistrzostwa Uniwersytetu. Zebrałem grupę studentek i studentów naszego Wydziału i wystartowaliśmy w tych zawodach na terenie AWF. /.../ Wydział Chemii wygrał te zawody drużynowo! /.../ Trzykrotnie, w latach 1964, 1965 i 1966 zgłaszałem drużynę Wydziału Chemii. Pod koniec studiów, będąc członkiem Rady Wydziałowej ZSP, organizowałem także turnieje brydżowe. /.../ Po powrocie na Uniwersytet Warszawski na Indywidualne Studia Doktoranckie (listopad 1968) /.../ własnym wysiłkiem uporządkowaliśmy teren położony pomiędzy skrzydłami Chemii Fizycznej i Krystalografii, a ul. Pasteura /.../ i tak powstało obok Wydziału trawiaste boisko do piłki siatkowej. /.../ Wstąpiłem zatem ponownie do ZSP i wystartowałem w wyborach do Rady Wydziałowej ZSP. Zostałem członkiem Rady Wydziałowej /.../ ponadto zorganizowałem przy Radzie Komisję ds. Sportu, byłem jej przewodniczącym. Wspólnie ze studentem Jerzym Fijałkowskim wystąpiliśmy z inicjatywą rozegrania meczu Studenci–Asystenci w piłkę nożną. Pierwszy mecz miał się odbyć

wiosną 1969 roku. /.../ Rozgrywane były też turnieje szachowe z udziałem studentów, pracowników naukowych i doktorantów. /.../ miejscach w kraju bądź za granicą. Kolejne roczniki studentów i asystentów nie przejawiały już takiej aktywności jak tamte z przełomu lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych. W nas pozostała duża satysfakcja z dokonań sportowych. Wielką radość sprawia nam też możliwość powracania wspomnieniami do wydarzeń z lat młodości”. Za W. Szczepek, Sport na Wydziale Chemii w latach 1962-1975. Wspomnienia nie tylko własne, w: Jubileusz 50 lecia Wydziału Chemii Uniwersytetu Warszawskiego (1955-2005), red. Z. Waligórski, Warszawa 2005, s. 299-309.

Szczerba Zdzisław (31. V. 1935, Dobranowice), lekkoatleta (sprinter), absolwent WSWP w Krakowie (1961). Zawodnik AZS Kraków (1958-1962; 1965-1966). Srebrny medalista MP w sztafecie 4 x 100 m (1959), dwukrotny brązowy medalista MP w sztafecie 4 x 100 m (1960, 1964), sześciokrotny finalista MP, uczestnik Uniwersjady w Sofii (1961). Startował w biegu na 100 i 200 m oraz w sztafecie 4 x 100 M, która w finale zajęła 6 miejsce. Nauczyciel wychowania fizycznego AF. Kraków (od 1961), trener sekcji uczelnianych. wieloletni nauczyciel wychowania fizycznego, wybitny zawodnik lekkoatleta, trener lekkoatletyki w AZS i innych klubach sportowych Krakowa, w przeszłości organizator i koordynator sportu inwalidzkiego w Krakowie. Aktywny i zasłużony członek Koła Seniorów AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 365.

Szczerbicki Leopold. Z wielkim powodzeniem uprawiał lekką atletykę, by i później zostać znakomitym trenerem i jej oddanym działaczem. Był obdarzony niespotykaną estymą, czym wzbudzał u ludzi wielką sympatię i szacunek. Niestrudzony organizator przedsięwzięć sportowych, w tym trzech edycji powojennych halowych mistrzostw Polski w Olsztynie. W Studium Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Rolniczej w Kortowie, którego był organizatorem i pierwszym kierownikiem, przepracował ćwierć wieku (1950-1975). W czasach szkolnych uprawiał koszykówkę, piłkę ręczną oraz wiele innych dyscyplin. Szczególnie jednak upodobał sobie lekką atletykę, którą uprawiał w AZS Wilno i z tych osiągnięć w tej dyscyplinie sportu był przede wszystkim znany. W roku matury, a było to w 1934 r., skakał już na odległość 6 m i 80 cm, a dystans setki pokonywał w 11,2 sek. Ze świadectwem gimnazjum w Oszmianach pojechał więc do Warszawy, by tam starać się o indeks w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego. /.../ Studiując w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego - Akademii Wychowania Fizycznego – był reprezentantem Legii Warszawa. Kilkakrotnie reprezentował Polskę w oficjalnych zawodach, startował z powodzeniem w mistrzostwach Polski. W 1935 r. w halowych mistrzostwach w lekkiej atletyce rozgrywanych w Przemyślu - zdobył złoty medal w skoku w dal, uzyskując 6,65 m i srebrny w biegu na 50 m. /.../ Po wojnie Leopold Szczerbicki wraz z Januszem Malinowskim i Czesławem Skowrońskim tworzyli w Olsztynie podwaliny wojewódzkiej lekkiej atletyki. Najpierw krótko mieszkał w Krakowie, ale trafił do Olsztyna. Rozpoczął pracę nauczyciela wychowania fizycznego w Licem Ogólnokształcącym nr 1 w Olsztynie, jednocześnie z pasją zajął się pracą szkoleniową i organizatorską. /.../ Był organizatorem Studium Wychowania Fizycznego WSR, a następnie kierownikiem w latach 1950-1975 (aż do czasu przejścia na emeryturę). Nie zaprzestawał działalności poza uczelnią, organizując wiele imprez masowych, takich jak biegi narodowe, uliczne i przełajowe. Był trenerem AZS Olsztyn, szkoleniowcem Ośrodka Przygotowań Olimpijskich, który działał w Olsztynie od połowy lat 50. /.../ W 1976 r. Leopold Szczerbicki przeszedł na emeryturę. Formalnie, bo żadne zawody lekkoatletyczne nie mogły się obejść bez jego obecności. Przewodniczył komisji sędziów w Okręgowym Związku Lekkiej Atletyki w Olsztynie (OZLA). Z okazji 40-lecia OZLA opracował monografię olsztyńskiej lekkiej atletyki. Materiał w niej zawarty to bogaty dokument i wiedza dla obecnych i przyszłych pokoleń lekkoatletów. Wielu

byłych lekkoatletów może tam znaleźć swoje nazwisko i z sentymentem wrócić do dawnych lat, kiedy startom w zawodach czy ustanawianiu rekordów zawsze towarzyszył Leopold Szczerbicki. Odznaczony m.in. Złotą Odznaką AZS oraz Złotą Odznaką Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. Zmarł 27 czerwca 2005 r. w Olsztynie. M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 508-511. <http://encyklopedia.warmiamazury.pl/index.php/LeopoldSzczerbicki>; [APS 33, 4/1965, s. 23-25] Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350.

Szczęsniewska-Bryszewska Zofia piłka siatkowa. Dwukrotna uczestniczka IO. Dwukrotna medalistka - Tokio (1964) - brązowy medal; Meksyk (1968) - brązowy medal. Siatkarka wyróżniająca się nienagannym wyszkoleniem technicznym. Pełniła rolę rozgrywającej. Przez cały czas kariery, w latach 1957-75 związana z jednym klubem - warszawskim AZS. Dwukrotna srebrna medalistka mistrzostw Europy (1963, 1967).

Siedmiokrotna mistrzyni Polski. W latach 1963-73 wystąpiła w blisko dwustu meczach narodowej reprezentacji. Ur. 31 VIII 1943 r. w Warszawie. Wykształcenie średnie, nauczycielka wf. Trener. Klub AZS Warszawa. Wzrost 172 cm, waga 62 kg. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 343; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 501; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 252; APS 28-29 (5-6) 1964, s. 36-37; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 73.

Szczęsny Stanisław (1933–2018). Nauczyciel akademicki warszawskiej AWF, Narodowego Instytutu WF i Sportu w Tunisie, Narodowego Instytutu Sportu i WF w Paryżu. Zmarł w Paryżu. W AWF pracował od czasu ukończenia studiów (1954 r.) do roku 1963 w Zakładzie Teorii i Metodyki Gimnastyki; a także później – z przerwami, w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych. Trener gimnastyki (prowadził sekcję gimnastyki sportowej kobiet w AZS-AWF) i sędzia tej dyscypliny. Jako wykładowca Instytutów w Tunisie i Paryżu specjalizował się w teorii wf i sportu, zajmując się w szczególności problematyką motoryczności dzieci i młodzieży. Tłumacz polskich autorów na język francuski, opracowań z dziedziny antropologii i teorii wf. Autor kilkudziesięciu własnych prac naukowych i metodycznych. Absolwenci AWF Warszawa Nr 1 (29) 2019. Fot. Tamże.

Szczybelski Zdzisław, ur. 20.04.1959 w Warszawie. Wykształcenie wyższe. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1976–1984, złote medale mistrzostw 1979, 1980, 1981, 1982, 1984, srebrny 1983, srebrny medal mistrzostw Polski juniorów 1977, brązowy 1978). Pierwszy trener Jerzy Jabłoński. Reprezentant Polski juniorów (1977-1978). Instruktor rugby (11.02.1983). Trener II klasy (08.12.1990). Trener I klasy (1994). Trener Roku Polskiego Związku Rugby (1985). Trener reprezentacji Polski seniorów (01.10.1990-1991), łącznie 3 mecze. Trener reprezentacji Polski juniorów (1984-1986). Trener II drużyny AZS AWF Warszawa (1986-1988), juniorów Skry Warszawa (1988-1990), seniorów Skry Warszawa (1989-1992), seniorów AZS AWF Warszawa (1992), juniorów AZS AWF Warszawa (1993-1994), kadetów Folca Sport Warszawa (złoty medal mistrzostw Polski kadetów 1998 wspólnie z Krzysztofem Folcem), seniorów Orkana Sochaczew (1998-2000). MKS Rugby Łomianki i MKS Bielany Warszawa (2001, 2003). Odznaczony Honorową Srebrną Odznaką PZR (30.03.1985). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 103-104.

Szeja-Wysoczyńska Barbara. Ur. 12.08.1949 r., Świętochłowice. Kluby: 1964-1966 Baildon Katowice, 1967-1988 AZS AWF Warszawa. Trenerzy: Teodor Zaczyk. Florecistka. Początkowo trenowała lekkoatletykę – skok wzwyż. IO Montreal 1976. Indywidualnie msc.16-20. Drużynowo msc. 6; wyniki i partnerki: zob. Machnicka-Urbańska Krystyna. IO Moskwa 1980. Indywidualnie brązowy medal. Drużynowo msc. 4; Wyniki z: Wielką Brytanią 12:4, Węgrami 6:10, w ćwierćfinale z Kubą 9:7, w półfinale z ZSRR 3:9, o brązowy medal z Węgrami 7:9. Partnerki: Kamila Składanowska - Mazurowska, Agnieszka Dubrawska, Jolanta Królikowska, Delfina Skąpska. MŚ. Wiedeń 1971: drużynowo brązowy medal. Hamburg1978: drużynowo srebrny medal. Oprócz tego indywidualnie zajmowała miejsca: Budapeszt 1975 - msc. 6, Melbourne 1979 - msc. 4, Clermont Ferrand1981 - msc. 6, Barcelona 1985 - msc. 4. MP. Mistrzyni: 1977, 1979, 1980. Wicemistrzyni: 1972, 1978. Zdobyła kilka tytułów z drużyną AZS AWF Warszawa. Ukończyła AWF Warszawa. H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 214; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 409.

Szeląg Bolesław. Piłkarz AZS Warszawa. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie od 1940 r. uczestniczył w konspiracyjnych zawodach piłkarskich. Zginął w powstaniu warszawskim 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 85.

Szeląg Andrzej (5 X 1942, Maków Podhalański - 17 VI 2006, Kraków), jeden z najbardziej znanych telewizyjnych komentatorów sportowych, absolwent filologii polskiej UJ. Uprawiał narciarstwo i hokej, ale wyczynowo interesował się futbolem („Podhale”, „Cracovia”). Pracę w Ośrodku TVP Kraków rozpoczął w 1969 r., a od 1977 został kierownikiem utworzonej Redakcji Sportowej. Jego debiut na antenie ogólnopolskiej odbył się w 1972 r., kiedy to wraz z Tomaszem Hopferem prowadził studio olimpijskie (Monachium). Od 1975 r. był komentatorem piłkarskim i hokejowym (debiut hokejowy podczas MŚ w Katowicach w 1976). Relacjonował min. przebieg piłkarskich MŚ w Hiszpanii (1982), Meksyku (1986), Igrzysk Olimpijskich w Moskwie (1980), Albertville (1992), Uniwersjady (Zakopane 1991). Był autorem wielu reportaży telewizyjnych, w tym o krakowskim AZS. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 365.

Szelest Zygmunt. Urodzony 16 grudnia 1911 roku. Zanim został trenerem, przez kilkanaście lat był zawodnikiem. W ostatnich latach okresu międzywojennego należał do czołowych lekkoatletów okręgu białostockiego. W latach 1940-1941 był mistrzem Białorusi w rzucie oszczepem, w której to konkurencji osiągał wyniki 60-metrowe. Startował również w rzucie dyskiem, w skoku o tyczce i w biegu na 110 m płotki. W zawodach startował do 1950 roku. Był mistrzem Polski w rzucie oszczepem w 1949 roku. Po zakończeniu kariery zawodniczej poświęcił się całkowicie szkoleniu oszczepników. Wychował mistrzów tej miary, co Janusz Sidło, Jan Kopyto, Zbigniew Badziwonowicz, Urszula Figwer, Anna Wojtaszek, a w ostatnich latach Władysław Nikiciuk i Janusz Głogowski. Zygmunt Szelest stworzył „polską szkołę” w rzucie oszczepem. W latach pięćdziesiątych polscy oszczepnicy wyrosli dzięki tej szkole na czołowych miotaczy świata. Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 111; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>; https://pl.wikipedia.org/wiki/Zygmunt_Szelest

Szelestowski, Stefan (ur. 11 listopada 1900 r. w Warszawie, zm. 7 października 1987 w Gniewie). Lekkoatleta, pięcioboista, dwukrotny olimpijczyk i trener. Na UJ w Krakowie studiował prawo i filozofię. Służył w legionach Polskich i brał udział w powstaniach śląskich. Służył jako podoficer zawodowy (starszy wachmistrz) w 1 Pułku Szwoleżerów Józefa Piłsudskiego. W 1925 ukończył kurs szermierki w Centralnej Szkole Wojskowej Gimnastyki i Sportu w Poznaniu i inne specjalistyczne kursy poza granicami kraju. W efekcie był dyplomowanym instruktorem szermierki, ale też boksu, łyżwiarstwa, pływania, lekkoatletyki oraz gier zespołowych. Jako zawodnik specjalizował się w biegach na długie dystanse. Bez sukcesu brał udział w IO w Paryżu w 1924 r. W powszechnej pamięci zapadł jako zwycięzca pierwszego biegu maratońskiego (raczej jednego z pierwszych!) zorganizowanego w 1924 na trasie Rembertów Zegrze i z powrotem (uzyskał wynik 3:13:10,5, i następnego rywala wyprzedził o blisko godzinę. W latach 20. XX wieku był wielokrotnym mistrzem Polski w biegu maratońskim, biegu przełajowym oraz biegach na 10, 5, 3, tys. Wystąpił w dwóch meczach międzypaństwowych reprezentacji Polski. Bił rekordy Polski w biegach na 2, 10, 20, 30 tys. metrów oraz w maratonie. Szelestowski był jednocześnie trzykrotnym mistrzem Polski w pięcioboju nowoczesnym i w tej dyscyplinie startował w IO Amsterdamie w 1928 (zajął 26. miejsce, ale wygrał wówczas bieg przełajowy). W czasie wojny prowadził szkołę gimnastyczną, był żołnierzem AK. Po wojnie był organizatorem sportu na Pomorzu gdańskim, m.in. uczył pływania we własnej szkole. Pracował jako trener w AZS Gdańsk. Właśnie jako trenera wspomina go W. Kirkor: „Rok 1949 i początki 1950 to okres tworzenia nowego zespołu, nad którym opiekę trenerską objął doświadczony przedwojenny olimpijczyk, Stefan Szelestowski. Był tej pracy bardzo oddany i w owym czasie wyróżniał się stosowaniem niekonwencjonalnych metod szkoleniowych, a poza tym - co wszystkich dziwiło - nigdy nie towarzyszył swoim podopiecznym na zawodach, a o uzyskanych przez nich wynikach dowiadywał się na najbliższym treningu. Jednym z jego wychowanków był chodziarz AZS Gdańsk Jerzy Hausleber. B. Tuszyński, *Polscy olimpijczycy XX wieku*, t. 2, Wrocław 2004; W. Kirkor, *Początki lekkoatletyki*, w: J. Rybicki, *Sport i indeks w życiorysach*, Gdańsk 2008, s. 75-77. Fot. <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/112252/>

Szereda Mieczysław, ur. 9 III 1894 r. Wykładowca w Szkole Głównej Handlowej. Współorganizator sportu akademickiego w Warszawie w okresie I wojny światowej. Członek komitetu organizacyjnego I Zjazdu Zrzeszeń Sportowych, odbytego we wrześniu 1918 r. w Warszawie. Rozstrzelany w egzekucji ulicznej w Warszawie 26 II 1944 r. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 85.

Szeremeta Witold (8 II 1914 Lwów – 20 XI 1982 Warszawa) dziennikarz sportowy i działacz koszykówki. 1946-48 red. „Wieczoru”, 1949-70 sekr. Redakcji w „Przeglądzie Sportowym”; 1971-73 sekr. Naczelnej Redakcji Miesięczników Sportowych. 1973-78 sekr. Redakcji tygodnika „Piłka Nożna” Działacz AZS Warszawa, PZKosz., PZPS, ZPRP; sędzia międzynarod. koszykówki; czł. Komisji koszykówki AIPS. Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu*, L-Ż, Warszawa 1984, s. 504.

Szewczak Jacek (ur. 3 lipca 1979 r. w Olsztynie) – wybitny zawodnik sztuk walki, szczególnie utytułowany w jujitsu. Pochodzi z bardzo usportowanej rodziny. Jego ojciec trenował podnoszenie ciężarów; wygrywał turnieje na poziomie wojewódzkim. Starszy brat Tomasz to jeden z lepszych judoków w latach 2001 - 2003. Jest nauczycielem wychowania fizycznego. W 2002 roku ukończył AWFIS w Gdańsku. Jest również trenerem drugiej klasy judo, trenerem jujitsu, instruktorem samoobrony, strzelania sportowego, strzelania bojowego, pływania, technik i taktyk interwencji oraz gimnastyki korekcyjnej. Karierę zawodniczą rozpoczął od judo w 1989 roku w Gwardii Olsztyn, za namową brata. W latach 1998–

2002 trenował w AZS AWF Gdańsk, w latach 2002–2003 w AZS AWF Warszawa, w latach 2003 – 2005 w Gwardii Szczytno a w latach 2005–2009 w Olsztyńskim Stowarzyszeniu Judo i Ju Jitsu. Od 2010 roku trenował w Szczycieńskim Stowarzyszeniu Sportów Walki i Rekreacji Katana. W trakcie kariery zmienił judo na pokrewne jujitsu i osiągał wielkie sukcesy. Był m.in. wielokrotnym medalistą mistrzostw Polski judo, mistrzem świata i Europy Federacji WSJO (World Sport Jujitsu Organization), 3-krotnym mistrzem Polski Sportowego Jujitsu i grapplingu Polskiej Organizacji Jujitsu, medalistą Pucharów Europy i mistrzostw Europy w jujitsu JJIF (Jujitsu International Federation). Jest nadal czynnym zawodnikiem, a jednocześnie organizatorem i szkoleniowcem. Otrzymał wyróżnienie Ministra Sportu i Turystyki dla wybitnych trenerów. Zatrudniony w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie jako wykładowca technik interwencji i samoobrony. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Jacek_Szewczak Fot. www.mmatv.pl

Szewczuk Robert, ur. 08.07.1977 w Bolesławcu. Wykształcenie wyższe. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1995-2000, medale mistrzostw Polski seniorów: 1995, 1996, 1997, 1998, złote medale mistrzostw Polski „7”: 1998, 1999, 2000, srebrne: 1996, 1997), Orkana Sochaczew (2000-2002). Pierwszy trener Andrzej Kopyt. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 9 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 15 punktów, występował na pozycji skrzydłowego ataku. Reprezentant Pelski „7”. M. Powąła- Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 103.

Szewczyk-Wolnicka Barbara Ur. 21.03.1970 r., Katowice. Kluby: 1980-1987 Pałac Młodzieży Katowice, 1987-1989 GKS Katowice, 1989-1996 AZS AWF Gdańsk, 1996 - 2000 AZS AWF Katowice. Trenerzy: Sylwia Julito, Artur Wojtyczka, Tadeusz Pagiński, Jacek Burian. Florecistka. IO Barcelona 1992. Indywidualnie msc. 20; w eliminacjach 4 zwycięstwa; w pojedynkach pucharowych pokonała Sadowską (WNP - zamiast ZSRR) 4:6, 5:2, 5:3, przegrała z Giovanną Trillini (Włochy) 0:5, 2:5 (która została mistrzynią), w repesażach uległa Lee (Korea Płd) 2:5, 3:5. Drużynowo msc. 8; w grupie eliminacyjnej wygrana z Koreą Płd. 9:4 i porażka z Włochami 1:9, w ćwierćfinale porażka z WNP 7:9, w pojedynkach o msc. 5-8 porażki z Francją 4:9 i Węgrami 7:9; w meczach tych wygrała 12 pojedynków. Partnerki: Katarzyna Felusiak, Monika Maciejewska, Anna Wojtczak Sobczak, Agnieszka Szuchnicka. IO Atlanta 1996. Indywidualnie msc. 25; w pierwszej rundzie pokonała Pampin (Argentyna) 15:8, ale w drugiej przegrała z Ianosi (Węgry) 11:15, odpadła. Drużynowo msc. 8; Wygrana z USA 45:44, porażki z Niemcami 35:45, Rosją 44:45, Włochami 36:45. Partnerki: Anna Rybicka, Katarzyna Pelusiak IO Sydney 2000. Walczyła w drużynie, srebrny medal; wygrana z - Chinami 45:43 i Niemcami 45:34, w finale porażka z Włochami 36:45. Partnerki: Sylwia Gruchała, Magdalena Mroczkiewicz, Anna Rybicka. MŚ. Budapeszt 1991: indywidualnie msc. 18. Essen 1993: indywidualnie msc. 4 i 7 w drużynie; Ateny 1994 - msc. 23 indywidualnie; drużynowo msc. 5. Haga 1995: indywidualnie msc. 37.; Chauz de Fonds 1998: indywidualnie msc. 8 (najwyżej z Polek; w walce o wejście do półfinału - i gwarancję brązowego medalu - przegrała ze słynną Włoszką Trillini); drużynowo brązowy medal. Seul 1999: indywidualnie msc. 14; drużynowo srebrny medal. ME. Madera 2000: drużynowo brązowy medal. Uniwersjady. Sheffield 1991: indywidualnie msc. 4; drużynowo brązowy medal. MP. Wicemistrzyni: 1989, 1993, 1994, 1997. Msc. 3: 1991, 1998. Ukończyła AWF Gdańsk i w tej samej uczelni podyplomowe studium trenerskie. H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 207-8. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 340. Fot. <https://www.famousfix.com/topic/barbara-wolnicka-szewczyk>

Szkurlat Jacek - ur. 4 sierpnia 1964 r. w Skarżysko-Kamiennej. Wioślarz Klubu wioślarskiego Rejów Skarżysko-Kamienna /1977-1983/ i AZS AWF Poznań. Srebrny medalista VIII Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży w czwórkach podwójnych bez sternika - partnerzy Robert Redlinski, Kazimierz Jabłoński, Andrzej Kozłowski /Szczecin 1981/. Brązowy medalista IX Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży w tej samej konkurencji -partnerzy Robert Redliński, Paweł Madej, Andrzej Kozłowski /Kalisz 1982/. 2 miejsce w Młodzieżowych Regatach Przyjaźni w tej samej konkurencji /Bydgoszcz 1981/, 2 miejsce w skiffie w Centralnych Regatach Jesiennych /Bydgoszcz 1982/. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, trener wioślarzy AZS AWF Poznań w latach 1986- 1991. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 211.

Szlachta Marek (11 VII 1981, Kraków), narciarz, prezes AZS PK. Zawodnik AZS PK (od 2000 r.), kierownik sekcji narciarskiej (2001-2009), prezes AZS PK (2005- 2009), medalista mistrzostw Polski uczelni technicznych, wiceprezes AZS Kraków (2009-nadal), członek Zarządu Głównego AZS (2012-nadal) korespondent Akademickiego Przeglądu Sportowego. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 365.

Szlagor Tadeusz (ur. 9 września 1929 w Andrychowie, zm. 4 marca 2002 w Warszawie) – polski siatkarz, a następnie trener siatkówki. Dziesięciokrotny mistrz Polski jako zawodnik, trener reprezentacji Polski seniorów (1966-1973), w tej roli zdobywca brązowego medalu mistrzostw Europy (1967). Od 1951 był zawodnikiem AZS-AWF Warszawa, od 1952 występował w I zespole warszawskiej drużyny, z którą zdobył dziesięć tytułów mistrza Polski z rządu (w 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961) oraz Puchar Polski w 1953, 1954, 1955. W reprezentacji Polski debiutował 9 maja 1954 w towarzyskim spotkaniu z Bułgarią, w tym samym roku wystąpił na akademickich mistrzostwach świata (5 miejsce), w 1956 zagrał na mistrzostwach świata (4 miejsce), w 1957 na akademickich mistrzostwach świata, w 1958 na mistrzostwach Europy (6 miejsce). Ostatni raz w biało-czerwonych barwach wystąpił 28 września 1958 w towarzyskim spotkaniu z Francją. Łącznie w biało-czerwonych barwach wystąpił 71 razy. W latach 1964-1965 był asystentem Zygmunta Krausa w reprezentacji Polski seniorów. W czerwcu 1965 poprowadził samodzielnie w trzech spotkaniach towarzyskich na turnieju w Lipsku. W 1966 został I trenerem reprezentacji Polski seniorów. W tym samym roku zajął z nią 6 miejsce na mistrzostwach świata. W 1967 wywalczył z drużyną brązowy medal mistrzostw Europy. Poprowadził ją także dwukrotnie na Igrzyskach Olimpijskich: w Meksyku (1968) (5 miejsce) i Monachium (1972) (9 miejsce). Ponadto na mistrzostwach świata w 1970 zajął z drużyną 5 miejscem, w Pucharze Świata w 1969 - 8 miejsce, na mistrzostwach Europy w 1971 - 6 miejsce. W 1973 jego następcą w drużynie narodowej został Hubert Wagner. https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Szlagor
<http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Szmatloch Eugeniusz (2 IV 1931, Ruda Śląska), siatkarz, absolwent AM Kraków (1957). Zawodnik AZS Kraków (1951-1957), brązowy medalista MP (1957), złoty medalista AMP (1952), srebrny (1956), brązowy medalista AMP (1953, 1956), lekarz sportowy Polskiego Związku Kolarskiego. Od 1987 r. prezes ZS AZS w Szczecinie. Inicjator budo wy obiektów sportowych Pomorskiej Akademii Medycznej. Prof. zw. dr hab. nauk medycznych PAM, kierownik Kliniki Chorób Wewnętrznych PAM (1985-2011). Członek Honorowy AZS, po 25 latach prezesowania AZS Szczecin otrzymał godność Honorowego Prezesa AZS Szczecin. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 365; Henryk Kuński Dzieje Medycyny Sportowej w Polsce Tom II (1951–2000) Polskie Towarzystwo Medycyny Sportowej Łódź 2009 s. 192.

Szołomicki Aleksy, siatkarz, ur. 25.02.1930 r. w Ciemieniu na Wileńszczyźnie, zmarł 06.12.1979 r. w Szczecinie. Technik, 178 cm, 76 kg. Reprezentant AZS-u, Kolejarza oraz SPARTY Szczecin. Medalista MP, 186 razy występował w reprezentacji Polski. W latach 1956 i 1960 zajmował wraz z drużyną narodową 4 miejsce na MŚ. Zasłużony Mistrz Sportu, trener i działacz sportowy. Nie był na IO. Z. Szafkowski, Polscy olimpijczycy wywodzący się z kresów wschodnich Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2000, 3, s. 64. Fot. <https://24kurier.pl/aktualnosc/sport/siatkowka-od-szolomickiego-do-kurka/>

Szolowski Andrzej, ur. 19 października 1949 r. w Opocznie. Lekkoatleta LZS Opoczno, AZS Gdańsk i SZS AZS Novi Kielce /1968 - 1974/. Absolwent Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Gdańsku /dziś AWF/, od 1974 r. nauczyciel akademicki w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Kielcach i dziś Akademia Świętokrzyska. Trener klasy mistrzowskiej w lekkiej atletyce, międzynarodowy instruktor narciarstwa zjazdowego, instruktor judo, sternik żeglarski, sternik motorowodny. Trener lekkiej atletyki w SZS AZS Novi Kielce, Lechii Kielce i Budowlanych Kielce w latach 1974 - 1999. Szkolił medalistów Mistrzostw Polski i reprezentantów kraju we wszystkich kategoriach wieku, min. Elżbietę Kapustę, Wojciecha Bielewicza, Andrzeja Kala, Piotra Człczyńskiego, Wiktora Pietrzyka, Czesława Piotrowskiego, Urszulę Adamiec. Współzałożyciel Towarzystwa Sportowego Akwedukt w Kielcach /1995/. Szkoleniowiec triathlonu i duathlonu, jego podopieczni m.in. Marek Kalwat, Katarzyna Zaraś, Robert Zajac, Aleksander Mazurkiewicz, Dawid Zaraś, Michał Góźdz, Katarzyna Wierciak, Filip Szolowski, Tomasz Suchojad reprezentowali Polskę na Mistrzostwach Świata i Mistrzostwach Europy w triathlonie i duathlonie. W Mistrzostwach Polski wszystkich kategorii wieku reprezentanci Akweduktu zdobyli ponad 70 medali. Prezes Klubu Uczelnianego AZS WSWF (Gdańsk 1971 - 1974) - od 1995 r. wiceprezes Akweduktu Kielce, w latach 1996 - 1997 społeczny trener reprezentacji Polski w duathlonie, od 2000 r. członek zespołu opiniodawczo-konsultacyjnego ds. sportu młodzieżowego województwa świętokrzyskiego. Wyróżniony medalem „Za zasługi w sporcie”, medalem Komisji Edukacji Narodowej, złotymi honorowymi odznakami Polskiego Związku Lekkiej Atletyki, Polskiego Związku Triathlonu i Akademickiego Związku Sportowego. Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 212.

Szonecki Wojciech, ur. 1958 r., postać doskonale znana w kraju i poza jego granicami, najstarszy ligowy zawodnik w Polsce. Do rugby, a konkretnie do drużyny AZS AWF Warszawa trafił w 1977 roku kiedy trenerem był Jerzy Królicki, w tym klubie do roku 2000 zdobył złote medale mistrzostw Polski seniorów w roku 1980, 1981, 1982, 1984, 1985, 1986 i 1988, srebrny w roku 1987, brązowe w roku 1994, 1995, 1996, 1997 i 1998, a także Puchar Polski w roku 1981 i 1983. Lista klubów, w których później zagrał jest imponująca i rekordowa: Folc AZS Warszawa, CSP Legionowo, Skra Warszawa, Pogoń Siedlce, WFS Siedlce Veterans, Orkan Sochaczew, RC Kosmaz Koszalin, Frogs Warszawa, Lechia Gdańsk, Legia Warszawa, Poland Veterans, Arka Gdynia a obecnie ponownie AZS AWF Warszawa. Szacuje się, że rozegrał ponad tysiąc meczów rugby. http://pzrugby.pl/news/aktualnosc/Szonekzapraszana_tysieczny_mecz_1940. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 25.

Szopa Romuald, pływak długodystansowy AZS Uniwersytet Śląski, w latach 1973-1975 brał udział w maratonach na Morzu Bałtyckim Hel - Gdynia (ten sam klub reprezentowała również Jolanta Wójcikowska, zwana „pierwszą damą maratonu morskiego”). W 1977 roku Zarząd Klubu AZS zapoczątkował organizację indywidualnych wypraw zagranicznych. Pierwszą była próba przepłynięcia Kanału La Manche przez

absolwenta Wydziału Matematyki Uniwersytetu Śląskiego Romualda Szopę. Wyprawa Across English Channell '77 miała uświetnić 10. rocznicę utworzenia Uniwersytetu Śląskiego. Wyprawa ta wzbudziła szeroką dyskusję na łamach studenckiego tygodnika „itd”. Część korespondentów krytycznie odniosła się do tego pomysłu. Ostatecznie w sierpniu próba zakończyła się niepowodzeniem - do sukcesu zabrakło 2,2 mili. Silny wiatr (8 w skali Beauforta) i bardzo zimna woda zdecydowały o wyjściu z morza. Rok później (1978 r.) ponowna próba zwieńczona została sukcesem. Oprócz Romualda Szopy Kanał przepłynęło jeszcze czworo Polaków: Teresa Zarzeczńska (1975), Lucyna Krajewska (1990), Paweł Nowak (2010) i Grzegorz Radomski (2013). Romuald Szopa jest aktualnie kierownikiem Zakładu Metod Matematycznych w Zarządzaniu, profesorem AWF w Katowicach. K. Miroszewski K., K. Wilczok, Akademicki Związek Sportowy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (1968–2018), Katowice 2018, s. 35-36. Fot. <https://www.awf.katowice.pl/pracownicy/romuald-szopa>

Szostak Eugeniusz. (1934 – 2000). Urodził się 9 kwietnia 1934 r. w Brześciu n/Bugiem. W wieku 4 lat w 1938 r. stracił najbliższą osobę matkę, tak więc jego dzieciństwo nie należało do najłatwiejszych. Podczas okupacji W 1942 r. został wywieziony wraz z ojcem na roboty przymusowe do Niemiec. W 1948 r. powrócił do Białej Podlaskiej i utrzymywał się z pracy ojca czapnika, któremu dorywczo pomagał. Szkołę Podstawową nr 2 ukończył w 1949 r., a następnie podjął naukę w Techniku Ekonomicznym, gdzie w 1953 r. uzyskał świadectwo dojrzałości. Jako jeden z pierwszych na terenie miasta posiadał rower „półwyścigowy” i uczestniczył w regionalnych zawodach kolarskich. Obdarzony doskonałymi warunkami fizycznym i reprezentował miasto w siatkówce. W 1953 r. wystąpił w słynnym meczu przeciwko reprezentacji Armii Radzieckiej, pokonując ją wynikiem 3:2. W latach 1954-1958 studiował w AWF W Warszawie, uzyskując tytuł magistra wychowania fizycznego. Był zawodnikiem AZS AWF Warszawa w mało popularnej w tym okresie dyscyplinie - rugby. Wraz z drużyną AZS zdobył Mistrzostwo Polski w sezonie 1952/53 brał również udział w meczach ligowych i międzypaństwowych. W 1958 r. uzyskał trenera II klasy w rugby. Pracę pedagogiczną rozpoczął 1 września 1959 r. jako nauczyciel wychowania fizycznego w Technikum Ekonomicznym w Białej Podlaskiej. Propagował higieniczny, zdrowy styl życia. Na lekcjach wychowania fizycznego wprowadził jednolite stroje sportowe obowiązujące wszystkich uczniów. Nie przestrzegał sztywno opracowanych i narzuconych programów, zwłaszcza na lekcjach gimnastyki systemem szwedzkim, którą naturalizował i dynamizował. Był wszechstronnym nauczycielem, szkolił nawet miejscowych policjantów w zakresie samoobrony i walki wręcz. Równocześnie był instruktorem siatkówki zespołów męskich w Ośrodku Wychowania Fizycznego i RKS „Podlasie”. W latach 1989-1999 był zatrudniony w charakterze nauczyciela akademickiego w WSN Fiii UMCS. Przez cały okres pracy w Uczelni prowadził zajęcia z piłki siatkowej ze studentami stacjonarnymi i zaocznymi. Po uzyskaniu w 1974 r. drugiego już tytułu trenera II klasy w tej dyscyplinie, był inicjatorem i organizatorem specjalizacji instruktorskich i trenerskich. W latach 1989-1995 pełnił funkcję kierownika Pracowni Zespołowych Gier Sportowych, a po zmianie struktury w latach 1979-1984 kierownika Zakładu Gier Sportowych. Równocześnie w latach 1977-1980 władze Uczelni powierzyły Mu obowiązki pełnomocnika Rektora ds. Szkolenia Podyplomowego Kadr. Mgr E. Szostak uczestniczył aktywnie w życiu białskich organizacji i instytucji społecznych. Był zaangażowany w działalność ZNP, Koła Białczan i TKKF. Zmarł nagle 10 października 2000 r. Został pochowany na Cmentarzu Parafialnym przy ulicy Nowej Białej Podlaskiej. 40 lat minęło...: Wydziałowi Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej: Zjazd Absolwentów z okazji 40-lecia Uczelni, 11-12 września 2010 r., red. T. Jaślikowska-Sadowska, Biała Podlaska 2010, s. 458-459; M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 104.

Szostkiewicz Adam. (ur. 18 XII 1905 r. w Żmigrodzie Nowym k. Jasła, zm. 27 II 1974 r. w Warszawie) - profesor, zootechnik, rektor Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie, jeden z organizatorów AZS WSR. Absolwent III Gimnazjum w Krakowie i Wydziału Rolniczego Uniwersytetu Jagiellońskiego (1929 r.). Pracował jako instruktor organizacji kółek rolniczych w Małopolskim Towarzystwie Rolniczym we Lwowie, a następnie jako kierownik gospodarstw wysokogórskich w Czarnohorze, inspektor hodowli owiec i zagospodarowania pastwisk górskich w wojewódzkiej delegaturze Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego w Stanisławowie (1930-1936). Po wojnie organizował Wojewódzką Izbę Rolniczą w Katowicach oraz kierował wojewódzkim biurem rolnym przy Wojewódzkim Zarządzie Związku Samopomocy Chłopskiej (1946-1948). Pracował jako wykładowca hodowli zwierząt w Państwowej Wyższej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego (1948-1950). Wraz z całą uczelnią został przeniesiony do Olsztyna i zatrudniony na stanowisku profesora kontraktowego w Wyższej Szkoły Rolniczej. Pełnił również funkcję dziekana Wydziału Zootechniki (1950), prorektora (1952-1954), a także rektora WSR w Olsztynie (1953 r.). Zorganizował Katedrę Hodowli Ogólnej Zwierząt Użytkowych na Wydziale Zootechniki. Kolejne lata pracy zawodowej spędził w Warszawie i pracował w Ministerstwie Państwowych Gospodarstw Rolnych w Warszawie (od 1954-1958), w Centralnym Komitecie Organizacyjnym Kółek Rolniczych w Warszawie (1958-1959). Pełnił także funkcje sekretarza generalnego Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Rolnictwa (od 1959 r.) do czasu przejścia na emeryturę (1969 r.). Adam Szostkiewicz był jednym z organizatorów AZS WSR, działaczem Towarzystwa Wiedzy Powszechnej. Za swoją działalność otrzymał m.in. Krzyż Kawalerski i Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, odznaczenia resortowe i regionalne. Jedna z ulic Olsztyna nosi jego imię. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Adam_Szostkiewicz

Szparak Ryszard, (ur. 2 lipca 1951 r. w Olsztynie) - lekkoatleta, finalista Mistrzostw Świata w Lekkoatletyce w Helsinkach w 1983 r. w biegu na 400 m przez płotki. Zawodnik klubu Gwardia Olsztyn, olimpijczyk z Moskwy (1980). Karierę rozpoczął dość późno w AZS-ie Olsztyn pod kierunkiem Eugeniusza Miszczuka, który od razu dostrzegł w nim przyszłego płotkarza. Po przejściu do Gwardii trenował go Andrzej Siennicki, wychowawca kilku generacji znakomitych biegaczy. Mimo słabych jak na płotkarza warunków fizycznych systematycznie poprawiał rekordy życiowe i stał się na początku lat 80. najlepszym zawodnikiem na 400 metrów przez płotki, zaliczając wiele udanych startów międzynarodowych. Z powodzeniem występował również na 400 metrów, m.in. w reprezentacyjnej sztafecie. Po zakończeniu kariery sportowej oprócz pracy szkoleniowej zajął się propagowaniem sportu na Warmii i Mazurach. Jako były olimpijczyk uczestniczył w spotkaniach z młodzieżą, rozwijał ruch olimpijski w regionie, zachęcał wszystkich do biegania poprzez czynny udział w zawodach masowych. Podczas Letnich Igrzysk Olimpijskich w Moskwie w 1980 r. nie zdołał awansować do finału A biegu na 400 metrów przez płotki, został sklasyfikowany na dziewiątej pozycji. Podczas Mistrzostw Europy w Lekkoatletyce w Atenach w 1982 r. zajął czwarte miejsce w sztafecie 4 x 400 m (3:02,77 s.) i piąte w biegu na 400 m przez płotki (49,41 s.). W najlepszym w karierze roku 1983 zajął w swej koronnej konkurencji trzecią pozycję w Pucharze Europy (49,65 s.) i awansował do finału mistrzostw świata w Helsinkach (ósmie miejsce z wynikiem 49,78 s.). W rankingu magazynu „Track and Field News” był dwukrotnie dziesiąty. Jako specjalista w biegu na 400 m przez płotki (1982, 1983) pięciokrotnie poprawiał rekord Polski w biegu na 400 m przez płotki (do 49,17 s. w 1983), był również pięciokrotnym mistrzem Polski w tej konkurencji (1980-1984). http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Ryszard_Szparak

Szpetulski Zbigniew (ur. 5 lipca 1930 w Warszawie, zm. 28 stycznia 1999 w Gdyni) – jachtowy kapitan żegluga wielkiej, nauczyciel akademicki w Akademii Medycznej w Gdańsku i Wyższej Szkole Morskiej w Gdyni, sportowiec-żeglarz, wychowawca, działacz związkowy. W środowisku żeglarskim znany jako „Szpetuła”. Był synem leśnika. Dzieciństwo spędził w Białowieży, Siedlcach, Łosicach. Po wojnie rodzice osiedlili się w Charnowie k. Ustki. Maturę zdał w Słupsku. W 1952 ukończył studia na Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, uzyskując dyplom magistra. W Państwowej Szkole Morskiej w Gdyni pracował najpierw krótko, bo od 1 sierpnia 1952 do 1 października 1953, kiedy to został zwolniony z powodu spóźnienia na naradę z ministerialną dyrektor. Powodem spóźnienia był sztorm, który zastał Szpetulskiego na morzu. Szpetulski walcząc z żywiołem z trudem doprowadził jacht do portu. Po usunięciu z Państwowej Szkoły Morskiej podjął pracę w Lidze Przyjaciół Żołnierza, gdzie pracował do 1954. W 1955 podjął pracę w Studium Wychowania Fizycznego Akademii Medycznej w Gdańsku pracując tam do 1969. W tym czasie aktywnie działał w Akademickim Związku Sportowym w Gdańsku, m.in. jako komandor Akademickiego Klubu Morskiego, gdzie wyszkolił setki żeglarzy. W 1969 powrócił do Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni, gdzie pracował jako starszy wykładowca w Studium Wychowania Fizycznego. W tym samym roku założył Akademicki Klub Morski przy WSM w Gdyni. Od października 1984 był kierownikiem Ośrodka Sportów Wodnych przy WSM w Gdyni. Powoływany był do licznych komisji oceniających i klasyfikujących działalność sportową, głównie żeglarską (m.in. był przewodniczącym Morskiej Komisji Sportowej). Podczas jego działalności, przez klub przewinęło się około dwustu kapitanów jachtowych, a około stu zdobyło w klubie stopień kapitana jachtowego. Był komendantem kilkudziesięciu szkoleniowych obozów żeglarskich. Jako oficer, kapitan pływał po Bałtyku, Atlantyku, Morzu Północnym, Morzu Śródziemnym, Adriatyku na różnych jednostkach. Wniósł wielki wkład w rozwój wychowania morskiego w zakresie żeglarstwa morskiego, żeglarstwa lodowego, narciarstwa wodnego, windsurfingu i wioślarstwa. Przygotował wielu przyszłych oficerów Marynarki Handlowej, studentów, pracowników WSM poprzez żeglarstwo do rozumienia istoty pracy na morzu, specyfiki tego zawodu. W 1990 przeszedł na emeryturę. Będąc na emeryturze, dalej pasjonował się żeglarstwem, włączył się także do działalności związkowej, pracując w Komisji Zakładowej Solidarności przy WSM w Gdyni, zasiadając m.in. w komisji rewizyjnej. Do ostatnich godzin życia był na morzu. Podczas rejsu keczem „Joseph Conrad” po Bałtyku, na Zatoce Gdańskiej poczuł się źle i jednostka musiała zawrócić do portu w Gdyni. Z Conrada został zniesiony i przewieziony do szpitala, gdzie po kilku godzinach zmarł. Pochowany został na Cmentarzu Łostowickim w Gdańsku. Karierę sportową zaczął na studiach, podczas których zdobył mistrzostwo w ogólnopolskich mistrzostwach bojerowych. W tej dyscyplinie był później wielokrotnym mistrzem i wicemistrzem Polski w klasie Monotyp XV. Był pierwszym polskim medalistą w żeglarstwie. W 1957 otrzymał srebrny medal w Mistrzostwach Europy w klasie Latający Holender. W 1959 wygrał wraz z Romanem Szadziewskim eliminacje do igrzysk olimpijskich w żeglarstwie. Start na Igrzyskach Olimpijskich w Rzymie (regaty odbywały się w Neapolu) uniemożliwił mu paraliż spowodowany ciężkim wypadkiem i długa rekonwalescencja. W 1963 ponownie z Romanem Szadziewskim wygrał eliminacje do Igrzysk Olimpijskich w Tokio (regaty odbywały się w Enoshimie). Niestety Polska nie wysłała ekipy żeglarzy. W 1984 jako kapitan zwyciężył na jachcie SY Jan z Kolna dwa etapy (Saint-Malo–Bermudy i Bermudy–Halifax) w regatach oceanicznych Tall Ships Races w klasie C, zorganizowanych na 450-lecie odkrycia Kanady przez Jacques’a Cartiera. Janem z Kolna dowodził też podczas rejsu do Australii. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Szpetulski Foto:<http://www.umg.edu.pl/aktualnosci/2017/zbigniew-szpetulski-patronem-osrodka-zezlarskiego>

Szponder Tomasz (ur. w 1957 r.), psycholog, wydawca, współwłaściciel i prezes zarządu Domu Wydawniczego Rebis, członek AZS od 1977 r. Uprawiał biegi na orientację, biegi średnie i długie. W biegach na orientację był członkiem kadry narodowej. Od pierwszego roku studiów na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prowadził rozległą działalność społeczną w ruchu sportowym. Początkowo był członkiem zarządu Klubu Uczelnianego AZS UAM, od 1978 r. jego wiceprezesem, a w latach 1982-1984 prezesem. Od 1981 r. działa także w strukturach Organizacji Środowiskowej AZS Poznań, będąc początkowo jej wiceprezesem, a od 2001 prezesem. Nadał duży rozmach rozwojowi AZS Poznań zarówno w sporcie wyczynowym jak i w zakresie upowszechniania wychowania fizycznego i sportu oraz w organizowaniu imprez międzynarodowych i ogólnopolskich. Od lat niestrudzenie zabiega o przyznanie Poznaniowi organizacji letniej Uniwersjady. W 1981 r. został członkiem Zarządu Głównego AZS, którego od 1987 r. był wiceprezesem (do 2001 r. ds. upowszechniania kultury fizycznej, a następnie ds. organizacyjnych). R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 631; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 80. <https://pasja.azs.pl/rok-akademicki-z-jubileuszem-azs-w-poznaniu/>

Szpyt (Czeczółka) Barbara (10 X 1929 Limanowa), siatkarka, zaw. AZS i Wisły Kraków, 2-krotna medalistka MŚ, 2-krotna medalistka ME, MP (1959), wielokrotna repr. Polski (1954-62); Zasł. mistrz. sportu. MS 1956: 3 m., 1960: 4 m., 1962: 3 m.; ME 1955: 3 m., 1958: 3 m. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 519.

Szreder Zenon, ur. w 1913 r. Student Wydziału Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Członek sekcji bokserskiej i kajakowej AZS Wilno. Zginął wraz z żoną w czasie nalotu lotnictwa niemieckiego na Wilno 28 VII 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 85.

Sztąberski Tomasz, (ur. 7 marca 1954 r. w Olsztynie) – trener koszykówki, współzałożyciel i szkoleniowiec zespołu kobiecego KKS Olsztyn. Karierę zawodniczą rozpoczął w wieku 14 lat w AZS Olsztyn. Do uprawiania basketu namówił go nauczyciel wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej nr 15 - Wiktor Dejneka. Reprezentacja szkoły zakwalifikowała się do finałowego turnieju igrzysk młodzieży w 1969 roku. W klubie grał w zespołach młodzieżowych bez większych sukcesów, a skończył w III lidze seniorów, występując w jednej drużynie ze znakomitym siatkarzem - Stanisławem Iwaniakiem. Ukończył kurs instruktora koszykówki i przejął zespół juniorów AZS Olsztyn po długoletnim trenerze tego klubu - Jerzym Wiśniewskim. Po kilku latach zajął się szkoleniem junierek w klubie TSK Heximp Olsztyn (spadkobierca sekcji koszykówki w Stomilu). Kolejny etap jego kariery to praca w Łączności u boku Białorusina - Anatolija Bujalskiego. Przez dwa sezony zespół był w ścisłej czołówce krajowej i był o krok od zdobycia medalu w ekstraklasie. Po krachu finansowym Łączności był współzałożycielem Koszykarskiego Klubu Sportowego Olsztyn, którego do dziś jest trenerem i prezesem. Wraz z małżonką Alicją (w przeszłości czołową koszykarką kraju) prowadzi szkolenie we wszystkich grupach wiekowych, a zespół senierek od wielu sezonów gra w I lidze. Wychował kilka reprezentantek m.in. Joannę Markiewicz - kadrowiczkę młodzieżowej reprezentacji Polski U-20. Jest laureatem wielu nagród. W 2012 roku został najlepszym trenerem młodzieży w regionie w plebiscycie „Gazety Olsztyńskiej” i Urzędu Marszałkowskiego. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Tomasz_Sztaber_skiTomaszSztąberski. Fot. sport.egit.pl

Sztolf Andrzej Maria Olimpijczyk Igrzysk Zimowych w Innsbrucku w 1964 r., narciarz. Urodził się 9 czerwca 1941 r. w Przeworsku w rodzinie Tadeusza i Łucji Sztolfów. Rodzice jego byli z zawodu nauczycielami wychowania fizycznego, a ponadto ojciec Andrzeja był też działaczem i sędzią klasy międzynarodowej w lekkiej atletyce. Początkowo, po zakończeniu II wojny światowej Andrzej Sztolf mieszkał z rodzicami w Krakowie i tam rozpoczął naukę w szkole podstawowej kończąc 2 klasę, lecz w roku 1949 jego rodzina przeniosła się do Szklarskiej Poręby, gdzie kontynuował dalszą naukę w stopniu podstawowym. W Szklarskiej Porębie zaczął też uprawiać skoki narciarskie, jako zawodnik miejscowej „Unii” i tam na małej skoczni z drewnianym rozbiegiem uzyskiwał odległości około 27 m. W roku 1954 rozpoczął naukę w Państwowym Liceum Ogólnokształcącym w Suchej Beskidzkiej i w tym czasie został zawodnikiem KKS Babia Góra, nadal uprawiając skoki narciarskie zimą, latem zaś występował w roli lekkoatlety skacząc wzwyż i o tyczce. W 1956 r. po zwycięstwie w konkursie skoków narciarskich pionu „Kolejarz”, został powołany do kadry narodowej juniorów, ale w sezonie letnim nadal uprawiał lekką atletykę i w 1957 r. z wynikiem 3,20 m był sklasyfikowany na 30 miejscu wśród juniorów w skoku o tyczce. W międzyczasie w czerwcu 1958 r. zdał egzamin maturalny w Państwowym Liceum Ogólnokształcącym w Suchej i jesienią tegoż roku rozpoczął studia na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach, lecz po zaliczeniu 1 semestru przerwał studia, a następnie w 1961 r. przeniósł się na wydział Mechaniczny Politechniki Krakowskiej. Wówczas to jako lekkoatleta startował w barwach AZS Gliwice, gdy studiował w na Politechnice Śląskiej, a później od roku 1961 w barwach „Cracovii”. W roku 1959 był wśród juniorów 13 w skoku o tyczce z wynikiem 3,50 m, w roku następnym 14 z rezultatem 3,62 m w skoku o tyczce oraz na 71 miejscu w skoku wzwyż z najlepszym swym wynikiem 1,70 m. w roku 1961 Andrzej Sztolf zaliczał się już do kategorii seniorów i z wynikiem 3,82 był na 42 miejscu w Polsce, a w roku następnym został nawet mistrzem Okręgu Krakowskiego w skoku o tyczce. Studia na Politechnice Krakowskiej ukończył w roku 1971 uzyskując dyplom magistra inżyniera mechanika. Będąc już studentem Politechniki Krakowskiej, w roku 1961 Andrzej Sztolf został powołany do kadry narodowej skoczków narciarskich, a w roku następnym gdy był już zawodnikiem AZS Zakopane, na narciarskich mistrzostwach świata FIS w Zakopanem wystąpił w roli przedskoczka. W 1963 r. zdobył swój pierwszy medal podczas mistrzostw Polski w skokach narciarskich, po zajęciu 3 miejsca w konkursie na średniej skoczni, a w roku 1964 wywalczył brązowy medal w skokach narciarskich na Uniwersjadzie w Szpindlerowym Młynie i został zakwalifikowany do reprezentacji Polski na Zimowe Igrzyska Olimpijskie rozgrywane w tymże roku w Innsbrucku. Tam wystąpił tylko w skokach na dużej skoczni zajmując 26 miejsce wśród 52 konkurentów. Andrzej Sztolf uzyskał wówczas następujące odległości: 85, 82 oraz 79,5 m (zwycięzca miał 93,5 i 90,5 m). W 1965 r. został podwójnym mistrzem Polski wygrywając zarówno konkurs skoków na średniej jak i na dużej skoczni, a w roku następnym znowu wystąpił w skokach narciarskich na Zimowej Uniwersjadzie rozgrywanej w szwajcarskim Villar. Tam zajął 2 miejsce ulegając tylko znakomitemu Japończykowi Yukio Kasai, późniejszemu mistrzowi olimpijskiemu (z 1972 r.). W tymże roku wystąpił również w tradycyjnym „Turnieju 4 skoczni” zajmując wysokie 10 miejsce w konkursie w Bischofshofen. Tuż przed wyjazdem na Uniwersjadę Andrzej Sztolf miał przykry incydent w Jordanowie, gdyż wdał się tam w bójkę, w wyniku której pobił komendanta miejscowej milicji i po powrocie z Uniwersjady wszczęto przeciwko niemu postępowanie karne. To spowodowało, że nie pojechał na narciarskie mistrzostwa świata FIS do Oslo. W roku następnym został jeszcze wicemistrzem Polski w skokach na dużej skoczni i sukces ten powtórzył w 1968 r., ale startując już w barwach SNPTT Zakopane. Po ukończeniu studiów w roku 1971, Andrzej Sztolf zakończył również swoją karierę sportową i zajął się pracą zawodową. Między innymi w latach 1998 - 2000 był kie-

rownikiem bazy wyciągowej Górnośląskiego Ośrodka Narciarskiego w Szczyrku, a później zamieszkał na stałe w Zakopanem i aktualnie jest tam właścicielem małej firmy instalującej rolety. Andrzej Sztolf jest żonaty i ma dwoje dzieci. Porada Z., Nasi Olimpijczycy z Akademii Górniczo-Hutniczej i Politechniki Krakowskiej, Kraków 2008, s. 67-8; D. Pyko (oprac.), 50 Mistrzostwa Politechniki Krakowskiej w Narciarstwie Alpejskim. Centrum Sportu i Rekreacji 1953-2003, Kraków 2003, s. 41; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 256; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Szuchnicka Agnieszka, ur. 11. 02. 1968 w Gdańsku. Szermierka (florety), w. 175 cm, c.c. 69 kg. IO 1992 Barcelona, 8 m.; medalistka Uniwersjady 1991; pięciokrotna mistrzyni Polski (druż) 1985-89. Klub AZS AW Gdańsk. Wykształcenie wyższe wf., AW Gdańsk, trenerka. Mieszka w Gdańsku Oliwie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 256; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 74. Fot. <https://deadorkicking.com/agnieszka-szuchnicka-dead-or-alive/>

Szukiel Rafał, (ur. 5 listopada 1976 r. w Mrągowie) - żeglarz, wielokrotny reprezentant Polski, olimpijczyk (Pekin 2008). Z żeglarstwem jest związany od 7 roku życia. Rozpoczął treningi w Bazie Mrągowo. Jest absolwentem Szkoły Mistrzostwa Sportowego w rodzinnym mieście. W 1997 roku uzyskał dyplom technika administracji państwowej. W 2004 roku już jako zawodnik AZS Olsztyn został magistrem inżynierem ochrony środowiska (specjalność ochrona wód). W końcówce kariery reprezentował AKS OSW Olsztyn. Pierwsze międzynarodowe sukcesy osiągał w klasach: DN i OK'Dinghy, następnie został finnistą i tak było do końca kariery sportowej. Wraz z bratem Wacławem przez wiele lat dominowali w tej klasie w kraju, reprezentowali Polskę w najważniejszych imprezach z igrzyskami olimpijskimi włącznie. W klasie Finn zdobył ponad 20 medali mistrzostw Polski, w 2009 roku wygrał prestiżowe regaty Kieler Woche, zajął 10 miejsce na Igrzyskach Olimpijskich w Pekinie (2008). Był w dziesiątce najpopularniejszych sportowców Warmii i Mazur. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Rafał_Szukiel Fot. <http://kto.wm.pl/opis/755,rafal-szukiel.html>

Szulc Kazimierz, ur. 01.04.1904 r. w Warszawie, data śmierci nieznana. Wykształcenie wyższe, Uniwersytet Warszawski. Zawodnik Wojskowa Szkoła Sanitarna / Oficerska Szkoła Sanitarna (1924-1926, 1927), AZS Warszawa (1926-1930). Pierwszy trener Maurice Baquet. Trener AZS Warszawa (1926-1928), Oficerska Szkoła Sanitarna Warszawa (1927). Kierownik klubu Lechja Warszawa (1925-1926), AZS Warszawa (1926-1927), sekcji rugby AZS Warszawa (1926-1927). Kapitan WP, lekarz 2 Pułk Piechoty Legionów Sandomierz (1931-1936), Korpus Ochrony Pogranicza Rokitno (1936-1939), uczestnik wojny obronnej (1939). J. Wierzbicki, Historia polskiego rugby, Warszawa 2011, s. 147.

Szulc Beata. Ur. 16 kwietnia 1934 w m. Susz, koło Iławy, Lekkoatletka Kolejarza Szczecin (1951), Kolejarza Olsztyn (1952-1953), AZS Gdańsk (1954), CWKS Zawiszy Bydgoszcz (1956-1957) i Budowlanych Bydgoszcz (1958-1962) specjalizująca się w biegu na 800 m. 15-krotna reprezentantka Polski w meczach międzypaństwowych), 8-krotna rekordzistka kraju i 5-krotna mistrzyni Polski: 400 m (1956-1958), 800 m (1957), bieg przeł. 0,8 km (1957). Olimpijka (800 m) z Rzymu (1960). <https://zjazd70-lecia.ug.edu.pl/files/UserFiles/Zjazd70-Lecia%20Sportowcy.pdf>

Szulc Zygmunt, Zmarł 4 lipca br. w wieku 86 lat. Absolwent AWF z 1954 roku. Był wieloletnim działaczem i pracownikiem instytucji sportowych. W latach 1961-1964 członkiem Zarządu, a od 1965 do 1972 roku prezesem uczelnianego klubu AZS AWF Warszawa. W roku akademickim 1960/61 pełnił funkcję wiceprezesa ds. sportu Zarządu Głównego AZS. W późniejszym okresie pracował w Polskiej Federacji Sportu (wiceprezes) i Głównym Komitecie Kultury Fizycznej i Sportu, będąc tam m.in. dyrektorem Departamentu Zagranicznego. W latach 1976-1980 oraz 1987-88 wchodził w skład Zarządu Polskiego Komitetu Olimpijskiego, a w latach 1989-91 był jego Sekretarzem Generalnym. Pełnił funkcję Attache Olimpijskiego podczas Igrzysk w Monachium (1972) i Seulu 1988. Nauczyciel akademicki, działacz sportowy, prezes klubu AZS-AWF Warszawa, dyrektor departamentu zagranicznego w resorcie kultury fizycznej, sekretarz generalny PKOl, attache olimpijski na IO w Monachium. Absolwenci Kwartalnik Stowarzyszenia Absolwentów AWF Warszawa Nr 3 (23) 2017; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Szumakowicz Wiktor, ur. w 1917 r. Student Wydziału Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Siatkarz AZS Wilno. Czołowy polski siatkarz w latach 1936-1939, mistrz Polski (1938r.). Rozstrzelany w czasie oblawy przeprowadzonej przez Niemców w dniu 24 VIII 1943 r. w rejonie wsi Giełwadziszki. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 85.

Szumowicz Jacek, ur. 28.01.1957 w Hrubieszowie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej. Zawodnik rugby Mazovii Mińsk Mazowiecki (1974-1975, 1976-1977), AZS AWF Warszawa (1995), Budowlanych Lublin (1977-1981, 1985), Skry Warszawa (1982-1984, 1986-1988), Lons-le-Saunier (Francja, 1988-1997). Pierwszy trener Zbigniew Mirosz. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 2 oficjalne mecze międzypaństwowe, występował w II linii młyna. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 104.

Szumski, Piotr, ur. 20.10.1958 r. w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Politechnika Warszawska. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1995-2000, brązowe medale mistrzostw Polski seniorów 1995, 1996, 1997, 1998), CSP Legionowo (2000-2003), Skry Warszawa (2003-2007). Pierwszy trener Andrzej Kopyt. Członek Zarządu Mazowieckiego Okręgowego Związku Rugby (1999-2004). Założyciel (razem z Jarosławem Nowickim i Markiem Boguszem) MKS Rugby Łomianki (1999). Trener młodzików, żaków i mini żaków MKS Rugby Łomianki (1999-2003, złoty medal Mistrzostw Polski Dzieci i Młodzieży 2001). Sędzia w kategoriach młodzieżowych 1999-2003. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 25-26.

Szuppe Wojciech (ur. 15 maja 1931 w Warszawie) – polski siatkarz i trener siatkówki, mistrz Polski jako zawodnik i trener, reprezentant Polski, brązowy medalista Letniej Uniwersjady (1959). Od 1952 reprezentował barwy AZS-AWF Warszawa, z którym zdobył dziesięć razy z rzędu mistrzostwo Polski (1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961). W sezonie 1964/1965 został I trenerem tej drużyny i wywalczył mistrzostwo Polski w 1965, 1966 i 1968, wicemistrzostwo Polski w 1967, 1970 oraz brązowy medal mistrzostw Polski w 1969 i 1972. Warszawską drużynę prowadził w ekstraklasie do sezonu 1973/1974 zakończonego spadkiem z ligi, następnie do 1979 na szczeblu II-ligowym. Był również trenerem w Tunezji. W reprezentacji Polski debiutował 24 kwietnia 1952 w towarzyskim spotkaniu z zespołem z Halle (NRD), wystąpił na mistrzostwach Europy w 1955 (6 miejsce), mistrzostwach świata w 1956 (5 miejsce) oraz

akademickich mistrzostwach świata w 1954 (5 miejsce) i 1957 (2 miejsce). Na tej ostatniej imprezie wystąpił ostatni raz w biało-czerwonych barwach - 8 września 1957 w meczu z Rumunią. Łącznie w reprezentacji wystąpił 69 razy. W 1959 wystąpił jeszcze w akademickiej reprezentacji Polski na Uniwersjadzie w Turynie, zdobywając z drużyną brązowy medal. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie (1953), po ukończeniu studiów pracował w katedrze zespołowych gier sportowych AWF, następnie w Zakładzie Zespołowych Gier Sportowych. Przeszedł na emeryturę w 1997. https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojciech_Szuppe; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 631; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350; Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 137.

Szuścicki Roman, ur. 01-. 24.04.1958 w Wałbrzychu, zm. 31.10.1983 w Bukareszcie. Student Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Skry Warszawa (1978 i 1981, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1978, brązowe: 1979, 1980), AZS AWF Warszawa (1981-1983, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1981, 1982). Pierwszy trener Włodzimierz Całka. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 7 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 4 punkty, występował na pozycji filara. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 104-105.

Szwajkowska Caban Eulalia lekkoatletka (200 m, 4 x 100 m), 1952 Helsinki, mistrzyni Polski, Mistrz Sportu, odzn. złotą i srebrną Odznaką AZS, Medal za Zasługi dla Polskiego Sportu Olimpijskiego, klub Gwardia Bydgoszcz. Kariera sportowa od 1950-1956. Ur. 12.02.1932 w Bydgoszczy. Wzrost 168 cm, waga 56 kg. Wykształcenie średnie, st. inspektor ds. sportu. Mężatka, ma dwoje dzieci - córkę psychologa, a syna lekarza, mąż jest oficerem, psychologiem klinicznym. Mieszka w Łodzi. Działaczka, sędzia sportowy. Hobby: literatura, robótki, wypoczywa na spacerze. *„Nigdy nie eksponowałam się jako olimpijka - ani w pracy, ani wobec znajomych. Gdy się jednak dowiadawali, było mi bardzo przyjemnie. (...) Stosunek otoczenia nie uległ zmianie. Jest pozytywny, życzliwy. Poza tym (mimo kontuzji) zachowałam doskonałą kondycję, sprawność, młodą sylwetkę”*. Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 74-75.

Szwarc Patryk, ur. 01.08.1983 w Sochaczewie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Orkana - Sochaczew (1999-2002, złoty medal mistrzostw Polski „7” seniorów 2001, 2002, brązowy medal mistrzostw Polski „7” juniorów 2001, brązowy medal mistrzostw Polski kadetów 2000), Folc AZS Warszawa (2004-2007, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 2006, złote medale mistrzostw Polski „7” seniorów 2005, 2006, srebrny 2004). Pierwszy trener Maciej Misiak. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 3 oficjalne mecze międzypaństwowe, grał na pozycji skrzydłowego ataku. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 26.

Szwarnóg Agnieszka jest absolwentką Politechniki Krakowskiej, magistrem inżynierem architektem. Zarazem czołową polską zawodniczką w chodzie sportowym, olimpijką z Londynu. Bardzo wysoko ceni 8. miejsce na 20 km na Uniwersjadzie w chińskim Shenzhen, startowała w gronie czołowych chodziarek świata, a także 8. miejsce drużynowo w Pucharze Świata w Meksyku w 2010 r. Jest dwukrotnie srebrną (lata 2006 i 2012) medalistką mistrzostw Polski na 20 km, ponadto zdobyła brąz. W hali w Spale w krajowym czempionacie na 3000 m wywalczyła srebro (2009) oraz brąz (2010). Zdobywała miejsca na podium w kategoriach młodzieżowej i juniorskiej, wśród senierek była wicemistrzynią

Austrii i Niemiec. Szczególnym przeżyciem był występ na igrzyskach olimpijskich w Londynie w 2012 r. - *Do tej pory nie uczestniczyłam w mistrzostwach świata ani Europy, toteż olimpijski start był dla mnie absolutnym debiutem w najważniejszych imprezach globu – mówi Agnieszka Szwar-nóg. - Moje marzenie się spełniło, zostałam olimpijką. Wiele czasu wraz z trenerem Wacławem Mirkiem poświęciliśmy na przygotowania do wyjazdu na igrzyska, wywalczyłam minimum PZLA i pojechałam nad Tamizę. W swym debiucie zajęłam na dystansie 20 km 22. miejsce, dla mnie satys-fakcjonujące, bo to była premiera w tak szczególnej imprezie. A wystartowało 67 chodziarek. Waż-ne, że doszłam do mety, wytrzymałam na dystansie i zdobyłam cenne doświadczenia. Na kolejnej wiel-kiej imprezie będę już obyta z podobną atmosferą, jaka panowała w Londynie. Moim celem są ko-lejne igrzyska, które 2016 roku odbędą się w Rio de Janeiro.* Początki i rozwój sportu na Politechnice Kra-kowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mi-strzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 150.

Szwede Władysław: członek AZS Kraków. Jeden z najlepszych polskich tenisistów w pierwszych latach po wojnie światowej. Reprezentant Polski w pierwszym meczu w Pucharze Davisa przeciw Anglii w 1925 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350.

Szwiec Waldemar Mariusz, ur. 13 VIII 1915 r. w Chicago. Student Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Zawodnik sekcji pływackiej AZS Warszawa. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu podporucznika artylerii Grupy Operacyjnej „Wschód” Armii „Pomorze”. Następnie wzięty do niewoli, skąd, po udanej ucieczce, przedostał się do Francji i kontynuował walkę w ramach 10 Brygady Kawalerii Pancerniej. Po kapitulacji Francji znalazł się na terenie Anglii, gdzie przeszedł przeszkolenie w zakresie dywersji. Nocą z 1-2 X 1942 r., jako cichociemny (pseu-donim „Robot” - „Jakub”), przerzucony został do kraju i przydzielony do Związku Odwetu, nastę-pnie do Kedywu Okręgu AK Kielce jako inspektor dywersji (Koneckie). Od czerwca 1943r. był do-wódcą Zgrupowania nr 2 w Zgrupowaniach Partyzanckich AK „Ponury”. Poległ w walce nocą 13/14 X 1943 r. w Wielkiej Wsi. Był odznaczony Krzyżem Orderu Virtuti Militari V klasy i Krzyżem Walecznych. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny świa-towej 1939-1945, Poznań 1991, s. 85-6.

Szwoynicka Halina, współtwórczyni sekcji wioślarskiej AZS Politechniki Gdań-skiej. Była wioślarką, instruktorem, trenerem, wychowawcą pokoleń wioślarek i wioślarzy. Jej praca i upór, a także zdolności pozyskiwania dla wioślarstwa talen-tów - młodych ludzi uzdolnionych ruchowo - powodowały, że była nieoceniona w szkoleniu młodzieży. Budowała sekcje od strony jakościowej i ilościowej. Do wio-ślarstwa trafiła dzięki temu, że wyróżniała się wysokim wzrostem, budową ciała i urodą. Była słuchaczem studium przygotowującego kandydatów na studentów Akademii Medycze-nej w Gdańsku. Miała małą maturę, więc -jak liczyły ówczesne władze państwowe - powinna jed-nocześnie ukończyć liceum i studia wyższe na Akademii Medycznej. Studenci, którzy zapropono-wali Halinie Szwoynickiej i jej koleżankom uprawianie wioślarstwa jako metodę na zdrową, spor-tową sylwetkę, byli członkami klubu AZS Politechnika. Oni to w 1946 roku nauczyli Hankę i jej współtowarzyszki techniki wiosłowania, zapraszali je na wyjazdy, bo w Gdańsku nie było jeszcze wtedy warunków do wiosłowania. Tak szkolona przez swoich starszych kolegów Halina Szwoynic-ka, wraz ze Stanisławą Klaczyńską, Katarzyną Kobrzyńską, sternikiem Hanką Ziemińską, zdobyła w 1950 roku Mistrzostwo Polski. Halina Szwoynicka była faktycznym wykonawcą gigantycznej pracy jako szkoleniowiec, trener i wychowawca młodzieży akademickiej w Gdańsku. Wspólnie z

autorem wspomnień o niej (R. Bielańskim) w ciągu wielu lat współdziałania w klubach AZS Politechnika, AZS Gdańsk, AZS AWFis Gdańsk wyszkolili ponad 15 000 wioślarek i wioślarzy, efektem czego były setki medali i tytułów akademickich mistrzostw Polski oraz mistrzów Polski. Z tego grona wyszkolonych rekrutują się olimpijczycy, medaliści mistrzostw świata i zdobywcy medali olimpijskich, tacy jak Tomasz Tomiak i Maciej Łasicki. R. Bielański, *Romans z wioślarstwem*, w: J. Rybicki, *Sport i indeks w życiorysach*, Gdańsk 2008, s. 97.

Szydłowska – Żelazny, Barbara - ur.16 lutego 1937 r. w Płocku. Koszykarka Tęczy Kielce / 1952 – 1954, 3 - krotna mistrzyni okręgu/, AZS Kraków /1955-1956/ i Wisły Kraków /1956 - 1965/. 48 występów w reprezentacji Polski /debiut w 1956 r. / 3 - krotna uczestniczka Mistrzostw Europy: 5 miejsce w Łodzi /1958/, 4 miejsce w Sofii/1960/, 6 miejsce w Miluzie /1962/ 3 - krotna mistrzyni Polski w latach 1963, 1964 i 1965. Półfinalistka Klubowego Pucharu Europy /1965/. Zasłużona Mistrzyni Sportu /tytuł nadany w 1964 r./. Absolwentka Politechniki Krakowskiej. M. Michniak, A. Pawłowski, *Świętokrzyski leksykon sportowy*, Kielce 2002, s. 213; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188
<http://www.kronika.sportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Szydłowski Roman. Inżynier. Zawodnik i trener sekcji wioślarskiej AZS Wilno. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Wilnie, gdzie brał udział w konspiracji jako żołnierz AK Obwodu Wileńskiego. Zginął w 1943 r. w Wilnie, obsługując tajną radiostację na Antokolu. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 86.

Szydłowski Sławosz (1894-1952) – pionier lekkiej atletyki w Polsce, jeden z największych polskich oszczepników, olimpijczyk, członek AZS. Sławosz Szydłowski urodził się w 1894 roku w miejscowości Stanówka k/Sandomierza. Gimnazjum i studia wyższe związały go na dłuższy czas ze środowiskiem lwowskim, gdzie w tamtejszej „Pogoni” zetknął się po raz pierwszy ze sportem. Pierwsze sukcesy zdobywa już w 1913 roku osiągając 50,87 m w oszczepie (styl dowolny) i w rzucie dyskiem 34,13 m. Po raz pierwszy tytuły mistrzowskie w oszczepie i dysku uzyskuje na I Mistrzostwach Polski w 1920 r. we Lwowie. W 1924 r. przybył do Warszawy i od tego okresu broni barw Akademickiego Związku Sportowego. W swojej bogatej karierze zdobył aż 13 tytułów Mistrza Polski, a o Jego niewątpliwym talencie i wszechstronności świadczy, że zdobył Je w czterech konkurencjach rzutowych: 5 w oszczepie, 2 w oszczepie oburącz, 5 w dysku, 1 w rzucie młotem. Ma również na swoim koncie zwycięstwa w rzucie oszczepem i dyskiem na I Akademickich Mistrzostwach Świata w Warszawie w 1924 roku, oraz w tym samym roku. na II Akademickiej Olimpiadzie Bałtyckiej w Rydze. Szydłowski reprezentował również barwy naszego kraju na Igrzyskach Olimpijskich w Paryżu. Z lekkoatletyką żegna się w roku 1931 mając 31 lat. Poświęca się odtąd pracy z młodzieżą lekkoatletyczną w AZS, a czynne zainteresowanie sportem przerzuci na strzelectwo. I ta dyscyplina również przynosi sukcesy temu wszechstronnie uzdolnionemu zawodnikowi. 8 VIII 1938 r. zdobywa medal na VIII Narodowych Zawodach w Strzelectwie. Za swą działalność w podziemnym froncie zostaje odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami. Był więc Szydłowski nie tylko wielkim sportowcem, był również żołnierzem walczącym o wolność kraju. Wola walki i wiara w zwycięstwo były z nim na stadionie i na barykadzie Powstania Warszawskiego. APS, czerwiec 1971, s. 58-59; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 257; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunta Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 350.

Szyfter Zygmunt - w AZS Poznań od 1946 r. Żeglarz, sternik morski, sędzia regatowy i komandor naszej sekcji. Czynny we władzach AZS Poznań w latach 1951-1992. Inicjator budowy jachtu peł-

nomorskiego dla środowiska akademickiego Poznania. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. Fot. <http://www.poznan.pl/mim/main/-,p,41042,41049,41051.html>

Szyma Jan Konrad, w 2012 roku obchodził Jubileusz 65-lecia i 45-lecia działalności sportowej. Urodzony w 1947 roku w Częstochowie, absolwent Politechniki Częstochowskiej, działacz sportowy i społeczny. W latach 1976-82 był wiceprezesem Wojewódzkiej Federacji Sportu w Częstochowie. Był również prezesem w Częstochowskim Przedsiębiorstwie Komunalnym. Obecnie pełni funkcję przewodniczącego w Stowarzyszeniu Przyjaciół Gaude Mater. Jan Szyma od lat zaangażowany jest w sporcie akademickim Politechniki Częstochowskiej. Jego ulubiona dyscyplina to piłka nożna. W 1968 roku doprowadził do reaktywacji drużyny piłki nożnej Klubu Uczelnianego AZS Politechniki Częstochowskiej. Był jej zawodnikiem, kierownikiem i szkoleniowcem. Odnosił sukcesy w mistrzostwach Polski Politechnik w Poznaniu, a następnie w 1970 r. w Gdańsku oraz w 1973 r. we Wrocławiu. Mistrz Polski Politechnik w Piłce Nożnej. Jako Senior Klubu AZS zorganizował w październiku 2005 r. na stadionie CKS Budowlani mecz piłki nożnej pod hasłem „Przeżyjmy to jeszcze raz” - AZS Częstochowa - Reprezentacja Dziennikarzy z udziałem Orkiestry Klubu Kibica. Jan Szyma został wyróżniony m.in.: Złota Odznaka AZS za zasługi dla sportu akademickiego, Złota Odznaka za zasługi dla sportu. Odznaczony jest również Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi w rozwoju gospodarki narodowej oraz za osiągnięcia w działalności charytatywnej i społecznej, Zasłużony dla Kultury Polskiej. M. Z. Hrechorów, A. Kucharski (oprac.), 45 lat Klubu Seniora AZS Częstochowa (1970-2015), Częstochowa 2015, s. 10. Fot. http://swpcz.vip.pcz.pl/?mode=graduate_of_a_year&e=2010

Szymankiewicz Norbert (23 l.). Ur. 26.04.1988, zawodnik sekcji pływackiej AZS Politechniki Poznańskiej, wielokrotny medalista Akademickich Mistrzostw Polski i Wielkopolski. Uprawiał również sportowe ratownictwo wodne, był członkiem kadry narodowej, reprezentantem Polski, wielokrotnym mistrzem i medalistą na wielu zawodach międzynarodowych i krajowych oraz wybitnym ratownikiem wodnym i członkiem Grupy Operacyjnej WOPR Województwa Wielkopolskiego. Zmarł tragicznie 18 sierpnia w Poznaniu w wypadku motocyklowym. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Szymański Jan, łyżwiarz, olimpijczyk z 2014 i 2018 r. Urodził się 2 marca 1989 r. w Poznaniu. Sportem zainteresował się w okresie nauki w szkole podstawowej. Początkowo uprawiał wrotkarstwo jako zawodnik Stowarzyszenia Sportów Wrotkarskich „Malta” Poznań. W dyscyplinie tej był wielokrotnym mistrzem Polski. Po przeniesieniu się z Poznania do Zakopanego, gdzie został uczniem tamtejszej Szkoły Mistrzostwa Sportowego, zaczął uprawiać łyżwiarstwo szybkie. W dyscyplinie tej był zawodnikiem LKS „Poroniec” Poronin, a od końca 2.0.14 r. klubu AZS-AWF Poznań. Jest mistrzem Polski na dystansach 1500 m (2014), 5000 m (2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017), 10 000 m (2012, 2013, 2014, 2017), w wieloboju (2012, 2015, 2017) i wieloboju sprinterskim drużynowo (2011). W 2012 r. na akademickich mistrzostwach świata w Zakopanem zwyciężył na dystansach 1500 m, 3000 m i 5000 m. W roku następnym na uniwersjadzie w Trydencie zdobył złoty medal na dystansach 1500 m i 5000 m oraz brązowy na dystansie 1000 m. jest brązowym medalistą mistrzostw świata w wyścigu drużynowym (2013) i mistrzostw Europy (2018). Jako olimpijczyk debiutował na igrzyskach w Soczi w 2014 r., na których w Wyścigu na dystansie 1500 m zajął 15. miejsce, na 500 m - miejsce 13., a w biegu drużynowym wraz ze Zbigniewem Brodką i Konradem Niedźwiedzkiem zdobył brą-

zowy medal. W swym drugim starciu olimpijskim, na igrzyskach w 2018 r. w Pjongczangu, w wyścigu indywidualnym na dystansie 1500 m zajął 16. miejsce. Jest jak dotychczas jedynym wielkopolskim medalistą zimowych igrzysk olimpijskich. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 298.

Szymański Antoni. Na uczelni pracował w latach 1946-1972. Urodził się w 1904 r. w Inowrocławiu. Był absolwentem Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w Gnieźnie, a pierwszą posadę nauczyciela otrzymał w szkole powszechnej w Gniewkowie, w powiecie gnieźnieńskim w 1923 r. W 1928 r. przeniósł się na Górny Śląsk gdzie objął posadę nauczyciela szkoły powszechnej w Knurowie, a następnie w Katowicach. Pracował również jako instruktor w Okręgowym Ośrodku Wychowania Fizycznego w Katowicach. Posiadał wszechstronne i wysokie kwalifikacje, w tym także uprawnienia do prowadzenia zajęć z jazdy konnej. W 1931 r. ukończył kwalifikacyjny kurs narciarski organizowany przez Centralny Instytut Wychowania Fizycznego w Warszawie, w 1932 r. zdobył Państwową Odznakę Sportową. W 1933 r. ukończył kurs narciarski w szkole prof. Jannera w Austrii. Był także współzałożycielem sekcji szczypiorniaka w KS Pogoń Katowice. Jego działalność w szkolnictwie, a także w sporcie i kulturze fizycznej pomogła mu w staraniach o dopuszczenie do egzaminu z ćwiczeń cielesnych w CIWF w Warszawie. Egzamin zdał w 1938 r. W 1939 r. przyjął obowiązki instruktora wychowania fizycznego w Wydziale Oświecenia Publicznego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego. Po wkroczeniu Niemców na Śląsk zatrudnił się jako kierowca, a następnie pracownik starostwa w Chełmie Lubelskim. Po wyzwoleniu Wielkopolski w 1945 r. podjął pracę w publicznej szkole powszechnej w Owieczkach, pełniąc obowiązki jej kierownika. W 1946 r. przybył do Wrocławia, gdzie pracował jako referent w Wydziale Wojskowym Urzędu Wojewódzkiego. Pełnił wówczas funkcję kierownika Wojewódzkiego Ośrodka Kultury Fizycznej we Wrocławiu. W tym czasie zajmował też stanowisko naczelnika Wydziału Kultury Fizycznej oraz był dyrektorem Wojewódzkiego Urzędu Kultury Fizycznej (do 1950). Równoległe z prowadzeniem działalności administracyjno-organizacyjnej zajmował się dydaktyką w tworzonym Studium Wychowania Fizycznego, w którym od 1946 r. prowadził zajęcia z piłki ręcznej. Ponadto był kierownikiem obozów narciarskich w latach 1947-1948. Zajęcia z narciarstwa prowadził jeszcze do końca lat 50. W latach 1948-1950 studiował w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, ale studia ukończył w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, uzyskując prawa absolwenta tej uczelni. Przekształcenie SWF w 1950 r. miało decydujący wpływ na jego dalszą działalność zawodową. Został powołany na stanowisko kierownika Zakładu Teorii Metodyki Zespołowych Gier Sportowych, którym kierował do 1966 r. W latach 1956-1958 i 1960-1962 był prodziekanem. W tym czasie uzupełniał swoje wykształcenie, kończąc w 1961 r. studia na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego. Pracę doktorską obronił na uniwersytecie w Poznaniu, a stopień doktora nauk humanistycznych otrzymał w 1965 r. W 1966 r. po reformie struktury uczelni i powołaniu katedr przyjął stanowisko kierownika katedry (później ponownie zakładu) i zajmował je do 1972 r., tj. do przejścia na emeryturę. Zapoczątkowane przez niego badania do dzisiaj nie straciły na aktualności i doprowadziły do traktowania Zakładu Gier Sportowych AWF we Wrocławiu jako jednostki dydaktycznej i naukowej o dużym prestiżu. Wiele absolwentów szkolonych w tym zakładzie odegrało później znaczącą rolę w sukcesach polskich gier sportowych oraz przyczyniło się do rozwoju teorii i praktyki tych dyscyplin sportu. Był bardzo związany z zawodem. Jego aktywność w pracach organizatorskich i szkoleniowych drużyn AZS Wrocław i AZS AWF w piłce ręcznej, a także wrocławskiej szkoły narciarskiej, jest przykładem godnym naśladowania. Za swoją pracę otrzymał wiele nagród, m.in. nagrodę ministra za pracę naukową i dydaktyczną,

medale i odznaczenia państwowe i nagrody szczególne - wręczone przez dzieci i studentów w dowód wdzięczności na obozach sportowych. Zaangażowanie w działalność dydaktyczną i poszanowanie ludzkiej pracy zyskały mu wielu sympatyków w środowisku zawodowym. Mimo, że formalnie nie otrzymał nigdy tytułu profesora, żaden z jego wychowanków nie zwracał się do niego inaczej jak „Panie Profesorze”. Zmarł w 1993 r. W pamięci wielu pokoleń absolwentów pozostał jako człowiek prawy, rzetelny i lojalny, wspaniały wychowawca i przyjaciel. Jest pochowany na cmentarzu św. Rodziny we Wrocławiu (pole nr 4). Lesław Kulmatycki, *Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu*, Wrocław 2016, s. 250-251; Naglak Z., Antoni Szymański - pionier kształcenia nauczycieli wychowania fizycznego na Dolnym Śląsku, w: *Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu*, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 36-38; Dziąsko, J., Antoni Szymański (1904-1993) Niedosięgnięty wzorzec wychowawcy, w: *Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie*, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 317-318; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 350.

Szymański Leonard. Na uczelni pracował w latach 1955 - 2083. Urodził się 6 listopada 1933 r. w Zamościu, gdzie ukończył szkołę średnią ogólnokształcącą oraz zdobył średnie wykształcenie pedagogiczne. Po studiach w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (1952-1955) uzyskał tytuł dyplomowanego nauczyciela wychowania fizycznego, a rok później (1956) tytuł magistra wychowania fizycznego. W latach 1951-1960 studiował na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego i w 1961 r. otrzymał tytuł magistra pedagogiki. W 1965 r. nadano mu stopień doktora nauk humanistycznych, a w 1978 stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie historii wychowania i oświaty. W 1989 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego nauk humanistycznych. Pracę w WSWF we Wrocławiu, późniejszej Akademii Wychowania Fizycznego, podjął zaraz po studiach w 1955 r. i kontynuował ją do 2003 r. na stanowiskach: asystenta i starszego asystenta (do 1965), adiunkta (do 1969), docenta (do 1989), profesora zwyczajnego (do września 2003). Przez wiele lat był kierownikiem Zakładu Historii Organizacji Kultury Fizycznej oraz kierownikiem Katedry Humanistycznych Podstaw Kultury Fizycznej. Sprawował wiele funkcji, m.in. dziekana (1971-1973) i prorektora ds. nauki (1973-1980). W latach 1993 - 2004 pracował też na stanowisku profesora zwyczajnego na Uniwersytecie Zielonogórskim, w którym był kierownikiem Zakładu Teorii Wychowania i Pedagogiki Porównawczej oraz Katedry Wychowania Fizycznego. Od 2003 r. jest zatrudniony na stanowisko profesora zwyczajnego w Wyższej Szkole Pedagogicznej TWP w Warszawie, W 1982 r. był internowany w więzieniu w Nysie, a następnie w latach 1982-1989 decyzją Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu pozbawiony prawa zajmowania na uczelni kierowniczych stanowisk i prowadzenia ze studentami zajęć dydaktycznych. Jego zainteresowania naukowe wiązały się z historią oświaty i wychowania w Polsce od oświecenia do I wojny światowej, ze szczególnym uwzględnieniem Królestwa Polskiego; dziejami kultury fizycznej w Polsce od XVIII w. do czasów współczesnych, analizowanymi przede wszystkim pod kątem aspektów politycznych; rozwojem kultury fizycznej na Dolnym Śląsku po II wojnie światowej, Jest autorem około 70 prac naukowych, w tym monografii: *Higiena i wychowanie fizyczne w szkolnictwie ogólnokształcącym w Królestwie Polskim 1815-1915*, *Zarys polityki caratu wobec szkolnictwa ogólnokształcącego w Królestwie Polskim w latach 1815-1915*, *Ze studiów nad modelem kultury fizycznej w Polsce Lodowej 1944-1980*, *Rola partii robotniczych i organizacji młodzieżowych w rozwoju kultury fizycznej na Dolnym Śląsku w latach 1945-1975*, *Parlament polski wobec problemów kultury fizycznej 1944-1980*, *Kultura fizyczna w polityce II Rzeczypospolitej*, *Kultura fizyczna i turystyka w polityce Polski Lodowej 1944-1989*. Był również redaktorem 4 tomów prac zbiorowych, redaktorem „Rozpraw Naukowych”, przewod-

niczającym komitetu wydawniczego. Pod jego kierunkiem na uczelni obroniono 4 rozprawy doktorskie i napisano około 500 prac magisterskich. Jest członkiem Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Historycznego i Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej. Za działalność naukową i dydaktyczną był wielokrotnie wyróżniany nagrodami przewodniczącego resortu kultury fizycznej, otrzymał też Złotą Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej” oraz inne odznaki resortowe i regionalne. Posiada kilka odznaczeń państwowych, w tym Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 252-253.

Szymański Stanisław (trener floretu mężczyzn), ur. 18.08.1948 r., Szczecin, znak zodiaku - Lew, żonaty, hobby tenis ziemny, narciarstwo zjazdowe. Absolwent AWF Warszawa, trener I klasy szermierki i II klasy tenisa ziemnego. Od 1975 r. pracuje jako trener szermierki w AZS Gdańsk, a następnie od 1977 r. w AZS - AWF Gdańsk. Od 1995 r. trener kadry olimpijskiej, sukcesy: w 1996 r. prowadząc polską drużynę zdobył srebrny medal IO w Atlancie, rokrocznie od 1995 r. jego podopieczni zdobywają medale MŚ i Europy. W. Amerski, M. Seidel, R. Zakrzewski (oprac.), Reprezentanci AWF im. Jędrzeja Śniadeckiego i AZS-AWF Gdańsk na Igrzyska Olimpijskie w Sydney 2000, Gdańsk 2000, s. 17. Fot. <http://gsf.com.pl/aktualnosci/stanislaw-szymanski-trenerem-szkolenia-olimpijskiego/>

Szymczak Antoni (1934-2000). Pierwszy prezes KU AZS WSP Opole, student fizyki. Studia rozpoczął we Wrocławiu. Współzałożyciel uczelnianego AZS i współtwórca drużyny uczelnianej siatkarzy. Po przeniesieniu uczelni do Opola, prezesował KU AZS WSP Opole. Pełnił tę funkcję do końca roku akademickiego 1954/55. Zastąpił go na stanowisku Ferdynand Dziedzic. Antoni Szymczak zawodowo związał się z Opolszczyzną. Był dyrektorem ZSM w Brzegu w latach 1967-1972, potem pełnił funkcję dyrektora ZSB (1972-1987). Uprawiał siatkówkę, później brydża sportowego. Fizyk z wykształcenia, siatkarz i brydżysta z zamiłowania. Zagórowski, Z., 50 lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu i Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2009, s. 12.

Szymczak Krzysztof, ur. 16. 09. 1951 w Szczecinie. Żeglarz (klasa Latający Helender), w. 178 cm, c.c. 80 kg. IO 1972 Monachium, 21 m.; IO 1980 Moskwa, 25 m. Klub AZS AWF Warszawa. Wykształcenie wyższe wf., AWF Warszawa, nauczyciel wf. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 258;

Szymczyk Jerzy ur. się 30 września 1942 r. w Piotrkowie Trybunalskim. Karierę sportową rozpoczął w Klubie Sportowym „Piotrcovia” jako lekkoatleta i koszykarz. W 1958 odniósł pierwszy znaczący sukces sportowy, został mistrzem Polski młodzików w trójboju lekkoatletycznym. W latach 1958-1959 grał w piłkę siatkową w klubie „Lechia” Tomaszów Mazowiecki, zdobywając z zespołem tytuły mistrza i wicemistrza Polski juniorów. Po ukończeniu liceum ogólnokształcącego rozpoczął studia na AWF Warszawa, które ukończył w 1964 roku. W okresie studiów grał w piłkę siatkową w zespole AZS AWF Warszawa, zdobywając dwukrotnie tytuł mistrza Polski i trzykrotnie wicemistrza Polski. Po ukończeniu studiów przeprowadził się do Krakowa rozpoczynając pracę nauczyciela wychowania fizycznego w szkole podstawowej 102 i jednocześnie był trenerem młodzików i juniorów Hutnika Kraków. Równocześnie grał przez kolejne 10 sezonów w zespole Hutnika Kraków zdobywając dwukrotnie tytuł mistrza Polski. Od 1959 roku był reprezentantem Polski juniorów, w pierwszej reprezentacji Polski zadebiutował w 1961 roku w meczu z Japonią. W 1961 roku grał w reprezentacji Polski na Uniwersjadzie w Sofii zdobywając 4 miejsce. W 1965 roku rozgrywany był w Polsce Puchar Świata, reprezentacja Polski, w której występował zdobyła 2 miejsce

za Związkiem Radzieckim. Na mistrzostwach świata w Pradze wraz z polskimi siatkarzami uzyskał 6 miejsce. Na mistrzostwach Europy w Istambule zdobywając brązowy medal zakwalifikował się wraz z reprezentacją Polski na Igrzyska Olimpijskie w Meksyku, które odbyły się w następnym roku. Reprezentacja Polski zdobyła tam 5 miejsce. Występując na mistrzostwach świata w Sofii w 1970 roku ponownie zajęła 5 miejsce. Z powodu kontuzji kolana od 1970 roku przerywa karierę zawodniczą na kilka miesięcy. Po wznowieniu treningów wyjechał do Włoch jako zawodnik i trener. Do reprezentacji Polski niestety już nie wrócił. Rozegrał w niej 135 meczy międzypaństwowych. Po powrocie do kraju w 1981 roku podejmuje pracę w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. Opiekował się żeńską piłką siatkową Klubu Uczelnianego AZS WSP, zdobywając z sekcją 5 krotnie tytuł akademickiego mistrza Krakowa. Jednocześnie trenował pierszoligowy zespół Hutnika Kraków (1982-1984), WKS Wawel (1985-1994). W latach 1991-1992 był trenerem młodzieżowej reprezentacji Polski. Grał z takimi tuzami polskiej siatkówki jak Tadeusz Szlagor, Zbigniew Rusek, Zdzisław Ambroziak, Edward Skorek, Stanisław Gościński czy aktualny trener reprezentacji Zbigniew Bosek. Za swoje osiągnięcia sportowe odznaczony w 1972 roku tytułem Zasłużony Mistrz Sportu. Żona Teresa jest absolwentem Instytutu Geografii WSP Kraków. http://czeslaw.michalski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 366.

Szyszka Franciszek, ur. 10 lipca 1934 w Montigny we Francji. Dwukrotny Akademicki Mistrz Świata (1955 – 1957). Wielokrotny rekordzista Polski w chodzie sportowym. Członek Komisji Chodu Sportowego (IAAF). Trener Kadry Narodowej w chodzie sportowym. Był mistrzem Polski w chodzie na 10 km w 1959, w chodzie na 20 km w 1956, 1958, 1960, 1961 i 1962, a także jedynym mistrzem Polski w chodzie na przełaj w 1958, wicemistrzem w chodzie na 30 km w 1954, w chodzie na 10 km w 1955 i w chodzie na 20 km w 1959 oraz brązowym medalistą w chodzie na 30 km w 1955. Rekord życiowy Szyszki w chodzie na 20 km wynosił 1:33;25,0 (1963). Był zawodnikiem AZS Gdańsk (do 1958) i Lechii Gdańsk (1959-1963). <https://zjazd70-lecia.ug.edu.pl/files/UserFiles/Zjazd70-Lecia%20Sportowcy.pdf>; https://pl.wikipedia.org/wiki/Franciszek_Szyszka; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350.

Ślawnicki Jan, judoka, trener. Z AZS związał się w 1953 r. podczas studiów w warszawskiej AWF. Należał do pionierów judo w Polsce. W 1957 r. na rozegranych w Łodzi pierwszych mistrzostwach Polski w judo zajął drugie miejsce w wadze piórkowej. Po studiach zajął się pracą trenerską. W 1959 r. na warszawskim osiedlu akademickim Jelonki założył klub AZS-Siobukaj. Wychował liczne grono czołowych polskich judoków. Trenował m.in. Antoniego Zajkowskiego, pierwszego w historii polskiego judo medalistę olimpijskiego. Inicjator rozwoju judo wśród kobiet. Był długoletnim sekretarzem generalnym Polskiego Związku Judo. Udzielał się społecznie w pracach klubu AZS-AWF Warszawa i Zarządu Głównego AZS. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 631; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Ślązak Janusz wioślarstwo. Trzykrotny uczestnik IO. Srebrny medalista - Los Angeles (1932) - dwójka ze sternikiem, 8:31,2 min., wraz z: J. Braunem i J. Skolimowskim (sternik); brązowy medalista - czwórka ze sternikiem, 7:26,8 min., wraz z: J. Braunem, E. Kobylńskim, S. Urbanem i J. Skolimowskim (sternik). W Amsterdamie (1928) - ósemka - 4 miejsce, 6:42,2 min. W Berlinie (1936) - dwójka ze sternikiem - dalsza pozycja. Akademicki wicemistrz świata w ósemce (1927). Mistrz Europy w dwójce ze sternikiem (1933). Wielokrotny mistrz Polski. Chorąży ekipy olimpijskiej w Los Angeles (1932). W okresie wojny więzień oflagów. Po wojnie działacz i trener. Ur. 20 III 1907 r. w Warszawie. Zm. 24 II 1985 r. w Warszawie. Absolwent Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, pracownik umysłowy. Kluby: Wisła, AZS i WTW (wszystkie stołeczne). Wzrost 191 cm, waga 95 kg. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 366; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 260; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350.

Ślesiński Jerzy /1915-1973/, działacz turystyki żeglarskiej; 1936-39 członek akademickiego Związku Morskiego, jachtowy kapitan morski; 1945-54 instruktor żeglarski; założyciel Klubu Żeglarskiego „Szkwał” oraz Ośrodka Żeglarskiego w Kobyle Gródki nad Jeziorem Rożnowskim; wykładowca i instruktor szkoleń żeglarskich; organizator pierwszego samodzielnego rejsu pełnomorskiego na MS „Orkan”; członek Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego od 1937; działacz PTTK od 1953; założyciel i przewodniczący Oddziałowej Komisji Turystyki Żeglarskiej w Krakowie, 1954-59 komandor, a 1959-65 wicekomandor Klubu Żeglarskiego PTTK, członek Zarządu Oddziału 1959-59; kierownik Biura Oddziału w Krakowie, 1957-58, a 1958-59 kierownik Biura Obsługi Ruchu Turystycznego Oddziału. Słownik biograficzny prekursorów turystyki raz działaczy PTT, PTK i PTTK, Warszawa 1988, s. 82.

Śliwowski Stefan (1897-?) Student Wydziału Prawa od 1916 r. Sekretarz Związku Sportowego Studentów UW. Jesienią 1918 r. zaciągnął się do Wojska Polskiego i studiów nie ukończył. W 1921 r. wysłany na pół roku przez Szefa Sztabu Generalnego na placówkę do Paryża. W 1938 r. w stopniu mjr, był naczelnym wojskowego „Przeglądu Łączności”. R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 33 (maszynopis).

Ślusarczyk Ewa (14 VI 1963, Kraków), lekkoatletka (400 m ppł.), absolwentka AWF (1986), zawodniczka AZS Kraków (1982-1987), następnie trenerka, wychowała wielu utalentowanych zawodników, m.in. M. Urbaś, M. Witowski, M. Samborski, I. Ciepela, I. Rybak, K. Bławat. Nauczycielka wychowania fizycznego w Zespole Szkół Ogólnokształcących. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 366. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Ślusarczyk-Latos, Józefa (8 I 1956, Pępcice k. Kielc), lekkoatletka, poetka. Zawodniczka AZS Kraków (1974), Wychowanka trenera S. Zaparta, należała do czołowych zawodniczek w kraju

w skoku wzwyż. Debiut poetycki w „Echu Krakowa” (1990). Jej pierwszy tomik poezji „Krzyk jastrzębia” ukazał się w 1993 r. Laureatka wielu konkursów i turniejów poetyckich. Sport jest obecny w jej twórczości. Jest członkiem Małopolskiej Rady Olimpijskiej PKOl i Koła Seniorów AZS. Laureatka Honorowej Nagrody Prezydenta Krakowa „Przyjaciel Sportu” za rok 2000. Tomik wierszy Przeskoczyć ziemię był nominowany do prestiżowej nagrody „Wawrzyn Olimpijski” przyznawanej przez PKOl (2002). Z okazji jubileuszu 100-lecia AZS wydała tomik „Płomień Zeusa. W 100-lecie AZS” (2008). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 366.

Ślusarek Piotr (8 II 1975, Kraków), koszykarz, działacz sportowy. Swoją przygodę sportową związał z Klubem Uczelnianym AZS PK 1997 – 2001 r. Wiceprezes AZS PK ds. marketingu i sponsoringu w latach 1999 – 2001 Zawodnik sekcji koszykówki na PK. Pomysłodawca Turniej Basketu mieszanego. Równocześnie działacz URSS PK i z jej ramienia współorganizator Rajdów PK w latach 1998-2001. Studiował i ukończył Wydział Budownictwa Lądowego PK w specjalizacji Technologia i Organizacja w latach 1994 -2000. Jeszcze na studiach w 1998 r. założył z przyjacielem z osiedla Prądnik Czerwony Marcinem Szopą firmę realizującą eventy i konferencje Concept Music Art. Prezes Zarządu i Dyrektor Generalny grupy kapitałowej CONCEPT MUSIC ART w latach 1999-2014 r. Firmy, która w zakresie supportu technicznego i organizacji wszelkiego rodzaju eventów, konferencji, kongresów, targów oraz koncertów i imprez plenerowych osiągnęła z pułapu rocznych obrotów 10 tysięcy złotych w roku 1999, 15 mln złotych w 2014 roku na rynku polskim i europejskim. Aktualnie: Prokurent / współwłaściciel / udziałowiec oraz Ambasador Marki grupy kapitałowej CONCEPT MUSIC ART SP. Z O.O., Prezes Zarządu pięciu spółek córek w grupie kapitałowej CONCEPT MUSIC ART. Z O.O., Przewodniczący Rady Fundacji „In Servito Es”. W dalszym ciągu utrzymuje żywe kontakty z Uczelnią sponsorując sport studencki na PK. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Ślusarek Józef - trener akrobatyki sportowej, ur. 19.03.1940 r. w Czerwonej Wsi, absolwent WSWF /1968-1972 r./, trener I klasy. Od 1969r. koordynator i trener sekcji akrobatyki sportowej AZS Poznań. Wychowawca wicemistrzów świata: Tadeusza Wojtkowiaka i Bronisława Dziurli /1976/ oraz wielokrotnych mistrzów i reprezentantów Polski – Haliny Więcek, Małgorzaty Wrońskiej, Romana Gruszkiewicza i Marka Zielińskiego. Sędzia międzynarodowy, członek zarządu PZAS, przewodniczący Komisji Trampoliny w Polsce. M.H. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 43. Fot. <http://www.poznan.pl/mim/bm/news/artysci-naukowcy-i-trener-z-nagrodami,134627.html>

Śmigiel Krzysztof, ur. 6.05.1974, Szczecin. Siatkarz. Zawodnik (198 cm, 90 kg, atakujący) AZS Yawału Częstochowa (1995-97), Czarnych Radom, PZU-AZS Olsztyn (2000-02, 2003-06), Gwardii Wrocław (2002-03). Trenerzy: Stanisław Gościński, Wiktor Krebok, Ireneusz Mazur. 54-krotny reprezentant Polski (1995-99). Finalista ME: 1995 Ateny - 6 m. 2-krotny mistrz (1995, 1997) i brązowy medalista MP (1996) z AZS Yawał Częstochowa. Olimpijczyk 1996 Atlanta: zawodnik drużyny, która w gr. elim. przegrała z USA 0:3, Kubą 0:3, Brazylią 0:3, Bułgarią 0:3 i Argentyną 1:3, zajmując w gr. 6 m., odpadła z turnieju. Sklasyf. na 11 m. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 315; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 261; Fot. http://www.kpsstocznia.pl/wp-content/gallery/stocznia-szczecin-vs-trefl-gdansk/2018-11-29-21-39-02_IMG_0750.JPG

Śmigielski Jarosław (ur. w 1914 r.) prawnik, adwokat, koszykarz. Był zawodnikiem poznańskich klubów AZS (1935-1938) i KPW/ KKS/ Kolejarz (1939-1952). Pięciokrotny mistrz Polski (1937, 1939, 1946, 1949, 1951) i wicemistrz Polski (1938). Trzykrotnie uczestniczył w mistrzostwach Europy (1937 - IV miejsce, 1939 - III miejsce, 1946 - IX miejsce). W 1937 r. na akademickich mistrzostwach świata w Paryżu zdobył srebrny medal. W wojnie 1939 r. walczył w stopniu podporucznika rezerwy. Okres okupacji niemieckiej spędził w Poznaniu. Tu uczestniczył w konspiracyjnym życiu sportowym. Po 1945 r. praktykował jako adwokat. W latach 1942-1960 współpracował z czasopismem „Sport”. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 631-2; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 530. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-699-2.jpg

Śpiewakowski Tadeusz - był jednym z założycieli Akademickiego Związku Morskiego w Gdańsku. Po II wojnie światowej został wybrany członkiem Zarządu Głównego AZM. Od tego czasu był bardzo aktywnym działaczem w tej dyscyplinie sportu w AZS. Wybrany do Zarządu Głównego AZS, pracował w Komisji Finansowo-Inwestycyjnej. Posiada bardzo wielkie zasługi w rozwoju żeglarstwa morskiego. Miał stopień kapitana morskiego. W 1961 r. odznaczony przez ZG AZS złotą odznaką AZS. APS 10, 1961, s. 22.

Środa Włodzimierz Artur /ur. 8 września 1959 r. w Kielcach/. Koszykarz Korony Kielce /1974 - 1975, III liga/, Tęczy Kielce /1976 -1978 , III liga/, AZS Kraków /1979 - 1982, II i III liga/, Zagłębia Sosnowiec /1982 - 1989, I liga, Wustenrot Salzburg /1989 -1990, II liga/ Victorii Sosnowiec /1990 - 1992, I liga/, Baidonu Katowice /1993 - 1994, II liga/, Pogoni Sosnowiec /1994- 1995, II liga/. 2- krotny mistrz Polski w barwach Zagłębia Sosnowiec w 1985 i 1986 r., brązowy medalista Mistrzostw Polski w 1988 r. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie, trener koszykówki. Od 1999 r. szkoleniowiec Zagłębia Sosnowiec. Wyróżniony odznaką „Zasłużony dla województwa katowickiego” /1985 r./. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s.215.

Śrutowska Grażyna (), siatkarka, nauczyciel wychowania fizycznego, trener. Absolwentka krakowskiej AWF (). Po studiach pracowała w Szkole Sportowej oraz w klubie TS „Wisła”. W 1996 r. objęła opieką trenerską sekcję piłki siatkowej kobiet AZS PK. W dniu 1 IX 1897 r. została zatrudniona w Studium WFiS PK mając 20-letni staż pracy z młodzieżą. Oprócz zajęć dydaktycznych prowadzi nadal zespół siatkarek, który uzyskuje coraz lepsze wyniki w Małopolskiej Lidze Akademickiej i mistrzostwach Polski uczelni technicznych W 2002 roku uplasowały się na 5 miejscu, a w 2004 r. w Radomiu zdobyły srebrny medal mistrzostw Polski. Zawodniczki sekcji reprezentowały uczelnię w mistrzostwach Polski uczelni technicznych w piłce plażowej zdobywając cenne punkty do klasyfikacji drużynowej. Stale podnosi swoje kwalifikacje zawodowe uczestnicząc w licznych kursach szkoleniowych. Zdobyła uprawnienia do prowadzenia zajęć z aerobiku, tenisa, siłowni i nordic walkig. Matka Agnieszki wielokrotnej medalistki mistrzostw Polski w piłce siatkowej w barwach „Muszynianki” i „Chemika” Police oraz Mateusza zawodnika i trenera II ligowej sekcji AZS PK. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Śrutowski Andrzej (59 l.). Ur. w 1953, długoletni trener lekkoatletyczny AZS AWF Kraków i pracownik naukowy krakowskiej AWF. Jego wychowankami byli m.in.: Piotr Klimczak – reprezentant Polski, dwukrotny olimpijczyk (Ateny 2004 i Pekin 2008), srebrny medalista halowych mistrzostw świata w Moskwie (2006), dwukrotny brązowy medalista halowych mistrzostw Europy (2007 Birmingham, 2009 Turyn), Ziemowit Ryś – medalista mistrzostw świata i Europy juniorów,

Mariusz Ozimek (aktualny dziekan AWF Kraków) – uczestnik Uniwersjady 1987. Zmarł 16 lipca w Krakowie. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Świat Miroslaw - ur. 29 kwietnia 1957 r. w Miechowie, woj. małopolskie. Koszykarz MKS Żak Kielce /1972 – 1973/ Tęczy Kielce /1974-1976, II liga, 1980-1984, III liga, /AZS AWF Warszawa /1976-1980, II liga/, AZS Politechnika Świętokrzyska Kielce /1986-1988 III liga/. 6 miejsce w Ogólnopolskich Igrzyskach Młodzieży Szkolnej /1972, Łódź/, 8 miejsce w III Ogólnopolskiej Spartakiadzie Młodzieży /1973, Kraków/, reprezentant Polski juniorów. Lekkoatleta Budowlanych Kielce specjalizujący się w skoku wzwyż: rekord życiowy 200 cm /1975/, 6 miejsce w Ogólnopolskich Igrzyskach Młodzieży Szkolnej wynikiem 187 cm 1972, Łódź/. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie /1980/, nauczyciel wychowania fizycznego, trener koszykówki. Praca szkoleniowa: w Tęczy Kielce, /drużyny żeńskie i juniorów/, Mitekie Kielce /juniorzy/, Lafarge Nida Gips Kielce /juniorzy/, od 2001 r./. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 215-6.

Świątek Tomasz, ur. 20.07.1964. Wioślarz, w. 192 cm, c.c. 87 kg. IO 1988 Seul, 7 m.; złoty medalista Uniwersjady 1987; dwukrotny mistrz Polski. Klub AZS AWF Warszawa. Wykształcenie wyższe wf., AWF Warszawa, trener. Żonaty. Mieszka w Warszawie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 262.

Świderek Alojzy, ur. 30. 05. 1952 w Łodzi. Siatkarz, w. 195 cm, c.c. 92 kg. IO 1972 Monachium, 9 m.; odzn. srebrną odznaką AZS. Klub AZS Warszawa. Kariera sportowa od 1966. Wykształcenie wyższe techniczne, WSI Rzeszów, inżynier. Mieszka w Rzeszowie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 262.

Świdowska Irena, czołowa lekkoatletka AZS Poznań w latach trzydziestych. Mistrzyni Polski w biegu na 800 m w latach 1932, 1934 i 1935. Mistrzyni Polski w biegu na przełaj (1935) i w skoku w dal (1935, 1937). Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 350. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-905-3.jpg

Świdowski Iwo: członek AZS Warszawa. Rekordzista Polski (1958), reprezentant Polski. Członek kadry narodowej i olimpijskiej w strzelectwie sportowym. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350.

Świerz Mieczysław (1891- 5 VII 1929), wybitny taternik, współzałożyciel sekcji narciarskiej AZSi jej pierwszy prezes 1910-1912. Dr filozofii (studia polonistyczne w UJ w latach 1909-13), nauczyciel szkół średnich w Zakopanem. Syn znanego działacza, sam wniósł ogromny wkład w rozwój polskich organizacji górskich. Był współzałożycielem klubu Kilimandżaro (1907), w zarządzie sekcji taternickiej Towarzystwa Tatrzańskiego (później ST PTT) pracował od r. 1909, w latach 1920-28 na stanowisku prezesa. W 1920 r. był współzałożycielem i pierwszym prezesem PZN. Najwybitniejszy taternik okresu I wojny światowej. Dokonał przeszło 50 pierwszych wejść. Jako publicysta górski debiutował w r. 1908 w Taterniku. Ogłosił ok. 80 artykułów, w tym cenne eseje z zakresu historii taternictwa (Staszic w Tatrach, taternictwo kobiece itp.). W latach 1912-27 wydał 4 wersje popularnego przewodnika po Tatrach. Wspólnie z J. Chmielowskim napisał przewodnik wspinaczkowy Tatry Wysokie (1925-26). W r. 1911 wszedł do Komitetu Redakcyjnego Taternika, a w latach 1913-28 był jego redaktorem naczelnym. Zginął tragicznie na zachodniej ścianie Kościelca. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań

2009, s. 632; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 534; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350.

Świerż Witold. Doktor medycyny. Taternik i narciarz. Członek AZS Kraków od 1910 r. W 1912 r. uczestniczył w pierwszym narciarskim wejściu zimowym na Szeroką Jaworzyńską. Od 1912 r. członek STPTT, następnie Klubu Wysokogórskiego PTT. Zmarł w Krakowie w 1941 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 86.

Świerżewska-Skulska Elżbieta: w AZS Warszawa od 1919 r. Żeglarka, instruktorka, działaczka sportowa. Mistrzyni Polski w klasie „O” w 1956 r. Mistrzyni Warszawy w 1959 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350.

Świetlicki Konstanty ((1896-?) Student Politechniki Warszawskiej w latach 1915-25, był pierwszym prezesem Związku Sportowego Słuchaczy Politechniki Warszawskiej (ZSS PW). Ochotnik w WP w 1918-20. Po powrocie do cywila nie udzielał się w AZS. R. Gawkowski, Akademi sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 18. (maszynopis).

Świeżyńska Maria, związana z AZS Rokitnica od początku istnienia klubu (1949). Najpierw jako zawodniczka (trzykrotne v-ce Mistrzostwo Polski w żeglarskim, członek zespołu koszykówki i siatkówki do 1968 r.) trener (siatkówka męska i żeńska), a później jako Prezes Klubu w czasie dwóch kadencji, odznaczona złotą odznaką AZS i odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, przyznaną przez GKKFiT.

Na podstawie, Wertując karty historii, w: b.a., 25 - lecie AZS przy Śląskiej Akademii Medycznej (1949-1974), Gliwice 1974, s. 56-57. . Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350. Fot. <https://zurawicadawniej.jimdo.com/znani-mieszka%C5%84cy/dr-maria-%C5%9Bwie%C5%BCy%C5%84ska-ps-magda/>

Świętochowski Andrzej, jeden z założycieli Klubu oraz sekcji żeglarskiej. Pracował 12 lat w Zarządzie Klubu AZS Rokitnica. Dr Świętochowski przez trzy kadencje był jego o prezesem Długie lata był komandorem i kapitanem sportowym sekcji żeglarskiej. Ukoronowaniem jego działalności było otwarcie przystani żeglarskiej w Dzierżnie. Z okazji 50-lecia AZS został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz Złotą Odznaką AZS. Na podstawie, Wertując karty historii, w: b.a., 25 - lecie AZS przy

Śląskiej Akademii Medycznej (1949-1974), Gliwice 1974, s. 56-57. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350.

Świszczowski Adam: członek AZS Kraków w latach dwudziestych. Pierwszy mistrz Polski w skokach do wody (1922). Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350.

Świtaj Natalia (18 l.). Piłkarka ręczna (bramkarka), wychowanka MKS Victorii Świebodzice, zawodniczka KU AZS Politechniki Koszalińskiej. Uczennica Szkoły Mistrzostwa Sportowego ZPRP w Gliwicach, 14-krotna reprezentantka Polski junierek młodszych, w kadrze juniorskiej rozegrała 19 spotkań. Zginęła tragicznie (samobójstwo) 22 czerwca w Gliwicach, pochowana w rodzinnych Świebodzicach. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. <https://dziennikzachodni.pl/gliwice-zaginela-18letnia-natalia-switaj/ar/596003>

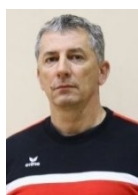
Świtkiewicz Roman, ur. 14.06.1936 w Łańcucie. Wykształcenie wyższe, Politechnika Warszawska. Zawodnik rugby Startu Grochów Warszawa (1958- 1960), AZS AWF Warszawa (1961-1963,

złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1962, 1963, srebrny 1961), Skry Warszawa (1964-1965, 1968-1969, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1964, 1965, 1968, 1969), Orła Warszawa (1966-1968, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1966, 1967). Pierwszy trener Marian Balcerzak. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 3 oficjalne mecze międzypaństwowe, występował na pozycji środkowego i łącznika ataku. Członek Komisji Rewizyjnej Polskiego Związku Rugby (14.02.1963-16.02.1964). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1970) M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 107.

Świtkowski Jan - pływak. Urodzony 23 stycznia 1994 w Lublinie. Zawodnik Uczniowskiego Klubu Sportowego „UKS Skarpa” Lublin, następnie Florida Gators i „AZS UMCS” Lublin. Uczestniczył w Igrzyskach Olimpijskich w 2016 roku w Rio de Janeiro. Był brązowym medalistą mistrzostw świata w 2015 roku na 200 m stylem motylkowym na długim basenie. Uczestniczył w mistrzostwach świata na długim basenie w latach 2013, 2015, 2017 oraz w mistrzostwach świata na krótkim basenie w roku 2012. Na mistrzostwach Europy na długim basenie ścigał się w roku 2014, 2016, 2018, zdobył brązowy medal w roku 2018 w sztafecie 4 x 100 m stylem dowolnym. Został mistrzem amerykańskiej ligi akademickiej NCAA na 200 jardów stylem zmiennym i w sztafecie 4 x 50 dowolnym, zdobył też drugie miejsce w wyścigu na 100 i 200 jardów stylem motylkowym (2018). Osiemnokrotnie triumfował w mistrzostwach Polski seniorów (2011, 2012 - dwukrotnie, 2013, 2014 - trzykrotnie, 2015 - trzykrotnie, 2016, 2017 - pięciokrotnie, 2018 - trzykrotnie), czternastokrotnie zdobywał srebrny medal (2011 - dwukrotnie, 2012 - dwukrotnie, 2013, 2014, 2015, 2016 - dwukrotnie, 2017 - trzykrotnie, 2018 - dwukrotnie) i raz zajął trzecie miejsce (2010). Jest posiadaczem trzech rekordów Polski. Jan Świtkowski opowiada: „Moje początki pływackie znam tylko z opowieści rodziców. Oboje byli pływakami, a potem trenerami, więc było dość naturalne, że zabierali mnie ze sobą na basen, w ramach zabawy i oswojenia z wodą. Z tego, co wiem, na początku bardzo mi się nie podobało; było za głośno, za zimno, za głęboko i za mokro. Jako że miałem wtedy może cztery lata, nie bardzo się tym przejmowali i pozwalali mi się bawić na brzegu, albo taplać w nadmuchiwanym „rękawku”. Któregoś dnia podobno zdjąłem rękawki i po prostu popłynąłem na drugą stronę basenu, wprowadzając wszystkich w osłupienie. Pierwsze „treningi” zacząłem w wieku sześciu lat. Tak jak wspominałem, moi rodzice byli trenerami, więc często z nudów wskakiwałem do basenu i starałem się nadążyć za starszymi zawodnikami. Mój pierwszy dyplom również pochodzi z tego okresu - zająłem drugie miejsce w wyścigu na dwadzieścia pięć metrów stylem grzbietowym, a zawody odbyły się na kultowym „MOSiRze” w Lublinie. To właśnie z tego basenu pochodzi większość moich najwcześniejszych wspomnień z zawodów z młodzieńczych lat. Tutaj co miesiąc startowałem w cyklu zawodów o „Laur Lubelskiego Koziołka”. Zdobywałem tam swoje pierwsze puchary, doświadczałem pierwszych porażek, i oglądałem starszych zawodników, marząc, żeby pływać tak szybko, jak oni. Co najważniejsze, spotkałem tam wiele osób, z którymi przyjaźnię się do dziś, które wspierały mnie przez wszystkie lata. Oprócz pływania, uprawiałem wiele różnych dyscyplin, za co ponownie jestem bardzo wdzięczny moim rodzicom. Na początku prawie każdą wolną chwilę spędzałem na boisku z piłką przy nodze, grając dosłownie z każdym z moimi rówieśnikami, ale też z chłopakami z gimnazjum, czy z moim dziadkiem. Potem zacząłem pasjonować się koszykówką i piłką ręczną, grałem też w siatkówkę i brałem udział w zawodach lekkoatletycznych, a w lecie uprawiałem windsurfing albo pływałem na kajakach. W zimie co drugi weekend spędzaliśmy na stoku i do tej pory uwielbiam jeździć na nartach. Mimo uprawiania tych wszystkich dyscyplin, rodzice zarazili mnie pasją do pływania i zawsze wiedziałem, że prędzej czy później oddam się mu całkowicie... Pozostając przy temacie rodziców, trenowali mnie

oni praktycznie przez całe życie. Przez pierwszych kilka lat aż do gimnazjum trenowałem pod okiem mamy. Była kiedyś wspaniałą pływaczką i pozostaje moją największą inspiracją. Miała ogromny wpływ nie tylko na moje życie, ale i karierę pływacką, zawsze powtarzając, że muszę być cierpliwy, ciężko pracować, a efekty w końcu przyjdą. Mama zawsze pozostanie wzorem, do którego zawsze będę dążył także poza basenem. W gimnazjum zacząłem trenować z tatą i moje wyniki cały czas się poprawiały. Swój pierwszy medal seniorski zdobyłem w wieku szesnastu lat, co spowodowało konsternację w środowisku pływackim nie tyle z powodu mojego wyniku, a z faktu, że mój tata przegrał zakład i musiał ogolić swoje bujne wąsy. W klasie maturalnej po raz pierwszy zakwalifikowałem się do kadry narodowej na mistrzostwa świata. Mimo że nie uzyskałem tam kosmicznych rezultatów, było to niesamowite przeżycie, które upewniło mnie, że idę w dobrym kierunku i zachęciło do dalszej, ciężkiej pracy. Ta właśnie ciężka praca, zaowocowała świetnymi wynikami w 2015 i 2016 roku. Najpierw zdobyłem brązowy medal mistrzostw świata w 2015 roku na 200 m stylem motylkowym, a w następnym roku zakwalifikowałem się na Igrzyska w Rio de Janeiro. Możliwość startu i reprezentowania swojego kraju na Igrzyskach Olimpijskich jest marzeniem każdego sportowca. Z wielu względów było to dla mnie wyjątkowe osiągnięcie. Po pierwsze, przygotował mnie do tych zawodów mój tata, pomimo tego, że taki występ wydawał się dla wielu nierealny. Po drugie, dokonałem czegoś, co wiele lat wcześniej ze względów politycznych nie udało się mojej mamie. Patrząc z perspektywy czasu, mimo tego, że nie jestem zadowolony z występu na tych zawodach, sam fakt, że mój tata i moja siostra byli ze mną na najważniejszej imprezie sportowej świata, wynagradza z nawiązką wszystkie poświęcenia i godziny spędzone w basenie. Wsparcie, które otrzymałem od mojej rodziny jest nieocenione. Dziadkowie i siostra żyją moimi startami i przeżywają je prawdopodobnie bardziej ode mnie. Dzięki mojemu tacie, który zawsze podkreślał wartość edukacji i zaszczerpił we mnie pomysł wyjechania „za ocean”, studiuję i trenuję na jednym z najlepszych uniwersytetów w Stanach Zjednoczonych! Pływanie dostarczyło mi wiele wspaniałych wspomnień i przeżyć, takich jak start w Igrzyskach Olimpijskich. Cieszę się, że wybrałem właśnie ten sport”. Oprac. Dariusz Słapek. Fot. <http://azs.umcs.pl/rewelacyjny-switkowski-w-usa!.htm>

Tabor Ryszard (8 XI 1959, Bochnia), piłkarz ręczny, absolwent AWF Kraków (1984), zawodnik AZS Kraków, trener klasy mistrzowskiej w piłce ręcznej, szkoleniowiec sekcji piłki ręcznej AZS Kraków (1985-1986), sekcji piłki ręcznej kobiet AZS AWF (1990-1991) oraz ponownie AZS Kraków (1993-1996), również trener „Garbarni”, BKS Bochni i „Kusego” Kraków. Nauczyciel akademicki AWF Kraków (od 1984), wykładowca w Katedrze Teorii i Metodyki Gier Sportowych i Rekreacyjnych oraz w Zakładzie Teorii i Metodyki Piłki Ręcznej. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 366. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <http://mosir.bochnia.pl/2019/06/10/ryszard-tabor>

Tajner Tomisław Ur. 14.05.1983 r., Cieszyn. Kluby: 1992-2003 Wisła Ustronianska, 2004-2005 AZS AWF Katowice. Trenerzy Jan Szturc, Apoloniusz Tajner. IO Salt Lake Placid 2002. Skoki: k-120, msc. 39 (skok 113 m); drużynowo k-120, msc. 6. Partnerzy: zob. Małysz Adam. MŚ. Val di Fiemme 2003: k-95, msc. 37; k-120, msc. 36; drużynowo, msc. 7. MS loty. Harrachow 2002: msc. 33. PŚ. Najlepsze miejsca: sezon 2001/2002 - 24; sezon 2002/2003 - 27, 30, 24. Startował w Letnim Grand Prix, uzyskując jednak słabe wyniki. MP.Msc.3:k-120 (2000). Plasował się jeszcze na 8, 7, 9. H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 310. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Tomis%C5%82aw_Tajner

Talaga Jerzy, z jego inicjatywy (jeszcze wtedy studenta AWF) w 1951 roku powstała sekcja piłki nożnej. Talaga przed podjęciem studiów był piłkarzem „Resovii” Rzeszów. Sekcja rozwijała się żywiołowo, początkowo bez trenera; zawodnicy rozgrywali spotkania sparingowe i towarzyskie z różnymi drużynami warszawskimi. Od roku 1953 drużynę piłkarską AZS poprowadził Jerzy Talaga, już jako absolwent pierwszej specjalizacji trenerskiej w piłce nożnej w AWF asystent Zakładu Zespołowych Gier Sportowych w Uczelni. W działalności sekcji pomagał mu społecznie Mieczysław Kliniaj, również absolwent AW i asystent Zakładu. Sekcja miała duże poparcie ze strony Warszawskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej. W okresie długoletniej pracy w AWF i w AZS-AWF Jerzy Talaga spopularyzował piłkę nożną wśród studentów AWF, wypracował podstawy szkoleniowo-organizacyjne sekcji piłki nożnej w Klubie Uczelnianym oraz wykładał na specjalizacji trenerskiej w AWF, którą ukończyło wielu dobrych zawodników. Później zostali oni znakomitymi trenerami i selekcjonerami reprezentacji piłkarskiej Polski. Byli wśród nich: Henryk Apostel, Zbigniew Boniek, Jerzy Engel, Paweł Janas, Antoni Piechniczek, Władysław Stachurski, Andrzej Strejla, Janusz Wójcik. Jerzy Talaga był też autorem licznych artykułów, skryptów i książek z zakresu metodyki, techniki, taktyki i treningu w piłce nożnej, z których korzystali szkoleniowcyw całej Polsce. Cieszył się dużym autorytetem w Uczelni, w Klubie AZS-AW oraz w PZPN. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 187-188; Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010; Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 134-5; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Tarantowicz Grzegorz (1946 – 1983). Urodził się 15 maja 1946 r. w Szczepieszynie. Szkołę Podstawową, jak również Państwowe Liceum Pedagogiczne ukończył w rodzinnym mieście, uzyskując w 1966 r. świadectwo dojrzałości. W latach 1966-1970 naukę kontynuował w AWF w Warszawie, gdzie uzyskał tytuł magistra wychowania fizycznego oraz uprawnienia instruktorskie w zakresie narciarstwa nizinnego i żeglarstwa. Zarówno w okresie nauki szkolnej, jak i studiów uprawiał wyczynowo narciarstwo biegowe, uzyskując znaczące sukcesy na dystansach 5000 m i 15000 m. Kolejną

jego pasją była lekka atletyka, w której specjalizował się w biegach średnich na 1500 i 3000 m. W dyscyplinach tych reprezentował barwy LZS „Roztocze”, a w okresie studiów AZS AWF Warszawa. Po ukończeniu studiów na krótko zatrudnił się w III LO im. Unii Lubelskiej w Lublinie, a następnie w FAWF w Białej Podlaskiej, na stanowisku asystenta w Katedrze Wychowania Fizycznego i Sportów Wodnych. Od 1981 r. pełnił funkcję kierownika Zakładu Sportów Zimowych. W trakcie pracy zawodowej podnosił własne kwalifikacje, zdobywając nowe uprawnienia: trenera II klasy ze specjalnością narciarstwo biegowe (1970) oraz trenera II klasy w lekkiej atletyce (1973). Prowadził zajęcia dydaktyczne ze studentami na obozach letnich i zimowych, organizował wędrówki krajoznawcze. Z jego inicjatywy w ramach AZS przy FAWF została powołana sekcja lekkiej atletyki ze specjalnością - biegi średnie. Zajmował się szkoleniem seniorów oraz pracował od podstaw z młodzieżą szkolną, budując jednocześnie zaplecze sekcji lekkoatletycznej AZS. Należał do głównych organizatorów budowy Ośrodka Sportów Wodnych w Rybitwach k/ Pizsa. W latach 1979-1981 pełnił funkcję prezesa AZS FAWF. Zmarł nagle 11 września 1983 r. w Ośrodku Sportów Wodnych w Rybitwach k/ Pizsa podczas wykonywania obowiązków służbowych. Został pochowany na Cmentarzu Parafialnym przy ulicy Nowej w Białej Podlaskiej. 40 lat minęło...: Wydziałowi Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej: Zjazd Absolwentów z okazji 40-lecia Uczelni, 11-12 września 2010 r., red. T. Jaślikowska-Sadowska, Biała Podlaska 2010, s. 460-461.

Targoński Zdzisław, ur. 1947, absolwent UMCS w Lublinie. Z AZS Związany od 1963 r., zawodnik sekcji szermierki AZS Lublin. Prezes AZS Klubu Środowiskowego Województwa Lubelskiego od pięciu kadencji, prezes Organizacji Środowiskowej AZS Województwa Lubelskiego (cztery kadencje). Inicjator Odbudowy struktur AZS w województwie lubelskim. W latach 2002-2008 doprowadził do wybudowania Centrum Sportowo-Rekreacyjnego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Działa prężnie na rzecz rozwoju sportu akademickiego na Lubelszczyźnie. Wraz z rektorami lubelskich uczelni wyższych AZS organizuje cyklicznie zawody dla licealistów, dzięki którym przyszli studenci mogą zapoznać się z infrastrukturą oraz ofertą dydaktyczną szkół wyższych. APS 05, 336, 2016, s. 5. Fot. Materiały XXVI Zjazd AZS.

Targosz Leszek (7 VIII 1941, Sucha Beskidzka), narciarz, lekkoatleta, średniodystansowiec, reprezentant Polski. Wychowanek KS Babia Góra Sucha Beskidzka (1950-1962), zawodnik AZS Kraków (1962-1967), mistrz i wicemistrz okręgu krakowskiego w grupach wiekowych od A do C w narciarstwie, wicemistrz województw Polski południowej, wielokrotny srebrny i brązowy medalista AMP w biegach na 800 i 1500 m oraz w sztafecie 4×400 m, uczestnik Uniwersjady w Budapeszcie (1965) – 5-te miejsce w biegu na 800 m w eliminacjach, reprezentant Polski w akademickich spotkaniach z NRD (1964, 1965) i Bułgarią (1966, 1967), Absolwent krakowskiej WSWF (1966), nauczyciel wychowania fizycznego, trener I klasy w ła, instruktor narciarski i tenisa stołowego. Pracownik dydaktyczny w Studium WFis PK (1975 – 2013). Oprócz zajęć dydaktycznych prowadził sekcje AZS PK: lekkiej atletyki (1975 – 1982) i tenisa stołowego AZS PK (1992-2013), na MP uczelni technicznych jego podopieczni zdobyli brązowe medale w tenisie stołowym (Wrocław 1995). Trenował również lekkoatletów „Hutnika” (1967 – 2013) i WKS „Wawel” (1972 – 1983), Jego podopieczny Jerzy Włodarczyk wywalczył srebrny medal na ME w Pradze w sztafecie 4 x 100 m i brązowy medal MP seniorów w biegu na 400 m. Był organizatorem ogólnopolskich imprez sportowych m.in. MP szkół technicznych w tenisie stołowym (2001), AMP w tenisie stołowym (2007/08). http://czeslaw.michalski.pl/?page_id=188

Tarłowski Kazimierz, (właściwie Mustyl) (25 II 1915, Kraków - 31 VII 1944, Kraków), tenisista AZS w latach 1933-1934, mistrz Polski. Ze sportem zetknął się we wczesnych latach szkolnych w krakowskim „Sokole”. Oprócz tenisa uprawiał gimnastykę przyrządową i hokej na lodzie. Do roku 1932 był zawodnikiem „Sokoła”, następnie AZS Kraków, a od 1935 r. „Pogoni” Katowice. Jego pierwszym liczącym się sukcesem było zdobycie w 1932 r. mistrzostwa Polski juniorów w grze indywidualnej.

W latach następnych należał do ścisłej czołówki tenisistów Polski. Do największych jego osiągnięć zaliczyć trzeba mistrzostwo Polski w grze indywidualnej (1937), w grze podwójnej z W. Bratkiem (1935, 1937) i J. Hebdą (1936). Zdobył wicemistrzostwo Polski w grze indywidualnej (1934, 1935, 1936) i w grze podwójnej z W. Bratkiem (1934) oraz grze mieszanej z G. Jacobsenową (1936), a także drużynowe mistrzostwo Polski (1936). W międzynarodowych mistrzostwach Polski w 1935 zajął drugie, a w 1936 r. pierwsze miejsce w grze indywidualnej. Był wielokrotnym reprezentantem Polski. Pięciokrotnie występował w rozgrywkach o Puchar Davisa (1935, 1936, 1937, 1938, 1939), w których na osiem rozegranych spotkań odniósł cztery zwycięstwa. W latach 1934-1936 sklasyfikowany był w pierwszej trójce na liście Polskiego Związku Lawn-Tenisowego. W 1939 r. grając w zespole „Dębu” Katowice zdobył mistrzostwo Polski w hokeju na lodzie. W hokejowej reprezentacji narodowej rozegrał jeden mecz międzypaństwowy. Po wybuchu II wojny światowej jako ochotnik brał udział w kampanii wrześniowej, walczył m.in. w obronie Warszawy. Następnie powrócił do Krakowa. W grudniu 1939 r. został aresztowany i osadzony w więzieniu na Montelupich. Został zwolniony, gdy zachorował na gruźlicę w kwietniu 1940 r. Po wyjściu z więzienia pracował pod przymusem jako trener tenisistów niemieckich. Jednocześnie angażował się w podziemny ruch sportowy. W latach 1943-1944 prowadził schroniska górskie na Turbaczu i Hali Pisanej. Cz. Michalski, *Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945)*, Kraków 2007, s. 160-161. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 350; R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 87. Fot. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_Tar%C5%82owski#/media/Plik:Kazimierz_Tar%C5%82owski_\(1940\).JPG](https://pl.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_Tar%C5%82owski#/media/Plik:Kazimierz_Tar%C5%82owski_(1940).JPG)

Tempczyk Andrzej ur. 10.10.1941 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1960-1965, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1962, 1963, srebrne: 1964, 1965), Orła Warszawa (1966, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów), Lechii Gdańsk (1966-1979, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1972, 1973, brązowy; 1961, 1968, 1969, 1994, 1977), IFK Vaenersborg (Szwecja 1970-1971, złoty medal mistrzostw Szwecji seniorów 1971), Ogniwa Sopot (1979-1980), Luigi Lund (Szwecja 1980-1981). Pierwszy trener Marian Bondarowicz. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 13 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 3 punkty, występował w II i III linii młyna oraz na pozycji łącznika młyna. Reprezentant Polski juniorów (1961-1962). Instruktor rugby (1964). Trener II klasy (1964). Trener I klasy (1971). Trener seniorów Lechii Gdańsk (1971-1975, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1972, 1973, brązowy 1974), Ogniwa Sopot (1979, 1980). Kierownik Wyszkozenia Lechii Gdańsk (1966-1970). Odznaczony Honorową Złotą Odznaką PZR (1974), Mistrz Sportu (1974), Brązowa Odznaka Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej (1989). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004, s. 107.

Teodorowicz Konstanty (1 I 1923 - 14 VIII 1984, Gliwice), wioślarz, absolwent ASP Kraków (1953). Zawodnik AZS Kraków (1951-1955), mistrz Polski w czwórce ze sternikiem (1953), dwukrotnie w dwójce bez sternika w osadzie z Z. Adamikiem (1954 i 1955), wicemistrz Polski

w czwórce ze sternikiem (1951) oraz brązowy medalista MP w dwójce ze sternikiem w osadzie z Z. Adamikiem i sternikiem I. Bartonickim. Artysta malarz, grafik. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 367.

Tepicyn Igor. Koszykarz i piłkarz ręczny AZS Warszawa. Wicemistrz Polski w piłce ręcznej z 1938 r. i brązowy medalista z 1939 r. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie uczestniczył w podziemnym ruchu sportowym. Występował w zespole AZS Warszawa, który trzykrotnie zdobył konspiracyjne mistrzostwo stolicy w siatkówce (1941, 1942, 1943). Zginął podczas powstania warszawskiego 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 87.

Tetianiec Leonard – członek AZS od 1952 r., zawodnik drużyny AZS-AWF w piłce siatkowej mężczyzn, która w 1961 r., zdobyła po raz dziesiąty zaszczytny tytuł Mistrza Polski. W 1961 r. odznaczony przez ZG AZS złotą odznaką AZS. [APS 10, 1961, s. 21]

Thoma Józef: w latach 1918-1950 kierownik przystani AZS w Krakowie. Konstruktor łodzi. Wielki przyjaciel młodzieży akademickiej. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-3297-1.jpg

Thomas Romuald (18 VI 1922, Kojry - 1998, Carmichael, USA), wioślarz, olimpijczyk, absolwent WSE Kraków (1952). Zawodnik AZS Kraków (1951-1955) w dwójce ze sternikiem wraz z C. Lorensem i sternikiem Z. Michalskim. W tym składzie wystąpił na IO w Helsinkach (1952) odpadając w repasażu. Zdobył akademickie mistrzostwo świata (Berlin 1951) i akademickie wicemistrzostwo świata. Trzykrotny mistrz Polski w dwójce ze sternikiem (1951, 1954) i czwórce ze sternikiem (1953), trzykrotny wicemistrz Polski w dwójce ze sternikiem (1952, 1955) i czwórce ze sternikiem (1952). Po zakończeniu kariery sportowej wyjechał z kraju, obejmując funkcję trenera m.in. w Rodzji i USA. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 367; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350-351.

Tłoczyński Ignacy (14 VII 1911 Poznań), tenisista, zaw. AZS Poznań, WKS Legii Warszawa, 43-krotny uczestnik rozgrywek o PD, 12-krotny MP w grze pojed., podw. i miesz. (1930-39), 6-krotny MMP w grze pojed., podw. i miesz. (1931-39), 2-krotny wice-mistrz W. Brytanii (1942, 48), 3-krotny mistrz Szkocji (1949-51), mistrz Londynu (1951); uczestnik Powstania Warszawskiego (1944); od czasu wojny mieszka w Anglii; brat Ksawerego. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 562; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 351. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-3221-10.jpg

Tłoczyński Ksawery (12 XII 1919 Poznań), tenisista, zaw. AZS Poznań, WKS Legia Warszawa, KS i Gwardia Szczecin, KS Olimpia Poznań, KS Warszawianka, 2-krotny MP w grze podw. (1948, 52); trener i wieloletni działacz PZT; brat Ignacego. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 562. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-3221-8.jpg

Tobolski Piotr, wioślarz, olimpijczyk z 1980 r. Urodził się 11 maja 1958 r. w Gnieźnie. Wioślarstwo zaczął uprawiać w 1978 r. w klubie AZS-AWF Poznań, w którego barwach występował przez cały okres swej kariery sportowej. Czterokrotny mistrz Polski w jedyn-

ce (1979, 1981) i dwójce podwójnej (1980, 1985) oraz siedmiokrotny wicemistrz Polski w jedynce (1982, 1983), dwójce podwójnej (1978, 1986), czwórce bez sternika (1986) i ósemce (1984, 1985). Trzykrotnie uczestniczył w wioślarskich mistrzostwach świata, na których w dwójce podwójnej zajął w finałach miejsce piąte (1981), szóste (1982) i dziesiąte (1985). W 1984 r. na akademickich mistrzostwach świata zdobył złoty medal w czwórce podwójnej na dystansie 500 m oraz medal brązowy na dystansie 2000 m. W 1980 r. startował w igrzyskach olimpijskich w Moskwie, na których wraz z Wiesławem Kujdą w dwójce podwójnej zajął szóste miejsce. Uprawiając wyczynowo wioślarstwo, ukończył studia na Politechnice Poznańskiej. Karierę sportową zakończył w 1987 r. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 300; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 265.

Tokarczyk Andrzej (6 VII 1942, Kraków), koszykarz, nauczyciel wychowania fizycznego, trener koszykówki II klasy. Zawodnik WKS Wawel (1955-1960), w 1961 roku rozpoczął studia na WSWF Kraków. Dyplom magistra wychowania fizycznego uzyskał 20 VI 1966. Pracował w Studium WFiS PK w latach 1973-2011, prowadził sekcję koszykówki AZS PK, trenował również koszykarzy KS „Korona” (1867-1967), KS „Cracovia” (1970-1971), ponownie KS „Korona” (1972-1978), KS „Hutnik” (1980-1983). Z zespołem koszykarek AZS PK dwukrotnie zdobył MP uczelni technicznych (1985, 1993), wicemistrzostwo Polski (1987, 1991), przez szereg lat wygrywał ligę międzyuczelnianą AZS Kraków. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot; Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015

Tokarczyk Zofia, ur. 17. 04. 1953 w Nowym Sączu. Łyżwiarka (500 m, 1000 m., 1500 m), w. 158 cm, c.c. 55 kg. ZIO 1984 Sarajewo, 14 m.; ZIO 1988 Calgary, 18. 13. 17 m.; jedenastokrotna mistrzyni Polski 1983-92; Mistrz Sportu, odzn. Srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Klub AZS Zakopane. Wykształcenie wyższe wf., AWF Kraków, trenerka. Mieszka w Nowym Targu. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 265. Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 77. Fot. PKOL

Tokarz Małgorzata z domu Habzda ur. się 28 stycznia 1949 roku w Makowie Podhalańskim. Karierę sportową rozpoczęła w szkole podstawowej w piłce ręcznej, gimnastyce i lekkiej atletyce. Do Liceum Ogólnokształcącego uczęszczała w Suchej Beskidzkiej, w której wychowanie fizyczne stało na wysokim poziomie dzięki pracy znanego małżeństwa sportowego Sztolfów. Tam doskonaliła swój talent w Szkolnym Klubie Sportowym w rzucie oszczepem i w biegu na 80 m przez płotki. Bardzo dobre wyniki jakie osiągała w sporcie zdecydowały, że wybrała studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Krakowie. Po zdaniu egzaminów wstępnych w maju 1967 roku wstąpiła do klubu AZS Kraków, gdzie rozpoczęła systematyczne treningi pod okiem znakomitego trenera Emila Dudzińskiego. Pierwsze poważniejsze sukcesy osiągnęła na Ogólnopolskiej Spartakiadzie w Chorzowie w 1967 roku, które jednocześnie były mistrzostwami Polski. Osiągnięte przez nią rezultaty w biegu na 80 m ppł. – 12,2 sek. i w rzucie oszczepem – 33,80 m były wśród najlepszych wyników zawodników województwa krakowskiego. Od tej pory należała do czołowych zawodniczek AZS Kraków startując w kilku konkurencjach: bieg przez płotki, skok w dal, rzut oszczepem, sztafeta 4 x 100 m, pięciobój. W biegu przez płotki w krakowskim AZS rywalizowała z uczestniczką Igrzysk Olimpijskich w Meksyku Danutą Straszyńską. W 1970 roku należała do ścisłej czołówki krajowej w biegu na 100 i 200 m przez płotki. Jej wynik na 100 m ppł. – 14,2 sek. był trzecim wynikiem w historii rekordu na tym dystansie, przez wiele lat był rekordem okręgu krakowskiego,

pobiła go dopiero w 1975 roku jej siostra Hanna Habzda. Rekord życiowy w biegu na 80 m ppł. ustanowiła w 1968 roku – 11,6. W latach 1969 – 1970 była wicemistrzynią okręgu krakowskiego na 100 m ppł. W pięcioboju (100 m ppł., 200 m, skok w dal, skok wzwyż, i pchnięcie kulą) wynikiem 3724 pkt uplasowała się na czwartej pozycji w okręgu. 22 czerwca 1971 roku obroniła pracę magisterską, którą pisała pod kierunkiem doc. Emila Dudzińskiego i uzyskała tytuł trenera II klasy w lekkiej atletyce. W październiku 1971 roku podjęła pracę jako nauczyciel wychowania fizycznego w Studium Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie. Przez dwa lata oprócz zajęć wychowania fizycznego prowadziła sekcję piłki koszykowej kobiet, a od 1973 roku do chwili obecnej sekcję lekkiej atletyki kobiet. Z sekcją zdobyła wiele sukcesów, prawie z każdego mistrzostw Polski szkół pedagogicznych przywoziła medale, przez cały czas sekcja należy do najlepszych akademickich sekcji w Krakowie. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 367.

Tokarz Marian Ignacy ur. 13 stycznia 1942 roku w Zabełczu, w 1961 roku ukończył Technikum Kolejowe w Nowym Sączu. Karierę sportową zaczynał od piłki nożnej, był członkiem kadry wojewódzkiej juniorów, w roku 1958 występował jako piłkarz w KS „Sandecja” Nowy Sącz, od 1959 w tym klubie rozpoczął również treningi w sekcji lekkoatletycznej. W 1971 roku zostaje przyjęty na studia do Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Krakowie i przeniósł się do AZS Kraków, który posiadał wówczas pierwszoligową drużynę w lekkiej atletyce. Po uzyskaniu w 1965 roku tytułu magistra wychowania fizycznego, tytułu trenera II klasy lekkiej atletyki i ratownika wodnego WOPR podjął pracę nauczyciela w szkole w Kielcach, jednocześnie był trenerem KS „Budowlani”. Po powrocie do Krakowa pracuje w latach 1966 – 1969 jako trener w AZS Kraków i nauczyciel wychowania fizycznego w Technikum Geodezyjnym w Krakowie. Od 1967 roku podejmuje pracę w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie. Dzięki posiadaniu różnych specjalności – instruktora koszykówki (1969), trenera pływania II klasy (1971), instruktora narciarstwa (1975), instruktora tenisa ziemnego (1997) – prowadził szereg sekcji sportowych Klubu Uczelnianego AZS: sekcji koszykówki kobiet i mężczyzn, lekkiej atletyki kobiet i mężczyzn, piłki nożnej, piłki siatkowej mężczyzn, tenisa ziemnego, pływania kobiet i mężczyzn i badmintonu, odnosząc z wychowankami wiele sukcesów sportowych, zarówno na arenie ogólnopolskiej, jak i w środowisku krakowskim. Będąc zawodnikiem pierwszoligowej sekcji lekkiej atletyki AZS Kraków sam uzyskał wiele osiągnięć sportowych. Był mistrzem okręgu kieleckiego w biegu na 1500 m i 1500 m z przeszkodami (1966), międzynarodowym mistrzem Krakowa na 3000 m z przeszkodami (1967), mistrzem Krakowa na 3000 m z przeszkodami (1969) oraz wicemistrzem okręgu krakowskiego na 1500 m (1967), brązowym medalistą mistrzostw okręgu na 1500 m z przeszkodami. Był w roku 1965 rekordzistą okręgu kieleckiego w biegu na 3000 m z przeszkodami rezultatem 9.02, posiadał drugi rezultat w tabeli rekordów okręgu krakowskiego oraz rekord AZS Kraków na tym dystansie 8.59,0. Jego rekordy życiowe to 3.56,6 na 1500 m, 4.11,46 na 1500 m z przeszkodami, 8.40 na 3000 m i 8.52 na 3000 m z przeszkodami, 14.58 na 5000 m. Przez szereg kadencji był członkiem Zarządu Środowiskowego, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego AZS Kraków. Posiada m.in. złotą odznakę AZS i odznaczenie „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 367.

Tolkaczewski Antoni: w AZS Wrocław od 1959 r. Początki swej kariery pływackiej stawiał w IKS, Ogniwie i Ślęzie Wrocław. Wielokrotny mistrz i rekordzista Polski w sprincie pływackim. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 351.

Tomaszewska Halina, po mężu Lenkiewicz (ur. 30 sierpnia 1929 w Gdyni) - polska siatkarka, wicemistrzyni świata (1952), dwukrotna brązowa medalistka mistrzostw świata (1956, 1962), wicemistrzyni Europy (1950, 1951), dwukrotna brązowa medalistka mistrzostw Europy (1949, 1958), wielokrotna mistrzyni Polski. Karierę sportową rozpoczęła w HKS Sopot w 1946, po likwidacji sekcji została zawodniczką Gromu Gdynia, zdobywając z klubem wicemistrzostwo Polski w 1949. Od 1950 reprezentowała barwy Kolejarza (Gedanii) Gdańsk. Z gdańskim klubem zdobyła mistrzostwo Polski w 1953 i 1954 oraz wicemistrzostwo Polski w 1952. W 1957 została zawodniczką AZS-AWF Warszawa, z warszawską drużyną zdobyła mistrzostwo Polski w 1957, 1958, 1960, 1962, 1963, 1964 i 1965, wicemistrzostwo Polski w 1959 i 1961. W reprezentacji Polski debiutowała 2 marca 1949 w towarzyskim spotkaniu z Czechosłowacją. Miała udział w największych sukcesach tej drużyny w kolejnych latach, zdobywając wicemistrzostwo świata w 1952, dwa brązowe medale mistrzostw świata (1956, 1962), dwukrotnie wicemistrzostwo Europy (1950, 1951), dwa brązowe medale mistrzostw Europy (1949, 1958). Ponadto na mistrzostwach świata w 1960 zajęła z drużyną czwarte miejsce. Ostatni raz w biało-czerwonych barwach wystąpiła 25 października 1962 w meczu mistrzostw świata z NRD. Łącznie w I reprezentacji Polski zagrała w 141 spotkaniach, w tym 122 oficjalnych. W 1993 otrzymała wyróżnienie fair play Polskiego Komitetu Olimpijskiego za całokształt kariery sportowej. https://pl.wikipedia.org/wiki/Halina_Tomaszewska-Lenkiewicz; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 564.

Tomaszewski Bohdan – członek AZS od 1958 r., zawodnik drużyny AZS-AWF w piłce siatkowej mężczyzn, która w 1961 r., zdobyła po raz dziesiąty zaszczytny tytuł Mistrza Polski. W 1961 r. odznaczony przez ZG AZS złotą odznaką AZS. [APS 10, 1961, s. 21]; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 351.

Tomaszewski Mariusz (ur. 23 kwietnia 1956 roku w Poznaniu) – lekkoatleta, specjalista rzutu młotem, pięciokrotny mistrz Polski. Był czołowym polskim młociarzem w latach 80. Startował na ME w Atenach w 1982 roku, gdzie zajął 10. miejsce. Natomiast na MŚ w 1983 r. w Helsinkach odpadł w eliminacjach. Zajął 5. miejsce w finale Pucharu Europy w 1981 r. w Zagrzebiu oraz 6. miejsce w finale Pucharu Europy w 1985 r. w Moskwie. Podczas Zawodów Przyjaźni 1984 r. w Moskwie zajął 7. miejsce. Zdobył mistrzostwo Polski w 1981, 1984, 1985, 1987, 1988 r., wicemistrzostwo w 1982 i 1983 r., oraz brązowy medal w 1980 r. Był zawodnikiem klubów: AZS Poznań (do 1978 i 1981-1986), Górnik Zabrze (1979-1980) i Hutnik Kraków (1987-1988). Rekord życiowy Tomaszewskiego wynosi 79,46 m (1 lipca 1984 w Zabrzu) – 7. wynik w historii polskiej lekkoatletyki. Na tych samych zawodach, w dodatkowej 7. próbie zawodnik ten uzyskał odległość 81,04 m (wynik ten nie jest uznawany za oficjalny). H. Kurzyński, S. Pietkiewicz, J. Rozum, T. Wołejko, *Historia Finałów Lekkoatletycznych Mistrzostw Polski 1920-2007. Konkurencje męskie*. Szczecin - Warszawa 2008.

Tomiak Tomasz Piotr. (ur. 17 IX 1967 Nowy Tomyśl), wioślarz, medalista olimpijski. W roku 1989 absolwent Zespołu Szkół Zawodowych nr 3 w Płocku, w 1997 gdańskiej Akademii Wychowania Fizycznego (AWF). W latach 1983–1988 zawodnik PTW Płock, od 1989 AZS AWF Gdańsk. Podczas igrzysk olimpijskich w Barcelonie (1992) w czwórce ze sternikiem wywalczył brązowy medal. Jego partnerami w osadzie byli: Wojciech Jankowski (zawodnik Budowlanych Płock, w roku 1997 absolwent gdańskiej AWF), Jacek Streich (Zawisza Bydgoszcz), Maciej Łasicki i sternik Michał Cieślak (Budowlani Płock). W 1991 brązowy medalista mistrzostw świata w Wiedniu w czwórce ze sternikiem (m.in. z M. Łasickim). W 1993 wicemistrz świata (Roudnice-Racice, Czechy) w czwórce bez

sternika (m.in. w osadzie z M. Łasickim). W konkurencji dwójki i czwórki bez sternika, czwórki podwójne i ósemki osiemnastokrotny mistrz Polski. Od 1999 roku pracownik naukowy AWF (obecnie AWFIS), doktor, działacz sportowy: od 2008 prezes AZS AWFIS Gdańsk. Redakcja „Encyklopedii Gdańska”, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=TOMIAK_TOMASZ_PIOTR Fot. <http://www.awf.gda.pl/index.php?id=42>

Tomza Andrzej – strzelec. Urodził się 6 sierpnia 1931 roku w Lublinie, zmarł 17 lipca 2006 r. w Chełmie. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego im. S. Czarneckiego w Chełmie z roku 1950. Swoje starty zaczynał jako zawodnik szkolnej drużyny młodzieżowej organizacji „Służba Polsce” w Chełmie (1948-1950), potem trafił do AZS Warszawa (1951-1960), Wawelu Kraków (1961-1964). Barw „Lublinianki” bronił w latach 1965-1982. Uczestniczył w Igrzyska Olimpijskich w Rzymie w 1960 roku w konkurencji strzelania z pistoletu w pozycji dowolnej na 50 m. W klasyfikacji końcowej zajął dwudzieste ósme miejsce na pięćdziesięciu czterech uczestników rywalizacji. Cztery lata później przygotowywał się do występu na igrzyskach w Tokio, ale z udziału w tej imprezie wyeliminowała go kontuzja. Tuż przed wyjazdem do Japonii miał wypadek motocyklowy, w którym złamał nogę. W okresie 1958-1963 uczestniczył w wielu edycjach mistrzostw świata i Europy (1958-1963). Jego cała kariera sportowa trwała aż trzydzieści cztery lata! (1948-1982). Pracował jako rusznikarz, zginął tragicznie 17.07.2006. Głuszek Z., Leksykon polskich olimpijczyków 1924–1998, Warszawa 1999, s. 353; Pawlak, A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 267; Matuszek, C., Motor, Motor, my czekamy..., Lublin 2017, s. 154; Lipski, J., A. Krychowski, M. Powal-Niedźwiecki, T. Chmura (oprac.), Olimpijczycy Lubelszczyzny, Lublin 2006, s. 35; <http://www.sportowa historia.pl/wiadomosci/notatka-z-zycia-andrzej-tomza,1132.html>; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 351.

Toporowicz Kazimierz (24.01.1931 r., w Laskach w powiecie Kępno w dawnym województwie poznańskim. Lekkoatleta (biegi średnie), absolwent WSWF Kraków i Uniwersytetu Jagiellońskiego. Pracownik naukowo-dydaktyczny Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie. Na krakowskiej Akademii przeszedł wszelkie szczeble kariery naukowej, Był kierownikiem Zakładu, a następnie Katedry Historii i Organizacji Kultury Fizycznej Prof. dr hab. AWF Kraków, był jej prorektorem w latach 1970-78 i rektorem w latach 1978-81. Pedagog i wychowawca wielu pokoleń studentów Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. Z AZS związany od 1955 roku. Wcześniej reprezentował barwy krakowskiej Wisły. Prezes KM AZS (1971-1974), prezes KS SZS – AZS (1974-1976) i prezes KS AZS-AWF (1976-1983, 1987-1999), członek ZG AZS (1972-1978). Laureat nagrody im. Eugeniusza Piaseckiego (1990). Honorowy członek AZS Kraków (1995). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Anna Pawlak, Kto jest kim '88. AWF Kraków. Nauka, kształcenie, sport, Kraków 1988, s. 78; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 368.

Tracz Jerzy - ur. 10 lutego 1943 r. w Ostrowcu Świętokrzyskim. Pływak KSZO Ostrowiec Św., Legii Warszawa, AZS Poznań. Uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Rzymie /1960/ odpadł w eliminacjach wyścigu na 400 m stylem dowolnym uzyskując czas 4.38 /19 wynik eliminacji/; startował również w sztafecie 4 x 200 m stylem dowolnym, która także odpadła w eliminacjach. Uczestnik Mistrzostw Europy w Budapeszcie i Lipsku. Mistrz i wielokrotny medalista Mistrzostw Polski. młodzików, juniorów i seniorów. Absolwent Uniwersytetu Poznańskiego. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 224. Fot. <http://90lat-kszo.pl/jerzy-tracz/>

Trawiński Jan, dziennikarz sportowy. Był redaktorem prowadzącym wydane w 1996 r. numeru pierwszego „Zeszytów Historycznych Akademickiego Związku Sportowego”. Szereg tekstów poświęcił wybitnym postaciom sportu akademickiego. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 632.

Trepka Ładysław Nekanda -wychowanek Liceum Ogólnokształcącego nr VI im. Tadeusza Rejtana w Warszawie i 1. Warszawskiej Drużyny Harcerzy „Czarnej Jedyńki”. Ukończył wydział lekarski Akademii Medycznej w Warszawie w 1969 r., jednocześnie ukończył 8 semestrów Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodowo związany z warszawską służbą zdrowia i medycyną sportową. W latach 1962-1982 działacz Akademickiego Związku Sportowego (Klub Uczelniany AM, Zarząd Środowiskowy AZS Warszawa, Główna Komisja Rewizyjna). Kariera zawodowa: 1970-1978 – Szpital Praski: stażysta, asystent i starszy asystent IV oddziału chirurgicznego Szpitala Praskiego; 1979-2013 – lekarz dyżurny i chirurg SOR; 1970-1985 – Centralna Poradnia Sportowo-Lekarska w Warszawie: lekarz kadry olimpijskiej Polskiego Związku Lekkiej Atletyki; 1998-2001 – pracował w Ministerstwie Zdrowia jako doradca Podsekretarza Stanu i radca ministra w Departamencie Nauki i Kadr Medycznych, gdzie uczestniczył w reformowaniu systemu kształcenia podyplomowego lekarzy; 1990-1997 i 2005-2009 członek Komisji ds. Zwalczenia Dopingu w Sporcie przy Komitecie Kultury Fizycznej i Sportu oraz Ministerstwie Sportu. Członek Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej od 1970 r., gdzie pełnił szereg funkcji; Członek Komitetu Organizacyjnego Izb Lekarskich. Od 1989 członek ORL w Warszawie i Naczelnej Rady Lekarskiej. Pochodzi z wielopokoleniowej rodziny lekarskiej, żona Anita – lekarz specjalista gastroenterologii, dwoje dzieci (córka również jest lekarzem), pięcioro wnucząt. Zainteresowania: muzyka poważna, sport (narcciarstwo, turystyka górską), prawo medyczne, ustawiczne doskonalenie zawodowe. <https://izba-lekarska.pl/biogramy/ladyslaw-nekanda-trepka/>

Trnka Teofil, (12. VII 1905, Kraków – II 1945, Gross-Rosen), lekkoatleta AZS. W latach dwudziestych należał do czołowych zawodników sekcji, biegał na średnich dystansach, był rekordzistą i mistrzem okręgu krakowskiego. Był również działaczem sekcji i członkiem Wydziału AZS, prowadził szkolenie zawodników. W wojnie obronnej 1939 r. walczył w stopniu kapitana. W czasie okupacji działał w konspiracji okręgu krakowskiego Armii Krajowej pod pseudonimem „Marian Laszczak” awansowany do stopnia majora. Aresztowany w wyniku prewencyjnej łapanki sierpniowej 1944 r. (po wybuchu powstania warszawskiego) zginął w obozie koncentracyjnym w Gross-Rosen. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 161.

Trojanowska –Niewitecka Bożena – ur. 4.05.1942 r., absolwentka WSWF /1961- 1965 r./. Zawodniczka AZS Poznań w skokach do wody z wieży i z trampoliny, trener pływania. Reprezentantka krajów skokach z wieży. W latach 1965 - 1975 trener asystent KKS „Lech”. Wychowawca wielu mistrzów i rekordzistów Polski, m.in. Pawła Olszewskiego, Cezarego Rejmana, Tomasza Duczmała, R. Żugaja, C. Śmigłaka. Obecnie trener koordynator KS „Poznania” w Poznaniu. E.S. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 45.

Trojanowski Edward (1912-1984), dziennikarz sportowy. W latach 1928-1931 i 1936-1939 lekkoatleta AZS Warszawa. Specjalizował się w biegach krótkich. Był dziewięciokrotnym mistrzem Polski: w biegu na 100 m (1931, 1932, 1934), 200 m (1931), sztafecie 4 x 100 m (1929, 1930, 1939), sztafecie 4x200 m (1932) i sztafecie olimpijskiej (1932). W latach 1930-1938 szesnaście razy ustanawiał rekordy Polski w biegach na 100 i 200 m oraz sztafetach. Dwukrotnie startował

w akademickich mistrzostwach świata (1930, 1932). W 1960 r. został laureatem nagrody dziennikarskiej „Złote pióro”. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 632; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 576; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 351.

Trojanowski Wojciech, ur. 25. 09. 1904 w Krakowie, zm. 1988. Lekkoatleta (110 pł.), w. 186 cm, c.c. 76 kg. IO 1928 Amsterdam; sześciokrotny mistrz Polski 1928-29. Klub AZS Warszawa. Wykształcenie średnie, dziennikarz sportowy, w „Przeładzie Sportowym” „Kurierze Czerwonym” „Expressie Porannym” oraz w Polskim Radio. Po wojnie menedżer Domu Lotników i YMCS, dziennikarz sprawozdawca, komentator BBC, następnie Radia Wolna Europa. Uczestnik kampanii wrześniowej, jeniec w obozach w Braunschweigu i Woldenbergu. Po wojnie zamieszkał w Wielkiej Brytanii. Zm. 16.06.1988 w Londynie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 269; Kazimierz Rudzki, Sport w niewoli, w: R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach, Poznań 2009, s. 318; B. Tomaszewski, Wojciech Trojanowski (1904-1988), w: Ludzie wychowania fizycznego i sportu, red. Tadeusz Ulatowski, Warszawa 2000, s. 133-138. Fot. <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/216551/52c4e4e4b1502df378db224f3c8062ef/>

Trojanowski Tadeusz Hipolit, był zapaśnikiem stylu wolnego w wadze koguciej. Urodził się 1 stycznia 1933 r. w Straszowie, w powiecie koneckim, jako syn Hipolita i Józefy Krawczyk. Był absolwentem stołecznej AWF, gdzie w 1958 r. otrzymał tytuł magistra wf. Reprezentował stołeczne kluby: AZS (1951–1954), Gwardię 1955–1966 (tu jego trenerem, a jednocześnie sparingpartnerem, był Jan Żurawski), LZS Ołtarzew i Drukarza (1968). Był siedmiokrotnym mistrzem Polski w stylu wolnym w wadze koguciej (1954, 1956) i piórkowej (1957–1958, 1961, 1965–1966). Jako pierwszy Polak zdobył medal olimpijski w zapasach – w 1960 r. w Rzymie, w stylu wolnym (waga kogucia do 57 kg). Był świetnym trenerem, m.in. w Maroku (1979–1985) i Austrii (1994), a także szefem wyszkolenia PZZ (1977–1978), inicjatorem powstania wielu sekcji w Ludowych Zespołach Sportowych, zasłużonym działaczem kultury fizycznej, sędzią międzynarodowym. Otrzymał tytuł zasłużonego Mistrza Sportu, został odznaczony m.in. srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe i Złotym Krzyżem Zasługi. Zmarł w Warszawie 10 lutego 1997 r.A. Rak, *Sylwetki sportowe polskich olimpijczyków urodzonych na Kielecczyźnie*, Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Seria: Kultura Fizyczna 2011, X, s. 180; W. Duński, *Od Paryża 1924 do Sydney 2000...*, s. 960–961; Z. Głuszek, *Polscy olimpijczycy 1924–1984*, s. 417; tegoż, *Leksykon polskich olimpijczyków*, s. 354; P. Godlewski, *Olimpijskie turnieje zapaśnicze: 1896–1996*, Warszawa 1996, s. 83, 134, 182; *Iskier przewodnik sportowy*, Warszawa 1976, s. 850; A. Pawlak, *Olimpijczycy: polscy sportowcy w latach 1924–1998*, s. 269; *Księga Sportu Polskiego 1944–1974*, red. J. Rajkowska, Warszawa 1975, s. 539; J. Staniszewski, *Dzieje warszawskich zapasów amatorskich*, Warszawa 1994, s. 97, 122, 148, 151, 160; B. Tuszyński, *Polscy olimpijczycy XX wieku*, t. 2, s. 310–311; B. Tuszyński, H. Kurzyński, *Od Chamonix i Paryża do Vancouver...*, s. 1049–1050; http://www.olimpijski.pl/pl/subpages/displayfid/294_1596.html; Drądzewski, S., W. Szkiela, *Olimpijczycy XXX-lecia*, Warszawa 1975, s. 192; Lis J., *Polscy medaliści olimpijscy*, Białystok 1985, s. 380. Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, L-Ż*, Warszawa 1984, s. 576.

Trokowski Stanisław Kazimierz (1933-2002), mgr inż. rolnictwa. Wojewoda toruński, zanim został wojewodą toruńskim Urodził się 22 lipca 1933 roku w Toruniu w rodzinie robotniczej jako piąte dziecko Stanisława i Marianny z Munchewiczów. Ośmioosobowa rodzina utrzymywała się głównie z pracy ojca, który pracował w firmie „Siemens”. W czasie okupacji Stanisław Trokowski uczęszczał do powszechnej szkoły niemieckiej, w której ukończył klasę piątą. Po wyzwoleniu rozpoczął naukę w Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki. W 1951 roku uzyskał świadectwo dojrzałości w Liceum Administracyjno-Gospodarczym. Po maturze podjął pracę w Bydgoszczy. Pracował tam jako instruktor w biurze Centralnego Urzędu Skupu i Kontraktacji Po roku pracy awansował na Powiatowego Pełnomocnika do Spraw Skupu

i Kontraktacji w Toruniu. Po odbyciu zasadniczej służby wojskowej (1953-1955), wrócił do Bydgoszczy, gdzie objął stanowisko kierownika. Oddziału w Wydziale Skupu Wojewódzkiej Rady Narodowej. Od 31 lipca 1959 pracował jako starszy instruktor w Wydziale Rolnym Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Bydgoszczy. W 1967 roku ukończył zaocznie studia na Wydziale Rolnym Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie uzyskując dyplom inżyniera rolnictwa, a w 1978 roku po ukończeniu studiów magisterskich w Instytucie Rolnictwa Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy, dyplom mgr inż. rolnictwa. W 1978 roku służbowo wyjechał do Moskwy, gdzie odbył naukę w Studium Akademii Wszech nauk przy KC KPZR na wydziale Nauk Społecznych. Kolejny etap życia wiąże się z Toruniem. Najpierw Zastępca Przewodniczącego Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, od 1969 roku sekretarz rolny Komitetu Powiatowego PZPR w Toruniu, W 1971 roku został Przewodniczącym Prezydium PRN, a od 1972 do 1973 pracował na stanowisku dyrektora Rejonowego Przedsiębiorstwa Melioracyjnego. W następnych latach do 1976 roku był naczelnikiem miasta i powiatu w Inowrocławiu oraz kierownikiem Wydziału Rolnego Komitetu Wojewódzkiego PZPR. Od 1 stycznia 1977 roku Stanisław Trokowski powołany został na stanowisko Wicewojewody Toruńskiego. Od 1982 do 1988 roku był trzecim w historii województwa toruńskiego wojewodą i najdłużej pełnił ten urząd spośród wszystkich dotychczasowych wojewodów administracji pomorskiej i toruńskiej. Wojewoda Trokowski zarządzał województwem w czasach kryzysu gospodarczego PRL. Przydziały z centralnego rozdzielnika pomimo interwencji wojewody ciągle były dalekie od potrzeb mieszkańców województwa. Szczególnie uciążliwy był system kartkowy na podstawowe artykuły spożywcze. Pracę wojewody destabilizowały liczne kontrole, rekontrole i subkontrole prowadzone przez siły zbrojne. Z jego inicjatywy powstało ujęcie wody dla Torunia na Drwęcy oraz gospodarstwo rybackie hodowli pstrągów. Wspierał rozwój rzemiosła, które wówczas nie miało należytego wsparcia politycznego. W latach osiemdziesiątych przybyło ponad 1500 zakładów rzemieślniczych w województwie toruńskim. Wspierał sport, gdyż w młodości uprawiał m.in. hokej i piłkę nożną w AZS „Budowlani”. Był honorowym prezesem Rady Wojewódzkiej Ludowych Zespołów Sportowych. Z jego patronatu korzystał Ludowy Klub Kolarski „Agromel”. Jako przewodniczący Wojewódzkiej Rady Przyjaciół Harcerstwa w stopniu podharcmistra interesował się organizacją życia obozowego, siadał z młodzieżą przy ognisku, śpiewał piosenki harcerskie. Interesowały go także sprawy kultury, rozwój artystyczny dzieci uzdolnionych wokalnie, plastycznie. Zwłaszcza, że prace córki Magdy wykonane w Galerii Twórczości Dziecka w Domu Harcerza wystawiane były w wielu krajach m.in. w Indiach, Szwecji, Holandii, Norwegii, w Niemczech i ZSRR. Przez 27 lat wspierał organizacyjnie i finansowo restaurację Zamku Golubskiego. W dniu 2 listopada 1988 roku złożył rezygnację z funkcji wojewody ze względu na nieuleczalną ciężką chorobę nowotworową. Zmarł 5 lutego 2002 roku. Mogiła Stanisława Trokowskiego znajduje się u podnóża mogił rodziców na Cmentarzu Parafialnym przy ul. Gałczyńskiego. Odznaczony był m.in. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz licznymi medalami i odznaczeniami państwowymi. Stanisław Trokowski był dwukrotnie żonaty. Pierwszy związek zawarł w 1956 roku z Jadwigą, z domu Pruss. Z małżeństwa tego urodziła się córka Danuta. Ponowny związek małżeński zawarł w 1974 roku. Miał dwoje dzieci: córkę Magdę (1974) i syna Marcina (1975). <http://e-wietor.pl/trokowski-stanislaw-kazimierz/>. Fot. tamże.

Tropisz Radosław, ur. 02.01.1974 w Łodzi. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Budowlanych Łódź (1984-1993, brązowy medal mistrzostw Polski seniorów 1992, zdobywca. Pucharu Polski 1992, złote medale mistrzostw Polski juniorów: 1990, 1991, złoty medal mistrzostw Polski kadetów 1989), AZS AWF Warszawa (1993-2000, brązowe medale mistrzostw Polski seniorów: 1994, 1995,

1996, 1997, 1998), Folc AZS Warszawa (2001), CSP Legionowo (2001-2002), Skry Warszawa (2003). Pierwsi trenerzy Zbigniew Jurzysta, Bogdan Gur. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 2 oficjalne mecze iniedzypaństwowe, występował w II linii młyna. Uczestnik mistrzostw Świata juniorów (1992, 1993). Trener mini żaków i żaków w MKS Łomianki (2002-2004). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 108.

Truchan-Rząsa, Pelagia. Urodzona 20 marca 1940 r. w Kąsnej nieopodal Tarnowa w województwie małopolskim. Była kadrowiczka w biegach na średnich dystansach i wicemistrzyni Polski w biegu na 800 m. W Studium WFiS w Olsztynie przepracowała 40 lat (1961-2001). W latach 1975-1980 była zastępcą kierownika Studium ds. pedagogicznych, zaś w latach 1988-1998 -kierownikiem. W 1957 r. rozpoczęła studia w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu i systematyczne treningi w tamtejszym AZS-ie. Została powołana do kadry narodowej w biegach średnich. W tym okresie zdobyła wicemistrzostwo Polski i dwukrotnie zajęła trzecie miejsce w biegu na 800 m. W mistrzostwach AZS wygrywała biegi na 400 i 800 m i dwukrotnie w akademickich mistrzostwach w biegach przełajowych w Sofii. W 1961 r. obroniła pracę magisterską i wystartowała w mistrzostwach Polski w Krakowie, gdzie zdobyła srebrny medal w biegu na 800 m. Na dystansie tym biegła także na Uniwersjadzie w Sofii. We wrześniu 1961 r. rozpoczęła pracę w Wyższej Szkole Rolniczej w Olsztynie w Studium Wychowania Fizycznego w Kortowie. W trudnych warunkach pracowała z grupami studenckimi, a równocześnie trenowała i startowała w barwach olsztyńskiego AZS-u. Wyczynowe uprawianie sportu zakończyła wiosną 1965 r. W 1975 r. kierownikiem Studium został mgr Franciszek Sroczyk, który mianował Ją swoim zastępcą ds. pedagogicznych. Zainteresowanie sportem rozwijała na sesjach organizowanych przez Zarząd Główny AZS oraz na szkoleniach Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. W 1988 r. decyzją Rady Pedagogicznej SWFiS została wybrana na kierownika Studium. Z tego tytułu została też członkiem Zarządu AZS. Funkcję kierownika Studium pełniła do 1998 r. W 2001 r. odeszła na emeryturę. Posiada m.in. Medal Jubileuszowy 30-lecia AZS za godne reprezentowanie barw AZS Olsztyn (1980), Srebrną Odznakę AZS (1970), Złotą Odznakę AZS (1983), Medal 60 lat Studiów Wychowania Fizycznego i Sportu w podziękowania za pracę pedagogiczną, szkoleniową i organizacyjną w środowisku społeczności akademickiej (2015). M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 493-5.

Trybalski Kazimierz (14 II 1947, Góra Grabowiec), lekkoatleta, absolwent AGH (1973). W AZS (od 1966), przewodniczący Koła Wydziałowego AZS, wiceprezes oraz prezes AZS AGH (1973-1975), członek ZS AZS (1973-1990), jego wiceprezes ds. sportowych (przez dwie kadencje) i wiceprezes ds. finansowych, członek ZG AZS (1976-1990,2007-2009) i jego Prezydium (1976-1981), przewodniczący Komisji Nagród i Wyróżnień ZG AZS (1980-1991), członek GKR (1996-2007), prezes AZS Kraków (2007-2009), członek Rady Koła Seniorów AZS Kraków (od 1992). Członek Komitetów Organizacyjnych jubileuszy AZS w Polsce: 70-, 75-, 80-, 90- i 100-lecia. Nauczyciel akademicki AGH: kierownik katedry (2002-2006), prodziekan Wydział Górnictwa i Geoinżynierii, prof. AGH. Członek Honorowy AZS Kraków, Członek Honorowy AZS. Jego synowie: Łukasz i Maciej w okresie studiów byli również członkami i zawodnikami AZS AM i CM UJ - reprezentowali uczelnię w MP uczelni medycznych, a Maciej był medalista tych mistrzostw. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 368. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Trybus Stanisław, Zasłużony Mistrz Sportu, kierownik studium Doskonalenia Kadr AWF Kraków. Urodzony 6 stycznia 1929 roku. Magister wychowania fizycznego /1957/, doktor nauk o wychowa-

niu fizycznym /1973/. Trener klasy mistrzowskiej. Dyrektor Instytutu Wychowania Fizycznego i Sportu /1978 - 85/, adiunkt w Zakładzie Piłki Siatkowej w Katedrze Teorii i Metodyki Gier Sportowych. Prezes Akademickiego Związku Sportowego AWF /1981-87/, członek Polskiego Towarzystwa Cybernetycznego. Mistrz Sportu /1957/, Zasłużony Mistrz Sportu /1969/. Odnznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką za Zasługi dla Ziemi Krakowskiej, Krakowskiej Rady Związków Zawodowych, Polskiego Związku Piłki Siatkowej, AZS, Odznaką 100-lecia Sportu Polskiego, Złotymi Odznakami m. Krakowa, ZNP, Brązowym Medalem Za Zasługi dla Obronności Kraju, Za Zasługi dla woj. Nowosądeckiego, Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Medalem 70-lecia AZS, Za Zasługi dla Rozwoju Sportu Szkolnego oraz Odznaka 30-lecia SZS. Anna Pawlak, Kto jest kim '88. AWF Kraków. Nauka, kształcenie, sport, Kraków 1988, s. 61.

Trzeciński Mariusz, ur. 28.04.1954 w Ostródzie. Wioślarz (czwórki bez stern.), w. 192 cm, c.c. 99 kg. IO 1980 Moskwa, 8 m.; czterokrotny mistrz Polski 1975, 1977-79. Klub AZS Szczecin. Wykształcenie średnie. Bliźniaczy brat olimpijczyka Henryka Trzecińskiego. Mieszka w Szczecinie. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 269. Trzeciński Mariusz wśród członków osady. Fot. <https://nk.pl/szkola/115172/klasa/2/galeria/2>

Trzepak Rudolf, ur. w 1917 r. Prawnik. Członek AZS Lublin. Zamordowany 22 VII 1944 r. na Zamku lubelskim. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 87.

Trześniak Krzysztof. „Krzys Trześniak prawie natychmiast został członkiem naszego klubu. Rozwijał swój talent wspaniale w poszczególnych kategoriach narciarskich, kompletował medale mistrzostw Polski, coraz śmielej podejmował rywalizację w gronie seniorów, aby wreszcie zakwalifikować się do kadry narodowej i zdobyć tytuł mistrza Polski i członka reprezentacji kraju w zawodach o Puchar Świata w konkurencjach alpejskich. Reprezentował Polskę również na Uniwersjadzie 1975 w Livigno (Włochy). Z tym startem wiąże się przygoda. Na slalom specjalny w poprzedni wieczór taksówką z zawodów Pucharu Świata mieli przyjechać Krzysiek i Romek Dereziński, ale do czasu startu o 9:00 nie było ich, a noc minęła przy obfitym opadzie śniegu i mocnym wietrze. Były pretensje jury, że zablokowaliśmy numery startowe w I grupie, a nie ma zawodników. O 9:15 jednak przyszli na nartach zjazdowych, ubrani w dresy i płaszcze cywilne. Pokonali 18 km od miejsca, gdzie zasypała ich lawina puchowa na przełęczy alpejskiej. Byli krańcowo wyczerpani, głodni i spragnieni. Poratowani jedzeniem i picciem, w wypożyczonych ubraniach udali się na start na nieposmarowanych nartach. W pierwszym przejeździe R. Dereziński był drugi, a Krzysiek ósmy, w drugim Krzysiek nie wytrzymał, wypadł z trasy, a Roman spadł na 4. miejsce. Wieczorem do hotelu zgłosiła się cała ekipa Francji; przywieźli kompletne stroje ich reprezentacji i złożyli wyrazy szacunku dla bohaterskich Polaków. To był wyczyn ponad wyobrażenia tych czasów. W gigancie Krzysztof był 9. Potem startował w zawodach Pucharu świata, studiował na AWF-ie w Krakowie, przygotowując się do zawodu trenera. Po zakończeniu sezonu 1980 r. jechał autem z narzeczoną. W okolicy Chęcina w Świętokrzyskim wypadek samochodowy przerwał jego życie, narzeczoną szczęśliwie przeżyła, straciliśmy sympatycznego, pełnego nadziei na dalsze życie w lepszych warunkach i perspektywicznego kandydata na szkoleniowca wysokiej klasy”. Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz, red., *Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s. 139-140.

Trzmiel Roman ur. 9 września 1950 r. w Radomiu. Wychowanek sekcji piłki ręcznej Broni Radom. Następnie zawodnik Iskry i Korony Kielce, m.in. był w zespole, który wywalczył pierwszy awans do ekstraklasy /1975/. Po zakończeniu kariery, już jako szkoleniowiec, wyjechał na kontrakt do Tunezji. Po powrocie do kraju był trenerem „siódemek” z Radomia: Eltastu i AZS Politechnika oraz II trenerem kieleckiej Iskry Lider Market. W 1999 r. wyjechał do pracy w Arabii Saudyjskiej, a następnie został szkoleniowcem w Katarze. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 225.

Trzyna Aleksander (28 IV 1939, Warszawa), wioślarz i narciarz (biegi), absolwent WSWF Kraków. Zawodnik AZS Kraków, mistrz Polski juniorów, trener sekcji wioślarskiej (1967-1995), a następnie jej kierownik (1995-2004), naczelnik przystani wioślarskiej (1997-2004). Nauczyciel wychowania fizycznego UJ (1971-2005), trener uczelnianych sekcji AZS: narciarskiej (1971-1995), wioślarskiej, piłki ręcznej i pływackiej. Od 1992 członek Koła Seniorów AZS Kraków. Wyróżniony godnością „Zasłużony dla Wioślarstwa” (1982), Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 368.

Tukiendorf Czesława, zawodniczka sekcji gimnastyki artystycznej AZS-AWF, w 1965 roku została mistrzynią Polski w klasie mistrzowskiej, a rok wcześniej zdobyła tytuł wicemistrzyni Polski. Po zakończeniu kariery sportowej była trenerką w Klubie (1965-1974), sędzią klasy krajowej i międzynarodowej, autorką wielu pokazów gimnastycznych, wiceprezesem Polskiego Związku Gimnastycznego. W dniach 21-25.11.1975 roku w Madrycie na I Międzykontynentalnym Kursie Sędziowskim gimnastyki artystycznej nadano Czesławie Tukiendorf tytuł sędziego międzynarodowego. Spotkał ją zaszczyt sędziowania zawodów w gimnastyce artystycznej na Igrzyskach XXV Olimpiady w Barcelonie (1992). Pełniła również funkcję przewodniczącej komisji sędziowskiej gimnastyki artystycznej w PZG. Sędziowała na zawodach „O Puchar Interwizji” na turnieju „Corbeisson” we Francji, na turniejach w Czechosłowacji i Bułgarii oraz wielu innych krajowych i międzynarodowych imprezach. Była autorką licznych opracowań w zakresie gimnastyki artystycznej, publikowanych na łamach czasopism: „Kultura Fizyczna”, „Gimnastyka”, „Zeszyty Naukowo-Metodyczne AW”. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 113-115; Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 98-99.

Tupalski Aleksander, ur. 5. 10. 1900 w Gelsenkirchen, zm. 1980. Hokeista lod., w. 175 cm, c.c. 75 kg. ZIO 1928 St. Moritz; srebrny medalista ME 1928; pięciokrotny mistrz Polski 1927- 37. Klub AZS Warszawa. Wykształcenie wyższe techniczne, Politechnika Gdańska, inż. mechanik konstruktor lotniczy. Działacz sportowy w Wolnym Mieście Gdańsk, członek ZPZS-PKOI. Uczestnik kampanii wrześniowej, żołnierz PSZna Zachodzie. Żonaty. Po wojnie mieszkał we Francji, a następnie w Australii. Zm. 9. 01. 1980 w Australii. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 270; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 580; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 351.

Turczyk Walter Stefan (1909 - 1976). Olimpijczyk: Berlin 1936 r. (lekkoatleta). Urodzony 26 grudnia 1909 r. w Siemianowicach Śląskich. Należał do najlepszych polskich oszczepników lat trzydziestych (po Eugeniuszu Lokajskim). Zawodnik „Pogoni” Katowice (1928-1930), AZS Poznań (1931-1932) i „Warty” Poznań (1933-1937), dziesięciokrotnie reprezentował Polskę w meczach międzypaństwowych

(1932-1937), odnosząc 3 zwycięstwa indywidualne. Rekordzista Polski w rzucie oszczepem 65,73 m (28 kwietnia 1935, Poznań), z rekordem życiowym 70,53 m (31 maja 1936, Warszawa). Czterokrotny mistrz kraju w tej specjalności (1932, 1933, 1935, 1937). Na IO w Berlinie (1936) zajął X miejsce z wynikiem 63,36 m. W czasie okupacji przyjął niemiecką listę narodową i od 1940 reprezentował barwy Rzeszy Niemieckiej. Uczestnik II wojny światowej w oddziałach SS. Po wojnie mieszkał w Niemczech. Zmarł 19 października 1976 r. w Celle (Dolna Saksonia). http://valerianella.man.poznan.pl/data/cmentarze/olimpijczycy_public.php?filtruj=formularz R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 301-2.

Turniak-Góra Grażyna. Najlepsza zawodniczka sekcji gimnastyki sportowej AZS-AWF Warszawa lat pięćdziesiątych XX w. Była pierwszą gimnastyczką AZS-AW, która została powołana do kadry narodowej Polski w gimnastyce sportowej (1952). Zajmowała czołowe lokaty w Mistrzostwach Warszawy, Akademickich Mistrzostwach Polski, Okręgowych Zawodach Gimnastycznych, Mistrzostwach Polski, zarówno w wieloboju, jak i w Ćwiczeniach naposzczególnych przyrządach. W roku 1954 uczestniczyła w spotkaniu międzypaństwowym Polska-Rumunia w Bukareszcie, w którym zajęła 15 miejsce. W tym samym roku startowała w Mistrzostwach Świata w gimnastyce w Rzymie. W zawodach wzięło udział 126 zawodniczek z 15 państw. Polska drużyna zajęła w nich 6 miejsce. W 1955 roku startowała również w zawodach gimnastycznych podczas Światowego Festiwalu Młodzieży i Studentów w Warszawie. Ponadto uczestniczyła w wielu pokazach gimnastycznych (krajowych i zagranicznych); była współautorką układów gimnastycznych dla zawodniczek w zakresie programów klasyfikacyjnych oraz układów widowiskowych, prezentowanych na arenie krajowej i międzynarodowej. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 103.

Twardo Władysław (1907-1988), absolwent Szkoły Nauk Politycznych w Warszawie. Ze stołecznym AZS związany był od 1927 r. Uprawiał hokej na lodzie, lekką atletykę, piłkę nożną, piłkę ręczną i tenis stołowy. Wielokrotny reprezentant Polski w hokeju na lodzie i piłce ręcznej. W latach trzydziestych prowadził także działalność organizacyjną, szkoleniową i sędziowską. W czasie drugiej wojny światowej czynny w konspiracji zbrojnej w strukturach ZWZ-AK, cd czerwca 1940 r. członek Organizacji Niepodległościowej „Polska Niepodległa”, w której od wiosny 1944 r. był komendantem Okręgu 1 Warszawa. W powstaniu warszawskim 1944 r. dowodził plutonem i brał udział w akcjach specjalnych. Po 1945 r. czynny w AZS Warszawa jako trener koszykówki i piłki ręcznej. Posiadał uprawnienia sędziego międzynarodowego w koszykówce i piłce ręcznej. Autor licznych materiałów szkoleniowo-metodycznych z zakresu hokeja na lodzie, koszykówki i piłki ręcznej. W 1976 r. utrzymał godność członka honorowego AZS. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 632-3; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 581; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 351.

Twardokens Jerzy, szablista, florecista, olimpijczyk (1952), brązowy ind. i druž. medalista MŚ (1958), akademicki druž. Mistrz świata, akademicki ind. wicemistrz świata we florecie (1954), wielokrotny mistrz Polski, kawaler Medalu Kalos Kagathos. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Twardowski Ryszard urodził się 28 maja 1948 roku w Łodzi. Po ukończeniu 49 Szkoły Podstawowej uczęszczał do Technikum Chemicznego, w którym w 1969 roku otrzymał świadectwo dojrzałości. Następnie studiował w Akademii Wychowania Fizycznego, ukończył ją w 1974 roku uzyskując tytuł magistra wychowania fizycznego i uprawnienia trenera II klasy w hokeju na trawie. Uprawianie sportu rozpoczął w 1962 roku w sekcji hokeja na trawie Klubu Sportowego „Społem”

Łódź pod kierunkiem trenera Gabriela Osieckiego. Był kapitanem reprezentacji Polski juniorów podczas licznych spotkań międzynarodowych. Rozegrał 156 spotkań I-ligowych reprezentując kluby: „Sparta” Wrocław, „Budowlani” Łódź, „Grunwald” Poznań, ponownie „Budowlani” Łódź oraz AZS Katowice. Zaliczył 18 występów w reprezentacji Polski seniorów m. in. na Mistrzostwach Europy w 1970 roku w Brukseli (VII miejsce) oraz w 1972 r. na XX Igrzyskach Olimpijskich w Monachium, podczas których bronił bramki narodowego zespołu w meczach z Kenią (1:0) i Holandią (2:4). A. Bogusz, Łódzcy olimpijczycy, Łódź 1984, s. 212; R.S. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 45.

Twardowski Stefan: w AZS Warszawa od 1933 r. Piłkarz, a następnie lekkoatleta. Kilkakrotny reprezentant Polski w lekkiej atletyce, sprinter i skoczek w dal Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 351.

Twardowski Zygmunt: (AZS Toruń). Mistrz Polski w żeglarstwie (kl. „Finn” - 1956 i 1957). Reprezentant Polski w tej dyscyplinie sportu. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 351.

Tyborowski Maciej, ur. 13.07.1945, pseudonim „Dziadek”. Urodził się w Parczewie (woj. lubelskie), skąd po maturze przenosi się do Gdańska. Tu zaczyna grać w siatkówkę w AZS-ie pod kierunkiem trenera Janusza Badory. Po skończeniu Studium Nauczycielskiego WF w Oliwie przenosi się do Olsztyna. 1968-1973 AZS Olsztyn. 4-krotny zdobywca Pucharu Polski (1970, 71, 72, 82). Mistrz Polski (1973). W 1973 r. wyjazd do Włoch, gdzie gra w takich zespołach, jak: Greslux Modena, Altura Triest, VBC Udine. 1981-82 - AZS Olsztyn zawodnik. W 1982 r. powraca do Włoch i pracuje jako trener w klubach: Bistefani Asti, VBC Coolonie, Juculano Agrigento, VBC Pardecone, Sisley Treviso, Polisportiva Mogliano, Polisportiva Godigese. Obecnie Maciej Tyborowski pracuje jako trener w klubie Polisportiva Oderco. Jest kawalerem. Obecna waga 100 kg. A. Grygołowicz, Spotkanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn- Resovia 1973, Olsztyn 1998, s. 37.

Tylkowski Leszek - szermierz. Trener. Wychował liczne grono czołowych polskich szablistów i szablistek, w tym trzykrotnego olimpijczyka Norberta Jaskota i olimpijkę Bognę Józwiak. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13. <http://www.mat-fencing.com/page.php?id=3363> Foto MASK

Tyloch Andrzej - z AZS Poznań związany od lat sześćdziesiątych. Wieloletni kierownik sekcji koszykówki mężczyzn. Współtwórca jej największych sukcesów. Najbliższy współpracownik trenera Stanisława Szafarkiewicza. Członek Honorowy AZS Poznań (godność nadana 25 kwietnia 2016 r.), Nowe władze AZS Poznań, APS 04, 335, 2016, s. 13.

Tymosiewicz Zdzisław. Urodził się 25 lipca 1933 r. w Kobinie. Był zawodnikiem AZS Warszawa (1953-1954) i AZS Szczecin (1955-1968). Zdobył tytuł wicemistrza Polski w trójskoku w 1957 r. Był dwukrotnym finalistą mistrzostw Polski: w 1955 r. zajął VII m w skoku wzwyż, a w 1962 r. również, VII - w trójskoku. Został brązowym medalistą halowych mistrzostw Polski w skoku wzwyż w 1955 r. Szczyt swojej formy sportowej osiągnął w 1959 r. Fachowcy przepowiadali mu karierę równą Józefowi Szmidowi. Niestety, kontuzja mięśnia dwugłowego uniemożliwiła mu realizację wszystkich sportowych marzeń. Równoległe z karierą zawodniczą prowadził pracę trenerską w AZS Szczecin i był nauczycielem w Technikum Wychowania Fizycznego w Szczecinie oraz Zespole Szkół Łącz-

ności w Szczecinie”. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 38. Fot. tamże. Zdzisław Tymosiewicz (AZS Szczecin) odbiera nagrodę za I miejsce w trójskoku podczas Akademickich Mistrzostw Polski w Szczecinie w 1956 r.

Tyszkiewicz Jerzy: w AZS Warszawa od 1923, Siermierz, strzelec sportowy i łucznik, a od 1936 r. żeglarz. Od 1925 r. przez wiele lat członek prezydium AZS Warszawa i Centrali AZS. Wieloletni prezes komisji rewizyjnej i prezes sądu koleżeńkiego AZS. Członek honorowy AZS od 1938 r. Po wojnie instruktor żeglarski, sędzia klasy państwowej i organizator, a następnie kierownik sekcji żeglarskiej warszawskiego AZS. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 351; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 220. (maszynopis).

Uhma Łukasz, był jedynym gimnastykiem, który reprezentował Klub AZS-AWF na igrzyskach olimpijskich. Jego start miał miejsce na Igrzyskach XXI Olimpiady w Montrealu (1976), do których przygotowywał się pod kierunkiem trenera Mieczysława Nawary. W Igrzyskach drużyna polska z jego udziałem zajęła 11 miejsce w 6-boju drużynowym (544,85pkt) na 12 startujących drużyn”. Partnerami z innych klubów w drużynie byli: Andrzej Szajna, Marian Pieczka, Roman Tkaczyk, Grzegorz Ciastek, Mariusz Zasada. W 6-boju indywidualnym Łukasz Uhma zajął 65 miejsce na 90 startujących z notą 106,80 pkt; w ćwiczeniach wolnych uzyskał 81-82 miejsce (17,20 pkt), na kółkach 65-66 m (17,80 pkt), na koniu z łękami 6566 m (17,80 pkt), w skoku 4043 m (18,55 pkt), na poręczach 5082 m (18,05 pkt); na drążku 71-72 m (17,40 pkt)”. Rok wcześniej, na Mistrzostwach Europy w Bernie Łukasz Uhma zajął 29 miejsce w 8-boju. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 106; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 272. Grzegorz Bielec, Agnieszka Mirkiewicz, Przedstawiciele polskich akademickich organizacji gimnastycznych w ruchu olimpijskim (1932–2008) w: Akademska kultura fizyczna na przełomie stuleci. Tom II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. Kazimierz Obodyński, Zbigniew Barabas, Warszawa 2009, s. 83-4.

Ulatowski Tadeusz, (ur. 28 marca 1923 w Łodzi, zm. 29 stycznia 2012 w Warszawie), trener i działacz sportowy, absolwent AWF Warszawa, profesor nauk o kulturze fizycznej (1980), w młodości reprezentant i mistrz Polski w koszykówce. Zawodnik AZS Warszawa, z którym zdobył pierwsze w swej karierze mistrzostwo Polski w 1947, reprezentant Polski w koszykówce w latach 1947-1949. Uczestniczył w ME w 1947 (szóste miejsce). Trener CWKS Legia i reprezentacji Polski. Pracował w AWF Warszawa w okresie 1948-2002. Od 1962 doktor nauk o kulturze fizycznej, od 1980 profesor. W latach 1971-74 i 1981-86 był rektorem AWF. Prezesował także Klubowi Sportowemu AZS-AWF Warszawa. Kierował Zakładem Teorii Sportu w INKF (1953-71). Był dyrektorem INKF w latach 1971-74. Od 1954 działacz PKOl. Przewodniczący Komisji Sportowej, później zastępca Sekretarza Generalnego, a od 1980 zastępca prezesa PKOl. Równolegle pełnił funkcję wiceprezesa Polskiej Federacji Sportu. Kierował Zakładem w latach 2000-2002. Autor wielu publikacji i podręczników teoretyczno-metodycznych. Wykładowca na wielu kursach szkoleniowych. Jego opracowania przyczyniły się do znacznego podniesienia poziomu szkolenia sportowego, zwłaszcza w grach sportowych. Od 1953 do 1971 był pracownikiem naukowym Instytutu Naukowego Kultury Fizycznej w Warszawie, w latach 1962-1968 organizator i kierownik Zakładu Teorii Sportu tamże. Po połączeniu INKF z AWF w Warszawie, pracownik naukowy tej uczelni (1971-1993), kierownik Zakładu Teorii Sportu na AWF (1971-1984). Redaktor czasopisma *Sport wycieczkowy*, autor i redaktor wielu publikacji, m.in. *Gry sportowe zespołowe* (1968), *Teoria i metodyka sportu* (ed. 1971, 1979, 1980). Członek Komitetu Nauki o Kulturze Fizycznej PAN (1979-1981) oraz Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej ds. Tytułów i Stopni Naukowych (1987-1993). Doktor honoris causa AWF we Wrocławiu (1998) i w Gdańsku (2009). prof. dr od 1953 r. był działaczem PKOl, kierował Zespołem Metodyczno-Szkoleniowym; przewodniczył przez 20 lat Komisji Sportowej, w latach 1980-1988 (dwie kadencje) pełnił funkcję wiceprezesa PKOl. Był członkiem Polskiej Akademii Olimpijskiej. W latach 1973-1977 był wiceprezesem Polskiej Federacji Sportu, a w okresie 1985-1989 także prezesem Klubu AZS-AWF Warszawa. Godność prezesa PTNKF sprawował w latach 1997-2007. Równie bogata jest lista aktywności Profesora na polu organizacji nauki. Przez 15 lat kierował Centralnymi Programami Badawczymi. (1971-1975, 1981-1990). Przewodniczył Komisji Nauki i Wdrożeń Komitetu Nauki o Kulturze Fizycznej PAN (1979-1981). Był członkiem Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej ds. Tytułu i Stopni Naukowych (1987-1993). Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek,

Warszawa 2010, s. 90, 135; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 585; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> <http://azs.pl/o-nas/historia-azs/prezesa-azs/>; <http://azs.pl/o-nas/historia-azs/prezesa-azs/>; https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Ulatowski

Umiński Witold, pierwszy prezes AZS w Gdańsku. Studiował na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki w Gdańsku w latach 1922- 1930. W czasie studiów był min. Organizatorem Związku Polskiej Młodzieży Demokratycznej oraz Akademickiego Związku Sportowego. Po studiach podjął pracę w DOKP w Gdańsku. Dzisiaj emerytowany inżynier-elektryk, mieszka od kilkunastu lat w Warszawie. J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 22.

Urban Stanisław, ur. 13 Września 1907 r. W Warszawie. Wioślarstwo uprawiał od połowy lat dwudziestych. W latach 1926-1931 reprezentował barwy AZS Warszawa, a następnie Warszawskiego Towarzystwa Wioślarskiego. Jeden z najlepszych polskich wioślarzy w latach 1928-1933. Wielokrotny medalista mistrzostw Polski. Był dwukrotnym olimpijczykiem (1928,1932). Na igrzyskach olimpijskich w 1928 r. w Amsterdamie zajął czwarte miejsce w konkurencji ósemki. Natomiast na igrzyskach olimpijskich w 1932 r. w Los Angeles w osadzie czwórki ze sternikiem wraz z Jerzym Braunem, Edwardem Kobylińskim, Januszem Ślązakiem i Jerzym Skolimowskim zdobył brązowy medal. Obok Wioślarstwa uprawiał także rugby, będąc w latach 1928-1930 najlepszym rugbistą AZS Warszawa. Zajmował się pracą szkoleniową w wioślarstwie. We wrześniu 1939 r. walczył w stopniu podporucznika rezerwy. Wzięty do niewoli sowieckiej, został osadzony w obozie jenieckim w Kozielsku. Zamordowany w Katyniu w 1940 r. Ryszard Wryk, Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej, Poznań 2016, s. 257; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 87; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 351; M. Powoła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 26; J. Wierzbicki, Historia polskiego rugby, Warszawa 2011, s. 147; Lis, J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 384; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 587; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 272.

Urbanowicz Leszek (ur. 1 czerwca 1964 w Gdańsku) – siatkarz AZS Olsztyn, reprezentant Polski, olimpijczyk z Atlanty (1996), złoty medalista Uniwersjady w Sheffield w 1991 roku. Karierę rozpoczynał w Stoczniowcu Gdańsk. Ściągnięty do AZS-u Olsztyn w 1986 roku, stał się od razu podstawowym zawodnikiem na pozycji przyjmującego zagrywkę. Doskonałe warunki fizyczne (205 cm wzrostu) i coraz większe doświadczenie zaowocowały powołaniem do reprezentacji Polski, gdzie przez wiele lat był szóstkowym graczem (rozegrał w biało-czerwonych barwach 252 spotkania). Czterokrotnie uczestniczył w mistrzostwach Europy (1989 - Sztokholm, 1991- Berlin, 1993 – Turku, 1995 – Ateny). Będąc studentem ART w Olsztynie, występował w akademickiej reprezentacji kraju i został złotym medalistą uniwersjady. Największe klubowe sukcesy odnosił z AZS Olsztyn, łącznie z mistrzostwem (1991) i Pucharem Polski (1989, 1991). Wyjechał na kontrakt zagraniczny do Grecji (Olympiakos Pireus), po powrocie grał jeszcze w Legii Warszawa i PKS Gwardia Szczytno. Z Olympiakosem zdobył mistrzostwo Grecji i drugie miejsce w Pucharze Europy Mistrzów Krajowych (1992). Po zakończeniu kariery nadal związany jest z Olsztynem. Pracował w Urzędzie Wojewódzkim jako doradca wojewody ds. sportu. Był członkiem sztabu szkoleniowego Indykpolu ASZ UWM Olsztyn. Jego żona Bożena uprawiała siatkówkę w Warmii Olsztyn. Mają dwoje dzieci: córkę Sylwię i syna Jakuba, który podtrzymuje tradycje rodzinne. Jest wychowankiem AZS Olsztyn, kontynuuje karierę

w zespole Camper Wyszków. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Leszek_Urbanowicz Fot. <http://kto.wm.pl/opis/896,leszek-urbanowicz.html>

Urbańczyk-Olejarczyk Aleksandra pływanie, ur. 18.11.1987 Łódź. Kluby: MKS Trójka; Łódź 1994-2012. AZS UŁ PŁ Łódź od 2013. Klub na igrzyskach: AZS UŁ PŁ Łódź. Pierwszy trener: Mariusz Wędrychowicz. Inni, którzy wywarli wpływ na jej karierę: Marek Młynarczyk. Bartosz Olejarczyk (mąż). Trener na igrzyskach: Bartosz Olejarczyk. IO Rio de Janeiro 2016. 50 m dowolnym: 29. Aleksandra Urbańczyk-Olejarczyk (Polska) 25.28. 4x100 m, dowolnym: 15. Polska 3.41.43 (Katarzyna Wilk. Alicja Tchórz, Aleksandra Urbańczyk-Olejarczyk. Anna Dowgiert). Mistrzostwa świata: pływalnia 50 m: Barcelona 2003. Montreal 2005. Melbourne 2007. Barcelona 2013. Kazań 2015. pływalnia 25 m: Manchester 2008. Dubaj 2010. Sztambuł 2012 (brąz na 50 m grzbietowym. 26.50). Doha 2014. Mistrzostwa Europy. pływalnia 50 m: Budapeszt 2006. Eindhoven 2008. Budapeszt 2010. Debreczyn 2012. Berlin 2014. Londyn 2016. pływalnia 25 m: Dublin 2003. Wiedeń 2004. Triest 2005. Helsinki 2006. Debreczyn 2007. Rijeka 2008. Sztambuł 2009. Eindhoven 2010. Szczecin 2011. Chartres 2012. Herning 2013. Netanja 2015. 8 medali mistrzostw Europy (pływalnia 25 m): Wiedeń 2004 (złoto na 100 m zmiennym 1.00.75. srebro na 200 m zmiennym 2.10.64). Triest 2005 (srebro na 200 m zmiennym 2.11.11). Helsinki 2006 brąz na 200 m zmiennym 2.10.89). Debreczyn 2007 (srebro na 100 m zmiennym 1.00.53). Szczecin 2011 (brąz 4 x 50 m zmiennym 1.48.70 z Ewą Ścieszko, Anną Dowgiert i Katarzyną Wilk). Herning 2013 (srebro na 50 m grzbietowym 26.31). Netanja 2015 (srebro na 50 m grzbietowym 26.27). 109 medali mistrzostw Polski senierek, 60 złotych, 32 srebrne, 17 brązowych (pływalnia 50 m i 25 m), rekordzistka wszech czasów i wszech dyscyplin pod względem liczby krajowych trofeów. Niewiele brakowało do uzyskania kwalifikacji na igrzyska do Aten 2004, Pekinu 2008 i Londynu 2012 (dwa razy po 0.03 i raz 0,04) i dopiero przed Rio de Janeiro 2016 osiągnęła życiowy cel. Po zakończeniu kariery przez Otylię Jędrzejczak, niekwestionowana liderka polskiego pływania. Brak w Łodzi pięćdziesięciometrowej pływalni sprawił, że musiała specjalizować się w pływaniu na krótkim basenie. W dzieciństwie przejawiała talent do tańca ale wybrała pływanie. Imponuje techniką, lekkością, elegancją pływania, a w stylach motylkowym i grzbietowym osiągnęła techniczną perfekcję. „Woda kocha Olę” - powiedział kiedyś trener Trójki, Krzysztof Cheliński doszukując się tu źródeł jej sukcesów. Niezwykle pracowita i sumienna zawodniczka, racjonalnie podchodząca do zadań treningowych. Ukończyła Szkołę Podstawową nr 173 im. I Dywizji Kościuszkowskiej w Łodzi (2000). Absolwentka 5 Gimnazjum im. Króla Władysława Jagiełły (2003) i III LO im. Tadeusza Kościuszki w Łodzi (2006) oraz Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego, kierunek pedagogika w zakresie wychowania fizycznego i zdrowotnego (2011). Po okresie stagnacji wyników wróciła do europejskiej czołówki, kiedy trener Bartosz Olejarczyk był medalista mistrzostw Polski, z którym trenuje od września 2009 i za którego wyszła za mąż w 2011, przestawił ją na trening sprinterski. Zaowocowało to pobiciem 13 rekordów Polski w latach 2013-2015. Taki postęp u pływaczek między 26 i 28 rokiem życia jest rzadkością. Od 2008 prowadzi Szkołkę Pływacką Aleksandry Urbańczyk na basenach przy ul. Rzgowskiej i przy ul. Czajkowskiego w Łodzi. Wielokrotna finalistka plebiscytu „Dziennika Łódzkiego” na Sportowca Roku. Już w wieku 16 lat została jego najmłodszą laureatką (Sportowiec Roku 2003 i 2004). Marek Kondraciuk, M. Łopiński, Olimpijczycy z Łodzi regionu. Paryż 1924 – Rio 2016, Łódź 2017, s. 306, s. 171.

Urbański, Sławomir (64 l.). Założyciel i trener klubu judo AZS Puławy. Pracował też w Energetyku Lublin, Wiśle i Pogoni Puławy. Absolwent AWF w Warszawie (1970), trener II klasy o specjalności judo. Zmarł 21 grudnia. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Urbaś Marcin (ur. 17 września 1976 w Krakowie) – polski lekkoatleta, specjalizujący się w biegu na 200 metrów, jest drugim w historii białym sprinterem, który na tym właśnie dystansie złamał barierę 20 sekund. Swój czas i uwagę poświęca też muzyce (wokalista). Karierę sportową rozpoczynał w AZS-AWF Kraków, po chwilowych występach w KKL Kielce od 2008 roku bronił barw AZS-AWF Poznań. Największe sukcesy odnosił w Halowych Mistrzostwach Europy – w Wiedniu w 2002 zdobył złoto, a trzy lata potem w Madrycie zajął trzecie miejsce. Był ponadto mistrzem Uniwersjady (Pekin 2001) i finalistą Mistrzostw Świata 1999 (5. miejsce) oraz Halowych Mistrzostw Świata 2004 (6. miejsce). W składzie sztafety sprinterskiej 4 x 100 m zdobył srebrny medal Mistrzostw Europy w Monachium (2002). Wielokrotnie reprezentował Polskę w Pucharze Europy; wygrał konkurencję 200 m w 1999, zajmował 2. miejsce w 2002 i 2004, a 3. miejscem w 2001 przyczynił się do zdobycia przez polską ekipę Pucharu. Był mistrzem Polski na 200 m w latach 1998–2001 i w 2004 oraz na 100 m w 2002, w 1999 i 2004 zdobył złote medale mistrzostw kraju w sztafecie 4x100 metrów. Aż siedem razy zdobywał tytuł mistrza Polski w hali na 60 m w 2002, oraz na 200 m w l. 1998-1999, 2003-2005, 2008. Na Mistrzostwach świata w Sewilli 1999 ustanowił słynny rekord Polski na 200 m - 19,98 s. Do niego należy też rekord w hali na tym dystansie - 20,55 s. ustanowiony na Halowych Mistrzostwach Europy w Wiedniu w 2002 r. W 2008 został uznany drugim lekkoatletą lutego w Europie w plebiscycie EAA. Rok później w kwietniu 2009 ogłosił zakończenie kariery. Nie wiadomo, jaką rolę w tym względzie odegrała muzyka. Równoległe ze startami sportowymi M. Urbaś występował jako wokalista deathmetalowego zespołu Sceptic, nagrywał pływy, był także autorem tekstów. Nagrał singel „Musisz być pierwszy” (uwagę zwraca sportowy tytuł!) z Patrycją Markowską. Występował w jednej z edycji programu *Taniec z gwiazdami*. Pracuje w mediach elektronicznych jako prezenter i dziennikarz sportowy. Od paru lat na stałe mieszka w Poznaniu. Cz. Michalski, AZS w Krakowie, cz. II. 1945-2009, Kraków 2012, s. 214nn; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008), w: Akademska kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 112-113. Fot. <https://alchetron.com/Marcin-Urba%C5%9B>

Urbaś Ireneusz. Urodzony W 1963 r. w Gdyni. Działacz AZS od 1982 r. Prezes KU AZS Politechniki Gdańskiej w latach 1984-1988, członek ZG AZS w latach 1984-1985, wiceprezes OŚ AZS Gdańsk. Absolwent Wydziału Elektroniki Politechniki Gdańskiej (1987 r.). Od 1992 r. prywatny przedsiębiorca. Od 2006 wykładowca na studiach licencjackich Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku na Wydziale Architektury Wnętrz. J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 196.

Urniasz Jerzy. Ukończył studia w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie (1972). Posiada kwalifikacje trenera I klasy judo oraz uprawnienia instruktorskie z piłki ręcznej, piłki siatkowej i narciarstwa zjazdowego. Tytuł doktora nauk o kulturze fizycznej uzyskał na AWF-ie w Warszawie (1998), zaś doktora habilitowanego w Katowicach (2012). W październiku 1975 r. został zatrudniony w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Rolniczo-Technicznej, gdzie pracował do 2013 r. (UWM) na stanowisku wykładowcy, starszego wykładowcy i adiunkta. W latach 2006-2012 pełnił funkcję dziekana na Wydziale Wychowania Fizycznego w Katowicach. W lipcu 2012 r. w AWF w Katowicach uży-

skął stopień naukowy doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej na podstawie rozprawy pt. „Współpraca sportowa w regionach warmińsko-mazurskim i kaliningradzkim w latach 1956-2006”. Podejmując pracę w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, poza dydaktyką, został odpowiedzialny za rozwój sekcji piłki ręcznej w klubie uczelnianym AZS ART. W latach 1975-1998 drużyna zdobyła złoty, dwa srebrne i dwa brązowe medale w Akademickich Mistrzostwach Polski uczelni rolniczych oraz pięciokrotnie mistrzostwo województwa. W 1999 r. był inicjatorem powołania uczelnianego klubu AZS w Olsztyńskiej Szkole Wyższej. W latach 1995-2000 aktywnie uczestniczył w działalności Olsztyńskiego Klubu Olimpijczyka oraz Olsztyńskiego Muzeum Sportu w Olsztynie. Za całokształt działalności na rzecz środowiska akademickiego w 2004 r. zostałem odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, natomiast 2011 r. Medalem Komisji Edukacji Narodowej. W 2012 r. za zasługi dla rozwoju uniwersytetu oraz wieloletnią, zaangażowaną pracę naukowo-dydaktyczną i działalność na rzecz środowiska akademickiego otrzymał brązowy Laur Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W szkolnictwie wyższym za osiągnięcia dydaktyczne i sportowe zostałem czterokrotnie uhonorowany (1978, 1990, 1996, 1998) nagrodą JM Rektora oraz podziękowaniami Uczelnianego Klubu AZS ART. M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 515-520.

Ustupski Jerzy (1 IV 1911, Zakopane – 25 X 2004, Zakopane), narciarz, taternik, wioślarz, olimpijczyk (1936 r.), brązowy medalista w konkurencji dwójek podwójnych. W latach 1926-1929 w Zakopanem, a następnie w Krakowie (1929-1932) kształcił się w zawodzie drukarza. W latach 1937-1939 studiował w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego w Warszawie. W 1945 r. uzyskał w Studium Wychowania Fizycznego UJ stopień mgr. Wychowania fizycznego. Podczas II wojny światowej brał czynny udział w konspiracji w strukturach ZWZ – AK na terenie m. in. Krakowa, Kielc, Góry Kalwarii i Warszawy. Podczas powstania warszawskiego obsługiwał radiostację na Żoliborzu. Od dziecka jeździł na nartach, należał do Sekcji Narciarskiej PTT w Zakopanem, uprawiając tam narciarstwo biegowe i zjazdowe. W 1936 r. został akademickim mistrzem Polski w biegu na 16 km. Zakwalifikował się do reprezentacyjnej sztafety 4×10 km na Igrzyska Olimpijskie w 1936 r. jednak nie wziął w nich udziału z powodu kontuzji. W 1928 r. wstąpił do Sekcji Taternickiej krakowskiego AZS. W tym czasie był też instruktorem wspinaczki górskiej i jazdy na nartach na kursach prowadzonych dla słuchaczy Studium Wychowania Fizycznego przy Uniwersytecie Jagiellońskim. Jesienią 1929 r. po raz pierwszy zetknął się ze sportem wioślarskim dzięki Stanisławowi Facherowi, który wprowadził go do sekcji wioślarskiej krakowskiego AZS. Tam w 1931 r. poznał Rogera Vereya, późniejszego swojego partnera w osadzie wioślarskiej. Wiosną 1932 wygrał kontrolny wyścig eliminacyjny z Jakubem Merunowiczem i został wówczas partnerem Rogera Vereya w dwójce podwójnej. W tymże roku podczas mistrzostw Polski, osada krakowskiego AZS po raz pierwszy zdobyła tytuł mistrzowski i tym samym została zakwalifikowana do udziału w wioślarskich mistrzostwach Europy odbywających się w Belgradzie, gdzie zdobyła brązowy medal. Na mistrzostwach Europy w 1935 w Berlinie wraz z R. Vereyem zdobywa złoty medal. Na igrzyskach olimpijskich olimpijskich Berlinie wraz z R. Vereyem zdobył brązowy medal w dwójce podwójnej. Jerzy Ustupski z Rogerem Vereyem zdobył mistrzostwo Polski w konkurencji dwójek podwójnych, w latach 1932, 1935, 1936, 1939, 1949. W 1937 r. tytuł mistrzowski zdobył wraz z Marianem Ballykim, zaś w 1934 r. wicemistrzostwo Polski wraz z W. Masłowskim, reprezentując w tym sezonie – z uwagi na odbywaną służbę wojskową – warszawski AZS. Po zakończeniu II wojny światowej praktycznie nie uprawiał już wioślarstwa. Jedynie w 1956 r. ostatni raz w swej karierze wystąpił

w zawodach wioślarskich, a były to zawody dla oldbojów i znowu popłynął w dwójce podwójnej z dawnym partnerem Rogerem Vereyem. Od początku 1946 r. przebywał w Karpaczu, będąc przez dwa lata dyrektorem Uzdrowiska, a następnie powrócił do Zakopanego. Wówczas został wybrany burmistrzem Zakopanego i po dwóch latach sprawowania urzędu, na krótko wyjechał do Warszawy, aby po powrocie w rodzinne strony, prowadzić schronisko „Murowaniec” na Hali Gąsienicowej. Dzięki jego inicjatywie wkrótce w Zakopanem powstał też Centralny Ośrodek Sportu, którego dyrektorem był on przez 18 lat (1950-68). Był też działaczem wielu organizacji sportowych i turystycznych (m.in. PZN, PKOL, GOPR i innych) oraz autorem książek: Turystyka (1952) i Poradnik turysty narciarza (1953). Za swoją działalność był on odznaczony m.in. Krzyżem Walecznych, Krzyżem Powstańczym, Krzyżem Kawalerskim i Komandorskim oraz Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, także niebieskim krzyżem Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, medalem „100 lat polskiego wioślarstwa”, odznaką Zasłużony dla Wioślarstwa, medalem 80-lecia i godnością członka honorowego PZTW, Złotą Odznaką AZS i złotym medalem za zasługi dla Polskiego Ruchu Olimpijskiego. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 273; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 351; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 588-9; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 385; https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Ustupski; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> <http://absolvenci-awf-warszawa.pl/absolvenci/who-is-who/> Fot.https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Ustupski

Uzarowicz Jerzy (11 VII 1945, Lipno), siatkarz, absolwent AWF Kraków. Zawodnik AZS Kraków (od 1969), trener klasy mistrzowskiej w siatkówce, szkoleniowiec drużyn męskich i żeńskich (1978-2000). Drugi trener reprezentacji Polski kobiet (1974-1977), która w tym czasie wywalczyła na MŚ w Meksyku (1974) - 9 miejsce, na ME w Jugosławii (1975) - 6, na ME w Finlandii (1977) - 4. Nauczyciel akademicki AWF Kraków. Żona Maria, z domu Zabajewska, zawodniczka sekcji koszykówki „Korony” Kraków, nauczycielka Wychowania fizycznego UJ (od 1979), trenerka uczelnianej sekcji AZS koszykówki kobiet. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 369. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Verey Roger Roland (ur. 14 marca 1912 w Lozannie, zm. 6 września 2000 w Krakowie) - polski wioślarz, medalista olimpijski i mistrz Europy. Wychował się we Francji, a od 1929 (po śmierci ojca) mieszkał w Krakowie. Był zawodnikiem sekcji wioślarskiej AZS Kraków. Startował w jedynekach i dwójkach podwójnych. Zdobył brązowy medal olimpijski w Berlinie 1936 w dwójkach podwójnych w osadzie z Jerzym Ustupskim.

W jedynekach, po wygraniu wyścigu eliminacyjnego, wycofał się w półfinale z powodu przemęczenia wywołanego startami w dwóch różnych konkurencjach. Był trzykrotnym mistrzem Europy. Zwyciężył w jedynekach w 1933 w Budapeszcie, a dwa lata później w 1935 w Berlinie zdobył złote medale w jedynekach i w dwójkach podwójnych (z Ustupskim). Dwukrotnie był wicemistrzem Europy w jedynekach (Lucerna 1934 i Mediolan 1938), zdobył też brązowy medal w jedynekach (Amsterdam 1937) i dwójkach podwójnych (Belgrad 1932 z Ustupskim). Startował też w powojennych mistrzostwach Europy w Lucernie w 1947 (jako jedyny Polak) i w Amsterdamie w 1949, ale odpadł w repasażach. W 1939 zajął 2. miejsce w jedynekach w Królewskich Regatach w Henley-on-Thames nad Tamizą o „Diamentowe Wiosła”. Zdobył dwadzieścia dwa tytuły mistrza Polski: jedyнки: 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1945, 1946, 1947, 1948 i 1949; dwójki podwójne: z Jerzym Ustupskim: 1932, 1935, 1936 i 1939; z Dezső Csaba: 1945, 1946, 1948 i 1949. Po zakończeniu kariery w 1950 był trenerem i sędzią wioślarskim. Został wybrany najlepszym sportowcem Polski w Plebiscycie „Przeglądu Sportowego” 1935. Wielokrotnie był też w pierwszej dziesiątce: w 1933 był trzeci, w 1937 dziesiąty, w 1938 siódmy, w 1948 także siódmy, a w 1949 ósmy. Laureat Wielkiej Honorowej Nagrody Sportowej za rok 1935. Opublikował wspomnienia 40 000 kilometrów na skifie (Kraków 1957). Pochowany 12 września 2000 na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie, kwatery IVA. https://pl.wikipedia.org/wiki/Roger_Verey; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 353; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 386; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 591; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Voise Jerzy (14 III 1926, Lwów - 7 VI 2010, Kraków), narciarz, absolwent Studium WP UJ (1949, dyplom magistra - Wrocław), trener sekcji narciarskiej AZS Kraków (1951-1971), pracownik WKKF (1972-1974), członek założyciel Klubu Sportowego AZS Kraków (1956), nauczyciel wychowania fizycznego UJ). Kierownik Studium WFiS UJ (1974-1980). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 369.

Wachowski Eugeniusz (15 I 1932 Niedźwiedź), lekkoatleta-dyskobol, zaw. Kolarza Łowicz i AZS Poznań, RP; trener, 1960 - 66 trener lekkoatletyki PZLA; dr wych. fiz., od 1978 kier. Zakładu Teorii Wychowania Fizycznego i Sportu AWF w Poznaniu; 1978-81 zastępca dyr. Instytutu Wychowania Fizycznego i Sportu; działacz AZS Poznań. Autor ponad 100 publikacji naukowych z zakresu wych. fiz. i sportu, min.: podrecznika *Rzut dyskiem* (1964). RZ: 52,69 m. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 593; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 351. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 46.

Wagner Franciszek, ur. 07.08.1880 w Jelenie Górne Vysokie Myto (Czechy), zm. 14.01.1974 w Zakopanem. Wykształcenie średnie. Przewodniczący Warszawskiego Okręgowego Komitetu Rugby (1928), Komisji Organizacyjnej Polskiego Związku Rugby (1928-1930). Członek Komisji Rewizyjnej AZS Warszawa (1927-1930). Działacz sportowy, organizator zawodów, głównie narciarskich, współzałożyciel sekcji narciarskiej Towarzystwa Sportowego Wisła w Zakopanem (1926), wiceprezes klubu (1929-1936). Pułkownik WP, 58 austriacki Pułk Piechoty (1901-1918), uczestnik I wojny światowej, 1 Pułk Strzelców Podhalańskich Nowy Sącz (1919-1922), 3 Pułk Strzelców Podhalańskich Bielsko, dowódca pułku (1923-1927), w dyspozycji dowódcy, a następnie przeniesiony w stan spoczynku (1928), Powiatowa Komenda Uzupełnień Nowy Targ (1930-1935). J. Wierzbicki, Historia polskiego rugby, Warszawa 2011, s. 147-8.

Wagner Hubert (4 III 1941 Poznań), siatkarz, zaw. AZS AWF Warszawa i Skry Warszawa, olimpijczyk (1968), medalista ME., 4-krotny MP (1963-68), wielokrotny repr. Polski (1961-71); trener min. męskiej repr. Polski (1973-76), która na MS 1974 i IO 1976 zajęła 1 m., a na ME 1975: 2 m.; w l. 1978-79 trener kobiecej repr. Polski, 1979-83 trener męskiej drużyny Legii Warszawa (MP 1983), od 1983 ponownie trener męskiej repr. Polski; Zasł. mistrz sportu. IO 1968: 5 m.; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 593. A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 275; <http://www.kronika.sportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-iswho/>

Wagner Stanisław urodził się 11 listopada 1947 roku w Starkówku w rodzinie robotniczej. Po ukończeniu 12 Szkoły Podstawowej w Łodzi uczęszczał do XIII Liceum Ogólnokształcącego gdzie utrzymał świadectwo dojrzałości, a następnie w latach 1966-1970 studiował na Uniwersytecie Łódzkim, który ukończył z tytułem mgr ekonomii. Pracował zawodowo początkowo w Fabryce Transformatorów „ELTA” jako referent, następnie w PP „ELEKTROMONTAŻ” na stanowisku specjalisty d/s organizacji i kierownika działu umów. Uprawianie sportu rozpoczął w 1962 roku w szkole podstawowej biorąc udział we wszystkich imprezach międzyszkolnych. Należał do sekcji lekkiej atletyki Międzyszkolnego Klubu Sportowego „Czarni”, gdzie trenował biegi krótkie pod kierunkiem Władysława Kwiatkowskiego. Był mistrzem Polski juniorów na 100 m i 200 m w latach 1965-1966, reprezentował barwy kraju na Mistrzostwach Europy juniorów w Odessie w 1966 roku zajmując IV miejsce w biegu na 100 m i 200 m oraz III miejsce w sztafecie 4 x 100 m. Od 1966 roku reprezentował barwy Akademickiego Związku Sportowego - Łódź. W kadrze narodowej seniorów zadebiutował w 1967 roku podczas meczu Polska - ZSRR biegając w sztafecie 4 x 100 m. Łącznie wystąpił 40 razy w zespole reprezentacyjnym. Rekordy życiowe: 10,3 s na 100 m i 21,1 s na 200 m uzyskał w 1970 roku. Był członkiem ekipy narodowej na XX Igrzyskach Olimpijskich w Monachium w 1972 roku -

gdzie w eliminacjach biegu indywidualnego na 100 m zajął III miejsce z czasem 10.62 s., a w ćwierćfinale po uzyskaniu 10.61 s. odpadł z konkurencji. Wspólnie z: J. Czerbniakiem, T. Cuchem, Z. Nowoszem biegał w sztafecie 4 x100 m, która wywalczyła: I miejsce w przebiegach (39,11 s), III miejsce w półfinale (38,90 s) i VI miejsce w finale z czasem 39,103 s. W 1973 roku reprezentował jeszcze barwy kraju podczas półfinału Pucharu Europy w Jugosławii. Zakończył czynne uprawianie sportu w 1974 roku, krótko był kierownikiem sekcji la Klubu Sportowego „Budowlani”. W 1983 roku był dyrektorem Klubu Środowiskowego AZS - Łódź. A. Bogusz, Łódzcy olimpijczycy, Łódź 1984, s. 144; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 275.

Walczyk Lidia. Zawodniczka, reprezentantka Polski, wieloletnia trenerka AZS AWF Kraków, jedna z legend krakowskiego handballu, trenerka klasy mistrzowskiej. Urodziła się 2 stycznia 1947 roku w Opatkowicach koło Krakowa. Zaczynała jako oszczepniczka (z sukcesami), ale szybko zaczęła bronić bramki grała w MKS Krakus W latach 1959-1965, zdobywając mistrzostwo Polski młodziczek. W 1965 roku trafiła do „Wandy” Nowa Huta, w której spędziła aż 10 lat. W reprezentacji Polski występowała w latach 1966-1973, rozgrywając 46 meczów. W 1975 roku przeszła do AZS AWF Kraków, który wprowadziła do II ligi. W roku 1973 roku rozpoczęła studia na AWF. Ukończyła je w 1977 roku i otrzymała asystenturę w Zakładzie Piłki Ręcznej. Pracowała w niej do 2012 roku. Przez prawie trzydzieści lat była trenerką AZS AWF (1977 - 2006). Największe sukcesy szkoleniowe (szkoliła też młodzież w Cracovii i Hutnika Kraków) Lidii Walczyk to trzecie miejsce w sezonie 1998/99, brązowy medal w 2000 r. w AMP w Koszalinie, drugie miejsce w II lidze w sezonie 2001/02 oraz awans do I ligi w kwietniu 2005 r. W tym właśnie roku zawodniczki AZS AWF sprawiły awansem prezent swojej trenerce, która obchodziła piękny jubileusz - 30-lecie w barwach klubu (5 lat jako zawodniczka i ćwierć wieku jako trenerka). Awans w imponującym stylu (komplet punktów we wszystkich 12 meczach i zdecydowane pierwsze miejsce w II lidze) wywalczyły: bramkarki - Dorota Jakubowska, Katarzyna Król i Beata Kornecka; rozgrywające - Jolanta Cięciwa, Mariola Kalinowska, Agnieszka Sojka, Ewa Studzińska, Anna Wiącek i Sylwia Zięba, skrzydłowe Ewa Ciężyńska, Agata Kłak, Sylwia Stępień, Iwona Wandas i Katarzyna Wilk; kołowe Małgorzata Daniszewska, Sabina Salamon i Sylwia Wójcik. Za pracę szkoleniową Lidia Walczak otrzymała wiele wyróżnień, m. in. Diamentową Odznakę ZPRP (1993), czy statuetkę Małopolskiej Solidarności „Solidarni w sporcie” (2002). Cz. Michalski, AZS w Krakowie, cz. II. 1945-2009, Kraków 2012, s. 252; <https://dziennikpolski24.pl/lidia-walczyk-trenerska-legenda/ar/10583458#!>; http://czeslawmichal.ski.pl/?page_id=188

Walicki Tomasz, szermierz (florelista); ur. 31 sierpnia 1957 w Warszawie. Zawodnik AZS AWF Warszawa 1969-1977. Trener: AZS AWF Warszawa 1980-1984; Salle Paul w Londynie 1984-1989; Uniwersytet w Oxfordzie 1988-; reprezentacji Wielkiej Brytanii we florecie mężczyzn 1988-1992; Salle Boston w Londynie 1989-. Miejsce zamieszkania: Wielka Brytania. Z. A. Judycki, Polsce sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 272.

Walker Ryszard: wieloletni działacz AZS Kraków, członek Głównej Komisji Rewizyjnej w latach 1957-1959, członek Zarządu Głównego AZS. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 351.

Walkosz Władysław. Związany z historią zakopiańskiego harcerstwa, członek założyciel AZS Zakopane, wieloletni wiceprezes, skarbnik oraz kierownik finansowo-gospodarczy Klubu, a od 1966 do 1974 roku - prezes AZS Zakopane. Członek Sekcji Narciarskiej GK KF. W latach 1957-1958 sprawował funkcję prezesa Tatrzańskiego Okręgu Narciarskiego PZN, a w latach 1947-1973 członka zarządu PZN. Z organizacyjną działalnością sportową zetknął się już w 1936 r. Jako podharc-

mistrz W. Walkosz został członkiem HKN, w którym był gospodarzem i finansistą, a następnie pełnił funkcję skarbnika HKS - HKN Zakopane. Podczas I wojny światowej zdał egzamin Polakopatrioty. Tuż po wojnie, w 1945 roku wspólnie z Ludwikiem Fischerem, reaktywował klub HKN-HKS. Zajmował się w nim sprawami finansowymi oraz gospodarowaniem sprzętem narciarskim. W 1949 roku, od momentu utworzenia klubu AZS Zakopane, pełnił funkcję wiceprezesa finansowego, a później również prezesa. Był najstarszym sędzią narciarskim FIS w Klubie. Z ramienia PZN wielokrotnie pełnił funkcję sędziego orzekającego w międzynarodowych konkursach skoków, a także sędziego głównego w licznych imprezach narciarskich. Swoje umiejętności i doświadczenie przekazywał młodym ludziom. Był wychowawcą wielu sędziów. Miał duże umiejętności w organizacji narciarskich imprez sportowych. Kilkakrotnie reprezentował AZS jako kierownik ekipy w międzynarodowych zawodach narciarskich, np. podczas V Zimowej Uniwersjady w Innsbrucku w 1968 roku. Zawodowo związany był ze spółdzielczością. Budował organizacyjne struktury Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Zakopanem, był jej prezesem. Wielki społecznik. Był konsekwentny i ideowy, a każde jego starania miały znamiona realizmu oraz rzeczowości. - *Lata 1956-1962 to wyteżona praca społeczna - wspominał - ale pełna satysfakcja z wyników, jakie osiągnęliśmy.* Był w życiu człowiekiem uśmiechniętym, dającym sobie radę z wieloma trudnościami, które napotykał w latach, w jakich przyszło mu pracować i działać. Wyrazem uznania za pracę zawodową oraz działalność społeczną otrzymał wiele odznaczeń państwowych oraz sportowych. XII Zjazd AZS w 1985 roku nadał mu godność Członka Honorowego AZS. Zmarł 1 XI 1996 r. Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz red., *Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s.133. [APS 7, 1961, s. 15-16]; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 351; Stefan Dziedzic, *Harczerze azetesiacy*, w: R. Wryk, *Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach*, Poznań 2009, s. 392

Walkowiak-Gumowska-Grześczyk, Elżbieta, bezsprzecznie największa indywidualność w dziejach poznańskiej akademickiej koszykówki. Debiutowała ona w pierwszoligowym zespole koszykówki AZS Poznań w 1968 r. mając piętnaście lat! Przez szereg lat była podstawową zawodniczką swojego macierzystego klubu i reprezentacji Polski. W 1976 r. w plebiscycie tygodnika „Sportowiec” uznana została za najlepszą koszykarkę sezonu 1975/76. Trener Bronisław Wiśniewski pisał o niej: „Jej niepowtarzalny styl gry zadziwia skutecznością i fascynuje coraz liczniejsze rzesze żeńskiego basketu. „Agata” - doskonale radzi sobie w najtrudniejszych sytuacjach na boisku, najlepiej współpracuje z koleżankami”. W 1978 r. zdobyła mistrzostwo Polski. R. Wryk, *90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu*, Poznań 2009, s. 51; Hanusz H., *AZS w Polsce Ludowej*, Poznań 2014, s. 129.

Wallisch Karol, (30 X 1901, Pukaczów, woj. lwowskie - 3 II 1934, Kraków), taternik, sekretarz sekcji taternickiej AZS w latach 1927-1929. Studia botaniczne odbył na UJ, uzyskując w 1929 r. stopień doktora. W latach 1927-1929 był jednym z najaktywniejszych działaczy w sekcji taternickiej AZS i jednym z najlepszych wspinaczy. Zmarł po krótkotrwałej chorobie w 33. roku życia. Cz. Michalski, *Akademicki Związek Sportowy w Krakowie*, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 163.

Walter Kazimierz (1910-1989), ekonomista, prezes Centrali Akademickich Związków Sportowych w Polsce. Z AZS Kraków związał się w końcu lat dwudziestych ubiegłego stulecia. Uprawiał szermierkę i wioślarstwo. Szczególnie pociągała go jednak praca organizacyjna. Na początku lat trzydziestych był sekretarzem zarządu, następnie wiceprezesem, a w roku akademickim 1938/39 prezesem AZS Kraków. W wojnie 1939 r. brał udział w walkach pod Pszczyną. Następnie prowadził działalność: konspiracyjną w strukturach ZWK-AK. W

marcu 1945 r. przystąpił do reaktywowania działalności AZS Kraków, którego prezesem był do 1948 r. Jednocześnie w latach 1945-1948 był prezesem Centrali AZS. W 1947 r. był kierownikiem reprezentacji Polski na zimowych akademickich mistrzostwach świata w Davos. Położył duże zasługi w rozwoju sportu akademickiego w Polsce w pierwszych latach powojnia. W 1966 r. otrzymał godność członka honorowego AZS. Do ostatnich lat życia był aktywny w Komisji Historycznej AZS oraz Kole Seniora AZS Kraków. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 634; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 371; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Warمیński Przemysław Marian Longin, ur. 14 III 1908 r. w Bydgoszczy. Prawnik, dziennikarz, publicysta, korespondent berliński „Kuriera Warszawskiego”. Tenista i hokeista lodowy. Zawodnik AZS Poznań. Czołowy polski tenista w latach 1926-1937. Mistrz Polski w grze mieszanej (1930 r.) i grze podwójnej (1932 r.). Wicemistrz Polski w grze pojedynczej (1929 r.), grze podwójnej (1929, 1930) i turnieju drużynowym (1929 r.). Trzykrotnie występował w rozgrywkach o Puchar Davisa (1928, 1930, 1932). Mistrz Polski w hokeju na lodzie (1934 r.) i dwukrotny brązowy medalista w tej dyscyplinie (1931, 1933). Przez cały okres swej kariery zawodniczej prowadził wielokierunkową działalność społeczną w ruchu sportowym (AZS Poznań, okręgowe związki sportowe). W 1938 r. był kapitanem związkowym Polskiego Związku Hokeja na Lodzie. Działacz polityczny SN, OWP, ONR. Był członkiem studenckiej korporacji „Baltia”. W kampanii wrześniowej 1939 r. w stopniu podporucznika rezerwy dowodził plutonem piechoty na Grochowie w Warszawie. Cieszył się opinią odważnego oficera. Poległ podczas wykonywania obowiązków służbowych 26 IX 1939 r. w Warszawie. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 87; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 351-352; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 634; P. Tomaszewski, Polskie korporacje akademickie w latach 1918-1939 Struktury, myśl polityczna, działalność, Toruń 2011, s. 343. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-3237-1.jpg

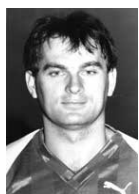
Waseńczuk Roman - ur. 23 marca 1935 r. w Warszawie. Koszykarz Ogniwa Kielce /1948-1950/, Tęczy Kielce /1950-1954/, Ogniwa Lublin /1954-1956/, Lublinianki Lublin /1956-1970, II liga, 1958-1967, I liga 1968- 1970/. Trener drużyn młodzieżowych koszykówki MKS Stavet Lublin /1964-1972/ i drużyn uniwersyteckich AZS KUL Lublin /1965-1972/. Osiągnięcia w pracy szkoleniowej: mistrzostwo Polski młodzików MKS Stavet Lublin /Olsztyn, 1965, wicemistrzostwo Polski juniorów MKS Stavet Lublin, 1967/. Sędzia koszykówki I klasy /1957 - 1980/. Wyróżnienia honorowe: odznaki OZKosz. Lublin i WKS Lublinianka. Absolwent Akademii Medycznej w Lublinie, kardiolog. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 228.

Wasilewska Regina, zawodniczka i trenerka sekcji gimnastyki i akrobatyki sportowej AZS AWF. Sędzina w akrobatyce sportowej. 1960-1970 przewodnicząca komisji mieszkaniowej ZNP. Adiunkt. W 1966 przeszła do Zakładu Metodyki WF, a w 1970 do Filii AWF w Białej Podlaskiej, gdzie pełniła funkcje kierownika Zakładu Metodyki WF. Pracownica AWF Warszawa w l. 1951-1966. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 98-99.

Wasilewski Rudolf Lech ur. 2 XII 1959 w Warszawie. 1978-1986 student Politechniki Warszawskiej, Wydz. Mechaniczny Energetyki i Lotnictwa, absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie (2002). 1969-1988 w ZHP, 1974-1978 w 122. Warszawskiej Żeglarskiej Drużynie Harcerskiej, 1981-1988 w 79. WZDH i w Kręgu Instruktorskim Kwadrat. 1978-1979 pracownik

FSO w Warszawie. Od IX 1980 w NZS, członek Komitetu Założycielskiego na PW; współorganizator drukarni NZS, do 1981 szef Komisji ds. Nauki i Reformy Studiów przy Radzie Koordynacyjnej NZS PW, negocjator ws. nowego programu nauczania przedmiotów politycznych, uczestnik tzw. strajku radomskiego, początkowo skierowany do Akademii Medycznej w Warszawie w celu uruchomienia poligrafii; redaktor techniczny gazetki strajkowej AM, potem PW; współzałożyciel, redaktor, organizator druku, drukarz niezależnego pisma „Grot”. 12/13 XII 1981 zaangażowany w próbę uruchomienia łączności między warszawskimi strukturami „S” (o zerwaniu łączności poinformował Hutę Warszawa, skąd wywiózł dwóch działaczy „S”). XII 1981 – 1984 współpracownik Grup Oporu Solidarni; prowadził w swoim mieszkaniu skrzynkę do przekazywania blach i materiałów poligraficznych; XII 1981 - 1986 składacz podziemnych wydawnictw (z Krzysztofem Siemieńskim). 1983-1990 członek Akademickiego Klubu Żeglarskiego AZS, 1986-1987 wicekomandor. W 1986 pracownik Szpitala Klinicznego Wojskowej Akademii Medycznej w Warszawie, w 1988 technik laborant w Laboratorium Aerodynamiki PW. W 1989 pracownik Przedsiębiorstwa Projektowo-Wdrożeniowego Uła, 1989-1990 nauczyciel w SP nr 328 w Warszawie, w 1990 pracownik Biura Zagranicznego „S” Regionu Mazowsze, 1991-1993 księgowy w Zakładzie Elektroniki Fundacji Nissenbaumów, od 1992 współwłaściciel biura obsługi księgowej. 1991-1996 współzałożyciel i członek Regionalnego Towarzystwa Sportowo-Kulturalnego Solidarni Mazowsze, 1991-1994 założyciel i jeden z fundatorów Fundacji Młodych Zegrze. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2010). Kister A.G., http://www.encycsol.pl/wiki/Rudolf_Lech_Wasilewski; http://www.grupyoporu.pl/biogramy/biogram.php?go=Wasilewski_rudolf; Fot. http://www.encycsol.pl/wiki/Rudolf_Lech_Wasilewski

Wasilewski Zygfryd, ur. 09.09.1940 r. w Łomży. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1960-1965, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1962, 1963, srebrne 1961, 1964, 1965). Pierwszy trener Marian Bondarewicz. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 2 oficjalne mecze międzypaństwowe, zdobył 3 punkty, występował na pozycji obrońcy. Reprezentant Polski juniorów (1960-1961). Prezes Wojewódzkiej Federacji Sportu w Łomży (1975-1989). Odznaczony: Srebrna Odznaka AZS (16.12.1962), Honorowa Odznaka za Zasługi w Sporcie Szkolnym (08.06.1971), Brązowa Odznaka Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej (22.05.1979), Odznaka za Zasługi dla Województwa Łomżyńskiego (27.10.1979), Złoty Krzyż Zasługi (15.09.2003). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 110-111.

Waszkiewicz Daniel. (ur. 7 I 1957 Chocianów koło Legnicy), sportowiec, piłkarz ręczny (środkowy rozgrywający). Absolwent gdańskiej Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu. Zawodnik: Miedzi Legnica (1971–1976), Śląska Wrocław (1976–1979), Wybrzeża Gdańsk (1979–1987); w niemieckiej Bundeslidze: THW Kiel (1987–1990), Bad Schwartau (1990–1995). Olimpijczyk z Moskwy w 1980 roku (reprezentacja Polski zajęła VII miejsce). Brązowy medalista mistrzostw świata w Dortmundzie w 1982, III miejsce podczas Zawodów Przyjaźni w Magdeburgu (1984). W Pucharze Świata w Göteborgu (1979) – II miejsce. Wystąpił około 200 razy w reprezentacji Polski. Trzy razy (bez powodzenia) prowadził polskie drużyny klubowe do walki w finale Pucharu Europy: Śląsk Wrocław (1978) i dwukrotnie Wybrzeże Gdańsk (1985 i 1986). Sześciokrotny mistrz Polski (dwukrotnie ze Śląskiem Wrocław: w 1977 i 1978 roku, oraz czterokrotnie z Wybrzeżem Gdańsk w latach 1984–1987). Dwukrotny król strzelców ekstraklasy w sezonach: 1980/1981 (327 bramek) i 1981/1982 (307). Po zakończeniu kariery zawodniczej – szkoleniowiec w Bad Schwartau (jako drugi trener w latach

1995–1996), w Wybrzeżu Gdańsk (1996–2003, mistrzostwo Polski w 2000 i 2001), Vivie Kielce (2003–2004), MMTS Kwidzyn (2004–2007), AZS AWF Gdańsk (2007–2010). Od sezonu 2011/2012 do września 2015 roku (wraz z Damianem Wleklakiem) trener Stowarzyszenia Piłki Ręcznej Spójnia Wybrzeże Gdańsk, klubu, który od 2013 roku zmienił szyld na Wybrzeże Gdańsk. Jednocześnie od 2004 do kwietnia 2012 był asystentem trenera reprezentacji Polski seniorów Bogdana Wenty. Od kwietnia do września 2012 wraz z D. Wleklakiem trener reprezentacji Polski seniorów (dwa zwycięstwa w meczach play-off z Litwą o awans do finałów mistrzostw świata w 2013 roku). Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2007). Mąż reprezentantki Polski w piłce ręcznej Małgorzaty Trafalskiej-Waszkiewicz. Włodzimierz Szymański, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=WASZKIEWICZ_DANIEL Fot. <https://sport.trojmiasto.pl/Daniel-Waszkiewicz-le-genda-GKS-Wybrzeze-Torus-Wybrzeze-Gdansk-n2144.html>

Wasztyl Ryszard (7 II 1943, Czołchany k. Doliny), lekkoatleta, absolwent historii WSP Kraków (1965), prezes AZS WSP (1961-1965), członek ZS AZS Kraków (1961-1965), KM AZS, wiceprezes KOZLA. Nauczyciel akademicki AWF Kraków (od 1978), profesor nadzwyczajny AWF, zastępca dyrektora ds. naukowych w Instytucie Nauk Humanistycznych, kierownik Katedry Historii i Organizacji Kultury Fizycznej AWF. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 369.

Waśniewska Majchrzak Katarzyna, ur. 15. 06. 1967 w Gdańsku. Lekkoatletka (wzwyż), w. 183 cm, c.c. 58 kg. IO 1992 Barcelona. Klub AZS AWF Gdańsk. Wykształcenie średnie, studentka AWF Gdańsk. Mężatka. Mieszka w Gdańsku. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s.278; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 79.

Wawrzyczek Wiktor (ur. 18 grudnia 1911 w Kończycach Wielkich, zm. 17 grudnia 1969) - polski chemik i działacz społeczny, wielki entuzjasta sportu i zespołu siatkarzy AZS Olsztyn. Był najstarszy z trojga rodzeństwa. W 1933 roku ukończył z wyróżnieniem Gimnazjum Matematyczno-Przyrodnicze w Cieszynie. Od 1934 roku student chemii na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W 1935 opublikował swoją pierwszą pracę naukową (dotyczyła źródeł mineralnych na Śląsku Cieszyńskim). Ukończył studia jeszcze przed wybuchem II wojny światowej, lecz nie otrzymał dyplomu. W czasie II wojny światowej pracował jako hydraulik w Krakowie. Wykładał chemię i fizykę na tajnych kompletach UJ. 16 lutego 1945 otrzymał dyplom magistra chemii. 4 kwietnia 1945 został doktorem filozofii z zakresu chemii i asystentem w Katedrze Chemii Fizycznej UJ. Później powrócił do Cieszyna, gdzie od 15 maja 1945 był nauczycielem w Liceum i Gimnazjum Koedukacyjnym. Od 1 października 1948 pracował jako wykładowca w Państwowej Wyższej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie, a od 18 sierpnia 1950 w Zespołowej Katedrze Chemii Ogólnej Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie. Tu dał się poznać jako wielki entuzjasta siatkówki i sportu. Jako profesor, dziekan Wydziału Rolniczego (od 1954) witał siatkarzy na dworcu, gdy ci w Toruniu zdobyli awans do II ligi. Od 1957 roku był prezesem tamtejszego AZS-u. Od 1967 roku profesor nadzwyczajny. Autor ponad 80 prac naukowych i popularnonaukowych. W 1952 roku zorganizował też Chór Akademicki i był jego opiekunem. Słynął też z sympatii do kotów; zwierzęta te spacerowały po jego gabinecie nawet w trakcie egzaminów. Został pochowany w Hażlachu. Guziur J., *Mistrz Wiktor Wawrzyczek*, „Kalendarz Cieszyński 1993”, Cieszyn 1992, s. 123-124; Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 49; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa

1962, s. 352; A. Grygołowicz, 30 lat piłki siatkowej mężczyzn Akademickiego Związku Sportowego w Olsztynie 1950-1980, Olsztyn 1980, s. 21; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 130. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Wiktor_Wawrzyczek Fot. Z archiwum Janusza Poryckiego.

Ważny Zenon Romuald (ur. 6 grudnia 1929 w Wilnie, zm. 23 października 2017) – polski lekkoatleta, skoczek o tyczce, nauczyciel akademicki. Zawodnik klubów: Ogniwo Warszawa, AZS Warszawa, Legia Warszawa. Olimpijczyk z Helsinek (1952) i Melbourne (1956: 6. miejsce z wynikiem 4,25). Piąty zawodnik mistrzostw Europy w Sztokholmie (1958) z wynikiem 4,30. Dwukrotny brązowy medalista akademickich mistrzostw świata (1951, 1954), złoty medalista uniwersjady (1957). 4-krotny mistrz (1951, 1952, 1956, 1958) i 3-krotny rekordzista kraju w skoku o tyczce (do 4,53 w 1958). Dwukrotnie klasyfikowany w rankingu Track and Field News: na 9. miejscu w 1956 i 7. - w 1958 roku. Prof. dr hab. nauk kultury fizycznej, pracownik naukowy AWF w Warszawie i Katowicach, autor wielu prac naukowych, działacz sportowy (m. in. wiceprezes PZLA w latach 1981-1983). Mieszkał w Warszawie. Odznaczony, m.in.: Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Brązowym Medalem „Za wybitne osiągnięcia Sportowe”, Odznaką „Zasłużony Mistrz Sportu”, Medalem 100-lecia Sportu Polskiego, Złotą Odznaką Akademickiego Związku Sportowego, Złotą Honorową Odznaką Warszawskiego Związku Lekkiej Atletyki. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zenon_Wa%C5%Bcny <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 278; Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 111; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 352; Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 90; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 44; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 598; Z. Szafkowski, Polscy olimpijczycy wywodzący się z kresów wschodnich Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2000, 3, s. 64.

Ważnyński Andrzej, ur. 28.04.1938 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1956-1957), Czarnych Bytom (1958-1960), Lotnika Warszawa (1961), Skry Warszawa (1965-1970, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, brązowy 1970). Pierwszy trener Stanisław Gierwatowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 5 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował w II i III linii młyna. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 111.

Wąsowicz-Naglakowa, Elżbieta - dla koleżanek-zawodniczek po prostu „Becia”. Była „fundamentem” zespołu piłki ręcznej, mistrzem strategii i taktyki. Jak wytrawny dyrygent nadawała rytm i tempo grze. Prezentowała wysoką sprawność i wręcz żonglerskie manewry piłką. Niepowtarzalna mistrzyni strzałów z pozycji nietypowych, „z biodra”, określanych przez kibiców strzałami „szmacianymi”. Te nieoczekiwane, szybkie i skuteczne strzały paraliżowały wręcz bramkarki. A oto jak kształtowała się jej kariera sportowa: „Szkoła Podstawowa w Gryfowie Śląskim była miejscem pierwszego mojego kontaktu z grą w piłkę ręczną. Antoni Gąsiorowski, nauczyciel wychowania fizycznego zainteresował uczniów tą grą i tam, w reprezentacji szkoły, rozpoczęła się moja kariera zawodnicza. W szkole średniej (LO w Mirsku) mgr Jerzy Wójcik, nauczyciel wychowania fizycznego kontynuował moje kształcenie zawodnicze, już na poziomie Szkolnego Klubu Sportowego. Jako reprezentantka szkoły zdobyłam mistrzostwo Polski, co zdecydowało o postanowieniu specjalizowania się w grze w piłkę ręczną. Po uzyskaniu matury podjęłam studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, kierując się możliwością kontynuowania kariery sportowej.

Tradycje tej dyscypliny sportu w WSWF we Wrocławiu w połączeniu z podjęciem studiów przez liczną grupę uzdolnionych zawodniczek przyczyniło się do tego, że pod opieką trenera dra Józefa Zajęca uzyskałam możliwość gry w I lidze. Od tego momentu rozpoczęły się moje sukcesy zawodnicze. W latach 1968 i 1969 zdobyłam z drużyną mistrzostwo Polski oraz zaszczyt wieloletniego reprezentowania Polski. Za swój udział w tej dyscyplinie sportu zostałam wyróżniona tytułem „Mistrza Sportu”, wyróżniona jako osoba szczególnie zasłużona dla piłki ręcznej. Zajęłam również IX miejsce w plebiscycie „Słowa Polskiego” dla najlepszych sportowców w 1969 r. Po zakończeniu kariery sportowej swój czas poświęcam rodzinie, składającej się z trzech wspaniałych mężczyzn: syna Filipa, męża Zbigniewa i najważniejszego członka rodziny - psa „Fokusa”. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 26; b.a., 25 lat AZS Wrocław. Akademickie Mistrzostwa Polski, jesień 1970, Wrocław 1970, s. 30.

Wąsowski Krzysztof - ur. 15 stycznia 1966 r. w Skarżysku - Kamiennej. Wioślarz Klubu Wioślarskiego Skarżysko-Kamienna/1979-1985/ i AZS AWF Poznań /1985-1989/. Brązowy medalista XI OSM w skiffie /Kalisz, 1984/, brązowy medalista Mistrzostw Polski juniorów w dwójce podwójnej /Szczecin, 1986/, srebrny medalista Akademickich Mistrzostw Polski w dwójce podwójnej wagi lekkiej /Gdańsk, 1986/, srebrny medalista AMP w dwójce podwójnej wagi lekkiej /Bydgoszcz, 1988/, brązowy medalista Młodzieżowych Mistrzostw Polski w dwójce /Bydgoszcz, 1988/, srebrny medalista MMP w czwórce podwójnej /Bydgoszcz, 1988/, srebrny medalista Mistrzostw Polski seniorów w dwójce podwójnej wagi lekkiej /Bydgoszcz, 1989/, złoty medalista MP seniorów w czwórce podwójnej wagi lekkiej /Bydgoszcz, 1989/. Występował w akademickiej reprezentacji Polski /1989/. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, nauczyciel Wychowania fizycznego. Wyróżniony złotym medalem im. Bronisława Szwarca przyznany przez AWF w Poznaniu za osiągnięcia sportowe /1990/. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 229.

Wcześniak Mieczysław, ur. 20.11.1931 r. w Pińczowie, zm. 30.07.1998 w Skarżysku Kamiennej. Wkształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1956-1959, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1957, 1958, srebrny 1959, zdobywca Pucharu Sportowca 1956). Pierwszy trener Stanisław Gierwatowski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji obrońcy. Instruktor (1959). Trener OMR Skarżysko Kamienna (1959-1961). Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1979), Honorową Odznaką za Zasługi w Sporcie Szkolnym SZS (1988). M. Powala-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 111.

Weinert Marian (1908-1971). Urodził się 2 lipca 1908 roku w Stryju. Po złożeniu w 1929 roku egzaminu dojrzałości rozpoczął studia w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego w Warszawie. Na wybór studiów wpłynął niewątpliwie fakt, że jako uczeń gimnazjum należał do „Sokoła”, w którym rozwijał swoje zdolności i zamiłowania do gimnastyki i innych sportów. Na studiach został wyróżniony, otrzymując skierowanie na kurs do Szwecji (1930) w celu zapoznania się szwedzką koncepcją gimnastyki. Po ukończeniu studiów wychowania fizycznego w 1931 roku podjął prace w Państwowym Liceum Ogólnokształcącym w Rohatynie jako nauczyciel. Nie przerywając pracy zawodowej podjął w 1932 roku studia prawnicze na Uniwersytecie im. Jana Kazimierza we Lwowie. W 1933 roku uzyskał dyplom nauczyciela szkół średnich, zdając egzamin z somatologii higieny i wychowania fizycznego. W tym okresie pracował jako nauczyciel w Prywatnej Szkole Handlowej w Stryju

(1932-1933) i w Prywatnym Gimnazjum Ogólnokształcącym w Borysławiu (1933-1939). Studia prawnicze ukończył w 1937 roku uzyskując tytuł magistra praw. W tym samym roku rozpoczął studia historyczne na Uniwersytecie Lwowskim, które przerwał wybuch II wojny światowej. W czasie okupacji pracował najpierw w Średniej Szkole w Borysławiu jako nauczyciel, a potem jako księgowy w firmie naftowej „Karpatka Pet”. Po wyzwoleniu Borysławia był nadal nauczycielem, a następnie wraz z żoną osiedlił się w Wałbrzychu, gdzie do 1948 roku piastował stanowisko zastępcy dyrektora w Państwowym Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym. W grudniu tego roku podjął obowiązki zastępcy dyrektora Wydziału Ogólno - Organizacyjnego w Wojewódzkim Urzędzie Kultury Fizycznej we Wrocławiu (pracował do 1 marca 1949 roku). Działalność; na rzecz krzewienia i organizacji kultury fizycznej na Dolnym Śląsku nie przeszkodziła mu w kontynuowaniu przerwanych studiów historycznych, które podjął w latach 1947-1951 na Wydziale Filozoficzno-historycznym. W tym samym roku uzupełnił również przedwojenne studia w CIWF obroną pracy magisterskiej w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Z dzisiejszą wrocławską Akademią Wychowania Fizycznego związał się na stałe 1 października 1949 roku. Początkowo był starszym asystentem w ówczesnym Stadiom Wychowania Fizycznego Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu i Politechniki. W 1950 roku, kiedy Stadiom przemianowano na Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego, mógł wykorzystać swoje studia prawnicze dla dobra Uczelni. Zajął się porządkowaniem spraw dotyczących zarówno egzaminów wstępnych, jak też statusu studentów (były już trzy roczniki), pracowników i administracji. Pracował następnie na stanowisku adiunkta (1952-1954), zastępcy profesora (1954-1961), starszego wykładowcy (1961-1965) oraz docenia etatowego (1965-1971). Pełnił również wiele odpowiedzialnych funkcji, min. dziekana (1950-1952), prorektora (1955-1962), a także kierownika Katedry Sportów, Katedry Teorii i Metodyki Gimnastyki, Zakładu Historii Kultury Fizycznej oraz przewodniczącego Rady Wydawniczej „Rozpraw Naukowych”. Dzięki staraniom prof. J. Konopnickiego w 1959 roku Rada Naukowa Instytutu Kultury Fizycznej w Warszawie na sesji wyjazdowej we Wrocławiu przeprowadziła dwie pierwsze obrony prac doktorskich z wychowania fizycznego /.../ Mariana Weinerta i Zbigniewa Skrockiego. /.../ W roku 1964 Marian Weinert habilitował się z historii wychowania fizycznego na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego. Szczególnie aktywnie udzielał się w dydaktyce, zyskując uznanie za ciągle udoskonalanie procesu dydaktycznego i stałą troskę o prawidłowy rozwój młodej kadry naukowo-dydaktycznej. Współpracował z Kuratorium Okręgu Szkolnego we Wrocławiu i z innymi władzami oświatowymi oraz organizacjami społecznymi w dziedzinie doszktałania kadr nauczycieli wychowania fizycznego. Cieszył się dużym autorytetem, czego dowodem było wielokrotne powoływanie go przez przewodniczącego GKKF na członka Rady Naukowej Instytutu Naukowego Kultury Fizycznej w Warszawie, Sekcji Szkół Wychowania Fizycznego Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego oraz Rady Naukowej GKKF. /.../ Był cenionym działaczem Polskiego Związku Gimnastycznego, trenerem i sędzią gimnastyki, w latach pięćdziesiątych organizatorem i założycielem Okręgowego Związku Gimnastycznego we Wrocławiu, jego prezesem, a następnie prezesem honorowym. Był obecny na wszystkich zawodach gimnastycznych. /.../ Zawsze zaangażowany emocjonalnie, zwracał uwagę nie tylko na zasady i prawa gimnastyki, ale i na bezpieczeństwo ćwiczących. /.../ Wielokrotnie imponował studentom, demonstrując trudne elementy gimnastyczne. Za swoją działalność naukową i dydaktyczną, a także społeczną (m. in. w AZS), odznaczony był m.in.: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Odznaką AZS. Zmarł 30 kwietnia 1971 roku. /.../ Rybicka A., Czesław Suderczyński, Marian Weinert (1908-1971) Twórca prawnych podstaw Uczelni, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 327-9. Fot. Tamże.

Weiss Wojciech, ur. 1950 r. w Poznaniu. Absolwent AWF w Poznaniu, magister wychowania fizycznego, trener II klasy lekkiej atletyki (1973). Członek AZS od 1969 r. Lekkoatleta, zawodnik czołówki krajowej w biegach sprinterskich. Wielokrotny medalista Akademickich Mistrzostw Polski. Od kilkudziesięciu lat prowadzi rozległą działalność w ruchu sportowym. Był wieloletnim kierownikiem sekcji lekkiej atletyki w AZS Poznań i AZS AWF Poznań. W latach 1997-2017 prezes KU Politechniki Poznańskiej. Dzięki jego pracy klub należał do wiodących w kraju, zarówno na płaszczyźnie organizacyjnej jak i sportowej. Od 1997 r. wiceprezes ds. Upowszechniania Organizacji Środowiskowej AZS w Poznaniu. Członek ZG AZS, aktywny w wielu strukturach Centrali AZS. Członek Honorowy AZS od 2018 r. APS 5, 2018 (351), s. 4-5.

Weiss Zygmunt (1903-1977). Jedna z najbarwniejszych postaci w ponad 100-letnich dziejach polskiego dziennikarstwa sportowego. Lekkoatleta, olimpijczyk z Paryża (1924) i Amsterdamu (1928), 7-krotny mistrz Polski (w biegach na 400 m oraz w sztafetach 4 x 100 m i 4 x 400 m), 27-krotny rekordzista Polski (na 100, 200, 300 i 400 m oraz w sztafetach), wielokrotny reprezentant kraju w meczach międzypaństwowych (1922-1931), zawodnik legitymujący się rekordami życiowymi: 100 m - 11,0 (1924), 200 m - 22,7 (1924) i 400 m - 50,8 (1928), a potem dziennikarz, działacz sportowy (PZLA i PZKOI) oraz aktywista Warszawskiego Oddziału Związku Dziennikarzy Sportowych (1936-1939), a po drugiej wojnie światowej wieloletni sekretarz i skarbnik Klubu Dziennikarzy Sportowych SDP. Zygmunt Eugeniusz Weiss urodził się w rodzinie inteligenckiej 4 kwietnia 1903 roku w Warszawie. Był synem Eugeniusza, księgowego w firmie papierniczej J. Sturma i Apolonii z Poznańskich. W latach 1913-1916 uczęszczał do szkoły im. E. Konopczyńskiego, a następnie do Gimnazjum im. T. Reytana, które ukończył w 1923 roku. W latach 1924-1925 odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Piechoty w miejscowości Ostrów Komorowo, a następnie praktykę w 36 pułku piechoty Legii Akademickiej w Warszawie. Po odbyciu dodatkowych ćwiczeń w roku 1931 otrzymał stopień podporucznika rezerwy. W latach 1926-1932 studiował (z przerwami na sport) w Szkole Nauk Politycznych (wydział konsularno-dyplomatyczny) w Warszawie, uzyskując absolutorium. W 1929 roku zawarł związek małżeński z Józefą Kamińską, z którą rozwiódł się w roku 1950. Po raz drugi ożenił się z Sabiną Jadwigą Bąkowską w 1952 roku, a w rok później urodziła mu się jedyna córka - Małgorzata. Od najmłodszych lat interesował się sportem, a całe jego życie związane było z Warszawą. W roku 1921 wstąpił do drużyny rugbistów w klubie „Orzeł Biały”, ale rychło odkryto jego uzdolnienia do biegów, przeniósł się więc do AZS, któremu został wierny do końca swego życia w Klubie Seniora. Wraz z gronem kolegów i przyjaciół odegrał pionierską rolę w tworzeniu zrębów polskiej lekkiej atletyki po odzyskaniu niepodległości. W roku 1922 uczestniczył w pierwszych meczach międzypaństwowych, jakie Polska rozegrała z Jugosławią i Czechosłowacją w Pradze. Potem dwukrotnie reprezentował nasze barwy na Igrzyskach Olimpijskich. W 1933 roku zakończył karierę sportową./.../ W sierpniu 1939 roku Weiss, jako podporucznik rezerwy, został powołany do czynnej służby wojskowej. Podczas wojny z Niemcami walczył w III Batalionie Obrony Warszawy na Targówku (oficer gospodarczy). Po kapitulacji stolicy dostał się do niewoli, w której przebywał do 2 maja 1945 roku, kolejno w obozach jenieckich Hohnstein, Arnswalde, Gross Born, Sandbostel i Lubece. Ponad pięcioletni pobyt za drutami śmiało można zaliczyć do najchlubniejszych w społecznej i dziennikarskiej karierze Zygmunta Weissa. Należał on tam do najaktywniejszych animatorów życia sportowego i kulturalnego wśród wielotysięcznych rzesz jeńców wojennych. Zwłaszcza podczas pobytu w Arnswalde i Gross Born wniósł wielki wkład w organizację okolicznościowych igrzysk i systematycznych rozgrywek w sportach zespo-

łowych. Podjął się też niezwykle wręcz zadania, a mianowicie redagowania ściennej gazetki sportowej, która nosiła oczywiście nazwę „Przegląd Sportowy”/.../. Po wyzwoleniu Zygmunt Weiss pracował w Referacie Wychowania Fizycznego I Dywizji Panczernej gen. Stanisława Maczka wraz z kpt. Franciszkiem Konopackim, Aleksandrem Szenajchem i Romualdem Wirszyłło. Organizował zawody, opiekował się lekkoatletami Dywizji (w Brytyjskiej Armii Renu odbywało się wiele zawodów - przyp. B.T.) oraz... prowadził rubrykę sportową w „Dzienniku Żołnierza I Dywizji Panczernej”, autentycznej już gazecie drukowanej w Quakenbrueck. 27 lipca 1947 roku transportem przez Szczecin, Zygmunt Weiss powrócił do Warszawy z wojennej tułaczki. Dzień później złożył wizytę naczelnemu redaktorowi „Przeglądu Sportowego” Tadeuszowi Maliszewskiemu. 1 sierpnia 1947 roku został etatowym pracownikiem tego pisma. Wierny mu był aż do przejścia na emeryturę tj. do 30 kwietnia 1970 roku. /.../ Dopiero po przejściu na emeryturę, w latach 1971-1977, współpracował ściślej z działem sportowym „Dziennika Ludowego”, zaglądając jednak często również do swojej macierzystej redakcji, gdzie zawsze był mile widziany./.../ Zygmunt Weiss pracował społecznie nie tylko w Polskim Związku Kolarskim i Polskim Związku Lekkiej Atletyki. Największe zasługi położył na pewno w pracy najpierw dla Sekcji, a potem Klubu Dziennikarzy Sportowych SDP. Funkcję sekretarza i skarbnika piastował niemal w każdym zarządzie w ciągu 30 lat. /.../ Zmarł nagle 4 czerwca 1977 roku, jak chciał - na posterunku, podczas dziennikarskiej pracy w Bad Ischl, gdzie z ramienia „Dziennika Ludowego” obsługiwał Wyścig Kolarski Dookoła Austrii. Zygmunt Weiss odznaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1969), Złotym Krzyżem Zasługi (1959), medalami X-lecia PRL (1955) i 100-lecia sportu polskiego (1968). Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. Posiadał złote odznaki AZS, PZLA, PZKosz, PZLSz i LZS. B. Tuszyński, Sportowe pióra, Warszawa 1994, s. 243-254; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 279; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 352; Hądzek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 599; J. Wierzbiński, Historia polskiego rugby, Warszawa 2011, s. 148-9; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 635. Z. Weiss, Na szóstym torze..., w: R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach, Poznań 2009, s. 99.

Wejchert Kazimierz, ps. „Kit”, ur. w Pogorieloje – Smoleńsk, 1912-03-14, zmarł 1993-05-03. W 1918 przyjechał z rodzicami do Polski. W młodości uprawiał z sukcesami siatkówkę, był zawodnikiem AZS Warszawa. Zdobył mistrzostwo Polski w 1930, 1934 i 1935, wicemistrzostwo w 1929, 1931 i 1932, brązowy medal w 1933 i 1938. Był uczestnikiem pierwszego nieoficjalnego meczu reprezentacji Polski w przeciwko Polonii Zagranicznej (1934). W 1935 ukończył Politechnikę Warszawską, a w czasie okupacji od 1940 r. pracował jako asystent a potem adiunkt na tajnym Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej w Katedrze prof. Tadeusza Tołwińskiego. W 1944 obronił celująco ocenioną pracę doktorską na temat miasteczek polskich – „Miasteczko polskie jako zagadnienie urbanistyczne”. Walczył w oddziale: Okręg Warszawski Armii Krajowej - III Wydział (Operacyjno-Szkoleniowy) - Referat kartograficzny. Po powstaniu: Niewola niemiecka - jeniec Oflagu XI B/Z w Bergen-Belsen, Stalagu X B Sandbostel, Oflagu X C Lübeck. Po wojnie wrócił do Polski i na Politechnikę Warszawską, jednocześnie włączył się w szczególny, heroiczny okres odbudowy kraju. Z właściwą sobie pasją, siłą i potrzebą działania, skupił koło siebie oddanych sprawie współpracowników, kolegów i studentów. Jego doświadczenia teoretyczne w kształtowaniu małych miast polskich stanowiły cenne inspiracje metodyczne i praktyczne do ich odbudowy. W planie każdego miasta szukał tożsamości, którą wyznacza przeszłość kulturowa, przyrodniczy i krajobrazowy genius loci, możliwości rozwoju w charakterystycznym kontekście społecznym. Uparte wydobywanie ciągłości kultury polskiej miało - w kraju zniszczonym wojną - znaczenie szczególne, większe niż

w innych krajach. W tym okresie był autorem lub współautorem, około 70 tzw. uproszczonych planów zagospodarowania przestrzennego miast ziem zachodnich i z kolei - planów ogólnych wielu miast Śląska, Mazowsza i innych obszarów. Był twórcą planów zagospodarowania Olsztyna (1947-1949) oraz Chorzowa, Katowic i Rudy Śląskiej (1949-1951). Pracą Jego życia, prowadzoną wspólnie z Hanną Adamczewską Wejchert, są już od 1951 - plany urbanistyczne we wszystkich skalach a potem nadzory realizacyjne dotyczące całego procesu powstania nowego miasta Tychy. W 1967 r. został profesorem zwyczajnym oraz dyrektorem Instytutu Urbanistyki i Planowania Przestrzennego (1970-1979), co pozwoliło mu przekształcić Instytut w kompleksowo i wielostronnie pracującą placówkę naukową, badawczą i dydaktyczną. Podejmował tematy węzłowe, kierował wydawnictwami naukowymi Instytutu. Wychowawca wielu pracujących dziś w kraju i za granicą polskich urbanistów oraz nauczycieli akademickich. Prowadził wykłady na wielu uczelniach zagranicznych w Europie i Ameryce Północnej. W pracy urbanisty i dydaktyka Profesor Wejchert kojarzył doświadczenia twórcze, zdobyte nauki, prognozy badań socjologicznych społeczności miejscowych. Propozował teoretyczne i praktyczne zasady kształtowania współczesnych przestrzeni polskiego miasta. Zwracał uwagę na piękno wartość przestrzeni, tłumaczył współzależności zdarzeń, sekwencji i prawideł gry przestrzennej. W koncepcji miasta przywracał zaniedbywany w ówczesnej praktyce urbanistycznej - charakter „miejskości” tak aktualnie poszukiwany. Wprowadzał zasadę hierarchii i różnorodności przestrzeni raz elementy krystalizujące miasto, stanowiące główną ośnowę organizmu przestrzennego, w którą można wpisywać elastycznie, kroczące z czasem programy miejskie. Szkoła planowania miasta prof. Wejcherta łączy spuściznę kultury europejskiej, świadomość polskiego dziedzictwa i odpowiedź na wyzwanie współczesności. Członek-korespondent Deutsche Akademie für Städtebau und Landesplanung (od 1978), Przewodniczący Komitetu Architektury i Urbanistyki PAN (1981-1990). Odznaczony: Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (8.07.1959), Order Sztandaru pracy II klasy. Pochowany na cmentarzu parafialnym przy kościele pod wezwaniem św. Marii Magdaleny w Tychach. <https://www.1944.pl/powstańcze-biogramy/kazimierz-wejchert,47897.html>; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 635; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 144 (maszynopis).

Wejman Jerzy, ur. 23 IV 1935 w Płocku-Radziwiu. Absolwent Wydziału Mechanicznego Politechniki Wrocławskiej (1957), Studiów Podyplomowych Energetyki Przemysłowej na Politechnice Warszawskiej (1965), Studia Podyplomowe Energetyki Jądrowej (1968) tamże. Jego rodzice byli właścicielami młyna elektrycznego; ojciec zginął zamordowany w niemieckim obozie; okupację (w tym Powstanie Warszawskie) J. Wejman spędził w Warszawie; w 1945 majątek rodziców, wcześniej zagrabiony przez hitlerowców, został znacjonalizowany przez władze komunistyczne. W 1952 po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Jagiełły w Płocku zdał egzaminy wstępne na Politechnikę Warszawską; po odmowie przyjęcia (rzeczywistym powodem było prawdopodobnie burżuazyjne pochodzenie) dostał się na WM PWr. Mimo nacisków nie wstąpił do ZMP; 1954-1956 trenował wioślarstwo w AZS Politechnika; akademicki wicemistrz Polski w ósemkach lekkich. 1957-1959 zatrudniony w Biurze Projektów Przemysłu Drobno Drobnoprojekt w Warszawie, 1959-2003 jako starszy asystent-projektant w przedsiębiorstwie Energoprojekt - Warszawa. Projektant bloków energetycznych elektrowni Turów i Żarnowiec, nieawansowany z powodu odmowy wstąpienia do PZPR. We IX 1980 organizator i przewodniczący KZ „S” w Energoprojekcie; organizator druku i kolportażu wydawnictw niezależnych. Po 13 XII 1981 twórca i przewodniczący (do 1988) TKZ „S” w Energoprojekcie; autor artykułów w prasie podziemnej. Od 2003 na emeryturze. A. Adamski http://www.encycsol.pl/wiki/Jerzy_Wejman Mieczysław Wejman.

Wejhert Mariusz, członek AZS Poznań w latach 1923-1924. AZS Warszawa 1927-1936, obecnie członek Koła Seniorów. Piłkarz. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red. „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”. Warszawa 1962, s. 352.

Welpa Konrad (10 IX 1974, Opoczno), piłkarz, działacz sportowy, prawnik, absolwent UJ (2000), w AZS od 1993 r., prezes AZS UJ (1995-1997, 1999-), prezes AZS Kraków (2005-2007). Animator sportu w UJ, inicjator rozgrywek futsalu w środowisku akademików krakowskich, organizator imprez sportowych zarówno krajowych, jak i międzynarodowych, pełnomocnik rektora UJ ds. Forum FISU w Krakowie, które w lipcu 2008 r. rozpoczynało obchody jubileuszu 100-lecia AZS w Polsce. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 369.

Werner Jan, lekkoatleta AZS-AWF Warszawa, największe sukcesy sportowe w l. 60 XX w. Był wychowankiem trenera Włodzimierza Drużbiaka. Na Mistrzostwach Europy w Budapeszcie (1966) zdobył złoty medal w sztafecie 4 x 400 m (3;04,5 min) i zajął 4 miejsce w biegu na 200 m (21,2 s). W rok później zajął 1 miejsce w Pucharze Europy w Kijowie (1967) w sztafecie 4 x 400 m (3;04,4 min) i 2 miejsce w biegu na 200 m (20,9 s). Na Igrzyskach XIX Olimpiady w Meksyku (1968) sztafeta polska 4 x 400 m w składzie Jan Werner oraz Stanisław Grędziński, Jan Balachowski i Andrzej Badeński (z innych klubów) zajęła 4 miejsce (3;00,58 min). W tym samym roku Jan Werner zdobył złoty medal w sztafecie 4 x 2 okrążenia na Europejskich Igrzyskach Halowych w Madrycie. Był rekordzista polski i Europy. Jeszcze przez długie lata Władysław Nikiciuk i Jan Werner odnosili sukcesy sportowe w swoich konkurencjach - na stadionach w kraju i za granicą, ale już w barwach innego klubu WKS „Gwardia”. Należy jednak pamiętać, że byli wychowankami AZS-AWF i absolwentami warszawskiej AWF. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 160; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 396; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 600; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 280; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Weysenhoff Jan Wergiliusz (27 XI 1889, Warszawa – 11 VIII 1972, Kraków), tenisista AZS Kraków w latach 1911-1921, wybitny działacz sportowy Krakowa i Wilna. Odbił studia z fizyki i matematyki na UJ (1907-1913), a następnie z fizyki teoretycznej na uniwersytecie w Zurychu, uwieńczone w 1916 r. doktoratem. Był asystentem w katedrze Fizyki Teoretycznej w Genewie, na politechnice w Zurychu, adiunktem i docentem w Katedrze Fizyki Teoretycznej UJ. Wszechstronny sportowiec, tenisista w AZS, (należał do najlepszych tenisistów, odniósł szereg sukcesów w grze podwójnej w parze ze Stefanem Łapińskim), piłkarz „Czerwonych” (1905-1906), „Wisły” (1907-1920), okresowo w „Cracovii” (1910, 1913-1914, 1921). W latach 1919-1920 wiceprezes PZPN. Po uzyskaniu habilitacji na UJ, wyjechał do Wilna, gdzie został profesorem nadzwyczajnym i kierownikiem Katedry Fizyki Teoretycznej Uniwersytetu Stefana Batorego. Był współzałożycielem AZS Wilno, w klubie tym uprawiał tenis, piłkę nożną i hokej na lodzie. Autor podręcznika Sztuka gry w piłkę nożną (1926). W 1935 r. wrócił na UJ, został profesorem zwyczajnym. W czasie okupacji wykładał fizykę na Politechnice Lwowskiej (1939-1941) i brał udział w tajnym nauczaniu w Krakowie (1941-1944). Po wojnie pracował na UJ do 1961, był członkiem PAU, a potem PAN (1945-1972). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 352. Fot. <http://www.sejm-wielki.pl/b/sw.48972>

Węgiel Adam, ur. 19 VII 1908 r. Architekt. Zawodnik i działacz sekcji bokserskiej AZS Warszawa. Brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. Po przedostaniu się do Anglii otrzymał, jako porucznik nawigator, przydział do 307 Nocnego Dywizjonu Myśliwskiego Lwowskiego. W dniu 19 V 1943 r. odbywał lot bojowy nad Francją. Podczas przelotu nad Zatoką Biskajską został zestrzelony do morza. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 88.

Węglarski Krzysztof, to najpierw zawodnik w grupie Władysława Kwiatkowskiego, wicemistrz Polski, reprezentant kraju zawodnik, który umiał walczyć z rywalami. Po zakończeniu kariery zawodniczej trener w AZS. Nakładem dużej pracy dochował się bardzo silnej grupy przedłużonego sprintu. Jego syn Michał był finalistą ME juniorów w sztafecie 4 x 400 m, a uczestnikiem ostatnich IO w Atenach był Piotr Kędzia (sztafeta 4 x 400 m). Krzysztof Węglarski w 2002 roku został wybrany trenerem roku w plebiscycie na najlepszego trenera Łodzi. Od roku 1998 był trenerem kadry narodowej juniorów czterystumetrowców. W sekcji pełnił funkcję koordynatora. Na podstawie, J. Madej, *Nasi Trenerzy, Zeszyty Historyczne AZS nr 1/2005 (60 lat AZS Łódź)*, s. 97-101; G.G. (oprac.), w: *Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego*, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 47. Fot. http://www.6lo.ayz.pl/ima_ges/absolvenci/Wglarski%20Krzysztof.jpg

Wężowski Jerzy, szermierz (florelista); ur. 23 kwietnia 1941 w Warszawie. Zawodnik klubów: Legia Warszawa 1957-1962; AZS-AWF Warszawa 1962-1965. Trener; m.in.: Stowarzyszenia Szermierczego w Antwerpii; Belgia 1981-1991; reprezentacji olimpijskiej Belgii i Holandii 1981-1991. Dyrektor techniczny we Flamandzkiej Szkole Szermierki 1985-1990. Założyciel i trener Akademii Szermierczej Wężowski w Antwerpii, Belgia 1989-; oraz w Rotterdamie, Holandia 1994-2005. Autor artykułów i podręczników szkoleniowych z zakresu szermierki wydanych w Polsce i w Belgii. Miejsce zamieszkania: Polska /Belgia. Z. A. Judycki, *Polscy sportowcy w świecie*, Warszawa 2014, s. 276; *Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa*, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 143.

Widz Jerzy. Koszykarz i piłkarz ręczny AZS Warszawa. We wrześniu 1940r. aresztowany i osadzony na Pawiaku, skąd w listopadzie 1940 r. odtransportowany został do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, gdzie zginął. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 88.

Wiech Tadeusz, ur. 28 X 1907 r. w Rogoźnie koło Łańcuta. W latach 1926 - 1933 studiował na Wydziale Mechanicznym Politechniki Lwowskiej. Lekkoatleta AZS Lwów. Aresztowany w sierpniu 1940 r. w Leżajsku, został przewieziony do obozu koncentracyjnego w Oranienburgu, gdzie zginął w 1942 r. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 88.

Wiech Zdzisław, był jednym z pierwszych pracowników Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, nauczycielem wielu obecnych samodzielnych pracowników naukowych naszej Uczelni. Pierwsi absolwenci pamiętają go, jako zawsze uśmiechniętego, serdecznego dla studentów instruktora. Na wszystkie zajęcia przychodził w krótkich, nieskazitelnie białych spodenkach i w białej koszulce, kształtując u studentów nawyki estetyczne. /.../ Urodził się w 1908 r. w Rogoźnie koło Łańcuta. W 1931 r. ukończył Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. W latach 1931-1939 pracował w szkolnictwie ogólnokształcącym jako nauczyciel wychowania fi-

zycznego (m.in. w szkołach Będzina i w Leżajsku) w 1946 r. mgr Zdzisław Wiech zamieszkał na stałe we Wrocławiu. Pierwszą pracę podjął w szkole przy ul. Parkowej (obecnie II LO przy ul. Rosenbergów). W grudniu 1946 r. rozpoczął pracę w Studium Wychowania Fizycznego. W latach 1947-1948 prowadził zajęcia z gier terenowych i tańców, w latach 1948-1950 wraz z mgr M. Weinertem - z gimnastyki. W 1950 r. przeszedł do kuraterium, gdzie do 1952 r. pracował jako wizytator wychowania fizycznego. W latach 1952-1974 był kierownikiem Studium Wychowania Fizycznego Akademii Rolniczej. W 1975 r. zakończył długoletnią karierę zawodową. Mgr Z. Wiech poza pracą zawodową działał społecznie. Od 1950 współpracował z Akademickim Związkiem Sportowym we Wrocławiu. Od 1959 r. pozostawał w zarządzie klubu, w latach 1962-1964 był wiceprezesem zarządu środowiskowego AZS. Od 1975 r. był przewodniczącym środowiskowej komisji rewizyjnej AZS-Środowisko. Wiadomości i umiejętności zdobyte w trakcie długoletniej pracy zawodowej, jak również praca w harcerstwie, prowadzenie zespołów tanecznych i organizacja pokazów gimnastycznych znalazły odzwierciedlenie w „Poradniku dla wychowawców świetlic szkolnych” autorstwa Zdzisława Wiecha, który pozostawał gorącym propagatorem sportu i turystyki. Za osiągnięcia w pracy zawodowej i społecznej został uhonorowany licznymi odznaczeniami państwowymi i resortowymi. K. Kałużny, Zdzisław Wiech. Wzór nauczycielskiej rzetelności, w: XL lat AWF we Wrocławiu, 1946-1986, Wrocław 1987, s. 181-182. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Wieczorek Bernard, ur. 12.06.1938 r. w Poznaniu. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu, doktor nauk. Zawodnik rugby Poznania Poznań (1958-1964, 1969, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1962, brązowy 1963), AZS WSWF Poznań (1965), Polonii Poznań (1966-1968). Pierwszy trener Jan Dziedzic. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 3 oficjalne mecze międzypaństwowe, występował na pozycji środkowego. Instruktor PZR (02.03.1965). Trener II klasy (15.12.1990). Trener seniorów AZS WSWF Poznań (1964-1965), Polonii Poznań (1966-1967), Poznania Poznań (1991-1993), juniorów (1983-1993), kadetów Poznania (1991-1993), żaków Poznania (2003-2004). Dyrektor Klubu (1968-1971). Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby (30.03.1985-31.03.1991). Sędzia (1967-1990). Przewodniczący Komisji Sędziowskiej Polskiego Związku Rugby (30.03.1985-24.09.1988). Sędzia Roku PZR (1986). Odznaczony: Honorowa Złota Odznaka PZR (30.03.1985), Złota Odznaka ZS „Start”, Złota Odznaka AZS, Złota Odznaka SKS „Poznania”, Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej, Zasłużony dla Miasta Poznania, Zasłużony dla Województwa Poznańskiego, Złoty Krzyż Zasługi. Po zakończeniu kariery zawodniczej zajmował się pracą z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 112.

Wieczorek Zygmunt, ur. 27 XI 1907 r. w Herne na terenie Westfalii. Wioślarz AZS Poznań. Akademicki wicemistrz świata w konkurencji ósemka ze sternikiem z 1937 r. Po kampanii wrześniowej 1939 r. przedostał się na Zachód, gdzie w stopniu porucznika obserwatora RAF kontynuował walkę zbrojną. Zginął wraz z całą załogą 25 VI 1942 r. podczas lotu bojowego z zadaniem bombardowania Bremy nad miejscowością Andijk w Holandii. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 88. Fot. <https://niebieskaeskadra.pl/?control=8&id=1444>

Wieczorkiewicz Waclaw Scaevola, generał Wojska polskiego. Od czerwca 1926 zastąpił generała brygady Jana Hempla na stanowisku dowódcy 24 Dywizji Piechoty i Garnizonu Jarosław. W 1927 roku został mianowany generałem brygady. W Jarosławiu działał aktywnie na rzecz rozwoju kultury, ochrony zabytków (członek Okręgowej Ko-

misji Konserwatorskiej) i sportu. Stał na czele delegatury Ligi Morskiej i Kolonialnej. Był honorowym prezesem wojskowego klubu sportowego „Ognisko” i patronował Oddziałowi Związku Strzeleckiego „Strzelec”. Wspierał także działalność AZS Jarosław. 17 kwietnia 1930 roku, na specjalnej konferencji z udziałem gen. brygady Wacława Scaevoli Wieczorkiewicza, płk. dypl. Tadeusza Seybala, prezesa AZS Lwów Stanisława Rzepki oraz prezesa administracyjnego Eugeniusza Ceny, oficjalnie zatwierdzono nowy jarosławski klub. W 1935–1939 był pierwszym przewodniczącym Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia. W sierpniu 1936 roku, w uznaniu zasług, Rada Miasta nadała generałowi Wieczorkiewiczowi honorowe obywatelstwo miasta Jarosławia. 7 listopada 1931 wojewoda lwowski zezwolił mu na zmianę nazwiska rodowego Wieczorkiewicz na Scaevola-Wieczorkiewicz. Tomasz Turoń, Akademicki Związek Sportowy w Jarosławiu 1930 -1939, Rocznik Jarosławski 2000, 2. s. 115-119.

Wieczorkiewicz-Wiśniewska Zofia: w AZS Warszawa od 1928 r. Lekkoatletka. Specjalistka w biegach średniodystansowych, mistrzyni i rekordzistka Polski. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 352.

Wiejcki Andrzej, ur. 11.05.1947 w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1969-1972, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1972, brązowy 1971). Pierwszy trener Józef Grochowski. Trener II klasy (07.06.1972). Sekretarz Generalny PZR (14.10.1973 - 01.04.1974). Kierownik Wyszkozenia Sportowego (14.10.1913). Członek Wydziału Gier i Dyscypliny Polskiego Związku Rugby (01.03.1973-01.04.1974). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 112.

Wiejski Ryszard, ur. 21.01.1942 w Ozorkowie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1961-1965, złote medale mistrzostw Polski seniorów; 1962, 1963, 1964, 1966), Orła Warszawa (1966-1967, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1966, 1967), Budowlanych Łódź (1968-1974). Pierwszy trener Marian Bondarowicz. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 24 oficjalne mecze międzypaństwowe, zdobył 4 punkty, występował na pozycji skrzydłowego młyna, wiązacza, filara. Instruktor PZR (27.1.1966). Trener II klasy (07.06.1971). Trener I klasy (1.10.1975). Trener klasy mistrzowskiej (1982). Trener reprezentacji Polski juniorów (31.01.1971-1975). Trener młodzieżowej reprezentacji Polski (1978-1979). Trener reprezentacji Polski seniorów (1976-1989) oraz wspólnie z Maciejem Powąłą-Niedźwieckim (1994-1995), łącznie 104 mecze. Trener Roku Polskiego Związku Rugby (1981, 1988, 1998 – wspólnie z Maciejem Powąłą-Niedźwieckim i Mirosławem Żórawskim). Współzałożyciel (ze Stanisławem Musiałczykiem, Zdzisławem Jegierskim i Bogdanem Pilarczykiem) i trener Budowlani Łódź (1968-1976, 2000-2002 z Mirosławem Szczepańskim, złote medale mistrzostw Polski juniorów: 1971, 1972, 1974, 1975, 1976, srebrny 1970, brązowy 1973). Członek Zarządu PZR (26.01.1984) Wiceprezes PZR (29.05.1999-2002) Członek Komisji Rewizyjnej PZR (16.02.1964 23.11.1964). Odznaczony: Honorowa Złota Odznaka PZR (1969), Mistrz Sportu (1972), Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej, Srebrny Krzyż Zasługi (1984). M. Powąła Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 112-113; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Wielński Zygmunt: długoletni działacz, instruktor i trener sekcji pływackiej AZS Warszawa. Obecnie trener pływacki PZP. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 352.

Wiśniak Elżbieta, skoczkini do wody, absolwentka AWF Warszawa. W roku 1970 przeszła z MKS „Pałac Młodzieży” do AZS-AWF. W swojej karierze sportowej była 7-krotną mistrzynią Polski w skokach z trampoliny i w skokach z wieży, 4-krotną wicemistrzynią Polski, 8-krotną halową mistrzynią Polski i 3-krotną halową wicemistrzynią Polski. Reprezentowała Polskę 41 razy w zawodach międzypaństwowych i turniejach międzynarodowych. Jej największe osiągnięcia to

kilkakrotne miejsca finałowe, uzyskane na Mistrzostwach Europy: 8 miejsce w skokach z trampoliny w Utrechcie (1966), 8 miejsce w skokach z trampoliny i 8 miejsce w skokach z wieży w Barcelonie (1970) oraz miejsca finałowe w Pucharze Europy: 4 miejsce w skokach z trampoliny i 7 miejsce w skokach z wieży w Londynie (1971), 6 miejsce w skokach z trampoliny i 7 miejsce w skokach z wieży w Leningradzie (obecnie St. Petersburg) (1973) oraz 6 miejsce w skokach z trampoliny w Bolzano (1974). Była dwukrotną olimpijką. W 1968 roku na Igrzyskach XIX Olimpiady w Meksyku, startując w barwach MKS „Pałac Młodzieży”, zajęła 11 miejsce w skokach z trampoliny i 15 miejsce w skokach z wieży. W cztery lata później - na Igrzyskach XX Olimpiady w Monachium (1972) wywalczyła - już w barwach AZS-AWF finałowe, 8 miejsce w skokach z trampoliny i 11 miejsce w skokach z wieży. Wyższe lokaty zajmowała w Uniwersjadach: w Turynie (1970) zdobyła brązowy medal w skokach z trampoliny i zajęła. 5 miejsce w skokach z wieży; w Moskwie (1973) zajęła 7 miejsce w skokach z wieży i 9 miejsce w skokach z trampoliny. W wieku powyżej 50 lat brała udział w zawodach weteranów, zdobywając na Mistrzostwach Świata Masters i Mistrzostwach Europy Masters (2002, 2003) złote i srebrne medale”. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 284; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 606; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 281; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 80; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Wierzbicki Andrzej - absolwent Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu /1950 r./, trener piłki siatkowej i lekkiej atletyki II klasy, instruktor narciarstwa, sternik Jachtowy. W latach 1948-1949 był instruktorem lekkiej atletyki w Szkole Zawodowej przy Zakładach im. J. Stalina /obecnie H. Cegielski/, następnie - w latach 1949-1950 - pracował jako asystent w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Poznaniu, od 1950 do 1952 roku był trenerem lekkiej atletyki w Polskim Komitecie Olimpijskim w Warszawie (dwóch zawodników A. Wierzbickiego uczestniczyło w Olimpiadzie w Helsinkach w 1952 roku), a od 1952 do 1984 roku pracował w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Rolniczej w Poznaniu. W 1984 roku dr A. Wierzbicki przeszedł na emeryturę pracując jakiś czas w Studium na pół etatu. Przez 31 lat /od 1 września 1953 r. do 31 sierpnia 1984 r./ pełnił funkcje kierownika Studium WFiS, przyczyniając się do jego zorganizowania, udoskonalania procesu dydaktycznego oraz do podniesienia sprawności fizycznej studentów. Prowadził zajęcia z grupami podstawowymi /z lekkiej atletyki, gier sportowych i pływania/ oraz sekcje sportowe siatkówki kobiet (przez 20 lat) i mężczyzn. Jako trener sekcji kobiecej dwukrotnie doprowadził drużynę Akademii Rolniczej do zdobycia III miejsca w Mistrzostwach Polski wśród reprezentacji uczelni rolniczych. Zajmował się pracą naukową i w 1978 roku uzyskał stopień naukowy doktora wychowania fizycznego na podstawie pracy: „Zmiany zachodzące w sprawności fizycznej i rozwoju fizycznym studentów Akademii Rolniczej w Poznaniu w czasie czterech lat studiów”. Jako kierownik Studium WFiS niemal od początku istnienia Studium podejmował wiele cennych inicjatyw i działań, które wyznaczyły obecny model organizacyjny. Inicjował i organizował różne formy współpracy w dziedzinie wychowania fizycznego i sportu w środowisku akademickim Poznania, a nawet Polski. A. Wierzbicki pracował społecznie jako prezes i wiceprezes po-

znańskiego AZS w latach 1946-1949, a przez 25 lat był również członkiem Głównej Komisji rewizyjnej w ZG AZS w Warszawie. Został uhonorowany m.in. Złotą Odznaką Honorową AZS. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 21-22.

Wierzyńska-Starosta Anna (1940--1995). Urodziła się w Warszawie 26 lipca 1940 r. w rodzinie inteligenckiej. Ojciec Stanisław Wierzyński - uczestnik zgrupowania „Wachlarz” wpajał dzieciom głębokie wartości patriotyczne i kult stryja Kazimierza Wierzyńskiego, poety i zdobywcy złotego medalu na Igrzyskach Olimpijskich w Amsterdamie za zbiór Wierszy „Laur Olimpijski”. Tradycje wyniesione z domu rodzinnego ukształtowały jej postawę życiową, w której kultura fizyczna zajmowała poczesne miejsce. W związku z tym po ukończeniu liceum na Żoliborzu w 1960 r. rozpoczęła studia w AWF w Warszawie. W 1965 r. uzyskała tytuł magistra wychowania fizycznego. Ukończyła ponadto specjalizację z rehabilitacji i narciarstwa z tytułem trenera. Będąc jeszcze studentką pracowała jako nauczyciel wychowania fizycznego w Państwowym Liceum Sztok Plastycznych i Technikum Architektonicznym. Po ukończeniu studiów podjęła pracę w Polskim Komitecie Olimpijskim na stanowisko starszego instruktora. Zajmowała się szkoleniem i doskonaleniem kadr trenerskich, a równocześnie prowadziła treningi w Warszawskim Klubie Narciarskim z grupą biegaczek. W 1966 r. rozpoczęła studia doktoranckie w Katedrze Antropologii. W tym czasie wyszła za mąż za Jacka Starostę, również absolwenta AWF. Mieli troje dzieci: Joannę, Andrzeja i Marię. W 1970 r. rozpoczęła pracę w Zakładzie Fizjologii Instytutu Naukowego Kultury Fizycznej i pracowała tam do 1971 r. W tym czasie zakończyła badania naukowe i przedstawiła rozprawę doktorską: *Wydalanie sterydów nadnerczowych u kajakarzy w rocznym cyklu treningowym*, którą obroniła w lipcu 1971 r. uzyskując stopień doktora nauk wychowania fizycznego. W tym roku powtórnie przeszła do pracy w Zakładzie Fizjologii AWF na stanowisko adiunkta - prowadziła zajęcia z fizjologii sportu. Od 1973 r. pracowała w Zakładzie Biologii. Zajmowała się zarówno działalnością dydaktyczną (zajęcia z biologii), pracą naukową oraz trenerską (instruktor narciarstwa), jak również działalnością społeczną. Była członkiem Rady Wydziału, Senatu, przewodniczącą Komisji Mieszkaniowej, Rzecznikiem Dyscyplinarnym ds. Studentów, opiekunem rocznika i indywidualnych toków studiów studentów-sportowców oraz od 1980 r. działaczem NSZZ „Solidarność”. Poza tym czynnie działała w Akademickim Klubie Sportowym, między innymi jako Członek Komisji Rewizyjnej, w Polskim Związku Koszykówki oraz w Polskim Towarzystwie Naukowym Kultury Fizycznej. Opublikowała w czasopiśmie naukowych siedem prac oryginalnych. W 1982 r. została wyróżniona odznaką Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej, a w 1989 r. Złotą Odznaką AZS. W AWF przepracowała 35 lat. Zmarła 11 lipca 1995 r., pochowana została na Cmentarzu Powązkowskim (dawny Wojskowy). Anna Czajkowska, Anna Wierzyńska-Starosta (1940--1995), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom II, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. 69.

Więciorek Stanisław, ur. 10.04.1965 w Lublinie. Wykształcenie wyższe, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Rzeszowie. Zawodnik rugby Budowlanych Lublin (1981-1986, 1990-1994, 1996, 2001-2002, srebrne medale mistrzostw Polski seniorów: 1990, 1992, brązowe: 1991, 1993), AZS AWF Warszawa (1987 -1988, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1988, srebrny 1987), Vierson (Francja, 1988.1 1990), Lechii Gdańsk (1995, 1997-2001, 2003-2004, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1995, 1998, 2000, 2001, srebrny 1997, brązowy 1999, zdobywca Pucharu Polski 1997). Pierwszy trener Maciej Powąła-Niedźwiecki. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 63 oficjalne mecze międzypaństwowe, zdobył 103 punkty, występował w III linii młyna. Zawodnik Roku Polskiego Związku

Rugby (1991, 1992, 1995). Reprezentant Europy „15” na tournée po Namibii (1992), „7” na turniej w Urugwaju (1993). Trener II klasy (2001). Trener żaków Budowlanych Lublin (1994), seniorów (2001-2003, zdobywca Pucharu Polski U 23, 2002). Trzeci w plebiscycie „Kuriera Lubelskiego ” na najlepszego sportowca Lubelszczyzny (1992). Odznaczony: Honorowa Srebrna Odznaka PZR (21.11.1992). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 113.

Więckowska Irena, szermierka (floreceistka, szablistka), zawodniczka klubu AZS-AWF Warszawa, olimpijka (2008), złota medalistka mistrzostw Europy w szabli, druż. (2008), wielokrotna medalistka Pucharu Świata (druż.) w szabli, wielokrotna mistrzyni i reprezentantka Polski. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Wilamowski Kazimierz. Koszykarz i siatkarz YMCA Warszawa i AZS Warszawa. Czołowy polski siatkarz w latach 1937-1939. Wicemistrz Polski w siatkówce (1937 r.). Zginął w Oświęcimiu w 1941 r. Od 1941 r. konspiracyjne mistrzostwa Warszawy w siatkówce rozgrywane były o nagrodę przechodnią Jego imienia (nagrodę tę stanowił blok czerwonego marmuru z alabastrowym orłem). R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 89.

Wilde Krzysztof (ur. 11 I 1966 r. w Gdańsku) – specjalista z zakresu mostownictwa, mechaniki budowli, diagnostyki konstrukcji inżynierskich. Prowadził badania ukierunkowane na opracowanie systemów redukcji drgań obiektów mostowych wywołanych działaniem wiatru i trzęsieniami ziemi. Prowadzi badania naukowe i prace rozwojowe związane z implementacją urządzeń i technologii diagnostyki nieniszczącej w obiektach infrastrukturalnych oraz systemów monitoringu technicznego konstrukcji. Autor i współautor ponad 200 publikacji i 4 patentów. W latach 1984–1989 odbył studia na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Gdańskiej, a w latach 1992–1995 był doktorem na Uniwersytecie Tokijskim w Japonii. W latach 1995–1999 pracował na Uniwersytecie Tokijskim, gdzie uzyskał stanowisko profesora nadzwyczajnego. Stopień doktora habilitowanego uzyskał w roku 2003, a tytuł profesora w 2009. Obecnie pracuje jako profesor nadzwyczajny na Wydziale Inżynierii Lądowej i Środowiska Politechniki Gdańskiej i kieruje pracami Katedry Wytrzymałości Materiałów. Prof. Krzysztof Wilde pełnił funkcję dziekana Wydziału Inżynierii Lądowej i Środowiska PG, w latach 2004–2008, w 2016 roku został ponownie wybrany na kadencję 2016–2020. Jest członkiem Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej (KILiW) Polskiej Akademii Nauk oraz Komitetu Mechaniki Polskiej Akademii Nauk, pełni także funkcję przewodniczącego Sekcji Mechaniki Konstrukcji i Materiałów KILiW PAN. W kadencji 2015–2017 pełni funkcję przewodniczącego Zespołu specjalistycznego do spraw inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych oraz infrastruktury informatycznej nauki w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Pełnił także funkcję przewodniczącego Zespołu Ewaluacji do spraw budownictwa i architektury SI-4, Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Jest zastępcą przewodniczącego Rady Pomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa oraz członkiem Zarządu Głównego AZS. <https://wilis.pg.edu.pl/biogram-dzikan-wilde>
Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Krzysztof_Wilde

Winkler Konrad Sebastian, (1882 - 1962). Olimpijczyk Letnich Igrzysk Olimpijskich w 1924 roku w Paryżu - szermierka. Urodził się 20 I 1882 roku w Warszawie, w rodzinie o polskich tradycjach patriotycznych. Jego dziadek walczył w powstaniu listopadowym

(1830 - 1831) , a ojciec Ignacy był uczestnikiem powstania styczniowego (1863-1864). Jego matką była Zofia z domu Bursztyńska. Po ukończeniu szkoły podstawowej kontynuował naukę w Gimnazjum w Nowym Sączu, gdzie jako członek TG Sokół brał czynny udział w ruchu wolnościowym. Podczas nauki w nowosądeckim gimnazjum poznał Tytusa Czyżewskiego, z którym połączył się wieloletnia przyjaźń. Znajomość z Czyżewskim zaowocowała późniejszą współpracą artystyczną w ramach działań grupy Ekspresjonistów Polskich. Konrad Winkler zdał egzamin maturalny w Gimnazjum w Nowym Sączu, ale wkrótce po śmierci rodziców był zmuszony podjąć pracę zarobkową i przez kilka lat pracował jako urzędnik skarbowy. Dopiero w roku 1907, w wieku 25 lat, rozpoczął studia z historii sztuki na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie, uczęszczając m.in. na wykłady wygłaszane przez prof. J. Bołoz-Antoniewicza. Jesienią 1909 roku przerwał studia i przyjechał do Krakowa, ale czas spędzony na Uniwersytecie Jana Kazimierza nie poszedł na marne, gdyż po opuszczeniu Lwowa Konrad Winkler posiadał już gruntowną wiedzę z zakresu historii sztuki. W Krakowie próbował kontynuować swoje studia na Uniwersytecie Jagiellońskim, lecz ostatecznie w 1916 roku podjął inne studia w zakresie malarstwa na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, w pracowni prof. Ignacego Pieńkowskiego, a także u prof. Józefa Pankiewicza. Studiów tych jednak nie ukończył. Siermierkę zaczął uprawiać jeszcze w czasie studiów i w okresie przed I wojną światową był już czołowym szermierzem Krakowa. W roku 1910 zorganizował sekcję szermierczą przy Krajowym Związku Turystycznym i wspólnie z J. Bielawskim i T. Wołkowskim założył Krakowski Klub Szermierzy. W latach 1910-1914 był zawodnikiem oraz fechtmistrem w tym klubie (klub ten istniał do roku 1914). Prowadził również naukę szermierki w gimnazjach krakowskich. Jego uczniem był m.in. późniejszy olimpijczyk Adam Papee, wówczas uczeń Gimnazjum św. Anny. W roku 1911 Konrad Winkler odniósł swój największy sukces sportowy, zajmując 3 miejsce w konkurencji indywidualnej w szabli w wielkim międzynarodowym turnieju w Wiedniu (pokonał tam m.in. mistrza Węgier, dr. Totha) oraz został sklasyfikowany na 4 miejscu w turnieju floretowym. W czasie I wojny światowej wstąpił jako ochotnik do Legionów Polskich. Wkrótce po zakończeniu tej wojny w listopadzie 1918 roku zostało ogłoszone powstanie niepodległego państwa polskiego, ale zaraz też doszło do walk o jego granice, w tym do wojny polsko-bolszewickiej. Konrad Winkler uczestniczył w tej wojnie w latach 1920-1921, służąc w 2 Pułku Ułanów Legionowych. Po zawarciu pokoju w 1921 roku wystąpił z wojska i zajął się malarstwem, został także współzałożycielem sekcji szermierczej AZS Kraków, w której występował jako zawodnik i fechtmistrz. Był też jednym ze współtwórców Polskiego Związku Szermierczego utworzonego we Lwowie w roku 1922. W roku 1924 podczas Mistrzostw Polski w Szermierce rozegranych we Lwowie Winkler został mistrzem Polski we florecie i w szabli oraz wicemistrzem w szpadzie. Po tych mistrzostwach zakwalifikowano go do reprezentacji Polski na VIII Igrzyska Olimpijskie odbywające się w Paryżu w roku 1924, w których wystartował w turnieju indywidualnym we florecie (odpadł w eliminacjach, nie odnosząc żadnego zwycięstwa) oraz w turnieju drużynowym w szabli. Polska drużyna, w skład której oprócz Winklera wchodził Alfred Ader, Adam Papee, Aleksander Małecki i Jerzy Zabielski, po porażkach 0:16 z Holandią - i 4:12 z USA (Winkler wygrał 1 walkę) odpadła z dalszych rozgrywek. Po tych igrzyskach Winkler wycofał się z czynnego uprawiania szermierki i poświęcił się działalności malarskiej, podejmując dalsze studia malarskie w Paryżu. Wcześniej już należał do malarskiej Grupy Formistów utworzonej w 1917 roku w Krakowie (najpierw jako Ekspresjoniści Polscy). W latach 1919-1921 redagował wraz z Tytusem Czyżewskim i Leonem Chwistkiem pismo „Formiści”, które powstało w celu propagowania nowego kierunku w sztuce i literaturze - formizmu. Lata 1924-1927 spędził w Paryżu. Po powrocie do Polski zamieszkał w Warszawie. Działalność artystyczna Konrada Winklera była dość wszechstronna. Nie tylko malował obrazy, ale też zajmował się krytyką literacką oraz publicystyką. Napi-

sał wiele artykułów i opracowań dotyczących sztuki, będąc też autorem takich dzieł jak *Formizm na tle współczesnych kierunków w sztuce*, monografii *Formiści polscy* (1927) oraz książki *Formizm jubilatem. Na 30-lecie formizmu* (1948). Ponadto był również teoretykiem, a później także historykiem i dokumentatorem osiągnięć grupy artystycznej Formiści. W 1936 roku odbyła się w Warszawie wystawa jego malarskiego dorobku, obejmującego prace od okresu formistycznego po najnowsze - mniej odrealnione pejzaże i martwe natury, które posiadały cechy naturalizmu. Jego obrazy były pokazywane też na wielu innych wystawach, m.in. w Paryżu (1937) i Nowym Jorku (1939). W czasie II wojny światowej Konrad Winkler przebywał w Warszawie, a podczas powstania warszawskiego utracił prawie cały swój dorobek malarski. Po II wojnie światowej wrócił do Krakowa i aktywnie włączył się w działalność mającą na celu reaktywowanie krakowskiej szermierki. W roku 1946 został kierownikiem sekcji szermierczej TG Sokół w Krakowie, przekazując młodszym swe bogate doświadczenia. Po rozwiązaniu tej sekcji w 1947 roku zajął się głównie malarstwem, nie tylko jako artysta malarz, lecz również jako krytyk i historyk sztuki. W 1959 roku miał w Krakowie swoją jubileuszową - zorganizowaną z okazji 50-lecia pracy twórczej - indywidualną wystawę. Konrad Sebastian Winkler zmarł w Krakowie 16 I 1962 roku i został pochowany 19 I tegoż roku na cmentarzu Rakowickim. Jego obrazy znajdują się w galeriach sztuki polskiej XX wieku m.in. w Muzeum Narodowym w Krakowie oraz w Muzeum Narodowym w Kielcach. Do najbardziej charakterystycznych obrazów malowanych przez Winklera w okresie formistycznym należy przede wszystkim *Portret żony*. Wizerunek kobiety jest w dużym stopniu zdominowany przez formę - jej sylwetka została rozczłonkowana na części, z których każda nawiązuje swym kształtem do konkretnej figury geometrycznej. Porada, Zbigniew, *Olimpijczycy z Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych*, Kraków 2014, s. 113-116. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 283; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota*, Warszawa 1962, s. 352.

Winkowski Henryk, ur. 24 I 1897 r. w Grudzielcu, pow. Ostrów Wlkp. Adwokat. Piłkarz „Venetii” Ostrów Wlkp. z okresu zaboru pruskiego i AZS Poznań. Prezes klubu sportowego „Ostrovia” w latach 1929 - 1939. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu oficera rezerwy piechoty, następnie, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Kozielsku. Zginął w Katyniu w 1940 r. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 89. Fot. http://www.muzeumkatynskie.pl/pl/54642/11387/kserokopia_fotografii_henryk_winkowski_w_garniturze_mk_1414_ik.html

Winnicki Janusz (17 VII 1939, Nadwórna), koszykarz, działacz sportowy. Karierę sportową rozpoczął w LO im. Jana Kochanowskiego, kontynuował ją w zespole „Startu” z którym wywalczył dwukrotnie MP juniorów (1956. 1957). Po fuzji „Cracovii” i „Startu” grał w jej barwach, najpierw w II, a potem w I lidze (1957 – 1962), rozegrał w niej ponad 250 zawodów. Karierę zawodniczą zakończył w krakowskim AZS (1962-1967), zdobywając z drużyną koszykówki tytuł akademickiego mistrza Polski (1964), brązowy medal AMP (1966), zaś w sezonie 1964/65 grał w I lidze. Był menadżerem i kierownikiem zespołu oldboyów, jednym z inicjatorów odbudowy koszykówki w „Cracovii” i prezesem Autonomicznej Sekcji Koszykówki „Cracovii”, zaś w latach 2000 – 2002 prezesem MKS „Cracovia”. Studiował na Wydziale Budownictwa Wodnego w latach 1956-1963, prowadził wiele inwestycji energetycznych w kraju i zagranicą. Bezpośrednio kierował budową Elektrociepłowni w Sierszy (1964 – 1971), Elektrociepłowni w Połańcu (1973 – 1979), w Stalowej Woli i ostatnio w Bełchatowie. Uczestniczył w budowie 7 elektrowni jądrowych. Dzięki wiedzy jaką zdobył na PK uzyskał wysokie uznanie na budowach w których uczestniczył zarówno w kraju i zagranicą. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Wiro-Kiro Władysław: członek AZS Wilno. Reprezentacyjny bramkarz Polski w hokeju na lodzie, reprezentacyjny bramkarz Wilna w piłce nożnej, wioślarz. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 352; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 172. Fot. <https://www.czat.trzemeszno.pl/assets/components/phpthumbof/cache/2.50afa7c255ed489fc39bc9ee2114a205236.jpg>

Wirszyłło Romuald, pseud. Wiktor (ur. 19 grudnia 1906 w Warszawie, zm. 13 kwietnia 1980 w Warszawie) – polski zawodnik, trener i działacz siatkarski, mistrz Polski, trener reprezentacji Polski, nazywany „ojcem” polskiej siatkówki, działacz AZS w Warszawie, Polskiego Związku Gier Sportowych, współtwórca Międzynarodowej Federacji Siatkówki; powstaniec warszawski, architekt. Jako uczeń szkoły średniej - Gimnazjum im. Lorenza grał od 1924 r. w pierwszej drużynie siatkarskiej w Warszawie w ramach AZS Warszawa. Razem z Zygmuntem Nowakiem stworzył w tym klubie w 1928 r. sekcję gier sportowych. Był wówczas najmłodszym członkiem zarządu klubu. W okresie gry w AZS zdobył mistrzostwo Polski w 1930, 1934 i 1935 r., wicemistrzostwo Polski w 1929, 1931, 1932, 1937 i 1938 r. oraz brązowy medal w 1933. Wystąpił w pierwszym nieoficjalnym meczu reprezentacji Polski w sierpniu 1934 r. przeciwko reprezentacji Polonii Zagranicznej. W latach 1935–1936 był kierownikiem referatu prasowego Polskiego Związku Gier Sportowych, a w latach 1936–1939 kierownikiem referatu siatkówki w tym związku (przemianowanym w kwietniu 1936 r. (por. Przegląd Sportowy nr 30 z 6.04.1936) na Polski Związek Piłki Ręcznej). Równocześnie w latach 1934–1936 był sekretarzem zespołu, którego celem było utworzenie komisji technicznej piłki siatkowej przy Międzynarodowej Amatorskiej Federacji Piłki Ręcznej, a od 1936 r. sekretarzem generalnym Komisji Piłki Siatkowej i Pięścówki (Faust-ball) przy tym związku. Uczestnik wojny obronnej 1939 r. Następnie w konspiracji, był jednym z inicjatorów podziemnych rozgrywek siatkarskich w Warszawie. Razem z Igorem Tepicynem ufundował „nagrodę wędrowną” im. Kazimierza Wilamowskiego dla konspiracyjnego mistrza Warszawy. Walczył w powstaniu warszawskim 1944 r. jako saper. Używał pseudonimu „Wiktor”. Od września 1945 r. kierownik sekcji gier sportowych AZS Warszawa, równocześnie trener drużyn siatkarskich w tym klubie. Jako trener drużyny męskiej poprowadził ją do mistrzostwa Polski w 1947 i 1949 r. oraz brązowego medalu w 1948 r. Z drużyną kobiecą sięgnął po mistrzostwo Polski w 1947 i 1948 r. oraz brązowy medal w 1950 r. W latach 1946–1950 był kierownikiem wydziału siatkówki reaktywowanego Polskiego Związku Piłki Ręcznej (przemianowanego w 1949 na Polski Związek Koszykówki, Siatkówki i Szczypiorniaka). W latach 1948–1949 był trenerem reprezentacji Polski w siatkówce – zarówno kobiet, jak i mężczyzn. Jako trener męskiej reprezentacji prowadził ją w pierwszym oficjalnym meczu w historii – w dniu 28 lutego 1948 r. w Warszawie z Czechosłowacją. Następnie we wrześniu 1949 r. na Igrzyskach Bałkańskich odpowiadał za reprezentację wspólnie z Walentym Kłyszajką. W 1949 r. był trenerem w trzech meczach towarzyskich, natomiast na mistrzostwach świata występował już wyłącznie w roli kapitana związkowego (trenerem został Zygmunt Kraus). Kobiecą reprezentację Polski prowadził na Igrzyskach Bałkańskich w 1948 r. oraz w pięciu meczach towarzyskich w 1949 r. Jego następcą w roli trenera tej drużyny był Lotar Geyer. Jego bilans trenerski to osiem zwycięstw i dwie porażki z drużyną kobiecą oraz trzy zwycięstwa i siedem porażek z drużyną męską. Od sierpnia 1946 r. kierował komisją organizacyjną Międzynarodowej Federacji Piłki Siatkowej (FIVB), powołanej do życia na zjeździe w dniach 18–20 kwietnia 1947 r. W latach 1947–1953 przewodniczył Komisji Technicznej FIVB. Autor podręcznika „Piłka siatkowa” wydanego w 1950 oraz wielu artykułów popularyzujących siatkówkę w prasie sportowej. Absolwent wydziału

architektury Politechniki Warszawskiej. Doktor nauk technicznych. Autor i redaktor wielu publikacji dotyczących architektury sportowej, m.in. „Pawilony sportowe” (1958), „Budownictwo urządzeń sportowych” (1962), „Urządzenia sportowe” (cztery wydania - 1959-1982, redaktor). Działacz Międzynarodowej Unii Architektów, twórca sekcji „Sport i wypoczynek”. https://pl.wikipedia.org/wiki/Romuald_Wirszy%C5%82%C5%82o; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 635-6; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 352; Z. Wojewódzka, Romuald Wirszyłło (1906 - 1980), w: Ludzie wychowania fizycznego i sportu, red. Tadeusz Ulatowski, Warszawa 2000, s. 151-152.

Wislocki Adam, ur. około 1885 r. na Polesiu. Prawnik. Członek AKT Lwów i AZS Kraków przed 1914 r. oraz AZS Lwów. Działacz na polu turystyki narciarskiej i wodnej. Członek zarządu Polskiego Związku Kajakowego w 1934 r. oraz Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki we Lwowie. Zamordowany w obozie koncentracyjnym w Mauthausen w kwietniu 1943 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 89. Fot. <https://stapis.com.pl/wp-content/uploads/2016/10/Adam-Wis%C5%82ocki.jpg>

Wislocki Jan, współzałożyciel AZS Lwów. W 1922 r. był członkiem pierwszego sądu polubownego tego klubu. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 636.

Wisnios Stanisław (1934 – 2002) Zginął tragicznie 14 sierpnia 2002 roku w wypadku samochodowym w Piasecznej Górcie pod Kielcami. Urodzony 13 lipca 1934 roku w Lisowie powiat Busko Zdrój. Po ukończeniu szkoły średniej od 23 sierpnia 1955 roku podjął pracę w zakładzie gazowniczym w Krakowie, w którym przepracował do 31 sierpnia 1977 roku, początkowo na stanowisku inspektora szkolenia zawodowego, a następnie przez ostatnie pięć lat pracy w zakładzie na stanowisku kierownika kadr i szkolenia. W trakcie pracy zawodowej podjął studia zaoczne na Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, którą ukończył w 1966 roku na podstawie rozprawy magisterskiej „Porównanie sprawności fizycznej ogólnej i technicznej w judo na różnych poziomach zaawansowania”. Od 1 sierpnia 1977 roku do 31 sierpnia 1979 roku pracował w charakterze nauczyciela wychowania fizycznego w Zespole Szkół Zawodowych Ministerstwa Górnictwa w Krakowie. Od 1 września 1979 roku został zatrudniony w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie. Wcześniej (od roku akademickiego 1974/1975) pracował w naszej uczelni na godzinach zleconych jako trener sekcji judo Klubu Uczelnianego AZS. Judo było dyscypliną sportu, której poświęcił się bez reszty. Był trenerem I klasy, działaczem i sędzią międzynarodowym. W latach 1957 – 1973 prowadził treningi w sekcji judo w AZS Kraków, w latach 1973 – 1977 był trenerem sekcji judo w Klubie Uczelnianym AZS Politechniki Krakowskiej, a od 1974 do 1999 roku w Klubie Uczelnianym AZS WSP. W 1972 roku uzyskał uprawnienia sędziego międzynarodowego w judo. Był sędzią na wielu poważnych imprezach sportowych m.in. na Uniwersjadach, Akademickich Mistrzostwach Świata w Kobe (Japonia), Mistrzostwach Europy Juniorów we Wrocławiu. Pełnił funkcje wiceprezesa Krakowskiego Okręgowego Związku Judo, członka Głównej Komisji Sędziowskiej Polskiego Związku Judo, członek Komisji Judo Zarządu Głównego AZS. Za tę owocną działalność otrzymał odznaczenie „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, złotą odznakę AZS, złotą odznakę Polskiego Związku Judo, Zasłużony dla Ziemi Krakowskiej; Zasłużony dla polskiego judo. W trakcie pracy w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu naszej Uczelni prezentował dużą fachowość i wysokie morale. Od 1 września 1981. Do 31 sierpnia 1984 pełnił funkcję zastępcy kierownika Studium Wychowania Fizycznego i Sportu do spraw sportowych. Przez cały czas pracy w naszej Uczelni prowadził treningi sekcji judo mężczyzn

i kobiet osiągając wiele cennych sukcesów szkoleniowych, czego wyrazem było wychowanie wielu medalistów mistrzostw Polski Szkół Pedagogicznych. Jego sekcja odnosiła wiele cennych sukcesów w Lidze Międzyuczelnianej środowiska krakowskiego. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 370.

Wisniewska-Bednarkowa Zdzisława: podpora AZS Warszawa od 1927 r. aż do wybuchu wojny we wszystkich grach sportowych. Reprezentantka Polski we wszystkich spotkaniach międzypaństwowych w hazenie i koszykówce. Najlepsza koszykarka polska w okresie międzywojennym. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 352.

Wiśniewski Andrzej (7 XI 1941, Kraków), absolwent WSWP- Kraków (1965), wieloletni trener piłki ręcznej i nauczyciel wychowania fizycznego AR Kraków (od 1974), wiceprezes Klubu AZS WSR ds. sportu (1974-1985), trener piłki ręcznej, jego podopieczni Wielokrotnie zdobywali medale w MP uczelni rolniczych (złote w 1978, 1985; srebrny W 1988, brązowe W 1974, 1980, 1990), odnosili również sukcesy w LM AZS Kraków i na arenie międzynarodowej w licznych kontaktach z uczelniami rolniczymi. Organizator cyklicznego międzynarodowego Turnieju o Puchar Rektora Uczelni w piłce ręcznej, pełnił też funkcję zastępcy kierownika Studium WP (1974-1982). Jednocześnie W latach 1983-1993 był asystentem trenerów młodzieżowej reprezentacji Polski, a także asystentem trenera B. Fulary w I-ligowym „Hutniku” Kraków, z którym zdobył trzykrotnie mistrzostwo Polski, a jako samodzielny trener „Hutnika” wywalczył Puchar Polski (1983). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 370; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Wiśniewski Bronisław - absolwent Studium Wychowanie Fizyczne Akademii Medycznej w Poznaniu /1949 r./, trener koszykówki I klasy, instruktor I klasy w piłce nożnej, instruktor narciarstwa. Uprawiał piłkę nożną w Kolejowym Klubie Sportowym w Poznaniu (obecnie KKS „Lech“). W latach 1950-1953 pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego, a od 1953 do 1986 roku był nauczycielem akademickim w Studium WFiS WSR, potem AR w Poznaniu. W 1986 roku przeszedł na emeryturę. Przez ponad 30 lat pracy w Uczelni B. Wiśniewski prowadził - oprócz zajęć podstawowych z koszykówki i pływanie - drużyny koszykówki kobiet i mężczyzn, doprowadzając je do wysokiego poziomu sportowego. Drużyna koszykówki kobiet zdobywała wielokrotnie czołowe lokaty w Mistrzostwach Polski Akademii Rolniczych (m.in. tytuł mistrza Polski w latach: 1953, 1968, 1971, 1983). B. Wiśniewski prowadził również studenckie obozy narciarskie. Równoległe z pracą w uczelni B. Wiśniewski trenował drużyny końskie I poznańskich klubach sportowych: MKS „Zryw” i KS „Energetyk” i AZS (drużyny junierek i senierek w latach 1961-1986). W okresie 25 lat pracy trenerskiej w AZS doprowadził drużyny kobiece do najwyższego poziomu w Polsce, czego wyrazem było zdobycie tytułu Mistrza Polski przez juniorki (w latach 1966, 1967 i 1977) i seniorki (w I lidze w 1978 roku). W latach 1975, 1976 i 1977 B. Wiśniewski był wybrany przez kibiców do grona dziesięciu najlepszych trenerów Wielkopolski. Był również trenerem reprezentacji Polski kobiet w koszykówce i na II mistrzostwach Europy w kategorii junierek w 1969 roku, na Uniwersjadzie w Moskwie w 1973 roku, w Pucharze Europy w 1979 roku oraz trenerem asystentem na Uniwersjadzie w Meksyku w 1979 roku. Od początku pracy w Studium B. Wiśniewski opracowywał zestawienia wyników sprawdzianów sprawności fizycznej studentów. Oprócz licznych obowiązków zawodowych, przez prawie cały okres pracy nauczycielskiej i sportowej B. Wiśniewski pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Koszykówki Kobiet w Zarządzie Głównym AZS w Warszawie, a w latach osiemdziesiątych był przewodniczącym wydziału Szkolenia w Okręgowym Związku Koszykówki w Poznaniu. Był

również redaktorem Biuletynu Informacyjno Szkoleniowego Okręgowego Związku Koszykówki, w którym publikował tłumaczenia opracowań trenerów amerykańskich na temat taktyki gry w koszykówkę. Został odznaczony wieloma medalami i orderami państwowymi i resortowymi. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 24-25; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s.109; M.S. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 48. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-odnas/>

Wiśniewski Jan, (1904-1940), należał do grona tych osób, które w sposób szczególny przyczyniły się do rozwoju akademickiej lekkiej atletyki. Był wieloletnim kierownikiem sekcji lekkoatletycznej AZS Warszawa. Działal także w Centrali AZS oraz Polskim Związku Lekkiej Atletyki, gdzie w 1926 r. pełnił funkcję wiceprezesa. Studiował w Wyższej Szkole Handlowej w Warszawie oraz w Harvard University w Cambridge, Massachusetts. Uzyskał stopień doktora oraz doktora habilitowanego. Od roku akademickiego 1924/25 był pracownikiem Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie. Publikował rozprawy naukowe w Polsce i za granicą z zakresu ekonometrii, statystyki i statystyki ekonomicznej. Uznawany jest za pierwszego statystyka sportowego w Polsce. We wrześniu 1939 r. w stopniu podporucznika rezerwy walczył w obronie polskiej granicy wschodniej w okolicach Baranowicz. W dniu 18 IX 1939 r. wzięty został do niewoli sowieckiej i osadzony w obozie jenieckim w Starobielsku. Zamordowany w gmachu NKWD w Charkowie w 1940 r. R. Wryk Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach, Poznań 2009, s. 119; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 89; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 352

Wiśniewski Leszek. Urodził się 10 listopada 1955 roku w Ciechanowie. Studiował na wydziale ekonomicznym UMCS. Jeszcze w trakcie studiów zaczął współpracę z prasą. Był korespondentem „ITD” i „Studenta” oraz współpracownikiem dwutygodnika „Kamena”. W szkole podstawowej i liceum uprawiał wyczynowo pływanie i koszykówkę. Był zawodnikiem WKS Lublinianka, a na studiach AZS Lublin. W latach 1980–1981 pracował w „Sztandarze Ludu”, skąd po wprowadzeniu stanu wojennego został wyrzucony. Komunistyczne władze odebrały mu prawo do wykonywania zawodu dziennikarza, więc do 1988 roku prowadził sklep cukierniczy. Po 1989 roku Leszek Wiśniewski był zastępcą redaktora naczelnego „Relacji. Tygodnik Wschodni” oraz sekretarzem redakcji „Dnia”, pierwszego prywatnego tygodnika w Lublinie. W 1992 roku zaczął pracę dla TVP Lublin, skąd odszedł w ramach programu dobrowolnych odpraw w 2011 roku. W lubelskim ośrodku telewizji m.in. kierował redakcją informacji, a potem publicystyki. Po 2000 roku skończył dwuletnie szkolenie producentów telewizyjnych prowadzone przez Akademię Telewizyjną i Wyższą Szkołę Filmową w Łodzi. Sam prowadził zajęcia ze studentami na Wydziale Politologii UMCS, uczył podstaw realizacji telewizyjnej. Leszek Wiśniewski zrealizował w sumie ponad 1500 reportaży, programów i filmów dokumentalnych. W kręgu jego zainteresowań zawsze była skomplikowana historia współczesna Polski, na przykład w 2008 roku dla TVP Historia zrealizował dokument *O kromkę chleba... Przed Sierpniem był Lipiec*. Jest autorem biografii zamordowanego w Katyniu generała Mieczysława Smorawińskiego. Jego filmy były pokazywane na różnych antenach telewizji publicznej, m.in. TVP 1, TVP 2 i TVP Historia. Leszek Wiśniewski należy do Stowarzyszenia Filmowców Polskich sekcji Związku Autorów i Producentów Audiowizualnych. Niektóre nagrody: III nagroda na Ogólnopolskim Festiwalu Filmów Niepodległościowych „Skrzydła 2000” - Zamość, 2007 - medal „Pro Memoria” za całokształt twórczości. Film *Uczniowie Widzącego z Lublina* był w finale Warszawskiego Międzynarodowego Festiwalu

Filmowego „Żydowskie motywy”. <http://teatrnn.pl/leksykon/artykuly/leszek-wisniewski-ur-1955/> Fot. tamże. Autor: Czajkowski, Tomasz.

Wiśniowski Marek, ur. 22.08.1958 r. w Starzynie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Zawodnik rugby Brdy Rytel (1978-1980, 1982), Bobrka Karb Bytom (1985). Pierwsi trenerzy Sylwester Grzeszczak, Franciszek Nowak, Paweł Smaczny. Instruktor rugby (08.02.1979). Trener II klasy (08.12.1990). Założyciel i trener Brdy Rytel (1978-1984, srebrne medale mistrzostw Polski kadetów: 1983, 1984). Trener seniorów i GKS Karb Bobrek Bytom (1985-1986), Śląska Ruda Śląska (1986-1987), seniorów i juniorów AZS Katowice (1988-1990), juniorów Czarnych Bytom (1990). Współzałożyciel i Wiceprezes Zarządu ASR Czarni Bytom (1995-1997), członek Zarządu Ogniwo Sopot (1999-2003), Przewodniczący Wydziału Rugby „7” (2001-2004), Prezes Stowarzyszenia „Polskie Rugby 7”. Członek Zarządu Polskiego Związku Rugby (15.03.2002-28.06.2003). Odznaczony: Honorowa Srebrna Oznaka PZR (30.03.1985). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbiński, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 114-115.

Witczak Marek, ur. 29.05.1950 r. w Sandomierzu. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Współzałożyciel (razem z Lechem Janką i Kazimierzem Lubaką) i pierwszy trener rugby Budowlanych Olsztyn (1976-1979). Zawodnik AZS AWF Warszawa (1971-1973, złote medale mistrzostw Polski seniorów 1972, 1973, brązowy 1971), Budowlanych Olsztyn (1977-1979). Pierwszy trener Józef Grochowski. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbiński, Encyklopedia polskiego rugby. Suplement 2004-2006, Lublin 2007, s. 27.

Witke Ryszard, Urodzony 9 listopada 1939 w Sanoku, syn Franciszka i Ireny, absolwent Liceum Ogólnokształcącego w Karpaczu (1957) i wrocławskiej WSWF (1962), gdzie otrzymał tytuł magistra wf i uprawnienia trenera II kl. Skoczek narciarski (179 cm, 74 kg) reprezentujący barwy klubu Sport Budowlani Karpacz (pierwszy trener Włodzimierz Daszkiewicz), AZS Wrocław (1960-1962, tu trener Bronisław Haczkiwicz) i Śnieżki Karpacz (1963-1972). Kariera sportowa usłana seriami kontuzji. Pierwszy skoczek z Sudetów, który awansował do polskiej czołówki (w kadrze narodowej 1959-1972). Mistrz Polski na skoczni 70 m (1963) i wicemistrz (1962) oraz 3-krotny brązowy medalista MP: na skoczni 70 m (1971) i 90 m (1964-1965) największy sukces odniósł podczas mistrzostw świata w Holmenkollen (1966), gdzie na skoczni 70 m zajął 7 m. (za skoki 75,5 i 72 m otrzymał notę 210,1 pkt.). Poza tym: 2-krotny triumfator konkursu skoków podczas Memoriału B. Czecha i H. Marusarzówny (1965, 1966), uczestnik Turnieju Czterech Skoczni (1968 - 10 m.) i Uniwersjady w Chamonix (1960), gdzie zajął 4 m. Zasłużony Mistrz Sportu. Po zakończeniu studiów pracował jako trener w Śnieżce Karpacz i jako rehabilitant w Dziecięcym Sanatorium Przewięgrzliczym. Wybitny działacz sportowy (przebudowa skoczni w Karpaczu i Lubawce). Wykładowca (AWF Katowice) i sędzia FIS. Żonaty dwukrotnie (od 1966 z mistrzynią Polski w pływaniu Bożeną Cedro), ma dwoje dzieci: syna Roberta i córkę Martę (z drugiego małżeństwa). Mieszka w Karpaczu. <https://www.olimpijski.pl/pl/bio/2235,witke-ryszard.html>

Witkowicz Andrzej - ur. 6 lipca 1955 r. w Kielcach. Judoka MDK Kielce, Lechii Kielce, Wisły Kraków. Brązowy medalista Młodzieżowych Mistrzostw Polski w wadze lekkiej /1974/, 5. miejsce w Mistrzostwach Polski Seniorów /1975, Bytom/. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Gdańsku, trener judo I klasy, Stopień IV dan. Trener judoczek Jordana Kraków i Wisły Kraków /1975-1976/, AZS AWF Gdańsk /1977-1986/, Błękitnych Kielce /1987-1993/, kadry narodowej junierek /1989-1992/, kadry narodowej senierek /1992-1994/. Osiągnięcia w pracy szkoleniowej w Błękitnych Kielce: 3 - krotne Drużynowe Mi-

strzostwo Polski /1989, 1990, 1991/ i 3-krotne zdobycie Pucharu Polski /1989, 1991, 1991/, 42 medale mistrzostw Polski we wszystkich kategoriach wieku /1987-1993/. Odznaczenia: medal Polskiego Związku Judo, złota honorowa odznaka Polskiego Związku Judo. Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 232-233.

Witkowski Kazimierz. Urodził się 18 stycznia 1948 we Wrocławiu. Ukończył Technikum Budowlane we Wrocławiu. Przez 15 lat pracował we wrocławskim Biurze Projektów jako starszy asystent projektanta architektury i projektant architektury. W 1981 r. ukończył Akademię Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, uzyskując dyplom magistra wychowania fizycznego, kierunek trenerski, specjalizacja judo. W 1992 r. Rada Wydziału Wychowania Fizycznego, tajże Uczelni nadała mu stopień naukowy Doktora Nauk o Kulturze Fizycznej, a w roku 2008 akt mianowania na stanowisko docenta Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. W 2013 r. Doktor Habilitowany Nauk o Kulturze Fizycznej, w roku 2016 powołano go na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Od 1983 r. rozpoczął pracę jako asystent, od 1984 r. jako starszy asystent, a po uzyskaniu stopnia doktora (1992 r), jako adiunkt w Zakładzie Judo w Katedrze Wychowania Fizycznego AWF we Wrocławiu. Od 1998 r. Adiunkt, Kierownik Zakładu Sportów Walki i Samoobrony w Katedrze Sportów Walki. Od 2002 r. Adiunkt, Kierownik Zakładu Sportów Walki w Katedrze Dydaktyki Sportu, AWF Wrocław do chwili obecnej. W latach 2009-2012 zastępca Dyrektora Instytutu Sportu AWF Wrocław. W kadencji 2012 – 2016 Prodziekan ds. Studenckich i Sportu Wydziału Nauk o sporcie w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Główne kierunki jego działalności naukowej koncentrują się na badaniach „Wieloczynnikowa analiza sukcesu sportowego w sportach walki”. Brał czynny udział w wielu kongresach i konferencjach zagranicznych: Portugalia, Belgia, Francja, Dania, Włochy, Finlandia, Grecja, Niemcy, Chorwacja, Słowenia, Serbia, Litwa, Szwajcaria, Czechy, Maroko, Słowacja oraz w wielu konferencjach krajowych. Jest Kierownikiem 1 grantu Komitetu Badań Naukowych i Głównym Wykonawcą 2 grantów Komitetu Badań Naukowych. Jest Laureatem 1 Nagrody Naukowej Ministra (1993 r.) oraz 10 nagród Ministra Sportu (1993, 1997, 1998, 2002, 2004, 2005, 2006, 2007 x 2, 2008) za wyniki sportowe [medale mistrzostw Świata, Mistrzostw Europy w Judo i Ju-jitsu]. 16 nagród Rektora AWF we Wrocławiu (1990, 2000, 2001, 2002, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016). Odbił 3 staże naukowe w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, w RPA i na Ukrainie. W swoim dorobku naukowym ma 280 publikacji naukowych, a także 9 pozycji książkowych. Jest członkiem Komitetu Redakcyjnego Czasopisma Naukowego „Archives of Budo” z Listy Filadelfijskiej [JF]. 1982-1990, trener sekcji Judo, odpowiedzialny za szkolenie Juniorek, Juniorów, Seniorek i Seniorów; 1991-1996, trener Główny sekcji Judo, odpowiedzialny za szkolenie Seniorek i Seniorów; 1997-1998, trener Koordynator sekcji Judo, odpowiedzialny za szkolenie wszystkich grup oraz Trener Seniorek i Seniorów; 1999-2000, trener koordynator sekcji Judo, odpowiedzialny za szkolenie wszystkich grup oraz Koordynator przygotowań olimpijskich Kadry Sydney 2000; 2001-2002, trener koordynator sekcji Judo, odpowiedzialny za szkolenie wszystkich grup oraz trener seniorek i seniorów realizujący program autorski w judo; 2003, założyciel sekcji Ju-Jitsu w Klubie Sportowym AZS-AWF Wrocław; 2003-2006, trener koordynator sekcji Judo, Ju-Jitsu, odpowiedzialny za szkolenie wszystkich grup oraz Trener Seniorek i Seniorów realizujący program autorski w Judo; 2007 założyciel Sekcji Taekwondo Olimpijskie w Klubie Sportowym AZS-AWF Wrocław; 2007-2009, trener Koordynator sekcji Judo, Ju-Jitsu, Taekwondo Olimpijskie odpowiedzialny za szkolenie wszystkich grup oraz Trener Seniorek i Seniorów realizujący autorski program w sekcji Judo Akademickiego Centrum Szkolenia Sportowego [ACSS]; 2014 Uzyskał stopień 6 DAN w Judo. Polski Związek Judo, War-

szawa; w kadencji 2012-2016 V-ce Prezes Klubu Sportowego AZS-AWF Wrocław. W kadencji 2016 – 2020 – v-ce Prezes KS AZS-AWF Wrocław. Został odznaczony m.in. Złotym Medalem za Zasługi dla Polskiego Ruchu Olimpijskiego – 2001 r. ; Złotą Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej” - 1988 r.; Złotą Odznaką AZS - 1986 r. <http://azs.awf.wroc.pl/pl/stro na/witkowski.html>

Wittig Edward, ur. 22. IX. 1879 r. w Warszawie. Światowej sławy artysta rzeźbiarz. Wykonał m. in. pomnik lotnika polskiego w Warszawie oraz pomnik króla Władysława Warneńczyka w Warnie. Członek AZS Warszawa, a w latach 1923 - 1924 jego prezes. W latach 1931 - 1933 prezes Centrali AZS. Niemal przez cały okres międzywojenny prowadził aktywną działalność społeczną w ruchu sportowym. Był m.in. w latach 1922 - 1923 członkiem Polskiego Komitetu Igrzysk Olimpijskich, w latach 1927 - 1935 prezesem warszawskiego oddziału Polskiej YMCA, współzałożycielem i członkiem Rady Aeroklubu Rzeczypospolitej Polskiej oraz członkiem zarządu Polskiego Związku Pływackiego. W 1925 r. wykonał rzeźbę „Łucznik”, która była nagrodą przechodnią dla najlepszego polskiego klubu lekkoatletycznego. Rywalizacja w latach 1925 - 1929 o tę nagrodę w znacznej mierze przyczyniła się do spopularyzowania lekkoatletyki i podniesienia jej poziomu. Za całokształt działalności na rzecz rozwoju sportu akademickiego otrzymał godność członka honorowego AZS Warszawa. Zmarł w Warszawie 3 III 1941 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 90; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 352; R. Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 36 (maszynopis); <https://culture.pl/pl/tworca/edward-wittig>

Wleciał Tadeusz (ur. 28 lutego 1930, zm. 30 listopada 1993) - polski siatkarz, dziewięciokrotny mistrz Polski, reprezentant Polski, brązowy medalista Letniej Uniwersjady (1959). W latach 1950-1962 był zawodnikiem AZS-AWF Warszawa, z którym zdobył mistrzostwo Polski w 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960 i 1961, wicemistrzostwo Polski w 1962, a także Puchar Polski w 1951, 1953, 1954 i 1955. W reprezentacji Polski debiutował 7 sierpnia 1951 w meczu akademickich mistrzostw świata z Czechosłowacją. Wystąpił m.in. na mistrzostwach świata w 1952 (siódme miejsce) i 1956 (czwarte miejsce) oraz mistrzostwach Europy w 1955 (szóste miejsce). Ostatni raz w I reprezentacji seniorów zagrał 5 sierpnia 1957 w meczu igrzysk młodzieży i studentów z Rumunią. W 1959 wystąpił jeszcze w akademickiej reprezentacji Polski na Uniwersjadzie w Turynie, zdobywając brązowy medal. Łącznie w I reprezentacji Polski zagrał w 101 spotkaniach. https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Wlecia%C5%82; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 636; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 352.

Włodarczyk Anita, lekkoatletka, olimpijka z 2008, 2012 i 2016 r. Urodziła się 8 sierpnia 1985 r. w Rawiczu. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w 2001 r. w klubie „Kadet” Rawicz, w którym występowała do 2004 r. W latach 2005-2009 była zawodniczką klubu AZS-AWF Poznań, a od 2011r. reprezentuje barwy warszawskiej „Skry”. Specjalizuje się w rzucie młotem. Uznawana jest za jedną z najwybitniejszych zawodniczek. w historii światowej lekkiej atletyki. Wielokrotna rekordzistka świata w rzucie młotem. Jako pierwsza w świecie w tej konkurencji przekroczyła granicę 80 m (1 VIII 2015 r. - 81,08 m). Jest czterokrotną mistrzynią świata w rzucie młotem (2009, 2013, 2015, 2017). Czterokrotnie zwyciężyła w mistrzostwach Europy (2012, 2014, 2016, 2018). Jako olimpijka debiutowała w 2008 r. na igrzyskach w Pekinie, na których w rzucie młotem zajęła szóste miejsce. W swym drugim starcie olimpijskim, w 2012 r. w Londynie, zdobyła złoty medal (zwyciężczynią konkursu ogłoszono Ro-

sjanke Tatianę Łysenko, jednak po czerech latach tytuł jej odebrano z powodu stosowania dopingu). Zwycięstwem zakończył się jej trzeci start olimpijski, w 2016 r. W Rio de Janeiro. W finałowym konkursie uzyskała wynik 82,29 m, co było nowym rekordem świata. Po igrzyskach W Rio de Janeiro w październiku 2016 r. W Wyższej Szkole Edukacji w Sporcie w Warszawie obroniła pracę magisterską pt. Ewolucja rzutu młotem jako konkurencji lekkoatletycznej. W 2009 r. wygrała plebiscyt „Głosu Wielkopolskiego” na 10 najlepszych sportowców Wielkopolski. Trzykrotnie otrzymała Wielką Honorową Nagrodę Sportową PKOl (2009, 2014, 2015). W 2016 r. zwyciężyła w plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na 10 najpopularniejszych sportowców Polski. W tym też roku otrzymała tytuł Honorowego Obywatela Gminy Rawicz. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 305-306; <http://www.kronikasportu.pl/artykuly/osobowosci-polskiego-sportu/10-osobowosci-polskiego-sportu-w-2009-roku/anita-wlodar-czyk/> M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 162; A. Bogusz, Łódzcy olimpijczycy, Łódź 1984, s. 213; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 82; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 622; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 284. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Włodarczyk Mirosław (24.02.1959, Oświęcim), lekkoatleta (skok wzwyż), absolwent AWF Kraków. Zawodnik AZS AWF Kraków. Brązowy medalista HME w Budapeszcie (1983), piąty w HME w Goeteborgu (1984). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Włodarczyk Urszula, lekka atletyka. Urodziła się 22 grudnia 1965 roku w Wałbrzychu. Siedmioboistka. Startowała w barwach Górnika Wałbrzych (trener Wojciech Węclawowicz) oraz AZS-u AWFu Wrocław (Paweł Kowalski i Marek Kubiszewski). Olimpijka z Barcelony, gdzie była ósma (6,333 pkt). Atlanty - 4. miejsce (6.484) oraz Sydney - 4. miejsce (6.420). Srebrna (Budapeszt 1998) i brązowa (Helsinki 1994) medalistka ME. Srebrna (Toronto 1993) i brązowa (Maebashi 1999) medalistka HMŚ. Trzy brązowe krążki (Genua 1992, Paryż 1994. Gandawa 2000), srebro (Sztokholm 1996) oraz złoto (Walencja 1998) HME. Pięciokrotnie zdobywała Złote Kolce, nagrodę dla najlepszej polskiej lekkoatletki sezonu (1993-94 i 1996-98). 12-krotna mistrzyni Polski (100 m ppł. – 1991, trójskok - 1991-94, siedmiobój - 1983, 1990-93, 1996-97. 16-krotna mistrzyni Polski hali (60 m poł., skok wzwyż, skok w dal. Trójskok, pięciobój). Ma tytuł doktora. W wywiadzie 2012 r. opowiada na ważne pytanie: „Czy wielobości to w lekkiej atletyce dzieci gorszego boga” ? Bo w niczym nie są najlepsi, bo mityngi mają odrębne, skoro rywalizacja trwa dwa dni? - Nie odczuwamy tego, na igrzyskach największe brawa dostajemy. A mityngi? W Niemczech, Austrii wieloboje są bardzo popularne, mają swoją publikę - zwraca uwagę Włodarczyk, mistrzyni uniwersjady z Buffalo (1993) oraz wicemistrzyni z Sheffield (1991). Bo to też postać, która wskoczyła w świat nauki. W 2003 roku obroniła pracę doktorską pt. „Związki wybranych parametrów morfofunkcjonalnych z wynikami w siedmioboju kobiet”. Była asystentem w katedrze lekkiej atletyki wrocławskiej AWF, dziś jest adiunktem, łącząc nauczanie studentów z poszerzaniem własnej wiedzy. Uczestniczy też w programach badania uzdolnień wrocławskich dzieciaków przy Młodzieżowym Centrum Sportu. Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 144-147. Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 82; Kazimierz Witkowski, Plebiscyty Życia Akademickiego 1993-2005, Wrocław 2006, s. 178. Urszula Włodarczyk, Rocznik 1994. Byłam poszukiwana przez FBI, w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 450-452; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 284.

Włodarski Janusz, nauczyciel SP nr 79 w Łodzi, VIII LO zaczął pracę od funkcji trenera, po kilkunastu latach pełnił funkcję Dyrektora Klubu, był też zastępcą dyrektora i trenerem. Indywidualista, umie pracować z poszczególnymi zawodnikami. Wychował wielu wybitnych zawodników - K. Spychała, T. Nagórka, R. Witeczaka. Janusz Włodarski jest związany z klubem, jako trener i jako pracownik etatowy, utożsamia się z klubem. Na podstawie, J. Madej, Nasi Trenerzy, Zeszyty Historyczne AZS nr 1/2005 (60 lat AZS Łódź), s. 97-101.

Włodek Ignacy (26 VI 1907, Drohobycz – 6 III 1991, Kraków), piłkarz i narciarz, absolwent historii UJ (1930). W AZS Kraków od 1926 r., od 1957 r. wiceprezes Klubu Sportowego AZS Kraków jego prezes w latach 1958-59. Po reorganizacji sportu akademickiego w 1959 r. prezes Zarządu Środowiskowego AZS Kraków i jednocześnie prezes nowo utworzonego Klubu Międzyuczelnianego AZS Kraków (1959-1969), wiceprezes ZŚ AZS Kraków (1960-1970). Członek Zarządu Głównego AZS (1959-1969), pełnił funkcję skarbnika, przez dwie kadencje stał na czele Głównego Sądu Koleżeńckiego. Kierował pracami przy organizacji jubileuszu 50-lecia powstania AZS w Polsce (1958) i 60-lecia AZS (1968). Stał na czele Komitetu Organizacyjnego Akademickich Mistrzostw Świata w szachach (Kraków 1964). Był kwestorem, a następnie dyrektorem administracyjnym Akademii Górniczej (1945-54) i dyrektorem administracyjnym UJ (1955-68). Decyzją Zjazdu AZS został uhonorowany członkostwem honorowym AZS W Polsce. AZS. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 370; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 352; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Włodek Jan (31 VIII 1885, Dąbrowica k. Bochni - 19 II 1940, Kraków), narciarz AZS, członek stowarzyszenia „Dom turystyczny młodzieży w Zakopanem”, dyplomata, polityk. W 1904 r. ukończył studia rolnicze na Uniwersytecie Wrocławskim, w latach 1904-1906 studiował we Fryburgu w Szwajcarii, a w 1906-1908 w Akademii Rolniczej w Berlinie, gdzie w 1911 r. uzyskał doktorat. W latach 1911-1914 pracował jako asystent w Gospodarstwach Doświadczalnych UJ w Mydlnikach. Był czynnym członkiem sekcji narciarskiej AZS i działaczem Towarzystwa Tatrzańskiego. Od jesieni 1914 r. oficerem łącznikowym w komendzie Legionów Polskich. W latach 1916-1917 przebywał w Holandii, zajmował się aktywizacją i organizacją emigrantów polskich, a także informowaniem tamtejszej opinii i prasy o sprawach polskich. Został wyznaczony na delegata rządu polskiego w Hadze i pełnił tę funkcję od 1919 do 1920 r. Po powrocie do kraju kontynuował pracę naukową (w 1922 uzyskał habilitację, w 1923 został profesorem nadzwyczajnym i kierownikiem Zakładu Uprawy Roli i Roślin Wydziału Rolnego UJ, w 1936 profesorem zwyczajnym i dziekanem Wydziału Rolnego UJ 1936/37). Podczas okupacji niemieckiej aresztowano go wraz z innymi profesorami w Collegium Novum (6 XI 1939) i wywieziono do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen, zwolniono 8 lutego 1940. Zmarł w Krakowie wskutek wyczerpania organizmu 11 dni później. Cz. Michalski, Akademycki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 166; R. Wryk, Straty osobowe Akademyckiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 90.

Włodek Józef (65 l.). Ur. w 1946, kajakarz, zawodnik klubów krakowskich: KKW 29, AZS i Nadwiślana, oraz poznańskich: Posnania i Warty, wielokrotny medalista MP. Kadrowicz z grupy „Wiatraki” trenera Andrzeja Niedzielskiego. Zmarł 3 lutego w Krakowie. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Włodek-Skowron Magdalena (10 VI 1982, Kraków), kajakarka górską, wioślarka., mistrzyni Polski. Zawodniczka AZS AWF Kraków. Przygodę ze sportem rozpoczęła w 1994 r. W latach 1999-2003 zdobywała tytuły mistrza Polski w wioślarstwie i była reprezentantką Polski. Po ukończeniu

studiów na AWF Kraków została trenerką sekcji wioślarskiej AZS AWF (2005-2013). Współzałożycielka Uczniowskiego Klubu Sportowego Salwator NPS, gdzie trenują osoby niepełnosprawne. Obecnie jej trzech zawodników jest w reprezentacji Polski przygotowujących się do Igrzysk Paraolimpijskich. Od roku 2010 prowadzi zajęcia ze studentami PK, którzy z sukcesami startują w rozgrywkach akademickich mistrzostw Polski oraz akademickich mistrzostwach Polski na ergometrze wioślarskim. Magdalena Włodek-Skowron swoją przygodę ze sportem od kajakarstwa górskiego zawodniczka AZS AWF w wioślarstwie w latach 1999 – 2003. Zdobywała tytuły mistrza Polski i była w reprezentacji Polski, Po ukończeniu studiów AWF w Krakowie została trenerką została trenerką sekcji wioślarskiej AZS AGH (2005 – 2013). Jest także współzałożycielką Uczniowskiego Klubu Sportowego Salwator NPS, gdzie trenują osoby niepełnosprawne. Obecnie jej trzech zawodników jest w reprezentacji Polski, przygotowujących się do Igrzysk Paraolimpijskich. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Woderski Leszek (ur. 4 kwietnia 1956 r.) – lekkoatleta, specjalista rzutu młotem, reprezentował barwy AZS Poznań a potem „Zawiszy” Bydgoszcz. Swoją największą sukces odniósł w roku 1980, kiedy to wywalczył złoty medal mistrzostw Polski. Rekordy życiowe: rzut młotem - 76,88 m (18 sierpnia 1984, Bydgoszcz) – 10. wynik w historii polskiej lekkoatletyki stanowiący równocześnie rekord Klubu WKS „Zawisza” Bydgoszcz. https://pl.wikipedia.org/wiki/Leszek_Woderski

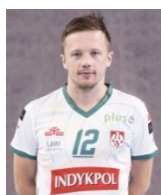
Wodziański Marian urodził się w 1902 roku w Winnicy na Ukrainie. Tam też uczęszczał do szkoły podstawowej i średniej. Po przyjeździe do Polski rozpoczął studia na Politechnice Warszawskiej, którą ukończył ze stopniem mgr inż. mechanika - specjalność lotnictwo. Niemal bezpośrednio po ukończeniu studiów podjął pracę zawodową w Instytucie Technicznych Badań Lotnictwa (ITBL) w Warszawie wykazując duże uzdolnienia w swoim zawodzie nie poprzestał na osiągniętych sukcesach i awansach służbowych ale z wielką pasją pracował społecznie. Szczególnie w dwóch umiłowanych przez siebie kierunkach a mianowicie lotnictwie i sporcie. W Aeroklubie Warszawskim, do którego należał jeszcze podczas odbywania studiów nawiązał przyjacielskie kontakty z ówczesnymi pionierami lotnictwa. Współpracował z Rogalskim Wigurą, Drzewieckim (twórcy słynnych polskich samolotów sportowych RWD), Praussem, Chorzowskim i Lekszyckim. Sam latał jako pilot wojskowy. Wchodził do władz Aeroklubu Warszawskiego w którym pełnił szereg odpowiedzialnych funkcji a w 1939 roku był wiceprezesem Zarządu. Jako sportowiec był zawodnikiem o nieprzeciętnych walorach, uprawiał wioślarstwo. W latach 1927 - 1931 zaliczany był do najlepszych wioślarzy w kraju. Pływał ósemce i czwórce warszawskiego AZS-u. Był wielokrotnym reprezentantem Polski. W roku 1927 startując w Mistrzostwach Europy w Como wraz z zawodnikami AZS Warszawa, AZS Poznań i Klubu Wioślarskiego Toruń w biegu ósemek zdobył brązowy medal. W następnym roku dostąpił godności olimpijczyka. Startował w ósemce składającej się wyłącznie z zawodnikami AZS Warszawa (Otto Gordziałkowski, Józef Łaszewski, Waclaw Michalski, Henryk Niezabitowski, Jerzy Skolimowski, Andrzej Sołtan, Janusz Ślajak, Stanisław Urban, Marian Wodziański). Osada ta uzyskała najlepszy czas wśród osad europejskich i zajęła IV miejsce. Jeszcze podczas czynnego uprawiania wioślarstwa Marian Wodziański włączył się bardzo aktywnie do działalności społecznej w warszawskim AZS-ie. W latach 1925-1926 był kierownikiem sekcji wioślarskiej. Następnie przeszedł do pracy w Zarządzie Głównym AZS Warszawa w którym był przez wiele kadencji wiceprezem sportowym oraz prezesem. Był działaczem niesłychanie sumiennym i oddanym idei sportu akademickiego. Entuzjazm Jego udzielał się pozostałym współpracownikom i członkom Zarządu. Za jego to sprawą wytwarzała się niepowtarzalna atmosfera prawdziwego sportu amatorskiego młodzieży academic-

kiej. Jeszcze jako kierownik sekcji wioślarskiej a później wiceprezes sportowy inspirował i ułatwiał, dzięki swym licznym i znaczącym kontaktom w ówczesnych władzach sportu polskiego, działalność prezesom AZS Warszawa a często ich także zastępując. Działał także w Centrali Polskich Akademickich Związków Sportowych. Po klęsce Polski w wojnie obronnej 1939 roku jeszcze w grudniu tegoż roku - dzięki umiejętnościom narciarskim przedostał się przez granice polsko-węgierską w Tatrach na Zachód do formułującej się tam Armii Polskiej. Dotarłszy do Anglii brał udział, jako lotnik Polskich Sił Powietrznych w ramach Royal Air Force (RAF) w walkach z niemieckim najeźdźcą. Był członkiem polskiej eskadry bojowej „306”. W wojsku awansował do stopnia podpułkownika, jednocześnie powierzono mu odpowiedzialną funkcję szefa jednostek dyspozycyjnych RAF-u. Za bohaterską postawę w latach II wojny światowej odznaczony został najwyższymi odznaczeniami i orderami polskimi oraz zagranicznymi. Po ukończeniu działań wojennych osiadł początkowo w Kanadzie a następnie przeniósł się do Stanów Zjednoczonych, gdzie w Pittsburgu pracował w umiłowanym zawodzie inżyniera mechanika-lotnika. Oprócz pracy zawodowej prowadził działalność naukowo-badawczą. Przez cały niemal czas pobytu za granicą utrzymywał łączność z Krajem. Wielokrotnie przyjeżdżał do Polski bądź w charakterze zapraszanego uczestnika kongresów naukowych bądź prywatnie. Interesował się zawsze problemami sportu akademickiego w Polsce a zwłaszcza problemami stołecznego AZS-u. Inspirował potrzebę wydania pełnej naukowej monografii Akademickiego Związku Sportowego. W spotkaniach towarzyskich z dawnymi Azetesiakami zawsze podkreślał, że obowiązkiem naszego pokolenia jest przekazanie potomności osiągnięć sportu akademickiego sportu, który w latach II Rzeczypospolitej był niemal synonimem reprezentacji Polski. Zaatakowany nieuleczalną chorobą nie utracił pogody ducha i niemal do ostatnich dni swego życia był tak jak przed laty aktywny społecznie. Zmarł 21 lutego 1983 roku w Pittsburgu. Uroczystości pogrzebowe odbyły się z udziałem licznie zgromadzonej tamtejszej Polonii. Zgodnie z życzeniem zmarłego prochy Jego sprowadzone zostaną do Ojczystego Kraju. Zenon Róże-wicz, APS 09. 1983, s. 5; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 284; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”, Warszawa 1962, s. 335.

Wodzińska Anna, pierwsze kroki jako piłkarka ręczna stawiała pod opieką trenerską J. Dyrkacza. Sportowa kariera Ani związana była z AZS AWF Wrocław. W kategorii junierek zdobyła 3-krotnie mistrzostwo Polski i mistrzostwo Europy na Igrzyskach Młodzieży Szkolnej w Wiesenbaden w 1974 r. W czasie studiów na AWF kontynuowała karierę sportową do 1990 r, zdobywając pięć razy mistrzostwo Polski, uczestnicząc w akademickich mistrzostwach Polski i w pucharach europejskich. Ania miała opinię zawodniczki uniwersalnych możliwości, niezwykle pracowitej, zawziętej i nieustępliwej. W grę wkładała nie tylko całe swoje umiejętności, ale również serce. Miała osobowość konstruktywną, z dużą łatwością stwarzania dobrej atmosfery i przyjaznych stosunków międzyludzkich. Była dobrym „duchem” zespołu. Autorka pamiętnej „złotej” bramki zdobytej na 7 sekund przed końcem dramatycznego spotkania z „Ruchem” Chorzów, co zadecydowało o zdobyciu przez AZS Wrocław kolejnego mistrzostwa Polski w 1978 r. Po dramatycznym, brutalnym meczu i pomeczowych ekscesach, wywołanych przez ekipę chorzowską, krańcowo wyczerpane i „znokautowane” nerwowo zawodniczki wylądowały wraz z wzywającymi kibicami w... gabinecie ówczesnego rektora AWF (też zawziętego kibica swojej drużyny), gdzie... błyskawicznie „osuszano” jego barek, a po małej chwili sąsiednie barki prorektorów i dziekana. Efektem tego była poprawa nastroju, uśmiechy i niczym nie hamowana radość ze zwycięstwa. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 51.

Wohl Andrzej (1911-1998). Początkowo działacz polityczny i dziennikarz, absolwent: filozofii na UW, następnie doktoryzował się (1960) i habilitował (1967) w zakresie nauk o wychowaniu fizycznym na AWF. Tytuł profesora nadzwyczajnego (1977) i zwyczajnego (1984) otrzymał także w zakresie tych nauk. Prof. A. Wohl kierował Zakładem Socjologii Sportu (1957-1961) oraz Katedrą Filozofii i Socjologii (1991 - 1921). Był też przewodniczącym Międzynarodowego Stowarzyszenia Socjologii Sportu (1999 - 1923) oraz redaktorem naczelnym „International Review of Sport Sociology” (1999 - 1988). Jest autorem 9 książek i około 199 innych prac naukowych. Prace prof. W. Wohla były tłumaczone na wiele języków. Uczestniczył też jako referent w kilkudziesięciu konferencjach naukowych i wykładał na wielu uniwersytetach na Wschodzie i Zachodzie. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 261.

Woicki Paweł Mateusz, ur. 29.06.1983, Tomaszów Maz. Siatkarz. Syn Krzysztofa i Aliny Michałowskiej. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego w Tomaszowie Maz. i Częstochowie (2002), student Politechniki Częstochowskiej (wydz. marketingu). Zawodnik (182 cm, 75 kg, rozgrywający) UKS „Dziesiątka” Tomaszów Maz., Norwid Częstochowa (1998-02), AZS Politechniki Warszawa (2002-03), Wkrętmet Domex AZS Częstochowa (2003-08), Asseco Resovia Rzeszów (2008-09), Delecta Bydgoszcz (2009). Karierę siatkarską rozpoczął w 2003 r., jako uczeń SP nr 10 (klasa sportowa) w Tomaszowie M. pod kierunkiem szkoleniowca, Krzysztofa Filipowicza. Trenerzy: K. Filipowicz, Lech Zagumny, Edward Skorek, Ljubomir Travica (klub), Grzegorz Ryś, Włodzimierz Madej, Raul Lozano (kadra). Medalista MP: 2004, 2005 - 3 m. (Pamapol AZS Częstochowa), 2008 - 2 m. (Wkręt-met Domex AZS Częstochowa), 2009 - 2 m. (Resovia Rzeszów), PP: 2006 - 2 m., 2007 - 3 m., 2008 - 1 m. (Wkręt-Met Domex AZS Częstochowa). Uczestnik MŚJ: 2003 Teheran/Iran - 1 m. (mistrz świata), MEJ: 2003 Cetniewo - 5 m., Uniwersjady: 2005 Izmir/Turcja - 5 m. (kadra B), MES: 2005 Rzym - 5 m., 2009 Izmir Turcja - 1 m. (mistrz Europy). Kwalifikacje olimpijskie: 2008 Espinho - 1 m. Uczestnik LŚ: 2008 Rio de Janeiro - 5 m., 2009 Belgrad/Serbia - 11 m. Reprezentant juniorów (2003) i Polski (kadra Ai B). Najlepszy rozgrywający PP i Memoriału H. Wagnera (2008). Odznaczony za wybitne osiągnięcia sportowe - Krzyżem Kawalerskim OOP (2009). Olimpijczyk 2008 Pekin: zawodnik drużyny, która po zwycięstwach z Niemcami 3:0, Egiptem 3:0, Serbią 3:1, Rosją 3:2 i przegranej z Brazylią 0:3 zajęła w gr. B elim. (6 zesp.) 3 m. W ćwierćfin. przegrała z Włochami 2:3, odp. z konk. W turnieju zajęła 5 m. Woicki nie wystąpił w meczach z Egiptem i Włochami. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 336-7.

Wojciechowski Adam, wioślarz, olimpijczyk z 2004 r. Urodził się 23 czerwca 1980 r. w Poznaniu. Wioślarstwo zaczął uprawiać W 1992 r. w klubie AZS-AWF Poznań, w którego barwach startował przez cały okres swej kariery sportowej. Był mistrzem Polski w czwórce podwójnej (2002) oraz trzykrotnym wicemistrzem Polski w tej konkurencji (2001, 2003, 2004). Jego największym osiągnięciem międzynarodowym było zdobycie w konkurencji dwójka podwójna w akademickich mistrzostwach świata złotego medalu (2002) i srebrnego (2004) oraz wywalczenie tytułu młodzieżowego wicemistrza świata (2002). Wszystkie te sukcesy osiągnął, pływając w osadzie ze złotym medalistą olimpijskim z 2008 r. Michałem Jelińskim. W 2004 r. startował W igrzyskach olimpijskich w Atenach, na których W dwójce podwójnej wraz z M. Jelińskim zajął 13. miejsce. W czasie wyczynowego uprawiania wioślarstwa ukończył studia Wyższe na Politechnice Poznańskiej. Karierę sportową zakończył w 2004 r. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 306; M. Łuczak, Julian Jaroszewski, Wybit-

ni trenerzy medalistów olimpijskich – absolwenci Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu, *Kultura Fizyczna* 16, 2, 2016, s. 94.

Wojciechowski Antoni: zasłużony działacz AZS Poznań, członek Zarządu Głównego AZS od r. 1959. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 353.

Wojciechowski Bonawentura. Siatkarz AZS Warszawa. Poległ w kampanii wrześniowej 1939 r. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 90.

Wojciechowski Michał, wioślarz, olimpijczyk z 2000 r. Urodził się 22 lutego 1974 r. w Poznaniu. wioślarstwo zaczął uprawiać w 1984 r. W klubie AZS-AWF Poznań, w którego barwach startował przez cały okres swej kariery sportowej. W 2002 r. zdobył tytuł mistrza Polski w czwórce podwójnej. Był sześciokrotnym wicemistrzem Polski: W jedyńce (1998), czwórce podwójnej bez sternika (1993) i czwórce podwójnej (1995, 1996, 1997, 2001). Dwukrotnie uczestniczył w wioślarskich mistrzostwach świata (1998, 1999). W 2000 r. startował w igrzyskach olimpijskich w Sydney, na których w konkurencji czwórka podwójna zajął ósme miejsce. Jego partnerami w osadzie byli Adam Bronikowski, Sławomir Kruszkowski i Karol Łazar. W czasie wyczynowego uprawiania wioślarstwa w 1999 r. ukończył studia wyższe w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Karierę sportową zakończył w 2002 r. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 306.

Wojciechowski Ryszard, ur. 01.04.1934 r. w Warszawie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby AZS Gdańsk (1956-1960, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1958), Lechii Gdańsk (1961-1964, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1961, srebrny 1963, brązowy 1962). Pierwszy trener Eugeniusz Rogatka. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 7 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 3 punkty, występował na pozycji skrzydłowego i w II linii młyna. Instruktor klubu (09.12.1963). Członek Komisji Rewizyjnej Polskiego Związku Rugby (09.09.1957 - 18.07.1959). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004, s. 115. Fot. <http://pzrugby.pl/news/aktualnosc/ZmarlRyszardWojciechowski>, 3095

Wojciechowski Zbigniew (57 l.). Ur. 10.03.1955 w Osieku nad Notecią, lekkoatleta (trójskok) Orła Osiek, AZS Gdańsk i Spójni Gdańsk. Dwukrotny medalista mistrzostw Polski: srebrny (1978) i brązowy (1980), dwukrotny reprezentant kraju w meczach międzypaństwowych (1978–1980). Po zakończeniu kariery sportowej pracował jako trener Olimpij Grudziądz. Zmarł 3 listopada. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Wojciechowski Ziemowit (3 X 1948 Gdańsk), szermierz- florecista, zaw. AZS Warszawa, olimpijczyk (1976), medalista MŚ, 3-krotny MP (1974-77). IO 1976: 5 m. (druż.); MS 1974: 2 m. (druż.), 4 m. (indyw.), 1975: 5 m. (druż.), 1977: 4 m. (druż.). Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, L-Ż*, Warszawa 1984, s. 623; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 285.

Wojciechowski, Kazimierz (7 X 1947, Tarnów), siatkarz, absolwent AWF Kraków (1970). Zawodnik AZS AWP Kraków (1967-1970), kierownik sekcji siatkówki AZS, trener AZS Kraków, nauczyciel wychowania fizycznego AGH (od 1971), zastępca kierownika Studium WFiS AGH ds. sportu (od 2005). Cz. Michalski, *AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009*, Kraków 2012, s. 371.

Wojczak Mieczysław Jan ur. 23 stycznia 1951 w Chorzowie) - piłkarz ręczny, bramkarz, reprezentant Polski, brązowy medalista olimpijski z Montrealu (1976) i olimpijczyk z Moskwy (1980). W turnieju w Montrealu wystąpił w jednym z sześciu meczów naszej reprezentacji, wygranym z ekipą Stanów Zjednoczonych (26:20). Na igrzyskach w Moskwie Wojczak bronił polskiej bramki także w jednym spotkaniu reprezentacji (zwycięstwo nad Kubą 34:19). Absolwent chorzowskiego Technikum Mechanicznego, magister katowickiej Akademii Wychowania Fizycznego. Wychowanek Ludwika Biegasika i Piotra Depty, rozpoczął karierę w MKS Chorzów (1966-69), a następnie bronił barw AZS Katowice i Pogoni Zabrze. 129 razy grał dla reprezentacji Polski (m.in. finalista MŚ 1978 - 6 miejsce) i srebrny medalista Pucharu Świata 1979. Po zakończeniu kariery w Polsce wyjechał do Belgii, gdzie występował w barwach HC Initia Hasselt, a później został trenerem narodowej drużyny tego kraju. Odznaczony m.in. Brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe i Srebrnym Krzyżem Zasługi. Mieszka w Belgii. Krzystanek W., Leśnikowski D., Chorzowscy olimpijczycy (1924-2014), Chorzów 2014. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 402.

Wojdylak Zdzisław, hokeista na trawie, olimpijczyk z 1952 i 1960 r. Urodził się 3 października 1929 r. w Inowrocławiu. Hokej na trawie zaczął uprawiać w 1947 r. w klubie „Lechia” Poznań, w którego barwach występował do 1953 r., a następnie był zawodnikiem OWKS Wrocław (1953- 1954) i „Grunwaldu” Poznań (1955-1970). Był trzykrotnym mistrzem Polski (1954, 1955, 1966) i trzykrotnym wicemistrzem (1958, 1959, 1963). W latach 1952-1967 W reprezentacji Polski rozegrał 51 meczów. Był dwukrotnym olimpijczykiem. Grał w drużynie narodowej, która w 1952 r. na igrzyskach w Helsinkach zajęła szóste miejsce, a w 1960 r. w Rzymie miejsce 12. Z powodzeniem uprawiał także hokej na lodzie w AZS Poznań. W 1953 r. z klubem tym zdobył akademickie mistrzostwo Polski. W tym też roku wystąpił w reprezentacji Polski na akademickich mistrzostwach świata. Zmarł 26 października 1987 r. w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 307-8.

Wojewódzka (Wardyńska) Zofia (19 VI 1919 Łowicz), siatkarka, koszykarka i piłkarka ręczna, zaw. AZS, Spójni i Drukarza Warszawa, medalistka MŚ i 2-krotna medalista ME w siatkówce, 2-krotna MP w siatkówce (1938, 39), 3-krotna MP w koszykówce (1948-50), 56-krotna repr. Polski w siatkówce (1948-54), 22-krotna repr. Polski w koszykówce (1947-52); w l. 1955- 76 trenerka siatkówki w Drukarzu, Skrze i Maratonie Warszawa; Zasł. Mistrz sportu. Siatkówka MŚ 1952: 2 m. ME 1949: 3 m., 1951: 2 m. Koszykówka ME 1951: 5 m. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 623.

Wojnar Józef. Na początku lat sześćdziesiątych ubiegłego stulecia uprawiał lekkoatletykę w klubach „Odra” i AZS Opolu. Był wybitnym wieloboistą. Został Akademickim Mistrzem Polski w wieloboju lekkoatletycznym, a także uzyskał tytuł rekordzisty Polski w tej konkurencji. W roku 1964 ukończył studia historyczne w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opolu i uzyskał stopień magistra historii. Podjął pracę zawodową, jako nauczyciel historii i wychowania fizycznego w Zasadniczej Szkole Zawodowej w Opolu. Rozwijał swoje zainteresowania sportem w sferze zawodowej. W toku pracy roku rozpoczął studia z zakresu Wychowania fizycznego na Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, które ukończył w roku 1974 uzyskując stopień magistra Wychowania fizycznego. Na uczelni tej zdobył także licencję trenerskie II i I klasy w lekkoatletyce. W roku 1984 uzyskał tytuł trenera klasy mistrzowskiej. W 1974 roku został zatrudniony, jako wykładowca w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu. Na uczelni tej przeszedł wszystkie szczeble zawodowe. Stopień naukowy doktora nauk o wychowaniu fizycznym uzyskał w roku 1984, a doktora habilitowanego nauk pedagogicz-

nych w roku 2001 roku. Tytuł naukowy profesora zwyczajnego otrzymał w roku 2003. Jego dorobek naukowy liczy ponad 150 publikacji w wydawnictwach krajowych i zagranicznych. Położył wielkie zasługi w utworzenie drugiego w Polsce wydziału wychowania fizycznego, działającego w ramach uczelni typu politechnicznego, czego wyrazem było przekształcenie dotychczasowego Studium Wychowania Fizycznego i Sportu WSI w Instytut Wychowania Fizycznego i Rehabilitacji, którego został dyrektorem. Kolejnym krokiem było podniesienie tego instytutu w 1998 roku do rangi pełnoprawnego wydziału pod nazwą - Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii, którego został pierwszym dziekanem. Praktycznie zorganizował od podstaw nowy wydział, dla którego pozyskano nowe obiekty w tzw. II kampusie przy ulicy Prószkowskiej, dokąd w roku 2004 została przeniesiona siedziba wydziału. Za jego staraniem uruchomiono nowe kierunki studiów: fizjoterapię oraz turystykę i rekreację. Funkcję dziekana sprawował do 2005 roku. Następnie był prodziekanem tego wydziału do spraw nauki. Kierował także Katedrą Wychowania Fizycznego i Sportu i był członkiem Senatu Politechniki Opolskiej. W 2011 roku przeszedł na emeryturę, jednak nadal z pożytkiem dla Wydziału na nim pracuje. Poza działalnością naukowo-dydaktyczną i organizacyjną na Politechnice Opolskiej pracował, jako trener sekcji lekkoatletycznych: AZS Opole, MKS Opole, Chemik Kędzierzyn-Koźle, Schoeller Namysłów. Był trenerem kadry narodowej w rzutach oraz trenerem kadry olimpijskiej w pchnięciu kulą. Jego podopieczni startowali imprezach sportowych najwyższej rangi tj. Igrzyskach Olimpijskich, Mistrzostwach Świata i Europy i Pucharze Świata zdobywając 42 medale, w tym 22 złote. W uznaniu dla swoich zasług otrzymał liczne nagrody, odznaczenia i wyróżnienia, w tym Złoty Krzyż Zasługi, Srebrny Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej, odznaki: Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej, Zasłużonemu Opolszczyźnie i Za Zasługi dla Miasta Opola. Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015), red. Stanisław Szczepański, Opole 2017, s. 98-99.

Wojtakajtis Władysław, pływak, olimpijczyk z Klubu AZS AWF Warszawa w latach siedemdziesiątych. Początkowo należał do Klubu „Neptun” Stargard Szczeciński i w barwach tego Klubu startował na Igrzyskach XIX Olimpiady w Meksyku (1968). AZS-AWF reprezentował w latach 1969-1972. Był 11-krotnym złotym medalistą Letnich Mistrzostw Polski i 9-krotnym Zimowych Mistrzostw Polski na dystansach 200, 400 i 1500 m stylem dowolnym oraz 17-krotnym rekordzistą Polski. Na VI Uniwersjadzie w Turynie (1970) zdobył brązowy medal na 1500 m (17;34;09 min). Na Igrzyskach XX Olimpiady w Monachium zajął 23 miejsce na 400 m stylem dowolnym (4;16,04 min) i 28 miejsce na 1500 m stylem dowolnym (17;23,47 min) 15. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 231; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 286.

Wojtanowski Michał, (35 l.). Ur. 20.03.1977 w Bielawie, lekkoatleta Bielawianki i AZS Wrocław, brązowy medalista mistrzostw Polski seniorów w siedmioboju (1997). Po ukończeniu AWF we Wrocławiu (2001) podjął pracę w Gimnazjum nr 1 w Bielawie, a także obowiązki trenera lekkoatletycznego. We wrześniu 2003 był inicjatorem, założycielem oraz pierwszym prezesem ULKS Muflon Bielawa. Wychowawca medalistów mistrzostw Polski i województwa dolnośląskiego, m.in. Sonii Jankowskiej i Mileny Pędziwiatr. Zmarł 28 czerwca w Bielawie. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Wojtasiewicz Michał - absolwent akademii chowania Fizycznego w Poznaniu (1977 r.), trener II klasy w judo. Przez 13 lat (1965-1978) uprawiał wyczynowo judo w następujących klubach sportowych: „Arkonia” Szczecin, AZS Poznań i „Olimpia” Poznań. Był członkiem kadry narodowej w kategoriach: juniorów (1969-1970), młodzieży (1971-1973) oraz seniorów (1973-1974). Wice-

mistrz i mistrz Polski juniorów (1969 i 1970 r.), wicemistrz Polski juniorów pionu gwardyjskiego (1970 r.), dwukrotny brązowy medalista Młodzieżowych Mistrzostw Polski (1971 i 1972 r.), wicemistrz Polski w kategorii młodzieży /1973 r./, wicemistrz Krajów Demokracji Ludowej Młodzieży (1970 r.), dwukrotny brązowy medalista Mistrzostw Polski Seniorów - w wadze średniej i open (1970), dwukrotny Akademicki Mistrz Polski (1973 i 1974), Międzynarodowy Akademicki Mistrz Polski (1973 r.), międzynarodowy akademicki Mistrz Francji (1974 r.). Od ukończenia studiów pracował w Studium WFiS Akademii Rolniczej w Poznaniu, gdzie prowadził zajęcia z grupami podstawowymi oraz sekcję judo. Członkowie tej sekcji zajęli I i III miejsce w Mistrzostwach Polski Akademii Rolniczych (1981 i 1979 r.) oraz III miejsce w rozgrywkach o Puchar Zarządu Głównego AZS w 1980 r. Kozłowiecka, Z., Wł. Łosiński, B. Wiśniewski, XXXV lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Poznań 1987, s. 28.

Wojtczak Sobczak Anna, ur. 3. 07. 1983 w Gdyni. Szermierka (fiolet). IP 1988 Seul, 23. 10 m; IO 1992 Barcelona, 11. 8 m.; pięciokrotna mistrzyni Polski 1989-92. Klub AZS AWF Gdańsk. Kariera sportowa 1975-92. Wykształcenie Wyższe wf., AWF Gdańsk, nauczycielka wf., żona olimpijczyka Ryszarda Sobczaka, mają córkę Zuzannę i syna Piotra. Hobby: muzyka. Mieszka w Gdańsku. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 287; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 83.

Wojtkiewicz Leon Roman, ur. 31 XII 1909 r. w Wilnie. Absolwent CIWF w Warszawie. Nauczyciel wychowania fizycznego w Wilnie. Lekkoatleta wileńskich klubów „Sokół”, AZS, WKS „Śmigły” oraz AZS Warszawa. Czołowy polski wieloboista i oszczepnik w latach 1929 -1939. Mistrz Polski w rzucie oszczepem (1936 r.), wicemistrz Polski w dziesięcioboju (1933 r.), dziewięciokrotny brązowy medalista mistrzostw Polski w rzucie oszczepem (1934 r.), pięcioboju (1929 - 1931, 1933, 1934) i dziesięcioboju (1930, 1931, 1934). We wrześniu 1939 r. brał udział w obronie Wilna. W latach 1939 - 1942 mieszkał w Wilnie, gdzie pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego i trener lekkiej atletyki. Wiosną 1942 r. został aresztowany i wywieziony na roboty przymusowe do Niemiec południowych. Tam zginął najprawdopodobniej w 1943 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 90-1.

Wojtkowiak Małgorzata, florecistka, olimpijka z 2008 i 2012 r. Urodziła się 30 stycznia 1982 r. w Poznaniu. Szermierkę zaczęła uprawiać w 1992 r. W klubie „Warta” Poznań. Od 2005 r., z przerwą na lata 2007-2010, kiedy to była zawodniczką „Sietom” AZS-AWFis Gdańsk, reprezentuje barwy AZS-AWF Poznań. Specjalizuje się we florecie. W broni tej jest indywidualną mistrzynią Polski (2009) i trzykrotną wicemistrzynią (2002, 2007, 2008). W drużynowych mistrzostwach Polski we florecie zdobyła trzy medale złote (2007, 2009, 2015), pięć srebrnych (1998, 1999, 2002, 2008, 2011) i siedem brązowych (2001, 2003, 2004, 2005, 2010, 2012, 2013). Jej największym osiągnięciem na arenie międzynarodowej jest zdobycie w mistrzostwach świata seniorów w drużynowym turnieju floretu dwóch złotych medali (2003, 2007), srebrnego (2002) i brązowego (2004), natomiast w mistrzostwach Europy we florecie drużynowym zdobycie dwóch złotych medali (2002, 2003) i brązowego (2000) oraz brązowego medalu w turnieju indywidualnym (2008). Jako olimpijka debiutowała. W 2008 r. na igrzyskach w Pekinie, na których w turnieju indywidualnym floretu zajęła 21. miejsce, a w turnieju drużynowym siódme. W swym drugim starcie olimpijskim., w 2012 r. W Londynie, w turnieju indywidualnym uplasowała się na 21. miejscu, a w turnieju drużynowym na piątym. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 308.

Wojtkowiak Tadeusz – akrobata AZS Poznań, ur. 11.07.1952 r. w Śmiglu, absolwent AWF /1972 - 1976 r./, trener II klasy, mistrz Polski w dwójkach - 1975, trzykrotny medalista Mistrzostw Świata w dwójkach /1976/, wielobój – medal brązowy, układ dynamiczny – medal srebrny, układ statyczny – medal brązowy/. Wielokrotny reprezentant Polski. Obecnie trener AZS-AWF Poznań, wiceprezes OZG. M.H. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 49.

Wojtynowicz Piotr. Piłkarz AZS Warszawa. W czasie okupacji hitlerowskiej przebywał w Warszawie, gdzie od 1940 r. uczestniczył w konspiracyjnych zawodach piłkarskich. Był więziony na Mokotowie. Zginął podczas ucieczki po buncie więźniów i zamachu na straż więzienną. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 91.

Wolańska Teresa (1927-2000). Urodziła się 8 października 1927 r. w Rzeszowie, jako córka Józefa i Anny. Ojciec był pracownikiem fizycznym PKP w Rzeszowie. Szkołę podstawową ukończyła w Rzeszowie w 1940 r. Podczas okupacji uczęszczała do Publicznej Szkoły Handlowej, skąd została zabrana na roboty przymusowe do Niemiec. Zbiegła z transportu, w związku z czym musiała się okrywać, a rodzina była prześladowana. Od marca 1943 r. przebywała w Robczycach powiat Dębica, gdzie uczęszczała do Publicznej Szkoły Ogrodniczej z internatem. Po roku wróciła do Rzeszowa i natychmiast po jego wyzwoleniu rozpoczęła naukę w Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym Żeńskim w Rzeszowie, które ukończyła w trybie przyspieszonym. W czerwcu 1947 r. uzyskała świadectwo maturalne z samymi bardzo dobrymi wynikami. W tym samym roku zdała egzaminy i została przyjęta do AWF w Warszawie. Studia ukończyła w 1950 r. z tytułem magistra wychowania fizycznego. W czasie studiów i bezpośrednio po ich zakończeniu zajmowała się czynnie sportem. Była zawodniczką drużyny mistrza Polski w koszykówce kobiet - AZS Warszawa. Po ukończeniu studiów została zatrudniona w AWF w Warszawie jako asystent Katedry Teorii i Metodyki Zespołowych Gier Sportowych. Pracowała następnie w katedrach: Teorii i Metodyki Wychowania Fizycznego, Psychologii i Pedagogiki (jako adiunkt). Szukała najodpowiedniejszego miejsca dla realizacji swoich zainteresowań naukowych dotyczących rekreacji. W 1966 r. uruchomiona została w AWF pierwsza w Polsce specjalizacja rekreacji ruchowej na bazie programu jej współautorstwa. W 1967 r. w ramach Katedry Teorii i Metodyki AWF podjęła pracę w nowo utworzonym Zakładzie Rekreacji Ruchowej, którego była współorganizatorem a następnie wieloletnim kierownikiem (1972-1999). W uczelni prowadziła ćwiczenia, wykłady na studiach stacjonarnych i zaocznych, zajęcia na specjalizacji, była opiekunem praktyk pedagogicznych, prowadziła seminaria magisterskie i doktorskie. Była członkiem Rady Wydziału, Senatu, szeregu komisji uczelnianych. Poza kierowaniem Zakładem Rekreacji Ruchowej pełniła w uczelni szereg odpowiedzialnych funkcji: z-cy dyrektora Instytutu WF i RR (1974-1977), prodziekana Wydziału WF (1977-1980), dziekana Wydziału WF (1984-1987) oraz kierownika Katedry Rekreacji i Turystyki na Wydziale WF (1993-1999). Opublikowała kilka prac na temat budowy ciała koszykarek, struktury społeczno-demograficznej zawodniczek, nauczania koszykówki i kryteriów stosowanych przy egzaminach wstępnych dla kandydatów na studia wychowania fizycznego. Wkrótce jednak jej zainteresowania naukowe zwróciły się w kierunku rekreacji ruchowej, w której dzięki doświadczeniom wyniesionym ze sportu wyczynowego oraz działalności na forum Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej mogła się w pełni realizować. Był to okres tworzenia się teoretycznych podstaw rekreacji, kształtowania się form organizacyjnych i programowych sportu dla wszystkich. Temu kierunkowi poświęciła całą swoją działalność naukową, zawodową oraz społeczną. W 1960 r. jako stypendystka w ramach wymiany międzynarodowej

przebywała na 4 miesięcznym stypendium naukowym w New York University, USA, a w 1963 r. na 2-tygodniowym stażu w uczelniach wychowania fizycznego w Moskwie i Leningradzie. Ten okres naukowych zainteresowań i studiów zamknięty został dysertacją doktorską: *Aktualne problemy sportu rekreacyjnego dorosłych w Polsce na tle porównawczym*, którą obroniła w 1963 r. W latach 1967-83 podjęła badania nad rekreacją w rodzinie. Dostrzegała rolę tej podstawowej komórki społecznej w wychowaniu do rekreacji. Działalność naukowa T. Wolańskiej na tym polu miała nie tylko walory poznawcze, ale też aplikacje praktyczne. Włączyła się i bardzo zaangażowała w praktyce TKKF-u, który w tym okresie promował hasło „sport w rodzinie”, starała się pomóc w określeniu zadań, funkcji, potrzeb oraz programów w tym obszarze działalności rekreacyjnej. Na temat rekreacji w rodzinie opracowała szereg prac naukowych i artykułów programowych. Innym obszarem zainteresowań naukowych T. Wolańskiej, ukierunkowanym na wychowanie do rekreacji, była szkoła. W 1968 r. rozpoczęła badania, studiując programy i trendy światowych systemów wychowania fizycznego, a następnie przeprowadzała ogólnopolskie badania wśród nauczycieli wychowania fizycznego oraz wśród studentów różnych kierunków studiów wyższych. Uwieńczenie tej pracy znalazło wyraz w rozprawie habilitacyjnej; *Wychowanie do rekreacji w szkolnym systemie wychowania fizycznego*, która wytyczała dalsze drogi badań w zakresie tej problematyki. W 1976 r. T. Wolańska uzyskała stopień doktora habilitowanego. Pełniła najpierw funkcje sekretarza problemu resortowego 102. Następnie w roku 1974 na zlecenie Instytutu Organizacji i Zarządzania Ministerstwa Przemysłu Maszynowego przeprowadziła wraz z zespołem badania wdrożeniowe nad modelem wypoczynku i rekreacji kadr kierowniczych MPM, a w 1980 WSK „Mielec”. W latach 1976-80 prowadziła badania w ramach problemu resortowego 104 na temat wzorów i wzorców rekreacji ruchowej różnych środowisk i grup społecznych. Od 1981 r. kierowała problemem węzłowym 10.7.1982 Wychowanie do rekreacji w optymalizacji systemu kultury fizycznej oraz badania empiryczne nad rolą rodziny w wychowaniu do rekreacji. Z badań naukowych prowadzonych przez prof. T. Wolańską w ostatnim dziesięcioleciu można wymienić szereg tematów badań własnych np. „Ustawiczne uczestnictwo w k.f. ludzi dorosłych - czynniki stymulujące i bariery” (1988-1991), „Ustawiczność k.f. w procesie polskich przemian społecznych” (1991), „Społeczno-kulturowe wartości zabaw i gier ruchowych jako czynnik wf, zdrowia i kultury wypoczynku” (1994-1997) oraz badań statutowych np. „Czynniki stymulujące uczestnictwo ludzi w cyklu życia w kulturze fizycznej” (1992-1996) czy „Charakterystyka wartości wybranych popularnych form rekreacji” (1997-1999). Była również kierownikiem grantów promotorskich np. „Wychowanie do rekreacji fizycznej przez sport zawodników z województw Wschodniej Ściany Polski” (1995-1997). Jednak do najbardziej znaczących należy zaliczyć *Opracowanie Koncepcji Modelu Systemu Upowszechniania SPORTU finansowane przez Komitet Badań Naukowych*. Przyszłość badań dotyczących sportu dla wszystkich widziała w działaniach integracyjnych różnych specjalistów, których potrafiła zainteresować i skupić wokół swojej problematyki. 10 lipca 1988 r. Przewodniczący Rady Państwa nadał T. Wolańskiej tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego w zakresie nauk kultury fizycznej, a 1 sierpnia 1991 r. tytuł profesora zwyczajnego. Profesor T. Wolańska wypromowała 8 doktorów (była opiekunem dalszych 8) wielu magistrów, wykonała 19 recenzji prac doktorskich i 1 habilitacyjną, brała udział w pracach Komisji do przeprowadzania przewodów habilitacyjnych i doktorskich oraz w Komisjach nadających tytuły naukowe. Jej stosunek do życia i pracy, spontaniczność i autentyczność sprawiały, że była aktywnym członkiem licznych organizacji i towarzystw: Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej (od 1957 roku do końca swojego życia), dając mocną podbudowę naukową i pełniła w nim funkcję prezesa Ogniska TKKF „Bielany” (1957-52), prezydium ZG TKKF (1957-82), wice prezesem ZG TKKF (1974-82), przewodniczącą Komisji Programowej i Metodycznej (1970-82); Komitetu Nauk o Kulturze Fizycznej PAN (od 1980 roku) pełniąc funkcję

przewodniczącej komisji ds. badań; Rady Wyższej Szkolnictwa Kultury Fizycznej (od 1982 roku); Rady Naukowej Instytutu Turystyki (1978-80); Rady Wychowania Fizycznego GKKFiT (1972-78); Rady Upowszechniania Kultury Fizycznej GKKFiS (od 1978 roku); Plenom GKKFiS (1978-81); Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej (od 1975 roku); Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego (1993-1999). Aktywnie działała w wielu międzynarodowych stowarzyszeniach i organizacjach. Obecność i wysoka pozycja na arenie międzynarodowej, aktywny Jej udział w pracach naukowo-badawczych i organizacyjnych w zakresie sportu dla wszystkich sprawiły, że stała się światowym ekspertem w tej dziedzinie nauki. Była członkiem Komitetu Wykonawczego Światowej Rady d/s Nauk Wychowania Fizycznego i Sportu przy UNESCO tj. ICSSPE/CIEPSS, gdzie pełniła (przez dwie kadencje w latach 1977-1983) funkcję przewodniczącej Komitetu „Sport i Czas Wolny”. Dożywotnio była członkiem Komitetu Wykonawczego ICSSPE i współorganizatorem wielu międzynarodowych kongresów i seminariów. W latach 1980-1970 współpracowała z IRA (International Recreation Association) jako członek międzynarodowej grupy doradczej. Była również współzałożycielem Europejskiego Stowarzyszenia Czasu Wolnego i Rekreacji - ELRA, gdzie w latach 1972-83 była członkiem Komitetu Wykonawczego, zaś od 1984 r. członkiem Grupy Doradczej nr 5 KLRA ds. Kształcenia Specjalistów Rekreacji. Opracowywała, wygłaszała i publikowała na forum międzynarodowym doniesienia z zakresu kształcenia animatorów i instruktorów rekreacji ruchowej w Polsce i na świecie. Współdziałała z TAFISA (Trim and Fitness International Sport for All Association), jako uznany i ceniony ekspert. Za działalność na rzecz Komitetu Naukowego ICSSPE oraz za zastosowania badań naukowych w kulturze fizycznej dla metodologii wychowania fizycznego i sportu została wyróżniona w 1983 r. przez Komitet Naukowy ICSSPE/UNESCO nagrodą naukową im. Filipa Noela Bakera. Fińska Federacja Sportu, w dowód uznania za działalność na polu nauki i praktyki rekreacji dotyczącej współpracy naszych krajów odznaczyła T. Wolańską Medalem SVOL. Za swoją postawę, sumienność i rzetelność w pracy naukowej, dydaktycznej i społecznej była wielokrotnie odznaczana i wyróżniana. Posiadała następujące odznaczenia: Złotą Odznaką Honorową TKKF (1984), Złotą Honorową Odznakę ZNP (1971), Srebrny Krzyż Zasługi (1972), Złoty Krzyż Zasługi (1974), Medal Komisji Edukacji Narodowej (1977), Srebrną Odznakę im. Janka Krasickiego (1978), Złotą Honorową Odznakę „Za zasługi dla Warszawy” (1977), Złotą Odznakę - Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej (1982), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1983). Otrzymywała nagrody indywidualne i zespołowe za osiągnięcia naukowe i dydaktyczno-wychowawcze i była wielokrotnie wyróżniana w uczelni, kraju i poza granicami. Pisarski dorobek naukowy profesor T. Wolańskiej jest bogaty i zróżnicowany. Dotyczy wielu płaszczyzn rekreacji ruchowej, wynosi 225 pozycji, w tym 94 oryginalnych prac badawczych, 72 rozpraw problemowych, 28 podręczników i skryptów, 17 artykułów metodycznych i 14 innych. Oprócz publikacji wygłosiła wiele referatów na konferencjach krajowych i zagranicznych. Całe swoje życie zawodowe prof. T. Wolańska związała z AWF w Warszawie. Pracowała to od 01.09.1950 do 30.09.1998 roku. Po przejściu na emeryturę od 1.09.1998 roku kontynuowała pracę na Uczelni na stanowisku profesora zwyczajnego. Optymizm i afirmacja życia we wszystkim co robiła, Jej umiejętność tworzenia atmosfery, w której bardzo poważne podejście do obowiązku (duże wymagania stawiane sobie i innym) łączyła z serdecznym, ciepłym otwarciem na drogiego człowieka, jego problemy naukowe i życiowe sprawiły, że przebywanie w Jej towarzystwie było edukacją i przyjemnością zarazem. Potrafiła słuchać i rozmawiać ze wszystkimi oraz śmiało wygłaszać swoje poglądy, które nie zawsze były popularne. Była wspaniałym człowiekiem łączącym w sobie cechy rzetelnego naukowca-badacza, wyrozumiałego nauczyciela i oddanego przyjaciela. Osobą skromną, uczciwą i mądrą, o wielkim sercu, cenioną i podziwianą przez całe swoje otoczenie. W 1953 r. zawarła związek małżeński z Napoleonem Wolańskim. Z małżeństwa tego jest dwóch synów - Przemysław (ur.

w 1955 r.) i Rafał (ur. w 1984 r.). Zmarła 2 marca 2000 r. i jest pochowana na Cmentarzu Komunalnym w Łomiankach. Andrzej Dąbrowski, Ewa Kozdroń, Teresa Wolańska (1927-2000), w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom II, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. 70-73.

Wolański Adam (ur. 16 czerwca 1969 r. w Krakowie) – bramkarz czołowych zespołów piłki ręcznej w kraju, grał w najlepszym okresie największych sukcesów „Warmii Traveland” Olsztyn. Wychowanek Młodzieżowego Klubu Kusy Kraków, przez kilka sezonów występował w zespołach niższych klas, takich jak: Hutnik Kraków, AZS, Czuwaj Przemyśl i Unia Tarnów. Wreszcie trafił do MMTS Kwidzyn, gdzie przez wiele sezonów był wiodącym zawodnikiem. Jego największy sukces to brązowy medalista mistrzostw Polski Odszedł z klubu w 2006 roku i przeniósł się do „Warmii Traveland” Olsztyn. Przez kilka sezonów był pierwszym bramkarzem drużyny. Po spadku Warmii z superligi podpisał kontrakt ze Stalą Mielec, z którą w 2012 roku zdobył brązowy medal. encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Adam_Wolański

Woldańska-Rojek, Irena. Urodziła się 9 sierpnia 1947 r. w Szczecinie. Była absolwentką II Liceum Ogólnokształcącego, następnie Studium Nauczycielskiego w Szczecinie i Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu - kierunek fizyka. Początkowo grała w piłkę ręczną. Jej pierwszym trenerem był Adam Kubiaczyk. Gdy miała 14 lat, na zawodach lekkoatletycznych o mistrzostwo ligi okręgowej wypatrył ją trener sprintów AZS Edward Żujewicz. Był 1961 r. Od tego czasu Irena Woldańska całkowicie oddała się lekkoatletyce i stała się zawodniczką AZS Szczecin. Od 1964 r. regularnie startowała w juniorskich biegach międzynarodowych, biegając na 100 m, 200 m i w sztafecie 4 x 100 m. W dniach 18-20 września 1964 r. uczestniczyła w mistrzostwach Europy juniorów w Warszawie, gdzie wywalczyła złoty medal w biegu sztafetowym 4 x 100 m. Partnerkami Ireny Woldańskiej były: Irena Kirszenstein, Jadwiga Dudek i Elżbieta Bednarek. Na tych samych mistrzostwach zajęła IV m w biegu na 200 m. Rok później, w 1965 r., wywalczyła wraz z Ireną Kirszenstein, Ireną Sałacińską i Danutą Straszyńską srebrny medal w biegu sztafetowym 4 x 100 m na Letniej Uniwersjadzie w Budapeszcie. Irena Woldańska reprezentowała Polskę w jednym meczu międzypaństwowym seniorów z NRD w 1964 r. Uczestniczyła w mistrzostwach Polski seniorów w 1964 r., w których zajęła VI m w biegu na 200 m, a w 1962 r. IV m w sztafecie 4x100 m i w 1963 r. VI m w tej samej konkurencji. W 1965 r. Irena Woldańska odniosła poważną kontuzję - rwy kulszowej, która przerwała karierę tej wspaniale zapowiadającej się młodej sprinterki. Po zakończeniu kariery Woldańska pracowała, jako nauczycielka fizyki w Szkole Podstawowej nr 64 w Szczecinie, Technikum Mechanicznym w Szczecinie, XIV Liceum Ogólnokształcącym oraz w Urzędzie Miasta Szczecin w Wydziale Oświaty na stanowisku zastępcy dyrektora. Rekordy życiowe: 100 m - 11,9 s., 200 m - 24,7 s. Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 38-9. Fot. tamże. Legitymacja AZS Ireny Woldańskiej z 1962 r

Wolf Adam, żeglarz, olimpijczyk z 1928 r. Pionier żeglarstwa sportowego w Polsce. W latach 1925-1932 komandor Yacht Klubu AZS Warszawa. Współzałożyciel w 1924 r. Polskiego Związku Żeglarskiego, w którym do 1939 r. prowadził rozległą działalność organizacyjną i szkoleniową. Twórca podstaw racjonalnego rozwoju żeglarstwa regatowego w Polsce. W latach okupacji niemieckiej prowadził działalność konspiracyjną, współpracując z kontrwywiadem Komendy Głównej Armii Krajowej. Uczestniczył w podziemnym życiu naukowym, kontynuując badania historyczne nad średniowiecznym Mazowszem. Pionier żeglarstwa polskiego, olimpijczyk z 1928 roku Adam Wolff, pracując w okresie okupacji w Archiwum Głównym Akt Dawnych, kontynuował w swoje prace badawcze nad średniowiecznym Mazowszem. Juliusz

Wiktor Gomulicki, wspominając swoje naukowe kontakty z Adamem Wolfem w czasie okupacji, przytacza „konspiracyjne” spotkanie naukowe, na którym to referował tezy swojej pracy o początkach Warszawy. Ryszard Wryk, Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej, Poznań 2016, s. 90; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 352; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 287.

Wolf Janusz (22 VI 1938, Kraków), lekkoatleta (sprinter i płotkarz), absolwent WSWF Kraków. Zawodnik Olszy (Kolejarz) Kraków (1956-1960) i AZS Kraków (1961-1964). Wicemistrz i mistrz Polski juniorów W biegu na 400 m, sztafecie 4 x 100 m i 400 m ppł. (1956 i 1957), złoty medalista AMP (1962) W biegu 400 m ppł. i w sztafecie, uczestnik Uniwersjady w Sofii (1961) w biegu 110 i 400 m ppł. Trener I klasy w AZS Kraków (1960-1964). Jego wychowankami byli min. czołowi płotkarze kraju na 400 m: Leszek Komorowski, Edward Sądecki, Marek Klimek. Nauczyciel wychowania fizycznego UJ, zastępca kierownika Studium WFiS (1972-1980), kierownik Studium WFiS UJ (1980-1993). Wiceprezes AZS UJ ds. sportu (1968-1980). Trener uczelnianych sekcji AZS UJ w lekkiej atletyce, pływaniu i koszykówce kobiet. Członek Honorowy AZS, Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 371.

Wollny Zbigniew. Zawodnik, wychowanek olimpijczyka Jerzego Melcera, nauczyciel akademicki białostockich uczelni niepublicznych, dr nauk o kulturze fizycznej, trener sekcji piłki ręcznej AZS Białystok, zasłużony działacz sportu akademickiego, nestor AZS Białystok. Zmarł 17 czerwca. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. https://www.umb.edu.pl/photo/pliki/medyk/wspomnienia_i_refleksje/10_medyk%20numer%20z%20maja.pdf

Wolnicka-Szewczyk Barbara, ur. 21.03.1970, Katowice. Florecistka. Córka Mirosława i Adelajdy Krzakały. Absolwentka Liceum Ogólnokształcącego dla Pracujących w Katowicach (1989), AWF w Gdańsku (1996), podyplomowych Studiów Trenerskich AWF Gdańsk (1998). Zawodniczka (187 cm, 71 kg, florecistka) Pałacu Młodzieży Katowice (1980-87), GKS Katowice (1987-89), AZS-AWF Gdańsk (1989-96), AZS-AWF Katowice (1996-2000). Trenerzy: Sylwia Julito-Kozłowska, Artur Wojtyczko, Tadeusz Pagiński, Jacek Burian. 4-krotna mistrzyni Polski (1989, 1993, 1994, 1997) w konk. ind. oraz mistrzyni kraju (1989) i wicemistrzyni (1989, 1993, 1994, 1997) w konk. zespołowej. Drużynowa wicemistrzyni świata (1999 Seul + awans olimpijski 2000), brązowa medalistka (1998 Chaux de Fonds). 3-krotna finalistka MS: w drużynie 7 m. (1993 Essen), 5 m. (1994 Ateny) oraz w konk. ind.: 8 m. (1998 Chaux de Fonds). Brązowa medalistka ME (2000 Madera). Medalistka Uniwersjady - 3 m. wraz z drużyną oraz 4 m. ind. (1991 Sheffield). Zdobywczyni 3 m. w Klubowym PE (1987 Turyn). Odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi (2000). Olimpijka 1992 Barcelona: floret ind. - 2 rn. w gr. elim. (6 zaw.) z 4 zw., w I rundzie walk bezpośrednich wyciągnęła wolny los, w II pokonała 4:6, 5:2 i 5:3 T. Sadowską (WNP), w III przegrała 0:5 i 2:5 z G. Trillini (Włochy), w repasażach II rundy uległa 2:5 i 3:5 J. Le (Korea), odpadła z rywalizacji. Floret druż. - w gr. elim. (3 zesp.) Polki wygrały z Koreą 9:4 i przegrały z Włochami 1:9, zajmując 2 m., w ćwierćfin. uległy WNP 7:9 (2 zw.). W meczu o 5-8 m. przegrały z Francją 7:9 (2 zw.), a w meczu o 7-8 m. uległy Węgrom 7:9 (4 zw.). W turnieju zajęły 8 m. Skład zespołu: K. Felusiak, M. Maciejewska, A. Sobczak, A. Szuchnicka. Olimpijka 1996 Atlanta: floret ind. - w I rundzie pokonała 15:8 D. Pampin (Argentyna), w II przegrała 11:15 z Z. Janosi (Węgry), odpadła z rywalizacji. Floret druż. - w I rundzie Polki zwyciężyły USA 45:44, w ćwierćfin. przegrały z Niemkami 35:45, w repasażach uległy Rosji 44:45. W meczu o 7-8 m. przegrały z Chinkami 32:45. W turnieju zajęły 8 m. Skład zespołu: K. Felusiak, A. Rybicka. Olimpijka 2000 Sydney: floret druż. - Polki w Ćwierćfin.

pokonały Chiny 45:43, w półfin. zwyciężyły Niemcy 45:43, w finale przegrały z Włochami 36:45. W turnieju zajęły 2 m. Skład zespołu: S. Gruchała, M. Mroczkiewicz, A. Rybicka. Zdobywczyni z reprezentacją Polski srebrnego medalu olimpijskiego. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 340.

Wolny Edward: wieloletni, zasłużony działacz AZS, odznaczony pierwszą odznaką złotą Związku. Przewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej od 1957 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 353.

Wolski Aleksander - (ur. 13 września 1957 r. w Olsztynie) – sędzia i trener judo. Założyciel klubów UKS Rekord Olsztyn i UKSJ Nippon Olsztyn. Jako zawodnik rozpoczął treningi w Gwardii Olsztyn w 1969 r. W latach 1975–1978 reprezentował KS AZS UWM Olsztyn. Od 1976 r. jest sędzią judo, obecnie klasy związkowej. W 1989 r. został wybrany do Sądu Koleżeńskiego Polskiego Związku Judo, od 1992 do 1995 r. pełnił funkcję przewodniczącego tej instytucji. Od 1988 r. jest członkiem Zarządu Okręgowego Związku Judo w Olsztynie. Początkowo pełnił funkcję sekretarza Komisji Sędziowskiej Związku, a od 1992 r. jest jej przewodniczącym. Od 1994 r. jest instruktorem judo. Z jego inicjatywy powstały uczniowskie kluby sportowe przy SP nr 33 w Olsztynie i SP nr 3 w Biskupcu. Spośród jego podopiecznych największe sukcesy odnosiła Urszula Sadkowska, wielokrotna mistrzyni Polski w kategoriach junierek, młodzieżowej i senierek. Dwukrotnie reprezentowała Polskę na igrzyskach olimpijskich (Pekin 2008 i Londyn 2012). Obecnie jest szkoleniowcem w UKSJ Nippon w Olsztynie, gdzie zajmuje się przede wszystkim najmłodszymi adeptami judo. encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Aleksander_Wolski

Wolwicz Bogusław - trener lekkiej atletyki, ur. 7.09.1938 r. w Lesznie, absolwent WSWF /1958 - 1962 r./. W latach 1952 – 1977 trener sekcji lekkoatletycznej AZS Poznań, od 1977 r. trener Polskiego związku Lekkiej Atletyki. Wychowawca reprezentantek Polski: Wandy Witter, Małgorzaty Stepczyńskiej, Marii Pupki, Grażyny Olejniczak, Krystyny Kacperczyk. G.G. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 49. Fot. <http://www.poznan.pl/mim/turystyka/boguslaw-wolwicz-ur-7-wrzesnia-1938-roku-w-lesznie,doc,1017,32970/boguslaw-wolwicz-ur-7-wrzesnia-1938-roku-w-lesznie,74157.html>

Wołkiewicz Bronisław Ur. 21.10.1973 r., Opole. Kluby: AZS Gliwice. Trenerzy: Czesław Garncarz, Jarosław Wołkiewicz. IO Atlanta 1996. Waga półśrednia 78 kg; wolny los w pierwszej rundzie, w drugiej wygrał z Szabo (Australia) następnie przegrał z Kogo (Japonia); walczył jeszcze w repasażach, ale przegrał z Loo (Tajwan). ME. Brązowy medal drużynowo: 1994; z AZS Gliwice. Akademickie MŚ. Srebrny medal: 1993 i 1996 MP. Mistrz: 1995, 1998. 2000, 2004. Instruktor judo w Gliwicach. H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 81. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 288. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s.342. Fot. <http://judoazsgliwice.pl/trenerzy/>

Wolosiewicz Adolf, ur. 6 VI 1911 r. w Kijowie. Inżynier mechanik. Wioślarz AZS Warszawa. Akademicki wicemistrz świata w konkurencji ósemka ze sternikiem z 1937 r. We wrześniu 1939 r. brał udział w obronie Warszawy. Latem 1944 r. wraz z żoną i matką został aresztowany i wywieziony do obozu koncentracyjnego w Buchenwaldzie, gdzie zginął w styczniu 1945 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 91.

Wołoszyn Stefan, (1911-2004). Absolwent Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego (1934), doktor filozofii w zakresie nauk pedagogicznych i historii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (1948), od 1954- docent, od 1961 profesor. Nauczyciel szkół średnich w Wilnie i Białymstoku (1935-1946), w latach 1947-1950 nauczyciel akademicki w UMK w Toruniu, 1959-1953 w UAM w Poznaniu, 1953-1981 na Wydziale Pedagogicznym w Uniwersytecie Warszawskim, kier. Katedry Pedagogiki Ogólnej i Teorii Wychowania, 1980-1981 dziekan Wydziału Pedagogicznego, 1953-1972 kier. Katedry Pedagogiki w AWF w Warszawie, 1955-1960 prorektor (1960-1979) rektor AWF; przez wiele lat członek Prezydium Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego i Komisji Kwalifikacyjnej przy PAN, członek Prezydium GKKFiT, rad naukowych, komisji i redakcji. Autor wielu rozpraw naukowych z zakresu teorii i historii wychowania, metodologii nauk pedagogicznych i pedagogiki porównawczej oraz współtwórca pedagogiki sportu, autor i redaktor wielu dzieł zbiorowych. Prof. S. Wołoszyn odegrał bardzo ważną rolę w tworzeniu środowiska naukowego w AWF i w rozwoju kadr naukowych w pedagogice i w naukach o kulturze fizycznej. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/ 2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 39. Żukowska, Z., Stefan Wołoszyn - (1911-2004), w: Hądzelek K., A. Mazur (red.), Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, tom IV, Warszawa 2005, s. 61-65; Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 39. Fot. <https://www.filmweb.pl/person/Stefan+Wo%C5%82oszyn-667049>

Wompel Włodziemierz, urodził się w Sandomierzu w 1936 roku. W 1950 roku ukończył Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Pracę zawodową rozpoczął 1 września 1950 roku w Zakładzie Gimnastyki Sportowej macierzystej uczelni, gdzie zetknął się z takimi sławami dydaktycznymi w zakresie gimnastyki, jak dr Antoni Kaczyński, dr Ryszard Jezierski, prof. Marian Golema. Był również świetnym narciarzem zjazdowym. Brał udział w szkoleniu narciarskim studentów na obozach zimowych, które później organizował także w opolskiej WSP. Był bardzo lubiany zarówno przez współpracowników, jak i przez studentów. Z jego zdaniem bardzo się liczone. Potrafił być duszą towarzystwa nie tylko wśród asystentów, ale również w gronie studentów. Ceniły go też władze uczelni, o czym świadczy fakt powierzenia mu w 1956 roku wraz z ówczesnym rektorem uczelni prof. Andrzejem Klisieckim zadania sporządzenia okolicznościowego opracowania związanego z obchodami 10-lecia uczelni wrocławskiej. Pracę ze studentami wrocławskiej WSWF zakończył 30 września 1957 roku. Od 1 października 1957 roku związany był zawodowo z opolską uczelnią pedagogiczna. W latach 1964-1966 był prezesem KU AZS WSP, a potem kuratorem KU AZS WSP z ramienia uczelni (wiosną 1966 roku funkcję prezesa przejął student historii Bogusław Nowak). Zdolności organizacyjne, intelektualne i trenerskie Wompela zostały zauważone w pierwszych latach jego pracy na tej uczelni. Studium Wychowania Fizycznego kierował do 1979 roku. W WSP w Opolu pracował do ostatnich dni swojego życia do 1983 roku. Pracy ze studentami poświęcał się bez reszty. Wniósł ogromne zasługi dla rozwoju w opolskiej WSP sportu, rekreacji, okazał się świetnym organizatorem masowych imprez sportowych. Nadał nową jakość działalności sekcji sportowych, szkoleniu na potrzeby szkolnictwa instruktorów sportu., sędziów sportowych, nauczycieli nauki pływania, ratowników wodnych. Był inicjatorem i jedną z pierwszych osób, która przeprowadziła na Opolszczyźnie masowe pokazy gimnastyczne. Zetknął się z nimi po raz pierwszy w Pradze w 1948 roku. Pokazy zrobiły na nim bardzo duże wrażenie. W ramach obowiązkowych zajęć z wychowania fizycznego zainicjował na dużą skalę naukę pływania. Studenci masowo zdobywali karty pływackie, niektórzy żółte czepki. Walczył o udoskonalenie bazy sportowej uczelni. Zdobywał środki na budowę boisk w miasteczku akademickim. Organizował letnie i zimowe obozy sportowe. Zmarł 13 kwietnia 1983 roku na zawał serca. Po-

chowany został 16 kwietnia 1983 roku w rodzinnym grobowca na cmentarzu komunalnym w Sandomierzu. Zagórowski, Z., 50 lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu i Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2009, s. 21-22. Fot. Prezentacja-a-okazji-50-lecia-Studium-WF.

Woronko Wiesław, ur. 17.10.1959 r. w Gołdapi. Wykształcenie Wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Gdańsku. Zawodnik rugby Bałtyku Gdynia (1974-1980, brązowy medal mistrzostw Polski juniorów 1986), Lechii Gdańsk (1981-1989, 1991-1995, złote medale mistrzostw Polski: 1994, 1995, srebrne: 1982, 1985, 1986, 1991, 1993, brązowe: 1981, 1987, 1988, zdobywca Pucharu Polski: 1984, 1985, 1986, 1994), 1908 Hannover (1994 - 1998), Dębicy Lincer Pruszcz Gdański (1999-2000), AZS AWF i S Gdańsk (2001-2003). Pierwszy trener Walenty Michalak. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 19 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 4 punkty, występował na pozycji skrzydłowego ataku i młyna, instruktor rugby (19.06.1984). Trener II klasy (2001). Asystent trenera Ryszarda Banaczka w Lechii Gdańsk (1987-1988). Trener kadetów (wspólnie z Antonim Kowalcukiem) Dębicy Lincer Pruszcz Gdański (1999-2000, brązowy medal mistrzostw Polski kadetów 1999). Drugi trener AZS AWF Gdańsk (2000-2003). Trener grup młodzieżowych Ogniwa Sopot (2003-2004), szkoleniowiec drugiego zespołu (2004). Dyrektor Klubu Dębica Lincer Pruszcz Gdański (1999-2000), kierownik drużyny AZS AWF i S Gdańsk (2000-2004). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 116.

Woynarowska Helena: ur. w 1907 r. Członek AZS Warszawa od 1921 r. Wszechstronna sportsmenka. Reprezentantka Polski w koszykówce od początku powstania tej dyscypliny w Polsce (1928 r.), reprezentantka AZS w koszykówce, hazenie i następnie w szczypiorniaku, aż do 1939 r. Równocześnie mistrzyni, rekordzistka i reprezentantka Polski w lekkiej atletyce. Zginęła tragicznie w katastrofie motocyklowej w 1945 r. w Krakowie. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 353. Fot. NAC PIC_1-S-899-1

Woynowska Zofia, pływaczka AZS AWF Warszawa, która w latach 1967-1974 była 24-krotną złotą, 9-krotną srebrną i 8-krotną brązową medalistką na Letnich i Zimowych Mistrzostwach Polski oraz 33-krotną rekordzistką Polski na dystansach od 50 do 200 m stylem dowolnym, 100 m stylem motylkowym oraz w sztafecie 4x100 m stylem dowolnym. Uczestniczyła w licznych spotkaniach międzypaństwowych i mityngach międzynarodowych oraz w Pucharze Europy, w którym zdobyła 2 brązowe medale na 100 m stylem dowolnym (1969, 1971). 12 W lipcu 1978 roku na pływalni londyńskiego Crystal Palace odbyły się XX Mistrzostwa Świata w Ratownictwie Wodnym. Wielką indywidualnością zawodów była Zofia Woynowska-Krawczyk, która zdobyła 5 medali: 1 złoty w czwórboju (746,1 pkt), 1 złoty drużynowo kobiet (2078,8 pkt) oraz 2 złote medale: w wiosłowaniu na dystansie 150 m i w konkursie rzutów kołem ratunkowym oraz 1 srebrny medal w holowaniu na 50 m. Jej mąż Jacek Krawczyk zdobył 3 brązowe medale: 1 - w czwórboju (726,7 pkt), 1 drużynowo mężczyzn (2107,2 pkt) i 1 w konkurencji indywidualnej. W łącznej klasyfikacji drużyna polska zajęła 1 miejsce (4186,0 pkt) przed zespołami Francji i Wielkiej Brytanii. M Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 230.

Wódke Dariusz; szermierz (szablista); ur. 26 lutego 1952 w Warszawie. Zawodnik AZS AWF Warszawa 1969-1988. Mistrz świata 1981. Trener we włoskich klubach: Circolo della Scherma Terni 1995-2000; Circolo Scherma „Grille” Perugia 2001-2009; Circolo Scherma Anizo 2001-2006; Circolo Gymnasium Raiano-Abruzzo 2005-; Circolo Schernistico Unbro w Perugii 2009-. Miejsce zamieszkania: Włochy. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 288; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 627.

Wójcicka Katarzyna. Urodzona 1 stycznia 1980 r. w Sanoku, polska łyżwiarka szybka, dwukrotna olimpijka. Jest wychowanką sanockiego klubu. W tym mieście od lat funkcjonuje tor sztucznie chłodzony, więc istnieją dobre warunki dla rozwoju jej talentu. W poszukiwaniu wysokiej klasy szkoleniowca, będąc już członkinią kadry, trafiła pod opiekę Krzysztofa Niedźwiedzkiego i do klubu AZS Zakopane. Uczestniczyła w igrzyskach w Salt Lake City 2002, gdzie zajęła dwa razy 26. miejsce (na dystansach 1500 m i 3000 m). Lepsze wyniki uzyskała cztery lata później w Turynie 2006, gdzie zajęła 8. miejsce na 1000 m, 11. na 1500 m, 10. na 3000 m i 16. na 5000 m. Uczestniczyła w mistrzostwach świata i osiągnęła następujące wyniki: 2000 - 1000 m, 23. miejsce; 3000 m, 19. Miejsce; 2001 - 3000 m, 20. miejsce; 5000 m, 15. Miejsce; 2004 - 1500 m, 10. miejsce; 3000 m, 13. Miejsce; 2005 - 1500 m, 9. miejsce; 3000 m, 9. miejsce; 5000 m, 10. Miejsce; 2008 - 1500 m, 8. Miejsce; 2009 - 1500 m, 5. Miejsce. W Mistrzostwach Europy w wieloboju najwyższe 8. miejsce zajęła w 2008 w Kołomnie. Na Zimowej Uniwersjadzie w 2005 (Innsbruck) zdobyła brązowy medal w biegu na 1000 m oraz 4. miejsce na 1500 m. W Uniwersjadzie w 2007 r. (Turyn) zdobyła złoty medal na 1500 m, srebro na 3000 m oraz brązowy na 1000 m. W barwach zakopiańskiego AZS zdobyła 16 tytułów mistrzyni Polski, 1 srebrny i 1 brązowy medal. Ten zestaw medali świadczy o zdecydowanej hegemonii na torach krajowych, a lista jest bogatsza o wcześniejsze z Sanoka i kolejne, które zdobywa, reprezentując L K S „Poroniec” z Poronina. Władysław Gąsienica Roj, Halina Hanusz red., *Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s. 118; Mariusz Ozimek, *Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008)*, w: *Akademicka kultura fizyczna na przełomie stuleci*, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 114.

Wójcicki Józef, ur. 25.07.1936 r. w Wilnie. Wykształcenie wyższe techniczne, Politechnika Gdańska. Zawodnik rugby AZS Gdańsk (1956-1960, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów i 1958), Lechii Gdańsk (1961-1963, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1961, srebrny 1963, brązowy 1962). W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 3 oficjalne mecze międzypaństwowe, wystąpił na pozycji środkowego ataku. Pierwszy trener Eugeniusz Rogatka. Instruktor klubu (14.11.1960). M. Powąła Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004, s. 117.

Wójcicki Witold, ur. 13.06.1965 r. w Warszawie. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Orkana Sochaczew (1981-1984, 1989), AZS AWF Warszawa (1985-1989, złote medale mistrzostw Polski seniorów, srebrny 1987). Pierwszy trener Bogdan Pietrak. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 2 oficjalne mecze międzypaństwowe, wystąpił na pozycji skrzydłowego ataku. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, *Encyklopedia polskiego rugby*, Lublin 2004, s. 117-118.

Wójcik Kazimierz (12 X 1931., Szczawnica - 10 XI 1985, Nowy Sącz), narciarz, lekkoatleta, absolwent WSWF Kraków (1960). Zawodnik AZS Zakopane i AZS Kraków (1955-1960). Trzykrotny medalista AMŚ. Złoty medal w sztafecie 4 x 8 km (1957), dwa srebrne medale: w biegu na 15 km i w sztafecie 4 x 8 km (1956, 1957), brązowy medalista Uniwersjady (1960) w sztafecie 4 x 8 km, medalista MP w biegu na 10 km (1957, 1958) i w sztafecie 4 x 10 km. Po zakończeniu kariery zawodniczej pracował jako przewodniczący PKKP W Żywcu, a następnie został naczelnikiem miasta Szczawnica i Krościenka. Wypadek i choroba przyczyniły się do przedwczesnego odejścia jednego z najlepszych polskich biegaczy narciarskich na długich dystansach. Cz. Michalski, *AZS w Krakowie*. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 371.

Wójs Andrzej (5.12.1979, Nowy Sącz), kajakarz, olimpijczyk. Członek AZS AWF Kraków w latach 2000-2005. Na IO w Sydney (2000) zajął szóste miejsce w C-2. Dwukrotny brązowy medalista

MŚ (2002, 2003). Zdobył PŚ w slalomie w 2001. Mistrz Polski w C-2 slalom (2001-2003), C-2x3 (2000, 2002, 2003), C-2 zjazd (2005). http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008), w: Akademska kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 113.

Wójtowicz Tomasz piłka siatkowa. Dwukrotny uczestnik IO. Złoty medalista - Montreal (1976). W Moskwie (1980) - 4 miejsce. Do uprawiania siatkówki nakłonił go ojciec, trener tej dyscypliny. Poza świetnym atakiem, dobrze spisuje się podczas gry w polu i w obronie. Lubi szybką grę. Filar klubu i reprezentacji. Mistrz świata (1974). Trzykrotny srebrny medalista mistrzostw Europy (1975, 1977, 1979). Mistrz kraju. Do narodowej drużyny w latach 1973-83 powoływany ponad 40 razy. Ur. 22 IX 1953 r. w Lublinie. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Kluby: AZS Lublin, Avia Świdnik, Legia Warszawa, Santal Parma (Włochy). Wzrost 199 cm, waga 97 kg. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 406.

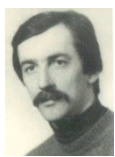
Wrocławski Roman, sekcję zapasów AZS-AWF Warszawa zasilił na początku lat osiemdziesiątych XX wieku. Jako utalentowany zawodnik przybył z „Wisłoki” Dębica. Należał już wówczas do najwybitniejszych zapaśników polskich w stylu klasycznym (w wadze 100 kg); był wielokrotnym mistrzem Polski, brązowym medalistą Mistrzostw Świata Juniorów (1975), finalistą Mistrzostw Europy - 4 miejsce (1977). W barwach AZS-AWP zdobył mistrzostwo Polski (1982) i złoty medal na Mistrzostwach Świata w Katowicach (1982); po kolejnej zmianie barw klubowych („Piotrcovia”) był jeszcze wielokrotnie medalistą i finalistą Mistrzostw Europy; zakończył swoją bogatą karierę startem na igrzyskach XXIV Olimpiady w Seulu (1988), zajmując w turnieju olimpijskim 7 miejsce w wadze superciężkiej (130 kg). M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 346; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 628.

Wrona Aleksander Ur. 11.05.1940 r. Wróblowice (woj. małopolskie). Kluby: 1955-1974 AZS Katowice. Trenerzy: Jerzy Jezierski. Pozycja: pomocnik w hokeju na trawie. Dobrze wyszkolony technicznie. Lepiej grało mu się w hali. IO Monachium 1972. Msc.11. Wyniki i partnerzy: zob. Choroba Jerzy. W reprezentacji rozegrał 75 meczów. MP. Z drużyną AZS Katowice: mistrzostwo w hali (1962. 1972) i wicemistrzostwo (1971). H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 72. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 290.

Wróbel Barbara – ur. 10 października 1951 r. w Kwidzynie. Koszykarka MKS Znicz Sandomierz /1964 - 1969/, AZS AWF Kraków /1969-1973, II liga/, Staru Starachowice /1973 - 1982, II i III liga/. Absolwentka Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie /1973 /, nauczycielka wychowania fizycznego, trenerka koszykówki. Praca szkoleniowa z zespołami koszykówki w Starze Starachowice /1973-1984/, w UKS LO Nr 1 w Starachowicach /od 2001 r./. Odznaczenia: srebrna i złota honorowa odznaka Polskiego Związku Koszykówki /1980, 1984/, złota honorowa odznaka SKS Star Starachowice, odznaka WKKFiT Kielce „Za zasługi w sporcie”. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 236.

Wróbel Bogdan ur. 09.02.1976 r. w Sochaczewie. Wykształcenie średnie. Zawodnik rugby Orkana Sochaczew (1990-1999, 2000-2004, złote medale mistrzostw Polski „7”: 2001, 2002, srebrne: 1999, 2000, brązowy 1998, srebrne medale mistrzostw Polski juniorów: 1993, 1995, brązowy 1994, srebrne medale mistrzostw Polski kadetów: 1991, 1992, 1993), AZS AWF Warszawa (1999). Pierwszy trener Krzysztof Ciesielski. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 35 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 121 punktów, występował na pozycjach łącznika, obrońcy

i skrzydłowego ataku. Uczestnik mistrzostw świata juniorów (1993, 1994, 1995). Zawodnik Roku Polskiego Związku Rugby (1998). Instruktor rugby (1995). Trener seniorów Orkana Sochaczew (wspólnie z Maciejem Brażukiem 2000). Odznaczony: Honorowa Srebrna Odznaka PZR (21.11.2001). M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 118.

Wróbel Leon, ur. 6. 04. 1954 w Nieporęcie. Żeglarz (klasa „470”), w. 183 cm, c.c. 88kg. IO 1980 Moskwa, 5 m.; dwukrotny mistrz świata 1968, 1971; czterokrotny medalista ME srebrny 1971, brązowy 1976, 1978, 1979; czterokrotny mistrz Polski 1975-79. Klub AZS Warszawa. Wykształcenie średnie, elektrotechnik. Żonaty. Mieszka w Białobrzegach.

Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 291.

Wróbel Tadeusz (1926-2012), Profesor dr hab. inż. - Urodził się w Borysławiu, centrum przemysłu naftowego, położonego na południe od Lwowa. Z szachami zapoznał go ojciec. Już, jako 13 latek należał do kółka szachowego w szkole średniej, do której uczęszczał. Po ewakuacji do Polski w 1945 roku znalazł się wśród organizatorów życia szachowego na Politechnice Śląskiej w Gliwicach. Był współzałożycielem Sekcji Szachowej AZS Gliwice, z nią też zdobył tytuł drużynowego mistrza. Śląska (1947, 48), a następnie w 1949 roku w Szczecinie wraz z W. Sobotkowskim, A. Dzieciółowskim i J. Sowińskim zdobyli tytuł drużynowego mistrza Polski. Po przeniesieniu do Warszawy został zawodnikiem drużyny Domu Wojska Polskiego, z którą zdobył w finałach Drużynowych Mistrzostw Polski II miejsce – w 1954 roku i I miejsce – w 1956 roku. Był organizatorem życia szachowego w Wojskowej Akademii Technicznej i dwukrotnym mistrzem tej uczelni. Prowadził też przez wiele lat dział szachowy w czasopiśmie „Głos Akademicki”. Opublikował artykuły o historii „AZS-u” Gliwice w „Panoramie Szachowej”. Był autorem czterech książek szachowych wydanych w Wydawnictwie Penelopa. Był autorem opublikowanych w Wydawnictwie „Penelopa” trzech książek o Borysławiu, pozostałe cztery wydał w innych wydawnictwach lub samodzielnie. Opublikował czternaście podręczników akademickich i pięć książek naukowo-technicznych. W 2011 roku został wyróżniony Złotą Honorową Odznaką Polskiego Związku Szachowego. <http://www.szachypolskie.pl/tadeusz-wrobel/>

Wróbel Władysław (1925-1977). Urodził się 22 stycznia 1925 r. w Sorochowie pow. Jarosław na Podkarpaciu w rodzinie Seweryny z Kojkowskich i Klemensa Wróbla Ogrodnika W majątkach Czartoryskich i Sapiechów. Szkołę powszechną ukończył w Krasieczynie (pow. Przemyśl) w 1939 r. i rozpoczął pracę jako pomocnik ogrodnika. W 1939 -1945 był wraz z rodziną wielokrotnie przesiedlany przez Rosjan i Niemców. Pracował jako pomocnik ogrodnika, pracownik rolny w sowchozie w Borowyrn Kącie (1940), robotnik budowlany w firmie Wernera w Równem (1943). W czasie ewakuacji firmy do Niemiec uciekł i pracował w okolicach Jarosławia jako robotnik rolny. Po zakończeniu działań wojennych odnalazł rodzinę przesiedloną do Strzyżewa (pow. Leszno Wielkopolskie). W 1947 r. uzyskał świadectwo dojrzałości. W tym roku został też przyjęty na trzyletnie studia w warszawskiej AWF. W 1950 r. ukończył studia i jako wyróżniający się student został zatrudniony w uczelni na stanowisku asystenta w katedrze pływania. W 1952 r. uzyskał tytuł magistra wf. W katedrze pływania pracował bez przerwy 27 lat, zajmując kolejno stanowiska st. asystenta (1953), adiunkta (1956 oraz wykładowcy i st. wykładowcy (od 1964 r.). W. Wróbel wniósł znaczący wkład w organizację i programowanie procesu dydaktycznego w katedrze pływania. Był wyróżniającym się dydaktykiem. Prowadził programowe ćwiczenia z pływania ze studentami i studentkami wszystkich lat studiów stacjonarnych i zaocznych, na obozach letnich, wykłady i zajęcia praktyczne na specjalizacji instruktorskiej i trenerskiej (od 1961 r.). Był promotorem i recenzentem prac magisterskich, autorem programów obowiązujących

w polskich uczelniach wych. fiz., współautorem szeregu publikacji z zakresu pływania, tłumaczem wielu artykułów z piśmiennictwa rosyjskiego i niemieckiego (wspólnie z D. Bogajewskim i R. Roszko), autorem skryptu Technika pływania (1964, 1971). Poza pracą dydaktyczną pełnił w uczelni szereg funkcji społecznych, członka Rady Wydziału, Senatu, członka szeregu komisji uczelnianych oraz w latach 1961-1966 przewodniczącego Zarządu uczelnianego ZNP. Równoległe z pracą dydaktyczną i społeczną w uczelni aktywnie działał w Klubie AZS-AWF oraz Polskim Związku Pływackim. W Klubie uczelnianym był trenerem w sekcji pływackiej (1951-1964), członkiem i wiceprezesem zarządu (1959-1966). Jego działalność w PZP na rzecz rozwoju pływania miała wymiar ogólnopolski. Był przewodniczącym Rady Trenerów Sekcji Sportu Pływackiego St. KKF (1952-1953) i GK KF (1953-1956) oraz członkiem Komisji Szkoleniowej PZP. Uczestniczył jako wykładowca w kursach instruktorskich i trenerskich oraz kursokonferencjach krajowych i zagranicznych. Był trenerem klasy I, sędzią związkowym w pływaniu i skokach do wody, posiadał tytuł ratownika wodnego klasy i patent sternika jachtowego. Za pełną zaangażowania pracą zawodową i społeczną w uczelni, klubie i PZP był odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Złotą Odznaką ZNP, Złotą Odznaką AZS, Honorową Srebrną Odznaką Jubileuszową 50-lecia AZS, oraz szeregiem wyróżnień i nagród. Zmarł nagle 27 sierpnia 1977 r. w Krynicy Morskiej. Pochowany został w Warszawie na Cmentarzu Wawrzyszewskim. Edmond Bartkowiak, Mieczysław Markowski, Władysław Wróbel (1925-1977) w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom II, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. 74-75; M Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 227.

Wróblewicz Zbigniew. Urodzony w 1933 r. w Bydgoszczy. W 1959 r. ukończył Wydział Budownictwa Wodnego Politechniki Gdańskiej. Od 1953 do 1959 zawodnik AZS Politechnika Gdańsk – tenisista stołowy Pracę zawodową rozpoczął w oddziale sopockim Poznańskiego Przedsiębiorstwa Robót Inżynieryjnych „Hydrobudowa 9”, pod szyldem którego, jako kierownik budów, pracował na wielkich obiektach m.in. Turowa. Konina i Polic. Następnie był min. zastępcą dyrektora Gdańskiego Przedsiębiorstwa Robót Inżynieryjnych. Kilka lat pracował na budowach w Niemczech. Pracę zawodową zakończył będąc dyrektorem Biura Eksportu „Energobloku Wybrzeże” w Gdyni. J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 104.

Wróblewski Bolesław: w AZS Lublin od 1922 r. Lekkoatleta, wielokrotny mistrz okręgu w biegach na 400, 800, 1500 m i na przełaj. Aktywny działacz sportowy lubelskiego AZS w piłce nożnej i hokeju na lodzie. Jeden z założycieli AZS Lublin po wojnie. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 353.

Wryk Ryszard (ur. 28 VII 1951 w Brodach). Absolwent Wydziału Filozoficznego - Historycznego Uniwersytetu im. Adam Mickiewicza w Poznaniu (1971 – 1976), magister historii (1976). Od 1976 pracownik naukowo-dydaktyczny w Instytucie Historii tej uczelni, w 1988 roku uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie historii, a w 2013 uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie historii. W 2016 r. mianowany został profesorem Uniwersytetu. Polski historyk, wydawca, uczeń Antoniego Czubińskiego, współpracownik Polskiego Słownika Biograficznego. Zajmuje się dziejami ruchu sportowego na ziemiach polskich w XIX i XX wieku, najnowszą historią Wielkopolski i biografistyką. W latach 1993-2012 pełnił funkcję dyrektora Wydawnictwa Poznańskiego. Od 2013 r. prezes Wydawnictwa Nauka i Innowacje w Poznaniu. Z AZS związany od początku studiów, które rozpoczął w 1971 r. Na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w

Poznaniu, członek Zarządu Klubu AZS UAM, jego prezes (1972 - 1977), członek Zarządu Środowiskowego i Zarządu Organizacji Środowiskowej AZS w Poznaniu, prezes tej jednostki w 1992 roku, przewodniczący Środowiskowej Rady Klubów Uczelnianych (1979 – 1985). Od 2009 roku wiceprezes Zarządu Organizacji Środowiskowej. Członek Zarządu Głównego (1983 – 1991), członek Prezydium Zarządu (1983 – 1987). Przewodniczący Głównego Sądu Koleżeńckiego (2007 – 2012). Członek komisji organizujących wydarzenia związane z Jubileuszami AZS – 75 lecia (1983), 90 –lecia (1998) i 100-lecia (2008) Przewodniczący Komisji Konkursowych w konkursach na wspomnienia związane z działalnością AZS. Wieloletni Przewodniczący Komisji Historycznej AZS (2012 – 2018). Członek Polskiej Akademii Olimpijskiej. Przewodniczący Kapituły Nagrody Sportowej i Stypendium Sportowego Miasta Poznania (od 2018 r.). Żonaty, żona Małgorzata pracownik dydaktyczny uczelni poznańskich, ojciec córki Marty i syna Stanisława. Autor 300 publikacji (1976 – 2018, za okres 2013-2018 patrz <https://pbn.nauka.gov.pl/>). Najważniejsze publikacje związane z historią sportu polskiego i akademickiego to: Akademicki Związek Sportowy 1908-1983. Wspomnienia i pamiątki. (1985), Akademicki Związek Sportowy 1908-1939 (1990), Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945 (1991), Sport olimpijski w Polsce 1919-1939. Biogramy olimpijczyków (2006), Zarys działalności Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu 1919-1949 (2007), 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu (2009), Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. (2009), Początki ruchu olimpijskiego w Polsce (2012), Narodziny i rozwój Akademickiego Związku Sportowego do roku 1949 (2014), Olimpijczycy Drugiej Rzeczypospolitej (2015), Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej (2016), Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924 – 2018 (2018). Biogram - Ryszard Wryk https://pl.wikipedia.org/wiki/Ryszard_Wryk

Wrześniewski Stefan. Zatrudniony w AWF od 1973 roku. Absolwent SNWF w Gdańsku-Oliwie i AWF Warszawa. Doktor nauk o kulturze fizycznej. Trener klasy mistrzowskiej i trener Master Coach EHF. Wieloletni szkoleniowiec zespołu AZS-AWF Warszawa w piłce ręcznej. Trener kadry narodowej Polski juniorów, młodzieżowej i seniorów. Pracował w czołowych klubach Tunezji. Wykładowca na kursach kadr trenerskich. Autor opracowań metodyczno-szkoleniowych dla młodzieży. Kieruje Zakładem Sportowych Gier Zespołowych AWF Warszawa od 2009 r. Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 135.

Wszola Jacek Roman (ur. 30.12.1956 w Warszawie) lekkoatleta, skoczek wzwyż, dwukrotny uczestnik igrzysk olimpijskich (w pierwszym swoim starcie w Montrealu w 1976 r. zdobył złoty, a cztery lata później w Moskwie srebrny medal). Jego ojcem jest Roman Wszola – trenera młodzieży, członek Konwentu Członków Honorowych AZS. Jacek Wszola zaczął uprawiać sport w 1971, ale już wcześniej w tajniki lekkiej atletyki wprowadzał go ojciec. Jacek Wszola ukończył warszawski Zespół Szkół Łączności. Po maturze podjął studia prawnicze na UW i w stołecznej AWF. Został zawodnikiem akademickiego klubu. Ćwicząc pod kierunkiem Stanisława Janowskiego w warszawskim SZS-AZS już w 1974 roku pokonywał poprzeczkę na wysokości 2,20 m. W 1974 zdobył swój pierwszy złoty medal na seniorskich MP. W 1975 r. na ME juniorów w Atenach wynikiem 2,22 zdobył złoty medal i ustanowił nowy rekord tej imprezy. W wieku zaledwie 18-lat (jako junior) na mistrzostwach Europy w Rzymie zajął znakomite piąte miejsce. Szybko zdobył tytuły: mistrza ogólnopolskiej spartakiady, rekordzisty Polski, mistrza międzynarodowej gimnazjady, mistrza Europy juniorów. Największym triumfem okazało się mistrzostwo olimpijskie z Montrealu (nie skończył wtedy jeszcze 20 lat i po zdobyciu olimpijskiego złota był nazywany „cudownym dzieckiem Montrealu”). Dowodem jego dominacji w światowych

skokach był pochodzący z 1980 roku rekord świata (2,35 m, bił tym samym rekordy Polski, Europy i olimpijskie). Na skoczni dał się poznać jako gracz zachowujący zimną krew. Zabrakło jej na IO w Moskwie, kiedy ówczesny rekordzista świata zdobył srebrny medal. Sam zawodnik uznał ten rezultat za swoją porażkę (najwyżej -2,36 m- skoczył wtedy zawodnik z NRD, Gerd Wessig, detronizując Wszolę jako rekordzistę). Bilans dokonań Wszoly jest jednak imponujący. Dwanaście razy stał na podium (w tym 11 razy na jego najwyższym stopniu) seniorskich MP. W okresie od 1974 do 1985 aż 29 razy bronił barw narodowych w meczach międzypaństwowych, odnosząc w nich 15 zwycięstw indywidualnych. W 1976 roku zajął drugie miejsce w plebiscycie PS i zdobył prestiżową nagrodę Złotych Kolców. Dalsza część sportowej kariery Wszoly nie układała się tak pomyślnie jak w latach siedemdziesiątych. Nie oznaczało to jednak całkowitego braku sukcesów. W halowych mistrzostwach Europy w 1977 roku zdobył złoty medal (2,25 m), a w 1980 roku srebrny (2,29 m). Pewien wpływ na jego dalszą karierę miał zatarg z wojskowym (był wtedy stan wojenny) komisarzem Głównego Urzędu Kultury Fizycznej. Jacek Wszola wbrew umowie z Adidasem wołał skakać nie w pantoflach tej niemieckiej firmy, lecz japońskiego Tigera (nie mógł wystąpić w finale ME). W 1983 po raz ostatni w karierze brał udział w uniwersjadzie i z wynikiem 2,20 zajął 13. Miejsce. ten sam wynik zanotował w pierwszych lekkoatletycznych mistrzostwach świata w Helsinkach. Powody natury politycznej sprawiły, że ekipa Polski nie mogła startować na IO w Los Angeles w 1984, a na organizowanych przez kraje bloku wschodniego zawody Przyjaźni zajął 4. Miejsce. W 1988 roku nie udało mu się pojechać na IO do Seulu i rok potem zakończył swoją karierę sportową. Został prywatnym przedsiębiorcą, pracował też w roli trenera (Szwecja, Irlandia), w 1999 roku był jednym z założycieli sieci klubów fitness „Fitness Klub Gymnasion”. W tym okresie startował jeszcze jako weteran (w wieku 41 lat skoczył 2,01 m!). Okazjonalnie Wszola pojawia się w telewizji jako komentator wydarzeń sportowych. Został bohaterem jednego z komiksów o polskich sportowcach, które w 2008 roku przygotowała Gazeta Wyborcza. Patronuje wielu przedsięwzięciom popularyzującym lekka atletykę. Został odznaczony m.in. Krzyżem kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. M. Petruczenko, Jacek, w: R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach, Poznań 2009, s. 504-6; Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, passim; T. Olszański, *Osobista historia olimpiad*. Warszawa: wydawnictwo Studio Emka, 2004, s. 122-123; Janusz Waśko: *Polscy lekkoatleci na listach światowych 1921-2010*. Zamość: grudzień 2011, s. 26; M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 163-164; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 291; *Wszola Jacek*, Rozmawiał Rafał Kazimierzczak, gazeta Wyborcza 20 maja 1999 wyborcza.pl/1,75248,92381.html

Wszola Roman, trener lekkiej atletyki, ojciec i trener Jacka Wszoly – złotego i srebrnego medalisty Igrzysk Olimpijskich w Montrealu (1976) i Moskwie (1980), wieloletni trener klubu AZS-AWF Warszawa, honorowy członek AZS. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Wybieralski Jerzy, hokeista na trawie, olimpijczyk z 1980 r. Urodził się 8 września 1954 r. w Poznaniu. Hokej na trawie zaczął uprawiać w 1967 r. W klubie „Warta” Poznań, z którym związany był przez cały okres swej kariery sportowej. Z klubem tym zdobył sześć tytułów mistrza Polski na boiskach otwartych (1971, 1972., 1973, 1975, 1976, 1980) oraz pięć tytułów w hali (1.971, 1973, 1975, 1976, 1979). W latach 1973-1988. W reprezentacji Polski rozegrał 219 meczów. W 1980 r. startował w igrzyskach olimpijskich w Moskwie, na których reprezentacja Polski zajęła czwarte miejsce. Uprawiając sport wyczynowo, ukończył w 1979 r. studia w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Po zakończeniu w 1997 r. kariery sportowej zajął się pracą szkoleniową na szczeblu klubowym i centralnym. Był pierwszym trenerem utworzonej w połowie lat dziewięćdziesiątych kobiecej drużyny AZS-AWF

Poznań, z którą w 1998 r. zdobył mistrzostwo Polski. W 2000 r. był trenerem polskiej reprezentacji na igrzyskach olimpijskich w Sydney. Następnie W latach 2001-2007 trenował kobiecą reprezentację Polski senierek oraz młodzieżowa i junierek, zarówno na boiskach otwartych, jaki w hali. Od 2007 do 2009 r. przebywał w Egipcie, gdzie prowadził męskie i kobiece reprezentacje seniorów i senierek oraz reprezentacje młodzieżowe. Po powrocie do kraju od Września 2010 r. do jesieni 2017 r. trenował zespół „Grunwaldu” Poznań, z którym sześciokrotnie zdobył mistrzostwo Polski na boiskach otwartych (2011, 2012, 2013, 2015, 2016, 2017) i w hali (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016). Oprócz pracy szkoleniowej prowadzi aktywną działalność w strukturach regionalnych i krajowych polskiego sportu. W latach 1992-2001 był członkiem wydziału wyszkolenia Polskiego Związku Hokeja na trawie. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 309.

Wybieralski Lukasz, hokeista na trawie, olimpijczyk z 2000 r. Urodził się 27 kwietnia 1975 r. w Poznaniu. Hokej na trawie zaczął uprawiać w 1987 r. w klubie „Warta” Poznań, w którego barwach występował do 1988 r. W latach 1999-2009 był zawodnikiem „Pocztowca” Poznań. Jest trzykrotnym mistrzem Polski na boiskach otwartych (2004, 2005, 2007) oraz siedmiokrotnym w hali (2002, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009).

Występował w reprezentacji Polski, która w 1996 r. zdobyła tytuł halowego młodzieżowego mistrza Europy do 21 lat, a w 2006 r. halowego wicemistrza Europy seniorów. W latach 1991-2009 w drużynie narodowej rozegrał 149 meczów. W 2000 r. występował na igrzyskach olimpijskich w Sydney, na których reprezentacja Polski zajęła 12. miejsce. Po zakończeniu kariery sportowej prowadził działalność szkoleniową w sekcji hokeja na trawie klubu AZS-AWF Poznań. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 310.

Wybieralski Leon Andrzej. Urodził się 3 lutego 1927 roku w Krotoszynie. W szkole podstawowej brał udział w życiu sportowym, min. w ćwiczeniach gimnastycznych prowadzonych przez Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” oraz w sekcji pływackiej KS „Astra” w Krotoszynie. Losy wojenne rzuciły go do Generalnej Guberni. Przebywał w Warszawie, a później w Garwolinie, gdzie pracował w młynie jako robotnik, uczęszczając jednocześnie na tajne komplety (program gimnazjum). Po wojnie kontynuował naukę w szkole średniej w Krotoszynie, a następnie w Miliczu, gdzie w 1947 roku zdał maturę. W tym czasie (1945-1947) współorganizował ZHP w Miliczu, aktywizował młodzież, szczególnie w dziedzinie sportu wyczynowego (lekkoatletyka, gimnastyka, zapasy). Od 1 października podjął studia w Studium Wychowania Fizycznego Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu i Politechniki. Był niezwykle sprawnym studentem z dużymi umiejętnościami dydaktycznymi. Jako student II roku wziął udział w reprezentacji SWF Wrocław w Międzynarodowym Zlocie „Sokoła” w Pradze czeskiej, gdzie studenci z polskich uczelni wychowania fizycznego dawali pokaz sportowy. Już jako student II roku SWF prowadził pod okiem M. Weinerta zajęcia z gimnastyki (instruktor pomocniczy) z młodszymi rocznikami, a w roku następnym, na polecenie prof. A. Klisieckiego, podjął zajęcia z ciężkiej atletyki (zapasy, chwyt obronny, podnoszenia ciężarów). Był wybitnym działaczem młodzieżowym, politycznym i związkowym, współzałożycielem i pierwszym przewodniczącym ZNP w Uczelni. W latach 1950-1954 poziom gimnastyki w WSWF był na tyle wysoki, że pracownicy zakładu zaczęli rozwijać sekcje gimnastyczne przy wrocławskich klubach sportowych, m.in. w AZS, WKS, „Zryw” i innych. Podnoszono także poziom przygotowania gimnastycznego nauczycieli wychowania fizycznego. Od 1954 roku mgr A. Wybieralski przeszedł do pracy w Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Wrocławskiego jako nauczyciel wychowania fizycznego i zastępca kierownika studium. Prowadził jednocześnie jako trener gimnastykę w KS „Gwar-

dia”, WKS „Śląsk” i KKS „Odra”. Rozwijał nową dyscyplinę - akrobatykę sportową. Działał w Okręgowym i Polskim Związku Gimnastyki Sportowej- Ciągłe otrzymywał kontakty z Zakładem Gimnastyki WSWF. Od września 1962 roku powierzono A Wybieralskiemu jako wybijającemu się działaczowi sportowemu i społecznemu stanowisko przewodniczącego wrocławskiego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki we Wrocławiu. Za zgodą władz podjął prace na poł etatu w Zakładzie Kultury Fizycznej. W tym czasie brał udział we współtworzeniu studiów zaocznych i Zakładu Turystyki. Udzielał pomocy doc. A. Barańskiemu, który w tym czasie na zlecenie rektora C. Niżankowskiego tworzył bazę dla studentów zaocznych (punkt konsultacyjny). A Wybieralski wyjednał zgodę władz miasta na wydzierżawienie części pomieszczeń w koronie stadionu głównego. W 1973 roku A. Wybieralski przeszedł do pracy w Medycznym Stadium Zawodowym jako dyrektor tej placówki. Tym samym przerwał kontakty służbowe z WSWF. Nadal poświęcał się pracy z gimnastykami w MKS „Juwenia” jako prezes tego klubu. W 1990 roku przeszedł na emeryturę. Mgr Andrzej Wybieralski posiada znaczący wkład w rozwój wrocławskiej gimnastyki sportowej i w kształcenie kadr dla tej dyscypliny. Wywodzi się z WSWF i długo otrzymywał z tą Uczelnią, przyjazne i pozytywne kontakty. Zasłużył sobie na poczesne miejsce wśród zasłużonych pracowników Uczelni, obchodzącej w 1996 roku 50-lecie swojej działalności J. Jonkisz, Leon Andrzej Wybieralski, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 333-334.

Wyciszkievicz Patrycja, lekkoatletka, olimpijka z 2012 i 2016 r. Urodziła się 8 stycznia 1994 r. w Śremie. Lekkoatletykę zaczęła uprawiać w wieku 11 lat w swoim rodzinnym mieście. W latach 2008-2015 była zawodniczka „Olimpii” Poznań. Od 2016 r. startuje w barwach poznańskiego AZS-u. Specjalizuje się w biegu na 400 m. Pierwsze sukcesy międzynarodowe odnotowała w kategoriach młodzieżowych. Już W wieku 17 lat została wicemistrzynią Europy juniorów w sztafecie 4 x 400 m (2011). W 2013 r. została mistrzynią Europy juniorów w biegu na 400 m i sztafecie 4 x 400 m. W 2015 r. na młodzieżowych mistrzostwach Europy zdobyła srebrny medal w sztafecie 4 x 400 m oraz brązowy w biegu na 400 m. Mistrzyni Polski seniorek w biegu na 400 m (2015). Największe osiągnięcie międzynarodowe w kategorii seniorek odnotowała w sztafecie 4 x 400 m. W konkurencji tej jest halową, mistrzynią Europy (2017), mistrzynią Europy (2018), halową wicemistrzynią świata (2018), brązowa medalistka mistrzostw świata (2017) i złota medalistka uniwersjady w Tajpej (2017). W 2012 r. uzyskała nominację olimpijską. Na igrzyskach w Londynie w sztafecie 4 x 400 m odpadła w przedbiegu. W swym drugim starcie olimpijskim na igrzyskach w 2016 r. w Rio de Janeiro w biegu na 400 m odpadła w półfinale, a w sztafecie 4 x 400 m zajęła siódme miejsce. Jej partnerkami były Małgorzata Hołub, Iga Baumgart i Justyna Święty. Jest absolwentką Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 310-1.

Wypych Filip Ur. 20.04.1991 Łódź. Kluby: MKS Trójka Łódź 1998-2012. AZS UŁ PŁ Łódź od 2012. Klub na igrzyskach: AZS UŁ PŁ Łódź. Pierwszy trener: Krzysztof Cheliński. Inni, którzy wywarli wpływ na jego karierę: Marek Młynarczyk. Bartosz Kizierowski. Marcin Babuchowski. Trener na igrzyskach; Robert Bialecki. IO Rio de Janeiro 2016. 50 m dowolnym: 21. Filip Wypych (Polska) 22.23. Mistrzostwa świata. pływalnia 50 m. 50 m dowolnym. Szanghaj 2011 (36 miejsce). Mistrzostwa Europy. pływalnia 50 m. 50 m dowolnym. Debreczyn 2012 (15 miejsce). Londyn 2016 113 m), pływalnia 25 m. Szczecin 2011 (14 m). 4 razy mistrz Polski (pływalnia 25 m). 4 razy wicemistrz Polski (pływalnia 25 m). 5 razy wicemistrz Polski (pływalnia 50 m). Dynamiczny, pełen fantazji i brawury klasyczny sprinter. Zawodnik o ogromnym potencjale wciąż jeszcze nie w pełni wykorzystanym. Do krajowej czołówki wszedł po dwóch

latach treningów w Hiszpanii, w grupie trenera Bartosza Kizierowskiego (m.in. z Konradem Czerniakiem). Po igrzyskach Rio de Janeiro 2016 włączył się w przedsięwzięcia środowiska olimpijczyków i Regionalnej Rady Olimpijskiej. Ukończył SP 173 im. I Dywizji Kościuszkowskiej w Łodzi (2004). Absolwent III LO im. Tadeusza Kościuszki w Łodzi (2010). Student Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Łódzkiej. Marek Kondraciuk, M. Łopiński, Olimpijczycy z Łodzi regionu. Paryż 1924 – Rio 2016, Łódź 2017, s. 306, s. 181-2.

Wysocki Roman. Urodzony 07.08.1932 w Toruniu, zm. 15.02.2008. Wieloletni prezes Zachodniopomorskiego Okręgowego Związku Koszykówki, zawodnik, trener i wieloletni działacz koszykówki. Funkcję Prezesa OZKosz w Szczecinie, a następnie ZOZ-Kosz pełnił łącznie 31 lat (najdłużej w Polsce)! Karierę zawodniczą rozpoczął w 1946 roku w SKS Spójni Toruń, a od 1949 do 1952 występował w KS Budowlanych Toruń. Po przyjeździe w 1952 roku na studia do Szczecina kontynuował karierę zawodniczą w AZS Szczecin, w którym to klubie grał do 1961 roku. W latach 1953- 56 grał przez trzy sezony w II lidze i był to pierwszy start zespołu szczecińskiego na szczeblu centralnym. Już w roku 1959 zaczął pracę społeczną w Wydziale Gier i Dyscypliny OZKosz Szczecin. Został również sędzią koszykówki. Był wiceprezesem AZS Środowisko w latach 1958 - 63. W 1961 roku zakładał sekcję koszykówki w MKS Pogoń Szczecin, gdzie pełni funkcję trenera do 1965 roku, następnie w latach 1968 - 73 był trenerem zespołu seniorów i juniorów MKS Ogniwo. Prezesem OZKosz zostaje po raz pierwszy 1970 roku i pełni ta funkcję do 1980. Z jego inicjatywy Okręgowemu Związkowi Koszykówki w Szczecinie powierza się organizację wielu imprez międzynarodowych, między innymi w 1972 roku w Szczecinie odbywa się zgrupowanie w kadry narodowej seniorów i mecz Polska - Ukraina. W 1976 roku PZKosz powierza organizację I Mistrzostw Europy Kadetek. W Komitecie Organizacyjnym pełnił funkcję sekretarza. Organizacja mistrzostw przez FIBA została oceniona bardzo wysoko, w czym duża zasługa Prezesa Romana Wysokiego i osób z nim współpracujących. Po 5 - cioletniej przerwie w 1985 roku ponownie obejmuje funkcję Prezesa, którą pełni do dnia dzisiejszego. W dalszym ciągu z jego inicjatywy i zapobiegliwości organizowanych jest wiele zawodów i turniejów międzynarodowych o randze mistrzostw Polski w różnych kategoriach wiekowych. Założyciel i członek Zarządu Zachodniopomorskiej Federacji Sportu od 1999 roku. W 2006 roku przypadło 60 - lecie jego przygody z koszykówką (zawodnik, trener i działacz). Odznaczenia: Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej - złota, Gryf Pomorski, Medal za Zasługi dla Rozwoju Koszykówki Polskiego Związku Koszykówki, Złota Honorowa Odznaka PZKosz, Medal - 60 lat sportu w Szczecinie, Medal za Zasługi w Rozwoju Koszykówki Województwa Zachodniopomorskiego. <https://pzkosz.pl/aktualnosci/n/59176/zmarl-roman-wysocki.html> Fot. <http://ligowiec.net/news/80727-ix-memorial-romana-wysockiego.html>

Wysoczańska Barbara, ur. w 1949 r. w Świętochłowicach. Absolwentka AWF Warszawa (1971), zawodniczka sekcji szermierczej AZS-AWF Warszawa (od 1967), florecistka (1967-1988). Dwukrotna olimpijka (1976, 1980), zdobywczyni brązowego medalu na Igrzyskach Olimpijskich w Moskwie w 1980 r. Pierwsza polska medalistka olimpijska we florecie kobiet. Medalistka w drużynie floretowej MŚ (srebrny 1978, brązowy 1971), finalistka Klubowego Pucharu Europy (1981 - 1 m, 1979, 1984 - 2 m), brązowa medalistka Letniej Uniwersjady w Moskwie (1973), wielokrotna medalistka Polski (7-krotna mistrzyni). Trener w Szkole Mistrzostwa Sportowego w Warszawie, pracownik naukowy AWF Warszawa, trener szermierki AZS-AWF Warszawa, pracownik i dyrektor Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu Warszawskiego (do 2017). Członek Komisji ds. SWFiS przy Zarządzie Głównym

AZS. Inicjatorka działań na rzecz upowszechniania aktywności fizycznej wśród studentów i pracowników Uniwersytetu Warszawskiego. Członek Honorowy AZS od 2018 r. APS 5, 2018 (351), s. 4-5; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 83-84; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 292; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 346; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 636; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Wysoczański Ryszard, nauczyciel akademicki, działacz sportowy, prezes klubu AZS-AWF Warszawa, v-ceprezes ZG AZS, jeden z twórców systemu antydopingowego w Polsce, przew. krajowej kom. antydopingowej, dyr. depart. W resorcie kultury fizycznej, dyr. gen. i sekretarz gen. PZLA, członek sztabów przygotowań olimpijskich, prezes Stow. Absolwentów AWF (2011 - 2015), Honorowy Członek AZS.

<http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 80.

Wyszkowski Błażej, ur. 3 II 1949 w Olsztynie. Absolwent Politechniki Gdańskiej, Wydz. Budownictwa Lądowego (1980). Od 1964 żeglarz Warmii Olsztyn, następnie AZS Olsztyn; w 1966 mistrz świata w żeglarstwie (z Andrzejem Nowickim) w klasie Cadet. W 1972 uczestnik igrzysk olimpijskich w Monachium w klasie Finn. 5 XI 1977 Sygnatariusz deklaracji założycielskiej SKS Wyższych Uczelni Trójmiasta, następnie od 1978 współpracownik WZZ Wybrzeża. 16 XII 1977 wraz z Bogdanem Borusewiczem i Mariuszem Muskatem inicjator pierwszych od 1971 obchodów rocznicy Grudnia '70 pod bramą nr 2 Stoczni Gdańskiej. 28 V 1978 zatrzymany przez Służbę Bezpieczeństwa SB pod zarzutem popełnienia czynów chuligańskich, podczas gdy stanął w obronie szarpanej przez esbeków Anny Młynik, gdy weszli do mieszkania Krzysztofa Wyszkowskiego w czasie opozycyjnego spotkania. 30 V 1978 skazany przez Kolegium ds. Wykroczeń przy Prezydencie Miasta Gdańska na 2 miesiące aresztu. W więzieniu podjął głódówkę, po tygodniu był dokarmiany siłą. Oprócz tego wielokrotnie represjonowany za działalność opozycyjną, zatrzymywany na 48 godz. (np. przed obchodami 16 XII 1978), nękany rewizjami w mieszkaniu. W 1979 pracownik fizyczny w Ośrodku Remontowo-Budowlanym Lasów Państwowych w Gdańsku, 1980-1981 majster budowy w Rejonie Dróg Publicznych w Kościerzynie. W VIII 1980 uczestnik strajku w Stoczni Gdańskiej, od IX 1980 w „S”; członek Komitetu Założycielskiego, od XI 1980 KZ. Od 9 XII 1981 w RFN (Hamburg). W Niemczech organizator pomocy dla represjonowanych. Wrócił do Polski w 2007. Mieszka w gospodarstwie rolnym k. Wieżycy. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2006), Krzyżem Wolności i Solidarności (2018). 14-15 IX 1978 rozpracowywany przez Wydz. III KW MO w Gdańsku w ramach SOR krypt. Zespół; 13 IV 1987 - 5 X 1989 przez Inspektorat 2 WUSW w Gdańsku w ramach SOR krypt. Londyn. A. Kazański http://www.encyzol.pl/wiki/Błażej_Wyszkowski; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 292; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 637; http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Błażej_Wyszkowski; Redakcja „Encyklopedii Gdańska”, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=WYSZKOWSKI_B%C5%81A%C5%BBEJ; Błażej Wyszkowski (fot. z archiwum Janusza Poryckiego).

Wytrążek Bogumił (ur. 1936 r. w Laskowicach Pomorskich, zm. 26 listopada 2013 r. w Olsztynie) – nauczyciel wychowania fizycznego, zawodnik, trener i działacz sportowy, przede wszystkim w piłce ręcznej. W okresie pracy w Kuratorium i Szkolnym Związku Sportowym był organizatorem życia sportowego młodzieży. Był absolwentem Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. W latach 1950–1954 uprawiał piłkę ręczną w „Ogniwie” Gیزیcko oraz żeglarstwo w MKS Sztorm Giżycko. Od 1954 do 1958 r. był zawodnikiem AZS Warszawa i I-ligowej Varsowii. W grudniu 1957 r. związał się z

Olsztynem, gdy z warszawską drużyną przyjechał na turniej drużyn siedmioosobowych. W 1958 r. został zawodnikiem KS AZS UWM Olsztyn. W latach 1958–1966 pełnił funkcję nauczyciela wychowania fizycznego w SP nr 12 w Olsztynie i Technikum Budowlanym w Olsztynie. Do 1972 r. był dyrektorem olsztyńskiego Zespołu Metodyczno-Szkoleniowego. W latach 1972–1975 pracował w Szkolnym Związku Sportowym. W latach 1975–1984 był pracownikiem Kuratorium Oświaty i Wychowania w Olsztynie. Jako trener piłki ręcznej I klasy był zatrudniony w AZS, MKS Juwenia, „Warmii” i „Budowanych” Olsztyn. Przez osiem lat pełnił też funkcję prezesa Okręgowego Związku Piłki Ręcznej w Olsztynie. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Bogumił_Wytrązek

Wyźnikiewicz-Kopp Zdzisława, z domu Mula. (ur. 13 II 1935 Bydgoszcz), sportsmenka, koszykarka, reprezentantka Polski, trener I klasy, profesor gdańskiej Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu. Liceum ogólnokształcące ukończyła w Bydgoszczy, łącząc edukację z pracą zawodową kontystki w tamtejszym Domu Książki. W 1952 roku grała w reprezentacyjnym zespole bydgoskich siatkarek na Spartakiadzie Młodzieży we Wrocławiu. W latach 1952–1955 studiowała w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Tytuł magistra (dyplomowany nauczyciel i trener koszykówki) uzyskała w 1958 roku. W latach 1953–1955 była zawodniczką zespołu koszykarek AZS Warszawa (wielokrotnego mistrza Polski). W latach 1955–1956 pracowała jako nauczycielka wychowania fizycznego w Państwowym Liceum Technik Plastycznych w Gdyni-Orłowie. Była też zawodniczką pierwszoligowej drużyny koszykarek Sparty (Spójni) Gdańsk. W 1956 roku przeniosła się do Łodzi, gdzie, grając w zespole ŁKS, prowadziła młodzież szkolną. W 1959 trenowała drużynę AZS Łódź, którą doprowadziła do rozgrywek grupy finałowej o wejście do I ligi. W 1963 trenowała reprezentację spartakiadową MKS Łódź. Jednocześnie w latach 1958–1959 była nauczycielką wychowania fizycznego w łódzkiej szkole podstawowej, a w latach 1959–1961 w III LO w Łodzi. Decyzja Przewodniczącego Federacji Sportu o połączeniu wszystkich koszykarskich drużyn łódzkich pod egidą ŁKS zaważyła o jej odejściu od trenerstwa i poświęceniu się karierze naukowej. W 1965 roku uzyskała stopień doktora nauk wychowania fizycznego na podstawie pracy *Metoda oceny sprawności specjalnej w koszykówce żeńskiej*. Była inicjatorką i organizatorką minibasketu w Polsce (w 1968 przygotowała pierwszy turniej ogólnopolski), a także członkinią ogólnopolskiego komitetu minibasketu. W latach 1965–1969 przewodniczyła Komisji Szkoleniowej Łódzkiego Związku Koszykówki. W 1969 roku przyjęła propozycję pracy w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Gdańsku, gdzie założyła Zakład Morfofizjologii Człowieka, którym kierowała w latach 1969–1970. W okresie 1971–1975 była prodziekanem Wydziału WF, 1977–1980 zastępcą dyrektora Instytutu WF i Sportu, 1971–1974 kierownikiem Zakładu Gier Sportowych i Judo, 1974–1978 Zakładu Metodyki Wychowania Fizycznego (przemianowanego na Zakład Teoretycznych Podstaw Kultury Fizycznej i Sportu)./.../ W 1976 roku uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk wychowania fizycznego w zakresie teorii sportu (AWF Warszawa), w latach 1977–1991 pracowała na stanowisku docenta mianowanego. Była członkinią senatu uczelni, przewodniczącą Komisji Szkoleniowej Ogólnopolskiego Komitetu Małej Koszykówki, w latach 1969–1976 wiceprezesem i przewodniczącą Komisji Szkoleniowej Gdańskiego Okręgowego Związku Koszykówki (GOZKosz), 1969–1970 członkinią zarządu GOZKosz, 1969–1970 trenerem sekcji koszykówki AZS WSWF. W 1971 roku prowadziła spartakiadową reprezentację junierek GOZKosz. /.../ W 1980 roku przeniosła się do Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie, gdzie była prodziekanem (1980–1981) i dziekanem Wydziału Wychowania Fizycznego (1981–1985). Założyła Zakład Teoretycznych Podstaw Kultury Fizycznej, którym następnie kierowała. W latach 1991–1993 pracowała na stanowisku profesora nadzwyczajnego Uniwersytetu Szczecińskiego, w 1994 roku otrzymała tytuł profesora nauk o kulturze fizycznej. Organizując tam Instytut Kultury Fizycznej,

opracowała program kształcenia studentów wychowania fizycznego. W latach 1981–1985 była przewodniczącą Wydziału Szkoleniowego Okręgowego Związku Koszykówki w Szczecinie. Od 1989 do 1990 roku należała do Międzywojewódzkiej Komisji Kwalifikacyjnej do spraw Stopni Specjalizacji Zawodowej przy Oddziale Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Szczecinie. W 1993 roku powróciła do gdańskiej AWF. W 1994 zorganizowała Zakład Kształcenia Menadżerów w Sporcie, będąc jego kierowniczką do 1996 roku. W 1996 założyła Zakład Motoryczności i Pomiarów w Sporcie, który prowadziła do 2005 roku. W 1997 roku, w ramach obchodów tysiąclecia pierwszej wzmianki o Gdańsku, zorganizowała – pierwszy na terenach Europy Wschodniej – International Congress of the International Association of Physical Education and Sport for Girls and Women (Międzynarodowe Stowarzyszenie Wychowania Fizycznego i Sportu Dziewcząt i Kobiet). W 2000 roku przygotowała międzynarodowy kongres „Kobieta na przełomie wieków”. 1 X 2006 roku przeszła na emeryturę (do 31 lipca pracowała jeszcze na pół etatu). Jednocześnie od 1 X 2004 do 31 VIII 2006 pracowała w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego i Turystyki w Sopocie, pełniąc funkcję kierowniczki Katedry Wychowania Fizycznego i Sportu, od 1 X 2006 w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego i Turystyki w Supraślu, która została przeniesiona do Białegostoku (tam prowadziła zajęcia do 2013 roku). Od 1 X 2011 do 30 IX 2013 wykładała również w Wyższej Szkole Humanistycznej w Koszalinie. /.../ Odznaczona między innymi Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1986), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1983), Złotą i Srebrną Honorową Odznaką PZKosz (1971, 1981), medalem International Order of Merit (1992), Złotą Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej” (2000). W 1985 roku otrzymała nagrodę Zachodniopomorskiej Federacji Sportu za działalność związaną z rozwojem sportu w województwie szczecińskim. Maciej Gdaniec, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=WY%C5%BBNIKIEWICZ-KOPP_ZDZIS%C5%81AWA; Hądzulek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu*, L-Ż, Warszawa 1984, s. 642.

Wyźnikiewicz-Nawracała, Anita (15 X 1957 Łódź – 14 VII 2002), pracowniczka gdańskiej Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu (AWFiS), amazonka, trenerka klasy mistrzowskiej w jeździectwie, prekursorka hipoterapii w Polsce. Córką Zdzisławy Wyźnikiewicz. Naukę w szkole podstawowej rozpoczęła w Łodzi, a ukończyła w gdańskiej Szkole Sportowej nr 75 im. Janusza Kusocińskiego. Absolwentka V Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku (1976). Od 1970 roku działała w Jeździeckim Klubie Sportowym w Sopocie, reprezentując go w zawodach (skoki przez przeszkody, ujeżdżanie młodych koni). W 1981 roku ukończyła Akademię Rolniczą w Poznaniu jako magister inżynier zootechniki. W czasie studiów, w latach 1978–1979, była prezesem sekcji jeździeckiej uczelnianego klubu AZS, współorganizowała coroczne biegi myśliwskie Hubertus, a także reprezentowała uczelnię na Akademickich Mistrzostwach Polski w narciarstwie. W 1979 roku uzyskała stopień żeglarza jachtowego. Jednocześnie studiowała w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu, gdzie w 1984 uzyskała tytuł magistra sportu oraz trenera II klasy w jeździectwie. Po studiach pracowała na Wydziale Wychowania Fizycznego w Zakładzie Morfofizjologii Człowieka Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie. W tym samym czasie była instruktorką sportu w Klubie Jeździeckim przy PGR w Załomiu koło Szczecina, gdzie zorganizowała między innymi dwa 60-kilometrowe rajdy konne (do Czerniejewa i na Glinne). Od 1983 roku pracowała jako instruktorka sportu, a następnie trenerka w Jeździeckim Ludowym Klubie Sportowym w Sopocie. W 1989 odbyła kurs terapeutycznej jazdy konnej w ośrodku jeździeckim Nieder-Moos, który był oddziałem Centrum Wyszkożenia Jeździeckiego w RFN. W latach 1984–2002 pracowała w Zakładzie Rekreacji i Turystyki gdańskiej Akademii Wychowania Fizycznego. W latach 1987–1990 przebywała na stażu na Uniwersytecie w Greifswaldzie. W 1990 uzyskała tytuł doktora na podstawie rozprawy *Stand und Entwicklung der körperlichen Leistungsfähigkeit polnischer Kinder zu*

Beginn der Schulzeit (Stan i rozwój zdolności motorycznych polskich dzieci w początkowym okresie nauki szkolnej). W 1991 roku została trenerem klasy I, w 2000 trenerem klasy mistrzowskiej w jeździectwie. Na gdańskim AWF-ie zorganizowała pierwszą w Polsce specjalizację jeździecką dla studentów, opracowując jej program. Autorka wielu prac związanych z jeździectwem. /.../ W latach 1990–1993 była sekretarzem Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej w Gdańsku oraz wiceprezesem gdańskiego oddziału Towarzystwa Miłośników Koni w Polsce. Maciej Gdaniec, https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=WY%C5%BBNIKIEWICZ-NAWRACA%C5%81A_ANITA

Zabielski Edward, (zm. 5 stycznia 2011 roku). Był magistrem ekonomii, wiceprezesem KS AZS przy Wyższej Szkole Administracyjno-Handlowej w Częstochowie. Był lekkoatletą, piłkarzem ręcznym, oddanym działaczem AZS. Uhonorowany Złotą Odznaką AZS. M. Z. Hrechorów, A. Kucharski (oprac.), 45 lat Klubu Seniora AZS Częstochowa (1970-2015), Częstochowa 2015, s. 12.

Zabielski Jerzy Feliks, (28 III 1897, Warszawa - 19 XI 1958, Warszawa), szermierz, olimpijczyk z 1924, 1928 r., brązowy medalista olimpijski. Po zdaniu matury w 1916 r., podjął studia na Wydziale Prawa UW. W listopadzie 1918 r. wstąpił do Wojska Polskiego, w 1919 r. mianowany został podporucznikiem. Po zakończeniu wojny polsko-bolszewickiej, studiował na Wydziale Prawa UJ (1921-1923). W tym okresie awansowano go do stopnia porucznika i wtedy też został zawodnikiem sekcji szermierczej AZS Kraków, pozostając jej członkiem do końca 1928 r. W pierwszym zarządzie reaktywowanej sekcji pełnił funkcję skarbnika. Z ramienia AZS Kraków brał udział w dniu 28 maja 1922 r. we Lwowie w zebraniu założycielskim PZSz, został członkiem jego pierwszego zarządu. Jego pierwszym istotnym sukcesem było zdobycie w 1923 r. tytułu mistrza Wojska Polskiego w szabli oraz wicemistrza we florecie. Na rozegranych w Warszawie (17-24 IX 1924) pierwszych akademickich mistrzostwach świata zdobył srebrne medale w drużynowych turniejach w szabli i florecie. Podczas pierwszych szermierczych mistrzostw Polski (Lwów 29-31 V 1924) wywalczył trzecie miejsce w turnieju szablowym i został zakwalifikowany do reprezentacji Polski na Igrzyska Olimpijskie w Paryżu. Tam w turnieju drużynowym, polscy szabliści odpadli w eliminacjach. Drugi raz uczestniczył w roku 1928 w Igrzyskach Olimpijskich w Amsterdamie, zdobywając tym razem medal brązowy w turnieju drużynowym w szabli, a jego partnerami w drużynie byli: Adam Papee, Kazimierz Laskowski, Władysław Segda, Aleksander Małecki i Tadeusz Friedrich. Trzykrotnie startował w mistrzostwach Europy (1930, 1933, 1934). W 1930 r. na mistrzostwach Europy w Liège w drużynowym turnieju szabli wywalczył brązowy medal. W tym samym roku na wojskowych mistrzostwach Europy w Ostendzie w drużynowym turnieju szabli zdobył ponownie brązowy medal. Był czterokrotnie brązowym medalistą mistrzostw Polski: w szabli (1924, 1926, 1927) i szpadzie (1929). W roku 1929 r. przeniósł się do Warszawy, gdzie po ukończeniu Wyższej Szkoły Wojennej w latach trzydziestych zajmował eksponowane stanowisko w intendenturze wojskowej. Jako szermierz został wówczas zawodnikiem WKS „Legia” Warszawa. Do 1935 r. należał do czołówki polskich szermierzy, karierę sportową zakończył w 1938 r. Ponadto zajmował się również publicystyką sportową i był cenionym karykaturzystą. We wrześniu 1939 r. walczył w stopniu kapitana. Po klęsce wrześniowej udało mu się przedostać do Wielkiej Brytanii i tam był żołnierzem Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Po II wojnie światowej zamieszkał w Anglii, gdzie był trenerem szermierki. W roku 1958, gdy polscy szermierze wracali z mistrzostw świata z USA statkiem m/s „Batory”, który po drodze zawinął do portu w Anglii, spotkał się z nimi i wówczas postanowił wrócić do ojczyzny. Po powrocie zamieszkał w Warszawie, lecz dnia 19 listopada tegoż roku zmarł nagle. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 166-167; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 636; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 293; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 412; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 353; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-M-787-2.jpg

Zabierzowski Zygmunt. Urodzony 27 lipca 1916 roku w Lijewie. Trener specjalista biegów krótkich i sztafetowych. Jemu przede wszystkim należy zawdzięczać wysoką klasę naszych sprinterów w latach 1956-1964 (Melbourne Rzym Tokio). Pod jego opieką trenowała czołówka krótkodystan-

sowców z Wiesławem Maniakim i Marianem Dudziakiem na czele. Do pracy trenerskiej przystąpił w 1951 roku, najpierw w Sparcie i CRZZ, a następnie w szkoleniu centralnym. Przygotowywał również naszych sprinterów do Igrzysk Olimpijskich (w Melbourne po raz pierwszy sztafeta zakwalifikowała się do finału). Wraz z Włodzimierzem Druźbiakiem był twórcą sukcesu naszej sztafety 4 x 100 m, która wywalczyła w Tokio medal srebrny. W ostatnich latach międzywojennych Zygmunt Zabierzowski był naszym czołowym 400-metrowcem. Reprezentował barwy Polski w spotkaniu z Francją w 1938 roku, uzyskując czas 51,8 sek. W 1939 roku został mistrzem Polski w biegu na 400 m - 49,9 sek., a tuż przed wybuchem wojny, podczas Akademickich Mistrzostw Świata w Monako, zdobył brązowy medal na tym dystansie. II wojna światowa położyła kres rozwojowi jego talentu. Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 111. Fot. <https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Zmija 1.jpg>

Zaborniak Stanisław. Absolwent AWF w Warszawie. Pracę zawodową jako nauczyciel wf podjął w 1974 r. w Zespole Szkół Budowlanych w Rzeszowie. W 1996 r. rozpoczął pracę w szkolnictwie wyższym jako wykładowca w Zakładzie Teorii Sportu Instytutu Wychowania Fizycznego na WSP w Rzeszowie. W latach 2002-2004 pełnił funkcję kierownika Międzywydziałowego Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UR. kwietnia 2006 r. rektor PWSZ w Krośnie powołał S. Zaborniaka na stanowisko dyrektora Instytutu Kultury Fizycznej, gdzie kierował pracą dwóch Zakładów: Wychowania Fizycznego i Obsługi Ruchu Turystycznego do 31 IX 2007 r. Drugą dziedziną działalności zawodowej S. Zaborniaka jest praca trenerska w dwóch dyscyplinach: piłce nożnej i lekkoatletyce. Jako trener w obu osiągał znaczące sukcesy, m.in. w Ostrowcu w 1980 r., mistrzostwo Polski Szkół Zawodowych w piłce nożnej. Największe jednak sukcesy osiągnęli podopieczni S. Zaborniaka w lekkoatletyce, w której wprowadził (1998) drużynę lekkoatletyczną AZS WSP do I ligi seniorów, a także wychował uczestników igrzysk olimpijskich: Bogusława Dudę i Jana Kłosa oraz Edytę Relę, szóstą zawodniczkę MŚ juniorów w biegu na 200 m. Sukcesy te zostały nagrodzone tytułem *Trenera roku 1997*, a następnie nagrodą ministra sportu w 1998 r. W latach 1997–2003 pełnił funkcję prezesa Podkarpackiego Stowarzyszenia Związków Sportowych, w latach 1995–2003 był prezesem Podkarpackiego Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki, w latach 2001–2003 prezesem CWKS „Resovia”, działał także w strukturach zarządu AZS URz, jako wiceprezes, w Podkarpackim Towarzystwie Naukowym Kultury Fizycznej. P. Król, *Doktor habilitowany Stanisław Zaborniak*, „Gazeta Uniwersytecka pracowników i studentów UR”, nr 1 (49), 2008, s. 35-36. Na zdjęciu obecni są: Prof. dr hab. Marek Ordyłowski, Stanisław Zaborniak, prof. dr hab. Bernard Woltmann, prof. dr hab. Zbigniew Krawczyk bezpośrednio po kolokwium habilitacyjnym,

Zaborowski Jerzy, ur. 17 XI 1901 r. w miejscowości Kamienskoje na Ukrainie. Inżynier elektryk. Członek AZS Warszawa. Uprawiał wioślarstwo, żeglarstwo i turystykę górską. Uczestniczył w kampanii wrześniowej 1939r. w stopniu porucznika rezerwy, walczył w obronie Lwowa. Następnie włączył się w nurt pracy konspiracyjnej w ramach ZWZ - AK. W końcu 1941 r. przeniósł się do Warszawy, gdzie m.in. prowadził wykłady w tajnej podchorążówce. W XI 1943r. został aresztowany i osadzony na Pawiaku. Rozstrzelany w masowej publicznej egzekucji 3 XII 1943 r. w Warszawie przy ul. Puławskiej. R. Wryk, *Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945*, Poznań 1991, s. 91.

Zachwatowicz-Wajda, Krystyna Anna (ur. 16 maja 1930 roku w Warszawie) - polska aktorka, reżyser, scenograf, teatralny i filmowy, profesor sztuk plastycznych (2005), reprezentantka AZS Warszawa i Zakopane w sportach zimowych. W czasie okupacji jako członkini Szarych Szeregów w roli sanitariuszki i łączniczka harcerskiej

poczty brała udział w powstaniu warszawskim. Po wojnie ukończyła Liceum Sztuk Plastycznych w Warszawie (1949). Początkowo studiowała historię sztuki na Uniwersytecie Warszawskim. Studia te kontynuowała w Krakowie na Uniwersytecie Jagiellońskim. Po uzyskaniu dyplomu (1952) zaczęła kolejne studia w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie (dyplom w 1958 roku). Podjęła pracę scenografa w Teatrze im. Aleksandra Fredry w Gnieźnie. Współpracowała też z Teatrem Zagłębia w Sosnowcu (1958-1960), Teatrem Nowym w Zabrzu (1961) i Studenckim Teatrem Gliwice przy Politechnice Gliwickiej. Później Zachwatowicz pracowała w wielu polskich teatrach: Teatr Polski w Warszawie (1962-1964), Teatr Polski we Wrocławiu (1965-1969, 1972-1974), Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie (1970-1971), Teatr im. Stefana Jaracza w Łodzi (1971-1974). Przygotowywała także oprawę plastyczną do spektakli wielu innych polskich teatrów (m.in. w Nowej Hucie, Gdańsku). Współpracowała z wybitnymi reżyserami: Konradem Swinarskim, Jerzym Jarockim, Jerzy Krasowskim, Krystyną Skuszą, Andrzejem Wajdą. Wiele scenografii przygotowała za granicą we Francji, Niemczech, Argentynie, Rosji, Szwajcarii, Stanach Zjednoczonych, Bułgarii, Izraelu i Japonii. W sumie jest autorką ponad 150 projektów scenografii i kostiumów. Jako autor scenografii i kostiumów pracowała przy niemal wszystkich teatralnych realizacjach A. Wajdy. Jeszcze w czasie studiów w Krakowie debiutowała jako aktorka w Cricot-2 w teatrze Kantora (1956). Występowała także w kabarecie, od 1958 roku do lat 70. była aktorką krakowskiej „Piwnicy pod Baranami” (wykreowała tu legendarny wizerunek „pierwszej naiwnej”). Zagrała także kilka ról w filmach Andrzeja Wajdy (m.in. w Człowieku z marmuru” (1976), Człowieku z żelaza (1981), Pannach z Wilka (1979), Kronice wypadków miłosnych (1985). Projektowała kostiumy do wielu filmów polskich i zagranicznych. Krystyna Zachwatowicz angażowała się w działalność społeczną i polityczną. Od 1980 roku do wprowadzenia stanu wojennego brała udział w pracach Zespołu do spraw Kultury w Regionie Mazowsze NSZZ „Solidarność” oraz w Sekretariacie Funduszu Społecznego „Solidarność”. W czasie stanu wojennego działała w Prymasowskim Komitecie Pomocy Więźniom. A w wolnej Polsce, razem w Andrzejem Wajdą, założyła Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha” w Krakowie. W oficjalnych biogramach na ogół pomija się fakt, że Krystyna Zachwatowicz-Karpel Wajda była narciarką alpejską, reprezentantką AZS Warszawa i AZS Zakopane. Wspomina o tym w jubileuszowych pracach dotyczących dziejów AZS Zakopane: „Miałam prawdziwe szczęście, że mogłam te najczarniejsze lata spędzić w górach z ludźmi, którzy do komuny mieli najlepszy stosunek: zupełnej obojętności i o ile to było możliwe – ignorowali ją (...) Lata 1948-1956 to stalinowski terror w Polsce, a równocześnie dla mnie także lata moich narciarskich fascynacji. Zimą 1947/1948 spędziłam w Zakopanem jako rekonwalescentka po przebytym w lecie zapaleniu płuc i zamiast w szkole - zawzięcie uczyłam się jeździć na nartach, żeby dorównać wspaniałemu jeżdżącemu warszawiakom – Jankowi Rodowiczowi i grupie jego przyjaciół z „Parasola” z AK. (...) Po maturze w 1949 roku zdałam na studia na Uniwersytecie Warszawskim. W czasie zimowych ferii w Zakopanem w styczniu 1950 roku ktoś z AZS zaproponował mi start w mistrzostwach Warszawy, slalom gigant z Gubałówki. (...) Tak połączyłam bakcylią zawodnictwa i zaczęłam jeździć na nartach w klubie AZS. (...) Studiowałam historię sztuki - bez wielkiego przekonania (wydział filozofii, na który zdałam egzamin wstępny - został całkowicie podporządkowany marksizmowi, więc z niego zrezygnowałam) - całą jesień i zimę spędzając w Zakopanem na obozach treningowych już w klubie AZS Zakopane”. Zakopiański klub darzyła szczególnym sentymentem i z tego powodu pojawiła się osobiście na jubileuszu jego 50 - lecia: „...nie mogłam sobie odmówić spotkania z ludźmi z AZS. To najważniejsze lata mojego życia, które udało mi się spędzić tutaj, w Zakopanem, w gronie tak wspaniałych ludzi... Obcowanie z tak fantastycznymi ludźmi w Zakopanem dało mi absolutną izolację. Co prawda mieliśmy w trakcie obozów kadrowych w schronisku na Kalatówkach szkolenia ideologiczne, ale zazwyczaj nie chodziłam na nie albo je

przesypiałam. Żałuję, że nie notowałam. Wykłady o wyższości nart socjalistycznych nad kapitalistycznymi byłyby niemal gotowcem do kabaretu”. M. Mokrzycka-Pokora, Krystyna Zachwatowicz-Wajda <https://culture.pl/pl/tworca/krystyna-zachwatowicz-wajda>; K. Zachwatowicz, Wspomnienia z przed 50 lat, w: 50 lat Akademickiego Związku Sportowego w Zakopanem, red. S. Dziedzic, J. Kobyłański i in., Nowy Targ 1999, s. 266-267; W. Gąsienica Roj, H. Hanusz, Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009, Zakopane 2010, s. 68-69.

Zaczek Artur, lekkoatleta, olimpijczyk z 2012 r. Urodził się 28 lutego 1989 r. w Łomży. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w 2005 r. w klubie LKS „Narew” Łomża, którego był reprezentantem do 2008 r. Od 2009 r. jest zawodnikiem AZS Poznań. Specjalizuje się w biegach sprinterskich. Trzykrotny mistrz i Polski w sztafecie 4 x 100 m (2009, 2014, 2015) oraz trzykrotny wicemistrz Polski w biegu na 200 m (2011, 2016) i sztafecie 4 x 100 m (2011.). W halowych mistrzostwach Polski zdobył trzy srebrne medale: w biegu na 60 m (2013, 2017) i 200 m (2014). Największe osiągnięcia międzynarodowe odniósł w biegu sztafetowym 4x100 m, zajmując czwarte miejsce na mistrzostwach świata w Daegu w 2011 r. oraz zdobywając dwa srebrne medale (2009, 2015) i medal brązowy (2013) na uniwersjadach. W 2012 r. zakwalifikował się do reprezentacji olimpijskiej i na igrzyskach w Londynie był zawodnikiem rezerwowym w sztafecie 4x100 m. W trakcie kariery zawodniczej ukończył studia z zakresu fizjoterapii w Wyższej Szkole Edukacji i Terapii w Poznaniu. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 311.

Zadura Małgorzata. Lekkoatletka. Urodziła się 03.10.1982 w Lublinie. Wychowanka „AZS” Lublin (1997-2003), zawodniczka AZS AWF Warszawa (2004-2012). Uczestniczka Igrzysk Olimpijskich w 2008 (Pekin) w rzucie młotem. Czterokrotnie stawała na podium seniorskich mistrzostw Polski (w kolekcji ma jedno złoto z 2010, srebro z 2009, dwa brązowe medale 2008, 2012). Mieszka w Lublinie. *Bibliografia*: Tuszyński, B., H. Kurzyński, Leksykon olimpijczyków Polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924-2014, Warszawa 2014, s. 553; Rotkiewicz, M., Zawodnicy AZS – AWF Warszawa w Igrzyskach Olimpijskich 1952-2008, Warszawa 2009, s. 157. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> Fot. <https://domtel-sport.pl/statystykaLA>

Zagórowski Zbigniew. Od września 1991 roku kierownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu WSP w Opolu. prof. dr hab. Jerzy Pośpiech zaprosił Zbigniewa Zagórowskiego na spotkanie, podczas którego zaproponował mu objęcie. Po krótkim namyśle propozycja została przyjęta. Z jego inicjatywy odnowiono salę gimnastyczną i zrezygnowano z kosztownego z wynajmu hali widowiskowo-sportowej „Okraglak”, gdzie odbywało się około 70% zajęć z wychowania fizycznego i gdzie trenowały niektóre sekcje sportowe. Za tym szła istotna decyzja o prowadzeniu zajęć z wychowania fizycznego tylko ze studentami dwóch pierwszych lat studiów. Rozwiązano również wszystkie sekcje sportowe działające przy KU AZS WSP Opole. Mimo niesprzyjających okoliczności Studium WFiS było organizatorem AMP w piłce siatkowej kobiet. W 1989 Zagórowski rozpoczął pracę z zespołem żeńskim siatkówki AZS Opole (po przyjeździe do pracy na uczelni prowadził też sekcję siatkówki męskiej AZS Opole) i na tych AMP jego drużyna zdobyła II miejsce. W efekcie tej postawy studentki WSP w Opolu wywalczyły awans do II ligi. Zbigniew Zagórowski po przyjeździe do pracy na uczelni prowadził też sekcję siatkówki męskiej AZS Opole. W 1991 roku zespół AZS Opole wzmocniono kilkoma zdolnymi dziewczętami spoza Opola. Za czasów trenera Zbigniewa Zagórowskiego opolskie siatkarki odnosiły największe sukcesy. Ówczesny AZS Coroplast walczył o serie A i był znany w całej Polsce. Zagórowski, Z., 50 lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu i Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2009, s. 60. Fot. <http://www.uni.opole.pl/page/766/sukces-pracownika-uo>

Zagórski Witold, wybitny trener koszykówki i zawodnik, wielokrotny reprezentant Polski, dwukrotny Mistrz Polski, trener kadry narodowej (wicemistrzostwo Europy, 1963) i olimpijskiej (trzykrotny udział w IO: 1964 – 6 m.; 1968 - 6 m.; 1972 - 10 m.), prowadził także (siedmiokrotnie) reprezentację Europy. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/> Fot. <https://timenote.info/en/Witold-Zagorski>

Zagumny Lech. ur. 1947, absolwent AWF Warszawa na kierunku ogólnym ze specjalizacją siatkówki. Trzykrotny siatkarski MP z zespołem Legii. Od 1979 r. pracownik SWFiS. Od 1979 roku trener siatkarzy AZS Politechnika Warszawska. Był trenerem żeńskiej i męskiej drużyny. W 1993/94 doprowadził męski zespół do awansu do siatkarskiej serii B. W drużynie AZS występował wtedy 15 letni syn trenera Paweł Zagumny. Jego żona Hanna z domu Dybcio również była siatkarką. Reprezentowała barwy warszawskiej Legii. Siatkarze AZS PW w 1997 r. awansowali do II ligi, a w 2003 r. do Polskiej Ligi Siatkówki, w której występowali przez kolejnych kilkanaście lat. R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa*, s. 197 (maszynopis). Fot. <https://www.muzeum sportu.waw.pl/images/2017/hampel/slider.jpg>

Zagumny Paweł, (ur. 18 października 1977 r w Jaśle) – jeden z najbardziej utytułowanych polskich siatkarzy, czterokrotny olimpijczyk, najlepszy rozgrywający mistrzostw Europy i Ligi Światowej. Z siatkówką zetknął się MKS MDK Warszawa, seniorską karierę kontynuował w AZS Politechnika Warszawska Czarnych Radom (1995) i Morzu Szczecin(1997).W 2000 roku wyjechał do Włoch i przez trzy lata reprezentował Edilbasso Padwa. Wrócił do kraju jako dojrzały rozgrywający, któremu przepowiadano wielką karierę. Zawarł kilkuletni kontrakt z KS AZS UWM Olsztyn. Z tym klubem zdobył dwa srebrne i trzy brązowe medale, choć apetyty był większe. W tym okresie był czołowym i najbardziej rozpoznawalnym sportowcem Warmii i Mazur, należał do dziesiątki najlepszych zawodników wyłonionych w plebiscycie „Gazety Olsztyńskiej”. Po rocznym epizodzie w Grecji (2009/2010) w Panathinaikos Ateny przeniósł się do klubu ZAKSA Kędzierzyn-Koźle. Kariera reprezentacyjna Pawła Zagumnego, którą zaczął od zdobycia dwóch złotych medali mistrzostw świata juniorów, jest imponująca. Od 1996 występował w drużynie narodowej seniorów, zaliczając cztery turnieje olimpijskie. Przez wiele lat był pierwszym rozgrywającym reprezentacji Polski we wszystkich najważniejszych turniejach (mistrzostwa świata i Europy, igrzyska olimpijskie, zawody Ligi Światowej). Oprócz medali zespołowych zdobył wiele nagród indywidualnych. Uznawany jest za najlepszego rozgrywającego na świecie. www.encyklopediawarmia.mazurypl/index.php/Paweł_Zagumny Z. A. Judycki, *Polscy sportowcy w świecie*, Warszawa 2014, s. 293.

Zajac Adam (ur. 27 grudnia 1961 w Sosnowcu) - polski profesor nauk o kulturze fizycznej, nauczyciel akademicki i trener koszykówki, od 2012 rektor Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach. Absolwent II Liceum Ogólnokształcącego im. Emilii Plater w Sosnowcu. W 1983 ukończył studia na Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach, uzyskując tytuł magistra oraz dyplomy trenera II klasy w lekkoatletyce i koszykówce. W 1992 na Wydziale Wychowania Fizycznego Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu obronił rozprawę doktorską pt. *Poziom sprawności motorycznej a efektywność w grze w koszykówce mężczyzn*, której promotorem był Joachim Raczek. Stopień doktora habilitowanego uzyskał w 2004 na AWF Katowice w oparciu o pracę *Wpływ suplementacji kreatyną i HMB na moc anaerobową oraz skład ciała koszykarzy*. Tytuł naukowy profesora nauk o kulturze fizycznej otrzymał 23 grudnia 2010.W latach

1983–1984 przebywał na stypendium sportowym w Stanach Zjednoczonych, trenując futbol amerykański i studiując fizjologię wysiłku fizycznego i metodykę treningu sportowego. W 1984 podjął pracę na AWF Katowice (w Zakładzie Teorii Sportu). W 2005 został prorektorem tej uczelni (funkcję tę pełnił do 2012). W 2009 objął kierownictwo Katedry Teorii i Praktyki Sportu. W 2012 został wybrany rektorem AWF Katowice, w 2016 uzyskał reelekcję na kolejną kadencję. Specjalizuje się w teorii sportu. W 2005 został redaktorem naczelnym czasopisma naukowego „Journal of Human Kinetics”. W barwach Zagłębia Sosnowiec wystąpił w sezonie 1994/1995 w pięciu meczach II ligi koszykówki. Jako trener pracował w Mickiewiczu Katowice (2000–2005), z którym w sezonie 2001/2002 występował w I lidze (17 zwycięstw, 20 porażek). Następnie, wspólnie z Mirosławem Stawowskim, prowadził AZS-AWF Katowice, wywalczając w 2008 awans do I ligi. W 2007 został prezesem tego klubu. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Adam_Zaj%C4%85c_\(rektor\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Adam_Zaj%C4%85c_(rektor))

Zajac Czesław: w AZS Warszawa od 1955 r., poprzednio AZS Wrocław. Żeglarz, zdobywca licznych pierwszych miejsc na regatach krajowych, uczestnik wyprawy jachtu „Conrad” do Casablanki. Akademicki żeglarski mistrz Polski w klasie „Omega” w 1956 r. i w klasie „Finn” w 1957 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 353.

Zajac Józef, urodził się w 1938 r. w Latowicach k/Ostrowa Wlkp. Po ukończeniu Liceum Pedagogicznego w Poznaniu w latach 1956-1957 podjął pracę jako nauczyciel w szkole podstawowej w Odolanowie. W 1960 r. ukończył studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Początkowo pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego w III LO, a od 1963 r. w Zakładzie Zespołowych Gier Sportowych, specjalizując się pod kierunkiem prof. Antoniego Szymańskiego w piłce ręcznej. Ta dyscyplina - obok pracy trenerskiej - stała się przedmiotem jego badań naukowych, uwieńczonych stopniem doktora nauk wychowania fizycznego. Od 1961 r. Józef Zajac poświęca się głównie żeńskiej piłce ręcznej, zlokalizowanej początkowo w Zarządzie Środowiskowym AZS, a później, po utworzeniu klubu wyczynowego w AWF, był wieloletnim trenerem tej I-ligowej sekcji. Praca trenerska dra J. Zajaca z kolejnymi zespołami piłki ręcznej kobiet w przeszło 20-letnim okresie oraz długie pasmo sukcesów - kilkakrotne zdobywanie tytułu mistrza Polski bądź „okupowanie” czołówki tabeli I ligi miało nierozzerwalny związek z cechami osobowości trenera i jego dobrą „szkołą trenerską”, której nauczył się u mistrza - prof. Szymańskiego. Dr Zajac ma cechy swojego nauczyciela: rzetelność, odpowiedzialność, pracowitość, kompetencje. Jest trenerem raczej surowym i wymagającym, ale także życzliwym, wyrozumiałym i serdecznym. Ma zawsze świadomość tego, kto jest trenerem zespołu żeńskiego, z wszystkimi cechami psychiki kobiet. Jest trenerem szanowanym, ale także lubianym, o czym świadczą sympatyczne wierszyki zawodniczek o swoim „szefie”: „Zajac to ma klawe życie, Same babki ma w swej świcie” lub „Jakby tak spojrzeć na biusty, To zajac w grzędce kapusty”. Na początku lat osiemdziesiątych dr J. Zajac opuścił zespół i przeniósł się do Jeleniej Góry, podejmując prace w Karkonoskim Kolegium Nauczycielskim (dawne Studium Nauczycielskie). Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 25; b.a., 25 lat AZS Wrocław. Akademickie Mistrzostwa Polski, jesień 1970, Wrocław 1970, s. 32.

Zajac Zygmunt, ur. 2.08.1943 w Zduńskiej Woli. Wykształcenie i wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Zawodnik rugby Poznania Poznań (1964, 1966-1968), AZS WSWF Poznań (1965), Budowlanych Łódź (1969-1970). Pierwszy trener Adam Rohnka. W reprezentacji

Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji skrzydłowego ataku. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 119.

Zajączkowski Leszek (12.01.1940, Kraków), narciarz, żeglarz, prezes AZS PK w latach 1966-1968. Był pomysłodawcą i współorganizatorem wielu imprez promujących AZS i sport, w tym narciarstwo, sporty motorowe i żeglarstwo. Za jego prezesury rozwinęło się obozownictwo AZS i rajdy motorowe. Dzięki zakupieniu łodzi żaglowej, którą zacumowano na Jeziorze Niegocin w ośrodku AZS w Wilkasach latem corocznie organizowano tam obozy żeglarskie AZS, zimą zaś obozy narciarskie AZS w Kuźnicach. Mimo trudnej sytuacji organizacyjnej i finansowej dzięki jego zaangażowaniu i zdolnościom organizacyjnym AZS dorobił się własnego lokalu „Pod schodami” przy ul. Bydgoskiej, własnej łodzi żaglowej i mocnej pozycji AZS na uczelni, Sam jednak twierdzi, że to zasługa ówczesnego kuratora AZS profesora Kazimierza Sokalskiego, sympatyka sportu i przyjaciela młodzieży. Studiował na Wydziale Budownictwa Lądowego PK (od 1958 r.), dyplom magistra inżyniera budownictwa o specjalności konstrukcje betonowe uzyskał 11.05.1965 r. Został zatrudniony w Katedrze Organizacji i Mechanizacji Budowy Wydziału Budownictwa Lądowego PK od 01.10.1965 r. W 1977 r. uzyskał tytuł doktora nauk technicznych. Był członkiem Komitetu Nauk Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa, członkiem Stowarzyszenia Nieruchomości oraz Komisji Rzeczoznawców Majątkowych. Na PK pracował do 30.09.2005 r. Będąc nauczycielem akademickim również brał czynny udział w życiu sportowym uczelni, wygrywał mistrzostwa Politechniki w narciarstwie w kategorii pracowników. W 1972 r. wraz z Januszem Łabęckim założył Klub Narciarski Dzieci Pracowników PK. Klub ten organizował przez 21 lat otwarte mistrzostwa narciarskie, obozy narciarskie w Szczyrku, w Zwardoniu, w Żabnicy, a nawet wyjazdy na narty dla dzieci pracowników w Dolomity. Był piłkarzem drużyny, która brała udział w mistrzostwach TKKF Krakowa i należała do czołowych zespołów piłkarskich Krakowa, zdobywając nawet tytuł mistrza Krakowa. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Zajęcki Stanisław, (1929-2010). Był inżynierem technologiem żywności.. Zawodnikiem w piłce koszykowej. Działal na rzecz rozwoju tej dyscypliny wśród dzieci i młodzieży akademickiej Częstochowy. Uczestnik Mistrzostw Polski AZS w 1951 roku w koszykówce. Uhonorowany Złotą Odznaką AZS. M. Z. Hrechorów, A. Kucharski (oprac.), 45 lat Klubu Seniora AZS Częstochowa (1970-2015), Częstochowa 2015, s. 12.

Zajkowski Antoni, judoka, przyjęty na studia do AWF W-wa w roku 1967, już w barwach „Jagiellonii” Białostok odnosił pierwsze sukcesy w zawodach młodzieżowych. W Warszawie A. Zajkowski kontynuował swoją karierę w barwach AZS-AWF „Siobukai” pod kierunkiem Jana Ślawnego. Tutaj zaczęła się rozwijać jego międzynarodowa kariera, obfitująca w krajowe i zagraniczne sukcesy. Sekcja judo AZS-AWF należała wówczas do najlepszych, i pokłosiem tego było zajęcie przez Zajkowskiego 7 miejsca na Mistrzostwach Europy Juniorów (1967), uzyskanie tytułu akademickiego mistrza Polski indywidualnie i w drużynie (1968) oraz zdobycie srebrnego medalu na Mistrzostwach Europy w Ostendzie w wadze lekkiej (1969). W roku 1969 przybył do Polski japoński trener judo Hiromi Tomita (5 dan), który rozpoczął na zgrupowaniu w AWF szkolenie polskich olimpijczyków do Igrzysk XX Olimpiady w Monachium (1972). Przygotowaniami olimpijskimi pod kierunkiem Hiromi Tomity zostali objęci dwaj judocy z AZS-AWF. Obydwaj szlifowali formę głównie poza Klubem na zgrupowaniach wyjazdowych (min. w ośrodku w Oliwie). „Nigdy wcześniej tak ciężko nie

pracowałem. Wydaje mi się, że żaden zawodnik w innym sporcie nie doświadczył tak wyczerpujących treningów, jak my. Jego metody były wtedy szokujące. Wcześniej trenowaliśmy jak amatorzy; gdy pojawił się trener z Japonii uznał, że trzeba zmienić nie tylko polski styl walki na japoński, ale i mentalność. Wychował pewną generację sportowców poprzez wyczerpującą pracę. Kuźnia charakterów przeniosła się na tatami i to był niewątpliwy wkład w rozwój tej dyscypliny sportu” wspominał Antoni Zajkowski. Morderczy wprost trening wzbudzał jednak kontrowersje wśród niektórych zawodników, którzy nie wytrzymywali tego obciążenia i rezygnowali, jak również Polskiego Związku Judo, który odsunął japońskiego trenera od końcowego okresu przygotowań do igrzysk. Antoni Zajkowski udowodnił jednak w Monachium, że droga którą wybrał Hiromi Tomita była słuszna. Srebrny medal olimpijski, wywalczony przez niego w turnieju olimpijskim był satysfakcją i nagrodą za wieloletni ciężki trening”. Medal ten był nie tylko pierwszym w historii polskiego judo, ale również symbolicznym medalem dla wszystkich naszych judoków; zapoczątkował bowiem drogę do dalszych wielkich sukcesów Polaków w tej do niedawna tak mało znanej dyscyplinie sportu. Antoni Zajkowski zakończył karierę sportową w roku 1976. Stale odnawiająca się kontuzja kolana uniemożliwiła mu zakwalifikowanie się na Igrzyska XXI Olimpiady w Montrealu. Antoni Zajkowski uprawiał judo przez 12 lat (1964-1976). W tym czasie odniósł liczne sukcesy: należał do najlepszych judoków w Klubie AZS-AWF i w Polsce, przecierał szlaki nowoczesnego treningu metodą japońska w Polsce, był trzykrotnym mistrzem Polski w wadze lekkiej (1970, 1973, 1974), dwukrotnym srebrnym medalistą Mistrzostw Europy (1969, 1971), brązowym medalistą Mistrzostw Świata (1971), srebrnym medalistą Akademickich Mistrzostw Świata (1972) i srebrnym medalistą Igrzysk XX Olimpiady (1972). Był też wielokrotnym zwycięzcą Ogólnopolskich Turniejów Klasyfikacyjnych, Międzynarodowego Turnieju Warszawskiego, spotkań międzypaństwowych i turniejów międzynarodowych. Po zakończeniu kariery sportowej został trenerem w AZS-AWF (1972-1983 i 1987-2001) oraz nauczycielem akademickim w AWF. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 123-5; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 294-5; Drażdzewski, S., W. Szkiela, Olimpijczycy XXX-lecia, Warszawa 1975, s. 195-6; Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 416; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 647. <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Zalewski Janusz, ur. 15. VIII. 1903 r. w Zawierciu. Inżynier architekt. Projektant umocnień obronnych na Westerplatte. Żeglarz AZS Warszawa, Yacht Klubu Polskiego i Polskiego Klubu Morskiego w Gdańsku. Olimpijczyk z 1936 r., XI miejsce w klasie „R 6”. W czasie okupacji hitlerowskiej żołnierz Kedywu AK, pseudonim „Supełek”. W 1943 r. zwyciężył w konspiracyjnych regatach żeglarskich rozegranych na Wiśle pod Siekierkami. W dniu wybuchu powstania warszawskiego 1944 r. wraz z oddziałem Kedywu „Kolegium A” uczestniczył w zdobywaniu magazynów zaopatrzeniowych SS przy ulicy Stawki, gdzie został ciężko ranny. Następnie przebywał w szpitalu wolskim. Tam wraz z innymi rannymi i personelem szpitala został zamordowany w sierpniu 1944 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 91-2; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 295. R. Wryk, Janusz Zalewski, Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej, Poznań 2016, s. 117.

Zalewski Karol (ur. 7 sierpnia 1993 r. w Reszlu) – polski lekkoatleta, sprinter. Od 2009 r. członek klubu KS AZS UWM Olsztyn. Talent pochodzącego z Reszła sportowca dostrzegła jego pierwsza trenerka Bronisława Ludwichowska. Intuicja jej nie zawiodła; odkryła zawodnika o wyjątkowych predyspozycjach do biegów krótkodystansowych. Debiut Zalewskiego na arenie międzynarodowej (Mistrzostwa Europy

Juniorów w Tallinie w 2011 r.) był pechowy ze względu na odniesioną kontuzję, ale już w Mistrzostwach Świata Juniorów w Barcelonie w 2012 r. zdobył srebrny medal w sztafecie 4 x 400 m. Wówczas największe wrażenie wywarł jednak jego bieg indywidualny na 200 m. Wyprzedzony jedynie przez czarnoskórych sprinterów uplasował się ostatecznie na czwartym miejscu. W 2013 r. na Młodzieżowych Mistrzostwach Europy w Tampere zdobył dwa medale, w tym złoto indywidualnie. Był wtedy jednym z najmłodszych zawodników spośród startujących. Podczas Mistrzostw Świata w Lekkoatletyce w Moskwie w 2013 r. dotarł do półfinału w rywalizacji na 200 m. W kraju stał się dominatorem w sprintach już w grupie seniorów. Nad jego karierą sportową czuwa trener Zbigniew Ludwichoski. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Karol_Zalewski; Fot. Marek Biczak/Newspix.pl. www.sport.wp.pl

Zalewski Stanisław, ur. 16.12.1907 w Kutnie. Żeglarz (klasa „R 6”), w. 174 cm, c.c. 57 kg. IO 1936 Berlin, 11 m. Klub AZS Warszawa. Wykształcenie wyższe techniczne, Politechnika Warszawska, inż. Budowy dróg i mostów. Brat olimpijczyka Janusza Zalewskiego. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 295.

Zalewski Wiktor (zm. 1971) - działał przeszło 20 lat w Akademickim Związku Sportowym, najpierw w Kole Uczelnianym AZS Z.Ś., w ZG AZS, następnie w klubie Międzyuczelnianym AZS Warszawa, potem znowu w Zarządzie Głównym. Cały ten okres czasu wypełniony był żmudną pracą organizacyjną i sportową. Zнали Go w Warszawie, Gdańsku, Krakowie, Poznaniu, zнали Go w całej Polsce, w każdym mieście, gdzie był AZS. Przyjeżdżał na zawody, turnieje, mistrzostwa uczelni, reprezentował Zarząd Główny AZS. Wiele dni i wieczorów przepracował dla sportu studenckiego. Dla „Wici”, bo tak popularnie Go nazywano, nie było godzin i terminów, była jedynie praca dla AZS. Ceniliśmy Jego przyjacielski stosunek dla koleżanek i kolegów, uczynność i chęć udzielania pomocy każdemu kto jej potrzebował. Za swą wieloletnią i pełną poświęcenia działalność odznaczony był Srebrnym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką AZS i Odznaką im. Janka Krasickiego. APS czerwiec 1971, s. 62; Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010. Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 139. Fot.; <https://zeglarski.info/artykuly/losy-polskich-olimpijczykow-klasy-r-6-tornado-i-europa/>

Zalęska Danuta - wysoka, dobrze zbudowana, ruchliwa bramkarka. Mówiono o niej, że ma wspaniałą intuicję w oku i refleks w rękach i nogach, które w czasie obrony dziwnie się „mnożyły”. Jej sylwetka w bramce była synonimem pełnej psychoruchowej gotowości. A oto co ona sama pisze o swojej karierze zawodniczej: „Już od najwcześniejszych lat, grając z chłopakami w „nogę”, lubiłam stawać w bramce. Podobnie w szkole, na wychowaniu fizycznym. Chciałam kiedyś być najlepszą bramkarką we Wrocławiu-Śródmieściu. Nie przyszłoby mi wtedy do głowy, że kiedykolwiek będę reprezentować barwy Polski na mistrzostwach świata czy grać w Finale Pucharu Europy. Dobrze pamiętam też mecz piłki nożnej „36-tki” z „10-ką” - wynik 1:1 i Dankę Żukowską w przeciwnej bramce, z którą sportowe losy i sportowa rywalizacja złączyły mnie później na długie lata. Dwie Danki-bramkarki z tego samego rocznika, jedna z 11 lipca, druga z 11 września. Po pierwszych treningach w klubie trener zostawił mnie tylko, dlatego, że widział moje olbrzymie zaangażowanie, bo talentu do bramki nie miałam na pewno. Ale bardzo, bardzo chciałam. I z tego chcenia zrobiły się 34 lata grania w bramce - 16 lat w AZS AWF Wrocław, 18 lat w Austrii (8 w „Hypo-Bank” Niederoesterreich, 7 w „Admira Landhaus” Wiedeń - z Kasią Tomaszewską jako trenerką) i 3 lata w „Allround Wr.” Neustadt. Dopiero 7 maja 2000 r. zakończyłam brązowym medalem mistrzostw Austrii karierę bramkarki, którą rozpoczęłam we wrześniu 1966 r. Rozegrałam 92 mecze w reprezentacji Polski i 117 w reprezentacji Austrii, 3 razy zdobyłam mistrzostwo Polski i 8 razy mistrzostwo

stwo Austrii, brałam udział w wielu mistrzostwach świata (największe sukcesy to 6 miejsce na MS Gr. „A” w 1981 r. w Bratysławie i 2 miejsce na MŚ Gr. „B” w 1983 r. w Katowicach) oraz w rozgrywkach europejskiego Pucharu Mistrzów, pełniłam funkcję kapitana reprezentacji Polski. Wielu trenerów przewinęło się przez te wszystkie lata, niektórych się już ledwo pamięta, ale jest kilku takich, których zapomnieć nie można: Jurek Dyrkacz w juniorkach, Jasiu Milewski, który jako pierwszy naprawdę we mnie uwierzył, Bogdan Cybulski, którego osobiście uważam za najlepszego polskiego trenera piłki ręcznej, z „powołania”, Mietek Olejnik, na którego treningi bramkarskie jeszcze niedawno „wpadałam” w Austrii, czy w „Hypo Jugoslawianin” – „Vinko Kandija”. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 52.

Zamilski Andrzej - ur. 9 lipca 1945 r. w Opatowie. Trener piłki nożnej. W latach 60 - tych zawodnik KSZO Ostrowiec i AZS AWF Warszawa. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, trener klasy mistrzowskiej. Jako szkoleniowiec pracował w klubach stołecznych: Błonie, Polonia, Marymont, Hutnik, Polonez. Trener koordynator Warszawskiego OZPN, a następnie szkoleniowiec PZPN. Największe sukcesy: mistrzostwo Europy juniorów UF- 16 /Turcja, 1993/, 4 miejsce w Mistrzostwach Świata U-17 /Japonia, 1993/, udział w Mistrzostwach Europy U-16 /Belgia, 1995/, awans do finałów Mistrzostw Europy U-17 /Dania, 2002/. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 239.

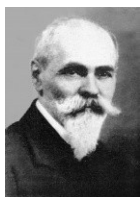
Zamojcin Jan (ur. 20 kwietnia 1960 r. w Gdańsku) – wychowawca pokoleń elbląskich karateków. Treningi rozpoczął w 1977 roku w Gdańskim Klubie Karate. W 1983 roku uczestniczył w kursie instruktora karate w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu i uzyskał stosowne uprawnienia. Rok później był jednym z założycieli sekcji karate w Klubie Uczelnianym AZS ART Olsztyn, gdzie studiował. Jest absolwentem kortowskiej uczelni (mgr inż., kierunek geodezja i urządzenia rolne). W roku 1994 założył Akademię Karate Andrex w Elblągu. 16 kwietnia 1997 roku z przekształcenia Akademii Karate Andrex powstało Międzynarodowe Stowarzyszenie Miłośników Sztuk Walki A.K. Andrex. Jest członkiem World Shotokan Karate Akademii na czele z sensei Taiji Kase (X dan) i członkiem Światowej Organizacji Shotokan (Shotokan World Organization). Systematycznie doskonalił warsztat trenerski, uczestnicząc w akademiach i seminariach karate. To pozwoliło na stopniowe uzyskiwanie cenionych stopni wtajemniczenia w tej sztuce walki. Wyszkolił kilka generacji znakomitych zawodników – medalistów mistrzostw Polski i imprez międzynarodowych. W styczniu 2006 roku, podczas Elbląskiej Gali Sportu, otrzymał list gratulacyjny od prezydenta Elbląga za wysokie osiągnięcia szkoleniowe. Rok później stał się laureatem Elbląskiego Oscara w dziedzinie sport i turystyka. Zarząd Polskiego Związku Karate w porozumieniu ze światową federacją nadał Janowi Zamojcinowi stopień mistrzowski VI dan. Stopnie powyżej V są nadawane tylko za wybitne osiągnięcia na polu rozwoju karate. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Jan_Zamojcin Fot. <http://karnity2.org/www/uploads/2012/08/karnity2.jpg>

Zaniewski Kazimierz, ur. 01.03.1953 w Elblągu. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby Mazovii Mińsk Mazowiecki (1974), AZS AWF Warszawa (1975-1980, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1977, 1979, 1980, srebrny 1975, brązowe: 1976, 1978). Pierwszy trener Zbigniew Mirosz. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 19 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 12 punktów, występował na pozycji obrońcy.

Instruktor rugby (1980). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 119.

Zapart Stanisław (15 VI 1944, Tyniec), lekkoatleta, absolwent WSWF Kraków (1967). Trener specjalizujący się w skokach. jako szkoleniowiec klubów AZS AGH i AZS AWF oraz kadry AZS wychował wielu znanych zawodników, min. M. Włodarczyka -brązowego medalistę ME w hali (1983) w skoku wzwyż, D. Jabłońską, dwukrotne, młodzieżową mistrzynię Polski w tej konkurencji, S. Kuźmę, wielokrotnego medalistę MP, A. Komorowska, mistrzynię Polski juniorów, a ostatnio niezwykle utalentowaną zawodniczkę K. Błażej (rekord życiowy 1,91). Przygotowywał uczestników Uniwersjady, min. W. Włodarczyka w skoku w dal i S. Kuźmę w skoku wzwyż, sam też uczestniczył w Uniwersjadzie jako trener (Edmonton 1983) i ME młodzieżowców w Turku. Nauczyciel wychowania fizycznego AGH (od 1974), zastępca kierownika Studium WFiS ds. dydaktycznych (1981-2008). Laureat rankingu AZS trenerów lekkiej atletyki za lata 1988-2000. Członek Honorowy AZS Kraków, Zasłużony Trener PZLA. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 371; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Zaplata Ryszard – trener akrobatyki, ur. 21.02.1948 r. w Gorzowie Wielkopolskim, absolwent AWF /1969 – 1973 r./. W latach 1973 - 1974 trener AZS Poznań. Wychowawca mistrzów Polski w skokach indywidualnych na trampolinie: Andrzeja Jemioły /1977 r./ i Bożeny Wilkoń /1978 r./. Obecnie trener koordynator sekcji akrobatyki sportowej KS „Stal” Rzeszów. M.H. (oprac.), w: Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 50.

Zaremba Stanisław Krystyn, (15 VIII 1903, Kraków – 14 I 1990, Aberystwyth, Walia), taternik i alpinista, członek zarządu sekcji taternickiej AZS. Wybitny taternik i działacz, skarbnik sekcji AZS (1927-1928, w zarządzie do końca 1930), w latach 1927-1930 również we władzach PTT, 1930-1937 wiceprezes Oddziału PTT w Wilnie. Od 1928 r. był członkiem zespołu redakcyjnego „Taternika”, a w latach 1929-1930 jego redaktorem naczelnym. W Tatrach odkrył ok. 30 nowych dróg, m.in. na Rysy od północnego zachodu (1926), północno-zachodnią ścianą Wielickiego Szczytu (1926), północną ścianą Małego Koziego Wierchu (1926, 1927). Jako jeden z pionierów sportowego taternictwa zimowego dokonał wielu ważnych pierwszych wejść, m.in. na Grań Hrubego od Małego Ogrodu (1928, samotnie), na Mały Kozi Wierch od północy (1929, samotnie), na Jaworowy Szczyt od południowego zachodu (1930, samotnie), na Łomnicę od północy całością ściany (1933), na Kaczy Szczyt północną grzędą (1935 - z trawersowaniem). Wyjeżdżał w Alpy; od r. 1933 był członkiem GOPR. W czasie wojny wejścia w górach Azji (m.in. w Ałtaju i Elbrusie). Po wojnie mieszkał w Wielkiej Brytanii i tam był profesorem matematyki. Realizował wędrowki po górach zachodniej Europy i wspinaczki w Wielkiej Brytanii. Prowadził rozległą działalność popularyzatorską: liczne odczyty i pogadanki, artykuły i relacje z wypraw m.in. w „Wierchach” i „Taterniku”. Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 167; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 92; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <http://lubi.myczytac.pl/autor/124267/stanislaw-krystyn-zaremba>

Zarzycki Eugeniusz: długoletni kierownik sekcji hokeja na lodzie w AZS Warszawa, jeden z pierwszych sędziów hokejowych. W okresie międzywojennym działacz Polskiego Związku Hokeja na Lodzie. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 353.

Zarzycki Jerzy: członek AZS Warszawa. W latach międzywojennych piłkarz i hokeista na lodzie, następnie w okresie międzywojennym kierownik sekcji piłkarskiej AZS Warszawa. Długoletni działacz i członek władz hokejowych w sekcji GKKF i PZHL. Trener drużyny AZS Warszawa w latach 1952-1958 i współtwórca jej ówczesnych sukcesów. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota”, Warszawa 1962, s. 335.

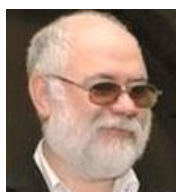
Zarzycki Lukasz. Absolwent Zarządzania na Wyższej Szkole Zarządzania i Bankowości w Poznaniu, praca licencjacka i magisterska z tematyki zarządzania klubem sportowym i karierą sportową. Instruktor koszykówki. W latach 2006-2007 kierownik sekcji koszykówki AZS Poznań. Od 2007 roku piastuje stanowisko Dyrektora Sportowego Sekcji Koszykówki Organizacji Środowiskowej AZS Poznań oraz I-ligowego klubu koszykówki kobiecej ENEA AZS Poznań. Do jego obowiązków należy kompleksowe zarządzanie działaniami sekcji koszykówki AZS (13 grup wiekowych) oraz kierowanie klubem sportowym ENEA AZS Poznań. Koordynator pilotażowego projektu Szkolnych Młodzieżowych Ośrodków Koszykówki tworzonego przez Polski Związek Koszykówki i Ministerstwo Sportu. Jest członkiem Zarządu Stowarzyszenia Wielkopolski Związek Koszykówki. Od 2015 roku Radny Gminy Czerwonak, członek Komisji Sportu i Oświaty, Przewodniczący Klubu Radnych. <https://www.swps.pl/podyplomowe-wykladowcy/15443-zarzycki-lukasz> Fot. <http://www.wyboryczerwonak.pl/wybralismy-radnych>

Zarzycki Zbigniew urodził się 12 marca 1948 roku w Łęborku w rodzinie robotniczej. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej Nr 2 w Łodzi uczęszczał do XXII Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi, gdzie otrzymał świadectwo dojrzałości. Następnie studiował w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, którą ukończył ze stopniem magistra wf i uprawieniami trenera II klasy siatkówki. Uprawianie sportu rozpoczął w 1961 roku w Międzyszkolnym Klubie Sportowym „Łodzianka”, gdzie trenował piłkę nożną pod kierunkiem Władysława Soporka. Systematyczne treningi siatkówki podjął początkowo w Szkolnym Kole Sportowym XXII LO pod kierunkiem nauczyciela wf. Ryszarda Felisiaka, następnie reprezentował barwy Spółdzielczego Klubu Sportowego „Start” Łódź. Podczas studiów był zawodnikiem Akademickiego Związku Sportowego AWF Warszawa, po studiach grał w Klubie Sportowym „Anilana” Łódź i „Płomień” Milowice. Zaliczył ponad 200 występów w reprezentacji Polski m. in. na trzech kolejnych olimpiadach: w 1968 roku na XIX Igrzyskach Olimpijskich w Meksyku grał w zespole, który zajął V miejsce w turnieju. W 1972 roku na XX Igrzyskach Olimpijskich w Monachium był zawodnikiem drużyny, która zajęła IX miejsce w turnieju. W 1976 roku na XXI Igrzyskach Olimpijskich w Montrealu był zawodnikiem zespołu, który zajął I miejsce zdobywając złoty medal olimpijski. Od 1977 roku grał we włoskich klubach: VS „Petrarca” Paoletti, w Catanii, Indomita i Salerno. A. Bogusz, Łódzcy olimpijczycy, Łódź 1984, s. 211; Lis, J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 413; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 350-351; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 184; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 664; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 295; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Zawada Roman: w AZS Łódź od 1946 r. Siatkarz, organizator sekcji siatkówki AZS Łódź i wieloletni jej kierownik. Członek Prezydium Zarządu Głównego AZS. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 353.

Zawadzki Krzysztof, ur. 05.10.1956 r. w Kraśniku. Wykształcenie wyższe, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zawodnik rugby AZS AWF Warszawa (1976-1981, złote medale mistrzostw Polski seniorów: 1972, 1978, 1979, 1980, 1981). Pierwszy trener Andrzej Kopyt. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 10 oficjalnych meczów międzypaństwowych, zdobył 4 punkty, występował na pozycji skrzydłowego młyna. M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 120.

Zawadzki Wojciech ur. 7 maja 1952 w Głuszycy, działacz AZS, organizator i dziennikarz szachowy. Ukończył matematykę na WPPT Politechniki Wrocławskiej (1977). Od 1974 propagator królewskiej gry na terenie Wrocławia. Do 1990 prezes klubu AZS Politechnika Wrocławska (najlepszy klub szachowy według oceny PZSzach za rok 1990). Ojciec trójki znanych szachistów: Jolanty (arcymistrzyni), Magdaleny (mistrzyni FIDE) i Stanisława (mistrz międzynarodowy), jak również teść arcymistrzyni Beaty Zawadzkiej. Po pierwszych sukcesach dzieci (medale MPJ Jolanty i Magdaleny - 1997 i Stanisława - 1998) zaangażował się w organizację i sponsorowanie różnych imprez szachowych we Wrocławiu. Od tego czasu działał też w Zarządzie Dolnośląskiego Związku Szachowego, a w latach 2004–2009 był jego prezesem. W 2009 namówił Tomasza Sielickiego do kandydowania na prezesa PZSzach i razem z nim został wybrany do władz szachowych, w których pełnił funkcje wiceprezesa ds. organizacyjnych. W późniejszych latach aktywny członek komisji historycznej PZSzach. Założyciel i współwłaściciel wrocławskiej firmy Probit (w 1990), która patronuje imprezom kulturalnym i sportowym (m.in. była jednym z głównych sponsorów odbywającego się w ramach Wrocławskiego Festiwalu Szachowego Międzynarodowego Memoriału Anderssena, 2004–2008). Pomysłodawca, sponsor i organizator Drużynowych Mistrzostw Polski Kobiet w szachach (2008–2012), pierwszych Mistrzostw Polski Informatyków w szachach (2010, zorganizowanych z okazji 20-lecia firmy Probit) oraz rozgrywanych we Wrocławiu Memoriałów Krystyny Hołuj-Radzikowskiej (od 2013, wspólnie z córką Jolantą). Założyciel i pierwszy wydawca Dolnośląskiego Przeglądu Szachowego oraz Mata. Laureat „Hetmana 2012” za całokształt działalności. W 2016, z okazji 90-lecia PZSzach, wydał dwa katalogi zawierające po 250 plakatów szachowych (jeden tylko plakaty i afisze z polskich imprez, a drugi – przede wszystkim z zagranicznych). <http://www.szachypolskie.pl/wojciech-zawadzki/>; APS 5, 2018 (351), s. 4-5; W. Zawadzki, AZS Politechnika Wrocław. Kronika Klubu 1973-1991, Wrocław 2012, s. 5, 209.

Zawieja Andrzej żeglarz AZS-AWF, wystąpił w regatach olimpijskich na Igrzyskach XIX Olimpiady w Meksyku w 1968 roku. Był pierwszym żeglarzem olimpijczykiem Klubu AZS-AWF Warszawa. Na Zatoce Acapulco nad Pacyfikiem zajął dobre 12 miejsce w klasie „Finn” (na 86 startujących zawodników. Andrzej Zawieja zaczął żeglować na obozach letnich podczas studiów w AWF (1958 - 1962). Początkowo startował jako załogant w klasie „Słonka”, później pływał w klasie „Latający Holender” ze sternikiem Jerzym Maliszewskim. Wspólnie zdobyli wicemistrzostwo akademickie Polski. W 1964 roku Klub przydzielił mu jedyną posiadaną łódź klasy „Finn”, na której zaczął odnosić liczne sukcesy. Był czterokrotnym mistrzem Polski (1969, 1971, 1973, 1975), zwycięzcą regat Ski-Yachting w Cannes (1969) i zawodów „O Memoriał Bistuera”, organizowanych przez CV Bordeaux na wodach Mau-buisson we Francji (1968), mistrzem Portugalii i Pirenejów w Cascais (1970), wielokrotnym finalistą mistrzostw Europy, mistrzostw świata, regat „Kieler Woche” (w Kilonii), regat „Tydzień Bałtycki” (w Warnemünde, bądź w Tallinie) i regat „O Złoty Puchar Pinna” w Hamilton. W roku 1966 Andrzej Zawieja objął funkcję trenera w AZS-AWF. Wychował wielu znakomitych żeglarzy, jed-

nocześnie biorąc udział w regatach jako zawodnik. Pracował w Klubie do roku 1976. Później był trenerem polskiej kadry narodowej (1976-1987), szkolił kadrę Hiszpanii (1987-1992), kadrę olimpijską USA (1992-1996) i kadrę Niemiec (1998-2003). Od roku 2005 był trenerem polskiej załogi olimpijskiej w składzie: Mateusz Kusznerewicz i Dominik Życki w klasie „Star”. M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 353; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 296; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Zawrotniak, Radosław, (ur. 2 września 1981 w Krakowie) – polski szpadzista, srebrny medalista igrzysk olimpijskich w Pekinie w szpadzie drużynowo, szermierz AZS AWF Kraków. Na MP we Wrocławiu w 2005 r. indywidualnie wywalczył brązowy medal w szpadzie. Na MP w 2006 r. w Gliwicach z kolei zdobył srebrny medal w szpadzie indywidualnej W ME w Gandawie R. Zawrotniak z drużyną zajął 2 miejsce, zaś w turnieju indywidualnym - 12. Wystąpił również w MŚ seniorów w Petersburgu zajmując indywidualnie 13 miejsce. Bardzo udany był dla niego sezon 2008 r. Na Igrzyskach Olimpijskich w Pekinie zdobył srebrny medal w drużynowym turnieju szpadzistów, w turnieju indywidualnym zajął 6 miejsce. Był jedynym medalistą olimpijskim z Małopolski, sukces ten docenili czytelnicy „Dziennika Polskiego” wybierając go najlepszym sportowcem w dorocznym plebiscycie „10 Asów Małopolski” w 2008 r. Po IO na MP seniorów we Wrocławiu drużyna w składzie z R. Zawrotniakiem wywalczyła brąz. Jednak sukces olimpijski R. Zawrotniaka miał niewątpliwie wpływ na popularyzację szermierki w środowisku studenckim i wzrost poziomu sportowego sekcji, czego dowodem są sukcesy sportowe w różnych kategoriach wiekowych. R. Zawrotniak na MŚ w Antalyi w Turcji zdobył brązowy medal z drużyną reprezentacyjną w turnieju szpady. Reprezentacja polskich szpadzistów pokonała reprezentację Niemiec dzięki wygranej przez R. Zawrotniaka w decydującej, ostatniej walce. Startował on również w ME seniorów zdobywając 4 miejsce drużynowo, a w turnieju indywidualnym był 15. Był to pierwszy taki sukces szpadzistów polskich na imprezie tej rangi. Zawodnik krakowski wystąpił w reprezentacyjnej drużynie, która zajęła 4 miejsce w zawodach drużynowego Pucharu Świata w Doha i 3 miejsce w Sztokholmie (III 2009). Od 2009 roku jest żołnierzem zawodowym, służy w grupie sportowej 3 Batalionu Zabezpieczenia Dowództwa Wojsk Lądowych w Warszawie. W 2010 w Wenezueli zdobył tytuł Wojskowego Indywidualnego i Drużynowego Mistrza Świata. Dzięki tym sukcesom został wybrany najlepszym sportowcem Wojska Polskiego w roku 2010. Jego trenerem prowadzącym jest Zbigniew Ryczek, a wspomagającym Piotr Hammer. Cz. Michalski, AZS w Krakowie, cz. II. 1945-2009, Kraków 2012, s. 282; Kot, J., Sportowcy AWF, „Puls AWF” (Kraków) 52, 2016, s. 4-5; Mariusz Ozimek, Sport w Klubie Sportowym AZS AWF Kraków (1976–2008), w: Akademicka kultura fizyczna na przełomie stuleci, T. II – uwarunkowania historyczno-socjologiczne, red. E. Zadarko, Z. Barabasz, Krosno 2009, s. 114; <http://www.zawrotniak.com/biografia/> http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188; Fot. <http://www.zawrotniak.com>

Zbyszewski Karol (1904-1990). Historyk, publicysta piszący m. in. w „Prosto z mostu” i „Słowie”. Ukończył Wydział Humanistyczny UW w 1929 r. Już na I roku studiów historycznych związany z AZS, gdzie grał w piłkę nożną przez ok. 10 lat. Startował też w zawodach pływackich i w turniejach tenisowych. W czasie wojny żołnierz PSZ na Zachodzie. Uczestnik bitwy o Narwik. Po wojnie na emigracji, piszący w „Dzienniku Polskim”. Autor wielu prac historycznych dotyczących udziału Polaków w II wojnie światowej (wydanych w Londynie). Mimo tego jest najlepiej rozpoznawalny jako, autor bulwersującej niektóre środowiska naukowe rozprawy historycznej „Niemcewicz od przodu i tyłu, Warszawa 1939. To jego niedoszła praca doktorska nieprzyjęta przez Uniwersytet Warszawski. R.

Gawkowski, Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa, s. 53 (maszynopis). Fot. <http://lubimy czytac.pl/autor/31734/karol-zbyszewski>

Zdanowska Girard Dorota wioślarka (ósemki), 1976 Montreal, 7 m, klub AZS Warszawa. Ur. 4.03.1954 w Kazimierzu Dolnym. Wzrost 154 cm, waga 41 kg. Wykształcenie wyższe humanistyczne, Uniwersytet Warszawski, politolog. Mężatka, mieszka we Francji. Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 84; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 296.

Zdechlikiewicz Adam (9 XII 1941, Kraków), koszykarz, absolwent WSWF (1964). Karierę sportową rozpoczął w 1954 r. w krakowskim AZS od 11-osobowej piłki ręcznej, następnie koszykarz. „Wawelu” (1958-1964) i AZS (1964-1981), przez wiele sezonów należał do grona najlepszych zawodników, trzykrotny akademicki mistrz Polski (1964, 1968, 1972), trener juniorów AZS (1964-1966). Nauczyciel wychowania fizycznego AGH (od 1966) oraz trener uczelnianych sekcji AZS, został uznany najlepszym trenerem Ligi Międzyuczelnianej AZS (1981/82), był także cenionym sędzią ligowym. Inicjator założenia w Krakowie zespołu koszykarzy poruszających się na wózkach inwalidzkich, wielokrotnie wygrywał z nimi walkę o krajowy prymat. Zona Ewa Kaznowska również czołowa koszykarka „Wawelu” i AZS Kraków, reprezentantka Polski juniorów (1962-1964). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 372.

Zduńczyk Stanisław, ur. 26.02.1942, pseudonim „Zdun”. Urodził się w Łucku. Karierę sportową rozpoczął w Liceum Ogólnokształcącym w Szczytnie w MKS Zefir. Pierwszy trener W. Rychcik. Przenosi się do Olsztyna do Technikum Kolejowego, z którym zdobywa mistrzostwo województwa szkół Średnich. Pierwszy jego klub to OKS Olsztyn, a potem drugoligowa Astoria Bydgoszcz. Od 1962 r. gra w AZS Olsztyn. Już, jako 19-letni siatkarz zostaje powołany do kadry narodowej seniorów. W 1967 r. zdobywa brązowy medal na Mistrzostwach Europy w Turcji. Pierwszy siatkarz AZS, który został w 1968 r. olimpijczykiem w Meksyku (5). W międzyczasie kończy studia na Wydziale Rolnym WSR w Olsztynie. Zwycięzca w plebiscycie na najlepszego sportowca Warmii i Mazur (1968). W 1970 r. uczestniczy w Mistrzostwach Świata w Sofii, gdzie zajmuje 5. miejsce. Dwukrotnie zdobywa Puchar Polski (1971, 1972). W 1973 r. popularny „Zdun”, wieloletni kapitan zespołu AZS, zdobywa mistrzostwo Polski. W 1973 r. wyjeżdża do Holandii, gdzie kontynuuje karierę siatkarską, jako zawodnik, potem trener. Mieszka w Tilburgu. Pracuje jako wykładowca w Technikum Rolniczo Ogrodniczym. Jest szczęśliwym mężem Krystyny i ojcem dwóch córek: Jolanty i Sandry. Utrzymuje stały kontakt z Olsztynem, przyjeżdżając co roku w strony swojej młodości. Obecna waga 85 kg. A. Grygołowicz, Spotkanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn- Resovia 1973, Olsztyn 1998, s. 36. encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Stanisław_Zduńczyk Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 296-7. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 667.

Zelba Feliks Józef, ur. 17 II 1911 r. w Śremie. Lekarz medycyny. Członek AZS Poznań. Popularyzator sportu pływackiego w Śremie. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w stopniu podporucznika rezerwy, następnie, wzięty do niewoli radzieckiej, przebywał w obozie jenieckim w Kozielsku. Zginął w Katyniu w 1940 r. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 92. Fot. <https://nekropole.info/lv/person/view?id=3066680&l=pl>

Zemanek Włodzimierz /1912-1959/, prawnik; działacz Krakowskiego Oddziału Akademickiego Związku Sportowego w okresie międzywojennym; 1953-59 członek Zarządu Sekcji Narciarskiej i Wioślarskiej; po 1945 inicjuje reaktywowanie Polskiego Związku Wioślarskiego, do 1958 członek Zarządu Okręgu Krakowskiego PZZ; członek Rady Tatrzńskiego Parku Narodowego; od 1951 kierownik Biura Oddziału Krakowskiego PTTK; 1954-57 sekretarz i 1957-58 wiceprezes Zarządu Oddziału, 1956-58 także sekretarz Oddziałowej Komisji Turystyki Górskiej. Słownik biograficzny prekursorów turystyki raz działaczy PTT, PTK i PTTK, Warszawa 1988, s. 92.

Zglinicki Jacek (62 l.), długoletni zawodnik i trener warszawskich klubów – AZS AWF i Warszawianki, zawodnik i trener piłki ręcznej, trener reprezentacji Polski w latach 1978-1980 i 1994-1996. Zmarł 14 listopada 2004 w Warszawie. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Zieleniewski Sławomir (16 IV 1914 Mierzvice), lekkoatleta, zaw. AZS Warszawa, doc. dr AWF w Gdańsku, trener, działacz sportowy; współzałożyciel, a od 1976 prezes Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki w Gdańsku; 1969-72 prodziekan, 1973-75 dyr. Instytutu Wychowania Fizycznego i Sportu AWF w Gdańsku. Autor prac dotyczących programowania i sterowania treningu sport. w pchnięciu kulą, rzucie dyskiem i młotem, ze specjalnym uwzględnieniem takich cech motorycznych jak siła i moc; trener m.in. W. Komara. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 668.

Zieleniewski Sławomir. Urodzony 16 kwietnia 1916 roku w Mierzwicach. Trener specjalista rzutu młotem i pchnięcia kulą. W pchnięciu kulą wychował kilku doskonałych miotaczy z Władysławem Komarem na czele. Przez kilka lat był trenerem na szczeblu centralnym. W ostatnich latach międzywojennych i pierwszych latach po Wyzwoleniu Sławomir Zieleniewski był naszym czołowym miotaczem. Jego rekordy to: 14,28 m w pchnięciu kulą, 41,33 m w rzucie dyskiem, 49,12. m w rzucie młotem. W tej ostatniej konkurencji reprezentował nasze barwy 4 razy w spotkaniach międzypaństwowych w latach 1950-1952. Był również dobrym skoczkiem (1,75 m w skoku wzwyż, 6,50 m w skoku w dal). Jest jednym z założycieli Gdańskiego Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki, długoletnim działaczem tego Związku. Jest absolwentem Akademii Wychowania Fizycznego, pracę magisterską pisał z historii polskiej lekkiej atletyki. Obronił doktorat. Współpracując przez kilka lat z Pawłem Kozubkiem, przyczynił się w dużej mierze do opracowania metodyki nauczania i treningu w rzucie młotem. Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 112; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 668. Fot. <http://armiakrajowa.org.pl/tabliczki/132.html>

Zieliński Edmund, hokeista, olimpijczyk z 1936 r. Urodził się 24 listopada 1909 r. w Kijewie koło Chełmna. W latach 1929-1937 studiował wychowanie fizyczne i medycynę na Uniwersytecie Poznańskim. W czerwcu 1939 r. po zdaniu końcowych egzaminów uzyskał dyplom lekarza medycyny. Hokej na lodzie zaczął uprawiać w końcu 1928 r. w AZS Poznań. Z klubem tym w 1934 r. zdobył mistrzostwo Polski. W latach trzydziestych w reprezentacji Polski rozegrał 26 meczów, strzelając 11 bramek. W 1936 r. uczestniczył w zimowych igrzyskach olimpijskich w Garmisch-Partenkirchen. Będąc zawodnikiem, prowadził równocześnie w AZS Poznań aktywną działalność szkoleniową i organizacyjną. We wrześniu 1939 r. walczył w stopniu podporucznika rezerwy w szeregach 66. Pułku Piechoty. Wzięty do niewoli niemieckiej początkowo był lekarzem dla jeńców wojennych w miejscowości Altengrabow koło Magdeburga. Następnie od maja 1940 r. do marca 1945 r. pracował w szpitalu więziennym w Piotrkowie. Po zakończeniu działań wojennych zawodowo związany był z wojskową

służbą medyczną. Zmarł 8 grudnia 1992 r. w Warszawie. R. Wryk, *Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018*, Poznań 2018, s. 311-312; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 353; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 297.

Zieliński Konrad. Czołowy zawodnik, a potem od roku 1955 trener sekcji akrobatyki byli zawodnicy AZS-AWF Warszawa (wraz Bronisławem Morzyckim). Były zawodnik KS „Kolejarz”, o dużych umiejętnościach organizacyjnych i nowatorskich, trenował i pracował w AZS-AWF do 1957 roku. W roku 1958 założył w Warszawie jednosekcyjny klub „A”, który w roku 1950 został przyłączony do Dzielnicowego Klubu Sportowego „Targówek”. W latach 1961- 2009 klub ten przodował w akrobatyce sportowej w Polsce, a wielu jego zawodników wchodziło w skład kadry narodowej”. Był wiceprezesem PZAS (1973-1981), prezesem (1993-2000), przewodniczącym Komisji Technicznej IFSA, członkiem Komitetu Technicznego FIG oraz autorem filmów szkoleniowych i książki: „Gimnastyka sportowa, dwójki kobiet” (1993), wydanej w serii „Biblioteka Trenera”. M. Rotkiewicz, *AZS-AWF Warszawa 1949-2009*, Warszawa 2014, s. 89.

Zieliński Maciej (ur. 5 stycznia 1971 r. w Wałbrzychu) – koszykarz reprezentacji Polski, wychowanek AZS Olsztyn, 8-krotny mistrz kraju. Karierę koszykarską zaczynał w 1986 r. w AZS Olsztyn, kontynuując tym samym tradycje rodzinne. Już jako kadet był czołowym zawodnikiem w Polsce w swojej kategorii wiekowej. Otrzymał wiele propozycji gry na wyższym poziomie krajowym. W 1987 r. wybrał Śląsk Wrocław, w którym grał przez pięć lat. W 1992 r. wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie został zawodnikiem klubu uczelnianego z Providence w ramach NCAA. W sezonie 1993/1994 pomógł drużynie w awansie do turnieju finałowego. W 1995 r. powrócił do Wrocławia. Grał w Śląsku do zakończenia kariery sportowej w 2006 r. Był reprezentantem Polski juniorów i seniorów, uczestnikiem mistrzostw Europy. Ze Śląskiem Wrocław regularnie występował w rozgrywkach o europejskie puchary. Czterokrotnie zdobył tytuł najlepszego zawodnika rozgrywek ligowych w Polsce. Po rozbracie z basketem w 2006 r. został zawodnikiem zespołu futbolu amerykańskiego The Crew Wrocław, z którym w 2007 r. zdobył mistrzostwo Polski. Zajął się także prowadzeniem własnej działalności gospodarczej. W 2011 r. został prezesem drugoligowego w tym czasie koszykarskiego klubu Śląsk Wrocław. W 2006 r. wystartował w wyborach samorządowych, uzyskując z listy Platformy Obywatelskiej mandat radnego wrocławskiej rady miejskiej. W 2010 r. z powodzeniem ubiegał się o reelekcję. W wyborach w 2011 r. uzyskał mandat poselski, kandydując z listy PO. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Maciej_Zieliński; Fot. www.mmwroclaw.pl

Zieliński Marek – akrobata AZS Poznań, ur. 25.12. 1954 r. w Żarach, absolwent AWF /1973 -1979 r./. Trener II klasy, mistrz Polski w skokach synchronicznych na trampolinie /1976, 1977, 1978/, wielokrotny reprezentant kraju. M.H. (oprac.), w: *Wybitni trenerzy i sportowcy poznańskiej uczelni wychowania fizycznego*, red. E. Wachowski, Poznań 1979, s. 51.

Zieliński Wojciech (1944-2008), dziennikarz sportowy, komentator telewizyjny. Pomysłodawca założenia Fundacji Samopomocy Sportowej „Sportowcy - Sportowcom” („Gloria Victis”). Zabiegał o przywrócenie warszawskiej AWF imienia Józefa Piłsudskiego. Blisko współpracował z AZS. W 2008 r. przygotowywał materiał telewizyjny na 100-lecie AZS. R. Wryk, *Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie*, Poznań 2009, s. 637.

Zielniok - Dyś Klementyna (1935), siatkarka, zaw. AZS AWF i Spójni Warszawa, medalistka MS, medalistka ME, wielokrotna repr. Polski (1952-61). MŚ 1952: 2 m; ME 1.955: 3 m. Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, L-Ż*, Warszawa 1984, s. 669; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Zielonacki Janusz (7 IV 1944, Zakopane) narciarz, żeglarz, absolwent AE Kraków (1969). Zawodnik AZS Zakopane (ok. 1957 wygrał Zawody Koziołka Matołka). W czasie studiów zawodnik i działacz AZS AE Kraków (1964-1969), mistrz świata dziennikarzy w narciarstwie alpejskim (1976). W związku z wygraniem konkursu na komentatora telewizyjnego (1971) przerwał studia doktoranckie i rozpoczął pracę w TVP Kraków. Dziennikarz telewizyjny i prasowy. Zrealizował kilkadziesiąt filmów dokumentalnych, w tym i o krakowskim AZS (z okazji jubileuszu 70-lecia AZS). Był też komentatorem narciarskim (konkurencje alpejskie) najważniejszych imprez sportowych (IO, MŚ, PŚ, Uniwersjady), popularyzator narciarstwa i żeglarstwa akademickiego. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 372.

Zielonka Tadeusz. Urodzony w 1947 r. w Łętowie, woj. mazowieckie. Ukończył TBO „Conradinum” w Gdańsku. W 1969 ukończył studia na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Gdańskiej. Koszykarz AZS PG. Z tytułem magistra inżyniera mechanika związał się jako stypendysta ze Stoczną Remontową „Nauta” w Gdyni.

W ciągu 36 lat pracy w stoczni zajmował różne stanowiska kierownicze, a od 1988 roku zarządza stocznia na stanowiskach dyrektora, zarządcy, a po przekształceniu w spółkę akcyjną – członka i prezesa zarządu. Rozwijając się zawodowo, skończył liczne studia podyplomowe. Równoległe z pracą w stoczni pełnił funkcje w radach nadzorczych, min. w PHZ „Navimor” sp. z o.o. w Gdańsku (1985–1988), CNPEP „Radar” SA w Warszawie (2000-2002). Od 1994 członek rady Gdańskiej Izby Handlowej, Izby Morskiej PIPH, a od 1998 wiceprezes zarządu, a później rady krajowej Izby Gospodarki Morskiej. J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 160.

Ziemia Krzysztof. Absolwent Studium Wychowania Fizycznego (1991). W roku 1995 uzyskał stopień magistra wychowania fizycznego w Instytucie Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Szczecińskiego. W roku 2001 ukończył studia trenerskie na AWF w Poznaniu i uzyskał tytuł trenera drugiej klasy w lekkoatletyce. W roku 2004 ukończył na Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji studia podyplomowe z zakresu zarządzania oświatą. Odbił studia doktoranckie na AWF we Wrocławiu i w roku 2006 obronił pracę doktorską na temat „Sezonowa zmienności sprawności motorycznej dziewcząt i chłopców w wieku 14-15 lat, na tle ich rozwoju morfologicznego”. W latach 1991-2008 pracował na stanowisku nauczyciela wychowania fizycznego w szkole podstawowej i w gimnazjum. Oprócz tego pracował, jako trener lekkiej atletyki w MKS „OSA” w Zgorzelcu. W latach 1998-2001 był dyrektorem Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Zgorzelcu. W latach 2004-2006 był trenerem lekkiej atletyki UKS „Rodło” w Opolu. Od 2008 roku jest adiunktem w Katedrze Metodyki Wychowania Fizycznego Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej, gdzie prowadzi zajęcia z teorii wychowania fizycznego, dydaktyki wychowania fizycznego, zarządzania sportem i z lekkiej atletyki. Powierzono mu również funkcję pełnomocnika dziekana do spraw jakości kształcenia. Jako trener I klasy prowadzi treningi lekkoatletyczne w UKS MOS Opole i KU AZS. Jego zawodnicy uzyskali tytuł Akademickich Mistrzów Polski w sztafecie 4 x 100 m i najlepszej drużyny Polskiej Ekstraklasy Lekkoatletów Klubu Uczelnianego. Jest instruktorem narciarstwa zjazdowego. W pracy naukowej zajmuje się fizyczną dojrzałością szkolną dzieci w wieku przedszkolnym i młodszoszkolnym, oraz zagadnieniami dotyczącymi motoryczności w wychowaniu fizycznym i sporcie. Jest twórcą autorskiego testu dojrzałości motorycznej dla dzieci przedszkolnych i w wieku wczesnoszkolnym. W jego dorobku znajduje się wiele opracowań naukowych i metodycznych z kręgu osobistych zainteresowań. Obowiązki zawodowe uzupełniają liczne zainteresowania i hobby w tym między innymi motoryzacja (motocykle), narciarstwo zjazdowe i biegowe

oraz windsurfing. Amatorsko uczestniczy w biegach narciarskich i biegach ulicznych (Maraton Poznań, 3.37 min.) Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015), red. Stanisław Szczepański, Opole 2017, s. 124.

Ziemilski Andrzej (1923-2003), socjolog, publicysta, pisarz, taternik, narciarz. Dzieciństwo i młodość spędził we Lwowie. Tam też zastał go wybuch drugiej wojny światowej. W 1943 r. znalazł się w Warszawie, gdzie podjął studia na tajnej Politechnice Warszawskiej. Uczestniczył w konspiracji zbrojnej jako żołnierz Armii Krajowej. W 1944 r. utworzył na terenie Podtatrza Oddział Dywersyjny „Ciupaga” I Pułku Strzeleckiego Podhale AK w Poroninie. W partyzantce AK na terenie Tatr był czynny do połowy 1945 r. W latach 1946-1949 zawodnik sekcji narciarskiej AZS Warszawa. W 1949 r. uczestniczył w Zimowych Akademickich Mistrzostwach Świata w Spindlerowym Młynie. Od 1952 r. trener narciarstwa, wykładowca na kursach szkoleniowych Polskiego Związku Narciarskiego. Był cenionym działaczem Międzynarodowej Federacji Nauczania Narciarstwa. Za twórczość publicystyczną na łamach prasy sportowej i czasopism społeczno-kulturalnych oraz publikacje książkowe w 1929 r. utrzymał nagrodę „Złote pióro”, a w 1985 r. srebrny „Wawrzyn PKOl”. Wryk R., Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 637. Fot. J. Poplonski http://www.nyka.home.pl/glos_sen/pl_ascii/200305.htm

Zienkiewicz Agnieszka - zawodniczka niezbyt wysoka, bardzo szybka i zwinna. Mistrzyni gry na skrzydle. Niezwykle pieczołowicie pilnowana przez przeciwniczki, ale jednocześnie niezwykle często faulowana. Niezawodny strzelec „kąśliwych” bramek- majstersztyków. Swoją zawodniczą drogę charakteryzuje następująco; „Rozpoczęłam karierę piłki ręcznej w szkolnym klubie MKS Warszawa-Praga w latach 1979-1986. W latach 1986-1988 grałam w AZS AWF Warszawa, występując w II lidze. Największe swoje osiągnięcia uzyskałam grając w AZS AWF Wrocław w latach 1988-1998. Z drużyną AZS Wrocław zdobyłam dwukrotnie mistrzostwo Polski I wicemistrzostwo Polski, uczestniczyłam w europejskich pucharach oraz akademickich mistrzostwach Polski. Występowałam w reprezentacji Polski junierek, kadrze młodzieżowej, a od 1988 r. przez okres 10 lat byłam reprezentantką Polski senierek. Uczestniczyłam w mistrzostwach świata oraz Europy oraz licznych turniejach międzynarodowych. Mam około 200 występów w pierwszej reprezentacji Polski i przez ostatnie dwa lata sprawowałam funkcję kapitana reprezentacji. W latach 1998-1999 zmieniłam barwy klubowe, przenosząc się do klubu „Dora” Dzierżoniów (liga IB). Od jesieni 2000 r. gram w drużynie „Sokół- Żary” (liga I). Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 54.

Zienkiewicz Agnieszka - zawodniczka niezbyt wysoka, bardzo szybka i zwinna. Mistrzyni gry na skrzydle. Niezwykle pieczołowicie pilnowana przez przeciwniczki, ale jednocześnie niezwykle często faulowana. Niezawodny strzelec „kąśliwych” bramek- majstersztyków. Swoją zawodniczą drogę charakteryzuje następująco; „Rozpoczęłam karierę piłki ręcznej w szkolnym klubie MKS Warszawa-Praga w latach 1979-1986. W latach 1986-1988 grałam w AZS AWF Warszawa, występując w II lidze. Największe swoje osiągnięcia uzyskałam grając w AZS AWF Wrocław w latach 1988-1998. Z drużyną AZS Wrocław zdobyłam dwukrotnie mistrzostwo Polski i wicemistrzostwo Polski, uczestniczyłam w europejskich pucharach oraz akademickich mistrzostwach Polski. Występowałam w reprezentacji Polski junierek, kadrze młodzieżowej, a od 1988 r. przez okres 10 lat byłam reprezentantką Polski senierek. Uczestniczyłam w mistrzostwach świata oraz Europy oraz licznych turniejach międzynarodowych. Mam około 200 występów w pierwszej reprezentacji Polski i przez ostatnie dwa lata sprawowałam

funkcję kapitana reprezentacji. W latach 1998-1999 zmieniałam barwy klubowe, przenosząc się do klubu „Dora” Dzierżoniów (liga IB). Od jesieni 2000 r. gram w drużynie „Sokół- Żary” (liga I). Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 54; Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie 1929-1930/2009/2010; Księga Pamiątkowa, red. K. Zuchora, K. Hądzelek, Warszawa 2010, s. 98-99; M. Rotkiewicz, AZS-AWF Warszawa 1949-2009, Warszawa 2014, s. 112.

Zienkiewicz Wojciech (1931-1998). Urodził się 17 października 1931 r. We Lwowie w rodzinie Heleny i Romana Zienkowicza leśniczego w Werbizu pow. Lwów. W okresie wojny zmieniał z rodziną kilkakrotnie miejsce pobytu, a po wojnie zamieszkał w Biskupcu Reszelskim w woj. olsztyńskim. Tam ukończył szkołę podstawową i średnią. W 1951 r. otrzymał świadectwo dojrzałości. W tym samym roku zdał egzamin na studia w warszawskiej AWF. Był wyróżniającym się studentem, specjalizującym się w zakresie lekkiej atletyki i narciarstwa. Na III r. studiów pracował jako mł. asystent w Katedrze Lekkiej Atletyki. Dyplom ukończenia studiów otrzymał w 1954 r. Od września 1954 r. był zatrudniony jako instruktor w Wydziale Wyszakolenia Sportowego AZS. Po dwuletniej pracy w AZS W 1958 r. powrócił do pracy w uczelni jako asystent w Katedrze Lekkiej Atletyki i pracował bez przerwy w AWF przechodząc kolejne szczeble kariery zawodowej od asystenta do docenta kontraktowego. Magistrem Wych. fizycz. został w 1957 r., a w 1968 r. doktorem nauk o wychowaniu fizycznym za pracę *Związek między wynikami pchnięcia kulą a wybranymi próbami sprawności fizycznej*. Był trenerem klasy I (1963) i klasy mistrzowskiej (1990) w lekkiej atletyce oraz instruktorem narciarstwa (1970). W uczelni pełnił szereg funkcji kierowniczych. Był kierownikiem Zakładu Lekkiej Atletyki (1976-1987), prodziekanem ds. dydaktycznych Wydziału Wychowania Fizycznego (1987-1990), a od 1 Września 1991 r., po przeniesieniu na Wydział Rehabilitacji Ruchowej, kierownikiem Zakładu Teorii i Metodyki Sportu Inwalidów. Funkcję tę pełnił do 31 grudnia 1997 r. W okresie od 1.03.1991 do 31.08.1993 r. był pełnomocnikiem Rektora ds. rekrutacji. W trakcie swojej wieloletniej pracy, jako nauczyciel akademicki prowadził zajęcia dydaktyczne na wszystkich kierunkach studiów stacjonarnych, zaocznych i podyplomowych, kierował specjalizacją w zakresie lekkiej atletyki, prowadził seminaria magisterskie na studiach stacjonarnych i zaocznych, Wykłady i ćwiczenia na uczelnianych kursach i obozach narciarskich, we współpracy z Zakładem Turystyki, Narciarstwa i Żeglarstwa i Zakładem Praktyk Pedagogicznych, pełnił funkcję kierownika zimowych obozów narciarskich, prowadził obozy wędrownie oraz hospitacje praktyk pedagogicznych. Był przez szereg lat przewodniczącym komisji egzaminacyjnej z lekkiej atletyki podczas egzaminów wstępnych. Poza obowiązkami dydaktycznymi aktywnie uczestniczył w życiu uczelni. Był członkiem Rady Wydziału Wychowania Fizycznego oraz Rady Wydziału Rehabilitacji Ruchowej (W latach 1976-1991), członkiem Senackiej Komisji ds. Modernizacji i Rozbudowy Uczelni, zastępcą rzeczownika Komisji Dyscyplinarnej ds. nauczycieli akademickich, opiekunem grup studenckich, opiekunem studentów posiadających ITS, organizatorem corocznych zawodów międzyrocznikowych w lekkiej atletyce, organizatorem i prowadzącym ogólnopolskie zawody w „Biegach na przełaj o Puchar JM. Rektora AWF Warszawa” (1984 r. - 1985 r.). Był autorem ponad 40-stu publikacji naukowych, problemowych i metodycznych., 5-ciu podręczników i skryptów z zakresu lekkiej atletyki, szeregu programów nauczania lekkiej atletyki dla studentów Wychowania fizycznego i rehabilitacji, testu dla kandydatów na studia na Wydziale Rehabilitacji Ruchowej, promotorem i recenzentem kilkudziesięciu prac magisterskich. Był także W 1976 r. laureatem dorocznej nagrody miesięcznika „Lekkoatletyka” za najlepsze publikacje szkoleniowe. Działalność naukowa W. Zienkowicza dotyczyła głównie badań efektywności treningu i walki sportowej w wybranych konkurencjach lekkiej

atletyki. Szczegółowa tematyka tych prac obejmowała: metody i środki treningowe w kształtowaniu wytrzymałości w biegach średnich i długich, przykładowe rozwiązania treningowe na poszczególnych etapach rozwoju młodszych biegaczy, odnowy biologicznej i higieny w procesie treningu. W latach 1989-1992 brał udział w badaniach naukowych; „Sport inwalidów w systemie integracji środowiskowej”. Z ważniejszych prac publikowanych to: Związek między wynikami pchnięcia kulą a wybranymi próbami sprawności fizycznej, „Wychowanie Fizyczne i Sport”, tom XIII, nr 4/1969; Rekreacyjny trening biegowy, współautorstwo Wyd. MAW., Warszawa 1977; Lekkoatletyka - specyfika treningu 400 m kobiet, rozdział w podręczniku pod red. Jana Mojaka, Wyd. Sport i Turystyka, Warszawa 1982; Lekkoatletyka - technika, metodyka, Ćwiczenia specjalne. Skrypt, Współautor i redakcja. Wyd. AWF Warszawa 1993. Był trenerem lekkiej atletyki W MKS „Praga” w Warszawie (1958-1963) i w AZS Warszawa, gdzie trenował biegi średnie i długie kobiet (1968-1975). Wyróżniał się również w pracy organizacyjno-szkoleniowej i społecznej w lekkiej atletyce poza uczelnią. Prowadził m.in. ogólnopolską konferencję zakładów lekkiej atletyki z uczelni wychowania fizycznego na temat programów nauczania i współpracy z klubami AZS (1983), był wykładowcą na kursach instruktorskich i trenerskich, uczestniczył w konferencjach i kursokonferencjach PZLA. W Spale, był członkiem Komisji Sportowej Towarzystwa „Polonia” W ramach organizacji w Warszawie Igrzysk Polonijnych (1984) obserwatorem Pucharu Świata w Lekkiej Atletyce W 1977 r. jako delegat GKKFiT. W latach 1986-1986 był członkiem Centralnego Zespołu Metodyczno-Programowego Szkolenia Centralnej Rady Trenerów i Instruktorów w PZLA a w latach 1988-1990 członkiem CRT PZLA. Za swą działalność odznaczony był m.in. Złotą Odznaką AZS (1970), Złotym Krzyżem Zasługi (1975), Złotą Odznaką Działacza Kultury Fizycznej (1976), Brązowym Medalem Za Zasługi dla Obronności Kraju (1980), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1986), Srebrnym Medalem Za Zasługi dla Obronności Kraju (1988), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1989) oraz wieloma wyróżnieniami, nagrodami, dyplomami w uczelni i organizacjach i związkach poza uczelnianych. W marcu 1955 r. zawarł związek małżeński z Elżbietą Kałużą - studentką AWF w Warszawie, która w 1961 r. urodziła córkę Ewę. Zmarł 24 kwietnia 1998 r., pochowany został na Cmentarzu Komunalnym w Kiełpinie. Wiesław Czworonóg, Wojciech Zienkiewicz (1931-1998). w: Słownik biograficzny pracowników CIWF i AWF, Tom II, red. Kajetan Hądzelek i Andrzej Mazur, Warszawa 2000, s. 76-77.

Zięba Iwona z d. Wawrzeń (03.07.1970), lekkoatletka, sprinterka, wychowanka KS „Hutnik”. Od roku 1989 zawodniczka AZS AWF Kraków. Dwukrotna brązowa medalistka mistrzostw Polski (1989) w sztafecie 4 x 100 m (47.59) i w sztafecie 4 x 400 m (3:46,27). W 1987 r. na Igrzyskach Przyjaźni zdobyła srebrny i brązowy medal na igrzyskach Przyjaźni w Hawanie (1987 r.) Rekordzistka Polski juniorów młodszych – do dziś jest rekordzistką Polski w biegu na 300 m ppł. (41,52). Absolwentka krakowskiej Akademii Wychowania Fizycznego. Pracownik dydaktyczny Centrum Sportu i Rekreacji PK.

http://czeslaw.michalski.pl/?page_id=188 Fot. <http://www.csir.pk.edu.pl/kadra-dydaktyczna/>

Ziętarska Elżbieta, ur. 1958 r. Koszykarka AZS Poznań. Wzrost 190 cm - uczennica Liceum Ogólnokształcącego Korespondencyjnego; srebrna medalistka Mistrzostw Europy Juniorek 1975 r. Hiszpania; mistrz Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży 1975 reprezentantka Polski seniorek na turnieju kwalifikacyjnym do Olimpiady 1976 Kanada. b.a., Sekcja koszykówki kobiet AZS Poznań. Sezon 1977/78, Poznań 1977, s. 6.

Ziętkiewicz Władysław, ur. 23 V 1892 r. w Dembnie koło Bochni. Pułkownik Wojska Polskiego. Członek AZS Kraków. Narciarz, taternik, turysta wodny. Pierwszy dowódca, utworzonej w 1919 r. z inicjatywy AZS Kraków, Kompanii Wysokogórskiej. Działacz Polskiego Związku Narciarskiego, Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, Polskiego Związku Gier Sportowych, Związku Strzeleckiego i ZHP. W latach 1936 - 1937 wicedyrektor Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przynależenia Wojskowego. Autor prac metodyczno- szkoleniowych z zakresu narciarstwa. Po kampanii wrześniowej 1939 r. znalazł się we Francji, gdzie zdobył sobie rozgłos poprzez zgłoszenie propozycji, aby oficerowie polscy zrzekli się swych poborów na rzecz skarbu narodowego na emigracji i przeszli na żołd szeregowca. Poległ 21 VI 1940 r. jako dowódca 2 Pułku Grenadierów Wielkopolskich pod Raon L'Etape we Francji. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 92-3; Cz. Michalski, Akademicki Związek Sportowy w Krakowie, cz. 1. (1909-1945), Kraków 2007, s. 168; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188 Fot. <http://www.audiovis.nac.gov.pl/obraz/77614/904ead3994b25a56f3f0498d029c2c31/>

Zimiński Józef: członek AZS Łódź, następnie AZS Warszawa. Koordynator i działacz strzelectwa sportowego AZS, członek ZG Polskiego Związku Strzelectwa Sportowego. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 353.

Zimiński Józef: członek AZS Łódź, następnie AZS Warszawa. Koordynator i działacz strzelectwa sportowego AZS, członek ZG Polskiego Związku Strzelectwa Sportowego. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., „Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty”, Warszawa 1962, s. 335.

Zimny Witold, ur. w 1953 r. w Warszawie. Absolwent Politechniki Lubelskiej. Członek AZS od studiów, pracownik Zarządu Środowiskowego AZS w Lublinie, jego sekretarz. W 1981 r. pełnił obowiązki sekretarza generalnego AZS. Członek Zarządu Głównego AZS przez kilka kadencji, wiceprezes ds. sportu w latach 1999-2009. Współtwórca projektów wspierających: szkolenie sportowe w klubach AZS, sekcje autorskie, ACSS. Wielokrotny szef misji uniwersjadowych. Twórca rozwiązań organizacyjnych dotyczących współpracy Zarządu Głównego AZS z jednostkami terenowymi AZS i trenerami odpowiedzialnymi za szkolenie sportowe. Członek Honorowy AZS od 2018 r. APS 5, 2018 (351), s. 4-5.

Ziniewicz Artur. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku. Trener pływania II klasy, instruktor windsurfingu oraz narciarstwa. Jest byłym zawodnikiem klubów pływackich MOS Turów Zgorzelec i AZS-AWF Gdańsk oraz medalistą Mistrzostw Polski Juniorów w pływaniu. Posiada uprawnienia sędziego pływania. Trener pływania w Delfinie Gdańsk od 2007 roku - prowadzi zajęcia jako trener z Sekcją Pływacką na basenie w Gdyni Chyloni. <http://www.delfin.gdynia.pl/o-nas/>

Ziółko Jerzy. Absolwent i pracownik naukowo-dydaktyczny Wydziału inżynierii Lądowej i Środowiska Politechniki Gdańskiej. Od 1952 członek sekcji kolarstwa szosowego AZS Politechnika Gdańska (do jej rozwiązania w 1958). Po studiach pracował w przemyśle. Doświadczenia inżynierskie wykorzystuje w dydaktyce i projektowaniu. Jest autorem i współautorem wielu opracowań wdrożonych w kraju i za granicą, a także książek i podręczników akademickich. Profesor doktor habilitowany. Członek Komitetu inżynierii Lądowej

i Wodnej PAN. J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 78. Foto <https://pg.edu.pl/absolwenci/jerzy-ziolko>

Ziółkowski Jan Piotr. Pułkownik - komendant Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej. Urodził się 29 czerwca 1915 r. w Krakowie. Po ukończeniu VIII Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczego w Krakowie 20 września 1935 roku wstąpił do Szkoły Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim, następnie do Szkoły Podchorążych Artylerii w Toruniu. 15 października 1938 r. został mianowany na stopień podporucznika artylerii i wyznaczony na stanowisko dowódcy plutonu w 5 dywizjonie artylerii przeciwlotniczej w Krakowie, a od lutego 1939 r. w 15 dywizjonie artylerii przeciwlotniczej w Katowicach-Wełnowcu. W czasie wojny obronnej był dowódcą 501 samodzielnego plutonu artylerii przeciwlotniczej pod Pińczowem. 27 września 1939 r. dostał się do niewoli niemieckiej, z której niebawem zbiegł. Podczas okupacji niemieckiej przebywał w Krakowie, pracując, jako księgowy w Szkole Rzemiosł. 20 maja 1945 r. wstąpił do Wojska Polskiego i został dowódcą plutonu w 4 samodzielnym dywizjonie artylerii przeciwlotniczej. Od 25 października 1945 r. był dowódcą plutonu, a następnie dowódcą baterii w 88 pułku artylerii przeciwlotniczej w Unieściu. Od września 1948 r. przez 3 lata był szefem sztabu tego pułku. Od lipca 1951 r. był dowódcą 88 pułku artylerii przeciwlotniczej, a od października 1953 r. był zastępcą dowódcy 16 Dywizji Artylerii Przeciwlotniczej w Koszalinie ds. liniowych. Od 6 lipca 1957 r. do 28 lipca 1958 r. pełnił obowiązki komendanta Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej. Następnie został skierowany do ZSRR na studia w Dowódczej Akademii Artylerii, które ukończył we wrześniu 1959 r. Z kolei pełnił służbę, jako zastępca szefa Wojsk OPL Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy. W czerwcu 1963 wrócił do Koszalina, pracował w szkolnictwie i kierował Studium Wojskowym w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Koszalinie. W czerwcu 1973 r. przeszedł w stan spoczynku. Działal społecznie w AZS i LOK w Koszalinie. Odznaczony m. in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem „Za udział w Wojnie Obronnej 1939”. Zmarł 13 stycznia 1996 r. w Koszalinie. www.przyjaciele.koszalin.pl/pl/galeria-kadra-d-s-m.html

Ziółkowski Szymon, lekkoatleta, olimpijczyk z 1996, 2000, 2004, 2008 i 2012 r. Urodził się 1 lipca 1976 r. w Poznaniu. Lekkoatletykę zaczął uprawiać w 1991 r. w AZS Poznań. Z klubem tym związany był przez cały okres swej trwającej do lipca 2016 r. kariery sportowej. Należy do najbardziej utytułowanych polskich lekkoatletów. Specjalizował się w rzucie młotem. W konkurencji tej jest czternastokrotnym mistrzem Polski (1996, 1997, 1999, 2000, 2001, 2002, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2011, 2013) i pięciokrotnym wicemistrzem (1994, 1995, 1998, 2010, 2012). Sześciokrotnie ustanawiał rekordy Polski. Jego rekord życiowy osiągnięty 5 sierpnia 2001 r. w Edmonton wynosi 83,38 m. Swój pierwszy międzynarodowy sukces odniósł już w 1992 r., zajmując drugie miejsce w Europejskich Igrzyskach Młodzieży Szkolnej. W 1994 r. został mistrzem świata juniorów, w roku następnym w tej kategorii zwyciężył w mistrzostwach Europy, a w 1997 r. został srebrnym medalistą młodzieżowych mistrzostw Europy. W latach 1995-2013 wielokrotnie startował w mistrzostwach Świata. W zawodach tej rangi w 2001 r. zdobył medal złoty, w 2009 r. srebrny, a w 2005 r. brązowy. W 2012 r. zdobył brązowy medal w mistrzostwach Europy. Jako olimpijczyk debiutował na igrzyskach w 1996 r. w Atlancie, zajmując w nich w rzucie młotem 10. miejsce. Kolejny start olimpijski, w 2000 r. w Sydney, zakończył się jego największym sportowym osiągnięciem - zdobyciem złotego medalu. W finale olimpijskim osiągnął rezultat 80,02 m. Był to pierwszy, i jak dotąd jedyny złoty medal olimpijski w historii poznańskiego sportu. Na igrzyskach w 2004 r. w Atenach odpadł w eliminacjach. Cztery lata później w Pekinie zajął siódme miejsce. Na tym samym miejscu zakończył

start w igrzyskach olimpijskich w 2012 r. w Londynie. jako zawodnik cieszył się dużym autorytetem zarówno w krajowym, jak i międzynarodowym środowisku sportowym. Wielokrotnie był kapitanem lekkoatletycznej reprezentacji Polski. Od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2013 r. zasiadał w radzie zawodniczej IAAE W 2000 i 2001 r. wygrał plebiscyt „Głosu Wielkopolskiego” na 10 najlepszych sportowców Wielkopolski. W plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na 10 najpopularniejszych sportowców Polski dwukrotnie zajął trzecie miejsce (2000, 2001). Dwukrotnie zdobył nagrodę „Złote Kółce” dla najlepszego polskiego lekkoatlety sezonu (2001, 2005). W 2001 r. wyróżniony został przez poznański oddział „Gazety Wyborczej” prestiżowym tytułem „Gigant 2001”. Od 2014 r. jest prezesem Poznańskiego Stowarzyszenia Olimpijskiego. W 2015 r. z listy Platformy Obywatelskiej w okręgu poznańskim został posłem na sejm. R. Wryk, Poznaniacy na Igrzyskach Olimpijskich 1924-2018, Poznań 2018, s. 312-313. R. Wryk, 90 lat Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu, Poznań 2009, s. 85; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 299.

Złomańczuk Jan, (ur. 21 maja w Kmorowie) trener futbolu z licencją UEFA-PRO.

Od 1974 roku trener piłkarski wyjątkowego zespołu, bo AZS Biała Podlaska długo był jedną z dwóch (obok AZS – AWF Warszawa) ligowych drużyn piłkarskich walczących od znakiem gryfa. Zespół ten również plasował się na czołowych miejscach w rozgrywkach III ligi. Znakomicie bialscy piłkarze zaprezentowali się w rozgrywkach Pucharu Polski na szczeblu centralnym w 1977 r., kiedy w 1/32 Finału Pucharu Polski AZS pokonali czołowy zespół II ligi BKS Bielsko-Biała. Kolejny mecz z CWKS „Legia” oglądało 15 tys. widzów. Po zaciętym i wyrównanym spotkaniu zwyciężyli „legioniści” 1:0. W 1978 r. bialscy piłkarze zdobyli wicemistrzostwo Polski Wyższych Uczelni. Sukcesy te w sporej części były zasługą trenera Jana Złomańczuka. W sezonie 1979/80 nastąpiła zmiana na stanowisku trenera zespołu. Zasłużonego dla bialskiej piłki nożnej Jana Złomańczuka, zastąpił absolwent bialskiej Uczelni, czołowy zawodnik Henryk Grodecki. Po odejściu z Białej Podlaskiej J. Złomańczuk prowadził m. in. Igloopol Dębica i Motor Lublin, GKS Bełchatów, Wisły Płock i Hetmana Zamość. W. Kudelski, Działalność sportowa, w: Akademia WF na Podlasiu. Filia i Zamiejscowy Wydział warszawskiej AWF w Białej Podlaskiej, Biała Podlaska 1990, s. 114.

Złotkowska Luiza. Urodzona 25 maja 1986 r. w Warszawie. Polska łyżwiarka szybka. Należy do klubu AZS Zakopane. Na co dzień mieszka w Zielonce. Waży 52 kilogramy i mierzy 160 centymetrów wzrostu. Do Zakopanego przybyła do szkoły Mistrzostwa Sportowego, w której prawidłowo rozwijała swój talent. Trzykrotna medalistka Zimowej Uniwersjady w Harbinie 2009 (3000 m, 5000 m, sztafeta kobiet - wraz z Natalią Czerwonką i Ewelina Przeworską). Bogaty jest dorobek zawodniczki z mistrzostw Polski seniorów, w których zdobyła 6 złotych, 18 srebrnych medali i 2 brązowe - razem 26. W kategoriach juniorskich jest ich jeszcze więcej. Tak filigranowa bardzo młoda zawodniczka na koniec sezonu 2008/09 miała wyśrubowane rekordy życiowe: 500 metrów - 41.27, 1000 metrów - 1:21.71, 1500 m - 2:01,18, 3000 m - 4:16,39, 5000 m - 7:20,43, wielobój sprinterski 168.555, wielobój mały 178.417, wielobój duży 179.426. Z początkiem zimy 2009/10 pobijają znacząco swoje następne osiągnięcia i jest zdecydowana kandydatką na reprezentantkę Polski w Igrzyskach Olimpijskich 2010, a potem w następnych. Igrzyska olimpijskie i uniwersjada brąz, Vancouver 2010 – bieg drużynowy kobiet na dystansie 2400 m (wraz z Katarzyną Bachledą-Curuś i Katarzyną Woźniak), srebro Soczi 2014 – bieg drużynowy kobiet na dystansie 2400 m (wraz z Katarzyną Bachledą-Curuś, Katarzyną Woźniak i Natalią Czerwonką) Władysław Gąsienica Roj, Hali- na Hanusz red., *Akademicki Związek Sportowy w Zakopanem 1949-2009*, Zakopane 2010, s. 119; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 353; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 297. 25 lat

AZS Zakopane 1949-1974, red. Zbyszewski, Michał, Z. Derezińska, L. Fischer, J. Kamiński, St. Woźniczka, Kraków 1974, s. 79-80.

Zuba Edward (18 III 1937, Starachowice), piłkarz ręczny, absolwent WSWF Kraków (1960). Zawodnik AZS Kraków (1955-1967), rozegrał ponad 700 meczów w I lidze, w tym dwa w akademickiej reprezentacji Polski. Od 1960 r. nauczyciel wychowania fizycznego UJ. Mając zaledwie 23 lata został trenerem I-ligowej drużyny piłkarek ręcznych „Cracovii” (1961-1968), z którą trzykrotnie zdobył wicemistrzostwo Polski i trzykrotnie mistrzostwo Polski. W 1961 r. jego podopieczne zakwalifikowały się do półfinału rozgrywek o Puchar Europy. Trener piłkarek ręcznych AZS AWF Kraków w sezonie 1978/79. W 1968 r. przerwał z przyczyn. od niego niezależnych działalność sportową. Żona Irena z domu Szczurek uprawiała gimnastykę sportową w AZS Kraków, była brązowa medalistką AMP (1959), nauczycielką wychowania fizycznego UJ. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 372; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Źródłowski Zdzisław (23 III 1933, Sędziszów Małopolski), żeglarz, absolwent WSR/AR (1957/1975). Zawodnik AZS Kraków w żeglarstwie (morskim i śródlądowym) oraz lodowym (bojery). Uczestniczył w wielu regatach okręgowych, krajowych i zagranicznych, zdobywając min. czołowe miejsca. Sekretarz, przewodniczący Zarządu sekcji żeglarskiej AZS (1957-1966). Jachtowy kapitan żeglugi Wielkiej. Uczestnik wielu rejsów pełnomorskich min. dwukrotnie na s/y „Krzyż Południa” (1958), dwukrotnie na s/y „Szkwał” (1959), dwa rejsy na s/y „Joseph Conrad” po Bałtyku (1960 i 1962) oraz w wyprawie naukowej również na s/y „Joseph Conrad” (1965) do Narwiku i na Szpicberg (bez wejścia), a także na Wyspy Owcze pod dowództwem znanego kapitana Bogumiła Pierożka z udziałem żeglarzy krakowskiego AZS (Władysław Mindur, Leszek Szafran). Członek Centralnej Komisji Egzaminacyjnej PZZ dla okręgu krakowsko-katowickiego na wyższe stopnie kapitańskie w żeglarstwie (1974-1977), członek Komisji Kapitanów PZZ w zakresie bezpieczeństwa na morzu. Nauczyciel akademicki AR Kraków w zakresie technologii żywności (1978-1998), w programach współpracy z zagranicą, również wykładowca w wielu uczelniach w takich krajach, jak Grecja (Ateny, Larissa, Saloniki), Dania, Hiszpania, Belgia oraz Nigeria (1983-1986). Ostatnio nauczyciel w Krakowskiej Akademii im. A. Prycza Modrzewskiego (od 2005). Doktor nauk leśnych (1975). Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 373.

Żabiński Jan (1897-1974). Absolwent SGGW. Polski zoolog i wybitny popularyzator tej dyscypliny, wieloletni dyrektor Ogrodu Zoologicznego w Warszawie, powstaniec warszawski. W czasach studiów uprawiał lekkoatletykę najpierw w AZS, potem w Polonii. Trenował lekkoatletykę – specjalizował się w sprincie na 100 m. (najlepszy wynik 11,1 s.). Był wieloletnim rekordzistą Warszawy w biegu na tym dystansie. Od 1919 służył w odrodzonym Wojsku Polskim, był też uczestnikiem wojny polsko-bolszewickiej, za co po raz pierwszy został odznaczony Krzyżem Walecznych (po raz drugi w 1944 r.). Mając już poważny dorobek naukowy, został organizatorem Ogrodu Zoologicznego w Warszawie, a w 1929 powołano go na pierwszego dyrektora Ogrodu. Pełnił tę funkcję do marca 1951 roku. W czasie wojny był w konspiracji porucznikiem AK. W gmachach ZOO ukrywał rodziny żydowskie, co zostało pokazane w sfabularyzowanym filmie amerykańskim pt. Azyl. Doktorat z fizjologii obronił w UW, a habilitował się w UMCS w Lublinie. Jan Żabiński wydał ponad 60 książek popularnonaukowych, a także 6 przekładów oraz 32 prace i rozprawy naukowe. R. Gawkowski, *Akademicki sport XX wiecznej Warszawy AZS Warszawa*, s. 42 (maszynopis); <https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/jan-zabinski,52564>; html; „Powstaniec Warszawski” Biuletyn Informacyjny Związku Powstańców Warszawskich, nr 4(90) 2017, s. 38-39.

Żabiński Tomasz. Urodzony 27 października 1953 r. w Olsztynie. Pasjonat wielu dyscyplin sportu, ale narciarstwa oraz nurkowania na orientację w szczególności. Jako członek klubu Korol Olsztyn był w tej -wymagającej niezwyklej precyzji konkurencji- jednym z najlepszych zawodników w Europie. Miłośnik sportu i pedagog z prawdziwego zdarzenia. W Studium pracuje od 1986 r. Absolwent Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Gdańsku - Oliwie, (1978 r.). Wkrótce po studiach rozpoczął pracę w Warmińsko-Mazurskim Oddziale Szkolnego Związku Sportowego jako szkoleniowiec w klubie pływackim „Kormoran”. W 1986 r. podjął pracę w Wyższej Szkole Pedagogicznej na stanowisku instruktora w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. Po dwóch latach awansował na stanowisko wykładowcy i objął funkcję zastępcy kierownika SWFiS ds. sportowych, będąc jednocześnie opiekunem Klubu Uczelnianego AZS. Od początku swojej pracy na WSP był również trenerem studenckiej sekcji pływania, a także sekcji lekkoatletycznej oraz siatkówki. Na mistrzostwach Polski wyższych szkół pedagogicznych i filii uniwersytetów zdobywał medale w pływaniu - Piotr Markiewicz i Małgorzata Roguszka, a w lekkiej atletyce Andrzej Wódkiewicz. Drużyna sekcji siatkówki występowała natomiast w III lidze państwowej. W tym czasie corocznie jako klub AZS organizowano obozy narciarskie dla studentów wyróżniających się w działalności AZS-owskiej. Dużą popularnością cieszyły się również coroczne spływy kajakowe rzeką Krutynią, które do dziś są w ofercie dydaktycznej SWFiS UWM. Jest współtwórcą nowatorskiego programu zajęć z wychowania fizycznego. M. Siwicki, *Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium*, w: *Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie*, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 508-5.

Żak-Szpoton, Jadwiga. Piłkarka ręczna, zawodniczka wysoka, silna, dobrze zbudowana. Znakomita w grze w ataku, niezawodne opanowanie piłki. Doskonale rozgrywająca. Błyskawiczne rozpoznawanie sytuacji i umiejętności „robienia” gry. Perfekcyjny szybki atak i skuteczny strzał. Zajmowała w zespole wybitne miejsce i grała wiodącą rolę. Wieloletni udział w kadrze narodowej. Medalistka Mistrzostw Polski. Zbyt szybko opuściła KSAZS AWF we Wrocławiu. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, *Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu*, Wrocław 2001, s. 55

Żarnowiecki, Zbigniew wioślarstwo, urodził się 15 kwietnia 1927 roku w Przemyślu. Olimpijczyk z Helsinek (1952), gdzie zajął piąte miejsce W finale czwórek bez sternika (partnerami byli Henryk

Jagodziński, Edward Schwarzer i Zbigniew Schwarzer). Wcześniej zajęli 3. miejsce W przedbiegach (8: 43,0), 1. Miejsce w repasażu (6: 45.9). W kolejnym repasażu wygrała Jugosławia. Akademicki wicemistrz świata 21949 (Budapeszt) i 1951 roku (Berlin). 7-krotny mistrz kraju. Po zakończeniu kariery podjął pracę w Zakładach Mechanicznych Bumar-Łabędy, będąc w latach 1980-86 naczelnym dyrektorem fabryki, mieszka w Gliwicach. Opowiada o swoich początkach w AZS-ie: „Najpierw tośmy się próbowali zaczepić w pływaniu, także w koszykówce. Ostatecznie pokazaliśmy się na przystani AZS-u i zwerbowaliśmy na początek kolegę z budownictwa. Po roku jednak zrezygnował, bardziej go żagle pociągały. Byliśmy w AZS-ie żółtodziobarmi... W 1948 roku przy okazji Wystawy Ziem Odzyskanych rozegrano we Wrocławiu akademickie mistrzostwa Polski....- Myśmy w czwórkach wygrali zdecydowanie.... - I to właśnie trener Jan Bujwid, syn Odon, po naszym zwycięstwie podszedł i powiedział: „Słuchajcie chłopcy, wciągu dwóch lat zrobię z was mistrzów Europów. Warunek jest jeden - musicie się absolutnie podporządkować. Nie ma picia, palenia i co tam jeszcze na „p”. Przenoszę się do Wrocławia i zaczynamy trening. W 1949 się za nas wziął. Zostaliśmy w Bydgoszczy pierwszą czwórką mistrzostw Polski”. Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 186-9. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 353; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 302. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_%C5%BBar_nowiecki Fot. Akademickie MŚ Berlin 1951. Od lewej Z. Schwarzer, E. Schwarzer, H. Jagodziński i Z. Żarnowiecki. Fot. Archiwum Zbigniewa Żarnowieckiego.

Żebrowski Kazimierz, ur. 4 marca 1891 r. w Warszawie. Należał do pierwszych polskich sportowców uprawiających hokej na lodzie wyczynowo. Główny organizator i pierwszy kierownik sekcji sportów zimowych AZS Warszawa, w ramach której utworzył drużynę hokejową. Grał w niej do 1931 r., należąc do jej najlepszych zawodników. Wraz z zespołem AZS Warszawa czterokrotnie zdobył mistrzostwo Polski w hokeju na lodzie (1927, 1928, 1929, 1930). W reprezentacji narodowej rozegrał dziewiętnaście meczów. Dwukrotnie grał w mistrzostwach Europy (1926 - szóste miejsce, 1927 – czwarte). W 1928 r. uczestniczył w zimowych igrzyskach olimpijskich w Sankt Moritz. Będąc zawodnikiem, prowadził jednocześnie działalność szkoleniową i organizacyjną, przyczyniając się w istotny sposób do rozwoju hokeju na lodzie w Polsce. W latach 1923-1929 był członkiem zarządu AZS Warszawa oraz w latach 1928-1929 zarządu Polskiego Związku Hokeja na Lodzie. Najprawdopodobniej zginął w obozie koncentracyjnym w Sachsenhausen, gdzie trafił 2 maja 1940 r. Według innej wersji zmarł w Warszawie w okresie okupacji hitlerowskiej. Ryszard Wryk, Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej, Poznań 2016, s. 258; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 353; R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 93; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 302.

Żebrowski Saturnin. Hokeista lodowy AZS Warszawa. Dwukrotny mistrz Polski (1930, 1931). Zginął podczas walk z gestapo w Warszawie przy ul. Wareckiej w okresie okupacji Hitlerowskiej. R. Wryk, Straty osobowe Akademickiego Związku Sportowego w latach II wojny światowej 1939-1945, Poznań 1991, s. 93.

Żelazny Mirosław (21 VIII 1929, Kielce - 21 XI 2009, Warszawa), działacz AZS, absolwent WSH Kraków (1949). Od 1949 r. członek i działacz AZS Kraków, przewodniczący ZO AZS w Krakowie (1954-1956). Sekretarz KŚ AZS Kraków (1957-1959), sekretarz ZŚ AZS Kraków (1959-1969) oraz członek władz ZG AZS (1966-1968). W 1969 r. przeniósł się do Warszawy w związku z powołaniem na sekretarza generalnego AZS (1969-1974), następnie pracował w Ministerstwie Oświaty, pozostając działaczem ZG AZS, pełnił funkcje przewodniczącego GKR AZS

(1993-1997), przewodniczącego Konwentu Członków Honorowych AZS; członek Komisji Historycznej AZS XI Zjazd AZS w 1983 r. nadał mu godność Członka Honorowego AZS, Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 373; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdota, Warszawa 1962, s. 353.

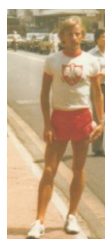
Żelichowski Zbigniew, ur. 05.05.1931r. w Będzinie. Wykształcenie wyższe, Politechnika Warszawska. Zawodnik rugby Startu Grochów Warszawa (1956-1957), Lotnika Warszawa (1958), AZS AWF Warszawa (1958-1960, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1958, srebrny 1959, brązowy 1960, zdobywca Pucharu PZR 1959), Lechii Gdańsk (1961, złoty medal mistrzostw Polski seniorów). Pierwszy trener Marian Balcerzak. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał jeden oficjalny mecz międzypaństwowy, wystąpił na pozycji łącznika młyna. M. Powała-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 121-122.

Żeligowski Jerzy (54 l.). Ur. 29.04.1958 w Szczecinku, lekkoatleta (skoczek w dal) AZS Poznań. Halowy mistrz (1986), wicemistrz Polski na stadionie (1986), reprezentant kraju na halowych mistrzostwach Europy (Madryt 1986 - 13. miejsce). Po zakończeniu kariery sportowej pracował jako trener w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz w klubie UAM Triathlon Poznań, gdzie od 2004 zajmował się triathlonem. Zmarł 15 listopada w Poznaniu. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. <http://jerzyzeligowski.inmemoriam.org/>

Żenkiewicz Marian. Urodzony w 1945 r. w Toruniu. Absolwent Politechniki Gdańskiej (1971 r.) i Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu (1977), doktor (1979 r.), habilitowany (1990 r.) nauk technicznych, profesor zwyczajny (od 2003 r.), autor ponad 200. publikacji oraz 5. książek, 16. patentów krajowych, współautor ponad 30. wdrożeń przemysłowych z zakresu maszyn, urządzeń i technologii przetwórstwa tworzyw polimerowych, laureat wielu odznaczeń państwowych i organizacyjnych oraz nagród, poseł na Sejm PP (1989-1997) i senator (1997-2005). Od 1965 r. lekkoatleta AZS PG, biegacz długodystansowiec. J. Rybicki, Sport i indeks w życiorysach, Gdańsk 2008, s. 148.

Żerkowski Mirosław Ur. 20.08.1956 Łódź. Kluby: MKS AZS Łódź 1973-1977, AZS Poznań 1978-1980, MKS AZS Łódź 1980, ROW Rybnik 1980-1992, Crvena Zvezda Belgrad 1989-1990, Budowlani Kielce 1992-1994. Klub na igrzyskach: MKS AZS Łódź. Pierwszy trener: Jerzy Mańka, inni, którzy mieli wpływ na tego karierę: Janusz Ludka, Ryszard Szczepański. IO Moskwa 1980, bieg na 1500 m: Mirosław Żerkowski (Polska) 3:48,2, odpadł w półfinale. Mistrzostwo świata, bieg na 3.000 m z przeszkodami: Rzym 1987 (nie ukończył biegu eliminacyjnego). Mistrzostwa Europy: Ateny 1982 11.500 m: odpadł w eliminacjach 3:43,461, Split 1990 (3.000 m z przeszkodami, nie ukończył biegu w półfinale). Halowe mistrzostwo świata, bieg na 1.500 m: Paryż 1985 (4 miejsce, 3:42,211). Halowe mistrzostwo Europy, bieg na 1.500 m: Grenoble 1981 (brązowy medal, 3:44,321). Rekordzista Polski, bieg na 1500 m: 3:36,2. 7 razy mistrz Polski, bieg na 1.500 m: 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, bieg na 3.000 m z przeszkodami: 1987, 1988. Wicemistrz Polski, bieg na 3.000 m z przeszkodami: 1986. 3 razy halowy mistrz Polski, bieg na 1.500 m: 1980, 1982, 1984. Halowy wicemistrz Polski, bieg na 1.500 m: 1985. Rekordy życiowe: 1.500 m - 3:36,19 (w hali 3:41,161, 3.000 m - 7:48,93, 5.000 m 13:34,24, 3.000 m z przeszkodami - 8:16,89. Skromny, pracowity sportowiec. Choć uprawiał sport indywidualny, to potrafił silnie identyfikować się z drużyną i z sukcesami wystąpił w aż 21 me-

czach międzypaństwowych. Absolwent IX LO dla Pracujących w Łodzi 1977 r. Studiował na AWF w Poznaniu. Ma bardzo dobry kontakt z młodzieżą i realizuje się w roli trenera w Szkole Mistrzostwa Sportowego im. Kazimierza Górskiego w Łodzi. Aktywnie uczestniczy w przedsięwzięciach Regionalnej Rady Olimpijskiej w Łodzi. Marek Kondraciuk, M. Łopiński, Olimpijczycy z Łodzi regionu. Paryż 1924 – Rio 2016, Łódź 2017, s. 306, s.169-170; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 302.

Żmuda Andrzej (23 VII 1940, Kraków), wioślarz, mistrz Polski i wielokrotny reprezentant kraju. Zawodnik AZS Kraków (1957-1966). Już jako junior, zdobył tytuł mistrza Polski w czwórce ze sternikiem (1957) oraz tytuł akademickiego mistrza Polski w dwójce podwójnej juniorów. W 1958 r. został międzynarodowym akademickim mistrzem Polski juniorów w jedyńce wygrywając w Krakowie regaty zorganizowane w ramach jubileuszu 50-lecia AZS. W kategorii seniorów należał do ścisłej czołówki krajowej. W 1960 zdobył brązowy medal AMP w jedyńce, brązowy medal mistrzostw Polski w dwójce podwójnej oraz szereg medali w regatach centralnych. Od 1960 r. specjalizował się w dwójce podwójnej będąc członkiem kadry narodowej i olimpijskiej. W 1962 r. wraz ze swoim partnerem Andrzejem Gablankowskim reprezentował Polskę na ME w Kopenhadze oraz startował w licznych regatach międzynarodowych zwyciężając m. in. w Trokach k/Wilna pokonując finalistów ME. W 1963 zdobył wraz A. Gablankowskim tytuł mistrza Polski w konkurencji dwójek podwójnych. Po przerwie w treningach spowodowanej kontuzją startował w dwójce podwójnej ze znakomitym wioślarzem Zdzisławem Adamikiem zdobywając m. in. brązowy medal na MP i tytuł mistrzowski na AMP w 1966 r. na zakończenie kariery zawodniczej. Studia na Wydziale Mechanicznym PK (1957-1962) ukończył wynikiem bardzo dobrym zdobywając dyplom magistra inżyniera. W latach 1975-76 ukończył studia podyplomowe na AE w Krakowie w zakresie metod zarządzania. W 1981 r. obronił pracę doktorską uzyskując tytuł doktora nauk technicznych. Przez 23 lata pracował w Krakowie – głównie w budownictwie przechodząc kolejne szczeble zarządzania od mistrza do dyrektora naczelnego Krakowskiego Zjednoczenia Budownictwa. W latach 1978 do 1985 pełnił funkcje wiceprezydenta m. Krakowa nadzorując gospodarkę. Z racji pełnionej funkcji współodpowiadał m. in. za organizację wizyt Ojca Świętego Jana Pawła II w Krakowie w 1978 r. i 1983 r. „Pomyślny przebieg odwiedzin i ich klimat jest chyba największym wyrazem uznania”. Tymi słowami dziękował Franciszek Kardynał Macharski Arcybiskup Metropolita Krakowski w liście dnia 27 czerwca 1983r. Od września 1985r organizował i prowadził w Niemczech działalność czołowej polskiej firmy Exbud (od 2001r Skanska) aż do momentu przejścia na emeryturę (31 XII 2007 r). Pozostawił po sobie dobrze prosperującą w Niemczech od ponad 25 lat polską firmę. Za swoje osiągnięcia uhonorowany został wieloma odznaczeniami m. in. Krzyżem Kawalerskim OOP oraz Krzyżem Komandorskim OOP (1997). Wybrani ludzie sportu na Politechnice Krakowskiej – 70 sylwetek spośród nauczycieli akademickich, trenerów, działaczy i sympatyków zasłużonych dla rozwoju sportu na Jubileusz 70-lecia PK. http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

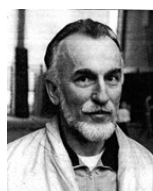
Żmuda-Chmielnicka-Oblonczek Lidia, ur. 8.03.1939, Lubliniec - zm. 27.09.2002, Opole. Siatkarka. Córka Bolesława i Haliny Grzegorzcyk. Absolwentka Liceum Ogólnokształcącego w Opolu (1957), AWF w Warszawie (1964). Zawodniczka (170 cm, 60 kg, przyjmująca) Budowlanych Opole (1957-58), AZS-AWF Warszawa (1959-68), Startu Łódź (1968-71), Alma-Juventus Fano Ancona, Pro Patria Ancona-Włochy (1972-78). Trenerzy: Gerad Oblonczek, Jerzy Szewczyk, Stanisław Poburka, Benedykt Krysik. 119-krotna reprezentantka Polski (1963-68). 2-krotna srebrna medalistka ME: 1963 Konstanca,

1967 Izmir. 2-krotna finalistka Uniwersjady: 1961 Sofia - 4 m., 1965 Budapeszt - 7 m. 8-krotna mistrzyni Polski: 1960, 1962-66 (z AZS-AWF W-wa) i 1971, 1972 (ze Startem Łódź), ponadto 2-krotna wicemistrzyni kraju: 1961 (AZS-AWF), 1970 (Start) i brązowa medalistka: 1969 (Start). Finalistka PE Mistrzów Krajowych - w barwach AZS-AWF (1960/61 i 1962/63 - 2 m.) oraz w Startcie (1971/72 - 4 m.). Drugim mężem Żmudy był jej pierwszy trener, lekarz - Gerard Obłoneczek. Zasłużona Mistrzyni Sportu. Odznaczona srebrnym i brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi i Wielką Nagrodą za Zasługi dla Włoskiej Ancony (w ok. tego miasta w 1944 r. w składzie Drugiego Korpusu walczył jej ojciec). Olimpijka 1968 Meksyk: zawodniczka drużyny, która po wygranych z Koreą Płd. 3:2, USA 3:0, Meksykiem 3:2, CSRS 3:0, Peru 3:1 oraz porażkach z ZSRR 0:3 i Japonią 0:3, w turnieju zajęła 3 m. Żmuda wystąpiła w meczach z Koreą Płd., ZSRR, Meksykiem, Japonią CSRS. Zdobywczyni z reprezentacją Polski brązowego medalu olimpijskiego. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 357; Lis, J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 432; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 85; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 689; <http://absolwenci-awf-warszawa.pl/absolwenci/who-is-who/>

Żołnierowicz Krystyna – gimnastyczka, trenerka gimnastyki sportowej, współtwórczyni wielkich sukcesów tej dyscypliny w Olsztynie. Wraz z mężem Zbigniewem Żołnierowiczem realizowała program ówczesnej olsztyńskiej Szkoły Mistrzostwa Sportowego w gimnastyce sportowej kobiet. Krystyna Żołnierowicz jest absolwentką Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie. Przygodę z gimnastyką sportową rozpoczęła

w 1956 r. jako uczennica II Liceum Ogólnokształcącego w Olsztynie. Jej talent szybko dostrzegł trener Mieczysław Piekut. Wstąpiła do sekcji AZS Olsztyn (później połączyła się z OKS Stomil). Jako zawodniczka startowała przez blisko 13 lat. Zdobyte doświadczenie wykorzystała w wieloletniej pracy szkoleniowej z dziećmi i młodzieżą. Dyplom trenera gimnastyki sportowej uzyskała w 1970 r. w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Krakowie. W latach 1988–1992 pełniła funkcję przewodniczącej Komisji Metodyczno-Szkoleniowej Polskiego Związku Gimnastycznego w Warszawie, zaś w latach 1993–1996 – funkcję wiceprezesa ds. kobiet Polskiego Związku Gimnastycznego. Przez wiele lat była trenerem szkolenia centralnego i reprezentacji Polski. Prowadziła wykłady i zajęcia praktyczne dla trenerów, sędziów oraz zawodniczek podczas kursów szkoleniowych organizowanych przez Polski Związek Gimnastyczny. Od 1998 r. trenuje zawodniczki klasy mistrzowskiej. Jest również sędzią międzynarodowym. Wyszkolone przez Krystynę Żołnierowicz zawodniczki uczestniczyły z powodzeniem w zawodach najwyższej rangi: w mistrzostwach Europy, w zawodach Pucharu Europy, turniejach „Nadzieje Olimpijskie”, mistrzostwach świata oraz igrzyskach olimpijskich. Jedną z jej podopiecznych była olimpijka Wiesława Żelaskowska. Za wkład w rozwój polskiej gimnastyki Krystyna Żołnierowicz została nagrodzona odznaczeniami i wyróżnieniami, m.in. zdobyła tytuł „Najlepszy trener – wychowawca młodzieży”. W 2001 r. została odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Liczba medali zdobytych przez młode olsztynianki trenujące pod jej kierunkiem przekroczyła dwa tysiące. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Krystyna_Zolnierowicz; Fot. www.sport.wm.pl

Żołnierowicz Zbigniew, (ur. 20 stycznia 1941 r. w miejscowości Aleksandrowo (kresy) – współzałożyciel Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Olsztynie, wraz z żoną Krystyną stanowili najśłynniejszą parę trenerską w gimnastyce sportowej w Polsce. W szkole uprawiał wszystkie możliwe dyscypliny, stąd od początku odznaczał się dużą sprawnością fizyczną. W 1953 roku w Olsztynie był zawodnikiem sekcji gimna-

stycznej Warmii Olsztyn, następnie Startu Olsztyn, AZS Olsztyn i wreszcie OKS Olsztyn. Był mistrzem Polski AZS w klasie I i II. W 1962 roku po przejściu do OKS, będąc jeszcze czynnym zawodnikiem, rozpoczął pracę szkoleniową. W 1977 roku był współzałożycielem Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Olsztynie. Wraz z żoną Krystyną wychował kilka generacji czołowych polskich gimnastyczek. Ich zawodniczki zdobyły niezliczoną liczbę medali mistrzostw Polski w różnych kategoriach wiekowych, reprezentowały kraj na mistrzostwach świata i Europy oraz na Igrzyskach Olimpijskich (np. Wiesława Żelaskowska) w Monachium 1972 r. Przez wiele lat działał w sztabie szkoleniowym Polskiego Związku Gimnastycznego. Otrzymał wiele najwyższych odznaczeń sportowych i państwowych. Od 2007 roku jest na emeryturze, ale nadal służy radom młodszym szkoleniowcom, występując w roli konsultanta. Jego córka Małgorzata Plichta (zmarła w 2010 roku) była czołową zawodniczką, a później trenerką gimnastyki, wnuczka – Paula Plichta jest wielokrotną medalistką mistrzostw Polski, reprezentantką kraju. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Zbigniew_Zolnierowicz

Żuk Kamila, ur. 1997 roku w Wałbrzychu. Zawodniczka MKS Duszniki Zdrój, potem AZS AWF Katowice. Osiągnięcia Olimpijskie: 2018 - Pjongczang - sztafeta mieszana 2 x 6 + 2 x 7,5 km - 16. Miejsce. Na biathlonowych MŚ juniorów w 2018 roku zdobyła dwa złote i jeden brązowy medal. Jest to największy sukces odniesiony przez reprezentantkę Polski w biathlonie. S. Socha, T. Socha, Działania Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach na rzecz rozwoju sportów zimowych, Katowice 2018, s. 45. Fot. <https://biathlon.com.pl/biathlon/olimpijczy>

Żukowska-Darmstetter Danuta, już od 13. roku życia rozpoczęła treningi w sekcji piłki ręcznej junierek AKS Wrocław. Po 3 latach miała na swoim koncie tytuł reprezentantki i mistrzyni Polski junierek. Będąc studentką IV roku AWF we Wrocławiu, po raz pierwszy została mistrzynią Polski senierek. Wspinając się po szczeblach sportowej kariery, doskonaliła swój mistrzowski poziom. Danusia była urodziwą i „urodzoną” bramkarką, niezwykle ruchliwą i szybką, o dużym wyczuciu sytuacji, przewidującą intencje atakujących przeciwniczek. Dla zespołu była pozycją „pewną”, mocnym zapleczem. Ale miała także krótkie momenty słabości, szukając wówczas oparcia u... Andrzeja, co skończyło się tym, że do swojego nazwiska dodała drugie - Darmstetter. W ciągu wielu lat kariery zawodniczej była wyróżniana w turniejach towarzyskich i międzynarodowych mianem najlepszej bramkarki. Po studiach jako nauczycielka wychowania fizycznego zajęła się pracą szkoleniową z dziećmi, jednocześnie kontynuując karierę zawodniczą jako kapitan (przez 6 lat) i podpora drużyny do 1987 r. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 51.

Żukowski Ryszard (1932 – 2017). Jeszcze jako student trzeciego roku – rozpoczął pracę w Zakładzie Lekkiej Atletyki, przechodząc w warszawskiej AWF wszystkie stopnie rozwoju naukowego, aż po osiągnięcie tytułu profesorskiego (1999 r.). Swą drogę zawodową znał szeregiem odpowiedzialnych funkcji w uczelni, m.in.: prorektora ds. dydaktyki i sportu, dyrektora Instytutu Sportu, kierownika Zakładu LA. Od początku lat 70. był członkiem Rady Wydziału WF AWF w Warszawie, od 2006 roku – członkiem Rady Wydziału WFIS w Białej Podlaskiej (pełniąc również funkcję kierownika Katedry Gier Sportowych). Przez okres prawie dwudziestu lat zasiadał w Senacie uczelni. Profesor Ryszard Żukowski był autorem wielu publikacji z zakresu treningu, kształcenia kadr, a także dotyczących problematyki edukacyjnych wartości sportu. Wypromował ponad 400 magistrów, kilku doktorów, około stu

pięćdziesięciu trenerów. W latach 1996-2000 był przewodniczącym Akademickiej Komisji Akredytacyjnej AWF-ów, wchodził w skład zespołu ekspertów ds. rozwoju sportu w uczelniach wf, przewodniczył Radzie Programowej Szkoły Trenerów AWF. Wiele lat działał także na niwie sportu olimpijskiego. Był trenerem klasy mistrzowskiej kadry PZLA w grupie rzutów lekkoatletycznych. Wcześniej pracował w klubie AZS AWF W-wa, był także członkiem zarządu tego klubu. Zawsze znajdował czas na realizację swej pasji, przez lata prowadził szkolenie studentów na obozach narciarskich. Za swe liczne zasługi Profesor Żukowski został uhonorowany wieloma nagrodami i odznaczeniami, w tym Krzyżem Oficerskim OOP. Absolwenci AWF Warszawa Nr 4, (24), 2017, s. 27.

Żukowski Władysław, ur. 01.03.1936 w Madziuniszkach, zm. 08.07.2001 w Gdańsku. Zawodnik rugby AZS Gdańsk (1959-1981), Lechii Gdańsk (1961-1966, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1961, srebrny 1963, brązowy 1962), Ogniwa Sopot (1967-1968), Spójni Gdańsk (1969-1971, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1969), Bałtyku Gdynia (1972). Pierwszy trener Eugeniusz Rogatka. Instruktor klubu (19.04.1969). Trener grup młodzieżowych Ogniwa Sopot (1984-2003). Sędzia (1975-1986). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 122.

Żurawski Wiesław, ur. 07.11.1935 w Toruniu. Wykształcenie wyższe techniczne, Politechnika Gdańska. Zawodnik rugby AZS Gdańsk (1956 i 1960, srebrny medal mistrzostw Polski seniorów 1958), Lechia Gdańsk (1961-1962, złoty medal mistrzostw Polski seniorów 1961, brązowy 1962). Pierwszy trener Eugeniusz Rogatka. W reprezentacji Polski seniorów rozegrał 9 oficjalnych meczów międzypaństwowych, występował na pozycji skrzydłowego. Instruktor klubu (14.11.1960). M. Powąła-Niedźwiecki, J. Wierzbicki, Encyklopedia polskiego rugby, Lublin 2004, s. 122.

Żurek Grzegorz Piotr. W latach 2005- 2012 pełnił funkcję prodziekana ds. studenckich na wydziale Wychowania Fizycznego AWF we Wrocławiu, od 2012 r. jest także dyrektorem w KS AZS AWF Wrocław. Współpracuje z Uniwersytetem Dzieci we Wrocławiu, prowadził wykłady na Uniwersytecie Trzeciego Wieku przy AWF we Wrocławiu oraz na Uniwersytecie Trzeciego Wieku przy Uniwersytecie Wrocławskim. Jego hobby to literatura o tematyce społecznej i politycznej, najnowsza historia Polski, bieganie (wspólnie z Wojciechem Pogroszewskim – ówczesnym kanclerzem uczelni. Zainicjował w 2002 r. cykliczną imprezę biegową „Przewietrz się na Olimpijskim”. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 289-290.

Żurek Jan (20 XII 1926, Kojkovice, Zaolzie), lekkoatleta, siatkarz, absolwent dziennikarstwa Wydziału Humanistycznego UJ (1952), członek AZS (od 1949), kierownik sekcji lekkiej atletyki (od 1950), instruktor (od 1952), trener sekcji lekkiej atletyki (od. 1952), działacz KM AZS (od 1952), wiceprezes KM AZS (od 1957), sekretarz AZS AWF (1983-1991), członek ZG AZS (1985-1987) i jego Prezydium (1985-1987), inicjator i współzałożyciel Koła Seniorów AZS Kraków (1992), sekretarz Rady Koła Seniorów AZS (od 1993). Działacz KOZLA (od 1951), członek Zarządu, trener koordynator, wiceprezes (1990-1994) i prezes KOZLA (1973-1975 oraz 1985-1987), członek Zarządu PZLA. Inicjator wielu imprez lekkoatletycznych w Krakowie min. Biegu Kościuszkowskiego PK (1976), Memoriału im. S. Walasiewicz (1988), reaktywowania Biegu Nadwiślańskiego (1958). Członek Honorowy AZS (1993), Członek Honorowy AZS Kraków. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 374; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

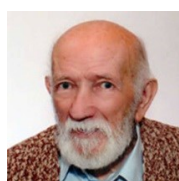
Żylewicz Józef. Urodzony w Wilnie. Należał do najaktywniejszych naszych trenerów. Jego praca trenerska i działalność organizacyjna nie rzucały się w oczy, ale przyczyniały się owocnie do rozwoju lekkiej atletyki. Trener Żylewicz odszukał w terenie wielu utalentowanych lekkoatletów i wyszkolił ich. Pracował też nad usystematyzowaniem treningu długodystansowca. W latach międzywojennych był dobrym średniodystansowcem, kilkakrotnym wicemistrzem Polski. Jedną z zasług Żylewicza było wciągnięcie do lekkiej atletyki Kazimierza Kucharskiego, najlepszego naszego średniodystansowca z czasów przedwojennych. Wychowankiem Józefa Żylewicza był również Kazimierz Zimny, do dziś rekordzista Polski na dystansie 5 km. Józef Żylewicz przez szereg lat walczył z nieuleczalną, chorobą (nowotwór w gardle). Zmarł w 1981 roku. Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 112. Fot. Józef Żylewicz pierwszy od lewej.

<https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/219232/>

Żyliński Aleksander. Urodzony 22 lipca 1912 roku w Wilnie. Wszechstronny trener i działacz sportowy. Wychował całą generację lekkoatletów Wybrzeża, wśród nich zawodników tej miary, co Elżbieta Duńska-Krzesińska i Janusz Sidło. „Złotą Elę” trenował w latach specjalnie trzy razy w tygodniu z Oliwy do Elbląga. Janusza Sidłę sprowadził ze Śląska do „Spójni” gdańskiej w 1951 roku i kierował jego treningiem tak długo, dopóki opieki nad nim nie przejął mgr Zygmunt Szelest. Pod okiem Żylińskiego wychowali się: Pestkówna, Kropidłowski i wielu innych. Był pionierem lekkiej atletyki na Wybrzeżu, od lat pełnił funkcje sekretarza generalnego Gdańskiego OZLA. On to w dużym stopniu rozpowszechnił wśród trenerów posługiwanie się kinogramami i filmem jako środkami pomocniczymi w wychwytywaniu błędów i analizowaniu techniki zawodników. Kiedyś był wszechstronnym lekkoatletą. W 1936 roku zdobył wicemistrzostwo Polski w biegu na 200 m. Wielką formę zaczął uzyskiwać tuż przed wybuchem wojny (400 m przebiegł w 49,0 sek.). Jego rekordy życiowe to: 10,8 sek. na 100 m, 22,5 sek. na 200 m, 3,69 m w skoku o tyczce, 38 m w rzucie dyskiem. Aleksander Żyliński jako jeden z pierwszych wprowadził do treningu lekkoatletycznego ćwiczenia siłowe. Zakrzewski, S. (red.), PZLA. Rocznik jubileuszowy 1968, Warszawa 1969, s. 112. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/PIC/PIC_1-S-908-1.jpg

Żyła Czesław, członek założyciel AZS Toruń. Długoletni ofiarny działacz na różnych stanowiskach. Od 1955 r. sekretarz AZS Toruń. W 1947 r. działacz Centrali AZS. Instruktor wioślarski. Inicjator budowy przystani wioślarsko-żeglarskiej w Toruniu. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 353. Fot. <https://nowosci.com.pl/czeslaw-zyla-nie-zyje/ga/11116358/zd/21248450>

Żyłka – Żebracki Janusz (12 VIII 1979, Limanowa), kajakarz, absolwent AWF Kraków (2002). Zawodnik AZS AWF (1999-2002). Wielokrotny medalista MP w zjeździe i slalomie. Startując w AMŚ (2000) wywalczył 7 miejsce. W 2002 r. został asystentem trenera Z. Miązka, a następnie samodzielnym trenerem AZS AWF Kraków. jego debiut trenerski - 12 medali na MP. W AMŚ (2003) jego podopieczni zdobyli pięć medali. Został powołany do współpracy z kadrą olimpijską, uczestniczył w IO w Atenach (2004), pod jego opieką szkoleniową byli: Agnieszka Stanuch, Marcin Pochwała i Paweł Sarna. Trenerem prezentacji polskiej juniorów od 2005 r. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 374; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Żyłka – Żebracki Janusz (12 VIII 1979, Limanowa), kajakarz, absolwent AWF Kraków (2002). Zawodnik AZS AWF (1999-2002). Wielokrotny medalista MP w zjeździe i slalomie. Startując w AMŚ (2000) wywalczył 7 miejsce. W 2002 r. został asystentem trenera Z. Miązka, a następnie samodzielnym trenerem AZS AWF Kraków. jego debiut trenerski - 12 medali na MP. W AMŚ (2003) jego podopieczni zdobyli pięć medali. Został powołany do współpracy z kadrą olimpijską, uczestniczył w IO w Atenach (2004), pod jego opieką szkoleniową byli: Agnieszka Stanuch, Marcin Pochwała i Paweł Sarna. Trenerem prezentacji polskiej juniorów od 2005 r. Cz. Michalski, AZS w Krakowie. Cz. II., 1945-2009, Kraków 2012, s. 374; http://czeslawmichalski.pl/?page_id=188

Żynda Stefan, ur. w 1931 r., absolwent Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Z AZS związany od 1950 r., jako zawodnik sekcji koszykówki oraz członek zarządu Koła AZS przy Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UAM. W późniejszych latach pełnił różne funkcje: m.in. kierownika zespołu sekcji koszykówki mężczyzn, wiceprezesa, członka prezydium oraz przewodniczącego Rady Środowiskowej Klubów Uczelnianych AZS. Sędzia koszykarski I, II i III klasy oraz członek Kolegium Sędziów POZ Kosz, sekretarz i członek Komisji Kwalifikacyjnej. APS 05, 336, 2016, s. 5; APS 04, 335, 2016, s. 13.